Sermones Aurei de sanctis fratris Leonardi de Utino

Tabula sermonũ Magistri Leonardi de vtino De festis tã mobilibus q̃ immobilibus hic contentorum.

Finis tabule.

In sermones aureos de Sanctis Fratris Leonardi de vtino sacre theologie doctoris ordinis predicatoꝝ Prologus.

Diuinoꝝ interpres misterioꝝ. que spū sancto suggerente nact⁹ est haud putare oblectationi modo deputabit: verū si sapit ecclesie iesu xpi eruditioni expromēda diiudicabit. Quē admoduꝫ aplus ait. Vnicuiqꝫ daṫ manifestatio spūs ad vtilitatē s. eccl'ie. Recte sane Quis. n. exuberantissimo diuinitatis fonte potatus: tam vehemēti pfruiṫ gaudio vt sibi ētum videaṫ nisi qd spūs feruore cōceperit. ceteris plena fide eructauerit. implens illud psal. Memoriā abundantie suauitatis tue eructabunt: ꝛ iusticia tua exultabūt. Et vero qm̄ quisqꝫ mortaliū p maximo sue intelligentie captu parū eterne dulcedinis sumpsisse videṫ. ne qd ecclesie quod aut illius incremento: aut pfecturaut gr̄e opitularetur deesset: ministros non paucos ad eterna dispertienda sacramenta destinauit. e quibus alter pprestaṫ. idoneos nos fecit ministros noui testamēti: seu dispensatores multiformis gr̄e dei. qui licet vno spū vegerati: non pari tn̄ officio sua ministeria pegerūt. Profecto vnicuiqꝫ data est gratia ꝯm mensuraꝫ donationis xpi: ꝛ ipse dedit quosdā qdē apostolos. quosdā autē pphetas. alios ꝯo euāgelistas alios autē pastores ꝛ doctores ad cōsummationē sctōꝝ in opus ministerij: in edificationē corporis xpi. Quis em̄ illum pphetarū ordinē satis p dignitate ac sanctitate admireṫ. Quoꝝ omniū vnū opus fuisse dignoscaṫ ꝛ studiū: vt pessundato execrabili deoꝝ cultu: vni summo deo oēm cerimoniarū ac sacrificioꝝ ritum dicarēt: vt saluatoris aduentū: nostreqꝫ fidei tēpora predicarent: vt quāta cura deus illos patres nr̄os gubernauerit: ꝛ qd a nobis in hoc vite cursu maxime agi velit: diligentissime cōparent. Hinc summe dispositionis ordo ptꝫ. Hinc imense potestatis virtus. Hinc humane correptionis vtilitas. Quippe nullā etatē: nullum sexū: nullā mortalium cōditionē neglexerunt: cui nō ꝛ humanit⁹ ꝛ diuinitus viuēdi mandata conqsiuerint: vt nihil oporteat aut Xenofontis yconomicon: aut alteri⁹ cuiuspiā monimēta exigere. Ceterū ꝛ si ex pphetis nōnullos maiores: nōnullos minores nūcupemus: cauendū firme est ne alio spū aut alio lumine locutos atqꝫ illustratos cogitem⁹. Siqdē vn⁹ oīm extitit spūs diuidēs singulꝭ put vult cuiqꝫ penes modū fidei p sua volūtate dispertiēs: vt plane intelligamus illoꝝ predicatiōe pphanos hoim mores dissipari ac penit⁹ subrui ꝛ euerti. Quāta porro spūsancti virtus ac fortitudo est: quo inspiratore atqꝫ duce: apli territis atqꝫ inuitis hostib⁹: euangeliū vulgauerūt. Quāta sermonis potestate Stephan⁹ iudeis restitit: seuientesqꝫ mirabili ac diuina cōstantia superauit. Quā p'sus dulce ꝛ preclaruꝫ apl'oꝝ predicationē ꝛ vite laborē cognoscere. vt nihil iam morari oporteat Pithagorā aut democritū. aut Platonē accumulande doctrine causa. orbē terrarū pagrauisse. nec firme cuiusq̄ philosophi vita tanto splēdore enarrat. vt vel minima ex parte apostolis cōferendus sit: q tanto aio tantoqꝫ consilio difficillimā peregrinationē suscipientes: quicqd in mūdo magnū ꝛ preclarum erat: studiosissime inuestigauerūt. Quos preterea Stoycos: quos achademicos discere cupiamus. Quos oratores audire. Mihi sane testē habeo ꝯsciētiā: nullū vnq̄ Demostenem: nullū ex nostris Ciceronē suaui⁹ auditū. nullū item Zenonē acutius de vite disciplina ptractasseq̄ habitum sum⁹ aplis cōferentibus q diuitias maxime atqꝫ oēm seculi pōpam ꝛ cupiditatē abijcere docuerūt. nec vlli rei preterq̄ iusticie ꝛ pietati ꝯfidenduꝫ. Hoīes summe fidei: doctrine grauitatis sanctitatis qnaꝫ dicēdi potestas equauerit adiūcta eloquentie ꝟtute spūs. ꝛ nihil minus factis q̄ sermonib⁹ celebrarenṫ. gentiū pbos vita verboꝝ fiducia atqꝫ auctoritate cōfutando. Nimirū nec caro nec sanguis illis reuelauerat. sed eterni dei spūs quo illuminatore atqꝫ inflāmatore ex retib⁹ paruaqꝫ nauicula: ad totius eccl'ie claues extenui qrende vite lucro ad xp̄ianarū aīarū cōgregandū fenus. tandē ex humili abiectoqꝫ piscatoris officio ad excellentissimū in toto orbe pncipatū euecti sunt. Quid plura? tm̄ btōꝝ hominū maiestas se spectantib⁹ impsit vt inter pplos nisi repugnassent dij colerenṫ. veneraren̄ṫ: adorarenṫ. Post quos h̄ vno vicio deprehēsum est humanū genus falsarū opinionū credulitate cōtabescere. q in graues iniurias ꝛ intolerādas contumelias veri creatoris dei om̄ipotētis incideret

vt vndiq̃ subeūte vanitati ⁊ errori locus ac
ptās esset. deniq̃ veritati: sapiētie: iusticie: ꝑ
petuū exiliū indictū videret. Eousq̃ ꝓrue-
rat humana temeritas vt nec de semetipsis
nihil cogitare nec de deo īdigne sentire mor-
tales putarent indignū. Quis em̄ nesciat
quātis erroribus laborauerit humana vesa
nia: vt pene oblita fuerit q̄d esset humanarū
mētiū bonū. Quis nostre vite mod⁹. Que
tandē nostroꝝ laboꝝ merces cōstituta. Si
nō vnū creatorē oīm rerum ꝓuidisset. vt e ce
lo predicatores veritatis ꝑstantissime reli-
gionis viros demitteret vsq̃ in nos. q̄ mo-
do iudeos gentilesq̃ vna correctiōe castiga
rēt. modo reliquos peccatores necessaria aīad
uersione corriperēt. modo ceteros hoīes va
rijs documētis instruerent. Ac ne plura cō-
memorē. nihil est ab illis pretermissum: q̄d
ad erudiendā fidē: ad instituendā vitā: ad
intelligēda misteria. ad predicandā celestiū
donoꝝ grām: ad reuelandā diuine volunta
tis dispensationē: ad excitādā humane spei
cōfidentiā: ad cōponendā ecclie pacē: ad in
staurandā fideliū sacramēta ptineret. Por-
ro in hoc oēm mundi sapiētiā ꝓfligandam
sanxerūt ꝙ diuine p̄dicatiōis sacriq̃ euan-
gelij ministros a spūsancto dilectos se co-
gnouerūt. nō in vna regione dūtaxat verbū
disseminaturos: sed per oēs mundi oras
humane salutis ordinem fidelissime ac pru
dentissime cōstituturos. Nemo enim nescit
hoꝝ doctrinā ex ipso celo ad nos platā. tan
tūq̃ illos celestibus alis cōscendisse vt eo
peruenerint vbi celestiū atq̃ ineffabiliū sa-
cramētoꝝ cognitionē susceperint. Itaq̃
hoꝝ religionē ⁊ offiīi ꝓfess⁹. Ego frat̄ Leo
nardus de vtino inter sacre theologie docto
res minimus cū sanctissimoꝝ ac fortissimo
rū viroꝝ exēpla apud p̄claros nobiles vti
nenses plurimis sermonib⁹ hacten⁹ exegis-
sem: cōstantiores feci. ne q̄d in virtute acer-
bū ⁊ intolerandū existimarent. Sic quon-
dam Plato ciuitatē instituēs viris fortib⁹
mortuoꝝ monimēta subiecit. Quia ṽo illis
egregiū ac singulare visuz est. martyrū atq̃
scōꝝ noui testamēti pulcherrimū exēplar a
gnoscere. ne ignauie atq̃ īgratitudinis me
arguerēt: meme cupidius ad eoꝝ acta ꝯscri
benda cōtuli. Quāq̃ꝫ existimauerim mode-
stius facturū si hec leui ac vulgato sermone
discurrā: ꝙ obscuris aut inuolutis verbis: tan
tas res tenuiores faciā. Et si q̄spiā ad hui⁹
sapie limē se ingredi posse causabit: ꝙ in ea
rusticū q̄ddā ⁊ icultū inee videat. q̄si idē sit
inanis eloquētie garrulū: ⁊ fecūde atq̃ vti-
lis doctrine bene peritū censeri. Solis humili
bus aduertat veri luminis celestisq̃ cogni-
tionis gratiaz prestari. q̄bus nihil secularis
philozophia obstat. nihil mūdana eloquen
tia detinet. nihil garrulitas popularis impe
dit. Humilitas em̄ spem pariet. spes diligen
tiā. diligētia ꝓfectū. ꝓfectus incrementum.
⁊ eo q̄ de vsq̃ꝫ vt plane cupidissimi vitatis a-
matores videant e ꝓpinquo tante lucis ad-
uentum excipere: suorūq̃ laboꝝ felicissimū
fructum adipisci. qui est iesus xp̄s in secula
seculorum. Amen.

Incipiūt sermones aurei de sanctis Leo
nardi de vtino sacre theologie doctoris: ⁊ or
dinis p̄dicatoꝝ eximij ꝓfessoris ⁊ primo.

In festo sancti Andree apli. Sermo. i.

V ocauit andreā fra
trem ei⁹ Mat. iiij. ca. ⁊ in euan-
gelio hodierne solēnitatis. Bea-
tus Aug⁹. in secūda epla ad Volusianū di
cit sic. Xp̄s iesus Petrū, ⁊ Andreā fratrē
eius ⁊ alios ꝑ quos operat⁹ est salutē in me
dio terre: non de foro iustiniani: sed de sim-
plicitate piscatorū legit̄ assumpsisse. Inflat
em̄ sapientia huius mundi: ⁊ leguz ventosa
loquacitas. Elegit em̄ nō Reges: nō Sena
tores: nō Philosophos. sed plebeios pau-
peres: indoctos: piscatores: ineruditos libe-
ralibus disciplinis. Non peritos grāmatica
nō armatos dyalectica: ⁊ nō inflatos rheto
rica. Sed piscatores cū rhetib⁹ fidei paucis-
simos misit. ac itaq̃ tam multos pisces et
ex omni genere tā mirabiliores ꝙ rariores:
etiā ipsos phōs cepit. hec ille. Super quo
moueo talem questionem. Utruz Beatus
Andreas rationabiliter christum se vocan
tem secutus fuerit quem nullas virtutes fa
cere viderit. Ad istam questionē respon-
dit Gregorius in omelia super illo verbo
proposito dicit sic. Audiuistis fratres cha-
rissimi. quia ad vnius iussionis vocem An
dreas relictis rhetibus secutus est redem-
ptorem. Nulla vero huc facere adhuc mira
cula viderat. nihil ab eo de premio eterne re
tributionis audierat ⁊ tamen ad vnuz dñi
preceptuz hoc quod possidere videbat̄ ob-
litus est hec ille. Porphirius philosoph⁹
deprauans istam vocationem apostoloruz
arguit tripliciter contra eaz. Primo quia

ista vocatio apostolorū procedit ex magna
malicia christi. Nam omnia facta christi erāt
sophistica ⁊ falsa. Si habuisset secum viros
sapientes: facillime perpendissent maliciaz
⁊ fraudē eius. ꝓpterea voluit habere simpli
ces ⁊ ignaros: vt facilius deciperent. In eo
enī ꝙ fuerūt piscatores erant modici inge-
nij. maxime: q2 hec ars modico ingenio in-
diget. ergo ⁊c. Ad istud dico: ꝙ xps nō vo
cauit tales ad decipiendū: sed ad instruen-
duz: qd patet dupliciter. Primo ex doctri
na quaz ab eo receperūt q̄ non est decepto-
ria: sed cūctis fidelior: benignior: ⁊ virtuosi
or inuenit. Hec enī docet vicia fugere. ꝟtu-
tes acq̄rere: iniurias remittere: ⁊ alia q̄ perti
nent ad humanā ꝑfectionem. Secūdo ex
modo quo didicerūt. cum enī essent ydiote
simplices ⁊ paupes. Quō potuissent acq̄rē
tantā sapiaz ⁊ eloq̄ntiā ⁊ linguis oīm gētiū
scire loq in vna die. nisi hoc fuisset a deo. Nō
enī hoc habuerūt a diabolo: qm̄ illū ꝑsecuti
sunt: ⁊ exterminauerūt ab vniuersis ydolis
qbus mūdus erat plenus. Quō nō etiā phi
losophi hoc idem assecuti sunt qui ydola co
lebant. Restat ergo vt omnia ista didicerint
a spūsancto sm̄ ꝙ xpus ꝓmisit eis. Johis.
xvi. Cum autē venerit ille spūs veritatis do
cebit vos oēm veritatem. Secūdo arguit
Porphirius. q2 ista vocatio aplorū ꝓcedit
ex magna insipientia. Nam ad ꝓmulgādaz
nouā legē in mūdo: ⁊ ad trahendū homīes
ad eā debuit assumere viros sapiētes q̄ sci-
uissent hoc facere: ⁊ qui fuissent magne fa-
me: ⁊ digni fide. maxie cū scribat Job. xxxv.
Deus potentes nō abijcit cū ipse sit potens
Sicut sol nō abijcit lunam: vel alias stellas
q̄uis sit potens in lumine. Unde cū xpus
elegerit simplices hoies: ⁊ se ⁊ suā legē ad-
duxit in cōtemptū. Ad istud dico: ꝙ non
fuit insipientie: sed magne sapiētie. ꝙ non
elegit sapientes vel potētes: q2 hoc fecit ad
manifestandā veritatē fidei. q̄ si per sapien
tes fuisset introducta: potuisset ascribi eorū
astutie aut potētie. ⁊ nō virtuti fidei vel xpi
Ideo. i. Cor. i. dicitur sic. Uidete vocationē
vestram fratres. Quia non multi sapientes
sm̄ carnem non multi potentes: non multi
nobiles. Sed que stulta sunt mundi elegit
deus: vt confundat sapiētes: ⁊ infirma mū
di elegit deus: vt confundat fortia: ⁊ mundi
ignobilia ⁊ ꝯtemptibilia elegit deus: ⁊ ea q̄
non sunt vt ea que sunt destrueret. vt non
glorietur omnis caro in conspectu eius. hec
sibi. Fecit enī christus sicut de Gedeone in
veteri testamento. Unde dicit Judicū. vij.
Qd deus mandauit diminui multitudinez
populi que erat cum eo ad pugnandum
vt non ascriberet sibi victoriaz. Sic etiam
fecit nūc in nouo testamēto. Un̄ Aug⁹. sup
verbo proposito dicit sic. Si enī doctus eli-
geretur fortasse ideo se diceret electum: q2 a
sui doctrina elegi meruit. Dn̄s autem no-
ster iesus christus volens superborū fran-
gere ceruices. non quesiuit per oratorez pi-
scatorem. sed de piscatore lucratus est impe
ratorem. hec ille. etiam Bern̄. super verbo
proposito dicit sic. Piscatores illiterati mit
tuntur ad predicandū: ne fides credentium
virtute humana. sed eloquētia ⁊ virtute dei
⁊ eius doctrina fidelis putaretur. Hec ille.

Tertio Porphirius arguit sic. Quia apo-
stoli fuerunt leues corde ⁊ stulti tam cito as
sentire huic vocationi. Sapiens enī nunꝙ̄
mouet ad assentiendū rei dubie: nisi euidē-
tem noticiam vel demonstrationē habēdo.
vel ex aliquo probabili argumento. Sed a-
postoli absq3 vllo argumēto adducto: absq3
vllo miraculo viso: statim credentes relicꝫ
omnibus secuti sunt christum. ergo non fue
runt sapientes. Unde Salomon ait. Qui
cito credit leuis corde est. Ad istud dico:
ꝙ hoc non ꝓcessit ex leuitate mentis: sed ex
virtute christi trahentis. Nam vox xpi vocā
tis: habuit non solū virtutem inductiuam.
sed etiam attractiuā: quoniā erat instrumē
tum diuinitatis. ps̄. Dabit voci sue vocem
virtutis. vt quos vocaret exterius: moueret
⁊ traheret interius. sicut Grego. in omel. de
Maria magdalena dic̄ sic. Quid miramur
fratres: mariā venientē an dn̄m suscipien-
tem. Suscipientē dicā: an trahentē. Dicam
melius suscipientē ⁊ trahētē. hec ille. Si enī
magnes trahit ad se ferrū ꝟtute sue nature
⁊ sol suo calore vapores sursum trahit. ⁊ pā
tera suo odore alia aīalia ad se venire facit:
multomagis xpus qui est fons oīs virtutis
dare potuit voci sue vocem attractiuam.

Intelligendū ꝙ vna res sequit aliam tri-
pliciter. Primo per violentiā. sicut currus
post boues. Quantūcūq3 enī sit volubilis:
nunꝙ̄ tamē per se iret nisi traheret. Sic cur
rus liberi arbitrij nunꝙ̄ moueret in deuz ni
si traheret. Rote enī liberi arbitrij sunt due
scilicet ratio ⁊ voluntas. Quia liberum ar-
bitrium est facultas rationis ⁊ voluntatis.
Boues autem trahentes sunt iusticia ⁊ mi

sericordia dei. Prouer. xxi. Cor regis in manu domini quocũqȝ voluerit vertet illud. De iusticia dicit psal. Justicia añ ipʒ ãbulabit. De mia dic idẽ ps. Misericordia eiꝰ preueniet me. Jdeo christus dixit Joh. xij. Nemo pt venire ad me nisi pr̄ meꝰ q̄ misit me traxerit eũ. Hijs duabꝰ virtutibus tanq̄ bobꝰ traxit christus Andream ad se. Secundo vna res sequitur aliam per sapientiaȝ. sicut discipulus sequitur magistrum. Unde quidam philosophus iuit. xxx. annis post vnã apem vt cognosceret naturam eius. Cum ergo christus fuerit summus magister Joh. i. Magister vbi habitas? non est mirandum si apostoli libenter seqnebanť eum. Unde q̄dam dixit ei. Magister sequar te quocunqȝ ieris. Sic etiam traxit Andreã ad se. Tertio vna res sequitur aliam per conuenientiam: sicut simile attrahit simile. Unde Salomon dicit. Omne animal diligit sibi simile. Nos autem efficimur christo similes ꝑ gratiam quã nobis infundit. psal. Signatum est super nos lumen vultus tui domine ⁊c̄. Christus autem vocans ad se Andreã nouam gratiam menti eius infudit: qua factus similis illi secutus est eum. ratione huius gratie infuse potest Andreas dici frater christi. Quia qui facit voluntatẽ patris mei qui in celis est hic meus pater frater et soror est. vt dicit christus Mat. xij. Jdeo dicitur. vocauit andream fratrem eius.

Vocauit andream fratrem eius.
- Primitate conuersionis.
- Primitate predicationis.
- Primitate perfectionis.
- Primitate consummationis.

Primo xp̄s iesus vocauit Andream primitate conuersionis. Fuit enĩ primus conuersus de discipulatu Johãnis ad christum inter omẽs apostolos. Unde Joh. i. dicitur. Stabat Johannes ⁊ ex discipulis eiꝰ duo: ⁊ respiciens iesuʒ ambulantẽ dicit. Ecce agnus dei: ⁊ audierunt eum duo discipuli loquenteʒ: ⁊ secuti sunt iesum Super quo verbo dicit Beda in omel. Testimoniũ perhibente Johãne. q: iesus esset agnus dei: secuti sunt illuʒ duo discipuli. magis desiderantes ab ipso iesu: q̄ a precursore illius verba gratie percipere. per qd̄ ⁊ ipsi mererenť in agnoꝝ dei sorte computari. hec ille. vnus autem ex hijs duobꝰ discipulis fuit Andreas. Sicut Joh. i. dicitur. Erat autem andreas frater Symonis petri vnꝰ ex duobus qui audierant a Johanne: ⁊ secuti fuerant iesum ⁊c̄. Auditio enim doctrine beati Johannis disposuit Be. andream ad tria.

Primo ad penitentiam. quia doctrina spiritualis inducit in punctionem in peccatoribus. Unde predicante Petro audientes compuncti sunt corde. ⁊ dixerunt ad petruȝ ⁊ ad reliquos apostolos. Uiri fratres quid faciemus. Petrus autem ait ad illos. penitentiã agite ⁊c̄. vt dicit Act. ij. Et Neemie viij dicitur sic. Flenit omnis populus dum audirent verba legis. Nam vt dicit Jerem. xxiij. Uerbuȝ dei est sicut malleus conterẽs petras. id est corda dura. Sic etiam iohannes bapti. dicebat ⁊ predicabat penitentiã Juxta illud. Math. iij. Uenit iohannes baptista predicans in deserto iudee dicens. petentiam agite ⁊c̄. Et quia beatus andreas tanq̄ vetus discipulus iohãnis. in ieiunio ⁊ austeritate penitentie prepollebat. Jdeo idoneus erat ad discipulatum christi. Secundo auditio iohannis disposuit beatum Andream ad scientiam. quia Prouerb. iij. dicitur. Si dilexeris audire sapiẽs eris. Secũdũ autẽ philosophum primo methaphi. auditus deseruit discipline Multa enĩ sunt que ab alijs audiendo discimꝰ que per nosipsos non inuenimus Et precipue ad scientiam fidei: cum fides sit ex auditu. Roma. viij. Et ideo beatus andreas eoipso q̄ fuit auditor iohannis: factus est idoneus ad disciplinã ⁊ scientiã christi que est scientia salutis: ⁊ ad hanc disponebat doctrina iohannis. Luce ij. Tu puer propheta ⁊c̄. vsqȝ peccatorum eoꝝ. Tertio auditio iohannis disposuit beatuȝ andream ad obedientiam. q: psal. dicit. Jn auditu auris obediuit n ibi. animalia enĩ que carent auditu sicut apes ⁊ musce non obediunt voci hominis: nec sunt disciplinabilia. vt dicitur primo methaphi. Sed doctrina iohannis precipue disponebat ad obedientiam ⁊ reuerentiã xp̄i. iuxta illud Joh. i. Qui post me venit ante me factus est: cuius nõ sum dignus ⁊c̄. Jdeo beatus Andreas ex eo q̄ fuit auditor iohãnis fuit idoneus ad obedientiaȝ christi. ⁊ quia inter ceteros discipulos fuit magis dispositus ad hec tria. ideo fuit primus ad fidem christi conuersus. Cuius primitatis dignitas apparet in q̄ttuor ordinibꝰ veteris testĩ ⁊ in q̄ttuor noui testĩ. Jn veteri testõ fuerũt q̄ttuor ordĩes. Primꝰ fuit ordo p̄triarchaꝝ

in quo primus fuit abel ad cuius munera deus respexit. vt dicitur Gen. quarto. c. Et hoc propter meritum fidei sue. Juxta illud Heb. xi. c. Fide plurimam hostiam abel obtulit deo per quam testimonium consecutus est esse iustus rc. Beatus andreas habuit conformitatem cum isto ordine. Quia fuit primus ad fidem xpi conuersus inter apostolos. vnde Johis i. dicitur. Inuenit hic primum fratrem suum Symonem et dicit ei. Inuenimus Messiam quod est interpretatum xpus: et adduxit eum ad ihesum. Secundus fuit ordo prophetarum in quo primus fuit Enoch. vnde Jude. ij. dicitur sic. prophetauit autem de his septimus ab adam Enoch Iste enim propter meritum fidei sue: fuit viuens in paradisum translatus. Juxta illud. Heb. xi. Fide Enoch translatus est: ne videret mortem rc. Beatus andreas habuit conformitatem cum isto ordine. quia merito fidei sue quam duobus diebus constanter predicauit pendens in cruce. illis duobus diebus raptus est in paradisum vbi clare vidit dominum. vt habetur in legenda. Tercius fuit ordo sacerdotum in quo primus fuit Melchisedech de quo dicitur Heb. vij. Hic enim Melchisedech rex salem sacerdos dei summi rc. beatus Andreas habuit conformitatem cum isto ordine. quia sicut Melchisedech offerebat panem et vinum. iuxta illud. Genes. xiiij. At vero Melchisedech rex salem proferens panem et vinum rc. Sic beatus andreas sacrificabat agnum immaculatum sub speciebus panis et vini sub eucharistie sacramento. vt habetur in legenda. Quartus fuit ordo pontificum in quo primus fuit Aaron. vt patet in Leuit. xxviij. Beatus andreas habuit conformitatem cum isto ordine. quia sicut Aaron consecrabat sacerdotes qui postea synagogam instruerent Sic beatus Andreas consecrauit sacerdotes qui postea docerent ecclesiam. ita vt vere possit dicere illud. ij. Reg. xix. Primo occurri in occursum domini mei regis. quia de vniuerso israel primo venit in occursum christi post eius baptismum in nouo testamento fuerunt quattuor ordines. Primus fuit ordo discipulorum in quo primus fuit Nathanael: quem adduxit Philippus ad iesum. vt dicitur Joh. i. Secundus fuit ordo euangelistarum in quo primus fuit Matheus. vt dicitur Luce. v. Tertius fuit ordo martyrum in quo primus fuit Stephanus. vt dicitur. Actuum. vij. Quartus fuit ordo apostolorum. qui fuit honorabilior omnibus ordinibus noui testamenti. vt dicit Dyonisius libro de ecclesiastica hierarchia. in quo primus fuit beatus Andreas. de quo dicitur illud Genes. xliiij. Primus cum fratribus suis ingressus est ad ioseph. quia cum fratre suo Petro primus conuersus est ad fidem christi. Ratione cuius primitatis reformauit quadruplicem primitatem inhonestam quattuor ordinum. Primo fuit ordo agricolarum: quorum primus fuit Adam. de quo dicitur. Zach. xiij. Homo agricola ego sum. Quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea. iste dehonestauit primitatem suam per peccatum inobedientie transgrediendo preceptum quod habuit a deo. Sed istam primitatem reformauit beatus Andreas cui adhesit nobilis quidam iuuenis inuitis parentibus potius volens obedire fidei christi quam beatus Andreas predicabat: quam monitis parentum. nota hystoriam in legenda. Secundus fuit ordo primogenitorum: quorum primus fuit Caym. vt dicitur Genes. iiij. Iste dehonestauit primitatem suam per peccatum inuidie. occidendo fratrem suum Abel ex inuidia. vt dicitur ibidem. Sed istam primitatem reformauit beatus Andreas. ad quem in specie canum iussu eius venerunt septem demones qui homines in via occidebant: quos cum expulisset: ex inuidia occiderunt quendam iuuenem quem beatus Andreas suscitauit. vt habetur in legenda. Tertius fuit ordo bigamorum quorum primus fuit Lamech: qui ex libidine duxit duas vxores. vt habetur Gene. iiij. Iste dehonestauit primitatem suam per peccatum luxurie. vt patet ibidem. Sed beatus Andre. reformauit istam primitatem. vt patet in Nicolao Sene. Et in matre requirente filium de luxuria. Et in muliere coniuncta homicide. vt habetur in legenda. Quartus fuit ordo principum et tyrannorum quorum primus fuit Nembroth. de quo dicitur Gen. x. Iste enim cepit potens esse in terra. et robustissimus venator: et omnium oppressor coram domino rc. Hic dehonestauit primitatem suam per peccatum iniusticie. quia primo fregit libertates iuris naturalis: vi rediges homines in seruiturem. Sed beatus An. reformauit istam primitatem quando ciuitatem patras ingressus occurrit Egee diten. Oportebat vt tu qui iudex hominum esse meruisti: iudicem tuum qui est in celis cognosceres: et agnitum coleres: et colendo animum a falsis dijs penitus reuocares rc. Ecce quomodo iesus vocauit Andream primitate conuersionis.

Secundo Jesus christus

vocauit an. ꝓ̄ximitate p̄dicationis. vñ Remi-
gius sup verbo ꝓposito dicit sic. Per duos
fratres: duo p̄pl'i designant᷑ q̄ ab vno deo pa
tre creati sunt: quos vidit q̄n eos misericordi
ter respexit. Per petrũ em̄ q̄ iterp̄retat᷑ agno
scens. ⁊ dr̄ Symon. i. obediens: designat᷑ iu-
daicus populus q̄ per legem dn̄m agnouit:
⁊ p̄ceptis eius obediuit. Per An qui interp̄
tatur virilis siue decorus intelligitur gentilis
p̄pl's qui post agnitionē dei viriliter in fide
p̄māsit. Hos ap̄l'os vocauit q̄n p̄dicatores
misit in mundũ. s. Pe. ⁊ An frem ei᷒. hec il-
le. In officio em̄ p̄dicationis andreas fuit p̄
mus. q̄ꝛ Primo mediator fuit inter xp̄m ⁊
gentiles. vnde Jo͞his. xij. dicit᷑ sic. Erāt autē
gentiles quidā ex his q̄ ascenderāt vt adora
rent in die festo. Hij ergo accesserũt ad Phi
lippum: ⁊ rogabāt eũ dicētes Dn̄e volumus
Jesum videre. Uenit philippus ⁊ dixit An
dree. ⁊ andreas dixit Jesu ⁊c. hec ibi. Fuit. n.
in hac mediatione velut portarius cũ Phi-
lippo de q̄bus dicit᷑. iiij. Regũ. vij. Fuerunt
portarij ⁊ nũciauerũt in palatio regis intrin-
secus. Secundo mediator fuit inter xp̄m ⁊
p̄pl'm iudaicũ. s. q̄n petrũ p̄ quē designat᷑ cir-
cũcisio ad Jesum vocauit: ⁊ ad eũ adduxit.
vt habet᷑ Johā. i. O q̄ꝫ petrus debet andreā
diligere: p̄ quē xp̄m meruit inuenire. O quā
ti meriti est andreas apud deũ: q̄ cõuertere
meruit p̄ncipē apostoloꝝ. Ecce quomō in of
ficio p̄dicationis fuit p̄mus tam quo ad iu-
deos q̄ꝫ etiam quo ad gentiles. Huius autē
p̄mitatis dignitas declarat᷑ in ordīe quadru-
p̄l'ici. Primo in ordine, diuinarũ p̄sonarũ:
vbi p̄sona p̄ris est p̄ma. q̄ꝛ alias p̄sonas mit
tit: ⁊ ip̄e a nullo mittit᷑. Sic bea. An. alios di
scipulos adducit ad xp̄m: ⁊ ip̄e a nullo eorũ
adducitur. Secũdo in ordine angeloꝝ: vbi
p̄mo creatus est lucifer. Job. iiij. Ipse est p̄n
cipium viarũ dei. cui collata est magna sapiē
tia. Juxta illud Ezech. xxviij. Tu cherub ple-
nus sapiā. Sic bea. andreas iter ceteros di-
scipulos fuit p̄mus ꝯsiliarius xp̄i. s. q̄n de tur
ba satianda xp̄us cũ eo ꝯsiliũ habuit vt ha
betur Johā. vi. Nā Philippus nō cōsidera-
bat. Andreas vero dei potentiam ⁊ miseri-
cordiā ꝓuocabat dicēs. Est puer vn᷒ hic ⁊c.
Quasi dicat. q̄uis hec dn̄e modica sint: ta-
men tu potes supplere qd̄ deest. Prouer. vi.
Amicus in domesticis fiducialiter agit.
Tertio in ordine visibilium creaturarũ: vbi
primo creata est lux. Gen̄. i. Et cũ xp̄s sit ve
ra lux: q̄ illuminat omnē hoīem venientē in
hunc mundũ. vt dicit᷑ Johan. i. Primus illu
minatus ab hac luce inter christi discipulos.
fuit btūs andreas de quo psal'. dicit. Amict᷒
lumine sicut vestimento. Quarto in ordine
dierum. quia prima dies creata fuit dies dn̄i
ca quā sanctificauit xp̄us sua natiuitate: re-
surrectione: ⁊ sp̄ũssancti missione. Sic beat᷒
An. p̄mo inter ceteros apostolos sanctifica-
tus est p̄ gratiā ⁊ charitatem. ideo vt dicitur
Eccle. xlviij. Uerba illius quasi facula arde-
bant. Unde fuit figuratus p̄ Jepte. de quo
dicit᷑ Judicũ. xi. Cepit primo cũ hostibus di
micare ⁊ ita obtinuit p̄ncipatum in populo
iudeoꝝ. Sic btūs andreas in ordine aposto-
lorum: p̄ fidei p̄dicationē dimicabat contra
inimicos crucis xp̄i: assumens gladiũ spirit᷒
qd̄ est verbũ dei: nō solũ cōtra iudeos: s̄ etiā
contra gentiles ⁊ paganos. Uñ xp̄s de bea.
An. dicit illud Esa. xlix. Parũ est vt sis mihi
seruus ad suscitandas trib᷒ israel: ⁊ feces Ja
cob cõuertendas: dedi te in lucem gentiũ vt
sis salus mea ab extremis terre. Et in euan-
gelio hodierno dicit. Uenite post me: faciã
vos piscatores hoīm. Sup quo Remigi᷒ di
cit sic. De his nāq̄ꝫ piscatoribus loq̄tur dn̄s
p̄dicens per Jeremiā ꝓphetam. Mittam in
vos piscatores meos: qui piscabuntur vos.
Piscatores ⁊ venatores sācti apostoli dicti
sunt. qui bene piscatores dicũtur: quia rethe
sancte p̄dicationis: pisces. i. hoīes de ꝓfundo
pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei traxerunt.
⁊ bene venatores dicũtur: quia latratu sācte
p̄dicationis ⁊ sagittis inuectiōis p̄secuti sũt
bestialiter in silua generis humani viuētes
⁊ ceperũt eos: ⁊ ad fidem xp̄i perduxerunt.
De his etiā psal. ait. Qui descendũt mare in
nauibus facientes operationes in aq̄s mul
tis. Isti sancti apostoli in nauibus. i. in eccle-
sijs descendunt mare. i. latitudinem gentili-
tatis: facientes operationes. i. signa ⁊ mira-
cula: in aquis multis. i. in populis. ⁊ Esa. Uo
labunt in nauibus alienigenarũ: mare simul
depredātes. i. ipsi volabunt in ecclesijs gen-
tium. ⁊ totiens mare depredati sunt quotiēs
sua doctrina aliquē ab amore mũdi. i. maris
abstraxerunt. ⁊ alibi idem ꝓpheta dicit. Cũ
arcu ⁊ sagittis ingredientur illuc. i. cum pote
state ⁊ predicatione ingredientur ad gentes
admirandi sunt isti predicatores ⁊ admirā-
da est istorũ piscatio. pisces cum capiuntur:
mox moriuntur. homines cũ capti sunt ver-

ho predicationis nõ mortui sunt: sed potius vivificati. hec ille. Beat⁹ ergo andreas tanq̃ bonus piscator: ⁊ fidelis p̄dicator in achaia cõsistens: totam eam ecclesijs impleuit ac populos ad fidem xp̄i cõuertit: vxorem quoq̃ egee. s. maximillam ad fidem xp̄i ꝯuertit ⁊ sacro baptismi fonte regenerauit. Ecce quomodo Jesus xp̄us vocauit An. p̄mitate p̄dicationis.

Tertio Jesus xp̄s vocauit

andream primitate perfectionis. Unde Remigius sup Math. dicit sic. Andreas interpretatur virilis. Sicut em̃ apud latinos a viro deriuat᷑ virilis: ita ⁊ apud grecos ab aner deriuatur andreas. Et bene hoc nomĩe decoratus est apostolus: qui ad predicationem Johan. agnum sequi ⁊ audire ⁊ videre curauit. Siue bene virilis dicitur: q꞉ ad vni⁹ iussionis vocem relictis omibus secutus est xp̄m ⁊ viriliter in mandatis eius perseuerauit. hec ille. Eius aũt perfectio patet ex eo ꝙ de numero duodenario apostoloꝝ fuit. Iste enim numerus designat perfectionem.

Primo quia constat ex duobus senarijs: ⁊ numerus senarius est numerus p̄fectus vt dicunt arthimetici. Secũdo quia implet figuras veteris testamenti. Unde Rabanus dicit sic. Duodenarius numerus per multas figuras in veteri testamento persignatus est per. xij. filios Jacob. per. xij. principes filioꝝ israel. per. xij. fontes viuentes in Helim. per xij. lapides in rõnali Aaron. per. xij. panes ꝓpositionis. per. xij. exploratores a Moyse missos. per. xij. lapides vnde factum est altare. per. xij. lapides sublatos de Jordane. per xij. boues qui sustinebant mare eneũ. In nouo etiam testamento. per xij. stellas in corona sponse. per. xij. fundamenta hierusalem q̃ vidit Johãnes. ⁊ per. xij. portas. hec ille.

Tertio q꞉ implet numeꝝ electoꝝ. Juxta illud Apocalip. vij. Ex om̃i tribu filioꝝ israel xij. milia signati: vbi singulas trib⁹ enumerat Qui numerus duodenarius in seipsum ductus. puta duodecies duodecim facit centuꝫ quadraginta quattuor. ⁊ quia mille designat statum beatitudinis. Ideo dicit Johannes ibidem. audiui numerũ signatoꝝ centũ quadraginta quattuor milia signati ⁊c̃. Quarto quia implet numerũ iudicantium cũ xp̄o in iudicio vniuersali. Juxta illud Math. xix. Sedebitis super sedes duodecim iudicãtes xij. tribus israel. Sed bea. an. in hoc numero fuit primus. Nec tamen solus: sed cũ Petro ad designandum perfectam consolationem. Unde Chryso. sup verbo ꝓposito dicit sic. Erant em̃ habitatione ciues: dilectione concordes: artificio pares: fraternitatis pietate ꝯiuncti. Ideo q̃ simul eos vocauit: ne tot homines cõiunctos: dissimilis vocatio separaret. hec ille. Sciendum ꝙ cognatio fraternitatis aliquãdo habet disparitateꝫ. sicut in Caym ⁊ abel. quorum vnus deo placuit: et alter nõ. vt pꝫ Gen̄. iiij. sicut in Isaac ⁊ Ismael. quoꝝ vnus hereditatem obtinuit: alter amisit. vt pꝫ Gen̄. xxi. sicut in Esau ⁊ Jacob quoꝝ vnus fuit deo amabilis. ⁊ alter odibilis. vt patet Malachie p̄mo. et talis nõ fuit cognatio andree ⁊ petri. quia licet ambo peccauerunt: abnegantes fidem xp̄i in passione Qm̃ oẽs relicto eo fugerunt. vt dicit᷑ Mat. xxvi. Tamen xp̄us in passione ꝓ eis orauit dicens. Pater in manus tuas comendo spiritũ meũ. i. omẽs qui mihi ꝑ charitatem ⁊ fidem sunt adhesuri. ⁊ hij sunt vnus spũs dei. p̄s. Qui adheret deo: vnus spũs est cum eo. ⁊ sic nulla imperfectio infidelitatis ⁊ malicie remansit in eis. Aliquãdo autẽ cognatio fraternitatis habet quandã paritateꝫ: sicut Ualerius maximus lib p̄mo dicit de duobus philosophis: qui fuerunt eodem die nati. eiusdẽ preceptoris: epicuri sectaꝫ secuti: patrimonij etiaꝫ possidendi. alendeq̃ schole cõmunione cõiuncti. eodemq̃ temporis vltima senectute extincti. ⁊ talis fuit cognatio andree ⁊ petri. Nam fuerunt ab eodem artificio vocati. scilicet a piscatione. vt patet in euangelio hodierno. Item fuerunt eidem officio deputati scilicet apostolatui christi. Unde dicitur Mathei. x. Elegit duodecim: quos apostolos nominauit. sciꝫ Symonem qui cognominatur petrus ⁊ andream fratrem eius.

Tertio fuerunt eodem priuilegio dotati sciꝫ miraculorum operatione. vnde dicitur ibidẽ Conuocatis duodecim apostolis. dedit eis potestatem spirituũ immundorum ⁊c̃.

Quarto fuerunt eodem genere martyrij mortificati. s. crucis. Jere xlvi. ambo pariter corruerunt. Sic ergo perfectio beati Andree est in duobus. s. in perfectione numeri duodenarij. ⁊ in perfectione charitatis designate per binarium. ⁊ hoc est Jesum xp̄m inuenire. Augu. sup Johan. dicit sic. Hoc est vere dñm inuenire: vera illius dilectiõe frui fraterne quoq̃ salutis curam gerere. Ille etenĩ perfecte conditoris sui ducatum sequitur. q꞉

etiam ꝓximi quantū valet habere comitatū
nititur. hec ille. Et sic patz quomodo xp̄s vo
cauit andream primitate perfectionis.

Quarto Jesus christus
vocauit btm̄ andreā ꝑmitate cōsummatiōis
Unde de ista ꝑmitate dicit̄ Nume. iij. Meū
est omne primogenitū. sanctificaui mihi q̄c
quid primū nascitur in israel. Cuius ratio po
nitur Exo. xxiij. Primitias frugū terre tue
deferes in domū dn̄i dei tui: vt benedicam
eis ⁊ auferam iniquitatez de medio tui. Sz
bea. An. fuit primogenitus in fide xp̄i. ideo
debebat sanctificari deo offerendo seipsum
in domo dn̄i: sicut fecit. Nam tres fuerunt a
postoli de terra xp̄i. scz Andreas: Petrus: ⁊
Philippus: quos xp̄s quasi primitias ad se
vocauit: ⁊ merito. Xp̄us em̄ erat agnꝰ in ara
crucis īmolandꝰ. Sic isti tres apostoli tanꝙ̄
agni erant in ara crucis īmolandi. Ceteri a
postoli erant oues lupoꝝ morsibus laniādi.
Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in
medio luporum. Et quia xp̄us erat agnus:
ideo pꝛꝰ collegit agnos ⁊ postea oues. Esa.
xl. In brachio suo leuabit agnos: ⁊ ī sinu suo
congregabit: fetas ipse portabit. ⁊ qꝛ beatus
andreas fuit primus agnus collectus a xp̄o
ideo quattuor circa eum fecit. Primo fecit
eum cōmilitonē suū. Nam xp̄us habuit cru
cem tanꝙ̄ equū: per quē contra demonē mi
litauit. Sic voluit beatus andreas equitare
sup equū crucis: ideo fecit eum cōmilitonez
suū. Hester. vi. Homo quē rex honorare cu
pit: debet sedere sup equū qui de sella regis ē.
Secūdo fecit eum assessorem suū nā xp̄us
habuit crucem tanꝙ̄ solium: in quo inter ho
minem ⁊ diabolū iudicio diffiniuit. Sic vo
luit beatus andreas in isto solio sedere. ⁊ iō
fecit eum assessorem suum. ij. Reg. xxiij. Da
uid sedet in cathedra sapientissimꝰ princeps
inter tres. i. xp̄us in cruce. inter Andreā Pe
trum ⁊ Philippū: quos in eadem consedere
fecit. Tertio fecit eum cōmensalem suū. nā
xp̄us habuit crucem tanꝙ̄ mensam in qua fi
deles reficit. Sic voluit btūs an. in eadē mē
sa sedere: ideo fecit eum cōmensalez suū. ps.
Parasti in conspectu meo mensam. Quar
to fecit eum sacrificium suū. Nam christꝰ ha
buit crucez tanꝙ̄ altare in quo se patri obtu
lit sacrificium in odorem suauissimū. Sic vo
luit btm̄ andream in cruce īmolari tanꝙ̄ sa
crificium odoriferum. Juxta illud quod can
tatur. Dilexit andream dn̄s in odorem sua
uitatis. vt patet in legenda. Quāuis autē
beatus andreas fuerit passus patibulū cru
cis sicut xp̄us: non tamen eo modo quo xp̄s
Nam christus fuit crucifixus rectus. qꝛ tanꝙ̄
caput obtinebat superiora: ⁊ vt respiceret mū
dum infra se: quem redimebat. Petrus fuit
crucifixus euersus: quia tanꝙ̄ alter ꝑnceps
obtinebat inferiora. ⁊ vt respiceret celum cu
ius claues tenebat. Andreas fuit crucifixus
transuersus: vt manū dexterā porrigeret ad
xp̄m: petens auxilium ascendendi in celum.
sinistram ad Petrum petens sibi aperiri re
gnum celorum. Ecce quomodo beatus An
dreas fuit vocatus a xp̄o primitate consum
mationis: hic per gratiam. tandem per glo
riam. Amen.

In festo sancti Nicolai episcopi ⁊ cōfesso
ris. Sermo. ij.

Non est inuentus si
milis illi: qui conseruaret legem
excelsi. Ecclesiasti. xliiij. Chryso.
de dignitate sacerdotali li. iij. dicit sic. Sacer
dotij aspice dignitatem. Agitur enim in ter
ra. sed officium celestibus negotijs cōtinet.
Non enī homo: nō angelus: nō archangelus
nō aliqua creatura. nō virtꝰ. nō ipse spūssan
ctus hoc munus instituit. sed ipse xp̄s. Atqꝫ
manētes in carne ministerio fungi prestitit
angelorum. ideo sapientissimū esse oportet:
⁊ perspicacem in omibus sacerdotem: ⁊ mil
le vt dicit̄: ex omni parte oculos apertos ha
bentem. qui non solum sibi: sed etiam toti po
pulo viuat. hec ille. Super quo moueo talez
questionem. Utrum beatus Nicolaus tāto
in amicicia dei fuerit sublimior: quanto in le
ge excelsi obseruanda fuit fidelior. Ad istā
questionem respondent duo doctores noui
testamenti. Primus est beatus Ambrosiꝰ
ī suo pastorali dicēs sic. Magna sublimitas
magnam debet habere cautelā: ⁊ honor grā
dis: grandi debet sollicitudine circūuallari.
Cui plus creditur: plus ab eo exigitur. sicut
scriptum est. Scienti legem et non facienti:
peccatū est grande. Et seruus sciens volūta
tem dn̄i sui si nō fecerit: vapulabit multum.
Sz sicut Senatorē clamis ornat. sicut agri
cultura rusticum. sicut barbarū arma. Nautā
nauigationis peritia. ⁊ singulos quosqꝫ opifi
ces operis sui qualitas: ipsos demonstrat a
ctores. Sic episcopū nō aliter ꝙ̄ episcopalis
operatio designat. vt ex bono ope magis ꝙ̄

professione noscatur: ⁊ plus meritis esse episcopus q̄ nomine noret. hec ille. Sic fecisse beatum Nicolaum eius hystoria declarat: et etiam et nomen: quia Nicolaus interpretatur victoria populi. ⁊ ipse multos populos vita ⁊ doctrina docuit: vicia ⁊ peccata vincere.

Secūdus est sanctus Thomas. iiij. sententiarum. dist. xxiiij. qui ponit q̄ ep̄us debet habere quattuor que maxime fuerunt in beato Nicolao. Primo ordinis perfectionem. Deus enim sua opera in sui similitudine ꝓducere voluit quantū possibile fuit: vt perfecta essent: ⁊ per ea cognosci posset. Ideo vt in suis operibus representaret. non soluz in se. s. ſm q̄ in se est: sed etiā ſm q̄ alijs influit hanc legē naturalem posuit omnibus: vt vltima per media perficerentur: ⁊ media ꝑ prima. vt dyonisius dicit. Et ne ista pulcritudo ecclesie deesset: posuit ordinem in ea: vt quidam alijs sacra traderent. suo modo deo in hoc assimilati. quasi deo cooperantes. sicut etiam in corpore naturali quedam membra alijs influūt: ⁊ sicut oīum naturalium perfectiones preexistunt exemplariter in deo. ita christus fuit exemplar omniū officioꝝ ecclesiasticorū. Unde vnusquisq̄ minister ecclesie quantum ad aliquid gerit typum xp̄i vt dicit magister sententiarū. li. iiij. dist. xxiiij. Et tamen ille est superior: qui ſm maiorem perfectionez xp̄m representat. Sacerdos autem representat xp̄m in hoc ꝑ seipsum aliqḋ ministeriū impleuit. Sed ep̄us in hoc q̄ alios ministros instituit ⁊ ecclesiam fundauit. Unde ad ep̄m pertinet mācipare aliquid diuinis obsequijs. quasi cultū diuinū ad similitudinem xp̄i statuens. Et propter hoc etiaz episcopus specialiter ecclesie sponsus dicit: sicut xp̄us. Sed beatus Nicolaus hanc ordinis perfectionem habuit. vt patet.

Secundo dispensationis gratificationem. Dei em̄ perfecta sūt opera: vt dicitur Deutero. xxxij. Et ideo cuicunq̄ datur potentia aliqua diuinitus: dantur ea per que executio illius potētie potest cōgrue fieri. Et hoc etiam in naturalibus patet: q̄ aīalibus dantur mēbra quibus potētie aīe possunt exire in actus suos. nisi sit defectus ex parte materie. Sicut autē gratia gratum faciens exigitur ad hoc q̄ homo digne sacramenta recipiat: ita etiam ad hoc q̄ homo digne sacramenta dispenset. iō sicut in baptismo ꝑ quez homo fit susceptiuꝰ aliorum sacramentorum. datur gratia gratū faciens: ita in sacramento ordinis per quod homo ordinatur ad aliorum sacramentoruz dispensationez. Sed quia beatus Nicolaus super plebē xp̄i cōstitutus erat gradu ordīs. ita superiorem se reddebat merito sanctitatꝭ ⁊ gratie gratum facientis.

Tertio vite sanctificationez. sicut em̄ Dyonisiꝰ dicit iij. ecclesiastice hierar. vt subtiliores ⁊ clariores essentie replere influxu solarium splendoꝝ lumen in eis superueniens ad similitudinē solis ad alia corpora vertūt. sic in omni diuino non est audendū alijs dux esse nisi ſm habitū suum factus deiformissimus et deo simillimus. Unde cū in quolibet ordine aliquis cōstituatur dux alijs in rebus diuinis: in quolibet q̄ si presumptuosius mortaliter peccat. qui cū cōscientia peccati mortalis accedit. ⁊ ideo sanctitas vite requirit ad ordinem de necessitate precepti. vnde Leuit. xxi. dicit. Homo de semine Aaron qui habuerit maculam nō offerat panes coraz dn̄o: nec accedat ad ministerium eius. Glo. dicit ꝑ maculā: omne peccatuz intelligitur. Et Hiero. dicit nō solū episcopi ⁊ p̄sbyteri ⁊ dyaconi debēt magnopere ꝓuidere: vt cunctum populuz cui presidēt sermone ⁊ conuersatione p̄cedant. verūetiā inferiores gradus ⁊ omnes qui domini oraculo deseruiunt. quia vehementer ecclesiam dei destruit: meliores esse laicos q̄ clericos. hec ille. Sed beatus Nicolaus ꝑ totam vitā suam sanctitatem studuit conseruare. vt pȝ.

Quarto scientie instructionem. In quolibet enim actu hominis si debet esse ordinatus: oportet q̄ assit directio rationis. Unde ad hoc q̄ homo ordinis officium exequatur oportet q̄ habeat tantū de scientia: quantuz sufficiat ad hoc q̄ dirigatur in actu illius ordinis. ideo talis scientia requiritur in eo: qui ad ordines promouetur nō q̄ vniuersaliter in tota scriptura sit instructus. sed plus et minus ſm q̄ ad plura vel pauciora eius officium se extendit. Et sic ad episcopum pertinet vt ea que difficultatez in lege facere possunt sciat. Ideo Malachie. ij. dicitur. Legem requirunt ex ore sacerdotis. i. Petri. iij. dicitur. Parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea que in vobis est fide et spe. Sed beatus Nicolaus supra corpus mysticum. id est supra ecclesiam constituendꝰ erat. Ideo scīa legis in eo fuit. Sciēs ꝑfectissime q̄ ppl's debebat credere: ⁊ obſuare de lege. verū q̄libet scīs in aliq̄ v̄tute eni-

tuit: in qua nullus sibi similis fuit: vt appareret sapiẽtia dei que in tãta varietate sanctoꝝ tantã posuit varietatẽ virtutũ: que licet nobis nõ sit cognita: deo tamen est nota. Si enĩ tanta est varietas in faciebꝰ hominũ nõ mirũ si tanta potest esse in aı̃abus. ꝛ quia btũs Nicolaus maxime excessit in operibꝰ miscdie. Juxta illud. Luce. vi. Estote misericordes. sicut pat̃ vester cele. mise. est. Ideo dicit̃. Non est inuentus similis ꝛc̃.

Non est inuentus similis illi.

In sanctificatione.
In generatione.
In nobilitate.
In educatione.
In perfectione.
In iustificatione.
In electione.
In conuersatione.
In emigratione.
In tumulatione.
In assumptione.
In miraculoꝝ operatiõe.

Primo non est inuẽtus

similis btõ nicolao in sanctificatione. Licet enĩ in vtero matris sanctificatꝰ nõ fuerit tamẽ mox natus sctũs fuit. Juxta illud psal. Dñe preuenisti eũ in bñdictionibꝰ dulcedinis. Intelligendũ: qꝛ quattuoꝛ modis aliqui sanctificat̃. Primo in vtero matris. sicut Johãnes baptista. Luce. i. Spũsancto replebit̃ adhuc ex vtero matris. Et ps̃. In te cõfirmatus sum ex vtero deventre matris mee. Secũdo natus ex vtero: sicut Nicolaus: q̃ spũssancti gratia ab vberibꝰ matris abstinebat. ps̃. Spes mea ab vberibꝰ mr̃is mee. Tertio in iuuẽtute: sicut Martinꝰ: q̃ in sua iuuentute deo seruire cepit. ps̃. Spes mea dñe a iuuẽtute mea. Quarto in senectute: sicut latro in cruce: dicẽs. Memento mei dñe dum veneris in regnũ tuũ. ꝛ xp̃us sanctificans eũ dixit. Amen dico tibi: hodie mecũ eris in paradiso. vt dicit̃ Mat. xxvij. Talis autem cum nõ possit de suis meritis confidere ne proijciatur a dei misericordia debet orare psal̃. Ne pijcias me in tempore senectutis: cum defecerit virtus mea. ne derelinquas me. In secundo modo sanctificationis non est inuentus similis Beato Nicolao.

Secũdo modo nõ est inuentus

similis beato Nicolao. In generatione. Fuit enĩ gratiose generatus ꝓpter q̃tuoꝛ. Primo ex parte vtriusqꝫ generantis Licet enĩ essent iuuenes tamẽ mox vt Nicolaus natꝰ est ꝯtinent̃ vixerũt. vnde erãt matrimonio iuncti nõ vt libidini deseruirent: sꝫ vt plez educandã ad dei seruitiũ generarẽt Sicut enĩ miraculũ fuit in natiuitate iohis bapti. ꝙ patri muto loquelã reddidit. Luce ij. Sic miraculũ fuit in natiuitate bti Nicolai: ꝙ vtriqꝫ parenti ꝯtinentiã deinceps impetrauerit. Secũdo ex parte geniti quo ad corpus. qꝛ ad vbera pendẽs: quarta ꝛ sexta feria ieiunabat. hoc aũt nõ fuit a natura. qꝛ tũc in oı̃bus paruulis idem ꝯtingeret semꝑ vel frequẽter. vt dicit̃. ij. phũi. Nec a casu: quia tunc feria a feria nõ distingueret̃. nec a proposito. qꝛ tũc vsum liberi arbitrij non habebat. Restat ergo ꝙ fuerit ex singl'ari dei dono. Job. viij. Pacatũ reddet habitaculũ iusticie tue. Tertio ex pte geniti quo ad animã: q̃ mox vt natꝰ est btũs Nicolaꝰ fuit habitaculũ spũssancti. Ephẽ. ij. In quo ꝛ vos coedificamini in habitaculũ dei in spũsancto. ꝛ statim cepit seruire deo. Eccl̃. xxiiij. In habitatione sancta corã ipso ministraui. Magnũ miraculũ fuit ꝙ iohẽs baptista q̃nquẽnis desertũ petierit. ꝛ ieiunare cepit. Sꝫ maius miraculũ ẽ ꝙ Nico. mox natꝰ carnẽ suaꝫ mortificauit. Ideo. iiij. Reg. ij. dicit̃. Affer te vas nouũ non vetustũ ꝛ mittite in illud sal. Quarto ex parte modi generandi. quia generatus est per orationẽ. Sicut enĩ ysaac per orationeꝫ abrahe genitus est. vt dicitur Geneß. xv. Et sicut samuel per orationem anne. vt patet. i. Reg. i. Sic parentes beati Nicolai deum exorauerunt: vt filiũ eis concederet. quem non tantũ diuitiarum. sed etiam moꝛum haberent heredem. i. Regũ. i. Pro puero isto oraui: ꝛ dedit mihi dominꝰ petitionẽ meam ꝛc̃.

Tertio non est inuentus

similis beato Nicolao in Nobilitatione. scḋm enim Grego. Nazãzenũ: nobilitas est quadruplex. Prima causatur ex carnis ꝓpagatione. scilicet cum quis ex nobilibus parentibus nascitur. Unde Bernardus in epistola ad magistrum Gualteruꝫ de celiomõte dicit sic. Genus clarum. corpus apertuꝫ. forma euidens: ingenium velox: eruditionis vtilitas. et moꝛum honestas. gloriosa quidem sunt. Hec ille. Hanc autem no

bilitatez habuit .B. Nicolaus. Unde dicitur de eo. Nobilissimis ortus natalibus velut lucifer Nicolaus emicuit. Secūda causat᷑ ex animi formatiōe. s. cum quis virtutib⁹ intendit. Unde Hieroni. in epistola dicit sic. Ille apud deum potior est: nō quē nobilitas carnis: nec dignitas seculi: sed quem deuotio fidei ꝛ vita sancta deo cōmendat. hec ille. Hāc nobilitatem habuit beat⁹ Nicolaus. de quo dicitur. Nobilis genere: sed nobilior fide.

Tertia causat᷑ ex legali adoptione. sicut ptz Exo. ij. vbi dicitur ꝙ filia Pharaonis moysen in filiū adoptauit. Hanc nobilitatē habuit btūs Nicola⁹ in dei filiū per spiritū sanctuz adoptatus. Roman. viij. Accepistis spiritum adoptiōis filioꝝ dei. In cui⁹ signū btūs Nico. pͥma die sue natiuitatis: duz balnearetur stetit erect⁹ in pelui. nō quidez virtute humana: sed potius diuina. Quarta causatur ex diuine imaginis impressione: ſm quā omnes hoīes sunt equaliter nobiles. de qua dicitur Actu. xvij. Ipsius em̄ genus sumus. Si ergo honoramus imaginez depictam: multo fortius honorare debem⁹ imaginē dei nobis impressam. Eccle. x. In mansuetudine serua aīam tuā: ꝛ da illi honorē ſm meritū suum. Ista imago in peccatorib⁹ intm̄ obfuscat᷑ ꝙ vix a deo cognoscitur. Math. xxv. Amen dico vobis: nescio vos. Hāc nobilitatē habuit btūs Nico. ꝑ mundiciā cordis: quā semꝑ cōseruauit. Prouerbio. xxij. Qui diligit cordis mundiciam: habebit amicū regem ꝛc̄.

Quarto non est inuētus

similis be. Nico. in educatione. Fuit em̄ gratiose educat⁹ quantū ad᷑ quattuor. Primo vt iuuenū lasciuias euitaret. Unde in legenda dicit᷑. Fact⁹ autē iuuenis: alioꝝ iuuenū deuitans lasciuias. Ecclesia xiij. Qui tetigerit picē inquinabit᷑ ab ea. Secūdo vt ecclesiaz frequētaret. Un̄ dicit᷑. Ecclesie sancte frequētans limina. ꝛ glo suꝑ Math. dicit. Ingressus vrbem Jesus templū adijt dans formā religionis: vt quocūqꝫ imus pͥmo domū orationis adeam⁹. Sic bea. Nico. faciebat tāꝙ verus discipul⁹ Jesu xp̄i ꝛc̄. Tertio vt verba dei libenter audiret: ꝛ seruaret. Unde dicitur. Quicquid de scripturis sācis audire poterat: armariolo cōdebat pectoris. Prouer. ix. Beatus qui audit me: ꝛ qui vigilat ad fores meas quotidie. Sic beatus Nicolaus faciebat vt haberet scientiam sanctoꝝ. Quarto vt corpus ieiunio maceraret. Unde dicit᷑ de eo. Beatus Nico. adhuc puerulus multo ieiunio macerabat corpus. Trenoꝝ. iij. Bonum est viro cum portauerit iugum dn̄i ab adolescentia sua. Iste aūt portauit ab infantia sua ꝛ nunꝙ̄ illud dereliquit.

Quinto non est inuētus

similis bea. Nico. in perfectione. Unde Hieronym⁹ in ep̄la ad Theodorū monachū dicit sic. Si vis ꝑfectus esse tu qui perfectuz te esse pollicitus es. Quid aliud ꝙ̄ sectar⁹ es vitam. perfectus aūt seruus xp̄i. nihil aliud ꝙ̄ xp̄m habet. Aut si preter xp̄m aliud habet. perfectus nō est. hec ille. Hanc aūt perfectionem habuit bea. Nico. qui xp̄m imitari cupiebat. Juxta illud Luce. vi. Perfectus autem omīs erit: si sit sicut magister eius. Istā perfectionem habuit beatus Nico. in quattuor.

Primo in mulierū vitatiōe quas velut pestem fugiebat. Unde dicitur Ecclesꝭ xiij. De vestimentis ꝓcedit tinea ꝛ a muliere iniquitas viri. Secūdo in mundi despectione. vnde dicit᷑ de eo. Gloriā mūdi spreuit cū oblectaminibus suis. Jaco. iiij. Qui voluerit esse amicus seculi hui⁹: inimicus dei cōstituet᷑. Ex quo sequitur ꝙ btūs Nico. spernēdo mūdum. factus est amicus dei. Tertio in deuota orōne. vnde nō solū in die. ſ᷑ etiaz in nocte semꝑ orabat. ꝛ ad matutinas etiā dum esset laicus ibat. p̄s. Querite dn̄z. s. in orōne: ꝛ cōfirmamini: querite faciē eius semꝑ. Quarto in modesta conuersatione. Dicit em̄ Ambro. lib. de officijs sic. In senibus grauitas. in iuuenibus alacritas. in adolescentibus verecūdia cōmendatur. Nō est ergo mirū si beatus Nicolaus omibus se amabilē exhibuit quia habuit verecūdiā cū adolescentib⁹. Unde dicit᷑. Pudore bono replet⁹ ꝛc̄. Alacritatem cū iuuenibus. vnde dicit᷑ ꝙ erat alacer in exhortando. Grauitatem cū senibus. vnde dicit᷑. Et grauitatē in omnibus sectabatur. ꝛ sic patet ꝛc̄.

Sexto nō est inuentus si-

milis bea. Nico. in iustificatione. i. in. sanctitate vite. Un̄ Augusti. li. de vita xp̄iana dicit sic. Ille vere xp̄ianus est qui oībus misericordiā facit: qui nulla oīno mouet᷑ iniuria: q alienū tanꝙ̄ ꝓpriū sentit dolorē. cuius mensam nullus pauꝑ ignorat: qui corā hominibus inglorius habet᷑: vt corā deo ꝛ angelis eius glorie᷑: qui contēnit terrena vt possit habere celestia: q opprimi pauperē se pn̄te nō patit᷑.

qui miseris subuenit: qui ad fletum fletib⁹ puocatur alienis. Qd bene faciebat apl's paulus dicens. Quis infirmatur et ego nō infirmor etc. hec Aug. Hec aūt sanctitas vite fuit in btō Nico. in quattuor. Primo in virginitate: qr fuit virgo. Math. xiij. ca. Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro. id est virginitate in corpore terreno. ij. Cor. iiij. Habemus thesaurū istū in vasis fictilibus. et dicit virginitas thesaurus ꝑpter suā ꝑciositatem. Eccle. xxxvij. Non est cōdigna ponderatio aīe cōtinentis. Secūdo in liberalitate: quia fuit maxime liberalis ad ꝓximum egentem. vnde dicit. Erat em̄ valde cōpatiēs et sup afflictos pia gestans viscera. Nā oms suas diuitias liberaliter distribuit. dedit em̄ pauperi: et nō diuiti. i. illi hoi qui ꝑpter paupertatem filias suas ꝓstituere voluit p̄s. Dispersit dedit pauperibus. iusticia ei⁹ manet in seculum seculi. dedit de meliori nō de deteriori. quia aurū. dedit de ꝑprio patrimonio: nō de alieno. dedit ꝑpter honorē dei nō ꝑpter fauorem mūdi. dedit in vita nō post mortē. Job xxxi. Ab infantia creuit mecum miseratio. Sciebat em̄ qꝫ mīa est sacrificiū deo placitū et acceptum. Tertio in charitate: qr fuit maxime charitatis. Vn̄ dicit. Copiose charitatis Nicolae pontifex etc. i Cor. xiij. Si linguis hoīm loquar et angeloꝝ: charitatē autē non habeā etc. Quarto in sapiētie ꝓfunditate. quia magnā sapientiā habuit. vnde dicit. qꝫ beatus Nico interfuit ꝯsilio Niceno. vbi plurimuz de fide cōtra hereticos disputauit et vicit. Sapien. vij. Infinitus enim thesaurus est homibus quo qui vsi sunt. participes facti sunt amicicie dei etc.

Septimo nō est inuētus

similis bea. Nico. in electiōe. Fuit em̄ gratiose electus. Eccles. xliiij. Elegit eum ex omni carne. Cuius electio fuit ꝯmendabilis q̄tum ad quattuor. Primo qr fuit electus p̄missa orōne. Nam electores tota nocte orōni vacauerunt Exēplo xp̄i: q̄ electur⁹ apostolos iuit in montē orare. Luc. vi. Et apostoli in electione Mathie orātes dixerunt. Tu dn̄e q̄ corda etc. Act. i. Secūdo quia fuit electus diuina reuelatione: qr vox de celo lapsa fuit vt eligerent Nicolauz. Hebreos. v. Nec quisq̄ sibi sumit honorez. Tertio qr fuit electus oīm cōsensu et approbatione. vn̄ dicit. qꝫ eo viso oēs laudauert dei magnalia. Prouer. xxviij. In exaltatione iustoꝝ: multa gloria est.

Quarto quia fuit electus inuitus: et cū quadam coartatione. vnde poterat dicere illud p̄s. Exaltatus aūt humiliatus sum et conturbatus: ideo. iiij. Reg x. Elegi te meliorem de filijs dn̄i nostri. Talis autē fuit btūs Nicolaus. vt patet in legenda.

Octauo nō est inuentus

similis bea. Nico. in cōuersatione. qr in ep̄atu suo fuit gratiose conuersatus: cū ppl'o sibi credito quantū ad quattuor. Primo qr pauit poplū suū v̄bo. vnde dicit qꝫ erat efficax in loquēdo. Hiere. iij. Dabo vobis pastores iuxta cor meū: qui pascent vos sciētia et doctrina. Secūdo pauit ppl'm suū orōnis suffragio: qr in orōnibus ꝓ ppl'o suo vigilabat. De hoc dicit Act. vi. Nos aūt orōni et ministerio verbi instantes erimus. Tertio pauit ppl'm suū exemplo. vn̄ dicit. qꝫ eandem quā prius grauitatē seruabat. i. Thi. v. Exemplū esto fidelib⁹ in verbo in ꝯuersatione. Quarto quia pauit populū suuz tēporali subsidio. Nam populo fame laboranti impetrauit frumentū. vt habet in legenda sua etc.

Nono nō est inuentus similis

bea. Nico. in emigratiōe. Fuit em̄ gratiose mortuus q̄tum ad quattuor. Primo cū gratia dei. vn̄ dicit. qꝫ oīm virtutū charismate replebat. Apoc. xiiij. Beati qui in dn̄o moriūtur. Secūdo cū ꝯsciētia bona. quia nullius peccati cōscientiam habuit ꝑpter puritatem vite. C[illegible]. iij. Mortui em̄ estis: et vita vestra abscōdi[illegible] est cū xp̄o in deo. Tertio cum senectute bona: quā voluit esse mūdam puram. Heb. viij. Qd antiquat et senescit ꝓpe interitum est. Quarto cū bona fama populi. qr omēs illū cōmendabāt. dolebant em̄ mortē tanti viri, nō sperantes se habiturū cōsimilem.

Decimo non est inuētus

similis illi. s. bea. Ni. in tumulatiōne. Fuit em̄ g̃ose sepultus q̄tum ad quattuor. Primo quia in sepulcro suo fuit positum corpus ei⁹ sanctissimū. Secūdo qr in tumba marmorea sicut corpus xp̄i. Tertio qr ex eius mēbris sacrū resudat oleum: valens in salutem multoꝝ. Job. xxxi. Petra fūdebat mihi riuos olei. Quarto qr a pedib⁹ fōs aq̄ ꝓfluxit. p̄s. Scitote qm̄ dn̄s scm̄ suū. s. Nic. mirificauit.

Undecimo nō est inuentus

similis bea. Nico. in assumptiōe. Fuit em̄

gratiose assumpt⁹ q̄ntum ad quattuor. Primo cū custodia āgelica vñ cū moreret̄ rogauit deū vt angelos suos sibi mitteret: ꝛ inclinato capite vidit angelos ad se venientes: q̄ reuelauerūt sibi gl'iam ei⁹. ps. Angelis suis deus mādauit de te: vt custodiant te in oībus vijs tuis. Secūdo cū ꝓtectiōe diuina. quia deuote se cōmēdauit deo dicēs In man⁹ tuas dn̄e cōmendo spm̄ meū. Et istud fuit vltimū verbū xp̄i in cruce. Sapiē. Iustoꝝ aīe. i. m. d. sunt. Tertio cū suscepta eucharistia. q2 sacramentū corpis ꝛ sanguinis xp̄i suscepit: vt esset ꝯformis xp̄o: q̄ anteq̄ pateret̄ cōicauit cū aplīs. Quarto cū celesti melodia. q2 angeli eius aīam in celū cū laudib⁹ deduxerūt. vbi celestiū melodia audita est Esa. xxiiij. A finibus terre laudes audiuim⁹: gl'iaꝫ iusti ꝛc.

Duodecimo nō est inuē

tus similis bea. Nico. in miraculoꝝ operatōe Siquidē opatus est miracula in maiori mūdo: q̄ntum ad quattuor elemēta. Primo in elemento ignis: qñ ignem Dyane extinxit. Secūdo in elemento aeris: qñ ab aere tempestatē fugauit. Tertio in elemēto aque: qñ nautis mare trāquillauit. Quarto in elemēto terre: qñ terrā sterilem fecundauit. Etiā in minori mūdo multa miracula operat⁹ est quātum ad quattuor. Primo quo ad deuꝫ: subueniendo in tribulatione. quā iuste patiebantur a deo: sicut qñ resuscitauit patri filiuꝫ cū cypho in mari submersum. Secūdo quo ad diabolū: subueniēdo in tribulatione quaꝫ patiebantur a dyabolo. sicut qñ resuscitauit patri filiū a dyabolo strangulatū. Tertio q̄ ad tyrannos subueniēdo in tribulatōe quaꝫ patiebant̄ a tyrānis sicut trib⁹ iuuenib⁹ false ꝑncipi ab inuidis accusatis. ꝛ quando patri reddidit filiū a Soldano detentū. Quarto quo ad temporalia: subueniendo in tribulatōne quā patiebant̄ in reb⁹. sicut qñ subuenit iudeo q̄ imaginē sancti Nico. in domo fecerat ꝛc. Ideo Esa. xl. dicit̄. In leticia egrediemini: ꝛ in pace deducemini montes ꝛ colles cantabūt corā vobis laudē ꝛ oīa ligna regionis plaudēt Et sic pꝫ quomodo beatus Nico. est in amicicia dei sublimior. Vñ d2. In q̄ viuit Nicolaus honor sacerdotū. hic ꝑ gr̄am tandem per gloriam. Amen.

In festo sctē Lucie ʋ̄gīs ꝛ mar. s̄mo. iij.

Rofert de thesauro

suo noua. Math. xiij. ꝛ in euangelio p̄sentis solēnitatis. Geñ. ij dixit deus. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terrā. Super quo Berñ. in epistola dicit sic. Utinam qui continere non valēt celibatui se dare nuptui nō vererentur. Esset ꝓculdubio melius nubere q̄ vri: in humili gradu saluari: q̄ in sublimi deleri: peius viuere vel qd̄ absit dānari. hec ille. Super quo moueo talem q̄stioneꝫ. vtrum beata Lucia magis meruerit virginitatem obseruando q̄ cū sponso suo matrimonialiter habitādo. Ad istam questionem respondēt duo doctores noui testamenti: dicētes. q2 magis meruit ex virginitate q̄ meruissꝫ ex matrimonio. quia excellentior est virginitas: q̄ matrimoniuꝫ.

Primus est beatus August in lib. de bono cōiugali q̄ dicit sic. Sicut bonū erat qd̄ Martha faciebat. occupata circa ministeriū sctōꝝ. sed melius qd̄ maria audiens verbū dei: ita etiam bonū Susanne in castitate coniugali laudamus. Sed bonū vidue Anne magis ꝛ Marie virginis anteponimus. Et li. de sancta viduitate dicit sic. Bona est continentia coiugalis. sed melior cōtinentia vidualis. optima mundicia virginalis. Et li. de virginitate dicit sic. Certa ratiōe ꝛ sanctarū scripturarum auctoritate nec peccatum esse nuptias inuenimus. nec eas bono vel virginalis continentie. vel etiā vidualis equamus. h̄ Aug.

Secūdus est sanctus Tho. xxij. q. clij. articulo. iiij. in Rub. dicit sic. Q2 autē virginitas sit excellentior matrimonio manifeste ꝓbatur. Primo exemplo xp̄i: qui matrem virgineꝫ elegit sicut Ambros. lib. de officijs dicit sic. Quāta est virginitat gratia: q̄ meruit a xp̄o eligi: vt esset corporale tēplum dei: in qua corporaliter habitauit plenitudo diuinitat. Virgo mundi salutē genuit. Virgo vniuersoruꝫ vitā peperit. hec ille. Secūdo q2 xp̄us virginitatem seruauit. Tertio ex doctrina apl̄i: q̄ i. Coꝝ. vij. virginitatē cōsuluit: tanq̄ melius bonum. Quarto quia castitati attribuit̄ decor: ideo virginitati attribuitur excellentissima pulchritudo. Unde Cyprianus libro de virginitate dicit sic. Ad virgines sermo est: quarum quo sublimior est gloria: maior est cura. Flos enī est ille ecclesiastici germis decus atq3 ornamentum gratie spiritalis: ꝛ illustrior portio gregis christi. Hec ille.

Quinto quia centesimus fructus attribuitur virginitati s̄m Hieronymuꝫ propter excellentiam quam habet ad viduitateꝫ cui attribuitur sexagesimus. ꝛ ad matrimoniuꝫ cui attribuitur tricesimus.

Sexto qz virgines vt dicit Apocalip. xiiij Sequuntur agnū quocūqz ierit. quia imitant xpm: nō solū integritate mentis. sed etiā carnis. vt Aug9. dicit li. de virginitate: et ideo in pluribus sequūtur agnū. Septimo quia virgines cantāt canticū nouū: qd est gaudiū de integritate seruata. Hec Tho. vbi supra. Sz quia mediū virtutis accipit ꝓm ꝓportionez circūstantiarū ad rōnem rectā. Tempus aūt est vna de circūstantijs: ideo nō est couenies aliquid esse illicitū vno tēpore qd est licitū et virtuosuz si alio tempore fiat. ppterea si in tēpore quo deus ad multiplicationē generis humani vel cultus diuini: volebat hoies insistere operi cōiugali: aliquis ꝓprio motu incorruptionem seruasset. fuisset in extremo diminutionis. quia abstinuisset ab omni delectabili qñ nō debuisset. Sed postea facta multiplicatione humani generis vel colentiū deuz sufficienti nō peccasset virginitatē seruās. etiā in lege moysi. vel in statu nature integre si homo nō peccasset: nec fecisset cōtra illud preceptum in principio adductū. quia multiplicatio poterat ꝑ alios fieri. sed supra preceptuz. Ad ꝓpositum beata Lucia vt generaret xpo filios spirituales potius ꝙ carnales: et celum magis ꝙ terrā repleret: videns sponsum suū nolle acquiescere veritati fidei iesu xpi. ipsuz reliquit et rōnabiliter fecit. vt habet extra de diuor. c. quāto. et ca. gaudem9. et adhesit xpo tanꝙ celesti et spūali eius sponso. Hec autez desponsatio q̄ fit cū xpo per virginitatem: est quid nouū. quia in noua lege inductum. ideo Grego. lib. moral. dicit sic. Gaudeat magis puella nobilis genere: sed nobilior sanctitate: ꝙ fit per diuinū consortiū precipuā in celis consecutura sublimitatē ꝙ si esset per humanuz cōnubium plem in terra ꝓpagatura sublimē. hec ille: et ꝓpter hoc beata Lucia ꝓfert de thesauro suo noua etc.

Profert de thesauro suo noua.

- Fidelitatis
- Uirginitatis.
- Pietatis
- Liberalitatis.
- Humilitatis.
- Firmitatis.
- Inuincibilitatis.

Primo beata Lucia profert de thesauro cordis sui: noua fidelitatis.

Unde Augustin9. super Johānem dicit sic. Sicut in radice arboris nulla apparet species pulcritudinis: et tamē quicquid est i arbore pulcritudinis ex illa ꝓcedit et quicquid decoris. Sic ex fidei humilitate: quicquid meriti: quicquid beatitudinis anima susceptura ē ex fidei fundamēto ꝓcedit. hec ille. Fides est sicut lux aīme illuminans mentē, de qua dicitur Geneß. i. Dixit deus fiat lux: factaqz est lux. Sicut eñ lux est facta ꝓpter quattuor sic etiam fides. Primo vt tenebras effugaret. Ideo dicitur Geñ. pmo Deus diuisit lucem a tenebris. Sic mens hominis in principio est obscura per ignorantiā. et illuminatur per fidem. Johānis. pmo. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hunc mūdum. Secundo vt totum vniuersum decoraret: tanꝙ preciosum ornamentum. quia dat omnibus decorem et formalem pulcritudinem color ꝓm Ambro. Sic mens hominis in principio est turpis ꝓpter carentiam iustitie originalis: et decoratur per fidem. Actuū. xv. Fide purificans corda eorum. Tertio vt diuina opera et occulta mysteria demonstraret. Si eñ lux non fuisset creata: nullā de supercelestibus noticiam haberem9. vt dicit philosophus pmo methaphi. Sic mens hominis in pncipio est sicut tabula rasa in qua nihil scriptum est. vt patet. iij. de anima. Sed perficitur per fidem. Esa. vij. Nisi credideritis non intelligetis. ꝓpterea dicit psal. Emitte lucem tuā et veritatē tuam etc. Quarto vt influentias solis ad terrā deferret. Quia ꝓm philosophos mediante luce deferunt influētie solis ad terras vt generent. Sic aīma in principio est infirma et impotens. et ꝑ fidem recipit virtutē et fortitudinē. Unde Bern. super cantica dicit. Quid non inueniet fides? Attingit inaccessa: deprehēdit ignota: comprehendit īmensa: apprehēdit nouissima: ipsam deniqz eternitatez suo illo sinu viuacissimo quodāmodo circūcludit. Hec ille. Beata Lucia ratiōe hui9 magnitudinis fidei: dicta est Lucia a luce. s. fidei. que maxime in ea viguit. Sicut dixit ei sancta agatha. Fides tua matri tue subuenit: et ecce sana est. Iuxta illud. Mathei. xv. cap. O mulier magna est fides tua et cetera.

Secūdo beata Lucia profert de thesauro suo noua virginitatis.

Unde August. in quodam sermone dicit sic. Inter omnia certamina christianorum sunt prelia duriora castitatis. Nam ibi est continua pugna: et rarior victoria. Rara est enim cōcor-

dia forme atq̃ pudicicie. Rara auis in terris nigroq̃ simillima cigno. Hec ille. Uirginitas eñi cõparatˀ luci propter quattuor.

Primo qꝛ lux est omniũ creaturaruz prima: quoniã primo fuit creata. vt habetˀ Genes. i. Sic virginitas est prima oĩum creaturarum. quoniã omẽs creature in sui maxima perfectiõe ⁊ integritate create sunt. Genes. ij. Uiditq̃ deus cuncta que fecerat: et erant valde bona. Secũdo qꝛ lux est oĩm creaturarũ pulcherrima. Eph. v. Omne qḋ arguitˀ a lumine manifestatˀ. Sic virginitas est pulcherrima oĩm creaturarũ. Cant. iiij. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te. Tertio qꝛ lux est oĩm creaturarũ nobilissima: cum sit obiectũ nobilissime potentie sensitiue. vt dicitˀ secũdo de aĩa. Etiã intellectus qui est nobilissima potentia: est quedam lux. vt patet de aĩa. Sic virginitas est nobilissima. Unde Cyprianus in sermone de virginitate dicit sic. Uirginitas est soror angelorũ: victoria libidinũ: regina virtutum: possessio oĩm bonorũ. Quarto qꝛ lux est oĩm creaturarum maxima. quoniã celo empyreo est coextensa. vt dicitˀ. ij. sniarum. Sic virginitas est maxima: cui debetˀ maximũ premium. scꝫ fructus centesimus ⁊ aureola. Intelligendũ ꝙ virginitas est quadruplex. vt declarat sanctus Tho. iiij. sniaꝝ dist. xxxiij. q iij. arti. ij. Ad quartuz dicendũ ⁊c̃. Prima est virginitas naturalis sicut in pueris ante baptismũ: in quibus nullus est habitus virtutis. Secũda est sacramẽtalis. sicut in illis qui ad tẽpus incorruptionẽ carnis seruant post baptismũ: tamen cũ ꝓposito nubendi suo tempore. Tertia est spũalis. sicut in illis qui habent electionem ꝯseruãdi integritatẽ carnis hactenus custoditam. tamẽ sine voto. Quarta est diuinalis: sicut in illis qui ex voto virginitatẽ conseruant. sicut fuit in Beata virgine. vt habetur. xxvij. q. ij. § beata nẽpe Maria. Beata lucia ratione virginitatis dicta est lucia a luce. scꝫ virginitatis que maxime in ea viguit. sicut dixit ei agatha. Iocundũ deo in tua virginitate habitaculuz preparasti. iuxta illud psal. Domũ tuã dñe decet sanctitudo.

Tertio beata lucia ꝓfert de thesauro suo noua pietatis. Unḋ Amb. super Beati imaculati dicit sic. Pietas parentibus amica: deo grata: dñm conseruat necessitudines sociat: dei agit cultum: merces parentuz: suoꝝ stipendiũ. Pietas inq̃ iustoꝝ tribunal: egenoꝝ portus. miserorum suffragium indulgentia peccatorũ. hec ille.

Beata Lucia habuit ad parẽtes magnã pietatẽ. quia matri sanitatem obtinuit. Uoluit eñi habere curam de matre. ꝓpter q̃ttuor

Primo propter dei preceptum. Exo. xxxi. Honora patrem tuũ ⁊ matrem tuaz. Secundo ꝓpter christi exemplũ: qui de matre in cruce pendens curam habuit. Tertio ꝓpter dei ꝓmissum cuz dicitˀ. vt sis longeuus super terram. Quarto propter dei iudiciũ cum dicitˀ. Qui maledixerit patri vel matri morte moriatˀ. Et intelligitur de vtraq̃ vita ⁊ morte. scꝫ corporali ⁊ spũali. Qui enim honorat parentes a quibus habet vitã corporalem. deus etiam sibi conseruat vitã corporalem: ⁊ q̃ eos inhonorat moritˀ.

Quarto beata lucia profert de thesauro suo noua liberalitatis. Unde Amb. libro p̃mo de officijs dicit sic. Perfecta est liberalitas: vbi silentio quis tegit opus suũ: ⁊ occulto subuenit necessitatibus singuloꝝ: quem laudat os pauperis ⁊ non suum vel adulatoris. Deniq̃ perfecta liberalitas: fide causa: loco tempore: cõmendatur vt premiũ operis circa domesticos fidei maxime operetˀ. hec ille. Beata Lucia habuit ad pauperes magnam liberalitatẽ. vnde potest sibi cõuenire illud Prouerb. vlti. Manũ suam aperuit inopi: ⁊ palmas suas extẽdit ad paupes. Frustra aũt mulier fortis manũ aperiret si ĩ manu nihil haberet. Hec aũt virgo habuit manũ apertã. qꝛ sp dabat ⁊ extẽsaz qꝛ oĩbꝰ dabat ⁊ plenã qꝛ abũdãter dabat. ⁊ hylarem: q̃a letanter dabat. Circa suũ patrimoniũ se habuit quadrupliciter.

Primo qꝛ dedit pauperibus. psalˀ. Dispersit dedit pauperibus ⁊c̃. Ideo meruit celestem thesauruz. Math. xix. Uade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pauperibus ⁊ habebis thesaurum in celo. Secundo quia dedit in vita. Esa. lviij. Anteibit faciem tuam iusticia tua. Ideo meruit locũ securũ. Mat. vi. Thesaurizate vobis thesauros ĩ celo ⁊c̃.

Tertio quia dedit omnia nihil sibi reseruãdo. Ideo meruit fructum centupluz. Mat. xix. Omnis qui reliquerit domum: patrem: matrem: agrum ⁊ possessionem centuplum accipiet: ⁊ vitam eternam possidebit.

Quarto quia dedit seipsaz. id est corpus ꝓpriũ: morti ⁊ passioni se exponẽdo. Ideo

meruit habere corpus glorificatum. Phil. iij. Saluatorem expectam⁹ dñm iesum chri stum qui.r.c.h.nostre ⁊c̃.

Quinto beata lucia profert de thesauro suo noua humilitatis. Un de Aug⁹.in epistola ad Dyoscoruz dicit sic. Non aliam tibi ad capessendam ⁊ optinen dam veritatis viam inuenias: q̃ que inuen ta est ab illo qui gressuum nostrorum tanq̃ deus infirmitatem preuidit. Ea autez est pri ma humilitas. secunda humilitas. tertia hu militas ⁊ quotiens interrogares. hoc me di centem audires. alludens dicto cuiusdã pe tentis a quodam philosopho: qd̃ esset meli us in rethorica. Respondit philosoph⁹. pri ma eloquentia secũda eloquentia ⁊c̃. hec il le. Sic beata Lucia in via christi ambulãs de se nõ sapiebat que sunt sublimitatis aut equalitatis sed magis subiectionis ⁊ humi litatis Non eñ se filiam vel sponsam christi nominauit. imo ancillam dicens. Ancilla christi sum. Filia eñ dicit nobilitatem. spon sa equalitatez. ancilla vero humilitatẽ. Sed ancilla est quadruplex. Prima est ancilla peccati Job. viij. Omnis qui facit pctm̃ ser uus est peccati. Secunda est ancilla nũmi Luce. xvi. Non potestis deo seruire ⁊ mam mone. Tertia est ancilla diaboli. ij. Petri. ij A quo quis superatus est: eius ⁊ seruus est. Quarta est ancilla corporis proprij. Roma. iij. Xp̃o dño non seruiunt: sed suo ventri. Sed beata Lucia nõ fuit ancilla pec cati quia hoc esset dãnabile nec nũmi: quia hoc esset vituperabile nec diaboli: quia hoc esset periculosum. nec corporis sui: quia hoc esset ignominiosuz. Sed tantũ christi: quia hoc est gloriosuz. iuxta illud Pauli. Cui ser uire regnare est. Et sic patz ⁊c̃.

Sexto beata lucia ꝓfert de thesauro suo noua firmitatis. Uñ Eccl. xvi. dicitur sic. Lucerna splendens super candelabrum sanctuz. ⁊ species faciei super etatem stabilem. Est eñ etas quadruplex Prima est iuuentus: ⁊ hec non est stabilis quia continue tendit ad perfectionez. Se cunda est senectus: ⁊ hec non est stabilis. qꝛ incipit deficere occulte. Tertia est senium id est decrepitudo: ⁊ hec non est stabilis. qꝛ deficit manifeste. Quarta est etas virilis: ⁊ hec est stabilis. quia tunc natura stat. bea ta Lucia licet habuerit etatem iuuenilez: ta men habuit etatem virilem in mente: quia non potuit vinci a quattuor. Primo non a matre attendens illud Math. x. Qui a mat patrem aut matrem plusq̃ me: non est me dignus. Secũdo nõ a sponso. Hester primo. Paruipendent vxores imperia mari torũ. Tertio non a tyranno per obprobria ⁊ minas qñdo dixit. Patrimoniũ tuũ cuz corruptoribus expendisti ego te faciam du ci ad lupanar. Quarto nõ a iudice per sup plicia ⁊ violentias ideo ait. Nunq̃ volunta tem meam ad consensum tuũ poteris reuo care: non coinq̃natur corpus: nisi de consen su mentis. nam si me inuitã feceris violari: castitas mihi duplicabitur ad coronã. Sup quo sanctus Tho. iiij. sni arum. dist. xlix. q. v. articu. iij. dubio primo. ad quartum dicen dum dicit sic. Si aliqua virgo per violentiã oppressa fuerit: non amittit ꝓpter hoc au reolam virginitatis. dũmodo ꝓpositũ per petuo virginitatem seruandi inuiolabiliter seruet illi actui nullomodo cõsentiens non tamen per hoc perdit virginitatẽ: ⁊ hoc siue ꝓ fide siue ꝓ quacũq; alia causa violenter corrũpatur Sed si hoc ꝓ fide sustineat: erit ei meritoriũ ⁊ ad genus martyrij pertinebit Unde Lucia dicit. Si me inuitã feceris vio lari: castitas mihi duplicabit ad coronã. nõ q̃ habeat duas virginitatis aureolas. sed q̃ duplex premiũ reportabit: vnũ pro virgi nitate custodita aliud ꝓ iniuria quaz passa est Dato etiã q̃ talis violenter oppressa cõ cipiat. nec ex hoc meritũ virginitatis perdit. nec tamen matri christi equabit in qua fuit cum integritate mentis. etiaz integritas car nis hec Tho. Ideo dicitur colũna immobi lis ⁊ cetera.

Septimo beata lucia ꝓfert de thesauro suo: noua inuincibilitatis. Unde Grego in omel. dicit sic. Fortes fa cti sunt sancti: terrorẽ domant: spiritũ robo rant: virtutibus coruscant: terrena despici unt: celestia appetunt: occidi possunt: flecti autem nequnt. nec sustinere flagella per in firmitatem metuũt: nec lesi vnq̃ a veritate conticescunt hec ille. Beata Lucia cõtra quattuor fortissime pugnauit ⁊ vicit. Pri mo vicit peccata. scz luxuriaz. ideo fuit tem plũ dei. Unde ait. Qui caste viuũt templũ sunt spũssancti. vicit auariciã. Unõ ait. Sa crificiũ placẽs deo: est visitare pauperes in necessitatibus eorꝫ subuenire. vicit superbiã

Unde ait. Tu principũ tuoꝝ decreta custodis: ꝛ ego dei mei legẽ custodio. Tu principes times: ꝛ ego deũ timeo. Tu illos offendere nõ vis: ꝛ ego deũ offendere caueo. Tu illis placere desideras: ego vt xp̄o placeam cõcupisco. Ideo accepit coronã regni. Unde cantat̃ de ea. Om̄is plebs te expectat: vt accipias coronã regni. Et Apocal. iij. Qui vicerit faciam illũ colũnam in tẽplo dei mei ꝛc. Secũdo vicit mundũ quo ad tyrãnos qui eius mentẽ a vera fide subuertere conabant̃. Unde ipa dixit pascasio. Tu fac qd̓ tibi vtile esse cognosces. ego faciã qd̓ mihi vtile esse perspexero. Mirabile em̄ fuit ꝙ fragilis femina vicit hostem tam robustũ. Iuuencula hostẽ tam antiquũ. puella delicata hostem tam astutũ. Unde cantat̃ de ea. In tua patientia possedisti aĩam tuam Lucia sponsa xp̄i. oduti que in mũdo sunt: ꝛ coruscas cũ angelis: sanguine ꝓprio inimicũ vicisti. Ideo meruit illud qd̓ ponit̃. Apoc̨ iij. Qui vicerit dabo ei sedere mecũ in throno meo. sicut ꝛ ego vici ꝛ sedi cũ patre meo in trono eius. Tertio vicit tormẽta. Nam boues perdiderunt vim trahendi: qꝛ nec nulle hoĩes nec plura paria boum ad lupanar eaꝫ trahere potuerũt. nec mirũ. qꝛ ipsa erat membrũ xp̄i. ideo. i. Coꝛ. vi. dicit̃. Tollens mẽbra xp̄i: faciaꝫ mẽbra meretricis? Absit: etiã ignis perdidit vim comburendi. qꝛ pascasius angustiatus nimis: iussit copiosum ignem circa eã accendi: picem qꝫ resinam ꝛ oleũ feruens super eam fundi: ꝛ nihil ei nocuit. Eccl. li. In medio ignis non sum estuata. Quarto vicit mortẽ. Nam percussa in gutture gladio necari nõ potuit. Sed ꝙ diu voluit superuixit. Impetrauit em̄ a dño inducias martyrij: vt credentib⁹ auferret terrorem passionis. Et non credentib⁹ auferret vocem insultationis. vt paceꝫ ecclie redditã nũciaret: tanꝙ̃ ꝓphetissa dñi vt corp⁹ dñi reciperet ꝛ se deo cõmendaret: vt aduocatã syracusanis se ꝓmitteret. Sic ĝ pꝫ ꝙ btã Lucia magĩ meruit ꝟginitatẽ obseruando ꝙ̃ cũ sponso suo pagano m̃rimonialiter cohabitãdo. Mat. vij. Bti mũdo corde: qm̄ ipsi deum videbũt. hic ꝑ gratiã. tandem per gloriam. Amen.

In festo sancti Thome apli. Sermo. iiij.

Thoma vidisti me. Ioh. xx. ꝛ in euangelio p̄sentis solẽnitatis. Beda sup Marcũ dicit sic. Hic est Thomas q̃ interp̄tat̃ abyssus vel gemin⁹: qd̓ grece dicit̃ didimus que vtraqꝫ interpretatio bene cogruit eius ꝗ̃litati. Didimus em̄ recte vocat̃: ꝓpter dubiuꝫ cor in fide resurrectiõis dñice. abyssus quoqꝫ dici potuit cũ altitudinẽ dñice virtutis: resurrectione celebrata: fide certa penetrauit. hec ille. Super quo moueo talem q̃onem verũ bti Tho. tarditas. magĩ nobis ꝓfuerit ad veritatẽ dei cõfirmanda ꝙ̃ alioꝝ aploꝝ credulitas ad dubietatẽ extirpandã. Ad istam q̃onem r̄ndent duo doctores ecclesie

Primus est btũs Gregĩ in omel. dicẽs sic. Egit nãqꝫ miro modo diuina clemẽtia: vt discipulus dubitãs: dũ in magistro suo vulnera palparet carnis: in nobis vulnera sanaret infirmitatis. Plus em̄ nobis Thome infidelitas ad fidẽ ꝙ̃ fides credentiũ discipuloꝝ ꝓfuit: qꝛ dum ille ad fideꝫ palpando ducitur: nostra mẽs om̄i dubitatione postposita in fide solidat̃. Sic quippe discipulũ post resurrectionẽ suã dubitare ꝑmisit: nec tamẽ in dubitatione deseruit: sicut ante natiuitatem suam habere Mariam sponsam voluit qui tamen ad eius nuptias non peruenit. Nam ita factus est discipulus dubitans et palpans testis vere resurrectionis: sicut spõsus matris fuerat custos integerrime virginitatis. hec ille. Secundus est Petrus rauennas sermone. lxxix. dicẽs sic. Qd̓ apostoli resurrexisse dñm mulieribus nũciantibus aut nõ crediderut aut deliramẽtũ indicasse referunt̃: ĝualiter nemo arguat. Alter em̄ dubitat: q̃ alter⁹ credit. decipi non põt: q̃ non est facilis creditor vel auditor. Ignau⁹ nimis est q̃ post exemplũ inuenit̃ incautus. Rudis miles ad aciẽ currit q̃ causaꝫ belli nescit ꝛ ius bellatoris ignorat. Periti sũt est non segnis cũ sensim miles veteran⁹ accedit. h ille. Xp̄s em̄ volẽs oñdere singularẽ dilectionẽ ad scm̄ thomã sup ceteros aplos oñdit ei q̃tuor singularia sig̃ familiaritatĩ ꝛ amicicie. Primũ fuit qꝛ exhibuit se ad tãgendũ. Nam q̃dam cognouerunt xp̄m resurrexisse ex visu. Sicut Lucas ꝛ Cleophas eũtes in Emaus. Luce vlti. Quidã ex auditu. vt petrus. Mar. xvi. Ite dicite discipulis eius ꝛ petro: quia surrexit dñs. Quidam ex gustu. vt discipuli qui iuerunt ad piscationem. vt patet Ioh. vlti. Quidam ex tactu. vt Thomas. Et hoc modo nulli se exhibuit nisi thome. imo nec marie Magdalenẽ: cui dixit. Noli me tãgere. Iohãnis. xx. Ideo cantat̃

in eius laudem. O Thoma didime qui me-
ruisti xp̄m tangere. Secundū fuit: quia ex-
hibuit se ei ad confitendum. Statim em̄ viso
⁊ palpato xp̄o: effectus est theologus verax
⁊ integram fidem eius cōfitendo: quantum ad
humanitatem ⁊ diuinitatē: dicēs. Dn̄s me⁹
⁊ deus meus. Uidendo ergo credidit: qui cō-
siderando verum hominem hunc deū queꝫ
videre nō poterat exclamauit. Sicut em̄ ante
passionē nullus apostolorū cōfessus est eum
esse verū deum nisi Petrus qui dixit. Tu es
xp̄us fili⁹ dei viui. Math. xvi. Sic etiā post
resurrectionem nullus cōfessus est xp̄m esse
verum deū nisi Thomas. Tertium fuit: q̄a
exhibuit se ei ad certificandū. Licet em̄ alijs
apostolis xp̄us apparuerit post resurrectio-
nem tamē singulari modo Thomā certifica-
uit in eo q̄ voluit: q̄ homo mortalis tange-
ret corpus gloriosum. Hoc autē est singula-
re miraculum. Unde Gaufredus carnoten-
sis ep̄us dicit sic. Non em̄ credendus est iste
minoris meriti pre ceteris fuisse vt ip̄e solus
iudicaretur indignus dn̄i visiōe. Post dies
octo iterum venit Jesus. ⁊ Thomas erat cū
eis. Cui cuncta replicantur a dn̄o q̄ pridie
locutus fuerat velut de absente. hec ille.

Quartum fuit quia exhibuit se ei ad inflā-
mandum. Quāuis em̄ ante passionem mul-
ta secreta reuelauerit Johāni. vt dicitur Jo-
han. xiij. Tamen secreta celestia post resurre-
ctionē nō reuelauit alicui familiari⁹ q̄ Tho-
me. Unde Gaufredus vbi supra dicit sic.
Quid autē mirū: si mira deuotione mox ex-
clamauit. Dn̄s meus: ⁊ deus meus? Nō em̄
erat iam q̄ de eius diuinitate. q̄ de veritate
resurrectiōis aliquatenus hesitaret: quē nec
arcerent claustra. nec laterēt secreta. hec ille.
Ratione huius reuelationis accendebatur
Thomas in amorem xp̄i: ⁊ inflammabatur
Si em̄ ex verbis xp̄i accendebantur illi duo
discipuli eūtes in Emaus dicētes. Nōne cor
nostrū ardens erat in nobis. duꝫ loqueretur
nobis in via: ⁊ aperiret nobis scripturas. quā-
tomagis inflāmabatur Thomas ex cōtactu
vulnerū xp̄i. ⁊ ꝓpter istam certitudineꝫ ⁊ in-
flammationeꝫ: dicit xp̄s. Thoma vidisti me.

Thoma vidisti me.

- Per fidelitatem.
- Per obedientie velocitatem.
- Per charitatem.
- Per puritatem.
- Per potestatem.
- Per firmitatem.

Primo Beatus Tho:
vidit xp̄m per fidelitatem. Unde Augusti.
lib. p̄mo de trinitate dicit sic. Mentis huma-
ne acies inualida in tam excellenti luce non
figitur nisi per iusticiam fidei emundetur.

Sciendū q̄ non quelibet fides illuminat
mentem ad videndum deū: sed fides recta
⁊ iusta. Est em̄ quadruplex fides. Prima
est hereticoꝝ. i. Thimo. iiij. Discedent quidā
a fide attēdentes spiritibus erroris ⁊ doctri-
nis demonioꝝ in ypocrisi loquentium men-
dacium ⁊ cauteriatam habentium suam cō-
scientiam ꝓhibentiū nubere: abstinere a ci-
bis quos deus creauit ⁊c̄. Secūda est falso-
rum xp̄ianoꝝ. Jac. ij. Fides sine operib⁹ mor-
tua est. Et Augu. sermōe xxij. dicit sic Fides
appellata est ex eo q̄d fit. Due syllabe sonāt
cum dicitur fides. prima syllaba est a facto.
secūda a dicto. Interrogo ergo te vtrum cre-
das: dicis credo. Fac q̄d dicis ⁊ fides est.
Ex his duobus fides fit. hec ille. Tertia est
curiosoꝝ: quia nō innitūtur veritati. i. Coꝝ. i.
Judei signa querunt: ⁊ greci sapientiā. Sic
em̄ dicit Math. xij. Magister volumus a te
signum videre ⁊c̄. Quarta est inquietoꝝ
qui nō sunt stabiles ⁊ firmi. Luc. viij. Ad tē-
pus credunt: ⁊ in tempore tentationis rece-
dunt. Beatus Tho. ante passionem christi
habuit fidem imperfectam: sicut ⁊ ceteri apo-
stoli. q̄m omēs relicto eo fugerunt. Mathei
xxvi. Post resurrectionem etiam fuit incre-
dulus. cum dixit. Nisi videro in manib⁹ eius
fixuram clauoꝝ ⁊c̄. Quia em̄ ab alioꝝ cōgre-
gatione recessit: ideo incredulitatem incurrit
⁊ xp̄m videre non meruit. Cum autē ad con-
gregationem apostoloꝝ rediJt: fidem christi
confessus est: dicens. Dn̄s meus ⁊ deus me-
us. Ro. x. Corde creditur ad iusticiā: ore au-
tem confessio fit ad salutem. Eius autem fi-
des patet ex quattuor. Primo quia xp̄us
eius fidem approbauit: dicēs. Quia vidisti
me Thoma credidisti. Johan. xx. Aliud qui-
dem vidit: ⁊ aliud credidit: hominem vidit: ⁊
deum credidit. Secundo quia magos bap-
tizauit s̄m Chriso. Ex quo patꝫ quantā in fi-
de excellentiaꝫ habuit. qui primitias gentiū
ad fidem baptizare ꝓmeruit. Tertio q: in
ciuitate edissa vbi corpus suū requiescit: nul-
lum hereticum aut infidelem siue iudeum si-
ue paganum habitare permittit. Ex quo da-
tur intelligi quantus sit defensor fidei: q̄ nul-
lum iuxta se infidelem viuere permittit.

Quarto qr ecclesia que non potest errare suã fidem imitari petit. vt cõtinet in orone eius. ꝛ sic pz fidelitas eius.

Secundo btũs thomas

vidit xp̄m per obedientie velocitatẽ. Unde Bernh. sermone. xxi. super Cantic. dicit sic. Cesset voluntas ꝓpria: ꝛ infernus non erit. In quẽ enĩ deseuiet ignis: nisi in ꝓpriam voluntatẽ. Nam ꝓpria voluntas deum impugnat aduersus eũ extollit. Ipsa est que paradisum spoliat: infernũ ditat: sanguinem xp̄i euacuat: ꝛ ditioni diaboli mundũ subiugat. hec ille. Voluntas autẽ nostra debet ꝑficere voluntatem dei quadrupliciter. Primo sicut peregrinus obseruat viã quãdo ꝑgit ad patriam suam. Sumus enĩ orũndi a patria celesti: ſm aĩam queãdmodũ angeli qr a deo q̃ nos creauit ad imaginem ꝛ similitudinẽ suam. Q̃diu autẽ sumus in hac vita via nostra est voluntas diuina. de cuiꝰ preceptis dicit psal. Deduc me in semitã mã. tuo. qr ipsam volui ꝛc. Ab ista via deuiant aliqui ad dexterã: putantes se facere bonuz cum faciant malum. Aliqui ad sinistraz: facientes qd̃ malũ est: ꝛ scientes illud esse malum. sicut Grego. dicit. Ideo dicit Deut. v. Hec est via: ambulate in ea: neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad sinistram. Secũdo sicut infirmus suam dietã q̃diu enĩ voluntas nostra est in via infirmat. vt ait aplus. Sed diuina voluntas est sua medicina; qm̃ xp̄s antiq̃ medicus venit ad sanãdas nostras voluntates per suaz voluntatẽ. vt dicit Mat. ix. Ideo sicut eger non obseruans dietã interemit se. ita non obseruans voluntatẽ diuinã occidit se. Tertio sicut religiosus suã religionem. Nam aĩa. nostra ꝛ angeli sunt eiusdem religionis: qr in eisdem ordinibus collocabunt. vt dicit Magister sniarũ lib. ij. dist. x. Regula autem religionis angelice est vt cõformẽt voluntatẽ suam voluntati diuine psal. Benedicite dño omnes angeli eius: ministri eius: qui facitis voluntatẽ eiꝰ. Ideo ꝛ nos debemus facere voluntatẽ dei.

Quarto sicut ciuis legem ꝓprie ciuitatis. Nam diuina voluntas est lex nostre ciuitatis quã inquirimus, vt dicit. Heb. xiij. Unde Esa. loquens de ista ciuitate q̃ est a sua lege denoĩata. dic. lxij. c. Nõ vocaberis vltra derelicta: sed volũtas mea in ea. Ideo sicut boni ciues ꝑ legibus suarũ ciuitatũ morteꝫ subeunt; ita ꝛ nos debemus facere ꝑ obseruanda diuina volũtate. Unde dicit. Mat. vij. Quicunqꝫ fecerit voluntatẽ patris mei qui in celis est. hic meus frater: soror: ꝛ mater est. Beatus Thomas obediuit voluntati dei perfecte quo ad quattuor. Primo integraliter: quia de suo nihil sibi retinuit. licet enĩ prius dixerit. Dñe mitte me quouis preterq̃ ad Indos. tamẽ postea ratio correxit dicens. Dñs meus es tu: ꝛ ego seruus tuus: fiat voluntas tua. In hoc imitatꝰ est magistrum suũ. Qui ait. Math. xxvi. Pater si possibile est: transeat a me calix iste. verũtamen non mea voluntas sed tua fiat.

Secũdo letanter: qr simplici corde ꝛ ex caritate obediuit. Unde Bern. libro de prelatorꝫ dispensatione dicit sic. In ipsa obedientie via: tibi fortasse aliqua dura ꝛ aspera possunt occurrere: vt accipias interdũ precepta nõnulla que licet salubria sint: minꝰ tamen suauia videant. Hoc si moleste ceperis sustinere: ꝛ sic diiudicare prelatum ꝛ murmurare in corde etiam si exterius impleas qd̃ iubet: nõ est virtus patientie. sed velamẽ malicie. hec ille. Sed beatus Thomas letissime ꝛ ex charitate impleuit diuinũ mandatũ psal. In auditu auris obediuit mihi. Tertio velociter: qr mox in Indiã est ꝑfectus. Unde Bern. vbi supra dicit sic. Verꝰ obediens mandatũ non ꝑcrastinat. sed statim parat aures auditui: linguã voci: pedes itineri: manus operi: ꝛ se totũ intus colligit. vt mandatum peragat imperantis. hec ille.

Quarto perseueranter: qr vsqꝫ ad morteꝫ exemplo xp̄i. de quo dicit Phil. ij. Factus obediens vsqꝫ ad mortem. Sic btũs Thomas vsqꝫ ad mortem perseuerauit in obedientia xp̄i.

Tertio beatus Thomas

vidit xp̄m ꝑ charitateꝫ. Unde Augꝰ. lib. de doctrina xp̄iana dicit sic. Charitas est actio rectitudinis: oculos semꝑ habẽs ad deum: glutinũ aĩarũ societas fideliũ: actio non frigida: actio non fracta: nõ fugax: nõ audax: non preceps. hec ille. Hanc charitateꝫ habuit btũs Tho. vt pꝫ per quattuor signa.

Primo qr fuit xp̄i imitator qñ dixit. Dñe nescimus quo vadis. ꝛ quõ possumus viaꝫ scire. Joh. xiiij. Hoc enĩ ſm Chrys. ex multa dilectione dixit. qr ipsum semꝑ cupiebat Cui xp̄s r̃ndit. Ego sum via: veritas: ꝛ vita Suꝑ quo Augꝰ. dicit. Ambulare vis: ego sum via. Falli nõ vis: ego sum veritas. Mo-

si non vis: ego tuū sum vita. hec ille. Secūdo qz fuit celestiū ɔtēplator. vñ in nuptijs non manducabat: sȝ oculos in celū erectos habebat. Mat. vi. Ubi est thesaurus tu⁹: ibi est ꝛ cor tuū. Ubi est em̄ amor cordis: ibi est ꝛ oculus corporis. Tertio qz fuit diuinorꝝ auidus auditor. sicut pȝ ī puella hebrea quā dei cātationē sepe repetere satagebat. Joh. viij. Qui est ex deo verba dei audit. Super quo Greg. dicit sic. Penset quisqȝ in corde suo si verba dei pcipit. ꝛ tunc cognoscet vñ sit. Qui em̄ alium diligit: libenter de eo audit. ꝛ in eius mentione delectaṫ. Quarto qz fuit terrenorū contēptor. Omia em̄ que sibi rex Indie dedit: pauperibus distribuit. nec aliquid terrenū ab eo accipiens sibi reseruauit. Unde Crys. dicit. Uere non habȝ super terram qđ amet: qui donuȝ celeste in veritate gustauerit. Et sic patet de feruenti eius charitate.

Quarto btūs Thomas

vidit xp̄m per puritatem. Unde Hieroñ. in ep'la dicit sic. Quacūqȝ virtute polleas quibuscūqȝ operibus niteas: si cingulo castitatis careas omīa per terram trahis. hec ille.

Sciendū ꝙ virtus castitatis ꝛ puritatꝭ militat cōtra passiones ɔcupiscentie carnalis quattuor modis. Primo em̄ militant aliq̄ contra istas passiones sic ꝙ eas superant: nec etiā ab eis superanṫ. Sed manent in cōtinua lucta: donec passio sponte discedat. Et tales dicunṫ perseuerātes. qz nec cadūt nec vincunt. Secundo aliq̄ militant: sic ꝙ diu pugnant ꝛ tandē vincunt: sed cum difficultate. ꝛ isti dicunṫ cōtinentes. Tertio aliqui sic militant ꝙ istas passiones faciliter vincunt cōfestim ꝛ insurgunt ad modū bellatorꝝ fortiū: ꝛ isti dicūṫ tēperati. Quarto aliqui sic militāt ꝛ habent istas passiones adeo domitas: vt nequaq̄ insurgere presumant contra iudiciū rōnis. sicut populus infirmus q̄ est subiugat⁹ a fortissimo pncipe. ꝛ qz tales sunt īpassibiles ad modū angelorū. iō dicunṫ hr̄e ꝟtutē heroycā i diuinā. qz poti⁹ dicunṫ filij dei ꝙ filij hoim. Et h̄ modo B. Tho militauit ɔ passiones ɔcupiscētie: vt oīno īpassibil' foret. Jntm̄ em̄ dilexit puritatē ꝙ vocauit eā turrem fontē ꝛ dei ministrā. Turrē ppṫ sui excellētiā: qz sicut turris trāscēdit domū. sic ꝟgitas mr̄imoniū. Hier. Sicut poma ex arbore: frumētū ex stipula: aurū ex terra. ita ꝟginitas de nuptijs nasciṫ. Uocat eā fontē ppter fecunditatē. Hiero. Nuptie replēt terrā: ꝟginitas padisuȝ. Uocat eā dei ministrā: qz ꝟgines deo assistunt. Apocal. xiiij. Hij sequūtur agnū quocunqȝ ierit. ꝛ sic pȝ ei⁹ puritas quā valde dilexit.

Quinto btūs Thomas

vidit xp̄m p ptātem quā habuit in miraculis faciendis. Uñ Crys. sup Mat. dicit sic. Tria totus mundus mirabaṫ. scȝ xp̄m post mortē resurrexisse. carnē in celū ascendisse: ꝛ p. xij. apl'os piscatores totū mundū ɔuertisse. Hui⁹ aūt quadruplex fuit cā. s. pecunie cōtemptus. glie defectus. seculariū occupationū segregatio. ꝛ terribiliū passionum toleratio. hec ille. Beatus Thomas multos sanauit quadrupliciter. Primo dādo q̄busdam medicinā purgatiuā: sicut regi indie ꝛ pluribus alijs quos a peccato purgauit. Secundo dando quibusdā medicinaȝ melioratiuā. sicut illis quos ad virginitateȝ induxit. vt patet de sponso ꝛ sponsa: quos bñdixit ꝛ in virginitate cōsecrauit. Tertio dando quibusdā medicinā conseruatiuā: sicut illis quos ad dandū elemosynas ꝓuocauit. Elemosyna em̄ grām dei conseruat, iuxta illud Eccl'. xvij. Gratiā hoīs quasi pupillā conseruabit. Quarto dando q̄busdā medicinā ꝓseruatiuā: sicut illis quos ad audiendū ꝟbū dei induxit. q̄bus. xij. ḡdus distinxit. vt pȝ in legēda. Psal'. Jn corde meo absc. e. t. vt nō. p. ti. ꝛc. Assimilabat em̄ ꝟbū dei collirio emplastro: potioni ꝛ cibo. quia ɔuertit q̄ttuor gn̄a hoim. Primo quosdā illuminabat ad fidē. sicut illos de Jndia inferiori: ꝛ istis apposuit colliriū. Nā post predicationē eius baptizati sunt. ix. milia virorꝝ exceptis mulierib⁹ ꝛ paruulis: ꝛ in Jndia superiori illuminauit Sinthicē ꝛ conuertit Migdoniā vxorē Carisij cognati regis ꝛc. Psal' Lucerna pedibus meis verbū tuū: ꝛ lumē semitis meis. Secūdo quosdā docebat humilitatē: ꝛ istis a tumore superbie frāgebat emplastrū: sicut regē Jndie minoris ꝛ reginas indie supioris. Tertio quosdaȝ inducebat ad ɔfessionē: ꝛ istis dabat potionē. Nam cū apl's esset posit⁹ in carcere veniens Migdonia ɔfitebaṫ ei rogās eū vt sibi indulgeret ꝙ ppter eā in carcerē missus eēt quā ille benigne ɔsolās. hec oīa se libēter pati asseruit. Quarto quosdā timidos cōfortabat: ꝛ istis dabat cibū. sicut regē Jndie inferioris postulantē veniā ab apl'o ꝓ eo ꝙ

tradiderat eũ in carcerẽ ob fabricaz palatij. cui aplus ait. Multũ vobis pstitit deꝰ vt se creta sua vobis oñderet ꝛc. ꝛ sic pz ciꝰ ptãs

Sexto beatus tho. vidit

xp̄m p firmitatẽ. Nã ante xp̄i passionẽ hãc firmitatẽ se habere docuit: cũ dicit. Eamus ꝛ nos ꝛ moriamur cũ illo. Joh. xi. Non em̃ dixit. Fugiamꝰ cũ eo. qꝛ xp̄s mortẽ nõ expectabat. sed dicit eamꝰ cũ eo. qꝛ xp̄s spõte ad mortẽ ibat. Esa. liij. Oblatus est: qꝛ voluit. nec dixit eatis vos: ſ; eamꝰ nos. qꝛ voluit sibi esse socius in aduersis q̃ fuerat in psperis Legit̃ de Cesare ꝙ nunq̃ dixit militibꝰ suis ite. ſ; venite. dicebat em̃ ꝙ labor cũ duce participatus minor videt̃ eẽ militibꝰ. nec dixit moriamur ante eũ. qꝛ h̃ nullius fuisset vtilitatꝭ: cũ ianua nõ esset aperta: nec post eũ. qꝛ viuere post eũ: nõ reputabat vitã: ſ; mortẽ. sed dixit cũ eo. Sciebat em̃ ꝙ btũs erat ille q̃ moriebat̃ cũ eo. sicut pz in latrone. etiã post xp̄i passionez: docuit se habere firmitatẽ in hoc ꝙ grauissima sustinuit tormẽta. q̃ oĩa xp̄s in gloriã cõmutauit. Nam de percutiẽte maxillã: vidit iustam vltionẽ. Incarceratꝰ a rege: vidit honorificã liberatõez. sup laminas adustus: vidit fontis emanationẽ. In fornacẽ piectus: vidit roris refrigerationẽ. lanceis pforatus: vidit felicez coronationẽ. Et in ijs omnibus vidit christum: hic per gratiam. ꝛc. Amen.

In festo Natiuitatis dñi. Sermo. v.

Vidimus gl'iaz eius Joh. i. ꝛ in euangelio p̄ntis solẽnitatꝭ Porpha dauid in psal. dicit sic. Annũciauerũt celi iusticiã eiꝰ: ꝛ viderũt oẽs ppl'i gloriã eius. Sup quo v̄bo moueo talẽ q̃onem. Vtrum credere misterium diuine incarnationis sit fundamentũ humane saluationis. ad istam. q. r̃ñdẽt tres doctores noui testamẽti. Primꝰ est btũs Augꝰ. libro de correptiõe ꝛ gr̃a dicẽs sic. Illa fides sana est qua credimus nullũ hoiez siue maioris siue paruẽ etatis liberari a cõtagio mortis ꝛ obligatione peccati nisi per vnũ mediatorẽ dei ꝛ hoim iesuz xp̄m. Secũdus est btũs Greg. sup Ezech. dic̃ sic. Et q̃ preibãt ꝛ q̃ sequebant̃ clamabãt dicẽtes. Osanna filio dauid b̃ñdictꝰ q̃ venit in noie dñi. Quia oẽs electi q̃ in iudea esse potuerũt: siue q̃ nũc in eccl'ia sunt in mediatorẽ dei ꝛ hoim crediderũt ꝛ credũt. Tertius ẽ sanctus Tho. secũda scdẽ. q. ij. arti. vij. dicẽs sic Illud ꝓprie ꝛ per se pertinet ad obiectum fidei per qd̃ homo beatitudinẽ consequitur Via autem hominibus veniendi ad beatitudinẽ: est misteriuz incarnationis ꝛ passionis xp̄i. Dicit̃ em̃ Actuũ. iiij. Non est aliud nomen datuz hoibus in quo oporteat nos saluos fieri. ꝛ ideo misteriuz incarnationis xp̄i aliqualiter oportuit om̃i tẽpore esse creditum apud om̃es. hec ille. Tamen p maiori declaratione ponit sctũs Thomas ibidẽ quattuor cõclusiones. Prima cõclusio. angelus ante cõfirmationẽ habuit fidẽ de futura beatitudine. Patet: qꝛ cognitio fidei ẽ supra naturalẽ cognitionẽ angeli de deo. S; angeli sunt creati cũ dono gr̃e. ideo necesse est dicere ꝙ p gr̃am acceptã ꝛ nondũ ꝯsummatã fuerit in eis inchoatio q̃daz sperande beatitudinis. Que q̃dẽ inchoat̃ in volũtate p spem ꝛ charitatẽ. ſ; in intellectu p fidẽ. Qꝛ vero in statu p̄me ꝯditionis angeli nõ erat obscuritas culpe vel pene. inerat tñ intellectui angeli q̃dã obscuritas naturalis ſm ꝙ oĩs creatura tenebra ẽ cõparata imensitati diuini lumĩs: ꝛ talis obscuritas sufficit ad fidei rõnẽ. Vñ angelos nõ oĩno latuit misteriũ regni dei, i. incarnatiõis. sicut dicit Augꝰ v. sup Geñ. ad l'ram. Quasdã tñ rõnes huiꝰ misterij pfectiꝰ cognouerũt xp̄o reuelãte. ſ; Thomas. Secũda ꝯclusio. ante statũ pctĩ hõ habuit explicitã fidẽ de xp̄i incarnatione ſm ꝙ ordinabat̃ ad ꝯsummationẽ gl'ie nõ aũt ſm ꝙ ordinabat̃ ad liberationẽ a pctõ p passionẽ ꝛ resurrectionẽ. Patet: qꝛ nõ fuit p̄scius pctĩ futuri. Videt̃ aũt incarnatiõis xp̄i p̄scius fuisse: p h̃ qd̃ dicit ꝓpter h̃ relinquet hõ p̄rem ꝛ matrẽ ꝛ adherebit vxori sue vt habet̃ Geñ. ij. Et hoc apl's ad Eph. v. dicit. Sacr̃m magnũ esse in xp̄o ꝛ eccl'ia. Qd̃ q̃dẽ sacr̃m nõ est credibile primũ hominẽ ignorasse. Licet autẽ in statu p̄me conditionis non fuerit auditus ab hoie exterius loquẽte. fuit tñ a deo interiꝰ inspirante. Sicut ꝛ ꝓphete audiebãt ſm illud ps. Audiã q̃d loquat̃ in me dñs deꝰ. Tertia cõclusio post peccatũ fuit explicite creditum misteriũ xp̄i non solum quantũ ad incarnationẽ. ſ; etiaz quantũ ad passionem ꝛ resurrectionẽ q̃bus humanũ genus a peccato ꝛ morte liberat̃. Patet: qꝛ aliter non prefigurassent xp̄i passionem q̃busdam sacrificijs ꝛ ante legem ꝛ sub lege. Quorum quidem sacrificiorum significatũ explicite maiores cognoscebant.

minores autem sub velamine illorum sacrificiorum credentes ea diuinitus esse disposita de christo venturo: quodammodo habebant velatam fidem: et tanto difficilius cognouerunt: quanto christo propinquiores fuerunt.

Quarta conclusio: post tempus gratie reuelate: tam maiores quam minores tenentur habere fidem explicitam de mysterijs christi. Patet quia precipue tenentur quantum ad ea que communiter in ecclesia solennisantur et publice proponuntur, sicut sunt articuli fidei. Alias autem subtiles considerationes circa articulos: tenentur aliqui magis vel minus explicite credere. secundum quod conuenit statui et officio vniuscuiusque. Unde credere explicite mysterium christi omni tempore et quo ad omnes necessarium fuit. Hec Tho. eodem articulo. Quia vero hij omnes hanc fidem cognouerunt esse adimpletam. Ideo dicunt. Uidimus gloriam eius.

Uidimus gloriam eius.
- Nos angeli.
- Nos patriarche.
- Nos prophete.
- Nos iudei.
- Nos apostoli.
- Nos gentiles.
- Nos christiani.

Primo nos angeli vidimus

gloriam diuinitatis coniunctam humanitati Jesu christi in sua sacratissima natiuitate. Quod patet quadruplici ratione. Primo ratione temptationis. Nam vt dicit Bern. super illud Jone. i. Propter te orta est super nos hec tempestas etc. Lucifer cognouit naturam humanam peruenire ad hanc dignitatem vt esset deus: et exaltari supra naturam angelicam: ideo inuidit homini et temptauit eum. Sapien. secundo. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbem terrarum. Non enim inuidit homini nisi de maiori felicitate quam homo erat habiturus supra naturam angelicam: que felicitas erat vt homo esset deus. Secundo ratione restaurationis. Nam ruina angelica debebat restaurari ex hominibus. Hebre. Omnes sunt administratorij spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Hec autem restauratio non poterat fieri nisi impleto sacramento incarnationis filij dei. Titum iij. Apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei non ex opibus iusticie que fecimus nos. sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. Tertio ratione saluationis. Nam beata virgo fuit edocta mysterium incarnationis filij dei per angelum vt patet Luce. i. Missus est angelus a deo etc. Super quo dicit Beda in omel. Aptum profecto humane restaurationis indicium: vt angelus a deo mitteretur ad virginem partu consecrandam diuino: quia prima perditionis humane fuit causa: cum serpens a dyabolo mittebatur ad mulierem spiritu superbie decipiendam: immo ipse in serpente dyabolus veniebat: qui genus humanum deceptis parentibus primis: immortalitatis gloria nudaret. hec ille

Quarto ratione euangelizationis. Nam in hoc seruatur diuina ordinatio secundum quam mediantibus angelis diuina ad homines perueniunt. Unde dicit Dyo. iiij. Cele. hierar. Quod diuinum Jesu benignitatis mysterium angeli primi edocti sunt. postea per ipsos ad nos diuinitatis cognitio transiuit. propterea angelus hodie ad pastores ait. Euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie saluator mundi. Et subito facta est cum angelo multitudo celestis exercitus. vt dicitur Luce. ij. et sic patet primum.

Secundo nos Patriarche

vidimus in figura gloriam dominice incarnationis diu ante. Abel enim vidit incarnationem christi in virginitate: in sacerdotio: in martyrio. Unde Augu. li. diuersarum q. ad Orosium dicit sic. Tria maxime iusticie preconia in Abel fuisse comprobantur. s. virginitas. sacerdotium. et martyrium. In quibus christi figuram primus gessit. Jo. ignis missus est de celis, qui hostiam abel sicut sepe factum esse viris sanctis legimus. approbauit hec Augu. et Heb. x. Accessistis ad sanguinis asp. me. lo. quam abel. Noe vidit hanc incarnationem in archu federis. Gen. ix. Hoc erit signum federis inter me et terram. Arcum meum ponam in nubibus celi. Quod exponens Johannes euangelista. Apoc. x. dicit sic. Uidi alterum angelum fortem descendentem de celo: amictum nube: et yris in capite eius. Iste angelus est filius dei. Nubes leuis est humanitas de virgine sumpta. Esa. ix. Ascendit dominus super nubem leuem. Arcus iste est diuinalis miseratio. Nam in arcu sunt due partes: prima et fortis est lignum: secunda et debilis est linum. et tamen pars debilior. s. linum seu chorda inclinat partem fortiorem. s. lignum. Sic in christo humanitas tanquam pars debilior inclinauit diuinitatem fortiorem ad sagittandum dyabolum et miserendum homini. Iste arcus apparuit in celo. i. vtero virginali in signum federis id est nostre salutationis. et hoc in figura vidit

Noe.vt patz. Abraham vidit gloriã huius incarnatiõis. quia vt dicit Geñ.xv. Eleuãs autẽ oculos abraham cũ occubuisset sol apparuit clibanus fumãs: ⁊ lampas ignis trãsiens ꝑ diuisiones illas. Per clibanuz fumãtem intelligit vterus virginalis sanctificat⁹ spiritusancto. Luce ꝑmo. Spũssanctus supueniet ⁊ vir.al.ob.tibi. Per lampadẽ intelligit xp̃us. Juxta illud Esa.vi. Saluator ei⁹ vt lãpas accendatur. ideo gauisus est abraham. Joh.viij. Abraham pater vr.ex.vt vi.di.m.vi.⁊ g.est. Isaac vidit gl'iam dñice incarnationis: quãdo egressus ad meditandũ ĩ agro inclinata iam die: accepit Rebeccam in vxorem Geñ.xxiiij. Et sancta mater ecclesia declarat hanc meditationem Isaac. ꝙ tunc cognouerit xp̃m incarnandũ dicẽs sic. Vergẽte mũdi vespere vti sponsus de thalamo. i. filius dei: egressus honestissima virginis matris clausula. i. vt desponsaret sibi in vnitatẽ suppositi naturã humanã. Jacob vidit gloriam diuine incarnationis quia vidit schalã super terrã: cuius caput pertingebat ad celũ: ⁊ dñm innixũ scale: ⁊ angelos dei ascendentes ⁊ descendentes ꝑ eam: ⁊ ait. Vidi dñm facie ad faciez ⁊ salua facta est anima mea. Geñ.xxviij. Per hanc scalaz intelligit humanitas xp̃i. cui diuinitas est cõiuncta angelorũ leticia ⁊c̃. Joseph vidit gl'iam dñice incarnationis: qñ exposuit somniũ pincerne pharaonis de tribus ꝓpaginib⁹ in vite dicẽs. Tres ꝓpagines tres adhuc dies sũt: post quos recordabitur pharao misterij tui. tũc restituet te in gradũ pristinuz. Geñ.xl. Tres dies sũt tria tempora. i. tempus legis naturalis tempus legis scripture. tẽpus legis grẽ. q̃ signãtur in tribus missis solennibus quas hodie celebrat ecclesia. In tertio tẽpore deus pater misertus est generi humano: cũ ip̃m restituit ad participandã gloriam diuinitatis in christo.

Tertio nos prophete spi-

ritusancto reuelante vidimus gl'iaz dñice incarnationis. vt patet. Moyses hanc vidit in Rubo ardente ⁊ non cõbusto. vt habetur Exo.iij. Per ignẽ figurat diuinitas. Juxta illud. Deus noster ignis consumens est. Per rubum figuratur virtus virginalis. Juxta illud. Rubum quẽ viderat moyses incombu. conser.agno.s.l.v.d.ge. Aaron hanc vidit quando ꝑcepit deus ꝙ singule tribus ponerent virgas suas super altare dei. Sola autẽ virga aaron sicca ⁊ arida floruit: fronduit: et fructuz amigdalinũ ꝓtulit. Nume.xvij. Per hanc virgã figurat beata virgo. Esa.xi. Egredietur virga de radice iesse: ⁊ flos de radice eius ascendet ⁊ hoc nõ naturaliter sed virtute dei. Juxta illud. Non ex virili semine s.m. spi.v.d.f.c.f.ven.floruit. Gedeon hanc vidit in vellus quãdo apparuit pluuia descendẽs in vellus: terra nõ madefacta. pluuia. i. dei filius. descendit in vellere. i. in vterũ virginis. ps. Descendit sicut pluuia in vellus: terra nõ madefacta. i. virginitate incorupta. Juxta illud. Quando natus es ineffabiliter de virgine tunc implete sunt scripture. Sicut pluuia in vel.des.vt sal.fa.ge.hu. Josue hanc vidit in statione solis: qñ pugnans cõtra Gabaõ ait. Sol cõtra gabaon ne mouearis. ⁊ stetit sol spatio vnius diei in medio celi. Josue.x. Quia sol. i. est filius dei Malachie.iij. Orietur vobis timentibus nomẽ meũ sol iusticie Stetit in medio celi. i. in vtero virginali. ps. Suscepimus deus misericordiam tuã in medio templi tui. David hãc vidit: qñ in psal. dixit: Misericordia ⁊ veritas obuiauerunt sibi: iusticia ⁊ pax osculate sunt. Naz in mysterio incarnatiõis xp̃i fuit vnio diuinitatis cũ humanitate: ⁊ vnio anime ⁊ corporis. Misericordia cõuenit diuinitati. ps. Misericors ⁊ miserator dñs. Ueritas humanitati. Johã. ꝑmo. Plenũ gratie ⁊ veritatis. Justicia anime xp̃i. Esa.lvi. Juxta est salus mea vt veniat ⁊ iusticia mea vt reueletur. Pax cõuenit corpori xp̃i. Esa.liij. Disciplina pacis nostre super eum. tunc autẽ misericordia ⁊ veritas obuiauerunt sibi qñ diuinitas vnita est humanitati xp̃i tũc iusticia ⁊ pax osculate sunt: qñ anima xp̃i infusa est corpori xp̃i in quo fuit omnimoda pax: q2 nulla peccati cõtagio. qñ veritas i. corpus xp̃i: de terra: i. de maria virgine orta est. Sicut eñ primus adam de terra virgine operatione spũssancti subito formatus est. sic corpus christi de maria virgĩe spiritusancto operante mox formatũ est. Justicia vero. i. anima xp̃i de celo ꝓspexit. quia ab instanti creationis fuit perfectissime beata. ⁊ vidit deum intuitiue ⁊ beatifice. Salomon hanc vidit: quando dixit. Cãti.iij. Egredimini ⁊ videte filie syon regem Salomonem in dyademate quo coronauit eum mater sua in die despõsationis illius ⁊ in die leticie cordis eius. Sed vbicunq; in libro cantici. ponitur nomen Salomonis intelligend⁹ est ipse deus, vt dicunt doctores hebreoruz.

Synagoga autem nunq̄ vocatur mater dei in scriptura. sed sponsa: filia: amica: ꝛ virgo. vt patet Jeremie. xi. ꝛ. xxxi. Si ergo deus habet matrem ꝛ non ſm naturam diuinam. sequitur ꝙ habeat eam ſm naturam humanã

Esaias hanc vidit: quãdo ix. ca. dixit. Paruulus datus est nobis ꝛ filius natus est nobis ꝛ factus est principatus super humeruꝫ eius ꝛ vocabitur nomẽ eius admirabilis cõsiliarius: deus fortis: pater futuri seculi princeps pacis. Sed hec auctoritas intelligit̃. de messia: vt patet per translationeꝫ caldaicã: q̄ dicit sic. Infans dat⁹ est nobis ꝛ recipiet sup se ad seruandum legem. ꝛ vocabitur nomen eius ante. admirabilis consilij: deus fortis ꝑmanens in secula seculoꝝ. Messias in eius diebus pax multiplicabitur. Et patet ꝙ loq̄tur de xp̄o. Jeremias hanc vidit: quando xxiij. ca. dixit. Ecce dies veniunt dicit dn̄s et suscitabo dauid germen iustũ. ꝛ regnabit rex ꝛ sapiens erit ꝛ faciet iudicium ꝛ iusticiaꝫ in terra. Et hoc est nomen quod vocabunt eũ. domin⁹ iust⁹ noster. Sed hec auctoritas loq̄tur de xp̄o. vt patet per translationeꝫ caldaicam: que dicit sic. Ecce dies veniunt dicit dominus: ꝛ suscitabo Messiam iustum. ꝛ hoc est nomen qḋ ipsi appellant eum. domin⁹ iustus noster. Et sic patet intellectus ꝛc̄.

Ezechiel hanc vidit: quando. xliij. cap. ait. Conuerti me ad viam porte sanctuarij exterioris que respiciebat ad orientẽ: ꝛ erat clausa. Et dixit dominus ad me. Porta hec clausa erit ꝛ non aperietur: ꝛ vir non transibit ꝑ eam. quoniam domin⁹ deus israel ingressus est per eam. Augustin⁹ in quodã sermõe exponit hoc dicẽs sic. Quid est porta in domo domini clausa: nisi ꝙ virgo maria semꝑ erit intacta? Quid est vir non transibit per eam: nisi quia Joseph nõ cognouit eam? Quid ē dominus ingredietur ꝛ egredietur per eam? nisi ꝙ filius dei nascetur ex ea? Daniel hãc vidit: quando. ix. ca. ait. Septuaginta hebdomade abbreuiate sunt supra populum tuũ: ꝛ supra vrbem sanctam tuam: vt cõsumatur p̄uaricatio: ꝛ finem accipiat peccatum et deleatur iniquitas: ꝛ adducatur iusticia sempiterna: ꝛ impleatur visio ꝛ prophetia ꝛ vngatur sanctus sanctorum. Per has hebdomadas intelliguntur. cccc xc. anni vt patet. Aggeus propheta hanc vidit: quando. ij. capl'o dixit. Adhuc modicum: ꝛ ego mouebo celuꝫ ꝛ terram mare ꝛ aridam ꝛ veniet desiderat⁹ cunctis gentibus ꝛ magna erit gloria dom⁹ isti⁹ nouissime: magis q̄ prime dicit dominus exercituuꝫ ꝛ cetera. Zacharias propheta hãc vidit: quando. ix. capl'o dixit. Exulta satis filia syon. iubila filia hierusaleꝫ. Ecce rex tuus venit sanctus ꝛ saluatoꝛ: pauper ꝛ sedens super asinam. Scd̃m glosas hebreorum super illud Canti. ꝑmo. Exultabimus ꝛ letabimur in te deo sancto benedicto. Predicta auctoritas zacharie: intelligitur de aduentu messie vt patet.

Quarto nos Judei vidimus gloriam dominice incarnationis.

Primo nos doctores legis dicentes cum Esaia. xxiiij. ca. A finib⁹ terre laudes iusti audiuimus gloriam iusti. Secretum meum mihi. secretum meum mihi. id est secretuꝫ generationis eternalis ꝛ temporalis filij dei. Itẽ in glosa nostra super illud Esaie vltimo. Anteq̄ ꝑturiret peperit. que dicit sic. Anteq̄ natus fuisset ille qui in seruitutem redegit vltimaꝫ: natus fuit saluatoꝛ. id ē ante natiuitatẽ Titi ꝛ Vespasiani: qui ciuitatem ꝛ templuꝫ destruxit: ꝛ populum captiuauit. in seruitutẽ subegit: vt patet per translationem caldaicã, que dicit. Adhuc non erat ei veniens angustia ꝛ adhuc nõ venerat ei doloꝛ propter partum: ꝛ reuelabitur messias. Sed doloꝛ ꝛ angustia partus exprimit calamitatem in obsidione hierusalem. Pastores viderunt hãc gloriam. Juxta illud Luce. ij. Pastores loq̄bantur adinuicem Transeamus vsq; Bethleem ꝛ videamus hoc verbum quod factum est quod dominus fecit ꝛ ostendit nobis. Et venerunt festinantes ꝛ inuenerunt Mariaꝫ ꝛ Joseph. ꝛ infantem positum in presepio. Super quo Beda in sermone dicit sic. Pastores quidẽ illi: felici gaudio festinarunt videre qḋ audierant. ꝛ quia ardenti amore q̄sierunt. continuo saluatorem quẽ quesierunt inuenire meruerunt. hec ille. Sic ergo viderunt. Symeon vidit hanc gloriam. Juxta illud Luce. ij. Et ecce homo erat in Hierusalem: cui nomẽ Symeon ꝛ homo iste iustus ꝛ timoratus: expectans consolationeꝫ israel. Super quo Augustinus in sermõe dicit sic. Multum senex iste fuit ad audienduꝫ serus: sed ad videndum maturus. Non expectauit vt videret xp̄m loquentem. quando vidit infantem. ꝛ hoc illi iam concessum erat decrepito: quasi desideranti ꝛ suspiranti ꝛ dicenti in orationibus suis. Quando veniet? Quãdo nascetur? Quando videbo? Putas durabo?

Putas me hic ìueniet? Putas isti oculi videbunt per quem cordis oculi reuelabūtur? Dicebat ista quotidie in orationibus suis: ⁊ ꝓ desiderio suo accepit responsum: ꝙ non gustaret mortem nisi videret xp̄m domini. Hec Augustinus. Ideo dixit. Nunc dimittis domine ser. ⁊c. Anna propheterissa filia Phanuel de tribu asser: vidit hanc gloriaꝫ. Juxta illud Luce. ij. Et hec ipsa hora superueniens confitebatur domīo: ⁊ loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptioneꝫ israel. Sic ergo ipsa vidit. Zacharias sacerdos pater Johannis baptiste vidit hanc gloriaꝫ dicens. Luce p̄mo. Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis. p̄ibis eñi ante faciem domini parare vias eius ⁊c. Usqꝫ oriens et alto ⁊c.

Helisabeth mater Johannis baptiste vidit hanc gloriam: dicens Luce p̄mo. Unde hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me? Oēs isti clare viderunt.

Quinto nos apostoli vi

dimus gloriam dominice incarnationis. Juxta illud. Luce. x. Beati oculi que vident que vos videtis. ⁊ .i. Johannis primo. Qd̄ audiuimus: quod vidim⁹ oculis nostris quod ꝑspeximus: ⁊ manus nostre contractauerunt de verbo vite. hoc testamur ⁊ annunciamus vobis ⁊ hoc scimus quoniam cognouimus eum. et sic patet.

Sexto nos Pagani vidi

mus gloriam dominice incarnatiōis. In hodierna christi natiūitate. Job vidit hāc gloriam. Unde sanctus Thomas secunda secūde. questione. ij. articulo. vij. dicit sic. Multis gentilibus facta fuit reuel[illegible] de christo. vt pꝫ per ea que predixerunt. [illegible]am Job. ix. ca. dicitur. Scio ꝙ redemptor meus viuit: ⁊ in nouissimo ⁊c. hec Thomas. Qui tamen ꝓphetans de christo xxxi. ca. dicit sic. Vidi solē cuꝫ fulgeret: ⁊ lunā incedentem clare ⁊ letatū est cor meū in abscondito. Significans p solē diuinitatē: per lunā humanitateꝫ in xp̄o: que incessit clare. i. sine cōtagione vllius peccati. ⁊ quia hanc gloriam vidit: mente ⁊ spiritu letatus est ⁊c. Sibille etiam viderunt hanc gloriam de quibus sanctus Thomas ibidē dicit sic. Sibille etiam quedam prenunciauerūt de xp̄o. vt Augustin⁹ dicit. hec Thomas de quibus sigillatim videamus. Sibilla ꝑsica: vestita aurea veste cum velo albo in capite dicit sic. Ecce bestia conculcaberis ⁊ gignetur domin⁹ in orbem terrarum ⁊ gremiū virginis erit salus gentium. ⁊ pedes eius in valitudine hominū. Inuisibile verbuꝫ palpabitur. Sibilla Libica: ornata serto viridiuꝫ florum in capite: vestita palleo honesto: ⁊ nō multum iuuenis: dicit sic. Ecce veniet dies ⁊ illuminabit dominus condensa tenebrarum ⁊ soluetur nexus synagoge: ⁊ desinent labia hominum: ⁊ videbunt regem viuentium ⁊ tenebit illum in gremium virgo domina gentiuꝫ: ⁊ regnabit in misericordia. ⁊ vterus matris erit statera cunctorum. Sibilla Delphica que ante troiana bella ꝓphetauit. vestita veste nigra: ⁊ capillis circumligatis capiti: in manu cornu tenēs ⁊ iuuenis: dicit sic. Nascet̄ ꝓpha absqꝫ m̄ris coitu ex virgīe ei⁹. Sibilla Chimica in italia nata vestita celestina veste deaurata capillis per scapulas sparsis: et iuuenis: dicit sic. In prima facie virginis ascendet puella facie pulcra: capillis prolixa sedens super sedem stratam. puerum nutriēs. dans ei ad comedendum ius ꝓprium. i. lac de celo missum. Sibilla Eritrea in Babylonia orta: monachali veste induta nigro velo in capite: manu gestans gladium nudum: non multum antiqua: mediocriter facie turbata: habens sub pedibus circulum aureum ornatuꝫ stellis ad similitudinem celi: dicit sic. In vltima etate hu[illegible]liabitur deus. humanabitur ples diuina: v[illegible]tur humanitati diuinitas: iacebit in feno agnus: ⁊ puellari officio educabitur. Sibilla Samia a Samo insula iuuenis habens formosum pectus subtili velo capite cooperto. manum ad pectus tenens. ensem nudum sub pedibus habens: dicit sic. Ecce veniet diues ⁊ nascetur de paupercula: ⁊ bestie terrarū adorabunt eum clamabunt ⁊ dicent. Laudate eum in atrijs celorꝫ.

Sibilla Cumana que fuit tempore Tarquini prisci vestita aurea veste: librum apertum ⁊ altum in manu gestās: ⁊ librum in sinistra habēs super genu capite discoperto: dicit sic. Magnus ab integro seclorum nascitur ordo. Jam redit ⁊ virgo redeunt saturnia regna. Jam noua progenies celo demittitur alto. Tu modo nascenti puero quo ferrea primuꝫ. Desinet ac toto surget gens aurea mūdo. Casta faue lucina tuus iam regnat apollo. Sibilla Hellespōtina in agro Troiano nata: vetula ⁊ antiqua veste rurali induta: ligata velo antiquo: capite sub gula circum-

uoluto vsq3 ad scapulas quasi despecto habitu dicit sic. De excelso celorum habitaculo prospexit deus humiles suos: et nascetur in diebus nouissimis de virgine hebrea in cunabulis terre. Sibila Phrygia induta veste rubea: nudis brachijs antiqua facie saturnina: crinibus sparsis per dorsum. digito indicans: dicit sic. Flagellabit deus potentes terre. Ex olimpo excelsus veniet et firmabitur consilium in celo. et annunciabitur virgo in vallibus desertorum. Sybilla Tyburtina non multum senex veste rubea induta: desuper ad collum pellē hyrcinam per scapulas habens: capillis discoopertis. breuem in manu tenens: dicit sic. Nascetur xp̄us in Bethleem annūciabitur in Nazareth, regnāte tauro pacifico fundatore quietis. O felix illa mater cuius vbera illum lactabunt

Sibilla Europa decora iuuenis: facie rutilans: velo subtilissimo ī capite ligata: induta veste aurea. breuem in manu tenens: dicit sic. Veniet ille et transibit mōtes et colles et latices olimpi. regnabit in paupertate et dominabitur in silencio et egredietur de vtero virginis. Sybilla Agrippa vestita rosea veste cum clamide rosea nō multū iuuenis: manū tenens in gremio quasi admirās et sinistram manū tenens ostendendo deorsum cum breue scripto dicit sic. Inuisibile verbum palpabitur. germinabit vt radix: siccabitur vt folium: non apparebit venustas eius. Circūdabitur aluus materna et flebit deus leticia sempiterna et ab hoībus cōculcabitur. Nascetur ex matre vt deus: et conuersabitur vt peccator. Homo quidam gentilis vidit hanc gloriam. Unde sanctus Thomas secunda sc̄de. q. ij. arti. vij. dicit sic. Inuenitur etiam in hystorijs Romanorum q̄ tempore Constantini augusti et hyrene matris eius inuentū fuit quoddam sepulchrū in quo iacebat homo aureā laminā habens in pectore in qua scriptū erat. Xp̄s nascetur de virgine et credo in eū. O sol sub hyrene et Cōstātini temporibus iterū me videbis. hec Thomas. Plures etiā gentiles viderunt hanc gloriā. Unde sctūs Thomas ibidē dicit sic Si qui tn̄ saluati fuerūt quibus reuelatio nō fuit facta: non fuerunt saluati absq3 fide mediatoris. quia et si non habuerūt fidem explicitā: tamen fidē implicitā in diuina prouidentiā, credentes deū esse liberatorē hominum s̄m modos sibi placitos: et s̄m q̄ aliquibus veritatē cognoscentibus ipse reuelasset s̄m illud Job. xxxv. Qui docet nos sup iumēta terre. Magi in oriente positi viderūt hāc gloriaz. iuxta illud Mat ij. Vidimus stellā eius in oriente et venimus adorare eū etc.

Septimo nos xp̄iani vidimus gloriaz dn̄ice incarnationis. Unde Maximus in sermone de natiuitate dn̄i dicit sic. Viderūt siquidē p̄res nostri magna innumeraq3 mirabilia opa dei. Celū illis angelicas escas rorauit. Lapis durissimus dulcia pocula ministrauit. Jordanis pp̄ter suum meatū in fontē retorsit. Validissimus hostiū murus tubarū strepitu corruit. Sol quoq3 cōmoratus in celo longiorez triūphanti populo diē p̄stitit. Hoc vero nullis antea seculis videre datū est vt vnigenitus altissimi quē trementes archāgelorum p̄ātes suscipiūt hominē se hominibus exhiberet: et carnē quā ab hoīe sumpsit in deū transformaret. hec ille. Certificatus est eīm homo de gloria natiuitatis xp̄i testimonio miraculoruz in quadruplici genere. Primo in corporibus celestibus. Naz circa solē apperuit circulus aureus. Apparuerunt etiaz tres soles q̄ postmodū in vnū redacti sunt. Apparuit insuper circulus aureus in cuius medio erat puella pueruz gestans in gremio. Apparuit preterea noua stella magis in oriente. Secūdo in elemētis. ignis nouus apparuit qui sodomitas cōsumpsit. Aer nouam claritatem induit cum nox in lucem versa est. Fons aque in oleum est conuersus. Terra nouam fecunditatem ostendit, cum vinee Engadi floruerunt et balsamū p̄duxerūt. Tertio in creaturis insensibilibus. tēplū pacis corruit. Statua Romuli cōfracta est. Ydola egypti subuersa sunt.

Quarto in creaturis cognoscentibus. Bos et asinus adorauerūt xp̄m in p̄sepio. Octauianus renuit vocari deus et xp̄m adorauit. Angeli collaudāt et p̄dicāt dei magnalia. Et sic totus mūdus exultat: vt dicē possit. Vidimus gloriam eius que nos saluabit in secula. Amen.

In festo sancti Stephani prothomartyris. Sermo. vi.

Stephanus plenus spūsctō vidit gl'iam dei Act. vi. et in ep'la etc. Btūs Augus. ī sermone huius diei dicit sic. Preclarus athleta dei vnctus spū dei. ad stadiū certamis p̄or cucurrit: et tantā victorie adeptus est gloriaz: vt prius

mus acciperet coronaz. Miles xpi fidelis: signifer martyrum fortis post xpm martyrij meruit principatũ. et cum ad crucis puenit signa priori de celo mittitur palma. hec ille.

Super quo verbo moueo talem questiõez. Utrũ beatus Stephan⁹ adhuc in carne viator: fuerit diuine essentie clarus contẽplator. Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti. Primus est beat⁹ Augu. in sermõe huius diei dicẽs sic. O beata fidei officina: q̃ tm̃ exaltasti martyrẽ vt ipsam cõspiceret maiestatẽ. Ecce inquit video celos apertos: et Jesum stantẽ a dextris dei. patuit sedes dei: et sulcato aere: celorũ latera penetrauit. Uidet xpm: cõfitens xpm: moriturus p xpo: perrecturus ad xpm. Hec ille.

Secũdus est sanctus Tho. iiij. sniarũ. di. xlix. q. xlix. articulo. vij. In Rub. dicẽs sic. Cũ beatitudo sit vltimus finis rõnaliũ creature. status vie in qualibet rõnali creatura: est ille in quo a beatitudine deficit. Beatitudo autẽ cuiuslibet rõnalis creature cõsistit in visione dei p essentiam. Sed operatio delectabilissima in qua beatitudo consistit: oportet q̃ sit potentie disposite et perfecte ad dignissimuz obiectum. vt patet per phm. x. methaphi. Jdõ ad hoc q̃ creatura ratiõalis sit beata p visionem dei in essentia sua. oportet q̃ in hanc visionem sit potens per aliquam dispositionẽ sibi inherentem: quã dicimus lumen glorie. Sic autẽ nulla pura creatura in statu vie existens: videre potest deum per essentiam. Sz contingit aliquãdo diuina virtute q̃ aliqua res miraculose pducitur in aliquid: in qd̃ nullo modo põt per aliquas dispositiões sibi inherentes. Sicut q̃ virgo pariat: q̃ ignis in aqua comburat. Similiter potest miraculose fieri q̃ diuina virtute aliquis intellectus creatus non habens nisi dispositiones vie: eleuetur ad videndum deũ per essentiã nec tamẽ ex tali visione põt dici beatus simpliciter. sed sm̃ quid em̃. inquãtuz. s. cõicat in actu beati. Sicut etiã aliquod corp⁹ in statu grauitatis existens põt miraculose participare actum agilitatis vel impassibilitatis. Sicut de abacuch legitur Dañ. vlt. et de tribus pueris conseruatis in fornace. Danielis. iij. Nec tamẽ eorum corpora erant gloriosa. Jdõ nulla pura creatura in statu vie existens potest deum per essentiã videre. Sed deus potest facere q̃ videat adhuc in statu vie existens. hec Tho. Beatus stephan⁹ in carne viuẽs vidit gloriaz dei: aut oculo corporali: aut mẽtali. Si corporali: fuerunt quattuor miracula in illa visione. Primũ quia vidit celos apertos. cum sm̃ naturaz celuz nõ possit aperiri: nec diuidi: nec secari. Secundũ quia vidit Jesum: cum sm̃ naturam impossibile sit corpus glorificatum ab oculo mortali in sua gloria videri. Tertiũ quia vidit xpm stare a dextris. cuz em̃ corp⁹ xpi sit in celo empireo: videndo ipsum vidit vltra celum aereũ: sydereum: cristallinũ vsq3 ad empireũ. Jmpossibile autẽ est sm̃ naturam: vt oculus corporalis in tanta distantia videre possit. Quartum est quia vidit xpm cum virtute se iuuantem in certamĩe. Jmpossibile em̃ erat sm̃ naturam vt stephanus superaret tot inimicos ipm persequẽtes: nisi diuina grã fuisset adiutus. Sicut Sãpson vicit philisteos: virtute spiritussancti que designabatur in septem capillis ei⁹. vt dicitur Judic. xvi. Sic stephan⁹ plenus spiritusancto vicit iudeos. Si autẽ vidit oculo mẽtali qd̃ cõmuniter dicitur: sic dico q̃ videre potuit: quia habuit oculum mentis purificatum p fidem. Actuũ xv. Fide purificans corda eorũ. Jlluminatũ p sapientiã. ps. Reuela oculos meos: et cõsiderabo mirabilia de lege tua. Sanctificatum p gratiaz Math. v. Beati mundo corde: qm̃ ipsi deuz videbũt. Deificatum per spiritũ sanctũ. Job xxxviij. De longe oculi eius prospiciũt. Et hoc modo patet q̃ Stephan⁹ plenus spiritusancto: vidit gloriam dei vt dicit verbum propositum.

Stephanus plenus spiritu sancto: vidit gloriam dei.

- Per sanctificationem.
- Per electionem.
- Per visionem.
- Per orationem.
- Per dimicationem.
- Per passionem.
- Per impetrationem
- Per coronationem.
- Per glorificationem.

Primo beatus Stephanus vidit gloriam dei per sanctificationem. Unde Augu. in sermone huius diei dicit sic. Natus est xps in terris: vt stephanus nasceretur in celis. Jngressus est dñs mundũz: vt stephanus ingrederetur celuz. Altus ad humilia descendit: et humilis ad alta ascendit. hec ille. Sciendum q̃ inter xpi discipulos: stephanus fuit primus natus in celo. Et si-

ait xpus fuit primus natus in terris: sine vlla contagione peccati: aut originalis: aut actualis. Sic stephan⁹ fuit prim⁹ natus in celo inter xpi discipulos: sine vlla macula: sed cum perfecta sanctificatione. Apocalip. xiiij. Sine macula sunt ante thronū dei. Sanct⁹ stephanus natus est in celo quadrupliciter.

Primo ratione amplioris loci ad manendum. Sancti eñ q̄diu sunt in vtero ecclesie: habent locum arctum. q̄m terra exigua est & punctus. Sap. ij. Tanq̄ momentuz statere: sic ante te est orbis terrarū. Ideo exire appetunt vt recipiant locū amplum: de quo dicit Baruch iij. O israel q̄ magna est dom⁹ dei: & ingens locus possessionis eius magnus & non habens finem: excelsus & immensus.

Secūdo ratiōe vberioris cibi ad vescendū. Sancti eñ q̄diu sunt in vtero ecclesie sunt i cōtinua esurie. ideo exire appetunt: vt sint in plena satietate ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Tertio rōne liberioris aeris ad respirandum. Sancti eñ q̄diu sunt in vtero ecclesie nō habent libertatem aeris. i. diuine refrigerationis: vt respirare possint. ideo exire appetunt. vt in dei eternitate respirēt. Unde cantat ecclesia. Inter sanctos & electos tuos resuscitati respirent. Quarto ratione maioris lucis ad videndū. Sancti eñ q̄diu sunt in vtero ecclesie: sunt in tenebris multiplicis ignorantie. ideo exire appetunt vt veniant ad lucem claritatis eterne. Apocalip. xxi. Claritas dei illuminabit illam. Ista q̄tuor sibi reseruata in celo beatus stephanus vidit: ideo de vtero ecclesie exire optauit. Uidit eñ celum apertum tanq̄ locū amplū ad manenduz. Uidit Jesum tanq̄ cibum ad vescendum. vidit dei dextram. tanq̄ beataz requiem ad respirandū. vidit gloriam dei tāq̄ eternam lucem ad videndum. et in his erat sanctificatio eius.

Secundo beatus stephanus

vidit gloriam dei per electionez. Unde Maxim⁹ in sermone huius diei: dicit sic. Hesterno die natalez habuimus dñi saluatoris hodie summe deuotionis. Hesterno quo redimimur ad p̄mium. hodie quo ꝓuocamur ad exempluz. Bene ergo hesterne solennitati festiuitas hodierna cōiuncta est. vt illa credentes eueheret ad vitam: hec ꝯfitentes duceret ad coronam. Omni ergo ecclesie beat⁹ Stephanus datus est ad profectuz. Adhuc laycus dyaconi meruit electionem: & leuita martyrij meruit principatum. In plebe adhuc positus erat: sed iam virtutibus eminebat. humilis erat loco: s; celsus fide. Hec ille.

Sciendum q̄ dignitas beati stephani fuit: q̄ ab apostolis fuit primus ordinatus. cuius dignitas apparet ex plenitudine spiritussancti que erat in eo. sed plenitudo est quadruplex. Prima est effluētie: que fuit in christo Johānis p̄mo. De plenitudīe eius nos omnes accepimus. Secunda est excellentie: q̄ fuit in beata virgīe: que pre omnibus sanctis excellentius gratiā accepit. Luce p̄mo. Aue gratia plena. Tertia est abundantie: q̄ fuit in apostolis qui spiritumsanctuz in abundātia receperunt. Actuū. ij. Repleti sunt omēs spiritusancto. Quarta est sufficientie: quaz habent omēs fideles. Luce. i. Zacharias pater eius implet⁹ est spiritu sancto. Ista quadruplex plenitudo declaratur ad similitudinem aque. Est enim quedam plenitudo fluminis: & ista est effluentie que fuit in christo Psal. Flumen dei repletum est aquis. Quedam fontis & ista est excellētie que fuit in virgine: que ad instar fontis semper fluit. Canticoz. iiij. Fons ortorum puteus aquarum viuentium: que fluunt impetu de libano. Quedam riuuli decurrentis: & ista est abundātie que fuit in apostolis. Unde postq̄ propheta dixit. Flumen dei repletum est aquis: statim subiunxit. Riuos eius inebriās &c. Quedam est vasis: & ista est sufficientie: que est plenitudo mensurata. iiij. Regum. iiij. Pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua nō pauca & cetera. Beatus Stephanus habuit istam quadruplicem plenitudinem. Primo effluentie: in continua doctrine emanatione. Secundo excellentie in signorum & prodigiorum ampla operatione. Tertio abundantie in tam benigna inimicorum dilectione. Quarto sufficientie in operatione strenua fide recta: & dilectione syncera. Actuū. vi. Elegerunt stephanum virum. id est virilem. ecce operatio strenua: plenum fide: ecce fides recta: & spiritusancto. ecce dilectio syncera. Sic ergo beatus stephanus vidit gloriam dei per electionem &c.

Tertio beatus stephanus

vidit gloriam dei per visionem. Unde Augustinus in sermone huius diei: dicit sic. Judei malicia cecabantur. Stephanus viso dei filio sapientia illustrabatur. Sciendum q̄

in veteri testamento quattuor genera hoim viderunt maiestatem dei. Primo patriarche. Sicut Jacob in statu vie existens: vidit deum facie ad faciem. Unde dixit Gen. xxxij. Vidi dominu̅ facie ad faciem: et salua facta est anima mea. Hec enim apparitio no̅ fuit dormie̅do: sed vigilando. Nec tantu̅ audiuit vocem secum loquentis sed etiam figuram inspexit hominis tn̄. Unde dicitur q̄ apparuit ei vir etc. quem angelum intellexit. Et ad hanc eminentiam designandam dicitur q̄ vidit dominu̅ facie ad faciem. angelum dn̄m vocans. Secu̅do duces. sicut Moyses. de quo dicit Nume. xij. Palam et non p enigmata videt deum. ore enim ad os loquor ei. Unde Augustinus libro ij de trinitate dicit. Locutio illa que fiebat vocibus sic modificabatur: tanq̄ esset amici loquentis ad amicu̅.

Tertio reges. sicut Job qui dicit. xl. Auditu auris audiui te. nunc autem oculus meus videt te. prius enim no̅ fuit facta reuelatio ipsi Job: nisi per auditum loquentis non visi. Postmodum vero per visionem loquentis.

Quarto pphete. sicut Esaias q̄ dicit. vi ca. Vidi dominu̅ sedentem super solium excelsum et eleuatum: et plena erat om̄is terra maiestate eius. In nouo testamento etia̅ quattuor genera hominu̅ viderunt maiestatem dei. Primo Johan. bapti qui dicit Johannis p̄mo. Vidi spiritum descendentem quasi columbam de celo: et mansit super eum et ego nesciebam eum. Sed qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit. Super quem videris spiritum descendentem et manente̅ super eum. hic est qui baptizat in spiritusancto. et ego vidi: et testimonium perhibui. quia hic est filius dei. Secundo Petrus et duo filij zebedei. quando viderunt christum transfiguratum. vt dicitur Mathei. xvij. Tertio paulus. qui dicit. ij. Corinth. xij. Scio huiusmodi hominem raptum vsq3 ad tertium celum etc. Ubi dicit Glo. q̄ deus ostendit apostolo vitam: in qua videndus est in eternum.

Quarto Stephanus qui celum apertu̅ vidit: et gloriam dei conspexit: et Jesum glorificatum intuitus fuit. Unde dixit Actuu̅. vi. Ecce video celos apertos: et Jesum stantem a dextris virtutis dei. quod fuit magnu̅ priuilegium.

Quarto Beatus stephanus vidit gloriam dei per orationem.

Unde Fulgentius in sermone huius diei dicit sic. Stephanus vt nominis sui coronam mereretur accipere: charitate̅ pro armis habebat: et per ipsam vincebat. Per charitatem dei: seuientibus iudeis non cessit per charitatem proximi pro lapidantibus intercessit: p charitatem arguebat errantes vt corrigerentur: per charitatem proximi pro lapidantib9 orabat ne punirentur. Hec ille. Sciendum q̄ Beatus stephanus floruit quattuor virtutibus: quibus oratio sua meruit exaudiri.

Primo virtute castitatis et mu̅dicie. In cuius signum fuit constitutus custos viduaru̅ et mulierum. vt patet Actuu̅ vi. Et propter eius puritatem omnes qui erant in consilio intuebantur vultum eius tanq̄ vultum angeli stantis super illos. Secundo virtute veritatis et sapientie. Actuum. vi. Surrexerunt autem quidam de synagoga et cetera Usq3. non poterant resistere sapie̅tie et spiritui qui loquebatur. Tertio virtute fortitudinis et constantie. Actuu̅. vi. Stephanus plen9 gratia et fortitudine. Fortis enim est ille qui est impauidus contra bonam mortem. Quarto virtute benignitatis et patientie. quia persecutoribus non solum pepercit: sed etiam p ipsis orauit. Cuius benignitas apparuit in quattuor. Primo quia orando pro se stetit ora̅do p suis lapidatoribus genu flexit: quasi plus orationem quam pro ipsis faciebat. q̄ illam qua̅ p se fundebat: cupie̅s exaudiri.

Secundo quia pro ipsis maiori charitate: q̄ p se orauit cupiens eos co̅uerti: et a pena eterna liberari Un̄ Beda dicit. Pro se sta̅s orauit. p inimicis genu flexit: quia maior iniquitas maius supplicandi remediu̅ flagitabat. Tertio quia cum clamore et lachrymis pro eis orauit. Actuu̅. vij. Positus autem genibus. beatus stephanus clamauit voce magna. Unde Augustinus in sermone huius diei dicit sic. Beatus Stephanus dyaconus erat: euangelia legebat in quib9 inuenit scriptum. Diligite inimicos vestros: et orate pro persequentibus vos. Didicit legendo: perfecit diligendo. Judei lapidabant et ille orabat Illi cum furiose persequebatur. ille pacatus christum sequebatur. Illi lapides mittebāt: ille orationes premittebat: tanq̄ diceret. domine si isto modo occideris inimicos: quos postea facies amicos. Hec ille. Quarto q3 pro eis allegauit. dice̅s Dn̄e ne statuas illis hoc peccatu̅: quia nesciunt quid faciu̅t. Un̄

Maximus in sermone huius diei dicit sic. In persecutione positus pro persecutorib⁹ dñm deprecabat. atq3 in illa lapidu3 ruina quando alius obliuisci poterat: etiam charissimos suos: ille domino cōmendabat inimicos. Plus itaq3 tunc dolebat illoꝝ peccata ꝙ̄ sua vulnera. plus illorū impietatem ꝙ̄ suam mortem. Hec ille. Ecce quanta fuit benignitas eius pro inimicis suis exorando ꝛ cetera.

Quinto beatus stephanus vidit gloriam dei per dimicationē. Unde Maximus episcopus in sermone huius diei dicit sic. Siquid distare [illegible] martyres potest: precipuus videtur esse iste qui primus est. Mortem em̄ quam dignatus est Saluator p omnibus pati: hanc iste primus reddidit saluatori. hec ille. Sciendum ꝙ in veteri testamento: fuerunt quattuor genera martyrum. Primo de patriarchis. p̊mus fuit Abel de quo dicit Hiero. in omel. hodierna. De Abel nulla est ambiguitas q̊n hic sit: quem Caym frater suus occiderit. Justus autem non solum ex dñi nūc sententia. sed etiam ex Genesis testimonio cō probatur: vbi accepta a deo eius narrantur munera. Secundo de sacerdotibus: prim⁹ fuit Abimelech sacerdos: que3 occidit saul. vt habetur. i. Regū. xxij. Tertio de ꝓphetis: p̊mus fuit Zacharias filius Joiadis sacerdotis: quem occidit Joas filius Ochozie inter templum ꝛ altare. vt habet. ij. Paralipo. xxiiij. Et Hieron. in omel. hodierna idem dicit. Quarto de principibus militie primus fuit Judas machabeus. vt habet. i. Machab. ix. In nouo testamento fuerūt quattuor genera martyrum. Primu3 fuit sanctoru3 Innocentiū. Secundū fuit Jo. bapti. Marc. vi. Tertium fuit xp̄i. Math. xxvij. Quartū fuit sancti Stephani. Act. vij. Quare autem beatus Stephan⁹ dicatur primus martyr: sunt quattuor rationes. Prima est quia fuit primus martyrio coronatus post christum. Unde Aug⁹. in sermo. huius diei dicit sic. Fratres charissimi. Heri celebrauimus natalem quo rex martyru3 natus est mundo. Hodie celebramus natalem quo primicerius martyrum migrauit e mundo. Secūda ratio est quia fuit primus q̊ ex martyrio volauit ad celum Ceteri em̄ martyres ante ipsum descendebant ad lymbū. iste autē subito ascendit ad celum. Unde Fulgentius in sermo. huius diei dicit sic. Heri celebrauimus temporalē sempiterni regis natale. hodie celebramus triūphalē militis passionē. Heri rex noster trabea carnis indutus: de vteri virginalis aula egrediens: visitare dignatus est mundū. hodie miles de tabernaculo corporis egrediens triūphator migrauit ad celū. Ille sempiterne deitatis maiestate seruata: seruile cinctoriu3 carnis assumens: in huius seculi campū pugnaturus intrauit: iste depositis corruptibilibus corporis indumētis ad celi palatium perhēniter regnaturus ascendit. Ille descendit carne velatus. iste ascendit sanguine laureatus. ascendit iste lapidantibus iudeis: q2 ille descendit letantib⁹ angelis. hec ille. Tertia ratio est. q2 fuit primus pro fide christi mortuus. Qui em̄ fuerūt ante christu3: mortui sunt p lege veteri. Licet autē innocentes fuerint occisi ꝓpter christū non tamē ꝓpter fidē xp̄i quā lingua confiterent: sicut btūs Stephanus. Quarta ratio est. q2 baptism⁹ sanguinis primo in ipso habuit efficaciā: cum per ipsum aīa absoluatur a culpa ꝛ pena. sicut in baptismo fluminis. Sed in oibus martyribus precedentib⁹ istud martyriū nūꝙ̄ habuit talē effectū. cū oēs incurrerent penā dāni preter xp̄m: q a quo absolueret nō habuit. Uñ. B. Ste. recte fuit figuratus p Gedeonē q̊ fuit prim⁹ q̊ cepit cū hostib⁹ dimicare. vt pz Judic. vij. Habuit em̄ q̄tuor adiutoria ꝓpter q̊ tāꝙ̄ miles strenu⁹ fortissime dimicauit. Primo habuit grande exēplū: sicut si miles videret āñ se militē fortiter dimicārē. vñ vidit iesu3 stantē a dextris ꝟtut; dei. Sup quo dicit gl. Ne hō lapidātib⁹ dubitet in terra: de⁹ hō crucifixus apparet in glia. Et Heb. xij. Recogitate eū q̊ talē sustinuit aduersu3 se ꝯdictionē: vt nō fatigemini aīabus vr̄is deficiētes. Secūdo habuit grande spectaculū. q̄n vidit celos aptos. apertū em̄ fuit celū vt rex ꝛ tota curia celestis videret militē dimicantē. Miles aūt valde strenue dimicaret: q̄ a rege ꝛ a tota ciuitate se spectari cognosceret. i. Cor. iiij. Spectaculū facti sum⁹ deo ꝛ angelis ei⁹. Tertio habuit grande p̄miū sibi oñsum: q2 vidit glīam dei. Greg. Cōsideratio ꝛ spes premij minuit vim flagelli. Quarto habuit grande auxilium: quia vidit iesu3 stantem. Super quo dicit glosa. Quia stare est pugnantis vel adiuuantis: recte a dextris stare vidit. quē inter persecutores adiu-

ꝓtorem habuit. Miles eñ valde securꝰ esset qui iuxta se pugilē fortissimū haberet. Exo. xiiij. Dñs pugnabit ꝓ vobis ⁊ vos tacebitis Et sic patet pugna victoriosa eius.

Sexto beatus stephanus

vidit gloriā dei per passionē. quia passio eiꝰ fuit similis passioni xp̄i. vt dicit glo. quantū ad quattuor. Primo qꝛ sicut xp̄s: sic iste falsis testibus accusaꝶ. Secūdo qꝛ xp̄s extra portā patiꝶ. stephanꝰ extra ciuitatē lapidaꝶ Tertio qꝛ xp̄s ait tanꝙ filius patri. In manus tuas dñe cōmēdo spm̄ meū. stephanꝰ tanꝙ seruus ait. dñe iesu accipe spm̄ meuꝫ. Quarto qꝛ xp̄s ait. Pater ignosce illis delictuꝫ. stephanꝰ. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. Unde Aug. in sermone huiꝰ diei dicit Orauit xp̄s ꝓ suis crucifixoribus. orauit ⁊ stephanꝰ ꝓ suis lapidatoribꝰ. Xp̄s ligno fixus orauit. ⁊ stephanꝰ stans spm̄ suuꝫ dño cōmendauit. fixoq̈ꝫ genu ꝓ inimicis vt amicus dñꝫ rogauit. Talia ergo in oroīs sue cōuiuio dño exhibuit: qualia in sui dñi mēsa comedit. hec ille. Fuit ergo passio eiꝰ satis conformis passioni xp̄i. vt patet.

Septimo beatus stephanus

vidit gloriā dei per impetrationē. Unī Aug. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Deniq̈ꝫ vt noueritis quantū valuerit oīo sancti martyris: recurrite nobiscū ad illū adolescenteꝫ: qui oīm vestimenta seruabat ⁊ tanꝙ manibus omniū lapidabat. Cui dictū est. Saule saule q̄d me ꝑseq̄ris. Ob hoc q̄deꝫ debui ꝑdere te. sed stephanꝰ meꝰ orauit ꝓ te. Nam si martyr stephanꝰ nō sic orasset ecclīa paulum nō habuisset. Sed ideo de terra erectꝰ est paulus: qꝛ in terrā inclinatꝰ exauditꝰ est stephanꝰ. hec ille. Sic ergo ptꝫ ꝙ p̄destinatio potest iuuari precibꝰ sanctorum ⁊c̄.

Octauo beatus stephanus

vidit gloriā dei per coronationē. Habuit eñ quattuor dignitates quibꝰ merebatur quadruplicē coronaꝫ. Primo habuit dignitatem angelicā. Unde Aug. in ſmone huius diei: dicit sic. Beatꝰ qui in ipsa obluctatione pugnantis iam preferebat speciē resurgentis habēs intra se spm̄ sctm̄: os gestabat angelicum. hec ille. Ratione huiꝰ meruit coronam aureā inq̄tū fuit virgo incorruptus Eccli. xlv. Corona aurea sup mitram eius. Sicut eñ aurū est incorruptū: sic ⁊ ipsa virginitas. Sap. iiij. O q̄ pulchra est casta generatio cum claritate: imortalis est eñ memoria illius. Secūdo habuit dignitatē propheticā qꝛ fuit plenꝰ spū sctō. ij. Petri. i. Spiritu sctō inspirati locuti sunt scti dei homines Ratione huiꝰ meruit coronā stellatā inq̄tū fuit p̄dicator lucidus. Dan. xij. Qui ad iusticiam erudiunt plurimos: erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Tertio habuit dignitatē apostolicā qꝛ fuit discipulꝰ xp̄i. Ratione huiꝰ meruit coronā gēmatā inq̄tum fuit vir perfectꝰ. ps. Posuisti in capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioso. Lapis p̄ciosus habꝫ claritatē: soliditatē: ⁊ virtuositatē. Et significat visionē dei q̄ sanctos facit claros in aspectu dei, visione siue cognitione: solidos in permansione: ⁊ virtuosos in feruēti dei dilectiōe Quarto habuit dignitatē leuiticaꝫ ad quā ꝑtinet ministrare eucharistiā. Ratione huius meruit coronā roseā inquantū fuit sanguine purpuratus. Apoc. vij. Lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerunt in sanguīe agni ⁊c̄

Nono beatus stephanus

vidit gloriā dei per glorificationē. Eius aūt glorificatio apparuit in miraculis que in q̄druplici genere fecit. Primo quedā declarant eiꝰ potentiā. Ostendit eñ se habere potentiam sup quattuor elementa. Naꝫ in eiꝰ inuentione ignē quē demones excitauerāt in eos retorsit. Aer pluuiā destinauit. Tempestatem maris sedauit: terra tremuit. Secundo quedā declarāt eiꝰ mi̇ſicordiā. Nam quosdaꝫ sanauit in corpore: sicut fratrē ⁊ sororem a cōcussione membroꝝ ⁊ septuaginta infirmos a diuersis infirmitatibꝰ liberauit. Septem mortuos resuscitauit vt dicit Aug. li. xxi. de ciuitate dei. Tertio q̄dā declarant eius sapientiā. nam cōuertit paulꝫ Unde Aug. Quo processit stephanꝰ lapidibus trucidatꝰ illuc secutꝰ est paulus orationibus stephani adiutus. Quarto quedaꝫ declarant eiꝰ reuerentiā. Nam eiꝰ corpus in monte syon loco honorato translatū est. licet nunc rome quiescat vbi angeloꝝ voces audite sunt. Sic ergo beatus stephanus vidit gloriam dei. ad quam ⁊c̄. Amen.

In festo sancti Johannis apostoli ⁊ euangeliste Sermo. vij.

Ic eum volo. Johannis vlti. ⁊ in euāgelio presentis solēnitatis. Petrus de

f

mianus in sermone huius diei dicit sic. Hic est quẽ redemptor noster ad declarandũ sue diuinitatis essentiã quoddã quasi organuꝫ fecit atqꝫ vt hoc suppleret qđ ad tempꝰ ipse dñs dispensatiue ad tẽpꝰ suppresserat vicarium dereliquit: vt cuꝫ homĩes tanꝙ primo lactentes firmiora iam in via veritatis vestigia fixissent eos ad cognoscendaꝫ diuine noticie celsitudinẽ promoueret. hec ille. Super quo verbo moueo talem q̄stionẽ. Utrũ beatus iohannes maiori charitate fuerit a xp̄o dilectus: ꝙ petrus ad ecclesie regimen electus. Ad istam questioneꝫ respondent duo doctores ecclesie. Primus est Beda omelia hodierna q̄ dicit sic. Diligebat autẽ eũ iesus: nõ exceptis ceteris singularit̃ solũ sed pre ceteris quos diligebat familiarius vnũ quẽ speciali prerogatiua castitatis ampliori dilectione fecerat dignum. hec ille.

Secundus est Petrus damianus in sermone huius diei dicens sic. Petrus petra. petra quoqꝫ factus est ⁊ iohannes: supra cuius fundũ totius ecclesie structura cõsurgit. Hoc beato iohanni dñs concessit in verbis qđ ⁊ petro contulit in miraculis: vt ⁊ iste altiora proferret ⁊ ille maioribꝰ choruscaret prodigijs. hec ille. Sciendũ ꝙ quadruplex est dilectio. Prima est que consistit in precordiali amore ⁊ ista vtrũqꝫ equalit̃ dilexit ambos enĩ dilexit affectione animi: qꝛ ambo apud deũ sunt equalis meriti. Secũda est que consistit in sapientiali preseruatione: ⁊ ista vtrũqꝫ equalit̃ dilexit: qꝛ nullis temptationibus diaboli: nullis perturbationibꝰ mundi nullis voluptatibꝰ carnis a xp̄i amore potuerũt euelli. Tertia est que consistit in familiaritatis ostensione: ⁊ ita magis dilexit iohannẽ ꝙ petrum: qꝛ maiora signa familiaritatis ei ostendit. ⁊ hoc pateꝫ quadruplici signo. Primũ signum est: qꝛ supra pectus xp̄i recubuit. Unde Ysido. lib. de obitu sanctoꝝ dicit sic. Johannes aplus ⁊ euangelista virgo est electus a dño ⁊ inter ceteros magis dilectꝰ. qui etiaꝫ supra pectꝰ dñi magistri recumbẽs: euangelij sui fluenta de ipso sacri dominici pectoris fonte potauit: ⁊ quasi vnꝰ de paradisi fluminibꝰ verbi dei gratiam in toto orbe terraruꝫ diffudit. hec ille. Pectus xp̄i erat mensa celestis: in qua sunt delitie angeloꝝ. gazofilatiũ in quo sunt thesauri oĩm scientiarũ. ⁊ fons diuinus in quo sunt oĩa dona ⁊ gratie dei. Quando autẽ famelicus sedet ad mensam delitiarũ valde saturatur. Quãdo egenꝰ intrat gazofilatiũ thesauroꝝ valde ditatur. Quãdo sitibũdus peruenit ad fontẽ amenũ valde repletur ⁊c. Beatus iohãnes recumbendo super pectus dñi: sedit vt famelicꝰ ad mensam angeloruꝫ ideo fuit plene satiatus. Intrauit tanꝙ egenus gazofilatium oĩm scientiarũ. ideo fuit valde ditatus. Peruenit vt sitibundus ad fontẽ oĩm gratiarũ. ideo fuit valde repletꝰ. Ista tria tangunt̃ Eccli. xv. Cibauit illũ dominus pane vite ⁊ intellectꝰ. ecce qualit̃ famelicꝰ est pastus. aqua sapientie salutaris potauit illum. ecce qualiter sitibũdus est potatus. iocunditatẽ ⁊ exultationẽ thesaurizauit super eum. ecce qualiter egenꝰ est ditatꝰ. Ideo Petrus damianꝰ in sermone huius diei dicit sic. Hanc autẽ supereminentẽ diuine scientie gratiaꝫ ex illo celesti gazofilatio in quo sunt oĩes thesauri sapiẽtie ⁊ sciẽtie dei absconditi traxit. ⁊ nõ immerito vt qui carnis sibi amputauit illecebras: celestium epularũ delitijs frueretur: ⁊ illuc acie mẽtis attingeret quo non ꝓpheta: nõ patriarcha: non deniqꝫ quisꝙ ab ipo mundi primordio cognoscitur aspirasse. hec ille. Secundum signum est. quia xp̄us sibi proditorẽ ⁊ nõ alteri reuelauit. Unde Petrus damianꝰ vbi supra dicit sic. In cene conuiuio ait iesus. vnus ex vobis me tradet. Aspiciebãt ergo ad inuicẽ discipuli hesitãtes de quo diceret. Innuit iohãni symon petrꝰ ⁊ dixit ei. Quis est de quo dicit: Johanni mox respondit dominꝰ. O incomparabilẽ virũ profert verbũ in mediũ: ⁊ totꝰ tacet senatꝰ apostoloꝝ: tacet lingua que facta est clauis celorum. silet andreas qui ipi fratri ad fontẽ vite preuius fuit. Non p̄sumit os aperire philippus qui dum patrẽ sibi poscit ostendi profunda misteria indiuidue diuinitatis audiuit. Johannes condiscipuloꝝ in se persona suscepta cõsultor accedit. hec ille. Tertium signum est quia xp̄us matrẽ suam sibi recõmendauit. Unde Ysido. lib. de obitu sanctoꝝ dicit sic. Johãnes in loco xp̄i christo iubente successit dum suscipiens matrẽ magistri. discipulꝰ par post xp̄m quodãmodo derelictꝰ est filiꝰ. Et Petrus damianꝰ vbi supra dicit sic. Nec mirum si iohanni vicẽ suã delegauit quẽ ad custodiendaꝫ matrem quasi alterum filium loco sui supposuit. cõmiserat petro dñs claues ecclesie: delegauit iohanni custodiã marie. Maria mater xp̄i: ecclesia matꝛ christianorum. dicit dñs petro. Tibi dabo claues ⁊c.

gni celoꝝ. Nunquid beata maria celuz non fuit in cuius vtero tota diuinitatis plenitudo ꝑmansit. Hic archangelo gabrieli ad custodiam matris dn̄i socius est datus: vt ille intactam ꝟginem inuisibiliter custodiret. ⁊ iste forinsecus fragilitati feminee obedientie sue ministeriuz exhiberet. Quantoq3 familiarior cum matre verbi conuersat: tanto vicinior verbo inuenitur. Et quoniā ab ipa veritate marie dictus est filius quadā speciali gratia frater est saluatoris. hec ille.

Quartū signum est, quia magnis gratijs ipm̄ dotauit. magnā gratiam reputauit sibi Esayas quādo deus fecit ipm̄ ꝓphetam suum. Jacob⁹ quādo fecit ipm̄ apostolū suuz Matheus quādo fecit ipm̄ euangelistā suum. Laurentius quādo fecit ipm̄ martyrē suum. Augustin⁹ quando fecit ipm̄ doctorem suuz. Agnes quando fecit ipam virginem ⁊ sponsam suam. Sed in iohanne cuncta ista reperiuntur. Unde petrus damianus in sermone huius diei dicit sic. Quid in virtutibus: quo incomparabiliter non excellat. Apostolus siquidem est in epistolis. euangelista in euangelio propheta in apocalipsi. martyr vtiq3 etiam fuit. ⁊ quo ceteris apostolis in carne prolixius mansit. eo durioris martyrij tormenta sustinuit. hec ille ⁊c̄. Quarta dilectio est que consistit in donorum exhibitione. ⁊ ista magis dilexit petrum: quia maiora dona sibi concessit. Nam principem apostolorum eum fecit. suum vicarium dereliquit, claues regni celorum sibi dedit. eum sequi per crucis misterium voluit. Christus curam ecclesie commisit petro. curam discipuli commisit matri dicens. Mulier ecce filius tuus. Magnum est. esse in cura vicarij dei. id est petri. Maius est esse in cura matris deitet quia post christum sic fuit Johannes in cura beate virginis. ideo dicit christus. Sic eum volo ⁊c̄.

Sic eum volo.

- Generari
- Uocari.
- Conseruari.
- Illuminari.
- Inflammari.
- Flagellari.
- Tumulari.
- Glorificari.
- Reuelari.

Primo christus voluit

beatum iohannem sic generari. Nam in sua generatione collata est ei magna gratia. sc3 vt nasceretur de stirpe regia Dauid: in quo fuit omnis natio benedicta per christum. Istud patet. nam Joachim accepit vxorem nomine Annam: que habuit tres viros. sc3 Joachim: Cleophā: ⁊ Salome. De ioachī habuit vnicam filiam. sciz beatam virginez quam dedit nuptui Joseph: que genuit christum. Mortuo Joachim accepit Cleophā fratrem Joseph: ⁊ genuit ex eo aliam filiā quam similiter mariam vocauit. ⁊ Alpheo postmodum in coniugem sociauit. Hec autem maria ex alpheo viro suo quattuor filios genuit. sc3 Jacobum minorem ⁊ Joseph iustum qui ⁊ barsabas dicebatur: Symeonem. ⁊ Thadeum. Mortuo secundo viro anne. tertium accepit nomine Salome: ex quo aliam filiam genuit nomine mariam. ⁊ Zebedeo in coniugem tradidit. Hec autem maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit. scilicz Jacobum maiorem ⁊ Johannē euangelistam. Et sic in ista genealogia Johannes habuit auiam sanctam: matrē sanctam: duas amitas sanctas: ⁊ quattuor consanguineos sanctos. Unde de ista progenie dicit psalmista. Hec est generatio querentium dominum. Et cum christus fuerit de tribu iuda regali. sequitur ꝙ beatus Johannes fuit de eadem tribu ⁊c̄.

Secundo christus voluit

beatum iohannem sic vocari. Nam in sua vocatōne collata est ei gratia quadruplicis priuilegij. Primo quia fuit vocatus iunior. Magis enim gratum est deo cum quis incipit seruire ei in iuuentute ꝙ̄ in senectute. Sed iohannes erat iunior petro. vt dicit Johis vlti. Cum autem senueris alius te cinget ⁊c̄. Secundo quia fuit vocat⁹ innocentior. Maioris em̄ gratie est preseruari a lapsu ꝙ̄ post lapsum reparari. vt patet in beata virgine ⁊ magdalena. Sed iohānes fuit innocens ⁊ petrus lapsus est. Juxta illud Luce. v. Exi a me dn̄e quia homo peccator sum. Tertio qꝛ fuit vocat⁹ velocior. Petrus em̄ anteꝙ̄ vocaret a xp̄o fuit ꝑdicat⁹ a iohāne baptista ⁊ ab andrea. vt pꝫ Joh. i. Sed iohānes subito vocat⁹ xp̄m secut⁹ est.

Quarto qꝛ fuit vocat⁹ difficilior. petr⁹ em̄ dimisit sola rethia: iohannes aūt dimisit patrē ⁊ rethia vt daret exēplū ꝟtutis adolescētibus: vt relictis parentib⁹ xp̄m sequerent.

Tales em̄ xp̄us diligit. vt dicit Math. xix. Sinite paruulos venire ad me: quib⁹ man⁹ imposuit τ eis benedixit. Nunq̄ em̄ alicui se ni tales caritias ostendit. Sufficit senib⁹ φ a xp̄o regant. iuxta illud. Senex puerū portabat: puer aūt senē regebat. etiā φ ab ipso non proijciant. ps̄. Ne proijcias me in tp̄e senectutis τc̄. Et φ ab ip̄o nō derelinquant ps̄. Et vsq₃ in senectā τ senium deus ne derelinquas me. τ sic patet.

Tertio xp̄s voluit beatuz

iohannē sic cōseruari. sc₃ in purissima v̄ginitate. Unde Petrus damianus in sermone hui⁹ diei dicit sic. Beat⁹ iohānes artissime se in sui dilectoris amore cōiunxit. propter quē ɜiugalis thori federa abdicauit. Unde diuinit⁹ cōcessum est illi vt qui primus erat in redemptoris amore precipuus fieret in fraterna charitate. hec ille. Sciendū φ beatus iohānes fuit vocat⁹ de nuptijs sm̄ Hierony. in quib⁹ xp̄us fecit primū miraculum in quo fuit ei collata gratia consecrate virginitatis. Nam in sacramēto matrimonij fuerunt cōsecrate quattuor virginitates. Primo virginitas beate marie que fuit desponsata ioseph. Secundo virginitas sponsi sui: q2 nō decebat tantā v̄ginē nisi v̄gini desponsari: vt esset matrimoniū summe gratū. Tertio virginitas xp̄i que fuit consecrata ex sacramento incarnationis in quo humanitas fuit desponsata verbo inseparabiliter. Quarto virginitas iohannis euangeliste quē xp̄s permisit contrahere matrimoniuz vt in tanto sacramento virginitas eius consecraret sicut τ matris. Sicut em̄ sacramentum confessionis perficit virtutē penitentie sic sacramentū matrimonij virtutē virginitatis. Unde fuit figurat⁹ per ioseph cui post temptationē virginitate seruata dedit dn̄s gratiam in conspectu principis. Gen̄. xxxix. Et sic xp̄s voluit conseruari virginitatez iohannis euāgeliste. vt patet.

Quarto xp̄s voluit beatū

iohannē illuminari: q2 ad omnia secreta sua euz admisit: ex quo apparet eius magna familiaritas cum xp̄o in qua fuerunt quattuor gradus sm̄ misteria singularia eis a xp̄o reuelata. Primus gradus misterioꝝ est eoꝝ que fuerūt om̄ib⁹ reuelata vt misteriū passionis. Math. xx. Secūdus gradus est misterioꝝ que fuerūt precise trib⁹ reuelata: vt misteriuz transfigurationis. Math. xvij. Tertius gradus est misterioꝝ que fuerūt precise duob⁹ reuelata: vt misteriū resurrectionis. Joh̄. vlti. Quart⁹ gradus est misteriorum que fuerunt vni tm̄ reuelata: vt sacramentū incarnatōnis. vt patz Joh̄. i. Ubi dicit. Quod fuit ab initio: qd̄ audiuim⁹ τc̄.

Quinto christus voluit

beatum iohannē inflāmari. sc₃ per charitatem: cuius sunt quattuor signa. Primum signū est quando quis multū de dilectione loquitur: q2 ex abundātia cordis os loquit. Sic fecit iohānes vt patz in epistolis suis. Secundū signū est quādo diligēs dilectū inseparabiliter comitatur. sic fecit iohānes. Unde Petrus damian⁹ in sermone huius diei dic̄ sic. Amor quippe dn̄i quo eū pre ceteris plus dilexit mortalib⁹. eo ei vere dilectionis pondus exhibuit vt nimirū pl⁹ amaret q̄ plus amabatur τ qui prior erat in redemptoris amore: precipuus fieret in fraterna dilectōne. hec ille. Nam ob amorē xp̄i om̄ia dereliquit. sc₃ patrē τ rethia: qm̄ ante vsq₃ viuebat. Tertiū signū est quando dilectus a longe cognoscitur. sic fecit iohānes diligēs xp̄m q̄ iuxta crucē xp̄i stetit. Quartum signū est quādo pro dilecto mors suscipitur. sic fecit iohānes: qm̄ xp̄o querenti ab eo. potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum: respondit. possum⁹. vt dicit Math. xx. In hijs inflāmabatur vt patet.

Sexto christus voluit bea

tum iohannē flagellari: q2 fuit martyr sicut dixit ei. Calicē quidē meuz bibetis. Sciendum φ q̄ttuor sūt genera martyrij. Quedam q̄ sine pena corporis τ aīe in solo voto sustinendi mortē pro xp̄o consūmant. sicut beat⁹ martin⁹ cui⁹ aīam τ si p̄secutoris gladius nō abstulit: tamē martyrij palmā non amisit. Sicut virgo si violet contra volūtatem suam: nō amittit v̄ginitatis palmā: vt dixit beata lucia. Quedā consūmant in pena corpis τ aīa letatur in celis. sicut beatus stephan⁹. vt dicitur Act. vij. Quedā consūmantur in sola pena anime. sicut martyrium beate virginis in passione xp̄i: quēadmodum symeon dixit. Et tuaz ipsius aīam pertransibit gladius. Luce. ij. Quedā consūmant in pena corpis τ anime simul. sicut martyriū xp̄i quod fuit maius in anima q̄ in carne. τ tale fuit martyriū beati iohānis

Fuit eñi grauiter flagellatus. fuit ex derisio ne tonsurat⁹. fuit in feruentis olei doliũ missus: ⁊ fuit exilio relegatus. ⁊ fuit veneno potatus: tamẽ quo ad aĩam magis affligebatur: assistens cruci xp̄i.

Septimo xp̄s beatum iohannẽ voluit tumulari: de cuius morte sunt quattuor opiniones. Quidaꝫ dicunt ip̄m esse in celo cum corpore glorificato. qđ probant triplici ratione. Primo ex liberalitate dei qui corpus eius custodiuit: ne corruptioni subiaceret: ne oleum feruens adureret ne venenũ noceret: ne gladius deseuiret ne mortis dolorẽ sentiret. Si ergo xp̄us corpori iohãnis tam liberalis fuit in mũdo: nõ debuit min⁹ liberalis esse in celo. Secũdo ex dignitate iohãnis qui in sinu xp̄i recubuit: qui xp̄o tam familiaris extitit: qui virgini societatẽ fecit a quo angelus adorari voluit. Tertio qꝛ si alioꝝ apł'oꝝ corpora honorantur in terris. multomagis corpus beati iohannis honorari debuit. Sed nullus honor sibi exhibetur in mundo: ergo honorat̄ in celo. Secunda opinio est illoꝝ qui dicũt ip̄m defunctũ ⁊ aĩam glorificatã in celo: corpus vero eius reseruari in loco hominibus ignoto ⁊ soli deo cognito. sicut de corpe moysi dicitur. Tertia opinio est illoꝝ qui dicũt ip̄m adhuc viuere ⁊ in paradisum terrestrẽ translatũ esse ⁊ tempe antixp̄i apparebit ⁊ occidet̄. Vñ Theophilus dicit sic. Xp̄s nõ negauit iohãnẽ moriturũ. nam om̃e qđ oritur morit̄. Sed dixit. volo eũ viuere vsq3 ad finẽ mũdi ⁊ tunc patiet̄ pro me martyrium cũ helya. ⁊ si assignet̄ eius sepulchꝛũ viuẽs illđ intrauit ⁊ postea discessit. hec ille. Quarta opinio est illoꝝ qui dicunt ip̄m adhuc viuere: ⁊ sub terra dormire. Qđ pbant ex verbo xp̄i dicentis. Sic eũ volo manere. ⁊ exẽplo Moysi quẽ dicunt sub terra dormire: ⁊ qꝛ in ei⁹ sepulchꝛo nihil inuenit̄ nisi manna qm̃ adhuc quasi flatu quiescentis ibi videt̄ manna scaturire. Hanc quartã opinionem Aug. in omel. hodierna reprobat: qꝛ paruã gratiã xp̄s fecisset suo dilecto: si ceteris apostolis in celo regnantib⁹ ipse sub terra dormiret. Ad v̄bũ autẽ xp̄i dicentis. Sic eum volo manere. Respondet Chꝛyso. id est nolo ip̄m per martyriũ consũmari sed expectare donec ego veniẽs recipiã euꝫ in et̃na beatitudine. Ad exemplũ autẽ de moyse dicit Aug. Qđ scriptura testatur ip̄m fuisse mortuum. ⁊ si dicat̄ ꝙ cum Helya viuus appa ruerit. Respondetur ꝙ deus potuit de facili eum suscitare ad horã corpus aũt eius voluit esse absconditũ: ne iudei circa eius corpus idolatriaꝫ exercerent. De manna vero ibi scaturiente dicit Aug. ꝙ hoc accidit vt ꝓpter hoc cõmendetur quẽ non cõmendat martyriũ: vel ob aliã causam nobis ignotã.

Octauo xp̄s voluit beatũ iohannem sic glorificari quando transtulit ip̄m de hoc mundo ad paradisum terrestrẽ vt tertia opinio vult. Sciendũ ꝙ in sacra scriptura inueniunt̄ quattuor translatõnes. Prima fuit in statu innocẽtie. Si eñi adã non peccasset post certũ temp⁹ viuens in celum translat⁹ fuisset. vt dicit magister sentẽtiarã lib. ij. Secũda fuit in statu legis naturalis vt translatio Enoch. Geñ. iiij. Tertia fuit in statu legis scripte. sicut Helyas q̄ fuit translatus in paradisuꝫ terrestrẽ in curru igneo. iiij. Regũ. i. Quarta fuit in statu legis gratie. sicut trãslatio dñi nostri iesu xp̄i in ascensione. Marc. xvi. Et sic apparet ei⁹ glorificatio.

Nono xp̄s voluit beatum iohãnẽ sic reuelari. qꝛ ipse veniet ante diem iudicij ad testificandum de dño nostro iesu xp̄o cũ enoch ⁊ helya. Qđ probat̄ quadruplici ratione. Prima qꝛ non inuenit̄ in scriptura sacra aliq̄s translat⁹ quin sit venturus. Unde de Enoch dicit̄ Ecc. xliiij. Translat⁹ est vt det gentib⁹ sapientiã. Et de Helya dicitur Eccli. xliiij. Helyas quidẽ ventur⁹ est ⁊ restituet oĩa. Cum ergo iohãnes sit de numero translatoꝝ videt̄ ꝙ sit ventur⁹. Secunda ratio est. qꝛ cuꝫ ad testimoniũ xp̄i sit ventur⁹ vn⁹ de statu legis nature. scꝫ enoch ⁊ alius de statu legis scripte. scꝫ helyas: rationabile est vt tertius sit de statu legis gr̃e. sed de nullo presumitur nisi de iohãne euãgelista. Tertia ratio est qꝛ xp̄us loquens discipulis suis de finali predicatione ante suũ aduentũ dixit. Amen dico vobis nõ cõsũmabitis ciuitates israel donec veniat filius hoĩs. vt habet̄ Math. x. Significãs per hoc ꝙ aliq̄s discipuloꝝ ei⁹ sit ventur⁹ in finali eius predicatiõe. Quarta ratio est qꝛ angelus dixit iohanni Apoc. x. Oportet te iterũ ꝓphetare ⁊ gentibus ⁊ linguis ⁊ regibus multis: sed hoc nondũ est completũ: cũ in sola asya postea predicauerit. ⁊ post hoc assũmetur in gloriam. Ad quã ⁊c. Amen.

In festo sanctorum Inno-
centium Sermo.viij.

Unt ante thronum

[S]unt ante thronum dei. Apoc.xiiij. ⁊ in epistola p̄-
sentis solēnitatis. Beat⁹ Aug.
in sermone hui⁹ diei dicit sic. Hodie fratres
illorum infantum natalem colim⁹ quos ab
herode interfectos esse euāgelij textus elo
quitur. ⁊ ideo gaudeat terra nostra celestiū
militū ⁊ tantarū parens fecunda virtutū
Digne natalē illorꝫ colim⁹ quos beati⁹ eter
ne vite mundus edidit ꝙ̄ quos materno-
rum viscerum partus effudit. Siquidē an-
te vite perpetue adepti sunt dignitatem ꝙ̄
vsum presentis acciperēt. Hec ille ⁊c̄. Su
per quo verbo moueo talem questionem.
Utrum sancti innocētes martyrij palmam
obtinuerint qui nullum meritū ex sua passi
one habuerint. Ad istam questionē respon
dent duo doctores ecclesie. Prim⁹ est io-
hannes episcop⁹ in sermone hui⁹ diei dicēs
sic. Probat nouos exercitus xp̄us legiones
lactētes victoria perpetrata coronat. Fiunt
pro xp̄o victores qui etate fuerant coequa-
les. Fiunt sine certamine fortes sine pugna
victores, mercantur pena martyrium glori-
am sanguine comparant: vitam eternā tem
porali morte cōmutant. Transmittit infan-
tes infans xp̄s ad celum: offert noua ence-
nia patri primitias fructuū exhibet genitori
hec ille. Secundus est Seuerian⁹ in s̄mo-
ne hui⁹ diei dicēs sic. Hoc loco attendat au
ditor: attendat ⁊ intelligat martyrium non
constare per meritum: sed venire per gratiā
In paruulis que voluntas: qd̄ arbitriū vbi
captiua fuit ⁊ ipsa natura. De martyrio er-
go dem⁹ totuꝫ deo nihil nobis. vincere dia
bolum: corpus tradere: contemnere viscera:
tormenta expendere: lassare tortorem: cape
re de iniurijs gloriā: de morte vitam nō v̄tu-
tis humane sed muneris est diuini. hec ille.
Sciendum ꝙ passio sanctorꝫ innocentiū
est cōmendabilis ex causa quia pro xp̄o oc-
cisi sunt. ideo iure in numero martyrū com
putantur quadruplici ratione. Primo ra-
tione persone: q2 pro xp̄o passi sunt. īmo in
singulis passus est xp̄s. Unde Aug. in ser-
mone de epiphania dicit sic. O paruuli bea
ti modo nati: nūꝙ̄ temptati nondum lucta
ti: iam coronati: non habebatis etatem qua
in passurum xp̄m crederetis: sed habebatis
carnem in qua p̄ passuro xp̄o passionē susti
neretis. hec ille. Ideo dicit Hester.iiij. Ho-
stis noster est cui⁹ crudelitas redundat in
regem. Secūdo ratione singularis gratie:
rex enī terrenus quando coronat multos
milites secum facit. Xp̄s ergo qui coronat⁹
erat a patre corona diuinitatis: hodie coro
natus est corona humilitatis a matre. ideo
tanꝙ̄ nouus rex nouos milites voluit sibi
aggregare. Unde Seuerian⁹ in s̄mone hu
ius diei dicit sic Xp̄s nō despexit suos mili-
tes sed prouexit: quib⁹ dedit ante triumpha
re ꝙ̄ viuere: quos fecit capere sine certatōe
victoriaꝫ: quos donauit coronis anteꝙ̄ mē
bris: quos voluit v̄tutibus vitia preterire
ante celū possidere ꝙ̄ terraꝫ. Premisit suos
milites xp̄s nō amisit: recepit suas acies nō
reliquit. hec ille. Tertio ratione innocentie
in sanguis baptismo assecute. Un̄ Bern̄.
in sermone hui⁹ diei dicit sic. Ille p̄ xp̄o tru
cidatos infantes dubitet coronari: qui rege
neratos in xp̄o non credit inter adoptiōis
filios generari. Et sicut tunc circuncisio nūc
vero baptismus sine vllo p̄prie voluntatis
vsu sufficit ad salutem: sic pro xp̄o susceptū
martyriū illis sufficit ad sanctitatē. hec ille.
Quarto ratione inspirationis. Fuit enī ac
celeratus in eis vsus ratiōis. vt sciłꝫ cogno
scerent xp̄m verū deum ⁊ verū hominē. Si-
cut iohannes baptista in vtero matris co-
gnouit xp̄m exultās. Unde Johānes ep̄s
in sermone huius diei dicit sic. Fiunt in ter
ra pueri sine magistro diserti: docti sine do-
ctore: eruditi sine eruditore: agnoscūt xp̄m
predicant dn̄m: non quē persuasio humana
docuerat: sed quē diuinitas innocentib⁹ in-
spirabat hec ille. Licet ergo non habuerint
vsum liberi arbitrij ex natura: tamen habue
runt ex gratia, ratione cuius martyriū eorꝫ
perduxit eos ad palmā. Ideo sunt ante thro
num dei. Sunt ante thronū dei.

- Ratione puritatis.
- Ratione virginitatis.
- Ratione societatis.
- Ratione primitatis.
- Ratione passibilitatis.
- Ratione flebilitatis.

Primo innocentes sunt

ante thronū dei ratōne puritatis. id est inno
centie. Un̄ Seuerian⁹ in sermone hui⁹ diei
dicit sic. Herodes cecus xp̄m gladijs querit
inuestigat cruore crudelitate rimat̄. Succes
sorem timēs incessit in actorem. premit in-

nocentes volens innocētiam deperire. Innocentis causam facit innocentium crimen actoris ortū orientiū mādat esse occasum. hec ille. Sciendū φ innocentia est quadruplex. Prima etatis: ꝛ hec est ex nature beneficio. talis erat innocentia illoꝝ puerorū qui tollentes ramos oliuarū exiuerūt obuiam dño clamātes. Osanna filio dauid ꝛc. vt dicitur Joh. xij. ꝓpter qḋ dñs ait. Ex ore infantium ꝛ lactentiū perfecisti laudē. Hec eñ nō discernit culpam ꝛ ideo nō imputat ei culpa. Math. xix. Sinite paruulos venire ad me: taliū eñ est regnū celoꝝ. talis fuit innocētia istoꝝ pueroꝝ. de quibꝰ Eusebius in fmone huius diei dicit sic. O φ feliciter nati quibꝰ in primo nascendi limine eterna vita obuiaꝫ venit: imaturi quidē vident ad mortē: sed feliciter moriunt ad vitā. Nondū ingressi sunt infantie cunas ꝛ iam peruenerunt ad coronas. hec ille. Secunda est innocentia simplicitatis que credit omi verbo ꝛ est sine mūdano exercitio. Math. x. Estote prudentes sicut serpentes ꝛ simplices sicut columbe. Talis erat innocentia illoꝝ quos dñs elegit: qm̄ non multi ex eis fuerunt nobiles: non multi sapientes: sed piscatores: ꝛ infirma mundi elegit deus vt confunderet fortia. de hac innocentia Hiero. in omel. dicit sic. Sicut paruulus nō perseuerat in iracundia: non lesus meminit: non videns pulchram mulierē delectat: nō aliud cogitat ꝛ aliud loquitur. Sic ꝛ vos nisi talē habueritis innocentiā ꝛ animi puritatē regna celorum nō poteritis intrare. hec ille. Talis fuit innocentia istorum puerorum. Vñ Seuerianus in sermone huiꝰ diei dicit sic. Quorū lingua tacuit: oculi nihil viderunt: nihil audierunt aures: manus nil fecerunt: ꝛ quibus actus nullꝰ est culpe: inde susceperūt mortē qui viuere nescierunt. quibꝰ apud herodē solum φ nati sunt hoc fuit crimē. hec ille. Tertia est innocentia puritatis que ē ex ꝟtutū bravio. ps. Ego autē in innocētia mea ingressus sum. Talis erat innocētia iob q̇ erat vir timens deū ꝛ post flagella retinēs innocentiam. ꝛ hoc ꝟtute discretionis declinata culpa. ps. Sanguinē innocentē nō condemnabunt. Et Chrysost. in omel. dicit sic. Gaude innocentia ꝛ exulta: gaude inq̄ q: vbiqꝫ illesa es vbiqꝫ secura. si tempraris proficis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris coronaris: tu in ꝟuitute libera es: in periculo tuta. in custodia leta: tibi omis reatus addicitur: tibi vniuersa malicia subiugatur. te potentes honorant: suscipiūt ꝑncipes: magnates exquirunt ꝛ illi nōnūφ te desiderant qui impugnant. tibi boni parent: mali inuident: zelant inuidi: inimici succumbunt. nec vnq̄ poteris victrix nō esse: ꝛ si tibi inter hoīes iudex iustus non fuerit apud deum habebis. hec ille. Talis fuit innocētia istorum pueroꝝ: nō actu sed habitu diuina gr̄a mentes eoꝝ perficiente. Unde Augꝰ in sermone huiꝰ diei dicit sic. Quantū eñ contra ip̄os iniq̄tas abūdauit: tanto in eis gratia benedictiōis infulsit. Quarta est innocentia originalis in qua creatus fuit adam a qua cecidit per peccatuꝫ. Hanc autē innocentiā solus xp̄s habuit. vt p. ij. ꝛ. iij. snīarū.

Secūdo innocētes stant

ante thronuꝫ dei ratione ꝟginitatis. Unde dicit Apoc. xiiij. ꝛ cantabant canticū nouū ante sedē dei ꝛc. In quo cantico erant quattuor. Primo nouitas. Istud eñ cantare est de incorrupta mentis ꝛ carnis integritate gaudere. sed nūφ fuit ꝟginitas consummata ita consecrata deo: sicut virginitas istorū innocentiū. de quibꝰ Apoc. xiiij: dicitur sic. Hij sunt q̇ cū mulieribꝰ nō sūt coinquinati virgines eñ sunt ꝛ sequunt agnū quocūqꝫ ierit. Secundo erat singularitas. Vñ dicit ibideꝫ. Et nemo poterat dicere canticū: nisi illa centūquadragintaq̄ttuor milia qui empti sunt de terra. Super quo Beda dicit sic: Hoc canticū ceteri electi audire possunt licꝫ dicere nequeant; q: per charitatē quidem de eorum celsitudine sunt leti: φuis ad eorum premia nequaφ assurgāt. hec ille. Tertio erat sonoritas. Vñ dr̄ Apoc̄ vbi sup. ꝛ audiui vocē tanφ aquarū multarū. Quia pro gl̄ia carnis incorrupte ꝛ mētis illibate laudant deū. Quarto erat ꝑpetuitas. Vñ dr̄ ibidē. Et vocē quā audiui sicut cythareedoꝝ cytharizantiū in cytharis suis: ꝛ in hac voce perseuerant innocētes.

Tertio innocentes sunt

ante thronū dei rōne societat. Vñ dr̄ Apoc̄ xiiij. Vidi sup mōtē syon agnū stantē ꝛ cuꝫ eo. cxliiij milia. habētes nomē eiꝰ ꝛ nomen p̄ris eiꝰ sc̄ptū in frontibꝰ suis. Nā innocētes associati sunt agno ꝛ agnꝰ libent cū eis moratur ꝓpt q̄ttuor causas. Prīa ē q: hō libēter morat cū ꝯciuibꝰ ꝛ ꝯtribulibꝰ suis. xp̄s eñ fuit bethleemita. ideo habuerūt magnā

cum xp̄o familiaritatē. Homīes em̄ eiusdē ciuitatis magnā familiaritatē inuicē habere consueuerūt. innocētes autē isti nati sunt in ciuitate xp̄i. Secūda est q2 homo libenter morat cum consimilib9 suis. Juxta illud Om̄e aīal diligit sibi simile ipi itaqȝ fuerūt innocentes: v̄gines ⁊ martyres. ideo xp̄us libenter morat cum eis tanq̄ innocēs cum innocentib9: tanq̄ v̄go cū virginib9: tanq̄ martyr cū martyrib9. Tertia est q2 homo libenter morat cuȝ cōmilitonib9 suis. Xp̄s em̄ tanq̄ cōmilitones suos eisdē vestibus eos induit quib9 ipse induebat. Apoc. iij. Ambulabūt mecū in albis. etiā dedit eis signum suū. Juxta illud Apoc. xiiij. Habentes nomē eius ⁊ nomē patris ei9 scriptum in frontibus suis. Nam in frontib9 suis habent istud nomē iesus in similitudinem crucis: ad significādū q̄ sunt cōmilitones xp̄i. Quarta est q2 homo libent̄ morat cuȝ domicellis ⁊ seruitorib9 suis. maxime quando sunt mundi ⁊ honesti. Innocētes autē sunt tanq̄ camerarij xp̄i. ideo dicit. Sine macula sunt ante thronū dei.

Quarto innocentes sunt

ante thronū dei rōne p̄mitatis: q2 p̄mi martyres extiterūt. Unde Apoc. xiiij. dicit. Hij empti sūt ex omīb9 p̄mitie deo ⁊ agno. Super quo dicit glo. He p̄mitie de illo sancto et immaculato grege ecclesie quasi sanctiores prioresqȝ hostie ꝓ volūtatis sue meritis a spūsancto eligunt. Sciendū q̄ innocētes fuerūt p̄mitie dei q̄tum ad quattuor. Primo fuerūt prime gēme ecclesie florētis. Nā xp̄s dixit Joh. xv. Ego sum vitis vera. Sed in hac vite sunt tres propagines. Juxta illō Geñ. xl. Uidebam coram me vitem in qua erant tres ꝓpagines. i. tres martyrū distinctiones. quarū vna protulit gēmas. i. horuȝ martyrū p̄mitias qui fuert̄ martyres actu ꝫ nō volūtate. Uñ Aug. in s̄mone hui9 diei dicit sic. Jure dicunt̄ martyruȝ flores quos in medio frigore īfidelitatis exortos: velut primas erumpentis ecclesie gēmas quedā ꝑsecutionis pruina decoxit. Secundo fuerunt p̄mi flores eccl̄ie nascentis. Uñ Cañ. ij. dicit. Capite nobis vulpeculas que demoliunt̄ vineas. nam vinea nostra floruit. Tūc em̄ vinea nostra. i. eccl̄ia floruit quādo istos martyres produxit: quā in suis florib9 vulpes demolite fuerunt. Quando herodes et sui complices istos innocētes necauerunt. Herodes em̄ vocatur vulpes. Luce. xiij. Ite dicite vulpi illi. Propterea Johānes episcopus in sermone hui9 diei dicit sic. Christus ostendit futurā fecundissimā messem: dum in semine tantaȝ exhibet vbertatē. Tertio fuerunt nouelle plantatōnes ecclesie exuberantis. Uñ Esa. xviij. dicitur. Ante messem totus effloruit: ⁊ īmatura germinauit plantatio. Sunt em̄ quedā plantatōnes que florem martyrij protulerūt in senectute. exemplum vt petrus. Quedā in iuuentute. exemplum vt stephan9. Quedam in sua īmaturitate ⁊ nouella plantatōne. exemplū vt martyres innocentes. ps. Filij tui sicut nouelle oliuarū in circuitu mense tue. Quarto fuerunt primi fruct9 ecclesie fructificantis. Isti em̄ significabant futurā ecclesie persecutionem. Unde Beda in omelia dicit sic. Qr in bethleem ⁊ in om̄ibus finib9 eius occisi sūt ostendit non solum in iudea vnde ecclesie cepit origo sed ⁊ in om̄ibus eiusdem eccl̄ie finibus quacunqȝ per orbem diffusa. persecutionem seuiturā perfidorum ⁊ pioruȝ patientiam esse coronandaȝ. hec ille. Sic ergo fuerunt primi martyres in ecclesia dei.

Quinto innocentes sunt

ante thronū dei ratione passibilitatis. Uñ Seuerian9 in sermone huius diei dicit sic. Beati quos natos videmus martyrio esse non seculo. Beati qui labores in requiem. in refrigeriū dolores: merores in gaudium cōmutarunt. Uiuunt viuunt: q2 vere viuūt qui pro xp̄o merent̄ occidi. hec ille. Sciendum q̄ genera martyrū sunt q̄ttuor. Primum est infantiū qui in odiuȝ dei occiduntur sine ꝓpria voluntate: licet non sine gratia dei. Exemplū de istis sanctis innocētib9. Unde Aug. in sermone de epiphania dicit sic. Nullo modo desereret istos infātes gratia saluatoris qui venerat querere qd̄ perierat. non solum in carne nascendo: verū etiaȝ in cruce patiendo. Nam qui potuit nat9 habere p̄dicatores angelos: narratores celos adoratores magos: potuit ⁊ illis ne sic ꝓ eo morerentur prestare hos si sciret illa morte perituros: ⁊ nō poti9 maiori felicitate victuros. absit: vt ad liberandos homines veniens de illorum premio qui pro eo interficiebantur nihil egerit: qui pendens in ligno ꝓ eis a quibus interficiebatur orauit. hec ille.

Secundum genus est infirmantium qui non possunt fugere mortem quam libenter

uitarent: nisi deū mortaliter offenderent. ꝛ tunc potius eligūt mortē ꝙ vitā. Exemplū de eleazaro qui magis gloriosam mortez ꝙ odibilē vitaz in transgressione diuine legis elegit. vt dicitur .ij. Machab. Tertiū gen⁹ est perfectorꝫ qui mortē non fugiunt sed expectant: lꝫ fugere possint. Exemplū de Jacobo apostolo q̄ expectauit herodē nolens discedere donec occisus fuit ab eo. vt dicit̄ Act. xij. Quartū genus est perfectissimorū qui non solū mortez non fugiunt: immo eā insequuntur. Exemplū de paulo qui agabo prophete respondit predicenti sibi futuram persecutionē in hierusalē ꝙ non soluz alligari: sed etiam mori paratus erat ꝛc̄.

Sexto innocentes sunt

ante thronū dei ratione flebilitatis. Unde Jo. Crisost. in sermone huius diei dicit sic. Paruuli plorabant eo ꝙ a matribus separabantur: matres vlulabant eo ꝙ a filijs desolabantur. Sciendū ꝙ matres istorū innocentum fuerunt martyres propter quattuor. Primo propter geminū dolorē quem passe sunt in occisione filiorū suorū. Unde Criso. vbi supra ait. Erat videre maiorem dolorē in matribus remanētibus q̄ꝫ in paruulis morientib⁹. Unū quidē paruuli sustinebant dolorē. nondū eñi sciebant mortis timorē. Matres vero duplicē patiebātur. vnū ꝙ interfici paruulos suos intuebātur. alteruꝫ quoqꝫ ꝙ a filijs ipse desolabantur. In paruulis deniqꝫ mors eorꝫ beata finem faciebat doloris In matribus autē paruulorꝫ memoria semꝑ erat reparatio doloris. Hec ille. Secundo propter lachrymarum abūdantiā que fuerunt eis loco baptismatis Unde Seueri. in sermone huius diei dicit sic. Beati ventres q̄ portauerunt tales: beata vbera que se talibus effuderunt. beate lachryme que pro talibus fuse flentibus gratiā baptismatis contulerunt. Nam diuerso modo dono vno in lachrymis suis ꝛ matres ꝛ sui filij in suo sanguine baptizantur. Hec ille. Tertio propter martyrij filiorum tolerantiaꝫ. Idē eñi martyriū quod portauerunt filij in corporibus pertulerunt matres in cordibus. Unde Seueri. vbi supra ait. In martyrio filiorū matres passe sunt. Naꝫ gladius filiorꝫ pertransiens membra ad corda matruꝫ deuenit Et necesse est vt sint premij consortes que fuerūt socie passionis. Martyrū matres tulerūt quicquid ꝛ angoris extitit ꝛ doloris. ꝛ ideo nō carebunt martyrij gaudio martyrij lachryme quas fuderunt. Hec ille. Quarto propter effectuū repugnantiā. Uñ Jo. epus in sermone huius diei dicit sic. Duo illa diuersa conspicio: fletū ꝛ consolationis cōtemptuꝫ Sed conditio a matre defletur: ꝛ spe glorie consolatio humana cōtemnitur. Pietatis affectus in fletibus declaratur: sed ex occisorꝫ gloria repudiūꝫ consolationi indicitur. pugnant in matre affectus ꝛ fides. Humanitas cū deuotione certat. Plangit affect⁹ sed fides exultat. deflet humanitas: sed deuotio consolatur. Licuit eñi matri humanitus flere. non licuit consolatione humanitus indigere. hec ille. Sic ergo patet ꝙ matres sanctorꝫ innocentū non sunt minoris meriti quo ad martyriū q̄ꝫ sunt ipsi innocētes. Jō cū eis sunt añ thronū dei ꝛc̄. Amē.

In festo circuncisionis dñi. Sermo. ix.

Consūmati sunt di-

es. Luce. ij. ꝛ in euāgelio p̄ntis solēnitat̄ btūs Mathe⁹ loquēs de xp̄o. v. c̄ dicit sic. Nolite putare qm̄ veni soluere legē aut ꝓphetas. nō veni soluere: s̄ adimplere. Q̄d exponens Criso. dicit sic. Legē impleuit primo quidē nihil trāsgrediendo legaliū. Sc̄do iustificando ꝑ fidē q̄d lex ꝑ litteraꝫ facere nō valebat. Sup quo moueo talē questionē. Utrū ꝯuersatio xp̄i recta debuerit esse ſm legi p̄cepta. Ad istā questionē r̄ndēs sctūs Tho. iij. pte. q. xl. ar. iiij. dicit sic. Xp̄us in oib⁹ ſm legis p̄cepta ꝯuersat⁹ est. In cui⁹ signū etiā voluit circūcidi. Circūcisio eñ est quedā ꝓtestatio legis implēde. ſm illud Gal. v. Testificor oī hoī circūcidēti se qm̄ debitor est vniuerse legis faciēde. Uoluit aūt xp̄s ſm legē cōuersari ꝓpter quattuor. Primo quidē vt veterē legem cōprobaret. s. esse datam a deo quam ipse in se obseruauit. Sc̄do vt ipse in seipo eā obseruādo ꝯsūmaret ꝛ terminaret ostēdens ꝙ ad ip̄m erat ordinata. Tertio vt iudeis occasionēꝫ calūniandi subtraheret ne dicerent. iō te nō recepim⁹ qꝛ dissimilis es patrib⁹. Quarto vt hoīes a seruitute legis liberaret. ſm illud Gal. iiij. Misit de⁹ filiū suū factū ex muliere natū sub lege vt eos q̄ sub lege erant redimeret. Et qꝛ hodie incepit hec liberatio a seruitute legis per circūcisionem iesu christi ꝛ saluatio per impositionē nominis eius: ideo dicitur. Consum-

mati sunt dies scilicet legis seruilis.

Consummati sunt dies.
Reconciliationis.
Restaurationis.
Renouationis.

Primo cõsummati sunt

dies recõciliatõnis. Nã humana natura in adã ita fuit corrupta q oẽs ab ipo ꝓpagati corruptõez traxerũt. q2 si massa fuerit corrupta. tũc quicqd inde trahit erit viciatuz. Quãuis aũt deus aĩam purã corpori infundat: tñ ex vase. i. corpore corrũpitur ꝛ viciatur. ꝓpterea deus a principio remedia instituit cõtra pctm̃ originale quibus remedijs hõ deo recõciliaret. Que quidẽ fuerũt quattuor. Primũ fuit oblatio. ꝛ istud incepit ab abel ꝛ durauit vsq3 ad diluuiuz. Geñ. iiij. Respexit deus ad abel ꝛ ad munera eius. Secũdũ fuit sacrificiũ. ꝛ istud icepit a noe ꝛ durauit vsq3 ad abrahã. Geñ. vij. Edificauit noe altare dño ꝛ de mũdis aĩalibus ꝛ volucrib9 obtulit olocausta. Tertiuz fuit decimatio. ꝛ istud incepit ab abrahã ꝛ melchisedech. Geñ. xiiij. Dedit ei decimas ex omnibus. Quartũ fuit circũcisio. Geñ xvij. Circũcidetur in vobis omne masculinum. Hi modi recõciliandi hodie consummati sunt in xp̃o dũ eos in se suscepit. Adã quidem satisfacere debebat ꝛ penã portare. sed nõ poterat: ideo xp̃s penã portauit: ꝛ sic satisfecit. ps. Que nõ rapui tunc exoluebam Hodie nãq3 seipm̃ obtulit oblationẽ ꝛ hostiã deo offerens decimũ ordinẽ. s. hominuz subijciens se legi circũcisionis ꝓpter quattuor. Primo vt legẽ impleret. Roma. v. Dico eñ iesum xp̃m ministrũ fuisse circũcisionis ad cõfirmãdas ꝓmissiones patrũ. Secundo vt verũ corpus se habere ostẽderet. Tertio vt incarnatõnis mysteriũ dyabolo occultaret ne ipm̃ agnosceret verũ deũ quẽ circũcidi videbat tanq3 peccatorẽ. Quarto vt humilitatem ꝛ obedientiaz commendaret quibus deo reconciliamur.

Secũdo ꝯsummati sunt

dies restaurationis. Nã hõ erat exclusus a celo. inclusus in lymbo. conclusus in exilio. reclusus in dispendio. Et quia non poterat se ab his liberare: conueniens erat vt xp̃s hodie sanguinẽ suũ effunderet in restaurationem nature humane. Facit enĩ sicut bonus mercator qui quando aliquid emit nõ statim facit plenã solutionẽ: sed primo dat arrã in signũ rei empte. Sic xp̃s tanq3 mercator volens emere naturã humanaz ꝓcio sui sanguinis hodie effundit sanguinẽ suuz in arrã precij in die parasceues super banchũ crucis persoluendi integraliter ꝛc. Primo homo erat exclusus a celo nec poterat redire propter multa impedimenta. Nã porta celi erat clausa. Geñ. iij. Collocauit de9 ante paradisuz cherubin. Itẽ obligatio ad penã eternã. Io dr̃ ibidẽ. ꝛ flammeũ. Item seuera iusticia. io dr̃ ibidẽ. gladiũ. Xp̃s ergo effundit sanguinẽ suũ hodie vt portam celi apiat: vt ignẽ gehenne extinguat: vt diuine iusticie satisfaciat. Hiero. Sãguis xp̃i clauis est paradisi. Secundo hõ erat inclusus in lymbo obseratis portis: vnde nõ poterat inde exire. Xp̃s hodie effundens sanguinẽ suũ letificauit sanctos patres qui ibi detinebant astricti. Splendor quidã apud eos apparuit. Esa. xl Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnã. Tertio hõ erat reclusus in exilio detentus a dyabolo in seruitutẽ oppressus multis tribulationibus. Xp̃s hodie effundẽs sanguinẽ suũ cõfrigit potentiã dyaboli dũ caro circũciditur: peccator creditur. sed sanguis innoxi9 dũ effũditur homo restaurat: ꝛ sic dyabolus decipit. etiã hõ in tribulationib9 suis cõsolatur dũ pro eo preciũ sanguinis xp̃i persoluit. Vita eĩ hoĩs est in sanguĩe. Leuit. xvij. Anima omnis carnis in sanguine est. Sed vita est a deo. ideo sanguis debet offerri deo. Sanguis aũt animaliũ non iustificabat hominẽ peccato. ꝓpterea oportuit vt sanguis christi hominez iustificaret ꝛc. Quarto homo erat conclusus in dispẽdio Quia in mundus: durus: fugitiuus ꝛ cecus. Xp̃s aũt hodie fudit sanguinẽ suũ in lauachrũ nostre purificationis. Apoc. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ecce restauratio.

Tertio consummati sunt

dies renouationis. Nã hodie impositũ est nomen puero nato. De quo Esa. lxij. dicit. Vocabitur tibi nomẽ nouum quod os domini nominauit. Hoc aũt nomen exprimitur in euangelio hodierno. Vocatũ est nomen eius iesus: sc3 ẜm rationez spiritualis ꝛ vniuersalis saluationis. ꝛ ẜm hoc dicitur nouum. Hoc enim nomen est verbuz: quia in principio erat verbum. Est etiam prono

men qꝛ ponit̄ ꝑ noīb⁹ oīum electoꝝ. Apoc. xiiij. Habētes nomen eius scriptū in frontibus suis. Est etiaꝫ participiū: qꝛ partē capit noīs. s. naturā hoīs nō culpā. quia partem capit verbi. s. personā: ⁊ occultans gloriā. Est etiā aduerbiū: qꝛ hoīem assumptū facit stare iuxta verbū diuinū in eodē supposito. Est etiaꝫ interiectio: qꝛ interponit se vt fidelē mediatorē inter deū ⁊ hoīem. Est etiā coniūctio: quia ꝯiūgit summū infimo: deū limo: verbū homini: virginitatē matri: lapsum miserie g̃lorie summi dei. Propter ista hoc nomē est nouū. Licet aūt hoc nomen iesus impositū fuerit alijs qui fuerunt ante hunc puerū natū xp̄ī alia rōne. Unde sctūs Tho. iij. pte. q. xxxvij. arti. ij in rub. dicit sic. Nomina singulariū hominū semper imponuntur ab aliqua proprietate eius cui nomen imponitur: ⁊ hoc quattuoꝛ modis. Uel a tp̄e sicut imponuntur noīa aliquorū sctōꝝ his qui in coꝝ festis nascuntur. Uel a cognatiōe. sicut cū filio imponitur nomē patris: vel alicuius de cognatione eius. Sicut propinqui iohānis baptiste voluerunt eū vocare nomīe patris sui Zachariā. non autē iohannē: qꝛ nullus erat in cognatione eius qui vocaretur hoc noīe. vt dicitur Luce. i. Uel ab euentu. Sicut Joseph vocauit primogenitū suū Manassen dicēs. Obliuisci fecit me deus oīum laboꝝ meoꝝ. Gen. xli. Uel etiā ex aliqua qualitate eius cui nomen imponitur. Sicut Gen. xxv. dicitur. ꝙ qui primo egressus est de vtero matris ruffus erat: ⁊ totus in morē pellis hispidus vocatus est nomen eius Esau. quod interpretatur rube⁹. Noīa aūt q̄ imponunt̄ diuinit⁹ aliquib⁹ semꝑ significant aliqđ gratuitū donū eis diuinit⁹ datū. Sicut Gen. xvij. dictū est abrahe. appellaberis abrahā: qꝛ patrem multarū gentiū constitui te. Et Math. xvi. dictū est petro. Tu es petrus ⁊ super hanc petrā edificabo ecclīam meaꝫ. Quia ergo homini xp̄o hoc mun⁹ gratie collatum erat vt per ip̄m omnes saluarentur: ideo conuenienter vocatū est nomen eius iesus. i. saluatoꝛ. Hec Tho. Circa hoc nomen videnda sunt quattuoꝛ. Prīo a quo istud nomen iesus fuit ei impositū. Secundo quare fuit ei impositū. Tertio ad quid fuit ei impositum. Quarto quare fuit vocatus xp̄us. In his stat omne mysterium huius nominis. Primo istud nomen iesus fuit impositum puero hodie circūciso a multis: scꝫ a patre.

Unde in apocriphis esdre dicitur. Reuelabitur filius cum his qui cum eo iocundabūtur: ⁊ morietur filius meus iesus ⁊ conuertetur seculum. A propheta Abacuch iij. c. Ego autem in domino gaudebo ⁊ exultabo in deo iesu salutari meo. Ab āgelo Luce. i. Uocabis nomen eius iesum. A matre Luce. ij. Uocatū est nomen eius iesus ⁊c. Triplicem iesum in scriptura legimus: scꝫ iesum naue. ⁊ iste saluauit ab exilio deserti ⁊ diuisit terrā promissionis. Josue. xiij. Similiter iesum filium Josedach. ⁊ iste saluauit. quia edificauit templum vbi egit summum sacerdotium. Zach. iiij. Audi iesu sacerdos magne ⁊c. Item iesum filium Syrach: qui fuit doctoꝛ ⁊ propheta. Sed noster iesus hodie circuncisus diuisit terrā viuentium. scꝫ beatitudinem eternam. Reedificauit templum virtutis ⁊ gratie ruinosam reparando naturam humanam. Qui fuit propheta vir potens opere ⁊ sermone docens in doctrina dei sicut potestateꝫ habens. Et illi quidē non fuerunt veri iesus. Sed premissi sunt tanq̄ꝫ baculus Helysei ad moꝛtuum. vnde vacui fuerunt a vera salute. Nam baculus superpositus fuit moꝛtuo: ⁊ non erat vox neqꝫ sensus. Descendit hic noster iesus qui saluum fecit populum suum a peccatis eoꝛum. quia vox ⁊ sensus ⁊ vita redierunt. Nam vir iste propheta potens opere ⁊ sermone de excelso monte celoꝛum descendens: quasi alter helyseus de monte carmelo visitare dignatus est hominem: inclinari dignatus est iacenti: contrahi ⁊ coequari paruulo ceco impertiri lumē oculoꝛum suoꝛum: ⁊ os mutum oris proprij osculo soluere. debilesqꝫ manus roboꝛe ⁊ contactu suarum solidare. ⁊ flatuꝫ quē expirauerat sua respiratione intromittere: tribuens cordi sentire fideliter: proferre laudem vtiliter: ⁊ manu op̄ari efficaciter. Puer autem oscitauit septies: quia quinqꝫ sensus exterioꝛes ⁊ duos interioꝛes inspirationi iesu reddit conformes: dicens. Coꝛ meū ⁊ caro mea exultauerunt in deum viuum. Septies in die reddendo sibi laudem. vere itaqꝫ est iesus. Secundo istud nomen iesus fuit hodie impositum huic puero: quia est premium humane retributionis in statu glorie. Hec enim figurant ipse littere ex quibus componitur hoc nomen iesus. scꝫ J. H. S. ⁊ titulus superpositus que faciūt iesus. Nam. J. significat personaꝫ deitatis.

H. significat inspirationē sctitatis. S. vero significat inclinatōnē maiestatis. Titulus aūt significat redemptionem captiuitatis. Primo. I. significat personā diuinitatis. Quia hec lr̄a. I. est media vocaliū. Sic filius dei est media ꝑsonarū in trinitate. hec lr̄a. I. est minima in forma ⁊ maxima in facto. Sic filius dei est minimus in forma humanitatis: ⁊ maximus in facto redemptionis. Hec lr̄a. I. in metro ē aliqn̄ simplex vocalis. vt in hoc verbo ibo. aliqn̄ simplex cōsonans. vt hierl'm. aliqn̄ duplex cōsonans. vt maior. quis mediat inter duas vocales. aliqn̄ est syllaba. vt ibo. aliqn̄ est dictio. vt in hoc imꝑatiuo I. qḋ est vade. Eodē mō hec lr̄a. I. est caput huius nois iesus. quia puer hodie circūcisus est caput oīm electorū. Eph. i. Constituit eū caput sup vniuersam eccl'iam. s. electoꝝ. Itē est media inter qnqꝫ vocales: qꝛ est medius in gentiū vocatione que per qnqꝫ ciuitates designātur. Esa. xxx. In die illa erūt qnqꝫ ciuitates in terra egypti loquētes lingua chananea. Ciuitas solis vocabitur vna. i. in die xp̄i erūt qnqꝫ ciuitates in mūdo. s. eccl'ia anthiochena. cōstantinopolitana. alexādrina. hierosolymitana. ⁊ romana. Que vocatur ciuitas solis ꝓpt' summū pontificē. loqn̄tes lingua zeli xp̄ianitatis. Hec lr̄a. I. est syllaba in sono p̄dicātis. Luc. iiij. Alijs ciuitatibꝰ oportet me euāgelizare regnū dei: qꝛ ido missus sum. Dictio est in verbo imꝑantis. Math. viij. Imꝑauit vētis ⁊ mari. Est vocalis per se sonū faciēs in grā p̄destinatōis. Est simplex cōsonans in grā iustificatiōis. Est duplex ꝯsonans in schola fruitiōis. s. aīe ⁊ corporis. Est duplex ꝯsonās in grā meditationis. s. inter deū ⁊ hominē. Paulus. Mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s iesus. Est duplex cōsonās in vinculo vniōis. Math. xviij. Ubi fuerint duo vel tres cōgregati in noīe meo ibi sum in medio eoꝝ ⁊c. Scd̄o. H. significat inspirationē sctitatis. Est eni in metro ac si nō sit. Sic ⁊ inspiratio spūsscti est ad cōceptionē pueri circūcisi hodie ac si nō sit qꝛ nō est pater xp̄i. Similiter. H. est littera octaua in alphabeto: qꝛ xp̄us resurgēs nouissime resurrectionis mysteriū qḋ ꝑ octauū significat' ꝯsecrauit. Et sicut. H. nō computat' inter litteras cū sit aspiratio: sic xp̄s nō computatur inter homines naturaliter genitos cū de inspiratione spiritussancti vo lueris cōcipi. Unde spōsa scilꝫ beata virgo Canti. vi. dicit. Dilectus meus mihi: scꝫ de spiritusancto sacrando ⁊ fecundando vterū meū. ⁊ ego illi. s. ꝯcipiendo illū de substātia carnis mee ministrando sanguinē purissimuꝫ. Qui pascitur inter lilia scꝫ castitatis ⁊ integritatis corporis mei. donec aspiret dies. id est per inspirationē spiritussancti formetur xp̄us qui est verus dies ⁊ lux noui testamenti. ⁊ inclinētur vmbre scꝫ veteris testamenti. ad ip̄m adorāduꝫ tanq̄ veritatē. Tertio. S. significat inclinationeꝫ maiestatis: quia puer hodie circuncisus rigorē iusticie inclinauit in dulcorē misericordie. Hec littera. S. si capitalis ponat' ex toto se humiliat: ⁊ quasi se inclinat. in hac forma. ſ. Si aūt finalis ponatur: tota contrahitur breuiatur dilatatur in hac forma. s. Sic ⁊ verbū altissimū abbreuiat' in nostra natura ⁊ contrahitur totum in amore nostro. Iere. xxxi. In charitate perpetua dilexi te: ideo attraxi te miserās. Quarto titulus superpositus significat redemptionē captiuorum per completū amoris signū. cū in cruce clamans dixit. Cōsummatū est. propterea Ioh. xvij. ait. Opus consummaui quod dedisti mihi vt faciā. Tertio istud nomen iesus fuit hodie impositū huic puero propter multiplicē huiꝰ nois effectuꝫ ideo Cant. i. dicitur. Oleū effusum nomen tuū propter variā suauitatē eius. Est eni primo penitētibus in refugiū. Quis eni peccator non timeat nomē diuine potentie. Quis audeat sustinere dominū vltionuꝫ. Sed ecce iesus dulce refugiuꝫ in quo exinanitur maiestas ⁊ dulcescit pietas. Ip̄e est spes vnica ad veniam. Mathei. i. Uocabis nomen eius iesum. Ipse enim saluum faciet populum suū a peccatis eorum. Et. i. Ioh. ij. Scribo vobis filioli mei quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius ⁊c. Secundo egrotantibus in remediuꝫ. Marci. xvi. In nomine meo super egros manus imponēt: ⁊ si mortiferum quid biberint non eos nocebit. Super quo Bernardus ait. Habes o anima mea reconditum electuariuꝫ in vasculo nominis huius quod est iesus. qḋ nulli tue pesti vnq̄ꝫ inueniatur inefficax. Habes anima mea in nomine iesu vnde actus tuos prauos corrigas: vł minus perfectos diligenter impleas. Habes vnde sensus tuos aut ne corrumpantur serues: aut si corrumpantur sanes. Hec Bernardus. Exemplum de infirmo quem sanauit dyaconus

adhuc infidelis presente Paulo ad nomen iesu. Act. Tertio pugnantibus in presidiũ. Rex enim non permittit perire ciuitatẽ vel seruũ inuocantẽ nomen eius. Sic facit puer hodie circuncisus. ps̃. Protegã eũ quoniã cognouit nomẽ meũ. Et Prouer. viij. Turris fortissima nomen dñi: ad ipsuz recurrit iustus ꝛ exaltabitur. Exemplũ de beata Agata que inuocato nomine iesu feras immanissimas mãsuefecit. Quarto patientibus in solatiũ. Nã xp̃us patientes consolatur dicens Math. v. Beati estis cũ maledixerint vobis homines: ꝛ dixerint oẽ maluz aduersum vos mentientes propter nomẽ meũ. Et Act. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij: quoniaz digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Quinto proficientibus in auxilium. Unde ps̃. Deduxit me super semitas iusticie propter nomen suũ Et Bern. Siquidẽ cũ nomine iesu hominẽ mihi propono mitem: humilẽ: sobriũ benignuz: castũ: misericordẽ: ꝛ omni deniq̃ȝ honestate conspicuũ. Ideo semper in sinu mihi sit iesus: semꝑ in manu: quo mei omnes sensus in ip̃m dirigantur ꝛ actus. Hec Bern. Et ps̃. Dñe in lumĩe vult⁹ tui am. ꝛ in no. tuo ex to. d. ꝛc. Sexto deficiẽtibus in subsidiũ. quod figuratũ est Act. iij. vbi ait Petrus illi claudo. In nomine iesu xp̃i surge ꝛ ambula. Si q̃s enĩ sedet per pigriciã. sanat illũ iesus excitãdo torporẽ. Si quis deficit per impotentiã sanat illũ iesus tribuendo vigorem. Unde Bern. Cũ iesum nomino hominẽ mihi propono qui ꝛ suo me sanet exẽplo ꝛ roboret adiutorio. Excitat enĩ torporem meũ iesus deus ꝛ homo ꝛc. Septimo confitentibus in honorẽ. Unde Joh̃ i. dicitur. Dedit eis potestatez filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Non enĩ est modicus honor in sortẽ filioꝝ dei cõputari. Apl's. Si filij ꝛ heredes: heredes quidẽ dei coheredes aũt xp̃i. Roma. viij. Octauo predicantibus in testimoniũ. Unde Mar. xvi. dicitur. In nomine meo demonia eijcient: linguis loquentur nouis. Et ps̃. Deus docuisti me a iuuentute mea ꝛ vsq̃ȝ nunc pro. mi. tu. Nono memorantibus in suspirium. Nihil enĩ ita excitat anime desideriuz sicut hoc nomẽ iesus. Unde Bernardus. Dulcis iesu memoria dans vera cordis gaudia. Sed suꝑ mel ꝛ omĩa eius dulcis presentia. Nihil cantatur suauius: auditur nihil iocundius. Nil cogitatur dulcius q̃ȝ iesus dei filius. Exemplũ de beato Ignatio in cuius pectore erat scriptum ꝛc. Decimo postulantibus in suffragium. Joh̃. vi. Si quid petieritis patrez in nomine meo dabit vobis. Et hoc si petãtur salutaria ꝛ proficua ad salutẽ eternam aliter non ꝛc. Undecimo esurientibus in fructũ. Est enĩ non solũ lux anime: sed etiã cibus. An non totiens cõfortaris quotiẽs iesu recordaris. Aridus est omĩs cibus nisi hoc oleo condiatur. Quid enĩ ita mentez cogitantis impinguat? Quid ita excitatos reparat sensus: virtutes roborat: vegetat mores: ꝛ castas fouet affectiones. Tua iesu dilectio: grata mentis refectio: replet sine fastidio: dans famẽ desiderio. vt ait Bernardus ꝛc. Duodecimo peruenientibus in premiũ. Unde ps̃. dicit. Gloriabũtur in te oẽs qui diligunt nomen tuũ. Et Apoc. xiiij. Uidi supra montẽ syon agnũ stantem ꝛ cũ eo centũ quadragintaquattuor milia habentes nomẽ ꝛc. Quarto vocatus est xp̃s. Nam hoc nomen fuit prefiguratũ singulariter in sacerdotio: in regno: in prophetia: in prelio. Dicitur enim xp̃s ab vnctione ꝛ hi quattuor vngebantur: scilicȝ sacerdos: rex: propheta: pugil. Puer noster hodie circuncisus fuit ꝓpheta predicando: pugil patiendo: sacerdos moriendo: rex resurgẽdo. Ideo ps̃. dicit. Unxit te deus deus tu⁹ oleo leticie pre cõsortibus tuis. Conferam⁹ rem nomini. Hoc enim nomen non scribitur litteris latinis sed grecis. scȝ. x. p. c. cũ apice superposito quod apud latinos nihil sonat ꝓpter excellentiã dignitatis huius nominis quia ista vnctio manat a pectore dei patris Nam hec littera. x. gerit figurã crucis. P. indicat cõflictũ passionis. C. innuit triumphum coronationis. Apex superpositus demonstrat titulũ suprascriptionis. Et sic cõpletur vnctio: vt sic cum samaritana dicere possumus. Scio quia messias venit qui dicitur xp̃s. Hec nanq̃ȝ littera. x. fuit inuenta rome tempore Octauiani augusti: cuius tẽpore natus est xp̃us in mundũ: ad significãdũ q̄ ille iam venerat q̄ esset autor vniuersalis salutis: qui ꝛ rome erigeret vexillum sancte crucis: ꝛ ibi institueret vnctionẽ sancte sedis. Hec littera. x. semper est duplex cõsonans. Quia regnũ ꝛ sacerdotiũ simul in xp̃o significat ꝛ deũ ꝛ hoĩem in vna ꝑsona vnit. Hec littera. p significat passionis cõflictum in sanctis martyribus cũ romanis

impatoribus. Hec littera. c. diminuta: quia semicirculus significat dignitatem pontificiũ: sed imperfectaʒ in hac vita donec corona gratie vite p̄ntis termineƚ in coronaʒ glie eterne. Tandē titulus supposit⁹ designat pacem datā eccl'ie p Constātinū ad multiplicandū religionē iesu xp̄i p queʒ renouate ⁊ fundate sunt eccl'ie in honorē noīs iesu xp̄i Iuxta illud ps. Afferte dño gl'iaʒ nomini eius adorate dominum in atrio sancto ei⁹. Ad quam nos ⁊c. Amen.

In festo epyphanie dñi. Sermo. x.

Vidimus stellā eius

Math. ij. ⁊ ī euāgelio p̄ntis solemnitatis. Esa. pphēta. xlv. c. dicit sic. Uere tu es de⁹ abscondit⁹ sanctus israel saluator. Super quo moueo istā questionē. Utrū iesu xp̄i natiuitas in salutē humani generis ordinata debuerit oib⁹ hoib⁹ rōnabil'r esse manifesta. Ad istā q̄stionem r̄ndēt duo doctores noui testamēti. Prim⁹ est btūs petr⁹ ap'l's Act. x. dic. Dedit eū manifestū fieri nō oī pplo: ſʒ testib⁹ p̄ordinatis a deo. Pertinet aūt ad diuine sapie ordinē vt dei dona ⁊ secreta sapie ei⁹ nō equalr'r ad oēs: ſʒ īmediate ad quosdā pueniāt ⁊ p eos ad alios deriuenƚ. Unū hoc etiā debuit circa iesu xp̄i natiuitatē obseruari vt nō oībus xp̄s manifestareƚ: ſʒ q̄busdā p q̄s possʒ ad alios puenire. Scd̄us est sctūs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. i. dic sic. Natiuitas xp̄i nō debuit oib⁹ cōiter esse manifesta. Primo quidem: q2 p hoc impedita fuisset humana redemptio q̄ p cruceʒ ei⁹ pacta est. q2 vt dr̄. i. Cor. ij. Si cognouissent nunq̄ dñm glorie crucifixissent. Scd̄o q2 hoc diminuisset meritū fidei per quā venerat hoies iustificare. Bm illud Roma iij. Iusticia dei p fidē iesu xp̄i. Si eñ manifestis indicijs xp̄o nascente ei⁹ natiuitas oib⁹ appereret: iā tolleretƚ rō fidei q̄ est argumentū nō apparētiū. vt dr̄ Heb. xi. Tertio: q2 p hoc venisset in dubiuʒ veritas humanitatis ip̄ius. vñ Aug. dicit in ep'la ad volusianuʒ. Si nullas ex puulo in iuuētutē mutaret etates: nullos cibos nullos caperet somnos. nōne opinionē ↄfirmaret erroris: nec hoīem verū vllo mō suscepisse crederet. ⁊ dū oīa mirabilit'r facit auferret qd̄ misericorditer fecit. Unū de grā dei saluatoris erudiendi erāt oēs hoies ad salutē. nō in principio natiuitatis ei⁹: ſʒ postea tpe p̄cedēte postq̄ opat⁹ ē salutē in medio terre. vñ post passionē ⁊ resurrectioneʒ dixit discipulis Math. vlt. Euntes docete oēs gētes. Hec Tho. Sciēdū q̄ natiuitas xp̄i quattuor generib⁹ hoīm fuit manifesta Primo marie ⁊ ioseph q̄ instruēdi erāt de xp̄i natiuitate anteq̄ nasceretƚ. q2 ad eos ptinebat reuerentiā habere ꝓlis cōcepte in vtero ⁊ obsequi nasciture. Sʒ q2 eoꝝ testimoniū ppter hoc q̄ erat domesticū fuisset habitū suspectū circa magnificentiā xp̄i. iō oportuit vt alijs manifestareƚ extraneis quoꝝ testimoniū suspectū esse nō posset. ppter ea ioseph certificat⁹ est ab angelo Math. i. Joseph noli timere accipe mariā ↄiugē tuā. Qd̄ enim in ea natū est: de spū scō est. Scd̄o manifestata ē pastorib⁹ ip̄o die natiuitatis xp̄i. vt eñ dr̄ Luc. ij. Erant pastores in eadē regiōe vigilātes ⁊ custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. ⁊ vt discesserunt ab eis angeli in celū: loquebātur adinuicē. Trāseam⁹ vsq̄ bethleē ⁊ videam⁹ hoc verbū qd̄ factuʒ est ⁊ qd̄ fecit dñs ⁊ ostēdit nobis. ⁊ venerūt festināntes. Tertio aūt magi puenerūt ad xp̄m. xiij. die natiuitatis eius quo die festū epyphanie celebratƚ: vt est hodie Si eñ reuoluto āno aut etiā duob⁹ annis puenissent: nō īuenissent eū in bethleē: cū scriptū sit Luc. ij. Et postq̄ pfecerūt oīa bm legē dñi. s. puerū iesum offerētes in templū: reuersi sunt in galileā in ciuitatē suam nazareth. Quarto aūt manifestata est iustis in tēplo. xl. die a natiuitate. vt hr̄ Luc. ij. s. symeoni ⁊ anne pphetisse q̄ etiā de illo pphetauerūt. iō isti oēs dicūt vidim⁹ stellā ei⁹

Uidimus stellam
- Corporalis representationis.
- Spiritualis reuelationis.
- Personalis incarnationis.
- Supernalis fruitionis.

Primo nos magi vidi-

m⁹ stellā corpal'r rep̄ntatōis. Unū sctūs Tho. iij. pte. q. xxxvi. ar. v. dic sic. Sicut manifestatio syllogistica fit p ea q̄ sūt magis nota ei cui ē aliq̄d manifestādū. ita manifestatio q̄ fit p signa dʒ fieri p ea q̄ sunt familiaria illis q̄b⁹ manifestaƚ. Manifestū ē aūt q̄ viris iustis ē familiare ⁊ ↄsuetū interiori spūsci edoceri instinctu absq̄ signoꝝ sensibilium demōstratōe. s. p spm̄ ppħie. Alij vo corpalib⁹ reb⁹ dediti p sensibilia ad ītelligibilia deducunƚ Iudei tñ cōsueti erāt diuina r̄nsa p āgelos accipe p q̄s etiā legē acceperāt. Bm

Ab Act. vij. Accepistis legē in dispositiōe āgeloꝝ. Gētiles vō ꝛ maxīe astrologi ɔsueiſūt stellarū curſ⁹ inspicē. Et iō iustis. s. simeoni ꝛ āne mā̄ifestata ē xp̄i natiuitas p̄ interiorē instinctū sp̄ūſcī. ſm illud Luce. ij. Rñſum accepit symeon a sp̄ūſcrō nō vi. semor. nisi pri⁹ vide. xp̄m dñi. Pastorib⁹ āt ꝛ magi tā℥ reb⁹ corpalib⁹ dedit mā̄ifestata ē xp̄i natiuitas p appitiōes visibiles. ꝛ qꝛ natiuitas nō erat pure terrena: ſ q̄dāmō celestis: iō p ſiḡ celestia vtrisq₃ natitas xp̄i manifestat. vt ei Aug. dic̄ in ſmo. de epypha. Celos āgeli hītāt ꝛ sydera ornāt. vtrisq₃ ḡ celi enarrāt glīa₃ dei. Rōnabilr āt pastorib⁹ tā℥ iudeis apō q̄s freq̄nt facte sūt appitiōes āgeloꝝ reuelata ē natiuitas xp̄i p angelos. Magi āt assuecti i ɔsideratōe celestiū corpoꝝ mā̄ifestata ē p signū stelle. qꝛ vt dic̄ Criſ. Per ɔsueta eos dñs vocare voluit eis ɔdescēdēs. Scda rō ē. qꝛ vt Greg. dic̄. Judeis tā℥ rōe vtētib⁹ rōnale aīal i. āgel⁹ p̄dicare debuit. Gentiles vero qui vti rōne nesciebant ad cognoscendū deū non p vocē: ſ p signa pducunt. Et sicut dñm iā loquentē annūciauerūt gentib⁹ predicatores loquētes: ita eū nondū loquentē elementa muta pdicauerūt. Tertia rō est. qꝛ vt Aug. dic̄ in sermone epyphanie. Abrahe innumerabilis erat pmissa successio. nō carnis semie sed fidei fecunditate generāda. ꝛ ideo stellarū multitudini est cōparata vt celestis pgenies speraret. Et ideo gētiles in syderib⁹ designati ortu noui syderis excitant vt perueniant ad xp̄m. per quē efficiuntur semen abrahe. Quarta rō est. qꝛ sicut dicitur in libro questionū noui ꝛ veteris testamenti. Magi illi sequebant traditionē Balaam: qui dixit Nume. xxiiij. Orieī stella ex iacob Uñ vidētes stellā extra ordinē₃ mūdi: hāc esse intellexerūt quā Balaā futurā indice₃ regis iudeoꝝ pphetauerat. hec Tho. Et sic p₃ rō qualiter xp̄s voluit manifestare sua₃ natiuitatem magis per stellā. Circa quā videnda sunt quattuor. Prīo de materia ei⁹ Scdo de forma. Tertio de efficiētia. Quarto de fine ipius ꝛc̄. Quantū ad materiam hui⁹ stelle sciendū q hec stella q̄ magis apparuit nō fuit vna de celestib⁹ stellis ab initio creatis. Uñ Aug. in lib. ɔ faustū dicit. Nō ex illis erat stellis q̄ ab initio itinerum suoꝝ ordinē sub creatōnis lege custodiunt. sed nouo virginis ptu nouū sydus appuit Et scūs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. vij. dicit sic. Sicut Criso. dicit super Math. Q illa stella q̄ magi appuit nō fuerit vna celestiu₃ stellarū multipliciter manifestu₃ est. Prīo quidē qꝛ nulla alia stellarū hac via incedit. Nec eñ stella ferebat a septentrione in meridiē. Ita eñ iacet iudea ad persidem vnde magi venerunt. Secundo apparet hoc ex tempore. Non solū eñ apparebat in nocte sed etiā in media die. quod non est virtutis stelle: sed nec etiā lune. Tertio quia quādoq₃ apparebat ꝛ quando q₃ occultabatur Cū eni₃ intrauerunt hierosolymā occultauit seipsam. Deinde vbi herodē reliquerūt monstrauit seipsam. Quarto quia nō habebat continuū motū. sed cū oportebat ire magos ibat. quando aute₃ oportebat stare stabat. Sicut ꝛ de columna nubis que erat in deserto. Quinto quia non sursum manens partū virginis demonstrabat. sed deorsum descendens hoc faciebat. Dicit eni₃ Mathei ij. q stella quā viderant in oriente antecedebat eos vsq₃ dū veniens staret supra vbi erat puer Ex quo patet q verbū magoru₃ dicentiū. Uidimus stellā eius in oriente. non est sic intelligendū quasi ipis in oriente positis stella apparuerit existēs in terra iuda. sed quia viderunt eā in oriente existentē ꝛ precessit eos vsq₃ in iudeam q₃uis hoc a quibusdā sub dubio relinquat. Non aūt potuisset distincte domū demonstrare nisi esset terre vicina. Et sicut ipe Crisosto. dicit. Hoc non videtur propriu₃ esse stelle: sed virtutis cuiusdā rationalis. Unde videtur q hec stella virtus visibilis fuisset in talē apparentiā transformata. Unde quidā dicunt q sicut spiritusſanctus descēdit super dominū baptizatū in specie columbe: ita apparuit magis in specie stelle. Alij vero dicunt q angelus qui apparuit pastoribus in specie humana apparuit magis in specie stelle. Probabilius tamen videtur q fuerit stella de nouo creata. sed in aere vicino terre que ſm dei voluntatē mouebatur. Unde Leo papa dicit in sermone epyphanie. Tribus magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit: que illustrior ceteris pulchriorq₃ syderibus in se intuentiū oculos animosq₃ conuerteret vt confestim aduerteretur nō esse ociosum quod tam insolitū videbatur. Vnc⁹ſq₃ Tho. vbi supra.

Quantū ad formā sanctus Tho. eadē. q. arti. v. dicit sic. Sicut Criso. refert. in q̄buſdā scripturis apocriphis legitur q quedā

gens in extremo oriētis iuxta oceanū quā
dā scripturā habebat ex nomine Seth. de
hac stella ꝛ muneribꝰ eiꝰ offerendis q̄ gens
diligēter obseruabat huiꝰ stelle exortū: posi
tis exploratoribꝰ .xij. qui certis tēporibꝰ de
nocte ascēdebāt in montē. In quo postmo
dū viderūt eā habentē in se quasi paruuli
formā: ꝛ super se similitudinē crucis. Hec
Tho. Et sic patet ꝛc. Quantū ad efficiē-
tiā istius stelle sciendū ꝙ vt sctūs Tho. iij.
pte. q. xxxvi. arti. v. dicit. Stella q̄ xp̄i nati-
uitatē monifestauit oēm occasionē erroris
subtraxit. vt eñ Aug. dic̄ ꝯtra faustū. Nul
li astrologi ita cōstituerūt nascentiū hoim
fata sub stellis: vt aliquā stellarū hoīe oliq̄
nato circuitus sui ordinē reliquisse ꝛ ad eū
qui natus est perrexisse asseuerent. sicut ac
cidit circa stellā que demonstrauit natiuita
tem xp̄i. ꝛ ideo per hoc non cōfirmatꝰ error
eoꝝ qui sorte nascētiū hoim astroꝝ ordini
colligari arbitrantꝰ. non aūt credūt astroꝝ
ordinē od homis natiuitatē posse mutari.
Silr etiā vt Criso. dicit. Non est hoc astro
nomie opꝰ a stellis scire eos qui nascuntur
sed ab hora natiuitatꝭ futura p̄dicere. Ma
gi aūt tp̄s natiuitatꝭ nō cognouerūt vt hic
sumētes initium a stellarū motu futura co
gnoscerēt. sꝫ potiꝰ ecōuerso. Et sicut Aug.
dicit in s̄mone epyphanie. Magi ab ange
lis aliqua monitiōe reuelatiōis audierunt
ꝙ stella xp̄m natū significaret. ꝛ p̄babile
videtꝰ ꝙ a bonis: qꝛ in xp̄o adorādo salus
eoꝝ iam querebatꝰ. Hec Tho. Et sic stella
illa nihil in xp̄o effecit: sed magoꝝ corda ꝑ
docuit tanq̄ veritatis index. qd̄ ad illumi-
natione fidei eoꝝ ꝑtinebat ꝛc. Quantū
ad finē sctūs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. viij.
dicit sic. Magi sunt primitie gentiū in xp̄o
credentiū in quibꝰ apparuit: sicut in quodā
p̄sagio fides ꝛ deuotio gentiū venientiū
a remotis ad xp̄m. ꝛ ideo sicut deuotio ꝛ fi
des gentiū est absq̄ errore ꝑ inspirationē
sctī sp̄ūs: ita etiā credendū est magos a spi
ritu sctō inspiratos sapiēter xp̄o reuerentiā
exhibuisse. Et sicut Criso. super Math. dic̄
Si magi regē terrenū querētes venissent
fuissent ꝯfusi qꝛ tanti itineris laborē sine cā
suscepissent. vñ nec adorassent: nec mūera
obtulissent. Nūc aūt qꝛ celestē regē q̄rebāt.
ꝛ si nihil regalis excellētie in eo viderūt: tñ
soliꝰ stelle testimonio ꝯtēti adorauerunt. vi
derunt eñ hoiēs ꝛ agnoscūt deū: ꝛ offerūt
munera dignitati xp̄i ꝯgruētia. aurū quidē
quasi regi magno. thus qd̄ in dei sacrificio
ponitꝰ immolātꝰ vt deo. mirrha qua mortuo
rū corpa ꝯdiuntꝰ p̄betꝰ tanq̄ ꝑ salute oīum
morituro. Et vt Greg. dicit. Instruimur vt
nato regi aurū ꝑ qd̄ significatꝰ sapiētia of-
feramꝰ in ꝯspectu eiꝰ lumine sapie splēden-
tes. thus autē ꝑ qd̄ exprimitꝰ orōnis deuo
tio offerimꝰ si ꝑ orationū studia deo redo-
lere valeamꝰ. mirrhā que significat mortifi
cationē carnis offerimꝰ si carnis vitia per
abstinentiā mortificamꝰ. Et sicut Aug. di
cit in sermone epyphanie. Cū multi reges
iudeoꝝ nati fuissent atq̄ defuncti: nullū eo
rū magi adorandū quesierūt. Non itaq̄ re
gibꝰ iudeoꝝ quales illic esse solebant hunc
tam magnū honorem longinqui alienige-
ne ꝛ ab eodem regno prorsus extranei a se
deberi arbitrabantꝰ. Sed talē natū esse didi
cerunt in quo adorando se salutē que s̄m
deum est consecuturos minime dubitarēt.
Hec Thomas. Et sic patet ꝛc.

Secūdo nos magi vidi-

mus stellā sp̄ūalis reuelatiōis. i. fidei in cor
dibus nr̄is de diuinitate ꝛ hūanitate istius
pueri. Sciendū ꝙ dyabolus volēs sedu-
cere mētes istoꝝ magorū ne crederēt ꝙ sit
verꝰ deus ꝛ messias ꝑmissus in lege: addu-
cit decē rōnes valde apparētes: quibꝰ respō
dent magi vt pꝫ. Prima rō est. Iste puer
generādus annūciatꝰ femine. g̃ est hō ꝛ nō
deꝰ. pꝫ ꝯña. qꝛ Ysaac: Sampson: Iohes ba
ptista onnūciantꝰ matribꝰ ꝛ patribꝰ eoꝝ: q̄
tñ nō fuerūt nisi hoīes. Rñdent magi ꝛ di
cunt. Verū est ꝙ iste puer annūciatꝰ femie
sed virgini. Vñ Esa. vij. dic̄. Ecce virgo cō
cipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabitꝰ nomen eius
emanuel. i. nobiscū deꝰ. Et Ezech. xliiij. Vi
di portā in domo dñi clausam. Et Dan. ij.
Lapis abscisus est de mōte sine manibus.
Et Malach. iij. Statim veniet ad templū
suū dñator quē vos q̄ritis: ꝛ angelꝰ testa-
menti quē vos vultis. Cōueniens eñ fuit
vt virgini annūciaretꝰ cōceptio saluatoris:
vt redderet mentē eiꝰ attentā ad tante rei
ꝯsiderationē. qd̄ q̄dē fecit eā salutādo qua
dā noua ꝛ insolita salutatiōe. Vñ Orige-
nes dicit sup Lucā. Qr si sciuisset ad aliū
quēpiā similē factū esse sermonē: vtpote q̄
habebat legis scientiā: nunq̄ eā quasi pere
grina talis salutatio terruisset. In qua qui-
dem salutatiōe p̄misit ydoneitatē eius ad
cōceptū: in eo ꝙ dixit gr̄a plena. Expresse

cóceptũ in eo ꝙ dixit dñs tecũ. ⁊ pnũciauit
honorẽ ꝯsequentẽ cũ dixit. bñdi. tu in muli.
Secunda ratio est. iste puer cócipit in vte
ro femine: ergo est hõ ⁊ nõ deꝰ. patz ꝯña qꝛ
deꝰ cũ sit infinitꝰ oīa implet. iuxta illud pro
pheticũ. Celũ ⁊ terrã ego impleo. ergo non
põt claudi femine vtero. Rñdent magi ⁊ di
cunt. Concipit eñi cõueniẽter in vtero femi
ne. qꝛ vt Aug. dicit lib. xxiij. ꝯtra faustũ qui
hac obiectõne vtebat. Non plane inquit ca
tholica fides q̃ xp̃m dei filiũ natũ ẽm carnẽ
credit ex ꝟgine: nullomodo eũdẽ dei filiũ sic
in vtero mulieris ĩcludit q̃si extra nõ sit q̃si
celi ⁊ terre administrationẽ deseruerit: q̃si a
patre recesserit. Sed vos manichei corde il
lo quo nihil potestis nisi corporalia fãtasma
ta cogitare ista oĩno nõ capitis. vt eñi dic
in ep̃la ad volusianũ. Dominuz iste sensus
est nihil nisi corpora valentiũ cogitare quo
rum nullũ põt vbiqꝫ esse totuz: qm̃ per innu
merabiles partes aliud alibi habeat neces
se est. Longa alia est notura aīe ꝙ corporis
quãto magis dei q̃ creator est aīe ⁊ corporis
nouit vbiqꝫ totus esse ⁊ nullo cõtineri loco
Nouit venire nõ recedendo vbi erat. nouit
abire nõ discedendo quo venerat. vnde nõ
est facta mutatio in deo sed in homĩe assum
pto. Sicut pꝫ de sole in nube vbi nullo ẽ mu
tatio ex parte solis sed ex parte aeris lumẽ
deferentis ⁊c. Tertia ratio ẽ. Iste puer na
scitur ⁊ parturit ex femina: ergo est hõ ⁊ nõ
deꝰ. patz ꝯña. qꝛ sicut mors hoĩm subsecuta
est ex pctõ pmoꝝ parentũ. ẽm illud Geñ. ij.
Quacũqꝫ die comederitis ex eo morte mo
riemini. ita etiã dolor partꝰ. ẽm illud Geñ.
iij. In dolore paries filios: sed hoc nõ cõue
nit deo. Rñdent magi ⁊ dicũt. Iste puer si
ne dolore mortis nascit: qꝛ dolor partꝰ con
sequitur in muliere cõmixtionez virilẽ. Vñ
Geñ. iij. Postꝙ dictũ est in dolore paries,
subdit. Sub viri ptãte eris. ⁊ sicut dic Au
gustinꝰ in ẽmone de assum. btẽ ꝟginis. Ab
hac sña excipit virgo mater dei. que qꝛ sine
pctĩ collusione ⁊ sine virilis ãmixtionis de
trimẽto xp̃m suscepit sine dolore: sine inte
gritatis violatiõe: pudore ꝟginitatis inte
gra permansit. Fuit eñi ibi maxima iocundi
tas: qꝛ hõ deus natus est in mũdo. ẽm illud
Esa. xxxv. Germinãs germinabit sicut liliũ
⁊ exultabit letabũda ⁊ laudãs. Quarta rõ
est. Iste puer nascit in bethleez ciuitate par
ua ergo est hõ ⁊ nõ deus. patz ꝯña. qꝛ Esa.
ij. dr. De syon exibit lex ⁊ ꝟbũ dñi de hieru
salem. Si iste puer esset deꝰ q̃ in hierlm debu
isset nasci. Rñdent magi ⁊ dicũt. Ideo do
ctores cũ eos interrogauissentꝰ de loco na
tiuitatis eiꝰ dixerũt ꝙ in bethleẽ nasci debe
bat: qꝛ factꝰ est ex semine dauid ẽm carnem
cui facta fuerat repromissio spãlis de xp̃o.
ẽm illud. ij. Reg. xxiij. Dixit vir cui cõstitu
tum est de xp̃o dei iacob: ⁊ ideo in bethleem
de qua natꝰ fuit dauid nasci voluit: vt ex ip̃o
loco natiuitatꝭ pmissio facta impleta oñde
retur. etiaz Michee. v. dr. Tu bethleẽ effra
ta paruula es in milibꝰ iuda. ex te eñi mihi
egredict qui erit dñator in israel: ⁊ egressus
eiꝰ sicut ab initio a diebꝰ eternitatꝭ vbi trã
slatio caldaica hꝫ ex te. egredict messias ⁊c.
Quinta ratio est. Iste puer nascit ploran
do: ergo est hõ ⁊ nõ deus. ptz ꝯña Sap. vij.
Similẽ vocẽ oĩbꝰ emisi plorãs. Rñdent
magi ⁊ dicũt. Iste ploratꝰ cõgruit fini incar
natiõis. qꝛ ad hoc filiꝰ dei carne assumpta ve
nit in mũduz vt p pctõ hũani generis satis
faceret. vnꝰ aũt p pctõ oĩꝰ satisfacit: duz pe
nam pctõ alteriꝰ debitam in seip̃m suscipit.
ploratꝰ oñr est peno pctĩ qd̃ est in mũduz p
adam introductũ. Vñ cõueniẽs fuit ꝙtum
ad finẽ incarnationis ꝙ huiꝰ penalitates in
nostra carne susciperet vice nostra. ẽm illud
Esa. liij. Vere languores nostros ip̃e tulit.
Sexta ratio est. Iste puer inuoluit pãnis
ergo est hõ ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ꝯña Luc. ij. Inuenie
tis infantẽ pãnis inuolutũ. Rñdent ma
gi ⁊ dicũt illud maximi in sermo. de natiuita
te dñi. Si tibi sensuũ tuoꝝ fragilitate minꝰ
dignũ videt filiũ dei de femina natũ credere
ꝟginẽ cogita peperisse. Si tibi pãni quibus
obuolutus est fortasse vilescũt: angelos col
laudãtes ⁊ multitudinez celestis exercitus
admirare. ⁊ Esa. lx. dr. Surge illumiare hie
rusalẽ: qꝛ venit lumẽ tuũ ⁊ glia dñi s. t. o. ẽ.
Septima ratio est. Iste puer nascit inter
aĩalia: ergo est hõ ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ꝯña. qꝛ dicit.
In medio duoꝝ aĩaliũ cognosceris. Respõ
dent magi ⁊ dicũt sic Esa. i. dixit. Cognouit
bos possessorẽ suũ ⁊ asinꝰ p̃sepe dñi sui. Per
hoc astruit fides incarnatõis in iudeis desi
gnatis p bouẽ vt pꝫ in pastoribꝰ. ⁊ in gẽtili
bus designatis p asinũ: vt pꝫ in nobis mag
Vñ hĩc credimꝰ verã aĩam ⁊ verã carnem
habuisse ⁊ nõ fantasticã. p bouẽ eñi designa
tur maturitas discretõnis q̃ fuit pfectissime
in aĩa xp̃i. per asinũ designat austeritas one
ris q̃ fuit in corpe eiꝰ. Octaua rõ est. Iste
puer nascit in diuersorio ⁊ in presepio. q̃ est

homo ꝛ nõ de⁹. pꝫ ꝯña Luc. ij. Reclinauit
eũ in ꝑsepio: qꝛ nõ erat ei loc⁹ in diuersorio.
Rñdent magi ꝛ dicũt illud Maximi in ser
mone de natiui. dñi. Si ꝑsepe in quo infans
iacuit despicis erige paulisper oculos ꝛ no
uam in celo stellã ꝓstantẽ mũdo natiuita
tem dñi cã cõtuere. Si credis vilia crede mi
rifica. Si de his q̃ humilitatis sunt disputas:
q̃ alta sunt ꝛ celestia venerare. Et Esa. lx. di
cit. Et ambulabũt gẽtes in lumine tuo: ꝛ re
ges in splendore ortus tui ꝛc. Nona rõ est
Iste puer vocat̃ noĩe humano: qꝛ iesus. ꝙ ẽ
homo ꝛ nõ de⁹. pꝫ ꝯña. qꝛ Exo. iij. dr̃. Cur q̃
ris nomẽ meũ qđ est mirabile. Rñdent ma
gi ꝛ dicũt illud Esa. lij. Propter hoc sciet po
pulus me⁹ nomẽ meũ in die illa: qꝛ egoipse
qui loquebar ecce adsum. Multa etiã dicta
sunt de hoc noĩe iesus in ſmo. de circũcisiõe.

Decima rõ est. Uos magi offerũt mirrhã
huic puero: ꝙ est homo ꝛ nõ de⁹. pꝫ ꝯña: qꝛ
mirrha ꝑseruat a corruptiõe. Rñdent ma
gi ꝛ dicũt. Prophete ꝑnũciauerũt hũc pue
rum esse deũ ꝛ hoĩem ex nostris munerib⁹.
Naz dauid in ps̃. dicit. Reges tharsis ꝛ in
sule munera offerent. Reges arabũ ꝛ saba
dona adducẽt ꝛ adorabũt eũ. ꝛ Esa lx. dic.
Oẽs de saba veniẽt aurũ ꝛ th⁹ deferẽtes ꝛc.

Tertio nos magi vidi-

mus stellã ꝑsonalis incarnatõis. Sicut enĩ
Chryso. dicit. Ab oriẽte venerũt magi quia
vnde dies nascit̃ inde initiũ dei ꝓcessit: qꝛ fi
des lumẽ est aĩarũ. vel qꝛ oẽs q̇ ad xp̃m ve
niunt ab ip̃o ꝛ ꝑ ip̃m veniũt. Un̄ dr̃ Zach.
vi. Ecce vir oriẽs nomẽ ei⁹. Dicunt̃ autẽ ab
oriẽte ad litterã venisse. vel qꝛ de vltimis ori
entis partib⁹ venerũt ſm quosdã. vel qꝛ de
aliquib⁹ vicinis partib⁹ iudee venerũt: q̇ tñ
sunt regioni iudeoꝝ ad orientẽ. Cũ aũt pri
mo xp̃s natus est stella apparuit: qua visa
statim magi iter arripiẽtes longissimuz iter
in. xiij. dieb⁹ pergerũt. parti q̇dẽ adducti di
uina ꝟtute. partim aũt dromedarioꝝ velo
citate. ſm illud Esa. lx. Inundatio cameloꝝ
operiet te dromedarij madian ꝛc. Uisa aũt
hac stella ꝑueniẽtes hierl̃m q̃siuerũt stellaz
incarnatã. s. iesum xp̃m. q̇ dicit Apoc. vlti.
Ego sum gen⁹ ꝛ radix dauid: stella splẽdida
ꝛ matutina. Ab hac stella ꝓcedũt q̃tuor ra
dij. vt dic̃ Paulus. i. Cor. i. Fact⁹ est nobis
xp̃s a deo sapiẽtia ꝛ iusticia scĩficatio ꝛ re
demptio. A sapiẽtia ꝓcedit radi⁹ illustrãs.
A iusticia radius informãs. A scĩficatiõe
radius purgãs. A redemptiõe radi⁹ liberãs
Perquirẽtes aũt hãc stellã. s. xp̃z Herodes
rex turbat⁹ est: ꝛ valde cõuenient̃ ꝓpt̃ tria.

Primo q̇dẽ qꝛ per hoc manifestat̃ celestis
xp̃i dignitas. Un̄ Greg. dicit in omel. Celi
rege nato rex terre turbat⁹ est: qꝛ nimirũ ter
rena altitudo ꝯfundit̃ cũ celsitudo celestis
aperit̃. Secũdo qꝛ per hoc figurat̃ iudicia
ria xp̃i potestas. Un̄ Aug. dicit in ſmo. epi
phanie. Quid erit tribunal iudicãtis qñ su
perbos reges cuna terrebat infantis. Ter
tio qꝛ per hoc figurat̃ deiectio regni diaboli
qꝛ vt Leo papa dic̃ in ſmo. epipha. Nõ tm̃
herodes semetip̃o turbat̃ quantũ dyabol⁹
in herode. Herodes enĩ hoĩem estimabat. ſ;
diabol⁹ deũ ꝛ vterqꝫ regni sui successorẽ ti
mebat: diabol⁹ celestẽ: ſ; herodes terrenum
supflue tamẽ. qꝛ xp̃s nõ venerat regnũ ter
renũ in terra habere. vt Leo papa dic̃ hero
di loquẽs. nõ capit xp̃m regia tua: nec mũdi
dñs ꝓtãtis tue sceptri est cõtent⁹ angustijs
Etiã ꝛ oĩs hierosolyma turbat̃ qui tñ magi
gaudere debuerãt. ꝛ hoc ẽ qꝛ vt Chryso. dic̃
de aduẽtu iusti nõ poterãt gaudere iniq̇. aut
volẽtes fauere herodi quẽ timebãt. Popu
lus enĩ pl⁹ iusto sauet eis q̃s crudeles susti
net. ꝛ ꝓpt̃ hãc turbationẽ vt dic̃ Aug. in q̇
dam ſmo. innocẽtũ. qꝛ timebat ne puer cui
sydera famulant̃ spẽm suã paulo sup etatẽ
vel infra trãsformaret: nõ statim recedẽtib⁹
magis: sed post bienniuz interfecit pueros.
vel qꝛ interim accusat⁹ iuit romã vel aliquo
rum periculoꝝ terrorib⁹ agitat⁹ a cura inter
ficiẽdi puerũ interim destitit. vel qꝛ credidit
magos fallaces stelle visiõe deceptos: postq̃
nõ inuenerũt quẽ q̃siuerunt erubuisse ad se
venire. Licet aũt pueri sint interfecti ab he
rode: tñ nõ cessit in eoꝝ detrimẽtũ: ſ; in eorũ
ꝓfectũ. Dicit enĩ Aug. in ſmone quodã de
epiphaniã. Absit vt de illoꝝ ꝑmio q̇ pro eo in
terficerent̃ ad liberãdos hoĩes xp̃s veniẽs
nihil egerit q̇ pendẽs in ligno ꝓ eis a quib⁹
interficiebat̃ orauit. Et vt sanct⁹ Tho. scđa
scđe. q. cxxiiij. ar. i. dic̃. Quidã dixerũt ꝙ in
innocentib⁹ accelerat⁹ est miraculose vsus
liberi arbitrij. ita ꝙ etiã volũtarie martyriũ
passi sunt. Sed qꝛ hoc ꝑ auctoritatẽ scriptu
re nõ comprobat̃. meli⁹ dicendũ est ꝙ mar
tyrij gloriã quã in alijs ꝓpria volũtas mere
tur: illi paruuli occisi per dei gr̃am sunt asse
cuti. nam effusio sanguinis ꝓpter xp̃m vicẽ
gerit baptismi. Unde sicut pueris baptizat̃
per gr̃am baptismalẽ meritũ xp̃i operat̃ ad

gloriā obtinendā:ita in occisis ꝓpter xp̄m meritū martyrij xp̄i operaꝛ ad palmā martyrij cōsequendā. Vn̄ Aug. dicit in quodā ſmone de epiphan̄. quasi eos alloquēs. Ille de vestra corona dubitabit in passione pro xp̄o qui etiā parvulis baptismū ꝓdesse nō estimat xp̄i: nō habebatis etatē qua in passurum xp̄m crederetis: sed habebatis carnē in qua ꝑ xp̄o passuro passionē sustineretis hec Thomas. ⁊c̄.

Quarto nos magi vidimus

stellā supernalis fruitionis. nā angelo duce redierūt ꝑ aliā viam: ⁊ reuersi in regionem suā Edocti sunt ꝑ frequētes apparitiones angeloꝝ tandē baptizati a bt̄o thoma ap̄lo. ſm̄ fidē xp̄i vixerūt donec bt̄o fine in pace quieuerūt. quoꝝ aīe in celo intuitiue ⁊ beatifice vident stellam diuinitatis. Amē.

In festo sancti Anthonij abbatis Sermo. xi.

Ostendit illi regnū

dei. Sap. x. ⁊ in ep̄la presentꝭ solēnitatꝭ. Beatꝰ Aug. li. xxij. de ciuitate dei dicit sic. Qđ deꝰ preparauit diligentibꝰ se: fide nō capiꝛ: spe nō attingiꝛ: charitate nō cōprehendiꝛ: desideria ⁊ vota oīa transgrediꝛ acquiri pōt: extimari nō potest. hec ille. Super quo ꝟbo moueo talem questionē. Utrū beatꝰ anthoniꝰ sue actiōis merito regni celoꝝ potitꝰ fuerit brauio. Ad istam questionē r̄ndent duo doctores eccl̄ie.

Primꝰ est Hieronym sup psal. lxviij dic̄ sic. Regnū celoꝝ nō est dātis ſꝫ accipiētis. Nō est eīm ꝑsonarū acceptio apud deū. sed quicūqꝫ se talē prebuerit vt regno celoꝝ dignꝰ fiat: hic accipiet qđ nō est paratū ꝑsone sed vite. hec ille. Secūdus est Johānes Chrysosto. in omel. de septuag. dicēs sic. Grādis violētia est in terra nasci ⁊ celū rapere: qđ habere nō possumꝰ per naturā. Regnū celorum patitur vim q: gl̄ia dn̄i israel: patribus debita: a ꝓphetis nūciata: a xp̄o oblata: fide gentiū occupaꝛ ⁊ rapiꝛ dum ꝑ penitētiā quā iohānes p̄dicauit: reuiuiscūt ad celestē patriā q̄si in alienū locū redeuntes. hec ille.

Sciendū ꝙ regnū celoꝝ acq̄ritur octo modis. Primo per negociationē. Math. xiij. Emit agrū illū. Sic eīm dixit dn̄s Luc. xvi. Facite vobis amicos de mām̄ona iniq̄tatis vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. Secūdo ꝑ importunitatē. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim patiꝛ: ⁊ violēti rapiūt illud. Sup quo Greg. in omel. dicit sic. Regnū celoꝝ rapi vult n̄ris fletibꝰ qđ n̄ris meritis nō valemꝰ. Sic eīm rapuit ille q̄ ab amico postulauerat tres panes. ⁊ licꝫ prius fuissent denegati tn̄ obtinuit per importunitatē.

Tertio ꝑ fraudationem. s. per furtū. Sic furatus est latro ille regnū celoꝝ: q̄ licet prius multa mala fecerit: subito tn̄ ex inspirato obtinuit regnū illud: cum audiuit in cruce. Hodie mecū eris in paradiso. Luc. xxiij. Qui ꝗ furari didicerat ⁊ iam multa furatꝰ fuerat: tandē furatꝰ est regnū celoꝝ. Quarto per cōmutationē. Math. xix. Omnis q̄ reliquerit domū aut agros ꝓpter nomē meū centuplum accipiet ⁊ vitam eternā possidebit. Sic eīm cōmutauit cui dn̄s dixit. Uade vende omīa q̄ habes ⁊ da paupibꝰ: ⁊ veni ⁊ sequere me: ⁊ habebis thesaurū in celo. Mat. xiij. Quinto ꝑ assecutionē. s. laboꝝ ⁊ dolorum. Math. iiij. Penitētiā agite: appropinquauit eīm regnū celoꝝ. Sic eīm assecutꝰ est paulꝰ di. ij. Coꝛ. xi. In labore ⁊ erūna in frigore ⁊ nuditate: in plagis supra modū: in mortibꝰ frequēter. Sexto ꝑ gratificationē Titū. ij. Non ex operibꝰ iusticie q̄ fecimꝰ nos sed ſm̄ misericordiā suā saluos nos fecit. Et Esa. lv. Qui nō habetis argentum ꝓperate emite ⁊ comedite absqꝫ argento: ⁊ absqꝫ vlla cōmutatione vinum ⁊ lac. Sic eīm gratis conferebaꝛ illis qui ad nuptias vocati fuerant. Math. xxij. Nuptie quidē parate sunt sed qui inuitati erant non fuerunt digni.

Septimo per cōpulsionē. Luce. xiiij. Compelle intrare vt impleatur domus mea. Ps̄. Multiplicate sunt infirmitates eoꝝ postea accelerauerunt. Sic eīm paulus compulsus fuit: quando in via in qua ibat damascū circunfulsit eū lux de celo. Act. ix. Octauo ꝑ oblationē. Nam regnū celoꝝ tm̄ valet q̄tū habes: maxime per opera misericordie. vt dicitur Math. xxv. Sed beatꝰ anthoniꝰ acquisiuit regnū celorū signāter per cōmutationem. Nam cum viginti esset annoꝝ ⁊ audiret legi in eccl̄ia. Si vis perfectꝰ esse vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paupibꝰ ⁊ habebis thesauros in celo. oīa sua vendēs paupibꝰ erogauit ⁊ heremiticā vitā duxit. Jđo August. in omel. dic̄ sic. Qui celesti vite dulcedinem inquantū possibilitas admiserit ꝑfecte cognouerit ea q̄ in terris amauerat libenter cuncta derelinq̄t. In cōparatiōe eiꝰ vilescūt oīa deserit habita: dispergit congregata: inardes

scit in celestib⁹ animus. Nihil in terrenis re bus deforme conspicit quicqd de terrene rei placebat specie: q: sola pciose margarite cla ritas fulget in mente. hec ille. Et q: beatus anthoni⁹ oia terrena cōtempsit pp̄ter deū ideo ostendit illi regnū dei. Raban⁹ super illud Math. xix. Veni r sequere me. dic sic. Non sufficit ad pfectionē omia renūciare nisi post cōtemptas diuitias saluatorē seq̄ tur. i. relictis malis faciat bona. Facil⁹ saccu lus relinquit q̄ affect⁹. Multi diuitias reli quētes dn̄m nō sequunt. hec ille. Hoc patu it in multis antiquis philosophis. Un̄ Hie rony. in ep̄la ad heliodorū ait. Crates the banus hō ditissim⁹ cū od philosophandum athenas pergeret magnū auri pondus abie cit: nec put: nit se simul posse virtutes r diui tias possidere. Abite inquit male cupidita tes egovos subiugabo ne subiugar a vobis hec ille non tamē secut⁹ est xp̄m. q: vt dicit Hieroñ. ibidē. Sequit aūt dn̄m q̄ imitatur est ei⁹ r per vestigia ei⁹ gradit. hec ille. Sed beat⁹ anthoni⁹ diuitias suas dispersit r de dit pauperib⁹: r cū hoc secut⁹ est viam xp̄i. iuxta illud Job. xxiij. Vestigia ei⁹ secut⁹ est pes me⁹: viam ei⁹ custodiui r non declinaui ab ea. ideo ostēdit illi regnū dei. vt dicit hbuz primo propositum. r sic patet rc.

Ostendit illi regnum celorum.

- In religione.
- In temptatione.
- In humiliatione.
- In discretione.
- In obseruatione.
- In oratione.
- In reuelatione.
- In consummatione.

Primo xp̄s ostendit bea to anthonio regnū dei in religione. Un̄ Ce sarius in admonitōne. xxviij. dicit sic. Vide te vocationē vestrā fratres charissimi. Ve nire ad heremū summa perfectio est nō per fecte in heremo viuere summa damnatio ē. Quid pdest si in loco quies teneat r inqui etudo in corde seruet. Si in habitatione si lentiū sit r in habitatorib⁹ clamor viciorū: tumult⁹ r collictatio pssionū. Si exterio ra nostra seueritas teneat: r interiora tem pestas obruat. hec ille. Sciēdū q̄ quadru plex est gradus religionis. Prim⁹ est qui intendit ad exteriores actiones qui totalit consistit in occupatiōe exteriori. sicut elemo synas dare: hospites recipe: r alia huiusmo di que sunt minora operib⁹ cōtemplationis nisi forte in casu necessitatis. Un̄ Chrysost. lib. de compūctiōe cordis dicit sic. Iste susci piendo peregrinū vestiēdo nudū: captiuum redimēdo: violēter oppressum tuendo: iugi ter ob omīb⁹ iniquitatib⁹ suis cor euacuat: r vitam suā bonorū operum fructib⁹ ditat. hec ille. Secūdus gradus est qui ordinat ad cōtemplationē in societate viuēdo. puta castigando corp⁹ per ieiunia: vigilias: disci plinas: r orōni iugiter in sistendo. Un̄ Jo hannes cassian⁹ lib. v. de collationib⁹ patrū dicit sic. ita inquit. Machari⁹ debere mona chum ieiuniis opera dare vt cētū annis in corpore cōmoraturum: ita mor⁹ animi refre nare vt iniuriarū obliuisci: tristiciaq̄s respue re: dolores quoq̄ ac detrimenta contemne re tanq̄ continue moriturū. Tertius gra dus est qui ordinat ad docēdū r predican dum: qui et plenitudine cōtemplatiōis de riuatur. Un̄ Greg. in omel. v. sup Ezech. dicit sic. De perfectis post cōtemplatione re deūtib⁹ dicit. Memoria suauitatis tue eru ctabūt. r iste grad⁹ est pfectior secūdo gra du. Sicut eni magis est illuminare q̄ solū lucere. ita mai⁹ est cōtemplata alijs tradere q̄ solū cōtemplari. Quart⁹ grad⁹ est q̄ or dinatur ad vitā solitariā. r iste est pfectissi mus. Nam vita socialis necessaria est ad ex ercitiū pfectōis: q: mutuo se instruūt sbot exēplo: r correptoē: tandē ad pfectionē de ducūt. Solitudo aūt cōpetit iam pfectis q̄ scz sibi sufficiūt: nec alioz regimine indigēt s̄ solo spū dei agunt. Sicut ergo id qd iam pfectū est peminet ei qd ad pfectionē exer cetur: sic vita solitaria si debite assumat pe eminet vite sociali. Un̄ Aug. lib. de opibus monachoz dicit illos supiores esse: q: cōspe ctu hoīm sepati: nulli ad se prebēt accessum viuētes in magna intētione orōni. Si autē absq̄ precedēti exercitio talis vita assumat est periculosissimo nisi per diuinā gram sup pleatur qd in alijs per exercitiū acquirit: r in isto gradu fuit beat⁹ anthoni⁹: vt pz per ea que ad hanc vitā exigunt. Un̄ Hieroñ. in ep̄la ad rusticū monachū dicit sic. Solita riam vitā nunqd reprehendim⁹: minime q̄p pe quaz sepe laudam⁹. Sed de monasterijs hui⁹ volumus egredi milites: quos heremi dura rudimenta nō terreant: qui ftm con uersationi multo tempore dederunt q̄ oim fuerunt minimi vt pmi omniū fierēt: quos

nec esuries: nec saturitas aliquando superauit q̃ paupertate letarẽ: quorũ habitus: sermo: vultus: incessus: doctrina cõuerunt est. hec ille. Sz beato anthonio tantã deus infudit grãm vt hec oĩa facillime obseruauerit. Cui deus dixit illud Geñ. xij. Egredere de terra tua et de cognatiõe tua: et de domo patris tui et veni in terrã quã monstrauero tibi: et magnificabo nomẽ tuũ. Et q̃ beatus anthonius obediuit voci dñi: heremiticã vitã duxit in qua sepissime impugnabatur a demonibus: et pmaxie dũ in quodã tumulo latitaret: flagellatus fuit acerrime ab eis quos constantia superauit et ei xp̃s cũ splẽdore mirabili apparuit etc.

Secundo xp̃s ostendit beato anthonio regnũ dei in temptatiõe.

Vñ Aug. super psal. xxxij. dicit sic. Justus ex fide viuit: fides tua iusticia tua: q̃ vtiq̃ si credis caues. si caues conaris: et conatuz tuũ deus nouit et voluntatẽ tuã inspicit et luctam cuz carne cõsiderat: et hortatur vt pugnes: et adiuuat vt vincas et certantẽ spectat et deficientem subleuat: et vincentem coronat. hec ille.

Sciendũ q̃ cuz voluntas nostra nõ possit appetere nisi bonũ vel existẽs vel apparẽs temptatio nõ est nisi de bono q̃d cõcupiscimus. Sicut est quadruplex bonũ: sic etiam est quadruplex temptatio. Primo quedã bona sunt sup nos: vt supnaturalia. de quibus deus dixit moysi Exo. xxxiij. Ego ostẽdam tibi oĩne bonũ. Secũdo. quedã bona sunt intra nos: vt bona anime. de quibus dixit Mich. vi cap. Indicabo tibi o homo q̃d sit bonuz et quid dñs requirat a te. vtiq̃ facere iudiciũ et iusticiã: diligere misericordiam: et sollicitũ te ambulare cũ deo tuo. Tertio quedã bona sunt circa nos: vt bona corporis. de quibus dixit Esa. Pugillus qui est extraordinarius dicit fratris mei bona et magna sunt: et nõ fuit bñ placitũ in eis. Quarto quedã bona sunt extra nos: vt bona fortune. de quibus dixit Joseph fratribus suis. Geñ. xlv. Dabo vobis oĩa bona egypti. De istis est quadruplex temptatio. Primo de supnaturalibus vt fides in eis corrumpatur Exemplũ. Elimas magus querebat auertere procõsulẽ a fide. vt habetur Act. xiij. Secũdo de internalibus vt de virtutibus superbiatur. Sicut pmus angelus qui voluit equari deo vt habetur Ezech. xxviij. Tertio de corporalibus vt carnaliter viuatur. sicut Dauid victus voluptate in bersabee. ij. Reg. xi. Quarto de externalibus vt criminaliter rapiatur. sicut Judas volens vendere xp̃m ex auaricia. His quatuor modis temptatus fuit beatus anthonius. Quantũ ad primũ modum patet: quia diabolus celsus corpore apparens beato anthonio et se dei virtutẽ et prouidentiã: asserens victus abscessit. Quantũ ad secunduz modũ patet: quia diabolus in magna proceritate apparuit beato anthonio: ita vt celum tangere videretur. quẽ anthonius interrogauit q̃s esset: et ipse cuz se sathanam affirmasset: addidit. Cur me sic impugnant monachi et mali xp̃iani? Anthonius respondit. Juste hoc faciunt quia tuis insidijs molestantur etc. Quantũ ad tertiuz modũ patz: q̃ spiritũ fornicatõis virtute, fidei superauit etc. Quantũ ad quartũ modum patet: quia in alteram heremuz vadẽs discum argenteũ repperit: et vltra progrediens ingentẽ massam veri auri inuenit: sed illis intactis ad montẽ fugiẽs viginti annis ibi permansit: innumeris choruscãs miraculis. Et quoniã sic vicit diaboli temptatiões ideo data est beato anthonio potestas patrocinandi ad ignem infernalẽ. vt dicit sanctus Tho. iiij. sententiaruz. dist. xlv. q. iij. ar. ij. ad secundum dicendum vt patet.

Tertio christus ostendit beato anthonio regnum dei in humiliatiõe.

Unde Chrysosto. in suo policratoñ. lib. iiij. dicit sic. Quisquis gradũ proprie celsitudinis amat: humilitatis cultũ in moribus diligentissime teneat. Naz qui ab humilitatis operibus recedit a dignitatis fastigio tumoris pondere cadit. hec ille. Sciendũ q̃ cũ humilitas sit virtus latens in corde. signa humilitatis sunt quattuor. Primũ signuz est in gestu. scz quãdo quis composite inclinatur: sicut signum superbie est eleuari. Esa. iij. Pro eo q̃ eleuate sũt filie syon et ambulauerunt collo extento et nutibus oculorũ ibãt et composito gradu incedebant: decaluabit dñs verticem filiarum syon: et crimen earũ nudabit etc. Secundũ signũ est in affatu: q̃ ad humiles pertinet loq̃ cũ modestia. sicut ad superbos cum arrogãtia. ps. Qui dixerunt linguam nostraz magnificabimus etc.

Tertiũ signũ est in vestitu: q̃ sicut signum supbie est vestiri preciose: vt patet de diuite induto purpura et bysso. Luc. xvi. Sic humilitatis est vestiri viliter et abiecte. vt patz in rege Niniue. qui abiectis vestimentis re-

galibus indutus est sacco. vt dicit Jone. iij.

Quartū signū est in effectu. scilz cum quis exercet opera humilia. sicut patet de xp̄o q̄ lauit pedes discipulorū suorū. vt dicitur Joh. xiij. Humilitas enī est prima virtus. Sicut superbia fuit p̄mū viciuz a quo incepit omnis perditio. Unde dicitur Judith. ix. Superbi non tibi placuerunt ab initio dn̄e. sed humilium ꝛ mansuetorū semper tibi placuit deprecatio. Ideo cum sanct⁹ anthoni⁹ quereret ꝛ inuestigaret per quā ꝟtutem posset resistere temptationi diaboli. in spiritu raptus vidit totum mundū laqueis sese inuicem conectentibus plenum. Qui exclamās ait. O quis istos euadet? ꝛ audiuit: humilitas. quo audito semper in humilitate permansit ꝛc̄.

Quarto xp̄s ostendit beato anthonio regnum dei in discretione.

Un̄ Bern̄. sermone. xxiiij. super cantica dicit sic Discretio quippe om̄i ꝟtuti ordinez ponit atq3 modum tribuit. Est ergo discretio animi ꝟtus moderatrix ꝟtutum: ordinatrixq3 affectuum: ꝛ doctrix morum. Tolle hanc et ꝟtus vicium est ipsaq3 affectio naturalis in perturbationē magis conuertet̄ exterminiumq3 nature. hec ille. Sciendū q̄ discretio est necessaria circa quattuor. P̄rio in probatione: vt scilz res probet̄ anteq̄ fiat. Un̄ Tullius lib. de officijs dicit sic. Ad rem gerendaz q̄ accedit: caueat ne ad id solūmodo consideret q̄ honesta sit: sed etiaz vt habeat efficiendi facultatez. In quo ip̄o considerandū est ne aut temere despicias propt̄ ignauiam: aut nimiū deficias propt̄ audaciam. In om̄ibus autē negocijs priusq̄ aggrediare habenda est discretio. Considera ergo ne nimis capias. Nam in p̄uerbio dicitur. Qui nimis capit parum stringit. hec ille. Exemplū. Dauid discrete p̄bauit si posset armatus incedere anteq̄ pugnaret contra goliam ꝛc̄. i. Reg. xvij. Secūdo in ordinatione: vt scz ordinate faciat. Unde Johānes Cassian⁹ lib. de collationib⁹ sanctorum patruz in collatione abbatis moysi: dicit sic In vtraq3 enī parte sustinebit maximū detrimentuz quisq3 inequalitatē tenens: nūc ieiuniorū ariditate ventrē constringit. nunc escarū nimietate distendit. vt enī mens cibi inanitate laxata. perdit orōnū vigorē: dū carnis nimia lassitudine pregrauata cōdormire cōpellit̄. Ita rursum nimietate voracitatis apprehensa: mittere ad deū preces puras leuesq3 nō poterit. hec ille. Exemplum. Jacob discrete ꝛ ordinate egit qn̄ debuit obuiare fratri irato munera premittēdo: res diuidendo: min⁹ dilectas maiori periculo exponendo. Gen̄. xxxij. Tertio in circūspectione: vt scz ad circūstantias operis attēdat. Un̄ Greg. xxxi moral. dic̄ sic Sanctorū p̄uida discretio duz sollicite circūquaq3 circūspicit in alterū posita p̄usq̄ veniat culpa: deprehendit eam: q̄ quo vigilant̄ prenotat eo fortiter declinat. hec ille. Exemplū in Salomone quo ad iudiciuz duarū meretricū. iij. Reg. iij. Quarto in interpollatione: vt scz interponat aliq̄d in sua iugi actione. Unde Greg. li. xxviij. moral. dicit sic. Ex studio arcus distendit̄: vt suo tempe cuz maiori vtilitate tendat̄. q̄ si ociū relaxationis nō accipit: feriēdi ꝟtutē ip̄o vsu tentōis perdit. Sic aliqn̄ in exercitatōe ꝟtus cuz p̄ discretionē p̄termittit̄ reseruat̄: vt tanto post vicia valenter feriat: quāto a p̄cussione interim prudenter cessat. hec ille. Exemplū de scō Anthonio q̄ sagittario eū deridēti ait. Pone sagittā in arcū ꝛ trahe. qđ ꝛ fecit. Cunq3 hoc secūdo ꝛ tertio fieri mādasset: dixit sagittarius. Tantū trahere potero q̄ de ei⁹ fractōe dolebo. Cui beat⁹ anthoni⁹. Sic est in ope dei. qm̄ si sup̄ mensurā tendere vellem⁹: citi⁹ frangeremur. expedit ḡ rigorē relaxari: ꝛ in hoc cōsistit magna p̄fectio discretiōis ꝛc̄.

Quinto xp̄s ostendit beato anthonio regnū dei in obseruatōne scz tēperantie.

Un̄ Prosper de vita ꝯtēplatiua li. iij. dic̄ sic. Temperātia facit abstinentē parcum: sobriū: moderatū: pudicū: tacitū ꝛ verecundū. Hec ꝟtus si in aīo habitat libidines frenat: affect⁹ tēperat: desideria sancta multiplicat: viciosa castigat: oīa intra nos ꝯfusa ordinat: cogitatōes prauas remouet sanctas inserit ꝛ confirmat. ignē libidinose voluptatis extinguit: mentē placida tranqllitate cōponit: ꝛ totā aīam ab oī semp̄ viciorum tēpestate defendit. hec ille. Sciendū q̄ hec obseruatio ꝛ tēperātia dz hr̄e q̄ttuor comites siue socias. Prima ē dn̄a intelligentia. Un̄ Jobes Cassian⁹ li. collationū dicit sic. Monach⁹ cupiēs ad scp̄turarū noticias p̄uenire: nequaq̄ dz labores suos erga cōmentariorū libros impēdere. Sz oēm industriā mētis ꝛ intētionē cordis erga emēdationē viciorū carnalium detinere. quib⁹ expul

sis cordis oculi sublato velamine passionū scripturarū sacra contēplant̃. hec ille. In cuiꝰ exemplū cū qdā introgasset btm̄ anthoniū qd custodiēs placebo deo: rn̄dit. Quocūqȝ vadis sp deū pre oculis habeas. In his que agis testimoniū scripturarū sanctarū adhibeas. In quocūqȝ loco sederis nō inde cito recedas. hec tria custodi ꝛ salꝰ eris. Secūda est dn̄a cōtinētia. Vn̄ Bern̄. in quadaȝ ep̄la dicit sic. Labor ꝛ latebre ꝛ voluntaria paupertas. hec sunt monachorū insignia. hec vitā solēt nobilitare monasticā. Nostri aūt oculi oē sublime cōspiciūt nostri pedes oīne forū circuiunt: nostre lingue in omibꝰ consilijs pstrepūt. nostre manꝰ oē patrimonium diripiūt. hec ille. In exēplū cōtinētie sensuū nostroꝝ ab his vicijs. cū quidā abbas intrrogasset btm̄ anthoniū. qd faciā: rn̄dit. Nō cōfidas in tua iusticia. vētris ꝛ lingue sit tibi cōtinētia. ꝛ ne peniteaaris de re transacta.

Tertia ē dn̄a solitudo. Vn̄ Hugo de duodecim abusionibꝰ dic̄ sic. Ordo claustri ꝛ ordo curie diuisus est. Ibi sedes in insidijs cū diuitibꝰ in occultis vt interficias innocentē hic audis. Non sedi cū consilio vanitatis: ꝛ cū iniqua gerētibꝰ nō introibo. Ibi insidiaris vt rapias pauperē: rapere pauperē dum attrahis eū. hic dicis. Odiui eccl̄iam malignantiū ꝛ cū impijs nō sedebo. Ibi dextera tua repleta est muneribꝰ. hic lauas manus tuas int̃ innocētes. Ibi laudat̃ peccator in desiderijs aīe sue ꝛ iniquus benedicitur. hic bn̄dicit̃ deꝰ. Si vis ꝗ eē monachꝰ curialis: laudas qd̄ nō debes ꝛ nō expedit: operaris qd̄ nō licet: loqueris qd̄ nō decet. hec ille. In exemplū huiꝰ dixit beatꝰ anthoniꝰ. Sicut pisces si in sicco tardauerint moriunt̃. ita monachi extra cellā tardantes: aut cū viris secularibus īmorātes: a quietis ꝓposito resoluuntur q̄ sedet in solitudine ꝛ qescit: a tribꝰ bellis eripit̃. s. auditꝰ locutiōis ꝛ visus: ꝛ cōtra vnuȝ tantūmodo pugnā habebit. s. cordis.

Quarta est dn̄a taciturnitas. Vn̄ Hugo de claustro aīe li. v. dic̄ sic. Si monachꝰ es qd facis in turba: Si amas silentiuȝ cur te assidue clamātibꝰ interesse delectat: Tu sp ieiunijs insistere debes: ꝛ fletibus ꝛ tu philosophari q̄ris. Simplicitas monachi philosophia eiꝰ est. s docere inq̄s alios volo. Nō est tuuȝ docere: s flere. si tn̄ doctor esse desideras audi qd facias. Vilitas habitꝰ tui ꝛ simplicitas vultꝰ: innocētia vite: ꝛ sctitas ꝯuersationis tue: debēt hoīes docere. hec ille. In exēplū huiꝰ abbas qdā rep̄hendit duos fratres de nimia loq̄citate: dic̄ corā btō antho. Bonos qdē inueni frēs: s eoꝝ habitatio nō hȝ ianuā. quilibȝ itrat stabulū ꝛ soluit asinū

Sexto xp̄s ōn̄dit btō anthonio

regnū dei ī ōrone. Vn̄ Aug. in qdā s̄mo. dic̄ sic. Oratio ē aīe scte presidiū angelorū bonoꝝ solaciū diabolo suppliciū gratū deo obsequiū: pn̄ie ac religionis laus: tota pfecta glīa: spes ꝛ sanitas incorrupta. hec ille. Sciēdū ꝙ efficacis ōronis q̄ttuor sūt ꝯditiones. Prima ē vt petat̃ pie. s. vt petēs nō ponat obstaculū grē. Et h obstaculū est indispositio petent ad illd̄ qd̄ petit̃. Vn̄ Aug. sup psal. lxv. dic̄ sic. Oratōis pure magna ē ꝟtus q̄ mandatū peragit velut fidelis nūciꝰ ꝛ penetrat q̄ caro nō puenit. h ille. Secūda est vt petat̃ p se: q2 merito cōdigni vnꝰ alteri nō meret̃ pmā grām: cū vix sufficiat ꝓprium meritū. s̄m illd̄ Math. xxv. Ne forte nō sufficiat nobis ꝛ vobis. Vn̄ Greg. li. ij. moraliū dic̄ sic. Ille deo verā ōronē exhibet qui semetipȝ q2 puluis sit: humilit̃ videt q̄ nihil sibi ꝟtutis tribuit q̄ bona q̄ agit de mīa conditoris cognoscit. h ille. Tertia ē vt petat̃ pseuerant̃. Luc. xv. At si ille perseuerauerit pulsās ꝛc̄. Vn̄ Cassio. sup illd̄ ps. Miserere mei dn̄e: qm̄ ad te clamaui tota die ꝛc̄. dicit sic. Magna voce ille clamat ad dn̄ȝ q̄ q̄uis lingua taceat: bonis tn̄ operibꝰ pseueranter clamat. h ille. Quarta ē vt petat̃ ad salutem. Vn̄ Chryso. dic̄. Deꝰ nō audit nisi quē dignū ducit esse suis bn̄ficijs. Et Hiero. ait Sepe ꝯtra nos petimꝰ qd̄ p nobis eē existimamꝰ. Has q̄ttuor ꝯditōes ponit glo. sup illa pabola. Luc. xv. Quis vr̄m habebit amicuȝ ꝛc̄. In horū exēplū btūs anthoniꝰ dū in heremo tedio afficeret̃ dixit. Dn̄e volo saluus fieri: ꝛ nō pmittūt me cogitatiōes mee ꝛ surgēs exiuit foras ꝛ vidit quēdā sedentē atqȝ opantē. deinde surgēteȝ ꝛ orantē. Erat eīn angelus dn̄i ꝛ dixit ei. Sic fac ꝛ saluus eris. Et sic patet ꝛc̄.

Septimo xp̄s ostēdit btō

anthonio regnū dei in reuelatione. scȝ quo ad intellectum magnarū rerum. Unde Augusti. li. de doctrina xp̄iana dic̄ sic. Plenitudo est beatitudo pfecta: vt q̄sqȝ cito intelligat ꝛ bn̄ viuat. Sed si forte vtrūqȝ nō pōt meliꝰ est bn̄ viuere ꝙ cito intelligere. Qui eīn studet bn̄ viuere meret̃ amplius intel

ligere. Qui male viuit perdit etiã qd intelli-git hec ille. Sciendũ q̃ quattuor sunt ge-nera pphetarũ. Primi sunt fallaces: vt ba laam q̃ docuit balac vt faceret filios israel fornicari cũ moabitis. Nume. xxiiij. Secũ di sunt ignorãtes: vt cayphas, de quo dicit Ioh. xi. Hoc autẽ a semetipõ non dixit sed cum esset pontifex anni illius pphetauit ⁊c.

Tertij sũt inuiti vt saul, de quo dr. i. Reg. xix. Expoliauit se ⁊ etiã ipe saul vestimẽtis suis ⁊ pphetauit cum ceteris. Quarti sunt vere: vt helyas ⁊ ceteri qui pphetant: aut de preterito aut de presenti aut de futu ro. Et de numero istoꝝ fuit beat' anthoni' cui reuelata fuit psecutio ecclesie ⁊ fidei ca-tholice fienda per arrianos: que post duos annos ab eo reuelatione cõtigit. Similiter predixit meritũ ballachij ducis egypti per-sequentis xpianos ⁊c.

Octauo xp̃s ostendit beato anthonio regnũ dei in consũmatõne.

Vñ Ber. in quodã sermone dicit sic. Regnum dei conceditꝰ: pmittitꝰ: ostenditur: ⁊ percipit: Conceditꝰ in predestinatione: promittitur in vocatione. ostenditꝰ in iustificatione. per-cipitur in glorificatiõe. hec ille. His quattu or modis beatus anthoni' habuit regnum celoꝝ. Primo in predestinatione: per quã obtinuit in presenti gratiã. Secũdo in vo-catione per quã vanitatib' seculi abrenũcia uit. Tertio in iustificatiõe per quã vitã so-litariã vtiq̃ perfectissimã sanctissime duxit.

Quarto in glorificatiõe per quã centesimo quinto vite sue ãno fratres deosculãs in pa ce quieuit: locum vtiq̃ honorabilẽ in regno celoꝝ adept' est: vbi regnat cũ xp̃o per infi-nita seculoꝝ secula. Amen.

In festo sancte Agnetis virgi nis ⁊ martyris Sermo. xij.

Exiuit obuiam spon

se. Math. xxv. ⁊ in euãgelio p̃sentis solẽnitatis. Beat' Ber-nardus loquens de castitute dicit sic. Cui' dignior species ẽ ṽginitas. Hec sola in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore quendã statũ immortalis glorie representat. Hec instar odoriferi balsami in quo condita cadauera incorrupta seruant. sensus ⁊ artus cõtinet ⁊ constringit. hec ille. Super quo ṽbo mo uco talẽ q̃stionẽ. Utrũ btã agnes tanto in glia sit excellẽtior: quãto iesu xp̃o per ṽgini tatem fuit cõformior. Ad hanc questiõnẽ respondent duo doctores noui testamenti.

Prim' est beatus Iohãnes euangelista. Apoc. xiv. dicẽs sic. Et audiui vocẽ quasi ta be magne sicut vocẽ aquarũ multarũ. sicut vocẽ tonitruoꝝ magnoꝝ dicẽtiũ Alleluya, q̃m regnauit dñs deus noster omĩpotens. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriã ei quia venerunt nuptie agni ⁊ vxor ei' pre parauit se ⁊ datũ est illi vt cooperiat se bis-sino splendenti ⁊ candido. hec ille. Secun dus est sanctus Thomas. scda scde q. clij. arti. v. dicens sic. Tanto aliqua virt' est ma ior: quãto per eam magis aliquis xp̃o confor-matur. sed maxime aliquis xp̃o confor-matur per ṽginitatem. Dicitur enĩ Apoc. xiiij. Hẽ ṽgines sequuntur agnum quocũq̃ ierit: ⁊ q̃ cantant canticũ nouum q̃d nemo alius poterat dicere. quia ṽgines sequunt agnum eo q̃ imitant xp̃m no solum in inte gritate mentis sed etiam in integritate car nis. vt Aug. dicit in lib. de ṽginitate. Et ĩõ in pluribus sequuntur agnũ. Canticũ autẽ nouũ qd sole ṽgines cantant. est gaudium qd habent de integritate carnis seruata. Unde Greg. in pastorali dicit. Singularẽ canticũ agno cantare est cũ eo in perpetuũ de carnis incorruptõne gaudere. hec Tho.

Sciendum q̃ nomen ṽginitatis sumitur quadrupl'iciter. Primo pro incorruptione fidei. Unde super illud. ij. Cor. xi. Despon-di vos vni viro ṽginẽ castaꝝ exhibere xp̃o Dicit glosa Aug. Uirginitas cordis fides est incorrupta. Secũdo pro integritate car nis. Vñ glo. Aug. super predictũ ṽbum di cit sic. Uirginitas carnis corp' est intactus Idem cõtra Iulianum dicit. Pudicicia est res mentis ṽginitas ṽo corporis. Tertio pro integritate carnis cum pudicicia mẽtis cũ proposito seruandi eã. Vñ Aug. lib. de nuptijs ⁊ cõcupiscẽtia dicꝰ. Hẽ ṽginitas ẽ in carne corruptibili incorruptõnis perpetua meditatio. Per meditatõnẽ aũt intelligit p positũ rõnis. Quarto p̃ pudicia mẽtis cũ integritate carnis. nõ solũ in pposito seruan di eã: sꝫ etiã in re. Vñ Aug. lib. de ṽginitate dicit. Hẽ ṽginitas est cõtinẽtia qua integri-tas carnis ipi creatori aĩe ⁊ carnis vouetur ↄsecrat ⁊ ↄseruat. Uirginitas aũt sic sũm-pta ẽ excellẽtissima in gñe castitat. Et habe tib' talẽ ṽginitatẽ cõuenit deferre anulũ au-reũ in ecclia militãti: in signũ q̃ sunt sponse christi. in triumphanti vero ecclesia merito

huius virginitatis reddet aureola. Quia vero beata agnes hanc virginitatē perpetuo seruauit merito facta est sponsa xpi. cū quo cōicauit etiā in noīe: q2 ille agnus τ illa agna per cognitionē fidei τ p apertā visionez illi obuiando per abdicationē oīum rerū tpaliū τ delectationū carnaliuz a quibus exiuit Ideo dicitur φ exiuit obuiam sponso.

Exiuit obuiam sponso
Per virginalem integritatem.
Per ornamenti singularitatem.
Per gemmarum preciositatem.
Per fame honestatem.
Per fidei sinceritatem.
Per miraculorum sublimitatem.
Per vnionis inseparabilitatem.

Primo beata agnes exiuit de mūdo τ pcessit obuiā xpo sponso suo p virginitatis integritatē. Vñ Beda super Lucā dicit. Sicut xpus in summa pace natus est vt se pacez diligere ostēderet: ita de virgine natus est vt se virgineū decus diligere monstraret. Xps enī τ virginitatez in se seruauit τ matrē virginē habere voluit: τ patrem putatiuū. s. ioseph virginē conseruauit: τ pcursorē s. iohannē baptistā. τ familiarē. s. iohannē euāgelistā virgīes custodiuit. ps. Ambulās in via imaculata hic mihi ministrabat. Virginitas enī est diligēda ppter quattuor. Primo rōne status supnalis. Naz vita virginū celesti vite assimilatur. Math. xxv. Simile est regnū celoz decē virginibus. Virgines enī figurantur p pelles hyacintinas q in tabernaculo supiores fuerūt vt dicitur Exo. xxvi. Sup quo Beda in glo. dicit sic. Hyacintus celestis est coloris. Per pelles hyacintinas exprimitur virtus illoruz qui mortificatis illecebris carnis celestē in terris vitā gerūt τ inter hoīes positi angelicā puritatē imitantur. q2 neqz nubūt neqz nubūtur. Merito ergo pelles hyacintine supremū locuz tenēt: q2 color celestis celo pximus est. Scdo rōne actus diuinalis. Nā vgītas facit hoīes similes angelis. Vñ Amb. sup illud. i. Cor. vij. Bonuz est hoi sic esse: dicit sic. Supergreditur virginitas conditionez humane nature per quā homines angelis assimilantur. Tamen maior est victoria virginū φ angeloz. quia angeli sine carne viuunt: virgīes vero in carne triūphant. Hiero. In carne preter carnē viuere non terrena vita est: sed celestis. Tertio rōne habitus spiritalis. Nā deus spiritaliter habitat in virginibus. Vñ apls. i. Cor. vi. Nescitis quoniā membra vra tēpla sunt dei: τ spūsctūs habitat in vobis. Cū enī deus sit sanctus. i. mūdus: diligit cordis τ carnis mūdiciā. Qrto rōne celibatus triūphalis. Nā virginitas tenet figurā ecclie triūphantis. vñ nō ɔsecratur nisi virgo: lz eps ɔsecretur q nō est virgo. Sctitas enī virgīs sanctitatē significat ecclie triūphantis: τ sctitas epi sanctitatez significat ecclie militantis. Unde Aug. super epla ad Tytū. vt habetur dist. xxvi. c. acutius. dicit sic. Femina si cathecumina viciata est: non pōt post baptisma intra dei virgines consecrari. Beata agnes integritatem virginitatis diligentissime seruauit: p quaz meruit esse sponsa iesu xpi. vñ ipa dicebat. Amo xpm in cuius thalamū introiui. cuius mihi organa modulatis vocibus cantant. Jam corpus eius corpori meo sociatū est. Sz magnū certamen habuit cōtra pfecti filiū qui volebat sibi surripere virginitatē inducendo ipam ad suū coniugiū. Fuerunt enī in ipa quinqz impedimenta castitatis que assumpsit velut instrumenta virtutis. Primo etas iuuenilis. Vñ Eccli. xi. dr. Adolescentia τ voluptas vana sunt. Sz etatē iuuenilē mentis canicie tēperauit. vnde dr de ea. Tertiodecimo etatis sue anno mortem perdidit τ vitā inuenit. Infantia computabatur in annis: sed erat senectus mentis imēsa. Corpore iuuēcula: sz aīo cana. Vñ Sap. iiij. dr. Cani sūt sensus hoīs: τ etas senectutis vita imaculata. Scdo pulchritudo corporalis. Prou. xxxi. Fallax gratia τ vana ē pulchritudo. Sed hāc pulchritudinē corporis maceratione tēperauit. Vñ dicitur de ea. Pulchra facie: sz pulchrior fide. Hanc fidē demonstrauit in sui corporis maceratione. Unde Paulus ad Galathas. v. dicit. Qui aūt sunt xpi carnē suā crucifixerūt cū vitijs τ concupiscentijs. Tertio oblatio muneralis. Multe sunt que nō seducuntur iuuētute nec pulchritudīe: seducuntur tñ oblatoz munere. Osee. viij. Munera dederūt amatoribus suis. Ipsa aūt oīno despexit munera q filius prefecti offerebat. Vñ dr in legēda. Cepit offerre plurima τ plura promittere. Detulitqz secum quedam preciosissima ornamenta que ab ea sunt tanqz stercora reputata. Sciebat enim φ huiusmodi munera non dantur sponsis: sed concubinis. Gen. xxv. Filius autem concubinarum largitus

est mūera. Quarto nobilitas amabilis. Nobilitas em̄ viroꝝ facilius inclinat animos puellarū. Ille aūt erat filius prefecti vrbis rome. ⁊ ideo nobilis ⁊ sublimis. Sed ipsa eius nobilitatē comparatiōe sponsi celestis iesu christi vilipēdit. vnde ait. Discede a me fomes peccati pabulū mortis: quia iam ab alio amatore preuēta sum qui longe est nobilior te ⁊ genere ⁊ dignitate. Quinto terror penalis. Multe em̄ sunt que respuunt munera ⁊ consentiunt propter supplicia. Dan̄. xiij. Sic faciebatis filiab⁹ israel: ⁊ ille timentes loquebantur vobis. Sed ipsa terrores ⁊ minas derisit. vnde dicit̄ in legēda ꝙ terrentē similiter sicut blandientē aīo deridebat. Cetere puelle toruos vult⁹ parentum ferre non possunt ⁊ acus puncta districta solent quasi vulnera flere. Hec aūt virgo cruētas carnificū impauida manus expectauit. In hoc em̄ certamine habuit celeste adiutoriū. s. angelū dei. vnde ipsa dicit. Mecū em̄ habeo custodē corporis mei angelū dn̄i. ⁊ sic pcessit obuiā spōso p̄ virginitatē

Secūdo beata agnes exiuit obuiā sponso suo iesu xp̄o per ornamenti singularitatē. De qua dicitur Prouer. vl. Fortitudo ⁊ decor indumentū eius. Sciendū ꝙ sponsa adueniente die desponsatiōis ei⁹ debet se ornare multipliciter. Primo debet diluculo p̄parari. Math. xxv. Que parate erant intrauerunt cū eo ad nuptias. de q̄bus dicitur ꝙ acceperūt oleū in vasis suis cū lampadibus. Secundo debet in speculo se mirari. Seneca de naturalibus questionibus li. i. in fine dicit sic. Inuenta sunt specula vt homo ip̄e se nosceret. Multi enim assequuntur ex hoc primo noticiā sui. deinde quoddā consiliū bene viuendi. Formosus vitat infamiā. deformis scit remedium esse virtutib⁹ quicquid corpori deest. Iuuenis flore etatis ammonetur hoc esse tp̄us discendi: ⁊ fortia audendi. Senex vt indecora carnis deponat: ⁊ de morte aliquid cogitet: ⁊ sic se reformet. Tertio debet oculus pudice regulari. Seneca in ep̄la. Nutriendus est pudor q̄ q̄zdiu in aīo durauerit: erit bone spei locus. Impudic⁹ oculus impudici cordis est nūcius. Quarto debet os ⁊ lingua decorari. s. per honestā locutionez. Seneca in puer. Turpia ne dixeris: paulatim enim pudor per verba excutitur. Verborū enim turpium licentia impudentiam nutrit. Ap̄ls. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Quinto debent capilli circūligari. s. expellendo cogitatiōes vanas. Seneca de quattuor virtutibus. Cogitationes vagas ⁊ inutiles. i. somno similes non recipias. pro quibus si animū tuū ablactaueris: cū omnia disposueris tristis remanebis. Sexto debent brachia ad vestem eleuari. Ad hoc em̄ vt induamus nos veste virtutis debemus brachia sursum tendere ad regratiandū deo. Cassiodor⁹ li. ep̄larū. Inuitat ad maiora qui gratanter accipit minora. ⁊ ip̄e de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. aliter beneficio priuatur. Septimo debet variata veste indui. s. aurea charitatis. ps̄. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis. ⁊ candida puritatis. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. ⁊ rubea penalitatis. Esa. lxiij. Rubrū est indumentū tuū. Octauo debet zona castitatis cingi. Apoc. i. Precinctum zona aurea ad ma. Nono debet preparatione mētis calciari. ps̄. Audiā quid loquatur in me dn̄s deus. Decimo dz torque obedientie ornari. ps̄. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere pp̄lm tuum ⁊ domū patris tui: et concupiscet rex decorem tuū. Beata agnes his ornamentis singulariter decorata est. vnde dixit. Induit me domin⁹ ciclade auro texta: circūdedit me vernantibus atq̄ coruscantib⁹ gēmis. Sanguis ei⁹ ornauit genas meas. ⁊ sic pz scōm

Tertio beata agnes exiuit obuiā sponso per gēmarū preciositatem Nobiles em̄ sponse consueuerūt vestes gēmis ornare. Ideo ⁊ ip̄a gēmis virtutū fuit ornata. ⁊ hoc quattuor modis. Prīo in auribus p obedientiā. Ille em̄ est simpliciter auris qui coact⁹ obedit. Qui vero sponta neus est: auris margarit ornata. Prouerb. xxv. Inauris aurea ⁊ margarita fulgēs q̄ arguit sapientē ⁊ aurē obedientē. Ipsa vero ait. Tradidit in aurib⁹ meis inextimabiles margaritas. Scd̄o in collo p diligētiā. Ille em̄ est collū xp̄i q̄ a xp̄o capite doctrinā ⁊ legē recipit: ⁊ ceteris membris influit. Qui g̃ tm̄ predicāt legē xp̄i sunt collū. q̄ vero p̄dicant ⁊ sermonē opib⁹ virtuosis diligenter adimplēt sunt collū lapidib⁹ p̄ciosis ornatū. Cant. i. Collum tuū sicut monilia. Ipsa vero ait. Collū meū cinxit lapidibus preciosis. Tertio in manu dextera per re

tiam intentionē. Qui eñi facit opera virtuo
sa corrupta intētione sunt dextera. sed q̄ ea
dē facit simplici ꝛ recta intētiōe sunt dexte
ra gēmis ornata. Math. v. Nesciat sinistra
tua q̄d faciat dextera tua. Ip̄a vero ait. de
xterā meā cinxit lapidib⁹ preciosis. Quar
to in corpe per lucidā ꝯuersationē. Dañ. x.
Corp⁹ ei⁹ quasi crisolit⁹. Et Math. v. Sic
luceat lux vestra corā hominibus vt videant
opera vestra bona ꝛ glificēt patrē vestrū q̄
in celis est. Ip̄a vero ait. Diuersis monili
bus ornauit me. i. lucidis ꝛ v̄tuosis exem
plis. Et sic patet tertium.

Quarto beata agnes exi
uit obuiā sponso p fame honestatē. Spon
sa eñi iesu xp̄i vt digne ꝯseruet famā ꝛ ho
nestatē suā dꝫ habere sex ꝯditiones. Pri°
dꝫ discrete ꝯsensum p̄bere si inuitat. Inui
tatur eñi aīa p inspirationē ꝛ illustratiōeꝫ
a iesu xp̄o. qd̄ pcipit p motū boni ꝓpositi.
sicut a dyabolo tēptat p suggestioneꝫ que
sentit p primos mot⁹. ps̄. Accedite ad deū
scꝫ ꝯsentiēdo volūtati ei⁹ ꝛ illuminamini s.
ambasiatā recipiēdo. Scd̄o dꝫ se defende
re si infamat. Aliq̄n eñi aīa infamat soluꝫ
ꝓpter venialē culpā. Aliq̄n vero bonū qd̄
facit iudicabit fore malū. Id̄o attēdat qd̄ di
cit Aug. lib. de doctrina xp̄iana. Duo sunt
tibi necessaria. s. ꝯsciētia ꝛ fama. Cōsciētia
ꝓpter te: fama ꝓpter p̄ximū. Qui aūt con
sciētie sue cōfidēs famā negligit: crudelis
est. Sꝫ dicit aīa. Quō possum infamiā me
am defendere cū sepe de falso sim calūnia
ta? Rñdeo. pduc testes in oppositū. Apoc.
xiiij. Opa illorū sequunt illos. Ne desperes
nō murmures nō ꝗrulamēs. Fac opus bo
nū patiētie cū iesu xp̄o q̄ patit calūniā per
accusantes ꝛ falsos testes. Opa eñi tua te
stificabuntur corā ip̄o de bonitate vel mali
cia tua: ꝛ maxime opa patiētie. ꝛ sic iustifi
caberis ab ip̄o Sicut magdalena ī domo
symonis leprosi. Sicut susanna in iudicio
per danielē. Tertio dꝫ pcedere ꝛ nō se ab
scondere si visitat. Signa eñi quib⁹ aīa po
test cognoscere ꝙ a sponso suo iesu xp̄o vi
sitatur: ponit Hugo de scō victore ꝓut al
legat in speculo hystoriali. li. xxviij. c. cxxiij.
dicēs. Dulcedo ī memoria suauis affectio
alienatio a sensib⁹: abstractio a prauis co
gitationib⁹ ꝯsciē exhilaratio, oblitio p̄teri
toꝝ maloꝝ intellect⁹ illuminatio, desiderij io
cundatio: ꝛ in hijs q̄dā ꝗetatio. Multe aīe
sunt que a talib⁹ visitationib⁹ se abscōdunt
sicut talpa in terra: vt cupide. vel sic noctua
in culmine dom⁹: vt ambitiose. vel sicut ver
mis in putredine: vt lubrice seu luxuriose.
Quarto debet vicem rependere si aliquod
donum ei largiatur. Deus enim nunq̄ ani
mam visitat quin aliquid ei largiatur. s. pre
sentiā bonitatē vel misericordiā. vñ Bern.
dicit sup illo verbo. Quid retribuā dño ꝛc.
Qñ ignorabā me instruxit. Qñ errabā me
reduxit. Qñ peccabā me correxit. Qñ steti
me tenuit. Qñ cecidi me erexit. Qñ iui me
duxit. Qñ veni ad ip̄m me suscepit. nec pro
his oībus quid illi rependā habeo nisi eñi
vt diligā. Nō eñi melius nec decentius q̄ꝫ p
dilectionē rependi pōt qd̄ p dilectionē da
tū est. hec ille. Semp eñi grās agendo ꝛc.
Quinto dꝫ ip̄ꝫ diligere si amore subarrat.
Vñ Hugo de scō victore dicit vbi supra.
Diligite illum: diligite propter illuꝫ: diligite
dona illius propter illū: diligite illū vt frua
ris illo. Illum tibi: ꝛ te illi dilige. Dona illi⁹
ab illo tibi propter te. hec pura ꝛ casta dile
ctio est. hec ille. Sic ergo xp̄us sponsus aīe
summe debet diligi. Sexto debet formosa
appere si pulchritudo in ea q̄rat. Spōsus
eñi aīe est speciosus forma p̄ filijs hoim. id̄
sponsam q̄rit pulchrā. nō corpalit: sꝫ spūalr
cum venustate coloris ꝛ integritate mem
broꝝ. ergo nō dꝫ esse nimis magna p̄sumē
do de ꝯtēplatiōe. nec nimis pua se vilifican
do affectu tpaliū: sed debet in medio ꝯsiste
re. vt Ezechiel quē spūs dñi eleuauit inter
celū ꝛ terrā. dꝫ esse alba p innocentiā ꝛ pu
ritatē. rubea p dilectionē ꝛ charitatē. vt di
cat illud Cant. vi. Pulchra sum ꝛ decora fi
lie hierl'm. dꝫ esse nigra p subiectionē ꝛ hu
militatē. vt dicit illud Cant. i. Nigra sum s;
formosa. vt sic audiat a spōso suo illud Cā
tic. i. Tota pulchra es amica mea ꝛc. Bea
ta agnes hanc honestatem conseruare cu
piens grande certamen habuit ꝯtra prefe
ctū vrbis qui voluit polluere sue fame hone
statē trahēdo ip̄am ad ꝓstibulū. In quo su
perauit sex machinamenta opprobriosa p̄
fecti. Primo fecit ipsam nudam per ciuita
teꝫ duci vt nuditate magis erubesceret. So
lent enim virgines magis nuditatem time
re q̄ꝫ penam. Eccli. xvi. Eras nuda ꝛ confu
sione plena. Istud teluꝫ superauit densitate
capilloꝝ qui eā induerunt ꝛ ꝯfusionē ꝓpul
sauerūt. i. Cor. x. Capilli ꝓ velamine mulie
ri dati sunt. Scd̄o fecit ip̄am ī loco turpi. s.

in pstibulo includi vt non re᷑ et honestatem pollueret. Johel.iij. Posuerũt puellã in pstibulo. Istud telũ supauit pñtia angelica. Esa.xxxv. In domib⁹ in quib⁹ prius habitabant dracones orietur viror calami. Tertio fecit ipsam recludi in obscuro loco: vt loci obscuritas virginem deterreret.ij. Cor.vi. Que societas lucis ad tenebras? Istud telum supauit lumĩs claritate q̃ tanta fuit vt nullus posset eã cõtingere vel videre. Sap.xviij. Sctis autẽ tuis maxima erat lux.s.in refrigeriũ. Quarto fecit ipam relinqui sine vestimẽto vt frigoris aspitas eã affligeret. Mich.ij. Desuper tunicã palliũ sustulistis. Istud telũ supauit induta veste celesti quã sibi angeli in carcere parauerũt. Judith.x. Induit se vestimẽtis iocũditatis sue. Veste eñ candidã sibi de celo attulerũt. Quinto fecit ipam oib⁹ exponi: vt p vno quẽ cõtẽpserat oẽm haberet.ij. Macha.iiij. Ausus est optimos ephebos in lupanarib⁹ ponere. Istud telũ supauit diuina ptectiõe et ℣tute qr oẽs q̃ ingrediebant̃ ɔuertebãt̃.i. Reg.x. Insiliet in te spũs dñi et mutaberis in virũ alterũ. Sexto fecit ipaȝ illudi a filio suo vt quem noluerat habere maritũ: haberet amasiũ. Istud telũ supauit p demonis iusticiarij dei emulationem qui ipm suffocauit. vñ ipa ait. Ille cui⁹ volũtatẽ volebat pficere: potestatẽ in eũ accepit et occidit. Demones sunt iusticiarij dei: q̃ et si a seipis hñt voluntatẽ malã: a deo tñ iustam accipiũt potestatẽ.i. Reg.xviij. Spũs dñi malus insilijt in saul. Est eñ mal⁹ ppt̃ iniquã volũtatẽ.

Quinto beata agnes exiuit

obuiã sponso p fidei sinceritatẽ que consistit in sex. Nã sponsa dȝ amore sponsi a parentib⁹ separi: qr hõ relinquet patreȝ et matrem et adherebit vxori sue. Itẽ dȝ a doctore in via regulari. ptrerea dȝ gressus per modestiã moderari. Rursus dȝ de ℣tute in virtutẽ iter abbreuiari. Adhuc dȝ p vitaȝ ɔtẽplatiuã corã sponso se erigere. Tandẽ dȝ p actiuã se inclinare et flectere. Que oĩa in se habuit btã agnes. Vñ hanc fidẽ volens in ipsa corrũpere vicari⁹ prefecti multiplex ei intulit suppliciũ: sed ipa oĩa supplicia supa[...]uit. Primo fecit ignẽ copiosum succendi et ipam in ignẽ pijci vt eius ossa in cinerẽ redigerent̃. Istud certamen supauit per orationeȝ deuotã: qr mox vt orauit ignis extinctus fuit. Eccli.li. In medio ignis non sum estuata. Scdo iterũ fecit ignẽ copiosiũ succendi vt cito ɔsumeret̃. Istud certamen superauit p refrigerantẽ dei grãm q̃ sibi refrigeriũ pstitit. vñ ipa ait. Ecce nũcp spiritũ sanctũ rore celesti pfusa: foc⁹ iuxta me moritur. Tertio pontifices ydolor suscitauerũt seditioneȝ in pplo in mortẽ virginis. Istud certamen supauit p miraculi euidentiam. Nã prefect⁹ voluit eã liberare ob visum miraculũ suscitatiõis filij. Eccli.xlviij. Potentia nemo vicit illã. Quarto vicarius prefecti fecit ipaȝ in gutture gladio feriri. Istud certamen supauit p celestẽ palmã quã acq̃siuit. Apoc.vij. Stantes ante thronũ dei in ɔspectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eorum.

Sexto beata agnes obuiauit

sponso suo iesu xp̃o p miraculor sublimitatẽ. De⁹ eñ in vita psenti multiplici gloria ipam sublimauit: qr mult̃ miraculis clauit. Primo in creaturis celestib⁹. Nã de celo chorruscatio et fulgur descendit: terre motus magn⁹ pstrepuit: et pfecti filiũ de inferno liberauit. Scdo in creaturis elementalibus: qr ignis extinct⁹ est. aqua et tempestas sup paganos exorta est. Aer dũ essȝ in carcere illustrat⁹ est. terra mota est Tertio in creaturis irratiõalib⁹ que hñt tñ esse. sicut in ymagine q̃ annulũ recepit et tẽptationẽ fugauit. Que hñt viuere sicut in capellis q̃ instar plantarũ viuũt cũ crescant. Que habent sentire. sicut in agno niue candidiore qui iuxta eã stare visus est. vt pȝ diligenter inspicienti legendam eius. Quarto in creaturis intellectualibus sicut in angelo qui sibi vestẽ de celo attulit in carcere seu in pstibulo. Sicut in constantia quam mẽte et corpore sanauit.

Septimo beata agnes exiuit

obuiã spõso p vnionis insepabilitateȝ. Nã spõso suo iesu xp̃o insepabilr̃ vnit̃ dũȝ honorifice ab angelis ɔsociat̃ dũ delicate cibat̃ et satiat̃. ps. Satiabor cũ appuerit glã tua. dũ cũ sponso quiete cubat̃: qr dilectus meus mihi et ego illi. Canticor.ij. Duȝ carta dotis suscipitur et ditatur. quia coronat̃ aureola virginitatis et martyrij. Super coronam facies alteram coronam aureolam. Exo.xxv. Et sic in aula clare visionis perpetuo mansura cũ sponso induciẽ: vbi delectatio meriti in delectationẽ pmij cõuertit̃. vñ

de ipsa ait. Ipsi sum iūcta in celis quē in terris posita tota mētē deuotiōe dilexi ieternū.

In festo sctī vincētij martyris. Ser. xiij.

Firmabitur in illo et

f nō flectetur. Scribunt hec verba Eccli. xv. et in epla. Beatus Greg. li. vij. moral. dicit sic. Iustoꝝ fortitudo est carnē vincere ꝓprijs volūtatibus contraire: delectationē vite pñtis extinguere: huius mundi aspera ꝓ eternis premijs amare. Hec ille. Sup quo verbo moueo talem questionē. Utrū beatus vincentius magis coronetur laurea fortitudinis reprimēdo immobiliter timorē piculoꝝ q̄ datianus aggrediendo infatigabiliter supplicijs audaciaꝫ laborū. Ad hanc questionē rñdent duo doctores noui testamēti. Primus est beatus Aug. ſmone pmo huius diei dicēs sic. Magnū et multū mirādū spectaculū noster animus cepit: nec imanissimā et pnicio sissimā sicut solet in theatris quarūcūq nugarum Sed plane vtilissimā et fructuo sissimā voluptatē oculis interioribus hausimus cū beati Vincentij passio legeret. Terret videre inuictā martyris aīam ꝯtra insidias antiqui hostis: ꝯtra seuitiā impij iudicis: ꝯtra dolores mortis carnis: acerrima ꝯflictatiōe certantē et in adiutorio dñi cūcta superantem Hec ille. Scdus est sctūs Tho. ij ij cxxiij. arti. vi. in rñ fi. ad secūdū argumentū dicēs sic. Sustinere est principalior actus fortitudinis q̄ aggredi triplici ratione etc. Primo quidem q2 sustinere videt aliqs ab aliquo fortiori inuadente. Qui aūt aggredit inuadit ꝑ modū fortioris. Difficilius aūt est pugnare cū fortiori q̄ cū debiliori. Scdo quia ille qui sustinet iā sentit picula īminentia. ille aūt qui aggredit hꝫ ea vt futura. Difficilius aūt est nō moueri a pñtibus q̄ a futuris etc. Tertio q2 sustinere importat diuturnitatē tpis: ſ aggredi pōt aliqs ex subito motu. Difficilius est diu manere immobilē q̄ subito motu moueri ad aliqd arduū Unde phs dicit. iij. ethi. ꝙ quidaꝫ sunt preuolantes ante pericula et in ipsis discedūt. fortes autē econtrario se habent. et in sustinendo iusticiā maxime aliqui fortes dicuntur. Hec Tho. Sciendū ꝙ exteriorē actum virtutis quandoq aliqui efficiunt non habentes virtuteꝫ: sed ex aliqua alia causa q̄ ex virtute. Et ideo phs. iij. ethi. ponit quattuor modos eoꝝ qui similitudinarie dicū-tur fortes: quasi exercentes actuꝫ fortitudinis preter virtutē. Quidaꝫ enī ferunt in id quod est difficile ac si non esset difficile ꝓpter ignorantiā. q2 scꝫ non percipiunt magnitudinē periculi. Quidā aūt propter bonā spem ad pericula vincēda. q2 scꝫ sunt experti sepe pericula euasisse. Quidaꝫ vero ꝓpter scientiā et artē quandā. sicut ꝯtingit in militibus qui propter peritiā armoꝝ et exercitiuꝫ non reputant grauia pericula belli estimantes se per artē suam posse cōtra ea defendi. Sicut Vegetius dicit in libro de re militari. Nemo facere metuit qd se bñ didicisse ꝯfidit. Quidā ꝓpter impulsum passionis vel tristicie vel ire quam vult repellere. Quidā ꝓpter electionē alicuius tpalis cōmodi acquirēdi. puta honoris voluptatis seu lucri. vel alicuius incōmodi vitādi. puta vituperij afflictōis seu dāni. Hi enī nō dicuntur vere fortes: ſ similudinarie. Vere aūt fortis est q̄ hꝫ firmitatē animi in sustinendis et repellendis hijs in quibus maxime est difficile firmitateꝫ habere. s. in piculis grauibus. Unde Ambro. lib. i. de officijs dicit sic. Nō mediocris animi est fortitudo q̄ sola defendit ornamenta virtutū oīm et iusticiā custodit. et q̄ inexpiabili ꝑlio aduersus oīa vitia decertat. inuicta ad labores ad picula. Rigidior aduersus voluptates: auariciā fugat tāq̄ labē quandā q̄ virtutē effeminat. Hec ille. Et Tullius in sua rethorica dicit. Fortitudo est cōsiderata piculoꝝ ꝑpessio et laborū susceptio. Sꝫ fortitudo animi dr̄ q̄ firmiter retinet volūtatē hoīs in bono rōnis contra maxima mala vt hō sustinet ꝑsonales īpugnatiōes ꝓpter summū bonū quod est deus queadmodū referunt sancti martyres quibus debet laurea fortitudīs in celo ſm̄ specialē graduꝫ beatitudīs. Scdm id Math. v. Beati q̄ ꝑsecutionē patiunt ꝓpter insticiā: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Quē graduꝫ assecutus est btūs vincētius ꝑ gliosum triumphū sue fortitudinis et firmitatē sue voluntatis in deo. ideo dicitur. Firmabit in illo.

Firmabitur in illo

- Per fidelitatem.
- Per charitatem.
- Per longanimitatem.
- Per perseuerantiam.
- Per constantiam.
- Per patientiam.
- Per fortitudinem.
- Per beatitudinem.

Primo beatus vincentius firmat in xp̄o p fidelitatē que causam pugne in via iusticie insinuat. ꝛ ista ostendit lucrū ppter qđ est dimicandū. Vñ hāc fidē vsqȝ ad mortē debem⁹ testificari. iuxta illud .i. Pet. iiij. Nemo vestrū patiat quasi homicida aut fur aut aliq̄d hmōi. Si autē vt xpian⁹ nō erubescat: glorificet aūt deū in isto noīe. Sciendū q̄ xpian⁹ dr ille qui est xp̄i. dicit aūt aliq̄s eē xp̄i quadruplr. Primo qꝛ ꝓfitet fidē xp̄i nō solū corde credendo fidei veritatē: sed etiā exteri⁹ ore ꝓtestādo. Roma. x. Corde credit ad iusticiā: ore aūt confessio fit ad salutē. Scđo qꝛ spiritu xp̄i ad opa v̄tuosa ꝓcedit. ſm illđ Roma. viij. Si quis spm̄ xp̄i nō hꝫ: hic nō est eius. Nō solū eñ p v̄ba dꝫ q̄s ꝯfiteri veritatem fidei: sed etiā p facta fidē xp̄i dꝫ ostendere. Scđm illud Jaco. ij. Ostendā tibi ex opibus fidē meā. Vñ ꝛ de q̄busdā dr Tytū .i. Confitent se nosse deū: factis aūt negant. Et iō xpianus dr nō solū qui patit ꝓ fidei ꝯfessione que fit p verba: sed etiā quicunqȝ patit ꝓ quocūqȝ bono ope faciendo. Tertio qꝛ ad imitationē xp̄i peccatis moritur. ſm illud Gal. v. Qui aūt sunt xp̄i carnem suā crucifixerūt cū vitijs ꝛ ꝯcupiscētijs. Vñ xpianus dicit qui ꝓ quocūqȝ peccato vitando patit ꝓpter xp̄m. sicut ꝓ integritate carnis seruāda legunt alique mulieres vitam ꝯtempsisse. Dicit eñ Aug. i. de ciuitate dei. Qꝛ quedā sancte femine tpe persecutionis vt insectatores sue pudicicie deuitarēt se in fluuiū deiecerunt: eoqȝ modo defuncte sunt. earūqȝ martyria in catholica ecclia veneratione celeberrima frequentant. Quarto quia pro veritate iusticie reprehēdendo vitia patitur. Deus eñ hmōi opa a nobis requirit ꝛ nos ꝓ eis remunerat. Unde ꝛ beati iohānis baptiste in ecclia martyriū celebratur. qui nō pro defendenda fide: sed pro reprehensione adulterij mortē sustinuit. vt pꝫ Marci. vi. Beatus vincenti⁹ his quatuor modis fuit vere xpianus. Primo per apertam fidei confessionem. Unde dicitur de eo q̄ dixit datiano de mandato Valerij episcopi. Nepharium apud christianā prudentiam esse cognosce diuinitatis cultū abnegando blasphemare. Secundo per deuotam orationē. Unde dicitur de eo. Sursum erectis luminibus dominum precabatur. Tertio per corporis mortificationem, quia timore diuino carnē suā confixit. ps. Confige timore tuo carnes meas. Quarto p durā increpationē. ps. Sagitte potentis acute cū carbonibus desolatorijs. Ista eni sagitta fuit potens: quia iram tyranni non timuit. Fuit acuta: quia eius cor medullitus penetrauit. Fuit accensa: quia zelo dei hoc fecit. ꝛ sic firmat⁹ est in xp̄o p fidelitatē ꝛc.

Secundo beatus vincentius firmatur in xp̄o per charitatē que mortis periculū imperat in via militie ad preliādū. Unde Maximus in quodā ſmone dicit sic. Charitas xp̄i in martyribus suis vicit. Et Joh. xv. Maiorē charitatē nemo hꝫ q̄ȝ vt aīam suā ponat quis pro amicis suis. Etiā sine charitate martyriuȝ nil valet. ſm illud .i. Cor. xiij. Si tradidero corpus meū ita vt ardeā: charitatē aūt non habuero nihil mihi ꝓdest. Primū eñ motiuū ad actū virtutis est amor charitatis. Sicut semē vł radix est primū motiuū ad fructū. ꝛ ex hoc aliquis actus precipue ad perfectionē vite ptinet. iuxta illud Col. iij. Charitas est vinculū perfectionis. Martyriū aūt inter oēs actus virtuosos maxime demonstrat perfectionem charitatis. Quia tanto magis aliquam rem quis ostenditur amare quanto pro ea rem magis amatā cōtemnit: ꝛ rem magis odiosaȝ eligit pati. Sed inter omia alia bona presentis vite maxime amat homo ip̄am vitaȝ. ꝛ econtrario maxime odit ipsam mortē: ꝛ precipue cū doloribus corporaliū tormentorū quorū metu etiā bruta animalia a maximis voluptatibus absterrentur. vt Aug. dicit lib. lxxxiij questionuȝ. Charitas aūt facit quadruplex incendiuȝ. Primo facit incendiuȝ amoris. Luce. vlti. Nonne cor nostruȝ ardens erat in nobis: Secundo facit incendiuȝ sermonis. Eccli. xlviij. Surrexit helyas quasi ignis: ꝛ v̄bū illius quasi facula ardebat. Tertio facit incendium operationis. Job. xxxvij. Nonne vestimenta tua .i. opera tua calida sunt cuȝ perflata fuerint vento austro .i. spiritusctō. Quarto facit incendiuȝ immutationis: qꝛ licet multa aduersa homo patiatur: non tamen charitas in eo extinguitur. Cant. viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatem. Charitas fecit in beato vincentio istud quadruplex incendium. scꝫ amoris in corde vnde dicitur de eo. Vir inclytus vincentius succensus igne diuini amoris. fer-

uoris in ore. Unde ipse ait ad tyrannū. exurge ꝛ toto malignitatꝭ spiritu debacchare feruoris in opere. Unde exclamat prudentius. O miles inuictissime: fortissimoꝝ fortior: iā te seua ꝛ aspera tormenta tremūt victorē. feruoris in continuatione. Unde dicit Amb. in s̄mone huius diei. Torquetur vincētius: tūditur: flagellatur: sed inuictus pro sancto nomine animus non cōcutitur plus ardēs igne celi ꝙ̄ ferri. Ignis celi est ip̄a charitas que in corde vincentij sic ardebat ꝙ ignē exteriorem frigidū faciebat. ps̄. In meditatione mea exardescet ignis. scꝫ charitatis diuine. ꝛ sic patet secundum.

Tertio beatus vincētius

firmatur in xp̄o per longanimitatē que p̄parat premiū qꝺ debet diutius expectari: ꝛ itineris longitudinē demonstrat ad certandū. Sicut eñ magnanimitas dicitur per quā aliquis habet animū tendendi in magna. ita etiā longanimitas dicitur per quā aliq̄s habet animuꝫ tendendi in aliquid quod in longum distat. ꝛ ideo sicut magnanimitas magis respicit spem tendenteꝫ in bonū ꝙ̄ audaciā vel timorē siue tristiciā que respiciūt malū: ita etiaꝫ longanimitas que sustinet aliqua mala propter aliquod bonū. nō qꝺ ex propinquo expectetur: sed qꝺ in longū differtur. propter qꝺ assequēduꝫ multa mala in presenti oportet sustinere. ꝛ sic dilatio boni sperati pertinet ad longanimitatē. Sciendū ꝙ longanimitas seu fiducia mala est quadruplex. Prima est ypocritarū q̄ est ī vanitate ꝛ simulatiōe. Job. viij. Spes ypocrite pibit. nō eñ placebit in corde suo sicut tela aranearū fiducia ei⁹. Scd̄a est superboꝝ q̄ est in potestate ꝛ exaltatiōe. Esa. xxx. Sperantes auxiliū in equis ꝛ h̄ntes fiduciā in vmbra egypti. Tertia est luxuriosoꝝ q̄ est in voluptate ꝛ carnali delectatiōe. Job. xl. Habꝫ fiduciā vt influat in os eius Quarta est cupidoꝝ in diuitiarū possessiōe ps̄. Ne timueris cū diues fact⁹ fuerit hō ꝛc̄ Fiducia aūt ꝛ longanimitas bona est iustoꝝ ꝛ pfectoꝝ que est in dn̄o p grē appositioneꝫ. Prouē. iij. Habe fiduciā in domino ex toto corde tuo. Hāc longanimitatem se habuisse ostendit beatus vincenti⁹ ex quattuor signis. Primo ex voluntate patiendi. Unde dicebat. Hoc est quod semper optaui ꝛ votis omnibus exquisiui. Et. ij. Coꝛ. xij. Libenter gloriaboꝛ in infirmitatib⁹ meis. Secundo ex firmitate sufferendi. vnde dicebat. Uidebis me plus posse dei virtute dum torqueor: ꝙ̄ possis ipse qui torques. Tertio animositate contemnendi. vnde tyranni contemnebat iram dicens. Cum mihi irasci magis putas: mihi melius incipis misereri. Quarto perpetuitate sustinendi. Unde dicebat. Hoc soluꝫ valde metuo qꝺ te mihi fingis velle misereri. Nolo vt aliq̄d minuas de supplicijs vt te victū in omnib⁹ fatearis. Et prudentius dicit de eo. Ridebat hic miles dei manus cruētas increpās ꝙ fixa non profundius intraret artus vngula. Et sic patet tertium.

Quarto beatus vincen

tius firmatur in xp̄o per perseuerantiā s̄m quā iustus iter continuat. que portū ostendit. Unde Bern̄ in ep̄lis. Tolle perseuerātiā: nec obsequiū mercedē habet: nec beneficiū gratiam: nec laudē fortitudo. Laus eñ perseuerantie in hoc consistit ꝙ aliquis nō recedit a bono propter diuturnā tolerantiā difficiliū ꝛ laboriosoꝝ. quoniā s̄m perseuerantiā aliquis perseuerat in his in quibus difficillimū est diu sustinere. Non est auteꝫ difficile sustinere bona: sed mala. Sed mala que sunt pericula mortis vt plurimū nō diu sustinentur: qꝛ vt frequentius cito trāseunt. Unde respectu illoꝝ non est precipua laus perseuerantie. Inter alia aūt mala p̄cipua sunt illa que opponuntur delectationibus tactus. quia huiusmodi mala attendūtur circa vitā. ideo sustinere difficultateꝫ q̄ prouenit ex diuturnitate boni op̄is dat laudem perseuerantie. Sciendū ꝙ perseuerātia consistit in quattuor. Primo in carnis mortificatione. Judith. iiij. Scitote qm̄ exaudiuit dn̄s preces vr̄as si permanentes p̄manseritis in ieiunijs ꝛ orationibus. Secūdo in preceptorum obseruatione. i. Paral. xxviij. Firmabo regnum eius in eternum si perseuerauerit precepta mea facere. Tertio in flagellorum perpessione. Mathei. x. Eritis odio omnibus hominibus propter me. qui autem perseuerauerit vsqꝫ in fineꝫ hic saluus erit. Quarto in fidei predicatione. Hebreorum. xij. In disciplina perseuerate. Beatus Uincentius firmiter in his perseuerauit propter quattuor. Primo ab infantia sui deo tam mente ꝙ̄ corpore consecratione. Nam in plenitudine fidei et sancte honestatis: et vere deuotionis

⁊ veritatis scripture nutrit⁹ in oī scītate se exercuit. Scdo a pueritia sui gratiosa inter hoīes conuersatiōe. Nā ante deū ⁊ ante homines sctōs ꝓpter sctōꝝ moꝝ elegantiam grām inuenit ⁊ habuit. Tertio in dyaconatus officio acceptissima xpo ⁊ ecclie administratione. Existens quippe sub epo valecio dyacon⁹ re ⁊ noīe suū officiū digne adimpleuit. Quarto ꝑ fide xpi ⁊ doctria euāgelij ardentissima concertatione. Nā cōtra dacianū tyrannū disceptās ipm doctrina rōne ⁊ exēplo mirabilit̄ ꝯfutauit. vt pꝫ ⁊c.

Quinto beatus vincen

tius firmat̄ in xpo ꝑ cōstantiā q̄ difficultatē virtute supat in labore multū adiuuans Constātia em̄ facit firmiter ꝑsistere in bono ꝯtra difficultatē que ꝓuenit ex q̄buscūqꝫ exteriorib⁹ impedimētis. ps. Non dabis ineternū fluctuationē iusto. Sciendū ꝙ cōstantia est necessaria ad quatuor. Primo ad despiciendū ꝓspera. Judith. ix. Da mihi in aīo ꝯstātiā vt ꝯtemnā illū. Et. i. Machab. ij. Mathatias ⁊ filij ei⁹ cōstanter steterunt aduersus nuncios regis anthiochie. Scdo ad sustinēdū aduersa. ij. Machab. viij. Et linguā postulans cito ꝓtulit ⁊ man⁹ ꝯstanter extendit. his verbis ꝯstantes sunt effecti ꝓ patrijs legib⁹ mori. Tertio ad testificādū vera. Act. iiij. Vidētes aūt ꝯstantiā petri ⁊ iohānis cōpto ꝙ hoīes essent sine litteris ⁊ ydiote. Eiusdē. xxiij. Sequente nocte assistens ei dn̄s ait. Constās esto sicut testificat⁹ es de me in hirl̄m. Sic oportet te testificari rome. Quarto ad aggrediendūꝫ terribilia. Judith. vlti. Horruerūt perse constātiā ei⁹ ⁊ medi audaciā ei⁹. Et. i. Machab. ix. Cōuenerūt in iudā oēs cōstantes corde ⁊ ꝯtrita est dextera pars ab eis. Et Sap. v. Stabūt iusti in magna ꝯstantia aduersus eos qui se angustiauerūt. Beat⁹ vincenti⁹ habuit maximā mentis ꝯstantiā, vnde dicitur de eo. Inter hec manet immot⁹ ille dei seruulus. quā constantiaꝫ demonstrauit in quadruplici certamine. Primuꝫ certamen fuit in eculeo, in quo fecit eū dacianus toto corpore distendi. distentū diuersis vulneribus cruciari. cruciatū ferreis pectinibus laniari. ⁊ carnifices ad seuiendū crudeli⁹ verberibus fecit vrgeri Secundū certamē habuit in craticule incendio: vbi totuꝫ corpus vncinis ferreis aperitur. ardentes lamine infiguntur. sale ignis aspergitur. telis viscera extra iaciuntur. Tertiū certamen habuit in carceris ergastulo. Nā tyrann⁹ fecit ipm in obscuro carcē includi: ibi testas acutissimas congeri. in ligno pedes affigi. ⁊ sine oī humano solatio derelinqui. Quartū certamen habuit in molli lectulo. Postq̄ꝫ em̄ tyrannus vidit se eū per asperitates tormentorū vincere non posse: in lecto mollissimo eū reclinare fecit putans per delitias ipsuꝫ allicere posse. Vicit autē ista certamina maxima mentis cōstantia. Unde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Tanta in vincentio penarū asperitas seuiebat in membris ⁊ tāta securitas resonabat in verbis vt putaremus aliū loqui ⁊ aliū torqueri. Et vere sic erat. Caro enim patiebatur ⁊ spiritus loquebatur. Habuit em̄ plurima auxilia quibus constans fiebat. Primo lucē ineffabilem que carcerē obscurū illustrauit. Secundo florū redolentiā amenissimā que carcerem mirabili odore confortauit. Tertio affectionē liberā que compedes grandi virtute resoluit. Quarto societatē angelicā quā christus misericorditer sibi destinauit.

Sexto beatus vincētius

firmatur in xpo per patientiā que in cōmistabilibus bonū virtutis defensat quasi cūcta conseruans. Unde Aug. in sermone de sancto Cypriano dicit sic. Facile est martyrem celebrando venerari: sed magnū est fidem ⁊ patientiā eius imitari. Nā patiētia est ꝑncipalius circa tristitias eo ꝙ patiēs aliquis dicitur non ex hoc ꝙ non fugit: sed ex hoc ꝙ laudabiliter se habet in patiendo que presentialiter nocent. vt scꝫ non inordinate ex eis tristetur. Sciendū ꝙ aduersitates tolerande sunt patienter propter quattuor. Primo propter iparū paruitatē. i. Petri i. Modicū nūc oportet contristari in varijs temptationibus vt probatio fidei vr̄e multo sit preciosior auro quod per ignē ꝓbatur. Secundo propter rerū paucitatem. ps. Patientia pauperū non peribit in finē. Tertio ꝓpter dolorū breuitatē. ps. Scdm multitudinē dolorū meoꝝ in corde meo cōsolationes tue letificauerunt aīam meam. Quarto propter retributionis perpetuitatem. Roma. viij. Nō sunt condigne passiones huius temporis ad futurā gloriaꝫ ⁊c. Beatus vincentius habuit maximam patientiam in supplicijs. Unde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Habebat vincentius

in sermone fiduciam: in passione toleranti-
am. Nam eius supplicia fuerunt grauissima
numerositate: acerbitate: diuturnitate: im-
placabilitate: que oīa vicit summa patiētia.
Vñ Aug. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Fi-
des pugnat: ⁊ quādo fides pugnat nullꝰ ex-
pugnat. qꝛ ⁊ si laniat̄ ⁊ si lacerat̄ nō perit q̄
xp̄i sanguine ē redemptꝰ. Potēs homo nō
pōt perdere qđ emit auro suo: ⁊ xp̄s perdet
qđ emit sanguine suo? Sed hoc totū nō ad
hoīs sed ad dei gloriā referat̄. Ab ipso vere
est patiētia vera: patientia sancta: patientia
religiosa: patientia xp̄iana que donū dei est
hec ille: ⁊ sic patet sextum.

Septimo beatus vincen-

tius firmat̄ in xp̄o per fortitudinē que mor-
tem victoriose expugnat in periculis vexillū
tenēs. Vñ Cyprianꝰ in s̄mone de martyri
bus dicit sic. O beati martyres quibꝰ vos
laudibꝰ predicē. O milites fortissimi robur
corporis vestri quo preconio vocis explicē.
Sciendū ꝙ fortitudo gratuita que est do-
num dei: firmat animū homīs in bono iusti
cie dei que est ꝑ fidē iesu xp̄i. vt dr̄ Rom. iij.
Et talis fortitudo pōt attēdi circa quattuor.
Primo inquātum defendit̄ bonū cōmune
decertando in acie ꝑ iustuꝫ bellū. Secūdo
inquantū iudex vel priuata persona nō re-
cedit a iusto iudicio timore gladij imminen-
tis vel cuiuscunqꝫ periculi: etiā si sit mortife
rum. Tertio inquātū aliq̄s nō refugit ami
co infirmāti obsequi ꝑpt̄ timorē mortifere
infectionis. Quarto inquantū aliq̄s nō re
fugit itinerari ad aliqđ pium negociū prose
quendū ꝑpt̄ timorē naufragij vel latronuꝫ
Beatꝰ vincētiꝰ fortissime oīa pericula mor
tis vicit. Unde Aug. dicit sic. Beatus vin
centiꝰ vicit in v̄bis: vicit in penis: vicit in cō
fessione: vicit in tribulatiōe: vicit exustus: vi
cit submersus: vicit viuus: vicit mortuꝰ. hec
ille. Sic em̄ respondit Daciano. vt dic̄ Pru
dentius. Tormēta: carcer: vngule: stridēsqꝫ
flammis lamina: atqꝫ ipsa penarum vltima
mors xp̄ianis ludus est. Et sic pꝫ septimū.

Octauo beatus vincenti

us firmat̄ in xp̄o per beatitudinē que coro-
na glorie ip̄m in celis decorat premiuꝫ vltra
meritū reddens. Vñ Apoc. vi. dicit̄ de eo.
Data est ei corona ⁊ exiuit vincens vt vin-
ceret. Et angeli dixerūt ei. Agnosce o vincē
ti: quia pro cuiꝰ nomine decertasti: ipse tibi
coronam preparatam seruat in celis: qui te
victorem fecit in penis. quam nobis conce-
dat. Amen.

In conuersione sancti Pauli apostoli Sermo. xiiij.

Tupebant omnes
s qui audiebāt. Act. ix. ⁊ in epi
stola hodierna. Beatꝰ Aug.
in lib. de vidēdo deū ad paulinā dic̄ sic. Ip̄a
dei substantia a quibusdaꝫ videri potuit in
hac vita positis. sicut a moyse ⁊ paulo q̄ ra-
ptus audiuit ineffabilia verba q̄ non licꝫ ho
mini loqui. Super quo moueo talē questio
nem. Utrū beatꝰ paulꝰ per sui admirabileꝫ
conuersionē raptꝰ fuerit ad gloriosam dei
visionē. Ad istā questionē r̄ñdent duo do-
ctores noui testamēti. Primꝰ est beatus
Aug. li. xij. super Genesim ad litterā dicēs
sic. Cur non credamꝰ ꝙ tanto ap̄lo doctori
gentiū rapto vsqꝫ ad ipsam excellentissimā
visionē voluerit deꝰ demōstrare vitā in qua
post hanc vitā viuendū est in eternū. hec il-
le. Secūdus est sanctꝰ Tho. s̄c̄da s̄c̄e. q.
clxxv. arti. iij. dic̄ sic. Quidā dixerūt paulum
in raptu nō vidisse ip̄am dei essentiam: sed
quandā refulgentiā claritat̄ ipsius. Sed cō-
trariū manifeste ip̄a v̄ba ap̄li designāt. Di-
cit em̄ se audisse ineffabilia v̄ba q̄ non licet
homini loqui. huiusmodi autē vident̄ ea q̄
ꝑtinent ad visionē beatoꝝ que excedit sta-
tum vie. s̄m illđ Esa. lxiij. Oculus nō vidit
deus absqꝫ te q̄ preparasti diligētibus te: ⁊
ideo cōuenientiꝰ dicitur ꝙ deū per essentiā
vidit. hec Tho. Sciēdū ꝙ mens humana
diuinitꝰ rapit̄ ad contēplandā v̄itatē diui-
nam quattuor modis. Primo vt contem-
pletur eā per similitudines quasdā imagina
rias. ⁊ talis fuit excessus mētis q̄ cecidit su-
pra petrū. vt pꝫ Act. x. Secundo vt contē
pletur eam per intelligibiles effectꝰ. Et talis
fuit excessus dauid dicentis in ps̄. Ego dixi
in excessu meo om̄is homo mēdax. Tertio
vt cōtemplet̄ eā in sua essentia ꝑ lumē gl̄ie
qđ fit velut forma imanens. ⁊ talis visio ē
in sanctis in patria. Quarto vt cōtemple-
tur eā in sua essentia ꝑ lumē glorie qđ fit ve
lit passio transiens. ⁊ talis fuit raptꝰ pauli
⁊ etiā moysi. ⁊ satis cōgruent̄. qꝛ sicut moy
ses fuit p̄mus doctor iudeorum. ita paulus
fuit primus doctor gentiū. Unde visio pau
li in illo raptu: quantū ad aliquid fuit simi-
lis visioni beatorum. scꝫ quantū ad id qđ vi

debatur ⁊ quantū ad aliquid dissimilis. scʒ quantū ad modū vidēdi: qꝛ nō ita perfecte vidit: sicut sancti q̄ sunt in patria. Vñ Augus. dicit lib. xij. super Genesim ad litteraʒ Apostolo arrepto, a carnis sensibus in tertium celum: hoc defuit ad plenā perfectāqʒ rerum cognitionē: que angelis inest ꝙ siue in corpore siue extra corpus esset nesciebat Hoc itaqʒ non deerit cum receptis corporibus in resurrectione mortuoꝝ corruptibile hoc induerit incorruptionē. hec ille. Et quia in tali visione acceperat noticiam sacramētorum iesu xp̄i. prout ipsemet dicit Gal. i. Notum vobis facio euangeliū qḋ euangelizatum est a me: quia non ſm hominez sed per reuelationem iesu xp̄i. Ideo stupebant omnes qui audiebant. vt dicit thema.

Stupebant omnes.

Angeli qui audiebant eum angelice viuentem.

Iusti qui audiebant eum iuste se regentem.

Penitentes qui audiebant eum conuerse gradientem.

Iudei qui audiebant eum synagogam euertentem.

Gentiles qui audiebant eum mundana arguentem.

Peccatores qui audiebant eum peruerse incedentem.

Primo stupent omnes

angeli qui audiunt beatum paulū angelice viuentem. In angelis eñ cōsiderant quattuor. Primo virginalis mundicia. Math. xxij. Angeli dei in celo neqʒ nubēt neqʒ nubentur. Secundo charitas ignita. ps̄. Qui facit angelos suos spirit⁹ ⁊ ministros suos ignem vrentem. Tertio velox obedientia. ps̄. Angeli dei ministri eius qui facitis voluntatem eius. Quarto sollicita custodia. ps̄. Angelis suis de⁹ mandauit de te: vt custodiant te in oīb⁹ vijs tuis. Stupent angeli ⁊ admirantur in paulo hodie conuerso has quattuoꝛ ꝓprietates. Primo eius virginalem mundiciaʒ. Fuit eñ ꝟgo sicut ipsemet testatur de ꝟginib⁹. i. Coꝛ. vij. dicens sic. Volo oēs homines esse sicut meipm̄. Chryso. de laudib⁹ pauli dicit sic Ioseph pudicicie ꝟtute decoratus est. Et ego vereoꝛ ne iam ridiculum sit hinc etiam paulum laudare qui semetipm̄ crucifigēs: nō solum humanoꝝ corporum pulchritudines: sed oīa etiam que videnꝭ rebus clara ac decora cernebat. quēadmoduʒ nos fauillam cinerēqʒ cōspicim⁹: qui q̄si mortuus ad mortuū inmobilis permanebat. hec ille. Secūdo ei⁹ charitatem ignitaʒ. Ignem eñ charitatis nihil in eo extinguere poterat. Sicut ipse ait Romanos. viij. Certus sum eñ ꝙ neqʒ mors neqʒ vita ⁊c. poterit nos separare a charitate xp̄i. ⁊ Chryso. dicit. Vt eñ ferrū missum in ignē totū ignis efficitur: sic Paulus charitate succensus tot⁹ efficiꝭ charitas. Tertio ei⁹ velocē obedientiā quā hodie demonstrauit: cum dixit. Dñe quid me vis facere. Ex magna obediētia totū munduʒ p̄dicando circuiuit. Chryso. Paul⁹ tanq̄ pennat⁹ totū docendo peruolauit orbē. Quarto ei⁹ sollicitā custodiā. Quidā eñ angeli custodiunt mundū vniuersum. sicut dñatiōes. Quidam prouincias: vt p̄ncipat⁹. Quidaʒ loca specialia: vt archangeli. Quidaʒ singulares personas: vt angeli. Paulus aūt curā habuit de vniuerso mūdo. Chryso. Nullus angelus ita creditū sibi populum gubernauit: vt paulus vniuersuʒ orbē. Curā habuit de prouincijs. Chryso. Tanta paulus ꝟtute ꝓgressus est vt vix triginta annoꝝ spacio: ⁊ Romanos: ⁊ Persas: ⁊ Parthos: ⁊ Medos: ⁊ Indos: ⁊ Sathas: et Ethiopes: sub iugo mitteret veritatis. Curā habuit de specialibus locis: ad que particulares ep̄las destinauit. Sicut de roma: corītho: galatia: epheso ⁊c. Curā habuit de singularib⁹ personis. sicut de Timotheo. Tito. Philemone ⁊c. Ideo angeli stupent in paulo angelicā eius vitam ⁊c.

Secundo stupent omnes

iusti qui audiunt beatū paulū iuste se gerentem. Nam iusti habēt quattuoꝛ in se q̄ vehementer admiranꝭ in paulo hodie cōuerso. Primo celestiū contemplationē. Phil. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Conuersatio autē dicit totā vitā homīs. Sed coꝝ q̄ sunt in celo est q̄druplex diuersitas. Quidā eñ sunt in celo tm̄ corde: vt pigri ⁊ desidiosi scʒ qui bona ꝓposita q̄ habent opere nō implēt. Quidā tm̄ oꝛe vt p̄dicatores ꝟbosi. Quidam ꝟo tm̄ ope exterioꝛi: vt ypocrite ⁊ vani gl̄iosi. Quidā autē oīb⁹ modis: sicut paulus qui habuit sancta desideria. Phil. i. Cupio dissolui ⁊ esse cuʒ xp̄o. Habuit sincerissima ꝟba. ij. Coꝛ. ij. Ex sinceritate sicut ex deo corā deo in xp̄o loquimur. Habuit solli

cita opera.ij.Thessal.ij.In labore ꝛ fatigatione nocte ꝛ die laborantes ꝛc. Secūdo bonoꝝ operū exercitationē.i.Coꝝ.xv.Abūdantius omībꝰ laboraui. Vere abundantiꝰ qꝛ plꝰ omībꝰ peragrauit.Romā.xv.Ab hierusalē vsqꝫ ad illiricū ꝑ circuitū repleui euāgelium. Vere abūdantiꝰ qꝛ plures pre oībꝰ ad fidē cōuertit.scꝫ innumerabilē pplm gentiliū.Gal.ij.Qui operatꝰ est petro in apostolatū circūcisionis:cooperatꝰ est ꝛ mihi inter gentes. Vere abūdantiꝰ:qꝛ plus omībꝰ manibꝰ laborauit.Act.xx.Ad ea que mihi opꝰ erant:ꝛ his qui mecum sunt:ministrauerūt manꝰ iste omia.Chryso.Nec vnū quidē diē in ocio ꝛ quiete passus est trāsire:vere abūdantius qꝛ plures eplas scripsit. Tertio ꝓfundam humiliationem quo ad quattuor.

Quantū ad denominationē quā humilē habuit vocans se paruulū. Cū enī prius vocaretur saulus a saulo superbo,postea vocauit se paulū quasi paruuluꝫ.i.Coꝝ.xv. Ego sum minimꝰ aploꝝ ꝛc. Quantū ad cōuersationē quā humilē habuit.i.Thessal.ij.Facti sumꝰ paruuli in medio vestrū:ecce quanta humilitas:tanqꝫ si nutrix foueat filios suos.ecce quāta auctoritas.Quoniā charissimi facti estis nobis.ecce quanta amicabilitas. Quantū ad scientiā quā humilē habuit.i.Coꝝ.ij. Non iudicaui me aliqͩd scire inter vos nisi iesum xp̄m ꝛ hūc crucifixū. Quātum ad vitā quā humilē habuit nō reputās se ꝑfectū:ſ ꝑcōrē i.Thim.i. Xp̄s iesus venit in hūc mūdū pcōres saluos facere:quorum ꝑmus ego sum. Et.i.Coꝝ.iiij.Nihil mihi consciꝰ sum:ſ nō in hoc iustificatus sum.

Quarto aduersoꝝ perpessionē. Chrysost. Paulus fuit saxo durior:ferro firmior:adamante fortior:auro incorruptibilior. Fuit quidem saxo durior:quia nulli aduersitati cedebat.Gal.ij. Quibꝰ nec ad horā cessimꝰ ꝛc. Fuit ferro firmior: qꝛ nulla ipm tribulatio cōmouebat:sed tanqꝫ incus percussionis firmabat.ij.Coꝝ.xiij. Cum enī infirmor:tunc fortior sum ꝛ potens. Fuit adamāte fortior qꝛ nulla ipm aduersitas frangebat.ij.Coꝝ.xij. Placeo mihi in infirmitatibus meis:in contumelijs:in necessitatibꝰ:in persecutionibus:in angustijs ꝓ xp̄o. Fuit auro incorruptibilior:qꝛ nec igne persecutiōis crepabat. Eccli.xi. Igne probatur aurum ꝛ argentuꝫ. Et sic patet ꝛc.

Tertio stupent omnes pe

nitentes qͩ audiūt paulū cōuerse gradientē. Hodie nāqꝫ iesus xp̄s magnū spectaculuꝫ dedit toti mūdo ex miraculosa conuersione beati pauli apostoli. Sicut ipse dicit.ij.Coꝝ.iiij. Spectaculū facti sumꝰ mūdo ꝛ angelis ꝛ hominibꝰ. Maior enī fuit gr̄a cōuersionis pauli qꝫ latronis dextri.lꝫ vtraqꝫ fuerit subita ꝛ miraculosa.Qd̄ patꝫ per duodecim signa que sunt ista. Primo ratione conuersionis. Latro enī cōuersus est a xp̄o existēte in hac vita mortali:quia dum moreretur in cruce. Paulus vero conuersus est a xp̄o existēte iam glorificato in celis. Vn̄ sanctꝰ Tho.iij parte.q.lvij.arti.vi.ad tertiū dicendum dicit sic. Xp̄s post suam ascensionem multis sanctis apparuit. Sicut legit̄ de beato paulo Act.ix. Quoniā eius dignitati nō derogat:ſi ex aliqua dispensatiōe xp̄s quādoqꝫ corporalit̄ ad terrā descendat:vt ostēdat se alicui specialiter sicut paulo. Et ne aliquis hoc credat factū fuisse xp̄o ibi non corporaliter presente:sed aliqualiter apparente. Contrariū apparet ꝑ hoc qd̄ ipse aplus i.Coꝝ.xij. Ad confirmandā resurrectiōis fidem dicit. Nouissime aūt oim tanqꝫ abortiuo visus est ꝛ mihi:qd̄ quidē veritatē resurrectionis nō probaret nisi ipm verū corpus xp̄i visum fuisset ab eo.hec Tho. Secūdo ratione acceptatōnis. Nam latro sursum leuatus in cruce nō acceptauit penā sibi debitam pro peccato suo:nec credidit xp̄m mori pro salute humani generis. Unde ipm blasphemauit dicens. Si filius dei es salua temetipm. Paulus autem in terrā prostratꝰ credidit subito se puniri pro peccato suo. Unde acceptauit hanc penam agens debitam penitentiā mentaliter pro peccato suo ps. Quoniam grauata est super me manus tua:conuersus sum in erūna mea dum configitur spina. Tertio ratione illuminationis. Nam sole obscurato visisqꝫ miraculis que fiebant in morte christi Latro illuminatus est:cum dixit. Nos quidem digna factis recipimus:hic autem nihil malefecit. Paulus vero luce circumfulsus de celo. Iuxta illud Act.xi. Subito circumfulsit eū lux de celo:perfecte illuminatus est. Quia ceciderunt ab oculis eius tanqꝫ squame. Squame enī significāt carnalia que inquināt affectum: ꝛ temporalia que obscurant intellectum. Unde.ij.Corinth.iij.dicit. Deus qͥ dixit de tenebris lucem splendescere illuxit cordibꝰ vestris. Et.i.Thessal.i. Non sumus

noctis neq tenebrarū. Quarto rōne auditionis. Nam latro audiuit xp̄m sitientem hominū salutē: cum dixit. Sitio. paulus audiuit xp̄m iam bibentē: cum dixit. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus suz? Latro audiuit vocē xp̄i deprecantis p peccatoruz conuersione. paulus audiuit voce xp̄i cōminantis p sui psecutiōe: cū dixit. Durū est tibi ɔtra stimulū calcitrare. Quīto rōne cognitiōis. Nam latro in cruce cognouit xp̄m oīm redemptorē ideo dixit Luc. xxiij. Memento mei dn̄e dū veneris in regnū tuum. Paulus ꝟo in luce cognouit xp̄m: nō soluz redēptorē sed vniuersalez glorificatorē quo ad aīam et corpus in suo raptu. ij. Cor. xij. Scio hmōi hoīem raptū vsq in tertiū celū et audiuit etc. Sexto rōne obtentiōis. Naz latro petiuit indulgentiā peccatoꝝ suoꝝ dic Memento mei dn̄e scz vt mihi miserearis: nō tm̄ ignoscendo culpā preteritā qua iniuste vixi: sed etiā presentē qua te blasphemaui et derisi. Obtinuit aūt veniā cū xp̄s ei dixit. Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Paulus petiuit promptā obedientiaz dicens. Dn̄e quid me vis facere. et obtinuit quādo sibi dictū fuit. Surge et ingredere ciuitatē etc. Septimo rōne pmissionis. Naz latroni pmisit de⁹ merito sui sanguinis beatificā fruitōnē: dicēs. Amē dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. Paulo autez pmisit ob meritū sue passionis patientie imitationem: cū dixit. Ego eīm ostēdā illi quāta oporteat eū pro nomīe meo pati. Act. ix. Octauo rōne comitatōnis. Nam latronē xp̄s duxit ad lymbū vbi fuit per tres dies: quibus ip̄e xp̄s iacuit in sepulchro. paulum autē rapuit vsq in tertiū celū per tres dies. vt ptz ij. Cor. xij. et Act. ix. Qđ est spirituale celuz vbi angeli et sancte aīe fruunt dei cōtemplatione: qr deus ostendit ei vitā in qua videndus est in eternuz: vt dicit glo. Nono rōne speculatiōis Nam latro fuit speculū diuine miseratōis vt nemo desperet de mīsicordia dei. etiam si perseuerauerit peccare vsq ad finem vite. vt habet de pe dist. vij. ca. nemo Paulus autem fuit speculum dilectionis et vas electionis. Act. ix. Uade anania: quoniam vas electionis mihi est iste. Decimo ratione correptionis. Nam latro fuit correptor vnius puta latronis consocij. Paulus autem importunus fidei predicator. ideo dicitur. Portet nomen meū coram gen. Undecimo ratione passionis. Nam latro portauit crucem propriam et stigmata ppria: qr fregerunt eius crura. Joh. xix. Paulus autē crucez xp̄i. Gal. vi. Mihi absit gloriari nisi in cruce dn̄i nostri iesu xp̄i. et stigmata eius Ego stigmata dn̄i nr̄i iesu xp̄i in cruce mecum porto. Duodecimo ratione glorificationis. Nam latro meruit gloriā per martyrij sui confessionē que sibi fuit p baptismo. vt habet de conse. di. iiij. ca. baptismi vicē. paulus aūt baptizatus est baptismo sp̄ussancti sicut ceteri apostoli: nō tamē in specie ignis sed in specie lucis. Itez baptismo lachrymose cōpunctiōis. Chryso. Juges lachrymarū fontes nō dieb⁹ solū sed etiā noctib⁹ effundebat. Item baptismo aque. vn̄ dicit. Surgens baptizat⁹ est. Item baptismo sanguinis: quia in suo sanguine baptizat⁹ fuit etc.

Quarto stupent omnes

iudei qui audiūt eum synagogā euertentē. Nam ante cōuersionē emulabat synagogā quadruplicirer. Primo ip̄am nimis zelando. Gal. i. Ampli⁹ emulator existens paternarum mearū traditionū. Secundo ecclesiam xp̄i nimis impugnando. Jbidem. Supra modū persequebar ecclesiaz dei et expugnabam illam. Tertio nomen xp̄i nimis odiendo. Act. ix. Hic est qui impugnabat eos qui inuocabant nomē illud. De his tribus simul. i. Thimo i dicit. Prim⁹ fui blasphem⁹ persecutor et cōtumeliosus. Quarto in discipulos dn̄i nimis seuiendo. scz per odiuz in corde. Unde dicit. Saulus adhuc spirans per asperitatem in ore: cum dicitur minarū. per penarū irrogationē in personis cum dicitur. et cedis in discipu. dn̄i. per expoliationem in rebus. Act. viij. Saulus autez deuastabat ecclesiam per domos intrans. Sed ab hac synagoge emulatione conuersus est hodie ad ipsius euersionē. scilz synagogam euacuando: ecclesiaz fundando: xp̄i nomen predicando: discipulos xp̄i ampliādo atq confortando. Unde dicitur Act. ix. Paulus magis conualescebat et confundebat iudeos q habitabāt damasci: affirmās quoniam hic est christus etc.

Quinto stupent omnes

gentiles qui audiunt eum mundana arguentem. Nam in gentibus erāt quatuor. scz Primo magna potentia regum et imperatorum Secūdo magna sapientia philosophoꝝ et doctoꝝ. Tertio magna eloquētia

rhetorum ⁊ oratoꝝ. Quarto magna inso-lentia errorum ⁊ vicioꝝ. Contra ista pau-lus assumpsit alia quattuor. Contra mūdi potentiā assumpsit ꝟtutē ⁊ cōstantiā. Act. xxiij. Apparuit aūt illi dn̄s dicēs. Constās esto paule oportet te rome testificari. Con-tra vanā sapientiā assumpsit ꝟitatē euāge-licam. i. Cor. ij. Non em̄ me iudicaui aliq̄d scire inť vos nisi xp̄m iesū: ⁊ hūc crucifixū. Contra rhetorū eloquentiā assumpsit fru-ctuosam facundiā. Ibidē. Sermo meꝰ ⁊ p̄-dicatio mea nō ē in persuasibilibꝰ humane sapientie ꝟbis sed in ostensione spiritus ve-ritatis. Cōtra errorū insolentiā assumpsit fidei prudentiā. Act. xvij. Dixit athenien-sibus. Qd̄ ergo ignorātes colitis hoc ego nū-cio vobis. vnde nec timor tyrannorum: nec subsannatio philosophoꝝ deridentiū xp̄ia-nos colentes hoīem crucifixū potuerunt re-trahere paulū a predicatōne fidei xp̄i. Act. ix. Uas electionis mihi est iste vt portet no-men meū corā gētibꝰ ⁊ regibꝰ ⁊ filijs isrl̄ ⁊c.

Sexto peccatores stupēt

audientes eum peruerse incedentez. Ut em̄ dicit Luce. xv. Gaudiū est angelis dei sup̄ vno pctōre penitentiā agente. Gaudiū em̄ de cōuersione pctōris tanto ē maius: quāto misericordia indulgēs est maior. que cogno-scitur ex magnitudie pctī. Rom̄. v. Ubi su-perabundauit delictū supabundare ꝯsueuit ⁊ grā. sed duo fuerūt maximi pctōres. Qui mirabiliť cōuersi sunt: quoꝝ vnꝰ altero gra-uius peccauit. s. latro in cruce: ⁊ paulus in lu-ce. sic tn̄ ꝙ pctm̄ pauli fuit grauiꝰ ꝙ̄ pctm̄ la-tronis. vt pꝫ per duodecī signa. Primo ob-iectiue. Nam pctm̄ qd̄ est cōtra substantiaꝫ homīs est grauius ꝙ̄ pctm̄ qd̄ est cōtra res exteriores. sicut furtū. Etiam grauius ē pec-catū qd̄ īmediate contra deū cōmittiť. sicut infidelitas: blasphemia ⁊c. Sed latro offen-dit hoīem furādo diuitias eius. paulus au-ferendo vitā eiꝰ: q2 ille sitiebat hoīm diuiti-as: iste sitiebat sanctoꝝ sanguinē. Ille spoli-abat domos rebus. iste viris ⁊ mulieribus ipsos durissime incarcerādo. Secundo re-pugnatiue. Nam maiori virtuti opponitur grauiꝰ pctm̄. Sicut odiū dei qd̄ opponitur charitati dei. Sed latro peccauit cōtra cha-ritatem proximi: quia contra precepta secū-de tabule. paulus autē contra charitatē dei: quia contra precepta prime tabule que or-dinant hoīem in deum. Tertio intensiue.

Nam quanto voluntas fuerit maior ad pec-candū: tanto homo grauius peccat. Sed de paulo dicitur Act. ix. Ibat ergo saulus fu-rijs inuectus: dirumqꝫ toto pectore virus ef-flabat per totaꝫ iud. fer. in san. vt christi mē-bra la. in terris. Quarto terminatiue. Naꝫ in ordine quoꜯlibet peccatoꝝ vnum pctm̄ est grauiꝰ altero ſm qd̄ est circa aliqd̄ prin-cipalius vel minꝰ principale. Sed peccatuꝫ latronis fuit p̄ncipaliter de alieno victū que-rere. peccatū autē pauli fuit hoīm salutē im-pedire: qd̄ est p̄ncipalius ab homine deside-ratum. Quinto inclinatiue. Nam grauius peccat cuiꝰ voluntas ex intentione peioris finis inclinať ad peccandū. Sed latro incli-nabatur ad peccandū timore paupertatis: cupiditate diuitiarum. paulus autē odio: in-uidia cum alijs disputantibꝰ cū stephano.

Sexto iniuriatiue. Nam cause que diminu-unt iudicium rationis: sicut ignorantia. vel que diminuunt liberū motum voluntatis: sicut infirmitas vel violentia: aut metus di-minuunt peccatū. Sed peccatum latronis processit ex ignorātia. pauli ꝟo ex industria ⁊ malicia: q2 accessit ad p̄ncipem sacerdotū ⁊ petiuit ab eo epl̄. in dama. ad synagogas ⁊c. Septimo contemptiue. Nam vbi ē ma-ior concupiscentia: est maiꝰ peccatū. Inter-dum em̄ insurgit maior concupiscentie mo-tus: ex hoc ꝙ voluntas effrenate tendit in suum obiectuꝫ Sed latro contempsit homi-nes mūdanos minori concupiscentia pau-lus autē seruos xp̄i maiori concupiscentia: verbis ⁊ verberibus cruciando. Octauo extensiue. Nam quanto peccatū ad pluriuꝫ offensionem extenditur: tanto est grauius. Sed latro blasphemauit xp̄m in conspectu paucoruꝫ. paulus autē in multis ciuitatibꝰ.

Nono impugnatiue. Nam quanto impu-gnatur persona deo magis coniuncta: tan-to grauatur illud peccatū. Unde impugna-tio ⁊ offensa que fit p̄sone ꝟtuosiori ⁊ san-ctiori ē valde grauis. Sed latro impugna-uit laicos auferendo temporalia. paulꝰ aūt seruos xp̄i tollēdo spiritualia. Decimo per-turbatiue. Latro em̄ peccauit cōtra rempu-blicam terrenā perturbando. paulꝰ aūt con-tra celestem scandalizādo Undecimo of-fensiue. Latro em̄ offendit xp̄m p̄ se ⁊ alijs cruentatū. paulꝰ vltra hoc cōtra ppl̄m p̄des-tinatuꝫ. Duodecimo malignatiue. Latro em̄ suam cōuersionē accelerauit viso sole ob-scurato. paulus autēꝫ distulit: viso celo aper

ro: predicante stephano: ꝛ miracula facien- te. Per eum qui ꝛc. Amen.

In festo purificationis beate virginis Marie Sermo .xv.

V Enit in spiritu in tē plum. Luce .ij. ꝛ in euangelio p̄- sentis solēnitatis. Beat⁹ Aug. lib. de natura ꝛ grā dicit sic. De sancta ỽgi- ne maria ppt̄ honorē xp̄i nullā prorsus cū de pctīs agit̄ habere volo q̄stionē. Inde eñ scim⁹ ꝙ ei plus grē collatū fuerit ad vincen dum ex omi parte pctm̄ que cōcipere ꝛ pa- rere meruit eū quem constat nullū habuisse pctm̄. hec ille. Super quo ỽbo moueo talē q̄stionē. Utrū btā ỽgo per ỽbi dei tēporalē cōceptionē obtinuerit pfectissimā sui sancti ficationē. Ad istam q̄stionē r̄ndent duo do ctores veteris testamenti ꝛ duo noui. Pri mus ē Moyses. Exo. vlti. dicēs sic. Postq̄ cūcta pfecta sunt operuit nubes tabernacu lum testimonij ꝛ gloria dn̄i impleuit illud. Ea aūt q̄ fuerūt in veteri testamēto sunt fi- gura noui. fm illud i. Cor. x. Oīa in figura cōtingebant illis: Sed p scificationē taber naculi, de qua dr̄ in ps̄. Sanctificauit taber naculū suū altissim⁹. videt̄ scificatio mr̄is dei significari: q̄ tabernaculū dei dr̄. fm illō ps̄. In sole posuit tabernaculū suū. ergo btā ỽgo i ɔceptōe xp̄i fuit pfectissime scificata.

Secūdus est Ezechiel xliij. dicēs sic. Ecce glīa dei israel. Ingrediebat̄ per viā orienta lem. i. p beatā ỽginē de qua oriebat̄ tēporali ter fili⁹ dei. ꝛ terra. i. caro ipsi⁹ splendebat a maiestate ei⁹. s. xp̄i. Terti⁹ est beat⁹ Hiero nym⁹ in s̄mo. de assumptōe dicēs sic. Bene grā plena q̄ ceteris p partes prestat̄. Ma- rie ỽo se totā simul infundit grē plenitudo.

Quart⁹ est sanct⁹ Tho. iij. pte. q. xxvij. ar. iiij. dicēs sic. Illos quos de⁹ ad aliq̄d elegit ita p̄parat ꝛ disponit vt ad id adq̄ō eligunt̄ inueniant̄ idonei. fm illō ij. Cor. iij. Idone os nos fecit ministros noui testamēti. Be- ata ḡ ỽgo fuit electa diuinit⁹ vt esset mater dei. ꝛ ido nō est dubitandū q̄n de⁹ p suā gra tiam eaꝫ ad hoc idoneā reddidit. fm ꝙ an- gelus ad eā dicit. Inuenisti grām apud deū ecce ɔcipies ꝛc. Non aūt fuisset idonea ma- ter dei: si aliq̄n peccasset. Tum q: honor pa- rentū redūdat in prolē. fm illud Prou. xvij. Gloria filiorꝫ patres eorꝫ. vñ ꝛ p oppositū ignominia matris redūdasset ad filiū. Tuꝫ etiaꝫ q: singularē affinitatē habuit ad xp̄m qui ab ea carnē accepit. dicit̄ aūt. ij. Cor. vi. que cōuentio xp̄i ad belial. Tum etiā q: sin gulari modo dei fili⁹ qui ē dei sapiā in ipa ha bitauit: nō solū in aīa: s; in vtero. dicit̄ autēꝫ Sap̄ i. In maliuolā aīam nō introibit sapi entia, nec habitabit in corpe subdito pctīs. ꝛ ido simplicit̄ fatendū est ꝙ btā ỽgo nul- lum actuale pctm̄ cōmisit: nec mortale: nec veniale. vt sic impleat̄ qd̄ dr̄ Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea ꝛ macula nō est in te Sicut eñ moysi cū dn̄o colloquētis splēdi- da ꝛ glorificata ē facies vt nō possent inten dere in eū filij israel. Sic maria claritate vir tutis altissimi obumbrata cognosci nō pote rat a ioseph donec pareret. Post ỽo partū a ioseph agnita inuenit̄ specie faciei: nō libi- dinis tactu. Et Chrys. dicit ꝙ nō cognouit eam ioseph anteq̄ pareret cui⁹ fuerit digni tatis: sed postq̄ peperit tunc cognouit eā. q: p ipsi⁹ prolem specialior ꝛ dignior facta fue rat q̄ tot⁹ mūdus. Quia quē totus mūdus capere non poterat: in angusto vteri sui sola suscepit. hec Tho. Sciendū ꝙ puritas btē ỽginis excessit puritatē oīs creature. Eius eñ puritas est q̄druplex. Prima est puri- tas sanctificatōis ei⁹ in vtero. Nam oīs pu ritas rationalis aut est nature vt in angelis aut est grē gratis date: vt innocētia in p̄mis parentib⁹. aut grē gratū faciēs: que est grā confirmatiōis. Hec eñ grā confirmationis tria facit. Primo inseparabilit̄ cōiungit ra tionē cū deo: vt nō possit peccare mortaliter.

Secūdo inferiores potentias aīe subijcit inflexibiliter sub imperio rōnis: vt nō possit peccare venialit̄. Tertio totū hoiem actua liter cōuertit indiuisibiliter in deuꝫ vt sic hō diuina dulcedine affect⁹ ex tota aīa: et toto corde: ex omib⁹ virib⁹ actu tendit in deū. pri mo ꝛ secūdo modo fuit grā cōfirmatōis in btā ỽgine tertio modo ē in solis beatis pri mis duob⁹ modis. grā cōfirmatiōis nō fuit in vlla creatura preterq̄ in btā ỽgine. Se cunda est puritas innocētie in vita p quam adepta est grām inclinantē eam ad bonuꝫ. Licꝫ eñ nō statim habuerit vsuꝫ liberi arbi trij adhuc in vētre matris existens. hoc eñ spāle p̄uilegiū xp̄i fuit: tñ per grām abundā dantē quā in sanctificatōe acceperat: pfecti⁹ per diuinā p̄uidētiā sensualitas ei⁹ ab omī inordinato motu p̄hibita fuit. s. ne prūpe ret in aliquē motū inordinatū q̄ rōnē preue niret. Tertio est puritas ỽginee castitatis Ita eñ voluit xp̄s ỽitatē sui corpis demō-

strare ꝙ etiam simul eiꝰ diuinitas declararetur. ⁊ ideo pmiscuit mira humilibꝰ. Unde vt corpꝰ eius verū ostenderet nascit ex femia sed vt ostenderet eiꝰ diuinitas: nascit ex virgine. Talis em̄ partꝰ decet deū vt dic̄ Ambro. in hym. natiuitat. Talē ꝟginitatē cū fecunditate nunꝙ aliqua creatura habuit.

Quarta est puritas obumbratōis spūsctī ex filij dei conceptōe: per quā sic dedicata est diuinis ꝙ etiam licitis vsibus humanis. scȝ matrimonialibꝰ eam aptare foret impossibile. Tunc em̄ nō solū mēs sed etiā corpus eius diuinitatis luce resplenduit. Fm illud Exo. xxx. Sanctificabitqȝ oīa eruntqȝ sancta sanctoꝝ. ppterea dicit Anselmꝰ. Decuit vt illius homis scȝ iesu xp̄i cōceptio ex ea matre fieret que ea puritate niteret qua maior sub deo nequit intelligi. Cum itaqȝ quadruplici puritate sanctificata a spūscto hodie venit in templum.

Uenit in spiritu in templum.
Beata virgo ad purificationē.
Xp̄s iesus ad oblationem.
Symeon ad glorificationē.
Anna vidua ad p̄nūciationē.
Populꝰ sanctoꝝ ad grāꝝ actionē.

Primo venit in spiritu in templū beata virgo ad purificationē. Un̄ sanctus Tho. iij. parte. q. xxxvij. arti. iiij. dic̄ sic. Sicut plenitudo gratie a xp̄o deriuat in matrē. ita decuit vt mater humilitati filij cōformaretur. humilibꝰ em̄ deus dat grām. vt dicit Iaco. iiij. Et ideo sicut xp̄s licȝ legi nō esset obnoxius voluit tn̄ circūcisionē ⁊ alia legis onera subire: ad demōstrandū humilitatis ⁊ obediētie exemplū: ⁊ vt approbaret legē: ⁊ vt occasionē iudeis tolleret ,ppt easdem rōnes: voluit ⁊ matrē suā implere legis obseruantias: quibꝰ tn̄ nō erat obnoxia. Licet em̄ btā ꝟgo nullā haberet īmūdiciā: voluit tn̄ purgatōis obseruantiā implere. non ppter indigentiā sed ,ppt legis p̄ceptū. ⁊ iō signant Luc. ij. dicit. Impleti sunt dies purgationis marie fm legē moysi. Ipa em̄ fm se purgatiōe nō indigebat. Nam Leuit. xij. dr̄. Mulier si suscepto semine peperit masculum: īmunda erit septē diebꝰ. vbi signanter moyses videt fuisse locutꝰ ad excipiendam matrē dei: ab īmundicia que non peperit suscepto semīe. Et iōo pȝ ꝙ nō obligat ad implerionē illiꝰ precepti: sed volūtarie purgationis obseruantiā impleuit. hec Tho. Scie dum ꝙ beata ꝟgo hodie purgat quadrupliciter. Primo a malicia diabolice ,psecutionis. Nā sicut dic̄ Aug. iij. de trini. Diabolus multa pōt ꝟtute sue nature: a quibꝰ tn̄ ,phibetur ꝟtute diuina. Et sic ꝟtute sue nature poterat diabolꝰ cognoscere matrē dei nō fuisse corruptā: sed ꝟginē ,phibebat tn̄ a deo cognoscere modū partꝰ diuini. vnde in infātia xp̄i oportebat impediri maliciaȝ diaboli, ne eū acrius persequeret: qm̄ tp̄us nec pati disposuerat: nec ꝟtutē suā ondere. s; in oībꝰ alijs infantibꝰ se similē exhibebat. Un̄ Leo papa in fmone epiphanie dicit ꝙ magi inuenerūt iesuȝ quātitate paruū: aliene opis indigentē fandi impotentē: ⁊ nulla ab hūane infantie generalitate discretū. Cuȝ g̊ btā ꝟgo venit hodie ad templū: purgatur a malicia diabolice persecutiōis nesciens eā matrem dei. Secūdo ab insolētia iudaice abiectiōis: ne scȝ xp̄s ab infidelibꝰ tanꝙ illegitime natꝰ abijceret. Un̄ Amb. dic̄ sup Luc. Quid iudeis. quid herodi possit ascribi. Si natū videret ex adulterio ,psecuti: vnde de natis ex adulterio dis. lvi. ca. Si gens dr̄ sic. De tali cōmixtione meretricū existimandus est degeneres pplos: ⁊ ignobiles: ⁊ furētes libidine fore ,pcreandos. ⁊ ad extremū vniuersam plebē ad deteriora ⁊ ignobiliora vergentē: ⁊ nouissime nec bello seculari fortem nec in fide stabilē: nec honorabilē homibꝰ: nec deo amabilē esse venturā. hec ibi. Propterea ꝟgo btā hodie offert filiū suū in templo: vt approbet ex lege: qm̄ nō ex fornicatione natus est. Tertio a seuicia tyrānice lapidationis. Nam beata ꝟgo erat de stirpe israel: siue de parētela aaron. Unde erat cognata helisabeth. vt dicitur Luce. i. Uirgo autē de genere sacerdotali propter stuprū occidebatur. Dicitur em̄ Leuit. xxi. Sacerdotis filia si deprehensa in stupro fuerit et violauerit nomen patris sui flammis exuretur. Similiter iudicio adulteroꝝ lapidabatur fm legem non soluȝ illa que iam erat desponsata vel nupta: sed etiam illa que in domo patris custodiebatur: vt virgo quandoqȝ nuptura. Dicit em̄ Deut. xxij. Si non est in puella inuenta ꝟginitas: lapidibꝰ obruent eā viri ciuitatis illiꝰ: ⁊ morief: qm̄ nephas fecit in israel vt fornicaret ī domo patris sui. Btā ꝟgo hodie venit in tēplū vt se reddat īmunē ab hac pena: ne s. a iudeis tanꝙ adulta lapidaret ⁊ sic se purgat ab hac infamia adulterij ⁊c̄. Quarto a ,ptiacia hēric. de

prauatōnia. detestandus est em̄ error heluidij qui dicere p̄sumpsit matrem xp̄i ioseph post partū esse carnaliter cognitam ꝛ filios genuisse. hoc em̄ derogeret dignitati ꝛ scītati matris dei: que ingratissima videret̄: si tanto filio contenta nō esset: ꝛ si v̄ginitatē que in ea miraculose ꝯseruata fuerat. sponte perdere vellet ꝑ carnis cōcubitū. Detestand⁹ ē etiā error Manichei q̄ dixit xp̄m nō verum ſ; fantasticū corp⁹ habuisse. hoc em̄ derogat dignitati ꝑsone assumētis. que cū sit v̄itas nō decuit vt in o ꝑe eius aliq̄ fictio esset. Reprobat̄ etiā error Ualētini: qui dixit xp̄z attulisse corp⁹ celeste: q: sic nō saluaret̄ v̄itas hūane nature in xp̄o. Refellunt̄ etiā hij errores ꝑ hoc ꝙ btā v̄go fuit vera mater iesu xp̄i. vt dr̄ Math i. Un̄ in capitul̄ Cyrilli approbat̄ in ephesina synodo dr̄. Si q̄s nō cōfitet̄ deū esse ſm̄ v̄itatē emanuel ꝛ ꝓpter h̄ dei genitricē sanctā v̄ginē. Genuit em̄ carnaliter carnē factā ex deo v̄buz. Anathema sit. Et Rom̄ ix. dr̄. Ex iudeis est ſm̄ carnem xp̄s qui ē sup oīa de⁹ benedict⁹ in secula. Non aūt ex iudeis nisi mediante btā v̄gine. Un̄ ille q̄ est sup oīa de⁹ b̄ndict⁹ in secula est vere nat⁹ ex btā v̄gine sicut ex sua matre. Ideo ip̄a hodie p̄sentat xp̄m in templo tanꝙ ei⁹ vera ꝛ naturalis mater: purgās se ab his infamijs ꝛ deprauatiōib⁹ hereticoꝝ. Et sic patet primum.

Secundo xp̄s iesus venit

in sp̄ū in tēplū ad oblatōez. Un̄ scūs Tho. iij. pte. q. xxxvij. ar. iij. dic̄ sic. Xp̄a voluit sub lege fieri: vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. ꝛ vt iustificatio legis in suis mēbris spūaliter impleret̄. nam ꝓpt̄ hoc ip̄m voluit hostias legales ꝓ se offerri q̄ erat vera hostia: vt figura v̄itati ꝯiungeret̄ ꝛ ꝑ v̄itatē figura approbaret̄ cōtra illos q̄ deum legis negant a xp̄o fuisse in euāgelio p̄dicatū. Non em̄ putandū est vt Origenes dic̄ ꝙ filiū suū bon⁹ de⁹ sub lege nasci fecerit: quā ip̄e non dederat. hec Tho. Sciendum ꝙ xp̄us hodie venit in templū ꝓpter q̄tuor. Prio ꝓpter legis impletione. De prole em̄ nata duplex p̄ceptū in lege tradit̄. vnuz quidē generale quantū ad oēs. vt scilz cōpletis dieb⁹ purificatiōis matris offerat̄ sacrificiū ꝓ filio siue ꝓ filia. vt habet̄ Leuit. xij. ꝛ hoc quidē sacrificiū erat ad expiatōnē pcti in q̄ proles erat cōcepta ꝛ nata. ꝛ etiā ad ꝯsecratione quandam ip̄i⁹: q: tūc p̄mo p̄sentabat̄ in tēplo. ꝛ ideo aliq̄d offerebat̄ in holocaustū: ꝛ aliq̄d ꝓ pctō. Aliud aūt erat spāle in lege de p̄mogenitis tam in hoib⁹ ꝙ in iumētis. Sibi em̄ de⁹ deputauerat oīe p̄mogenitū in israel: ꝓ eo ꝙ ad liberatione ppl'i israel ꝑcusserit p̄mogenita egypti ab hoīe vsqꝫ ad pec⁹ p̄mogenitis filioꝝ israel reseruat̄. ꝛ hoc mādatū ponit̄ Exo. xiij. In q̄ etiā prefigurabat̄ xp̄s qui ē p̄mogenit⁹ in mult̄ fratrib⁹. vt dr̄ Romañ. viij. Quia g̊ xp̄s ex muliere nat⁹ erat p̄mogenitus ꝛ voluit fieri sub lege. hec duo euāgelista Lucas circa eū fuisse obseruata oñdit. Prio quidē id qꝺ ptinet ad p̄mogenitoꝝ: cū dic̄. Tulerunt eū in hierl'm vt sisterent eū dn̄o sicut scp̄tū est in lege dn̄i. Quia oē masculinū adaperiēs vuluā scm̄ dn̄o vocabit̄. Secūdo id qꝺ ptinet cōiter ad oēs: cū dic̄. Et vt darēt hostiaz ſm̄ qꝺ dictū erat in lege dn̄i par turturū aut duos pullos columbarū. Secūdo ꝓpt̄ tēpli scificationē. Sicut em̄ dic̄ Greg. nazāze. Istud legis p̄ceptū. s. sanctifica mihi oē p̄mogenitū qꝺ aperit vuluā in filijs israel. Exoꝺ. xiij. In solo deo incarnato singularit̄ ꝛ ab alijs different̄ impleri videt̄. Ip̄e nāqꝫ sol⁹ ineffabilit̄ concept⁹ ac incōprehensibilit̄ editus v̄ginalez vterū aperuit: nō antea cōnubio reseratū. cōseruās etiā post partū inuiolabilit̄ signaculum castitat̄. vn̄ cū dic̄. aperiens vuluā designat qꝺ nihil antea inde intrauerat vel exiuerat. ꝑ hoc etiā qꝺ dr̄ masculinū. signat̄ q: nihil de femineitate culpe portauit. Singulariter etiā sanct⁹ dr̄: qui terrene cōtagia corruptele īmaculati part⁹ nouitate nō sensit. iō nō indigebat scificari in tēplo: ſ; poti⁹ tēplū debebat scificari ꝑ ip̄m q̄ erat ꝛ ē sanct⁹ sanctorū. Un̄ Aggei. ij. dr̄. Adhuc vnū modicū est ꝛ ego cōmouebo celū ꝛ terrā: mare ꝛ aridam ꝛ mouebo oēs gētes: ꝛ veniet desideratus cūctis gentib⁹ ꝛ implebo domū istā gloria. Magna erit gl'ia dom⁹ isti⁹ nouissime plusꝙ p̄me. ꝛ Malach. iij. dr̄. Statim veniet ad tēplū suū dn̄ator quē vos q̄ritis. ꝛ angelus testamenti quē vos vult̄. Ip̄e em̄ q̄si ignis cōflans ꝛ q̄ si herba fullonū. ꝛ sedebit cōflans ꝛ emūdās argētū ꝛ purgabit filios leui. Tertio ꝓpt̄ nostrā instructionē. Naz sicut fili⁹ dei nō ꝓpt̄ seip̄m fact⁹ est hō: ꝛ circūcisus in carne: ſ; vt nos ꝑ grām faceret deos ꝛ vt spūalit̄ circūcidam̄ sic ꝓpt̄ nos sisti tur dn̄o: vt discam⁹ deo p̄sente nosipsos. ꝛ h̄ post circūcisionē ei⁹ factū est vt oñdat neminem nisi circūcisum vicijs dignū eē diuinis

cõspectib⁹. In veteri enim testō fiebat oblatio de sex generib⁹ aĩaliũ. de trib⁹ volatiliũ q̄ sunt passer: turtur: ⁊ colũba. ⁊ de trib⁹ gressibiliũ q̄ sunt bos: ouis: ⁊ capra ad demõstrãdũ pctī reatũ. De⁹ enim creauit hoĩem innocentē q̄ si in innocẽtia perstitisset nõ fuisset necesse ipm aĩaliũ sanguie expiari. nec propriã sensualitatē ⁊ carnē mactare. qḋ signatur in aĩaliũ morte. s̄ postq̄ cecidit oportuit ipm redimi p̄ imolationez agni imaculati ⁊ p̄ p̄ciũ sanguis iesu xp̄i. vñ p̄ sacrificia illorũ aĩaliuz nõ auferebat̄ pctm: s̄ signabat̄ imolatio iesu xp̄i. ⁊ p̄ illa instruebat̄ hõ immolare suã sensualitatē seu bestialitatē sui praui desiderij. ⁊ quo ad pctã spũalia q̄ designãtur p̄ aues. ⁊ quo ad pctã carnalia q̄ p̄ bestias designant̄. Nã hõ in statu innocentie habuit sex. s. sagacitatē quo ad intellectũ rectitudinē quo ad iudiciũ. bõitatē quo ad volũtatē. strenuitatē quo ad effectũ. sobrietatē quo ad victũ. mansuetudinē quo ad cõuictũ cũ alijs. Sz p̄ pctm̄ omĩa ista p̄didit. Cecidit enim a sagacitate in hebetudinē: a rectitudine in obliquitatē: a bonitate in maliciã: a strenuitate ⁊ fortitudine in segnitiē ⁊ timiditatē: a sobrietate in ingluuiē: a mansuetudīe in crudelitatē. Renouat̄ ḡ hõ ab hebetudīe in sagacitatē p̄ sollicitudinē vigilantie. Jō offerebat̄ passer. Leuit. xiij. iõ ꝑs. dicit. Vigilaui ⁊ fact⁹ suz sicut passer solitari⁹ in tecto. Renouat̄ ad rectitudinē p̄ simplicitatē. iõ offerebat̄ colũba. Leui. xiij. Jõ Math. x. dr̄. Estote simplices sic colũbe. Renouat̄ ad bonitatē p̄ dilectionē sincerã. iõ offerebat̄ turtur qḋ est aĩal fidele ĩ diligẽdo. Jõ dr̄ Luc. ij. Obtulerũt par turturũ. Renouat̄ ad strenuitatē p̄ obediẽtiã iõ offerebant̄ boues: vituli: ⁊ vacce: q̄ sunt aĩalia obediẽtia. Prou. xiiij. Ubi non sunt boues p̄sepiũ vacuuz est. Renouat̄ hõ ad sobrietatē p̄ austeritatē p̄simonie. iõ offerebant̄ capre siue hedi q̄ sunt aĩalia h̄ntia pilũ ⁊ cibũ asperũ. iõ dr̄ Cant. iiij. Capilli tui sicut gregis caprarũ. Renouat̄ hõ ad mãsuetudinē p̄ tolerantiã. iõ offerebant̄ oues ⁊ agni q̄ sunt aĩalia mãsuetissima. iõ dicit̄ Math. vi. Ecce ego mitto vos sicut oues ĩ medio lupoꝝ. Quarto ꝓpt̄ misticã significationē. Nã Leuit. xij. p̄cipit̄ vt illi q̄ possent offerrēt agnũ simul ⁊ turturē siue colũbã p̄ filio aut filia. Qui vo non sufficerent ad offerendũ agnũ offerrēt duos turtures aut duos pullos colũbe. Xp̄us ergo qui cũ diues esset: ꝓpter nos egen⁹ fact⁹ est vt illius inopia diuites essemus, vt dicitur ij. Cor. viij. Pro se pauperũ hostiaz offerri voluit: sicut ⁊ in ipsa natiuitate pannis inuoluitur ⁊ reclinat̄ in p̄sepio. Nihilomin⁹ tñ hmõi aues figure cõgruũt. Turtur eniz q̄ est auis loquax p̄dicationē ⁊ cõfessionē fidei significat. Quia vero est aĩal castum significat castitatē. Quia vero est aĩal solitariũ significat cõtemplationē. Colũba vero est aĩal mansuetuz ⁊ simplex: significat mansuetudinē ⁊ simplicitatez. Est aũt aĩal gregale. vñ significat vitã actiuã. Et huius hostia significabat p̄fectionē xp̄i ⁊ mēbrorũ eius. Utrũq̄z aũt ꝓpter cõsuetudinē gemendi p̄sentes sctõꝝ luctus designat. Sed turtur que est solitaria significat orationũ lachrymas. Colũba vero que est gregalis significat publicas orõnes ecclie. Utrunq̄z aũt aĩal duplicatũ offert̄ vt sctitas sit non solũ in aĩa: sed etiã in corp̄e. Et sic xp̄us venit in spiritu in templum ad oblationem.

Tertio symeon venit hodie in spũ in tēplũ ad glorificationē. Nã sic anna obtulit puerũ suũ hely summo sacerdoti ⁊ adduxit eũ ad domũ dñi in silo glorificãs deũ in corde suo. vt dr̄. i. Reg. i. Sic xp̄s hodie adducit̄ in tēplũ dñi ⁊ p̄ntatur sctõ symeoni. vñ dr̄ Luc. ij. Et cũ inducerēt puerũ iesum parẽtes ei⁹ vt facerēt ſm ꝯsuetudinē legis p̄ eo: symeon accepit eũ in vlnas suas ⁊ b̄ndixit eũ. O quãta fuit in cosuauitas ⁊ dulcedo ꝯtractando eũ quē sciebat esse deũ ꝯditorē seculoꝝ p̄miũ beatoꝝ. Sciebat enim q̄ beati essent oculi q̄ xp̄m iesum viderēt. quē multi reges ⁊ ꝓphete voluerũt videre ⁊ nõ viderũt. Magis desiderabat ad lymbũ descendere ⁊ ibi cũ sctis patrib⁹ colloqui de regno xp̄i q̄z viuere cũ iudeis quos p̄uidebat xp̄z velle occidere. vñ mortē petẽdo nõ fugiebat xp̄i cõsortiũ: sed horrebat ppl̄i sui malignuz flagitiũ. ⁊ iõ in amplex⁹ nũc p̄uuli iesu p̄ntia saciat⁹ petijt in pace dimitti. ꝓpterea Zacha. xiiij. dr̄. Et veniet dñs de⁹ meus oĩesq̄z sctĩ ei⁹ cũ eo. In die illa nõ erit lux. s. iudeis incredulis. s̄ frigus. s. inuidie. ⁊ gelu. s. obdurationis. Sz in t̄pe vespi. s. p̄dicatõis ap̄loꝝ erit lux. s. euãgelice p̄fectionis. O quantũ mirabatur in xp̄o iesu paruulo exinanitionē maiestatis quoniã ille qui est portans oĩa verbo virtutis sue: hodie in vlnis senis se recipi ⁊ por-

lari pmittit. qui tñ portabat portantē se. ẜm illud. Senex puerū portabat: puer autē senē regebat. Tūc beatissim⁹ symeō bñdixit eū ⁊ dixit. Nūc dimittis seruū tuū dñe ⁊c. Ubi glorificat paruulū iesum ⁊ laudat quadruplicirer. Primo ꝙ sit pax. Col.i. Pacificās per sanguinē suū siue que in celis siue que in terris sunt. Secūdo ꝙ sit sal⁹. Ma. i. Ipse enī saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. Tertio ꝙ sit lumen. Joh.i. Erat lux vera que illuminat omnē hoīem venientē in hunc mundū. Quarto ꝙ sit gloria. ps. Saciabor cū apparuerit gloria tua. Et sic pꝫ ꝙ symeon venit i spū in tēplū ad glificatōeꝫ.

Quarto anna venit i spiritu in templū ad pnūciationē.

Unde Luce ij. dicitur. Et hec ipsa hora superueniēs cōfitebatur dño ⁊ loquebatur de illo oībus q̄ expectabant redemptionē israel. Prenunciauit autē de beata virgine quattuor. Prīo ꝙ est mater sanctificatōis. Unde angelus dixit ei Luc.i Quod nascetur ex te sanctū. Qd̄ exponens Greg. xviij. moral. dic. Ad distinctionē nrē sanctitatis iesus sanct⁹ nascitur⁹ asserit. Nos quippe si sancti efficimur non tñ nascimur. qꝛ ipa nature corruptibilis ꝯstringimur cōditiōe. Ille autē sol⁹ veraciter sctūs nat⁹ est qui ex ꝯiūctiōe carnalis copule ꝯcept⁹ non est. Hec ille. Sicut autē p dei verbū oīa facta sunt: ita per verbū incarnatū sunt oēs sctificati qui sanctificātur. Heb.ij. Qui sanctificat ⁊ q̄ sanctificantur ex vno oēs. Et i Coꝝ.vi. Et hoc quidē fuistis aliqñ. s. peccatores. ẜ abluti estis sed sanctificati estis. Scḋo ꝙ est mater mediatoris. Dicit enī Thi.ij. Unus est mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s iesus. Mediatoris eniꝫ officiū est ꝯiungere eos inter quos est mediator. extrema enī vniunt in medio. Unire autē homines deo perfecte quidē conuenit xp̄o per quē homines reconciliant deo. ẜm illud. i. Coꝝ.v. Deus erat in xp̄o mundū reconcilians sibi ⁊ ideo solus xp̄us est perfectus dei ⁊ hoīm mediator in quantum per suā mortē humanū genus deo reconciliauit. vnde cū apl's dixisset. Mediator dei ⁊ hominū homo xp̄us iesus. subiunxit. qui dedit semetipm redemptionē pro omnib⁹. Tertio ꝙ est mater redemptoris ẜm illud ps. Redemptionem misit dominus populo suo glo. id est xp̄m qui dat redemptionē captiuis. Et Gal.iij. Xp̄s nos redemit de maledicto legis factus pro nobis maledictū. Ad redemptorē autē duo concurrunt. scꝫ actus solutionis ⁊ preciū solutum. Sed preciū redemptiōis nostre est sanguis xp̄i vel vita eius corporalis que in sanguine est quā ipse xp̄s exoluit. Quarto ꝙ est mater glorificatoris. ẜm illud Heb.x. Habemus fidē in introitu sanctoꝝ. s. celestiū in sanguine xp̄i. Nā per passiōeꝫ xp̄i aperta est nobis ianua regni celestis. ⁊ hoc est quod apl's dicit Heb.ix. Xp̄s assistens pontifex futurorū bonoꝝ per propriū sanguinē introiuit semel in sancta. ⁊ hoc signatur Nume.xxxv. vbi dicitur ꝙ homicida manebit ibi. s. in ciuitate refugij donec sacerdos magnus qui oleo sancto vnctus est moriatur: quo mortuo poterit domum suam redire.

Quinto popul'us sanctorū venit in spū in templū ad deo grās agendū

dicēs cū ps. Suscepim⁹ de⁹ miscḋiam tuā in medio tēpli tui ẜm nomē tuū de⁹ ita ⁊ laus tua in fines terre: iusticia plena ē dextera tua. Nā in annūciatione audiuit ⁊ letata est syon: qm̄ hic est dñs de⁹ nr̄ q̄ in virgine factus est hō. In natiuitate notū fecit dñs salutare suū. qꝛ viderūt oēs termini terre salutare dei nr̄i. pcipue pastores: venerūt magi hierosolymā: iuerūt in bethleē ⁊ viderūt: ẜ p aliā viā reuersi sunt in regionē suā. ⁊ adhuc ppl's sctōꝝ nō erat in plena possessione hui⁹ doni. Hodie autē a virgie psentatur oīb⁹ in tēplo. Dicebāt enī scti pr̄es illō Job.v. Quis mihi det vt veniat petitio mea ⁊ qḋ expecto tribuat mihi de⁹. quid autē petebant: Audi moysen Exo.iij. Obsecro dñe mitte quē missur⁹ es. ⁊ Dauid in ps. Excita dñe potentiā tuā ⁊ veni ⁊ saluos facias nos. Sꝫ hodie grās agūt de possessiōe hui⁹ doni. Esa.xxv.c. dicit. Ecce dñs de⁹ noster iste: expectauimus eū ⁊ saluabit nos. ⁊ Dauid dicit. Suscepimus de⁹ miam tuā in medio tēpli tui. Grās tibi in sempiterna scl'a.

In festo scti blasij epi ⁊ mar. Ser. xvi.

C Ogitabit circūspectionē dei.

Eccli. xiiij. ⁊ in ep'la p̄sentis solēnitat. Beatus Paulus. i Coꝝ.ij. dicit. Nos autē non spiritū huius mūdi accepim⁹: ẜ spūm q̄ a deo est vt sciamus que a deo donata sunt nobis. Super quo talē moueo questionē. Utrū beat⁹ blasius in hac vita per sui cogitationē sciuerit

se adeptū gratie perfectionē. Ad istā que-
stionē respondent duo doctores. Primus
est Salomō Eccl.ix. dicēs. Sūt iusti atq̧
sapientes ⁊ opa eorū in manu dei: ⁊ tñ ne-
scit hō vtrū amore an odio dignus sit: sed
oīa in futuro seruantur incerta. Scdꝰ est
sctūs Tho. pma scde. q.cxij. arti.v. dicens
sic. Tripliciter aliqd cognosci potest. Pmo
mō certitudinaliter p seipm. ⁊ sic nullus po-
test scire se habere grām. Certitudo em̄ nō
pōt haberi ab aliquo nisi possit iudicari per
propriū principiū. Sic em̄ certitudo habe-
tur de ɔclusionibꝰ demonstratiuis p vniuer-
salia indemonstrabilia principia. Nullꝰ aūt
pōt scire se hre sciam alicuiꝰ ɔclusiōis si pn-
cipiū ignorat. Principiū aūt grē ⁊ obiectū
est ipe deꝰ qui ppter sui excellentiā est nob
ignotꝰ. sm illud Job.xxxvi. Ecce deꝰ magnꝰ
vincēs sciam nr̄am. Et ideo eiꝰ pn̄tia in no
bis vel absentia p certitudinē cognosci nō
pōt. sm illud Job.xx. Si venerit ad me nō
videbo ipm. Si aūt abierit non intelligam
Et ideo homo non pōt per certitudinē di-
iudicare vtrū ipe habeat grām. sm illud.i.
Cor.iiij. Sz neq̧ meipm iudico. Qui aūt
iudicat me dn̄s est. Scdo mō cognoscitur
aliquid p reuelationē. ⁊ hoc mō potest ali-
quis scire se habere grām. Reuelat em̄ deꝰ
aliquando hoc aliquibus ex speciali priuile-
gio. vt securitatis gaudiū etiā in hac vita in
eis incipiat: ⁊ confidentius ⁊ fortius etiā
in hac vita magnifica opera prosequantur
⁊ mala presentis vite sustineāt. Sicut pau
lo dictū est.ij. Cor.xij. Sufficit tibi gratia
mea. Tertio mō cognoscit aliqd ɔiectura-
liter per aliqua signa. ⁊ hoc mō cognoscere
pōt qs se hre grām inquantū.s. pcipit se de-
lectari in deo ⁊ ɔtēnere res mūdanas. ⁊ in-
quantū hō non est conscius sibi alicuiꝰ pec-
cati mortalis. Sm quē modū pōt itelligi qd
habet Apoc.ij. Vincenti dabo manna ab-
sconditū. qd nemo nouit nisi q accipit. q2.s.
ille qui accipit p quandā experientiā dulce-
dinis nouit. quā nō experit ille qui non ac-
cipit. Hec Tho. Sciendū q ɔiecture qui-
bus homo certificatur de sanctitate ⁊ gra-
tia sunt plures. Prima est natiuitatis an-
nunciatio. vt natiuitas ysaac. Gen.xv. Na
tiuitas sansonis. Judicū.xiij. Natiuitas sa-
lomonis.ij. Reg.vij. Natiuitas sancti Jo-
hannis baptiste. Luce.i. Natiuitas sancti
Thome de aquino. Secunda est nascentis
sanctificatio. vñ Jere.i. Priusq̄ te formarē
in vtero noui te: ⁊ anteq̄ exires de vtero san-
ctificaui te. Johānis baptiste. Luce.i. Spi-
ritusancto reuelante adhuc existēs in vtero
matris sue. Virginis Marie. Bernardus.
Ego puto q copiosior sanctificationis be-
nedictio in eam descenderit ⁊c. Jesu christi
Luce.i. Quod enim ex te nascetur sanctū
vocabitur filius dei. Tertia est nati virilis
operatio. vt sancti nicolai qui in infantia fe-
ria quarta ⁊ sexta ieiunabat. vt sancti Do-
minici qui adhuc puerulus deprehēsus est
sepe relicto lecto super terram accumbere.
vt beati petri martyris puerili etate dispu-
tantis de fide catholica. vt beati Thome de
aquino. non nisi reddita sibi charta saluta-
tionis beate virgīs a fletu cessantis. Quar
ta est sacri baptismatis sumptio. Johis.iij.
Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu-
sancto nō potest introire i regnū dei. Quin
ta est diuini verbi cōseruatio. Luce.xi. Bea
ti qui audiunt verbum dei ⁊ custodiunt il-
lud. Sexta est sanctorum morum imitatio
Heb.vi. Efficiamini imitatores eorū qui fi-
de ⁊ patientia hereditabunt promissiones
Septima est sctōrū virorū conuersatio. ps.
Cū sctō sctūs eris ⁊ cū viro innocēte inno-
cens eris. Octaua est sctōrū locorū visitatio
Deut.xij. Venies ad locū quē elegerit dn̄s
⁊ offeres oblatiōes tuas. Nona est cordis
cōtritio. Dan.iij. In aīo ɔtrito ⁊ spū hūili-
tatis suscipiamur ad te dn̄e. Decima ē iu-
gis ɔfessio. Roma.x. Corde credit ad iusti
ciā: ore aūt ɔfessio fit ad salutē. Undecima
est ɔtinuata satisfactio. Act.xxiiij. Sciens
bono aīo satisfaciā genti huic. Duodecima
est erga pauperes compassio. Job.vi. Ocu
lus fui ceco ⁊ pes claudo: pater eram paupe-
rum. Tredecima est offensarum remissio.
Math.v. Vade prius recōciliari fratri tuo
⁊ tūc veniēs offer munꝰ tuū. Quartadeci-
ma ē sacre religionis dedicatio. Leuit.xvi.
Affligetis aīas vr̄as religiōe ppetua. Quin-
tadecima est pximi charitatiua correptio.
Prou.xxviij. Qui corripit hoīem inueniet
grām apd deū. Sextadecia ē diuini honoris
seruēs affectio. Rom.xv. Unanimes vno
ore honorificetis deū. Decimaseptia ē tribu-
lationū patiētissima ɔsolatō. Job.v. In sex
tribulatiōibꝰ liberabit te: ⁊ i septia ⁊c. Decia
octaua ē suauissima ɔtēplatio. Naū.ij. Cō-
templare viā: conforta lūbos ⁊c. Decima
nona ē deuotissima orōnis depcatio. Tho-
bie.xij. Bona ē orō cū ieiunio ⁊ elemosyna

Uigesima est efficacissima petitionū exaudítio. Judith. iiij. Exaudiet dñs orationes vestras ꝛc. Ista tamē cognitio imperfecta est. Unde apl's dicit. i. Cor. iiij. Nihil mihi conscius sum: sed non in hoc iustificat' sum. quia vt dicitur in ps. Delicta quis itelligit ab occultis meis mūda me dñe. Licet enī homo sit sanctus ꝛ habeat gratiā dei: non tamen est securus. Primo qꝛ a statu charitatis est transmutabilis. Unde Apoc. ij. dicitur. Habeo aduersum te pauca: quia charitatē tuā primā reliquisti. Nā si consideretur charitas ex parte subiecti quod est vertibile ſm arbitrij libertatē. Sic est in subiecto amissibiliter. cū charitas vie nō repleat totā possibilitatē subiecti: eo ꝙ non semper actu feratur in deū. Unde quando actu nō fertur in deū potest aliquid occurrere ꝑ qd̄ charitas amittatur. Secūdo: quia vno solo actu peccati mortalis charitas est extinguibilis. Nam vnū contrariū per aliud contrarium superueniens tollitur. Quilibet autē actus peccati mortalis contrariatur charitati ſm propriā rationē que cōsistit in hoc ꝙ deus diligatur super omnia: ꝛ ꝙ homo totaliter se illi subijciat omnia sua referendo in ipm. Sed per quodlibet mortale peccatū diuinis preceptis cōtrariatur: quia ex hoc ipso ꝙ homo eligendo prefert peccatū diuine amicicie que requirit vt dei voluntatem sequamur. Cōsequēs est vt statim ꝑ vnū actū peccati mortalis habitus charitatis perdatur. Unde Aug. viij. super Gen. ad litterā dicit. Qd̄ homo deo sibi presente illuminatur: absente continuo tenebratur. a quo non locoꝝ interuallis: sed volūtatis auersiōe disceditur. Tertio quia ab habitu virtutis est variabilis. Gratuita enī dona recipiūtur in anima sicut habituales dispositiones. Non enī homo ſm ea semꝑ agit. Nihil aūt prohibet eū qui habitū habꝫ agere ſm habitū vel ꝯtra eū. Sicut grāmatic' pōt ſm grāmaticā recte loqui ꝛ incōgrue. Et ita est etiā de habitibus ꝟtutū moraliū. Pōt enī qui iusticie habitū habet etiā contra iusticiā agere. Qd̄ ideo est: qꝛ vsus habituū in nobis ex volūtate est. volūtas aūt cū ad vtrūqꝫ oppositoꝝ se habeat: manifestum est ꝙ suscipiēs gratuita dona peccare pōt ꝯtra grām agendo. Quarto. qꝛ humana volūtas ē mutabil'. Jmmutabilitas enī volūtatis nō pōt hoī competere nisi ſm ꝙ attingit vltimū finē. Ex hoc enī voluntas immutabilis redditur ꝙ totaliter impletur ita ꝙ non habet quo diuertat ab eo in quo est firmata. Impletio autē voluntatis nō competit homini nisi vt vltimum finem attingenti. Qꝫdiu enim restat aliquid ad desiderandum: voluntas impleta non est. Sic ergo homini impeccabilitas non competit anteqꝫ ad vltimum finem ꝑueniat. Quod quidem non datur homini in hac vita existenti. Quinto quia intellectus est obfuscabilis. Omne enim peccatū ex quadā ignorantia contingit. Unde dicit philosophus ꝙ omnis malus est ignorans. Et Prouer. x. dicitur. Errant omnes qui operantur malum. Tūc ergo solum homo securus esse potest a peccato ſm voluntatem quando ſm intellectum securus est ab ignorantia ꝛ errore. Manifestum est autē ꝙ homo non redditur immunis ab omni ignorantia ꝛ errore per gratiam in hac vita perceptam. Hoc enī est hoīs ſm intellectū illā veritatē inspiciētis que est certitudo omniū veritatū. Que quidē inspectio est vltim' hoīs finis. Sexto: quia homo ꝑ passiones est alterabilis. Nā ad alterationē hominis que est ſm maliciā ꝛ virtutē multū operatur alteratio que ē ſm anime passiones. Ex eo enī ꝙ ratione passiones aīe refrenātur ꝛ ordinantur hō fit virtuosus, vel in virtute ꝯseruatur. Ex eo vero ꝙ ratio sequitur passiones homo redditur vitiosus. Quādiu ergo homo est alterabilis ſm aīe passiones: est etiā alterabilis ſm viciū ꝛ virtutē. Sꝫ hec alteratio nō tollitur per grām. Septimo: qꝛ ꝑ disciplinā hō est flexibilis. Nā sꝑfluū videret eos āmonere ne peccent qui peccare nō pñt sed ꝑ euāgelicā ꝛ apostolicā doctrinā ammonent fideles iā grām ꝯsecuti. Dicitur enī Heb. xij. Contēplantes ne qs desit gratie dei neqꝫ radix amaritudinis sursum germinās impediat. Et Eph. iiij. Nolite cōtristare spūm sanctū dei in quo signati estis. Et. i. Cor. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Ipe etiā aplus de se dic. Castigo corpus meū ꝛ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs predicauerim ipse reprob' efficiar. Quāuis aūt beat' blasi' essꝫ certus aliquo mō per ꝯiecturā se habere grām dei: non tñ iudicauit se securū de illa donec angel' dñi descendens in stagnum in cuius medio sedebat: dixit ei. Egredere Blasi: ꝛ coronam tibi a deo paratam suscipe. Et sic certificatus per reuelationem diuinam ministerio

angeli inde exiuit. propterea dicit verbū ꝓ
positū. Cogitauit. s. beatus blasius circūspe
ctionem id est gratiam dei.

Cogitauit circunspectionem dei
Per vite integritatem.
Per dignitatis sanctitatem.
Per indigentium sanitatem.
Per tormentorum varietatem.
Per orationis firmitatem.

Primo beatus blasius

cogitauit circūspectionē. i. grām dei p vite in
tegritatē. Sunt eñi plures q̄ habēt ꝯsciam
ꝑanā: quorū quattuor sunt genera. Primo
ꝑsumentes rōne status suā ꝑfectionē. Li
cet eñi lex vet⁹ fuerit imꝑfecta respectu leg
noue: tñ fuerūt aliqui in statu veteris testa
menti hñtes charitatē ⁊ grām spūs sctī. qui
principaliter expectabāt ꝓmissiones spūa
les ⁊ eternas. ⁊ sm̄ hoc ꝑtinebāt ad legē
nouā. Similr̄ etiā in nouo testamēto sunt
aliqui carnales nondū ꝑtingentes ad ꝑfe
ctionē noue legis. quos oportuit etiā in no
ua lege induci ad virtutis opa p timorē pe
narū ⁊ p aliqua ꝓmissa tempalia. sm̄ illud
Marc. x. Accipietis decies tantū in tempo
re hoc: domos fratres ⁊c̄. Est etiā duplex
sacrificiū: quorū primū ⁊ principale est sa
crificiū interius ad qd̄ oēs tenent. s. deo de
uotā mentē offerre. ps̄. Sacrificiū deo spi
ritus contribulatus ⁊c̄. Aliud est sacrificiū
exteri⁹. ps̄. Tūc imponent super altare tuū
vitulos. Nemo ergo vane presumat se sal
uandū: quia ad nouū testamentū ꝑtineat.
Secūdo odiētes virtutis cognitionē rōne
ꝯscientie abijcientis correptionē. Contin
git enim verū aliquod ꝑticulare repugnare
vel ꝯtrariari bono amato tripliciter. Uno
modo sm̄ ꝙ veritas est causaliter ⁊ origi
naliter in ipis reb⁹. Et sic hō qñq̄ odit ali
quā veritatē dū vellet non esse verū quod
est verū. Alio mō sm̄ ꝙ veritas est in co
gnitione ipsius hoīs q̄ impedit ipm a ꝓse
cutione amati. Sicut si aliqui vellent non
cognoscere veritatē fidei vt libere peccarēt
ex quorū ꝑsona dr̄ Job. xxi. Sciam viarū
tuarū nolum⁹. Tertio mō hr̄ odio veritas
ꝑticularis tanq̄ repugnās put est in intel
lectu alteri⁹. puta cū q̄s vult latere in pctō
odit ꝙ aliq̄s veritatē circa suū pctm̄ cogno
scat. ⁊ sm̄ hoc dicit Aug. li. x. ꝯfes. ꝙ hoīes
amāt veritatē lucētē ⁊ odiūt eā redarguētē.
Jō dic apls̄ Gal. iiij. Fact⁹ sum vob̄ inimi
cus veritatē dicēs vob̄. Tertio extollentes
ꝓpriā sufficiētiā ꝓpt dignitatꝭ exaltationē.
Un̄ Criso. vt hr̄. xl. di. c. multi. dic sic. Jdēoq̄
malus sacerdos de sacerdotio suo crimē ac
quirit nō dignitatē. Jn iudicio eniz sedes.
Si q̄dē bn̄ vixeris ⁊ bn̄ docueris ppl̄m in
struis. Si bn̄ docueris ⁊ male vixeris: tui so
lius ꝯdemnator es. Nā bn̄ viuēdo ⁊ bn̄ do
cēdo ppl̄m instruis quō viuere debeat. Bn̄
aūt docendo ⁊ male viuendo deū instruis
quō te ꝯdēnare debeat. Quarto iactātes ꝓ
priā sanctitatē ꝓpter loci dignitatē. Unde
Greg. vt hr̄. xl. dist. c. nos q̄. dicit sic. Nos q̄
ꝑsum⁹ nō ex locorū vel generis dignitate:
s; morū nobilitate innotescere debem⁹. nec
vrbiū claritate: s; fidei puritate. Idem dr̄. c.
nō loco. ⁊. c. illud. Nā quelibet occulta loca
sine grā aīam saluare non pñt. qd̄ aliqñ in
ipis quoq̄ ꝯspicim⁹ erratib⁹ electorū. Nam
Loth in ipsa ꝑuersa ciuitate iustus fuit: in
monte peccauit. Sz ista cur dicim⁹ cū maio
ra nouerim⁹? Quid eñi paradiso iocūdi⁹?
Quid celo securi⁹? Et tñ ex paradiso hō ⁊ an
gelus peccādo cecidit. Que oīa diligēter at
tendēs beat⁹ blasius lz esset eps̄: tñ ob dyo
cletiani ꝑsecutionē spelūcā petijt: ⁊ vitā he
remiticā duxit. vbi cogitauit magno studio
circunspectionem. id est gratiam dei.

Secundo beatus blasius

cogitau⁹t circūspectionē dei p dignitatꝭ san
ctitatē. Nā in qualibet obligatione p̄cipue
attendi dz obligatōis finis. Obligāt se aūt
epi ad exequēdū pastorale officiū ꝓpt sub
ditorū salutē. ⁊ iō vbi subditorū salus exigit
ꝑsone pastoris p̄sentiā: non dz pastor ꝑso
naliter suū gregē deserere: neq̄ ꝓpter aliqd̄
cōmodū tꝑale. neq̄ etiā ꝓpter aliqd̄ perso
nale ꝑiculū imminēs. cū bon⁹ pastor aīam
suā ponere teneat ꝓ ouib⁹ suis. Si vero sub
ditorū saluti possit sufficiēter in absentia pa
storis p aliū ꝓuideri tūc licet pastori vel ꝓ
pter aliqd̄ eccl̄ie cōmodū: vel ꝓpter ꝑsone
ꝑiculū corꝑaliter gregē deserere. Un̄ Aug.
dicit in epistola ad Honoratū. Fugiant de
ciuitate in ciuitatem serui christi quādo co
rum quisq̄ specialiter a persecutoribus que
ritur vt ab alijs qui non ita queruntur non
deseratur ecclesia. Cum autem omnium est
commune periculum: hi qui alijs indigent
non deserantur ab his quibus indigent. Si
enim perniciosum est naute in tranquillita
te nauim deserere: quanto magis in fluctib

bus vt dicit Nicola⁹ papa. ꝛ habet. vij. q. ij. Beatus autẽ blasius propter suã mansuetudinẽ ꝛ sanctitatẽ electus fuit in episcopũ Sebaste ciuitatis a populo capadocie maioris armenie. quẽ quidẽ episcopatũ laudabiliter gubernauit. Sed ob dyocletiani persecutionẽ in speluncã fugiens ibi heremiticam vitã duxit. quia non poterat personaliter subditoꝝ saluti intendere: animũ tamẽ semper retinuit intendẽdi eoꝝ saluti si oportunitas affuisset ꝛ necessitas requisiuisset. Et sic cogitauit in hoc circumspectionẽ dei.

Tertio beatus blasius cogitauit circumspectionẽ dei per indigentium sanitatẽ. Sciendũ ꝙ homines mundi impediuntur a vera fidei credulitate quadrupliciter. Primo ex superbia. Nã infidelitas ſm ꝙ est peccatũ oritur ex superbia ex qua contingit ꝙ homo intellectũ suuꝫ non vult subijcere regulis fidei ꝛ sano intellectui patrũ. Unde Greg. dicit. xxxi. moral. ꝙ ex inani gloria oriuntur nouitatũ presumptiões. Secundo ex pertinacia per hoc ꝙ quis intendit quidẽ xp̄o assentire ꝛ deficit in eligẽdo ea quibus xp̄o assentiat. quia eligit ea q̄ non sunt a xp̄o vere tradita sed ea que sibi propria mẽs suggerit. ꝛ ideo heresis est infidelitatis species pertinẽs ad eos qui christi fideꝫ profitentur: sed eius dogmata corrumpunt. Dicit enĩ Aug. li. de vtilitate credendi ꝙ hereticus est qui alicuius temporalis cõmodi ꝛ maxime glie principatus sꝫ gratia falsas ac nouas opiniões vel gignit vel sequitur. Tertio ex apostasia. Un̄ Prouerb. vi. dicitur. Uir apostata homo inutilis: gradiens ore peruerso: annuit oculis: terit pede: digito loquitur. corde machinatur malum: ꝛ in omni tempore iurgia seminat. Quia enĩ fides est primũ fundamẽtũ sperandarũ rerũ. ꝛ sine fide impossibile est placere deo: sublata fide nihil remanet in hoĩe qd̄ possit esse vtile ad salutẽ eternã. ꝛ ꝑpter hoc dicitur homo apostata vir inutilis. Fides etiã est vita aĩe ſm illud Roma. i. Iustus ex fide viuit. Sic ergo sublata vita corporali omnia membra ꝛ partes hominis a debita dispositione recedũt: ita sublata vita iusticie que est per fideꝫ apparet inordinatio in omnibus membris. Et primo quidẽ in ore per quod manifestatur eos. Secũdo in oculis. Tertio in instrumentis motus. Quarto in voluntate que ad malũ tendit.

Et ex hijs sequitur ꝙ iurgia seminet alios intendẽs separe a fide sicut ꝛ ipse recessit. Quarto ex calumnia. Nã quidã non soluꝫ nolunt credere nisi videant signa: sed vidẽdo calumniantur. vt iudei videntes signa a iesu xp̄o facta calũniabantur dicentes Luce. xi. In beelzebub principe demonioꝝ eijcit demonia. Et Job. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatũ non custodit. Et egyptij cũ pharaone magis ac magis corda indurantes. Et tempore beati dominici viso miraculo de libello in igne illeso. Ac tempore beati petri martyris viso miraculo nubecule populũ ab estu protegentis. Sic beatus blasius vt veritatẽ fidei cõprobaret miris ac stupendis miraculis illaꝫ confirmabat. Primo in aliquibus irrationabilibus. Nã aues ei pabulum afferebant. Sicut Helye coruus. iij. Reg. xvij. Fere ad eũ vnanimiter confluebant. ꝛ dum vsqꝫ imponeret eis manus benedicens non recedebant ab eo. denicꝫ si que infirmabantur ad eũ cõtinuo veniebãt ꝛ sanitatẽ ad integrũ reportabãt. Itẽ porcũ mulieris paupercule queꝫ lupus violenter rapuerat: iussu beati blasij continuo lupus veniens vidue reddidit. Secundo in aliquibus rationalibus. Nam mulier vnicũ habens filiũ pene morientẽ osse piscis in eius gutture transuerso ad beatũ blasium attulit rogans cũ lachrymis vt illũ sanaret. Sanctus vero dei orauit vt puer ille ꝛ omnes qui eius nomine aliquid a deo peterent sanitatis bñficiũ obtinerẽt. statimqꝫ imposita super eũ manu sanatus est. Et sic cogitauit circũspectiõeꝫ. i. grãꝫ dei sibi dõatã

Quarto beatus blasius cogitauit circũspectionẽ dei ꝑ tormẽtoꝝ vsitatẽ. Nã ecclia dei semꝑ fuit in tribulationib⁹ ꝛ ꝑsecutiõib⁹. Queadmodũ. iij. q. i. dr̃. c. Nulli dubiũ est q̃n boni semꝑ a malis ꝑsequunt̃ ꝛ tribulant̃ ꝑpter qd̄ nos oportet hũiliari sub potẽti manu dei vt liberet nos in tp̄e tribulatiõis. Nã dyabol⁹ nõ cessat circuire querens quem deuoret. quos ex fidelibus perdat: ꝛ maxime illos quos ardentiores in ſuitio saluatoris eiꝗ familiares inuenerit. Dico familiares eos quos consecrari ꝛ in ordine apostolatus constitui voluit. Ipsi enim pro populo interpellant ꝛ populi peccata comedunt. quia suis precibus ꝛ oblationibus ea delent atque consumunt. Hec ibi. Hec autem persecutio pꝫ multipli-

Primo in dyabolo ꝯtra adã. Scḋo in caym ꝯtra abel. Tertio in Cam ꝯtra noe. Quarto in ysmael ꝯtra ysaac. Quinto in esau cõtra iacob. Sexto in egypto ꝯtra israel. Septimo in chore contra moysen. Octauo in saul ꝯtra dauid. Nono in fratrib⁹ ioseph cõtra eũ. Decimo in herode ꝯtra iohãnẽ baptistam. Undecimo in iudeis ꝯ xp̃m. Duodecimo in tyrannis ꝯtra martyres. Et precipue hodie cõtra sanctũ blasiũ qui ab iniquis gentilib⁹ multa genera tormentorum sustinuit. Nã primo fuit carceri tradit⁹. Secundo fustib⁹ cesus. Tertio in ligno suspensus. Q̃rto pectinib⁹ ferreis laniat⁹. Quinto in stagnũ missus: sed ad signũ crucis aq̃ arida ⁊ fixa mansit. in q̃ tñ. lxv. pagani submersi sunt. Sexto decollat⁹ cũ duob⁹ pueris migrauit ad dominũ. Septimo eius occasione septẽ mulieres colligẽtes ei⁹ sanguinem quando pectinib⁹ ferreis laniabatur: laniate sunt pectinib⁹ ferreis: que lac p sanguine dederũt. tandẽ ab angelo de celo confortate per decollationẽ ad celos migrauerunt. Et sic cogitauit circumspectionem dei.

Quinto beatus blasius

cogitauit circũspectionẽ dei p orõnis firmitatẽ. Deus enĩ vult inferiora p supiora iuuari. ⁊ ideo oportet nõ solũ superiores: sed etiaꝫ inferiores sanctos ĩplorare. alioquin esset soli⁹ dei misericordia imploranda. Cõtingit tamen quandoqꝫ ꝙ imploratio inferioris sancti efficacior est. vel quia deuoti⁹ implorantur. vel quia deus vult eoꝝ sanctitatẽ declarare. vel quia impetrant id qḋ de⁹ vult fieri per orationes eorũ. ⁊ hoc petunt quod estimant eorũ oratiõibus implendũ ſm dei voluntatẽ. vel quia viuentes meruerunt pro nobis orantes vt eos inuocantes obtineremus quod petimus. Et sic beatus blasius anteꝙ̃ migraret ad dñm orauit vt quicunqꝫ pro infirmitate gutturis vel alia quacũqꝫ infirmitate eius patrocinia postularet exaudiri continuo mereretur. Et ecce vox de celis ad eum venit ꝙ sic fieret vt orauit. Sic ergo cogitauit circumspectioneꝫ dei per gratiam Amen.

In festo scẽ Agathe ṽgis ⁊ mar. ser. xvij.

Udit agrum illum.

Math. xiij. ⁊ in euangelio p̄sentis solẽnitatis. Beatus Aug. libro de moribus ecclesie dicit sic. Tanta est pulchritudo iusticie: tanta est iocũditas lucis eterne. hoc est incõmutabilis veritatis ⁊ sapientie: vt etiam si non liceret in ea amplius manere q̃ꝫ vnius diei mora propter hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni delitijs ⁊ circunfluẽtia bonoꝝ temporaliũ recte meritoqꝫ contemnerentur. Hec ille. Sup quo moueo talẽ questionẽ. Utrũ beata agatha emerit regnũ eterne felicitaṫ merito fructuoso interne charitaṫ. Ad hãc questionẽ respondẽt tres doctores noui testamenti. Primus est beatus Aug. libro de spiritu ⁊ anima: dicens sic. Ecce venale ẽ regnũ dei: eme si vis. nec multũ existimes de re magna propter precij magnitudinẽ. Tãtũ valet quantũ habes. Noli querere quid habeas: sed qualis sis. Res illa tantũ valet quantũ es. Tu te da: ⁊ habebis illã. Si malus si iniquus es forte te non accipit dã do te illi bonus eris. Hec ille. Secũdus est beat⁹ Hieronym⁹ super ep̄la Gal. vt habetur. i. q i. dicens sic. Uide quantũ bonũ est charitas: sed ita fecerimus martyriũ vt nostras velimus ab omnibus reliquias venerari. ⁊ si opinionẽ vulgi sectantes intrepidi sanguinẽ fuderimus: ⁊ substantiã nr̃am vsqꝫ ad mendicitatẽ propriam dederimus huic operi non tam premiũ q̃ꝫ pena debetur ⁊ perfidie magis tormenta sunt q̃ꝫ corona victorie. Regnum celorum non est dantis sed accipientis. Non est enim personarum acceptio apud deum. Sed quicunqꝫ se talẽ prebuerit vt regno celorum dignus sit hoc accipiet quod non persone sed vite paratũ est. Hec ille. Tertius est beatus Thomas scḋa scḋe. q. xxiij. arti. vij. dicẽs sic. Uirtus ordinatus ad bonum. bonum autem principaliter est finis. Nam ea que sunt ad finẽ non dicuntur bona nisi in ordine ad finem. Principale autem bonum hominis est dei fruitio. ſm illud. ps. Mihi auteꝫ adherere deo bonũ est. ⁊ ad hoc ordinatur homo per charitatẽ. ⁊ sic nulla vera virtus potest esse sine charitate. Unde apostolus. i. Cor. xiij. dicit. Si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum: ⁊ si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autẽ nõ habuero nihil mihi prodest. Hec Tho. Sciendũ ꝙ sicut vna visione videm⁹ lumẽ ⁊ coloratum: sic vna charitate diligimus deum ⁊ proximuꝫ in deo. Unde multa sunt signa amoris quo diligim⁹ proximũ ex charitate vt patet. Primo qñ quis patitur ma

lum pene ne ꝓximꝰ cõmittat malũ culpe. vt ioseph. Geñ. xxxix. Et Susanna Dañ. xiij. Secũdo quãdo quis affligitur corꝑaliter ⁊ mentaliter ne ꝓximus puniat eternaliter. vt Jere. vij. Tu ḡ noli orare ꝑ ppl'o isto ⁊c̃. Ex. c. xiiij. ⁊. c. xv. Tertio quando quis susti net temporalẽ tribulationẽ vt proximo im- petret temporis dilationẽ. vt Noe. Geñ. vi. Qrto qñ q̇s cũ pctõre ꝯuersat vt ille ꝯuer tatur: vt xp̃s cũ publicanis. Nã conuiuere peccatoribus infirmis quidẽ est vitanduz propter periculũ quod eis ĩminet ne ab eis subuertantur. Perfectis aũt de quoꝝ corru ptione non timetur laudabile est qḋ cũ pec catoribus conuersentur. s. vt eos conuertãt Sic em̃ dñs cũ peccatoribus manducabat ⁊ bibebat vt habet Math. ix. Quinto q̇s cõmittit veniale materialr̃ vt ĩpediat mor tale formalr̃. Figura de Judith. xiij. Conin git em̃ aliquid propter aliquã circũstantiã non esse peccatũ veniale. Qḋ illa circũstan tia sublata peccatũ veniale esset. debet enim homo impedire dãnationẽ proximi inquã tum potest sine detrimento ꝓprie salutis quando ex causa rationabili illud facere po test. Sexto quis differt vel occultat opus perfectionis ne proximus in peccatũ ruat. Sicut scandalũ passiuũ in bonis spiritua- libus que nõ sunt de necessitate salutis. ali quando procedit ex infirmitate vel ignorã tia: ⁊ huiusmõi est scandalũ pusilloꝝ. ⁊ hu- iusmodi opera spiritualia sunt vel occultã- da vel etiã interdũ differenda vbi periculũ non ĩminet quousq̃ reddita rõne huiusmo di scandalũ cesset. Sicut consilia xp̃i ⁊ mi- sericordie opera. Septimo quãdo quis oc- culta dona manifestat vt proximũ a pecca to auertat. vt stephanꝰ. Act. vij. ⁊ Paulus .ij. Coꝝ. xij. Octauo quando quis orat pro illo qui predestinatur vt predestinatio im- pleatur. Sicut ysaac rogauit dñm pro Re becca vxore sua: ⁊ dedit conceptũ rebecce. Geñ. xxv. Ex illo autẽ conceptu natus est Jacob predestinatus. Et. ij. Pet. i. dicitur. Satagite vt per bona opera vestra certam vestram vocationem ⁊ electionez faciatis. Nono quando quis negligit spiritualẽ cõ- solationez propter proximi edificationem vt Jeremias. Esayas. vt habetur. viij. q. i. c. Jn scripturis. vt moyses. Exo. xxiiij. Deci mo quando quis retardat deitatis fruitiuã satietatem propter proximi necessitatem. vt apostolus Roma. ix. Optabam anathe ma esse a christo pro fratribus meis. Vole bat enim ad tempus priuari fruitione diui na ad hoc ꝙ honor dei procuraretur in pro ximis. Undecimo quando quis eligit abes se corporaliter vt possit proximo magis pro desse spiritualiter vt christus ascendens in celũ. Joh. xiiij. Et beatus Dominicus mo- riens pro amplificatione sui ordinis. Duo decimo quando quis peccatuz proximi oc cultat ne ꝯuersionẽ impediat. Unde Aug. libro de verbis domini exponens illud Cor ripe ipsum inter te ⁊ ipsum solũ. dicit. Stu- dens correctioni parcens pudori forte em̃ pre verecundia incipit defendere peccatum suũ. ⁊ quẽ vis facere meliorẽ facis peiorez. vnde ⁊ dominus peccatũ Jude non publi cauit: sed obscuris verbis eum ammonuit. Decimotertio quando quis peccatum im pij manifestat ne ille simplicem a deo auer- tat. Nam salus multitudinis est preferen- da paci quorũcunq̃ singulariũ hominum. ⁊ ideo quando aliqui sua peruersitate mul titudinis salutem impediunt non est timẽ da eoꝝ offensio a predicatore vel doctore ad hoc ꝙ multitudinis saluti prouideatur. Jdeo dicitur Math. xv. ꝙ discipulis domi no dicentibus. Scis quia iudei audito hoc verbo scandalizati sunt: respondit. Sinite il los ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. si cecus ⁊c̃. De cimoquarto quando quis permittit malũ amici temporale propter bonuz spirituale. Sicut christus permisit mortẽ lazari ami- ci sui propter fidẽ apostoloꝝ confirmandã. Decimoquinto sustinet quis in se legẽ ini- quam vt vitet in populo seditionẽ necq̃. Nã temporalia quorum nos sumus domini di mittere tribuendo si penes nos ea habea- mus. vel non repetendo si apud alios sunt propter scandalum quidem vitandũ quan doq̃ debemus. Sicut ecclesia abstinet a de cimis exigendis in terris in quibus nõ est consuetum decimas soluere. Decimosexto quando quis a cibo corporali abstinet ne ꝓ ximum scandalizet. Sm̃ illud Roma. xiiij. Noli cibo tuo illũ perdere pro quo christus mortuus est. Et. i. Coꝝ. viij. Nõ manduca- bo carnes ineternum ne proximuz scanda- lizem. Decimoseptimo quando quis amit tit ius proprium ne proximus committat falsum iuramentuz. Si enim quis sciat ali- quem falso iuraturum ⁊ cogit ipsum iurare homicida est. Jlle enĩ suo periurio se interi mit. Sed iste manũ interficienti impressit.

Decimooctauo quādo q̄s petit de libro vite deleri: vt possit ꝓximo ꝓmereri. sicut moyses. vt habet᷑ Exo. xxxij. Decimonono q̄n quis renuit humanā prosperitatē ꝓpter ꝓximi necessitatē. Nam om̄is homo tenet᷑ exponere corpus ꝓpriū pro salute ꝓximi. ſm̄ illud Ioh. xv. Maiorem charitatē nemo habet q̄ᷓ vt aīam suā ponat q̄s ꝓ amicis suis. Vicesimo q̄n quis sustinet mortē corporalem ꝓpter ꝓximi vitam spiritualē. sicut xp̄s ⁊ sancti martyres: ⁊ precipue btā agatha q̄ feruenti charitate martyrij emit agrū illuz.

Emit agrum illum.
Per virginitatem.
Per charitatem.
Per stabilitatem.
Per simplicitatem.
Per acerbitatem.
Per pietatem.
Per potestatem.

Primo btā agatha emit

agrum illū eterne felicitatis per ꝟginitatez Licet em̄ beata agatha nō habuerit ꝟginitatem innatam: habuit tn̄ per grām acquisitam. Amb. Maior ē victoria ꝟginū q̄ᷓ angeloꝝ. Angeli em̄ sine carne viuunt. hoīes aūt in carne triumphant. Magnū ergo est q̄ femīa in merito sanctitatis equiparetur viris. Can̄ i. Equitatui meo in curribꝰ pharaonis assimilaui te amica mea. Maius est qđ preponat᷑ viris Math xxi. Amen dico vobis q̄ meretrices precedēt vos in regno celoꝝ. Maximum est q̄ equiparet᷑ angelis Can̄. vij Statura tua assimilata ē palme. i. celsitudini angelice. Beata autē agatha in merito sanctitatis ⁊ multis sanctis equalis extitit ⁊ multos excelluit: ⁊ per ꝟginitatem angelis se sociauit. Eius nempe virginitas cōmendabilis fuit quo ad quattuor. Primo q꞉ cōseruauit eam cū pulchritudine. Fuit em̄ valde pulchra ⁊ speciosa: cū tamē ipsa pulchritudo multis mulieribꝰ cōsueuerit eē causa ruine. Prouerb. xi. Circulus aureꝰ in naribꝰ suis mulier pulchra ⁊ fatua. Secūdo eam seruauit cū iuuētute: cū tamen iuuenilis etas lasciua sit Eccli. xi. Adolescentia ⁊ voluptas idē sunt. Tertio seruauit eā blādicijs sollicitata: cum tamē blandicie ⁊ promissiones sepe inclināt animos puellarum

Quarto seruauit eam minis ⁊ supplicijs exagitata. Unde Greg. Quid nos barbari ⁊ debiles in iudicio dicemꝰ: qui ire puellas ad regna celestia per ferruz videmus: quos ira superat: supbia inflat: ambitio perturbat luxuria inquinat. Ex hac autem ꝟginitate meruit quadruplicez dignitatē. Primo meruit esse sponsa xp̄i. ij. Coꝝ. x. Despondi em̄ vos vni viro ⁊c̄. In cuius figurā dicitur Leuit. xxvi. De summo sacerdote ꝟginem ducit vxorem. Quia xp̄s qui est summus sacerdos nisi ꝟgines sibi despōsat. iij. Reg. i. Queramus dn̄o nostro regi adolescentulā virginem. Secūdo meruit esse soror angelorum. Hierony. Uirginitas soror est angelorum. Unde angeli vocant eam sororē: dicentes illud Can̄. viij. Soror nostra paruula est ⁊ vbera nō habet. Tertio meruit esse comes viarū xp̄i. Apoc. xiiij. Uirgines em̄ sunt ⁊ sequuntur agnum quocunq̄ ierit. Et Sap̄. vij. Incorruptio facit proximum deo.

Quarto meruit protegi specialiter a xp̄o. ps̄. Custodiuit dn̄s animas sanctoꝝ suorū id est virginū. Can̄. iiij. Ortus cōclusus es soror mea sponsa. i. custoditꝰ ⁊ munitus.

Secundo beata agatha

emit agrum illum per charitatē: quoniā ardentissime xp̄m dilexit. ⁊ in hoc assimilatur angelis. ps̄. Qui facis angelos tuos spiritꝰ ⁊ ministros tuos ignem vrentē. Cuiꝰ charitas apparuit quadruplici signo. Primo q꞉ ꝓpter eius amorē om̄ia terrena cōtempsit. Unde ipa dixit. Gratias tibi ago dn̄e qui abstulisti a me amorem seculi. Can̄. viij. Si dederit homo substantiam domꝰ sue pro dilectione ⁊c̄. Secundo q꞉ xp̄m semꝑ in corde ⁊ in ore habuit. Un̄ ipsa dixit. Quādiu vix[illegible] xp̄m corde semꝑ ⁊ labijs inuocabo. Math. xij. Ex abundātia cordis os loquit᷑

Tertio q꞉ om̄ia mundi oblectamenta despexit Unde ipsa dixit. Dn̄e iesu xp̄e q̄ me creasti: qui me ab infantia custodisti. q̄ corpus meū a pollutione seruasti. Et Prouer. vlti. Non extinguitur in nocte lucerna eius.

Quarto quia pro xp̄o varia tormenta sustinuit. Unde ipa dixit. Si feras mihi promittis audito xp̄i nomine mansuescūt. Si ignem adhibeas de celo mihi rorem saluificum angeli ministrabunt. Si plagas ingeras habeo spiritū sanctum per quē despicio vniuersa. ps̄. Scd̄m multitudinē dolorum meorum in corde meo consolationes tue letificauerunt aīam meam.

Tertio beata agatha emit

agrum illum per stabilitatē. quia fuit super xp̄m fundata ⁊ solidata. Unde ipsa dixit. Mens mea super petram fundata est ⁊ in xp̄o solidata. Nam tyrann⁹ voluit eam sub uertere quadrupliciter. Primo promissis alliciendo. Cum enī esset nobilissimis orta natalibus in ciuitate Katania spreta seculi vanitate xp̄i ancilla effecta: fidelissime ⁊ deuotissime deo seruiebat. que cum esset decora ⁊ pulchra noluit sponsum pter iesuz xp̄m dicēs hanc esse ingenuitatē summā in qua seruitus xp̄i comprobat̄. Unde cum de corruptela carnis a quadā matrona meretrice affrodisia nomīe grauiter fuisset temptata inuenta est tanta castitatis amatrix vt testimoniū daretur ei. q̄ facilius posset ferrū in plumbū conuerti ⁊ saxa molliri q̄ ab intentione xp̄ianitatis ⁊ castitatis mens eius reuocari. Unde ipsa dixit. Uerba vestra venti sunt: promissiones vestre pluuie. Eph. iij. In charitate radicati ⁊ fundati. Secundo minis deterrendo. Sed ip̄a ait. Terrores vestri flumina sunt: que quantūcunq̄ impingant: fundamenta tamē dom⁹ mee euertere nō valebūt. Math. vij. Descendit pluuia ⁊ venerunt flumina. ⁊ flauerunt venti ⁊ nō cecidit: fundata enī erat supra firmā petraz. Tertio iaculis animū perforando: sed ip̄a fuit lorica fidei induta. Eph. vj. Induti loricam iusticie. Quarto tormentis affligendo. sed ipsa fuit tota saxea ⁊ adamantina effecta. Ezech. iij. vt adamantē ⁊ silicem dedi faciem tuam.

Quarto btā agatha emit

agrum illum per simplicitatē. Nam magna simplicitate ⁊ puritate sustinuit penas ⁊ ludibria. ⁊ hoc demonstrauit quadrupliciter.

Primo quia sustinuit patient̄ propter dilecti fidem ⁊ amorez. Unde dicit̄. Agatha letissime: ⁊ iste ē gradus necessitatis. ⁊ ido ip̄a dixit. Non pōt aīa mea in padisuz introire: nisi diligent̄ corp⁹ meū feceris a carnificib⁹ attrectari. ecce patiētia. Secūdo q2 sustinuit libenter. Unde dicit̄. Agatha letissime ⁊ iste est gradus perfectionis. Ideo ip̄a dixit. Ego enī his penis delector: sicut qui bonum nunciū audit. ecce constantia. Tertio quia sustinuit gloriãter. Unde dicit̄. Gloriãter ibat ad carcerem. ⁊ iste est gradus virtuositatis. Ideo ip̄a dixit. Aut qui videt quē diu desiderauit. ecce deuotio. Quarto quia sustinuit delectabiliter. Unde dicitur. Et quasi ad epulas inuitata agonem suuz dn̄o precibus cōmendabat. ⁊ iste est grad⁹ celestis facultatis. scz quo ad gratiam confirmantez. Ideo ip̄a dixit. Aut qui multos thesauros inuenit. ecce delectatio. His quattuor gradib⁹ apparuit eius simplicitas.

Quinto btā agatha emit

agrum illum per acerbitatem. Nam passa fuit multa pro dilecto suo sponso. sicut ille p ea multa passus fuerat. Tyrān⁹ enī pugnauit ɔtra eā in quadruplici acie. Prīo sicut christus tempore passionis fuit in facie alapis cesus: consputus: ⁊ velatus: sic ⁊ ipsa fuit alapis acerrime cesa. sed istud certamen vicit diligenti consideratione. Ex quo enī illa facies fuit percussa: que est gloria angelorum. Sic ipsa voluit faciem suam percuti cito turpandam corrosione vermium immundorum. Secundo sicut christus tempore passionis fuit extensus in cruce tanq̄ in patibulo glorioso. Sic ⁊ ipsa voluit extendi in eculeo ignominioso. Sed istud certamē vicit consideratione eterne remunerationis. sm̄ illud. ij. Timo. ij. Non coronabitur nisi qui legitime certauerit ⁊c. Tertio sicut xp̄s christus fuit iuxta cor in latere vulneratus: sic ⁊ ipsa in pectore fuit flagellata: dum ei mamilla fuit euulsa. Sed istud certamen vicit consideratione diuine consolationis: dicens. Ego mamillas habeo integras intus in anima mea: quas ab infantia dn̄o consecraui. Christus enī per beatum petrum apostolum mamillam sibi restituit. Job. v. Ipse vulnerat ⁊ medetur. Quarto sicut christ⁹ fuit clauis perforatus ⁊ in fornace crucis exustus: sic ⁊ ip̄a int̄ testas ⁊ carbones fuit inuoluta. Sed istud certamen vicit consideratione diuine protectionis. Nam terra tremuit: aer choruscauit: aqua tyrannū absorbuit: ignis erupit. Sap. xvi. Uindex ē orbis terrarum contra insensatos.

Sexto beata agatha emit

agrum illum per pietatem. Ipsa enī fuit nobis data in aduocatam quattuor modis.

Primo in sanationē. sicut ipsa dixit beate lucie. Lucia quid a me petis q̄d ipsa prestare continuo poteris matri tue ⁊c. Secundo in defensionem. Nam ipsa defendit patriam suam ab incendio ignis: a cultura demonis: a periculis vniuersis. Tertio in orationem. Nam ipsa pro nobis intercedit or-

denti voto. sm illud. ij. Machab. i. Et nuc hic sumus pro vobis orantes. Quarto in impetrationem. Ipsa enim grandi merito apud deum pro nobis impetrat quod deuote petimus. Augustin⁹. Immensa dei bonitas ⁊ pietas sanctorũ merita nostra vult eē suffragia. Propterea angelus domini portauit tabulam marmoreā ⁊ collocauit eam ad caput eius: in qua erat scriptum. Mentem sanctam. sal3 habuit quo ad puritatem Spontaneam sc3 obtulit per sacrificij acerbitatem. Honore3 deo reddidit per fidei stabilitatem. ⁊ patrie liberatione3 contulit per meritorum suorum fructuositatem.

Septimo beata agatha

emit agrum illum per potestatem. Nam ipsa habuit potestatem grandem per miraculorum operationem quadrupliciter. Primo super corpora: quia ea sanauit. Unde ab inficiente infirmitate vberum innumerabiles mulieres curauit. Secundo super animas quia ea conuertit ⁊c̄. Tertio super sanctos Nam deus ad ipsam misit de celo angelos ⁊ beatum petrum apostolum ⁊c̄. Quarto super creaturas corporales. Nam paganorum multitudo currens ad sepulchrum ei⁹ tulerūt velum quo opertum erat sepulchrū ipsius: ⁊ contra ignem posuerunt. Qui mox extinctus fuit acrem dum esset in carcere splēdore maximo chorusare fecit. Et sic de alijs per gratiam. Amen.

In cathedra sancti Petri apostoli Sermo. xviij.

Super hanc petram

edificabo ecclesiam mea3. Mathei. xvi. ⁊ in euangelio presentis solennitatis. Cyprianus papa vt habetur. xxiiij. q. i. dic̄ sic Loquitur dominus ad petrum. Ego dico tibi quia tu es petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Super vnum edificat ecclesiam ⁊ q̄uis apostolis omnibus post resurrectionem suam parem, potestatem tribuat ⁊ dicat. Sicut misit me pater ⁊ ego mitto vos: accipite spiritum sanctum, tamē vt vnitatem manifestaret vnitatis eiusdem originem ab vno incipientem sua auctoritate disposuit ⁊c̄. Super quo moueo talem questionem. Utrum beatus petrus plus ceteris apostolis fuerit a christo dilect⁹, qui maiori charitate fuit ecclesie p̄fect⁹. Ad istam questionem respondent quattuor doctores

Primus est Leo papa. vt habetur dist. xix. dicēs sic. Ita dominus noster iesus christus humani generis saluator instituit vt veritas que antea legis ⁊ prophetarum preconio continebatur per apostolicam tubam in salutem vniuersitatis exiret. sicut scriptum est. In omnem terram exiuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis terre verba eorum. Sed huius muneris sacramentum: ita dominus ad omnium apostolorum officium pertinere voluit vt in beatissimo petro apostolorum omnium summo principaliter collocaret. vt ab ipso quasi quodam capite dona sua velut in corpus omne diffunderet: vt extortem se ministerij intelligeret esse diuini qui ausus fuerit a petri soliditate recedere. Hūc enim in consortium indiuidue vnitatis assumptum id quod ipse erat voluit nominari: dicendo. Tu es petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiam meā: vt eterni templi edificatio mirabili munere gratie dei in petri soliditate consisteret. Hanc ecclesiam sua firmitate corroborans vt illam nec humana temeritas posset appetere: nec porte inferi contra illam preualerent. hec ille.

Secundus est Anacletus papa. vt habetur distin. xxi. dicens sic. In nouo testamento post christum dominum a petro sacerdotalis cepit ordo. Quia ipsi primo pontificatus in ecclesia christi datus est: dicente domino ad eum. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam: et porte inferi nō preualebunt aduersus eam Et tibi dabo claues regni celorum. Hic ergo ligandi soluendiq3 potestatem primus accepit a domino. Primusq3 ad fidem populum virtute sue predicationis adduxit. Ceteri vero apostoli cum eodem pari consortio honorem ⁊ potestatem acceperunt. ipsumq3 principem eorum esse voluerunt. hec ille. Tertius est Nicolaus papa. vt habetur distin. xxij. cap̄. Omnes. dicens sic. Illam vero ecclesiam solus ipse fundauit: et super petram fidei mox nascentis erexit qui beato eterne vite clauigero terreni simul et celestis imperij iura commisit. Et cap̄. Sacrosancta dicitur sic. Inter beatos apostolos quedam fuit discretio. Nam licet omēs essent apostoli. Petro tm̄ concessu3 est a deo ⁊ ipsi int̄ se voluerunt idipm̄ vt reliq̄s oib⁹ p̄esset aplis. ⁊ cephas. i. caput ⁊ p̄ncipiū te

neret apostolatus. hec ibi. Quart9 est sanctus Tho. parte. i. q. xx ar. iiij. dicēs sic. De9 magis diligit meliora: qȝ deū magis amare aliquid: nihil ē aliud ꝙ ei maius bonū velle. voluntas enī dei est causa bonitatis in rebus. et sic ex hoc sunt aliqua meliora ꝙ de9 eis maius bonū vult. Unde sequit ꝙ meliora pl9 amet. Petr9 aūt fuit melior ceteris apostolis: qȝ pl9 xp̄m diligebat. Unde dn̄s sciens hoc verū esse: interrogauit petrum dicens. Symon iohānis diligis me plus his. hec Tho. Sciendū ꝙ xp̄us plus dilexit petrū ꝙ iohānē et econuerso q̄ ad q̄tuor. Primo qȝ vita actiua q̄ significat p petrū plus diligit deū ꝙ vita cōtemplatiua q̄ significatur per iohannē: quia magis sentit vite presentis angustias et estuanti9 ab eis liberari desiderat et ad deū ire. Contēplatiuā ꝟo vitam deus plus diligit: quia eam magis conseruat. Non enī simul finit cū vita corporali sicut vita actiua. Secundo qȝ petrus plus dilexit xp̄m in mēbris: et sic etiā fuit a xp̄o plus dilect9. Unde ei ecclesiā cōmendauit. iohannes vero plus dilexit xp̄m in seip̄o: et sic etiam ab eo fuit plus dilectus. vn̄ matrē ei cōmendauit. Tertio qȝ petrus plus dilexit xp̄m quantū ad quandā promptitudinē vel feruorē. Johānes vero plus fuit dilect9 quantū ad quedā familiaritat9 indicia: que xp̄s magis ei demonstrabat propter eius mundiciā et puritatē. Quarto qȝ xp̄s plus dilexit petrū quantū ad excellentius donū charitatis. iohannē ꝟo plus quantū ad donum intellectus. Unde petrus simpliciter fuit melior et magis dilect9. iohannes vero ꝑm quid. In cuius signū dicit verbū ꝓpositum Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

Super hanc petrā edificabo ecclīam meā.

- Per exaltationem.
- Per interpretationem.
- Per confirmationem.
- Per correptionem.
- Per humiliationem.
- Per distinctionem.
- Per celebrationem.

Primo super hanc petrā

edificabo ecclesiā meā per exaltationē. ꝑm illud ps̄. Exaltent eū in ecclīa plebis. Nam sancta trinitas exaltauit beatum petrū quo ad quattuor super omēs angelos. Primo in dominici corporis consecratione. Angelorum enī officium est sacerdoti consecranti assistere: et hostiam consecratam deo offerre. petri autē et sacerdotū est panem in corpus xp̄i conuertere qđ nulli angelo est donatum Unde nō angelis sed solis sacerdotibus dictū est. Luce. xxij. Hoc facite in meam cōmemorationē. Secūdo in peccatorū remissione. Angelorū enī officiū est peccatorem suis inspirationibus a pctō auertere: et suis orōnib9 eidē mīsicordiā dei implorare Petri aūt et sacerdotū est sibi peccata remittere. vnde non angelis sed solis sacerdotib9 dictū est. Joh. xx. Quorū remiseritis pctā remittunt eis: et qȝ hoc officium solius dei est. Esa. xliij. Ego sū qui deleo iniq̄tates tuas ꝓpter me. ideo dij vocant. ps̄. Ego dixi dij estis etc. Tertio in clauium collatione. Angelorū enī officium est aīas ad celū deducere. Petri aūt et sacerdotū est ip̄is animab9 ianuam celi aperire. Unde nō angelis sed petro dictum est. Math. xvi. Tibi dabo claues regni celorum: et quodcūq ligaueris super etc. Quarto in causarū discussione. Angelorum enī officiū est iudicandos ad iudicium colligere: collectos ab inuicē separare: separatos malos in ignē proijcere. Math. xiij. Sic erit in cōsūmatōe seculi exibūt angeli et sepabūt malos de medio iustorū et mittent eos in caminū ignis. Petri aūt et sacerdotū est ipsos iudicare. Unde nō angelis sed petro dictū est. Luce. xxij. Sedebitis et vos iudicantes duodecim trib9 israel etc.

Secundo super hanc pe

tram edificabo ecclesiam meam per interpretationē. Nam ad auctoritatē petri pertinet determinare ea q̄ sunt fidei vt ab omib9 inconcussa fide teneant: ad quā maiores et difficiliores q̄stiones ecclīe referunt, vt dicit in decret. dist. xliij. Un̄ et dn̄s Luce. xxij. Dixit petro quē summū pontificem constituit. Ego rogaui pro te petre vt nō deficiat fides tua: et tu aliq̄n conuersus confirma fratres tuos. Cui9 ratio est. qȝ vna debet esse fides toti9 ecclīe. ꝑm illđ. i. Cor. i. Idip̄m dicatis omēs et nō sint in vobis scismata. qđ seruari non posset: nisi questio de fide exorta determinaret per eum qui toti ecclīe preest: vt sic ei9 sententia a tota ecclīa firmiter teneatur.

Sciendū ꝙ beat9 petrus tres sapientissimos doctores habuit. scȝ Patrē reuelantē. Math. xvi. Beatus es symon bariona: qȝ caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater

meus qui in celis est. Filiū instruentē. Joh. xv. Oīa quecunqꝫ audiui a patre meo nota feci vobis. Spiritū sanctū infundentem. Joh. xiiij. Paraclit⁹ aūt spūssanct⁹ quē mittet pater in noīe meo ille vos docebit oīa. Ideo ad sedē magistralē petri spectant q̄tuor. Primo conciliorꝫ cōuocatio. vt habetur in decret. dist. xvij. per totū. Secundo scripturarū expositio. Mar. xvi. Predicate euangeliū oīi creature. ⁊ xxiiij. q. i. ca. non turbaꝶ: dicitꝶ. Denicꝫ ⁊ si alijs imperetur vt laxent rethia sua soli tantūmodo petro dicitꝶ duc in altum hoc est in profundū disputationū ⁊c̄. Tertio scripturarū interpretatio. ij. Petri. i. Oīs ꝓphetia ꝓpria interpetatione non fit. Quarto scripturarū modificatio. Vn̄ illud q̄d dꝶ Math. xix. Quos deus coniunxit homo nō separet. sic ꝑ sedē petri modificaꝶ. coniunxit per consensuꝫ mentis ⁊ copulam carnis.

Tertio super hanc petrā

edificabo ecclesiam meā per cōfirmationē. Nam bon⁹ pastor debet ꝑ ouib⁹ suis aīam suā ponere. sicut xp̄us posuit. Joh. x. Unde circa subditas oues debet seruare q̄ndecim.

Primo nō debet mortē corporalē fugere: si possit prodesse. Vn̄ Greg. dicit. vt habetꝶ vij. q. i. ca. aduersitas. Cū non prelatorꝫ tm̄ sed toti⁹ eccl'ie salus queritꝶ fides impugnatur necesse est vt ex aduerso ascendant ⁊ in die belli seipos opponāt murum pro domo dei: animas suas ponāt ꝓ ouib⁹ suis: vt exēplo sue passionis accēdāt quos s̄mone doctrine confirmare nō valent. hec ille. Secūdo debet mortē pro ouib⁹ tolerare. Vn̄. vij. q. i. ca. Sciscitaris. dꝶ. Nos q̄ tanq̄ arietes gregibus ducatū prebem⁹ imo qui ⁊ horuꝫ pastores sum⁹ deo auctore cū eis in periculis pro virib⁹ persistere ꝓ certo cōuenit. hec ibi. Exemplū de xp̄o qui eccl'iam acq̄siuit ꝑ ꝓprio sanguine. Tertio ꝓpriam quietē debet postponere. vt ptꝫ. vij. q. i. ca. Suggestū. Et. viij. q. i. ca. In scripturis. Dicit Gregori⁹ pastori sancte eccl'ie dicitꝶ. Symon iohānis amas me: pasce oues meas. Ex quib⁹ v̄bis colligitꝶ. q2 si is qui valet oīpotētis dei renuit oues pascere: ostendit se pastorē sūmū minime amare. Quarto cuꝫ misericordia subditos corripere. Vn̄ dist. xlv. ca. disciplina. dicit Greg. Disciplina vel misericordia multū destituitꝶ si vna sine altera teneatur. Sed circa subditos inesse debet rectoribus ⁊ iuste consulens misericordia: ⁊ pie seuiēs disciplina. hec ille. Et ponit ibi tria exempla. Primū est de samaritano q̄ adhibuit vulneribus sauciato vinū ⁊ oleū. in vino notās discretionē iusticie. in oleo vero compassionem mi̅ficordie. Secundū exemplū est de moyse orante ꝑ populo q̄ adorauit idolum Exo. xxxij. Tertiū exemplū est de Job dicente. Cumqꝫ sederē quasi rex circūstāte me exercitu: eraꝫ tm̄ merentiū ꝯsolator. Quinto dꝫ ꝑ ppl'o orōnē fundere. Vn̄ Alexāder papa. vt habetꝶ. i. q. i. dicit. Ipsi sacerdotes pro ppl'o interpellant ⁊ pctā ppl'i comedūt: q2 suis precib⁹ ea delent atqꝫ consumunt q̄ quāto digniores fuerint: tanto facili⁹ in necessitatib⁹ pro quib⁹ clamant exaudiuntur. hec ille. Sexto debet ad subditos visitandos accedere. Vn̄. i. Reg. vij. dicitꝶ. Judicabat quoqꝫ samuel israel cunctis dieb⁹ vite sue. ⁊ ibat ꝑ singulos annos circuiens Bethel ⁊ Galgal. ⁊ Masphot. ⁊ iudicabat israelem in supradictis locis. reuertebaturqꝫ in ramatha. ibi eīn erat dom⁹ eius. hec ibi.

Septimo debet peccata ppl'i in se conuertere. Unde Bonifaci⁹ martyr. vt habetꝶ. xi. q. iij. ca. Antecessor. dicit sic. Spiritualitꝶ impleui sacramentū: q2 ⁊ in consensuꝫ ⁊ in cōsilium sacerdotū ypocritarū ⁊ seductorum populorꝫ in germanicis partibus nō venit aīa mea. corporalitꝶ aūt ab eis oīno abstinere nō potui. Exemplū de dauid. ij. Reg. xxiiij. Dixit dauid ad dn̄m cū vidisset angelum cedentē ppl'm. Ego sum qui peccaui. i. ego q̄ inique egi. isti qui oues sunt quid fecerunt. vertatꝶ obsecro man⁹ tua contra me ⁊ contra domuꝫ patris mei. Octauo debet discordes in vnū reducere. Vn̄ dist. xc. dicitur. Discordantes clericos ep̄s vel rōne vel auctoritate ad cōcordiā trahat. ⁊ ca. Oblationes. ⁊ ca. Necꝫ ad caym. ⁊ ca. Studēdū. idem dicitꝶ. Nono debꝫ ad subditos paternalem dilectionē habere. Unde Esa. xxij. dicitur sic. In die illa vocabo seruū meū helyachim filiū helchie. ⁊ induā illuꝫ tunica tua ⁊ cingulo tuo confortabo eū: ⁊ potestatē tuā dabo in man⁹ ei⁹: ⁊ erit quasi mater habitātibus hierl'm ⁊ domui iuda. hec ibi. Decimo subditorꝫ redemptionē debet sollicitare vt fecit Moyses contra pharaonē pro populo dei Exo. vi. vij. viij. ⁊ ix. capl'is. Undecimo debet corda subditorꝫ ad fletum ꝓuocare. Vn̄ Esdre. viij. dꝶ. Flebat oīs populus cum audiret v̄ba legis ⁊c̄. Duodeci

mo in sui absentia debet populo de gubernatiōe prouidere. sicut fecit Moyses. Exo. xxiiij. et xp̄s. Joh. xij. Decimotertio debet pplm ad dei subiectionē inducere. sicut fecit Josue. vt patet Josue. xxiij. et xxiiij. Decimoquarto debet pplm a malis defendere. sicut fecit iudas. i. Machabeorū. v. et Jonatas. i. Macha. xij. Decimoquinto debz populum in pace seruare. sicut fecit Onias. ij. Mach. ij. Beatus Petrus his modis p firmitatē constantie suum pplm conseruauit. Quia sicut dicit Prouer. xviij. Qui mollis et dissolutus est in opere suo. frater est sua opera dissipantis. Beatus petrus nō fuit mollis. sed durus: qz nō cessit s; fortiter sustinuit oēm psecutionē illatam. Act. v. Jbant apostoli gaudentes a conspectu concilij etc. ptz ex incarceratione eius per Theophilū pncipē antiochie. Non fuit dissolutus sed colligatus cū xp̄o per charitatē firmatā. Joh. vlti. Dn̄e tu scis qz amo te. Non fuit fractus sed solidus per perseuerantiā. Eccli. l. Quasi vas auri solidum etc.

Quarto super hāc petraz

edificabo ecclesiam meā per correptionem. Duplex enī est correptio. Una que ē actus charitatis que specialiter tendit ad emendationem fratris delinquentis. s. p simplicē ammonitionē. et talis correptio ptinet ad quēlibet charitatē habentē siue sit subditus siue p̄latus. Un̄. xxiij. q. iij dicit Tam sacerdotes q̄ reliqui fideles omēs summā debent hr̄e curā de his qui pereunt. quatinus eorū redargutione aut corrigant a pctis: aut si incorrigibiles appareant ab ecclīa separent: et de illa nō loquimur. Alia est correptio que ē actus iusticie: per quē intendit bonū cōmune qd nō soluz pcurat p āmonitōnē fratris. s interdū etiā per punitionē: vt alij a pctō desistant per timorē. et talis correptio ptinet ad solos prelatos q non solū habent āmonere sed etiā punire corrigēdo. Dicit enī Hiero. Sacerdotes studeāt illō euangelicū implere. Si peccauerit in te frater tuus etc. Beatus petrus hanc correptionē exercuit. Primo in hoc q seuere malos rephendit. Act. viij. Pecunia tua tecū sit in perditione. Secūdo in hoc q seuere puniuit. sicut patz Act. v. Jn punitōne ananie et saphire. Tertio in hoc q seuere excōmunicauit. vt ptz in abscisione auricule serui summi pontificis. Luce. xxij. Quarto in hoc q potestatē ligandi atq3 soluendi accepit a dn̄o. Nam aperit celum peccatori. Math. xvi. Quodcūq3 solueris super terram: erit solutū et in celis. Jnfernū claudit. Jbidem. Porte inferi nō preualebūt aduersus eam. Spiritūsanctū dat. Act. xvi. Tunc imponebant manus sup illos et accipiebant spiritūsanctū. Peccata dimittit. Joh. xx. Quorū remiseritis pctā remittuntur eis. Sanctorū merita cōmunicat. ij. Cor. ij. Cui aūt aliqd donastis et ego etc.

Quinto super hanc petrā

edificabo ecclesiā meā per humiliationem. Unde Aug. li. xiiij. de ciui. dei. ca. xiij. dic sic Audeo dicere superbis vtile esse cadere in aliqd apertū manifestūq3 peccatuz. Unde sibi displiceant: qui iam sibi placēdo ceciderant. Salubrius enī petrus sibi displicuit qn̄ fleuit: q̄ sibi placuit quādo presumpsit. hec ille. Et Greg. vt habet dist. l. dicit sic. Considerandū nobis est: cur omnipotēs deus eum quē cūcte ecclīe sue preferre disposuerat ancille vocē pertimescere et seipm negare pmisit. qd nimirū magne actum pietatis dispensatione cognoscimus. vt is qui futurus erat pastor ecclīe in sua culpa disceret qualiter alijs misereri debuisset. Primus itaq3 eū ostendit sibi: et tunc preposuit ceteris: vt ex sua infirmitate cognosceret q̄ misericorditer aliena infirma toleraret. hec ille. Et beatus Amb. vt eadem dist. habet: dicit sic. Fidelior factus est petrus postq̄ fidem se perdidisse defleuit. atq3 ideo maiorē grām repperit q̄ amisit. Tanq̄ enī bonus pastor tuendū gregez accepit: vt qui sibi ante infirmus fuerat. fieret firmamētum omibus et qui se interrogatōnis temptatione mutauerat: ceteros fidei stabilitate fundaret. Deniq3 pro soliditate deuotionis ecclesiarum petra dicit. Sicut ait dn̄s. Tu es petrus et super hanc petrā edificabo ecclesiam meam. Petra enī dicitur eo q p̄mus in natōnibus fidei fundamēta posuerit: et tanq̄ saxuz imobile totius corporis xp̄iani cōpagē molemq3 cōtineat. hec ille. Ex quo patet q beatus petrus per sui humiliationem in pastorem totius ecclīe a xp̄o institui meruit. Cuius humilitas apparuit in quattuor. Pr̄o in hoc q indignum se xp̄i presentia reputauit. Luce. v. Exi a me dn̄e: quia homo peccator sum. Secundo in hoc q se a xp̄o lauari recusauit. Joh. xiij. Non lauabis mihi pedes in eternuz. Tertio in hoc q minoribus humiliter obediuit. Act. viij. Cuz audissent

apostoli qui erant hierosolymis. quia re. sa. ver. dei. mis. ad eos petrū ⁊ iohānē. Quarto in hoc ꝙ crucifigi vt dn̄s renuit. Vn̄ ait. Quia non sum dignus in cruce esse vt dn̄s meus: crucē meam girate ⁊c.

Sexto super hanc petram edificabo ecclesiā meā per distinctionē. Cū em̄ apud antiochiam beatꝰ petrꝰ fuisset captus infideles ob xp̄i iniuriā sibi summitatem capitis abraserunt. Ceteri autez clerici videntes suum pastorem sic in capite deformatū idem sibi fieri fecerunt. Et sic petrus postmodum voluit seruare in gloriā: qḋ sibi fuerat illatum ad xp̄i iniuriam. Unde sepius deus de malis bona elicit. hoc autē fecit quadruplici ratione. Primo ratiōe distinctionis. scz vt per hoc signū laici a cleriq̄ discernantur. Olim deus distinxit populum iudeorum a populo gentilium per circuncisionis signaculum. Sed cōuenientiꝰ est nostrum signaculū ꝙ illorum. Illud em̄ fiebat in parte corporis verecunda: nostrum fit in parte corporis reuerenda. Illud in membro generatiuo. quia dediti erant generationi filiorum: nostrum in membro ad celuz eleuato: quia debemꝰ esse intenti contemplationi celestiū. Illud cuz dolore ⁊ cū effusione sanguinis: nostrum cū exultatione ⁊ leticia cordis. Secūdo ratiōe significatiōis. Fit em̄ in superiori parte totalis rasio capillorꝫ: qꝛ inter deum ⁊ ipsos clericos nihil debet esse mediū. Tertio ratione subtractionis. Naz eis qui ad diuina misteria applicant̄. competit rasura ⁊ tonsura: in modū corone ratione figure. quia corona ē signū regni ⁊ perfectionis: cum sit figure circularis. Illi autē qui diuinis ministerijs applicant̄ adipiscūtur regiam dignitatē ⁊ perfecti in virtute eē debent. Competit etiā eis ratione subtractionis capillorꝫ: ⁊ ex parte superiori ꝑ rasurā ne mens eorꝫ temporalibꝰ occupatōibꝰ a cōtemplatiōe diuinorꝫ retardet̄. ⁊ ex parte inferiori ꝑ tonsurazne eorꝫ sensus tēporalibꝰ obuoluant̄. Quarto rōne glificatōis. Naz de corona sacerdotalis dignitatis ꝑueniunt sunt ad coronā eterne felicitatis.

Septimo super hanc petram edificabo ecclīam meā per celebrationem. In aīa em̄ sacerdotis ē impressuz qḋdam signaculū qḋ vocat̄ caracter qḋ ē oīno indelibile. ⁊ hz q̄tuor ꝓprietates. Primo aīam sacerdotis decorat. plusꝙ lux solis ipm solem. qm̄ spūales perfectiōes sunt illustriores corꝑalibꝰ. Vn̄ si q̄s videret aīam sacerdotis hoc signo illustratā oīa corꝑalia viderentur ei obscura. per hoc signaculum sacerdos docet legem dei. Malach. ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: ⁊ legem requirent ex ore eius quia angelus dn̄i exercituū est. Secundo aīam sacerdotis deo assimilat. Licet em̄ anima sit ad imaginem dei facta per naturam. tamen magis per istuz caracterem deo assimilatur. Quoniaz beatus Dionysius appellat istum ordinem deiformem. Per hoc signaculum sacerdos habet orare apud deum. Primo pro se. Secundo pro populo. vt habetur in Leuitico. ⁊ in epistola ad Hebreos. Tertio aīam sacerdotis ad conficienduz confortat. Si em̄ iste caracter ab anima sacerdotis deleretur iam non posset conficere corpus xp̄i: nec baptizare: nec alia sacramēta ministrare. Per hoc signaculum sacerdos offert sacrificium in altari: in memoriam dominice passionis. Quarto animam sacerdotis signat. Nam benedicit populis ⁊ purgat sibi subditos a peccatis per impositionē manus: precipue in confessione. In confirmationem horum beatus petrus hodie celebrauit primā missam in pontificalibus antiochie: vt hic habeamus gratiam tandem gloriam. Amen.

In festo sancti Mathie apostoli Sermo. xix.

Ecidit sors super mathiam. Act. i. ⁊ in epistola presentis solēnitatis. Theophilus super illud Luce. xvij. Non est inuētus ⁊c. dicit sic. Nihil impedit quēꝙ placere deo etiaz si de genere ꝓphano ꝓcesserit: dūmodo bonū gerat ꝓpositū: nullus etiā natꝰ de sanctis superbiat. Sup quo talē moueo questionē. Utrū beatꝰ mathias certa predestinatiōe assumptꝰ fuerit ad gradū apostolatus. de quo iudas sui obstinatiōe fuit preuaricatꝰ. Ad istam questionē rn̄dent duo doctores noui testamēti. Primꝰ est beatꝰ Aug. li. de ꝑdestinatōe sctōꝝ: dicēs sic. Predestinatorꝫ ita certꝰ ē numerꝰ: vt nec addat̄ eis q̄cꝙ nec minuat̄ ex eis. Tene ḡ qḋ habeas ne aliꝰ accipiat coronā tuā. Si em̄ aliꝰ nō ē acceptur ꝰnisi ille ꝑdiderit certꝰ ē nūerꝰ. ħ ille. Secūdꝰ ē sctūs Tho. pte. i. q. xxiij. ar. vi. ad. i. dicēdū. di. sic. Corōa dr̄ eē alicuiꝰ duplr̄

Uno modo ex predestinatione diuina. et sic nullus perdit suaz coronam. Alio modo ex merito gratie. Qd em̄ meremur quodā modo nostrū est: ⁊ sic aliquis suā coronam potest amittere per pctm̄ mortale sequens. Alius aūt illam coronā amissam accipit: in quantū in locum eius subrogatur. Non em̄ permittit deꝰ aliquos cadere quin alios eri gat. fm̄ illud Job xxxiiij. Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios p eis. Sicꝰ em̄ in locū angeloꝝ cadentiū substituti sunt hoīes. ⁊ in locū iudeoꝝ substituti sūt gentiles. Substiturꝰ aūt in statu gratie etiam quantū ad hoc coronā cadentis accipit ꝙ de bonis que aliꝰ fecit in vita eterna gaudebit in qua vnusquisqꝫ gaudebit de bonis tam a se ꝙ ab alijs factis. hec Tho. Sciēdum ꝙ possunt designari q̄ ceciderūt in multiplici gradu. Primus fuit lucifer. de quo dicit Esaias. xiiij. c. Quomodo cecidisti de celo lucifer: qui mane oriebaris. Et Luce. x. Uidebā sathanā quasi fulgur de celo cadentem. In cuiꝰ locū successit natura humana. Unde Aug. vt habet. ij. sen. dist. x. dicit sic. Supna hierlm mater nostra ciuitas dei nulla ciuiū suoꝝ numerositate fraudabitur. aut etiā vberiore fortasse copia abūdabit. neqꝫ em̄ numerū immūdoꝝ spirituū nouimꝰ. In quoꝝ locū succedētes filij catholice matris in ea pace de qua illi eiecti sunt sine fine permanebunt. hec ille. Secūdus fuit primus parens damnatoꝝ hominū scꝫ caim qui suis corruptionibꝰ diluuio perierūt. In quoꝝ locū successit Seth cū electis ab eo descēdētibus. Tertius fuit Canam cū. xxxij. regibꝰ ab eo descendētibꝰ qui oēs gladio occubuerunt. In quoꝝ locū successerūt Josue ⁊ duces ⁊ reges electi a deo in pplo hebreorum Josue. xij. ⁊. xiij. ⁊. xxiij q. v. §. hinc notādū. Quartꝰ fuit ppls caldeoꝝ adorantiū creaturas. Geñ. xv. In quorum locū successit abrahā ysaac. Geñ. xv. Quintꝰ fuit Esau ⁊ ppls edom. In quoꝝ locū successit iacob ⁊ duodecim patriarche. Sextꝰ fuit Chore datan ⁊ abyron ⁊ eoꝝ complices. In quorum locū successerūt Eleazar ⁊ ceteri sacerdotes electi a deo. Septimꝰ fuit Hely cuꝫ filijs suis: ophin ⁊ phinees. In quoꝝ locum successerūt pphete dei. Octauus fuit saul inobediens. In cuiꝰ locum successit dauid. Nonus fuit ppls hebreoꝝ. Esa. v. In quorum locum successit populꝰ gentilis. vt Job cornelius centurio: latro in cruce. chananea samaritana ⁊c. ps. Populus quē nō cognoui seruiuit mihi ⁊c. Decimus fuit phariseus cum ceteris scribis. Luce. vij. ⁊. xviij. In quorum locum successerunt apostoli ⁊ publicani. Undecimus fuit Cayphas ⁊ magistratus iudeoruꝫ tempore passionis xpi. Joh. xi. In quoꝝ locum successerunt doctores ⁊ martyres in nouo testamēto. Duodecimus fuit populus comessantiū ⁊ luxuriantium in templo dei. ij. Machab. vi. In quoꝝ locum successerūt sancte virgines sequentes xp̄m. Decimustertius fuit iudas de quo dicit ps. Fiant dies eiꝰ pauci. In cuius locum successit hodie sanctꝰ Mathias de quo sequit. ⁊ episcopatū eius. scꝫ iude accipiat alter. ideo dicit verbū propositū. Cecidit sors scꝫ gradus apostolici sup mathiā

Super mathiam cecidit sors.

- Sanctitatis.
- Maturitatis.
- Familiaritatis.
- Acerbitatis.
- Potestatis.

Primo super mathiam

cecidit sors sanctitatis. Uñ de ipo pōt dici illud. i. Reg. x. Certe videtis quem elegerit dñs. ꝙ non sit similis ei in omi populo. In tam btā congregatōe discipuloꝝ xpi nemo potuisset habitare nisi valde sanctꝰ. Unde Chryso. sup Job. dicit. Qꝛ ꝙdiu iudas fuit in collegio aploꝝ: diabolꝰ nō fuit ausus ipꝫ inuadere. qn̄ autē ab ipis recessit: in ipm intrauit. Sanctitas beati mathie habuit testimoniū a quattuor. Primo a patre celesti. Mathias em̄ paruus interpretat. ad patrē autē pertinet paruulos erudire. Math. xi. Confiteor tibi dñe pater celi ⁊ terre: quia abscondisti hec a sapientibꝰ ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis. etiā ad ipm spectat paruulos confouere. Math. xviij. Non est voluntas patris vestri vt pereat vnꝰ et his pusillis. Secūdo a filio: qꝛ cū apostoli procederent ad electōnē duodecim apli in locū iude: ⁊ statuissent duos pre ceteris: xps preelegit mathiam. Tertio a spūsancto q̄ ipꝫ in pentecoste in gratia cōfirmauit ⁊ donis suis repleuit. Quarto ab apostoloꝝ collegio qui eū cum ioseph in medio statuerunt. Si em̄ duos meliores habuissent vtiqꝫ eos preelegissent. Propterea dic̄ xps Joh. xiiij. Nō vos me elegistis: sed ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructuꝫ afferatis ⁊ fructꝰ

vester maneat. Nā in electoꝝ predestinati-
one per quā firmatur coꝝ sanctitas concur
runt quattuor. Primo amor dei preueniēs
Cuilibet eīm existenti deus vult aliqd bonū
Unde cū amare nihil aliud sit ꝙ velle bo-
nū alicui: manifestū est ꝙ deꝰ oīa que sunt
amat. nō tn̄ eodē mō sicut nos. Quia eniꝫ
volūtas nr̄a non est cā bonitatis rerū: ſʒ ab
ea mouet̄ sicab obiecto. amor noster quo
bonū alicui volumus: non est cā bonitatis
ipsius. Sed econuerso bonitas eiꝰ vel vera
vel extimata ꝓuocat amoreꝫ q̄ eis volumꝰ
ꝛ bonū cō seruari qd habēt: ꝛ addi qd non
habēt: ꝛ ad hoc opamur. Sed amor dei est
ꝯfundēs ꝛ causans bonitatē i rebꝰ. Sap.
xi. Diligis oīa que sunt ꝛ nihil odisti eoꝝ
que fecisti dn̄e. Et sic ꝑamādo ꝑacceptat
nos ſm quid nō simplr̄. Quia vita gr̄e nō
hꝫ rōnem finis: sed rōnem eius qd est ad fi
nem. Unde ad vitā gr̄e nō habet aliq̄a eli
gi nisi inquantū vita gratie ordinat̄ ad vi-
tā glorie. ꝛ ꝓpter hoc illi qui hn̄t gr̄am ꝛ de
cidunt a gloria nō dicuntur esse electi sim-
pliciter: sed ſm quid. ꝓut scꝫ de eis in ordi-
natione ꝛ noticia diuina existit ꝙ sunt ha-
bituri aliquē ordinē ad vitā eternā ſm ꝑti
cipationē gratie. Scd̄o predestinatio sine
merito nō ꝑcedens. Nā effectꝰ predestina
tionis nō hꝫ aliquā cām ex ꝑte nr̄a. qm̄ q̄c-
quid in hoīe ordinat ipm in salutē totū cō
prehendit̄ sub effectu ꝑdestinationis etiaꝫ
ipa prima ꝑparatio ad gr̄am que nō fit ni-
si ꝑ auxiliū diuinū. ſm illd Threñ. vlti. Cō-
uerte nos dn̄e ad te ꝛ ꝯuertemur. Ideo di
cit apl̄s Titū. iij. Nō ex opibus iusticie q̄ fe
cimus nos. ſʒ ſm suā miām saluos nos fe-
cit. ideo dr̄. Nō vos me elegistis. s. amoreꝫ
meū ꝑueniendo quo ad primū sed ego ele-
gi vos quo ad secundū. Tertio electio nos
dignificans. id dr̄. Et posui vos. s. meos co-
operarios ꝛ adiutores. aliq̄ń aūt dr̄ iuuari
ꝑ alterū dupl̄r. Uno mō inquātū ab eo ac
cipit virtutē. ꝛ sic adiuuari est infirmi. Uñ
deo nō cōpetit. ꝛ sic intelligit̄ illud Roma.
xi. Quis audiuit spm̄ dn̄i: aut q̄s ꝯsiliarius
eiꝰ fuit. Alio mō dr̄ aliq̄a adiuuari ꝑ alium
ꝑ quē exequit̄ suā opationē. Sicut dn̄s ꝑ
ministrū. ꝛ hoc mō deꝰ adiuuat̄ ꝑ nos inquā
tū exequimur suam operationem. ſm illud
.i. Cor. iij. Dei enim adiutores sumus. nec
hoc est propter defectū diuine virtutis. Sed
vtitur causis medijs: vt ordinis pulchritu-
do seruetur in rebus. ꝛ vt etiā creaturis di-
gnitatē causalitatis cōicet. Quarto electos
gratia ꝑfundens. s. gr̄a gratū faciēte. iuxta
illud Joh. xv. Sine me nihil potestis face-
re. quantū ad meritū vite eterne. Et Aug.
iij. de trinitate dicit ꝙ spūsſctūs tpaliter ꝓ-
cedit ad sanctificanduꝫ creaturā. Ideo di-
citur. eatis ꝛ fructū afferatis. Et hijs modis
predestinatꝰ ꝛ sanctificatus est beatꝰ Ma
thias i sui electōe ꝛ electiōis approbatōe.

Secūdo super mathiā ce

cidit sors maturitatis quantū od eius ele-
ctionem que appuit in quattuor. Primo in
eligentiū ꝓbitate. Apl̄i eīm habuerūt intē-
tionē rectā cū statuerūt mathiā extraneuꝫ
ꝛ nulli apl̄oꝝ ꝓpinquū. qꝛ nō amore carna
li sed zelo dei ducti sunt. Habuerūt paceꝫ ꝛ
ꝯcordiā: qꝛ de centū viginti electoribꝰ nemo
discordauit. Habuerūt mentē deuotā: quia
orōnibꝰ institerunt. Exēplo moysi q̄ cū que
reret a ꝑncipatu cessare orauit. dicēs. Dn̄s
deꝰ exercituū oīs carnis ꝓuideat hoīeꝫ qui
sit sup multitudinē hanc ꝛc̄. Numeri. xxvij.
Habuerunt meritū vite cū essent principes
mūdi: ianitores celi: iudices secl̄i. ꝑā. Prin-
cipes ppl̄oꝝ ꝯgregati sunt cū deo abraham
scꝫ ad mathie electioneꝫ. qm̄ dij fortes tibi
vehemēter electi sunt. Scd̄o in eligendi di
gnitate. Nā btūs mathias habuit magna-
nimitatē ꝯstātie. id dr̄. Ex his viris. a virili
tate ꝯstātie dr̄ vir. qm̄ vidēs iniusticiā nō si
let ꝛ vidēs aduersitatē non fugit. Id dicit̄
Eccl̄i. x. Ue terre cuiꝰ rex puer est. Itez ha-
buit ꝑfectionē sapiē. id dr̄. Omni tꝑe quo
intrauit ꝛ exiuit ꝛc̄. Nullꝰ eīm alicuiꝰ nego-
cij plenā noticiā hr̄e pōt nisi sciat eiꝰ ꝑnci-
piū mediū ꝛ finē. Btūs vero mathias oīm
actuū xp̄i sciuit ꝑncipiū. s. natiuitatē. ꝛ me-
diū. s. ꝑdicatiōnē. ꝛ finē. s. passionē: resurre-
ctionē: ascensionē eiꝰ in celū. ꝑterea habuit
dei approbationē. tandē fecit in ppl̄o ma-
gnā edificationeꝫ. ꝓpterea dr̄ Jere. iij. Da-
bo vobis pastores iuxta cor meū q̄ pascāt
vos sciā ꝛ doctrina. Tertio in electiōis sin
ceritate. Apl̄i eīm inchoauerūt ipam electi
onē ab exhortatiōe salutifera. qꝛ petrꝰ vtilē
ſmonē ꝑmisit id dr̄. Surgens petrꝰ in me-
dio fratrū dixit ꝛc̄. Ab expositione pacifica
qꝛ statuerūt duos. ꝛ hoc vnanimiter ꝛ con
corditer. ꝓsecuti sunt ipam cū orōne deuo-
ta. Uñ orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄ corda ho
minū nosti ꝛc̄. Terminata ē cū reuelatione
diuina. vñ dr̄. Et cecidit sors sup mathiam

Scōm enī Dyo. Illa sors fuit q̄dā splēdor diuin⁹ p quē ōndebaꝛ ꝙ erat ī apl'm sumē dus. Quarto in ꝯfirmatōis stabilitate. Nā q̄dā de aplīs pri⁹ fuerūt electi ꝛ postmodū in penthecoste ꝯfirmati. ps̄. Ego ꝯfirmaui colūnas ei⁹. Quidā fuerūt electi s̄ nūq̄ꝫ cō firmati. Sicut Judas. Quidā insimul fuerunt electi ꝛ ꝯfirmati. sicut Mathias q̄ ab aplīs fuit elect⁹ ꝛ mora spūsctō ꝯfirmat⁹.

Tertio super beatū mathiā cecidit sors familiaritatis: q: fuit multū dilect⁹ a xp̄o. qd̄ pꝫ ex q̄ttuor signis. Primo q: xp̄s fecit eū ꝯtribulē suū. Fuit enī de tribu iuda sic̄ ꝛ xp̄s. Solēt autē hoīes qui sunt de eadē cognatiōe se inuicem diligere. Eph̄. v. Nemo vnq̄ꝫ carnē suā odio habuit. Scd̄o q: xp̄s fecit eū cōpatriotā suū. Fuit enī bethleemita sic̄ ꝛ xp̄s. Solēt hoīes eiusdē patrie specialē adinuicē familiaritatem hr̄e. Tertio q: xp̄s inter ceteros discipulos fecit ip̄m apl'm suū cui reuelauit secreta celestia ꝛ in fide solidauit. Quarto q: xp̄us fecit eū cōmilitonē suū vt per orbē discurreret p̄dicādo euāgeliū ꝛ baptizādo quē suū sacerdotē instituit sic̄ ꝛ ceteros aplos ꝛc̄.

Quarto super beatū mathiā cecidit sors acerbitatꝭ quantū ad martyriū. Pri̊o enī fuit tract⁹ p ciuitatē misso fune ad collūꝫ ei⁹. Scd̄o fuit crucifix⁹. ꝛ ibi stans in cruce fuit lapidatus. tandem fuit securi percussus ꝛ excerebratus.

Quintū super beatū mathiā cecidit sors p̄tātis q̊ ad opationē miraculoꝝ. Nā opatio miraculoꝝ est manifestatiua gr̄e gratū faciētis. sic̄ ꝛ donū ꝓphetie ꝛ q̄libet gr̄a gratis data. vn̄. i. Cor. xij. Gr̄a gratis data noīaꝛ manifestatio spūs Sic ꝗ aplīs dat⁹ est spūsctūs ad opationē miracl'oꝝ: q: data est eis gr̄a gratū faciēs cū signo manifestāte. sic hodie btō mathie q̄dā enī attestanꝛ sue mīe. Cū enī centum quinq̄ginta hoīes ex q̄dā potiōe venenosa fuissent toxicati oēs sanauit ꝛ ad fidē conuertit. Quedā attestanꝛ sue iusticie. Cū ei q̄dā obstinati ꝑsisterēt ꝛ v̄bū dei deriderēt dixit eis. Denūcio vob̄ ꝙ in infernū descendetis. Statimq̄ꝫ terra se aperuit ꝛ ip̄os viuos deglutiuit. Quedā attestanꝛ sue potentie: q: demones expellebat ꝛ in infernū mittebat. Cū enī q̄dā demon in forma pueri ꝫ ip̄m incitaret hoīes ꝓtin⁹ ip̄m expulit ꝛ in infernū demersit. Quedā attestanꝛ sue fidei: q: quandā potionēꝫ toxicatā bibit ꝛ in nullo eū lesit. Marc̄. vlti. Signa aūt eos q̄ crediderint ꝛc̄. vsq̄ꝫ ꝛ bn̄ hēbūt. Qui tandē obtinuit nobis gratiam ꝛc̄. Amen.

In festo scti Thome de aq̄no. Sermo. xx.

Estis lux mūdi. Mathei. v. ꝛ in euāgelio p̄sentis solennitatis. Joh̄. iij. dicit. Lux venit in mundū ꝛ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucē. Sup quo v̄bo talē moueo q̄ōnem Verū btūs Thomas sapīe dono sic effulserit vt lux ecclīe dici meruerit. Ad istā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores. Prim⁹ est Esayas xlix. c. dicēs sic. Ecce dedi te in lucē gentium vt sis sal⁹ mea vsq̄ꝫ ad extremū terre. Secundus est Joh̄es Apoc̄. xviij. dicēs sic. Et vidi alterū angelū de celo descendentē h̄ntē ptātēꝫ magnā: ꝛ terra illuīata est a gl'ia ei⁹. Sciendū ꝙ de⁹ vltra creationē rerū voluit p̄ncipal'r q̄ttuor eē in mūdo ad ei⁹ pulchritudinē ꝛ honorē. Pri̊o creaturarū multitudinē ꝛ distinctionē. Nam distinctio rerū ꝛ multitudo est ex intētiōe primi agētis qd̄ est de⁹. ꝓduxit enī res in esse ꝓpter suā bonitatē cōicandā creaturis ꝛ p eas repn̄tandā. ꝛ q: p vnā creaturā sufficiēter repn̄tari nō pōt: ꝓduxit multas creaturas ꝛ diūsas vt qd̄ deest vni ad repn̄tandū diuinā bonitatē suppleaꝛ ex alio. Nā bonitas q̄ in deo est simpl'r ꝛ vniformit' in creaturis est multipliciter ꝛ diuisim. vn̄ pfecti⁹ pticipat diuinā bonitatē ꝛ repn̄tat eā totū vniūsum q̄ alia q̄cūq̄ꝫ creatura. Et q: diuina sapīa est cā distinctionis rerū. Jd̄o moyses dicit res esse distinctas v̄bo dei. qd̄ est ꝯceptio sapientie. ꝛ hoc ē qd̄ dr̄ Gen̄. i. Dixit de⁹ fiat lux ꝛ facta est lux. ꝛ diuisit de⁹ lucē a tenebris. Scd̄o de⁹ voluit rerū ineq̄litatē ꝛ meliorationē. Nā optimi agētis est ꝓducere totū effectū suū optimū, nō tn̄ ꝙ quālibet partem toti⁹ faciat optimā simpl'r: s̄ optimam s̄m ꝓportionē ad totū. Tolleret enī bōitas aīalis si q̄libet pars ei⁹ haberet oculi dignitatē. Sic ergo ꝛ de⁹ ip̄m vniuersum ꝯstituit optimū s̄m modū creature. non aūt singulas creaturas: s̄ vnā alia meliorē. ꝛ id̄o de singulis creaturis dr̄ Gen̄. i. Vidit de⁹ lucē ꝙ esset bona ꝛ similiter de singulis. Sed de omnibus simul dicitur. Vidit deus cuncta que fecerat ꝛ erant valde bona. Et Eccl'ia. xxxiij. dicitur. Quare dies diem superat. ꝛ

lut lucē: ꝛ annus annū a sole. a domini sciē tia separata sunt. Tertio deus voluit in corpore mystico ecclīe ordinū variationē. Nā diuersitas statuū ꝛ officioꝝ in ecclesia ad tria pertinet. Primo quidē ad perfectionē ipsius ecclesie. Sicut enī in rerū naturaliū ordine perfectio que in deo simpliciter ꝛ vniformiter inuenitur in vniuersitate creaturarū inueniri nō potuit nisi difformiter ꝛ multipliciter. Ita etiā plenitudo gratie que in xpo sicut in capite adunatur ad eius membra diuersimode redundat ad hoc ꝙ corp⁹ ecclesie sit perfectū. Et hoc est qḋ apl's dic Ephe. iiij. Ipse dedit q̄sdā q̄dē aplos, quosdā aūt ꝓphetas. alios vero euāgelistas. alios aūt pastores ꝛ doctores ad ꝯsummationē sctoꝝ. Scdo aūt ꝑtinet ad necessitatē actionū q̄ sunt in ecclīa necessarie. oportet aūt ad diuisas actiōes diuīsos hoīes deputari ad hoc ꝙ expeditius ꝛ sine ꝯfusiōe oīa ꝑagant. vn̄ dn̄s dedit moysi. lxx. senes ppl'i in adiutoriū. Nume. xi. Et apl's Romā. xij. dicit. Sicut in vno corpe multa mēbra habem⁹ oīa aūt mēbra nō eūdē actū habēt: ita multi vnū corp⁹ sum⁹ in xpo. Tertio hoc ꝑtinet ad dignitatē ꝛ pulchritudinē ecclīe: que in quodā ordīe ꝯsistit. vn̄ dr̄. iij. Reg. x. Ut vidēs regina saba omnē sapiam salomonis ꝛ habitacula seruoꝝ ꝛ ordines ministrantiū nō habebat vltra spm̄. Vn̄ apostolus dic. ij. Thi. ij. ꝙ in magna domo nō solū sunt vasa aurea ꝛ argētea: s; lignea ꝛ fictilia. Et in ps̄. dr̄ in laudē ecclīe ꝙ est circūamicta varietate. Ubi dicit glo. ꝙ doctrina aploꝝ ꝛ confessiōe martyrū ꝛ puritate virginū ꝛ lamēto penitētiū ornat regina. i. ecclīa. Quarto de⁹ voluit ī ecclīa religionū exornationē. Nā stat⁹ religionis ordinatur ad ꝑfectionē charitatis q̄ se extēdit ad dilectionē dei ꝛ ꝓximi. Ad dilectionē aūt dei directe ꝑtinet vita ꝯtēplatiua q̄ soli deo vacare desiderat. Ad dilectionē aūt ꝓximi ꝑtiēt vita actiua q̄ deseruit necessitatib⁹ ꝓximoꝝ. Sed opus vite actiue est duplex. Vnū qḋ totaliter consistit in occupatione exteriori Sic elemosynas dare: hospites recipe ꝛc̄. Aliud est quod ex plenitudine contemplationis deriuatur. Sicut doctrina ꝛ predicatio. Unde Greg. dicit. v. omel. sup Ezech. ꝙ de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur. Memoriā suauitatis tue eructabunt. ꝛ hoc prefertur simplici contemplationi. Sicut enī maius est illuminare q̄ȝ lucere solū: ita maius est cōtemplata alijs tradere q̄ȝ ꝯtēplari. Dicitur enī ex̄ de regula. ꝛ trāse. ad reli. c. licet. Sic maius bonū minori bono ꝓponit: ita cōis vtilitas speciali vtilitati ꝑfert. Sic ḡ sūmū gradū in religionib⁹ tenēt q̄ ordinant ad docēdū ꝛ ꝓdicādū q̄lis est religio fratrum ꝓdicatorū. Et in hac floruit sctūs Tho. vita ꝛ doctrina velut lucerna ardens sup candelabrum posita. Ideo de ipso conuenienter dicitur. Est is lux mundi.

Est is lux mundi
- Ad sapientie decorem.
- Ad vite honorem.
- Ad vite valorem.

Primo beatus thomas

est lux mūdi ad sapiētie decorē. Sciendum ꝙ sctā mater ecclīa significat ꝑ illā mulierē de q̄ dr̄ Apoc. xij. Signū magnū appuit in celo mulier amicta sole ꝛ in capite ei⁹ corona stellarū. xij. ꝛ luna sub pedib⁹ ei⁹. In h̄ enī ꝙ est amicta sole designatur decor sapientie. Hic aūt sol quo circundat est sctūs Tho. emittēs duodecim radios. i. hn̄s sapientiā duodecim patrū veteris testamēti ad decorē sctē mr̄is ecclīe. Ex quib⁹ merito dr̄ de eo. Est is lux mundi vt sic verificet ꝓphetia sctissimi illi⁹ Anachorite dicētis ad matrem eius. Gaude dn̄a: quia cōcipies ꝛ paries filiū. Thomasq; vocabit nomen ei⁹ Hic erit magnus in scientia ꝛ in vita: eritq; frater ordinis predicatorum. Inter omnia vero hominū studia sapientie studium est perfectius: sublimius: vtilius: ꝛ iocundius. Perfectius quidem inquantū homo sapiētie studio deditus intantū vere beatitudinis iam aliquam partem habet. Unde sapiens dicit. Btūs vir q̄ in sapiā morabitur Eccli. xiiij. Sublimius aūt est: quia homo per ipm̄ precipue ad diuinam similitudinē accedit qui oīa in sapientia fecit. Unde q2 similitudo est causa dilectōis sapientie studium precipue deo per amiciciā coniungit Propter qḋ Sap̄. viij. dr̄. ꝙ sapientia infinitus thesaurus ē hominibus quo qui vsi sunt participes facti sunt amicicie dei. vtili⁹ autem est: quia per ipsam sapientiā ad immortalitatis regnū ꝑuenit. Cōcupiscentia enī sapientie deducet ad regnū perpetuum. Sap̄. vi. Iocundius aūt est: q2 nō habz amaritudinē conuersatio illius: nec tediū cōuictus illius. sed leticiā ꝛ gaudiū. Sap̄.

viij. Sed btūs Tho. ardentissime huic studio sapiētie inhesit. vñ pmo cōtra gentiles dicit sic. Assumpta igit ex diuina pietate fiducia: sapiētis officiū psequēdi. quis proprias vires excedat: ppositū nostre intētionis est veritatē quā fides catholica pfitet pro nostro mudulo manifestare: errores eliminando ꝯtrarios. Ut em̄ verbis Hylarij vtar. ego hoc pcipue vite mee officiū debere me ideo ꝯscius sum vt eū oīs sermo meus ⁊ sensus loquat. hec ibi. Inter pres autem veteris testamenti duodecim fuerunt qui ad sapientie studiū peruenerūt. quo decoratur sancta mater ecclia: qui tñ imperfecte hāc sapientiā adepti sunt. quā perfectissime sctūs Tho. habuit qui ecclesiam mirabiliter illuminauit. vnde cantat. Collaudetur xps rex glorie qui per thomā lumen ecclesie mundū replet doctrina gratie. Primus fuit adā in statu innocētie in generis humani gubernatione. Nā ad gubernationem vite proprie ⁊ alioꝝ non solū requirit cognitio eorū que naturaliter sciri possunt. Sed etiā cognitio eoꝝ que naturalē cognitionem excedūt. eo ꝙ vita hoīs ordinatur ad quendā finē supernaturalē. sicut nobis ad gubernationē vite nostre necessariū est cognoscere que fidei sunt. vñ ⁊ de hijs supernaturalib⁹ primus homo tantā cognitionē accepit quanta erat necessaria ad gubernationē vite humane sm statū illū. Sctūs autem Tho. cōfirmatus in gratia per spiritū sanctū ipm sanctificantē ad gubernatioēz vite humane sm aīam obtulit librū de articulis fidei ⁊ ecclie sacramētis ad Urbanū papā quartū. sm vero corp⁹ librū de regimine ⁊ regno ad regē Cypri. ⁊ puuz tractatū ad ducissam brabantie. Secūdus fuit noe tpe diluuij in generis humani liberatione. Nā solus iust⁹ inuenit cui ppt iusticiā suā septē hoīes donant. hic tanta sapia floruit vt mūdū a piculo submersiōis liberauerit. Sctūs aūt Tho. vidēs mūdū piclitari erroribus librū ꝯ errores gētiliū ⁊ ꝯ errores grecoꝝ obtulit. ⁊ puū tractatū ꝯ errores infideliuz addidit. vt sic septē ecclias septiformi spū illustratas in vnā fidē ꝯgregaret. iō dic illō Proū. viij. Ueritatē meditabit guttur meū: ⁊ labia mea detestabunt impium. Terti⁹ fuit abrahā tpe caldeorū in trinitatꝫ representatiōe. Nā egyptij ꝯuersi erāt ad ydolatriā adorātes creaturas. Cūqꝫ abrahā vnū verū deū pdicaret adorandū missus ē in ignem. quem tamen deus ab incendio liberauit. Uiderat enim tres viros descendentes per viam. tres vidit vnū adorauit. Geñ. xviij. In quo cognouit mysteriū sancte trinitatis. Sctūs autē Tho. huic errori volens obuiare primū librū sniarum obtulit: ⁊ primā partē summe theologie. cōpendium theologie ad frēm reginaldū socium suū. ⁊ expositionē sup Boetiū de trinitate. in quibus mysteriū trinitatis apit. Iō dic illud Eph. iiij. Non ampli⁹ ambuletis sic. ⁊ gētes ambulāt in vanitate sensus sui tenebris obscuratū hñtes intellectū. Quartus fuit ysaac p repromissionē nat⁹ in redēptionis hūane pfiguratiōe. in quo pmissio facta est de incarnatiōe filij dei: qꝛ de ei⁹ semie nasci debebat. in quo etiā prefigurata ē passio xpi p eius imolationē. que tñ in vmbra cognouit. Sctūs aūt Tho. mysteriū humane redemptionis absconditū a seculis luculentissime apuit. vnde ipemet in principio tertie partis summe theologie dicit sic. Qꝛ saluator nr̄ dñs iesus xps teste angelo populū suū saluū faciens a peccatis eoꝝ viaz veritatis nobis in seipo demōstrauit. p quā ad beatitudinē imortalis vite resurgendo puenire possumus: necesse est vt ad cōsummationē totius theologici negocij post ꝯsiderationē vltimi finis humane vite de ipo oīm saluatore ac bñficijs ei⁹ humano generi pstitis: nr̄a ꝯsideratio subsequat. hec ibi. ideo obtulit tertiū sniarum ⁊ tertiā partez summe theologie in quibus de mysterio redemptiōis humane subtilissime ptractat. Quint⁹ fuit iacob in sacroꝝ cognitiōe. Nā fugiēs a facie fris sui esau post visionē scale edificauit altare dño fundēs oleū desup. in q pfigurabat mysteriū sacroꝝ ecclie. qꝛ sic de latere ade dormiētꝭ formata ē eua: sic de latere xpi in cruce pendētis formata est ecclia. Scala aūt quā vidit iacob significat crucē christi ex qua profluxerūt sacra ecclie que ab ipso verbo incarnato efficaciā hñt. Sctūs aūt Tho. mysteriū sacroꝝ ecclie disertissime apuit in qrto libro sniarū de qb⁹ instruxit sufficient mīstros ecclie. iō dic illud Esa. lxj. Ponā vniūsos filios tuos doctos a dño. Sext⁹ fuit ioseph in panis prouisione. nā dū vendit in egypto ꝯstituit dñs egypti: ⁊ prouidet de frumento vniuerso orbi. Sicut xpus dū venditur a iuda instituit sacrm corpis ⁊ sanguis sui ad salutez toti⁹ generis humani. Sctūs aūt Tho. officiū de

tanto sacramẽto instituit atq; ↄfecit qđ ce
lebraṫ ꝑ vniuersas ecclias. vñ sibi a dño ie
su xp̃o dictũ est. Bñ scripsisti de me thoma
quã ergo mercedez ꝓ tuo labore recipies?
Qui ait. Dñe nõ aliã mercedẽ recipiã nisi
teipm. Septim⁹ fuit moyses in legis dei ꝓ
positione. Nã in monte syna loquẽs cũ deo
facie ad faciẽ. Nume. xij. Accepit legem a
deo in duab⁹ tabulis: quã ppl̃o electo ꝓpo
suit. ꝗ cũctas cerimonias legis nõ clare in
tellexit qꝛ omĩa in figurã ↄtingebãt illis vt
dr. ij. Cor. xi. ⁊ Heb. x. Umbrã hñs lex fu
turoꝝ bonoꝝ quo ad cerimonias. Sãctus
aũt Thomas ⁊ legẽ ⁊ cerimonias diligen
tissime exposuit ꝑ qb⁹ oib⁹ prımã scđe sum
me theologie obtulit. Octau⁹ fuit Dauid ĩ
regimĩs approbatione. Nã in psalterio suo
tractauit de regimĩe xp̃i ẜm diuinitatẽ. ps.
Ego aũt cõstitut⁹ sum rex ab eo. ⁊ ẜm hu
manitatẽ. ps. Uirgã virtutis tue ⁊c̃. Sed
beatus Thomas q in psalterio ꝑabolice ⁊
obscure a dauid ꝓphetata erant: in sua po
stilla sup psalterio diligẽtissime aperuit. ex
eodẽ fonte diuinitatis vtercq; secreta cele
stia potauit. ꝗ hic abyssum diuinitatis pe
netrauit vltra dauid. Nonus fuit Salomõ
in rerũ naturaliũ cognitiõe. Nã interiori lu
mine fuit illustrat⁹ ad cognoscendũ ea que
nõ excedũt limites naturalis cognitionis.
Sicut de eo dicitur iij. Reg. iiij. ꝙ locutus
ẽ ꝑabolas ⁊ disputauit sup lignis a cedro
q̃ est in libano vsq; ad ysopũ q̃ exit de parie
te: ⁊ disseruit de iumẽtis ⁊ v[o]lucrib⁹ ⁊ repti
lib⁹ ⁊ piscib⁹: ⁊ hoc totũ fu[i]t ex diuina inspi
ratione. Uñ ꝑmittiṫ ibi. Dedit de⁹ salomo
ni sapiam ⁊ prudẽtiã multã nimis. Sctũs
aũt Thomas oĩm operũ dei cognitionẽ ha
buit. vñ secũdũ librũ sñiarã obtulit ⁊ que
stiones de potẽtia dei: ⁊ qõnes de spũalib⁹
creaturis. iõ dicit illud ps. Meditat⁹ suz in
oĩb⁹ opib⁹ tuis ⁊ in fact[is] manuũ tuarũ me
ditabar. Decim⁹ fuit Esayas in gẽtiũ voca
tione. Nã grauiṫ iniq̃ ⁊ scelera arguit pec
canti ppl̃o futura mala ꝑdicit. grãm noui
testamẽti a ꝑmo saluatoris aduẽtu vsq; ad
vltimũ iudiciũ de ecclia ẜmonẽ ꝓducit. Sã
ctus aũt Tho. quo ad m̃ltiplicationẽ ecclie
penes caput ⁊ mẽbra disertissime esayã ex
posuit. Cũ eñi ad q̃ndã passum ꝓpħie eius
dẽ sibi valde dubiũ deuenisset ex reuelatiõe
ap̃lica sctõꝝ petri ⁊ pauli fuit sufficienṫ in
struct⁹. Undecim⁹ fuit Job in diuine ꝓui
dentie attestatiõe. Nã q̃dã epycurei assere

bant deũ nõ curare de hijs inferiorib⁹ dicẽ
tes qm̃ nubes latibulũ ei⁹ circa cardines ce
li ꝑambulat nec nr̃a ↄsiderat. Uñ Job co
natus est oñdere diuinã ꝓuidẽtiã circa res
hũanas. Sctũs aũt Tho. obuolutas rõnes
⁊ sñias in expositiõe super Job mirabiliṙ de
clarauit. vt de eo dicaṫ illud ps. Declaratio
ẜmonũ tuoꝝ illuĩat: ⁊ ĩtellectũ dat puulis.
Duodecim⁹ fuit Helyas in religiõis obser
uatiõe. Nã indutus pilis cameloꝝ: auster⁹
pniã: pctã arguẽs: legẽ dei zelauit: ⁊ spm̃ du
plicẽ a deo accepit. s. ad ꝓphetãdũ ⁊ miracu
la faciẽdũ. Sctũs aũt Tho. vt fideles aĩa
ret ad cultũ dei: librũ de ꝑfectiõe xp̃iane reli
gionis obtulit. ⁊ librũ ↄ retrahentes a reli
gione vt sic oẽs fideles dicere possunt illud
Tullij lib. de achademic̃. Nos inq̃t in nr̃a vr
be ꝑegrinãtes errãtesq; tanq̃ hospites tui
libri q̃si domũ reduxerunt vt possem⁹ aliq̃n
q̃ ⁊ vbi essem⁹ agnoscere. Tu etatez patrie
tu descriptiones tẽpoꝝ: tu sacroꝝ iura: tu sa
cerdotũ: tu domesticã: tu publicã disciplinã
tu sediũ: regionũ: locoꝝ: tu oĩum diuinarũ
hũanarũq; rerũ noĩa: gña: officia: cãs ape
ruisti. hec ille. vt merito dici possiṫ de eo. Est
is lux mũdi. qm̃ est sol circũdãs sctãm ma
trẽ ecclĩam illuminans eã. xij. radijs in. xij.
patrib⁹ veteris testamẽti designaṫ. Prim⁹
est generis hũani gubernatio in adaz. Se
cundus est hũani generis liberatio in noe.
Terti⁹ est trinitatis repñtatio in abrahã
Quart⁹ est redẽptiõis hũane ꝑfiguratio in
ysaac. Quint⁹ ẽ sacroꝝ ꝓcognitio in Jacob
Sext⁹ est eucharistie ꝓuisio in ioseph. Se
ptim⁹ est legis dei ꝓpositio in moyse. Octa
uus est regimĩs approbatio in dauid. No
nus est rerũ naturaliũ cognitio in salomõe
Decim⁹ est gentiũ vocatio in esaya. Unde
cim⁹ ẽ diñe ꝓuidẽtie attestatio in iob. Duo
decim⁹ est religiõis obẜuatio in helya. Sic
eñi sol circuit. xij. signa celi: sic btũs Tho. cir
cuit. xij. pr̃es veteris testi ad illumiationez
sctẽ mr̃is ecclie. Ita vt vere dicaṫ de eo. Est
is lux mundi ad sapientie decorem.

Secũdo beatus thomas

est lux mundi ad vite honorem. Sciẽdum
ꝙ sancta mař ecclesia est illa sponsa de qua
dicitur Apoc̃. xxij. Ueni ostendaz tibi spon
sam vxorem agni. ⁊ ostendit mihi ciuitatẽ
sanctam hierusalem descendentem de celo
a deo habentem claritatez dei. Lumen eius
simile lapidi precioso: ⁊ habebat murũ ma

gnū ⁊ altū habentē portas.xij.⁊ in ipis no
mīa.xij.aploꝝ.hec ibi. Hec ciuitas est illa
mulier de qua dictū est supra. quā circunda
bat sol.xij.radijs que habet. in capite coro
nam.xij.stellarū.quia habet perfectiones ⁊
virtutes.xij.aploꝝ. Has aūt perfectiones
habuit sanct⁹ Tho. ad honorez vite ipsius
ecclesie vt sic vita sancti Thome sit corona
duodecim stellarū invertice eccl'ie. Beatus
petrus floruit virtute sapientie. Cui dicitur
Math.xvi. Beatus es symon bariona:q2
caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi: sed pater
meus qui in celis est. Beat⁹ Thomas flo-
ruit sapientia non in etate prouecta: sed in
infantia. Sicut eñi beat⁹ Johannes bapti
sta in matris vtero cognouit sacrm̄ dñice
incarnatōis in eo ꝙ exultauit ad salutatio
nem factā elizabeth vt dicit Lu.i. Sic bea
tus Thomas positus a nutrice in balneo
chartā cōtinentē salutationē angelicā sibi
de celo a deo missam manu accepit ⁊ diligē
ter eā intuens in ea legit: quā legeno genu
flexit vt dicat illud ps. Os meū aperui ⁊ at
traxi spiritū: quia mandata tua desiderabā
Beatus andreas floruit virtute innocētie.
Fuit eñi virgo mente ⁊ corpore. Unde an-
dreas decorus interpretatur. Beatus Tho
mas floruit virginitate quā a deo sibi dari
impetrauit. ⁊ ecce duo angeli cingulo casti
tatis renes eius stringentes dixerunt eum
a dño fore clementius exauditū. Unde po
terat dicere illud.ij.Coꝝ.xij. Datus est mi
hi stimulus carnis mee angelus sathane q̄
me colaphizet: propter quod ter dñm roga
ui vt auferret a me. ⁊ dixit mihi. Sufficit ti
bi gratia mea. Beatus iacobus maior flo-
ruit virtute constantie. parauit eñi se ad bi-
bendū calicē passionis pro xp̄o. Math.xx.
Beatus Tho. maxime cōstantie fuit ad p-
seuerandū in religione fratrū predicatorū.
lz multiplicit fuisset a matre ⁊ fratrib⁹ suis
carnalibus vexatus vt ab ea discederet. nō
sine graui molestia corporis. tandez ordini
post bienniū fuit restitutus vt posset dicere
illud.ij.Coꝝ.xij. Per fene.in spoz.di sū ⁊c.
Beatus Johannes floruit virtute beniuo
lentie: q2 mira charitate a dño dilect⁹ fuit.
Unde petrus vidit illū discipulū quē dilige
bat iesus. Joh.xxi. Beat⁹ Tho. magna cha
ritate cōpatiebat peccatorib⁹ flens petā eo
rū velut petā ꝑpria. vt posset dicere illō Job
xxx. Flebam ego super eo qui afflictus erat.
Beatus Thomas floruit virtute veritatis
q2 sacrm̄ resurrectiōis dñice credere noluit
donec de veritate fuit certificat⁹ vt dr̄ Joh.
xx. Beat⁹ Tho. suā sciam nō tā humana in
genio ꝙ diuino oratulo habuit: q2 quotiēs
disputare: legere: scribere: dictare voluit: pri
us ad orōnis suffragiū ꝯfugit. Unde poterat
dicere illud Gal'.i. Qd̄ euāgelizatum est a
me nō est s̄m hoīem: neqz eñi ego ab hoīe
accepi illud neqz didici: sed per reuelationē
iesu xp̄i. Beat⁹ Jacob⁹ minor floruit virtu
te patientie. nā ꝑpter mansuetudinē suam
dict⁹ est frater dñi. vt dr̄ Gal'.i. Beat⁹ tho
mas in ꝑncipio studij sui tante fuit taciur
nitatis vt ab oib⁹ vocaret bos mutus. Nō
eñi acceperat licētiā a deo loquēdi q̄ viderat
⁊ audiuerat vt dicere posset illō.ij.Coꝝ.xij.
Audiui archana verba que nō licet hoīlo.
Nā sepi⁹ orās eleuabat duob⁹ cubitis a ter
ra: tūcqz mens ei⁹ rapiebat in celū vbi ad-
discebat q̄ docere debebat. In eni⁹ signū tūc
incepit loqui. Dñs Albert⁹ magn⁹ legebat li
brū de diuinis noibus ⁊c. Beat⁹ Philipp⁹
floruit virtute ꝯfidēne. putauit eñi ꝙ ad sui
defensionē ⁊ beatitudinē sufficeret sibi vi
sio diuinitat̄ dicēs illō Job.xiiij. Dñe ostē
de nobis patrē ⁊ sufficit nobis. Btūs tho
mas valde ꝯfisus est in dño. cū eñi cogere
tur ad gradū magisterij suscipiendū omnē
fiduciā in dño posuit. cūqz nesciret qd̄ pro
themate assumeret affuit senex in habitu
ꝑdicatoꝝ dicēs ei. Cōfide q2 qd̄ petis impe
trasti. onus magisterij assume: ⁊ ꝑ tuo the
mate assume illud ps. Rigās montes de
supiorib⁹ suis: de fructu operū tuoꝝ satiabit
terra. Btūs Bartholome⁹ floruit virtute in-
telligētie. Nā vt dicit Dyo. in lib. de mystica
theologia. Diuin⁹ bartholome⁹ dicit ⁊ mul
tā esse theologiā ⁊ numiā ⁊ euangeliū lati
⁊ magnū. Btūs Tho. tāta intelligētia pre
ditus est vt secreta mysteria sacre doctrine
oib⁹ faceret ꝑuia ⁊ clara. vñ in ꝑncipio pri
me ꝑtis dic̄ sic. Quia catholice veritatis do
ctor non solum prouectos debet instruere:
sed ad eum etiam pertinet incipientes eru
dire. s̄m illō apostoli.i.Coꝝ.iij. Tanqz par
uulis in christo lac potum dedi vobis non
escam. propositū nostre intentionis in hoc
ope est ea q̄ ad xp̄ianā religionē ꝑtinēt eo
mō tradere s̄m ꝙ ꝯgruit ad eruditionē in-
cipiētiū. hec ibi. Juxta illō Job.xxviij. Pro
funda fluuioꝝ scrutat⁹ est ⁊ abdita. p. in. li
cē. hoc aūt ꝑcipue appet in expositiōe epla
rū pauli. a quo cū q̄reret an in eis verū ha

buisset intellectū. Rn̄dit. quantū q̄s viuēs in corpe habere posset. Btūs Mathe⁹ floruit virtute indigētie. Nā cū esset reb⁹ ⁊ curis tpalib⁹ implicat⁹: vnico verbo a xp̄o vocatus oīa reliq̄t ⁊ secut⁹ est xp̄m. Math. ix. Btūs Tho. vt liberi⁹ vacaret cōtēplationi dei ⁊ sctarū scripturarū abiectis dignitatib⁹ ⁊ diuitijs parentū ordinē p̄dicatoꝝ est ingressus. Nā cū papa Clemēs ip̄m creasset archiep̄m Neapolitanū addēs ei redditus monasterij sctī petri oīno renuit. Vn̄ poterat dicere illud Sap. viij. Preposui illaz regnis ⁊ sedib⁹ ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōparatiōe illi⁹. Btūs Symon floruit v̄tute obediētie. Nā symon interp̄taꝛ obediens. in hoc imitat⁹ est xp̄m: q̄ dixit. Ego non veni; vt faciā volūtatē meā ꝫ volūtatē ei⁹ qui misit me. Btūs Tho. p̄latis suis in oībus obediens fuit. Nā dū scriberet Parisi⁹ op⁹ summe in theologia de mādato prioris inuitat⁹ a sctō Ludouico rege frācie ad prandiū accessit. cūq꞉ in mensa nihil gustaret: ꝫ in ɔtēplatiōe q̄dā p̄sisteret meditabūdus excitat⁹ ait. nūc ɔclusum est manicheis. Jō poterat dicere illud Thob. xij. Videbar q̄dem vobiscū māducare ⁊ bibere: ꝫ ego cibo ⁊ potu inuisibili vtor. Btūs Thade⁹ floruit pietate iusticie: p quā multa miracula fecit vt appereret iusticia ⁊ bonitas legis xp̄i. Beatus Tho. multis miraculis claruit etiā cū adhuc viueret. Nā quandaz mulierē in die pasche post ip̄ius predicationē a fluxu sanguis curauit ad tactū cappe illi⁹. sociū suuz etiā a febre sanauit ⁊c̄. vt possit dicere illud Act. iij. Fides q̄ p deū est dedit integrā sanitatē istā in ɔspectu oīm vestrū. Btūs mathias floruit virtute hūilitatis. Qm̄ lz esset assumpt⁹ ad gradū ap̄latus: semp tn̄ in humilitate p̄māsit. Btūs Tho. q̄uis sctūs ⁊ doctor esset: nō tn̄ renuit sociare fratrē quēdam cōuersum ⁊ hospitē p Bononiā ip̄m sequēdo. vt possit dicere illud. i. Cor. ix. Cū essem liber ex oīb⁹ seruū me feci oīm vt plures lucrifacerē ⁊c̄. Hijs. xij. v̄tutib⁹ beatus Tho. exornauit coronā sctē m̄ris ecclie velut. xij. stellis fulgētib⁹ ad honorē vite. quēadmodū ⁊ ap̄li ip̄am exornauerūt vt sic de eo dicatur Est is lux mundi. suis radijs fulgentibus in vniuersa ecclesia.

Tertio beatus thomas

est lux mūdi ad vie valorē. Sciēdū q̄ dyabol⁹ multipl'r conat⁹ est īpugnare sctāz matrē ecclīam. Vn̄ Aug. lib. de vera religione dic̄ sic. Neq꞉ in ɔfusiōe paganorum neq꞉ in purgamētis hereticoꝝ: neq꞉ in lāguore scismaticoꝝ: neq꞉ in cecitate iudeoꝝ q̄rēda est religio: ꝫ apud eos solos q̄ xp̄iani catholici noīanꝛ integritat̄ custodes ⁊ recta sectātes. Hec em̄ ecclīa catholica p totū orbem valide lateq꞉ diffusa errātib⁹ vtiꝛ ad p̄fect⁹ suos ⁊ ad eoꝝ correctionē cū euigilare voluerint. Vtiꝛ em̄ gētib⁹ ad materiā operationis sue. heretic̄ ad p̄bationez doctrine sue. scismatic̄ ad documētū stabilitat̄ sue. iudeis ad cōpationē pulchritudis sue. hec ille. Hijs velut instrumēt̄ conat⁹ est dyabol⁹ deprauare veritatē fidei catholice. Hi oēs significanꝛ p lunā p̄pter defectū luminis ⁊ variationē quos sctā mr̄ ecclīa pedib⁹ calcat. vn̄ dr̄. Et luna sub pedib⁹ ei⁹. Adiuuit autē sctūs Tho. in sua doctrina istoruz errores supprimere ⁊ calcare ⁊ eos ad viā veritat̄ reducere. vt recte dicaꝛ de eo. q̄m̄ est is lux mūdi. Hi autē distincti sunt in. xij gradus. Primi sunt naturales: q̄ varios errores induxerūt in p̄ncipijs rerū naturaliū. Thales Milesi⁹ q̄ fuit prim⁹ ex septē sapiētib⁹ grecie. posuit aquā eē p̄ncipiū rerū naturaliū. Anaximāder hui⁹ discipul⁹ posuit ignez eē p̄ncipiū. Anaximenes hui⁹ auditor posuit aerē eē p̄ncipiū. Anaxagoras posuit intellectū q̄ndā sepatū eē p̄ncipiū. Archela⁹ posuit terrā eē p̄ncipiū. Empedocles posuit amiciciā ⁊ litē eē p̄ncipia oīum rerū nāliū. Et hec p̄ncipia colebāt tanq̄ deos vt declarat Tull. lib. i. de nā deoꝝ. Sctūs tho. hos errores ɔfutās obtulit librū opusc̄loꝝ nāliuz in q̄ manifestat v̄itatē p̄ncipioꝝ nāliū. p̄pter qd̄ dicūt illd̄ Sap. ij. Ergo errauim⁹ a via v̄itat̄: ⁊ lumē iusticie nō luxit nob. nūc aūt ē is lux mūdi. Scd̄i sunt morales: q̄ varios errores induxeꝛt. Sic Socrates q̄ posuit q̄ hō hn̄s sciaz peccare nō poterat. ꝫ q̄cūq꞉ peccabat. p̄pꝛ ignorātiā peccabat. qꝛ dixit oēs v̄tutes prudētias. Jtē posuit q̄ in ciuitate oīa debēt eē cōia. s. possessiōes: vxores: ⁊ officia debēt eē p̄petua. Sctūs Tho. hos errores ɔfutās obtulit librū de q̄ttuor v̄tutib⁹ cardialib⁹ in q̄ declarat q̄d sit tenendū circa ista ꝫm v̄itatē. Tertij sunt stoyci. q̄ varios errores īduxeꝛt circa v̄tutes morales. sic picthagoras q̄ posuit felicitatē in v̄tutib⁹ ⁊ q̄ passio n̄ pt cadē ī virū sapiētē vt p̄seq̄ꝛ Tull. i li. de tusculanis q̄oni. Sctūs Tho. hos errores ɔfutās obtulit librū ethi

coꝝ.in quo exposuit veritatē coꝝ q̄ ꝯtingūt circa v̄tutes morales. Quarti sunt achademici: qui negauerūt hoīem scire aliq̄d. sicut Plato Pseusipus. Polemon. Arthesilas. Carneades. Qui voluerunt ꝙ nihil posset sciri certitudinalr̄. ſ3 ad vtrāq3 partē posset disputari vt dicit Tulli⁹ lib. de achademicis. Sctūs Tho. hūc errorē confutās obtulit librū qui dr̄ quotlibeta. in quo disputat de oībus rebus ad vtrāq3 partē. docens q̄d veri ac certi tenendū sit in singulis. Quinti sunt perypatetici: q̄ negauerūt creationē ⁊ mūdū incepisse esse. Sicut Aristoteles Themistius. Johēs grāmatic⁹. Auerroys qui posuerūt ꝙ ex nihilo nihil fit. Sctūs Tho. hoꝝ errores ꝯfutās obtulit fidelē expositionem sup libros philosophie naturalis. in q̄bus oñdit veritates naturales non ꝯtradicere veritatib⁹ theologicis. Sexti sunt epycurei qui voluerūt aīam interire cū corpore. sicut Leucipp⁹. Democrit⁹. Aristipus. qui felicitatē hoīs posuerūt in voluptatib⁹ corpis vt dr̄ Sap. ij. Sctūs Tho. obtulit istis librū questionū de aīa. ⁊ questiones de malo. in quib⁹ declarat penas hoīm p peccatis: ⁊ gl̄iam sempiternā p virtuoso viuere. Septimi sunt iudei q̄ negāt multas veritates circa fidē xp̄i angeloꝝ officia: gr̄am incarnationis xp̄i. Sctūs Tho. obtulit istis questiones de veritate: ⁊ qōnes de incarnatione verbi: in quib⁹ gr̄am noui testamenti mirabilr̄ declarat: ⁊ postillā sup Johannē. Octaui sunt greci: qui negāt pcessionē spūs sancti a filio: ⁊ multa circa potestatem romani pōtificis. Sctūs Tho. obtulit istis expositionē sup primā decretalē: vltra librū ꝯ errores gētiliū. in qua errorē ipoꝝ elidit. Noni sunt heretici: q̄ multa ꝯfingūt ꝯ fidē catholicā. sicut Origenes. Maniche⁹. Pelagi⁹. Sctūs Tho. obtulit eis librū de articulis fidei ad mgr̄m ordīs p̄dicatoꝝ. ⁊ qōnes ad lectorē Venetū. ⁊ qōnes ad lectorē Bisuntinū. in q̄b⁹ oīb⁹ elimīat hereses istoꝝ. Decimi sunt rectores ciuitatū q̄ multos patiunt̄ defect⁹ in illarū gubernatōe. Sctūs Tho. obtulit librū politicoꝝ ⁊ yconomicoꝝ in q̄b⁹ docet modū gubernādi ciuitatē ⁊ familiā. Undecimi sunt ꝯtēplatiui: in q̄b⁹ ꝯtingit defect⁹ ex ꝯtēplatiōe diuinoꝝ. pcipue secretorū celestiū. Sctūs Tho. obtulit istis expositionē sup cantica canticoꝝ. ⁊ librū de substātiis sepatis. in q̄b⁹ ⁊ de xp̄o ⁊ de angelis mlt̄a disseruit. ⁊ expositionē sup quattuor euāgelia ex dictis sctōꝝ ꝯtextā. quam cathenā auream vocauit. Duodecimi sunt actiui: pcipue ministri eccl̄ie in q̄b⁹ pōt euenire error quo ad ministeria sua. Sanctus Tho. obtulit istis expositionē super libros Dyonisij in quib⁹ officia ministrorū eccl̄ie declarant̄ ſm ordines angeloꝝ. Omēs isti pñt vere dicere qm̄ sctūs Thomas est lux mundi. Uñ cantat sctā mr̄ eccl̄ia. Exultet mētis iubilo laudās turba fideliū errorum pulso nubilo per noui solis radiū ⁊c. Et sic p3 ꝙ lunā. i. mundū subiecit pedib⁹ sctē matris eccl̄ie. ps̄. Oīa subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ Propter qd̄ hodie quadruplici corona est in gl̄ia coronat⁹. Prima corona est glorie in visione diuine essentie ps̄ Gloria ⁊ honore coronasti eū: hanc sibi dedit pater. Dicēs illd̄. i. Pet. v. Percipe īmarcessibilē eterne gl̄ie coronā. qd̄ significatū est in apparitione stelle in modū comete p tres dies ante obitū ei⁹. Scd̄a est corona sapiētie q̄ datur p aureola doctorib⁹. ⁊ hec ē corona aurea de qua dr̄ Eccl̄i. xlv. Corona aurea sup caput ei⁹ expressa signo sctitatis. Hanc sibi dedit fili⁹. qd̄ significatū est in egressu ei⁹ a scholis p associationē pauli apl̄i. Tertia ē corona misc̄dīe in opatione miraculorū. ⁊ hec est corona de lapide p̄cioso quā dedit sibi spūssctūs. De qua dr̄ Esa. lxi. Spūs dn̄i misit me vt darē lugentib⁹ coronā p cinere. oleū gaudij p luctu. i. sanitatē infirmis. qd̄ significatū est in fratre Johāne monacho monasterij in quo sctūs doctor obijt: q̄ cum esset cec⁹ in die obit⁹ sctī doctoris visum recepit. Quarta est corona pudicicie seu virginitatis. ⁊ hec est corona floꝝ quā sibi dedit btā v̄go. De qua dr̄ Esa. lxij. Eris corona gl̄ie in manu dn̄i: ⁊ dyadema regni in manu dei tui. Qd̄ significatū est in visione beati Augustini dicētis fratri Alberto de Brixia. Thomas mihi par est in gl̄ia: ſ3 virginitat̄ aureola me p̄cedit p gr̄a3 xp̄i amē.

In festo sctī Gregorij pape. Sermo. xxi.

Et fidelis seruus ⁊ prudēs. Math. xxiiij. ⁊ in euāgelio p̄sentis solēnitatis. Beatus Greg. in pastorali. dicit sic. ⁊ habetur viij. q i. c. licet ergo. Tantum debet actionē populi actio transcendere presulis: quantū distare solet a grege vita pastoris. Super quo moueo talem questionem. Utrum beatus Gregorius debuerit esse sanctior vt ref

gimini ecclesie esset aptior. Ad istam questionē respondent duo doctores noui testamenti. Primꝰ est glosator. extra de officio custodis. ca. xlti. dicēs sic. Sufficit eligē bonū: nec oportꝫ eligē meliorē. Secūdꝰ ē sanctus Tho. scda scde. q. clxxxv. arti. iij. dicens sic. Circa assumptionē alicuiꝰ ad episcopatum aliqd est considerandū ex parte eiꝰ qui assumit, ꝛ aliqd ex parte eiꝰ qui assumitur. Ex parte eñ eiꝰ qui assumit: vel eligēdo vel ꝓuidendo requirit: ꝙ fideliter diuina misteria dispenset. que quidē dispensari debent ad vtilitatē ecclie. ꝭm illō. i. Cor. xiiij. Ad edificationē ecclesie querite vt abūdetis. nō autem misteria diuina hominibꝰ cōmittunt ꝓpter eoꝝ remunerationē quā expectare debent in futuro. Et ideo ille q̄ debet aliquem eligere in epm̄ vel de eo ꝓuidere: nō tenetur assumere meliorē simplicit qd̄ est ꝭm charitatem. sed meliorē quo ad regimen ecclesie. qui scꝫ possit eccliam ꝛ instruere ꝛ defendere ꝛ pacifice gubernare. Vñ contra quosdā Hierony. dicit. Qd̄ quidā nō querūt eos in ecclesia colūnas erigere quos plus cognoscunt ecclesie ꝓdesse. sed quos vel ipi amāt vel quoꝝ sunt obsequijs deditt. vel ꝓ quibꝰ maioꝝ quispiā rogauerit: ꝛ vt deteriora taceam. qui vt clerici fierent muneribꝰ impetrarunt. Hoc aūt ptinet ad acceptōnē personarum que in talibꝰ est graue pctm̄. Vñ super illud Jaco. ij. Fratres mei nolite in psonarū acceptionē ꝛc. dicit glosa. Augu. Si hanc distantiā sedendi ꝛ standi ad honores ecclesiasticos referamꝰ. nō est putandū leue esse pctm̄: in personarū acceptōe habere fidē dn̄i glorie. Quis eñ ferat diuitē eligi ad sedem honoris ecclie contēpto paupere instructiore ꝛ sanctiore? Ex parte aūt eiꝰ qui assumit nō requirit ꝙ reputet se alijs meliorem hoc eñ esset superbū ꝛ superstitiosuꝫ. sed sufficit ꝙ nihil in se inueniat: per qd̄ illicituꝫ ei reddatur assumere prelatiōis officiū. Unde licet petrus interrogatus esset. an dn̄m plus ceteris diligeret: in sua responsione nō se ꝑtulit ceteris. sed respondit simplicit ꝙ xp̄m amaret. Studiū tamē illiꝰ qui in dignitate est constituꝰ. debet ad hoc tendere vt taleꝫ se exhibeat: vt ceteros ꝛ sciētia ꝛ scitate ꝑcellat. Unde Symacus papa vt habet. i. q. i. dicit. Vilissimꝰ computandus est nisi scia ꝛ sanctitate precellat: qui est dignitate prestantior. Sed nō est sibi imputandū si ante prelationē nō est excellentior. hec thomas.

Sciendū ꝙ ad bonuꝫ publicū augendum concurrunt quattuor. Primo cōmunitas vt scꝫ qui est pastor ꝓcuret bona cōmunia. ꝛ nō ꝓpria. i. Cor. xiij. Charitas nō querit que sua sunt sed que iesu xp̄i. Hec aūt cōmunitas exigit tria fundamēta. s. cōcordie vnionem. Nam sicut dicit phs. ix. Ethicoꝝ. Ad amiciciā nō pertinet concordia in opinionibus: sed cōcordia in bonis conferentibꝰ ad vitaꝫ: ꝛ precipue in magnis: qꝛ dissentire in aliquibꝰ paruis: quasi nō videtur esse dissensus. Existente eñ cōcordia in ꝑncipalibus bonis: dissensio in aliquibꝰ paruis nō est cōtra charitatē. Sed pax vera nō pōt esse nisi in bonis ꝛ bonoꝝ. Pax autē maloꝝ est pax non vera: sed apparēs. Ideo dicit Augu. xix. de ciui. dei. Qꝛ pax hoim̄ est ordinata concordia. Item exigit iusticie adequationē. Nam res distribui possunt a cōmuni in singulos ꝛ cōmutari de vno in aliū. ꝛ est quedā distributio laboriosoꝝ operū ꝛ cōmutatio. Similiter qñ aliqs tradit rem suā alteri ꝑ recompensationē alteriꝰ rei. sicut accidit in emptione ꝛ venditione. Rursus exigit ꝓprietatꝭ oblitionē. Unde Tulliꝰ li. i. officioꝝ dicit sic Scire debemꝰ que in terris gignunt ad vsū hoīs creari oīa: homines aūt hoīm causa fuisse genitos: vt ipsi inter se alij alijs prodesse possint. in hoc debemꝰ naturā ducē sequi ꝛ cōmunes vtilitates in mediū afferre. qui reipublice ꝓfuturi sunt: duo platonis precepta teneant. Unū vt vtilitatē ciuiū sic tueantur: vt quicqd agant ad eam referant oblitis cōmodoꝝ suoꝝ. Alterū vt totuꝫ corpus reipublice curent: ne dum vnā partē tuent: reliquam deserant. hec ille. Secūdo concurrit cōmoditas: puta scientia in speculabilibus. Unde Plato dixit. Beatas fore res publicas: si eas aut sapientes regerent: aut earuꝫ rectores sapientie studerent. Itē prudētia in agibilibꝰ: qꝛ prudētis est virtꝰ maxime necessaria ad vitam humanam. Bene autem viuere cōsistit in bene operari ad hoc eñ ꝙ aliqs bene operat: nō solū requirit quid faciat. sed etiā quomodo faciat. vt scꝫ ꝭm rationē rectā operet: nō solū ex impetu. aut passione. Rursus ars in factibilibꝰ: vt ars bellica: nautica: fabrilis. Et sic de ceteris artibus mechanicis. Tertio ꝯcurrit securitas: puta lex naturalis: lex humana: ꝛ lex diuina. ps. Lex dn̄i imaculata cōuertēs aīas testimonium dn̄i fidele sapiām prestans paruulis. Et Isido. dic li. Ethimo. Qꝛ lex est nullo pri

tato cõmodo:sꝫ ꝓ cõmuni vtilitate oīm cõscripta. Quarto cõcurrit sanctitas ad quẽ tria expediũt.scꝫ sacra defensiua. Nam ꝑ sacrificia ciuitates defensant̃. vt tempe moysi Exod̄ xvij.⁊ tpe iosue. Josue. vi. Et inimici debellati fuerũt. Josue.x. Item penitentia reconciliatiua.vt niniue. Jone iij. Rursus innocentia ciuitatũ preseruatiua. vt pꝫ de decẽ iustis tpe subuersionis sodome. Geñ.xviij. Et qꝛ beatꝰ Greg̃.floruit.tum sc̄titate vite. tum sapīa doctrine.diligẽs cōit̃ : t̃e fideliũ: cõmoditatẽ:securitatẽ:⁊ sc̄titatẽ. Jdō dicit ꝟbũ ꝓpositũ. Est fidelis seruus ⁊ prudẽs.

Est fidelis seruus ⁊ prudens.

- Per humilitatem.
- Per vigilantiam.
- Per confidentiam.
- Per patientiam.
- Per paupertatem.
- Per pietatem.

Primo beatus gregorius

est fidelis seruus ⁊ prudẽs per humilitatẽ Nam sicut ex cemẽto liquido ⁊ ex lapidibꝰ duris fit edificiũ.ita etiã ex humilibꝰ ⁊ igne diuini amoris induratis fit spūale edificiũ Vñ dñs Luc̃ xiiij. Jnducit similitudinẽ de homie qui vult turrim edificare.ꝙ prius sedens cõputat sumptꝰ:qui sunt ei necessarij si habeat ad ꝑficiendũ ne insultet̃ ei qꝛ hic homo incepit edificare ⁊ nõ potuit cõsũmare. Sumptꝰ aũt ad turrĩ edificãdã.vt Aug̃. dicit in ep̃la ad Letũ. Nihil ẽ aliud ꝙ̃ vt nũciet vnusquisqꝫ oĩbꝰ q̃ sunt eiꝰ. Materia autem huiꝰ edificij est xp̃s:qꝛ fundamentũ aliud nemo põt ponere preter id qd̄ positũ est qd̄ est xp̃s iesus. Cui fundamẽto apponuntur ꝓphete ⁊ ap̃li. Eph.ij. Supedificati super fundamentũ ap̃loꝝ ⁊ ꝓphetarũ ad qd̄ fundamẽtuꝫ ꝑuenit̃ ꝑ hũilitatẽ. Vñ Aug̃. Magnã fabricã vis cõstruere celsitudinis de fundamẽto ꝑ̊us cogita humilitatꝭ. Ad h̊ edificiũ eccl̃ie volẽs ꝑuenire beatꝰ gregoriꝰ ꝑ̊us fecit fundamentũ humilitatꝭ.⁊ hoc quadruplicit̃. Primo in aīo:qꝛ se pctõrẽ reputabat. Unde Mauricio impatori q̃ euꝫ ꝑsequebat̃ sic scripsit. Quia em̃ peccator sum credo ꝙ oĩnipotẽtẽ deũ tanto vobis amplius placatis quãto sibi male seruientẽ affligitis. Secũdo in ꝟbo ⁊ doctrina. Nam primus in litteris suis:seruũ seruoꝝ dei se appellauit.etiã doctrinã suaꝫ vilem reputauit. Unde dixit in epistola ad Jnnocẽtiũ affrice p̄fectũ. Si delitioso cupitis pabulo saginari:beati augustini opuscula legite.⁊ ad cõparationẽ illius similaginis nostrũ furfurem nõ queratis. Tertio in signo. Cũ em̃ quidã heremita vellet sibi reuerentiã exhibere:ipse ꝑ̊us se in terrã prostrauit. Quarto in honore iniuncto:eiꝰ quidẽ electio fuit inuita ex parte sui.⁊ ideo fugit ⁊ se abscondit Ex parte populi fuit volũtaria:quia omnes vnanimiter eum elegerũt. Ex parte dei fuit miraculosa: qꝛ cum latitaret indicio colũbe manifestatus est.

Secundo beatus gregorius

est fidelis seruus ⁊ prudens per vigilantiam. Jpse em̃ potest dicere illud Eccli.xxiij. Ego nouissimꝰ vigilaui.⁊ quasi qui colligit racemos post vindemiatores in benedictione dei ⁊ ip̃e speraui.⁊ quasi vindemiãs repleui torcular. Gregoriꝰ em̃ interpretatur vigilans.⁊ hoc quantũ ad quattuor. Prio quantũ ad deũ per contẽplationẽ: ideo ip̃m deũ inuenire meruit. Ecc.xxiiij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Meruit em̃ xp̃m in peregrini specie ⁊ visibili carne videre. Meruit videre sp̃m sanctũ in specie columbe super caput eius manentẽ. Meruit videre beatã virginẽ inter choros angelorum iubilantiũ ⁊ dicentiũ. Regina celi letare.⁊ sibi propitiam in pestis ꝓpulsatiõe.qñ ante imaginẽ ꝟginis turbulentia aeris fugit:⁊ serenitas mira remãsit. Meruit videre angelos oꝛones suas deo offerentes. sic audiuit ab angelo quem in forma peregrini suscepit ⁊ pauperis. Ego angelus dei sum: ⁊ dñs misit me ad te vt te protegã:⁊ orationes tuas deo offeram. Etiam vidit angelũ sibi obsequentẽ. Nam in die pasche cũ apd̄ sanctã Mariã maiorẽ missam celebraret.⁊ pax dñi ꝓnũciaret.angelus alta voce respõdit.⁊ cũ spiritu tuo. Vñ papa eadem die celebrat in dicta ecclesia.⁊ cũ dicit.pax dñi.sibi minime respondet̃ in huiꝰ miraculi testimoniũ. Secũdo vigilauit quantũ ad se per vite perfectionẽ. Nam terrena despexit:celestia suspexit:mortẽ appetijt. Unde in prologo dialogi dicit. Jnfelix animus meꝰ in monasterio meminit qualis fuit.quãdo ei labẽtia temporis cuncta subter erant.ꝙ nulla nisi celestia cogitare consueuerat. ꝙ mortem quoqꝫ que pene cunctis pena est vt ingressum vite ⁊ laboris sui p̄miũ amabat. Tertio vigilauit quantũ ad proximũ per sollici

tam prouisionem. Ecclesia eñ dei modo picta est in officio ecclesiastico multiplici colore. Primum colorẽ apposuit xps: dicens. Hoc est corpus meũ. Secundũ apposuerunt apostoli: qñ orationẽ dñicam in missa dicẽdã ordinauerunt. Tertium apposuit Ignatius qui psalmos per antiphonas dicendos statuit. Quartũ apposuit Hylarius qui Gloria in excelsis deo composuit. Quintũ apposuit Nicena synodus q̃ simbolum maius instituit. Sextum apposuit Athanasius qui fidem catholicam sufficiẽter explicauit dicẽs. Quicunq̧ vult saluus esse ꝛc. Septimuȝ adiunxit Hieronymus qui psalteriũ per ferias distinxit. ꝛ Gloria patri in fine psalmoꝝ dicendum instituit.

Octauũ apposuit Ambrosius: qui cant⁹ hymnos ꝛ orationes fecit. Gregori⁹ vero opus perfecit: qꝛ totum officiũ ecclesie ordinauit. Ecc. xlvij. Stare fecit cantores circa altare. ordinauit hymnos. Ideo sequit̃. In sono eoruȝ dulces fecit modos. Ordinauit missam. Ideo sequit̃. Dedit in celebrationibus decus. Ordinauit officiũ in septem horis perpetuo decantandũ. Ideo subdit̃. Ordinauit templũ vsq̧ ad consummationẽ vite. Ordinauit antiphonarium in matutinis specialiter decantandũ. Ideo subditur. Amplianit mane dei sanctitate. Ordinauit ꝙ missa vocetur. quia sacra hostia est nobis a deo dupliciter missa. s. p incarnationẽ in mũdo. ꝛ p scrificatõeȝ i sacramẽto. ꝛ nos eã similr duplicit̃ mittim⁹. scȝ per passionẽ qua deo reconciliamur: ꝛ per quottidianã oblationẽ q̃ pro nobis intercedit vt dei misericordiã cõsequamur. Ordinauit etiã vt missa in triplici lingua decantaret̃. scȝ greca vt Kyrie eleyson. hebrea. vt Amen ꝛ Alleluya. ꝛ latina: vt alia que legunt̃. Ut sicut iste tres lingue in titulo crucis posite: cõfesse sunt xpm tũc morienteȝ. Sic nunc ipm laudarent in celo regnantem. Ordinauit etiam ꝙ in missa fierent tres partes hostie consecrate: quaruȝ vna ponitur in calice ꝛ immergitur vino: ꝛ significat beatos qui inebriantur ab vbertate domus dei. Alia ꝛ maior significat fideles in mundo isto: q̃ exponunt̃ mult̃ acerbitatib⁹. Tertia ꝛ minor signat fideles in purgatorio qui subijciantur magnis penalitatibus. Quarto vigilauit quantũ ad ecclesiam per vtilem sacre scripture expositionem vt dicatur de eo illud Geneß. xlix. Neptalim ceruus emissus dans eloquia pulchritudinis. Studuit eñ in quinq̧ libris a quibus exemplauit omnes libros suos. scȝ in libro creaturarum: in quibus vidit dei potentiam sapientiam: ꝛ bonitatem. ꝛ ab isto exemplauit libros suos: quibus rudiores instruxit. qui aliquando instruũtur verbis. ideo fecit quadraginta omelias. Aliquando instruũtur exemplis. ideo fecit dialogum. Item in libro conscientie per viciorum extirpationem: ꝛ virtutum plantationeȝ. ꝛ ab isto exẽplauit libros moralium. Item in libro sciẽtie per pastoralis officij perfectam cognitionem. ꝛ ab isto exemplauit libros pastoralis regiminis. Item in libro vite per iugem dei meditationem. ꝛ ab isto exemplauit expositionem super Ezechielem. Item in libro gratie per omniũ gratiarum ꝛ virtutum possessionem. ꝛ ab isto exemplauit ordinationem officij ecclesiastici ꝛc.

Tertio beatus gregorius

est fidelis seruus ꝛ prudens per cõfidentiã Ualde eñ confidit in misericordia dei. ꝛ h̃ quattuor modis. Primo per orationes suas ipm deum ad misericordiaȝ inclinando. quia traiano penam eternam pepercit. Geneß. xxxij. Si contra deum fortis fuisti ꝛc.

Secundo ipm angelum placando. Cum eñ beatus gregori⁹ pro peste oraret. vidit angelũ gladium cruentatũ tergentem ꝛ reponentem. Tertio diabolum fugando. nã falcem accensam de manu petri accipiens os eius ꝛ faciem excussit ꝛ instar ethiopis denigrauit. Quarto purgatorium aperiendo: ꝛ animas ab eo citius liberando. vt p3 de missis quas fecit celebrari pro fratre iusto ꝛc. He misse cuȝ sint satisfactorie: nõ possunt nisi pro vno celebrari. Etiam non possunt dici nisi ab eo qui aliter non est obligatus. etiã missa cõuentualis non est cõputanda in numero harum missarum.

Quarto beatus gregorius

est fidelis seru⁹ ꝛ prudẽs per patiẽtiam Licȝ eñ lãgueret. semp tñ aut legebat: aut scribebat: aut dictabat: aut orabat. ij. Cor. xij. Cũ eñ infirmor tũc fortior suȝ ꝛ potẽs. Sancti eñ viri qñ sũt infirmi corpe: sũt fortiores mẽte. Infirmi ad amãdũ trena: fortes ad amãdũ celestia. Cũ eñ orasset p traiano. angel⁹ dixit ei. qꝛ orasti p dãnato. duorum tibi optio datur. aut in purgatorio duobus dieb⁹ cruciaberis. aut omi tempore vi-

te tue doloribus et infirmitatibus affligeris. Qui preelegit toto tempore vite sue vexari infirmitate: quod et factum est. languores tamen suos patienter tolerauit.

Quinto beatus gregorius

est fidelis seruus et prudens per paupertatem. Quia eum multis diuitijs abundauerit: in his tamen omnibus pauper fuit: quia omnia pauperibus erogauit. Prouer. xiij. Est quasi diues cum nihil habeat: et est quasi pauper cum in multis diuitijs sit. quod patet ex quattuor signis. Primo enim sex monasteria in scicilia construxit: et septimum in domo propria fundauit. Secundo indigentium nomina scripta habuit et eis necessaria ministrabat. Unde quottidie duodecim pauperes in mensa secum habebat. Tertio tribus milibus ancillis dei pro quottidianis stipendijs. lxxx. auri pondera annuatim offerebat. Quarto ex reuelatione facta cuidam heremite: qui petens a deo qualem gloriam in celis haberet. responsum est ei quod equalem cum beato gregorio qui diuitias non amando sed pauperibus erogando distribuit.

Sexto beatus gregorius

est fidelis seruus et prudens per pietatem. Nam et iustus fuit in puniendo: et pius in compatiendo. talis debet esse quilibet prelatus ut constituatur super familiam christi. hic per gratiam: et tandem per gloriam. Amen.

In festo sancti Benedicti abbatis Sermo. xxij.

Jus memoria in benedictione est.

Eccli. xlvi. et in epistola presentis solennitatis. Gen. xxiiij. dicitur. Ingredere benedicte domini. cur foris stas? parauí locum bonum camelis tuis. Super quo talem questionem moueo. Utrum beatus benedictus in visione qua vidit totum mundum specifice viderit diuinam essentiam beatifice. Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti Primus est beatus Greg. li. ij. dialogorum dicens Cum beatus benedictus vidit totum mundum in diuino lumine. non quod est deus sed quod est ab ipso deriuatum. secundum illud ps. In lumine tuo videbimus lumen Secundus est sanctus Tho. i. quotlibe. q. i. dicens sic. Corpus corruptibile aggrauat animam. ut dicitur Sap. ix. Summa autem eleuatio mentis humane est ut ad diuinam videndam essentiam pertingat. Unde impossibile est ut mens humana dei essentiam videat. ut Aug. dicit. xij. super Gen. ad litteram. Nisi huic vite mortali homo funditus intereat: vel sic alienetur a sensibus: ut nesciat utrum sit in corpore: an extra corpus. Sicut de Paulo legitur ij. Cor. xij. Beatus autem benedictus quando illam visionem vidit. nec huic vite funditus mortuus erat. nec a corporeis sensibus alienatus. Quod patet per hoc quod dum adhuc in eadem visione persisteret alium ad idem videndum aduocauit. ut Greg. dicit. Unde manifestum est quod dei essentiam non vidit. hec tho. Sciendum quod benedictio est triplex scilicet nature: gratie: et glorie. Benedictio nature fuit in prima rerum creatione: quando benedixit nos deus in primo parente: ut multiplicaremur naturaliter. Unde Gen. i. dicitur. Benedixit eis deus dicens Crescite et multiplicamini et replete terram que quidem multiplicatio virtute huius benedictionis debebat esse cum innocentia. Unde Ansel. dicit lib. de conceptu virginali. Quod simul cum rationalem haberent animam iusti essent: quos generaret homo si non peccasset. Item hec multiplicatio fuisset sine mortalitate. Unde Aug. in li. de questionibus noui et veteris testamenti. dicit. Quod deus fecit hominem qui quamdiu non peccaret immortalitate vigeret: ut ipse sibi auctor esset. aut ad vitam vel ad mortem. Rursus hec multiplicatio fuisset sine penalitate. Nam corpus hominis in statu innocentie poterat preseruari: ne pateretur lesionem ab aliquo duro. partim quidem per propriam rationem per quam poterat nociua vitare. partim etiam per diuinam prouidentiam que sic ipsum tuebatur: ut nil ei occurreret ex improuiso a quo lederetur. Benedictio gratie fuit in diuini verbi incarnatione. Tunc enim deus pater nos benedixit: quando ad nos filium suum misit. in quo omnes benedicimur. Quantum ad plenitudinem gratie Gen. xij. In semine tuo. i. in christo benedicentur omnes gentes. Nam propter peccatum primi hominis triplex maledictio introiuit in mundum. Prima terre sterilitas. Genes. ij. Maledicta terra in opere tuo: spinas et tribulos germinabit tibi Secunda laboris anxietas. Unde dicitur ibidem. In labore comedes ex ea cunctis diebus vite tue. Tertia doloris multiplicabilitas. Unde dicitur ibidem. Multiplicabo erumnas tuas et conceptus tuos. In dolore paries. Christus in hunc mundum veniens loco innocentie perdite attulit gratiam. Apostolus. Gratia et veritas per iesum christum facta est. loco mortis attulit vitam. Joh. x. Ego veni ut vitam habeant. loco penalitatis attulit immortalitatem. cuius exemplar apparuit in resurrectione ipsius. Ideo dicitur. ij. Cor. xv. Si christus resurrexit et nos resurgemus. Benedictio glorie

nobis dabit in fine mūdi. quantū ad corpꝰ ⁊ aīam simul. Math. xxij. Erūt hoīes sicut angeli dei in celo. Nam ad beatitudinē consequendā cōcurrūt duo. s. natura ⁊ grā. Ipa pro pfectio beatitudinis q̄ est pfectio totiꝰ vniuersi. puta perfecta beatitudo sanctorū erit in fine mūdi. Sed ista ꝯsūmatio pcessit causaliter. quantū ad naturā quidē in pma rerū institutione. quantū ad grām vero in incarnatōne xpi: sicut aūt in septimo die fuit cōsūmatio nature: in incarnatiōe xpi ꝯsūmatio grē. cū moriens in cruce dixit. Consūmatū est. Ioh. xix. Sic in fine mūdi erit cōsūmatio glorie. Math. xiij. Hanc triplicem benedictionē habuit beatꝰ benedictꝰ. prout fuit sibi ostensū in illa visione qua vidit totum mundū. Ideo dicit. Qr eius memoria in benedictione est.

Eius memoria est in benedictione.
- Angelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apostolorum.
- Martyrum.
- Confessorum.
- Virginum.
- Electorum.
- Contemplatiuorum.
- Actiuorum.

Primo memoria beati be

nedicti est in benedictione angelorum: quorum benedictio est hoīm custodia. circa q̄s agunt quattuor. Primo assistunt homini ne a diabolo suffocetur: ⁊ in pfundū inferni demergatur. Secūdo illumināt hoīem vt se ⁊ petm̄ suū agnoscat: ⁊ vt proximū delinquentem charitatiue corripiat. Tertio excitant hoīem vt ad deum cōuertat. ⁊ hoc per cōtritionē: ⁊ ne vlterius in peccatū recidat. Quarto orationes hoīm deo presentant. vt pꝫ de Raphaele qui dixit Thobie Quādo tu orabas cū lachrymis ego oratiōnē tuā obtuli corā dño. Beatꝰ benedictus ista officia angelorū se habuisse demonstrauit. Primo asstitit placido puero ⁊ monacho: quē a raptu fluuij ⁊ submersione liberauit. Secūdo illuminauit monachos eos charitatiue corripiendo. qꝫ sibi vinū veneno mixtū obtulerāt. qr districtius regulā seruari volebat. Tertio excitauit florentium presbyterū vt a malicia sua cessaret: q̄ virū dei persequebat. Quarto monachum ab oratione exeūtē sic ꝯstantē reddidit: vt deinceps demon nō fuerit ausus illū ab oratione distrahere. vt sic quilibet istorū dicere possit illud Act. xij. Nunc scio vere quia misit dn̄s angelum suum ⁊c.

Secundo memoria beati

benedicti est in benedictiōe patriarcharū: inter quos fuerūt precipue quattuor quorū vestigia ē secutꝰ. Primꝰ est Abraham de quo dicit Gen̄. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua ⁊ de domo patris tui: ⁊ veni in terrā quā monstrauero tibi. faciamqꝫ te crescere in gentē magnā ⁊ benedicā tibi ⁊ magnificabo nomē tuum: erisqꝫ benedictꝰ. vbi dn̄s hortat beatū benedictū ad mūdi contēptum ⁊ ad religionis ingressū. que duo plene obseruauit. Grego. despectisqꝫ studijs relicta domo: rebusqꝫ patris scītē cōuersatiōis habitū quesiuit. Secūdꝰ est Loth. de quo dicit Gen̄. xix. qꝫ angeli loth extra sodomā posuerunt. precipiētes ne post tergū respiceret. ⁊ ne in omī loco circa regionē maneret. Sic angeli beatū benedictū eduxerūt de sodoma mundi: ne cū mūdanis habitaret etiam corporalit. in hoc qꝫ preceperūt ne post tergū aspiciat dederūt intelligere ne rediret ad mundū, etiā mētaliter. Tertius est Iacob qui in deserto triplicē benedictionē obtinuit ab angelo. Vnā qr neruus femoris emarcuit. i. cōcupiscentia debilitata fuit. Secundā qr nomē mutauit scꝫ israel. i. videns deum. Tertiā qr contra deū fortis fuit: vt dixit ei angelus. Hanc triplicem benedictionem habuit beatus benedictus in deserto religionis. s. carnis incorruptionem. vt patꝫ de merula que ante eiꝰ faciē volitabat. cūqꝫ magna carnis cōcupiscentia eū temptaret. signo crucis edito mox nudū se inter spinas ⁊ vepres proiecit. vt sic per vulnus corporis vulnus sanaret mentis. Deut. xxxiij. Benedictio illiꝰ q̄ apparuit in rubo veniat sup caput ioseph. Rubus qui ardebat ⁊ nō comburebatur est castitas que a cōcupiscentia nō superatur. habuit celestiū ꝯtemplationē vt pꝫ qn̄ nutricē suā occulte fugiēs in quendam locū venit in campania q̄ distat a Roma per. xl. miliaria. vbi tribꝰ annis incognitus hominibꝰ permāsit. excepto quodā monacho nomīe Romano: qui sibi sedule necessaria ministrabat. Gen̄. xxvij. In pinguedine terre ⁊ in rore celi desuper erit benedictio tua. habuit deuotā orationē que deum

vincit. vt pz de capisterio fracto ad ei' ora-
tionem reintegrato. Dsee. xxv. Innaluit ia-
cob ad angelū ⁊ confortat' est: ⁊ fleuit ⁊ ro-
gauit eum. Quart' est populus israel q ex
egypto exiens venit in desertuz. de deserto
in terrā pmissionis in qua pmos fruct' ter-
re comedit. deinde puenit in hierl'm. Sic be-
atus benedict' bene de mūdo tenebroso p-
uenit ad desertū penitētie ⁊ inde ad gustuz
celestis gre: tendē ad cōtemplationē supne
patrie. Et sicut in deserto de' ministrauit po-
pulo israel māna. sic beato benedicto per ro-
manū monachū necessaria subministrauit.
licet diabol' tintinabulū fregerit.

Tertio memoria beati be-

nedicti est in benedictiōe pphetarum inter
quos fuerūt pcipue quattuor. Prim' fuit
Moyses cū quo magnā similitudinē habz
beat' bñdict'. Naz sicut ille egyptū. sic iste
mundū deseruit. ecce nociui derelictio. Si-
cut ille desertū: sic iste claustrū penjt. ecce r fi-
cui electio. Sicut ille iudeos in desertum. sic iste
monachos in heremū deduxit. ecce multitu-
dinis gubernatio Sicut ille legem: sic iste
regulam tradidit. ecce populi instructio.
Sicut ille temptationes populi: sic iste tem-
ptationes diaboli superauit. ecce temptati-
onū subiugatio. Sicut ille multis ⁊ stupen-
dis minis: sic iste crebris miraculis claruit.
ecce miraculoz opatio ⁊c. Secundus fuit
dauid q habuit spm ppherie quo ad pteri-
ta: psentia ⁊ futura. vñ fact' est rex sup po-
pulū israel. Sic beat' benedict' spū pphetie
viguit cognoscēs occulta psentia. sicut ptz
in monacho sibi seruiēte de supbia tēptato.
Unde fact' ē pnceps monachoz. Terti'
fuit Helyas q latēs in speluca pastus est a
deo ministerio corui deferētis ei panes ⁊ car-
nes. Sic beatus bñdict' post mortē romani
monachi refect' est in die pasche: dū latita-
ret in specu p quendā sacerdotē a deo missū
Quart' fuit helyseus q stās in cellula sua
cognouit qd egerat Giezi puer ei' in via cū
Naamā Syro. vt dr iiij. Reg. v. etiā cū qui-
dam maceriā succidisset ⁊ caderet ferrū secu-
ris in aquā tulit helyseus manubriū ⁊ ferrū
enatauit. vt dr. iiij. Reg. vi. Sic beat' bene-
dict' spū pphetico cognouit monachos ex-
tra monasteriū comedisse. Similr cū circa
monasteriū ei' quidā cum falcastro vepres
absciderer ferrum de manubrio psiliens in
quendā lacū profundū cecidit. cumq; ille de
hoc nimis angustiaret: vir dei manubrium
in lacu posuit: ⁊ mox ferrū enatauit.

Quarto memoria beati

bñdicti est in bñdictiōe aploz: quib' assimi-
l tur in qttuor. Prio in humilitat subiecti-
one. Vñ dr Math. xviij. Qō accesserūt disci-
puli ad iesuz dicētes. Quis putas maior est
in regno celoz: ⁊ aduocās iesus paruulum
statuit eū in medio eoz ⁊c. Sic beat' bñdi-
ctus iuxta numerū. xij aploz. xij. grad' hūi-
litatis distīxit: ⁊ in vita sua obseruauit Se-
cundo in ecclesiarū fundatione. Nā apli dis-
currentes p mūdū nouas ecclias fundaue-
runt: ⁊ xpo dedicauerūt. Sic beat' bñdict'
iuxta numerū xij aploz. duodeci monaste-
ria cōstruxit: ⁊ ea monachis repleuit. Ter-
tio in prolis ppagatiōe. Nā apli sua pdica-
tione multos filios genuerūt xpo spūaliter
i. Coz. iiij. In xpo iesu p euāgeliuz ego vos
genui. Sic beat' bñdict' p regulā suā innu-
merabiles filios genuit. Deut. xxxiij. Bene-
dictus in filijs aser. sit placēs fratrib' suis.
multos eī filios spūaliter generauit, gene-
ratos temporalib' subsidijs enutriuit. nutri-
tos ad promotiōnes ⁊ abbatias promouit.
Quarto in miraculoz opatiōe. Nam qdā
miracula fecit in elemētis. s in igne purgato-
rij. Sicut qñ p monialib' defunctis orauit
In igne fantastico quē suis meritis extin-
xit. In aere qñ lucē celestē aspexit. In aqua
qñ placidū puerū liberauit. In tra qñ aquā
de terra pduxit. In celo: qñ aīam sororis in
specie colūbe ascēdentē vidit. In morte ho-
minis qñ monachū quē diabol' ex ruina pa-
rietis oppresserat liberauit. Post mortē ho-
minis qñ monachū q ad parētes visitādo
sine bñdictiōe ierat adiuuit. ⁊ sic de alijs.

Quinto memoria beati be-

nedicti ē in bñdictiōe martyrū: quis eī nō
fuerit martyr effectu. ardentissime tū deside-
rauit martyriū affectu. qd patz qdruplici si-
gno. Prio ex ferueti deuotiōe p ingē dñice
passionis recordationē. ps. Intinguat pes
tuus in sanguie. Secūdo ex monumēti ap-
tione. Fecit eī sibi monumētū apiri qd in-
dicat moriēdi alacritatē. Job. iij. Gaudent
vehementer cū inuenerint sepulchrū. Tertio
ex loci veneratiōe. fecit eī se cōferri in ecclia
vt prestaret dei bonitatē ppt bñficia rece-
pta. Quarto ex diuina reuelatiōe. predixit
eī diem sui obitus ⁊ sacramentuz euchari-

stie deuotissime suscepit.

Sexto memoria beati be

nedicti est in bñdictõe cõfessorꝝ: quorꝝ vitã imitat⁹ est quo ad quattuor. Primo in cõ passione. Greg. Benedict⁹ religiosus ⁊ pi⁹ puer cũ nutricẽ suã flere conspiceret illi⁹ do lori cõpassus est: ⁊ ideo meruit diuinã mise rationez. Math. v. Beati misericordes qm̃ ipsi mĩsicordiã cõsequent̃. Secũdo in oratione. ideo meruit exaudiri. Ecc. iiij. In ora tione dierũ exaudietur. Tertio in lectione. ideo meruit diuina sapiẽtia impleri .i. Thi. iiij. Attende lectioni: exhortationi ⁊ doctri ne. Quarto in efficaci locutione. ideo me ruit plures deo lucrari Greg. Dum ei cibos deferrebant corporis: ab ei⁹ ore verba refe rebant vite prꝫ ex miraculo dolij qd̃ imple tum est oleo tempore illi⁹ magne famis ⁊c.

Septimo memoria beati

benedicti est in bñdictiõe virginũ. Fuit eñ virgo mẽte ⁊ corpore. Greg. A pueritia cor senile gessit: etate quidẽ morib⁹ transiens, nulli animũ suũ voluptati dedit. istud paret q̃druplici signo. Prĩo q: fuit talis ĩ senectu te q̃lis ĩ iuuẽtute, nã p̃seuerauit ĩ eadẽ for titudine operis. ps̃. Fortitudinẽ meaz ad te custodiã. Secũdo quia perseuerauit in ea dem alacritate mẽtis. Prouer. xvij. Anim⁹ gaudẽs etatẽ floridã facit. Tertio quia fu it in eodẽ calore amoris. Cañ. viij. Fortis ẽ vt mors dilectio. Quarto quia semp̱ pro fecit in dei cognitiõe. Unde mũdana ⁊ trãsi toria sibi desipuerunt. Esa. xlviij. Implebit dñs splendorib⁹ aiam tuam.

Octauo memoria beati be

nedicti est in benedictione electorũ. Nomẽ eñ eius sicut ceterorꝝ sanctorꝝ est magnifi catum quadrupliciter. Primo quia semp̱ est coram oculis diuine maiestatis. ps̃. Ho norabile nomẽ eorꝝ coram illo. Secũdo q: in honore habetur ab angelis. ij. Reg. vi. Feci tibi nomen grande iuxta nomen ma gnorũ. Tertio quia est scriptũ in celis Lu ce. x. Gaudete quia noĩa vestra scripta sunt in celis. Quarto quia honoratur ab oñib⁹ ecclesijs. Eccli. xliiij. Sapientiã sanctorum narrant populi ⁊ laudem eorum nunciat ec clesia nomina autez eorꝝ vi. in seculũ seculi.

Nono memoria beati be

nedicti est in benedictiõe cõtemplatiuorum Sicut eñ lucerna accensa extinguit̃ aut per negligentiã aut nimiam abundantiã aut p̱ nimiam penuriam. Sic contemplationem mentis quidã perdunt per negligentiam. vt virgines fatue. Math. xxv. Quidam per ni miam abundantiam. ps̃. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorum. Quidã per aduersi tatem illatam. Ecc. xxi. Cor fatui quasi vas confractum: omnẽ sapientiam non tenebit Beat⁹ autẽ benedict⁹ fuit expedit⁹ ad am bulandũ ne torpesceret per negligentiã. ido dicit̃ Deut. xxxiij. Ferrum ⁊ es calciamẽtũ eius. Fuit eñ calciatus ere. quia nõ marce scebat per prosperitatem nimiam. Fuit etiã calciatus ferro. vt esset firmus cõtra aduer sitatem illataz. vnde quia fuit in contempla tione assiduus meruit celestibus reuelatio nibus illustrari. ps̃. Reuela oculos tuos et considerabo mirabilia de lege tua. In cuius signum visio quedam vtiqꝫ certa monstra ta est vni fratri moranti in cella ⁊ alteri lon ge posito. viderunt naqꝫ viam pallijs stra tam atqꝫ innumeris chorusccam lampadi bus a cella sancti benedicti versus orientez vsqꝫ ad celum tendentẽ. Cui venerando ha bitu vir desuper clarus assistens Cuius es set via quam cernerent inquisiuit. quib⁹ eã nescire se dicerent ait. Hec est via qua dile ctus domini benedict⁹ celũ ascendit Sicqꝫ certificati sunt ambo pariter.

Decimo memoria beati

benedicti est in benedictiõe actiuorꝝ. nã ere ctus int̃ man⁹ discipulorꝝ vitã finiuit. Qui dam eñ moriunt̃ iacentes: quia bonis ope ribus vacauerunt. Quidã prostrati qui per peccm̃ corruerũt. Quidã claudi: qui fidẽ sine operib⁹ habuerũt. Quidã ab infirmitate sa nati sunt: q̃ post peccm̃ ad penitentiã redierũt Quidã erecti sunt sic viri sctĩ: qui a peccõ sũt liberati: bonis operib⁹ pleni ⁊ in intentione recti. Has differentias tangit aplus. Heb. xij. Remissas manus ⁊ genua soluta erigi te: ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris: vt non claudicans quis erret: magis aũt sa netur. Beatus aũt benedict⁹ in signũ recti tudinis sue actiuitatis inter discipulorꝝ ma nus imbecillia membra sustentans. erectis in celum manibus stetit ⁊ vltimũ spiritum inter v̓ba oratiõis efflauit. Ideo vt dicitur Esa. xxxiij. Regem in decore suo videt scilꝫ iesum xp̄m per infinita secula. Amen.

In festo annunciationis beate Marie virginis Sermo.xxiij.

Quomodo fiet istud

q Luce i.⁊ in euangelio presentis solēnitatis. Beatus Bernard⁹ in quadā ep̄la dicit sic. Nemo hominuȝ nouit nec noscere potest ad plenū. Quid boni ad grām. quid congruentie ad sapientiā. q̄d decoris ad gloriā quid cōmodi ad salutē. pe nes seipsam cōtineat hui⁹ venerandi misterij. scȝ humane redemptionis: inscrutabilis altitudo. hec ille. Super quo talem moueo questionē. Utrum ad generis humani post lapsum reparationē: congruū fuerit subseq̄ verbi dei incarnationē. Ad istam q̄stionez r̄ndent tres doctores noui testamēti. Primus est beat⁹ Aug. li.xiij. de trinitate dicēs sic. Ostendam⁹ nō aliū modū possibilē deo defuisse: cui⁹ potestati oīa equaliter subiacent: sed sanande miserie nostre conuenientiorem aliū modū non fuisse. Secūdus est Damascen⁹ in p̄ncipio tertij libri: dicēs sic. Per incarnationis misteriū mōstrat̄ simul bonitas: sapiētia: iusticia ⁊ potētia: vel virt⁹ dei. Bonitas quidē q̄m nō despexit proprij plasmatis infirmitatē. Justicia xo q̄m homine victo non aliū facit vincere tyrannuȝ neq̄ʒ vi eripit ex morte hoīem. Sapiētia xo q̄m inuenit difficillimi decētissimā solutōez Potentia xo siue virt⁹ infinita: q̄ꝛ nihil est maius q̄ȝ deū fieri hoīem. hec ille. Terti⁹ est sanct⁹ Tho. iij. parte. q. i. arti. xi. dicēs sic Aliqua satisfactio pōt dici sufficiens dupliciter. Uno modo perfecte q̄ꝛ est cōdigna ꝑ quandā adequationē ad reparatōnē cōmisse culpe. ⁊ sic hoīs puri satisfactio sufficiēs esse non potuit. Tum q̄ꝛ tota natura hūana erat per pctm̄ corrupta: nec bonū alicui⁹ persone: vel pluriū poterat per equiparantiam totius nature detrimentū recōpensare. Tū etiā q̄ꝛ pctm̄ cōtra deū cōmissuȝ quandā infinitatē habet ex infinitate diuine maiestat. Tanto eñ offensa est grauior: quāto maior est ille in quē peccat̄ seu delinquit. vñ oportuit ad condignā satisfactionē: vt actio satisfacientis haberet efficaciā infinitā: vt puta dei ⁊ hoīs existens. Alio modo pōt dici satisfactio sufficiens imperfecte. scilȝ ꝯm acceptationē eius q̄ est ea content⁹: q̄uis non sit cōdigna. ⁊ hoc modo satisfactio puri hominis est sufficiens. Et q̄ꝛ oīe imperfectū presupponit aliq̄d perfectū a quo sustentet̄ Jnde est q̄ oīs puri hoīs satisfactio efficaciam habet a satisfactione xp̄i. hec Tho.

Sciendū q̄ congruū fuit deū incarnari ꝓpter duo. Primo ꝓpter remotionē mali. ꝓpter quatuor causas. Primo q̄ꝛ ꝑ hoc hō instruit̄ ne sibi diabo luȝ preferat ⁊ eum veneretur qui est auctor peccati. Unde Aug. dicit. xiij. de trini. Quādo sic deo cōiungi potuit humana natura vt fieret vna ꝑsona superbi illi maligni spūs non ideo se audeant homini preponere q̄ꝛ nō habēt carnē. Secundo q̄ꝛ ꝑ hoc instruimur quanta sit dignitas humane nature ne eam inq̄nem⁹ peccādo. Uñ dicit Aug. li. de vera religione. Demonstrauit nobis de⁹ q̄ excelsum locū inter creaturas habeat humana natura in hoc q̄ homib⁹ in xo hoīe apparuit. Et Leo papa dicit in ꝯmo. de natiuitate. Agnosce o xp̄iane dignitatē tuā: ⁊ diuine consors fact⁹ nature: noli in veterem vilitatē degeneri cōuersatione redire. Memento cui⁹ sis capitis ⁊ cui⁹ corporis mēbrū. Reminiscere q̄m eruptus de potestate tenebrarū translatus es in dei lumē ⁊ regnū. Tertio quia ad presumptionem hoīs tollendā grā dei nullis meritis nostris precedentib⁹ in noīe xp̄i nobis cōmendat̄. vt dicit Aug. iij de trinita. Et sic suꝑbia hoīs que maximū impedimentū est ne inhereat deo: per tantā dei humilitatē redarguat̄ atq̄ʒ sanet̄. vt Aug. dicit ibidem.

Quarto ad liberandū hoīem a seruitute. Qd̄ quidē vt dicit Aug. xiij. de trini. fieri debuit sic. vt diabol⁹ iusticia hoīs iesu xp̄i superaretur qd̄ factuȝ est xp̄o satisfaciente ꝑ nobis. Homo aūt p̄us satisfacere non poterat pro toto humano genere: deus aūt satisfacere nō debebat. vnde oportebat deū ⁊ hominē esse iesum xp̄m. Unde Leo papa dic̄ in ꝯmone de natiui. Suscipitur a maiestate humilitas. a xtute infirmitas. ab eternitate mortalitas: vt quod nostris remedijs ꝯgruebat. vnus atq̄ʒ ideȝ dei ⁊ hoīm mediator ⁊ mori ex vno: ⁊ resurgere posset ex altero. Nisi eñ esset verus deus: nō afferret remediū nisi esset verus hō: non preberet exēplū. hec ille. Secūdo congruū fuit deū incarnari ꝓpter ꝓmotionē hoīs in bono. Primo quantum ad fidē que magis certificat̄ ex hoc q̄ ipsi deo loquenti credit. Unde Aug. dic. xi. de ciui. dei. Ut homo fidentius ambularet ad veritatem ipsa veritas dei filius homine assumpto: constituit atq̄ʒ fundauit fidem.

Secundo quantū ad spem que per hoc ma

xime erigitur. Un̄ Aug. dic. xiij. de trinita.
Nihil tam necessariū fuit ad erigendā spem
nostrā q̄ vt demonstraretur nobis quantū
diligeret nos de⁹. Quid vero huius rei isto
iudicio manifestius q̄ q̄ dei filius nostre
nature dignatus est inire consortiū. Tertio
quantū ad charitatē que maxime per hoc
excitatur. Un̄ Aug. dicit in lib. de cathetizandis rudib⁹. Que maior causa est aduē-
tus dn̄i nisi vt ostēderet de⁹ dilectionē suā
in nobis: Si amare pigebat: saltē reamare
nō pigeat. Quarto quātū ad rectā operatio-
nem in qua nobis exemplū se prebuit. Un̄
Aug. dicit in quodā sermone de natiuitate
dn̄i. Hō sequēdus nō erat q̄ videri poterat
Deus sequēdus erat q̄ videri nō poterat.
Ut ergo exhiberetur hoī q̄ qui ab homīe vi-
deretur: q̄ quē hō sequeretur deus fact⁹ est
hō. Et sic plenā participationē diuinitatis
que vere est hoīs beatitudo q̄ finis huma-
ne vite possideret. Un̄ deus assumendo car-
nem suā maiestatē nō minuit: s̄ ex hoc nos
appropinquare voluit p incarnationē vt
magis nos ad se cognoscendū attraheret.
Unde patet quomodo fiet istud scilicet tā
altum sacramentum incarnationis.

Fiet istud
Justorum consilio.
Angelorum ministerio.
Uirginis arbitrio.
Deuotorum obsequio.

Primo fiet istud sacra-
mentū incarnatiōis iustoꝝ ꝯsilio. Quoniā
dyabolus humani generis inimic⁹: verita-
tis aduersari⁹: caput scelerū: princeps oīm
vitioꝝ: suasor malarū cogitationū: inuētor
mortis: q̄ pater oīm maloꝝ. insatiabilis ho-
micida: inuidēs hoī calido stercore in ocu-
los dormientis immisso ipm̄ miserū hoīē
excecauit multis bonis atq̄ virtutibus spo-
liauit p̄cet q̄ pemit s. naturalib⁹ q̄ gratuitis
atq̄ in sui seruitutē captiuauit. sup quo pu-
tabat se exercere ptātē p ꝑpetuo eo q̄ p ino-
bedientiā cecidisset. q: qui facit peccatū est
seruus peccati. q̄ a quo quis superatus est
eius seru⁹ est. Nouerat tn̄ deū oīpotentē sue
volūtatis arbitrio homīs morbo exhibere
medicinā q̄ remediū. non tn̄ nisi p eū qui
soluerat damna fraudis cōmisse. Ideo cō-
cludebat q̄ nec de⁹ q̄ pati non debet: nec
homo qui impotens erat satisfacere pote-
rat. propterea mirabatur q̄ sacra scriptura
ꝑnūciaret xp̄m venturū nesciens q̄ ex ho-
mine qui pati pōt q̄ ex deo qui est oīpotens
possit ꝯstitui vnus redēptor. imo in supbia
semp crescēs deridebat multū sanctos qui
erant in lymbo. q̄ frequenter super flumina
babylonis interrogabat verba cantionū a
captiuis dicens. Eligite ex vobis virū qui
descendat mecū ad singulare certamen: ve-
niat q̄ liberet vos. atq̄ exprobrabat fideli-
tatē sanctoꝝ in obseruantiā legis dei q̄ dice-
bat. Uanus est oīs q̄ seruit deo: q̄ qd̄ emo-
lumētū q: seruiuistis ei: Ubi sunt dij vestri
in quib⁹ habebatis fiduciā: Surgāt q̄ opi-
tulentur vobis: q̄ in necessitate vos ꝓtegāt
Talia improperabat sctis assidue in illa ma-
gna valle miserie. vbi pseuerabāt gemitib⁹
sautiati. cū se noscerēt de plateis supne syō
exules filij eue. Collegerūt tandē ꝯsiliū pa-
triarche q̄ ꝓphete vt p pace acq̄renda lega-
tionē dirigerēt deo suo. Dauid aūt exurgēs
in medio coꝝ dixit. Cōgregate illi sctōs ei⁹
q̄ ordinauerūt testm̄ ei⁹ sup sacrificia. imo-
la deo sacrificiū laudis q̄ redde altissimo vo-
ta tua. Sic eīn dixit de⁹. Inuoca me in die
tribulationis: eruā te q̄ honorificabis me.
Sacrificiū laudis honorificabit me: q̄ illic
iter quo ostendā illi salutare dei. Placuit di-
ctū dauid. q̄ habita diligēti inq̄sitiōe: elege-
runt q̄ttuor ꝑsōs magne sctitatis. s. Esayā
Jeremiā Job q̄ Dauid. quos statuerūt in
medio q̄ dixerūt. hi sunt viri mīe in qb⁹ per-
seuerat bona hereditas. Naz Esayas futu-
ra rerū in xp̄o q̄ ecclia ꝑuidit dn̄o reuelāte
Jeremias sctificat⁹ est in vtero mr̄is a deo
q̄ in ꝓphetā gentibus dat⁹ est. Job erat vir
simplex q̄ rectus ac timēs deū q̄ recedēs a
malo. cui similē in terra nō inuenit de⁹. Da-
uid vero testimoniū habuit a deo dicēte. In-
ueni hoīem s̄m cor meū. Isti sunt viri scti
quos elegit dn̄s in charitate nō ficta. q̄ de-
dit illis prudētiā q̄ virtutē. Pergāt itaq̄
in spū ad dn̄m orātes p salute oīm. Et flen-
tes dixerūt. Exaudiat dn̄s orōnes nr̄as q̄
recōciliet nob: nec nos deserat in tp̄e malo
De⁹ misereat nostri q̄ bn̄dicat nob: illumi-
net vultū suū super nos q̄ misereat nostri.
His dictis ꝑrexerūt isti q̄ttuor viri ad dn̄m
p salute generis hūani depcaturi. Primo
surrexit Esayas purgat labijs q̄ hūilit sic
exorsus est. lxiiij. c. Utinā disrūperes celos
q̄ descēderes vt notū fieret nomē tuū inimi-
cis tuis. A facie tua gētes turbarent. Ecce
tu irat⁹ es q: peccauim⁹ q̄ facti sum⁹ vt imū

dus oẽs nos: q̃si pann⁹ mẽstruate vniuer-
se iusticie nr̃e. nõ est q̃ inuocet nomẽ tuum
⁊ surgat ⁊ teneat te. ⁊ nunc dñe pr̃ noster
es tu: nos vero lutũ tu fictor nr̃ ⁊ opera ma
nuũ tuarũ oẽs nos. Ciuitas scĩa tua deserta
scĩa ẽ: syõ deserta facta ẽ: hierl'z desolata ẽ: do
m⁹ sctificatiõis ⁊ gl'ie nr̃e. Ne irascaris dñe
satis ⁊ ne vltra memineris iniq̃tatis nr̃e.
Ecce respice dñe: ppl's tu⁹ oẽs nos. Oĩa de
siderabilia nr̃a versa sunt in ruinas. Nũq̃d
sup his ptinebis te dñe. tacebis ⁊ affliges
nos vehemẽter. hec ibi. Tũc deus pr̃ rñdit
Esaye dicẽs illud. lxiij. c. Ecce ego ad gen-
tẽ que nesciebat me ⁊ que nõ inuocauit no
men meũ. Expãdi man⁹ meas tota die ad
ppl'm incredulũ q̃ gradit̃ in via non bona
post cogitatiões suas: pplus q̃ puocat me
ad iracundiã: ante faciẽ meã semp. Qui di
cũt recede a me nõ appropinques mihi: q2
imũdus es. ecce scriptũ est corã me non ta
cebo: sed reddã ⁊ retribuã in sinũ coꝝ iniq̃
tates vr̃as ⁊ iniq̃tates patrũ vestroꝝ simi
Hec ibi. Resumptis virib⁹ Esayas dixit il
lud. lvij. c. Justus perit ⁊ nemo est q̃ recogi
tet in corde suo ⁊ viri miscdie colliguntur ⁊
nõ est q̃ intelligat A facie em̃ malicie colle
ctus est iust⁹. Ueniat ergo pax ⁊ requiescat i
cubili suo. hec ibi. Irat⁹ dñs respondit illud
qd̃ ibi sequit̃. Sup quẽ dilatasti os tuuz ⁊
eiecisti linguã. Nunq̃d vos filij scelesti ⁊ se
men mendax? Nunq̃d sup his nõ indignа-
bor? Territ⁹ sũt Esayas fugit a facie domi
ni: ⁊ ad suos reusus cũ lachrymis ait. Ob-
stupescite ppl'e me⁹ conturbamini confidẽ
tes exuite vos ⁊ cõfundamini: plangite su
per regionẽ desiderabilem. quoniã non est
pax impijs dicit dominus. Secundo perre
xit Jeremias ad dominũ loquensq3 verba
pietatis cũ planctu ait. Recordare domĩe
q̃d acciderit nobis intuere ⁊ respice obpro-
briũ nostrũ. Pupilli facti sumus absq3 pa-
tre: matres nostre quasi vidue. Patres no
stri peccauerunt ⁊ non sunt: ⁊ nos iniquita
tes coꝝ portauimus. Serui dominati sunt
nostri: non fuit qui redimeret de manu co-
rum. Defecit gaudiuz cordis nostri: versus
est in luctuz chorus noster. Cecidit corona
capitis nostri: ve nobis quia peccauimus.
Tu autem domine in eternuz permanebis
solium tuum a generatione in generationẽ
Quare in perpetuum obliuisceris nostri: de
relinquens nos in longitudinem dierum.
Conuerte nos domine ad te ⁊ conuertemur:
innoua dies nostros sicut a principio. Sz
proijciens repulisti nos: irat⁹ es cõtra nos
vehementer. Tunc dominus respondit di-
cens illud Jere. xv. Si steterint moyses ⁊
samuel corã me: non est anima mea ad po
pulũ istũ. Eijce illos a facie mea vt egredi-
antur: tu reliquisti me retrorsum abijsti. Et
extendã manũ meã super te: ⁊ interficiã te.
Resumptis viribus dixit iteruz Jeremias
illud. viij. c. Dolor meus super dolorẽ in me
cor meuz merens. Ecce vox clamoris filie
populi mei de terra longinq̃. Nunquid dñs
non est in syon: aut rex eius non est in ea:
aut non est medicus ibi. Quare non est ob
ducta plaga filie populi mei. Iratus dñs re
spondit illud Jere. xi. c. Tu ergo noli orare
pro populo isto: ⁊ ne assumas p eo laudez
⁊ orationẽ. Quia non exaudiã in tempore
clamoris coꝝ ad me in tempore afflictiõis
coꝝ. Dixit iterũ Jeremias illud. xv. c. Dñe
deus prophete dixerunt eis. Non videbitis
gladiũ. s. pene inferni ⁊ fame. s. diuine visio-
nis nõ erit in vobis: sed pacẽ verã dabit in
loco isto. Rñdit dñs Jeremie. Falsi pphe-
te vaticinantur vobis in nomine meo. Nõ
misi eos ⁊ nõ precepi eis neq3 locutus sũ
ad eos. Uisionẽ mendacẽ ⁊ diuinationez
fraudulentã ⁊ seductionẽ cordis sui pphe-
tant vobis. Idcirco in gladio ⁊ fame cõsu-
mentur prophete illi ⁊ populi quibus pro-
phetauerunt. Territus autez Jeremias fu
git a facie dñi. ⁊ ad suos reusus cũ lachry-
mis ait. Deducant oculi mei lachrymas p
diẽ ⁊ noctẽ ⁊ non taceant: qm̃ contritione
magna ptrita est virgo filia populi mei pla
ga pessima vehement̃. Tertio perrexit Job
ad dñm loquẽs amaritudines cordis sui ⁊
dicens illud. vi. c. Quis det vt veniat petitio
mea: ⁊ qd̃ expecto tribuat mihi de⁹. Sed ta
men ad omnipotentẽ loquar ⁊ vias meas
in conspectu eius arguã ⁊ ipse erit saluator
meus. Quare tacens consumor? Duo tm̃
ne facias mihi: ⁊ tũc a facie tua non abscõ
dar. Manũ tuã lõge faca me: ⁊ fortitudo
tua non me terreat. Uoca me ⁊ ego respõ
debo tibi. Sed quãtus ego sum qui respõ-
deam ei ⁊ loquar verbis meis cum eo. Et
hec sit mihi consolatio vt affligens me nõ
parcat nec contradicam sermonibus suis.
Que est enim fortitudo mea vt sustineam
aut quis finis meus vt patienter agã. Nec
fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro
mea enea est. Ecce non est auxiliuz mihi in

me. Nolo multa fortitudine contendat me
cũ: nec magnitudinis sue mole me premat
Proponat equitatẽ contra me: ⁊ tũc perue-
niet ad victoriã iudiciũ meũ. Tunc domi-
nus respondit Job dicens illud. xxxviij. c.
Quis est iste inuoluens sententias sermo-
nibus imperitis? Nunquid irritũ facies iu-
diciũ meũ ⁊ condemnabis me vt tu iustifi-
ceris? Quis enĩ resistere potest vultui meo
aut quis dedit mihi ante ⁊ reddã ei? Omĩa
que sub celo sunt mea sunt. Non parcã enĩ
verbis potentibus: ⁊ ad deprecandũ compo
sitis. Resumptis viribus Job humiliter vt
molli sermone frangeret iram dei ait. xlij. c.
Scio quia omnia potes: ⁊ nulla te latet co
gitatio. Ideo insipienter locutus suz ⁊ que
vltra modũ excedunt scientiã meã. Idcir-
co meipse reprehendo ⁊ ago penitentiaz in
fauilla ⁊ cinere Iratus dñs respondit iob
dure. dicẽs illd. viij. Vsquequo loqueris ta
lia ⁊ spiritu a multiplex sermonis oris tui.
Nunquid deus supplantat iudiciũ ⁊ omni
potens subuertit quod iustũ est. Nunquid
deo comparari potest homo etiaz cũ perfe-
cte fuerit scientie? Quid prodest deo si iustꝰ
fueris: aut quid ei conferes si immaculata
fuerit vita tua? Nunquid timens arguet te
⁊ veniet tecũ in iudiciũ: ⁊ non propter ma
liciam tuã plurimã ⁊ infinitas iniquitates
tuas? Territus autẽ Job fugit a facie do-
mini: ⁊ ad suos reuersus cũ lachrymis ait.
Cogitationes mee dissipate sunt torquen-
tes cor meũ. Pereat dies in qua natus suz
⁊ nox in qua dictũ est cõceptus est homo.
Quare non in vulua mortuus sum: egres-
sus ex vtero non statim perij? Quare data
est misero lux ⁊ vita his qui ĩ amaritudine
anime sunt? Quarto perterrit dauid cũ psal
terio ad dominuz ⁊ ait. Ad te domine cla-
mabo deus meus: ne sileas ne quando ta-
ceas a me ⁊ assimilabor descendentibus in
lacũ. deus meus clamabo per diẽ ⁊ non ex-
audies. Ecce propter te mortificamur tota
die. estimati sumꝰ sicut oues occisionis vbi
sunt misericordie tue domine: sic iurasti da
uid in veritate tua. Tu dixisti. Clamabit ad
me ⁊ ego exaudiã eũ cũ ipo sum in tribula
tione eripiã eũ ⁊ glorificabo eũ. Exurge q̃
re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in fi
nẽ. Educ de carcere animas nostras vt cõ-
fiteamur nomini tuo dñe. Exurge dñe ad-
iuua nos ⁊ redime nos. Rñdit dñs ad da
uid dicẽs. Quis est hõ q̃ viuet ⁊ non vide
bit mortem: eruet aĩam suã de manu inferi.
Interroga patrẽ tuũ: quoniã iniq̃tatez me
ditatus est in cubili suo: astitit omni vie nõ
bone malicia autẽ non odiuit. Dilexit ma
liciã super benignitatẽ: iniquitatẽ magis lo
qui q̃ȝ equitatẽ. Dilexit omnia verba preci
pitationis. Ecce mater tua parturiuit iniu-
sticiã concepit dolorẽ ⁊ peperit iniquitatez.
Lacũ aperuit ⁊ effodit eũ: ⁊ incidit in foueã
quã fecit. Cõuertetur dolor eius in caput
eius: ⁊ in verticẽ ipsius iniquitas eius de-
scendet. Resumptis viribus ait dauid. Ti
bi domine derelictus est pauper: orphano
tu eris adiutor. Desideriũ pauperũ exaudi
uit dominus: preparationẽ cordis eorũ au-
diuit auris tua: quoniã requirẽs sanguinẽ
eorũ recordatus es. non es oblitus clamo-
rem pauperũ. vt quid domine repulisti in fi
nem: iratꝰ est furor tuꝰ sup oues pascue tue
Memor esto ꝯgregatiõis tue quã possedi-
sti ab initio. Rñdit dñs dicens. Vanũ est
vobis ante lucẽ surgere: quia que procedũt
de labijs meis nõ faciã irrita. Territus aũt
dauid fugit a facie dñi: ⁊ ad suos reuersus
cũ lachrymis ait. Laboraui ĩ gemitu meo
laboraui clamãs: rauce facte sũt fauces mee
defecerunt oculi mei dũ spero in deum meũ:
quoniã abiectus sum a facie oculorũ eius.
Factus sum tanq̃ȝ vas perditũ: qm̃ audiuĩ
vituperationẽ iustorũ in circuitu. Tunc oẽs
ceperunt planctũ magnũ omnis maritus
sumpsit lamentũ. ⁊ que sedebant in thoro
maritali plangebãt. spes oĩum ꝯtrita est. ⁊
tota posteritas ade induit confusionẽ. Sic
ergo plorabant in illa valle miserie ⁊ tene-
braruz afflicti vehementer in mendicitate ⁊
ferro induti confusione. Sancti patres con
uocato iterũ consilio: quid agenduz foret.
Quõ fiet istud tã profunduz mysteriũ hu-
mane redemptiõis. Surrexit dauid dicẽs.
Intellexi a domino qm̃ in eternuz seruabo
dauid misericordiã meaz ⁊ testm̃ meum fi
dele ipsi. Et ponam in seculuz seculi semen
eius ⁊ thronũ eiꝰ sicut dies celi ⁊ dixerunt.
Nũc clamemus in celũ: ⁊ miserebit nři deꝰ
noster. Tunc ait Esayas. Visiones pphe-
tarũ multiplicate sunt. Qm̃ egredie virga
de radice iesse: ⁊ flos de radice eiꝰ ascẽdet ⁊c.
Ecce enĩ virgo concipiet ⁊ pariet filiũ ⁊ vo
cabitur nomen eius emanuel. ⁊ Jeremias
ait. Nouũ faciet dominꝰ super terrã: mulier
circundabit virũ. ⁊ Job ait. Vidi solẽ cum
fulgeret ⁊ lunam incedentem clare: ⁊ leta-

tum est cor meũ in abscondito. David vero ait. Surge dñe ĩ requiẽ tuã: tu ⁊ archa sanctificationis tue. Sacerdotes ei⁹ induã salutari: ⁊ sancti ei⁹ exultatiõe exultabũt. Tũc sancti patres dixerũt. Queram⁹ ergo adolescentulã virginẽ ⁊ speciosam: ⁊ stet coraʒ rege ⁊ foueat eũ: dormiatq; in sinũ ei⁹ ⁊ calefaciat dñm nostrũ regem. iij. Reg. i. ⁊ sic reconcilietur nobis ⁊ faciat pacẽ. Respondit Salomon dicens. Mulieretz fortẽ quis inueniet? Cui david ait. Jurauit dñs david veritatẽ ⁊ non frustrabitur eũ: de fructu vẽtris tui ponã super sedẽ tuã. Respondit Salomon illud Canti. vi. Uide vt pulchra sit: suauis ⁊ decora sicut hierl'm: terribilis vt castrorũ acies ordinata. Cui david ait. Os meũ loquetur sapiẽtiã: ⁊ meditatio cordis mei prudentiaʒ. Et ait ad sanctos patres. Uoce mea ad dñm clamabo: voce mea ad dñm deprecabor: effundã in cõspectu eius orationẽ meã: ⁊ tribulationẽ meã ante ipʒ pronũciabo. Aperiã in parabolis os meũ: loquar propositiones ab initio. Benedicaʒ dñm in omni tempore: semper laus eius in ore meo. In dño laudabitur aĩma mea: audiant mansueti ⁊ letẽtur. Magnificate dominũ mecũ: ⁊ exaltemus nomen eius in idipm. Exquirã dñm ⁊ exaudiet me: ⁊ ex omnibus tribulatõnibus meis eripiet me. Uos autẽ benedicite deũ: ⁊ enarrate oĩa mirabilia eius. Confitemini ei corã omnibus viuẽtibus: quia fecit nobiscũ misericordiã suã. Respõderũt sancti patres ⁊ dixerũt. Mittat tibi dñs auxiliũ de sctõ: ⁊ de syon tueatur te. Memor sit dñs sacrificij tui: ⁊ olocaustuʒ tuũ pingue fiat. Tribuat tibi ẽm cor tuum ⁊ oẽ ↄsiliũ tuũ ↄfirmet. Letabimur in salutari tuo: ⁊ in noĩe dei nr̃i magnificabimus. Impleat dñs oẽs petitiões tuas: exaudiat te dñs in die tribulatõis nr̃e. Tũc david in spũ sec⁹ celũ ascẽdẽs ait. Apite mihi portas iusticie: ⁊ ingressus ĩ eas ↄfitebor dño. Dixerunt angeli ad seinuicẽ. Ueniũt legati ex egypto: p̃ueniam⁹ eos ⁊ sciam⁹ quid q̃rũt a deo. Et Michael archãgel⁹ ait. Quis est hõ q̃ vult vitã: diligit dies videre bonos. s. redemptionis humane. David aũt timẽs ne sibi solito molestus fieret: humiliter respondit dicẽs. Obsecro dñe desine ab ira ⁊ derelinque furorẽ: noli emulari vt malignaris. Dixit ei michael. Reuela per me domino viam tuam: ⁊ spera in domino: ⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Respõdit david dicẽs. Eructabit cor meũ verbũ bonũ: dicã ego opa mea regi. Quis ex vobis deducet me in ciuitatẽ munitã? Nõne ipe de⁹ qui repulit nos: ipse dabit nob auxiliũ de tribulatione? Dixit ei michael. Uide ne diuti⁹ graues regẽ sermone plixo. Tu scis quoniam vir linguosus non diligit in hac terra. Rñdit david dicens. Lingua mea calam⁹ scribe: velociter scribẽtis. Tũc ibãt angeli charitate preuenti ad dominũ ⁊ dicebãt. Memento domine david: ⁊ omnis mansuetudinis eius. Et ad illos ait dominus. Inueni david seruuʒ meũ: oleo sancto meo vnxi eũ. Et veritas mea ⁊ misericordia mea cũ ipso: ⁊ in nomine meo exaltabit cornu ei⁹. Reuersi sunt angeli ad David dicentes. Quasi proximum ⁊ quasi fratrem nostruʒ sic te proposuimus coram domino. Ueni ergo ⁊ accede ad deũ ⁊ illuminare: ⁊ facies tua non confundetur. Oculi domini super iustos: ⁊ aures eius in preces eoꝝ. Clamauerunt iusti ⁊ dominus exaudiuit eos: ⁊ ex omnibus tribulationib⁹ eoꝝ liberauit eos. Iuxta ẽ domin⁹ his qui tribulato sunt corde: ⁊ humiles spiritu saluabit. Respondit david ad michaelem archãgelum. Factus sum sicut homo nõ audiẽs: imo sicut equ⁹ ⁊ mulus quibus non est intellectus. Uide domine ne sileas: ne quãdo discedas a me cum fuero in conspectu dei. qm̃ aduena ego sum apud te: ⁊ peregrinus sicut omnes patres mei. Dixit illi michael. Intellectum tibi dabo ⁊ instruaʒ te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos. Firmetur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: q̃m mĩa ⁊ veritas precedent faciem tuam. Introductus ergo david transiens de hierarchia in hierarchiã: de ordine in ordinẽ puenit ad tribunal dei vbi residebat sancta trinitas personarum in vnitate deitatis: quaʒ cum aspexisset prostratus humiliter adorauit dicẽs. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus: ⁊ metuant eum omẽs fines terre. Cumq; eleuasset oculos ⁊ aspiceret loci amenitatem ait. Quã dilecta tabernacula tua domine virtutum: concupiscit ⁊ defi. a. m. in atri. domi. Elegi abiectus esse in domo dei mei ma. q̃ ha. in taber. peccatorum. Beati qui ha. in do. tua do. in se. secu. lau. te. Et ait dominus ad david. Ego sum dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti dilata os tuum ⁊ ego implebo illud. Postula a me: ⁊ dabo tibi. David

autē cadens in faciē suā: iterū adorauit eū dicēs. Speciosus forma pre filijs hoīm diffusa est gratia in labijs tuis. Ecce dn̄e dra co iste quem formasti ad illudendū nobis. Quāta malignatus est inimicus in sancto omnia te expectant vt des illis escā in tpe. Quia miscd'iam et veritatē diligit deus: gratiam et gloriā dabit dn̄s. Non priuabit bonis eos q̄ ambulant in innocentia: dn̄e virtutū beatus homo qui sperauit ī te. Accingere gladio tuo super femur tuū potentissime. et veni ad liberandū nos dn̄e deus virtutū. Ostēde faciē tuā et salui erimus. Uia indurata sunt nobis. Emitte verbū tuū et liquefacies ea: et sitientibus nobis ad te deū fontē viuū. Flabit spūs tuus et fluent aque gratiarū. Stabit aūt regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate: quā tibi desponsabis in gaudio. Adducentur regi virgines post eā: proxime eius afferent tibi in leticia et exultatōe. Et ait dn̄s ad dauid. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis. Cui dic. Audi filia et vide et inclina aurē tuā et obliuiscere populuz tuū et domuz patris tui. Et concupiscet rex decorē tuū. Deus in medio eius non commouebitur. Adiuuabit eā deus mane diluculo. Respondit dauid. Cōfitebor tibi dn̄e in toto corde meo: narrabo om̄ia mirabilia tua. Narrabo nomen tuū fratribus meis in me medio ecclesie iustorū laudabo te. Reuersus autē dauid ad suos cū gaudio ait. Qui timetis deū laudate eū: vniuersuz semen iacob glorificate eū. Timeat eū omne semē israel: quoniā non spreuit nec despexit deprecationē pauperis. Nec auertit faciē suam a me: et cū clamarē ad eū exaudiuit me. Viriliter agite et confortetur cor vestrū omnes qui speratis in dn̄o. Et factū est consilium magnū ante tribunal pacis inter misericordiā veritatē et iusticiā: sup mysterio humane redemptionis. Primo locuta est misericordia dicēs. Piū est hoī misero nō valenti p se surgere misericorditer subuenire. Quā misericordie dn̄i multe sunt nimis. Et misericordia dn̄i ab eterno et vsq̄ ineternū super timentes eū. Et loquens ad dominum ait. Tu exurgens misereberis syon: quia tēpus miserēdi eius q2 venit tempus. Quia prospexit de excelso sancto suo: dominus de celo in terram aspexit. Ut audiret gemitus compeditoruz: et solueret filios interemptorum. Secūdo locuta est veritas dicēs. Domine deus virtutū quis similis tibi: potens es domine et veritas tua in circuitu throni tui est. Sed tu dixisti homini: in quacunq̄ die comederis ex eo morieris. Cū ergo sis deus et non mentiaris: quia non est deus vt homo vt mentiatur. ergo ista redemptio fieri non potest. Respondit misericordia dicens. Si maledixisti terre in opere ade: saltem potest fieri nouus homo cui nihil de adā proueniat. et sic per eum poterit fieri redemptio ista. Nunquid ineternū proijciet deus aut non apponet vt complacitior sit adhuc: aut in finē misericordiā suā abscidet a generatione in generationē: aut obliuiscetur misereri deus: aut continebit in ira sua misericordias suas. Ueritas ait. Uerūtamē vniuersa vanitas omnis homo viuens. Si nouus homo fieret non maiorez fiduciā in eo haberē q̄ in prothoplausto. Unde ad hāc redemptionē faciendā nec homo nec angelus est ydoneus. Misericordia respondit. Facienda est hec misericordia propter me. si non propter adam. immo tu que pio affectu coniuncta mihi es: que mihi nunq̄ defuisti visita mecū miserū hominē. deprime dyaboli tyrannidē qui tuū hoīem seducendo cōtra te iniuriose egit. Ueritas ait. Uere tibi non consentire asperuz et crudele foret: imo nec a me quicq̄ exigeres. quod nō subito concederē. Justicia videns veritatē misericordie cōsensisse ait. Quid facis o veritas. vide q̄m nullatenus tibi dimittaz donec satisfeceris vsq̄ ad minimū quadrātē. Filius dei cui datū est omne iudiciū a patre auditis allegationibus vtriusq̄ partis dixit. Justicia dicit pij si adā non moriatur. Misericordia dicit perij si adā m̄iam non consequatur. Hec est ergo diffinitiua sn̄ia sup hoc. Fiat mors bona et habebit vtraq̄ qd̄ petit. Obstupuerūt oēs in verbo sapiētie et dixerūt. Quō fiet istud: Mors est crudelissima: imo amarissima. q̄m mors peccatoꝝ pessima. quō ergo erit bona: Judex ait. Mors est crudelissima peccatoribus: iustis vero bona. Nōne mors erit bona si soluet debitū ade: si aperiet ianuā paradisi. Que responderunt. Quomodo fiet istud: Judex ait. Si moriatur quis ex charitate qui non sit dignus mori. Sermo iste bonus visus est. vtpote fidelis et omni acceptione dignus si poterit inueniri innocens qui velit mori suo beneplacito et non ex debito aut malo suo merito. Ueritas circuit per totum orbē

terre: ꝛ nemo inuentus est mũdus a sorde nec infans vnius diei sup terrã. Misericordia celũ omne plustrat: ꝛ in angelis minorem inuenit charitatẽ. Tandẽ redeunt misericordia ꝛ veritas que obuiarunt sibi anxie plurimũ ꝙ non inuenerant sm latã sententiã. Tunc iusticia ꝛ pax osculate sunt. ꝛ pax ait. Vos nescitis quicq̃ꝫ nec cogitatis: quoniam omnes homines declinauerunt simul inutiles facti sunt. Non est q̃ faciat bonum non est vsq̃ꝫ ad vnũ. Hoc enĩ est iudiciũ. Qui tulit sententiã ꝛ dedit consiliũ ipse ferat ꝛ auxiliũ. Filius dei audito iudicio patris ait. Ut video mihi onus satisfaciẽdi ꝑ homine per mortẽ imponitur. Tunc pater ait. Omnia in sapientia fecimus mundũ creando: sic omnia in sapiẽtia faciem⁹ mũdum reparando. Respondit filius. In capite libri scriptũ est de me vt facerẽ voluntatem tuã deus me⁹: volui. Annunciabo iusticiam tuã in ecclesia magna. Nõ abscondaꝫ misericordiã tuam ꝛ veritatẽ tuã a consilio multo. Holocaustũ ꝛ pro peccato non postulasti: tunc dixi ecce venio. Et sic pater quomodo in tertio cõsilio diffinitũ est quomodo fiet istud taꝫ altũ sacrm̃ incarnationis.

Secũdo fiet istud sacramentũ incarnationis angeloꝝ ministerio.

Pater etern⁹ ait filio. Legatũ oportet nos mittere ad sponsam qui eã animet ad consensum ne secreta coniugia abnuat deuota virgo. Cuius pudor illesus maneat: atq̃ꝫ ei epistolã ꝛ mandata dirigamus. Respondit filius dicens. Ita pater. Quoniã sic placitũ est ante te. Pater autẽ ait vt dicit Augusti. sermone p̊mo de annũciatione dñica Ueni inquit o gabriel minister efficito terribilis sacramẽti: absconditũ ob secũda miraculũ. Ad requisitionẽ ꝛ redẽptionẽ errãtis adeta meis cogor descendere sedibus. Illũ enĩ quẽ ad ymaginẽ meã creaui: peccatũ inueterauit: tabefec quẽ feci. obfuscauit quẽ plasmaui decorẽ. Lupus meũ depascit pec⁹. Deserta est paradisi possessio. Lignuꝫ vite ab ignea rumphea seruatur. Clausus est voluptatis agellus. Misereor errantis ꝛ apprehendere cupio hostem. latere autẽ volo omnes celestes virtutes: tibi soli pando secretum. Ad virginem mariam perge. Uade ad animatam ciuitatem: de qua dicitur. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. vade ad rationalem meum paradisum. perge ad orientalẽ splendidã portã. vade ad mei verbi dignũ habitaculũ. perge ad secunduꝫ in terra celũ. vade ꝛ denũcia ei mee presentie ymbrem. perge ad preparatũ mihi sanctuariũ. Uade ad sponsaꝫ incarnationis filij mei nundũ thalamum natiuitatis eius. Loq̃re in aures rationales archana. Prepara mihi auris introitũ: sed ne conturbes nec terreas virginis animũ vehemẽter sanctuariũ appara. primã mei vocẽ gaudij ꝓclama. Tu dicito virgini marie. Aue gratia plena. vt miserear ego malignitati eue. Audiuit angelus hec ꝛ intra se cogitabat dicens. Stupendũ est hoc miraculuꝫ: ꝛ oĩs cõscientie precellit sensum. qui in cherubin terribilis est: ꝛ in seraphin inuisibilis: ꝛ in omibus virtutibus angelicis incõprehẽsibilis: puelle sui habitaculi presentiã repromittit. ꝛ qui euã cõdemnauit eius familiaꝫ glorificare in tantum cogitur: vt dicat preparari sibi per aurẽ ingressum. ꝛ potest venterus capere eũ qui nõ capitur. Hec ꝛ huiuscemodi angelo cogitante ait ad eum dñs. Quid turbaris ꝛ miraris o gabriel? Nũq̃d non prius a me missus es ad Zachariã sacerdotẽ: ꝛ natiuitatẽ Johãnis ei nũciasti? Nõne pro incredulitate sñiam ei silentij ꝓtulisti? Nũquid non condemnasti senẽ sine voce eũ esse faciens? Nunquid non decreuisti ego aũt confirmaui? Nunquid nõ nũciationis tue effectũ prosecutus est? Nunquid non effugata sterilitate concepit sterilis ꝛ nature vacatio aufugit? Nunquid nõ tunc est seges illa fertilis facta que iam arebat? Nũq̃d impossibile est apud me q̃cq̃ꝫ q̃ creaui omnia verbo? Cur ergo ambigis? Ad hec angelũ respõdentẽ audiamus. Domine inquit sanare culpas nature: dissoluere passionũ languorẽ: defunctionẽ artus ad vitalem reuocare virtutem: imparare nature procurationis filiorum effectum: soluere sterilitatem ꝛ vetustissimorum membrorũ vetustam ariditatẽ in viriditatis reformare statum. sterilisq̃ꝫ aruo manipulorum repente ostendere partuꝫ: opus existit tue virtutis q̊ð ex more perficitur. Testis est Sarra. ꝛ postillam Rebecca. ꝛ iterum Anna q̃ miserie ꝛ sterilitatis simul seruiẽtes a te libertatem acceperunt. virginem autem parere que de viro genitura non est: superat omnem legum naturam. ꝛ tuaꝫ quomodo puelle annunciabo presentiam? Te eniꝫ celi ꝛ terre non capiũt fines: ꝛ quomodo vte

mus capiet virginalis? Aut quomodo ferret maria ignē deitatis me sedis? Et dominus ait. Si lesit ignis presentia in solitudine rubū: ledet vtiqꝫ ⁊ mariā mea presentia. Si vero ignis ille qui figurauit diuini mei ignis e celo aduentū. inflammabat quidē rubū. non aūt cōburebat. quod vtiqꝫ dices de veritate. non in ignis flamma: sed in specie pluuie descendente. Concionāte deo mirantur sedes: stupēt throni: potestates oēs et diuini exercitus silent. Pater nihilominus curis nuptialibus occupatus instat votis. Vade inquit gabriel ⁊ celeri raptu nostra iussa perfice: ethereas rūpe sedes: atqꝫ antiquū pro seculo consiliūꝫ virgini nostre refer marie. Hec incolit menia parua nazareth. Angusta quidē illi domus: sed celi palatia patent. Cui ego vnicū meū quo alter charior nemo est. ⁊ vt plenius dicā alterum me donare volo ⁊ vt sit illa mater cui sum ego pater. Ac ne dubitet fiēda que mando spiritus implebit aluū: viscera celestis aura fouebit. Erit illa sine marito mr̄: cui sum ego sine coniuge pater. Sic mundo succurrere volo: tibi inquit hec munera dono. Iā non dicatur viuentiū mater eua: sed maria det accipietqꝫ fidē: ⁊ arras illi celesti munere dabis. sed regna promitte: ipsius erit totū cuius filius possidet celū. Hec ergo cuncto celitus audiente senatu: Pater gabrieli mandata dabat. Sꝫ ille fulmineos obtutus atqꝫ ora tonātia pauens. archanis parat parere tremefactus imperiis: moxqꝫ volatu rapido secat axem astriferuꝫ nubesqꝫ profundas celer adit. Ipse per medios celi sinus: flammineos artus vibrans: ignito aere fertur donec extrema in tecta radiās magno lumine coruscās intraret. Hec augustinus. Et sic pꝫ quō fiet istud tā altū sacramētū dn̄ice īcarnatōis āgelorꝫ misterio

Tertio fiet istud tam altum sacrm̄ dn̄ice incarnatiōis virginis obsequio. Unde Aug. in quodā sermone introducit beatā virginē sic loquentē. Eram inquit maria ī domo mea puella iudea: ex semine Dauid regis generata. Adulta facta sum ⁊ desponsata. Desponsata sum coniugi ⁊ placui alteri non interueniente adulterio: sed intercedēte spiritusancto. Desponsata suꝫ homini iudeo: ⁊ placui homini deo. Desponsauit me vir iudeus: ⁊ amauit me xp̄s de⁹. Ignorauit q̄dē ioseph spōsus me⁹ ꝙ me adamasset deus me⁹: ⁊ putauit ꝙ de adulterio impḡnat⁹ esset venter me⁹. Namqꝫ ignorante ioseph sponso meo venit ad me quidā magn⁹ xp̄i paranimphus: nō patriarcha prim⁹ aut pp̄heta egregi⁹. Sed gabriel archangelus: facie rutilās: veste coruscās ingressu mirabilis: aspectu terribilis: ⁊ visitauit me. Hec ille. Beata virgo in domo cōsistens erat associata duodecim puellis virtuosis q̄ notanꝰ in euangelio hodierno instruētes eā in tā alto sacro. Prīa fuit dn̄a secreta: que instruebat beatā virginē vt meditareꝰ ea q̄ ꝯtinebanꝰ in illo ps̄. Bn̄dixisti domine terrā tuā: auertisti captiuitatem iacob. Remisisti ⁊c. Mitigasti ⁊c. Conuerte nos ⁊c. Nunq̄d ineternū ⁊c. De⁹ tu conuersus ⁊c. Ostende nobis dn̄e ⁊c. Et ait dn̄a secreta. O si veniret angel⁹ gabriel q̄ secreta mysteria dei nob revelaret. Hic em̄ tria magna hꝫ officia. Prīo assistit an̄ deū. Luce. i. Ego sum angelus Gabriel qui assisto semper ante deū. Scd̄o est victor in preliis Unde Gabriel preliis prepositus est. Iō fortitudo dei interp̄taꝰ vt dicit glo. Dan̄. viii. Tertio reuelat secreta. Dan̄. viii. Gabriel fac istā ītelligere visionē. Cūqꝫ sic meditareꝰ ecce angel⁹ gabriel missus a deo in ciuitatem galilee cui nomen nazareth: pulsabat ad hostiū. Statimqꝫ dn̄a secreta cucurrit ad hostiuꝫ: nec subito aperuit: sed per speculaꝫ aspiciens ait. deo gratias. ⁊ angelus ait semper. Interrogauit dn̄a secreta. Pacificus ne ingressus tuus? Respondit angelus. Ego sum gabriel angelus missus nunciare totius mundi salutē deferens ade reuocationis conscriptū: missus ad animatū regis angelorꝫ palatiū preparare mūdū sponso thalamū: missus miles referans regis secretū: quod cognosciꝰ fide ⁊ non discussione quod deifice glorificatur ⁊ non inuestigatur. missus ad virginem desponsatā viro cui nomen erat ioseph de domo dauid ⁊ nomē virginis Maria. Beata virgo ait Audiā quid loquatur in me dominus de⁹: qm̄ loqueꝰ pacē in plebē suā. Et sup scōs suos ⁊c. vtqꝫ gl̄ia in terra nr̄a. Et tunc dn̄a secreta apuit hostiū. Scd̄a fuit dn̄a intelligentia: que instruebat beatam virginem vt peteret intellectum eorꝫ que legebat. vnde ipsa dicebat. Da mihi ītellectū ⁊ scrutabor legem tuam. Qm̄ declaratio sermonū tuorū illuminat: ⁊ intellectū dat puulis. Et subito angelus ingressus ad eā dixit. Aue gr̄a

plena dñs tecū: benedicta tu in mulierib⁹. Aue sponsa dei genitrix īmaculata. aue aīatum templū dei. aue sacrariū spiritussancti. dñs tecū in corde: dñs tecū in vtero: dñs tecū in auxilio. Tertia fuit dña erubescētia que instruxit beatā virginē ne statim rñderet. ideo cū audisset turbata est in sermone ei⁹ ꝛ cogitabat qualis essꝫ ista salutatio. qꝛ pudicicia hꝫ verecūdiā honestatis. Turbata est in introitu angeli cogitans ꝙ sic benedixerit ei que modestū retinens apud se ꝑpositi sancti silentiū ꝛ incognitū hñs viri se colloquiū. Stupet angelo salutāte: sibiqꝫ talit̄ bñdicēte: nō tñ ē ausa ꝓuenire loquentem. Turbata est eñ non turbatione impatientie: sed verecūdie ꝛ pauoris ꝛ admirationis ꝓpter īmēsitatē luminis. qꝛ expauescit virgo de lumine ꝓpter nouā ꝛ insolitaꝫ salutationē. Quarta fuit dña taciturnitas que instruebat beatā virgineꝫ vt cogitaret intra se altitudinē ꝯsilij diuini super salute generis humani. O annunciatio mirifica. O salutatio ꝑegrina plenitudinis copiam portans ꝛ virgineū corpus illustrās. preueniens itaqꝫ iudicē: preco tā preclar⁹ ꝛ mirificus festinus prepat vt in pretorio virginitatis suscipi possit de⁹ maiestatis. Cogitabat nāqꝫ beata virgo qualis essꝫ ista salutatio: quia de plenitudine ipius debebāt accipe vniuersi captiui redēptionē. tristes ꝯsolatiōeꝫ. peccatores veniā. iusti grām. angeli letitiā. demiqꝫ tota trinitas gl'iam. fili⁹ dei carnis humane substantiā. Quinta fuit dña timorosa: q̄ instruebat beatā virginē ne cito assentiret his verbis. Salutat angelus puellam viri salutatiōis ignarā. terret̄ virgo nouitate verboꝝ. ad quā āgel⁹. Ne timeas maria. Ne inq̄t aspectu meo mater dñi mei terrearis. Ego ꝯceptionis tue minister adueni: non vt virginitatē amittas interueni. Ipse me misit ad te qui est nascitur⁹ ex te. Ideo dicit dña timorosa. Hic est bon⁹ angel⁹ confortās ꝛ letificās. Sexta fuit dña hōestas: que instruebat beatā virginē vt staret cuꝫ oculis depressis ad terrā ꝛ cū multa modestia. Tanta eniꝫ fuit honestas ei⁹ vt nemo vnqꝫ tēptationē vllā carnis de ea habuerit. Nihil eñ in maria tortuꝫ in oculis: nihil in verbis procax: nihil in actu inuerecūdū: nō gestus fractior: nō incessus solutior: nō vox petulātior. Ne timeas maria neqꝫ expauescas virgo ꝑtū: neqꝫ metuas neqꝫ formides multū interpta: tñ crede ꝛ cōcepisti. tantū ꝛ peperisti. Qm̄ inuenisti grām apud deum. Quā gratiaꝫ? Dei ꝛ hoīm pacē: mortis destructionē: vite repationē. Concipies eñ ꝛ paries filium: non cuiuslibet meriti hoīem sed totius secli saluatorē. Recole maria in libro Esaye ꝓphete virginē quā pariturāꝫ legisti ꝛ gaude ꝛ exulta: qꝛ tu esse meruisti tu ibi ꝑfigurata es virgo. Ecce tu in vtero ꝯcipies: nō de viro: ſ de spiritu sancto. grauida eris ꝛ incorrupta manebis. Paries quidem filiū: ꝛ virginitatis non patieris detrimentū. efficieris grauida: ꝛ eris mater semper intacta. Septima fuit dña prudentia q̄ instruebat beatā virginē vt sic prudēter responsionē temperaret ꝙ hoc fieri posse non dubitaret: ſ de modo fiēdi interrogaret. ideo ipsa ait. Quō fiet istud: qm̄ virū nō cognosco? habebo filiū ꝛ nescio virū. portabo fetū que fugio partū. Quō vacuo vtero generabo? vnde prebebo lac labijs infantis sugere postulātis? Octaua fuit dña virginitas: q̄ instruebat beatā virginē vt qđ semel deo deuouerat ꝑpetuo obseruaret. ꝓpterea angelus ait. Noli expauescere: noli de tue virginitatis ꝑmanentia sollicitudineꝫ gerere. Intacta manebis: de ꝓle gaudebis: sine cōiunctione mortalis viri efficieris nutr⁹ altissimi. ꝓinde nō est qđ metuas: ſ inde est qđ gaudeas. Tūc eñ dolor sequeret̄ partum si ꝑcederet libido ꝯceptū. Nūc ꝯo spūssanctus supueniet in te: ꝛ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. i. refrigerabit tibi sub vmbraculo spūssctī. ne in feruore ꝯcupiscētie torrearis. Erit in te ꝯceptio: ꝛ nō cōcupiscētie libido. Nō eñ erit estus vbi vmbrā faciet spūssanctus. Nona dña fuit obediētia: q̄ beatā virginē instruebat: tā grandi sacramēto assensum ꝑbere dicēs. O btā maria seculū oīne captiuū: tuū de ꝑcat assensum. Te de⁹ nuncio sue fidei assistere fecit. Noli morari virgo nūcio: festināter rñde verbū ꝛ suscipe filiū. Tunc maria sic salutata sic ꝯfortata sic de magnifica ꝓle letificata: sic de pudore certificata. Ecce statim surrexit: genua in terram fixit: terrā osculata fuit: oculos ad celū leuauit: brachia ad celuꝫ extendit. Et sic cū magno gaudio dixit. Ecce in quo notatur promptitudo obedientie. Decima fuit dña humilitas que instruebat beatam virgineꝫ vt de se non alta saperet dicens. O venerāda virginitas. O predicāda humilitas ab angelo mater domini appellaris: sed te ancillam domini ꝯfitearis: ideo ipsa ait. Ecce

ancilla dñi tanq̄ diceret. Paratū cor meuz deus: qr intactus pmanet vterus meꝰ. Respexit eñi hūilitatez ancille sue. Venit ergo mansuetꝰ implens celos: transiliens per humilem ad supbos: ⁊ celos non derelinquēs vt inflatos tumore superbie apposito humilitatis remedio mitis medicus ipe curaret. Venit eñi mansuetꝰ ⁊ mitis sedens sup nubem leuem. i. sup mariā humilē. Undecima fuit dña desiderosa: que instruebat beatam virginē: vt adimpleret desideriū sanctorum patrū dicentiū illō Esa. xlv. Rorate celi desuper: ⁊ nubes pluant iustū. aperiat terra ⁊ germinet saluatorē. Naz desideriū pauperum exaudiuit dñs: preparationē cordis eoruz audiuit auris tua. Ideo ipa ait. Fiat mihi. Duodecima fuit dña fidelis q̄ instruebat beatā ḿginem vt verbis angeli crederet. Vñ ipsa ait. Contingat mihi o gabriel archangele fm verbū tuū: veniat ad cubiculum suū: qui in sole posuit tabernaculū suū. Oriatur mihi ḿgini pmanēti sol iusticie: in cuiꝰ pennis eterna permanet sanctitas. cui perpetua castitate florescens mea pduret integritas. Egrediat sicut splendor iustus ⁊ saluator vt lampas accēdat. pcedat iam sponsus de thalamo suo: qr secura facta suz de pposito meo. Nec dū reuertit nunciꝰ: et virginalē thalamū ingreditur xp̄s. efficitur sub typo pregnans beata dei genitrix: ⁊ cuncta per secula p̄dicat. sine mora vt assensus ḿginis pandit: celestis sponsus immaculatum corpus ingredit: ⁊ qui toto mūdo non capitur puelle intacte mēbris infundit. Credidit monita qō audiuit: meruit sanctificata qō credidit. deniq̄ tm̄ se ad celi fastigia sublevauit. vt verbū apud deū in pncipio. i. dei filiū de summa celi arce susciperet. ⁊ sic ptz. Quomodo fiet istud tam altū sacramentū dñice incarnatiōis virginis arbitrio.

Quarto fiet istud tam altum sacramentū dñice incarnatōnis deuotoruz obsequio. Mox eñi vt beatissima virgo angelo assensum prebuit. Spiritusscꝰs in eam descendit: que filiuz dei cōcepit. Tūc populus sanctoꝝ patrū qui erant in lymbo viderunt lucē magnā. Esa. ix. Populus qui habitabat in tenebris vidit lucem magnaz. Habitantibꝰ in regione vmbre mortis: lux orta est eis. Et letati sunt gaudio magno. Surrexerūt aūt q̄ttuor pphete cōfortātes ⁊ animātes om̄es q̄ erant in lymbo. Primo surrexit Moyses ⁊ ait. Manna descendit de celo gaudeant om̄es esurientes. Secundo Dauid dicēs. Exortū est in tenebris lumē rectis corde: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus dñs. gaudeant omnes egrotantes. Tertio Salomon dicēs. De vinea celi botrus erupit. gaudeant oēs sitiētes. Quarto Daniel dicens. Lapis sine manibꝰ de mōte precisus est. gaudeant fideles credentes. miserūt aūt legatos ad beatā ḿginē qui gratias egerūt ⁊ benedixerūt eam vna voce dicentes. Tu gloria hierusalē. tu leticia israel. tu honorificētia populi nostri que fecisti viriliter: ⁊ confortatū est cor tuū: eo q̄ castitatem seruaueris: ⁊ manus dñi cōfortauit te. ideo eris benedicta in eternum. Judith. xv. Et ait maria. Magnificat aīa mea dñm ⁊c̄ vsq̄ Abrahā ⁊ semini eius in secula. Amē.

In festo resurrectōis dñi Sermo. xxiiij.

Iderūt iuuenē sedē v tem in dextris. Marc. vlti. ⁊ in euangelio presentis solēnitatis. Act. x. dr. Hūc deꝰ suscitauit tertia die ⁊ dedit eū manifestū fieri nō om̄i pplo: sed testibus preordinatis a deo. Sup quo talē moueo questionē. Utrū xp̄s resurgēs virtuose resurrexerit etiā glīose. Ad istā q̄stionē respondēt duo doctores noui testamēti. Primus est Paulꝰ. Phil. iij. Reformabit corpus humilitatꝭ nostre configuratuz corpori claritatis sue ⁊c̄. Secūdus est sanctꝰ Tho. iij. parte. q. liiij. arti. ij. vbi dicit sic. Corpꝰ xp̄i in resurrectione fuit gloriosuz. Et hoc appa ret triplici rōne. Primo quidē qr resurrectio xp̄i fuit exemplar ⁊ causa nostre resurrectionis. vt habet. i. Cor. xv. Sancti autez in resurrectione habebūt corpa gloriosa. sic dicit ibidē. Seminat in ignobilitate surget in gloria. Vñ cū causa sit potior causato. et exemplar exemplato. Multo magis corpꝰ xp̄i fuit gloriosuz in resurrectiōe. Qui eñi ē causa salutis alioꝝ etiā ipe debet salutē cōsequi. Sicut legit de Raab meretrice. Josue. vi. ⁊ de obstetricibꝰ iudeoruz in egypto. Exo. i. Secundo qr p hūilitatez passionis meruit gloriā resurrectiōis. Unde ⁊ ipse dicebat Job xvij. Nunc aīa mea turbata est: qō ptinet ad passionē. ⁊ postea subdit. Pat clarifica filiū tuū. in quo petit gloriā resurrectionis. Unde oportet humilē exaltari ⁊ cū te cōsumptū putaueris vt lucifer orieris. vt patet de Joseph qui venditꝰ ⁊ humiliatus

in cõpendio⁹ subito factus est rex egypti ꝛ fratrũ liberator: ꝛ in curru aureo duct⁹: vbi sicut sol resplenduit vultus ei⁹. Tertio q2 a pricipio sue conceptõis aĩa xp̄i fuit gloriosa p fruitionẽ diuinitatis pfectã. Est aũt dispensatiue factum vt ab aĩa gloria nõ redũdaret in corp⁹, sz ad hoc ꝙ misteriũ nostre redemptõnis sua passione impleret. ꝛ ideo peracto hoc misterio passiõis ꝛ mortis xp̄i aĩa xp̄i statim in corp⁹ in resurrectiõe resũptum suã gloriã redundauit ꝛ deriuauit: ꝛ ita factũ ẽ corp⁹ illud gloriosũ. hec Tho.

Sciendum ꝙ resurrectio xp̄i fuit gloriosa quantũ ad quattuor. Primo q2 xp̄s imortalis resurrexit. Cũ eñ resurrectio sit reparatio a morte in vitã. Perfecta resurrectio est quãdo aliq̃s eripit nõ solũ a morte sed etiã a necessitate ꝛ possibilitate moriendi. Et sic xp̄s resurgẽdo puenit ad vitã penit⁹ imortalem. Sm illud Rom.vi. Xp̄s resurgens ex mortuis iam nõ morit: mors illi vltra non dominabit. Secũdo q2 xp̄s resurrectionẽ suã causauit. Joh.x. Nemo tollit aĩam meã: sed ego pono eam ꝛ iterũ sumo eam. Naturalis ordo reruꝫ diuinit⁹ institut⁹ hoc habet: vt quelibꝫ causa pmo operet̃ in id qd̃ est sibi pxinquũ. ꝛ per id operet̃ in alia magis remota. Sicut ignis pmo calefacit aerẽ pxinquũ p quẽ calefacit corpora distincta: et ipse de⁹ illuminat pmo substãtias sibi pxinquas p quas illuminat magis remotas vt Diony.dicit.xiij.Ce.iere. Et ideo verbũ dei pzimo attribuit vitam imortalẽ corpori sibi naturalit̃ vnito: ꝛ p ipm operat̃ resurrectionẽ in oĩb⁹ alijs. Tertio q2 resurrectio xp̄i est exemplar resurrectõis solũ iustorũ. Primordialis eñ causa resurrectõis humane est diuina iusticia ex qua xp̄s hꝫ potestatem iudiciũ faciẽdi: q2 filius hoĩs est. ꝛ ideo virt⁹ effectiua resurrectõnis ei⁹ se extendit non solũ ad bonos sed etiam ad malos qui sunt ei⁹ iudicio subiecti. Sicut aũt resurrectio xp̄i ex eo ꝙ corp⁹ illud est personaliter verbo vnitũ est pma tempe. ita etiã est pma dignitate ꝛ pfectõne. vt glo. dicit. i. Coz.xv. Semp aũtẽ id qd̃ est pfectissimũ est exemplar qd̃ imitant min⁹ pfecta sm suũ modũ ꝛ ideo resurrectio xp̄i est causa exemplaris resurrectiõis illoꝝ: quos oportet illi resurrectioni conformari. que cõformitas est soluꝫ iustoꝝ qui sunt conformes filiationi xp̄i. vt dicit Roma.viij. Quarto q2 resurrectio xp̄i est causa resurrectõis aĩarũ. Nam resurrectio xp̄i a g'tin virtute diuinitatis q̃ quidẽ se extendit nõ solũ ad resurrectionẽ corpoꝝ sed etiã ad resurrectionẽ aĩarũ. a deo eñ est ꝙ aĩa viuit per grãm: ꝛ ꝙ corp⁹ viuit per aĩam. ꝛ ideo resurrectio xp̄i habꝫ instrumẽtaliter virtutẽ effectiuã. nõ solũ respectu resurrectõis corpoꝝ: sed etiã respectu resurrectionis aĩarũ. Similit̃ aũt habꝫ rõnẽ exemplaritatis respectu resurrectõis aĩarũ: quia xp̄o resurgenti debem⁹ etiã sm aĩam cõformari. vt sicut sm ap̄lm. Rom.vi. Xp̄us resurrexit a mortuis p gloriã patris. ita ꝛ nos in nouitate vite ambulem⁹. ꝛ sicut ipe resurgens ex mortuis iam nõ morit̃. ita nos existimemus mortuos nos esse pctõ vt in eternum viuam⁹ cum illo. Et Rom.iiij. dicitur. Resurrexit ppt̃ iustificationẽ nostraꝫ. Qd̃ quidẽ hodie apparuit in deuota ꝛ sincera fidelium cõmunione. in qua viderũt iuuenes id est xp̄m. sedentẽ. i. resurgere. in dextris. i. ad gloriam.

Juuenẽ sedentẽ in dextris viderunt.

- Uirtutes.
- Angeli.
- Patriarche.
- Prophete.
- Sancti.
- Doctoꝛi.
- Gentiles.
- Mulieres.
- Discipuli.
- Judei.
- Luminaria.
- Mixta.

Primo iuuenẽm sedentẽ

in dextris viderũt virtutes q̃ fuerũt cõmouentes ad deũ patrẽ: petẽtes ab eo vt xp̄us resurgeret a mortuis tertia die. Cũq3 foret disceptatio: que illarũ pma accederet. dixerunt illud ps. Justicia ante eũ ambulabit ꝛ ponet in via gressus suos. Primo accessit iusticia dicẽs. Ad cõmedationẽ diuine iusticie ptinet exaltare illos q̃ se ppt̃ deũ humiliant. i. Pet.v. Humiliamini sub potenti manu dei: vt vos exaltet in tpe visitatiõis. Sz xp̄s ppter charitatẽ ꝛ obedientiã dei se humiliauit vsq3 ad mortẽ crucis. vt dr̃ Phil.ij. Ergo oportet ꝙ exaltet a deo vsq3 ad gloriosam resurrectionẽ. Super quo adduco testimonia veteris ꝛ noui testimenti. ps̄ dicit ex persona xp̄i. Tu cognouisti sessionẽ meã id est humilitatẽ passionis mee. ꝛ resurrectiõ

onem meã.id est glorificationẽ in resurrectione. Sicut glo. exponit Luce.i.dicẽs. Deposuit potẽtes de sede ꝛ exaltauit hũiles. Secũdo accessit fides dicẽs. Ad te dñe clamabo ꝛ ad deũ meũ deprecabor. Duo enĩ predicaui circa personã xp̄i.scꝫ diuinitatẽ ꝛ humanitatẽ eius. Non enĩ sufficit alterũ sine altero credere.ad hoc ꝙ cõfirmaret̃ fides de humanitate ipsius.oportuit moram esse inter mortẽ ꝛ resurrectionẽ eiꝰ. Si enĩ subito post mortẽ resurrexisset: videri posset ꝙ eiꝰ mors vera nõ fuisset: ꝛ per cõsequẽs nec resurrectio vera. Ad fidẽ aũt diuinitatis oportuit ꝙ cito resurgeret ꝛ eius resurrectio nõ differretur vsqꝫ ad finẽ mundi. Super quo adduco testimonia veteris ꝛ noui testamẽti.ps̄. dicit ex persona xp̄i. Que vtilitas in sanguine meo: dũ descẽdero in corruptionẽ id est que vtilitas in effusione sanguis mei dum descendo quasi per quosdã gradꝰ malorũ in corruptõnẽ: quasi dicat nulla. Si enĩ statim non resurgo: corruptũqꝫ fuerit corpꝰ meũ nemini annunciabo.nullũ lucrabor.vt glo.exponit. ꝛ.i.Cor.xv.dr̃. Si xp̄us nõ resurrexerit.inanis est predicatio nostra: inanis est fides nostra. Tertio accessit domina spes dicens. Propter hoc letatũ est cor meum: ꝛ exultauit lingua mea insuꝑ ꝛ caro mea requiescet in spe: qm̃ non derelinques aĩam meã in inferno.nec dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ. Dũ enĩ videmꝰ xp̄m resurgere qui est caput nostrũ: speramꝰ etiam nos resurrecturos. Super quo adduco testimonia veteris ꝛ noui testamẽti.ps̄.dicit ex persona xp̄i. Refloruit caro mea ꝛ ex voluntate mea confitebor illi. Et.i.Cor.xv.dr̃ Si xp̄s resurrexit quomodo quidã in vobis dicunt: qm̃ resurrectio mortuorũ non est?

Quarto accessit dña charitas dicẽs. Propter nimiã charitatẽ qua dilexit nos: misit deus filium suũ in similitudinẽ carnis peccati quã ostendit dum animã suam pro nobis posuit. Sed ista perfectio charitatis nõ compleret̃ nisi nos efficeret participes eterne hereditatis. Quod quidẽ fieri nequiret: nisi prius a mortuis resurgeret ꝛc̄. Super quo adduco testimonia veteris ꝛ noui testamenti.ps̄.dicit ex persona xp̄i. Estimatꝰ sum cum descendentibus in lacum factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Et Luce vlti.dicit̃. Oportebat xp̄ꝫ pati: ꝛ resurgere a mortuis die tertia. Tunc deꝰ pat̃ ait filio existenti in sepulchro. Exurge gloria mea.exurge psalteriũ ꝛ cythara. Rñdit filiꝰ. Exurgã diluculo. Sicqꝫ factũ ẽ

Secundo iuuenem sedentem

in dextris viderunt angeli. Sicut enĩ dicit ap̄ls Rom̃.xiij. Que a deo sũt ordinata sũt. Est aũt hic ordo diuinitꝰ institutꝰ: vt ea q̃ supra hoĩes sunt: hoĩbꝰ ꝑ angelos reuelẽtur.vt pꝫ ꝑ Diony.iiij.c. Cele.iere. Xp̄s aũt resurgẽs nõ rediit ad vitã cõiter oĩbꝰ notã. s̃ ad vitã quandã ĩmortalẽ ꝛ deo cõformẽ. s̃m illud Rom̃.vi. Qđ enĩ viuit.viuit deo. ꝛ ipa xp̄i resurrectio nõ debuit ĩmediate ab hoĩbꝰ videri.s̃ eis ab angelis nunciari. Vñ Hylariꝰ dic̃ sup Math. Qđ ĩdo angelꝰ priꝰ resurrectiõis ẽ index: vt q̃dã famulatu paterne volũtatis resurrectio nũciaret̃. Quia igr̃ ꝑ resurrectionẽ xp̄i ruina angelica erat reparanda ex hoĩbꝰ. Math.xxij. Erũt hoĩes sicut angeli dei in celo. ĩdo angeli hoc hoĩbꝰ nũciauerũt. Fuerũt aũt ꝑcipue q̃ttuor angeli. Primꝰ extra sepulchrum. Math.xxviij. Angelꝰ dñi ĩ descẽdit de celo. Cuiꝰ descẽsus fuit v̄tuosus.qr ecce terremotꝰ factꝰ ẽ magnꝰ ps̄. Terra tremuit dũ resurgeret in iudiciũ deus. Fuit gloriosus: qr erat aspectꝰ eiꝰ sicut fulgur: vestimẽta eiꝰ sicut nix. Fuit terribilis qr pre timore aũt eiꝰ exterriti sunt custodes Fuit affabilis.qr dixit. Nolite timere. Scio enĩ qr iesuꝫ crucifixum queritis. Secũdus angelꝰ fuit intra sepulchrũ. Mar.xvi. Et introeuntes in monumentũ viderũt iuuenẽ sedentẽ in dextris: coopertuꝫ stola candida ꝛ obstupuerunt. Tertius ꝛ quartꝰ angelꝰ fuerunt intra sepulchrũ. Joh.xx. Inclinauit se ꝛ prospexit in monumentũ ꝛ vidit duos angelos in albis sedentes.vnum ad caput: ꝛ reliquũ ad pedes vbi positũ fuerat corpꝰ iesu. Qui oẽs testati sũt xp̄ꝫ resurrexisse ꝛc̄.

Tertio iuuenem sedentẽ

in dextris viderunt patriarche. Quibꝰ hoc sacramentum resurrectõnis reuelatum est. Quis non ita clare intelligerent ante: sicut post factum Adam in statu innocentie: cui dormienti costa detrahitur: vt coniunx efficiatur.ita ꝛ christo in cruce moriẽti sanguis ex eius latere effunditur vt ecclesia construatur. Dormit Adam vt fiat Eua.morit̃ xp̄s vt fiat ecclesia. Dormienti ade fit eua de latere.mortuo christo lancea ꝑcutit̃ latus: vt ꝓfluãt sacramẽta quibꝰ formet̃ eccl'ia. Vñ merito ap̄lus ꝑmũ adã dicit formam fuisse

futuri.qm̄ sicut dormitio ade figurabat mor-
tem xp̄i. ita expergefactio ipsius figurabat
resurrectōnē xp̄i.ps̄.Ego dormiui ꝛ sopora-
tus sum.ꝛ exur,q.d.s.me. Noe denudat⁹ in
tabernaculo suo dormiēs ꝑpter ebrietatem
significat xp̄m infinita charitate calefactuz
dormientē in ligno crucis denudatū omino
vestib⁹ quas milites inter se diuiserūt.Et si-
cut Cham derisit patrē suū. ita iudei ꝑtereū-
tes blasphemabāt xp̄m deuz suū.Sed noe
expergefact⁹:cognita nequitia Cham male
dixit chanaaz filio ei⁹. ita xp̄s expergefact⁹
a somno mortis per resurrectionē imprecā-
tus est maledictionē filijs iudeoꝝ ꝛ nō illis
qui euz crucifixerūt ꝓ quib⁹ orauit in cruce
dicens. Pater ignosce illis ꝛc. Abraham
cui ꝓmiserat deus in ysaac vocabit̄ tibi se-
men:ꝛ tamē mandatū a deo acceperat: vt
filium suū ysaac imolaret. Credidit abrahā
deo. Credidit enī ysaac post imolationez re-
surrecturū ꝛ filios ꝓgeniturū.in quo imola-
tio ꝛ resurrectio xp̄i prefigurabat̄. Jacob
benedicēs iudam ait.catulus leonis iuda.
Ad predaz ascendisti fili mi:requiescēs accu-
buisti vt leo.q̄s suscitabit eū. Geñ.xlix. Di-
cūt naturales ꝙ leena parit catulos mortu-
os ꝛ die tertia rugiens sup eos accipiūt spi-
ritū vite.sic etiā de xp̄o. Samson in ciuita-
tem gaza ingrediēs ab inimicis cōprehēdi
non potuit.sed surgēs media nocte portas
ciuitatis cū seris abstulit ꝛ in cacumine mō-
tis portauit. Sic milites custodiētes sepul-
chrum xp̄i eū tenere nō potuerūt:q̄n de se-
pulchro resurgens egrederet̄.saluis sigillis
pilati quib⁹ erat signatū. Jonas fuit in vē-
tre ceti trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹.tertio aūt
die pristine vite reddit⁹ est. Sic filius hoīs
trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹ fuit in corde terre
ꝛ tertia die resurrexit.

Quarto iuuenem seden-

tem in dextris viderūt ꝓphete.qm̄ in mani-
bus ꝓphetarū assimilat⁹ est xp̄us. Esaias
xi.dicit sic. In die illa erit radix iesse q̄ stat ī
signū populoꝝ:ip̄m gentes deprecabunt̄:ꝛ
erit sepulchrū eius gloriosuz. Osee.xiij.c.
dicit. Hic filius me⁹ sapiēs. Nunc enī nō sta-
bit in contritiōe filioꝝ de manu mortis libe-
rabo eū:ꝛ de manu inferoꝝ eruā euz. Ubi ē
iudiciū tuū mors:ubi est acule⁹ tuus? Ero
mors tua o mors ero morsus tuus inferne.
Uiuificabit nos post duos dies: in die ter-
tia suscitabit nos. Micheas.vi.c.dicit. Ne
leteris inimica mea,q: cecidi:consurgā.Cū
sedero in tenebris dn̄s lux mea est. Educet
me in lucē videbo iusticiā ei⁹. Amos.ix.c.
dicit. In die illa suscitabo tabernaculum da-
uid q̄d cecidit:ꝛ aperturas muroꝝ ei⁹ reedi-
ficabo:ꝛ ea que corruerāt instaurabo: So-
phonias.iij.c.dicit. Expecta me in die resur-
rectionis mee in futurum:q: iudiciū meum
est vt congregē regna ꝛ colligā gentes. nūc
reddaz populis labiū electū:vt inuocēt oēs
in noīe dn̄i.ꝛ seruiāt ei humero vno. Aba-
cuh.ij.c.dicit. Lapis de pariete clamabit:ꝛ li-
gnū q̄d inter iuncturas muroꝝ est:rn̄debit.
q: replet̄ terra vt cognoscant gloriam dn̄i.
David ait in psal. Exurrexi ꝛ adhuc suz te-
cum.

Quinto iuuenē sedentez

in dextris viderūt scti patres in lymbo dete-
ti. Nam passio xp̄i fuit q̄dā causa vniuersal̄
humane salutis tam viuoꝝ q̄ mortuorum.
Causa aūt vniuersalis applicat̄ ad singula-
res effect⁹ ꝑ aliq̄d sp̄ale. Un̄ sicut virt⁹ pas-
sionis xp̄i applicat̄ viuentib⁹ per sacramen-
ta cōfigurātia nos passioni xp̄i.ita etiā ap-
plicata est mortuis ꝑ descensum xp̄i ad in-
feros. Un̄ apl's dic̄ Eph̄.iiij. Q̄d aūt ascen-
dit q̄d est nisi q: descendit. pmū in inferio-
res partes terre,glo.i.ad inferos. Nam ꝑ de-
scensuz suum ad inferos eduxit q̄ttuor ordi-
nes sanctoꝝ.ſm illud Coll'.ij. Expolians p̄n-
cipat⁹ ꝛ potestates.traduxit illos confiden-
ter. Prīo visitauit sanctos patres in lym-
bo,per hoc enī scti patres detinebant̄ in in-
ferno:ꝙ eis ad vitā glorie ꝓpter pctm̄ pri-
mi parētis aditus nō patebat. Et sic xp̄s de-
scendēs ad inferos:sctōs patres ab inferis
liberauit. Et hoc ip̄m confirmāt:seip̄os cō-
fortantes ꝛ cōsolantes sp̄ualiter. David ait
Confiteant̄ dn̄o mīsicordie ei⁹ ꝛ mirabilia
ei⁹ filijs. Quia contriuit portas ereas ꝛ ve-
ctes ferreos confregit ꝛ eduxit eos de te.ꝛ
vm.mor.ꝛ vinc.eorum disru. Salomon ait
Eccl'i.xxiiij. Penetrabo inferiores partes
terre:ꝛ inspiciā oēs dormiētes: ꝛ illumina-
bo oēs sperātes in dn̄o. Esaias ait.xxiiij.c.
Congregabunt̄ cōgregatōne vni⁹ fascis in
locū:ꝛ claudent̄ in carcerē ꝛ post multos di-
es visitabunt̄. Osee ait.xi.c. Ego q̄si nutri-
tius effraim:portabam eos in brachijs me-
is:ꝛ nesciuerūt q: curarē eos. In funiculis
adam trahā eos in vinculis charitatis. Za-
charias ait.ix.c. Tu quoqꝫ in sanguie testa-

menti tui emisisti vinctos de lacu in quo nõ erat aqua. Cunctis sic colloquerentur. Ecce angeli cõcomitãtes xpm: dixerũt. Tollite portas pñcipes vestras ⁊ eleuamini porte eternales ⁊ introibit rex glorie. Demones autẽ qui intus erãt: stupefacti ad hanc vocẽ quesierunt dicẽtes. Quis ẽ iste rex glorie? Rñdit dauid ⁊ ait. Dñs fortis ⁊ po. do. po. in p̄lio, dñs vir. ipse est rex glorie. Statimqȝ vectes inferni cõfracti sunt i. impedimẽta quibus sancti patres de inferno exire ꝓhibebãtur reatu culpe p̃mi parẽtis. Xp̃s descendens ad inferos virtute sue passionis ⁊ mortis cõfregit nõ statim educẽdo eos: sed eos in inferno luce glorie illustrãdo. Secũdo visitauit iustos simplices. Nam latro quidẽ loco in infernũ cũ xp̃o descendit vt cuȝ xp̃o esset quia dictũ est ei. Hodie mecuȝ eris in paradiso: sed p̃mio in paradiso fuit, nõ quidem corporeo: sed spũali in quo esse dicunt quicũqȝ diuina gloria pfruunt. qꝛ ibi diuinitate xp̃i fruebatur: sicut ⁊ alij sancti. Vñ Aug. in sermone de passione dicit. Cꝫ qñ xp̃s ad inferna descendit. portã inferni ⁊ vectes ferreos confregit: ⁊ oĩes iustos q̃ originali peccato tenebantur astricti: absoluit. Tertio visitauit oẽs purgandos: q̃ purgationẽ suam perfecerãt. Vñ Greg. iij. li. mora. ait. Dum cõditor ac redemptor noster claustra inferni penetrans. electorũ exinde aĩas eduxit. nos illo ire nõ patitur. vnde iam alios descẽdendo liberauit. Quarto visitauit angelos qui hos iustos custodiebãt: consolabantur et associabant: quos oẽs eduxit. Act. ij. Deus xp̃m suscitauit solutis dolorib⁹ inferni. scilꝫ gloriã prebendo: maxime ex gloriosa resurrectione xp̃i.

Sexto iuueneȝ sedentem

in dextris viderunt mortui. Vñ dr Math. xxvij. Multa corpora sanctoꝝ que dormierant surrexerũt. ⁊ exeũtes de monumentis post resurrectionẽ eius venerũt in sanctã ciuitatem ⁊ apparuerũt multis. Unde sanct⁹ Tho. iij. parte. q. liij. arti. iij. dicit sic. De illis qui resurrexerunt cum xp̃o est duplex opinio. Quidã asserunt q̄ redierũt ad vitam tanq̄ nõ iterũ morituri. qm̃ magis illis eẽt tormentũ si iterũ morerentur: q̄ si nõ resurgerent. ⁊ s̄m hoc intelligendũ est sicut Hiero. dicit sup Math. Cꝫ nõ ante resurrexerũt q̄ resurgeret dñs. Vñ ⁊ euãgelista dic. Cꝫ exeuntes de monumẽto post resurrectionẽ ei⁹ venerũt in sanctã ciuitatẽ ⁊ apparuerũt multis. Sed Aug. in ep̃la ad enodiũ hanc opinionẽ cõmemorãs dic. Scio quibusdã videri morte dñi xp̃i iam talẽ resurrectionẽ p̃stitam iustis qualis nobis in fine ꝓmittitur. qđ si nõ iterũ repositis corporib⁹ dormierunt. Videndũ est quõ intelligatur xp̃s p̃mogenitus a mortuis si eũ tot in illã resurrectioneȝ p̄cesserũt. Qđ si rñdetur hoc dictũ esse p anticipationẽ: vt monumẽta illo terre motu apta intelligantur. cũ xp̃s in cruce pẽderet. resurrexisse aũt iustoꝝ corpora nõ tunc: sed cũ ille p̃or surrexisset. Adhuc restat qđ moueat quõ petrus nõ de dauid sed de xp̃o asseruit fuisse p̃dictũ camẽ ei⁹ nõ vidisse corruptionem. Sed per hoc q̄ apud eos erat monumentũ dauid: ⁊ sic illos nõ conuincebat. Si corp⁹ dauid ibi iam non erat: qꝛ ⁊ si ante in recenti sua morte resurrexisset: nec caro ei⁹ vidisset corruptionẽ: posset monumentũ illud manere. Durũ aũt videtur vt dauid in illa resurrectiõe iustoꝝ nõ fuerit. si eis vita eterna donata fuit. cui⁹ xp̃s ex semine cõmendatur. Periclitatur etiã ad hebreos q̄ de iustis antiquis dr ne sine nobis ꝑficerentur. Si iam in illa resurrectiõis incorruptiõe cõstituti sunt q̃ nobis ꝑficiẽdis in fine ꝓmittitur. Sic ergo Aug. sentire videtur q̄ resurrexerint iterum morituri. Ad qđ etiã videtur ptinere qđ Hierony. dic sup Math. Qđ sicut lazar⁹ resurrexit. sic ⁊ multa corpora sanctoꝝ resurrexerunt vt dñm ostẽderent resurgentẽ. q̄uis h̄ in s̄mõe de assumptiõe sub dubio relinquat. Rationes tñ Aug. multo efficaciores videntur. hec Thomas.

Septimo iuuenem seden

tem in dextris viderũt gẽtiles quantum ad q̄ttuor differẽtias. Primo Job. ix. ca. dic. Scio scꝫ per certitudinẽ fidei: q̄ redemptor me⁹. i. xp̃s viuit a mortuis resurgẽs. ⁊ ideo in nouissimo die de terra surrectur⁹ sum. Reposita est hec spes mea in sinu meo ⁊c. Secũdo sibilla vt allegat beat⁹ Aug. li. xviij. de ciui. dei. ca. xxiij. dic sic. Et morte morietur trib⁹ diebus somno suscepto: ⁊ tũc ab inferis regressus ad lucẽ veniet p̃m⁹ resurrectõis p̃ncipio reuocatur ostenso ⁊c. Tertio custodes Math. xxviij. Quidã de custodib⁹ venerũt in ciuitatẽ ⁊ nũciauerũt p̃ncipib⁹ sacerdotũ q̃ facta fuerãt. ⁊ cõgregati cũ seniorib⁹ cõsilio accepto pecuniã copiosaȝ dederũt militibus dicentes. Dicite qꝛ discipuli ei⁹ venerũt

nocte ꝛ furati sunt eum vobis dormiẽtib⁹.
Super quo dic̃ Aug. O mali o pessimi cu
stodes aut vigilabatis ꝛ custodire debuistis
aut dormiebatis: ꝛ qd si nescitis? Si dormi
ebatis vnde scire potuistis qs illũ tulerit de
sepulchro. Si vigilabatis cur auferri permisi
stis? Quarto Centurio q̃ ait. Vere fili⁹ dei
erat hõ iste. In hoc eñi magis certificat⁹ ẽ
de resurrectõe xp̃i: qm̃ in monumẽto exciso
in petra cõdit⁹ est. ne si ex multis lapidibus
edificatũ fuisset tumuli fundamẽtis suffos-
sis: sublat⁹ furto diceret. vñ ꝛ saxũ magnũ
qd̃ appositũ fuit ostẽdit nõ absq; auxilio plu
rimoꝝ sepulchrũ potuisse reserari. Etiã q2 re
surrexit ꝛ exiuit de sepulchro. saluis ꝛ inta-
ctis sigillis pylati presidis.

Octauo iuuenem sedentẽ

in dextris viderũt mulieres. Licet eñi muli
eri nõ pmittat publice in eccl̃ia docere. ſm
illud. i. Coꝛ. xiiij. Mulieres in ecclesijs tace
ant. ꝛ. i. Thimo. ij. Docere mulieri nõ pmit
to. Tamẽ pmittit ei puatũ domestica alios
ammonitiõe instruere. Et ideo sicut Amb.
dic̃ sup lucã. Ad eos femina mittit q̃ dome
stici sunt. nõ aũt mittit ad hoc q2 resurrecti-
onis testimoniũ ferat ad populũ. Inter mu
lieres aũt est q̃druplex differẽtia. Primo
apparuit iesus post resurrectõnẽ btẽ vgini.
Vñ Amb. li. iij. de vginitate dic̃. Vidit ma
ria resurrectõnẽ dñi: ꝛ pma vidit ꝛ credidit
Et Seduli⁹ in aurora dic̃. Semp vgo ma-
nens hui⁹ se visib⁹ astans luce palã dñs pri
us obtulit. Secũdo apparuit mulierib⁹ eũ
tibus ad monumẽtũ: vt mulier q̃ pmo initi
um mortis ad hoiem detulit. pma etiã vitã
resurgẽtis xp̃i in gloria nũciaret. Vñ Cyril
lus dic̃. Femĩa q̃ quodãmodo fuit mortis mi
nistra: venerãdũ resurrectõis misteriũ pri-
ma percepit ꝛ nũciat. Adeptũ est igit femi
neum gen⁹ ꝛ ad ignominie solutionẽ: ꝛ ad
maledictiõis repudiũ. Simul etiã p hoc ostẽ
ditur q2 quãtũ ad statũ glorie ptinet: nullũ
detrimẽtũ patiet sexus femine⁹. Sed si ma
iori charitate feruebũt: maiori etiã gloria ex
visione diuina potient. eo q2 mulieres que
dñm arti⁹ amauerũt: intantũ vt ab ei⁹ sepul
chro discipulis etiã recedẽtib⁹ nõ recederẽt
pmo viderũt dñm in gl̃ia resurgentẽ. Ter
tio apparuit mulierib⁹ redeũtibus a monu-
mento. qñ dixit eis. auete. tũc accesserunt ꝛ
tenuerũt pedes ei⁹. Math. vlt. Quarto ap
paruit marie Magdalene. qñ dixit ei Joh.
xx. Noli me tangere. nondum eñi ascẽdi ad
patrẽ meuz. Per hoc eñi vt Aug. dic̃ in illa
femĩa figurat eccl̃ia de gentib⁹ q̃ in xp̃m nõ
credidit: nisi cũ ascẽdisset ad patrẽ. aut sic in
se credi voluit iesus. hoc ẽ sic se spũaliter tã
gi q2 ipe ꝛ pater vnum sunt. ei⁹ quippe inti-
mis sensibus quodãmodo ascẽdit ad patrẽ
q̃ sic in eo pfecerit vt patri agnoscat equalẽ
Hec aũt carnalit adhuc in eũ credebat quẽ
sicut hoiem flebat. Vel sic Chryß. dic̃. Vo-
lebat hec mulier adhuc cũ xp̃o cõuersari. sic
ꝛ ante passionẽ: ꝛ pre gaudio nihil magnũ
cogitabat: q̃uis caro xp̃i multo melior fue-
rit facta resurgẽdo. Et iõo dixit. Nondũ eñi
ascẽdi ad patrẽ meũ. q̃si dicat. Non estimes
me iam terrenã vitã agere. Nõ eñi in terris
me vides hoc ẽ q2 nondũ ascẽdi ad patrem
meũ sed in promptu ẽ q2 ascendam.

Nono iuuenem sedẽtem

in dextris viderũt discipuli. quib⁹ apparuit
q̃druplicit. Primo Symoni petro. Luce
xxiiij. Surrexit dñs vere ꝛ apparuit symo-
ni: ſ qñ aut vbi nescit nisi qñ redibat a mo-
numento cũ iohãne. Potuit eñi esse q2 petr⁹
a iohãne alicubi diuertit: vbi dñs sibi appa
ruit. Vel forte qñ monumentũ solus intra-
uit. sicut dr̃ in hystoria scholastica. Vel for-
te in cauea siue spelũca. q2 qñ xp̃m negauit
fugit in caueã q̃ dicit gallicant⁹. vt dr̃ ibidẽ.
Secũdo apparuit duob⁹ discipulis eũtib⁹
in emaus in specie peregrini. Luc. vlti. Naz
resurrectio xp̃i fuit manifestãda homib⁹ p
modũ q̃ eis diuina reuelant. Innotescũt aũt
diuina hoib⁹ ſm q2 diuersimode sũt affecti.
Illi q̃ habẽt mentẽ bene dispositã ſm vita-
tem diuina pcipiũt. Illi aũt q̃ habẽt mentẽ
nõ bene dispositã diuina pcipiũt cuz q̃dam
confusiõe dubietatis vel errois. aĩalis eñi hõ
nõ pcipit ea q̃ sunt spũs dei. vt dr̃. i. Coꝛ. ij.
Et iõo xp̃s quibusdã ad credendũ disposi-
tis: post resurrectionẽ apparuit in ppria ef-
figie. illis aũt in alia effigie apparuit. q̃ iam
videbant circa fidẽ tepescere. Vñ dicebant
Nos sperabam⁹ q2 ipe redẽptur⁹ esset israel
Vñ Greg. dicit in omel. Qz talẽ se eis exhi
buit in corpe q̃lis apud illos erat in mente
q2 eñi adhuc ĩ eoꝝ cordib⁹ pegrin⁹ erat a fi
de ire se longi⁹ finxit. s. ac si esset peregrinus
Nam oculi eoꝝ tenebant vsq; ad sacramẽ-
tum panis vt vnitate corporis ei⁹ participa
ta remoueret impedimẽtũ inimici vt xp̃us
posset agnosci. Tertio apparuit discipulis

in cenaculo vbi nõ erat thomas. Vñ certificauit eos de q̃tuor. Primo de veritate corporis. Circa qđ tria ostẽdit. Primo quidẽ ꝙ esset verũ corpꝰ ⁊ solidũ: nõ corpꝰ fantasticũ vel rarũ. sicut est aer. ⁊ hoc ostẽdit per hoc ꝙ corpꝰ suũ palpabile prebuit. Vñ ipe dicit. Luce vlti. Palpate ⁊ videte: q2 spiritꝰ carnẽ ⁊ ossa nõ habz sicut me videtis habere. Secũdo oñdit ꝙ eẽt corpꝰ hũanũ: ostẽdendo eis verã effigiẽ: quã oculis intuerentur. Tertio oñdit eis ꝙ esset idem numero corpꝰ qđ prius habuerat ostẽdendo eis vulnerum cicatrices. Luc. vlti. Videte manus meas ⁊ pedes meos: q2 ego ipse sum. Secũdo certificauit eos de veritate aĩe iterato corpori vnite. ⁊ hoc oñdit per opa triplicis vite. Priõ quidez ꝑ opus vite nutritiue in h͛ ꝙ cũ discipulis mãducauit ⁊ bibit. vt legit̃ Luce vlt̃. Secũdo ꝑ opa vite sensitiue: in hoc ꝙ discipulis ad interrogata r̃ndebat: ⁊ presentes salutabat: dic̃. Pax vobis: in q̃ ostendebat se ⁊ videre ⁊ audire. Tertio per opa vite intellectiue: in hoc ꝙ cũ eis loq̃batur: ⁊ de scripturis disserebat. Luc̃. vlti. Nõne cor nostrũ ardẽs erat in nobis: dũ loqueret̃ nobis in via ⁊ aperiret nobis scripturas. Tertio certificauit eos de v̾itate diuinitatis sue. Primo per testificationẽ dicens. Ego sum: qđ est nomẽ dei. Joh̃. viij. Anteq̃ abrahaz fieret ego sum. Secũdo per occultarũ cogitatõnũ manifestatõnẽ dicẽs. Quid turbati estis ⁊ cogitatõnes ascendũt in corda vr̃a? Tertio ꝑ miraculi ꝓbationẽ in piscibꝰ capiendis dicẽs. Mittite in dexteraz nauigij rethe: ⁊ inuenietis. Quarto ꝑ h͛ ꝙ eis videntibus ascendit in celũ. q2 vt dr̃ Joh. iij. Nemo ascẽdit in celũ: nisi q̃ descendit de celo. filius hoĩs q̃ est in celo. Quarto certificauit eos de glia sue resurrectiõis. ꝑ hoc ꝙ ad eos ianuis clausis intrauit. Sm ꝙ Greg. dicit in omel. Palpandã carnẽ dñs prebuit quam clausis ianuis introduxit: vt esse post resurrectionẽ ostẽderet corpꝰ suũ: ⁊ eiusdẽ nature ⁊ alteriꝰ glorie. Similit̃ etiã ad ꝓprietatem glie ptinebat: ꝙ subito ab oculis discipulorum euanuit. vt dicit̃ Luce. vlti. Qđ ꝑ hoc ostendebat̃ ꝙ in eius potestate erat videri ⁊ non videri. qđ pertinet ad conditionem corporis gloriosi. Et sicut Aug. dicit ad Orosium. Clarificata carne dñs resurrexit sed noluit in ea claritate discipulis suis apparere. quia non possent oculis talem claritatem perspicere. Si eñ anteq̃ moreret̃ pro nobis ⁊ resurgeret: qñ transfiguratꝰ est in monte: discipuli sui eum videre non potuerunt. quãto magis clarificata carne dñi eũ videre nequissent. Est etiã cõsiderãdũ ꝙ post resurrectionẽ dñs hoc precipue volebat ostendere: ꝙ idẽ ipse esset q̃ mortuꝰ fuerat. Qđ in l̃rũ poterat impediri. si eis sui corporis claritatẽ oñderet. Nam inmutatio q̃ fit sm aspectũ: maxime oñdit diuersitatẽ eius qđ videt̃. Sed ante passionẽ ne infirmitatẽ passionis eiꝰ discipuli despicerẽt: maxime intẽdebat xp̃s eis gliaz maiestat̃ sue oñdere quã maxime demõstrat claritas corpis. ⁊ iđ ante passionẽ suã gliam p̃monstrauit discipulis ꝑ claritatẽ. post resurrectionẽ aũt per alia indicia. Quarto apparuit discipulis cũ quibꝰ erat etiã thomas. vt dr̃ Joh̃. xx. Cui dñs dixit. Infer digitũ tuũ huc. ⁊ vide manꝰ meas: ⁊ affer manũ tuã ⁊ mitte in latꝰ meũ. Nã illa aptura vulnerũ q̄uis sit cuz q̃dã solutiõe ꝯtinuitat̃. totũ tñ hoc reputat̃ ⁊ recõpensat̃ ꝑ maiorẽ decorẽ glorie: vt corpꝰ non sit minꝰ integrũ: ſ; magi ꝑfectũ. Thomas autem nõ solũ vidit: ſ; vulnera tetigit q2 vt dicit Leo papa. Suffecit sibi ad fidẽ ꝓpriã vidisse qđ viderat: ſ; nobis operatꝰ est vt tangeret quẽ videbat.

Decimo iuuenem sedẽtẽ

in dextris viderũt iudei. inter quos est q̃druplex differentia. Priõ apparuit vniuersis discipulis ⁊ fratribus de quibus Paulꝰ meminit dicẽs. Deinde apparuit plusq̃ quingentis fratribus simul. ⁊ istis cuz multa potestate ostensionez sui fecit: prebens se eis viuentẽ post passionẽ in signis multis. vt dicit Eusebius. Secundo apparuit Jacobo alphei. Nam vt dicit Josephus ⁊ Hieronymus. lib. de viris illustribus. Jacobꝰ in parasceue mortuo dño: votum vouit se nõ cõesturuz donec videret dñm a mortuis surrexisse. In ipa aũt die resurrectõis cũ vsq3 ad illã diẽ Jacobꝰ nihil gustasset. eidẽ dñs apparuit ac eis q̃ cũ eo erãt: dixit. Ponite mẽsam ⁊ panem. Deinde dñs panem accipiẽs benedixit ⁊ dedit iacobo iusto. dicẽs. Surge frater mi comede: quia filius hoĩs a mortuis resurrexit. Unde. i. Cor. xv. dr̃. Deinde visus est iacobo. Tertio apparuit Joseph. sicut legitur in euangelio Nycodemi. Nam cum audissent iudei ꝙ ioseph corpus xp̃i a pylato petiuisset: ⁊ ipm in monumento suo posuisset. indignati aduersus eum:

ipsum ceperunt: et in quodã cubiculo diligẽter clauso et sigillato recluserũt, post sabbatum eũ occidere volẽtes. Ecce iesus in ipsa nocte resurrectõis: suspensa domo a quattuor angulis ad eũ intrauit: et faciẽ ei⁹ extersit et osculũ dedit. et inde saluis sigillis eũ educens in domũ suaꝫ in arimathiã ipm̃ adduxit. Quarto apparuit Paulo, sicut ipe dic̃ ij. Cor. xv. Xp̃s resurrexit tertia die. nouissime oĩm tanq̃ abortiuo visus ẽ et mihi. Ego enĩ non sum dignus etc̃.

Undecimo iuuenẽ sedentem in dextris viderunt luminaria. Unde Amb. dicit. Ex resurrectõe xp̃i aer salubrior sol cãdidior. terra fecũdior facta ẽ. Et Maximus in sermone dicit. In resurrectõe xp̃i elemẽta oĩa gloriant̃. Nam et solem ipm̃ arbitror in hac die solito clariorẽ. Necesse ẽ enĩ vt sol in ei⁹ resurrectiõe gaudeat: in cui⁹ passione condoluit. Aug. in sermone dicit. Hodie tota creatura letatur. Gaudet itaq̃ celũ: q2 videt iam diu pctĩs sordidã terram dñi cruore purgatã. Gaudet multitudo celestis exercit⁹ q2 conflictu regis sui oĩs inimici p̃ncipis debellata est militia. Gaudet sol q2 lugubres illas tenebras q̃s dño moriente ptulerat letiorib⁹ et perpetua gratulatione compensat. Et ps̃. Hec dies quã fecit dñs exultem⁹ et letemur in ea.

Duodecimo iuuenẽ sedẽtem in dextris viderũt mitra. Unde Aug. libro de verbis dñi dicit sic. Cum non appareat semen ignis adhibes lapillũ et modicũ ferri. et excutis de viscerib⁹ lapilli quantum opus est ignis. Videm⁹ hyemis aduentu arbores spoliari pomis. nudari folijs sꝫ eas rursus verno tẽpore spẽm exp̃mere resurrectionis. Certe herba q̃ vixit et morit̃: rursus reuiuiscit ex semine. Cum mortuũ fuerit triticũ terre mandatũ fecundũ resurgit. Quid de fenice aue arabie dicem⁹? Hec enĩ xp̃m resurrexisse predicãt. et nos post mortẽ suscitandos annũciant. per iesum xp̃m qui resurgens a mortuis viuit cum deo patre et spũ sancto per eterna secula. Amen.

In festo sancti Ambrosij archiepiscopi Sermo. xxv.

Inextinguibile est lumen illi⁹. Sap. vij. et in ep̃la p̃sentis solẽnitatis. Beat⁹ Aug. lib. xx. de ciui. dei. ca ix. dic̃ sic. Qui nõ sũt inuenti in libro vite scripti missi sũt in stagnũ ignis. Liber iste predestinationẽ significat eorꝫ quib⁹ dabit̃ vita. neq̃ enĩ nescit eos de⁹ et in hoc libro legit vt sciat. sed poti⁹ ipsa ei⁹ presciẽtia que falli non põt: liber est vite in quo scripti sunt q̃ ante ad vitã predestinati sunt. hec ille. Sup quo talẽ moueo questionem. Utrũ bti ambrosij sapiẽtia infallibilis fuerit de libro vite inextinguibilis. Ad istã questionẽ r̃ndent duo doctores noui testamenti. Prim⁹ est beatus Aug. sup ps̃. lx. sermone. ij. dicẽs sic. Deleant̃ de libro viuentium. nõ sic accipe debem⁹ q̃ illic aliq̃n scripti erant. Qm̃ quicq̃d scripsit de⁹ in libro vite: nõ delet illud. Si enĩ hõ dixit. Qd̃ scp̃si scripsi de titulo vbi erat scriptũ. Rex iudeorum. deus queq̃ scribet et delebit? Presciuus enĩ predestinauit ante mũdi cõstitutionem oẽs regnaturos cuꝫ filio suo in vita eterna. Hos scripsit hos cõtinet liber vite. hec ille.

Secũdus est sanct⁹ Tho. i. parte. q. xxiiij. arti. iij. dicens sic. Illi q̃ sunt ordinati ad habendũ vitã etnã ex p̃destinatõe diuina: sũt simplicit̃ scp̃ti in libro vite. q2 sunt ibi scripti vt habituri vitã eternã in seipa. et isti nunq̃ delent̃ de libro vite. hec Tho. Sciendũ q̃ liber vite accipit̃ sex modis. Primo p̃ predestinatõne. Nam liber vite in deo dr̃ metaphorice ẜm similitudinẽ a reb⁹ hũanis accepta. Est enĩ apd̃ hoĩes ɔsuetũ q̃ illi q̃ ad aliq̃d eligunt̃ cõscribunt̃ in libro: vtpote milites vel ɔsiliarij q̃ olim dicebant̃ patres cõscripti. Oẽs aũt p̃destinati eligunt̃ ad vitã eternã habendã ab ip̃o deo. Ista g̃ p̃destinatorꝫ cõscriptio dr̃ liber vite. Dicit̃ aũt metaphorice aliq̃d cõscp̃tũ in intellectu alicui⁹ qd̃ firmit̃ in memoria tenet. ẜm illõ Prou. iij. Ne obliuiscaris legis mee: et p̃cepta mea cor tuũ custodiat: et post pauca. describe ea in tabulis cordis tui. Nã et in libris materialibus aliq̃d cõscribit̃ ad succurrendũ memorie. vñ ip̃a dei noticia q̃ firmit̃ tenet se aliq̃s p̃destinasse ad vitã etnã: dr̃ liber vite. Nam sicut scriptura libri ẽ signũ eorꝫ q̃ fiẽda sunt ita dei noticia ẽ signũ quoddã apd̃ ipm̃ eorum q̃ p̃ducẽdi sunt ad vitã. ẜm illõ. ij. Thi. ij. Firmũ fundamentũ dei stat habẽs signaculũ hoc. Nouit dñs q̃ sunt ei⁹. Et glo. sup illud ps̃. Deleant̃ de libro viuẽtiũ. dic̃. Liber iste ẽ noticia dei q̃ predestinauit ad vitã q̃s p̃sciuit. Secũdo accipit̃ liber vite p̃ sacra scp̃tura. Nã liber vite h̃ modo sumit̃ p̃ com

scriptiōe eoꝝ q̄ ducūt in vitā. vt euāgelioꝝ. Et sic nouū ⁊ ver⁹ testm̄ dr̄ liber vite. Dicitur em̄ Eccl̄i. xxiiij. Hec oīa liber vite. glo. i. nouū ⁊ ver⁹ testm̄. Baruch. iiij. Hic ē liber mandatoꝝ dei. Deut. xxxi. Tollite libellū istum ⁊ ponite eū in latere arche federis ⁊c. Tertio ꝑ notitia meritoꝝ ⁊ demeritoꝝ. Vn̄ Aug. lib. xx. de ciui. dei dicit ꝙ liber vite est quedā vis diuina qua fiet vt cuiqꝫ opa sua bona vl̄ mala in memoriā reducanť. Et sic ꝯscriptio iā factorū dr̄ liber vite sic ēt liber militie dici pōt. vel in q̄ scribuntur electi ad militiā. vel in quo tradiť ars militaris. vel in quo recitanť facta militū. Vn̄ Dan. vij. dr̄. Iudiciū sedit ⁊ libri apti sunt. Quarto ꝑ fama sctītatis. Est em̄ ꝯsuetū in scriptura vt q̄d dicať fieri qn̄ innotescit. ⁊ ꝫm hoc aliq̄ dicunť esse scripti in libro vite inq̄ntū hoīes opinanť eos ibi scriptos ꝓpť p̄ntē iusticiā quā in eis vidēt. Iob. xxxi. Librum scribit ipse q̄ iudicat ⁊c. Quinto ꝑ gr̄a. Nā vita gr̄e nō hꝫ rōnē finis: ſꝫ rōnē ei⁹ q̄d est ad finē. vn̄ ad vitā gr̄e nō dr̄ aliq̄s eligi nisi inq̄ntū vita gr̄e ordinať ad gl̄iam. ⁊ propter hoc illi q̄ hn̄t gr̄āꝫ ⁊ decidūt a gl̄ia nō dicunť esse electi simplr̄: ſꝫ ꝫm q̄d. ꝑut. s. de eis in ordinatiōe ⁊ notitia diuina existit ꝙ sunt habituri aliquē ordinē ad vitā eternā ꝫm ꝑticipationē gr̄e. ps. In libro tuo oēs scribenť. Sexto ꝑ ordinatiōe in vitā eternā. Nā liber gl̄ie importat ꝯscriptionē quandā siue notitiā electoꝝ ad vitā. Eligiť aūt aliq̄s ad id q̄d nō cōpetit sibi ꝫm suā naturā ⁊ iterū id ad q̄d eligiť aliq̄s hꝫ rōnē finis. Nō em̄ mil'es eligit aut cōscribiť ad hoc ꝙ armeť: ſꝫ vt pugnet. q̄d est ꝓpriū officium ad q̄d militia ordinať. Finis aūt supra naturā exn̄s est vita gl̄ie. Vn̄ ꝓprie liber vite est vita gl̄ie. Eodē mō q̄s pōt deleri de libro vite sex modis oppositis. Pri̇o ꝓpť pctm̄. Exo. xxxij. Qui peccauerit delebo eū d̄ libro meo. Figura diluuij Gen̄. vi. Scd̄o ꝓpť legis trāsgressionē. Figura de moyse q̄ ꝓpter ydolatriā ppl̄i fregit tabulas legis. Exod. xxxij. Tertio ꝓpť ꝯdēnationē q: notitiā ꝑteritoꝝ meritoꝝ non hn̄t ad gl̄iam. ps. Nomen eoꝝ delesti ineternū ⁊ in seculū seculi. Quarto ꝓpť diffamationē. s. qn̄ appet vel in h̄ seculo vel in futuro ꝙ ab hac vita gl̄ie decidunť. ps. Vt lutū platearū delebo eos. Quinto ꝓpť desperationē. Nā aliq̄ eligunť ad vitā gratie ⁊ non ad vitā glorie. vt patꝫ per illud quod dicitur Iob. xvi. Nonne ego elegi vos duodecim: ⁊ vn⁹ ex vobis dyabolus est. Sexto vt ab ordinatione diuina q̄s nō deleať agat feliciter ⁊ virtuose ⁊ ꝑseueret. q: nō deleri de libro vite poniť inter premia iustorū. ꝫm illud Apoc. iij. Qui vicerit sic vestieť vestimētis albis: ⁊ nō delebo nomen ei⁹ de libro vite. Est em̄ liber vite conscriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quam ordinať aliq̄s ex duobus. s. ex predestinatione diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̄ deficiet. q: vt dicit Aug. xx. lib. de ciui. dei. Prescia dei que falli nō pōt liber vite est. Et ex gr̄a. quicūqꝫ em̄ hꝫ gr̄am ex hoc ip̄o dignus est vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit interdū: q: aliqui ordinati sunt ex gratia habita ad habendū vitā eternā ex predestinatione diuina: a qua tn̄ deficiunt ꝑ pctm̄ mortale. ⁊ tales qui sic ordinati sunt ad habendū vitā eternā nō ex predestinatiōe diuina: ſꝫ solū ex gr̄a dicuntur esse scripti in libro vite nō simplr̄: ſꝫ ꝫm q̄d. q: sunt ibi scripti vt habituri vitā eternā. nō in seipsa: ſꝫ in sua cā. s. si ꝑseuerabūt in gr̄a. ⁊ tales possunt deleri de libro vite vt deletio nō referať ad notitiā dei. quasi deus aliq̄d prius presciat ⁊ postea nesciat. Sed ad rem scitā. quasi. s. deus aliquē sciat prius ordinari in vitam eternā. ⁊ postea nō ordinari cū deficit a gratia. Quia vero liber vite est notitia p̄destinatiōis: ⁊ p̄destinatio nō respicit vitā glorie nisi ꝫm ꝙ ordinať ad gloriā. Non em̄ sunt simplr̄ p̄destinati qui hn̄t gr̄am ⁊ deficiūt a gl̄ia. Illi ergo sunt simplr̄ scripti in libro vite q̄ habent gratiā in p̄senti ⁊ gloriā in futuro. In quoꝝ numero ponitur beatus Ambrosius. Ideo diciť ꝙ inextinguibile est lumē illius. s. quantū ad predestinationē ⁊ conscriptionē eius in libro vite. s. eterne glorie. ps. Quoniam apud te est fons vite: ⁊ in lumine tuo videbim⁹ lumē. s. eterne felicitať.

Inextinguibile est lumen illius
　Imitatione diuinali.
　Probatione naturali.
　Protestatione morali.
　Fruitione sempiternali.

Primo inextinguibile ē lumen beati ambrosij in imitatione diuinali. Si em̄ cōparemus vitam eius famo floribus viris qui fuerūt in lege dei super oēs est precipuus. Primus est Abel qui floruit virtute pudicicie ⁊ virginitatis. Vn̄ Aug. libro primo de mirabilibus sacre scripture

dicit. Justicia triplex in abel fuit. Pria vir-
ginitas nõ generãdo. Secunda sacerdotiũ
munera placita deo offerendo. Tertia mar
tyriũ fideliter moriẽdo. Btũs Amb. virgi-
nitatẽ ꝑpetuã custodiuit. Nã Hiero. refert
ipm dixisse. Virginitatẽ nõ solũ efferimus
sed custodimus. Cuius quattuor fuerunt si
gna. Primũ qꝛ de virginitate libẽter disse-
ruit. Math. xij. Bonꝰ hõ de bono thesauro
cordis sui profert bona. Secũdũ qꝛ virgini
tatẽ mirabiliter cõmendauit. Criso. Cũ au
dis aliquẽ de deo loquentẽ intellige ꝙ cor il
lius amore dei repletũ ẽ. Qui libidinis the-
saurũ hꝫ in corde: de puellis dicere delectaꝛ
ꝛ audire. Tertiũ qꝛ de virginitate libros cõ
posuit in qbꝰ animaꝛ ꝛ hortaꝛ alios ad vir-
ginitatẽ. i. Corꝫ. vij. De virginibꝰ preceptuꝫ
dñi nõ habeo: ꝯsiliũ aũt do. Quartũ qꝛ ali
quid indecoꝝ dicere vel audire erubuit. vñ
ipse ait in libro de officijs. Nõ solũ aũt hec
ab oculis abscondamꝰ: verũetiã eorũ indi-
cia vsusqꝫ mẽbroꝝ suis appellationibꝰ nũ-
cupare indecoꝝ putemꝰ. In his eñi super-
gressus est abel. Ideo inextinguibile est lu
men illius. Scdõs est Abrahã q̃ floruit vir
tute fidei. Nã credidit abrahã deo ꝛ reputa
tũ est ei ad iusticiã. Btũs Ambro. fidẽ xp̃i
acerrime defendit. Vñ ipse ait cũ imparor
peteret basilicã: vt habetur. xxiij q. viij. c. cõ
uenior. dicit. Prius est vt aĩaꝫ mihi q̃ꝫ fidẽ
auferat vñ de i p̃o põt dici illud Cant. iiij.
Fauus distillans labia tua. Eius fidei q̃t-
tuor fuerũt signa. Primũ hereticos coercẽ
do. vt pꝫ de illo q̃ pulsus est in exiliũ credẽs
placere Justine imꝑatrici si citius raptum
ambro. in exiliũ deportaret. Secũdũ hereti-
cos miraculis ꝯuertendo. vt pꝫ de illo acer-
rimo disputatore heretico qui cum vidisset
angelũ loquentẽ ad aures ambrosij statim
ꝯuersus est. Tertiũ hereticos sua doctrina
ad fidẽ catholicã reducendo. vt pꝫ de beato
Augꝰ. quẽ suis p̃dicatiõibꝰ ad fidẽ reduxit.
Quartũ demones fugando ꝛ exterrẽdo. vt
pꝫ de demoniaco ĩgrediẽte mediolanũ quẽ
demon dimisit: egredientẽ inuasit. Interro
gatus de hoc demon ait. Ambrosiuꝫ timui.
Tertius est Moyses qui floruit v̄tute pie
tatis. Nã compatiens populo ydolatranti
cũ lachrymis orauit dominuꝫ dicens. Aut
dele me de libro tuo in quem me scripsisti:
aut parce huic populo. Beatus Ambrosiꝰ
ardebat igne charitatis. ps̃. Inflammatuꝫ
est cor meum. propter quam commoueba-
tur ad lachrymas. q̃rũ in eo fuerunt quat-
tuor genera. Primuꝫ lachryme orationis.
quoniã feruore cordis accensus cũ lachry-
mis orabat dñm. vñ vt habeꝛ. xxiij. q. viij.
c. nõ pila. Ipse de seipso ait. Nõ pila q̃runt
ferrea: non arma xp̃i milites coactus repu
gnare non noui: sed dolor fletus orationes
lachryme fuerũt mihi arma aduersus mi-
lites. Talia eñi sunt munimẽta sacerdotis
Aliter nec debeo nec possuꝫ resistere. Secũ-
dum lachryme deuotiõis ꝑ eternis deside-
rijs. Cũ eñ ei alicuiꝰ scti sacerdotis vel ep̃i
obitus nũciabatur sic amarissime flebat vt
vix cõsolari valeret. Cũ aũt interrogaretur
cur viros sctõs qui ad gl̃iam ꝑficiscebãtur
sic fleret: aiebat. Ne puteris me flere qꝛ re-
cesserint: sꝫ qꝛ me p̃cesserint. ꝛ qꝛ difficile in
uenietur q̃ tã dignꝰ eiꝰ officio habeaꝛ. Ter-
tium lachryme doloris ꝑ alienis pctĩs. Nã
cũ aliq̃s lapsum sibi cõfitebaꝛ sic amarissi-
me flebat ꝙ illũ flere siĺr cõpellebat. Quar
tũ lachryme cõpassionis ꝑ alioꝝ iniurijs.
vñ vt habeꝛ. xxiij. q. viij. c. cõuenior. dicit de
seipso. Aduẽsus arma milites: gothos q̃qꝫ
lachryme mee mea arma sunt. Quartus ẽ
Aaron qui floruit virtute honestatis. pro-
pter quã meruit dignitatẽ sacerdotij. Eccl.
xlv. Excelsum fecit Aaron fratrẽ eius: sta-
tuit ei testamẽtũ eternũ ꝛ dedit illi sacerdo
tiũ magnũ ꝛ beatificauit illũ in gloria. Be
atus Amb. fuit tante honestatis ꝛ sanctita
tis in vita vt mereteꝛ eligi ad statũ p̄latio
nis in eccl̃ia dei. Juxta illud Esa. lij. Ecce in
telliget seruꝰ meꝰ ꝛ exaltabiꝛ ꝛ eleuabitur ꝛ
sublimis erit valde. Cuiꝰ electio cõmendaꝛ
a quattuor. Primo qꝛ fuit a deo inspirata.
Nã vox miraculose insonuit dicẽs. Ambro
siũ ep̃m cũ inter arrianos ꝛ catholicos eẽt
discordia q̃s deberet eligi in ep̃m Medio-
lañ. Heb. v. Nemo assumat sibi sacerdotij
honorez nisi q̃ vocatur a deo tanq̃ aaron.
Scdõ qꝛ fuit a deo certificata. Nã terra su-
per quã stabat btũs amb. cũ sup oẽs leua-
uit vt dic̃ Roy. in sum. li. iij. rubrica de neo-
phitis. §. xiiij. in fine. Tertio qꝛ fuit ab ele-
ctoribꝰ vnanimiter celebrata. Nã cũ in dis-
cordia multa essent ꝑinꝰ in ambrosiũ con
senserunt. Quarto qꝛ fuit a supiori cũ gau
dio cõfirmata. Nã cũ missa esset relatio ad
clementissimũ imparorẽ Valẽtinianũ sum
mo gaudio accepit ꝙ iudices a se directi
ad sacerdotiũ peteret. ꝛ sic eius electio fuit
cõfirmata. Quintus est Dauid qui floruit

virtute humilitatis. vt pz. ij. Reg. vi. Beatus Amb. fuit tante humilitatis q̄ non solum fugit ne posset inueniri: sȝ etiā tria se habere simulauit q̄ sunt prelatiōis officio inimica. s. crudelitatē. Nā tribunal cōscendit ⁊ ꝯtra ꝯsuetudinē suā tormenta ꝑsonis adhiberi iussit. Eccli. iiij. Noli esse sicut leo in domo tua. Scd̄o ph̄icaȝ vanitatē. Nā philosophiā ꝓfiteri voluit. i. Cor. xij. Loquimur nō in doctis humane sapie verbis. Tertio infamiā ⁊ inhonestatē. Nā publicas mulieres publice ad se venire fec̄ vt ex hoc a sua intentiōe ppl'm reuocaret. i. Thi. i. Oportȝ ep̄m irreph̄ensibilē esse. Sext⁹ fuit Salomon q̄ floruit virtute sapie ⁊ claritat̄. Nā fuit vir plenus sapīa. vt pȝ Sap. vij. Btūs Amb. maximaȝ habuit sapiam: qd̄ appet ex q̄ttuor. Primo: qꝛ cuȝ rome tradit⁹ esset artib⁹ liberalib⁹: ad plenū erudit⁹ est. Prouerb. xiiij. Accept⁹ est regi minster intelligēs. Scd̄o qꝛ ei⁹ sapīa fuit ꝓfunda. vñ Hiero. de viris illustrib⁹ dicit sic de eo. Ambrosius sup ꝓfundoꝝ pēnas rapt⁹: ⁊ aeris volucer q̄ȝdiu in ꝓfundū ingredit̄ fructū de alto carpere videt̄. Tertio qꝛ ei⁹ doctrina fuit placens ⁊ pulchra. Vñ Aug. lib. de nuptijs ⁊ ꝯcupīa dic̄. Pelagi⁹ heresiarcha sic laudat ambrosiū vt dicat btūs ambrosi⁹ ep̄s in cuius p̄cipue libris romana lucet fides quasi scriptoꝝ inter latinos flos quidē emicuit. Quarto qꝛ eius doctrina fuit dei laude ⁊ fide plena. Vñ Hiero. dicit de eo. Eius oēs ſnie fidei ⁊ eccl'ie ⁊ oīm virtutū firme sunt colūne. Et Aug. lib. ꝯfes. dic̄ q̄ cū Justina beatū amb. cū ppl'o catholico intra eccl'iaȝ ꝯduxisset: ip̄e īstituit hymnos ⁊ psalmos decātari ne ppl's meroris tedio ꝯtabesceret. Septim⁹ fuit Helyas q̄ floruit virtute abstinentie ⁊ ꝑcitatis. vt pz. iij. Reg. xix. qui ieiunauit. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹. Btūs ambro. tāte abstinētie fuit q̄ q̄tidie nisi ī sabbato ⁊ die dñica ⁊ festis precipuis ieiunabat. vñ lib. xi. eccl'i. hystorie dr̄ de eo. Aduersus regine furorem nō se manu defensabat aut telo: sȝ ieiunijs ⁊ ꝯtinuatꝫ vigilijs sub altari posit⁹ ꝑ obsecratiōes defensorē sibi atq̄ȝ eccl'ie deū ꝑabat. hec ibi. Sic etiā Helyas fecit fugiēs a facie Jezabel vxoris regꝭ achab vt pz. iij. Reg. xix. Ecce quō inextinguibile est lumen sanctitatis ⁊ virtutꝫ beati ambrosij in imitatione diuinali.

Secundo inextinguibile

est lumen sanctitatis beati ambrosij in probatione naturali. Nam si compararemus virtutes eius ph̄is naturalibus ipse superexcedit eos multipliciter. Primus est Dyogenes qui cōmendatur de veritate. de quo ait Ualerius lib. iiij. c. iij. Cū Syracusis cū olera lauanti aristippus dixisset. Si Dyonisio adulari velles: ista non ederes. immo inq̄t Si tu ista edere velles: dyonisio non adulareris. Beatus ambrosius constans fuit in defensiōe catholice veritatis. Vñ lib. xi. eccl'i. hystorie dr̄ q̄ Justina mr̄ Ualētiniani imperatoris arriane hereseos alumna cōturbare cepit ecclesiarū statū cōminari sacerdotib⁹ depulsiōe ⁊ exilio nisi ariminēsis ꝯcilij decreta reuocarent. Quo bello eccl'ie murū ⁊ turrim validissimam pulsabat ambrosiū. Secundus fuit Socrates q̄ floruit moralitate. de quo dicit Ualeri⁹ lib. iij. c. iiij. Socrates nō solū hoīm cōsensu: verūetiā Apollinis oraculo: sapientissimus iudicat⁹ est. Qui primus animum suum in intima conditiōis humane ⁊ in secessu pectoris repositos affectus scrutari coegit. Btūs ambrosius mores hoīm informabat. Nā inter cetera docuit btm̄ Aug. tria ad mores spectantia. Primo ne cuiq̄ȝ vxorem peteret. ne scȝ postmodū ipi inter se male conueniant ⁊ sibi maledicant. Scd̄o ne aliquibus militiam exercere cōsuleret ne ipsi calumniam ⁊ rapinaȝ exerceant. Tertio ne ad cōuiuia inuitatus accederet: ne ibi tēperātie modū perdat. Etiā se exemplū bonoꝝ operū omnibus exhibebat. Ad Thitū. ij. In oīb⁹ teipm̄ p̄be exēplū bonoꝝ. Terti⁹ fuit Plato qui floruit s̄monis venustate. de quo dicit Ualeri⁹ li. i. c. iiij. q̄ dormiētis in cunis paruuli labellis apes mel inseruere. qua re audita ꝓdigioꝛuȝ interp̄tes singularē eloquij suauitatē ore ei⁹ emanaturā dixerūt. Beatus amb. altiori ꝓdigio dotat⁹ est. Cū enīȝ adhuc esset infans ⁊ dormiret examē apiū os ei⁹ ⁊ faciē sic cōpleuit vt q̄si in alueolum suū intrarēt piter ⁊ exirēt. Judic. xiiij. Examē apū in ore ei⁹. Quart⁹ fuit Aristoteles qui floruit ingenij subtilitate. Nā plures libros naturalis ⁊ moralis ph̄ie ad exercitāda humana ingenia edidit subtilissimis rōnibus ꝯfirmās veritatē. Beatus Ambro. quanta subtilitate intellectus fulserit. Job xxviij. testat̄ dicēs. Profunda fluuioꝝ scrutat⁹ est. vtiles q̄q̄ȝ libros edidit ad fidei firmitatē ⁊ salutꝫ hūane felicitatē: quos spi-

tusancto dictante cōpleuit. Nā spiritussanctus ī specie ignis ⁊ ī modū scuti ī os ei⁹ intrare visus est. Quintus fuit Demostenes qui floruit causarū intelligibilitate. Nā liberauit mulierē ab infesto petitore sua prudētia. vt dicit Valeri⁹ lib. vij. c. iiij. de astutis. Beat⁹ Amb. rome litteris eruditus cū causas pretorij splendide perorarct a Valētiniano imperatore. s. anno dñi. ccc. lxxxi ad regēdam liguriā emiliāq3 puincias direct⁹ est. Sextus fuit Picthagoras q̄ floruit auctoritate. Nā vt dicit Valeri⁹ lib. viij. c. xvi. Picthagore tanta auctoritas ab auditoribus tributa est vt que ab eo acceperant in disputationem ducere nephas estimarent. Qui etiā interpellati ad reddendaz cām hoc respondebant ipm dixisse. Beatus Amb. magne fuit auctoritatis. Nā antiqui doctores sicut Aug. verba sua p grandi auctē habebant. Vn̄ Aug. ad Januariū. vt habet di. xij. c. Illa aūt. dicit sic. Quia mater ei⁹ mirabatur q̄ mediolani sabbato nō ieiunabat ppt̄ qd Aug. interrogauit Amb. ⁊ Amb. ait. Cū romā venio ieiuno sabbato. Sic ⁊ tu ad quā forte ecclīam veneris eius morem serua. si cuiq3 nō vis scandalū esse nec quēq3 tibi. Et subdit Aug. Ego de hac sententia etiā atq3 etiā cogitans ita semp habui tanq3 eā celesti oraculo acceperim. Septimus fuit Anaxagoras q̄ floruit studiositate. Nā vt dicit Valeri⁹ lib. viij. c. vij. Diutina peregrinatiōe ppter philozophie studiū completa domū rediens desertis possessionibus ait. Nō essem ego inquit saluus nisi ista perijssent. Btūs Amb. cū auariciaz in hoīb⁹ crescere ɔspiceret ⁊ maxime in his q̄ erāt in ptātib⁹ ɔstituti apud quos oīa pcio vendebant. necnō ⁊ in his qui erāt sacris mysterijs deputati vehemēter ingemuit: ⁊ se de hui⁹ seculi erūna liberari instanti⁹ exorauit. Sciebat eñi q̄ stat⁹ diuitiarū est valde piculosus ⁊ in hoc sclō ⁊ in futuro. quē vehemēter fugiebat dubitās ne cū diuitib⁹ cohabitās irā dñi incurreret. vt patz de illo diuite hospite in Tuscia a quo cum recessisset a terra subito absorptus est.

Tertio inextinguibile est

lumen beati Ambrosij in protestatiōe morali. Naz si gesta eius comparentur ad mores antiquorum: precipuus inter eos inuenietur multipliciter. Primus fuit Valeri⁹ publicola qui floruit paupertate. Nam vt dicit Valeri⁹ libro. iiij. c. iiij. Iste finito regio imperio initium consolatus accepit: ⁊ tres consulatus acceptissime rexit. ⁊ tante fuit paupertatis q̄ patrimonium eius ad impēsas exequiarū defecit. Beatus Ambrosius maxime fuit liberalitatis: cū omnia que habebat paupibus erogaret. Unde refert de seipso q̄ imperatori petenti basilicam sic respondit. vt habetur. xxiij. q. viij. c. conuenior dicēs. Si a me peteret quod meum esst. id est fundum meum: argentum: ⁊ huiusmodi meum: non refragaturuz respondi. q̄q̄ omnia que mea sunt pauperū sint. hec ibi. Secundus fuit Catho vticensis: qui floruit rigiditate vt dicit Boetius libro pmo de cōsolatione. ⁊ Salustius in Catilinario. Nā vicia hominum rigide expugnabat ⁊ condemnabat. Beatus Ambrosius fuit rigidissimus in obiurgatione vitij ⁊ omnis iniquitatis. Unde legitur in hystoria tripertita q̄ cum Theodosius imperator quosdaz innocentes occidi mandasset: Ambrosius dure ipm redarguit ab introitu ecclesie ipz suspendit ⁊ publicam penitentiam eidē iniunxit. Tim. ij. Argue cum omni imperio. Tertius fuit Scipio nasica qui floruit consilij salubritate. Nam cartaginem emulam romani imperij nolebat destrui ne romani prolaberentur ad vitia vt dicit Aug. lib. v. de ciui dei. xxx. c. Etiam ludos scenicos suo consilio abstulit. vt dicit Valerius libro. ij. c. i. Beatus Ambrosius librum de officijs edidit in quo ea que ad bene beateq3 viuēdum attinent copiose disseruit. etiā magno cōsilio vsus est: cū quendā flagitiosum tradidit sathane in interitū carnis ne talia deinceps pperraret. Quart⁹ fuit Scipio affrican⁹ mīor q̄ floruit strenuitate pcipue ɔtra Hānibalē in deuincēda carthagie. Nō ei timuit exercitū copiosissimū affricanoꝝ. sed grandi aīo se illi obiecit: quē deuicit. vt dicit Vale. li. iij. c. vij. Btūs Amb. fuit strenu⁹ in defensiōe ecclīastice libertat. vñ vt dr̄. xxiij. q. viij. c. ɔuenior. Cū impator Valētinian⁹ quādā basilicā vsurpare vellet: amb. sic rn̄dit. Noli grauare te impator vt putes te in ea q̄ dei sunt imperiale ius vllū hr̄e. Tributū cesaris est: nō negef. ecclīa dei est: cesari vtiq3 nō donef. hec ibi. Quintus fuit Paulus emilius q̄ floruit magnanimitate. optabat eñi vt aduersa fortuna vim suā potius ī domū ei⁹ ɔuerteret vt sic respublica salua fieret. Vñ ipse ait vt Valerius refert lib. v.

ta ꝭ. Cũ in maximo ꝓuentu felicitatis nr̃e quirites timerē: ne quid mali fortuna moliretur. Jouē optimũ maximũ. Junonēq; reginā ⁊ mineruā ꝑcanis sum vt si q̃d aduersi fortuna moliret̃ totũ in meā domũ ꝯuerteretur. quapropter bñ se hʒ res: annuēdo em̃ votis meis id egerũt. vt vos potiꝰ meo casu doleatis q̃ʒ ego vestro ingemiscerem. hec ille. Beatꝰ Amb. fuit magnanimus in aduersitatis ꝑpessione. Nã ipe dixit vt habetur. xxiij. q. viij. c. cõuenior ipe a comitibꝰ vt ꝑ me basilice fieret matura traditio. dicētibus impatorē iure suo iussisse tradi debere: vt pote in cuius ptāte essent oĩa. Rñdi. Si patrimoniũ petit: inuadite. Si corpꝰ occurrā. vultis in vincula rape: vultis in mortem: Voluñtas ē mihi. Nõ ego me vallabo circũfusione pplor̃: nec altaria teneb o vitā obsecrans: sed ꝓ altaribꝰ gratis imolabor. Hec ibi. ⁊ sic supauit impatorē: cui grandi aĩo restitit. Sextꝰ fuit Fabiꝰ maximꝰ q̃ floruit seueritate. Nã vt dic̃ Valeriꝰ lib. ij. c. ij. Hic bñs clemētissimũ ingeniũ ad tp̄s deposita clemētia seueriore seueritate visus fuit. Nã habita victoria ꝯtra ferocissimā gentē trebie. oẽs illos q̃ ꝯfugerãt ad eos de presidijs romanor̃ acriter ⁊ seuere puniuit manus illor̃ prescindens vt ceteros exterreret. Beatus Amb. maxime seueritatis extitit. Cũ em̃ in quandā ciuitatē ꝓ quodā ep̄o ordinando iuisset ⁊ eiꝰ electiõi Justina imperatrix ⁊ alij heretici ꝯtradicerēt ⁊ ꝟgo quedā arriana ip̄m ꝑ vestez traxisset vt cesus cũ iniuria de eccl̃ia pelleret̃. seueriꝰ eã corripuit. q̃ in crastinũ mortua est. qȯ factũ oẽs valde pterruit. Septimꝰ fuit Metellꝰ q̃ floruit religiositate. Nã vt dicit Valeriꝰ libro viij. c. xiiij. Post ꝯsularia impia põtifex maximus creatꝰ tutelā cerimoniarũ nõ tremula manu gessit. Beatꝰ Amb. tanta religiositate fulsit vt cuʒ in extremis laboraret ⁊ comes ytalie qui tũc mediolani erat deliberasset cũ suis vt Ambrosiꝰ dñm precaretur quatinꝰ sibi vitā ꝓrogaret ne ytalie interitus imineret. Rñdit. nõ ita inter vos vixi vt me viuere pudeat nec mori timeo cũ bonũ dñm habeamꝰ. ecce quomodo inextinguibile est lumē eiꝰ quo ad vitā moralem.

Quarto inextinguibile

est lumē beati Ambrosij fruitiõe sempiternali. Nã de sua glĩa potuit esse securꝰ. Quĩ honoratꝰ ep̄us ꝟzellensis ex ꝑcepto dei ad ip̄m venit ⁊ sibi sacramentuʒ dñici corpis dedit: ⁊ cũ tali viatico transiuit. Manꝰ em̃ in modũ crucis expandens: spiritũ suũ domino cõmendauit. Eius felicitatis quattuor signa fuerũt. Primũ super eũ spũs sctũs appuit in specie ignis. Secunduʒ a multis visus est in celũ ascendere. Tertiũ a multis visus est in cathedra fulgentissima sedere. Quartũ a multis visa est stella splēdida super corpꝰ eiꝰ residere. que oĩa designant q̃m inextinguibile est lumē sue eterne felicitat̃. Quā nob ꝯcedat xp̄s iesus dñs nr̃. Amē.

In festo sctĩ Georgij martyris. Ser. xxvi.

Erfectus inuētus

p est. Eccl̃i. xxxi. ⁊ in ep̄la p̄rĩis solennitatis. Apl̃s ad Ephe. iiij. dicit. Unicuiq; data est gr̃a ẜm mensurā donationis xp̄i. Super quo talē moueo questionē. Utrũ btũs Georgiꝰ maiorē gratiā a xp̄o adeptꝰ fuerit q̃ȝ aliꝰ qui cũ ipso ꝓ fide militauerit. Ad istā questionē rñdent duo doctores noui testĩ. Primꝰ est beatus Amb. in prefatione dicēs sic. Georgius fidelissimus miles xp̄i dũ xp̄ianitatis ꝓfessio silentio tegeret̃: solus inter xp̄icolas dei filiũ est ꝯfessus. cui ⁊ tantā fidei constātiā gratia diuina ꝯcessit vt ⁊ tyrannice potestatis precepta cõtēneret ⁊ innumerabiliũ nõ formidaret tormenta penarũ. O felix ⁊ inclitus dñi preliator quē non solũ tp̄alis regni blanda nõ ꝑsuasit ꝓmissio: sed ꝑsecutore deluso simulacror̃ eiꝰ in abyssum portenta deiecit. hec ille. Scd̃s est sctũs Thomas prima scd̃e. q. cxiij. arti. iiij. dicens sic. Habitus duplicē magnitudinē hr̃e põt. Unā ex pte finis vel obiecti, ẜm q̃ȝ vna virtꝰ dicit̃ alia nobilior inquantũ ad maius bonũ ordinatur. Aliā vero ex parte subiecti: qȯ maius vel minus participat habitũ inherentē. Scd̃m ergo p̄mā magnitudinē gratia gratum faciēs nõ põt esse maior ⁊ minor. Qr̃ gr̃a ẜm sui rõem ꝯiungit summo bono qȯ est deꝰ. Sed ex parte subiecti gratia potest suscipere magis ⁊ minus prout scʒ vnꝰ perfectius illustratur a lumine gratie q̃ȝ alius. Cuius diuersitatis aliqua ratio est ex parte preparantis se ad gratiaʒ. Qui enim se magis ad gratiam preparat pleniorē gratiam accipit. Sed ex hac parte nõ potest accipi prima ratio huius diuersitatis. quia p̄paratio ad gratiaʒ non est hominis nisi in quantum liberum arbitrium eius prepara

tur a deo. Unde prima causa huius diuersitatis accipienda est ex parte dei qui diuersimode sue gratie dona dispensat ad hoc ꝙ ex diuersis gradibꝰ pulchritudo ꝛ perfectio ecclesie consurgat Sicut etiā diuersos gradus rerū instituit vt esset vniuersum perfectū. Vñ apl's Eph.iiij. postꝙ̃ dixerat. Unicuiqꝫ data est gr̃a ƀm mēsurā donationis xp̄i enumeratis diuersis gratijs. subiūgit. Ad ꝯsummationē sctōꝝ in edificationem corporis xp̄i. Hec Tho. Sciendū ꝙ gr̃a pōt sumi q̄drupl'r. Primo ꝓ dilectione alicuius Sicut ꝯsueuimꝰ dicere ꝙ iste miles hꝫ gratiā regis ꝛ rex hꝫ eū gratū. ꝛ qꝛ bonū creatū creature ꝓuenit ex volūtate diuina: ideo dilectio dei qua vult creature bonū profluit aliqͦd bonū in creatura. vñ qualibet dilectione dei sequit̃ aliqͦd bonū creatū in creatura: nō tñ dilectiōi eterne coeternū. Sap.xi. Diligis oīa q̄ sunt ꝛ nihil odisti eoꝝ que fecisti. ƀm quaꝫ dilectionē esse naturale rebꝰ creatis deꝰ largit̃ ꝛ illō ꝯseruat. Greg. Oia in nihilū deciderēt nisi manꝰ oīpotentis ea in esse ꝯseruaret. ꝛ hec gr̃a extendit̃ ad bonos ꝛ malos. Math.vi. Solē suū oriri facit sup bonos ꝛ malos: ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos. Scdō ꝓ dilectiōe spūali ƀm quā deꝰ trahit creaturā rōnalē supra ꝯditionē nature ad ꝑticipationē diuini boni. ꝛ ƀm hanc dilectionē dr̃ deꝰ aliquē diligere simpl'r. qꝛ ƀm hāc dilectionē vult deꝰ simpl'r creature bonū eternū: qͦd est ip̄e. Et sic hō dr̃ gr̃am dei h̄re inquantū hꝫ aliqͦd supnaturale donū a deo ꝓueniēs. q̄ vocat̃ gr̃a p̄destinationis. ꝓut deꝰ gratuite ꝛ nō ex meritis aliq̄s p̄destinauit siue p̄elegit. Eph.i. Predestinauit nos in adoptionē filioꝝ in laudē glorie gr̃e sue. Et ista vocat̃ gr̃a gratū faciēs. nō qꝛ faciat gratū effectiue: sꝫ formal'r. qꝛ ꝑ hāc hō iustificat̃ ꝛ dignꝰ efficit̃ vocari deo gratꝰ. Col'.i. Dignos nos fec̄ in ꝑte sortis sctōꝝ in lumīe. ꝛ hec gr̃a est q̄dā lux aīe mētem illuminās ad bn̄ opandū ƀm legē dei. Vñ Aug.lib. de natura ꝛ gr̃a dic̄. Preuaricatorē legis digne lux deserit veritatis. qua desertus vtiqꝫ fit cecus. Et sup illud ps̄. Ut exhilaret faciē in oleo: dicit glo. Gratia est nitor aīe sctm̄ ꝯciliās amorē. Tertio ꝓ aliq̄ dono gratis dato. Sicut ꝯsueuimꝰ dicere: hanc gratiam tibi facio. ꝛ ƀm hanc gratiaꝫ vnus homo cooperatur alteri ad hoc ꝙ ad deum reducatur. huius autem donum vocatur gratia gratis data. Roma.xi. Si autem gratia iā nō ex opibꝰ. alioquin gr̃a nō esset gr̃a. hec gratia reuocat liberū arbitriū a malo ꝛ p̄parat ad bonuꝫ. s. cū hō reducit se in seip̄m: ꝛ examinat ꝯsciam propriā. ꝛ ꝯsiderat quid ꝓpatur circa salutē ꝓpriā. quid circa precepta. quid circa opera misericordie: qualiter fuit creatꝰ: ꝛ ad q̄d fuit creatꝰ. qualiter fuit redēptus. quā retributionē accipiet ꝓ meritis. ꝛ sic cōpungit̃ in mente sua: ꝛ disponit se ad emēdationē prioris male vite. ps̄. Laboraui in gemitu meo lauabo per singl'as noctes lectū meū: lachrymis meis stratū meū rigabo. Quarto ꝓ recōpēsatione bn̄ficij gratis dati. ƀm qͦd dicimur agere gr̃as beneficioꝝ. Nā ex bn̄ficijs gratis exhibitis gr̃arum actio ꝯsurgit. Sunt aūt q̄nqꝫ effectꝰ gr̃e gratū faciētis in nobis. Primꝰ est vt anims sanct̃. Scdͦus est vt bonū velit. Tertiꝰ est vt bonū qͦd vult efficacit̃ operetur. Quartꝰ est vt in bono ꝑseueret. Quintus est vt ad gl'iam ꝑueniat. Vñ Aug.lib. de natura ꝛ gr̃a dicit. Preuenit vt sanemur subsequit̃ vt sanati vegetemur. preuenit vt vocemur: subsequit̃ vt glorificemur. ꝛ talis gr̃a est a tribꝰ. Pͦrio a deo tanꝙ̃ ab efficiente. ps̄. Gr̃am ꝛ gl'iam dabit dn̄s. Scdͦo a gr̃a gratis data tanꝙ̃ ab excitāte ꝛ ꝓmouēte. i. Coꝛ.xij. Unicuiqꝫ datur manifestatio spūs ad vtilitatem. Tertio est a libero arbitrio acceptante ꝛ ꝯsentiente. Nemo eñ est qui vltra generale auxiliū ꝛ gr̃am quo ad bona nature nō habeat gr̃am gratis datā ꝑ quā sepiꝰ ꝓmouet̃ ꝛ excitat̃ ad bonū. qꝛ vero nō sequit̃ illū influxuꝫ: ideo nō recipit gr̃am gratū facientē. Si eñ mens hūana disponeret se ad recipiendū gr̃am gratū facientē. postꝙ̃ ē mota ꝑ gr̃am gratis dataꝫ subito haberet eā. Vñ Aug.lib.i. ꝯfes. dic̄. Qui fec̄ te sine te: nō iustificabit te sine te. quia vero beatus georgiꝰ hāc gr̃am p̄ alijs xp̄ianis qui erant tunc t̄pis preaccepit. iō dicitur ꝙ per eam perfectus inuentus est.

Perfectus inuentus est

- In munitione.
- In obseruatione.
- In eruditione.
- In expugnatione.
- In passione.
- In glorificatione.

Primo beatus georgius perfectus inuentus est in munitione. Naꝫ strenuum militem decet habere munitionē

ꝯ copiã armature ↄuenientis. Eph. vi. Induite vos armaturã dei vt possitis stare aduersus insidias dyaboli. Ubi ponit q̄ttuor genera armature quibꝰ fuit munitꝰ beatus georgiꝰ. Primo habuit loricã iusticie. Sicut eñi lorica ex oĩ pte munit: sic ex oĩ pte iusticie btũs georgiꝰ fuit munitꝰ. a supiori p dei ⁊ ꝓximi dilectionẽ. ab inferiori p oĩm tpaliũ abiectionẽ. a dextris seruãdo in ꝓsperis tẽperantiã. a sinistris hñdo in aduersis patientiã ante ꝑicula ꝓcauendo. retro dei beneficia rememorãdo. Scd̃o habuit galeã. Caput eñi est mens. Galea est spes eterne salutis. i. Thessal. v. Induti galeã spem salutis. Heb. vi. Confugimꝰ ad tenendã ꝓpositã spem. Tertio habuit scutũ fidei. Dicit eñi fides scutũ: qꝛ ibi ↄstringuntur oĩa dyaboli tela. Eph. vi. In oĩbꝰ sumẽtes scutũ fidei in quo possitis oĩa tela neq̄ssimi ignea extinguere. Tum: qꝛ est tm̃ in sinistra. i. in p̃nti: ⁊ nõ in dextera. i. in futura vita. Tum qꝛ est de deo in quo sunt tres anguli. i. tres diuine ꝑsone. ⁊ tm̃ est vnũ scutũ. i. vnꝰ deus. Quarto habuit gladiũ spũs qđ est ṽbũ dei. Istud eñi gladiũ habuit valde acutũ p feruorẽ: valde limatũ p vite splendorẽ: euaginatũ ad vulnerãdos bonos p amorẽ: ⁊ ad feriendos malos per errorũ ⁊ ydolatrie destructionem: repositũ per discretionem. Ezechielis. xxi. Gladius exacutus est ⁊ limatꝰ.

Secundo btũs georgius

ꝑfectꝰ inuẽtꝰ est in obseruatiõe. Nã strenuũ militẽ decꝫ certare p honore dñi sui. ij. Thi. ij. Labora sicut bonꝰ miles iesu xp̃i. Strenuus miles dꝫ fideliť militare ⁊ pugnare p dño suo. Ille eñi est fidelis miles iesu xp̃i q̃ certat p honore ip̄iꝰ. ij. Thi. ij. Nõ coronabitur nisi q̃ legitime certauerit. Legitime aũt certat q̃ certantiũ regulã obseruat. que hꝫ quattuor capľa. Primũ est vt ab oĩbus nociuis. i. pctĩs ⁊ terrenis abstineat. i. Corinth. ix. Oĩs q̃ certat in agone ab oĩbus se abstinet. Secũdũ est vt nõ segniť: ꝫ fortiť pugnet ibidẽ. Sic pugno nõ quasi aerẽ verberans. Tertiũ est vt vsq̧ ad mortẽ in certamine ꝑseueret. Eccli. iiij. Usq̧ ad mortẽ certa p iusticia. Quartũ est vt in certamie nõ suũ: ꝫ dei honorẽ intẽdat. Sic fec̃ Joab dicens ad dauid. ij. Reg. xviij. Congrega reliquã partẽ ppľi ⁊c̃. ne noĩ meo ascribať victoria. Beatꝰ Georgiꝰ ista quattuor capitula diligenter obseruauit. Nam omnia terrena contempsit. quemadmodum christus qui paupertatem semper dilexit. Mathei. viij. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput suũ reclinet. Etiã fortiter dimicauit: quẽadmodũ xp̃s semꝑ laborauit in infantia in egyptũ fugiẽdo. in iuuentute ↄtinue ꝑdicando. in morte penas sustinẽdo. ps̃. Paupꝛ sum ego ⁊ in laboribꝰ a iuuẽtute mea. Insuꝑ vsq̧ ad mortẽ ĩ ꝓlio stetit. Nã ↄsiderauit ↄditionẽ milicie. Nomẽ eñi milicie est nomen officij ⁊ exercitij. Job. vij. Milicia est vita hoĩs suꝑ terrã. Et. i. Thi. vlti. Tu vero vigila: in omĩbus labora. preterea dei honorẽ in oĩbꝰ attendit. Nã cõsiderauit magnitudinẽ mercedis. i. Cor. iij. Unusq̄sq̧ ꝓpriã mercedẽ accipiet ꝫm suũ laborem. Sap. iij. Bonorũ laborũ gloriosus ẽ fructꝰ.

Tertio beatus georgius

ꝑfectꝰ inuẽtus est in eruditiõe. Nã strenuũ militẽ decet hr̃e sciaꝫ artis militaris. q̃ acq̄riť quadrupľr. Primo p alienã eruditionẽ. s. sacre scripture. Ephe. vi. Accipite armaturã dei vt possitis resistere in die malo: ⁊ in oĩbus ꝑfecti stare. Scd̃o p freq̄ntẽ militãtiũ considerationẽ. scꝫ xp̃i ⁊ militum eius. Jaco. v. Sufferentiam Job audistis ⁊ finem dñi vidistis. Tertio per crebram congressionẽ. Judic. v. Hee sunt gentes quas dominus dereliq̄t vt erudiret in eis hierľꝫ. Quarto p iugẽ tẽptationẽ. Jaco. i. Beatꝰ vir qui suffert tẽptationẽ ⁊c̃. Eccli. xxxiiij. Qui nõ est temptatus quid scit. Btũs georgiꝰ habuit robur virtutis ꝓpter animũ robustũ ad aggrediendũ. qui in mediũ hostiũ ꝓsiliens exclamauit. Oẽs dij gentiũ demonia: dñs aũt celos fecit. Sciebat eñi q̧ formidolosi de ꝓlio dei eijciunť. vt hꝫ Deut. xx. Etiã habuit gñosum animũ ad xp̃m sequẽdũ. Nã regẽ libie ꝓuincie de quattuor instruxit. scꝫ vt eccľiarum dei curaꝫ haberet. sacerdotes honoraret. diuinũ officiũ libenť audiret. ⁊ semꝑ pauperũ memor esset. Insuꝑ habuit manũ robustã ad aggrediendũ ⁊ feriẽdũ. Geñ. xlix. Manus tua in ceruicibꝰ inimicorũ tuorum. vt patuit q̃n draconẽ interfecit ⁊ filiam regis libie a faucibus eius liberauit. ps̃. Cõculcabis leonẽ ⁊ draconẽ. ⁊ ĩ eadẽ ꝓuincia baptizauit. xx. milia hoĩm exceptis puulis ⁊ mulieribꝰ. Preterea hũit dorsum robustũ ad sustinendũ q̃ multa tormẽta patiẽtissime sustinuit. ps̃. Supra dorsũ

meum fabricauerunt peccatores.

Quarto btũs georgius

pfect⁹ inuent⁹ est in expugnatiõe. Scti viri vincunt fallacias dyaboli sicut elephantes vincunt draconẽ q̃ insidiant̃ eis: ꝛ hoc quadrupliciter. Primo aquã cũ rostro in faciẽ draconis pijciẽdo. Sic scti viri vincũt dyabolũ qñ aquã lachrymose orõnis ꝯtra ipz pijciũt. Math. ix. Hoc gen⁹ demonioꝝ nõ eijcit̃ nisi in orõne ꝛ ieiunio. Sic btũs Georgius dñm exorauit vt tẽplũ cũ ydolis sic oĩo destrueret: quatin⁹ ad sui laudẽ ꝛ ppli ꝯũsionẽ nihil de eo penit⁹ remaneret. Statimq̧ ignis de celo descendẽs: templũ cum dijs ꝛ sacerdotib⁹ ꝯcremauit, terraq̧ se apiens oẽs coꝝ reliquias deglutiuit. Exo. xiiij. Submersi sunt quasi plũbũ in aquis vehementib⁹. ps. Contribulasti capita draconũ in aq̃s. Scd̃o caput ei⁹ cõterẽdo. Elephas em̃ caput draconis planta conterit: ꝛ tunc draco terribilẽ sibilũ emittit. Michee. i. Faciã planctũ velut draconũ. Sic scti viri virtutẽ dyaboli a fundamẽtis eneruãt. Abacuch. iij. Percussisti caput de bono ĩpij. Et btũs georgi⁹ facto signo cruc̃ hausit venenũ illesus. quo viso magus q̃ sibi illud parauerat cecidit ad pedes ei⁹ veniã lamentaliter petẽs: ꝛ se xp̃ianũ fieri postulauit. quẽ mox Dacian⁹ decollari fecit. Geñ. iij. Ipsa ꝯteret caput tuũ. Tertio dorsum opponendo. Elephas em̃ diligenter ventrẽ custodit ꝛ dorsum draconi opponit. Sic btũs georgius ꝯtra datianũ dorsum opposuit dũ alexandriã vxorẽ ei⁹ ꝯtra eũ ꝯuertit ꝛ xp̃ianã effecit. Threñ. iij. Dabis ei scutũ cordis laborẽ tuũ. Quarto mole corpis opprimendo. Sepe ei ꝯtingit ꝙ cũ draco cauda stringendo pedes elephãtis eũ ad terrã trahit ꝛ ipse elephas sup draconẽ cadẽs mole corporis eũ extinguit. Sic btũs georgi⁹ capitis abscisione martyriũ cõpleuit. ſ ignis de celo cecidit ꝛ datianũ cũ ministris ꝯsumpsit. Iere. xlvi. Fortis impegit in fortez: ꝛ ambo pariter corruerunt.

Quinto btũs georgius

pfect⁹ inuẽtus est in passiõe. Nã duos act⁹ memoria dignos fecit p amplitudine fidei xp̃iane: qb⁹ recte põt assimilari duob⁹ ducibus famosissimis gẽtilib⁹. Prim⁹ fuit curtius ꝛ animi ꝛ gñis nobilissim⁹ adolescens q̃ pietate erga patriã sic accẽsus fuit vt militarib⁹ insignijs ornat⁹ equũ ꝯscendẽs calcarib⁹ p̃mẽs sese p̃cipitẽ in voraginez atq̧ byatũ terre dederit. q̃ facto patriã a submersione liberauit. Eodẽ mõ btũs Georgi⁹ videns ciuitatẽ silenã puincie libie iã pene defecisse voracitate magni draconis cuius rabiẽ atq̧ furorẽ sedare nõ poterãt. cũ puẽtũ esset sorte ad filiã regis p liberanda patria ꝛ ad fidẽ xp̃i deducẽda equũ ascẽdẽs ꝛ cruce se muniẽs draconẽ ꝯ se veniẽtez audact̃ aggredit̃ ꝛ lanceã fortit̃ vibrãs ꝛ se deo cõmendãs ipm grauit̃ vulnerauit ꝛ ad terrã deiecit. quẽ tandẽ occidit ꝛ ciuitatẽ illã ad fidẽ xp̃i ꝯuertit. Scd̃s fuit codrus vltim⁹ rex atheniẽsiũ: q̃ cũ hr̃et gñe bellũ cũ doriẽsib⁹ oraclo apollis delphici cognuit athenas fore victrices si eo p̃lio ipse moreret̃. q̃ mox hitu mutato in mediũ hostiũ se iniecit. quo mortuo ciuitas liberata ẽ. Sic etiã cũ fides xp̃i in puincia libie grauẽ psecutiõnẽ pateretur a datiano p̃side: btũs georgi⁹ tactus dolore cordis intrinsec⁹ diuina reuelatõe monitus oĩa q̃ hẽbat disp̃sit paupib⁹. militarẽ hitũ abiecit: xp̃ianoꝝ hitũ induit: ꝛ se occidendũ p fide xp̃i libenter obtulit. Passus est aũt q̃druplex gen⁹ martyrij. Prio eculei extẽsionẽ. toti⁹ corpis laniationẽ. viscerum effusionẽ. salis ꝯfricationẽ. qd̃ gen⁹ martyrij satis fuit in btõ Vincẽtio. Scd̃o in sartagine plũbi liquorẽ vt cũ tali oleo assaret̃. qd̃ gen⁹ martyrij sol̃ fuit in Laurẽtio. Tertio rotã acut̃ gladijs vndiq̧ circũseptã. qd̃ gen⁹ martyrij sat̃ fuit ĩ Katherina. Quarto tractũ ad colla indomitoꝝ equoꝝ per totã ciuitatẽ. ſ in his oĩbus nõ potuit supari. Heb. xi. Fortes facti sunt in bello. Tandẽ capitis abscisione martyriũ cõpleuit. Et fides xp̃i in illa prouincia plurimũ profecit.

Sexto beatus georgius

pfect⁹ inuent⁹ est in glĩficatiõe. De⁹ em̃ glorificat̃ in cõcilio sctõꝝ: q2 gliosus ẽ in sctis suis faciẽs pdigia. Nã nõ deserit suos suos quoꝝ est protector in tpe tribulatiõis. Sicut fecit hodie btõ georgio quẽ adiuuit q̃druplicit̃. Prio vidẽs ipm tã crudelit̃ laceratũ pietate cõmot⁹ ad ipm venit ꝛ dulcit̃ ꝯfortauit. Osee. x. Cõuersum ẽ in me cor meũ. Scd̃o in carcere filiũ cuiusdã cecũ: surdũ: ꝛ mutũ pfecte sanauit. Etiã ducẽtos ꝛ triginta hoĩes a diu mortuos p̃ñte Datiano in noĩe iesu xp̃i resuscitauit. Io. xiiij. Qui credit ĩ me opa q̃ ego facio ꝛ ipse faciet ꝛ ma

iota horum faciet. Tertio imminēte eius
passione orauit dñm: vt quicunq; implora-
rent ipsius auxiliū petitiōis sue salutarē cō-
sequerent effectū. Et ecce diuina vox ad eū
venit dicēs. Ut sic fieret vt postulauit. Osee
xij. Inualuit ad angelū cōfortat⁹ est. fleuit et
rogauit eū. Quarto p suā passionē regnū
celeste sibi acq̄siuit. Mat. xi. Regnū celoꝝ
vim patit̄ et violēti rapiūt illud. Ad qd nos
perducat iesus xp̄s. Amen.

In festo sancti Marci euan-
geliste Sermo. xxvij.

In medio ecclesie ape-
i ruit os eius. Eccli. xv. et in ep̄la p̄-
sentis solēnitat. Beat⁹ Hieron.
in quadā glo. sup Marcū dicit sic. Marcus
euangelista seminat post matheū. fremit vt
leo: volat vt aquila: didicit vt hō: imolat vt
sacerdos: irrigat vt flumē: florescit vt ager:
feruet vt vinū. hec ille. Sup quo talem mo-
ueo q̄stionē. Utrū beat⁹ marc⁹ per miracu-
losam illustrationē: superne veritatis acce-
perit cognitionē. Ad istam q̄stionē r̄ndent
duo doctores noui testamēti. Prim⁹ ē be-
atus Hieron. in plogo sup marcū. dicēs sic
Marcus euāgelista dei elect⁹: et petri in ba-
ptismate filius: atq; in smone diuino disci-
pul⁹. Sacerdotiū i israel agēs: sm carnē le-
uita: cōuersus ad fidē xp̄i euangeliū in yta-
lia scripsit. ostēdens in eo qd generi suo de-
beret et xp̄o. hec ille. Secūdus est sanctus
Thomas p̄ma scđe. q. cx. art. i. dicēs sic. Co-
gnoscere ṽitatē est vsus quidē vel act⁹ intel-
lectualis luminis. q2 sm ap̄lm Eph. v. Oē
qd manifestat lumē est. Usus aūt quilibet
quēdā motū importat: large accipiēdo mo-
tum. sm q intelligere et velle mot⁹ quidem
esse dicunt. vt pz p philoso. iij. de aīa. Vide-
mus aūt in corporalib⁹ q ad motū nō solū
requirit forma q̄ est p̄ncipiū mot⁹ vel acti-
onis: sed etiā requirit motio p̄mi mouētis.
p̄mū aūt mouēs in ordine corporaliū ē cor-
pus celeste. Uñ ignis quātūcūq; habeat p-
fectū calorē nō alteraret nisi p motionē cele-
stis corporis. Manifestū ē aūt q sicut oēs
mot⁹ corporales reducunt in motuz celestis
corporis sicut in p̄mū mouēs corporale. ita
oēs mot⁹ tam corpales q̄ spūales reducūt
in p̄mū mouens simplicit qd est de⁹. et ideo
quātūcunq; natura aliq̄ corpalis vel spūa-
lis ponat pfecta nō pōt in suū actū pcede-
re nisi moueat a deo. que quidē motio ē sm
sue puidētie rationē et nō sm necessitatē na-
ture. sic motio celestis corpis. Nō solū aūt a
deo ē oīs motio sic a p̄io mouēte s3 ēt ab ipo
ē oīs formal pfectio sic a p̄mo actu. Sic igr
actio intellect⁹ et cuiuscūq; entis creati depē-
det a deo quātū ad duo. Uno modo iquātū
ab ipo hab3 formā p quā agit. Alio modo
inquantū ab ipo mouet ad agenduz. Una
queq; eñ forma indita reb⁹ creat a deo h3
efficaciaz respectu alicui⁹ actus determiātē
in quē pōt sm suā ppietatē. vltra aūt non
pōt nisi p aliquā formā supadditā. sicut aq̄
nō potest calefacere nisi calefacta ab igne.
Sic ergo intellect⁹ human⁹ hab3 aliquā for-
mam sc3 ipm intelligibile lumē qd est de se
sufficiēs ad quedā intelligibilia cognoscen-
da. Ad ea sc3 in quoꝝ noticiam p sensibilia
possum⁹ puenire. altiora vero intelligilia in-
tellect⁹ human⁹ cognoscere nō pōt: nisi for-
tiori lumine pficiat. sicut lumīe fidei vel p-
phetie: qd dr lumē grē inquantū est nature
supadditum. Sic ergo ad cognitionē cuius-
cūq; veri indiget hō auxilio diuino: vt intel-
lectus a deo moueat ad suū actū. nō aūt in-
diget ad cognoscendū ṽitatē in oīb⁹ noua
illustratiōe supaddita naturali illustrationi
sed in q̄busdā que excedūt naturalē cogniti-
onē. Tamē quādoq; de⁹ miraculose p suaz
grām aliq̄s instruit de his q̄ p naturalē rati-
onē cognosci possunt sicut et quādoq; mira-
culose facit q̄da3 que natura facere pōt. hec
Tho. Sciendū q ad toti⁹ eccl'ie vtilitatez
de⁹ sui grā cōtulit septē dona. Primū est
archanoꝝ cognitio prophetica reuelatione.
Considerandū est eñ vt dic sanctus Tho.
scđa scđe. q. clxxi. art. iij. Qd q2 pphetia ē de
hijs q̄ pcul a nostra cognitōe sunt: tāto ali-
qua magis pprie ad pphetiā ptinēt: quāto
longi⁹ a cognitōe hūana existunt. Horū au-
tem est triplex gradus. Quoꝝ vn⁹ est q̄ sūt
pcul a cognitōe hui⁹ hoīs siue sm sensuz si-
ue sm intellectū. nō aūt a cognitōe oīm ho-
minū. Sicut sensu cognoscit aliq̄s hō q̄ sūt
sibi p̄sentia sm locuz: q̄ tñ ali⁹ hūano sensu
vtpote sibi absentia nō cognoscit. Et sic heli-
seus pphetice cognouit q̄ giezi discipul⁹ ei⁹
in absentia fecerat. vt habet. iiij. Reg. v. Et
similit cogitatōes cordis vni⁹ alteri pphe-
tice manifestāt. vt dr. i. Coꝝ. xiiij. Et p hūc
modū etiā ea q̄ vn⁹ scit demōstratiue: alij po-
test pphetice reuelare. Secūdus aūt gra-
dus est eorum q̄ excedunt vniuersaliter co-
gnitionē oīm hoīm. nō quia sm se non sunt

cognoscibilia: sed ꝓpter defectū conditiōis humane. sicut misteriū trinitatis qḋ reuelatum est per seraphin dicentia. Sanct᷒. Sanctus. Sanct᷒ ⁊c. vt habet̄ Esa. vi. Vltim᷒ aūt grad᷒ est coꝝ que sunt ꝑcul ab oīm hominū cognitiōe: q2 in seipis nō sunt cognoscibilia: vt contingētia futura. quoꝝ veritas nō est determinata. ⁊ q2 qḋ est vniuersaliter ⁊ ꝭm se poti᷒ est eo qḋ est ꝑticularit̄ ⁊ ꝑ aliud. Ideo ad ꝓphetiā ꝓpriissime pertinet reuelatio euentuū futuroꝝ. Vñ ⁊ nomen ꝓphetie sumi videt̄. Vñ Greg. dic̄ sup Ezechielē. Qḋ cū ideo ꝓphetia dicta sit ꝙ futura p̄dicat. Quādo de p̄terito vel de p̄nti loquitur rationē sui noīs amittit. Sic ergo de ꝓphetia loq̄mur inquantū ordinat̄ ad fidē deitatis sic quidē creuit excellenti᷒ ꝙ̄ ante. Nam in tempe gr̄e sup reuelatiōe facta apostolis de fide vnitatis ⁊ trinitatis: fundatur tota fides eccl̄ie. ꝭm illud Math. xvi. Sup hanc petrā. s. cōfessionis tue. edificabo ecclesiā meā. Etiā quantū ad fidē incarnatiōis xp̄i. quāto aliq̄ fuerūt xp̄o ꝓpinquiores plenı᷒ instructi sunt. ⁊ ideo quolibet tempe instructi sunt hoīes de agēdis. ꝭm ꝙ erat expediens ad salutē electoꝝ. Quia vt dicit̄ Prou. xxix. Cū defecerit ꝓphetia dissipabit̄ pp̄ls. hec Tho. Beat᷒ marc᷒ cognitionē archanoꝝ ꝓphetica reuelatiōe habuit: cū euāgeliū conscripsit. Secundū est archanorū reuelatio aperta visione. Nam visio ꝓphetica non est visio ip̄ius diuine essentie. nec in ipsa diuina essentia vident ꝓphete ea q̄ vident. Sed in quibusdā similitudinib᷒ ꝭm illustrationē diuini luminis. vt dicit Diony. iiij. ca. Cele. ierar. Tamen moyses ⁊ paulus in raptu viderūt diuinā essentiā. vt dic̄ Aug. lib. de videndo deū. Beatus marc᷒ licet audierit a petro euangeliū qḋ scripsit. creditur tamē ꝙ rapt᷒ fuerit ad contēplationē diuine essentie: q̄n aquilegie iterū euāgeliū scripsit. vnde tot᷒ resoluebat̄ ⁊ abstrahebat̄ a sensib᷒ ⁊ īmobilis reddebat̄. q̄n cōtingebat eū scribere. nō eñ nisi in eccl̄ia illud scripsit ad se aūt reuersus memor p̄oris visionis mira dulcedine ⁊ deuotiōe tot᷒ lachrymis perfundebat̄: ⁊ sic nō tam ex auditu a petro ꝙ̄ ex clara visione diuinitatis ⁊ humanitatis xp̄i scripsit euangeliū in aquilegia. Tertiū est archanoꝝ insinuatio mira locutiōe. Nam sicut dr̄. i. Coꝛ. xij. Manifestatio sp̄us dat̄ ad vtilitatē eccl̄ie. idō apostoli sufficient̄ fuerunt instructi diuinit᷒ in linguis oīm gentium: quantū requirebat̄ ad fidei doctrinā. Vñ glo. Act. ij. dicit. Maiori miraculo factum est ꝙ ip̄i oīm linguarū generib᷒ loquerent̄: q2 hoc ꝑtinebat ad perfectionē scientie ip̄oꝝ: per quā non modo loqui: s; etiā intelligere poterant q̄ ab alijs dicebant̄. Beatus marc᷒ replet᷒ sp̄ūsctō linguis oīm gentium loquebat̄. Nam euangeliū qḋ scripsit rome greco sermone scripsit. Qḋ aūt scripsit aquilegie: latino sermone dictauit. cū tamen ip̄e lingua hebrea loq̄ret̄. Quartū est archanorum cōprobatio miraculoꝝ operatōe. Nam sp̄ūssanct᷒ sufficient̄ prouidet ecclesie in his que sunt ad salutē vtilia. Sicut aūt oportet ꝙ noticia quā quis diuinit᷒ accipit in noticiam alioꝝ deducat̄ ꝑ donū linguarū ⁊ ꝑ gratiam sermonis. ita necesse est ꝙ sermo platus ꝯfirmet̄ ad hoc ꝙ credibilis fiat. hoc autem fit per operationem miraculoꝝ. ꝭm illud Marc. vlti. Sermonē cōfirmāte sequētib᷒ signis. Beat᷒ marc᷒ v̄tutes innumeras egit qui veniens p̄mo aquilegiā curauit a lepra arnulphum filiū illustris viri ⁊ p̄marij. s. vlphi. quos cū innumera m̄ltitudīe ad fidē xp̄i cōuertit ⁊ baptizauit. Quintum est archanoꝝ acceptatio intrinseca ꝑmutatione. Nam sp̄ūssanct᷒ nō deficit in aliquo qḋ pertineat ad eccl̄ie vtilitatē: ideo ꝓuidit vt aliquis sic efficaciter loquat̄ ꝙ auditorea flectat ad implendū ea que v̄bis signant̄. Ad qḋ quidē efficiendū sp̄ūsctūs vtitur lingua hoīs quasi quodā instrumēto. Ipse aūt est qui ꝑficit operationē interius. Vñ Greg. in omel. pentheco. dicit. Qḋ nisi corda auditorum sp̄ūssanct᷒ repleat vox docentiū ad aures corporis incassum sonat. Beat᷒ marc᷒ sic efficaciter locut᷒ est ꝙ nō solū aquilegiā sed etiā alexandriā fidei xp̄i subiugauit. vñ Phylo. dicertissim᷒ iudeoꝝ dic̄. Qḋ in primo ingressu ei᷒ maxima multitudo in fide xp̄i ⁊ deuotōe ⁊ cōtinētie obseruatōne adunata est. Deinde iuit egyptū. vbi idola destruxit maximā multitudinē cōuertit ⁊ v̄tutes multas fecit. inde venit Cyrenem ⁊ pentapolim vbi cecos illuminauit: mortuos suscitauit q̄s baptizauit ⁊ in fide xp̄i cōfirmauit. Sextū est archanoꝝ ꝑstatio aīe gratificatione. Nam hō peccando deum offendit: offensa aūt nō remittit̄ alicui nisi ꝑ hoc ꝙ anim᷒ offensi pacat̄ offendenti. ⁊ ideo ꝭm hoc pctm̄ nobis remitti dr̄. ꝙ de᷒ nobis pacatur. que quidē pax cōsistit in dilectōne qua de᷒ nos diligit. Dilectio aūt dei quantū

est ex parte actus diuini est eterna ⁊ īmuta bilis. Sed quantū ad effectū quē nobis im primit quādoq̧ interrūpit̄ put scȝ ab ipso quādoq̧ deficimꝰ ⁊ quandoq̧ iterū recupe ramꝰ. Effectꝰ aūt diuine dilectiōis in nobis qui p pctm̄ tollit̄ est grā qua hō fit dignus eterna vita a qua pctm̄ mortale excludit. et ideo nō posset intelligi remissio culpe: nisi cēt infusio grē: ⁊ ppt̄ hoc spūssanctꝰ puidit ec clesie de sacramēto penitentie per qđ posset q̄s grām perditā recuperare. Beatꝰ marcꝰ diligentissime curauit vt vicijs ⁊ erroribus detentos ad penitentiā adduceret: vt grām spūssancti acquirerēt. Vn̄ Petrꝰ damianꝰ de eo dic̄ sic. Tantā ei deꝰ apud alexandriaȝ p̄rogauit grām: vt oēs qui tunc ad fidei ru dimenta confluerent mox p continentiā et sancte cōuersatiōis instantiā tanq̄ ad mo nastice pfectiōis fastigiū peruolarent. Se cundū est archanoꝝ illustratio gratuita re ductione. Nam grā gratis data ordinat̄ ad hoc q̧ hō alteri cooperēt vt reducat̄ ad deū homo aūt ad hoc opari nō pōt interiꝰ mo uendo. hoc em̄ soliꝰ dei est: sed solū exterius docendo vel psuadendo. ⁊ ideo grā gratis data ptinet ad ea quibꝰ hō indiget vt alterū instruat in rebꝰ diuinis q̄ sunt sup̄ rationeȝ. Non oīa aūt beneficia q̄ nobis cōceduntur diuinitꝰ grē gratis date dicunt̄: sed solū illa que excedūt facultatē nature. Sicut q̧ pisca tor abundet sermone sapiētie ⁊ sciētie ⁊ hu iusmodi. nō tm̄ in seipo recte sentiēdo de di uinis: sed etiā alios instruēdo ⁊ cōtradicen tes reuincendo. Beatꝰ marcꝰ tanta sapien tia effulsit q̧ hermacoram ciuē aquilegien sem ad fideȝ xp̄i conuertit. ⁊ secum romam adduxit vt eū aquilegie beatꝰ petrꝰ in ep̄m cōsecraret. Suscepto itaq̧ hermacoras pō tificatꝰ officio: cum aquilegiensem ecclīam optime gubernasset. tandē ab infidelibꝰ ca pitur: ⁊ ibideȝ martyrio coronat̄. Ecce quō beatꝰ marcꝰ in medio ecclīe aperuit os ad suscipienda dona dei. quibus merito fieret vtilis toti collegio ecclīe catholice ad semi nandum fidem xp̄i. Aperuit os eius.

- Ad mundanoꝝ derelictionē.
- Ad altissimoꝝ contēplationē.
- Ad reorum cōuersationē.
- Ad cruciandoꝝ perpessionē.
- Ad venetoꝝ gubernationē.
- Ad supplicandoꝝ impetrationē.

Primo beatus marcus

aperuit os eius. i. intellectū ad mundanoꝝ derelictionē. Sciendū q̧ inter grauia pctā que regnabant in mundo erat pctm̄ infideli tatis. Joh. xvi. Arguet mundū de peccato, quia non crediderunt in me. Unde Augu. exponens illud Joh. Si non venissem ⁊ lo cutus eis nō fuissem peccatū non haberent dic̄ sic. Magnū quoddā pctm̄ sub generali nomīe vult intelligi. hoc em̄ est pctm̄ infide litatis: quo tenent̄ cuncta peccata. hec ille. Oīe em̄ pctm̄ formaliter consistit in auer sione a deo. Vn̄ tanto aliqđ pctm̄ est graui us q̄to p ip̄m hō magis separat̄ a deo. Sȝ p infidelitateȝ hō maxime a deo elongat̄: qr nec verā dei cognitionē hȝ per falsam aūt co gnitionē ip̄iꝰ nō appropinquat̄ ei: sed mag ab ip̄o elongat̄: nec pōt esse q̧ deum cogno scat q̄ falsam de eo opinionē hȝ. qr id qđ ip̄e opinat̄ nō est deꝰ. Vn̄ manifestū est q̧ pec catū infidelitatis est maiꝰ oībꝰ pctīs q̄ con tingunt in puersitate moꝝ. Qđ pȝ in septeȝ generibꝰ pctōꝝ. Primo infidelitas est gra uius pctm̄ q̄ supbia. Nam celsitudo quā su perbꝰ inordinate appetit ₰m suā rōnē. non habȝ maximā repugnantiā ad bonū ₰tutis qr etiaȝ ex bono ₰tutis cōsurgit. Vn̄ Aug. dic̄. Qđ supbia etiā bonis operibꝰ insidiat̄ vt pereāt. ⁊ ps. dic̄. In via hac q̄ ambulabā abscōderūt supbi laqueū mihi: ⁊ iō motꝰ su perbie occulte surrepens nō hȝ maximā gra uitatē. Sed pctm̄ infidelitatis grauiꝰ reddi tur cū ex contēptu diuine maiestatis proce dat. Secūdo infidelitas est grauiꝰ pctm̄ q̄ inuidia. Non em̄ inuidia est maximū pctōꝝ qr duȝ q̄s vani noīs potentiā appetit: ne q̄s hāc adipisci valeat tabescit. Sȝ infidelitas est q̄dā inuidentia frat̄ne grē ₰m quā aliq̄s dolet de ip̄o augmēto grē dei. ⁊ nō solū de bo no pximi. ⁊ sic est pctm̄ in spm̄scm̄. qr p hāc inuidētiaȝ quodāmodo hō inuidet spūiscto q̄ in suis opibꝰ glorificat̄. Tertio infidelitas est grauiꝰ pctm̄ q̄ auaricia. Nam oīe pctm̄ ex hoc ip̄o qđ est malū consistit in quadam corruptōe seu p̄uatione alicuiꝰ boni ⁊ sic ex parte boni qđ per pctm̄ cōtemnit̄ vel corrū pitur: quāto maiꝰ est: tanto pctm̄ grauiꝰ est. ⁊ ₰m hoc pctm̄ infidelitatis qđ est cōtra de um est grauissimū. ⁊ sub hoc est pctm̄ qđ est contra personā hoīs: sub quo est pctm̄ qđ ē cōtra res exteriores q̄ sunt ad vsum hoīs de putate: qđ videt̄ ad auariciā ptinere. Quar to infidelitas ē grauiꝰ pctm̄ q̄ ebrietas. nā ex hoc dr̄ aliq̄d esse malū: qđ priuat bonum

Unde quãto mai⁹ est bonuz qd̓ priuaꝛ per malũ:tanto malũ graui⁹ est. Manifestum est aũt ꝙ bonũ diuinũ est mai⁹ ꝙ̄ bonũ humanũ.⁊ ideo pctã que sunt directe cõtra deum:vt puta infidelitas sunt grauiora peccato ebrietatis qd̓ directe opponiꝛ bono rationis hũane. Quinto infidelitas est grauius pcm̃ ꝙ̄ desperatio. Nam infidelitas ꝓuenit ex hoc ꝙ hõ ip̃am dei ꝟitatẽ nõ credit Desperatio aũt ex hoc ꝙ hõ nõ sperat se bonitatẽ dei adepturuz. Unde infidelitas est cõtra deũ ſm ꝙ in se est. Desperatio autez ſm ꝙ ei⁹ bonũ participaꝛ a nobis. idõ maius pcm̃ est ſm se: loquẽdo nõ credere dei ꝟitatẽ ꝙ̄ nõ sperare cõseq̄ gloriã ab ipso et ita infidelitas ẽ graui⁹ pcm̃ ꝙ̄ desperatio.

Sexto infidelitas est graui⁹ pcm̃ ꝙ̄ odiũ dei. Nam ip̃a infidelitas nõ habz rõnẽ culpe nisi inquantũ est volũtaria.⁊ ideo tanto est grauior quãto est magis volũtaria. Qd̓ aũt sit volũtaria ꝓuenit ex hoc ꝙ aliq̄s habet odio ꝟitatẽ que ꝓponitur. Ueritas em̃ odiũ parit.aliq̄s aũt odit deũ inquantũ est actor penarũ. Sed multi odiunt penas:q̄ tñ eas patienꝛ tolerant ex reuerẽtia diuine iusticie. Unde Aug. dicit x. ꝯfes. ꝙ mala penalia deus tolerare iubet non amari. Septimo infidelitas est graui⁹ pcm̃ ꝙ̄ excusatio peccati. Naz infidelitas est quedã blasphemia contra deũ. Blasphemia aũt opponiꝛ confessioni fidei:⁊ ideo habet in se grauitatẽ infidelitatis ⁊ aggrauaꝛ pcm̃ si sibi ꝓueniat detestatio volũtatis. Excusatio aũt pcti est q̄dam circũstantia aggrauans oẽ pcm̃. Unde pꝫ ꝙ infidelitas ſm gen⁹ suũ est maximuz pcm̃ ⁊ p̄cipue gentiliũ qui in pluribus errãt. Infidelitas em̃ eorũ maxime renitiꝛ fidei. Quia vero iudei susceperunt figurã fidei in veteri lege: quã male interpretãtes corrumpunt:ideo ipsoꝝ infidelitas est graui⁹ pcm̃ ꝙ̄ infidelitas gentiliũ qui nullo modo legẽ moysi susceperũt. Beat⁹ marc⁹ oĩa ista ꝓuidens relicta domo ⁊ cognatiõe mũdana atq̄ꝫ infidelitate iudeoꝝ cũz btõ petro romã ꝓfect⁹ est. vnde secut⁹ est eũ tanq̄ ouis pastorem suũ. i. Petri. ij. Conuersi estis ad pastorem animarũ vestrarũ. tanq̄ discipulus magistrũ suũ. Prouer. i. Audiẽs sapiens sapientior erit:⁊ tanq̄ fili⁹ patrẽ suũ. i. Petri vlti. Salutat vos marc⁹ fili⁹ me⁹. Fuit em̃ fili⁹ beati petri:q2 ip̃m ꝓprijs manib⁹ baptizauit baptismo fluminis. Unde fact⁹ est pur⁹ ꝑ ablationẽ culpe originalis. quẽ spũssctũs prius baptizauerat baptismo flaminis per ablationẽ culpe actualis. Qui tandẽ a xp̄o baptizat⁹ est baptismo sanguis ꝑ ablationẽ oĩs miserie ⁊ penalitatis. Unde fact⁹ est purissimus. Prouer. xxv. Aufer rubiginem de argento ⁊ egredieꝛ vas purissimũ.

Secundo beatus marcus

aperuit os. i. intellectũ ad altissimoꝝ cõtemplationẽ. Sciendũ ꝙ oportet nos ascẽdere ad cõtẽplationẽ diuine maiestat̃ dũ in hoc mũdo sum⁹. ps. Ascẽsiones i corde suo disposuit in valle lachrymarũ: q̃m ibunt de ꝟtute in ꝟtutẽ videbiꝛ de⁹ deoꝝ in syon. Sunt aũt octo grad⁹ hui⁹ ascẽsus. ſm illd̓ Ezech. xl. Octo grad⁹ erant quib⁹ ascendebaꝛ per eã:⁊ in octo gradib⁹ ascensus ei⁹. Hos gradus enũerat petr⁹. ij. Pet. i. dicẽs sic. Uos aũt curaz oẽm subinferẽtes ministrate in fide ꝟtutẽ:in ꝟtute aũt sciam in sciẽtia autẽ abstinentiã. in abstinẽtia aũt patiẽtiã. in patiẽtia aũt pietatẽ. in pietate aũt fraꝛnitatis amorẽ. i amore aũt fraꝛnitat̃ charitatẽ. hec em̃ si vobiscum assint ⁊ superẽt nõ vacuos: nec sine fructu vos cõstituẽt in dñi nostri iesu xp̄i cognitiõe. vbi ponit tres ꝟtutes in nobis quãtũ ad boni introductionẽ. tres alias ad mali expulsionẽ:⁊ duas alias ad meritoriam oꝑationez. Respectu boni p̄ma ꝟtus est fides viuificãs: q2 accedentẽ ad deũ oportet credẽ q2 est:⁊ ꝙ credentib⁹ in se remunerator sit. Heb. xi. Secũda est constãtia fortificans ne ꝑ tẽptatiões decidat. Ecc. ij. Fili accedẽs ad seruitutẽ dei sta in iusticia ⁊ timore ⁊ p̄para aĩam tuã ad tẽptationẽ. Tertia est scientia vel discretio dirigẽs. Naz ſm Bern. Discretio nõ solũ est ꝟtus ſ; etiã auriga ꝟtutũ: sine qua ꝟtus viciũ est. Respectu mali abijciendi sunt tres ꝟtutes. Prima est abstinẽtia malis resistẽs. i. Thessal. iiij. Hec est volũtas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatiõe: ⁊ sciat vnusquisq̄ꝫ vas suũ possidere in sanctificatiõe ⁊ honore. Secũda est patiẽtia ip̃a mala sufferens. Heb. x. Patiẽtia nobis necessaria ẽ. vt voluntatẽ dei facientes reportemus magnam ꝓmissionẽ. Tertia est pietas cõpatiens. i. Thi. iiij. Exerce teip̃m ad pietatẽ. Nã corporalis exercitatio ad modicũ vtilis est. pietas autem ad omia vtilis est ꝓmissionem habẽs vite q̄ nũc est ⁊ future. Respectu ꝟo meritorie operationis sunt due ꝟtutes necessarie. scꝫ dilectio fraternalis ꝓximi

zelans: ⁊ charitas deum amans. Nã in his duobꝰ mandatis vniuersa lex pendet ⁊ prophete ⁊c. Beatus marcus his octo gradibus in deũ ascendit, ꝓpterea factꝰ est testis xp̃i. ⁊ notariꝰ sp̃usſcti. de xp̃o erãt testificanda quattuor. Primo humanitas: ⁊ de hoc testimoniũ perhibuit matheus: qui eiꝰ genealogiã cõtexuit. ideo in figura hoĩs describitur. Secũdo diuinitas ⁊ de hoc testimonium perhibuit iohãnes: qui altissime volauit dicẽs. In ꝑncipio erat ꝟbũ. idõ in figura aq̃le ponit̃. Tertio passio: ⁊ de hoc lucas testimoniũ ꝑhibuit: qui eã apertius explanauit idõ in figura vituli q̃ offerebat̃ in sacrificiũ designat̃. Quarto resurrectio: ⁊ de hoc testimoniũ perhibuit marcꝰ. qui ip̃am elegãter cõscripsit. ideo in specie leonis figurat̃: q: leunculus ad clamorẽ patris die tertia suscitatur. de his q̃ttuor testibꝰ dr̃ Ezech. i. Similitudo aũt vultꝰ eoꝝ facies hoĩs ⁊ facies leonis a dextris ip̃oꝝ q̃ttuor. facies aũt bouis a sinistris ip̃oꝝ q̃ttuor: ⁊ facies aq̃le desuper ip̃oꝝ q̃ttuor. Et Apoc. iiij. dr̃. Primũ aĩal est simile leoni. Secundũ aĩal simile vitulo. Et tertiũ aĩal habẽs faciẽ quasi hoĩs. Et quartũ aĩal simile aquile volanti ⁊c.

Tertio btũs marcus aperuit os. i. intellectũ ad reoꝝ conuersationẽ

Sciendũ q̃ paulꝰ vas electiõis ad tertiũ celũ rapꝰ marcũ sibi vtilẽ in ministeriũ predicationis asseruit. ij. Thim. vlti. dic. Marcum assume ⁊ adduc tecũ. est eñ mihi necessarius in ministeriũ. vbi manifeste ostendit q̃ ꝓfundus fuerit in diuina sapiẽtia: q̃ gratiosus in doctrina: q̃ ꝑfectus in vita q̃ magnanimꝰ ⁊ fortis in defensione fidei catholice. mũdus eñ erat ꝯtra deũ munitꝰ. Ideo paulꝰ cupiebat marcũ secũ habere vt tanq̃ duo pugiles mundũ contra deũ munitũ facilꝰ expugnarent. Ecc. iiij. Meliꝰ est duos esse simul q̃ vnũ. Mũdus erat tenebrosus ideo cupiebat ip̃z habere secũ. vt tanq̃ duo lumiaria mundũ ampliꝰ illustrarẽt. Geñ. i. Fecit deꝰ duo magna luminaria: qm̃ vterq̃ sapiẽtiã a deo didicerat. paulꝰ ꝑ raptũ. marcus ꝑ sp̃usſcti reuelationẽ. Ecc̃. xv. Impleuit eũ dñs sp̃u sapiẽtie ⁊ intellectꝰ. Mũdꝰ erat aridꝰ. idõ cupiebat ip̃m habere secũ: vt tanq̃ duo flumĩa paradisi mũdũ aridũ amplius irrigarẽt. ps. Flumẽ dei repletũ ẽ aq̃s. Magnꝰ fluuiꝰ ex ore pauli emanauit: qñ in celũ rapꝰ sua doctrina in ep̃lis, mũdũ fecũdauit. Magnꝰ fluuiꝰ ex ore marci emanauit qñ sua doctrina in euãgelio mundũ irrigauit. Primo qñ patris testimoniũ sup xp̃m introduxit. Secũdo qñ xp̃m nos ad hũilitatem exemplo pueri exhortantẽ adduxit. ca. ix. Tertio qñ ad dilectionẽ dei ⁊ ꝓximi nos induxit. ca. xij. Quarto qñ nos a malis abstinere instruxit. ca. viij. Quinto qñ presumptuosos ꝑ cõminationẽ pene ꝑterruit. ca. xiij. Sexto qñ leues ꝑ infirmitatez cõstãtie admonuit. ca. iiij. Septimo qñ sup̃bia a mẽtibus nostris euulsit. ca. xiiij. Octauo qñ pestem auaricie radicitꝰ extirpauit. c. v. Nono qñ morbũ luxurie fugauit c. ix. Decimo qñ ꝑfectionẽ mĩsericordie in nobis plantauit. c. vij. Et sic mũdũ ad ꝟtutes durũ emolliuit ⁊ inflexit: vt sic possit dicere illud Ioh. xvij. Pater manifestaui nomen tuũ hoĩbꝰ quos dedisti mihi.

Quarto beatus marcus aperuit os. i. intellectũ ad cruciandoꝝ ꝑpessionẽ.

Sciendũ q̃ sicut leo est fortissimus bestiarũ ⁊ ad nulliꝰ pauet occursuz. Sic beatus marcꝰ int̃ tormentoꝝ supplicia fuit imperterritꝰ. Cuiꝰ passio fuit valde acerba. vt ꝑz ex q̃ttuor. Primo q: fuit bis ꝑ ciuitatẽ fune ligato ad collũ eiꝰ tractꝰ. vñ dicebant. Trahamꝰ bubalũ ad locũ buculi. i. bubulci. Erat eñ locꝰ extra ciuitatẽ alexandrie iuxta mare q̃ sic vocabat̃. in q̃ erat cõstructa ecclesia a xp̃ianis in honorẽ btĩ marci. Secũdo fuit in toto corꝑe laceratꝰ Tertio fuit totꝰ sanguĩe cruentatꝰ. Quarto fuit in carcere reclusus. In his oĩbꝰ imitatꝰ est xp̃m: qui fune ad collũ fuit ad crucẽ tractꝰ totꝰ in cruce laceratꝰ: totꝰ sanguĩe rubricatꝰ ⁊ in carcere flagellatꝰ. tamẽ meruit beatꝰ marcus in hac acerbitate q̃druplicẽ cõsolationẽ. Primo diuinã confortationẽ. nã ip̃e dñs iesus xp̃s eũ visitauit: eũq̃ ꝯfortauit dicẽs. Pax tibi marce euãgelista meꝰ. Noli timere: quia ego sum tecũ vt eruã te. Secũdo angelicaz ꝯsolationẽ. nã angelꝰ ad eũ in carcerẽ venit ⁊ ip̃m multiplicit̃ cõsolatꝰ fuit dicens. Ecce nomẽ tuũ in celo scriptũ est. sociusq̃ factus es sup̃narũ ꝟtutũ. Tertio miraculosam ꝓtectionẽ. Nã cũ pagani vellẽt corpꝰ eiꝰ comburere subito aer turbat̃: grando exorit̃: tonitrua intonãt: fulgura coruscãt: ita vt quilibet euadere niteret̃. ⁊ sic sctm̃ corpꝰ ibidez intactũ reliq̃runt. Quarto glĩosaz venerationẽ. nã xp̃iani corpꝰ eiꝰ rapuerũt: ⁊ in ce-

clesia cū omni reuerētia sepelierūt. Sed qꝛ sic dulcit̄ cōfortat⁹ est. iō in sua passione ondit signa sue deuotiōis quēadmodū xp̄s. Nam xp̄s grās egit deo patri. Luc. xxij. Accepto calice grās agebat ⁊c. Orauit etiam p suis crucifixorib⁹ dicēs. Pat̄ ignosce illis ⁊c. orauit p seipō dicēs. In man⁹ tuas commēdo spm̄ meū. Eodē modo btūs marc⁹ dū p ciuitatē traheret̄: grās deo referebat p suis occisorib⁹ exorabat: seipm̄ deo recōmēdabat dicens. Pat̄ in man⁹ tuas cōmēdo spm̄ meū. ⁊ sic spm̄ exalauit.

Quinto beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad venetoꝝ gubernationē. vn̄ Petr⁹ dam̄. ait. Beata es o alexādria triūphali hui⁹ sanguie purpurata. felix ⁊ tu ytalia corpis hui⁹ thesauro diues effecta. h̄ ille. Nā veneti corpis hui⁹ dignitatē p grādi nobilitate cogitātes: ip̄z venetias trāstuleꝛt. vbi eccl̄iaz mire pulchritudīs ei⁹ noi fabricaueꝛt. ⁊ qꝛ nobilitatē ⁊ dignitatē suaz veneti a btō marco denoīari volueꝛt. iō circa hoc vidēda sūt duo. Prīo vn̄ sumat̄ nobilitas. Secūdo vtrū regimen venetoꝝ sumat dignitatē eo ꝙ p nobiles ⁊ p̄marios sue ciuitat̄ admīstrat̄ ambo h̄ titulo scti marci insigniunt̄. Prīo vidēdum ē vn̄ sumat̄ nobilitas a q̄ p̄maꝛie veneti dicunt̄ nobiles. Triplex em̄ ē nobilitas. s. minima ⁊ material̄. ⁊ hec ē nobilitas sanguis q̄ oīb⁹ ē cōis. Vnō Sen̄. ep̄l̄a. xliij. dic̄ sic. Plato ait. Neminē regem nō ex s̄uis eē oriūdū. neminē seruū nō ex regib⁹. Oīa ista larga varietas miscuit ⁊ sursū deorsū fortuna v̄sauit. Quis ē gn̄os⁹ ad v̄tutū bn̄ a natura cōposit⁹. Hoc vnū intuēdū ē: alioqn si ad vetera reuocas nemo n̄ inde ē an̄ qd̄ nihil ē. A prīo mūdi ortu vsq3 in h̄ tp̄s pduxit nos ex splēdidis sordidisq3 alt̄nata series. h̄ ille. Hec em̄ nobilitas ē ad bonū excitatiua. vn̄ Sen̄. ep̄l̄a. xxxviij. dicit sic. Hab3 em̄ h̄ optimū in se gn̄osus anim⁹ qd̄ ꝯcitat̄ ad honesta. neminē excelsi īgenij virū: hūilia delectant ⁊ sordida. magnarū rerū spēs ad se vocat ⁊ extollit. Quēadmodū flāma surgit in rectū iacere ac depmi nō pōt nō mag̃ ꝙ qescere. ita nr̄ anim⁹ in motu est eo nobilioꝛ ⁊ actuosioꝛ q̄ vehemētioꝛ fuerit Sz felix q̄ ad meliora hūc ip̄etū dedit: ponet se ext̄ ius: ditōnē q3 fortune. secūda tēperabit adūsa cōminuet: ⁊ alijs admirāda despiciet h̄ ille. Alia ē nobilitas maioꝛ ⁊ formal̄: que oīb⁹ est possibilis. vn̄ Sen̄. ep̄l̄a. xliij. dic̄ sic

Bona mēs oīb⁹ pat3. Oēs de h̄ sum⁹ nobiles. nō reijcit queq̄ ꝙ ph̄ia nec eligit oīb⁹ lucet. Patriti⁹ Socrates nō fuit cleātea aquā trax it: ⁊ rigādo orto locauit man⁹. Platonē nō accepit nobilē ph̄ia: s̄ fecit. Quid ē q̄re desperes his te posse fieri parē? Oēs hi maiores tui sūt si te illis geris dignū. Geres aūt si p tin⁹ tibi ip̄e psuaseris a nullo te nobilitate supari. Oīmb⁹ nob totidē an̄ nos sūt. nulli⁹ nō origo vltra memoriā iacet. Non facit nobilē atriū plenū fumosis imaginib⁹. nemo i gl̄iaz nr̄am vixit: nec qd̄ an̄ nos fuit nr̄m ē. Anim⁹ fac̄ nobilē cui ex q̄cunq3 ꝯditōe sup fortunā lic3 surgē. h̄ ille. ⁊ Ouidi. li. de nuce. dic̄ sic. Nobilitas hoīs mēs ⁊ deitat̄ imago. Nobilitas hoīs v̄tutū clara ꝓpago. Nobilitas hoīs hūilē releuare iacentē. Nobilitas hoīs mētē frenare furētē. Nobilitas hominis nullū nisi turpe timere. h̄ ille. Tertia ē nobilitas ex vtraq3 cōposita: q̄ ꝯsistit in v̄tuosoꝝ parētū imitatōe. vn̄ Arist. ij. li. rhetorice dic̄ Nobilitas ē honorabilitas ꝓgenitoꝝ. nobile qdē s̄m gen⁹ v̄tut̄. ⁊ Polícra. li. iiij. dicit. Ingenuitas ē v̄t⁹ ⁊ antiq̄te diuitie. Nobiles eē vident̄ qb⁹ existūt ꝓgenitoꝝ v̄t⁹ ⁊ diuitie. Nobilitas ⁊ v̄t⁹ in pauc̄ ē. h̄ ille. Circa hanc nobilitatē ē triplex gen⁹ nobiliū. Primū genus est coꝝ q̄ sua v̄tute ⁊ reb⁹ a se clare gestis domū ⁊ familiā suā nobilitāt. Vn̄ ph̄s iiij. ethi. dic̄. Nobiles significant̄ honore et Valeri⁹ li. iij. c. iij. dic̄ sic. Hūili loco natiuitate ad sūmā dignitatē ꝯsurgūt ⁊ gn̄osissimarū imaginū fet⁹ post se relinquūt. Istud p3 p m̄lta exēpla: q̄ ip̄e ponit. c. iiij. puta de Tullio hostilio q̄ l3 agresti tugurio nat⁹ fuerit: tn̄ iperiū romanū terti⁹ rexit. p3 de tarqnio p̄sco q̄ cū eēt ort⁹ coritho ex mercatore vilis ꝯditionis. tn̄ suis claris v̄tutib⁹ qnt⁹ rex romanoꝝ effect⁹ ē: cui i impio successit Tull⁹ seruius hō infime natiuitat̄. ꝓpt̄ea tulli⁹ i inuectiua ꝯ salustiū dic̄. Sāct⁹ ē me meis reb⁹ bn̄ gestis florere ꝙ maioꝝ opinionē inniti. sicq3 viuere vt sim posteris meis nobilitatis initiū ⁊ v̄tut̄ exēplū. ⁊ Ouidi. li. de pōto. dic̄ Nō census nec clarū nomē auoꝝ. Sz pbitas magnū īgeniūq3 fac̄. ⁊ Boe. li. iij. de ꝯso. dic̄ Inest dignitas ꝓpa v̄tuti q̄ ꝓtin⁹ i eis qb⁹ fuerit adiūcta trāsfundit̄: et in p̄ncipio synagoge. De⁹ nō elegit reges ex nobilib⁹. imo p̄mū regē. s. saul de post asinas assūpsit. secundū. s. dauid de post ferantes accepit. In tp̄e grē elegit ignobiles i. Coꝝ. i. Videte vocationē v̄ram frēs: qm̄ nō multi sapiētes fm̄

tamē.nō multi potētes.nō multi nobiles: sꝫ
q̄ stulta sunt mūdi elegit de⁹: vt cōfundat sa
pientes: ⁊ q̄ infirma sunt mūdi elegit de⁹ vt
cōfundat fortia ⁊ ignobilia mūdi ⁊ cōtēpti-
bilia elegit de⁹ ⁊ ea q̄ nō sunt: vt ea q̄ sunt de
strueret. vt nō glorieẜ oīs caro in conspectu
ei⁹. hec ibi. idō dic̄ Sen̄. Pulchrū est respon
disse nobilitati. pulchruꝫ est ex hūilius gen⁹
factis illustrasse. Laudabile ē homi a statu
suo surgere caput esse gn̄is sui ⁊ decus. Se
cundū gen⁹ nobiliū est eoꝝ q̄ a ꝓgenitorib⁹
suis nobilitatē accipiūt quā tn̄ claris rebus
a se gestis illustrāt. vn̄ Boe. li. iij de cōso. dic̄
Videẜ eē nobilitas q̄dā laus veniēs de me-
ritis parētū. si q̄d ē in nobilitate bonū. id eē
arbitror solū vt imposita nobilib⁹ necessitu
do videaẜ. ne a maioꝝ ꝟtute degenerēt. h̄ il
le. ⁊ Sen̄. dic̄. Ad h̄ tn̄ nobilitaẜ memineris
vt tū claritate gn̄is moꝝ s̄critate ꝯtendas ⁊
cū nobilitate corpis ī animi nobilitate ꝑfici
as. ⁊ Hiero. ait. Nihil aliud video ī nobilita
te appetendū: nisi q̄ nobiles q̄dā nobilitate
astringunẜ: ne ab antiquoꝝ ꝓbitate degene-
rent. Tertiū gen⁹ nobiliū ē eoꝝ q̄ illustres
sanguīe a ꝓgenitorib⁹ relinquunẜ. a quibus
moꝝ ꝑuersitate degenerāt. vn̄ Sen̄. ep̄la. xl.
dic̄. Quid eīn̄ ē stulti⁹ q̄ ī hoīe aliena lauda
re? Quid eo demēti⁹ q̄ ea miraẜ que ad aliū
trāsferri ꝓtin⁹ p̄nt? Nō faciūt meliorē equū
aurei freni. In hoīe q̄q̄ id laudādū ē q̄d su-
um ē. Familiā formosaꝫ h̄ꝫ ⁊ domū pulchrā
multū serit mīctū fenerat: nihil hoꝝ in ip̄o ē.
sꝫ circa ip̄m. Lauda in illo q̄d nec eripi pōt
nec dari. Q̄d ꝓpriū hominis ē queris q̄d sit.
anim⁹ ⁊ rō in aīo ꝑfecta. rōnale eīn̄ aīal est
hō. Consūmaẜ itaq̄ bonū ei⁹ si id impleuit
cui nasciẜ. hec ille. ⁊ Tragedia. i. dic̄. Qui ge
nus iactat suū: aliena laudat. ⁊ Ouidi. i me
thamor. li. xiij. dic̄. Nā gen⁹ ⁊ ꝓauos ⁊ q̄ nō
fecim⁹ ip̄i. vix ea nr̄a voco. ⁊ Iuuenal. li. iij.
satira. ij. dic̄. Stēmata q̄d faciunt. q̄d ꝓdest
pōtbice lōgo Sanguīe cēseri. Et paulo post
Tota licet veteres exornent vndiq̄ cere.
Atria nobilitas sola ē atq̄ vnica ꝟtu⁹. Et ite
ruꝫ. Usq̄ adeo miserū ē aliene incūbere fa
me. Malo paẜ tibi sit thersites. dū modo tu
sis Eacide similis: vulcaniaq̄ arma capessas
q̄ te thersite similē ꝓducat Achiles. h̄ ille.
De h̄ gn̄e nobiliū saẜ cōmemorat Vale. lib
iij. c. v. ꝑ totū. Ver⁹ aūt nobil̄ debꝫ in se h̄re
sex ꝟtutes p̄cipuas. Prīo cordis magnitu
dinē seu magnanimitatē. de q̄ dr̄. iij. Ethico.
Q̄d magnanimitas ē circa magnos hono-
res scꝫ vt studeat facere ea que sunt digna
honore. nō sic tamē q̄ ꝓ magno estimet hu
manū honorē. Unde illi q̄ contēnunt hono
res hoc modo q̄ ꝓ eis adipiscēdis nihil in-
conueniens faciūt. nec eos nimis apprecia͂
tur laudabiles sunt. Si quis aūt hoc modo
contēneret honores q̄ nō curaret facere ea
que sunt digna honore: hoc vituperabile eēt
In homīe eīn̄ inueniẜ aliq̄d magnuꝫ q̄d est
dono dei possidet ⁊ aliq̄s defectus q̄ compe
tit ei ex infirmitate nature. Magnanimitas
igitur facit q̄ homo se magis dignificet s̄m
consideratonē donorum q̄ possidet ex deo.
sicut si habet magnā ꝟtutē animi. Magna
nimitas facit q̄ ad ꝑfecta opa ꝟtutis tēdat
⁊ similiẜ est dicendū de vsu cuiuslibet alteri
us boni. puta sciētie vel exterioris fortune.
Humilitas aūt facit q̄ hō seip̄m ꝑuipēdat.
s̄m ꝯsideratiōnē ꝓprij defect⁹. Beat⁹ marc⁹
tante fuit hūilitatis vt pollicē sibi amputaue
rit ne ad ordinē sacerdotij posset hūano iu-
dicio ꝓmoueri. verūtamē dispositio dei ⁊ au
ctoritas sc̄ti petri ꝑualuit. q̄ ip̄m alexandriā
ep̄m destinauit: quod ⁊ acceptauit. ⁊ mira ⁊
maximo honore digna ibi ꝑegit. Secūdo
ver⁹ nobilis dꝫ h̄re arbitrij libertatē. Unde
Tulli⁹ in li. de padoxis dic̄ sic. Nunq̄d ille li-
ber ē cui mulier imperat. cui leges imponit:
p̄scribit. iubet: vetat q̄d ei videẜ: nec ille im-
peranti aliq̄d negare pōt vel audet recusare
ego illū nō modo seruū: sꝫ etiā nequissimuꝫ
seruū appellādū puto. licꝫ amplissima fami-
lia nat⁹ sit. Oīs animi debilitas ⁊ hūilis ⁊
fracta cupiditas seruit⁹ ē. Quid ē libertas?
ptās viuēdi vt velis. q̄s aūt viuit vt vult? q̄
recte viuit q̄ gaudet officio: q̄ nec legib⁹ q̄dē
ꝓpẜ metū paret: sꝫ eas sequiẜ ⁊ colit. q̄ nihil
facit: nihil dicit: nihil cogitat: nisi libenẜ ac li
bere. Soli ergo sapiēti cōuenit vt nihil faci
at inuit⁹: nihil dolēs nihil coactus. hec ille.
Et Prosper dic̄. Libertas nulla est melior.
maior ve ptās. Quā seruire deo cui bn̄ suue
amor. absq̄ iugo posita est ditionis amica
voluntas. que viget affectu nō gemit impe-
rio. hec ille. Beat⁹ marc⁹ tanq̄ vere nobilis
q̄ de nobili ꝓgenie scꝫ leuitica ort⁹ hac ar-
bitrij libertate vsus ē. Mox eīn̄ vt alexādriā
est ingressus: subito calciamētuꝫ ei⁹ ruptū ē
atq̄ solutū. qui in sp̄ū intelligēs ait. vere ex
peditū fecit dn̄s iter meū nec me sathanas
impedire poterit quē ab opib⁹ mortuis dn̄s
iam absoluit. hec eīn̄ sūma ingenuitas ē in
q̄ seruit⁹ xp̄i cōprobaẜ. cui ꝟuire regnare est

Tertio verꝰ nobilis debet habere recognitionis affabilitatē. Naꝫ sicut ingratitudo ē signū rusticitatꝭ. ita bñficioꝝ recognitio seu recōpensatio est signū nobilitatꝭ. Vñ Señ. eplā. lxxxviij. dic. Oīa faciēda sunt vt q̄ʒ gratissimi simꝰ. nostrū eñ hoc bonū ē. grati cōscientia: nisi in animū diuinuꝫ fortunatūqꝫ nō puenit. Gratꝰ sum nō vt aliꝰ mihi libentius p̄stet p̄oꝛ irritatꝰ exēplo. sed vt rem iocundissimā ac pulcherrimā faciā hec ille. Beatꝰ marcꝰ tanq̄ʒ vere nobilis accepto beneficio calciamēti resarciti a quodā calcificere ꝛ aīo non solū equauit: s; etiā vicit. Nā ꝛ sanitate illi p̄stitit: ꝛ ipm cū tota familia ad xp̄m cōuersa baptizauit. Quarto verꝰ nobilis debet habere coactōis refrenabilitatē. Naꝫ militibꝰ dat ensis quo vti debēt in hostes patrie: vt sic refrenēt eoꝝ violentā coactionē. Vñ Tulliꝰ lib. i. tuscal. q̄stionū dicit. Que melioꝛ in hoīm gñe natura: q̄ʒ eoꝝ qui se natos ad hoīes iuuādos ꝛ cōseruandos arbitrant. Et lib. iij. de officijs dic. Magis quoqꝫ ƀm naturā est p̄ oīmbꝰ si fieri possit: cōseruādis atqꝫ iuuādis maximos labores molestiasqꝫ suscipe: q̄ʒ viuere in solitudine: nō solū sine vllis molestijs: s; etiam in maximis voluptatibꝰ ꝛ oīm rerum copijs: vnuꝫ oībꝰ debet esse p̄positū vt eadē sit vtilitas vniuscuiusqꝫ ꝛ vniuersoꝝ. hec ille. Beatus marcꝰ cū in alexandria p̄curasset salutē oīm audiens q̄ sacerdotes temploꝝ ei insidias parauerāt. mortē p̄ fide xp̄i sustinere nō recusauit sed vltro se obtulit tanq̄ʒ sacrificiuꝫ mundū ꝛ acceptabile deo vt fideles in fide xp̄i cōfirmarent: ꝛ infideles a vi sue coactionis refrenarent. Quinto verꝰ nobilis debet habere virilē benignitatē. Nam nō decet nobilē feminea rabies s; virilis māsuetudo ꝛ demētia. Vñ Tulliꝰ li. i. de officijs dic. Nihil est laudabiliꝰ: nihil magno ꝛ p̄claro viro dignꝰ placabilitate ꝛ clemētia. Beatꝰ marcus cū p̄ ciuitatē traheret mira benignitate vsus est: cū pro inimicis suis dñm exoraūit. Sexto verꝰ nobilis debꝫ habere strenuā liberalitatē. Vñ Tulliꝰ li iij. de officijs dicit. Beneficētie ac liberalitatꝭ duplex est rō. aut eñ opa impendit indigentibꝰ: aut pecunia. Facilioꝛ quidē posterioꝛ locupleti p̄sertim: s; p̄ma lautioꝛ ac splendidioꝛ: ꝛ viro forti claroqꝫ dignioꝛ ac pluribꝰ vtilioꝛ. nā secūda ex archa: p̄ma ex v̄tute dep̄omit. hec ille. Beatus marcꝰ vsqꝫ ad finē vite seip̄m impēdit cōmodis aīarū ꝛ miraculoꝝ p̄digijs: ꝛ p̄dicationū eloquijs: ꝛ eximijs p̄uocabat exemplis. Ecce quō beatꝰ marcꝰ fuit vere nobilis iuxta sex p̄prietates nobilis q̄ designant in sex litteris sui nomīs. Nobilitatē sanguīs ꝛ animi quo ad istas sex p̄petates veneti sub vexillo bti marci sui gubernatoris ꝛ obseruauerūt ꝛ obseruāt. vt pꝫ per singula. Quātum ad regimen venetoꝝ videnda sunt tria. Primo quot sunt species p̄ncipandi. Secūdo q̄ istaruꝫ est p̄fectioꝛ ꝛ v̄tuosioꝛ. Tertio in qua illarū specierū est regimē venetorum. Ad declarationē p̄mi sciendū q̄ p̄hs. iij. li. politicoꝝ. ponit tres spēs p̄ncipales p̄ncipādi. Prima est regimē regni in quo vnꝰ p̄ncipat ƀm v̄tutē scꝫ intēdendo bonū cōmūe. Vñ Tulliꝰ li. i. de offi dic. Scire debemꝰ q̄ in terris gignunt ad vsuꝫ hoīm creati oīa. homines aūt hoīm causa fuisse genitos: vt ipi int se alij alijs p̄desse possent. In h̄ g̃ debemus naturā ducē seq̄ ꝛ cōmunes vtilitates in mediū afferre. Fundamētū eñ p̄mū amicicie est ne cui noceat: deinde vt cōi vtilitati seruiat. Qui reipublice profuturi sunt: duo platonis p̄cepta teneāt. Vnū q̄ vtilitatē ciuium sic tueant vt quicq̄d agant ad eā referant obliti cōmodoꝝ suoꝝ. Alterū vt totuꝫ corpꝰ reipublice curēt: ne dū vnā partē tuentur reliquam deserāt. Tutela eñ ꝛ p̄curatio reipublice ad eoꝝ vtilitatē qui cōmissi sunt: nō ad eoꝝ quibꝰ est cōmissa gerēda ē. Magnitudo aūt animi remota cōitate ꝛ cōiunctione hūana: feritas q̄dā fit ꝛ inhūanitas. hec ille. Et Señ eplā. xc. dicit. Antiquitꝰ rectoꝛ aīo eligebat. Ideoqꝫ summa felicitas erat gentiū in qꝰbꝰ nō poterat potētioꝛ eē nisi melioꝛ. hec ille. Exemplū. i. Reg. xv. de Saule q̄ q̄ʒdiu fuit bonꝰ populo dei remāsit rex. postq̄ʒ aūt ad tyrannidē declinauit: p̄uatus fuit regno iussu dei. Secūda spēs p̄ncipatus est regimē nobiliū seu optimatum p̄ncipantiū ƀm v̄tutē: ꝛ vocat aristocratia. id est potestas nobiliū ꝛ optimoꝝ. in q̄ aliq̄ pauci p̄ncipant. Vñ Tulliꝰ philippica. i. dicit. Nobiles magna quedaꝫ spectare decet. nō pecuniā quidē: nō opes violētas: ꝛ minime ferendā potentiā s; charitatē ciuiū ꝛ gloriā cōcupisse. Et Isido. in li ethimologiarū. dic. Moyses gētis hebree p̄mus oīm diuinas leges sacris litteris explicauit. Foroneus rex grecis p̄mꝰ leges iudiciaqꝫ cōstituit. Mercuriꝰ trimegistꝰ p̄mus leges egyptijs tradidit. Solon p̄mꝰ leges athenieñsibꝰ edidit. Ligurgꝰ p̄mꝰ lacedemonibꝰ iura ex apol

linis auctore confinxit. Pompilius q romulo successit in regno: primus leges romanis tradidit. Deinde cū ppl's seditiosos magistratus ferre nō posset: decē viros legibus scribēdis creauit: q leges ex libris solonis in latinū sermonē translatas xij tabulis exposuerunt. ⁊ tūc e primates q prio consules postea senatores dicebant̃ pncipatū reipublice tenuerūt hec ille. Tertius principatus est rigimē ppli bm virtutē. Nā ppl's ita agit̃ ab alijs p preceptū q tn̄ agit ⁊ monet seipm p liberū arbitriū. ⁊ iō regnt̃ in eo qdā rectitudo regiminis p quā seipm dirigat in obediēdo pncipatibus. ⁊ hoc regimē vocat̃ politia. Inter istos pncipatus primus est optimus ppt̃ quatuor rōnes. Primo qr repn̄tat diuinū regimen quo totus mūdus ab vno creatore gubernat̃. Scd̄o qr repn̄tat ordinationē nature p quā omis multitudo ⁊ difformitas ad aliqd̄ vnū gubernās reducit̃. sic oīa mobilia ad vnū primū mobile celū. Tertio qr ex hoc regimine facilius iusticia legis implet̃ q̄ mādat̃. Quarto: qr cū plꝰes pncipantur frequent̃ inter eos dissensio orit̃ ac per hoc pacis vnitas p ipos diuisos impedit̃. Advertendū tn̄ q iste principatus est optimus si sit bm virtutē. tn̄ ppter magnā ptātem q vni cedit̃ de facili regnū degn̄at in tyrannidē nisi sit pfecta virtus eius cui talis ptās ɔcedit̃. qr sic dic̄ phs. x. ethi. Nō est nisi virtuosi bn̄ ferre bonas fortunas. pfecta aūt virtus in paucis inuenit̃. Sic em̄ tale regimē est optimus pncipatus nisi degeneret: sic tyrānis q est huius regimis corruptio est pessimus pncipatus. Illud em̄ est pessimū qd̄ optimū tollit. vn̄ Tull. iij. de offi dic̄. Nulla est nob societas cū tyrānis: s summa distictio. Hoc em̄ genus pestiferū atq impiū a cōitate hoīz est exterminādū. Sic em̄ mēbra sanguie ⁊ spū carētia alioꝝ membroꝝ corruptiua ab eis sunt amputanda: sic ista hoīs feritas ⁊ imanitas belue a cōi hoīm societate segreganda ē hec ille. Qualis aūt debeat cē rex vt virtuose regat: declarat dn̄s Deut. xvij. dicens. Cū fuerit ɔstitutus rex nō multiplicabit sibi equos: nō hēbit vxores plurimas q alliciāt animū eius: neq argēti ⁊ auri immensa pōdera. post q̄ aūt sederit in solio regni sui describet sibi deutronomiū legi ⁊ hēbit secū. legetq illd̄ oibus diebus vite sue vt discat timere dn̄m deū suū: ⁊ custodire vba ⁊ cerimonias eius q in lege pcepta sunt: nec eleuet cor eius in supbiā sup frēs suos: neq declinet in prē dexterā vel in sinist̃rā: vt lōgo tpe regnet ipe ⁊ filij eius sup ppl'm meū. hec ibi. Qd̄ expōnēs btūs Aug. li. v. de ci. dei. c. xxiiij. dic̄ sic. Neq nos xpianos quosdā imparatores iō felices dicimus qr vel diuius imparauerūt: vel impatores filios morte placita reliqrūt: vel hostes reipublice domuerūt: vel inimicos ciues aduꝰsum se insurgentes ⁊ cauere ⁊ opprimere potuerūt. Hec em̄ ⁊ alia huius erūnose vite vel mūera vel solatia qdā exultores demonū accipe meruerūt q nō ptinēt ad regnū dei q ptinēt isti. ⁊ hec ipi ptīa facta sunt ne iō ista q in eū credūt ⁊ crediderūt velut summa bona desiderarēt. s felices eos dicimus si iusta impant. si int̃ linguas sublimit̃ honorātiū ⁊ obseqa nimis salutāriū nō extollunt̃: s se cē hoīes meminerūt. si suā ptātem ad dei cultū dilatādū maiestatiq eius famulā faciūt. Si deū timēt: diligūt: colūt. Si plus amāt illd̄ regnū vbi nō timēt hēre ɔsortes. Si tardius iudicāt facilius ignoscūt. Si tandē vindictā p necītate regēde tuēdeq reipublice: nō p saturandis inimiciciarū odijs exercēt. Si tandē veniā nō ad ipunitatē iniqtat: s ad spem correctiōis indulgent. Si qd̄ aspe cogunt̃ plerūq decernere: mie lenitate ⁊ bn̄ficioꝝ largitate cōpensant. Si luxuria in eis tāto castigatior: q̄to possit inesse liberior. si malūt cupiditatibus prauis q̄ qbuslibet gentibus imparare. ⁊ si hec oīa faciūt nō ppt̃ inanis glie ardorē: s ppt̃ charitatē felicitat eterne. si p pctīs suis hūilitat ⁊ misatōis ⁊ orōnis sacrificiū deo suo vo imolare non negligunt. Tales xpianos ipatores felices cē interim spe. postea re ipa futuros dicimus cū id qd̄ expectamus aduenerit. hec aug. Cōditiōes aūt tyrāni declarat dn̄s. i. Reg. viij. dicēs. Hoc erit ius regis q regnaturus est super vos: filios vr̄os tollet ⁊ ponet i curribus suis: facietq sibi eqtes ⁊ pcursores qdrigarū suarū ⁊ cōstituet sibi tribunos ⁊ cēturiones ⁊ aratores agroꝝ suoꝝ ⁊ messores segetū ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruū suoꝝ. filias qq vr̄as faciet sibi vnguētarias ⁊ focarias ⁊ pānificas. Agros qq vr̄os ⁊ vineas ⁊ oliueta optīa tollet ⁊ dabit suis suis. Sz ⁊ segetes vr̄as ⁊ vinearū reddit̃us addecimabit vt det eunuchis ⁊ famul' suis. Suos etiā vr̄os ⁊ ācillas ⁊ iuuenes optimos ⁊ asinos auferet ⁊ ponet in ope suo. greges qq vr̄os addecimabit vosq erit ei sui. h ibi. Scd̄s pncipatus. s. ptās optioꝝ ⁊ nobiliū regētiū bm virtutē de

ficit a p̄mo in q̄ vn⁹ p̄ficit. ſ; ſupat ⁊ eſt pfe
ctioꝛ ⁊ melioꝛ q̄ꝫ p̄ncipat⁹ ppl'i. Cū em̄ opti
mates bonū reipublice attēdūt facil'r ı vnū
ꝯueniūt ac p h̄ vnitatē pac̄ ı politia ꝯſuāt.
⁊ q̄ꝫdiu in bono cōi ꝯueniūt: tādiu legalis
obſuātia ſub eis p̄ncipātib⁹ viget. vn̄ Va-
ler⁹ li. vij. dic̄. Imperiū nr̄z nō tā robore cor
poꝝ q̄ꝫ vigoꝛe aīoꝝ incremētū ac tutelā ſui
cōprehēdit. Et Tul'. lib. i de offi. dic̄. Oīm
ſocietatū nulla p̄ſtātioꝛ nulla firmioꝛ q̄ꝫ cū
boni viri ı moꝛib⁹ ſil'es familiaritate ꝯiūcti
ſunt. nihil em̄ oꝛnabili⁹ eſt nec copulati⁹ q̄ꝫ
moꝝ ſil'itudo bonoꝝ. In q̄b⁹ em̄ eadē ſtu-
dia ſunt eedēq̄ꝫ volūtates in his fit vt al-
tero q̄ſq̄ꝫ delectet' ac ſeipſo. efficiturq̄ꝫ illō
qō Pictbagoꝛas vult ı amicitia vt vn⁹ fiat
ex plurib⁹. priuatū aūt oꝫ equo iure cū ciui
bus viuere neq̄ꝫ ſubmiſſum ⁊ abiectū neq̄ꝫ
efferentē tn̄ in republica ea velle q̄ trāq̄lla
⁊ honeſta ſint. Talia em̄ ſentire bonū ciuē
dicere ſolem⁹. h̄ ille. Corrūpit' aūt ⁊ puerti
tur hic p̄ncipat⁹ qn̄ nobiles ⁊ optimates p
ſtituunt' vicijs ⁊ ſcelerib⁹. Vn̄ Saluſti⁹ in
Catilinario dic̄. Plima maioꝛes nr̄os ma
gnos fecerūt q nob nulla ſunt. ſ domi idu-
ſtria. foꝛis iuſticia. anim⁹ in ꝯſulēdo liber.
neq̄ꝫ delicto neq̄ꝫ libidini obnoxi⁹. Pro his
aūt nos hēm⁹ luxuriā atq̄ꝫ auariciā. publi-
ce egeſtatē p̄uatim opulētiā. Int' bonos ⁊
malos diſcrimē nullū. Oīa v̄tut' p̄mia am
bitio pſſidet. domi voluptati. foꝛis aut pe-
cunie ſeruit' aut gr̄e h̄ ille. Et Seneca li. v.
de bn̄ficijs dicit. Bn̄ficia in ſcel⁹ v̄ſa ſunt. ⁊
ſanguini coꝝ nō pcit' p q̄b⁹ ſonguis fundē
dus eſt. humili ſe ac depſſo loco putat ſtare
q̄ſq̄s nō ſup̄ rēpublicā ſterit. h̄ ille. Qualia
aūt bn̄ficia optimatū circa rempublicā fue
rint pꝫ. Fuit em̄ in eis pia ſollicitudo p re-
publica. fuit ad ipam vehemens dilectio.
Pro ſalute illi⁹ feruida emulatio: terrenoꝝ
oīm ꝯtēpt⁹ ſiue deſpectio. terribiliū ⁊ arduo
rū aggreſſio. piculoꝝ ⁊ laboꝝ ppeſſio. moꝛ-
tis libēs ſuſceptio. ⁊ necis charoꝝ ſuoꝝ ſic
filioꝝ ⁊ cognatoꝝ occiſoꝝ p republica mi-
nime lamētatio. Moꝛiēdi poti⁹ q̄ꝫ rēpubli
cā deuaſtādi oīmoda deliberatio. qr ı eis vi-
gebat ſol'⁹ reipublice ſalut' optatio. ⁊ bona
patrie auxiſſe ⁊ mala in ſe trāſferre voluiſſe
vt declarat Vale. li. vi. c. vi. vbi narrat de pie
tate antiq̄ꝝ viroꝝ in patriā. vn̄ Tul'. in re-
thoꝛica dic̄. Qm̄ oīa cōmoda puenerūt ex
patria. nullū incōmodū p patria tolerare ē
ḡue putādū. Terti⁹ p̄ncipat⁹. ſ. ppl'i lꝫ ad
tp̄s poſſit eē ſm v̄tutē: deficit tn̄ multū a p-
fectiōe regiminis eo q̄ ppl's cōiter parū pru
dētie p̄cipat. q̄ maxie ad regimē req̄rit'.
Aliq̄n em̄ ꝯtingit ppl'm meli⁹ regere q̄ꝫ vnū
vel paucos. qō tūc maxie ꝯtingit qn̄ ppl's
q̄ eſt pac̄ auid⁹ diu ſuſtinuit regimē tyrāni
cū p qō ḡuat⁹ ⁊ expoliat⁹ moꝛtuo vel eiecto
tyrāno dn̄iū ſibi politie vſurpat. Et q̄ꝫdiu
facta tyrānica ı mēoꝛia ppl'i h̄nt': tādiu pōt
eē talis p̄ncipat⁹ ſm v̄tutē. maxie ſi aliq̄ꝝ
prudētiū ꝯſilijs innitat'. Nō tn̄ putādū eſt
tale regimē diu poſſe in rectitudīe ſubſiſte-
re. ppl's em̄ rudis ē, poti⁹ paſſionū ipetū ſe-
q̄ns q̄ꝫ rōne vtēs. ⁊ iō neceſſe ē tādē ipm
puerti in pnicioſa ſcādala ⁊ ad mltas inſa
nias deuenire. vn̄ Sen̄. epl'a. xxviij. dic̄. Nū-
q̄ꝫ volui ppl'o placere. Nā q̄ ego ſcio non p-
bat ppl's. q̄ pbat ppl's ego ſcio. Quō ei pla
cere ppl'o pōt cui nō placet v̄t⁹: Malis ar
tib⁹ ppl'aris fauoꝛ q̄rit'. Silem te illis faci
as oꝫ. Nō pbabūt niſi agnouerint. Et epl'a
vij. dic̄. vtiq̄ꝫ q̄ maioꝛ ē ppl's cui cōmiſcem
h̄ piculi pl⁹ ē. nihil v̄o taꝫ dānoſum bonis
moꝛib⁹ q̄ꝫ in aliq̄ ſpectacl'o reſidere. Tunc
em̄ p voluptatē facili⁹ vitia ſubeūt ⁊ ſurre-
pūt. Quid me exiſtimas dicere: auarioꝛ re
deo: ābitioſioꝛ: luxurioſioꝛ: imo v̄o crudeli-
oꝛ. inhūanioꝛ. qr int' hoīes fui. vita q̄cunq̄ꝫ
vulgo placēt. q̄cūq̄ꝫ caſus tribuit. ſubducē-
dus ppl'o ē tener anim⁹ ⁊ parū tenēs recti
facile trāſit' ad pl'es. Quid tu accidere his
moꝛib⁹ credis in q̄s publice fact⁹ eſt ipet⁹.
neceſſe ē aut imiteris aut oderis. vtrūq̄ꝫ aūt
deuitādū ē ne ſilis malis fias. qr multi ſūt.
ne ve inimic⁹ mult'. qr diſſil'es ſunt. Rece-
de in teipō q̄ꝫtū potes. ppl's boneſti diſſua
ſoꝛ ē. non oꝫ id facē qō ppl's. Res ſoꝛdida
eſt: trita aut vulgari via viuere. nec rōnem
patit'. nec eq̄tate mitigat': nec p̄ce flectit' po
pul⁹. h̄ ille. Et epl'a. xix. dic̄. Ppl's nullius
rei bone auctoꝛ ē. ⁊ in oīb⁹ ē incōſtātiſſim⁹
Videt aliquē fortē ı luctu ſuo. ipm̄ vocat ⁊
ıefferotū. videt aliquē collabētē ⁊ corpi af-
fuſum: effeminatū ait ⁊ eneruē. qr v̄o pat
mltitudis maxie ꝯſuat' qn̄ oēs in p̄ncipa
tu aliquē ptē h̄nt. Iō pfectiſſimū regimen
eſt qō ex trib⁹ ſup̄dict' integrat'. ſic em̄ vnuſ
q̄ſq̄ꝫ auidi⁹ rēpublicā amat ⁊ ardēti⁹ ſtatu
ta ſuat. Si g̃ aliqui in ppl'o ſapiētioꝛes ab
ipo in p̄ncipes vel p̄fectos eligunt'. ⁊ hi vl
teri⁹ vnū in regē p̄ficiūt vel ducē q̄ tā eis q̄ꝫ
ppl'o p̄ſit. Iſte eſt p̄ncipat⁹ optim⁹. qr ſub
ipo p̄ncipe ſunt aliq̄ p̄ncipātes ſm v̄tutē.

vñt in ea oīa regimina ꝯueniūt. Cōstat em̄ ex democratia.i.ptāte ppli inq̄ntū ad ipsuz ptinet electio ꝑncipū. Item ex aristocratia in qua aliq̄ optimates ꝑncipant̄.q̄ ꝑdicto mō electi ptātē hn̄t eligēdi vnū. Iterū ex regno inquātū vn⁹ a ꝑdict optimatib⁹ elect⁹ tam eis q̄ȝ pplo ꝑficit̄. Hec vtiq̄ȝ politia in lege dīna fuit instituta. Naz ex pplo aliq̄ sapiētiores in ꝑncipes eligebant̄. Vn̄ Deut.i. dixit moyses ad pplm. Date ex vob viros sapiētes ⁊ gnaros q̄ꝝ ꝯu̇satio sit ꝓbata in tribub⁹ vr̄is vt ponaz eos vob ꝑncipes. ⁊ h̄ erat q̄dā spēs politie pplaris inq̄ntū hi maiores a pplo eligebant̄. inq̄ntū v̄o hi ꝑncipes pplm gubernabāt inferiores cās iudicantes erat q̄dā spēs politie optimatū. Inq̄ȝtū v̄o vn⁹ ꝑficiebat̄ oīb⁹ q̄si singlarit̄ ꝑsidendo erat q̄dā spēs regni. Int̄ oēs autē politias xp̄ianoꝝ politia venetoꝝ ad h̄ regimen ꝑfectissimū appropinq̄t. Nā in ea circiter q̄dringēn tā ex nobilib⁹ q̄ȝ ex honorabili pplo ad ꝯsilia publica admittunt̄ p q̄s aliq̄ prudētiores in creatiōe sui ꝑncipis eligunt̄. ⁊ hi aliquē ex suis nobilib⁹ eligūt quē in ducē oīb⁹ ꝑficiūt. ꝑdict⁹ aūt dux sic a maiorib⁹ elect⁹ vna cū sex q̄s ꝯsiliarios vocant ⁊.xl. q̄s q̄si ppli ātianos hn̄t politiā gubernat. Nec hi q̄ cū duce citarē regūt ijdē semper ꝑmanēt. s̄ singuli de cōsilio statut tpib⁹ ad ꝑdicta officia ꝯsiliarie vel antianarie p electionē oīm assumunt̄. ⁊ sic q̄libet de ꝑdictis ad ꝯsiliū elect ptē aliquā hȝ in politia. q̄ ex trib⁹ regiminib⁹ aliq̄d pticipat. Nā inq̄ȝtū vn⁹ oīb⁹ est ꝑfect⁹: regimen regni dici pōt. Inq̄ntū vero aliq̄ maiores ipm ducez eligūt: ⁊ cū ip̄o politiā regunt ipi vel alij diuersis tpib⁹ ad hoc electi regimē optimoꝝ dici pōt. Inq̄ntū vero ꝑdicti maiores duc electores ꝯsiliarij vel.xl.a toto ꝯsilio eligūtur: aliq̄d de politia ppli pticipat. Sunt em̄ in dicto cōsilio nō solū maiores nobiles: s̄ etiā multi de pplo honorabili. hec aūt venetoꝝ gēs tāta pace ac securitate fruit̄ q̄ nullus vnq̄ȝ inde intuitu ptis expellit̄. aduenientes ⁊ pfugi ibi tuti s̄uant̄. null⁹ alteri⁹ oppssor. null⁹ alieni habitaculi ē inuasor. secura sunt oīa. Homicidia vl̄ humani sanguinis effusiones aut nunq̄ȝ aut raro ibi audiunt̄ Nulli hominū subdi patitur dicta gēs summa gaudens libertate. Ducē vero quē sibi constituit tanta statutorum obseruatione coartat vt non plus possit prefectus q̄ȝ velit preficiens. Homines in marinis aquis q̄b⁹ sunt vndiq̄ȝ circūsepti edificia stupēda pulchritudīe sumptuositate nūerositate cōstruxerūt. Usib⁹ maris cū piculis ⁊ laboribus p necessarijs vite inuētutē erudiūt. eta tē v̄o maturā actib⁹ reipublice īpēdūt. p colentib⁹ agros remiges hn̄t. ⁊ p boue nauigiū. oīa mercant̄ nūmo etiā potuz aq̄. null⁹ inde nat⁹ alteri⁹ est seru⁹. nec etiā mercēnario pacto ꝯduct⁹ s̄ vnusq̄sq̄ȝ patrie libertatē sibi vēdicās ꝓpriā. victū ꝓprio labore q̄rit. In bellis naualib⁹ audacissimi atq̄ȝ ꝑitissimi. olim p republica miranda ac laude digna fecerūt. Victualia a multis regiōib⁹ eis deportant̄. ⁊ ipi merces q̄s a remot ptibus deferūt ad mltas ꝓuincias trāsmittūt In vestib⁹ splēdidi in cibo ꝑpati. ne p ebrietates mercādi vsus īpediat̄ aut stat⁹ politie turbet̄ tabernas nō hn̄t. magni ecc̄liarum sunt cultores ⁊ dīni honoris amatores. vt pȝ in stupēdo ⁊ mirabili tēplo scti̅ Marci. paupib⁹ sunt bn̄fici. mlta pauperū hospitalia ⁊ insignita scti̅monialiū monasteria annualib⁹ ⁊ q̄tidianis elemosynis taz publicq̄ȝ priuatis nutriūt. Decedētes decimā pecunie in q̄ oīa fere ipoꝝ bona ꝯsistunt. indigentib⁹ ⁊ dīnū cultū colentib⁹ derelinquūt. Catholici sunt: ⁊ ab oī labe ꝑsus īmunes. Inhumana ⁊ enormia crimina non hn̄t. a ꝯuicinoꝝ morib⁹ sunt penit⁹ alieni. Fenerator ibi null⁹ esse ꝑmittit̄. Leges cōes nō sequūtur: s̄ s̄m statuta ꝓpria viuūt. miro mō politie negotijs ac commoda nec tn̄ a iure aliena. vbi statuta desunt ad patrias cōsuetudīes se ꝯuertūt. fidelissimi sunt reipublice quā vnusq̄sq̄ȝ in opulētia ⁊ honore tenere studet. Sed ⁊ ip̄s respublica suos ciues etiā plebeios magnis libertatib⁹ ⁊ singularib⁹ īmunitatib⁹ ꝯseruat ⁊ tuet̄. Si q̄s ī aliena patria grauat̄ mox curā adhibet siue ducalib⁹ script siue nūcijs public seu repsalliarū terrorib⁹ vt cū s gūamīe liberet. Honorabiles ciues diuitijs tenues officij vel rectorie ꝓuisiōe subleuare nitit̄ mltos de cōibus prouentibus nutrit. Ecce venetorum gubernationem per q̄ȝ eximiam.

Sexto btūs marcus aperuit os.i.ītellectū ad supplicādoꝝ īꝑetrōez. Sciēdū q̄ȝ ipi⁹ suffragia ⁊ bn̄ficia plēs īpetrauerūt. Quidā em̄ obtinuerūt tpalia ad sustētationē. sic pȝ ī miraclo facto ī apulia vbi sterilitas mag̃ erat. Quidā obtinuerūt sp̄ūalia ad iustificationē. sic pȝ in miraclo

farraceni naufragiū patientis q̄ ad baptismū cōuolauit. Quidā obtinuerunt celestia ad glorificationē. sicut pz in miraculo religiosi ad cui⁹ obitū sctūs marc⁹ ꝯuenit ⁊ in celū ei⁹ aīam deportauit. Quidā obtinuerūt corporalia ad ipoꝝ sanationē. Sic pz de milite de ponte cadēte: ⁊ de eo q̄ de campanili scī Marci cecidit: quos sanitati restituit p iesum christum. Amen.

In festo scti Petri martyris. Ser. xxviij.

Plantatio rose i hierico. Eccli. xxiiij. Prouerbialiter dr. Triginta folia hz rosa. Sed btūs petr⁹ martyr fuit rosa. vñ dñs Inno. papa in lr̃a canonizationis ei⁹ dic. De p̄dicatoꝝ ordine florido p̄diit rosa rubēs q̄ regalib⁹ oblata ꝯspectib⁹ itulit suauitatē odoris. Sup quo moueo talē q̄ōnē. vtrū btūs petr⁹ martyr tāto in glīa sit dignioris coronatiōis q̄zto in hac vita hūit actū maioris pfectiōis. Ad istā q̄ōnem r̄ñdent duo doctores noui testī. Prim⁹ est btūs Aug. li. de sctā ꝟginitate dicēs. ꝙ martyriū p fide xp̄i susceptū incōpabilr̃ p̄ferenduz est sctē ꝟginitati etiā si illa inuiolabilr̃ ꝯseruet̃ propter agni imaculati honorē. Scd̄s ē sctūs Tho. ij. ij. q. cxxiiij. ar. iij. dicens sic. De aliq̄ actu virtutis possum⁹ loq̄ duplr̃. Uno mō ɓm spēm ipius act⁹ put cōpat̃ ad ꝟtutem p̄xime elicientē ipm: ⁊ sic nō pōt eē ꝙ martyriū q̄ð ꝯsistit in debita tolerantia mortis sit perfectissim⁹ inter ꝟtutis act⁹. qz tolerare mortē nō est laudabile ɓm se: ſ3 soluz ɓm ꝙ ordinat̃ ad aliq̄ð bonū q̄ð ꝯsistit i actu ꝟtutis. puta ad fidē ⁊ dilectionē dei. vñ ille act⁹ virtutis cū sit finis melior ē. Alio mō pōt ꝯsiderari actus virtut ɓm ꝙ cōpat̃ ad primū motiuū q̄ð est amor charitatis: ⁊ ex hac pte p̄cipue aliq̄s act⁹ hz ꝙ ad pfectionē vite ptineat. qz vt apl̄s dic Col. iij. Charitas est vinculū pfectiōis. Martyriū aūt inter oēs act⁹ virtuosos maxime demōstrat pfectionē charitat. qz tāto magis ōñditur aliq̄s aliquā rem amare: q̄zto p ea rem magis amarā ꝯtemnit ⁊ rem magis odiosam eligit pati. Manifestū est autē ꝙ inter oīa alia bona p̄ntis vite maxie amat hō ipam vitā, ⁊ ecōtrario maxie odit ipam mortē. ⁊ p̄cipue cū dolorib⁹ corpaliū tormētoꝝ q̄z metu etiā bruta aīalia a maximis volupratib⁹ absterrent̃. vt Aug. dic li. lxxxiij. q̄ōnū. ⁊ sic martyriū int̃ ceteros act⁹ hūanos est pfectior ɓm suū gen⁹. ɓm illð Ioh. xv. Maiorē charitatē nemo hz q̄z vt aīam suā ponat q̄s p amic̄ suis. hec tho. Sciēdū ꝙ dyabol⁹ conat⁹ ē expugnare fidē xp̄i q̄druplr̃. Prīo p potētiā tyrānoꝝ ꝯ q̄s misit de⁹ scōs martyres q̄ eos supauert̃ p patiam. Luc. xxi. In patīa vr̃a possidebit aīas vr̃as. Secundo p falsam sapiam phoꝝ ⁊ hēticoꝝ ꝯ q̄s misit de⁹ doctores q̄ eos supauerūt p verā sapiam. Phil. ij. In medio natiōis praue ⁊ puse int̃ q̄s lucet sic luiaria in firmamēto celi. Tertio p simulatā vitā fratrū falsoꝝ ꝯ q̄s misit de⁹ diūsos ordies religiosoꝝ q̄ eos ꝯfundāt p solidā ⁊ sctāz vitā. ps̄. Astitit regia. i. militās eccl̄a a dextris tuis p sanctā vitā. in vestitu deaurato. p sincerā charitatē. circundata varietate. p relgionū diūsitatē. Quarto p appentiā falsoꝝ miraculorū. ꝯ quā misit de⁹ fideles testes ꝟitat. Act. pmo. Erit mihi testes i hierl̄m ⁊c. ⁊ Mar. vlti. Illi aūt pfecti p̄dicauerunt vbiq3 dño coopāte ⁊ ɓmonē ꝯfirmāte seq̄ntib⁹ signis Lz aūt sctā mr̃ eccl̄ia passa fuerit in diūsis tpib⁹ ista certamia: tñ tpe btī petri martyris sil̄r ɓ fuerūt ꝯgesta p hēticos velut dyaboli instīa. Tūc em̄ erāt magni seculari potētia. dyabolica sapia. sil̄atores sctitatis. sectātes dyabolica figmēta. q̄ aliq̄ñ videbātur aliq̄ falsa operari miracula. ɓm illud. ij. Thi. iij. Queād modū iānes ⁊ mābres restiterūt moysi: ita ⁊ hi resistūt ꝟitati. Ista certamia supauit gl̄ose btūs petr⁹ martyr cui sctā mr̃ eccl̄ia dic. i. Thi. vi. Certa bonū certamen fidei appꝛhēde vitā etnā. ⁊ h̄ q̄ttuor mōis. Prīo p apl̄ice sedis legationē. ⁊ sic confringebat eoꝝ potentiā. ps̄. Confringā illos nec potuerunt stare cadent subtus pedes meos. Scd̄o p feruidā p̄dicatōez. ⁊ sic adnihilabat eoꝝ falsā sapiam. ps̄. Precīxisti me ꝟtute ad bellū: ⁊ supplātasti isurgētes i me subt⁹ me. Tertio p ꝟtutū exornatōnē. ⁊ sic disp̄debat eoꝝ sil̄atā ⁊ deceptoriā vitā. ps̄. Inimicos meos dedisti mihi dorsum ⁊ odi. me disp̄didisti. Q̄rto p miracl̄oꝝ coruscatiōez. ⁊ sic ōñdebat eorū fl̄a cōmēta. ps̄. Clama. nec e. q̄ fal. fa. iō dñs Inno i lr̃a canonizatōis ei⁹ dic. erubescāt fallaces hēretici ꝙ sua fallacia cōmta vilescūt ⁊ ꝯualescūt apl̄ica documēta. pp̄tea dicebat. b. p. mar. xp̄i bon⁹ odor sum⁹ aliis odor vite i vitā. aliis odor mort̄ i mortē. s. hētic̄ int̃ q̄s tāq3 rosa it̃ spīas fuit plātat⁹. q̄ plātatō rose i hierico. i. int̃ hēticos ad debellādos ⁊ ꝯfundēdos.

Ideo dicitur. Triginta foliā habet rosa.
Triginta folia habet rosa.
In fidei defensione.
In christi imitatione.
In sui remuneratione.

Primo triginta folia habet rosa in fidei defensiōe. Sicut em̄ syna-
goga in veteri testō habuit .xxx. sctōs pfes
q̄ suis claris virtutib⁹ legē dei defenderūt ne
infideles eā ɔculcarēt. ſm illud Eccli. xliiij.
Laudem⁹ viros glīosos ⁊ parentes nr̄os in
gñationib⁹ suis: hoīes magni ꝟtute ⁊ pru-
dentia sua prediti nunciantes virtute pru
dentie populis sanctissima verba. homines
diuites in virtute pulchritudinis studium
habentes: q̄ gloriaʒ adepti sunt ⁊ hn̄tur in
laudib⁹. Eodē mō alma mr̄ eccl̄ia in nouo
testō xp̄i fundata sanguine nouissimo tpe
enixa ē btm̄ petrū martyrē q̄ .xxx. ꝟtutibus
tanq̄ .xxx. folijs rose insertis fidē xp̄i acer-
rime defendit. pro q̄ mortē pati auidissime p
optauit vt patebit. Primū foliū huius nr̄e
redolētis rose est Abel sctificatio. Nam vt
dic̄ Greg. i registro. ⁊ hr̄. xiiij. q. v. c. scriptū
est. Respexit de⁹ ad abel ⁊ ad munera ei⁹.
dicitur⁹ quippe q: dn̄s respexit ad munera:
pmisit sollicite: q: respexit ad abel. q: nō of-
ferens a munerib⁹: ſ munera ab offerente
placuerūt. hec ibi. Et Aug. de pnia. vt hr̄ de
peni. di. v. c. i dicit sic. Respexit em̄ dn̄s ad
abel ⁊ ad munera ei⁹. ſ pri⁹ dixit ad abel q̄
ad munera. Sumēs em̄ mentē quā cogno-
uit humilē. pura: remunerauit ei⁹ largitatē
munera. hec ibi. Sic ḡ mēs abel sctificata
fuit a deo q̄ erat fundamētū legis dei ⁊ ini-
tiū. sic aīa bti petri martyris sctificata fuit
a deo ⁊ in grā ɔfirmata. Signū em̄ sctifica
ti ⁊ ɔfirmati in grā est vt nō peccet deinceps
mortalr̄. qd̄ quidē sibi ɔcessum ē. vn̄ Inno.
in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dic̄ sic. Btūs petrus
ab infantia virginitateʒ ⁊ innocentiā ab oī
mortali peccō vsqʒ ad mortē ſuauit. Iō can
tat eccl̄ia in hymno dicēs. Petr⁹ flos pul-
chritudinis ⁊ ꝟtutū sacrariū: nullū morta-
lis criminis sensit vnq̄ ɔtagiū. ⁊ h̄ quidē cō
ueniens: q: illos quos de⁹ ad aliq̄d eligit ita
prepat ⁊ disponit vt ad id ad qd̄ eligunt̄ in
ueniant̄ ydonei. ſm illō .ij. Cor. iij. Ydone-
os nos fecit miſtros noui testi. Et cū btūs
petr⁹ martyr ad h̄ eēt elect⁹ vt fidē xp̄i ⁊ ec-
clesiā catholicā pene collapsaʒ reintegraret
iō talē obtinuit grām p quā diligēti⁹ id exe
qreret̄. Secūdū foliū hui⁹ nr̄e fragrantis ro-
se ē Enoch iustificatio. Naʒ vt dr̄ Heb. xi.
Enoch nō inueniebat̄: q: trāstulit illū de⁹.
Ante trāslationē em̄ ei⁹ testimoniū hēbat
placuisse deo. Sic em̄ enoch trāslat⁹ ē in pa
disum terrestrē: sic btūs petr⁹ martyr trāsla
tus ē ab infidelib⁹ hēticis ad sctām mr̄em ec
clesiaʒ q̄ ē padisus celestis. vn̄ btūs Aug.
li. xiij. de ci. dei. c. xxi. dic̄ sic. Pnt h̄ et i eccl̄ia
itelligi vt ea meli⁹ accipiam⁹ tanq̄ pphetica
īdicia pūidētia futurorū padisū. s. etiā ipaʒ
eccl̄iam. sicut de illa legit̄ in cātico cāticorū.
Quattuor flumia padisi q̄ttuor sunt euan
gelia ligna fructifera. Sctī fruct⁹ eorū opa
eorū: lignū vite sctūs sctōrū vtiqʒ xp̄s. lignū
scīe boni ⁊ mali ppriuʒ ē volūtatis arbitriū.
hec ille. In hūc padisum. s. sctām mr̄em ec-
clesiā trāslat⁹ ē btūs petr⁹ martyr p baptis-
malē iustificationē. q: nō fuit baptizat⁹ ba-
ptismo hereticorū: ſ baptismo xp̄ianorū. ne
inobediēs reputaret̄: ⁊ vt caractere cū cete-
ris signaret̄ vt xp̄o corpalr̄ ɔformaret̄ vt i
numero fideliū cōputaret̄ vt in donis grē
pmoueret̄ ne ceteris sacris eccl̄ie puaret̄.
Tertiū foliū hui⁹ nr̄e odorifere rose ē Noe
pseruatio. vn̄ dr̄ Heb. xi. Noe accepto rn̄so
aptauit archā in salutē dom⁹ sue. ſ Noe p
grām quā accepit a deo pseruauit so'ū octo
aīas. ſm illō .i. Pet. iij. In dieb⁹ noe cū fa-
bricaret̄ archa: pauci. i. octo aīe salue facte
sunt. Noe aūt erat tūc sexcētorū ān orū. Sʒ
btūs petr⁹ martyr cū eēt septē annorū igres
sus archā catholice fidei disputās cum pa-
truo sup articulos fidei īuincibilib⁹ rōnib⁹
ipm ɔfudit: ⁊ maximā multitudinē hereti-
corū ad xp̄i fidē ɔuertit. q̄s pseruauit a dilu
uio dānationis. ⁊ lʒ pcesserit ab hereticis: tn̄
ab eorū errorib⁹ extitit alien⁹. Sic de Noe le
git̄ Gen̄. v. Processit em̄ ab eis sic lux a te
nebra .ij. Cor. iiij. De⁹ q̄ dixit lucē splende
scere de tenebris. sic liliuʒ a spinis. Cant. i.
Sic liliū int̄ spinas. Vn̄ Inno. in lr̄a cano
nizatiōis ei⁹ dicit. Candido sctōrū collegio
nouū mūdicie liliuʒ ē exortū. Sic stella mi-
cans a nebulis. vn̄ dr̄ ibidē. Gaudeat insi-
gnis ordo pdicatorū q: ex eo prodijt stella
micās. Iste ē arch⁹ posit⁹ in nubib⁹ q̄ est si
gnū federis fidei catholice ⁊ subleuatiōis
sctē mr̄is ecclie. Quartū foliū hui⁹ nr̄e sua
uis rose ē Abrahe religio. Vn̄ dr̄ Heb. xi.
Abrahā obediuit in locū exire quē accepttu
rus erat i hēditatē. cui dictū ē a dn̄o Gen̄.
xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione

sua τ de domo pr̄is tui: τ veni in terrā quā mōstrauero tibi. Sic aūt abrahā reliqt cūcta ad iussum dñi: sic btūs petr⁹ martyr relicta domo cognatiōe τ patria, pfect⁹ ē Bononiā: τ ibi intrauit religionē fratrū pdicatoꝝ q̄ est instituta ad pdicādū τ ꝯfessiōes audiēdū. vñ abbas Nestori⁹ in collatiōib⁹ patrū dic. Quidā eligētes egrotātiū curaꝫ alij intercessionē q̄ p miseris atqꝫ oppssis ꝑpendit exeqntes: aut doctrie instātes: aut elemosynas paupib⁹ largiētes, it magnos ac summos viros p affectu suo ac pietate viguerūt hec ille. Tāto aūt celebrior ē religio pdicatoꝝ q̄to mag p eā pcurat salus aīarū. qd ptinet ad obsequiū dei. cui nullū sacrificiū ē accepti⁹ vt dic Greg. sup Ezechie. Mai⁹ etiā ē spūalib⁹ armis ꝯ errores hereticoꝝ τ tēptatiōes demonū fideles defendere q̄ corpalib⁹ armis pplꝫ fidelē tueri. τ de bto petro martyre Inno. in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dic. Nocte post dormitionē breue in studijs lectionū τ alijs sacris vigilijs occupabat. dies aūt impendebat cōmodis aīarū. pdicatiōib⁹ vel ꝯfessionū audientie: aut ipugnatiōi heresum insistēdo. Iuxta illud .ij. ti. iiij. i. Amplectentē eū q̄ ꝫm doctrinā ē fidelē ꝫmonē vt potēs sit exhortari in doctrina sana: τ eos q̄ cōtradicūt arguere τc. Quintū foliū hui⁹ nr̄e rose ē Ysaac ꝓfessio in q̄ maxie viguit obediētia. Unde btūs Augusti. li. xvi. de ci. dei. c. xxxi. dic. Ysaac sic dñs crucē suā sibi ligna ad victime locū q̄b⁹ fuerat iponēdus ipe portauit. τ i h appuit maxima ei⁹ obediētia. In religiōe aūt summū ē obedia. qr vt Greg. xxv. moral. dic. Obediētia victimis iure pponit. qr p victimas aliena caro: p obediētiā ꝟo volūtas ppria mactat. Nā illud qd fit ex obedia est mag deo acceptū q̄ illud qd fit p ppriā volūtatē. ꝫm q̄ Hiero. dic ad Rusticū monachū. Ad id tēdit orō vt doceā te nō tuo arbitrio dimitēdū. Btūs petr⁹ martyr maxie obediētie fuit. sicut i lr̄a canonizatiōis ei⁹ dñs Inno. dic. Ingressus aūt ordinē fratrū pdicatoꝝ ꝯuꝯsatiōe ꝯspicu⁹: spectabil fama: opinione mirabil: deuotione grat⁹: hūilitate lenis: obedia placid⁹: benignitate suauis: pietate cōpatiens: patia ꝯstās: charitate pstabilis: τ in cūctis moꝝ maturitate fuit cōpositus. hec ille. Sextū foliū hui⁹ nr̄e rose ē Iacob ꝯtēplatio. nā fugiens a facie Esau fris sui ꝓseqntis ipꝫ parūp in via obdormiuit. viditqꝫ dñz īnixū scale cui dñs locut⁹ ē τ ꝯsolat⁹ ē vt dr Gen. xxviij. Sic btūs petr⁹ martyr ob ꝓsecutiōes graues hereticoꝝ τ maxie suoꝝ attinētiū q̄ eū accusauerāt, pniciali q̄ magna τ quia scādala ppetrauerat i ciuitate bononien. i. de dec⁹ ipoꝝ: ꝯpulsus ē ire esiū nō sine acri pn̄ia. cūqꝫ videret pullulare hereses in ciuitate esina nec posset obuiare vt optabat: cū lachrymis corā crucifixo orās ait. Domine qui nosti omnia anteq̄ fiant tu scis quoniam nihil egi eorū que isti aduersum me mentiuntur. Disrumpe igitur illos τ da pacē sustinentibus te vt serui tui fideles inueniantur. Tunc crucifixus vertens caput in aliud latus ait. Et ego petre quid feci? τ sic confortatus est. Septimū foliū hui⁹ nr̄e rose ē Ioseph purificatio. nā fugiēs vxorē phutifaris q̄ ipꝫ ad adulteriū īuitabat. castitatē suā illibatā ꝯseruauit. vt dr Gen. xxxix. quē tn̄ ipa falso accusauit q̄ vi opprimere ipam voluit. Sic btūs petrus martyr dū oraret deuoti⁹ in cella corā ymagine crucifixi ac diceret illā orōnem. Deus innocētie restitutor τ amator dirige ad te tuoꝝ corda ꝟuoꝝ vt spūs tui feruore concepto τ in fide īueniant stabiles τ in ope efficaces. τ dū virginitatē suā τ agones suos ꝟgini cōmēdaret. audiuit btām ꝟginē duabus comitatā puellis dicētē sibi. ego rogaui p te petre vt nō deficiat fides tua. Statimqꝫ accusat⁹ est pori q̄ cū mulierib⁹ tota nocte colloqbat. q̄ tn̄ infamiā purgauit. Octauū foliū hui⁹ nr̄e rose ē Iude ꝯfessio. de q̄ dr Gen. xlix. Iuda te laudabūt frēs tui. man⁹ tua in ceruicib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ. adorabūt te filij pr̄is tui. Iudas q̄ ꝯfitēs iterptat btm̄ petrū martyrē desigt q̄ fidē xpi ꝯfessus ē nō tm̄ i vita: ꝫ et i morte quē oēs frēs sui layci fideles clerici religiosi laudāt ppt pugnā victoriosam quā hūit ꝯ hereticos. cū eñ q̄dā heretic⁹ garrul⁹ ꝯ eū nimis īstaret: ille deū orauit vt aut eū ꝯuteret aut lingua pnaret. statimqꝫ mut⁹ effect⁹ ē. qr ꝟitatē fidei ꝯfiteri noluit. Nonū foliū hui⁹ nr̄e rose ē moysi dilectio q̄ ob charitatē quā gerebat ad pplꝫ dei ꝯfiderē dixit dño. aut dele me de libro tuo in quē me scripsisti: aut pce huic pplo. Unde miam obtinuit. Sic btūs petr⁹ martyr quotidie orabat vt de⁹ nō alit pmitteret ipsum mori q̄ p fide xpi. vñ dr in lr̄a canonizationis ei⁹. Feruēs quoqꝫ amator fidei sic sic suo illā impsserat q̄ q̄qꝫ ipius ꝟba τ opa ꝟtute fidei redolebant. τ sicut moyses stetit corā pharaone p libertate ppl̄i dei: sic beatus petr⁹ martyr se opposuit hereticis p libertate eccl̄ie catholice. Nā heretici liberta

tem ecclīe nitebanť auferre ⁊ ipām in ser-
uitutē redigere. Gal. ij. Propť subintroductos falsos frēs q̄ subintroierunt explorare libertatē nřam. Decimū foliū hui⁹ nře rose est Aaron p̄dicatio. Nā moyses cū eēt im-
peditioris lingue petiuit a dn̄o auxiliū elo-
quentis viri q̄ sibi eēt p̄sidio ad ꝯuincēdū pharaonē. cui dat⁹ est aaron. vt dr̄ Exo. iiij. Sic summ⁹ pastor ecclīe vexillū fidei catholice tradidit btō petro martyri quē fec̄ gnāl̄e inq̄sitorē ad inq̄rēdos ⁊ debellādos hereticos in ptib⁹ ytalie. Et sic btūs Laurentius Sixto pape obediuit cui diuini v̄bi i m̄-
ia cōmiserat: sic btūs petr⁹ martyr ex obedientia scē romane ecclīe fidei catholice diuini v̄bi curā assumpsit, p q̄b⁹ nō dubitauit mori. vn̄ in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dr̄. Pro defensione nāq₃ fidei ⁊ obedīa romane ecclīe vir ille venerabilis acerrimā mortē tulit. ⁊ q̄to sanguis bti petri martyris fuit dignior ⁊ p̄-
ciosior sanguine aīaliū imolatoꝝ p aaron summū sacerdotē: tanto hostia quā obtulit fuit deo acceptior, q: seipm̄ obtulit. ⁊ h̄ fuit ac si xp̄s iterū seipm̄ obtulisset, ppť vnionē ei⁹ p charitatē cū btō petro. Undecimū foliū hui⁹ nře rose ē phinees defensio. de q̄ dr̄. i. Mach. ij. Phinees zelādo zelū dei accepit testm̄ sacerdotij i secl̄a. q: vt dr̄ Nume. xxv. Cū vidisset phinees q̄ndā virū israelitā in-
trantē ad scortū madianitā: arrepto pugione pfodit ābos sil̄ virū. s. ⁊ mulierē. Sic beat⁹ petr⁹ martyr zelās fidē catholicā ⁊ pse-
quēs h̄ticos dicebat eis q̄ de tota sac̄ scriptura testimonia sua pferrēt ⁊ ipē p se ⁊ ꝯ eos tm̄ vnū militē s. paulū assumeret. q̄ dic̄ Sumite gladiū spūs qđ ē v̄bū dei. Hoc gladio v̄bo dei pfodit hereticos ⁊ h̄esim eoꝝ. fm̄ illud. i. Pet. iij. Parati semp ad satisfactionē oī poscēti vos rōem de ea q̄ in vob̄ ē spūs fide ⁊c̄. Duodecimū foliū hui⁹ nře rose ē iosue expugn̄tio. de q̄ dr̄ Eccl̄i. xlvi. Fortis i bello iesu naue expugn̄re hostes vt ꝯseq̄re-
tur h̄editatē isrl̄. aut nō i iracūdia ei⁹ ipeditus ē sol ⁊ facta ē vna dies q̄si duo. Inuocauit altissimū oīpotētē obpugn̄do īimicos vndiq₃. ⁊ audiuit illū magn⁹ sctūs de⁹. Sic btūs petr⁹ martyr cū quēdā heresiarchā coꝝ pplo mediolani examinaret velut dux ⁊ inq̄sitor: ⁊ maxim⁹ estꝰ cūctos afficeret: premisso signo cruc̄ ⁊ orōne ad deū fusa mox nubes descēdit q̄ refrigeriū toti pplo p̄stitit ⁊c̄. Decimūtertiū foliū hui⁹ nře rose est gedeonis liberatio, cui cū esset dictū vade: qm̄ in hac fortitudīe tua liberabis israel de manu madian. cūq₃ hesitaret quia paucissimos habebat secū: audiuit. dn̄s tecū viroꝝ fortissime. vt p₃ Judic̄. vi. Sic btūs petrus martyr tāq̄ vir celestis a deo missus ad cō-
uincendos hereticos magnā fortitudinē ⁊ gratiā a deo impetrauit. Cui pater dedit cōstantiā ad resistendū: filius sapiam ad cō-
uincendū: spūs sctūs gratiā ad ꝯuertendū. vt p₃ de heretico qui coram tabula in qua erat ymago bti petri martyris depicta recipientis martyriū: furibūdus insilijt ⁊ mutus effectus abiurans heresim ⁊ cōfitens peccata sua corde liberat⁹ est. Decimūquartū foliū hui⁹ nostre rose est sansonis mortificatio qui plures occidit moriēs q̄ viuēs. Unde dixit. Moriať sanson cū philisteis. vt p₃ Judic̄. xvi. Sic btūs petr⁹ martyr velut granū mortificatū multū fructū attulit dū per passionē suā multos hereticos ad fidem xp̄i ꝯuertit. sicut in publica p̄dicatiōe p̄dixit. Ego deteri⁹ eis faciā mortu⁹ q̄₃ viu⁹. Qđ verbū in dies verificať. Jđ cantat scā mr̄ ecclīa. Dū sansonis vulpes q̄rit. i. hereticos quos velut alter sanson pquirit ⁊ psequitur ab iniq̄s emiť. caput sacrū lictor ferit. iusti sanguis fundiť sic triūphi palmā₃ gerit dū p fide moriť. Decimūquintū foliū nostre huius rose est samuelis illuminatio. Nā vt diciť. i. Reg. iij. Factū est vt hely iaceret in loco suo ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt: nec poterat videre lucernā dei anteq̄ extingueretur. Samuel aūt dormiebat in tēplo dn̄i vbi erat archa dei. Sic btūs petr⁹ martyr velut alť samuel fidel̄ pphēta dn̄i dormiebat sepult⁹ in tēplo ⁊ ecclīa catholica fratrū p̄dicatoꝝ de mediolano qui erat lucerna ardens ⁊ lucēs per fidei manifestationē. quā heretici videre nō poterāt donec ipam extinxerūt p mortē. S₃ nō erat extincta. q̄m vehementť ardebat in ꝯspectu dn̄i. cui⁹ signu₃ ē q̄ lāpades frequentť diuinitus sunt accēse ad sepulchrū ei⁹ nll̄o suffragāte hūano auxilio. ppťea i lr̄a canonizatoīs ei⁹ dr̄. ad sci petri tumulū freq̄ns lux descēdit in cui⁹ lauti. lā. accēdit. Nāq₃ p⁹ mortē ipi⁹ lāpades sup sepulchrū ei⁹ venerabile depēdētes pl̄ies p seipas absq₃ omī hūano studio ⁊ misterio diuinit⁹ sunt accēse. Cōueniēs eīn erat vt q̄m igne ac lūie fidei claruerat: valde excellenť singl̄are de ipo ignis ⁊ lumis miraculū demōstrareť. Decimūsextū foliū hui⁹ nře rose est nathan reprehensio. de quo dr̄. ij. Regū

xij. q cū argueret dauid de pctō suo τ ille cognoscens pctm̄ suū diceret. peccaui dn̄o. dixit nathā. Dn̄s quoq; transtulit pctm̄ tuū nō morieris. Sic cū quidā hereticꝰ sctītatē τ miracula sctī petri martyris τ fidē sancte mr̄is eccl'ie deprauaret sumpto quodā sub ostētatiōe morsello q eū nō posset si circa hoc delinqret trāsglutire. sensit mox ipz suo gutturi sic inberentē vt illū educere vel inducere nō valeret. cui sctūs petrꝰ martyr visibiliter apparēs eūq; vehement' arguēs de hoc q fidez xp̄i τ sctām mr̄em ecclīam catholicā sic vilipēderz τ obpugnaret: s'ico penitens τ sentiēs vicine mortꝭ euentū facto voto q ab hm̄oi resipisceret: fuit ꝓtinꝰ illo euomito liberatus. Decimūseptimū foliuz nr̄e huiꝰ rose est dauid liberatio. Nā vt dr̄. i. Reg. xvi. Inuasit spūs dei malꝰ Saul. Dauid aūt psallebat manu. q̄diu dauid psalteriū pulsabat saul nō vexabat'. cū em̄ esset inimicꝰ dauid: tn̄ bn̄ficio eiꝰ liberabat' a spū malo. Sic btūs petrꝰ martyr cuiusdā nobilꝭ heretici τ inimici fidei catholice filiū pre nimio τ horribili tumore gule: nec loq̄ nec spirare valentē leuatꝭ ad deū manibꝰ τ cruc̄ sup eo facto signaculo supposita cappa velut psalterio loco infirmo pfectissime sanauit tā in aīa q̄z in corpe. ne deinceps spūs pfidie illū nequit' exagitaret. Etiā dū Saufredus de cumis h̄ret de pāno tunice sctī petri martyris vt cōuinceret hereticū quendā pannū ipm in ignē piecit: q ꝓtinꝰ ignē extīxit. qd̄ vidēs hereticꝰ ad fidē xp̄i cōuīsus est. Decimūoctauū foliū nr̄e huiꝰ rose est salomonis gubernatio de q̄ dr̄ Eccli. xlvij. Surrexit filiꝰ sensatꝰ: τ ppt' illū deiecit oēm potētiā inimicoꝝ. Salomon imperauit in diebꝰ pacis cui subiecit dn̄s om̄s hostes eruditꝰ est in iuuētute sua τ ipletꝰ est q̄si flumē sapientia. Sic btūs petrꝰ martyr velut fidei pugil egregiꝰ hereticoꝝ dogma pestiferū in vita sua plurimū eradicauit. post mortē āt suā eiꝰ meritꝭ τ coruscantibꝰ miraculis fuit adeo extirpatū vt q̄z plurimi errorē suū reliq̄rint τ ad gremiū sctē eccl'ie cōuolauerint ita vt ciuitas mediolanēsis τ comitatꝰ eiusdē vt tot hereticoꝝ cōuēticula residebāt intantū sit purgata vt alijs expulsis alijs ad fidē xp̄i cōūsis nullꝰ ibidez audeat aliq̄tenꝰ apparere. Pl'es etiā ex eis maximi τ famosi p̄dicatoꝝ ordinē sunt ingressi. q vsq; nūc eiusdē hereticos τ fautores feruore mirabili psequunt'. Decimūnonū foliuz nr̄e huiꝰ rose est helye suscitatio. de q̄ dr̄ Eccl'. xlviij. Surrexit helyas ꝓpha q̄si ignis τ v̄bū ipiꝰ q̄si facla ardebat. q sustulit mortuū ab inferis de sorte mortꝭ ī v̄bo dn̄i dei. Hic ēt vt dr̄. iij. Reg. xviij. Cū aer eēt clarꝰ nec vlla nubes in eo apperet orauit ad dn̄m τ statim nubes ascēdit de mari. Sic btūs petrꝰ martyr fuit velut ignis. de q̄ dic̄ Inno. in l'ra canonizatiōis eiꝰ. Tunc clariꝰ fidei lāpas lucet. cū ardētes lucerne martyꝝ suppliciōꝝ incendijs corpalit' extinguunt'. Qd̄ plane τ liq̄do patuit in ipiꝰ bti petri martyris passione. qr post gl'iosūz τ recolēdū eiꝰ martyriū sic suoꝝ multitudie τ eminētia miraculoꝝ fides resplēduit q q̄z plurimi h̄etici corq; credētes ipiꝰ fidei tot τ tātoꝝ ostēsiōe signorū agnita v̄itate ad illiꝰ lumē de suoꝝ erroꝝ tenebris ꝓpere redierūt. hec ibi. Int' cetera miracula h̄ de ipo fert' q cū mulier q̄dā in flandria pepisset tres filios mortuos τ iaz q̄rtū filiū etiā mortuū pepisset: deuotissime btō petro martyre se deuouit quē suis meritis a mortuis suscitauit. Cōsilr accidit Cenonis in ꝓuincia francie cū puella q̄dā in flumie raptim submersa eēt τ mortua meritis bti petri martyris p̄stine vite restituta. qd̄ signū viderūt oēs ppl'i q erāt in eccl'ia fratrū p̄dicatoꝝ. vbi pentes eiꝰ emisso voto suscitatā gaudiose receperūt. Vicesimū folliū nr̄e huiꝰ rose est helysei subuētio. de q̄ dr̄ Eccl'. xlviij. Helyseꝰ ī diebꝰ suis nō primuit p̄ncipē τ in potentia nemo vicit illū in vita sua fecit monstra: nec supauit illū v̄bū aliqd̄. Duo em̄ p̄cipua fecit heliseꝰ in vita sua. Prio cū ipe descēderet de Bethel pueri parui egressi de ciuitate illudebāt ei. q̄s maledixit τ duo vrsi lacerauerūt eos vt dr̄. iiij. Reg. i. Scd̄o sanauit Naaman syrū a lepra vt dr̄ ibidē. v. c. Sic btūs petrꝰ martyr dū p̄dicaret Cesene in ytalia in platea ciuitatꝭ: q̄dā nobiles iuuenes q̄ꝝ domꝰ erat cōtigua palacio dn̄ij cuz eēnt h̄etici iacebāt lapillos p̄ sctm̄ p̄dicātē q̄ꝝ malignitatē sepiꝰ increpās nihil pfecit. tādē publice illi domui maledixit: q statim corruit τ. xlij. duos viros q intꝰ erāt pit' interemit. Deīceps āt nūq; domꝰ p̄dicta repari potuit cū pl'ies attēptatū fuisset ēt vsq; ī p̄ntē diē. Scd̄o cū q̄dā desparꝰ noīe Roba oīa ī ludo pdidissz τ demoes īuocasset: vexatꝰ ab eis mirabilr ēt vsq; ad mortē. tādē meritꝭ bti petri martyris pfectē curatꝰ pniam egit salutarez. pterea multis varijs lāguoribꝰ τ diūsis infirmitatibꝰ caro

tissunt. bibentes aquã intinctã reliquijs btĩ petri. Etiã frater Jobes polon⁹ ordinis nr̃i cũ apud bononiã quartana laboraret. tãdẽ in festo btĩ petri mar. q̃ erat sermocinatur⁹ ad clerũ. deuotissime se deuouẽs merit̃ sctĩ ẽ plenissime sanat⁹. Vicesimũprimũ foliũ nr̃e hui⁹ rose est Ezechie sanatio. Naz vt dr̃ Ecc̃. xlviij. Fecit ezechias qδ placuit deo et fortiter iuit in viã dauid pr̃is sui. In diebus ipi⁹ retro redijt sol: ꝛ addidit regi vitã. Sic beat⁹ petr⁹ mar. pmo cũ quidã naute caligine noctis maris ꝓcellis pene naufragarent ad inuocatõnẽ ei⁹. in antẽna cũ luminarib⁹ accensis apparuit. omiq; obscuritate fugata. nox illa tam caliginosa in diẽ clarissimuz cõmutat̃: mare q̃euit: vent⁹ cessauit a tẽpestate. saniq; ꝛ incolumes naute ipso die ianuam ꝓuenerũt. Secũdo cũ q̃dã magister grãmatice in ꝓuincia Teutbonie apud traiectum plurimũ detraheret scitati btĩ petri mar. de quodã sanguĩe q̃ miraculose apparuerat in digitis quarũdã mulierũ filantiuz in festo p̃dicti martyris: grauib⁹ febrib⁹ correptus vicin⁹ morti desperatiõe medicoꝝ: totum se deo ꝛ sancto petro martyri deuouẽs mox sanat⁹ est. Vicesimũsecũdũ foliũ nr̃e hui⁹ rose est Josie ampliatio. de q̃ dr̃ Eccl̃i xlix. Memoria iosie in compositiõe odoris Ipe est direct⁹ diuinit⁹ in penitẽtia gẽtis vt tulit abhoĩatões impietat̃ ꝛ gubernauit ad dñm cor ipi⁹: ꝛ in dieb⁹ pctõꝝ corroborauit pietatẽ. Idẽ dr̃. iiij. Reg. xxiij. Sic beat⁹ petrus martyr vt ampliaret fidẽ iesu xp̃i. abstulit abominationes demonũ vexantiuz ꝛ inducentiũ plures ad pctm̃. vt pz de euphemia diocesis modiolanẽsis. q̃ septẽ annis a demonib⁹ vexata. maxime dieb⁹ dñicis ꝛ festiuis cum missa celebraret̃: merit̃ sctĩ petri martyris est ꝑfecte sanata. Etiaz nerbona septẽ annis a demonib⁹ agitata ꝛ heretico quodã q̃ Cõradus de landriano vocabatur maximo quidẽ nigromãtico nõ valente eaz tenere merit̃ sctĩ petri martyris liberata est ꝛ nigromantic⁹ abiurata omĩ heresi ꝛ incãtationib⁹ demonioꝝ ad fidẽ catholicã cõuersus est. Vicesimũtertiũ foliũ nostre huius rose est Jeremie p̄nũciatio. de quo dr̃ Eccl̃i. xlix. Male tractauerũt illũ q̃ a ventre mr̃is cõsecrat⁹ est ꝓpheta. Sic beat⁹ petr⁹ mar. cõsecrat⁹ a deo ꝓpheta spũsctõ plen⁹: q̃tuor p̃dixit. Prĩo nãq; transiens cũ fratre gerardo tridentino. iuxta quoddã castrũ hereticoꝝ noĩe gather. ꝑ annũ añ passionẽ suaz dixit illi socio. Istud castrũ destruet̃ ꝓ fide. ꝛ nazari⁹ ꝛ desideri⁹ duo epĩ hereticoꝝ q̃ ibi sepulti sunt cõburent̃ in curia ipi⁹ castri. qδ ita euenit ministerio fratrũ inq̃sitoꝝ ꝯ hereticos. Secũdo dũ in dñica ĩ ramis palmarũ beat⁹ petr⁹ mar. p̃dicaret mediolani vbi erat vtriusq; ppl̃i maxĩa ml̃titudo. s. viroꝝ ꝛ mulierũ: dixit alta voce. Scio ꝓ certo ꝙ heretici tractãt mortẽ meã ꝛ ꝓ morte mea pecunia ẽ iam deposita: ſ; faciãt qδ volũt: q2 deteri⁹ faciã eis mortuus ꝙ viu⁹: q̃ infra mensem ab eis occisus ẽ. Tertio dũ q̃dã matrona noĩe Girolda. xiiij. annis a spiritib⁹ imũdis fuisset obsessa ꝛ nulli⁹ auxilio iuuari posset. tandẽ veniẽs ad sctm̃ petrũ mar. postulauit ei⁹ suffragiũ. cui sanct⁹ r̃ndit. Cõfide filia q2 ꝛ si modo qδ postulas impetrare non vales. non ml̃to post a me plenarie obtinebis: qδ ꝛ factũ est. nam post passionẽ ei⁹ p̃dicta mulier accedens ad sepulchrũ btĩ petri martyris: ꝑfecte fuit liberata. Quarto dũ ipse de cumis mediolanũ ꝑgẽt ꝛ tũc pateret̃ q̃rtanã: ꝛ socij dicerẽt ei ꝙ nõ possent mediolanũ applicare. sctũs r̃ndit. Apud sctm̃ simplicianũ oportet nos hospitari: qδ ꝛ factuz est. nã cũ ei⁹ sacrũ corpus deferret̃ ꝓpt̃ nimiaz ppl̃i freq̃ntiã: nõ potuerũt illud mediolanuz deducere: ſ; apδ sctm̃ simplicianũ deposuerũt ꝛ ibidẽ illa nocte remãsit. Vicesimũq̃rtũ foliũ nr̃e hui⁹ rose ẽ Ezechiel̃ reuelatio. de q̃ dr̃ Ecc̃. xlix. Ezechiel q̃ vidit cõspectũ glorie quã ostẽdit illi in curru cherubĩ. Sic btõ pe. mar. reuelatũ est ꝙ gl̃iosũ int̃ agmĩa btõꝝ spũuz xp̃s sibi ꝑauerat imo sepi⁹ in spũ rapt⁹ vidit pl̃ima secreta dei. q̃ p̃dicatur⁹ erat fidelib⁹ xp̃ianis: cui⁹ gl̃iaz de⁹ reuelauit multis ꝑsõis: ꝑcipue aũt cuidã deuotissime moniali ĩ mõasterio de ripul̃ apδ florẽtiã eo die q̃ martyrizat⁹ fuit. Vicesimũq̃ntũ foliũ nr̃e hui⁹ rose est Zorobabel̃ restauratio. de q̃ dr̃ Ecc̃. xlix: Quõ ãplificem⁹ zorobabel: Nã ꝛ ipe q̃si signũ in dextera isrl̃. Hic restaurauit vrbẽ sctãm hierl̃z. vt dr̃. i. Esdre. iij. Sic bea. pe. mar. restaurauit ꝯuẽtũ attrabatẽsez ordinis nr̃i. Nã cũ mercatores q̃dã ĩ ciuitate attrabatẽsi haberẽt iux̃ ꝯuẽtũ nr̃m maximam struẽ lignoꝝ venaliũ. in q̃b⁹ ignis erat succẽsus ꝛ vẽt⁹ impelleret flãmã ĩ ꝯuẽtũ nec posset ab incẽdio vllo modo liberari. apportat̃ reliquijs btĩ pe. mar. cũ maxĩa deuotione. flãma incẽdij ĩ aliud lat⁹ deflexit ꝛ ꝯuẽt⁹ illesus oĩno ꝑmãsit. excepta q̃dã cruce q̃ erat ĩ summitate eccl̃ie quã ignis succenderat añ ap-

portationē p̄dictarū reliquiarū. Uicesimū
sextū foliū nr̄e huiꝰ rose ē Esdre reedificatō
de q̄ dr̄ Ecc.xlix. In diebꝰ suis edificauit do-
mū ⁊ exaltauit teplū sctm̄ dn̄o patū in glīa
sempit̄na. Sic be.pe.mar.edificauit p̄les cō
uentꝰ ordinis nr̄i ī diuersis ptibꝰ xp̄ianitat
puta parme.cesene.etiam ī traiecto ciuitate
theutonie: cū q̄dā frēs deducerēt lapides p
edificāda ecclīa nauigio: ⁊ nauis adhesisset
cuidā littori adeo vt nullo mō moueri posset
Inde suppōr apposita manu ad naui ⁊ leuit
ip̄az īpellēs aīc. In noīe scī petri mar.in cuiꝰ
honorem lapides istos deferimꝰ: vade. Sta
timq̄z nauis velocissime se mouit: ⁊ de litto-
re integra recessit. Uicesimūseptimū foliū
nr̄e huiꝰ rose ē Neemie deuotio.de q̄ dr̄.ij.Es
dre.viij.dixit aūt neemias vniūso pplo.dies
sctificatꝰ ē dn̄o deo nr̄o. Nolite lugere ⁊ fle-
re: nolite ꝯtristari. Gaudiuz em̄ ē fortitudo
nr̄a q̄ cōfitebant̄ pctā sua. ⁊ adorabāt dn̄m
deū suū: ⁊ dn̄s de celo exaudiuit eos in misi
cordijs mult. Sic be.pe.mar.sua passiōe cō
secrauit diē suā dn̄o in q̄ magnū gaudiū at-
tulit plebi dn̄i. Cū em̄ Innocē.qrtꝰ btm̄ pe-
trū sanctoꝝ martyrū kathalogo ascripsisset
frēs apd̄ mediolanū ad caplꝫ ꝯuenert. Uo-
lentes aūt eiꝰ corpꝰ ad altiorē locū trāsferre
cū plusq̄ꝫ p annū sub t̄ra iacuisset: ita sanū ⁊
integrū reptū ē ac si eadē die fuisset sepultū
Frēs igr̄ sup̄ magnū pulpitū iuxta plateam
corpꝰ eiꝰ cū magna reuerētia deduxert: ⁊ ibi
dēz oī pplo ē ostēsuz ⁊ ab eo deuotissime ho-
noratū. Ac̄r cū q̄dā comitisse d̄ mōte masino
ad bea.pe.mar.spālez deuotōez hērent ⁊ eiꝰ
vigiliā ieiunarēt ⁊ interessent vespis vigilie
ip̄iꝰ ⁊ faculā quādā accēsaz ad altare eiꝰ po
suerūt: quā cū extinxisset sacerdos diuinitꝰ ē
iterū ac tertio accēsa. Uicesimūoctauū fo-
liū nr̄e huiꝰ rose ē Symeōis honie filij impe
tratio.de q̄ dr̄ Ecc.l. Qui curauit gētē suā ⁊
liberauit eā a p̄ditōe. Et iterauit orōnē suaz
volēs ondere v̄tutē dei Sic be.pe.mar.apd̄
deū p nob̄ aduocare nō desinit.de q̄ pōt expo
ni illō.ij.Macha.xv. Hic ē fratrū amator ⁊
ppl̄i isrl̄. Hic ē q̄ mlt̄ū orat p pplo: ⁊ vniūsa
sctā ciuitate ⁊ acceptꝰ ē valde.pꝫ ex miracul
eiꝰ mult q̄bꝰ p̄stat bn̄ficia sanitat. Nā a mor
bo caduco liberauit quēdā puerū. Et ab eo-
dē morbo caduco liberauit quādā mulierez
religiosaz ī frācia.alios a podagra.alios a fe
bre q̄rtana alios a ꝯtinuis febribꝰ. alios a
tumore gule.alios a fractura intestinoꝝ ⁊c̄
Uicesimūnonū foliū nr̄e huiꝰ rose ē Jude
machabei reductio.de q̄ dr̄.i.Mach.iij. Si
milis factꝰ ē leoni ī opibꝰ suis ⁊ psecutꝰ ē
iniq̄s p̄scrutās eos: ⁊ q̄ ꝯturbabāt pplꝫ suū
succēdit eos flāmis. ⁊ repulsi sūt inimici p̄ ti
more eiꝰ ⁊ noīatꝰ ē vsq̄ ad nouissimū t̄re ⁊
ꝯgregauit peūtes. Sic be.pe.mar.tanq̄ leo
q̄ p̄dicatoꝝ feruidꝰ fidei zelator alte vbiq̄
rugiebat: itrepidꝰ heresuz dānator: vicioꝝ ri
gidꝰ sp̄ extirpator. v̄itatq̄ lucidꝰ doctor ⁊ a-
mator. Naz hēticꝰ q̄dā noīe Opizo deridēs
sctitē btī pe.mar.accedēs ad altare ip̄iꝰ scī
accepit duos denarios ⁊ socijs ait. Bonuz ē
vt bibamꝰ istos. statiq̄ īnobil factꝰ p̄uatꝰ
vsu ⁊ oīz mēbroꝝ se deuouit abiuraturū oēz
suā hēsim. Restitutꝰ itaq̄ sanitati cognoscēs
v̄tutē scī pe.mar.heresim abiurauit: ⁊ ad fi
dē catholicā se reduxit. Tricesimū foliū nr̄e
huiꝰ rose est Eleazari passio.q̄ ait.vt dr̄.ij.
Macha.vi. Adolescētibꝰ exēplū forte relin
quā. si p̄mpto aīo ac forti p ḡuissimis ⁊ scīs
simis legibꝰ honesta morte p̄fūgar. ⁊ iste q̄-
dē h̄ mō vita decessit: nō soluz iuuenibꝰ: s; et
vniūse gēti mēoriā mort sue ad exēplū v̄tu
tis ⁊ fortitudīs derelinquēs. Sic be.pe.mar.
p fide xp̄i mori optabat.vn̄ Inno.in l̄ra ca
nonizatōis eiꝰ dic̄ sic. In ordīe fratrū p̄dica
toꝝ.xxx.fere ānoꝝ spacio fultꝰ catua v̄tutū
fide preabula spe astāte: comite charitate sic
p̄ualuit ⁊ p̄fecit circa ip̄iꝰ defēsionē fidei.p
q̄ totꝰ ardebat q̄ꝫ ꝯ illiꝰ diros hostes mēte ī
trepida ferueti q̄z spū: ꝯtinuū certamen exer
cens. suū tādē agonē diutinū victrici supan
te martyrio feliciter ꝯsūmauit. ⁊ sic petrꝰ fir
mꝰ ī petra fidei petra demū passionis allisus
Ad petrā xp̄m digne laureādꝰ ascēdit. Cū d̄
ciuitate cumana vbi fratrū sui ordinis p̄or
erat. Mediolanū pgeret p exeq̄nda inq̄siti
one ꝯ hēticos sibi ab aplīca sede cōmissa sic
in publica p̄dicatōne p̄dixerat. q̄dā de ip̄oꝝ
hēticoꝝ credētibꝰ p̄ce illoꝝ īductꝰ ꝯpcio iter
salutaris ppositi p̄sequentē. funestꝰ insiliit ī
agnū vtiq̄ lupꝰ ferꝰ ī mitē.ī piū ip̄iꝰ: furibū-
dus ī māsuetū. ī modestū effrenis. pphanꝰ
in sctm̄. p̄sumit īsultū. exercet cognatū mor-
tē inteprat. sacrū aūt illiꝰ caput crudelit̄ ipe
tēs. diris ī ip̄z īpressis vulneribꝰ ⁊ saciato sā
guine iusti ense venerādū: illū nō diūtētē ab
hoste: s; exhibētē se ptinꝰ hostiā: ⁊ cesoris su
stinētē ī patiētia truces icꝰ. dūmi sic spū p̄tē
te supna ī ip̄o loco passiōis occisū. Ip̄o q̄z
sacrilego p̄cussuras ī xp̄i mīstrū gemīas in-
culcāte: ille nō q̄rula voce murmurās: s; suffe
rēs oīa patiēt̄ suū dn̄o spm̄ cōmēdabat: dic

In man⁹ tuas dñe cõmẽdo spm̃ meũ. Sym
bolũ etiã cepit dicẽ fidei. cui⁹ nec in h̄ articu
lo desijt eẽ pco: s; cũ adhuc martyr dñi pal-
pitaret. cultellũ crudelis lictor arripuit ⁊ per
latera ei⁹ trãsfixit. h̄ ibi. Qui aũt ĩ vicinis a-
gris laborabãt, abscidentes ramusculos ar
borꝝ ⁊ vitiũ. sĩr herbã secãtes videbãt san-
guinẽ ex illis fluere ⁊ mirãtes q̃dnã h̄ eẽt. ꝑ
uenerũt ad locũ passiõis, ꝓpt̃ qđ fact⁹ ẽ maxi
m⁹ ꝯcurs⁹ ꝑplõꝝ venerãtiũ xp̃i martyrẽ. q̃
est velut flos rosarũ ĩ dieb⁹ vernis. ⁊ sic ptz
quõ triginta folia hz rosa. s. be. pe. mar. quẽ sũ
mo honore hodie venerat̃ ecclesia.

Secũdo triginta folia hz

rosa ĩ xp̃i imitatiõe. Nã beat⁹ petr⁹ mar. imi
tat⁹ ẽ xp̃z: ꝓ cui⁹ fide sitiebat ardẽtissime ca
licẽ passiõis ĩ triginta ꝑfectõib⁹. Prĩo ĩ gr̃a
tiõe. Sic em̃ xp̃s sine labe pc̃i nat⁹ ẽ de pec
catorib⁹: vt pc̃tã tolleret. Sic be. pe. mar. na-
tus ẽ de h̄etic̃ sine ꝯtagio h̄esis: vt h̄esim ex-
pugnaret. Vñ dr̃. Puer ĩ fide claruit carẽs
parẽtũ nebula. Secũdo in sctĩficatõe. Sic
em̃ xp̃s sctĩficat⁹ ẽ spũsctõ supueniẽte. Sic
be. pe. mar. sctĩficat⁹ ẽ ⁊ ĩ gr̃a ꝯfirmat⁹ ne de
inceps mortalit̃ peccaret. Tertio ĩ regñã-
tione. Sic em̃ xp̃s baptizari voluit: lz nõ ha
beret ĩmũdiciã pc̃i original̃. sic be. pe. mar.
baptizat⁹ ẽ: lz eẽt ꝓ tũc imunis ab origiãli.
Quarto ĩ disputatiõe. Sic em̃ xp̃s duodẽ
nis ĩ medio doctoꝝ disputat. sic be. pe mar.
cũ esset septẽnis cũ patruo de fide disputat
quẽ cõuicit: sic xp̃s doctores. Quĩto ĩ sub
iectõe. Sic em̃ xp̃s se subijcit discipline pa-
rentũ vsq; ad etatẽ legitimã. sic be. pe. mar.
subijcit̃ parẽtib⁹ suis intẽdẽs tñ studio fidei
catholice. Sexto ĩ vite institutiõe. Sic em̃
xp̃s instituit nouã legẽ in q̃ pc̃tõres saluos
faceret. sic be. pe. mar. elegit sibi nouã religi
onẽ in q̃ h̄eticos ad fidẽ xp̃i ꝯuerteret. Se
ptimo ĩ p̄dicatõe. Sic em̃ xp̃s venit in mũ
dũ vt sua p̄dicatõe secreta p̄ris sui doceret.
sic be. pe. mar. ĩtrauit ordinẽ p̄dicatoꝝ: vt se
creta fidei p̄dicãdo apiret. Octauo ĩ corpo
ris maceratõe. Sic em̃ xp̃s. xl. dieb⁹ ⁊ nocti
bus ĩ deserto ieiunauit. sic be. pe. mar. ĩ insti
tutiõib⁹ dñi exercebat̃ assidue ĩ ieiunijs: vi
gilijs: abstinẽtijs: disciplinis: vt sic a spirita-
lib⁹ neq̃tijs tut⁹ eẽt. Nono ĩ integritat̃ cõ
seruatõe. Sic em̃ xp̃s v̄ginitatẽ sp dilexit ⁊
exaltauit. sic bea. pe. mar. v̄ginitatẽ mẽtis ⁊
corpis illibatã sp ꝯseruauit. Decimo ĩ pec
catoꝝ susceptõe. Sic em̃ xp̃s nunq̃ sp̄reuit
pc̃tõres ad ip̃m conuersos: s; benigne ip̃os
ad gr̃am suscepit. sic bea. pe. mar. heretic̃ ad
fidẽ xp̃i ꝯuersis sp indulsit. Undecio ĩ ob
stinatoꝝ dãnatiõe. Sic em̃ xp̃s obstinatos
phariseos acerrime dãnauit. sic be. pe. mar.
heresiarchas obstinatos audacissime cõfu-
dit ⁊ supauit. Duodecio ĩ lãguẽtiũ sanati-
one. Sic em̃ xp̃s liberalit̃ langueẽtes ad euz
veniẽtes sanauit. sic be. pe. mar. duz viueret
plurimis lãguidis sanitatẽ impetrauit. De
cimotertio in officij administratõne. Sic em̃
xp̃s hũilit̃ pedes discipl̃oꝝ lauit cũ eẽt mgr̃
⁊ dñs eoꝝ. sic be. pe. mar. lz eẽt prior cunia-
nus: tñ hũilit̃ fratrib⁹ suis mĩstrauit. Deci
moq̃rto ĩ tpaliũ abdicatõe. Sic em̃ xp̃s cuz
eẽt diues: egen⁹ ꝓpt̃ nos fieri voluit. sic be.
pe. mar. licz eẽt ex nobilib⁹ ⁊ diuitib⁹ parẽti
bus ꝓpt̃ xp̃m oĩa cõtempsit ⁊ paupt̃atẽ as-
sumpsit. Decimoq̃nto in passiõis p̄figura-
tione. Sicut em̃ xp̃i passio p̄figurata fuit in
abel quẽ occidit cayn: ex inuidia: ira: ⁊ auari
cia. sic bea. pe. mar. ex inuidia: ira: ⁊ auaricia
hereticoꝝ occisus fuit. Inuidebãt gratioso
p̄dicatori: irascebãt̃ valido expugnatori: cõ
cupiscebãt auaricia ⁊ mercede conducti ad
ip̃m occidẽdũ. Deciosexto ĩ volũtaria pas
sione. Sic em̃ xp̃s oblat⁹ ẽ: qr ip̃e voluit. sic
be. pe. mar. passionẽ suã p̄sciuit: nec tñ vita-
uit. imo hanc sepi⁹ a deo postulauit. Decio
septimo in capitis vulneratõe. Sic em̃ xp̃s
fuit vulnerat⁹ in capite qñ ip̃m spinis iudei
coronauerũt. sic be. pe. mar. cruciat⁹ fuit ĩ ca
pite qñ heretici diris ictibus ip̃m ĩ capite ꝑ
cusserũt. Decimooctauo ĩ cordis infixione
Sic em̃ xp̃s passus ẽ in corde: qñ lãcea ip̃m
trãsfixerũt. sic be. pe. mar. in latere cordis fu
it trãsfossus. Decimonono ĩ sanguĩs effu-
sione. Sic em̃ xp̃i venas aperuer̃t ⁊ tot⁹ san
guis effluxit. sic be pe. mar. in vulnerũ mul-
tiplicatõe totũ sãguinẽ effudit. Vicesimo
in orõne. Sic em̃ xp̃s suis crucifixorib⁹ in-
dulsit. sic bea. pe. mar. nõ maledixit: nõ mur-
murauit: s; ꝓ suis occisorib⁹ exorauit. Vi
cesimop̄mo in cõmẽdatõe. Sic em̃ xp̃s suũ
spm̃ p̄ri cõmẽdauit: dic̃. Pat̃ in man⁹ tuas
cõmedo spm̃ meũ. Sic be. pe. mar. spm̃ suuz
dño cõmendauit. dic̃. In man⁹ ⁊c̃. Vicesi-
mosecũdo ĩ cõfessiõe. Sic em̃ xp̃s oĩa lega-
lia ꝯsũmata eẽ ꝓtestat⁹ est dic̃. Consũmatũ
est. Sic be. pe. mar. veritatẽ fidei ꝓfessus ẽ
dicẽs. Credo in deũ ⁊c̃. Vicesimotertio in
distributõe. Sic em̃ xp̃s ĩ cruce testamẽtuz
fecit: in q̃ oĩa distribuit liberaliter. Sic btũs

petrꝰ martyr qḋ parū habuit totalit̄ distri-buit. s. aīam dn̄o cōmēdando ⁊ corpꝰ p fide xp̄i morti exponēdo. mūdū aūt iam cōtēpse rat cū ꝯcupiscētijs suis. Uicesimoq̄rto ī de uotiōe Sanguis xp̄i clamat petōꝶ deuotio nē dic. Intinguat̄ pes tuus in sanguie. san-guis bt̄i petri mar. clamat sui imitationē. i. Mach. vi. Elephant̄ ondet̄ sanguinē vue: ad acuēdos eos in p̄liū. Uicesimoq̄nto ī ꝯuersiōe. Sanguis xp̄i clamat petōꝶ ꝯuer-sionē dic. Que vtilitas in sanguie meo ⁊c̄. ⁊ tūc plures ī passiōe xp̄i cōuersi sunt. s. Lō ginꝰ Cēturio ⁊ alij q̄ pcutiētes pectora sua reuertebant̄ hierl̄m. Luc. xxiij. Sāguis bt̄i petri mar. clamat ad hereticos petēs suā cō-uersionē. Esa. xxxiij. Tabescēt mōtes a san guine eiꝰ. Uicesimosexto in cōpassiōe. san guis xp̄i clamat ad totū mūdū petēs cōpas sionē. Threñ. i. O vos oēs q̄ transitis ⁊c̄. Sanguis bt̄i pe. mar. clamat ad totū mūdū petēs sui venerationē. Heb. xi. Fide celebra uit pasca ⁊ sanguis effusionē. Uicesimo septimo in manifestatiōe. Sanguis xp̄i cla mat ad t̄rā petēs sui manifestationē. Job. xvi. Terra ne operias sanguinē meū. San-guis bt̄i pe mar. clamat petēs sui reuelatōez Esa. xxvi. Reuelabit terra sanguinē suum

Uicesimooctauo in remissione. Sanguis xp̄i clamat ad p̄rem petēs petōꝶ remissionē Heb. xij. Accessistis ad sanguis asp̄sionem meliꝰ loq̄ntē q̄ꝫ abel. Sanguis bt̄i pe. mar. clamat ad deum petens sui remunerationē Apoc. vi. Usq̄ꝫquo dn̄e sanctꝰ ⁊ verꝰ nō vin dicas sanguinē nostrū. Uicesimonono in miraculosa op̄atiōe. Sanguis xp̄i fecit t̄rā tremere: lapides frangere: monumēta mor tuos reddere. Sanguis bt̄i pe. mar. terruit ⁊ cōmouit hereticos obstinatos ⁊ duros ī heresi ꝯfregit ad fidē catholicā reducēdo: cō scientias eoꝶ aperuit sua petā ꝯfitēdo. Tri cesimo in gl̄ificatiōe. Sāguis em̄ xp̄i apuit nob ianuaꝫ regni celestis. Heb. x. Habemꝰ fiduciā in introitu sanctoꝶ p sanguinē ipiꝰ. Sanguis bt̄i pe. mar. mul̄tis damnatis impe trauit gl̄ificatōnē ⁊ bt̄itudinē celestē q̄s sus citauit a morte ad vitā: q̄ ꝯdignā egeft̄ peni tentiā. vt h̄ec dicē possit illō Job. xxiij. Ue stigia eiꝰ secutꝰ ē pes meꝰ. ⁊ Joh. Apoc. i. c. dic. Uidi simile filio hoīs. Ecce quō triginta folia h̄ꝫ rosa. i. bt̄ꝰs petrꝰ mar. ī xp̄i imitatōe

Tertio triginta folia ha bet rosa in sui remuneratōe. Nā bt̄ꝰs petrꝰ martyr hodie coronatꝰ serto rosarū int̄ cho ros sctōꝶ sp̄uum gl̄iosus residet. ideo cātat sctā mat̄ eccl̄ia. Adest triūphꝰ nobil̄ festūq̄ꝫ celi curie q̄ rosa delectabilis offert̄ regi gl̄ie. Hec rosa h̄ꝫ triginta folia. i. triginta btitudi nes in gl̄ia. Primū foliū est q̄ habuit glo riā v̄ginū. Nā fuit v̄ginali mūdicia p̄ditus Apoc. iij. Qui vicerit sic vestiet̄ vestimētis albis. Secūdū foliū ē q̄ habuit gl̄iaꝫ ꝯfes sorū. nā fidē xp̄i cōstant̄ ꝯfessus ē nō solū ī p̄mordio sue etat̄ ⁊ ī medio: p̄dicādo. Sꝫ et̄ in vltio: scribēdo suo sanguie pp̄rio in terrā Credo ī deū ⁊c̄. Et illa t̄ra fuit mirabilis v̄tu tis in sanatōe lāguidoꝶ. vt pꝫ ō illa muliere q̄ patiebat̄ corrosionē cācri. q̄ supp̄osita illa terra rubricata sanguie martyris. mox pfe cte curata ē. Tertiū foliū ē q̄ habuit gl̄iaꝫ martyrū. Nā fuit pp̄rio sanguie rubricatus Apoc. vij. Lauerūt stolas suas in sanguine agni. Quartū foliū est q̄ habuit gl̄iaꝫ ap̄o stoloꝶ. Nā fuit celesti sap̄ia decoratꝰ sic ap̄li Dan. xij. Qui docti fuerīt fulgebūt sic sol ⁊c̄.

Quītū foliū est q̄ habuit gl̄iam pp̄hāꝝ. Nā sp̄u pp̄hetie fuit plenꝰ. vn̄ predixit q̄ꝫ ab heretic̄ occideret̄: ⁊ q̄ꝫ in letanijs noiaret̄: ⁊ q̄ꝫ festū suū in kalēdario scriberet̄: q̄ oīa sibi sp̄us sctūs reuelauerat. Sextū foliū ē q̄ ha buit gl̄iam patriarcharū. Nā passio eiꝰ p̄fi gurata ē in p̄riarchis sic̄ ⁊ passio xp̄i. Osee xi. In manibꝰ pp̄hetarū assimilatꝰ suꝫ. Se ptimū foliū ē. q̄ habuit gl̄iam angeloꝶ. Nā secreta dei annūciauit. p̄dicādo ministrauit: frēs sibi subditos bn̄ regēdo custodiuit: po pulū catholicū errores fugādo. Octauum foliū ē. q̄ habuit gl̄iaꝫ archāgeloꝶ. Nā secre ta cōsilia dei nouit. p̄cipue misteriū trinitat̄ ⁊ sacr̄m incarnatiōis filij dei etiā in pueritia vt pꝫ. Nonū foliū est. q̄ habuit gl̄iam v̄tu tum. Nā in vita m̄lta miracula fecit. cum fi de vera. cū rōne deuota. cū vita pfecta ⁊ ima culata. Decimū foliū est. q̄ habuit gl̄iaꝫ po testatū. Nā cohercuit demones ne tm̄ noce rent q̄ꝫtū vellēt. imo expulit demones a mul tis corpibꝰ obsessis. Undecimū foliū ē. q̄ habuit gl̄iam p̄ncipatuū. Nā regna ⁊ p̄uin cias in timore dei gubernauit. hostes hereti cos cōpressit. pctōres ad viā pn̄ie reduxit. ī tribulatōibꝰ eccl̄iam catholicā protexit. iō dic̄ Ecc̄ xliiij. In oī gēte ⁊ in omi pp̄lo p̄matū habui excellētiū ⁊ sublimiū colla calcaui. p fundū abyssi penetraui: ⁊ in fluctibꝰ maris ambulaui. Duodecimū foliū est. q̄ habuit gloriā dominationū. Nā purgauit hereses.

illuminauit fideles ꝛ infideles ignorantes. perfecit debiles peccatores in bono deficiẽtes. Decimũtertiũ soliũ est:qꝛ habuit gloriam thronoꝝ. Naꝫ in eo deꝰ sedit:ipm in gr̃a cõfirmando.ps̃. Ego cõfirmaui columnas eiꝰ. Per eũ deꝰ sua iudicia exercuit:cõtra depravatores fidei catholice. Phil.iij. Multi ambulant q̃s sepe di.vo.ini.cru.xpi. Decimoq̃rtũ soliũ est:qꝛ habuit gloriã cherubin. Nã habuit plenitudinẽ sciẽ:nõ q̃dẽ aĩalis ꝛ diabolice q̃ inflat ꝛ decipit:ſ; diuine q̃ edificat ꝛ corripit. Decimũq̃ntũ soliũ est.qꝛ habuit gloriã seraphin. Nã arsit charitate magna eo ꝙ oẽs saluari cupiebat ꝓ salute alioruꝫ mori desiderabat.ij.Coꝛ.iij. Ego libenṫ impẽdar ꝛ supimpẽdar ꝓ aĩabꝰ vr̃is. Decimũsextũ soliũ est:qꝛ habuit gloriã pauperũ spũ. Nã cõtẽpsit diuitias ꝛ honores mũdi ꝑ hũilitatẽ:ꝛ iõ sibi debeṫ iure hẽditario regnũ celoꝝ. Decimũseptimũ soliũ ẽ.qꝛ habuit gl̃iaꝫ mãsuetoꝝ. Nã ſm volũtatẽ diuinã fuit totaliter tranq̃llus a seq̃la passionũ aĩe irascibil.iõ pacifice ꝛ firmiṫ possidet terrã regni celoꝝ. Decimũoctauũ soliũ ẽ.qꝛ habuit gl̃iaꝫ lugẽtiũ. Nã a seq̃la passionũ ꝯcupiscibilis refrenauit mẽtẽ suã. tũ moderate delectabilibꝰ vtẽdo.tum totaliṫ abijciẽdo cũ erat necessariũ.tũ volũtariũ luctũ assumendo:ꝛ iõ cũ gaudio cõsolaṫ in celo. Decimũnonũ soliũ est:qꝛ habuit gl̃iam esurientium iusticiã. Nã nõ recusauit exhibere ꝓximis debitũ aut spontaneũ bñficiũ: q̃d ꝑtinet ad iusticiam.ꝛ ĩ feruẽti desiderio iusticie opa impleuit,sic̃ esuriẽs ꝛ sitiẽs ferueṫ sumiṫ cibũ ꝛ potũ:ꝛ iõ saturaṫ abũdantia cõsolatõnis in regno celoꝝ. Uicesimũ soliuꝫ est:qꝛ habuit gl̃iam misericordiũ. Nã libere donauit q̃bꝰ rõ dictabat eẽ donandũ.pura amic̃ ꝛ sibi cõiũctis ꝑ fidẽ catholicã.ꝛ ob dei reuerẽtiã gratuita bñficia ꝑstitit etiã inimic̃ in q̃bus solã necessitatẽ ꝯsiderauit.ꝛ iõ plꝰ accepit ꝙ meruerit vel desiderare potuerit in regno celoꝝ. Uicesimũprimũ soliũ est.qꝛ habuit gl̃iaꝫ mũdoꝝ corde. Nã se disposuit ad vitã ꝯtẽplatiuã per ṽtutes ꝛ dona spũsc̃ti: cõseruãdo mũdiciã cordis ĩ seipo.s.vt mẽs eiꝰ passionibꝰ nõ inq̃nareṫ.ꝛ idõ cũ gaudio deũ videt ĩ regno celoꝝ. Uicesimũsecũdũ soliũ est.qꝛ habuit gl̃iam pacificoꝝ. Nã ad catholicos semꝑ habuit pacẽ.Esa.xxi.Opꝰ iusticie pax.Infidelibꝰ tũt optabat et̃nã pacem.ꝛ iõ sũmã dignitatẽ obtinet:qꝛ filiꝰ dei vocaṫ in regno celoꝝ. Uicesimũtertiũ soliũ ẽ.qꝛ habuit gloriã deũ ex charitate amãtiũ. Nã ꝑmo mentẽ suã disposuit ad seruiendũ deo ꝑ amorẽ ꝛ charitatẽ. Rom.v. Charitas dei diffusa ẽ in cordibꝰ nr̃is ꝑ spm̃ sc̃m q̃ datꝰ est nob.idõ ꝑ charitatẽ fruiṫ deo ĩ regno celoꝝ. Uicesimumq̃rtũ soliũ est.qꝛ habuit gl̃iam gaudẽtiũ. Nã ipe deũ amãs gaudebat ex cõiũctiõe amati.qꝛ charitas hꝫ deũ ꝑsentẽ quẽ amat.i.Joh.iiij. Qui manet in charitate ĩ deo manet:ꝛ iõ gaudet sine tristicia in regno celoꝝ.Esa.xxxv. Gaudiũ ꝛ exultationẽ obtinebunt ꝛ fugiet dolor ab eis.

Uicesimũq̃ntũ soliũ est.qꝛ habuit gloriaꝫ patientiũ. Nã mẽs eiꝰ nõ fuit ꝑturbata per iminẽtiã maloꝝ neqꝫ ꝑ dilationẽ bonorum Math.v. Beati estis cũ maledixerint vob hoies ꝛc. Gaudete ꝛ exultate:ecce eñi merces vr̃a copiosa ẽ ĩ celo. Uicesimũsextũ soliũ ẽ:qꝛ habuit gloriaꝫ modestoꝝ. Nã ĩ oibꝰ dictis ꝛ factis suis semꝑ obseruauit modũ. idõ hꝫ amiciciã sine emulatiõe in regno celorũ:vbi impleṫ illõ ꝑceptũ dñi. Diliges ꝓximũ tuũ sic̃ teipm. Uicesimũseptimũ soliũ est.qꝛ habuit gl̃iam deũ timentiũ. Nã ab infantia semꝑ deũ timuit.idõ cũ magna securitate possidet regnũ celoꝝ quo ad q̃ttuor

Primo in gl̃ia videt diuinã volũtatẽ in q̃ fuit eternaliṫ ꝑdestinatꝰ ad et̃nã felicitatẽ.

Secũdo ẽ cõfirmatꝰ in gl̃ia a q̃ nõ põt discedere per malã volũtatẽ. Tertio legit in libro vite sue gl̃ie ꝑpetuitatẽ. Quarto beatifice deo iungiṫ ꝑ inseparabilẽ charitatem

Uicesimũoctauũ soliũ est qꝛ habuit gloriam sapientiũ. Nã de deo nouit quãtũ sciri potest in hac vita:nec hanc sapiam vllo errore cõtaminauit idõ videt in ṽbo tanꝙ in speculo oĩa p̃ñtia:p̃terita:ꝛ futura. Apoc.xxj. Ambulabũt gẽtes ꝑ lumẽ eiꝰ ꝛ videbũt faciem eiꝰ. Uicesimonon ũ soliũ est qꝛ habuit gl̃iam fortiũ. Nã nulli vnꝙ̃ huiuit nisi deo cui seruire regnare ẽ.idõ hꝫ tantã fortitudinem mirabilẽ quidẽ vt de celis ad terras veniat.ꝛ de terris ad celos ascẽdat:hoibꝰ apparens ꝛ ab eis discedẽs sicut ꝛ angeli faciũt. Esa.xl Mutabũt fortitudinẽ sciꝫ hũanã in ãgelicã.assumẽt pẽnas vt aq̃le volabũt ꝛ nõ deficiẽt. Tricesimũ soliũ ẽ:qꝛ habuit gl̃iam iudicantiũ. Nã in hac vita iniuste iudicatꝰ ẽ ad mortẽ. iõ in iudicio nouissimo iudicabit cũ xp̃o malos ꝛ petõres ꝑ sñiam approbationis.vñ in die passiõis sue visa sunt luminaria celũ ascẽdẽtia in q̃bꝰ ipse visus ẽ celũ ascẽdere ꝛ iuxta beatã ṽginẽ sedere:quam

summe dilexit ⁊ in maxima reuerētia habu-
it dū viueret. ⁊ ideo ipa in glīa secū in sua se
de recepit eū letissime. Propterea Cañ. iij. dr
Egredimini filie syon ⁊ videte regē salomo
nem in dyademate q̄ coronauit eū mat̄ sua
Et sic patet quō triginta folia habet rosa in
gloria. Amen.

In festo sanctorꝝ Philippi ⁊ Jacobi aplorꝝ Sermo. xxix.

Philippe q̄ videt me
videt ⁊ patrē. Joh. xiiij. ⁊ in euā
gelio p̄sentis solēnitatꝭ. Beatꝰ
Greg. li. iiij dialogorꝝ. dic̄ sic. Quid ē qd nō
videant q̄ videntē oīa vidēt. Sup quo mo
ueo talē q̄stionē. Utrū bti apli philippus ⁊
iacobꝰ vidētes trinitatis essentiā ꝯsequant̄
sup̄ne beatitudinis sufficientiā. Ad istaꝫ q̄
stionē rn̄dent q̄ttuorꝝ doctores. duo veteris
⁊ duo noui testamēti. Primꝰ est moyses.
Exo. iij cui dn̄s ait. Ueni ⁊ ostendā tibi oē
bonū. Secūdꝰ est Esaias. vi. ca. dicēs. Nō
erit tibi amplꝰ sol ad lucēdū p dié. neqꝫ splē
dor lune illumiabit te. ſꝫ erit tibi dn̄s in lucē
sempitnā ⁊ deꝰ i gl̄iaꝫ tuā. Tertiꝰ ē Paulꝰ. i.
Cor. xiij. Uidemꝰ nūc p speculū in enigma
te: tūc aūt facie ad faciem. nūc cognosco ex
parte: tūc aūt cognoscā sicut ⁊ cognitꝰ sum.
Quartꝰ est Joh. Apoc. xxij. Ciuitas illa
scꝫ dei ⁊ beatorꝝ nō eget sole neqꝫ luna. nam
claritas dei illuminabit illā. Sciendū ꝙ ad
verā ⁊ pfectā hoīs beatitudinē cōcurrūt q̄t
tuor. Primo et̄nitatis participatio in cla-
ra visione. Nā beatꝰ in patria et̄nitatē par-
ticipat. qm̄ q̄nto aliq̄d est deo ꝓpinquiꝰ qui ē
omino imobilis. tanto est minꝰ mutabile ⁊
magis pseuerans. Un̄ quedā corpa ꝓpter
hoc ꝙ longe distāt a deo nō possunt ppetuo
diuinare. vt dr̄. ij de generatione. Sed nulla
creatura pōt viciniꝰ deo appropinq̄re q̄ illa
q̄ eiꝰ substantiā videt. creatura ergo intelle-
ctualis q̄ dei substantiā videt sūmā imobili-
tatē cōsequit̄. nō ergo possibile est ꝙ ab illa
visione deficiat ps. Beati q̄ habitāt i domo
tua dn̄e i secula seculorꝝ laudabūt te. Et ite-
rum. Nō cōmouebit̄ in eternū qui habitat i
hierl̄m. Et Esa. xxxiij. Oculi tui videbūt hie
rusalem ciuitatē ⁊ habitationē opulentā. ta
bernaculū qd nequaq̄ trāsferri poterit: nec
auferent̄ claui eiꝰ in sempiternū: ⁊ oēs fu
niculi eiꝰ nō rumpent̄: q: solūmodo ibi ma
gnificatꝰ est dn̄s deus noster. Et Apoc. iij.
Qui vicerit faciā illuꝫ colūnā in templo dei
mei ⁊ foras nō egrediet̄ amplꝰ. Nec autē
beatitudo est ppetua ꝓpt̄ sex causas. Pri
mo q: desideriū beati nō fraudatur. Sicut
eīn naturalit̄ desiderat felicitatē: ita natura
liter desiderat felicitatis perpetuitatē. ps. q̄
dilecta tabernacula tua dn̄e v̄tutū. Secū
do q: volūtas beati nō cōtristat̄. Oē eīn
qd cū amore possidet̄ si sciat̄ illud amitti tri
sticiā infert. Sed illa btītudo maxima amo
re possidet̄. ps. Satiabor cū apparuerit glo
ria tua. ergo non pōt amitti. Tertio q: nul
la violentia retardat̄. Oē eīn qd naturali
ter tendit in finē suū nō retardat̄ nisi p vio
lentiam aliciꝰ qd est maioris v̄tutis. Sed
nulla v̄tus est maior v̄tute diuina. Joh. x.
Ego vitaꝫ et̄nā do eis ⁊ nō rapiet eas q̄sq̄
de manu mea. Quarto q: nullo impedimē
to ꝓhibet̄. Qd quidē pōt cōtingere: vel q:
deficit ei facultas vidēdi p sui corruptionē:
vel q: auertit visum: ⁊ nō vult amplꝰ vide-
re vel q: obiectū subtrahit̄. Sed beato vidē
ti deū nihil horum cōtingere pōt. Sap. vij.
Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa scꝫ
cōtēplatōe diuine substātie. Quinto q: ni
hil ibi mali ammiscet̄. In fruitōe eīn diuina
nihil mali cōtingere pōt cū sit optimū hoīs
bonū quo nihil meliꝰ esse pōt. Un̄ Philip-
pus dixit Joh. xiiij. Dn̄e ostende nobis pa-
trem ⁊ sufficit nobis. Sexto q: nullo fasti
dio amouetur. qd quidē generat̄ vel ꝓpt̄ de
bilitationē v̄tutis fruentis. vt pꝫ in viribus
sensitiuis: vel ꝓpter fatigationē v̄tutis. vt
pꝫ i viribꝰ intellectiuis: ſꝫ nullū horū accidē
pōt in illa btītudiē. Sap. viij. Nō hꝫ amari
tudinē ꝯuersatio illiꝰ nec tediū ꝯuictꝰ illiꝰ. Jō
dr̄. ij. Paralip. ix. Bti serui tui: ⁊ q̄ assistunt
corā te oīni tpe vt audiāt sapientiā tuā. Et
ps. Replet in bonis desideriū tuū ⁊c. Se
cundo intellectꝰ pfectio ignoscibiliū cogni-
tione. In illa eīn et̄na felicitate beati vidēt
oīa in diuina essentia: q: naturale desideriū
rationalis creature est ad sciendū oīa illa q̄
ptinēt ad pfectionē intellectꝰ. ⁊ hec sunt spe
cies ⁊ genera rerū ⁊ rōnes earū q̄ in deo vi
debit quilibet videns diuinā essentiam. Co
gnoscere aūt aliq̄ singularia ⁊ cogitata ⁊ fa
cta corꝝ nō est de pfectione intellectꝰ creati:
nec ad hoc eius naturale desiderium tendit
neqꝫ iterum cognoscere illa que a deo facta
nō sunt sed a deo fieri possunt. Si tamē so-
lus deus videretur qui est fons ⁊ principi-
um totius esse ⁊ veritatis: ita repleret na-
turale desideriū sciendi ꝙ nihil aliud quere-

retur ⁊ beatꝰ esset. Unde dicit Augu. li. ꝯfes. Infelix homo qui scit illa oīa. scilꝫ creaturas te autē nescit. beatus autē qui te scit etiam si illa nesciat: qui vero te ⁊ illa nouit nō propter illa beatior: sed, propter te solū ⁊c. Tertio appetitꝰ quietatio in plena fruitione. Ad beatitudinē eñ concurrunt ista tria scilꝫ visio que est cognitio perfecta intelligibilis finis. i. Johis. iij. Cum apparuerit simi les ei erimꝰ ⁊ videbimus eum sicuti est. Et Augu. i. de trinitate. Visio est tota merces fidei. secundo concurrit comprehensio que importat presentiā finis. i. Cor. ix. Sic currite vt comprehendatis. Specialis autē cur sus terminatur ad beatitudinē. Unde dicitur. ij. Thimo. vlti. Bonū certamen certaui: cursum cōsummaui: fidem seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iusticie. Tertio delectatio vel fruitio que importat quietationē rei amātis in amato. ps. Delectationes in dextra tua vsqꝫ in finem ⁊c. Quarto corporis perfectio in plena mentis eleuatione. Nam ex beatitudine anime fiet redūdantia ad corpus vt ⁊ ipm̄ sua perfectione potiatur. Unde Augu. dicit in epistola ad dyoscorū. Tam potenti natura deus fecit animā vt eius plenissima beatitudine redūdet in inferiorem naturā incorruptionis vigor. Et Esa. vltio. dicitur. Videbitis et gaudebit cor vestrū: ⁊ ossa vestra quasi herba germinabunt. Ad hanc beatitudinē preexigitur rectitudo volūtatis que amat quicqd amat sub ordine ad deum. ⁊ hec est mundicia cordis. de qua dicitur Math. v. Beati mundo corde: quoniā ipsi deum videbunt. De qua beatitudine dicit christus. Philippe qui videt me videt ⁊ patrem ⁊c.

Philippe qui videt me
- Sanctitate religionis.
- Dignitate conuersationis.
- Studiositate predicationis
- Acerbitate passionis.
- Sublimitate honorationis.

Primo philippe q̄ videt

me sanctitate religionis: videt ⁊ patrem familiaritate vocationis. Sciendū ꝙ sanctitas beati Philippi apparet ex quattuor signis. Primo diuine inspirationi velociter obediendo. Unde. i. Machabe. vi. dicitur. Vocauit philippum vnū de amicis suis et preposuit eum super regnum suum: ⁊ dedit ei dyadema ⁊ stolam ⁊ anulum. Cum eñ christus dixit ei. Sequere me: ipm̄ protinꝰ est secutus. vt habetur Joh. x. Et istud non processit ex leuitate cordis: sed ex beneficio gratie superioris. Johis. iij. Spiritus vbi vult spirat. Et ex virtute exterioris doctrine Ecclesiasti. viij. Sermo eius potestate plenus est. Et ex bona dispositione hominis interioris. Esa. v. Dominus aperuit mihi aurem: ego autem non contradico. Secundo penitentiam celeriter inchoando. Fuit eñ vnus de primis discipulis qui ad christum conuersi sunt. Primus fuit Andreas Secundus fuit Petrus. Tertius fuit Philippus. Johis. i. Erat autem Philippus a bethsayda ciuitate Andree et Petri. Eius enim penitentia fuit humilis: quia non precessit: sed secutus est christum ad vnius iussionis vocem. Fuit enim facilis: quia oīa temporalia contempsit. Non relictis oībꝰ sequutus est eū. Fuit etiam vtilis: quia labores ⁊ afflictiones patienter sustinuit. Isidorus. Qui vite future premia diligenter excogitat: mala oīa vite presentis equanimiter portat. Tertio dona recepta fideliter proximo cōmunicādo. Joh. i. Inuenit Philippꝰ Nathanael ⁊ dixit ei. quē scripsit moyses in lege ⁊ prophetis. Inuenimꝰ iesum filiū ioseph a nazareth: ⁊ dicit ei. Philippus veni ⁊ vide. Ideo dicitur Apocal. xxij. Qui audit dicat veni. Quarto diuine electioni veraciter cōsentiendo. Unde Augustinꝰ dicit ad Selentianum. Intelligimꝰ discipulos christi fuisse baptizatos: siue baptismo iohannis. sicut nōnulli arbitrantur. siue qđ magis credibile est baptismo christi Necꝫ eñ misterio baptizandi defuit: vt haberet baptizatos seruos per quos ceteros baptizaret: qui non defuit humilitatis ministerio quando eis pedes lauit. Et sic beatꝰ philippus electus fuit ad gradum apostolicum in quoꝝ numero fuit quintus. vt patꝫ Joh. i. Sanctitas religionis beati Jacobi apparet etiam ex quattuor signis. Primo quia fuit in vtero sanctificatus. Esa. xliiij. Hoc dicit dominꝰ formans te ab vtero auxiliator tuus. Noli timere serue meus iacob rectissime quē elegi. Hierony. etiam lib. de viris illustribꝰ dicit ꝙ iacobꝰ ex matris vtero sanctus fuit: etiā a peccato originali purgatus fuit. Secundo a peccato mortali fuit preseruatꝰ. Licet eñ in passione xp̄i oēs apl̄i peccauerūt mortalit̄ tñ ab illa gn̄alitate iacobꝰ est excipiendꝰ. Tum qꝛ sanctifica

ti in vtero nō possunt peccare mortalit. Tū q₂ ſm Hieronȳ. vbi sup in parasceue se voto astrinxit q̄ nō comederet donec xp̄m surrexisse videret. ad q̄d eñ se voto astringeret si de resurrectōne fidē nō haberet. Vñ dr̄. i. Cor. xv. deinde visus est iacobo. Tertio in v̄ginitate mētis et corpis fuit cōfirmatus. Nam ſm Hiero. in ppetua v̄ginitate vixit. In cui⁹ signū semp mūda syndone vtebat̄ Prou. xv. Aufer rubiginē de argēto et egredietur vas purissimū. Quarto ad gradus apostolat⁹ fuit sublimat⁹. Fuit eñ non⁹ in numero aploꝝ. vt dr̄ Math. x. cui dn̄s reuelauit secreta celestia. Luc. viij. Vobis datus est nosse misteriū regni dei. cui etiā dn̄s dedit ptātem miracula faciēdi. vt p₃ Math. x. Et sic p₃ sanctitas religionis vtriusq₃ hoꝝ apostolorum.

Secūdo philippe q̄ videt

me bōitate ꝯūsatiōis videt et pſein firmitate acceptatiōis. Sciēdū q̄ bōitas bt̄i philippi appet ex q̄ttuor signis. Pri̊o q₂ fuit hostiari⁹ xp̄i. Nā sic dr̄ Joh. xij. Gētiles q̄dā venerūt ad philippū dicētes. Dn̄e volum⁹ iesum videre. Secūdo fuit mediator xp̄i et populi. Ip̄e eñ et andreas fuerūt mediatores inter xp̄m et gentiles vt eū viderēt et cognoscerēt Joh. xij Venit philipp⁹ et dic̄ andree. andreas rursus et philipp⁹ dixerunt iesu. Tertio fuit aduocat⁹ cet⁹ apostolici. Audierāt eñ apl̄i a xp̄o q̄ ascensur⁹ erat in celū et q̄ missurus erat eis spm̄sanctū: et de his nihil dicebant. Audierūt q̄ viderent patrē: et de h̄ plurimū mirabant̄. null⁹ tñ fuit ausus eū interrogare. Philippus aūt tanq̄ oīm aduocatus petiuit dicēs. Dn̄e ostēde nobis patrē et sufficit nobis. In hoc eñ beat⁹ philipp⁹ est valde cōmēdabilis. q₂ int̄ aplos quidā petiuerunt secularē potentiā: vt iacob⁹ et iohānes Math. xx. Dic vt sedeant hij duo filij mei. vn⁹ ad dextrā et ali⁹ ad sinistrā tuā in regno tuo. quidā futuroꝝ sciētiā. Math. xxiiij. Dic nobis qn̄ hec erūt. quidā inimicoꝝ vindictā vt iacob⁹ et iohānes. Luc. ix. Vis dicim⁹ vt descendat ignis de celo et cōsumat illos. quidam visionē paternā: vt philipp⁹. Non aūt illā visionē petebat q̄ est p creaturarū speculationē: q₂ obscura est: nec illā qua videt̄ per fidē q₂ impfecta est. nec illam q̄ videt̄ p cōtemplationē q₂ pmixta est: cum nō habeāt plenā delectationē ppt̄ corporis corruptionem: sed petit paternā visionem que erit in patria que est lucida perfecta et suauissima. Esa. li. Gaudiū et letitiā obtinebūt: et fugiet dolor et gemit⁹. Et ido xp̄us sibi sua secreta reuelauit: dicēs. Philippe q̄ videt me videt et patrē. Sap. vij. In aīas sctās se trāsfert. amicos dei et pphetas constituit. In aīam sanctā philippi se transtulit: quādo grām sibi infudit: amicū ip̄m constituit quādo sibi sua secreta reuelauit. Intellexit eñ philipp⁹ q̄ xp̄s erat ver⁹ filius dei per eternā generationē vni⁹ nature et glorie cū patre. Prophetas cōstituit quādo filiab⁹ suis spm̄ pphetie dedit. et ip̄e etiā fuit in aduētu spūssancti sup apostolos. Quarto fuit pcurator toti⁹ collegij. de turba eñ pascēda cum nullo xp̄s cōtulit nisi cū discipulo suo philippo dicēs. Vnde emem⁹ panes vt māducent hij. Joh. vi. Ex quo videt̄ q̄ in collegio xp̄i erat dispēsator. Luc. xij. Quis putas est fidelis dispēsator et prudens: Ip̄e eñ fuit fidelis: q₂ bona dn̄i sui fideliter custodiuit Fuit dispensator q₂ ea sibi nō retinuit s₃ pplo distribuit. Fuit prudēs q₂ bona dn̄i sui augere sciuit. Dignitas cōuersatiōis beati iacobi apparet ex quattuor. Pri̊o q₂ fuit multe austeritatis et abstinētie quo ad seip̄m. Dicit eñ Hiero. li. de viris illustrib⁹. Vinū et siceram nō bibit. carnes nunq̄ comedit. ferruꝫ in caput ei⁹ nō ascendit. oleo nō est vnctus balneis nō est vsus. Secūdo fuit multe deuotionis et grē quo ad deū: q₂ totiēs in oratione genua flectebat vt callos in genibus sicut in calcaneis videret̄ habere. Vñ dicit Hiero. de viris illustrib⁹: q̄ fixis genib⁹ pro pplo deprecabat̄ in tantū q̄ calloꝝ duriciā traxisse ei⁹ genua viderēt̄. Tertio fuit multe reuerentie quo ad pximuꝫ: q₂ apl̄i ip̄m in magna reuerētia habuerūt cū eum in ep̄m hierosolymis elegerunt. Et sicut dicit Anacletus papa. Petrus iacob⁹ et iohānes ip̄m ordinauerūt et ꝯsecrauerūt. hic p̄mus inter aplos missaꝫ celebrauit hierosolymis. Vñ dicit̄ de consecra. dist. i. Jacobus frater dn̄i cui p̄mū credita est hierosolymitana ecclia tradidit nobis misse celebrationē hic solus inter apostolos propter nimiā sanctitatem suam permittebat̄ in sancta sanctoꝝ intrare: non q̄dē imolationis causa sed oratōnis vt dicit Egisipus. Quarto fuit mlte virtutis et efficacie. quia vt dicit Hierony. vbi supra. Tante reuerentie et sanctitatis in populo extitit vt fimbriam vestimenti eius certatim tangere cuperent. Vnde etiam frater

domini dicebatur. Tum propter similitudi
nem faciei. Unde cum iudei ad capienduz
christum pergerent a Juda qui christum a
Jacobo tanq̄ eius familiaris optime dis-
cernebat: signū osculi acceperunt. Hoc etiā
testatur Ignatius in epistola ad Johannē
euangelistā dicens. Si licitū est mihi apud
te hierosolyme partes volo ascendere vt vi
deam illum venerabilem Jacobum qui co
gnominatur iustus, quem ferunt christo ie
su simillimum facie: vita: ⁊ modo conuersa
tionis. ac si eiusdem vteri frater esset gemel
lus: quem dicunt si video: video ⁊ ipsum ie
sum ſm omnia eius corporis lineamenta.
Tum propter cognationē: quia mater sua
fuit soror mr̄is xp̄i. ⁊ pater ei⁹ s. Cleophas
fuit frater ioseph q̄ fuit pater xp̄i putatiu⁹.

Tertio philippe qui vi-

det me: studiositate predicationis: videt ⁊
patrem familiaritate subuentionis. Unde
dicitur Canti. viij. Lampades eius lampa
des ignis atq̄ flammarum. Sicut enim in
templo accendūtur lampades materiales
ad illuminationez templi sic in mundo ac-
cendūtur lampades spirituales. id est apo
stoli ad illuminationem mundi. Nam phi-
lippus interpretatur os lampadis. In ore
enim lampadis ardet ignis a quo diffun-
ditur lumen. Etiam iacobus dicitur lāpas
Job. xij. Deridetur iusti simplicitas: lāpas
contempta apud cogitationes diuitum pa
rata ad tempus statutum. Ambo fuerunt
lāpades ignis quibus accēdimur ad amo-
rem dei. Et flammarū quibus illumīamur
ad cognitionem fidei. Philippus enim gē
tilibus euangelium christi predicauit per vi
ginti annos discurrens per sithiam ⁊ eccle
sias construens ⁊ presbyteros ordinans.
Iterum per vnum annum ibidem predica
uit vbi quattuor miranda fecit. Primo dra
conem expulit. Naz cū quidam draco q̄ ibi
erat sub statua martis exiuisset ⁊ filiū pon
tificis ⁊ duos tribunos cum plurimis occi
disset: iussu beati philippi in locum desertū
descendit: nulliq̄z omnino nocuit. Secūdo
ydolum martis confringi iussit ⁊ loco eius
crucem christi erexit: quam omnes fideliter
adorauerunt ⁊ deuote. Tertio omnes mor
bidos flatu draconis perfecte sanauit: ⁊ il-
lis tribus mortuis vite beneficiū impetra-
uit qui omnes crediderunt in christū ⁊ ba
ptizati sunt. Quarto heresim hebionitarū
qui carnem christi fantasticam dogmatiza
bant extinxit. Erant autem illi due filie sa-
cratissime virgines per quas dominus mul
tas virgines ad fidē christi conuertit. Bea
tus autem iacobus iudeis predicauit fidē
christi. Unde dictus est iacobus iust⁹ qua
druppliciter. Primo quia iusticiaz fidei qua
homo iustificatur in corde habuit. Roma.
v. Justificati igitur ex fide pacez habeam⁹
ad deum. ⁊ sic dicitur iustus quasi iusticiaz
tenens. Eccli. xv. Qui cōtinens est iusticie
apprehendet illam. Secundo quia iusticiā
ore predicauit. ps. Annunciauerunt celi iu
sticiam eius. Nam septimo anno episcopa
tus sui conuenientibus apostolis hieroso-
lymis ad diem pasche: iacobus predicauit
illis septem diebus pasche in templo corā
caypha ⁊ alijs iudeis. Et sic dicitur iustus
quasi iusticiam tonans. ps. In omnez ter-
ram exiuit sonus eorū ⁊ in fines orbis ter
re verba eorum. Tertio quia iusticiam ope
ribus ostendit. sicut iudei de ipso testificati
sunt dicentes. De te tam nos q̄z omnis po
pulus testimoniuz ferimus: quia iustus es
⁊ personam nullius accipis. ⁊ sic dicitur iu
stus quasi iusticiaz tuens. Quarto quia iu
sticiā fidei vsq̄z ad mortem defendit. Eccli.
iiij. Pro iusticia agonizare pro anima tua
⁊ vsq̄z ad mortem certa pro iusticia. Unde
trigesimo anno episcopatus sui conuenien
tibus iudeis in die pasche hierosolymis p̄
dicans de iesu clamauit voce magna dicēs
Christus iesus quē vos occidistis suspen-
dentes in ligno ecce ipse sedet in celis a de
xtris summe virtutis dei venturus iudica-
re viuos ⁊ mortuos. ⁊ sic dicitur iust⁹ qua-
si iusticiā tutans. quoniaz christianos tuta
tus est assecurās eos de p̄mio iusticie fidei

Quarto philippe qui vi

det me: acerbitate passionis: videt ⁊ patrez
affabilitate consolationis. Uñ dicitur Sa
pie. v. Stabunt iusti in magna constantia
adūsus eos qui se angustiauerūt. Nā q̄daz
sunt q̄ penas fugiūt. ps. In labore hoīm nō
sunt. Isti aūt apl̄i p̄ xp̄o pati elegerūt. ps.
Propt̄ te mortificamur tota die. Quidaz
sunt q̄ ⁊ si penas suscipiūt: īpatiēter tñ por-
tant. Sūt eñi sicut rota plaustri q̄ onus por
tat ⁊ tñ remurmurat. Eccl. xxxij. Precordia
fatui q̄si rota plaustri. Isti autez apl̄i in pe
nis gl̄iabunt. Roma. v. Gliamur in tribu
latiōib⁹ sciētes q̄ tribulatio patiam opat̄.

Quidā sunt ⁊ si eas patiēter portāt nō tn̄ pseuerāt. Job.iiij. Tetigit te plaga ⁊ defeci sti. Isti aūt apl'i vsq₃ ad mortē pseuerauerunt.ij.Cor.iiij. In oībus tribulationē patimur:sed non angustiamur. psecutionem patimur.sed non relinquimur. Semp mortificationē iesu in corpe nostro circūferentes vt ⁊ vita iesu in corpibus nr̄is manifestetur. De passiōe btī philippi dicit Jsidor' li.de vita ⁊ obitu scōꝝ. Philippus gentilibus p̄dicat xp̄z,barbarasq₃ gētes vicinasq₃ tenebras mari occeano ꝯiunctas ad sciē lumen fideiq₃ portū ducit.demū in Jerapoli frigie prouincie vrbe crucifixus lapidatusq₃ obijt:simulq₃ cū filiab' suis ibi requiescit. hec ille De passiōe btī iacobi refert Egisipus aploꝝ cōtemporane' li.de eccle.hystoria.q̄ fuit de pinnaculo tēpli p̄cipitatus.deinde lapidat' cū ptica fullonis excerebrat' tn̄ sup genua pcubens orabat p psecutoribus dicēs. Rogo domīe dimitte eis:quia nesciunt quid faciunt ⁊c̄.

Quinto philippe qui videt me:sublimitate honorātōis:videt ⁊ patrē potestate exaltationis. Vn̄ Sap.v.dr̄. Hi sunt quos aliqn̄ habuimus in derisum ⁊ in similitudinē improperij. Nos insensati vitā illoꝝ estimabam' insaniā ⁊ finē illoꝝ sine honore. Ecce quō cōputati sūt inter filios dei ⁊ inter scōs sors illoꝝ est. Hi duo apostoli cōputantur inter sanctos q̄drupl'r Primo p assistētiā. Dan̄.vij. Milia miliū ministrabant ei:⁊ decies centena milia assistebant ei. Et sic assistunt deo ip̄m perfecte videndo:quiete diligendo: iocūde fruēdo: pmpte obediendo. Apoc̄.xi. Isti sunt due oliue ⁊ duo candelabra in cōspectu dn̄i terre stantes. Scd̄o p permanentiā. Eccl'ia.i. Terra aūt in eternū stat. Stant itaq₃ quia nō deijciuntur per pugnā:quoniā ibi plena victoria est.quia non opprimunt' per culpā quoniā ibi omnimoda mundicia est.quia non debilitantur per penā:quoniā ibi nulla miseria est,quia nō alterantur per tristiciā: quoniā ibi summa leticia est.ps̄. Stantes erant pedes nostri:in atrijs tuis hierusalē. Tertio per preeminētiā. Esa.vi. Seraphin stabant sup illud ⁊c̄. Quia habent preeminentiaz in iudicio. Math̄.xix. Sedebitis ⁊ vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Quia habent preeminentiam in premio, Luc̄.xxij. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me' regnū vt edatis ⁊ bibatis super mensam meā in regno meo. Quia honorant' a pplo ps̄. Nimis honorati sunt amici tui de' nimis cōfortatus est principat' eoꝝ. Quia inuocantur pro beneficio. Apoc̄.xi. Habēt ptātem clau.ce.nu. ⁊ apire portā ei'. Ideo cantatur Quoꝝ p̄cepto subdit' salus ⁊ languor oīm sanate egros morib' nos reddētes v̄tutib'. Quarto p audaciā cōtra inimicos ꝯ quos stabūt tanq̄ testes:tanq̄ iudices:tāq₃ sententiā exequentes:tanq̄ de sn̄ia gaudētes. Esa.iij Dn̄s ad iudicandū veniet cū senioribus ppl'i sui, ⁊ sic viderūt patrē:hic p gratiam:nunc autem per gloriam. Amen.

In festo inuētiōis sc̄e cruc̄. Sermo. xx.

Vacuatum est scandalū cruc̄ xp̄i.ad Gal.v. Criso. in omel.de cruce dic̄ sic. Crux nobis toti' beatitudīs cā est.hec nos a ceci te liberauit erroris.h a tenebris reduxit ad lucē.hec debellatos q̄eti sociauit.hec alienatos deo ꝯiūxit.longe ꝯstitutos ꝓximos presentauit. pegrinos ciues effecit. hec discordie amputatrix est. hec pacis firmamentū, hec bonoꝝ oīum abūda largitio.hec padisum p̄clusum nob̄ apuit.hec ille. Sup quo quo talē moueo q̄ōnem. Vtruz crucis xp̄i scandalū digne euacuet' si adoratiōe latrie adoret': Ad istā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores noui testi. Prim' est Damascen' lib.ij.c.iij. dicēs sic. Oib' mirabilib' mirabilior ē crux. Per nullū eni alind mors euacuata ē:primi pentis petm̄ solutū est.infern' spoliat' est.resurrectio donata est.virt' nob ad contemnendū p̄ntia etiā ⁊ ip̄am mortē indulta est.ad pristinā beatitudīez reuersio data est.porte padisi apte sunt.natura nr̄a in dextra dei sedet.filij dei coheredes p eā facti sum'. Per ip̄az potētia dei nob māifestata est.i.victoria xp̄i demonstrata est. Ista nob signū in fronte data est quēamodū israeli circūcisio. Per ip̄am eni fideles ab infidelibus cognoscunt'.hec galea ⁊ scutuz ⁊ tropheū aduersus dyabolū. hec signū vt non ꝓpinquet nobis vl'is vastator.hec dormientiū resurrectio,infirmoꝝ bacul' pastoꝝ virga. ꝯuertētiū manuductio,pficiscētiū pfectio.sal' aīe ⁊ corpis,oīm maloꝝ auersio:oīz bonoꝝ datrix:petī interēptio arbor resurrectiōis lignū vite eterne. Preciosum inq̄ lignū vt scificatū ꝯtactu scti corpis ⁊ sangui

nis decēter adorādū. hec ille. Scd̄o est sanctus Tho. iij. pte q. xxv. arti. iiij. dicens sic. Honor seu reuerētia non debetur nisi rōnali creature. creature aūt insensibili nō debetur hono: vel reuerētia nisi rōne nature rōnalis. et hoc dupl'r. Uno mō inq̄ntū representat naturā rōnalē. Alio mō inquantū ei quocūq; modo ꝯiungit̄. Primo mō consueuerūt hoīes venerari regis ymaginem. Scd̄o mō ei⁹ vestimētū. vtrūq; aūt venerātur hoīes eadē veneratiōe qua venerant̄ et regē. Si ergo loquamur de ipa cruce in qua xp̄s crucifix⁹ est vtroq; mō est a nobis veneranda. Uno mō inquātū repn̄tat nobis figurā xp̄i extensi in ea. Alio mō ex ꝯtactu ad mēb⁹a xp̄i et ex hoc q; ei⁹ sanguine est pfusa. Un̄ vtroq; mō adorat̄ eadē adoratione cū xp̄o. s. adoratiōe latrie. et ppt̄ hoc etiā crucē alloq̄mur et dep̄camur q̄si ipm crucifixū. Cantat eñi eccl'ia. O crux aue spes vnica hoc passiōis tpe auge pijs iusticiā reisq; dona veniam. Si vero loquamur de effigie crucis xp̄i in quacūq; alia materia: puta lapidis vel ligni argēti vel auri: sic veneram̄ crucē tm̄ vt ymaginē xp̄i quā venerāmur adoratiōe latrie. hec Tho. Sciendū q; per crucē xp̄i multi scandalizant̄: auditis his q̄ in xp̄o fuerūt ante passionē eius. Primo i incarnatiōe q: in illa deus et hō vnit̄. in ista deus et hō morit̄. q̄m in illo triduo nō fuit hō. vt dicit mgr̄ sniarum li. iij. In illa de spiritusctō ꝯcipit̄. in ista spū nequicie sanguis fundit̄. Illa ex virgine sancta et nupta. ista fit a nouerca adultera et corrupta. in illa exultat baptista in vtero: in ista inquit aduersum me loque. qui se. in po. et in. m. et c̄. In illa scte mulieres mutuo se salutāt. in ista lachrymant̄ maxime et plorāt. In illa ad mulierē mittitur angelus visibiliter. in ista mittitur dyabol⁹ inuisibiliter. In illa aue quasi sine ve dr̄ et annunciat̄. in ista ve mulierib⁹ ꝯgnātib⁹ p̄dicat̄ Scd̄o in educatiōe: q: in natiuitate nascit̄ in stabulo. in ista morit̄ i caluarie loco. In illa reclinat̄ in p̄sepio. in ista cōfigit̄ crucis patibulo. In illa pannis a mr̄e inuoluitur. in ista a nouerca in terris crucifigit̄. In illa stat i medio duorū aīaliū in ista pēdet in medio duorꝝ latronū. In illa a maria vbere de celo pleno lactat̄. in ista cruor ei⁹ sanguie cruentat̄. In illa angeli in celo gl'iam cantāt. in ista iudei in terra diuinā potētiam blasphemāt. In illa bn̄dicunt xp̄m rudes pastores. in ista maledicūt ipz legis doctores. In illa magi gētiles munera offerūt. in ista p̄ncipes et sui gētiles crucifigunt. In illa sol media nocte radios influxit. in ista sol in medio die lucē obstruxit. Tertio in ꝯuersatiōe. q: in illa s̄m legē circumciditur. in ista sanguis vndiq; eijcitur. In illa sup altare in tēplo ponit̄ in ista sup crucē in patibulo suspēdit̄. In illa gladius doloris marie p̄dicit̄. i ista gladio meroris ei⁹ aīa transfigit̄. In illa moriunt̄ innocentes. in ista moriunt̄ ppt̄ pctōres nocentes. In illa fugiēdo in egyptū nutu angeli se occultauit. in ista ꝯfortat⁹ ab angelo se p̄n̄tauit. In illa maria p̄ditū in medio doctorū inuenit. in ista in medio pctōꝝ amittēs discipulū accepit. Quarto in gl'ificatiōe. q: in illa a iohāne baptista baptizat̄. i ista ab synagoga cruentat̄. In illa spū sctūs sup baptizatū appuit: vox patris intonuit. in illa pater eū dereliq̄t. In illa dyabolū in deserto superauit. in ista dyabolus eū per suos ministros in cruce exaltauit. In illa vinum ex aqua miraculose fecit. in ista sanguinē cum aqua dedit. In illa peccata hominibus remittebat. in ista cū clamore valido pro crucifixoribus orat. In illa vt deus et rex honoratur. in ista spinis coronat⁹ blasphemat̄. In illa cū publicanis et peccatorib⁹ manducauit et bibit in ista latroni padisum ꝑmittit. In illa miracula faciebat p humanitatē in ista occultat suam diuinitatē. In illa petro ecclesiam commisit. in ista matrem discipulo dimisit. In illa ab infirmitate expellitur oīs infirmitas. in ista a planta pedis vsq; ad verticē nō est in eo sanitas. In illa turbe ab ipso cibū et potum susceperunt. in ista ipm in siti sua felle et acero potauerūt. In illa oēs inuitat ad bibendū aquā viuā. in ista se sitire clamat pro nobis eternā vitā. In illa se hr̄e ptātē ponēdi aīam clamabat. in ista spiritum patri cōmendabat. In illa mortuos suscitauit. in ista inclinato capite spm̄ emittens expirauit. In illa fuit vite speculū. in ista fuit ludibrij spectaculum. Et sic in cruce fuit cūctis videntib⁹ in scandalū. Sz aliter est de eo qui hz curā alicui⁹ pticularis: et de prouisore vniūsali. prouisor enim particularis excludit defectum ab eo quod cure eius subditur quantū potest. sed prouisor vl'is permittit aliquē defectum in aliquo pticl'ari accidere ne impediat̄ bonū totius. Unde corruptiones et defectus in rebus naturalibus dicantur esse contra natu

ram pticularē. ſi tñ ſunt de intentione natu re vlis. inquātū defectꝰ vniꝰ cedit in bonū alteriꝰ ⁊ etiā totiꝰ vniuerſi. Nā corruptio vniꝰ eſt gñatio alteriꝰ per quā ſpēs ꝯuerſaṫ. Cū ergo deꝰ ſit cā vniūſalis ⁊ puiſor totiꝰ entis ad ipſius ꝓuidentiā ptinent vt pmittat qſdā defectꝰ eſſe in aliquibꝰ pticularibꝰ rebus ne impediaṫ bonū vniuerſi pfectū. Si eniꝫ oīa mala impedirenṫ: mlta bona deeſſent vniuerſo. Nō eñ eſſet vita leonis ſi nō eēt occiſio aīalīū. Necꝫ eſſet patiētia martyrū ſi non eſſet perſecutio tyrannoꝝ. Vñ dicit Aug. in encheridion. Deꝰ omīps nullo mō ſineret aliquid malū eſſe in opibꝰ ſuis niſi vſqꝫ adeo eſſet omīps ⁊ bonꝰ vt bñfaceret etiam de malo. Eodē mō crux xp̄i habito reſpectu ad pticularē vitaꝫ xp̄i ſcandalizauit plures, nō aūt habito reſpectu ad redēptionem ⁊ ſalutē totiꝰ vniuerſi. Hoc eñ ad maiorē dignitatē hoīs ꝓceſſit vt ſicut hō victꝰ fuerat ⁊ deceptꝰ a dyabolo: ita etiā hō eſſet qui dyabolū vinceret. ⁊ ſicut hō mortē meruit. ita hō moriēdo mortē ſuparet. Vñ dr .i. Coꝝ. xv. Deo grās qui dedit nobis victoriā p ieſum xp̄m. Et .i. Coꝝ. i. Verbū crucis pereūtibus quidē ſtulticia eſt. His aūt qui ſalui fiunt id eſt nobis dei virtus eſt. Ergo euacuatum eſt ſcandalum crucis chriſti.

Euacuatum eſt ſcandalum crucis chriſti
- Diuinitatis oſtenſione.
- Angelorum diſtinctione.
- Creaturarum productione.
- Hominis formatione.
- Figurarum verificatione.
- Chriſti incarnatione.
- Mediatoris redemptione.
- Virtutum moderatione.
- Peccatorum reconciliatione.
- Spirituali innocatione.
- Anime beatificatione.
- Corporis glorificatione.

Primo euacuatū ē ſcan

dalum crucis chriſti diuinitatis oſtenſiōe. Exemplum enim crucis originaliter. ⁊ primo inuentū eſt in altitudine maieſtatis diuine. Unde Ephe. iij. dicitur. In charitate radicati ⁊ fundati poſſitis comprehendere cum omnibus ſanctis que ſit longitudo latitudo ſublimitas ⁊ profundum. in quibus deſignatur myſteriūꝫ crucis. Job. xi. Excelſior celo eſt ⁊ quid facies? ꝓfundior inferno ⁊ vnde cognoſces? Longior terra menſura eiꝰ ⁊ latior mari. Ubi deſignat p altitudinē excellētiā ꝟtutꝫ ſup oīa. p ꝓfunditatē ꝟtutē ad cognaſcēdū occulta. p lōgitudinē durationē ſui eē. p latitudinē affectū dileсtiōis ad oīa. Uel vt Dyoniſiꝰ dic. xi. c. de diuinis noibꝰ. Per altitudinē intelligiṫ imēſitas diuitatꝫ eiꝰ cū ſit ſup oīa exīs. Per ꝓfunditatē intelligiṫ incōprehēſibilitas eēntie ipſius. Per lōgitudinē ꝓceſſus ꝟtutꝫ eiꝰ oīa penetrātꝫ. Per latitudinē ꝟo ſupextēſi eiꝰ ad oīa īꝓtū. ſ. ſub eiꝰ ꝓtectōe oīa ꝯtinenṫ

Secundo euacuatum eſt

ſcandalū crucis xp̄i angelorum diſtinctiōe. In altitudīe pone cherubin ⁊ ſeraphin. In ꝓfundo angelos ⁊ archangelos. In dextra pte virtutes ⁊ ptātes. In ſiniſtra pncipatꝰ ⁊ dñatōes. In medio thronos ⁊ ſic hēbis crucē xp̄i formatā ex nouē ordinibꝰ angelorum ad deſignandū ꝙ hij ordines reparati ſunt per crucem xp̄i: quia xp̄s pendēs in cruce habuit officia omnium iſtorum ordinū. Cherubin enī interpretatur plenitudo ſciētie. Sed in xp̄o ſunt oēs theſauri ſapientie ⁊ ſcientie dei abſconditi. Col. i. Seraphin interpretatur incendium. Sed xp̄us deus noſter ignis conſumens eſt. Eſt etiam angelus: quia vocatur magni cōſilij angelus. Eſt etiam archangelus: quia fortitudo dei pſ. Dominus fortis ⁊ potēs: dominus potens in prelio. Eſt etiā virtus. pſ. Dextera domini fecit virtutem. Eſt etiam poteſtas Mathei vltimo. Data eſt mihi omnis poteſtas in celo ⁊ in terra. Eſt etiaꝫ principatus. Eſa. ix. Factus eſt principatus ſup humerū eius. Eſt etiā dominationes pſ. Dominabiṫ a mari vſqꝫ ad mare. Eſt etiā throni. pſ. Thronus tuus deus in ſeculū ſeculi.

Tertio euacuatū eſt ſcan

dalū crucꝫ xp̄i in creaturarū ꝓductiōe. qn̄tū ad diſtinctianē. Altitudo eñ eſt natura intellectualis incorruptibilis. ꝓfundū ē creatura pure corpalis corruptibilis. dextrū eſt creatura corpalis celeſtis incorruptibilis. ſiniſtrū eſt cratura ptim corpalis ⁊ ptim intellectualis homo. Etiā in mundi ſituatiōe cuiꝰ ſublimitas eſt meridies. ꝓfundū eſt aquilo. dextrū eſt oriēs. ſiniſtrū eſt occidēs vt dic phs. ij. de celo ⁊ mūdo. Etiā in tēporꝫ varietate. cuiꝰ ſublimitas ē eſtas. ꝓfunduꝫ yems. dextrū ver. ſiniſtrū autumnus. Etiā in elementoruꝫ combinatione. cuiꝰ ſublim

tas est ignis. profundũ terra. dextrũ aer. sinistrũ aqua. Etiã qualitatũ variatiõe. cuius sublimitas est caliditas, pfundũ siccitas. dexterum humiditas. sinistrum frigiditas.

Quarto euacuatum est

scandalũ crucis xpi hoĩs formatiõe. qui extenso corpe ꝛ brachijs gerit similitudinem crucis. Etiã in humorũ cõpositione. cuius sublimitas est sanguis. profundũ melencolia. dextrũ colera. sinistrũ fleugma. Etiã ĩ viriũ coaptatione: cui sublimitas est intellectus. pfundũ sensus: dextrũ irascibilis. sinistrũ concupiscibilis. Etiã in natiuitatis originatione: cuius sublimitas est nasci de matre sine patre. vt xp̃s profundũ est nasci de patre ꝛ matre. vt Abel ꝛ Caym. dexterũ nasci sine patre ꝛ sine matre. vt Adam sinistrum nasci de patre sine matre. vt Eua.

Quinto euacuatum est

scandalũ crucis xp̃i figurarũ verificatione. Nã mysteriũ crucis fuit figuratũ primo in ligno scientie boni ꝛ mali. qꝛ hoc genus mortis maxime cõueniens erat satisfactioni ꝓ peccato primi parentis. qd̕ fuit ex eo ꝙ contra mandatũ dei pomũ ligni vetiti sumpsit. ꝛ ideo ꝯueniens fuit ꝙ xp̃s ad satisfaciendũ pro peccato illo seipm pateretur ligno affigi quasi restituẽs ꝙ adã sustulerat ꝺm illud ps̃. que non rapui tunc exoluebã. Vñ Aug. dicit in quodã sermone de passione. Contempsit adã preceptũ accipiens ex arbore pomũ. Sed quicquid adã ꝑdidit xp̃s inuenit in cruce. Scd̕o in archa noe. vt eñ Aug. dicit in sermone de passione. Sicut de diluuio aquarũ humanũ genus archa lignea liberauit: sic crux xp̃i a diluuio pene infernalis. Tertio in virga moysi. Nã moyses mare diuisit virga ꝛ pharaonẽ prostrauit: ꝛ populũ dei redemit. Quarto in extẽsione manus moysi ꝯtra virgã ad subuersionẽ amalech. Nã vt amalech vinceretur contra virgã: moyses expãsis manibus extẽdit. Quinto in archa testamẽti. qm̃ lex dei archa creditur testamẽti in q̃ erat recondita. Sexto in altari olocaustorũ. qd̕ erat factũ de lignis in quo tamẽ sacrificia aĩaliũ offerebant vt hꝫ Exo. xxvi. Septio in palo serpẽtis. Jo. iij. Sicut moyses exaltauit serpentẽ in deserto: ita exaltari oꝫ filiũ hoĩs vt oĩs q̃ credit in ipm nõ pereat ꝫ habeat vitã eternã. Sup quo Criso. dicit. Exaltari audiẽs suspensionẽ intelligas in altũ vt sanctificaret aerẽ qui sanctificauerat terrã ambulãdo in ea. Octauo in virga lignea quã moyses in aquã misit: ꝛ amarã aquã in dulcedinẽ cõmutauit. ꝛ ex lignea virga de spiritali petra salutaris vnda ꝓfluxit. Nono in iacob qui cancellatis manibus in modũ crucis bñdixit filios ioseph. Decimo in ysaac q̃ portauit ligna ꝓ sui imolatiõe. Undecimo in naamã q̃ suspẽsus est in cruce. Hester. vi. Duodecimo in signo thau. vt habetur Exo. vij.

Sexto euacuatũ est scan

dalũ crucis xp̃i in xp̃i incarnatiõe. cuius sublimitas est qꝛ diuinitas assumpsit humanitatẽ in vnitate personali vt de natura corrupta ꝛ infirma assumeret qd̕ in tantã ꝟtutẽ ꝛ dignitatẽ erat ꝓmouendũ. profundũ est natura cũ defectibus aptis ad redemptionẽ. Ad hoc eñ filius dei carne assumpta venit in mũdum vt pro pctõ humani generis satisfaceret. Unus aũt pro peccato alterius satisfacit dũ penaꝫ peccato alterius debitã in seipm suscipit. Huius aũt defectus corporalis scilꝫ mors: fames: ꝛ sitis: ꝛ hmõi sunt pena peccati. quod est in mũdũ per adã introductũ. ꝺm illud Roma. v. Per vnũ hoĩem peccatũ intrauit in munduꝫ: ꝛ per pctm̃ mors. Ideo conueniens fuit ꝙ xp̃s huius panalitates in sua carne susciperet vice nostra. ꝺm illud Esa. liij: Uere languores nostros ipse tulit. Dextrũ est quia simul fuit viator ꝛ cõprehensor. Nã ante passionẽ ꝺm mentẽ plene videbat deũ. ꝛ sic habebat beatitudinẽ. q̃ztũ ad id quod est propriũ anime. sed q̃ntũ ad alia deerat ei beatitudo: quia ꝛ anima eius erat passibilis: ꝛ corpus passibile ꝛ mortale. Jere. xiiij. Quasi colonus futurus es in terra: ꝛ quasi viator declinans ad manẽdũ. ꝛ ideo simul erat comprehensor inquantũ habebat beatitudinẽ anime propriam: ꝛ simul viator inquantũ tendebat in beatitudinem ꝺm id quod ei de beatitudine deerat. Sinistrũ est vnitas indiuisibilis diuinitatis ꝛ humanitatis. Unde Damascenus dicit li. iij. Et si xp̃s mortuus est vt homo ꝛ sancta eius anima ab incontaminato diuisa ẽ corpe. Sed diuinitas inseparabilis ab vtrisqꝫ permansit ab anima dico ꝛ corpore.

Septimo mediatoris re

demptione euacuatum est scandalum crucis christi. Dicitur eniꝫ. i. Thimo. ij. Unus

est mediator dei ⁊ hominū homo christus iesus. Cuius sublimitas est ascensio ipsius in celum. Marc. vlti. Dominus quidem iesus postq̄ locutus est eis assumptus est in celū ⁊ sedet a dextris dei. ꝓfundū est descēsus ei⁹ in sepulchrū q̄tū ad corp⁹: ⁊ in lymbū q̄tū ad aīam. Math. xxvi. Mittēs hec mulier vnguentū hoc in corpus meū ad sepeliendū me fecit. Et ps̄. Tollite portas p̄ncipes vr̄as ⁊ eleuamini porte eternoles ⁊ introibit rex glie. Dextrū est resurrectio. Luce vlti. Oportebat xp̄m pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die. Sinistrū est passio vsq̄ ad mortē. Unde Aug. lib. xiij de trini. dicit. Sanande nostre miserie ꝯueniētior mod⁹ ali⁹ non fuit q̄ p xp̄i passionem ⁊ mortem.

Octauo euacuatum est

scandalū crucis xp̄i virtutuz moderatione. Primo per crucē intellectualē. cui⁹ sublimitas est sapiē q̄ ꝯsiderat altissimas causas. vt dr̄. i. Metha. Uñ ꝯuenienter indicat ⁊ ordinat de oībus: q2 iudiciū pfectū ⁊ vl'e haberi non pōt nisi p resolutionē ad primas cās. ꝓfundū est scientia q̄ est de ꝯclusiōib⁹ demonstratis ex p̄ncipijs. dextrū est intellectus q̄ est habit⁹ principioꝝ bm̄ se ꝯsideratoꝝ. Sinistrū est ꝯsiliū qd̄ pficit rōnez practicā. Scd̄o p crucē moralē. cuius sublimitas est prudētia q̄ pficit rōnez. ꝓfundū est tpantia q̄ pficit cōcupiscibilitatē. dextrū est iusticia q̄ pficit volūtatē. sinistrū est fortitudo q̄ pficit irascibilitatez. Tertio p crucem transformalē p quā hō supra rōnem extollitur. cui⁹ sublimitas est virt⁹ exēplaris per quā hō ad diuina se trahit q̄tū pōt. Mat. v. Estote perfecti sicut pat' vr̄ celestis perfectus est. Profundū est virt⁹ politica p quā viri boni reipublice ꝯsulūt: vrbesq̄ tuētur. Dextrū est virt⁹ purgati animi q̄ terrenas cupiditates nō reprimit: s3 penit⁹ obliuiscit ⁊ possessiones nō vincit: s3 penit⁹ ignorat. sinistrū est virt⁹ purgatoria q̄ quadā humanoꝝ fuga solū se ingerit diuinis. Uñ Aug. dicit li. xix. de ci. dei q̄ ociū sanctū q̄rit charitas veritatis: negociū iustū suscipit necessitas charitatis. quā sarcinā si nullus īponit ꝑcipiēde atq̄ intuēde vacandū est veritati. si aūt imponit suscipiēda est ꝓpter charitatis necessitatē. Quarto p crucē doctrinalē cui⁹ sublimitas ē spes q̄ ē ad caput crucifixi: q2 bm̄ spantiū supna expectatio est. ꝓfundū est gratuita gr̄a q̄ merēti occulte a deo infunditur. Dextrū est bona opa. sinistrū est perseuerātia in bono opere. vt Aug. dicit libro de gratia veteris testamenti.

Nono euacuatū est scan

dalū crucis xp̄i pctōꝝ recōciliatiōe. Primo p crucē vnitiuā. cui⁹ sublimitas est repatio ruine angelice. Col. i. Pacificās p sanguinē cruc ei⁹ siue q̄ in celis siue q̄ in terris sūt. Profundū est liberatio sctōꝝ patrū de lymbo. Zach. ix. Tu quoq̄ in sanguine testi tui emisisti vinctos de lacu in quo nō erat aq̄. dextrū est vocatio vtriusq̄ ppli. s. iudayci ⁊ gētilis. Criso. em̄ dicit q̄ xp̄s in cruce expāsis manib⁹ morit' vt altera manu veterem ppl'm: altera eos q̄ ī gētib⁹ sunt trahat. sinistrū est ꝯtinuatio redempti ppl'i. Joh. xvij. Pr̄ scte serue eos in noīe tuo quos dedisti mihi vt sint vnū sicut ⁊ nos. Scd̄o per crucem iustificatiuā. s. pnīe. cui⁹ sublimitas est amor dei quē offendisti. ꝓfundū ē dolor p gr̄a quā amasti. dext. ū est timor mortis ad quā curris. sinistrū est horror pene ad quā trāscurris. Tertio p crucē mortificatiuam cui⁹ sublimitas est mortificatio ꝓprie volūtatis. Gal. ij. Uiuo ego iā non ego s3 viuit in me xp̄s. ꝓfundū im mortificatio carnis. Gal. v. Qui aūt sunt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vitijs ⁊ concupiscētijs. dextrū est mortificatio in mūdanis. Gal. vlti. Mihi mūdus crucifix⁹ est ⁊ ego mūdo. sinistrū ē mortificatio in naturolib⁹. Apl's. Mihi viuere xp̄s est ⁊ mori lucrū. Quarto p crucē gratificatiuā. sc3 p iustificationē impij. cui⁹ sublimitas est gratie infusio. ꝓfundū est remissio culpe. dextrū est motus liberi arbitrij in deū ip̄m sequēdo. sinistrū est mot⁹ liberi arbitrij in pctm̄ ip̄m detestādo. ps̄. Dixi cōfitebor aduersum me iniusticiā meā dn̄o ⁊c.

Decimo euacuatum est

scandalū crucis sp̄uali innouatiōe. Primo p crucē originatiuā. cui⁹ sublimitas est natiuitas sp̄ualis. Joh. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ū sctō nō pōt introire in regnū dei. Profundū est natiuitas corpalis. Joh. iij. Nūq̄d pōt hō iterato introire in ventrē matris sue ⁊ renasci. dextrū est natiuitas ex matrimonio. Gen̄. ij. Crescite ⁊ multiplicamini. sinistruz est natiuitas ex adulterio. bi mōi fuerunt in patribus vñ est genealogia xp̄i. Math. i. Scd̄o p crucē pegrinatiuā. cuius sublimitas est posse nō peccare. s. in statu in

nocentie. pfundū est nō posse. s. sub origina li. dextrū ē nō posse peccare. s. in statu glie. si nistrū ē posse peccare. s. in statu gre. vt decla rat mgr lib xi. sniarum. Tertio per crucē re stauratiuā cui⁹ sublimitas ē diuina inspira tio. Apoc. iij. Ego sto ad hostiū ⁊ pulso. Et ps. Audiā qd loquat in me dns de⁹ meus. pfundū est ɔtritio cordis. Joel. ij. Scindi te corda vra ⁊ ɔuertimi ad dnm deū vrz ⁊c. dextrū est ɔfessio oris. Jaco. v. Cōfitemini alterutrū pctā vra ⁊ orate p inuicē vt salue mini. Sinistrū est satisfactio opis. Lu. xix. Si qd aliquē defraudaui reddo q̄druplū. Quarto p crucē defectiuā. cui⁹ sublimitas ē amor dei. pfundū est amor pximi dextrum est amor sui. sinistrum est amor inimici.

Undecimo euacuatū est

scandalū crucis xpi aīe beatificatiōe. cuius sublimitas ē clara ⁊ meridiana visio dei in patria. Jo. iij. Scim⁹ qm cū appuerit siles ei erim⁹ ⁊ videbim⁹ eū sicuti est. deorsum est visio vespertina rerū in pprio gnē. dextruz ē cōprehensio. i. Cor. ix. Sic currite vt cōpre hendatis. sinistrum est sempiterna fruitio ⁊ delectatio. ps. Delectationes in dextera tua vsqz in finem.

Duodecimo euacuatum

est scandalū crucis xpi corpis glorificatio ne. cui⁹ sublimitas est claritas. pfundū est agilitas. dextrū est impassibilitas. sinistruz est subtilitas. q sunt qttuor dotes corporis glorificati in resurrectione. Lignū aūt cruc xpi lz diu sub terra latuerit. tn̄ hodie clarū splendescit ppr mlta. Prio qz regina saba illud puidit. Scdo qz xps suo cruore illud decorauit. Tertio qz cōstātino in celo ostēsuz fuit. Quarto qz helena illud repiens orna uit. qz reptor p martyrij palmā triūphauit Sexto qz fidelis p hoc signū dyabolū effu gauit hec oīa paret ī legēda hui⁹ diei. Et sic pz quō p inuentionē cruc xpi euacuatū est scandalū ei⁹. hic p grām: tādē p gliaz. amē.

In festo corone domini Sermo. xxxi.

Exiuit iesus portās

e corōnā. Jo. xix. ⁊ in euāgelio p sentis solēnitat. Apls ad Col. ij. dic sic. Estis ī illo repleti q est caput oīs pncipat⁹ ⁊ ptāt. Sup q moueo talē qōnez. Utrū xps q electos ī glia celesti coronat sit caput ecclie p grāz q ipaz decorat. Ad istā qōnem rn̄det duo doctores noui testi. Pri m⁹ ē btūs paul⁹ Eph. i. dicēs sic. Oia subie cisti sub pedib⁹ ei⁹. ⁊ ipm dedit caput supra oēm eccliaz q ē corp⁹ ipi⁹ ⁊ plenitudo ipi⁹. qz oia in oib⁹ adimpleuit. Scds ē scus Tho. iij. pte. q. viij. art. i. dicēs sic. Sic tota ecclia dr vnū corp⁹ mysticū p silitudinē ad corp⁹ naturale hois sm q diusa mēbra hūt diuī sos act⁹. vt apls dic. Rom. xij. ⁊ i. Cor. xi. Ita xps dr caput ecclie sm silitudinē hūa ni capit. i q tria possum⁹ ɔsiderare. s. ordinē pfectiōez ⁊ ɔtutē. Ordinē: qz caput ē pria ps hois īcipiēdo a supiori. Et inde ē q oē pncipiū ɔsueuit vocari caput. sm illō Jez. ij. Ad omē caput me posuisti lupanar tibi. Perfectiōez āt: qz ī capite vigēt oēs sensus ⁊ interiores ⁊ exteriores. cū in ceteris mē bris sit sol⁹ tact⁹. ⁊ inde ē qō dr Esa. xi. Se nex ⁊ honorabil ipse ē caput. Uirtutē ɔo: qz virt⁹ ⁊ mot⁹ ceteroꝝ mēbroꝝ ⁊ guberna tio coꝝ ī suis actib⁹ ē a capite ppr vim sen sitiuā ⁊ motiuā ibi dn̄antez. vn̄ ⁊ rector dr caput ppli. sm illō. i. Reg. xiij. Cū eēs puu lus i ecclijs tuis caput ī tribub⁹ isrl fact⁹ es Hec aūt tria cōpetūt xpo spūalr. Prio em sm ppinqtatē ad deū grā xpi altior ⁊ prior ē. ⁊ si nō tpe: tn̄ dignitate. qz oēs alij accepe rūt grām p respectū ad grām ipi⁹. sm illud Rom. viij. Quos pscinit hos ⁊ pdestina uit ɔformes fieri ymagini filij sui vt sit ipe pgenit⁹ in mult frib⁹. Scdo ɔo pfectionē hz qtū ad pleītudinē oīm grārū. sm illud Jo. i. Uidim⁹ eū plenū grē ⁊ ɔitat. Tertio ɔtutē hūit influēdi grāz ī oīa mēbra ecclie sm illō Jo. i. De pleītudie ei⁹ oēs accepim⁹ Sciēdū q oēs electi veluti capilli sūt ī xpo radicati p etnā pdestiarōez. Vn̄ dr Apoc. i. In medio septē cādelabroꝝ aureoꝝ vidi silem filio hoīs. Caput āt ei⁹ ⁊ capilli erāt cādidi velut lana alba ⁊ tāqz nix. Predesti natio ei pōt ɔsiderari duplr. Uno mō sm ipz actū pdestiant. ⁊ sic pdestiatio xpi nō ē cā nec exēplar pdestiatiōis scōꝝ. cū vno ⁊ eodē actu eterno pdestinauerit de⁹ xpm ⁊ electos. Alio mō pōt ɔsiderari pdestiatio sm terminū ⁊ effectū pdestinatiōis. ⁊ sm hoc pdestinatio xpi est cā ⁊ exēplar nre p destinationis. ⁊ hoc duplr. Prio quātū ad bonū ad qō pdestinamur xpus em pdesti nat⁹ ē ad hoc q eēt dei fili⁹ naturalis. Nos aūt pdestinamur ad filiationē adoptōis q est quedā pticipata silitudo filiatiōis natu ralis. Rom. i. Quos pscinit hos ⁊ pdesti nauit ɔformes fieri ymagīs filij ei⁹. ⁊ Jo. i.

dedit eis p̄tātē filios dei fieri. Scḋo q̄tū ad modū ꝯsequendi istud bonū qḋ ē ꝑ grām vt ꝑ iesum xp̄m cōpleret. Sub p̄destinatione eñ eterna cadit nō solū id qḋ fiendum in tp̄e: s; etiā mod⁹ ⁊ ordo ſm quē cōpled⁹ est in tp̄e. Un̄ si xp̄s nō fuiss; incarnād⁹ deus p̄ordinasset hoīes saluari ꝑ aliā cām. S; q̄r p̄ordinauit incarnationē xp̄i simul cum hoc p̄ordinauit vt esset cā nr̄e salutis. Dicit eñ Aug. lib. de p̄destinatione sctōꝝ. Est p̄clarissimū lumen p̄destinatiōis ⁊ grē ipse saluator: ipse mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s iesus. Et Eph. i. dicit̄. Predestinauit nos in adoptionē filioꝝ ꝑ iesum xp̄m. Et sicut apud deū cognit⁹ est numer⁹ electoꝝ sicut dicit Aug. lib. de correctione ⁊ grā ꝙ cert⁹ est p̄destinatoꝝ numer⁹ qui nec augeri pōt nec minui. sic xp̄s tanq̄ caput ecclie h; noticiā oīm saluādoꝝ in merito sue passionis. Un̄ glo sup illud Apoc. v. Dignus est agn⁹ qui occisus est accipe diuinitatē ⁊ sciā; dicit. i. animū ⁊ cognitionē q̄r ad xp̄m ⁊ ad ei⁹ dignitatē spectāt quodā mō oīa in q̄tū subiecta sunt ei oīa. Ipe eñ est oīm iudex ꝯstitut⁹ a deo q̄r fili⁹ hoīs est. vt dicitur Joh. v. Et Joh. iij. dicit̄. Ipe eñ sciebat q̄d esset in hoīe. Et Mathei. x. Capilli capitis vestri oēs nūerati sunt. Circa electos autē considerant̄ q̄ttuor. Primo q̄r sicut capilli qñq; radicant̄ in capite ⁊ qñq; decidūt: sic quidā radicont̄ in xp̄o ꝑ grām ꝑseueraturi ⁊ quidā nō ꝑseueraturi. Est eñ liber vite ꝯscriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quā ordinat̄ aliq̄s ex duob⁹. s. ex p̄destinatione diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̄ deficiet. ⁊ ex grā. Quicūq; eñ h; grāz ex hoc ipo dign⁹ est vita eterno. ⁊ hec ordinatio deficit inter du;. q̄r aliq̄ ordinati sunt ex grā habita ad habendū vitā eternā ex p̄destiōe diuina. a quo tñ deficiūt ꝑ pctm̄ mortale sequēs. ps. Deleant̄ de libro viuētiū ⁊ cū iustis nō scribant̄. De ꝑseuerantib⁹ aūt dr̄ Luc. xij. Capill⁹ de capite vr̄o nō ꝑibit. Scḋo q̄r sic capilli qñq; lauātur ab eo cui⁹ sunt: qñq; ab alio sic electi qñq; lauant̄ a xp̄o ꝑ ꝓprium sanguinē. Apoc. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in sanguie suo. Et qñq; p̄cibus sctōrum. Nā Gen. xxv. dr̄ ꝙ ysaac rogauit deū ꝓ Rebecca vxore sua: ⁊ dedit ꝯceptum rebecce. Ex illo aūt ꝯceptu nat⁹ est iacob q̄ fuit p̄destinat⁹. Nō fuisset aūt impleta predestinatio si nat⁹ nō fuisset. Un̄ p̄destinatis conandū est ad orandū ⁊ bn̄ opandu; q̄r ꝑ ista p̄destinatiōis effect⁹ certitudinaliter implet̄. ꝓpter qḋ dicit̄. ij. Pet. i. Satagite vt ꝑ bona opa certā vestrā vocationē ⁊ electionē faciatis. Tertio q̄r sic Absalon ꝑ capillos fuit suspensus in ligno. ij. Reg. xviij. Sic xp̄s fuit suspensus in cruce ꝓpter electos. Per hoc eñ hō cognoscit q̄ntū de⁹ diligat hoīem. ⁊ ꝑ hoc ꝓuocat̄ ad diligendū ipm̄ in quo ꝑfectio humane salutis cōsistit. Un̄ apl's dicit Roma. v. Cōmendat de⁹ suā charitatē in nobis. qm̄ cū inimici essemus: xp̄s ꝑ nobis mortu⁹ est. Quarto q̄r Abacuch fuit portat⁹ ꝑ capillos in babylonem in lacū. Dan. xiiij. Sic xp̄s descendit ꝓpter dilectos ad inferos. Eph. iiij. ꝙ autem ascendit quid est nisi q̄r descendit primū in inferiores partes terre. glo. i. ad iferos. Et Zach. ix. Tu quoq; in sanguine testamēti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Ideo dicitur Dan. vij. Capilli capitis eius velut lana munda. Et his modis exiuit christus portans coronam.

Exiuit iesus portans coronam
- Sanctificationis.
- Glorificationis.
- Redemptionis.
- Exaltationis.
- Adorationis.
- Retributionis.
- Premiationis.

Primo exiuit iesus portans coronā sanctificatiōis. Nā sanctificari est aliq̄d fieri sanctū. Fit aūt aliquid non solū ex cōtrario: sed etiā ex negante vel priuante opposito. sic albū fit ex nigro ⁊ etiā; ex non albo. Nos aūt ex peccatorib⁹ sancti efficimur ⁊ ita sanctificatio nostra ē ex peccato. i. Cor. vi. ⁊ hoc qḋ fuistis aliqñ. s. peccatores: sed abluti estis sed sctīficati estis. Sed xp̄s quidē ſm hoīem factus est sctūs q̄r hanc gratie sanctitatē non semꝑ habuit non tñ factus est sctūs ex peccatore. q̄r peccatū nunq̄ habuit. Sed fact⁹ est sanct⁹ ex non sancto ſm hoīem. nō quidē priuatiue vt scilicet aliquando fuerit homo ⁊ nō fuerit sanctus. sed negatiue: quia scilicet quando non fuit homo non habuit sanctitatem humanam, ⁊ ideo simul factus fuit homo ⁊ sanctus homo. propter quod dicit angelus Luce. i. Quod nascetur ex te sanctum. Quod exponens Greg. xviij. moral. dicit. Ad distinctiōe; nostre sanctitatis. ⁊ sic san

ctus nasciturus asseritur. Nos quippe si san
cti efficimur nō tamē nascimur: qꝛ ipa natu
re corruptibilis conditiōe cōstringimur. Il
le autē solus veraciter nat⁹ est sanct⁹: qui ex
cōiunctiōe carnalis copule ꝯcept⁹ nō est. Et
Joh. x. Quē pater scificauit ⁊ misit in mun
dum. Et sicut ꝑ verbuz dei oīa facta sunt: ita
ꝑ verbū incarnatū sunt oēs hoies sanctifi
cati q̄ sanctificant̄. Heb. ij. Qui sanctificat
⁊ q̄ sanctificant̄ ex vno oēs. Est aūt duplex
sanctificatio. Una quidē adultoꝝ: qui ꝑm ꝓ
prium actū sanctificant̄. Alia autē pueroꝝ
qui nō sanctificant̄ ꝑm ꝓpriū actū fidei: sed
ꝑm fidē ecclesie vel parentū. Prima aūt san
ctificatio est ꝑfectior secūda: sicut actus est
ꝑfectior q̄ habit⁹. ⁊ qd̄ est per se eo qd̄ est ꝑ
aliud. Sanctificatio vero xp̄i fuit perfectis
sima: qꝛ sic sanctificat⁹ est vt esset aliaꝝ san
ctificatoꝛ dupliciter. Primo quidē per eius
passionē. Heb. vlti. Xp̄s vt sanctificaret per
suū sanguinē populū: extra portā passus ē.
Secundo per baptismum Johānis. iij. Ni
si quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spū scō ⁊c. qꝛ
gr̄a collata est aie xp̄i: sicut cuidā vniuersali
ꝓncipio gratificatiōis in hūana natura. ꝑm
illd̄ Eph. i. Gratificauit nos in dilecto filio
suo. Et sic exiuit iesus portans coronā san
ctificatiōis nostre. Ideo dr̄ Eccli. xxxij. Or
namentū gr̄e accipias coronā.

Secundo exiuit iesus por

tans coronā glorificatiōis. ps. Gloria ⁊ ho
nore coronasti eū: ⁊ ꝯstituisti eū suꝑ opera
manuū tuarū. Oīa subiecisti sub pedi. ei⁹ ⁊c̄.
Nam xp̄o collata est maior gloria q̄ ade p̄
mo homini in statu innocētie. vt pꝫ ex p̄ui
legijs vtriusqꝫ q̄ fuerūt duodecim ⁊c̄. Pri
mū fuit formatiōis. Dicitur enī. i. Coꝛ. xv.
Prim⁹ hō de terra terren⁹. Secūdus de ce
lo celestis. Xp̄s enī dr̄ de celo descendisse du
pliciter. Uno modo rōne diuine nature. nō
ita q̄ diuina natura esse in celo defierit. sed
qꝛ in infimis nouo modo esse cepit. scilꝫ ꝑm
naturā assumptam. ꝑm illud Joh. iij. Nemo
ascendit in celū nisi q̄ descēdit de celo filius
hoīs q̄ est in celo. Alio modo rōne corpis:
nō qꝛ ipm corp⁹ xp̄i ꝑm suā substantiā de ce
lo descēderit. Sed qꝛ ꝟtute celesti. i. spū scī
est ei⁹ corp⁹ formatū. Un̄ Aug. dic̄ ad Oro
sium exponēs auctoritatē inductā dic̄. Cele
stem dico xp̄m qꝛ nō ex hūano cōcept⁹ est
semine. Et hoc modo etiaꝫ Hilari⁹ exponit
li. de trini. Adam ergo fuit de terra terren⁹
xp̄s aūt de celo celestis. Secundū fuit im
pletionis. Naꝫ incarnatōis misteriū est pri
mo homi reuelatū. vt pꝫ ꝑ hoc qd̄ dixit. hoc
nūc os ex ossib⁹ meis ⁊c̄. qd̄ apl's dicit esse
magnū sacramentū in xp̄o ⁊ in ecclia. vt pꝫ
Eph. v. Sed ꝑ iesum xp̄m est impletū. Un̄
Aug. dic̄ in lib. de ꝟbis dn̄i expōnes illd̄ qd̄
habet̄ Luce. xix. Uenit fili⁹ hoīs querere ⁊
saluare qd̄ perierat. Si hō nō peccasset fili⁹
hoīs nō venisset. Et. i. Thim. i. suꝑ illd̄ ꝟbū
xp̄s venit in hūc mūduꝫ peccatores saluos
facere. dic̄ glo. Nulla causa fuit veniēdi xp̄o
dn̄o nisi peccatores saluos facere: tolle mor
bos: tolle vulnera ⁊ nulla ē causa medicine
Tertiū fuit visionis. Nam p̄mus hō vidit
deū vt viatoꝛ in enigmate. Homo enī in pa
radiso fuit beat⁹: nō illa ꝑfecta beatitudine
in quā trāsferēdus erat. q̄ in diuine essentie
visione ꝯsistit: habebat tn̄ perfectā vitā ꝑm
quendā modū incōptū habebat integritateꝫ
⁊ ꝑfectionē quandā naturalē. vt dic̄ Aug.
xi. suꝑ Gen̄. ad lrām. Un̄ dr̄. i. Coꝛ. xv. Nō
prius qd̄ spūale est: ſꝫ qd̄ aīale est. Xp̄s aūt
vidit deū vt viatoꝛ ⁊ cōprehensoꝛ sine enig
mate. qꝛ diuine essentie visio cōuenit omib⁹
beatis ꝑm participationē luminis deriuati
ad eos a fonte verbi dei. ꝑm illud Eccli. v.
Fons sapiētie ꝟbū dei in excelsis. Huic au
tem ꝟbo dei ꝓpinqui⁹ cōiungit̄ aīa xp̄i que
est vnita ꝟbo in ꝑsona q̄ queuis alia crea
tura. ⁊ ideo pleni⁹ recipit influentiā luminis
in quo de⁹ videt̄ ab ipo verbo q̄ quecunqꝫ
alia creatura. ⁊ ideo pre ceteris creaturis per
fectius videt ipam p̄mā veritatē q̄ est diui
na essentia. Joh. i. Uidim⁹ gloriā ei⁹ quasi
vnigeniti a patre plenū nō solū gr̄e ſꝫ etiam
ꝟitatis. Et Eph. i. De⁹ cōstituit eū scꝫ xp̄m
in celestib⁹ suꝑ oēm p̄ncipatū ⁊ ptāte ⁊ vir
tutē ⁊ dn̄ationē: ⁊ suꝑ oē nomē qd̄ noiatur
nō solū in hoc seculo ſꝫ etiā i futuro. Quar
tum fuit cognitiōis. Nam p̄m⁹ hō de reb⁹ na
turalib⁹ ⁊ suꝑnaturalib⁹ tm̄ cognouit q̄tuꝫ
erat necessariū ad gubernatōnē vite hūane
ꝑm statū innocētie. Alia ꝟo q̄ nec naturali
hoīs studia cognosci p̄nt: nec sunt necessa
ria ad gubernationē vite hūane. p̄m⁹ homo
nō cognouit sicut sunt cogitatōes hoīm. fu
tura contingentia: ⁊ quedā singularia puta
quot lapides iacent in flumine ⁊ hmōi. xp̄s
aūt cognouit omīa ꝑm statū diuinū. qꝛ aīa
xp̄i cognoscit totā suā potentiā ⁊ oīa in que
pōt. pōt aūt in emūdationē infinitoꝝ pecca
toꝝ. ꝑm illud. i. Joh. ij. Ipe est ꝓpiciatio ꝓ

peccatis nostris: nō aūt ꝓ nostris tm̄: ſ; etiā ꝓ totiꝰ mūdi. Ideo aīa xp̄i cognoſcit infinita: qꝛ oīa q̄ ſunt in potētia creature. Vñ cū in potentia creature ſint infinita: ꝑ hūc modum ſcit infinita. p̄ſertim cū ſit nobis datꝰ a deo in doctorē. ſm̄ illud Johel. ij. Letamini in dn̄o deo veſtro q̄ dedit vobis doctorē iuſticie. Quintū fuit p̄ſeruatiōis. Nā p̄mꝰ hō nō poterat decipi niſi petō precedentꝰ: qꝛ intellectꝰ nō poterat decipi ꝑ extimationē falſi. Vñ ⁊ ſeductio mulieris ⁊ ſi p̄ceſſerit peccatū opis. ſubſecuta eſt tm̄ pctm̄ interne electionis. dicit eñ Aug. xi. ſup Geñ. ad lrām ꝙ mulier verbis ſerpentis nō crederet niſi iam ineſſet menti eiꝰ amor ꝓprie poteſtatis ⁊ quedā de ſe ſupba p̄ſumptio. Xp̄s aūt nō potuit eſſe peccato ꝑuentꝰ. Joh. viij. Quis ex vobis vrguet me de peccato. Et. i. Pet. ij. Qui pctm̄ nō fecit nec dolus inuentꝰ eſt in ore eiꝰ. Sextū fuit damnatiōis. Nā p̄mꝰ hō habuit dominiū ſup oīa naturalia q̄ntū ad effectus naturales. Dicit eñ Geñ. i. de hoīe. Preſit piſcibꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi: ⁊ beſtijs terre. In alijs eñ aīalibꝰ inuenit ſm̄ extimationē naturalē. quedā participatio prudētie ad aliquos ꝑticulares actꝰ. In homine aūt vniuerſalis prudētia q̄ eſt recta rō oīm agibiliū. oē aūt qd̄ eſt per participationem ſubdit ei qd̄ eſt ꝑ eſſentiā. ⁊ hoc naturalit. Vñ eſt naturalis ſubiectio alioꝝ aīalium ad hoīem. Xp̄s aūt habuit dominiū ſuper oīa q̄ntū ad effectꝰ ſupnaturales. Nam aīa xp̄i ſm̄ qd̄ eſt inſtrumentū v̄bi dei ſibi vniti habuit inſtrumentalē v̄tutē ad omes īmutatiōes miraculoſas ordinabiles ad finem incarnatiōis q̄ eſt inſtaurare ſiue que in celis ſiue q̄ in terris ſunt. Math. vlti. Data eſt mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. Septimū fuit aſſimilationis. Nam adā nō aſſimilabat niſi ī duplici ſtatu hoīm. Nō eñ ꝑtinebat hoc ad originalē iuſticiā quā adam habuit in ſtatu innocētie: ꝙ aīa hoīs haberet v̄tutē tranſmutandi corpꝰ ꝓpriū in quācunq; formā: ſ; ꝙ poſſet ipm̄ ꝯſeruare abſq; nocumēto. ⁊ hanc etiā v̄tutē xp̄s aſſumere potuiſſet ſi voluiſſet. Sed cū ſint tres ſtatꝰ hoīm. ſ. innocētie: culpe: ⁊ glorie Adā nō fuit in tertio ſtatu. xp̄s aūt ſicut de ſtatu glie aſſumpſit cōprehēſionē: ⁊ de ſtatu innocentie īmunitatē a peccato. ita de ſtatu culpe aſſumpſit neceſſitatē ſubiacendi penalitatibꝰ huiꝰ vite. Heb. ij. Debuit ꝑ oīa fratribꝰ aſſimilari. Octauū fuit incorruptiōis. Nam hō in ſtatu innocētie erat īcorruptibilis ex ꝑte cauſe efficientis. qꝛ vt dicit Aug. li. de q̄ſtionibus veteris ⁊ noui teſtamēti. Deus fecit hominē q̄ q̄diu nō peccaret in mortalitate vigeret vt ip̄e ſibi actor eſſet aut ad vitā aut ad mortē. Non eñ erat corpꝰ eiꝰ indiſſolubile ꝑ aliquā indiſſolubilitatis vigorē in corpore exiſtentē: ſ; inerat nature aīe vis q̄dā ſupnaturalit data ꝑ quā poterat corpꝰ ab omi corruptione preſeruare: q̄diu ip̄a deo ſubiecta manſiſſet. Unde vis illa p̄ſeruandi corpus a corruptiōe nō erat aīe hūane naturalis ſ; ꝑ donū grē. ⁊ q̄uis grām recuperauerit ad remiſſionē culpe ⁊ meritū glorie non tamē ad amiſſe īmortalitatis effectū. Hoc eñ reſeruabat xp̄o ꝑ quē nature defectꝰ in meliꝰ reparandus erat. Xp̄s aūt habuit immortalitatē per grām ⁊ gloriam. poterat eñ ſuā paſſionē ⁊ mortē impedire. Primo q̄dem aduerſarios reꝓmendo: vt eū aut non vellent aut nō poſſent interficere: vt pluries fecit. Secūdo qꝛ ſpūs eiꝰ habebat poteſtatem cōſeruandi naturā carnis ſue. ne a quocunq; leſiuo inflicto opprimeret. qd̄ q̄dē habuit aīa xp̄i qꝛ erat verbo dei cōiūcta in vnitate ꝑſone. vt dicit Aug. li. iiij. de trin. Nonum fuit ꝑfectiōis. Nā p̄mꝰ hō habuit ꝑfectionē oīs v̄tutis ſm̄ ſtatꝰ ſui cōdecētiam. Vnd̄ Aug. omel. xi. dicit ſic. Princeps oīm viciorū dū vidit adā de lymo terre ad imaginem dei factū: pudicicia ornatū: temperantia cōpoſitū: charitate ſplendidū. habentur iſtu de pnīa diſ. ij. §. p̄nceps. Et ſic homo in ſtatu innocētie aliqualit habuit oēs v̄tutes qꝛ ratio erat deo ſubiecta. ⁊ inferiores vires erant rōnis ſubiecte. Virtutes autē ſunt q̄dam ꝑfectiōes quibꝰ ratio ordinat in deū ⁊ inferiores vires aīe diſponunt ſm̄ regulā rōnis. Vñ rectitudo p̄mi ſtatꝰ hoc exigebat vt homo aliqualiter omēs v̄tutes haberet. Xp̄s aūt habuit ꝑfectiōes oīum v̄tutū ſm̄ plenitudinē grē: qꝛ q̄nto aliqd̄ p̄ncipiū eſt ꝑfectiꝰ: tanto mag̃ imp̄mit ſuos effectꝰ. Cū aūt grā xp̄i fuerit ꝑfectiſſima ideo ab ip̄a ꝓceſſerūt oēs v̄tutes ad ꝑficiendū ſingulas potentias aīe q̄ntū ad oēs aīe actus. Vñ ſu. ſup illud pš. Sed in lege dn̄i fuit voluntas eiꝰ. dicit glo. Hic oſtendit xp̄s plenus omi v̄tute ⁊ bono. Decimū fuit gubernatiōis. Nam p̄mus hō eſt gubernator ⁊ caput oīū naſcentiū naturalit: qꝛ homo eſt naturalit animal ſociale. Unde hoīes in ſtatu innocentie vixiſſent ſocialiter, Socialis aūt vita

multoꝝ nõ posset esse nisi aliquis presideret qui ad bonum cõmune intenderet. Multi enĩ per se intendũt ad multa. vnus vero ad vnum. Ideo philosophꝰ dicit. i. politice. Qñ quandocunq; multa ordinantur ad vnum semper inuenitur vnum vt principale ꝛ diri gens. Xp̄s aũt est gubernator ꝛ caput oĩm nascentiũ spiritualiter sed ꝫm diuersos gra dus. Primo ꝛ p̄ncipaliter est caput eorum qui actu sibi vniuntur per gloriam. Secun do eorum qui actu vniuntur sibi per chari tatem. Tertio eorum qui actu sibi vniuntur per fidem. Quarto eorum qui sibi vniunt in potentia nondum ad actum redacta que tamen est ad actum reducenda ꝫm diuinaz predestinationem. sicut sunt infideles per conuersionem. Undecimũ fuit assimilati onis. Naz p̄mus homo fuit similis deo ꝫm duplicem imaginē. Xp̄us autem ꝫm tripli cem. Unde super illud ps̄. Signatum est su per nos lumē vultus tui domine. Glosa di stinguit triplicem imaginem. scȝ creationis recreationis: ꝛ glorificationis. Imago enĩ dei reperitur in homīe tripliciter. Uno mo do ꝫm qd̄ homo habet aptitudinem natu ralem ad intelligendum ꝛ amandũ deum. ꝛ hec aptitudo consistit in ipsa natura men tis que est cõmunis oĩbus hoĩbus. Alio modo. ꝫm qd̄ homo actu vel habitu cogno scit ꝛ intelligit deum sed imperfecte. ꝛ hec est imago per conformitatez gratie. Tertio modo ꝫm ꝙ homo actu deum cognoscit et amat perfecte: ꝛ sic attēditur imago ꝫm hu militatem glorie. primis duobus modis fu it imago dei in adam in statu innocentie: ꝫ omnibus modis fuit in christo. Duodeci mum fuit translationis. Nam p̄mus homo fuit positus in paradiso terrestri. Genes. ij. Tulit deus hominē ꝛ posuit eum in paradi so voluptatis. Xp̄us autem est assumptus in paradiso celesti. Eph̄. iiij. Ascendit super omnes celos vt adimpleret oĩa. ps̄. Ascen dit super celum celi ad orientem. Et sic ptȝ corona glorificationis iesu xp̄i.

Tertio exiuit iesus portās

coronā redemptiōis. Gentiles enĩ coronā spineam capiti suo imposuerunt: quē cruen tantes derisorie salutauerunt. Judei autez ip̄m cesari postposuerunt: ꝛ crucifige crucifi ge clamauerunt. In ipso enĩ modo passio nis xp̄i prefiguratus est effectus redempti onis quo ad vtrosq; scȝ iudeos ꝛ gentiles. Primo enĩ passio xp̄i habuit effectum salu tis in iudeis. quorum plurimi in morte xp̄i baptizati sunt. vt patȝ Act. ij. ꝛ. iij. Secũdo vero iudeis p̄dicātibꝰ effectũ passionis xp̄i transiuit ad gentes. ꝛ ideo cõueniens fuit vt xp̄s a iudeis pati inciperet. ꝛ postea iudeis tradentibꝰ per manus gentiliũ eius passio finiretur. Quia vero xp̄s ad ostendendaz abundantiā charitatis sue ex qua patiebat in cruce positus veniā peccatoribꝰ postula uit. Huiꝰ petitionis fructꝰ ad iudeos ꝛ gen tiles peruenit: a quibꝰ patiebat. Ideo dicit Cañ. iij. Egredimini filie syon ꝛ videte re gem salomonez in dyademate quo corona uit eum mater sua. Debemus autē egredi a q̄ttuor que nos impediunt a fructu redem ptionis. Primo a vicio conformādo volũ tatem nostrā diuine voluntati. Math. xxvi. Non sicut ego volo sed sicut tu vis: qd̄ dicit qz rectum vult esse hoīem ꝛ ad deũ dirigit. vt Aug. exponit in Enchiridion. Et sup il lud ps̄. Rectos decet collaudatio. dicit glo. Rectum cor habet q̄ vult qd̄ deus vult. scȝ vt homo velit aliq̄d ex charitate sicut deus vult. Secundo ab odio. Nam odium nũq̄ vinceret amorē: nisi ꝓpter amorē maiorem cui odium correspondet. sicut homo magis diligit seip̄m q̄ amicuȝ. ꝛ ꝓpter hoc ꝙ dili git se habȝ odio etiā amicũ si sibi contrarie tur. Tertio a passione. Roma. vij. Judico aliam legē in membris meis repugnantem legi mentis ꝛ captiuantē me in lege peccati qz passio ligat rationē. imo cũ passiones in tendunt ligant totaliter vsum rõnis. Mul ti enĩ ꝓpter abundantiā amoris ꝛ ire versi sunt in insaniam. Quarto a vindicta. Naz peccatũ iudeoꝝ crucifigentiũ xp̄m qd̄ ꝓces sit ex inuidia. odio ꝛ vindicta fuit grauissi mum sicut dixit xp̄us pylato. Joh. xix. Qui tradidit me tibi maius peccatum habet.

Quarto exiuit iesus por-

tans coronā exaltatiōis. Naz meritũ impor tat quandā equalitatem iusticie. Unde apo stolus dicit. Si qui operatur merces impu tatur ꝫm debitum. Cum enim aliquis sibi ex iusta voluntate subtrahit quod debet ha bere: meretur vt sibi amplius aliquid super addatur quasi merces iuste voluntatis. Et inde ē ꝙ sicut dicit Luc. xxiiij. Qui se humi liat exaltabitur. Cum autem christus in sua passione se humiliauerit infra suam dignita tem vsq; ad confusionem: ꝛ opprobria que

sustinuit. Ideo p suā passionē τ precipue p coronationē spinarum. meruit exaltationē quātum ad consessum paterne dextre τ manifestationē diuinitatis ipius. ꝯm illud Esa. lij. Exaltabit τ eleuabit τ sublimis erit valde sicut obstupuerūt sup eū multi. sic inglorius erit inter viros aspect⁹ ei⁹. Et Phil. ij. dr. Fact⁹ est obediēs vsq₃ ad mortē: mortē aūt crucis. ppter qd τ de⁹ exaltauit illum τ donauit illi nomē qd est sup oē nomē. sc₃ vt ab omib⁹ nominet de⁹: τ oēs sibi reuerētiam exhibeant sicut deo. τ hoc est qd subditur vt in noīe iesu oē genu flectat cele. ter. τ infer. Et Esa. xxviij. Eris corona glie manu dñi: τ dyadema regni in manu dei tui.

Quinto exiuit iesus portans coronā adoratōis. Cum eñ in xpo sit vna tantū psona diuine τ humane nature τ etiā vna ypostasis. τ vnū suppositū. ideo est ei⁹ vna adoratio: τ vnus honor ex parte eius q adorat. Vñ Damas. li. iij. dicit. Adoratur caro xpi incarnato dei vbo nō ppter seipam: s₃ ppter vnitū ei ꝯm ypostasim verbum dei. Et sup illud ps. Adorate scabellū pedū ei⁹. dicit glo. Qui adorat corp⁹ xpi nō terrā intuet: s₃ illū poti⁹ cui⁹ scandalū est: in cui⁹ honore scabellū adorat. Et in capitulis quinte synodi dr. Si quis duabus naturis adorari dicit xpm. ex quo due adorationes introducunt: s₃ nō vna orōne deū vbum incarnatū cū ppria ipi⁹ carne adorat sicut ab initio ecclesie dei traditum est. talis anathema sit.

Sexto exiuit iesus portās coronā retributōnis quātum ad potestatē iudiciariā. Vñ dr Job. xxxvi. Causa tua quasi impij iudicata est. ppterea iudicium causamq₃ recipies. Et Aug. li. de vbis dñi dicit Sedebit iudex q stetit sub iudice. Damnabit veros reos q falso fact⁹ est reus. Na₃ iudiciaria potestas hoi xpo cōpetit. Tu₃ ppt diuinā personā. Tum ppt capitis dignitatē Tum ppt plenitudinē grē habitualis. Tū ex merito. s. vt ꝯm dei iusticia₃ iudex esset: q pro dei iusticia pugnauit τ vicit τ iniuste iudicatus est. Unde ipse dicit Apoc. iij. Ego vici τ sedi in throno patris mei. In throno autē intelligitur iudiciaria ptās. ꝯm illd ps Sedet super thronū τ iudicat equitatem.

Septimo exiuit iesus portans coronam premiationis. ps. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Sicut eñ lapides preciosi firmant in corona τ ipam ornant: τ ipa est ornamentū coronati. Sic in merito xpi firmant oēs electi: τ sunt ad ornamētū glorie sue: prout patuit in ioseph q vendit⁹ a fratrib⁹ suis duct⁹ est in egyptū τ nō fuit fact⁹ eunuch⁹ ne pharao abuteret eo quē a tam graui pctō dñs custodiuit pharaone infrigidato. Vñ ppt fidē τ castitatē a domina sua accusat⁹ incarcerat⁹ fuit. Inde aūt extract⁹ τ dñs egypti ꝯstitut⁹. dū circuiret egyptū declinauit ad domū phutifaris pncipis satrapa₃ pharaonis: cui erat filia speciosissima noīe arseneth sed idolatra que idola obiecit vt ioseph haberet sponsu₃. Ad hanc aūt desponsandā accessit ioseph indut⁹ tunica candida: τ cū aurea corona in curru aureo. In corona vero erant inserti duodecim lapides pciosi: super qb⁹ erāt duodecī astra aurea τ virga regia in manu ei⁹. vt dr in speculo historiali li. ij. c. cxviij. Hec oīa fuerūt figura xpi: pcipue corona in qua sunt duodecim trib⁹ israel: super quib⁹ sunt duodecim apli. vt p₃ Apoc. xxj. Et sic corona xpi est numer⁹ oīm saluandorum q decorant xpm hic in statu grē. nouissime aūt in statu glorie. Amen.

In festo victorie sancti Michaelis archangeli Sermo. xxxij.

Hic maior est in regno celoru₃.

Math. xviij. τ in euangelio psentis solēnitatis Beat⁹ Bern. sup ps. Qui habitat dicit sic. Dñe qd est hō q₂ innotuisti ei: aut fili⁹ hois q₂ reputas eū: Deniq₃ mittis ei vnigenitū tuū immittis spm tuū. pmittis vultū tuum: τ ne qd vacet i celestib⁹ ob ope sollicitudinis illos etiam beatos spūs ppt nos mittis in ministeriū nostrū hec ille. Super quo moueo talē questionē. Utrū in ecclia militanti archangel⁹ michael maiorē dignitatē asseqtur: cui⁹ officio diligenti⁹ a deo gubernatur. Ad istam questionē rñdent duo doctores. Prim⁹ veteris testamēti ē Daniel. x. c. dic Michael vn⁹ de pncipib⁹ pmis venit in adiutoriū meū. Secūdus noui testamēti est Johānes Apoc. xij. dic sic. Foctū est preliū magnū in celo. Michael τ angeli ei⁹ preliabantur cū dracone: τ draco pugnabat τ angeli eius τ non volueruīt. neq₃ est inuentus locus eo₄ ampli⁹ in celo. Sciendū q fuit

glo. sup illud Math. xxij. Simile est regnuz celoꝝ homini regi qui fecit nuptias ⁊c. per regnū celoꝝ. presens ecclesia siue congregatio iustoꝝ intelligit. Hanc autē ecclesiaz gubernat deus per angelos. Unde Aug. dicit iij. de trini. Quēadmodū corpora grossiora ⁊ inferiora: ꝑ subtiliora ⁊ potentiora quodā ordine regunt. Ita oīa corpora per spm̄ vite rōnalē. ⁊ spūs vite rōnalis desertor atqꝫ peccator per spm̄ vite rōnalē ⁊ pium ⁊ iustum ⁊ ille per ipm deū. Nam tam in reb⁹ hūanis ꝙ etiā naturalib⁹ hoc cōiter inuenit ꝙ potestas particularis gubernat ⁊ regit a ptāte vniuersali. sic potestas balliui gubernat ꝑ potestatē regis. Superiores aūt angeli qui presunt inferiorib⁹ habēt sciētiā magis vniuersalē: sed ꝟtus cuiuslibet corporis est magis pticularis ꝙ ꝟt⁹ spūalis substātie. Naz oīs forma corporalis est indiuiduata per materiā ⁊ determinata ad hic ⁊ nunc. Forme aūt īmateriales sunt absolute ⁊ intelligibiles. ⁊ ido sicut inferiores angeli qui habent formas min⁹ vniuersales regunt per supiores. ita oīa corporalia regunt per angelos. Sed actio quā angel⁹ exercet ꝓcedit a deo, velut a pmo pncipio cui⁹ nutu ⁊ auctoritate angeli operant: ⁊ in deū reducitur sicut in vltimū finē. ⁊ hoc facit ministerium Nam minister est sicut instrumentū intelligens. Instrumētū aūt ab alio mouet ⁊ ei⁹ actio ad aliud ordinat. Unde actiones angelorum ministeria vocant. ⁊ ꝓpter hoc dicuntur in ministeriū mitti. Heb. i Oēs sunt administratorij spūs in ministeriū missi ꝓpter eos q̄ hereditatē capiunt salutis. Inter hos aūt angelos missos circa homies precipuum est ministeriuz beati michaelis. ideo hic maior est in regno celorum.

Hic maior est in regno
- Archangelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Xpianorum.
- Paganorum.
- Electorum.
- Sanctorum.

Primo sanctus michael

est maior in regno archangeloꝝ. Unde cātat ecclia. Collaudem⁹ venerantes omes celi milites: sed precipue pmatē celestis exercitus michaelem. Computatur eni in ordine pncipatuū. de quo ordine sanctus Tho. pma parte. q. cviij. arti. xv. dicit sic. Principari vero vt Greg. dicit. Est inter reliquos priorem existere quasi pmi sint in executōe eorum que imperantur. Et ideo Dionysius dicit. ix. c. celestis ierarchie. Qꝛ nomen pncipatuū signat ductiuum in ordine sacro. Illi eni qui alios ducunt primi inter eos existētes: pncipes proprie vocantur. sm illud ps. Preuenerunt pncipes coniuncti psallentibus. sm Greg. autem archangeli dicuntur ex eo ꝙ pncipantur soli ordini angelorum. quasi magna nunciantes. Principat⁹ autē dicuntur ex eo ꝙ pncipantur omnibus celestibus pncipib⁹ diuinas iussiones explentibus. Executio eni angelicoꝝ misterioꝝ cōsistit in annūciando diuina. In executione aūt cuiuslibet actus sunt quidā quasi incipientes actionē ⁊ alios ducētes sicut in cātu precentores: ⁊ in bello illi qui alios ducunt ⁊ dirigunt. ⁊ hoc ptinet ad principat⁹. Alij vero sunt qui simplicit exequunt. ⁊ hoc pertinet ad angelos. Alij ꝟo medio modo se habent qd ad archangelos pertinet. Principatus ergo sunt pmi in executōe diuinoꝝ ministerioꝝ. vtpote presidentes gubernationi gentiū ⁊ regnoꝝ qd est pmū preceptuz in diuinis misterijs. Nam bonuz gentis est diuini⁹ ꝙ bonū vni⁹ hoīs. Prim⁹ ergo ordo post dñationes dicit pncipatuū qui etiā bonis spiritib⁹ pncipat. vt Greg. exponit. hec Tho. Sanctus mihael in prelio habito cū lucifero. fuit dux ⁊ princeps. Unde vicit luciferū cū angelis suis ⁊ de celo in hunc aerem caliginosum ⁊ in ꝓfundū abyssi tandē deiecit: Un̄ cantat ecclia. Michaelē in ꝟtute conterentē zabulon. De isto prelio dicit Apoc. xiij. Et proiect⁹ est ille draco magn⁹ serpens antiquus q̄ vocatur diabolus ⁊ sathanas. proiect⁹ est in terra: ⁊ angeli ei⁹ cuz eo missi sunt. Non eni ꝑmissuz est eis habitare in supiori parte aeris: qꝛ locus lucidus est ⁊ clarus. nec in mūdo nobiscū. qꝛ nimis nos suis temptationib⁹ infestarent. Sed in medio aeris vt dū sursuz respiciunt ⁊ vidēt gloriā quā amiserunt: inde dolorē habeant. Et dum inferi⁹ prospiciunt ⁊ vident hoīes illuc ascendere vnde ipi ceciderunt inde inuidia torqueantur. Unde Eph. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinem: sed aduersus principes ⁊ potestates tenebrarum harum contra spiritalia nequitie in celestibus. Et sic michael est maior in regno archangelorum.

Secũdo sanctus michael

est maior in regno patriarcharũ. Unde san
ctus Tho parte.i.q.cxiij.dicit sic. Ad bonuz
operandũ duo cõcurrunt. Primo quidem
ꝙ affectus inclinet ad bonum qḋ quidẽ fit
in nobis per habitũ ꝟtutis moralis. Secũ
do ꝙ ratio inueniat congruas vias ad per
ficiendum bonũ virtutis. qḋ quidẽ phs at
tribuit prouidentie. Quantũ ergo ad pmũ
deꝰ hoiem custodit imediate infundendo ei
grãm ⁊ ꝟtutes. Quantũ ad secundũ deꝰ
custodit hoiem sicut vlis instructor: cuiꝰ in
structio peruenit ad hoies mediantibꝰ an
gelis. Custodia aũt humane multitudinis
ad ordinẽ pncipatuũ pertinet. Unde ⁊ mi
chael vnꝰ de pncipibus dicit. Daniel.x. In
feriores aũt angeli exercent officiũ superio
rum: inqꝟtum aliquid de dono eoꝝ partici
pant ⁊ se habent ad supiores sicut executo
res virtutis eoꝝ. Homo enĩ in statu innocẽ
tie non patiebat aliqḋ periculum ab interi
ori: qꝛ interiꝰ erant oĩa ordinata: sed immi
nebat ei periculuz ab exteriori ꝑpt insidias
demonũ vt rei pbauit euentꝰ. ⁊ ideo indige
bat custodia angeloꝝ. Etiam angeli q̃ sub
uerterunt sodomã percusserunt sodomitas
cecitate vel aurisia: vt hostiũ domus inueni
re non possent. vt dicitur Geñ.xix. hec tho.
In homĩe potentia operatiua sepius impe
ditur ne exeat in opus ꝑpter mũdi oppres
sionem. Joh.xvi. In mũdo pressuram habe
tis. sed istud impedimentũ remouent prin
cipatus q̃ faciũt nos mũdanis oĩbꝰ pnci
pari. Hoc significatũ est Geñ.xxxij. vbi cuz
iacob esau valde timeret angelos sibi obui
os habuit. ipsum adiuuare paratos. Et ait.
Castra dei sunt hec. Tunc angelꝰ tria bona
iacob dedit. qꝛ ipm cõtra esau constantẽ fe
cit. israel nomen ei imposuit ⁊ neruũ femo
ris eius percussit ⁊ emarcuit. Hec aũt oĩa
spectant ad pncipatꝰ in quoꝝ ordine primꝰ
est michael qui mandauit angelo vt diceret
agar ancille ꝙ ad dñam suaz rediret ⁊ se ei
humiliaret. Geñ.xvi.⁊c̃.

Tertio sanctus michael

est maior in regno ꝑphetarũ: qm ꝑphetica
reuelatio fit ꝑ angelos. Uñ sanctus Tho.
scd'a scd'e.q.clxxij.arti.ij. dicit sic. sicut apl's
dicit Rom.xiij. Que a deo sunt ordinata sũt
habet aũt hic diuinitatis ordo. sicut Diony
sius dixit, vt infima ꝑ media disponat. An
geli aũt medij sunt inter deũ ⁊ homines. vt
pote plus participantes de perfectiõe diui
ne bonitatis ꝙ homĩes. Et ideo illuminati
ones ⁊ reuelationes diuine a deo ad hoies
per angelos deferunt. Prophetica autẽ co
gnitio fit ſm illuminationẽ ⁊ reuelationem
diuinã Unde manifestũ est ꝙ fiat ꝑ ange
los. Dicit enĩ Diony.iiij.c.celestis ierarchie
Diuinas visiones gl'iosi patres nostri ade
pti sunt ꝑ medias celestes virtutes. hec tho.
Sanctꝰ michael fuit pnceps synagoge. ſm
qḋ dicit Dañ.x. Nemo mihi adiutor est nisi
michael pnceps vester. Circa quã fecit q̃tu
or. Primo miranda. Nam ipse fuit ille an
gelus qui plagas egyptijs intulit: qui mare
diuisit: qui in colũna ignis ⁊ nubis pplm if
raeliticũ antecessit: qui in terraz ꝑmissionis
hebreos introduxit. Secũdo stupẽda. Sci
ens enĩ diabolꝰ iudeos ad idolatriã prom
ptos esse volebat corpꝰ moysi honorifice se
peliri: vt iudei suas idolatrias ibi exercerẽt. ſ
michael victoriã obtinuit qꝛ moysi corpus
ab oĩbꝰ abscondit. Uñ in canonica iud'.i.
ca. dicit. Cum michael archangelus cũ dia
bolo disputans altercaret de moysi corpore
non est ausus iudiciũ inferre blasphemie. ſ
dixit. Imperet tibi deꝰ. Forte etiã ista alter
catio fuit qꝛ diabolus dicebat se in moyse ꝑ
pter pctm̃ ad aquas contradictõis aliquod
ius habere. Sed cũ michael culpam sibi re
missam assereret ⁊ diabolus adhuc instaret
michael dixit. Imperet tibi deus. Tertio ꝑ
tegenda. Nam cũ syri obsiderent ciuitatem
samarie: dixit Helyseus. Plures nobiscum
sunt ꝙ cuz illis: ⁊ loquebat de angelis quo
rum pnceps erat michael: qui ꝑcussit syros
cecitate: quos helyseus duxit in samariam.
vt habet.iiij. Reg.vi. Quarto adiuuãda
Dicit enĩ Dañ.x. Ex persona gabrielis ar
changeli princeps regni persarũ restitit mi
hi.xx. vno diebꝰ. Et ecce michael vnꝰ de pn
cipibꝰ pmis venit in adiutoriũ meum. Su
per quo sanctꝰ Tho. parte.i.q.cxiij.arti.viij.
dic̃ sic. Hieroñ. exponẽs hec ꝟba dicit pnci
pem regni persarũ esse angelũ qui se oppo
suit liberationi ppl'i israelitici ꝑ quo Daniel
orabat. Gabriel preces deo ꝑsentãte. Hec
aũt resistentia potuit fieri quia pnceps ali
quis demonũ iudeos in perfidẽ ductos ad
pctm̃ induxerat: per qḋ impedimentũ ꝑe
stabatur orationi danielis ꝑ eodem pplo
deprecantis. Sed ſm Grego.li.xvij.moꝝ.
Princeps regni persarũ fuit bonꝰ angelus

custodie illiꝰ regni deputatꝰ. Ad videndū ergo qualiter vnꝰ angelꝰ alteri resistere niti tur considerandū est φ diuina iudicia circa diuersa regna ⁊ diuersos homiēs per ange los exercentur. In suis aūt actionibꝰ ange li ſm diuinā sententiam regulant. Contigit autē quandoq; φ in diuersis regnis vel in diuersis homibꝰ contraria merita vel deme rita inueniunt vt vnus alteri subdatur: aut presit. Quid aūt sup hoc ordo diuine pu̇idē tie habeat: cognoscere non passunt nisi deo reuelante. Vñ necesse habēt sup his diuinā sapientiam consulere. Sic ergo inq̄tum de cōtrarijs meritis ⁊ sibi repugnātibꝰ diuinā cōsulunt volūtatē resistere sibi inuicē dicū tur. Non quia sint eoꝝ contrarie volūtates cū in hoc omēs concordent qd̄ dei sentētia impleat: sed quia ea de quibꝰ consulūt sunt contraria, hec Thomas.

Quarto sanctus michael

est maior in regno xp̄ianoꝝ. Nam vt dicit sanctꝰ Tho. parte. i. q. cxi. ar. i. Ad fidē duo concurrūt. Primo quidē habitꝰ intellectꝰ quo disponit ad obediendū voluntati ten denti in diuinā veritatē. Intellectꝰ eñ assen tit veritati fidei nō quasi cōuictꝰ rōne: sed q̄si imperatꝰ a volūtate. Nullus eñ credit nisi volens, vt Aug. dicit. Et q̄tū ad hoc fides est a solo deo. Ephe. ij. Gratia estis saluati p fidē ⁊ nō ex vobis: dei eñ donū est. Secū do requirit ad fidez φ credibilia pponant credenti. ⁊ hoc quidē per hoiēm fit ſm φ fi des est ex auditu. vt dr̄ Rom. x. sed p̄ncipa liter per angelos p quos hoibꝰ reuelant di uina. Vñ angeli aliq̄d operant ad illumina tionē fidei: ⁊ eñ hoiēs illumināt ab angelis nō solū de credendis ſ etiā de agēdis. ſm φ Diony. pbat. iij. c. cel. ierar. φ reuelatōes di uinoꝝ pueniūt ad hoiēs mediantibꝰ angelꝰ hec tho. Sanctꝰ michael instruit ecclīam dei de credēdis qd̄ pz ex q̄tuor. Primo qr ē p̄nceps ecclie xp̄i. Post φ eñ iudea dñz cru cifixit: michael factꝰ ē p̄nceps ecclie. Vñ re fert Josephꝰ φ audite sūt voces angeloꝝ dicentiū. Transeamꝰ ab his sedibꝰ. Etiā ip̄e solus int sanctos angelos aciei xp̄i signifer est. ſm qd̄ cantat ecclīa. Signifer sanctꝰ mi chael rep̄sentet eas in lucē sanctā. Et iterū. Dū sacrū misteriū cerneret iohēs archāgelꝰ michael tuba cecinit. Dignꝰ es dñe deꝰ nr̄ accipe librū ⁊ soluere signacula eiꝰ. Et sumit Apoc. v. vbi dr̄. Vidi angelū fortē p̄dicā tem voce magna. Quis est dignꝰ aperire li brū ⁊ soluere signacula eiꝰ ⁊c. Secūdo qr est instructor ecclie. Quicq̄d eñ v̄tutꝰ: iusti cie: misericordie: ⁊ obseruātie legis xp̄i est in nobis. vt dic̄ Greg. Ab instructōe michaelꝰ pcedit. Vñ iste ē ille angelꝰ q̄ ligauit diabo lum p annos mille: vt nō seducat ecclīaz do nec ꝯsūmant mille āni. vt dr̄ Apoc. xij. Iste est ille angelꝰ q̄ cū magno exercitu angeloꝝ diuinis interest misterijs in altari cū hostia ꝯsecrat. Iste ē ille angelꝰ q̄ sipontinis victo riā dedit: ⁊ ꝯtra aduersarios oīa elemēta pu gnare fecit. Terrā: qr mōs garganꝰ ꝯtremu it. Aerē: qr caligo tenebrosa totū montē ob duxit. Ignem quia fulgura crebra volabāt. Aquā. vñ cantat ecclīa. Cōcussuz est mare ⁊ ꝯtremuit terra. vbi archangelꝰ michael de scendebat de celo. Et hec pugna vocat victo ria scti michaelis q̄ celebrat. viij. Idꝰ Maij Rome aūt eodē die celebrat apparitio scti michaelis. qr eodē die apparuit michael ar changelus btō Grego. pape. tergēs gladiū a peste inguinaria quā deꝰ romanis immi serat. Tercio qr est destructio antichristi. si cut eñ dic̄ glo. sup illō Apoc. xiij. Vidi vnū de capitibus eiꝰ occisum: antichristꝰ mortuū se finget ⁊ p triduuz latēs postea apparebit dicēs se suscitatū. Et ferentibꝰ euz demoni bus in aere ascendet: ⁊ vniuersis mirantibꝰ adorabunt eū. Tandē dū stabit in papilio ne suo in mōte oliueti michael ip̄m occidet vt dic̄ glo. sup illud, ij. Thessal. ij. Quē deus interficiet sp̄ū oris sui. Quarto qr est con ductor iudicij: qr ad vocē ip̄us omēs resur gemꝰ. ſm illud. i. Thessal. iiij. Ip̄e dñs in ius su ⁊ in voce archangeli: ⁊ in tuba dei descen det de celo. ⁊ mortui qui in xp̄o sunt resur gent primi. Etiam in die iudicij crucem: cla uos: lanceam: ⁊ coronam spineam christo presentabit: vt omēs agnoscant φ iuste iu dicentur.

Quinto sanctus michael

est maior in regno paganoꝝ. Unde sanctꝰ Thomas parte. i. q. cxiij. arti. iiij. dicit sic. Si cut infideles nō priuantur interiori auxilio naturalis rationis. Ita etiam non priuant exteriori auxilio toti nature humane diuini tus concesso. scz custodis angeloꝝ per quā ⁊ si non inueniuntur q̄tuz ad hoc φ vitā eter nam bonis operibus mereantur: quia infi deles etiam interdum bona faciūt: sed non bene, qr non recta intentione faciūt quoniā

fides intentionem dirigit. vt Aug. dicit. Iuuātur tamē q̃tuȝ ad hoc ꝙ ab aliquib' malis retrahūtur quib' sibiipsis ⁊ alijs nocere possunt. hec Tho. Sciendū ꝙ michael archangelus plura signa ostēdit infidelib' quibus poterant deuȝ verum cognoscere ⁊ ab idolatria sua cessare. Prio tempe abrahe quē vnū verū deū predicando iactauerunt in ignē. sed michael archangelus ipm liberauit. de hur. i. igne caldeoꝝ. Geñ. xv. Secundo tempe moysi imolato agno in egypto signat eius sanguie domib' hebreoruȝ michael archangelus veniēs pcussis egyptiorum primogenitis. post graues plagas in mari submersit pharaonem ⁊ exercitū eius. Tertio tempe iudicū debellatis. xxxij. regibus chananeoꝝ per iosue dirutis muris ierico ad sonum tubarum. Iosue. vi. Percussis centū viginti milib' bellatoꝝ per gedeonem. ⁊ trecentos viros comites ei'. Iudicū vij. Prostratis mille viris cum mandibula a sine per samsonem. Iudic. xiiij. Percussis philisteis i secretiori parte nature. q2 archā dñi irreuerent' tractauerunt. i. Reg. v. Michael eis demonstrauit viam veritatis quā ferre neglexerūt. Quarto tempe regū. Michael percussit centumoctogintaq̃nqȝ milia viroꝝ qui venerūt cū senacherib rege assiriorum vt pphanarent templū. iiij. Reg. xix. Etiā percussit centū milia pedites de syris qui venerant cū benadab contra populum dei. iij. Reg. xx. Ubi ergo sunt dij eorum in quib' habebant fiduciā. cur eis nō sunt opitulati ⁊ in necessitatib' nō ꝓtexerunt: Hec signa demōstrauit sanct' michael vt colerēt vnū verū deum: sed noluerunt.

Sexto sanctus michael

est maior in regno electoꝝ. Un̄ cātat sancta mater ecclia. Archangele michael cōstitui te ꝑncipē sup oēs aīas suscipiendas. Habȝ em̄ officiū ponderandi. ꝓpterea in ecclesijs pingit' ponderans animas. Dicit' em̄ Dañ. v. Appēsus es in statera ⁊ inuent' es min' habens. Sunt em̄ quattuor differentie animaruȝ. Quedā sunt vacue que nulla secum merita portauerūt. Istas appendet ⁊ dicet Appensus es in statera ⁊ inuent' es nihil habens. Quedam sunt semiplene: que aliq̃ bona fecerunt: ꝫ tepide ⁊ negligēter. Istas ponderabit ⁊ dicet. Appensus es in statera ⁊ inuent' es minus habens. Quedaȝ sunt plene que multa secum merita portauerunt Istas ponderabit ⁊ dicet. Appensus es in statera ⁊ inuentus es satis habens. Quedam sunt superplene que nō tantū p̄cepta sed etiam consilia seruauerunt. Istas ponderabit ⁊ dicet. Appensus es in statera et inuentus es multū habens.

Septimo sanctus michael

est maior in regno sanctoꝝ. Habet em̄ officiū deportandi cū ceteris angelis sibi subiectis animas in paradisum. Unde cantat ecclesia. Uenit michael archangelus cum multitudine angeloꝝ. cui tradidit de' aīas sanctoꝝ vt perducat eas in paradisum exultationis. Data est potestas archangelo michaeli sup animas sanctoꝝ. Portat em̄ eas valde reuerēter: q2 nō humeris sed manib'. ps. In manib' portabunt te. Portat valde diligent' quia ab om̄ib' offendiculis defendit. Ibidem. Ne forte offendas ad lapideȝ pedem tuuȝ. Portat valde gaudenter: quia cū canticis ⁊ iubilationib'. Esa. lv. In leticia egrediemini ⁊ in pace deducemini. Portat valde humiliter: q2 pauperes ⁊ mēdicos non contēnit. Luc. xvi. Factum est vt moreren. ⁊ portaret' ab angelis in sinu abrahe. quia secure ergo sunt anime que talē portitorem. sicut aliquādo socius in itinere aliuȝ portat: nō humeris ꝫ solacijs. Esa. lv. Mōtes ⁊ colles cantabūt coram vobis laudem ⁊ om̄ia ligna siluaruȝ plaudent manu. i. angeli maiores ⁊ minores: quoꝝ orōnes perducant nos ad regna celoꝝ. Amen.

In festo ascensionis dñi Ser. xxxiiij.

Videntibus illis iesus

eleuat' est. Act. i. ⁊ in ep̄la hodierne solēnitatis. Ioh. xx. dixit iesus. Ascendo ad patrē meū ⁊ patrē vestrū deū meū ⁊ deuȝ vestrū. Super quo moueo talem q̄stionē. Utruȝ ascensio xp̄i in celum qua cū patre in eternū regnaturus naturaȝ humanā attraxit: fuerit nobis vtilior q̄ sua p̄sentia corporalis quā a nob' subtraxit: Apporet alicui ꝙ nō: ⁊ ꝓpter ipm ⁊ ꝓp' nos. Primo ꝓp' ipm. quia ad hoc venerat vt se verū dei filiū declararet. Ioh. xvij. Pater manifestaui nomē tuū homib' quos dedisti mihi. Sed hoc fuisset magis manifestatum si semp fuisset conuersatus cū homib' tum rōnib'. tum exemplis. tum miraculis. ergo ⁊c. Secundo ꝓpter nos. quia filius dei naturā humanā assumpsit ad nostram

salutē. Sz magis fuisset salutare omnibus φ semper cōuersaret nobiscū in terris. Nā multi iudei ꝛ pagani conuersi fuissent ad fidem: ꝛ multi peccatores a peccatis abstinuissent desiderantes videre iesum. Vñ ipse dicit Luc. xvij. Venient dies qñ desiderabitis videre vnū diē filij hoīs ꝛ nō videbitis. Gentiles etiā dicebant Joh. xij. Volumꝰ iesum videre. ergo ꝛc. Ad istā questionem respondent duo doctores. Primꝰ est dauid in ps. dicens. Notas mihi fecisti vias vite adimplebis me leticia cū vultu tuo: delectationes in dextera tua vsqꝫ in finē. Sup quo dic glo. Delectatio ꝛ leticia erit mihi in cōsessu tuo humanis obtutibꝰ subtracto. Secundus est scūs Tho. iij. pte. q. lvij. ar. i. dicens sic. Locꝰ dz eē pportionatꝰ locato. xps aūt p resurrectionē suā vitā īmortalē ꝛ incorruptibilē inchoauit. locꝰ aūt in quo nos hītamꝰ est locꝰ gñatiōis ꝛ corruptiōis. sꝫ locus celestis est locꝰ incorruptiōis. ꝛ iō non fuit ꝯueniēs φ xps post resurrectionem remaneret in terris: sꝫ ꝯueniēs fuit φ ascēderet in celū. hec Tho. Sciēdū φ xps ascēdit q̄druplr. Prīo opāte sua diuinitate. Nā xps ex ꝟtute diuinitatꝭ in celū ascēdit tanqꝫ ex cā nō aūt ex ꝟtute hūane nature. iō xps ascēdit in celū nō sm φ hō: sꝫ sm φ deꝰ. Unde Aug. dic. in smone de ascēsiōe. De nr̄o fuit φ xps pepēdit in cruce: de suo aūt φ ascendit. Scd̄o coopante sue aīe dignitate. Cā ascēsiōis xpi in celū fuit ex pte aīe glīficate ex cuiꝰ redūdātia glīficat corpꝰ vt Aug. dicit ad dyascoꝝ. Erit eñ tāta obediētia corporis glīosi ad vitā beatā vt sic Aug. dicit xxij. de ciui. dei. Ubi volet spūs: ibi erit ptinꝰ corpꝰ. nec volet aliqđ qđ nec spm̄ possit decere nec corpꝰ. decet aūt corpꝰ glīosum ꝛ immortale eē in loco celesti. ꝛ iō ex ꝟtute aīe volētis corpꝰ xpi ascēdit in celū. Sicut aūt corpꝰ efficit glīosum ex redūdantia aīe: ita vt Aug. dicit sup Jo. Participatiōe dei fit aīa btā. vñ pma origo ascēsiōis in celū est virtꝰ diuina. Sic g̊ xps ascēdit in celū ppria ꝟtute. Prīo quidē ꝟtute dina. Scd̄o ꝟtute aīe glīficate mouētis corpꝰ put vult. Tertio pcurāte sua hūilitate. Nā xps ī sua passiōe hūiliauit se infra suā dignitatē quātū ad locū. qꝛ corpꝰ eius positū fuit in sepulchro: aīa ī inferno: iō meruit vt sibi amplꝰ aliqđ supadderet q̄si merces iuste volūtatis. ꝛ hoc q̄ntū ad ascēsionē in celū. vñ dr Eph. iiij. Descēdit primū in inferiores partes terre. qui aūt descendit ipē est: ꝛ q̄ ascendit sup oēs celos. Quarto pmerēte sua claritate. Nā q̄nto aliq̄ corpa pfectiꝰ pticipāt bonitatē diuinā: tanto sunt supiora corpali ordine q̄ est ordo localis. vñ videmus φ corpa q̄ sunt magis formalia sunt naturaliter supiora. vt pz p phm. iiij. phisic. ꝛ in. ij. de celo. Per formā eñ vnūquodqꝫ corpus pticipat diuinū esse. vt pz. i. phisic. Plꝰ aūt pticipat de dina bonitate corpꝰ p glīam φ q̄dcūqꝫ corpꝰ naturale p formā sue nature. Et inter cetera corpa glīosa manifestū est φ corpꝰ xpi maiori refulget glā. vñ ꝯueniētissimū est sibi φ sit supra oīa corpa ꝯstitutū in altū. Et iō super illud Eph. iiij. Ascendens in altū. dicit glo. loco ꝛ dignitate. ꝛ iterū. ascēdit sup oēs celos. vt adimpleret oīa que sunt ostensa discipulis. propterea dicitur. Uidentibus illis eleuatus est.

Jesus eleuatus est videntibus
- Angelis.
- Patriarchis.
- Prophetis.
- Apostolis.
- Justis.
- Peccatoribus.
- Purgatis.

Primo iesus eleuatus est videntibꝰ angelis. Nā sicut dicit aplus Roma. xiij. Que a deo sunt: ordinata sunt. Est aūt hic ordo diuinitꝰ institutꝰ vt ea q̄ supra hoīes sunt hoībꝰ p angelos reuelentur vt pz p Dyoni. iiij. c. cele. hierar. Ascensio aūt xpi q̄tū ad terminū a quo: nō trāscendebat hoīm cōem noticiā: sed solū q̄tū ad terminū ad quē. ꝛ iō manifestata est angelis primo. quorū testimonio deferretur in alios. In qbꝰ angelis circa dñicā ascensionē fuerūt q̄ttuor. Primo reuelatio. Nā sm Dyoni. Lex dīne bonitatꝭ est vt illumīationes suas influat āgelis supiorībꝰ. supiores medijs. medij inferioribꝰ. inferiores nob. Ista lex hodie est suata. nā ipē xps suam ascensionē supioribꝰ angelis reuelauit qñ ipis interrogātibꝰ: qs ē iste rex glīe: rñdit. Ego q̄ loquor iusticiā ꝛ ppugnator sū ad saluādū. Esa. lxiij. Supiores āgeli medijs reuelauerūt. ps. Dies diei eructat ꝟbū. i. superior hierarchia reuelat mysteriū ascensionis medie hierarchie. cū dicit. Exultauit vt gygas ad currēdā viā: a summo celo egressio eiꝰ. Et occursus eiꝰ vsqꝫ ad summū eiꝰ.

Medij reuelauerūt inferiorib⁹ q̄n eis inter rogantib⁹: q̄s est iste rex glie: rñderūt. dñs fortis ⁊ po. in p̄. dñs ꝟtutū ip̄e est rex glie. Inferiores nob reuelauerunt. q: vt dicitur Act. i. Ecce duo viri. i. duo angeli in forma viri. astiterūt in vestib⁹ albis ⁊ dixerūt discipulis. Uiri ga. q̄d sta. aspi. in celū: hic iesus q̄ assum. est a vo. in ce. sic ve. quēad. vi. eū eun. in celū. Scdo admiratio. mirabanť eū ꝙ terra ascēderet sup̱ celū. cū olim dictū esset Prou. xxv. Celū sursum ⁊ terra deorsum. mirabanť ꝙ hō ascēdebat sup̱ angelū. ps̄. Ascēdit sup̱ cherubin ⁊ volauit. mirabantur ꝙ hō ascēdebat vsq̄ȝ ad deū. Danielis. vij. Uenit vsq̄ȝ ad virū q̄ sedebat in throno. mirabanť ꝙ hō crucifix⁹ ascēdebat cū tanta ptāte. Esa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edom tinctis vestibus de bosra: Iste formosus in stola sua gradiēs in multitudine virtutis sue. Tertio deductio. associabāt eū ⁊ deducebāt xp̄m in celū tanq̄ȝ regem ad soliū maiestatis. Esa. ix. Sup̱ soliū dauid ⁊ sup̱ regnū ei⁹ sedebit. tanq̄ȝ victoriosum pugilē ad brauiūm victorie triūphalis. Apoc. iij. Ego vici ⁊ sedi cū p̄re meo ī throno ei⁹: tanq̄ȝ pontificē ad tēplū paterne pietatis. Heb. iiij. Hñtes pontificē magnū qui penetrauit celos iesum. tanq̄ȝ iudicē ad sedem iudiciarie ptātis. Math. xxv. Cū venerit fili⁹ hoīs in maiestate sua: tūc sedebit in sede maiestat̄ sue. Quarto iubilatio. ps̄. Ascēdit de⁹ in iubila. ⁊ do. in vo. tube. Oēs angeli sine intermissiōe continuatis vocib⁹ psallebant dicentes. Psallite deo nr̄o: psallite regi nostro: q̄m rex omis terre deus ⁊c̄.

Secundo iesus eleuatus

est vidētib⁹ patriarchis. Nā ꝑpt̄ pctm̄ ade ianua regni celestis erat clausa sic ꝙ nemo q̄ȝuis sctūs poterat p̱ illā ingredi. q̄ȝuis aūt xp̄s sua passione meruerit nob introitū regni celestis ⁊ impedimētuȝ remouerit: tñ p̱ suā ascensionē nos q̄si in possessionē regni celestis introduxit. Et hoc patriarche p̄uiderunt. Adā in trāslatione ei⁹ in p̱adisum post sui creationē. vt pȝ Geñ. iij. Abrahaȝ in egressione: cū dictū est ei Geñ. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua ⁊ de domo p̄ris tui: ⁊ veni in terrā quā monstrauero tibi ⁊ faciā te crescere ⁊c̄. Ysaac in seminatione. vt eū dr̄ Geñ. xxvj. Seminauit in terra illa ⁊ habuit in ip̄o anno fructū centuplū. Jacob in hitatiōe. Geñ. xxxv. Ascēde in montē bethel. i. domus dei. ⁊ hita ibi ⁊c̄. Moyses in auxiliatiōe. Deuť. xxxiij. Ascēsor celi auxiliator tu⁹. Josue in expugnatiōe. Josue. i. Ascēdit cū seniorib⁹ ī frōte exercit⁹.

Tertio iesus eleuatus ē

videntib⁹ pphetis: q̄b⁹ pphetice reuelata ē xp̄i ascēsio q̄nte fuerit sublimitat̄. nō enim fuit trāslat⁹ sic enoch: nec subuect⁹ igneo curru sic helyas: nec rapt⁹ sicut paulus: ꝫ fuit assumpt⁹. i. a seip̄o sumpt⁹. quā quidē sublimitatē ⁊ virtutē ascēsiōis viderūt pphete. Dauid in ps̄. dicēs. Eleuata est magnificētia tua sup̱ celos de⁹. Salomon Prou. iij. dicēs. Qui sequiť iusticiā ⁊ miam inueniet vitā ⁊ gliaȝ. Ciuitatē fortiū ascēdit sapiēs. Esayas. xix. dicēs. Ascēdit dñs sup̱ nubē leuem. Baruch. iij. dicēs. Quis ascēdit ī celū ⁊ accepit sapiām ⁊ deduxit eā de nubibus: Qui scit vniuersa nouit eā: ⁊ inueniet eaȝ prudētia sua. Micheas. ij. c. dicēs. Ascēdit pandēs iter ante eos. Daniel. vij. dic̄. Aspiciebā in visiōe noctis: ⁊ ecce cū nubib⁹ celi q̄si fili⁹ hoīs veniebat: ⁊ vsq̄ȝ ad antiquum dierū p̱uenit: ⁊ in ꝯspectu ei⁹ obtulerūt eum ⁊ dedit ei ptātem ⁊ honorē ⁊ regnū vt oēs ppl̄i trib⁹ ⁊ lingue seruitēt ei. Ezechiel. i. dic̄ Uidi ⁊ ecce nubes magna ⁊ splēdor in circuitu ei⁹ ⁊ de medio ei⁹ quasi spēs electi hec visio silitudis glie dñi. Abacuch. iij. dicēs: Sup̱ excelsa deducet me victor in psalmis canentem.

Quarto iesus eleuatus ē

vidētib⁹ apl̄is. Nā xp̄s vt ꝯfirmaret totum op⁹ hūane redēptiōis anteq̄ȝ ascēderet venit ad discipulos suos ad cenaculū vbi fec̄ q̄ttuor. Primo comedit cū eis. Marc. xvi. Recūbētib⁹ vndecim discipul' appuit illis iesus. Scdo eos increpauit. Jō dr̄. ⁊ exprobrauit incredulitatē illoꝝ ⁊ duriciā cordis: q: his q̄ viderāt eū resurrexisse nō crediderunt. Tertio p̄cepit eis ne discederēt inde. Act. i Cōuescēs precepit eis ab hierusalymis ne discederēt: ꝫ expectarēt ꝓmissioneȝ p̄ris. Quarto precepit eis ꝙ post spm̄ scm̄ missum p̄dicarēt. Marc. xv. ⁊ dixit eis. Euntes in mūdū vniūsum p̄dicate euāgeliū oī creature ⁊c̄. Quib⁹ pactis cū honorabili comitiua. cxx. hoīm iuit versus montē oliueti vbi fec̄ etiā q̄ttuor. Prio rep̄hēdit curiosos Act. i. Igiť q̄ ꝯuenerāt interrogabāt eū dicentes. Dñe si in tp̄e hoc restitues regnum

isrł ꝛc. Scḋo promisit eis spm̄sctm̄ dicēs. Accipiet̄ ꝟtutē spūsſcti supuenictis ĩ vos ꝛ eritis mihi testes ꝛc. Tertio bn̄dixit eis donās eis suā pacē: ꝑ quā bn̄dictiōem fuerunt cōfirmati discipuli in magno robore. Quarto appuit nubes mire claritat̄ sub pedib⁹ xp̄i ascedētis. nō ꝙ nubes illa pbuerit adminiculū xp̄o ascēdēti ꝑ modū vehiculi: ſ appuit in signu diuinitat̄ ſm ꝙ glīa dei isrł appebat sup tabernaculū in nube. tūc vidētib⁹ aplis nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ.

Quinto iesus eleuatus ē

videntib⁹ iustis. Quis em̄ pn̄tia corporalis xp̄i fuerit subtracta fidelib⁹ ꝑ ascensionem pn̄tia tm̄ diuinitat̄ ipsi⁹ semp adest fidelibus ſm ꝙ ipe dic̄ Math. vlti. Ecce ego vobiscū sum vsq ad cōsummationē seculi. Qui em̄ ascēdit in celos nō deserit adoptatos vt leo papa dic̄. Cōueniēs em̄ ꝛ vtilis fuit iustis xp̄i ascēsio. Primo quidē ꝓpt fidei augmētū q̄ est de nō visis. vn̄ ipe dn̄s dic̄ Jo. xiij. ꝙ spūsſcūs aduenies arguet mūdū de iusticia. s. eoꝝ q̄ credūt. vt aug̃ dic̄ sup Jo. Ipa q̄ppe fideliū cōpatio: infideliū ē vituparatio. vn̄ subdit. q: ad prēm vado. ꝛ iā nō videbitis me. Bti em̄ q̄ nō vidēt ꝛ credūt. erit ita ꝙ vr̄a iusticia de q̄ mūd⁹ arguit: qm̄ in me quē nō videt̄ credit̄. Scḋo ad spei subleuationē. Vn̄ ipe dic̄ Joh. xiiij. Si abiero ꝛ pparauero vob̄ locū: iterū veniā ꝛ accipiam vos ad meipm̄: vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. Per hoc em̄ ꝙ xp̄s hūanā naturā assumptā in celo collocauit dedit nob̄ spem illuc pueniēdi. q: vbi fuerit corp⁹: illic ꝯgregabūtur ꝛ aq̄le. vt dr̄ Math. xxiiij. Tertio ad erigendū charitat̄ affectū in celestia. vn̄ dicit ap̄s Col. iij. Que sursum sunt sapite: non q̄ sup terrā. vt em̄ dr̄ Math. vi. Vbi ē thesaur⁹ tu⁹ ibi ē ꝛ coꝛ tuū. Et q: spūsſcūs est amoꝛ nos in celestia rapiēs; iō dn̄s dic̄ discipulis Jo. xvi. Expedit vob̄ vt ego vadam Si em̄ nō abiero paclyt⁹ nō veniet ad vos Si aūt abiero: mittā eū ad vos. Qḋ exponēs Aug̃ sup Joh. dic̄. Nō potestis capere spm̄ q̄diu ſm carnē nosse persistitis xp̄m. Xp̄o at discedēte corpalr̄ nō solū spūsſcūs ſ etiā pr̄ ꝛ fili⁹ illis affuit spūalr̄. Quarto vt in celoꝝ sede q̄si deus ꝛ dn̄s ꝯstitut⁹ exinde diuina dona hoīb⁹ mitteret. ſm illud Ephe. iiij. Ascendit super omnes celos vt adimpleret omnia. scꝫ donis suis. vt glo. dic̄ ꝛc.

Sexto iesus eleuatus est

vidētib⁹ pctōrib⁹. nā ĩ mūdo erat q̄druplex defect⁹. Prim⁹ hītatōis glie. Jo dr̄ Gen̄. i. In pncipio creauit de⁹ celū ꝛ terrā. i. terraꝫ dedit hoī; celū reſuauit sibi. Xp̄s g̊ ascēdit vt celestē ianuā pctōrib⁹ apiret. ꝛ sic abstulit defectū hītatōis glie. Heb. ix. Per ꝓpꝛiū sanguinē introiuit semel in scā eterna redēptōe inuēta. Scḋs erat ignorātie. q: hō nō cognoscebat deum. Jō dr̄ Gen̄. i. Tenebre erāt sup faciē abyssi. Xp̄us g̊ ascēdit vt hō deū cognosceret. dū eū iā nō existimem⁹ sic hoīem terrenū: ſ sic deū celestē. Sic aplus dic̄. ij. Coꝛ. v. Et si cognouim⁹ ſm carnem xp̄m. i. mortalē ꝑ qḋ putauim⁹ eū tm̄ hoīeꝫ vt glo. exponit. ſ nūc iā nō nouim⁹. Terti⁹ erat grē ꝛ mīe. Jō dr̄ Gen̄. i. Terra āt erat inanis ꝛ vacua. s. grā ꝛ mīa. ps̄. Dn̄e in celo mīa tua. Xp̄s g̊ ascēdit ad interpellādū ꝓ pctōrib⁹. Sic pōtifex in veteri testō intrabat sanctuariū vt assisteret deo pro pplo. ij. Jo. ij. Aduocatū hēm⁹ apḋ prēm iesū xp̄m iustū: ꝛ ipe ē ꝓpiciatio ꝓ pctīs nr̄is. Ipa ei repn̄tatio sui ex nā hūana quā in celū intulit ē q̄dā interpellatio ꝓ nob̄: vt ex q̊ de⁹ hūanā naturā sic exaltauit in xp̄o: ita etiā eoꝝ mīseat ꝑ q̄b⁹ fili⁹ dei hūanā nām assūpsit. Heb. ix. Introiuit in ipꝫ celū vt appeat vultui dei ꝓ nob̄. Quart⁹ erat defect⁹ ꝑseuerātie q: hoīes erāt fragiles ad ꝑseuerātiā boni: ꝛ tolerātiā mali. Xp̄s g̊ ascēdit vt ꝑ missionē spūsſcti corda debilia roboraret. ps̄. Vbo dn̄i celi firmati sr̄ ꝛ spū oris ei⁹ oīs ꝟt⁹ eoꝝ.

Septimo iesus eleuatus

est vidētib⁹ purgat̄. Nā q: ipe ē caput nr̄m oꝫ illuc seq̄ mēbra quo caput pcessit. vn̄ dr̄ Jo. xiiij. Vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. In cui⁹ signū aīas sctōꝛuꝫ q̄s de inferno eduxerat in celū traduxit. ſm illud ps̄. Ascēdens in altū captiuā duxit captiuitateꝫ q: eos q̄ fuerāt captiuati a dyabolo secū duxit in celū q̄si in locū pegrinū hūane nature. bona captiōe captiuos. vtpote per victoriā acq̄sitos. Silr̄ aīas eoꝝ qui in purgatorio detinebant ꝛ ꝑfecerāt suā purgationē inde abstraxit ꝛ in celū secū deduxit. iō xp̄s dic̄ illḋ Gen̄. xxxij. Ecce cū duabus turmis regredioꝛ. ꝛ Col. iij. Expolians pncipat⁹ ꝛ ꝑtates scꝫ infernales. auferēdo ysaac ꝛ iacob ꝛ ceteros iustos. traduxit eos. i. lōge ab hoc regno tenebraꝝ ad celum deduxit. vt glo. ibidē exponit. ꝛ Aug̃ in eplā ad Euodiū dic̄. Xp̄m venisse apud inferos ꝛ in eoꝝ doloꝛib⁹ ꝯstitut̄ h bn̄ficiū liberatiōis pstitisse ſ

dubito. Ubi Aug. non vult ꝙ oēs illi q̄ in purgatorio erāt fuerint a purgatorio liberati: ſꝫ ꝙ aliq̄bꝰ eoꝝ fuerit hoc bñficiū collatū. s. illis q̄ iā sufficiēter purgati erāt: vel ēt q̄ dū adhuc viuerēt meruerāt ꝑ fidē ⁊ dilectionē ⁊ deuotionē ad mortē xp̄i vt eo descendente ad ip̄os liberarent a tp̄ali pena purgatorij. Xp̄s ergo associatꝰ ꝑ sctōs patres ⁊ ꝑ purgatos audiēs patrē dicentem illud Geñ. xxxij. Reuertere in terrā natiuitatis tue. r̄ñdit illud Cant. vij. Ascendā in palmā ⁊ apphendā fructꝰ eiꝰ. Uñ hodie videntibꝰ illis eleuatꝰ est ⁊ illi simul cū angel' parit' eleuati sunt. ſꝫ nō ad equalē gl'iam cū xp̄o q̄ sedet ad dexterā pr̄is inq̄ntū eternaliter manet incorruptibilis ſm humanā naturā in excellētiori possessiōe diuinoꝝ bonorū ꝑ ceteris creaturis. Uñ Heb. i. dr̄. Ad quē aliq̄ñ dixit angelorum. Sede a dextris meis. i. in potioribꝰ bonis meis. vl' mihi ſm dñitatē equalis. q̄ſi dicat. ad nullū. Cui ēt data est iudiciaria ptās. Uñ Aug. in ſmone de symbolo. Ip̄am dexterā intelligite potestatē quā accepit ille hō susceptꝰ a deo vt veniat iudicaturꝰ qui priꝰ venerat iudicandus: q̄ etiā resuscitabit nos ⁊ ↄsidere secū faciet in celestibus. Quod nobis prestare dignetur iesus xp̄s dominꝰ noster. Amen.

In festo penthecostes. Sermo. xxxiiij.

Spiritusſctūs docebit vos oīa.

Joh. xvi. ⁊ in euangelio p̄ntis solennitat. Beatus Berñ. in ſmone huius diei dicit sic. Sp̄us paclytꝰ dat pignꝰ salutis: robur vite: sciē lumen. Pignꝰ salutis vt ipse sp̄us reddat testimoniū sp̄ui nr̄o ꝙ filij dei sumꝰ. Robur vite vt qđ ꝑ naturā est nob impossibile: per grām eiꝰ nō solū possibile: ſꝫ etiā facile fiat. Lumē sciē vt q̄cq̄d boni in nob inuenimꝰ: illi retribuamꝰ a quo oē bonū est. In tribꝰ istis spūsctūs docebit nos oīa q̄ ꝑtinēt ad salutē. hec ille. Sup quo ꝟbo moueo talē q̄onem. Utrū dona spūscti sint tante ꝟtutis ꝙ sine ip̄is homī nulla sit spes salutis? Ad istā q̄onem r̄ñdent duo doctores noui testi. Primꝰ est btūs Amb. lib. de spūsctō dicēs sic. Ciuitas dei illa hierl'm celestis nō meatu alicuiꝰ fluuij terrestris alluit': ſꝫ ex viue fonte ꝓcedēs spūsctūs cuiꝰ nos breuit' satiamur haustu: illis celestibus spiritibꝰ redundantiꝰ videt' affluere: pleno septē virtutū spiritualiū feruens meatu. hec ille. Secūdus est sctūs Tho. ꝑma scđe. q. lxviij. ar. ij. in r̄ñsiōe dicēs sic. Dona spūscti sunt q̄dā hoīs ꝑfectiōes q̄bus hō disponit' ad hoc ꝙ bñ sequat' instinctū diuinū. Uñ in his in q̄bus nō sufficit instinctꝰ rōnis est necessariꝰ spūscti instinctꝰ: ⁊ sic est necessariū donū. sicut dicit' Esa. l. Dñs apuit mihi aurem ego aūt nō ↄtradico: retrorsum nō abij. Et ph̄s dicit in lib. de bona fortuna ꝙ his qui mouent' ꝑ instinctū diuinū: nō expedit ↄsiliari ſm rōnem humanā: ſꝫ ꝙ sequant' interiorē instinctū. Quia mouent' a meliori principio ꝙ sit rō humana. Sꝫ inter dona spiritussancti summū videt' esse sapiā. Infimū aūt timor. vtrūq꜡ aūt hoꝝ est necessariū ad salutē. quia de sapientia dicit' Sap. vij. Neminem diligit deus nisi qui cum sapientia inhabitat. Et de timore dicitur Eccl'. i. Qui sine timore ē nō poterit iustificari. Et Roma. viij. dicitur. Qui spiritu dei aguntur hi filij dei sūt. ꝙ si filij ⁊ heredes ⁊c̄. Et in ps. dicitur. Spiritus tuus bonꝰ deducet me in terrā rectā. Quia scꝫ in hereditatē illiꝰ terre beatoꝝ nullus potest peruenire nisi moueatur ⁊ deducat' a spūsctō. ⁊ iō ad illū finē ↄsequendū necessariū est hoī hr̄e donū spiritusscti. Uñ Greg. dicit in. ij. lib. moral. ꝙ spūsctūs dat sapiam ↄ̄ stulticiā. intellectū ↄtra hebetudinē. ↄsiliū ↄtra precipitatōē. fortitudinē ↄtra timorē. sciam ↄtra ignorātiā. pietatē ↄtra duriciē. timorē ↄtra superbiā. His donis spiritussanctus nos tutos ab hmōi defectibꝰ reddit. hec Tho. Propterea dicūt ꝟba ꝓposita. Spūsctūs doce. ⁊c̄.

Spiritussanctus docebit vos
- Angelos.
- Celos.
- Elementa.
- Insensibilia.
- Bruta.
- Patriarchas.
- Prophetas.
- Apostolos.
- Electos.
- Beatos.
- Contemplatiuos.
- Actiuos.
- Mechanicos.
- Peccatores.
- Penitentes.

Primo spiritussanctus docebit vos angelos: omnia ad vos per-

ntentia: que quidē sunt quattuor. Primo
dignitas creatōis. Illud enī qd̄ pͥcipue de⁹
īmēdit in reb⁹ creatis est bonū qd̄ ꝯsistit in
assimilatiōe ad deū. Perfecta aūt assimila
tio effect⁹ ad cām attendit̄ qn̄ effect⁹ imita
tur cām. ſm illud ꝑ qd̄ cā ꝓducit effectū. sic
ut calidū facit calidū. De⁹ aūt ꝓducit crea-
turā ꝑ intellectū ⁊ volūtatē. vn̄ ad pfectiō-
nē vniuersi requirit̄ ꝙ sint alique creature
intellectuales ⁊ spūales. ſm illud ps̄. Qui
facit angelos suos spūs. Et dyonisi⁹. iiij. c.
de diuinis noib⁹ dicit. ꝙ prime creature sic
incorꝑales: ita ⁊ īmateriales intelliguntur
Et qꝛ ymago dei est in ipa natura angeli i-
pressa: iō ꝑ essentiā suā angelus deū cogno
scit. Principiū aūt creatiōis angeloꝝ fuit
spūsſctūs. ſm illud ps̄. Emitte spm̄ tuū ⁊
creabuntur. Scd̄o sublimitas cognitionis
Nam angeli mysteria grē a ꝑncipio cogno
uerunt: qꝛ inter oīa mysteria gratie excellē
tius est mysteriū incarnationis xp̄i. ⁊ hoc
quidē angeli cognouerūt a ꝑncipio. Dicit
enī Aug. v. sup Ge. cū. ad l̄ram. Qꝛ sicfuit h
mysteriū absconditū a seculis in deo vt tn̄
innotesceret ꝑncipatib⁹ ⁊ ꝑtātib⁹ in celesti-
bus. Et .i. Thimo. iij. dr̄. Magnū est pieta
tis sacrm̄ qd̄ manifestū est in carne: iustifi
catū est in spū: apparuit angelis. Et hoc qui-
dem in principio sue creatiōis cognouerūt
angeli in generali per reuelationē spūsſcti.
ſm illd̄ .i. Coꝛ. ij. Que sunt dei nemo nouit
nisi spūs dei. nobis aūt reuelauit ꝑ spm̄ scm̄
suū. Tertio grā ꝯfirmatiōis. Nā angeli ha-
buerūt grām ⁊ charitatē anteꝙ essent bea
ti: ꝑ que beatitudinē meruerūt. vn̄ ꝯuersio
ne naturali nō meruerūt beatitudinē: ſꝫ cō-
uersione charitatis que est per grām. Dicit
enī Aug. xij. de ciui. dei. Bonā volūtatē qs
fecit in angelis nisi ille q̄ eos cū sua volun-
tate .i. cum amore casto quo illi adherent si
mul in eis cōdens naturā ⁊ largiēs grām
Hanc aūt grām ⁊ charitatē seminauit in eis
spūsſctūs. Quarto firmitas dilectiōis. Nā
qn̄tū angeli cognouerūt deū beatificantē
eos supnaturali beatitudīe: sic dilexerūt eū
dilectiōe charitat̄. Sic enī virtuosus ciuis
se exponit mortis ꝑiculo ꝓ toti⁹ reipublice
ꝯseruat: ōe. Sic angeli ciuitatē celestē defen
derunt ab inimic: ſm illud Apoc. xij. Factū
est preliū magnū in celo: michael ⁊ angeli
eius preliabantur cū dracone ⁊c. Et vt di-
cit Aug. xiiij. de ciuitate dei. Ciuitatē celestē
fecit amor dei vsqꝫ ad contemptū sui. Hec
omnia spiritussanctus docuit angelos.

Secūdo spūssanctus do

cebit vos celos: quattuor que in vobis sūt.
Primo ꝙ ipe spūsſctūs fuit ꝑncipiū vestre
creatiōis. Nā bonitas dei est rō volendi ꝙ
alia sint cū. per suā voluntatē res in esse ꝓ-
duxerit. amor igit̄ quo suā bonitatē amat ē
causa creatiōis rerū. vn̄ ⁊ q̄dā philozophi
antiqui amorē deoꝝ cām oīm rerū esse po-
suerunt. vt pꝫ .i. methaph̄. Et Dyonisi⁹ dicit
iiij. c. de diuinis noib⁹. Qꝛ diuin⁹ amor non
ꝑmisit ipm̄ sine germīe esse. Sꝫ spūsſctūs
ꝓcedit ꝑ modū amoris quo de⁹ amat seipꝫ
Ideo spūsſctūs est ꝑncipiū creatiōis rerū
⁊ ita etiā celoꝝ. ſm illud ps̄. Qui fecit celū
⁊ terrā mare ⁊ omīa q̄ in eis sunt. Scd̄o ꝙ
ipe spūsſctūs fuit ꝑncipiū vr̄e formatōis.
Nā vt dicit Dyonisi⁹. iiij. c. de dīnis noib⁹.
Sicut sol radios suos emittit ad corpoꝝ il-
luminationē: ita diuina bonitas radios su-
os .i. ꝑticipatiōes sui diffundit ad rerū cre-
ationē. Ideo Aug. dicit ꝙ inquantū deus
bon⁹ est: sum⁹. Ornat⁹ aūt rerū ꝑtinet ad
dispositionē earū. qꝛ eas varia pulchritudi
ne decorauit. vn̄ dr̄ Eccl̄i xlij. Magnalia sa
pientie sue decorauit. Et Boeti⁹ dicit. Mū-
dū mente gerens pulchrū: pulcherrim⁹ ipe.
Hic aūt ē ornatus a spūsctō fuit. Job. xxvi.
Spūs dn̄i ornauit celos. Recte enī spūs
celos ornasse dr̄: qꝛ tribuit eis stabilitatem
Prou. xxx. Stabiliuit celos prudentia. Et
etiā tribuit eis indeficientē claritatē. Eccl.
xxiiij. Ego feci in celis vt oriret̄ lumē indef-
iciens. Tertio ꝙ ipe spūsſctūs fuit princi-
piū vr̄e illuminatiōis. Nā lux est ornamen
tū celoꝝ: cū sit qualitas primi corpis .s. celi:
in qua cōicāt inferiora corpa cū supioꝛib⁹.
Ideo dr̄ Gen̄. i. Vidit de⁹ lucē ꝙ eēt bona.
Spūsſctūs vt efficeret homīes celestes: ho
die visibilr̄ apparuit in specie lucis. Joh. iij.
Lux venit in mūdū. Quarto ꝙ ipe spūssan
ctus fuit principiū vr̄e distinctiōis. Nā celū
a philozophis distinguit̄ in q̄ttuor plagas
scꝫ orientalē: occidētalē: meridionalē: aqlo-
narē. hodie aūt spūsſctūs veniēs a celo ab
his q̄ttuor plagis venit. Vn̄ dicitur Ezech.
xxxvij. A quattuor ventis veni spūs ⁊ in-
suffla sup interfectos istos vt reuiuiscant.
Nā a plaga orientali hodie venit spūsſctūs
vbi est fons lumīs. Quia datur se exercen-
tibus in diuinoꝝ cogni⁊iōe. A plaga meri-
dionali etiā venit vbi est ardor luminis. qꝛ

datur se erigentibꝰ in supnorū dilectiōe. A plaga aq̄lonari venit: q2 daẜ se affligentibꝰ in pctōrum cōfessione. A plaga occidētali venit: q2 datur se gerētibꝰ in bonoꝝ satiffa⸗ctione. Etiam luminaria celi sunt creata vt sint in signa: tp̄a dies ⁊ annos. sic spūssan⸗ctus visibilr̄ missus est quinquagesimo die a pascha. Et hoc rōnabiliter: q2 a spūscō est legis ꝑfectio. quēadmodū lex veťꝰ data est in monte syna. Sic lex noua a spirituscō in monte syon. ⁊ sicut lex veťꝰ data est in sub⸗limi montis loco: sic lex noua data est a spi⸗rituscō in cenaculo. Etiā quantū ad tp̄us hore spūsctūs visibilr̄ appuit hora tertia⸗rū. q2 est tertia in trinitate ꝑsona. Et quia post tempus legis nature ⁊ legis scripture in tertio tempore. s. legis gratie debuit appa⸗rere. ideo dicif. Dū hora cunctis tertia ⁊c.

Tertio spūsctūs docebit

vos elementa que ad quattuor in quibus tanq̄ȝ in signis visibilr̄ appuit. Primo eñ spūsctūs hodie appuit in igne ꝓpter septē⸗plicē eiꝰ grāz. Nā spūsctūs ad modū ignis alta hūiliat: ꝑ donū timoris emollit dura: ꝑ donū pietatis illuminat obscura: ꝑ donū sciē restringit fluida: ꝑ donū ꝯsilij ꝯsolidat mollia: per donū fortitudinis clarificat me⸗talla tollēdo rubiginē: ꝑ donū intellectꝰ sur⸗sum tēdit ꝑ donū sapie. iō dr̄. Threñ. i. De excelso misit ignē in ossibꝰ meis ⁊ erudiuit me. Et scťā mr̄ ecclia cātat. Aduenit ignis diuinꝰ nō cōburens: ꝟ illuminās. nō consu⸗mens: ꝟ lucens. Scdo spūsctūs hodie ap⸗paruit in specie soni cōmouētis aerē. qui so⸗nus fuit repentinꝰ. q2 nescit tarda molimi⸗na spūscti gr̄a. fuit celestis: q2 celestes effi⸗cit. fuit vehemēs: q2 mentē ab oī carnali ti⸗more ⁊ amore vehit ⁊ abstrahit. fuit replēs q2 repleti sunt om̄s spūscō. iō dr̄. iij. Regl. xix. Post ignē sibilꝰ aure tenuis ⁊ ibi dn̄s. Tertio spūsctūs appuit visibilr̄ i specie nu⸗bis. ⁊ hoc sup x̄pm in trāsfiguratione. Nu⸗bes eī a terra eleuaẜ: refrigeriū ꝓstat: ⁊ plu⸗uiam generat. Sic spūsctūs quos replet a terra eleuat ꝑ ꝯtēptū terrenoꝝ. Ezech. viij. Eleuauit me spūs intꝰ celū ⁊ terrā. Et Eze⸗chielis. i. Quocūq3 ibat spūs: illuc ⁊ rote pa⸗riter eleuabanẜ seq̄ntes eū. Spūs eñ vite erat in rotis. Et Greg. Gustato spū desi⸗pit oīs caro. Insup refrigeriū ꝓstat contra incentiua vicioꝝ. Vñ ⁊ btē marie dixit an⸗gelus. Spūsctūs supueniet in te ⁊ virtꝰ al⸗tissimi obūbrabit tibi. i. te ab oī estu vicioꝝ refrigerabit. Nā ⁊ spūssanctus vocaẜ aqua que hȝ vim refrigeratiuā. Joh. vij. Flumia de vētre eiꝰ fluent aque viue. hoc aūt dixit de spū quē accepturi erāt credētes in eum. Item generat pluuiā lachrymarū. ps. Fla⸗uit spūs eiꝰ ⁊ fluent aque. s. lachrymarum. Cū eñ quis lachrymaẜ pctā sua: signū est q̄ cor illiꝰ obduratū resoluit spūscus. vt pȝ in magdalena. Quarto spūssanctꝰ visibilr̄ appuit in specie flatus. sicut dr̄ Joh. xx. In⸗sufflauit ⁊ dixit. Accipite spm̄scm̄: quoꝝ remiseritis pctā remittunẜ eis. Nā q2 flatus est calidus: iō spūsctūs suo calore inflam⸗mat ꝑ ardentē charitatē. Luc. xij. Ignē ve⸗ni mittere in terrā: ⁊ q̄d volo nisi vt ardeat. Quia vero flatꝰ est lenis: iō spūsctūs facit nos lenes demulcēdo. vñ ⁊ vocaẜ vnctio q̄ mollificat. Joh. iij. Unctio eiꝰ docet nos de oībꝰ. Jō etiā noīe roris innocaẜ ꝓut cātat ecclia. Sui roris intima asꝑsione fecūdet. Quia vero flatꝰ est necessariꝰ ad respirādū quo subtracto hō moreref: sic de spūscō in⸗telligendū est. ps. Auferes spm̄ eoꝝ ⁊ defi⸗cient: ⁊ in puluerē suū reuertenẜ. Joh. xvi. Spūs est q̄ viuificat. Et Ezech. xxxvij. Da⸗bo vobis spiritu3 ⁊ viuetis. Et in symbolo dicitur. Et in spm̄ scm̄ dn̄m ⁊ viuificantē.

Quarto spūsctūs doce

bit vos insensibilia: in q̄bꝰ ⁊ ꝑ q̄ tanq̄ȝ ꝑ in⸗strumēta sue ꝟtutis mirabilia opaťꝰ est in rōnali creatura. Hic eni3 est ille spūs qui in forma ignis oppuit moysi in rubo q̄ñ rubꝰ ardebat ⁊ nō cōburebaẜ. Hic est ille digitꝰ quez ꝓfessi sunt magi dicētes. digitꝰ dei est hic. Exo. iij. Hic est ille ignis in quo combu⸗rēda sunt residua agni paschalis. Exo. xij. Hic est ille funis coccineꝰ in fenestra raab meretricis. Josue. vi. Hic est illud oleū de cor⸗nu sumptū quo dauid vnctꝰ est. i. Reg. xvi. Hic est illa manꝰ dn̄i q̄ facta est sup helyaȝ q̄ñ currebat ante achab. iij. Reg. xix. Hic ē ille digitꝰ de quo x̄ps ait. Si in digito dei eij⸗cio demonia. Luc. xi. Hic est illa ꝟtus que exibat a x̄po q̄ñ mulier tetigit fimbriā vesti⸗menti eiꝰ. Math. ix. Hic est ille spūs q̄ ho⸗die super aplos apparuit in linguis igneis vt ipsi verba ignea proferrent ⁊ legē igneā predicarent. s. legē amoris. Unde Bernar⸗dus ait. Uenit spūsctūs in linguis igneis vt linguis oīm gentiū verba ignea loq̄renẜ ⁊ legem igneam lingue ignee predicarent.

Quinto spūssanctus docebit vos bruta: per que ostensa sunt magna mysteria dei. Hic enī est ille spūs qui tribuit virtutē serpēti eneo: quē cū aspicerent filij isrl̄ sanabant̄ a morsibꝰ ignitoꝝ serpentū. Nume. xxi. Hic est ille spūs q̄ apuit os asine cui insidebat Balaā vt loqueret̄ ei: ⁊ apirent̄ oculi eiꝰ vt videret angelū dn̄i. Numeri. xxij. Hic ē ille spūs q̄ appuit sup xp̄m baptizatū. Luc. iij. Descēdit spūs. s. corꝑali specie sicut colūba in ip̄m. Nā sicut noe dū esset in archa emisit colūbā q̄ ramū virentis oliue ore suo detulit in signū pacis. Sic spūsſctūs in specie colūbe sup xp̄m baptizatū visibilr̄ appuit ad significandū fecūditatē spūalē que est in baptismo: qꝛ colūba est aīal fecūdissimū. Hoc spū petrꝰ raptꝰ in extasi vidit aīalia sibi in disco missa. Act. x.

Sexto spūsſctūs docebit vos patriarchas: quibꝰ reuelauit nullatenꝰ fieri posse celestis regni ciues nisi ꝑ spm̄ sanctū sanctificantē vos ab oī macula. Hic enī est ille spūs quo adā inspiratꝰ euigilās ab extasi ꝓphetauit dicēs. Hoc nūc os ex ossibus meis: ⁊ caro de carne mea. ꝑ qd̄ intellexit hoīz posteritatē coheredē fieri celestis patrie. Ephe. v. Sacramentū hoc dico magnū in xp̄o ⁊ in ecclīa. i. in cetu fideliū. Hic est ille spūs quo inspiratꝰ abel obtulit oblationē acceptā deo qñ respexit deus ad abel ⁊ ad munera eiꝰ mittēs ignē q̄ ꝯsumeret hostiā eiꝰ. Hic est ille spūs q̄ dictāte noe fabricauit archā in qua saluatū est genꝰ hūanū. Sap̄. xiiij. Hic ē ille spūs q̄ inspirāte credidit abrahā deo ⁊ reputatū ē ei ad iusticiam vt pꝫ Gen̄. xij. Hic ē ille spūs q̄ suadēte rebecca vxor ysaac mandauit iacob filio suo vt surripet bn̄dictionem esau. Gen̄. xxvij. Hic ē ille spūs q̄ docēte intellexit iacob visionē scale cui innixꝰ erat dn̄s dicēs. Uere dn̄s est in loco isto ⁊ ego nesciebaꝫ. Gen̄. xxviij. Hic ē ille spūs q̄ suggerēte ioseph exposuit somniū pharaonis de vaccis pinguibus ⁊ macris: ⁊ de septem spicis. Gen̄. xli. Hic ē ille spūs q̄ p̄cedebat moysen ⁊ filios isrl̄ in colūna nubis ꝑ diē: ⁊ ī colūna ignis ꝑ noctē. Exo. xiij. Hic ē ille spūs q̄ tanq̄ digitꝰ dei scripsit in tabulis lapideis legē dei. de q̄ dixit moyses Nume. xi. Quis det vt oīs ppl's ꝓphetet ⁊ det eis dn̄s spm̄ scm̄ suuꝫ. Un̄ ⁊ dn̄s de h̄ spū abstulit a moyse vt daret seniorib' ppl'i qñ ad mādatū dn̄i ⁊ ꝯsiliū ietro elegit. lxx. viros ad iudicandas minores cās totiꝰ ppl'i isrl̄. vt hr̄ Nume. xi. Hic est ille spūs q̄ induxit caleph in terrā pmissiōis. de q̄ dr̄ Nume. xiiij. Seruū meū caleph q̄ plenꝰ spūscrō secutꝰ est me. inducam in terrā hāc quā circuiuit: ⁊ semē eiꝰ possidebit eā. Hic ē ille spūs q̄ instituit iosue ducē ppl'i dei post moysen. Un̄ dr̄ Deut. xxxiij. Josue filiꝰ nun: repletꝰ est spū sapie: qꝛ moyses posuit sup eū manꝰ suas. Hic ē ille spūs q̄ cōfortauit gedeonē. de q̄ dr̄ Judicum. vi. Spūs dn̄i repleuit gedeon dicēs. Uade in hac fortitudie tua: ⁊ liberabis isrl̄ de manu madian. Hic est ille spūs q̄ irruit sup iepte de q̄ dr̄ Judicū. xi. Factꝰ est sup ieptē spūs dn̄i: trāsijtq̄ȝ ad filios amon vt pugnaret ꝯ eos quos tradit dn̄s in manu eiꝰ. Hic ē ille spūs q̄ dedit sansoni fortitudieꝫ in septē capillis. de q̄ dr̄ Judicū. xiiij. Creuit sanson ⁊ bn̄dixit ei dn̄s: cepitq̄ȝ spūs dn̄i eē cū eo. Hic ē ille spūs q̄ docuit mariā sororē aarō cāticū qd̄ cecinit deo post hiram victoriā dicens. Cātemꝰ dn̄o: gl'iose enīꝫ magnificatꝰ ē ⁊c. Exo. xv. hic ē ille spūs q̄ p̄dixit delbora victoriā ꝑ manū ml'ieris futurā. Judic. iiij.

Septimo spūsſctūs docebit vos ꝓphetas. Nā in ꝓphetia reqrit̄ q̄ intentio mentis eleuetur ad percipiēda diuina. Unde dicitur Ezech. ij. Filī hoīs sta super pedes tuos ⁊ loquar tecū. hec autem eleuatio intentiōis fit spūscrō mouente. vn̄ ibi subdit̄. ⁊ ingressus est in me spūs ⁊ statuit me sup pedes meos. Postq̄ȝ aūt intētio mētis eleuata est ad supna: ꝑcipit diuina. vnde subdit̄. Et audiui loquētē ad me Et Greg. in omel'. huiꝰ diei dicit. Implet nāq̄ȝ spūsſcti gr̄a puerū cythareduꝫ ⁊ psalmistā facit. Implet pastorē armētariū sicomoros vellicantē ⁊ prophetā facit. Implet abstinenteꝫ puerum ⁊ iudicem senum facit. hec ille. Quomodo aūt spūsſctūs doceat prophetas: declarat sanctus petrus in epl'a. ij. c. i. dicens. Non enim voluntate humana allata est aliquando ꝓphetia: sed spiritusctō inspirati locuti sunt sctī dei hoīes. Hic enī ē ille spūs de quo dicit dauid in ps. Exibit spūs eius ⁊ reuertetur in terrā suā: in illa die peribunt oēs cogitationes eorū. Et iteruꝫ. verbo dn̄i celi firmati sunt: ⁊ spū oris eiꝰ oīs virtꝰ eoꝝ. ⁊ iterū. Ne ꝓijcias me a facie tua: ⁊ spm̄ scm̄ tuū ne auferas a me.

Hic est ille spūs de quo Salomon Sop.i. dicit. Spūs dñi repleuit orbē terrarū: ⁊ hoc qđ ꝯtinet oīa.i.hō sciam hꝫ vocis. qꝛ loqꝰ oībꝰ linguis. ⁊ eiusdē.ix.dr. Sensum autez tuū ꝗs sciet nisi tu dederis sapiam ⁊ miseris ei spm̄scm̄ de altissimis: Hic ē ille spūs de quo dicit Job.xxxij. Spūs est in hoibus ⁊ inspiratio oipotētis dat intelligētiā. Hic est ille spūs quo suggerēte Nathā ꝓpheta corripuit dauid: ⁊ ꝓhibuit ei ne domū dño edificaret.ij. Reg. xiij. Hic est ille spūs de quo ait Abdias ꝓpheta ad Helyā. Cū recessero a te spūs dñi asportabit te in locum quē ignoro.iij. Reg.xviij. Hic est ille spūs Helye q̄ factꝰ est duplex in helyseo.iiij. Regū.ij. Hic est ille spūs helysei de quo dicit Eccli.xlviij. ꝙ eiꝰ corpꝰ mortuū ꝓphetauit. Hic est ille spūs de quo Esa.iiij.ait. Sctūs vocabit oīs q̄ scriptꝰ est in vita in hierlm. Si abluerit dñs sordes filiarū syon ⁊ sanguinē hierlm lauerit de medio eiꝰ in spū iudicij ⁊ spū ardoris. Et iterū.xliiij.c. Effundā spm̄ meū sup semen tuū: ⁊ bñdictionez meā sup stirpē tuā. Hic est ille spūs q̄ Ieremiā in ventre scificauit q̄ eū a pueritia ꝓphetare docuit. vt pꝫ Iere.i. Qui virginitate sua virū euangelicū xpi eccłie dedicauit. Hic est ille spūs de quo Ezechiel.xxxvi. dicit Cū scificatꝰ fuero in vobis ꝯgregabo vos de vniuersis terris: ⁊ adducā vos in terram vestrā: ⁊ effundā sup vos aquaꝫ mundā ⁊ mūdabimini ab oībꝰ inqnamētis vestris: ⁊ dabo vobis cor nouū ⁊ spiritū nouū ponā in medio vestri. Hic est ille spūs q̄ dedit danieli intelligentiā oīm visionū ⁊ somniorū de quo ait.ij.c. Est deꝰ in celis reuelās mysteria. Hic est ille spūs de quo Joelis.ij.dr. Effundā spm̄ meū sup oēm carnē ⁊ ꝓphetabunt filij vestri ⁊ filie vestre. Senes vestri somnia somniabūt: ⁊ iuuenes vři visiones videbūt. Hic est ille spūs de quo Zach. xiij.dr. Effundā sup domū dauid ⁊ sup habitatores hierusalem spm̄ gratie ⁊ precuꝫ.

Octauo spiritussctūs do

cebit vos apłos principalr̄ q̄ttuor. Primo ꝓpheticā reuelationē. Nā donū ꝓphetie ē vtiliꝰ ꝗꝫ donū linguarū. ⁊ hoc quidez ꝓbat apłs.i.Cor.xij.tripl'r. Primo: qꝛ ꝓphetia ē vtilior ad edificationem eccłie ꝗꝫ loqui lin. Nā donū prophetie pertinet ad rerū notitiā que est vtilior ꝗꝫ noticia vocū que pertinet ad donū linguarum. Secundo quantum ad ipsum loquentem qui si accipiat vt loquatur diuersis linguis: sine hoc quod intelligat quod pertinet ad donū prophetie, mens eius non edificaretur. Tertio quantum ad infideles: propter quos precipue videtur esse datum donum linguarū: qui quidem forte eos qui loquerentur linguis reputarēt insanos, sicut ⁊ iudei reputauerūt apostolos ebrios. linguis loquentes. vt dicitur Actuū.ij. Per prophetiam autem infidelis ꝯuincitur manifestatis occultis cordis eius. Ideo dicit apostolus.i.Cor.xiiij. Maior est qui prophetat ꝙ qui loqtur linguis. Secundo linguarum locutione. Nam ad ꝑfectionē opatiōis spūsscti ꝑtinet ꝙ nō solū impleat mentē lumine ꝓphetico: ⁊ fantasiā ymaginaria visiōe. sicut fuit in veteri testō. sed etiā exteriꝰ linguā erudiat ad varia signa locutionū ꝓferenda. qđ totū fit in nouo testamēto. ſm illđ.i.Cor.xiiij. Unusquisqꝫ vestrū psalmū habet: doctrinā habꝫ: linguā hꝫ: apocalipsim.i. ꝓpheticā reuelationē habet. Primi autē discipuli xpi ad hoc fuerūt ab ipō electi vt p vniuersum orbem discurrētes fidē eius vbiqꝫ p̄dicarēt. ſm illud Math.vlti. Euntes docete oēs gētes. Nō aūt erat cōueniēs vt qui mittebant ad alios instruēdos indigerēt ab alijs instrui. qualiter alijs loquerētur: vel qualiter q̄ alij loqbant intelligerent. p̄sertim qꝛ isti q̄ mittebantur erāt vniꝰ gentis.s.iudee. ſm illud Esa.xxvij. Qui egredientur impetu a iacob implebunt faciem orbis semine. Illi etiam qui mittebātur pauperes ⁊ impotētes erāt nec de facili a principio reperissent qui eorū verba alijs fideliter interp̄tarent vel verba eorū eis exponerēt. maxime qꝛ ad infideles mittebant. ⁊ iō necessariū fuit vt sup h' eis diuinitus ꝓuiderent per donū linguarū. vt sicut gentibꝰ ad ydolatriā declinantibus introducta est diuersitas linguarū: vt dicitur Gen.xi. Ita etiā qn̄ erāt gentes ad cultuꝫ vnius dei reuocāde cōtra hmōi diuersitatē remediū adhiberet p donū linguaruꝫ. Un̄ dicitur Act.ij. Repleti sunt oēs spūscto: ⁊ ceperūt loq̄ varijs linguis ꝓut spūsscūs dabat eloq̄ ill'. vbi dic̄ g'o. Greg. ꝙ spūsscūs sup discipulos in igneis linguis apparuit: ⁊ eis oīz linguarū sciaꝫ dedit. Tertio ſmonis ꝑsuasionē. Nā spūsscūs nō deficit i aliq̄ qđ ꝑtineat ad eccłie vtilitatē. Un̄ sicut ꝓuidet mēbris eccłie in locutione: non solū vt aliquis sic loquatur vt a diuersis possit intelli

gi qꝺ ptinet ad donū linguarū. ſꝫ etiã ꝙ ef-
ficaciter loquat̃ qꝺ ptinet ad grãm ſmonū
⁊ hoc tripliciter. Primo q̃dē ad inſtruēdū
intellectū. qꝺ fit dū aliq̃s ſic loquit̃ ꝙ doce-
at. Secūdo ad mouendū affectū. ſ. vt libē
ter audiat verbū dei: qꝺ fit dū aliq̃s ſic loqui
tur: ꝙ auditores delectet: qꝺ non dꝫ aliq̃s
q̃rere ꝓpter fauorē ſuū: ſꝫ vt hoīes alliciant̃
ad audiendū v̓bū dei. i. Cor. ij. Sermo meꝰ
⁊ predicatio mea nō fuit in ꝑſuaſibilibꝰ hu-
mane ſapie verbis: ſed in oſtēſione ſpūs ⁊ ve
ritatis. Tertio ꝙ aliq̃s amet ea q̃ verbis ſi
gnant̃. ⁊ velit ea implere qꝺ fit dū aliq̃s ſic
loquit̃ ꝙ auditorē flectat. ad qꝺ q̃dē efficiē-
dū: ſpūſſanctus vtit̃ lingua hoīs q̃ſi quodã
inſtrumēto. Ipſe aūt eſt q̃ ꝑficit operatiōeꝫ
interius. vñ Greg. dicit in omel. hodierna.
Niſi corda auditoꝝ. ſ. ſ. repleat. vox docen-
tiū ad aures corporis incaſſuꝫ ſonat. Quar
to miraculoꝝ operationē. Nã ſpūſſctūs ſuf
ficienter ꝓuidet eccl̃ie in hijs q̃ ſunt ad ſalu
tem vtilia. ad qꝺ ordinant̃ grẽ grãis date. ⁊
ſicut oꝫ ꝙ noticia quã q̃s diuinitus accipit
in noticiã alioꝝ deducat̃ ꝑ donū linguaruꝫ
⁊ ꝑ grãm ſermonis: ita neceſſe ē ꝙ ſermo ꝓ
latus cōfirmet̃ ad hꝰ ꝙ credibilis fiat. hꝰ aūt
fit ꝑ operationē miraculoꝝ. ſm̃ illud Mar.
vlti. Sermonē ꝯfirmante ſequētibꝰ ſignis.
⁊ hoc rõnabiliter. Naturale eſt eñ hoī vt ve
ritatē intelligibilē ꝑ ſenſibiles effectꝰ depre-
hendat. Vñ ſicut ductu naturalis rõnis hō
ꝑuenire pōt in aliquaꝫ dei noticiã ꝑ effectꝰ
naturales: ita ꝑ aliquos ſupnaturales effe-
ctus q̃ miracula dicūt̃ i aliquã ſupnaturalē
cognitionē credendoꝝ homo adducit̃.

Nono ſpūſſanctus doce

bit vos electos ſiue iuſtos: in q̃bꝰ plura mi-
rabilia facit. Primo caritatē ſeminat. Nã
ex hꝰ ꝙ diuīe ꝑfectiōi vt cūqꝫ aſſimilamur
huiꝰ ꝑfectio a deo nobis dari dꝛ. ſicut ſapiã
nobis a deo donat̃. ſm̃ ꝙ diuīe ſapie vtcū-
qꝫ aſſimilamur. Cū g̃ ſpūſſctūs ꝓcedat per
modū amoris. quo deꝰ ſeipm̃ amat: ex hoc
ꝙ huic amori aſſimilamur deū amātes. ſ. ſ.
a deo nob dari dꝛ. vñ apl̃s dicit Ro. v. Ca-
ritas dei diffuſa eſt in cordibꝰ noſtris p. ſ. ſ.
qui. d. eſt nobis. Secūdo hoīem inhabitat
ꝙ eñ effectꝰ diuini: nō ſolū diuina opatiōe
eſſe incipiūt: ſꝫ etiã ꝑ eã tenent̃ in eſſe. Nihil
aūt opari pōt vbi nō eſt. oꝫ eñ operãs ⁊ ope
ratū in actu eſſe ſimul ſicut mouēs ⁊ motū.
neceſſe ē [illegible] vt vbicūqꝫ eſt aliq̃s effectꝰ dei.
ibi ſit ⁊ ipſe deꝰ effector. Vñ cū caritas dei
qua ipſum diligimꝰ ſit in nob p. ſ. ſ. oꝫ ꝙ ipe
ſ. ſ. etiã in nobis ſit q̃diu caritas in nob eſt
Vñ apl̃s. i. Cor. iiij. Neſcitis qm̃ tēpluꝫ dei
eſtis. ⁊ ſ. ſ. hītat in vob. ⁊ Ioh. xiiij. Ad euꝫ
veniemus ⁊ m. a. e. faciemꝰ. Tertio hō in
deo latitat Deus eñ maxime amat illos q̃s
ſui amatores p. ſ. ſ. ꝯſtituit. q̃ eñ donuꝫ niſi
amando ꝯferret. Prouerb. viij. Ego diligē-
tes me diligo. nō quaſi nos ꝑus dilexerimꝰ
deū. ſꝫ qm̃ ipſe ꝑus dilexit nos. vt dꝛ. i. Ioh.
iiij. Oē aūt amatū in amante ē. neceſſe ē
ꝙ p. ſ. ſ. nō ſolū deus ſit in nobis. ſꝫ etiã nos
in deo. i. Ioh. iiij. Qui manet in caritate: in
deo manet. ⁊ iterū. In hoc cognouimꝰ ꝙ in
deo manemꝰ ⁊ ipſe in nobis. qm̃ de ſpū ſuo
dedit nob. Quarto ſecreta reuelat. eſt eñ
hoc amicicie ꝓpriū: ꝙ aliq̃s amico ſuo ſecre
ta reuelet. Nam cū amicitia ꝯiungat affectꝰ
⁊ duoꝝ faciat quaſi cor vnū. nō videt̃ extra
cor ſuū aliq̃s illud ꝓtuliſſe qꝺ amico reue-
lat. Vñ ⁊ dñs dicit diſcipulis. Ioh. xv. Iaꝫ
non dicã vos ſeruos ſꝫ amicos meos. q̃ oīa
q̃ audiui a p̃re meo nota feci vobis. q̃ igit̃
ꝑ ſpm̃ ſctm̃ amici dei ꝯſtituimur. iō ꝯuenient̃
ꝑ ſpm̃ ſctm̃ hoībus dicunt̃ reuelari diuīa mi
ſteria. vñ apl̃s dicit. i. Cor. ij. Scriptū eſt ꝙ
oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor
hoīs aſcen. q. ꝑ. d. di. ſe. nobis aūt reuelauit
ꝑ ſpm̃ ſctm̃. Quinto oīa dona donat. ꝓpriū
eñ amicitie eſt: ꝙ ea q̃ hꝫ: amico cōicet. q̃
cū hō habeat amicū vt ſeipſum neceſſe ē ꝙ
ei ſubueniat. ſua cōicans ei. vñ ⁊ ꝓprium a
micicie ponit̃ velle ⁊ facere bonū amico. ſm̃
illud. i. Ioh. iij. Qui habuerit ſubam huius
mūdi. ⁊ viderit fratrē ſuū neceſſe habere. et
clau. vi. ſ. ab eo. q c. d. m. in eo. Hoc aūt ma
xime in deo hꝫ locū cuiꝰ velle eſt efficax ad-
effectū. ⁊ iō ꝯueniēter oīa dõa dei p. ſ. ſ. nob
dari dicūtur. i. Cor. xij. ꝑ ſpm̃ dat̃ ſermo ſa-
pientie ⁊c. vſqꝫ. hec oīa ope. v. a. i. ſ. d. ſi. ⁊c.
Sexto hoīem ſibi configurat. ſicut eñ ad
hoc ꝙ corpus aliqꝺ ad locū ignis ꝑueniat
oꝫ ꝙ igni aſſimilet̃. leuitatē acq̃rens ex qua
motu ignis ꝓprio moueat̃. ita ad hoc ꝙ hō
ad diuine fruitiōis btitudinē q̃ deo ꝓpria ē
ſm̃ ſuã naturã ꝑueniat. neceſſe eſt ꝑmo qui
dem ꝙ ꝑ ſpūales ꝑfectiōes deo aſſimilet̃. de
inde ꝙ ſm̃ eas operet̃: ⁊ ſic tandē btitudinē
ꝯſequet̃ Dona aūt ſpūalia nobis p. ſ. ſ. dat̃
⁊ ita p. ſ. ſ. deo cōfiguramur: ⁊ ꝑ ipſum ad be
ne operandū habiles reddimur. ⁊ per eūdē
ad btitudinē nobis [illegible] via parat̃. Que tria

aplſs insinuauit.ij. Cor.i.dicēs. Unxit nos deus ꝛ signauit nos ꝛ dedit pignꝰ spūs in cordibꝰ nostris Et Eph.i signati estis spū ꝓmissionis scō q̄ est pignus hereditatꝭ nr̄e Signatio enī ad similitudinē cōfigurotiōis ptinere vr̄ vnctio aūt ad habilitatiōez hoīs ad ꝑfectas opationes, pignꝰ xo ad spē qua ordinamur in celestē hereditatē:q̄ est beatitudo ꝑfecta// Septimo hoīem sibi in filiuz adoptat. Nam ex beniuolētia quā q̄s hꝫ ad aliquē ꝯtingit ꝙ eū sibi adoptat in filiū. vt sic ad eū hereditas adoptātis ptineat. Conueniēter itaqꝫ spūi scō adoptio filioꝝ dei attribuit̄. ſm illud. Ro.viij. Accepistis spm̄ adoptionis filioꝝ.in q̊ clamomꝰ abba pat̄. // Octauo hoīem a culpa liberat. Per h̄ enī ꝙ aliq̄s amicus alterius ꝯstituit̄.oīs offensa remittit̄. Un̄ d̄r Prouerb.x. Uniuersa delicta operit caritas. Cū ꝗ per s.s dei amici cōstituamur ꝯn̄s est ꝙ per ipsum nobis o deo remittant̄ pctā. Joh.xx Accipite.s.s. quoꝝ remiserit̄ pctā remittunt̄ eis.// Nono hoīez renouat cū enī vetustas pcti aufert̄: sic aīa lauat̄ ꝛ purgat̄.ꝛ sic renouat̄.hoc aūt fit per s.s Eph iiij. Renouamini spū mētis vestre // Decimo.linguā hoīs format. ex his enī q̄ hō nouit format̄ eiꝰ loquela.ideo cōuenienter p.s.s.hō loquit̄ diuīa misteria. ſm illō i. Coꝝ.xiiij. Spūs loq̄tur misteria. Et Mat. x d̄r. Non enī vos estis qui loq̄mini,ſꝫ spūs patris vestri qui loquit̄ in vobis.

Decimo spūs sctūs docebit vos

beatos cōprehēsores quattuoꝛ q̄ habetis in vita btā. Primo trāsformationez hoc enī vr̄ esse amicitie maxime ꝓpriū sim̄l cōuersari ad amicū.cōuersatio aūt hoīs ad deū est p ꝯtēplotionē ipsius Phil.iij. Nr̄a ꝯuersatio in celis est.q2 ꝗ spūs sctūs nos amatores dei facit ꝯn̄s est ꝙ p ipsum dei ꝯtēplatores ꝯstituamur. Un̄ apl's.ij.Coꝝ. iij. dicit Nos oēs reuelato facie gl'iam dn̄i speculantes in eondē imoginē trāsformamur a claritate in claritatē tanꝙ a dn̄i spū. Hec aūt trāsformatio fit p clarā visionē ꝛ beatificā diuinitatis. Secūdo delectationē.ē enī hoc amicitie ꝓpriuz ꝙ aliq̄s in p̄ntia amici delectet̄.ꝛ in eius x̄bis ꝛ factis gaudeat.et in cōsolationē ꝯ oēs anxietates inueniat. vn̄ in tristibꝰ maxime ad amicos ꝯsolatōis cā ꝯfugimꝰ:q2 ꝗ.s.s.dei nos amicos ꝯstituit. ꝛ deū in nobis hitore facit.ꝛ nos in ipso p̄cipue in statu gl'ie.ꝯn̄s est vt p.s.s.gaudiuz de deo ꝛ ꝯsolationē habeamꝰ.ꝯ oēs mundi aduersitates ꝛ īpugnationes. vn̄ in ps̄.d̄r. Redde mihi leticiā salu.t.ꝛ.s.p̄nc.cō.me.ꝛ Ro. xiiij. Regnū dei est iusticia ꝛ pax:ꝛ gaudiuz in spū scō. Terciodecimo p māsionē.cum enī btitudo sit ꝑfectū bonū ꝛ sufficiēs:oꝫ ꝙ desideriū hoīs q̄etet:ꝛ oīe malū excludat. naturalr̄ aūt hō desiderat retinere bonū qꝺ hꝫ:ꝛ qꝺ eiꝰ retinēdi securitate retineat.alioq̄n necesse est ꝙ timore amittēdi vel dolere de certitudine amissionis affligat̄. vn̄ req̄rit̄ ad verā btitudinē ꝙ hō certā habeat opinionē seruādi bonū qꝺ hꝫ:ꝛ nunꝙ̄ se amissurū.h̄ autē facit.s.s.ſm illud ps̄. Qui repleti bo.desi t. Quarto retributionē.nulli enī beoto deest aliqꝺ bonū desiderādū cū habeat bonū īfinitū qꝺ deꝰ ē bonū oīs boni vt aug. dic.ſꝫ d̄r aliq̄s alio beatioꝛ:ex diuersa eiusdē boni pticipatiōe.ſm ꝙ dicit xp̄s. Joh.xiiij. In domo p̄ris mei māsiones multe sunt.p quos vt Augꝰ dicit. Diuerse meritoꝝ dignitates intelliguntur in vita btā.que sunt retributiones ex bonis operibus que oīa fiunt per spm̄ scm̄,ꝛ per gratiā nobis collatam.

Undecimo spūs sanctus

docebit vos ꝯtēplatiuos adinuētores sciāꝝ.lꝫ cultores fuerit̄ demonū.nā vt dic̄ sctūs Tho.secūda scdē.q.clxxij arti vi. Prophete demonū non semp loquūt̄ ex reuelatiōe demonū:ſꝫ interdū ex inspiratiōe diuina.sicut manifeste legit̄ de Balaā cui d̄r dn̄s esse locutus.Nūe.xxi.Licet esset ꝓpħa demonum q2 deꝰ vtit̄ etiā malis ad vtilitatē bonoꝝ vn̄ etiā p ꝓpħas demonū aliqua vera p̄nūciat. Tum q2 credibilioꝛ fit veritas q̄ etiaz ex aduersarijs testimonū hꝫ. tū etiā q2 dū hoīes talibꝰ credūt.p eoꝝ dicta magꝭ ad x̄itatē inducunt̄.vn̄ etiā sybille multa vera p̄dixerūt de xp̄o. Sed qn̄ ꝓpħe demonū a demonibꝰ instruunt̄ aliqua p̄dicūt:q̄nqꝫ ꝓpria x̄tute nature,cuiꝰ auctoꝛ est.s.s.q̄nqꝫ etiā reuelatiōe bonoꝝ spūuz.vt pꝫ p Aug.ij.sup Gen̄.ad lr̄am.ꝛ sic etiā illud verū qꝺ demones enunciāt a.s.s.est.dicit Amb,qꝺ oīe verū a q̄cūqꝫ dicat̄ a.s.s est. Un̄ ꝓpħa falsitatis nō sp instruit̄ a spū falsitatis. Jō q̄nqꝫ ānunciat vera q̄nqꝫ falsa.p virtutē etiā ꝓprie nature q̄nqꝫ vera p̄nunciāt.vtit̄ etiā eis deꝰ ad veritatis manifestationē p ipsos fiendā:dū diuina misteria eis per angelos reuelant̄.hec Thomas. Eodēmō inuētores sciaꝝ multa vera in sciētijs p̄nunciauerūt, nō nisi doc[ti]

a spũsctõ q̃ est spũs oĩs vitatis. Hic enĩ ē ille spũs q̃ pmo docuit Moysen adinuẽtiones lr̃arum apud hebreos. ⁊ Abrahã apud syros ⁊ caldeos ⁊ Ysim reginã Ynachi. filiã q̃ de grecia veniẽs in egyptuz: reppit lr̃as egyptiorꝫ ⁊ egyptijs tradidit. primi fenices grecarũ lr̃aruz vsum inuenerũt. vñ Lucan⁹ ait. Fenices pmi magno si credit̃ ausu Mãsuraz rudib⁹ vocẽ figuare figuris. Hic est qꝫ ⁊ feniceo colore librorũz capita scribuntur. Cathmus Agenoris filius grecas lr̃as a fenice in greciã pm⁹ attulit. Palamides Troiano bello tres adiecit: post quẽ Symonides Milesius tres addidit. y. lr̃az. Pithagoras samius ad exẽpluz vite humane pmus formauit. Hic est ille spũs q̃ suggerẽte Dyonisius syllabarũ nomẽ singulasqꝫ formas apertissimas fecit. ⁊ ob id statua honorat⁹ ē

Hic est ille spũs q̃ docẽte ptes orõnis primus Aristoteles duas tradidit nomẽ ⁊ v̀bũ. deinde donat⁹ octo diffinijt. Hic ē ille spũs q̃ docẽte studium carminũ ⁊ metrorꝫ Moyses apud hebreos adinuenit; Achatesius apud grecos. Fericides apud syros.

Hic ē ille spũs q̃ docẽte, Fabulas Alcinõ crotoniẽsis pmus adinuenit: q̃ fabule ficta narratiõe ad veri significationez deducũt.

Hic est ille spũs q̃ docẽte hystoriã q̃ memoriã tribuit rerũ gestarũ. pmus moyses apd hebreos ꝯscripsit. apud gentiles v̀o Dares frigius. de grecis ⁊ troianis hystoriã edidit apud grecos herodotus hystoricus habit⁹ est. Hic est ille spũs q̃ docente rhetorica a grecis inuẽta ē a Gorgia aristotele. Ermagora: ⁊ trãslata in latinũ a tullio videlꝫ ⁊ q̃ntiliano ⁊ Tiriano. Hic est ille spũs q̃ docẽte dyalecticã ad regulas quasdã ⁊ argumenta. Arist. pmus. pduxit: deinuz etiã varro ĩ octo libros diffiniuit Hic est ille spũs q̃ docẽte phisicã apud grecos pscrutat⁹ est pm⁹ Tales milesius vn⁹ ex. vij. illis sapiẽtib⁹. hic enĩ ante alios celi cãs atqꝫ viã rerũ naturaliũ ꝯtẽplata rõne suspexit. quã postmodum Plato ĩ q̃ttuor diffinitiões distribuit. Hic est ille spũs q̃ docẽte socrates ethicã ad corrigẽdos cõponẽdosqꝫ mores instituit: atqꝫ omẽ studiũ ad bene viuendi disputationez pduxit. Hic est ille spũs q̃ docẽte arithmeticã pmus apud grecos pithagoras ꝯscripsit Deinde Nicomacus diffusius disposuit: apud latinos Apulei⁹ ⁊ Boeti⁹ etiã tulerunt

Hic ē ille spũs q̃ docẽte Geometricã disciplinã. pmo egyptij adinuenerũt qꝫ inũdante nilo ⁊ oĩbus possessionib⁹ limo obductis initiũ terre diuidẽde p lineas ⁊ mẽsuras cepit numerari. Hic est ille spũs q̃ docente Musicã. Tubal q̃ fuit de stirpe Caym pm⁹ reppit añ diluuiũ vt Moyses in pn. Geñ. dixit. Greci v̀o pithagorã dicũt huꝰ artis inuenisse pmordia. ex malleorꝫ sonitu: ⁊ cordarũ extẽsaruz pcussura. Alij linũ Thebeũ ⁊ Zetũ: ⁊ Amphyon: in musica arte pmos claruisse ferũt. Hic est ille spũs q̃ docente Astronomiã pmi egiptij inuenerũt. Astrologiã v̀o ⁊ natiuitatis obseruãtiaz. Caldei primi docuerũt. Abrahã instituisse egyptios astronomiã. Joseph⁹ auctor edixit. greci autẽ dicunt hanc artẽ ab athlante pus excogitataz. ideoqꝫ dictus est sustinuisse celum. Ptholome⁹ aũt rex alexãdrie: apud grecos pcipuus hr̃. Hic est ille spũs q̃ docere Medicinã pmus apud grecos Apollo inuenit. hãc filius ei⁹ Esculapi⁹ laude ⁊ ope ãpliauit Sed postq̃ fulminis ictu: esculapi⁹ interijt interdicta fert̃ medẽdi cura. ⁊ ars simul cũ autore defecit. latuitqꝫ p ãnos pene q̃ngentos vsqꝫ ad ãnos artaxerse regis psarũ. tunc eã reuocauit in lucẽ Ypocrates asclepio pr̃e genitus in insula Choo. Hic est ille spũs q̃ docẽte Cronicã apud grecos. pmus Eusebius cesariẽsis eps̃ edidit: ⁊ Hieroñ. pbr̃ in latinã linguã cõuertit. Hic est ille spũs q̃ docente Moyses gẽti hebraice: pmus oĩm diuinas leges scripꝫ lr̃is explicauit. Forone⁹ rex grecis pmus leges iudicauit ⁊ ꝯstituit. Mercuri⁹ trimegistus pmus egyptijs tradidit. Solon pmus legẽ athenienſiuz dedit Ligurgus pm⁹ lacedemonijs iura legũ regis apollinij auctate ꝯfinxit. Numa popili⁹ q̃ romulo successit ĩ regꝫ pm⁹ rõanis legẽ edidit

Duodecimo spũs sctũs

docebit vos actiuos: q̃lr̃ debeat vos disponẽ ad recipiẽdũ eũ: qd̃ q̃dẽ fit. vij. mõis. Primo debet ee aĩo q̃eti. qd̃ notat̃ cũ dr̃. Dũ cõplerent̃ dies penthecostes. i. q̃etis. Illud enĩ festũ erat deputatũ ad q̃etẽ. Esa. lxvi sup quẽ reqescet spũs me⁹: nisi sup humi. ⁊ quietũz. // Scd̃o debꝫ eẽ dilectõe vniti. cũ dr̃ erãt oẽs pit. eãt ei aplis q̃n recepert̃. s. s. cor vnũ: ⁊ aĩa vna. sic enĩ sp̃s hoĩs nõ viuificat mẽbra corporis nisi vnita. sic nec s. s. mẽbra spũalia. ⁊ sic ignis lignorꝫ diuisiõe extiguit̃. sic sp̃s p diuisionez in homib⁹. ideo cãtat̃ de aplis. Inuenit eos concordes caritate. ⁊ illustrauit eos inundans diuinitas deitatis.

Tertio debetis esse loco secreti. cũ dr̃ in eodẽ loco s. in cenaculo. Osee. ij. Ducam eã in solitudinẽ τ loquar ad cor ei⁹. Quarto debet esse orõne assidui. cũ dr̃. erãt pseuerantes in orõne. Unñ Sap. v ij. dicit̃. Inuocaui. s. p orones. τ venit in me spũs sapie. τ Johis. xiiij. Rogabo patrẽ τ aliũ paraclitũ dabit vobis Et de aplis dr̃. Orantib⁹ aplis deũ venisse nunciat. Quito debet esse humilitate pditi. cũ dr̃. Sedẽtes. psal. Qui emittis fontes i cõuallib⁹. i. grãm spũsancti donas humilibus. Sexto debet esse pace piũcti. cũ dr̃. in bierusalem. q̃ interp̃tatur visio pacis. vñ xp̃s discipulis suis p̃mo obtulit pacẽ dicẽs. pax vob. deinde insufflauit τ dixit. accipite spũsanctũ. Joh. xx. Septimo debet esse cõtẽplatõe ereti cũ dr̃. Qđ receperunt spm̃sctm̃ in supiori cenaculo. vbi dicit glo. Qui spm̃sanctũ desiderat carnis domiciliũ mẽtis cõtemplatiõe transcendat.

Tredecimo spũssanctus

docebit vos mechanicos artes vr̃as in subsidium vite vestre. Hic est ille spũs quo afflatus Esdras scribs reparauit incensam legẽ cũ iudei fuissent regressi in bierusalẽ post captiuitatem babylonicaz. Hic est ille spũs q̃ docente Rome p̃mus librorũ copiã aduexit Paul⁹ emilius deuicto pse rege macedonũ. Hic est ille spũs quo docẽte greci τ tusci. p̃mũ ferro in ceris scripserũt. Hic est ille spũs quo docẽte cartarũ vsum p̃mũ egyptijs ministrauit. ceptũ apud mẽphiticã vrbẽ ciuitatez egypti. vt ait Lucan⁹. Cõficit̃ bibula mẽphitica carta papiro. Hic est ille spũs q̃ docente pgamene reges cũ carta indigerẽt mẽbranas p̃mi excogitauerũt. Hic est ille spũs quo docente põdera τ mẽsuras prim⁹ apud hebreos Moyses inuenit: argiu⁹ ponderum rõnez: p̃m⁹ in grecia cõstituit. Hic est ille spiritus q̃ docente: agriculturã apud grecos p̃mus Hesyodus humanis studijs cõtulit. apud Romanos aũt de agricultura prim⁹ catho instituit. Hic est ille spũs quo docẽte: p̃ma Ceres cepit vti frugib⁹ in grecia et hᵉ segetes translatis aliunde semib⁹. hui⁹ meminit Ouidius dicẽs. Prima ceres vnco glebã demouit aratro. prima dedit fruges alimẽtaqz mitia terris. Hic est ille spũs quo docẽte: vitis plantationẽ: p̃m⁹ Noe istituit rudi adhuc seculo. apud grecos autẽ inuentorẽ vitis liberũ appellant. Hic est ille spũs q̃ docẽte: ferrariã artẽ Tubalchaim p̃mus inuenit. res bellicas decent̃ exercuit: sculpturas operũ in metallis fabricauit. In fabrorũ autẽ fornace gentiles Vulcanũ auctorẽ dicunt. Hic est ille spũs q̃ docente in fabricis parietũ atqz tectorũ apud grecos: Dedalus p̃mus artẽ inuenit. Hic ẽ ille spũs quo docente picturã egyptij p̃mus excogitauerũt. vmbra hois lineis circũducta. Hic est ille spũs quo docẽte carpẽtariaz artem: serre circiniqz vsuz. quidaz adolescens p dices p̃mus inuenit. Hic ẽ ille spũs q̃ docẽte Noema soror Tubalchaim inuenit artẽ varie texture: apud gentiles vero Minerua. Hic est ille spũs quo docẽte cerdoniã artez Romulus primus reperit.

Decimoquarto spũssanctus

docebit vos petõres nouã creationem. Cũ eñi grã spũssancti petõri a deo infundit̃, petõr nouiter creat̃. Scd̃m illud Judith. xvi. Dixisti τ facta sunt. misisti spm̃ tuũ τ creata sunt. Sicut eñi deus a p̃ncipio. vij. dieb⁹ mũdum creauit. Ita spũaliter minorẽ mũdũ id est hoiem per. vij. petã mortalia ad nihilũ redactũ. vij. donis quasi septẽ dieb⁹ p spm̃sctm̃ recreat. Bm illud. i. Johã. iij. In hoc apparuit filius dei vt p spm̃sanctũ dissolnat opa diaboli. vt patet. Primo die creauit de⁹ lucem Geñ. i. Dixit de⁹. Fiat lux. In aĩma petõris sunt tenebre petõrũ. Sap. vij. Una cathena tenebrarũ erãt oẽs colligati. qr petõr pnectit de petõ cogitatiõis psensus. delectatiõis: operationis: psuetudinis: τ cõtẽpt⁹: quandã cathenam. Spũs aũt sctũs adueniẽs in aĩam nouaz lucẽ creat in aĩa: p donũ timoris τ sicut lima purgat ferrũ τ splendidũ facit. sic timor dñi purgat aĩam p cognitionẽ pp̃e fragilitatis τ vilitat peti τ seueritat iudicij. Eccle. ij. Qui timet dñm diligite illũ: τ il. cor. vr̃a. τ sic dissoluit̃ petm̃ supbie. Eccl. i. Timor dñi expellit petm̃. i. supbiam. Secũdo die creauit de⁹ firmamẽtũ. In aĩa petõris ẽ instabilitas. qr mõ dep̃mit̃ p aduersitatẽ. mõ eleuat̃ p psperitatẽ. Trenorũ. i. Petm̃ peccauit bierusalem. pptereã istabilis facta est. Sp̃s aũt sanct⁹ adueniẽs in aĩam: ipam i bono stabilit et firmat. Heb. xiij. Optimũ ẽ grã stabilire cor. Et ps. Cõfirma hᵒ de⁹ qđ opat⁹ es in nobis. Hec aũt firmitas creat̃ in nob̃ p donũ pietatis. Eccl. iij. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃. τ elemosyna resistit petis. τ de⁹ pspector ei⁹ q̃ reddet grãm. s in purgatorio. meminit in posterũ: τ in tpe casus sui iueniet firmamẽtũ. s. in pauperũ suffragijs. p hᵒ aũt op⁹ dissoluit̃ petm̃ a

[in]uidie q̄ gaudet de alienis mal'. τ dolet de alie[n]is bõis. s. pietas subuenit eis. // Tertio die [p]duxit deus herbā virentē: τ ligna fructife[r]a. Gen̄. i. Aīa em̄ peccōris an̄ aduētū. s. s. est quasi arbor mortua τ arida sine humore g̃[r]ie: sine fructu. vn̄ ē apta incēdio infernali. Luce. iij. Ois arbor q̄ nō facit fructū bonū [e]xcidet' τ in ignē mittet'. Sp̄s aūt sctūs ad[u]eniens in aīam. reddit ei humorē g̃re. ps. Ego aūt sicut oliua fructifera in domo dei. Oliua em̄ in se ē pinguis. τ alijs medicinal' [s]ic aīa viuificata. s. s. est in se pinguis p deuo[t]ionē. τ alijs medicinal' p sustētatōez bono[r]ū operū. τ bis: exēplis. hāc fructificationez [f]acit. s. s. in aīa p donū scīe q̄ docet hoīem g̃[r]iose ɔuersari in medio natiōis p̄ue τ puer[s]e: p māsuetudinē τ patiētiaz. τ sic dissoluit' [p]ctm̄ ire q̄ hoīem īpedit ne alijs fructificet p bonū opus: ɔuersatiōez ei⁹ odibilē redde[n]do. Eccl'. xviij. Sp̄m ad irascendū facilē q̄s poterit sustinere. Nōne ardorez refrigerabit [...]ros. // Quarto die fecit de⁹ luminaria. s. solē: [l]unā: stellas: an̄ aduentū. s. s. iz aīa aliq̄n bo[n]ū ppositū ɔcipiat: τ aliqua opa de g̃ne bo[n]oꝝ faciat: tn̄ statim deficit: τ inflat' manus [e]ius. Vn̄ nō pseuerat in bono. Lu. viij. Ad [t]p̄us credunt. τ in tpe tēptatiōis recedunt. Sp̄s aūt sctūs aduenīes in aīa: fortificat τ [r]oborat eā in bonū. Vn̄ B. petr⁹ p⁹ receptio[n]ē. s. s. reputauit leue mori p xp̄o. q̄ tn̄ prius [t]n̄ negauerat xp̄m ad vocē ancille. hāc pre[s]eruatiuā facit. s. s. in aīa per donū fortitudi[n]is. Judi. v. Stelle manētes in ordine τ cur[s]u suo: ɔ sysarā pugnauerūt. p h̄ aūt dissolui[t]ur pctm̄ accidie q̄ eneruat vires hoīs. ps. [F]ingit la. in precepto. // Quinto die creauit [d]e⁹ ex aqua τ terra aues τ pisces. ante ad[u]entū. s. s. in aīa cor ad terrena deprimit' per [n]imiū amorē pā. Oculos suos statuerūt de[c]linare in terrā. Sp̄s aūt sctūs aduenīens [i]n aīa eleuat cor a terrenis ad celestia p pm[p]titudinē obediētie mādatoꝝ dei. Job. xxxix. [N]ūq̄d ad p̄ceptū tuuz eleuabit' aq̄la. i. cor nobile [d]octu a. s. s. Hanc pmptitudinez facit. s. s. in [a]īa p donū ɔsilij qd̄ dicit. Uade τ vēde oīa [q̄] habes τ da pauperib⁹: τ veni τ seq̄re me Mat. xix. Per hoc autē dissoluit' pctm̄ aua[r]icie: q̄ est ydoloꝝ seruitus. vbi em̄ sp̄us dn̄i [i]bi libertas. vt d̄r. ij. Cor. iij. // Sexto die cre[a]uit deus hoīem ad imaginē τ silitudinem [s]uā. Ante aduentū. s. s. in aīa nihil hō cogi[t]at: nec capit nisi imundiciā luxurie. vt pz in [d]iu. mundi. Gen̄. vij. Ois q̄ppe caro corru[perat] viā suā corā dn̄o. Sp̄s aūt sctūs adue[n]iens in aīa eleuat ipam ad ɔtēplationē ce[lest]ioꝝ p donuz intellect⁹. q: sp̄us oīa scrutat' etiā pfunda dei. i. Cor. ij. p h̄ autē dissoluit' pctm̄ luxurie. Job. xxxiiij. Si dixerit ad deū cor suū. sp̄uz illius τ flatū ad se trahet. τ defi[ci]et oīs caro. i. carnalitas. // Septimo die re[q]uieuit de⁹ ab oī ope qd̄ patrarat. Hec em̄ est ɔsummatio post laborē dierū. An̄ aduē[n]tum. s. s. in aīa. nō sapiūt ei bona celestia. cū hēat palatū τ gustū infectū. Phil'. iij. Quoꝝ de⁹ vēter est. τ g̃lia in ɔfusiōe eoꝝ. Sp̄s aūt sctūs aduenīēs in aīa vocat eā ad q̄etē diui[n]e ɔtēplatiōis. Apoc. xiiij. Amodo iaz dic[i]t sp̄ūsctūs: vt req̄escāt in laborib⁹ suis. τ h̄ p donū sapie q̊ p̄gustat' cena eterne btitudis Eccl. xxiiij. Sp̄s me⁹ sup mel dulcis. per hoc autem dissoluitur peccatum gule. Gregori⁹ Gustato spiritu desipit oīs caro.

Decimoquīto sp̄ūsctūs

docebit vos penitētes. Sex vob necessaria ad iustificationē. Primo ɔsolationē. iō d̄r Joh. xiiij. Paraclitus qd̄ idē est q̄ ɔsolator Esa. lxi. Sp̄s dn̄i sup me τc. vt ponerē cōso[la]tionē lugentib⁹ syon. Greg. Consolator sp̄ūs d̄r. q̄ de pctī ppetratiōe merentib⁹. dū spē venie pparat ab afflictione tristicie mē[n]tē leuat. Secūdo viuificationē. iō d̄r sp̄ūs q: sp̄ūs est q̄ viuificat. s. pctōres penitentes Tertio sanctificationē. iō d̄r sctūs q: scti[fi]ficat τ mūdat. Vn̄ sanctus. i. mūdus. psal'. Fluminis impetus. i. abundans g̃ra. s. s. leti[fi]ficat ciuitatē dei. i. eccl'iaz dei. Quarto dile[c]tionez. iō d̄r. quē mittet pr̄. Dicit' em̄ pr̄ q: naturaliter diligit nos. Joh. xvij. Ipe em̄ pr̄ amat vos. Si ipse est pr̄ τ nos filij. Sed in[t]er filios eiusdē pr̄is: dz eē natural' dilectio. Quinto saluationē. ideo d̄r. In noīe meo qd̄ est iesus. i. saluator: q: ī noīe saluti pr̄ mi[s]it sp̄m ad saluādas gētes. Mat. ij. Ipe em̄ s. f. p. suum. Sexto instructionē. ideo d̄r ille vos docebit oīa. q: eramus ignari ei⁹ p qd̄ poteramus saluari. Missus est g̊ s. s. q̄ nos doceat oīa. hic per g̃ram τc. Amen.

In festo sctissime trinitat̄. Sermo. xxxv.

S[I] dixero vobis ce[lestia] lestia credet̄. Job iij. τ in euā[n]gelio p̄ntis solēnitatis. Btūs Bern̄. in sermo. de trinitate dicit sic. Inq̄rē de trinitate pu'rsa curiositas ē. Credē τ te[n]ere sic scta eccl'ia tenet: fides τ securitas ē.

Uidere aũt eã sicuti est: pfecta ꝛ summa fe
licitas est. hec ille. Sꝫ q̃ talẽ moueo q̄ō
nem verũ explicite credere misteriũ trinitat̃
sit ad salutẽ maxime necessitatis. ad istã q̄ō
nem rñdent duo doctores noui testi. Pri
mus est. B. Aug᷒. li. i. de trini. dicẽs sic. Ubi
querit᷑ vnitas trinitatis. ꝛ trinitas vnitat̃
pr̃is ꝛ. f. ꝛ. s. s. nec piculosius alicubi erratur
nec laboriosius aliq̃d q̄rit᷑: nec fructuosius a
liq̃d inuenit᷑. hec ille. Secũdus ẽ sctũs tho.
secũda scđe. q. ij. arti. viij. dicẽs sic. Misteri
um xp̃i explicite credi nõ põt sine fide trini
tat̃ q: in misterio xp̃i h ɔtinet᷑ ꝙ fili᷒ dei car
nẽ assumpserit: ꝛ ꝙ p gr̃am. s. s. mũdũ reno
uauerit. ꝛ iterũ ꝙ de. s. s. ɔceptus fuerit. ꝛ iõ
eo modo q̊ misteriũ xp̃i ante xp̃m fuit q̃dẽ
a maiorib᷒ explicite creditũ. Implicite autẽ
ꝛ quasi obũbrate a minorib᷒: ita etiã ꝛ mi
steriũ trinitatis. ꝛ iõ etiã post tp̃s gr̃e diuul
gate: tenent᷑ oẽs ad explicite credendũ mi
steriuꝫ trinitatis. ꝛ oẽs q̊ renascunt᷑ in xp̃o
hoc adipiscunt᷑ p inuocationẽ trinitat̃. ₰m
illud Mat. vlti. Euntes docete oẽs gentes
baptizãtes eos ĩ noĩe pr̃is ꝛ. f. ꝛ. s. s. hec tho.
vbi ponit quattuor ɔclusiones. Prima cõ
clusio deũ cognoscẽ possumus rõne natura-
li suggerẽte. pꝫ q: vt dicit pͥma pte. q. xij. arti.
xij. Creature sensibiles sunt effect᷒ a cã de-
pendẽtes: iõ ex eis in hoc perduci possum᷒:
vt cognoscamus de deo an est: ꝛ vt cognosca
mus de ipso ea q̃ necesse est ei cõuenire ₰m
ꝙ est pͥma oĩm cã excedẽs oĩa sua causata.
Unñ cognoscimus de ipso habitudineꝫ ipsi᷒
ad creaturas. s. ꝙ est oĩm cã: ꝛ differentiam
creaturarũ ab ipo. s. ꝙ ipse nõ est aliq̃d eoꝝ
que ab ipso causant᷑: ꝛ ꝙ hec nõ remouent᷑
ab ipso ꝓpter eius defectũ: ſꝫ q: superexcedit.
Ro. i. Qđ notũ est dei: manifestũ est illis. ꝛ
Aug᷒. lib. retractationũ dicit. Nõ approbo
qđ in orone dixi. Deus q̃ non mũdos scire
verũ noluisti. Rñderi etiã põt multos etiã
non mundos. multa vera scire. s. p rõnẽ na-
turalẽ. hec tho. Secũda ɔclusio deũ pfecti᷒
cognoscẽ possumus. s. ꝑ gr̃am influẽte. pꝫ
q: vt dicit pͥma pte. q. xij. arti. xiij. Licet per
reuelationẽ gr̃e in hac vita nõ cognoscam᷒
de deo q̃d sit: ꝛ sic ei quasi ignoto ɔiũgimur.
sicut dicit Dyoñ. lib. de mistica theologia.
Qđ ille q̃ melius deo vnit᷑ in hac vita. vnit᷑
ei sicut oĩno ignoto. tñ plenius ipsiuꝫ cogno
scimus: inquãtũ plures ꝛ excellẽtiores effe-
ctus eius nobis demonstrant᷑. q: interdum
alique res sensibiles formant᷑ diuinit᷒. aut
etiã voces ad aliquid diuinũ exprimenduꝫ
sicut in baptismo visus est s. s. in specie colũ
be: ꝛ vox pr̃is audita est. Hic est filius me᷒
dilectus. etiã inquantũ ei aliqua attribuunt᷑
ex reuelatiõe diuina ad q̃ rõ naturalis non
ptingit: vt deũ esse trinũ ꝛ vnuꝫ. ₰m illud. i.
Cor. ij. Nobis reuelauit deus p. s. illa seꝫ q̃
nemo pͥncipum hui᷒ seculi nouit i p̃hoꝝ. vt
glo. exponit. Tertia ɔclusio. ante xp̃i aduẽ
tum fides trinitatis erat occulta in fide ma-
ioꝝ: voluntate rõni p̃cipiente. pꝫ. q: vt dicit
tho secunda scđe. q. ij. artic. vi. Explicatio cre
dendoꝝ fit p reuelationẽ diuinã. Credibilia
eñi naturalẽ rõneꝫ excedũt. Reuelatio aũt
diuina ordine quodã ꝑuenit ad inferiores
p superiores. sicut ad hoĩes p angelos. ꝛ ad
inferiores angelos per supiores. vt pꝫ per
Dyoñ in cele. hierarchia. Et iõ pari rõne ex
plicatio fidei oꝫ ꝙ perueniat ad inferiores
hoĩes p superiores. ₰m ꝙ dr̃ Job i. Boues
arabãt ꝛ asine pascebant᷑ iuxta eos q: vide
licet minores q̃ significant᷑ p asinas debent
in credendis adherere maiorib᷒. q̃ p boues
significant᷑. vt Greg. exponit. ij. moral. hec
tho. Quarta ɔclusio. post xp̃i aduentũ ma
nifestata est fides trinitatis mũdo p aplos
deo efficiente. pꝫ q: vt dicit secũda scđe. q. ij.
arti. ij. Intellectus credentis aliq̃n ɔuincit᷑
ad hoc ꝙ iudicet esse credendũ his q̃ dicun
tur. licet nõ ɔuincat᷑ p euidentiaꝫ rei. sicut si
aliq̃s ꝓpheta prenũciaret in sermone dñi a
liquid futurũ. ꝛ adhiberet signũ: mortuum
suscitando: ex hoc signo cõuinceret᷑ intelle-
ctus videntis vt cognosceret manifeste hoc
dici a deo: q̃ non mentit᷑. licet illud futurum
qđ predicit᷑ in se euidens nõ esset. vñ rõ fi-
dei nõ tolleret᷑. ideo fides xp̃i in fidelib᷒ lau
dat᷑. q̃a vident multa manifesta indicia: ex
quibus percipiunt doctrinã ecclie esse a deo
q̄uis ipsi res ipsas quas ecclesia docet nõ
videant. puta deuꝫ esse trinũ ꝛ vnũ. ꝛ aliq̃d
hmõi. Unde dñs dicit Joh xvij. Pater ma
nifestaui nomen tuũ hominibus quos dedi
sti mihi. qđ exponens Aug᷒. dicit. Non il
lud nomen tuũ quo vocaris de᷒: sed illud q̊
vocaris pater meus. hoc nomen eis prius
occultuꝫ: nũc manifestaui eis. Ille eñi q̊ hoc
credit: habet sufficiens inductiuuꝫ ad creden
duꝫ. Inducit᷑ eñi auctoritate diuine scriptu
re miraculis confirmate. Et qđ plus est in
teriori instinctu dei inuantis. Ideo dicitur.
Si dixero vobis celestia credetis.

Appropriatorum credetis.
Angelorum: credetis.
Celorum: credetis.
Elementorum: credetis.
Patriarcharum: credetis.
Prophetarum: credetis.
Scientiarum: credetis.
Creaturarum: credetis.
Apostolorum: credetis.
Miraculorum: credetis.
Paganorum: credetis.
Virtuosorum: credetis.

Primo si dixero vobis ce

lestia scē trinitatis declarata signis appropriatorum credetis. Sciendū q ad manifestationē fidei cōueniens fuit essentialia attributa psonis diuinis appropriari. Licet em̄ trinitas psonarū demōstratiue pbari non possit: cōtingit tn̄ vt p aliqua magis manifesta declaref. Essentialia autē attributa sunt nobis manifesta magis q ppria psonarū. qꝛ ex creaturis a qbus cognitionē accipim⁹ possumus p certitudinē deuenire in cognitionē essentialiū attributorum: nō aūt in cognitionē psonaliū pprietatū. Intellectus autē noster q ex creaturis in dei cognitionē manuducif. oportet q deū ɔsideret sm modū quē a creaturis assumit. In cōsideratōe autem creature: quattuor nobis ɔsideranda p ordinē ɔcurrūt. Primo cōsideraf res ipsa absolute inquantū est ens quoddā ⁊ sic si ɔsideref deus absolute sm esse suū. sic sumitur appropriatio Hylarij. ij. de trini. dicētis Eternitas est in patre. species in imagine. vsus in munere. sm quā eternitas appropriatur patri. species filio. vsus spūiscō. Eternitas em̄ inquantū signat nō esse pncipiatū similitudinē hꝫ cū pprio patris. q est principiū: nō de pncipio Species aūt siue pulchritudo: similitudinē habet cū pprijs filij. naꝫ ad pulchritudinē tria reqrunf. Primo qdē integritas siue perfectio. que em̄ diminuta sunt ex hoc ipso turpia sunt. ⁊ sm hoc habꝫ similitudinē cū pprio filij inquantū est filius habens in se naturā patris vere ⁊ pfecte Secūdo debita pportio siue ɔsonantia mēbrorum ⁊ sic cōuenit cū pprio filij. inquantuꝫ est imago expressa pris Vn̄ videm⁹ q qn̄ imago pfecte repn̄tat rē: q̄uis turpē dr esse pulcra Tertio claritas. ⁊ sic ɔuenit cū pprio filij in q̄tū ē vbū. qd q dē est lux ⁊ splēdor intellect⁹. vt dic Damas. Vsus aūt hꝫ silitudinē cū pprijo s. s. Nā vsus q pr ⁊ filius se inuicē fruūtur ɔuenit cū pprio spūsscti in q̄tum est amor. Vsus vo q nos fruimur deo ɔuenit cū pprio. s. s. inquātū est donū. Secūdo cōsideraf res inquantū est vna: ⁊ sic si cōsideref de⁹ in q̄tum est vn⁹. sic sumif appropriatio. Aug. i. de doctrina xpiana dicētis. In pre est vnitas. in filio eqlitas. in spūscō vnitatꝭ eqlitatisqꝫ ɔcordia. Nam vnitas dr absolute. nō presupponēs aliqd aliud. ⁊ iō patri appropriaf. q nō presupponit aliquā personā cū sit pncipiū: nō de pncipio. Equalitas aūt importat vnitatē in respectu ad alterū. Nam equale est qd hꝫ vnā quātitateꝫ cū alio. ⁊ iō equalitas appropriaf filio: q est pncipipiū de pncipio. Cōnexio aūt iportat vnitatē aliquorum duorum. Vn̄ appropriaf spūiscō in q̄tum est a duob⁹. Tertio ɔsideraf res in q̄tū inest ei virt⁹ ad operandū ⁊ sic si ɔsideref deus inquātū est in eo vtus ad operandū. sic sumif appropriatio Aug. dicēt. In patre est potētia: in filio sapiā: in spūscō bonitas Potentia em̄ hꝫ rōnem pncipij. ⁊ sic hꝫ similitudinē cuꝫ patre celesti q est pncipiū totius deitatis. Sapientia habet similitudinē cū filio celesti inquantū est verbuꝫ qd nihil aliud est nisi ɔceptus sapiētie. Bonitas aūt cū sit rō ⁊ obiectum amoris hꝫ similitudinē cū spūscō vel dono q est amor.

Quarto cōsideratur res sm habitudinem quā habet ad pducta ⁊ sic si consideraf deus in habitudine ad suos effectus: sumitur appropriatio Aug. libro de trini dicentis. Non confuse accipiendum est qd dicit apostolus. Ex ipso ⁊ per ipsum. ⁊ in ipso. Ex ipso dicens propter patrem per ipsum pter filium. in ipso propter spiritumsanctuꝫ. Inquantū em̄ hec prepositio ex: importat habitudinem cause efficientis: que quidem competit deo ratione sue potentie actiue. sic appropriatur patri sicut ⁊ potentia. Inquantū em̄ hec pposítio p: designat habitudineꝫ forme per quā agens operaf. Sicut dicim⁹ q artifex operaf p artē: sic appropriaf filio q est ars ⁊ sapiā. put vero res cōtinentur a deo inquantū deus sua bonitate eas inesse conseruat ⁊ gubernat ad finem conuenientem adducendo Sic ly in ipso appropriaf spūisancto sicut ⁊ bonitas.

Secundo si dixero vobis

celestia Angelorum in qbus relucet imago trinitatis credetis. Nam quantū ad id inq cōs

fiderat rõ imaginis: qđ est natura intellectu
alis. imago dei pfecte est in angelis. ſm illđ
Ezech. xxviij. Tu signaculũ similitudis. ple
nus sapia. pfect⁹ decore. in delitijs padisi dei
fuisti. Imago aũt trinitatis ẽ in angelis q̃tũ
ad quattuor. Primo q̃tum ad distinctiõez
hierarchiarũ. In angelis em̃ tres hierarchie
distinguũtur. Nã superiores angeli hñt vniũ
saliorẽ cognitionẽ v̾itatis q̃ inferiores. Hec
aũt vl̾is acceptio cognitõis ſm triplicẽ gra
dum in angelis põt distingui. possunt em̃ rõ
nes rerũ de q̃bus angeli illuminant̃ ꝯsidera
ri triplicit̃. Primo ſm q̃ pcedũt a pncipio
vl̾i qđ est de⁹. ⁊ iste mod⁹ ꝯuenit pme hierar
chie: q̃ imediate ad deũ extẽdit̃: ⁊ in vestibul̾
dei collocat̃. vt Dyo. dic̃. iiij. c. cele. hierarchie.
Secũdo put hui⁹ rõnes dependẽt ab vl̾ib⁹
causis creatis. q̃ iam aliquo mõ multiplican
tur. ⁊ hic mod⁹ cõuenit scđe hierarchie. Ter
tio ſm q̃ hui⁹ rõnes applicant̃ singulis reb⁹
⁊ put dependẽt a pprijs causis. et hic mod⁹
cõuenit infime hierarchie. Secũdo quantũ
ad distinctionẽ ordinuz. Nam ipa rõ hierar
chie reqrit ordinũ diuersitatẽ. q̃ q̃dem diuer
sitas ordinũ ſm diuersa officia ⁊ act⁹ cõside
rantur. Sicut in vna ciuitate sunt diuersi or
dines ſm diuersos actus. In ciuitatib⁹ em̃
triplex ordo hoim inuenit̃. Quidã em̃ sũt su
premi: vt optimates. Quidã infimi: vt vilis
pplus. Quidã medij: vt pplus honorabilis.
Sic ⁊ in q̃libet hierarchia angelica ordies di
stingunt̃ ſm diuersos act⁹ ⁊ officia. Et ppt̃
hoc Dyo. vi. ca. cele. hierarchie ponit tres or
dines in q̃libet hierarchia. Tertio q̃tuz ad
distinctionẽ in eodẽ ordine. Licet em̃ omẽs
angeli vni⁹ ordinis sint aliq̃ mõ equales quã
tum ad cõmunem similitudinẽ: ſm quã ꝯsti
tuũtur in vno ordine: tñ simplicit̃ nõ sunt eq̃
les. Unde Dyo. dicit. iiij. ca. cele. hierarchie.
Q2 in vno ⁊ eodẽ ordine angeloꝝ est accipe
pmos: medios ⁊ infimos. Quarto ſm di
stinctionẽ actuũ. Nã vt Dyo. dicit. viij. ca. ce
le. hierarchie. Angeli scđe hierarchie purgan
tur. illuminantur et perficiũtur per angelos
prime hierarchie.

Tertio si dixero vobis ce

lestia celoꝝ in quibus relucet vestigiũ trinita
tis credetis. Naz celũ dicit̃ quattuor modis
in scripturis: in quibus sanctissima trinitas
relucet. Primo em̃ dicit̃ celũ pprie ⁊ natu
raliter: ⁊ sic dicit̃ celũ corpus aliqđ sublime ⁊
luminosum actu vel potentia; ⁊ incorruptibi
le p naturam. Et ſm hoc ponũtur tres celi.
Primũ totaliter lucidũ: qđ vocat̃ empireũ.
Secũdum totaliter dyaphanũ: qđ vocatur
celũ cristallinũ. Tertium partim dyaphanuz
⁊ partim lucidũ actu: qđ vocat̃ celũ sydereũ:
⁊ diuidit̃ in octo speras. s. sperã stellarũ fixa
rum. ⁊ vij. speras planetarũ. Secũdo dicit̃
celum p pticipationez alicui⁹ pprietatis cor
poris celestis. s. sublimitatis ⁊ luminositatis
actu vel potentia. ⁊ sic totũ istud spaciũ quod
est ab aq̃s vsq̃ ad orbez lune. Damas. ponit
vnũ celũ. noĩans ipsum celũ aereuz: ⁊ sic ſm
eũ sunt tres celi: aereũ sydereũ. ⁊ empireum.
de quo intelligit̃: qđ aplus legitur rapt⁹ vsq̃
ad tertiũ celũ. Tertio dicit̃ celũ aliqđ spũa
le bonũ: in quo est scõꝝ beatifica remunera
tio. Unde Luce. vi. dicit̃. Merces vr̃a mul
ta est in celis. vt Augu. exponit. ⁊ sic ſm euz
sunt tres celi. ppter tres dotes aĩe. Prima ẽ
visio q̃ succedit fidei. Secũda est cõprehẽsio
q̃ respondet spei. Tertia est fruitio que cõne
ctitur charitati. Nõ em̃ apud nos: oĩe qđ vi
det̃ iam tenet̃ vl̾ habet̃. quia vident̃ interdũ
distantia: vel q̃ nõ sunt in potestate nostra.
Neq̃ iterũ omibus q̃ habemus fruimur. q2
vel nõ delectamur in eis: vel q2 nõ sunt vlti
mus finis nostri desiderij. vt nr̃m desideriuz
impleant. ⁊ quietent. Sed hec tria hñt beati
in deo; quia ⁊ vidẽt ipm̃: ⁊ videndo tenẽt si
bi p̃sentem: in ptãte hñtes semp eũ videre ⁊
tenentes fruũtur: sicut vltimo fine desideriuz
implente. Quarto dicit̃ celũ aliqđ gen⁹ sup
naturalis visionis ſm ordinẽ potentiarũ co
gnoscitiuarũ: vt pmuz celũ dicat̃ visio super
mundana corporalis q̃ fit p sensum: sicut vi
sa est manus scribentis in pariete, Danie. v.
Scđm autẽ celum fit visio imaginaria. puta
quã vidit Esaias. ⁊ Johãnes in Apocalipsi.
Tertiũ vero celũ dicat̃ visio intellectualis: q̃
angeli ⁊ scẽ aĩe fruũtur dei cõtemplatiõe. de
q̃bus exponit Aug. xij. sup Geñ. ad litterã.
Q2 paul⁹ est raptus vsq̃ ad tertiũ celuz ⁊c̃.

Quarto si dixero vobis

celestia elementoꝝ. in q̃bus splendet signũ
sanctissime trinitatis credetis. Sũt em̃ quat
tuor elementa: velut pncipia rerũ corruptibi
lium: in q̃bus imp̃ssum est signũ scẽ trinita
tis. Primũ elementũ est ignis: in q̃ quidẽ ẽ
spẽs ignis splẽdor ⁊ calor. Splẽdor ab igne
nascit̃. Calor ab igne ⁊ splẽdore gñat̃. Unde
dic̃ Aug. splẽdor ẽ de igne. calor v̾o de vtroq̃
⁊ tñ coeua sunt. Da mihi ignẽ sine calore et

splendore: ⁊ credam patrē sine filio: ⁊ spūsā-
cto. Secūdum elementū est aer: in quo sā-
ctissima trinitas mirabilia opata est. Nā pa-
ter in voce ꝑtestāte manifestatꝰ sup xp̄m ba-
ptizatū. tanꝙ actor vocis: vel loquēs p voce
⁊ quia ꝓpriū est patri ꝓducere verbū. qđ est
dicere vel loqui. iō cōuenientissime pater per
vocē manifestatꝰ est. qđ signat vbū. Vñ ⁊ ip
sa vox a patre emissa filiationē vbi ꝑtestatꝰ
Math. iij. Ecce vox de celis dicēs. Hic est fi-
lius meꝰ dilectus. Filiꝰ etiā in sua passiōe no-
luit pati sub tecto: nec ī tēplo iudaico: ne pu-
taretꝰ p vna tm̄ plebe oblatꝰ: sed in aere cōi:
vt sacrificiū esset cōe: qđ cōis est purificatio.
Etiā ascendēs in celū p aera trāsiuit: vt per
sacrā ascensionē sui corpis mūdaretꝰ aeris in
fectio. Sp̄s aūt scūs datꝰ est apostolis ī spe-
cie flatus ⁊ aeris. Joh. xx. Insufflauit ⁊ dixit
Accipite spm̄ sanctū. Tertiuȝ elementū est
aqua: in qua trinitatē psonarū ondit. Dyo.
li. de diui. no. Pater em̄ est instar fontis. Fi-
lius instar riui a fonte ꝓcedentis. Spūssan-
ctus instar stagni a fonte ⁊ riuo emanantis.
Et sicut fōs generat riuū: sic pater gñat filiū.
Fons ⁊ riuus faciūt stagnū. q̄ pater ⁊ filiꝰ
spirāt spm̄ sanctū. Fons a nullo ꝓcedit: q̄ pr̄
a nullo existit. Et tñ in fonte: riuo: ⁊ stagno: ē
eadē aqua. quia in patre ⁊ filio ⁊ spūsancto:
est eadē substantia. Quartuȝ elementū est
terra: in qua demonstrata est psonarū trini-
tas. ex hoc qđ dȝ. ij. Joh. pmo. Tres sunt q̄
testimoniū dant in terra. Spūs: aqua: ⁊ san-
guis. Nā ex latere xp̄i fluit aq̄ ad nos abluē-
dum: p sacramentū baptismi. sanguis autē
ad redimendū. spūs aūt positus est a xp̄o ad
eos pr̄i recōciliādū q̄ testātꝰ trinitatē psoaꝝ.

Quito si dixero vobis celestia Patriarcharū

in q̄bus figurata est tri-
nitas psonarum. credetis. Adam credidit
mysteriū trinitatis: quia sic fuit creatꝰ ⁊ insti
tutus a deo vt haberet sciam oīm ad instru-
ctionem ⁊ gubernationē gñis humani. Ad
gubernationē aūt vite ꝓprie ⁊ alioꝝ: nō solū
req̄ritur cognitio eoꝝ q̄ naturaliter sciri pñt.
Sȝ etiā cognitio eoꝝ q̄ rōneȝ naturalē exce-
dūt. eo ꝙ vita hoīs ordinatꝰ ad quendā finē
supnaturalem: sicut nobis ad gubernationē
vite nr̄e necessariū est cognoscere q̄ fidei sūt
Vñ ⁊ de his supnaturalibꝰ pmus homo tā-
tam cognitioneȝ accepit: quāta erat necessa-
ria ad gubernationē vite humane ſm statuȝ
illū. Unde vidit deum in tribus psonis in ra
ptu quādo deus īmisit soporē in Adā. Gen.
ij. Noe credidit mysteriū trinitatis: qñ in ar-
cha saluatus est. i. in celesti glia. cū tribus fi-
lijs. i. cū fide sancte trinitatis. Abrahā credi-
dit mysteriū trinitatis: in tribꝰ viris descendē
tibus p viā. Nam tres vidit ⁊ vnū adorauit.
vt dȝ Gen. xviij. Isaac credidit mysteriū
trinitatis. qñ fodit tres puteos. vt dȝ Gen.
xxvj. Jacob credidit mysteriū trinitatis: qñ
vidit schalam triū graduū. Gen. xxviij. Jo-
seph credidit mysteriū trinitatis: qñ vidit tres
palmites in vna vite. Gen. xl. Moyses cre-
didit mysteriū trinitatis: qñ tres solēnitates
pcipuas instituit. ad q̄s cōueire debebāt oēs
iudei. Exo. xxiij. etiam Exo. v. dixit. Deus he
breoꝝ vocauit nos vt camꝰ viā triū dierū in
solitudine. i. vt p fidē trinitatis ei in hac vita
in qua peregrini sumꝰ fideliter seruiamus. q̄
sic ad salutem perueniumus.

Sexto si dixero vobis celestia Prophetarū

q̄ spū ꝓphetico mysteriuȝ
sancte trinitatis cognouerūt ⁊ vobis annun
ciauerunt credet. David in ps. dixit. Verbo
dñi celi firmati sunt. ⁊ spū oris eiꝰ oīs virtus
eoꝝ. Per dñm intelligens patrē. q̄ ipse iuo-
cabit me. pater meꝰ es tu. Per verbū intelli-
gens filiū. dñs dixit ad me: filius meꝰ es tu.
Per spm̄ intelligēs spm̄ sanctuȝ. q̄ spm̄ scm̄
tuū ne auferas a me. Salomon ꝓuerbi. xxx.
Tria sunt mihi difficilia: quia trinitatē ī vni
tate impfecte cognouit. Esaias. vi. dixit. Se-
raphin clamant ⁊ dicūt: Scūs. scūs. sanctꝰ:
dñs deꝰ exercituū. plena est oīs terra maiesta
te eiꝰ. Cū em̄ ter dicit scūs ondit trinitatē p
sonarū. Cū semel dicit. dñs deus: ondit vnita
tem essentie. Jeremias. i. e. dicit. A. a. a. dñe
deꝰ. Cum tertio dicit. a. designat trinitatē pso
narum. qđ aūt singulariter dicit: dñe deꝰ: ostē
dit vnitatē essentie. Dañ. iij. dicit. ꝙ appatue
runt tres digiti q̄si manꝰ hoīs scribētis. appē
dit. numerauit. diuisit. Manꝰ ista est deꝰ qui
oīa creat. in qua manu sunt tres digiti. i. tres
psone. de q̄bus dȝ Esa. xl. Quis appēdit tri-
bus digitis molē terre. Quāuis q̄ isti tres di
giti hēant appēdere. numerare ⁊ diuidere. ta
mē pater p suā potentiā oīa appēdit. i. omia
portat ⁊ custodit. Filius p suā sapiāȝ oīa nu-
merat. i. cognoscit ⁊ inuestigat. Spūssanctꝰ p
suā bōitatē oīa diuidit. i. dōa sua oībꝰ tribuit.

Septimo si dixero vobis

celestia sciaruȝ: expimentiū scissimā trinitatē

credetis. Grāmatica enī q̄ est sciā recte loquendi recteq̄ scribēdi exp̄mit hāc trinitatē. Cū inter oēs ptes orōnis declinabiles: non nisi tres psonas assumit. s. p̄mā de se loquentem. hec significat patrē: ⁊ scdam ad quā prima loqtur. ⁊ h̄ significat filiū: ⁊ tertiā de q̄ prima loqtur ad scdam. ⁊ h̄ significat spm̄scm̄. Etiā in noīe nō nisi tres articlos distinguit. etiā in nūero triplicē numerū statuit. s. singularē, dualē. ⁊ p̄lalem. Rhetorica q̄ est bn̄ dicendi sciā ad psuadendum iusta ⁊ bona hāc trinitatē exponit: cū tria gn̄a causaꝝ assumit scꝫ deliberatiuū. demōstratiuū. iudiciale. Eiꝰ enī suasio tribꝰ locis diuidit̄. s. honesto, vtili, possibili. eiꝰ etiā laudis ordo tribꝰ tpibꝰ cōprehendit̄. s. ante ip̄m i ip̄o, pꝰ ip̄m. Dyalectica q̄ est rōnalis sciā atq̄ argumētatiua hāc trinitatē exp̄mit. cū in syllogismo tres termios assumit. tres ꝑpōnes cōstituit. q̄s p tres figuras ordinat ⁊ distinguit. Philosophia q̄ est rerum humanarū cognitio bn̄ viuēdi rōni piuncta. hāc trinitatē exp̄mit. cū se in tres spēs diuidit. s. in naturalē siue phisicā q̄ rerū naturas disserit. i ethicā siue moralē. q̄ mores hoīm disq̄rit in rōnalem siue logicā: q̄ in naturalibꝰ ⁊ moralibꝰ veritatē inq̄rit. Rerū naturas deꝰ pater condidit. Mores hoīm deꝰ filius instituit. Veritatē oīum rerū atq̄ cognitionē deus spūssanctus edocuit. Arithmetica q̄ est disciplina numeroꝝ. hanc trinitatē exprimit. cū numero ternario vtit̄ q̄ est in diuinis psonis. nō aūt ꝑut vtit̄ noīe triplicitatis q̄ est spēs ꝑportiōis inequalis. Sicut pꝫ p Boetiū in arithmetica. vn̄ in diuinis psonis nō est triplicitas, s̄ trinitas. Cū enī dicimꝰ trinitatē in vnitate nō ponimus numerū in vnitate essentie. quasi sit ter vna. Sed psonas numeratas ponimꝰ in vnitate nature. Sicut supposita alicuiꝰ nature dicūt̄ esse vnū in illa natura. Ecōuerso aūt dicimꝰ vnitatē in trinitate: sicut natura dicit̄ esse vna in suis suppositis. Geometria q̄ mēsuras dimēsionesq̄ cōplectitur. hanc trinitatē exp̄mit. cum equalitatē inter diuinas psonas transsumit. Vn̄ hylarius li. de synodis dicit. Tolle corporum infirmitates tolle ꝯceptus mulierū. tolle dolores ⁊ oēm humanā necessitatē oīs filius s̄m naturalē natiuitatē eq̄litas p̄ris est. q̄ est initiū similitudo nature. Et Athanasius dicit Tres psone sibi sunt coeq̄les, nō et eq̄litas dicit dimensiuā quātitatem. sed diuine nature vnitatē. que vno numero est in psonis diuinis. Musica q̄ in carminibus canticisq̄ꝫ cōsistit. hanc trinitatē exprimit. cum in tres partes se distribuit. s. armonicā q̄ sonos acutos ⁊ g̃ues ac mediocres decernit. ⁊ rithmicam q̄ in cursu verboꝝ an benesonus an male cohereat requirit. ⁊ metricā que mensuras diuersorum metroꝝ ꝓbabili rōne cognoscit. Astronomica q̄ de mundo tractat. hāc trinitatē exprimit. cū de celo: mari: ac terra insolita plura dicit. Job aūt. xi. dicit̄. Excelsior celo est. ⁊ quid facies: ꝓfundior iferno. ⁊ vn̄ cognosces. longior terra mēsura eiꝰ. ⁊ latior mari. Per altitudinē designat̄ potētia virtutis eius sup oīa q̄ appropriat̄ patri. Per ꝓfunditatem virtus eius ad cognoscendū occulta p sapiam: q̄ appropriat̄ filio. Per latitudinem affectus dilectiōis ad omia p charitatem ⁊ amorē: q̄ appropriat̄ spirituisancto.

Medicina q̄ corporis vel tuet̄ vel restaurat salutē. hanc trinitatē exprimit. cū morboꝝ curationē tribus generibꝰ diuidit. s. farmatiuā: quā latini medicatiuā vocant. Cyrurgiā: quā latini manuū opationē appellāt. Dietā quā latini regulā nūcupant. Hec genera curatōis habuit xp̄s in humanis corporibus. de p̄mo dicit̄ Luce. iiij. Quotquot eū tangebāt salui fiebāt. Exemplum de hoīe hn̄te. xxx. annos i infirmitate. de scdo patꝫ in ceco nato qz lutū fecit ex sputo. Joh. ix. de tertio dicit̄ Math. ix. Euntes discite quid est misericordiā volo ⁊c. Sed hec opa xp̄us faciebat in noīe p̄ris sui. Vn̄ dicit Joh. v. Opa q̄ ego facio in nomine patris mei ipsa testimoniū ꝑhibent de me. etiā virtute spūssancti. Esa. xi. Spūs dn̄i sup me eo q̄ vnxerit me ⁊c. Vt mederer cōtritos corde. ⁊ Lu. xi. In spū dei eijcio demōia

Octauo si dixero vobis celestia creaturarū: in q̄bus relucet vestigiū trinitatis diuinarū psonarū crederis. Vn̄ Augu. vi de trini. dicit. Q vestigiuꝫ trinitatis in creaturis apparet. Nā in oībus creaturis inuenit̄ representatio trinitatis p modū vestigij inq̄ntum in qualibet creatura inueniūtur aliqua q̄ necesse est reducere in diuinas psonas sicut in cām. hoc oūt vestigiū inuenit̄ q̄druplicitet. Primo s̄m q̄ dicit Augu. li. v. de tri. Vestigiū trinitatꝭ inuenit̄ in vnaq̄q̄ꝫ re creata. s̄m q̄ vnū aliquid est: ⁊ s̄m q̄ aliqua specie format̄: ⁊ s̄m q̄ quendā ordinē tenet. Quelibet enī creatura subsistit in suo esse: et habet formā p quam determinat̄ ad speciē: ⁊ habet ordinem i aliquid aliud. Scdm ergo q̄ est quedam substantia creata representat

causam ꝛ ꝓ̃ncipium. ꝛ sic demõstrat personã patris. qui est principium. non de principio. Scd̃m aũt ꝙ h̃z quandã formaz ꝛ spẽm rep̃sentat verbum. scd̃m ꝙ forma artificiati ẽ ex conceptione artificis. Scd̃m aũt ꝙ habet ordinez representat spiritũsanctũ qui est amor qnia ordo effectus ad aliq̃d alterũ est ex voluntate creantis. Secũdo penes illud quod ponitur Sapien. xi. Omnia in numero pondere ꝛ mensura cõstituisti dñe. Nam mensura refertur ad substantiã rei limitatã suis ꝓ̃ncipijs numer⁹ ad speciem. pond⁹ ad ordinẽ. Tertio penes illud qd̃ ponit augu. modus species ꝛ ordo. Quarto penes illud qd̃ ponit Augu. li. lxxxiij questionũ. Qd̃ cõstat. qd̃ discernit̃. qd̃ congruit. Constat eñi aliquid per suã substantiã. discernit̃ ꝑ formã ꝯgruit per ordinem. Et li. de trinitate ostendit Augusti. imaginem trinitatis in hoĩe inducens auctoritatẽ. Gene. ꝑ̃mo. Faciam⁹ hoĩem ad imaginem ꝛ similitudinẽ nostrã. Non eñi potuit esse verbũ ad ãgelos quia ipsi creatores nõ sunt. Qd̃ ḡ dicit faciam⁹: ꝛ nr̃az ꝑl̃alitatẽ indicat ꝑsonarũ. qꝛ si nõ esset ibi ꝑl̃alitas ꝑsonis nõ diceret̃ faciam⁹ s̃ faciã nec nostrã. s̃ meã. qd̃ ṽo dicit. ad imaginẽ ꝛ siĺitudinẽ. ꝑtinet ad vnitatẽ substãtie. que si nõ esset ibi nõ diceret̃ ad imaginẽ sed ad imagines. nec ad similitudinẽ sed ad similitudines. In homine eñi mens: notitia eius: ꝛ amor ei⁹: tria quedaz sunt. ecce mens nouit se et amat nõ eñi posset se amare nisi nosceret se. Ipsa aũt mens est quasi parens noticia eius quasi ꝓles. tertius est amor. qui quidẽ ab ipsa mẽte: ꝛ noticia procedit.

Nono si dixero vobis celestia

apostolorũ expresse docentiũ mysteriũ trinitatis, credetis. Math. vlti. dicit̃. Eũtes docete omẽs gentes: baptizantes eos in nomine pa. ꝛ fi. ꝛ spi. san. Marci vlti. dicit̃. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit: salu⁹ erit Luce ꝑ̃mo dicitur. Spũssanctus supueniet in te ꝛ virtus altissimi ob. tibi ꝛc. vsqꝫ fili⁹ dei ꝛc. Joh ꝑ̃mo dicit̃. In ꝓ̃ncipio erat ṽbũ. Et i. Joh. v. Tres sunt q̃ testimoniuz dãt in celo. pater. verbũ. ꝛ spũssanct⁹ ꝛ hi. t. v. sũt. Paulus. ij Cor. xiij: dicit. Gratia dñi nostri Jesu xp̃i ꝛ charitas dei. ꝛ cõmunicatio scti spiritus sit semper cum omnibus vobis.

Decio si dixero vobis celestia

miraculorũ. declarantiũ mysteriũ trinitatis credetis. Unde tribus miraculis declaratur. Primũ ponit magister hystoriarũ scholasticarum. ꝛ Eusebius. ꝙ in natiuitate xp̃i in oriente apparuerunt tres soles. q̃ paulatim sibi appropinquãtes: in vnũ solẽ redacti sunt. per qd̃ significabat̃ ꝙ cognitio vni⁹ dei ꝛ triũ personarũ toti mũdo imminebat. Secunduz miraculũ ponit Eutropius. Cũ eñi quidã sacerdos arrianus quendã baptizaret ꝛ formã trinitatis mutaret: dicẽs. Ego te baptizo in nomĩe patris per filiũ in spiritu sancto. volens ex hoc ostendere ꝙ fili⁹ ꝛ spiritussanctus non essent patri equales. subito aqua disparuit ꝛ baptizandus ad ecclesiam catholicam cõfugit. Tertiũ miraculũ ponit Sigilbertus. Nã circa annos dñi quingẽtos q̃nquagita. cũ intra gallias arriana heresis pullularet: q̃ filiũ ꝛ spm̃sanctuz minores pr̃e affirmat: in vrbe Uasacensi: dum ep̃us eiusdem vrbis missam celebraret. vidit tres guttas clarissimas equalis magnitudinis de celo super altare descendisse que sibi paulatim appropinquãtes. vnã gemmã pulcherrimã effecerunt. quam cum in medio cuiusdaz auree crucis posuissent gemme q̃ ibi erant tantam ei⁹ pulcritudinẽ nõ ferentes subito ceciderunt. Immũdis autẽ hominibus videbatur horribilis ꝛ obscura. Mũdis aũt ꝛ puris delectabilis ꝛ clara multis ĩfirmis ꝓ̃stitit sanitatẽ. ꝛ adorantib⁹ ipsam crucẽ auxit virtutẽ Uñ Richard⁹ lib. i de trini. dicit sic. Utinaz attenderent iudei. vtinã aduerterẽt pagani: cũ quãta cõsciẽtie securitate ꝓ hac fide trinitatis ad diuinũ iudiciũ poterimus accedere. Nonne cũ oĩ̃ni cõfidẽtia deo dicere poterim⁹ Dñe si error est: a teipso decepti sum⁹. Nam hec fides tantis signis ꝛ ꝓdigijs cõfirmata est. que nõ nisi ꝑ te fieri possũt. ꝛ certe a summe sanctitatis viris nobis est tradita. cũ sũma ꝛ autentica attestatione ꝓbata. te ip̃o cooperante ꝛ sermone cõfirmante sequentib⁹ signis. hec ille.

Undecio si dixero vobis

celestia paganorũ ꝓ̃signantium mysterium trinitatis: credetis. Non eñi cognouerũt philosophi mysteriũ diuinarũ ꝑsonarum per ꝓpria: Que sunt. paternitas. filiatio. ꝛ ꝓcessio Scd̃z illud apl̃i. i. Cor. ij Loq̃mur dei sapiaz quã nemo ꝓ̃ncipuz hui⁹ seculi nouit. i. philosophorũ. ſm glo. Cognouerũt tamen quedaz essentialia attributa que appropriantur personis, sicut potentia appropriatur pr̃i: sapiẽ

tia filio bonitas spiritu͂isancto. De quibus
pħis: quattuor sunt ꝑncipales q̄ per hec ap
propriata cognouerūt aliq̄d de misterio tri
nitatis. Aristoteles ꝑmo de celo ⁊ mūdo
dixit. Omne ⁊ totū ponim⁹ sup tria. Per hūc
em̄ numerū adhibuim⁹ nosipsos magnifi-
care deū vnū eminentē ꝓprietatib⁹ eorū q̄
sūt creata. Nō ꝙ intellexerit trinitatē ꝑsona
rū in diuinis. Sed vult dicere ꝙ antiq̄ ter-
nario numero vtebant̄ in sacrificijs ⁊ oro-
nibus ꝓpter quādā ternarij numeri ꝑfectio
nem. Plato etiā in libris suis posuit: ꝙ in
ꝑncipio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū:
⁊ deus erat verbū. ſm qḋ dicit Aug⁹. vij. li.
ꝯfeſ. se in eo legisse, non ſm ꝙ verbū signi
ficat ꝑsonā genitā in diuinis: ſꝫ ſm ꝙ ꝑ ver
bū intelligit̄ rō ydealis rerū. per quā deus
oīa cōdidit: q̄ filio appropriat̄. Magi pha
raonis dicunt̄ defecisse in tertio signo. i. in
noticia tertie ꝑsone. s. spūssancti. vt dicit gl.
Ro. i. ⁊ Exo. viij. qꝛ licet appropriata trib⁹
ꝑsonis cognoscerent, dicunt̄ tn̄ in tertio si-
gno defecisse. i. in cognitōe tertie ꝑsone. qm̄
a bonitate q̄ spūisctō appropriat̄. deuiaue-
runt. dū cognoscētes deū: nō sicut deū glīfi
cauerūt. vt dr̄ Ro. i. Trimegistus etiā di-
xit. Monas gignit monadē: ⁊ in se suū refle
xit ardorē. Nō tn̄ referēdo ad gn̄ationē filij
⁊ ꝓcessionē. s. s. ſꝫ ad ꝓductionē mūdi. Vnō
em̄ deus ꝓduxit vnū mundū ꝓpter suip̄ si⁹
amorē. ⁊ ꝓpter h̄ dicit Hylarius lib. de tri.
Non putet hō sua intelligētia sacramentū
gn̄atiōis ⁊ ꝓcessionis se posse ꝯseq̄. Amb.
etiā dic. Mihi est īpossibile scire gn̄ationis
diuine secretū. mens deficit. vox silet: non
mea tm̄, sed etiā oīm angelorꝫ.

Duodecimo si dixero vo
bis celestia ꝗttuor manifestātiū misteriū
trinitatꝭ: credetꝭ. Virtutes em̄ theologice de
q̄bus dr̄. i. Cor. xiij. Nūc aūt manent fides:
spes: caritas. tria hec satis manifestāt ꝑso-
narū trinitatē. vñ Bern̄. in ſmone de trini.
dicit. Est trinitas ꝑ quā hō resurgit. s. fides;
spes. caritas. Fides ꝑceptorꝫ. articulorꝫ. sa-
cramentorꝫ. Spes venie. grē. glīe. Caritas
de corde puro. cōscientia bona. ⁊ fide nō fi-
cta. hec Bern̄. Fides trinitatis diuinarum
personarū: est nobis necessaria tripliciter.
Primo ad recte sentiendū de creatione re
rum. Per hoc em̄ ꝙ dicimus deū oīa fecisse
verbo suo: excludit̄ error ponentiū deū ꝓdu
xisse res ex necessitate nature. Per hoc au
tem ꝙ ponimus in eo ꝓcessionē amoris:
ostendit̄ ꝙ de⁹ non ꝓpter aliquā indigen
tiā ꝓduxit creaturas. neqꝫ ꝓpter aliquā cau
sam extrinsecā: sed ꝓpter amorē sue bonita
tis. Vñ ⁊ moyses postq̄ dixerat. In ꝑnci-
pio creauit deus celū ⁊ terrā. subdidit. dixit
deus. Fiat lux ad manifestationē diuini v-
bi. ⁊ postea dixit. Vidit deus lucem ꝙ esset
bona: ad oñdendū approbationē diuini a-
moris. Et similiter in alijs operib⁹. Aliomō
⁊ ꝑncipalius ad recte sentiendū de salute
gn̄is humani. q̄ ꝑficit̄ ꝑ filiū incarnatū: ⁊ ꝑ
dona. s. s. Tertio ad cōsecrationē baptismi
cui⁹ principalis cā a qua virtutē hꝫ: est scā
trinitas, in cuius significationē fit trina im
mersio in baptismo aque. Vñ Aug. in quo
dā ſmone de symbolo; dixit ad baptizatos
Recte tertio mersi estis. qꝛ accepistis ba-
ptismū in noīe trinitatis. hec aūt fit ad ma
iorē expressionē; non autē ad necessitatē sa
lutis. Spes autem trinitatis est nobis ne
cessaria ꝓpter tres partes penitētie, q̄ sunt
contritio. cōfessio. ⁊ satisfactio. Nam ex par
te penitentis req̄ritur ꝑmo volūtas recom-
pensandi: qḋ q̄dem fit per cōtritionē. Secū
do ꝙ se subijciat arbitrio sacerdotꝭ loco dei.
qḋ fit in ꝯfessione. Tertio ꝙ recōpenset ſm
arbitriū ministerij dei. qḋ fit in satisfactione
Luce. iij. Facite fruct⁹ dignos penitentie.
Caritas autē trinitatis est nobis necessa-
ria ꝓpter tria. Primo propter demonum
expulsionem: qḋ significat̄ in quodam fide-
li notario apud Constātinopolim. quē cum
q̄dam magus duxisset ad ꝯspectū maxime
multitudinis demonū a sedente in trono in
terrogatus: an seruus eius fieri vellet. Si-
gnans se signo crucis ait. Ego sum seruus
sanctissime trinitatis. Et statim illa multi-
tudo demonū aufugit. Secundo ꝓpter
tribulationum propulsionem. Cum enim
grauis pestilentia Constantinopolim op-
primeret. Quidam puer de medio populi
raptus in celum. canticum sancte trinitatis
scilicet sancte deus. Sancte fortis. Sancte
⁊ immortalis saluator mundi: miserere no-
bis. ab angelis edoctus est quod cum redi-
ens coram populo decantasset. mox omnis
pestilentia est fugata. Tertio ad malorū
conuersionem. Nam cum archiepiscopus
obrucineñ. Symoniacus esset ⁊ omnes te-
stes pecunia corrupisset. Quidam legatus
vir sanctus ei precepit: vt versum Sancte
Trinitatis, scꝫ Gloria patri ⁊ filio et spi-

ritui sancto diceret rogans deū ꝙ si simoniacus esset spm̄ sanctū cui iniuriā fecerat: noīare nō posset. qđ ⁊ factū est: ⁊ sic ille deꝓhēsus pctm̄ suū humiliter est cōfessus ⁊ penitentiā egit. Hanc trinitatē David inuocās dixit in ps. Benedicat nos deus de⁹ noster. bn̄dicat nos deus. ⁊ metuāt eū oēs fines terre. In h̄ ꝙ ter dicit deus: oñdit ꝑsonarū trinitatē. In hoc ꝙ singulariter dicit eū: oñdit essentie vnitatem. Credam⁹ ergo firmiter hanc trinitatē ꝑsonarū: ⁊ essentie vnitatē: vt hic habeamus gratiam: ⁊ in futuro gloriam. Amen.

In festo corporis xp̄i. Sermo. xxxvi.

Caro mea vere est cibus: ⁊ sanguis me⁹ vere est pot⁹

Johā. vi. Paulus apl's. Heb. ij. ca. dicit. Quia ergo pueri cōicauerūt carni ⁊ sanguini: ⁊ ipse similit' ꝑticipauit eisdē vt ꝑ mortē destrueret eū q̄ mortis habebat imperiū. i. diabolū: vt liberaret eos q̄ timore mortis ꝑ totā vitā obnoxij erant seruituti. Sup quo talē moueo q̄stionem. Utrū oībus fidelibus sacro fonte ablutis: sacramēti eucharistie cōicatio sit de necessitate salutis. Ad istā q̄stionē rn̄dent tres doctores noui testamēti.

Primus est Alexander papa q̄ntus a Petro. vt habet' de cōse. di. ij. ca. nihil. dicens sic. Nihil in sacrificijs maius esse pōt: ꝙ corp⁹ ⁊ sanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potior est. s; hec omēs excellit: q̄ pura cōsciētia dn̄o offerenda est: ⁊ pura mēte sumēda: atq; ab oīibus venerāda: ⁊ sicut potior est ceteris: ita potius excoli ⁊ venerari dz. hec ille. Secūdus est Eusebeius: vt habet' e adē dis. dicens sic. Quia corp⁹ assumptū ablaturus erat ab oculis fideliū ⁊ syderib⁹ illaturus necesse erat vt in die cene sacm̄ nobis corporis ⁊ sanguis sui cōsecraret: vt coleret' iugit' ꝑ mysteriū qđ semel offerebat' in p̄ciū: vt q2 q̄tidiana ⁊ indefessa currebat ꝑ oīm salute redēptio: ꝑpetua esset redēptiōis oblatio: ⁊ ꝑhēnis illa victia viueret in memoria: ⁊ semꝑ p̄ns esset in grā. hec ille. Tertius est sanctus Tho. iij. pte. q. lxxiij. articulo. iij. dicēs sic. In hoc sacramēto est duo ꝯsiderare. s. ipm̄ sacm̄ ⁊ rē sacramēti. Res sacramēti est vnitas corporis mistici sine qua nō pōt esse salus. Nulli eñ pz aditus salutis extra ecclīam. Sicut nec in diluuio absq; archa Noe. que significat ecclesiā. vt habet'. i. Pe. iij. Res aūt alicui⁹ sacramēti haberi quidē pōt ante ꝑceptionē sacramenti ex ipso voto sacramēti ꝑcipiendi. Unde ante ꝑceptionē huius sacramēti pōt homo habere salutē ex voto ꝑcipiēdi hoc sacramentū. sicut ⁊ ante baptismū ex voto baptismi. Tamen est differētia q̄tum ad duo. Primo q̄dem q2 baptism⁹ est p̄ncipiū spūalis vite ⁊ ianua sacramentoꝝ. Eucharistia vero est q̄si cōsūmatio spūalis vite: ⁊ oīm sacramentoꝝ finis. Per sanctificationes eñ oīm sacramētoꝝ fit p̄paratio ad suscipiendā ⁊ cōsecrandā eucharistiā. ⁊ ideo ꝑceptio baptismi est necessaria ad inchoandā spūalem vitā. Perceptio aūt eucharistie est necessaria ad cōsumandā ipam: nō ad hoc ꝙ simplicit' habeat' sed sufficit eā habere in voto: sicut ⁊ finis habetur in desiderio ⁊ intentione. Alia differētia est: q2 per baptismū ordinat' homo ad eucharistiā. ⁊ ideo ex hoc ipo ꝙ pueri baptizātur ordinant' ꝑ ecclīam ad eucharistiā. ⁊ sic sicut ex fide ecclīe credūt. sic ex intētōe ecclīe desiderant eucharistiā. ⁊ ꝑ cōsequēs recipiūt rem ipsius. Sed ad baptismū nō ordinat' ꝑ aliud p̄cedens sacramentū. ⁊ ideo ante susceptionem baptismi nō habent aliquo mō pueri baptismū in voto. sed soli adulti. Un̄ rem sacramēti ꝑcipere nō possunt sine ꝑceptione sacramēti. ⁊ ideo hoc sacramentū nō hoc modo est de necessitate salutis sicut baptismus. Potest eñ aliquis xp̄o incorporari voto mētis. etiā sine hui⁹ sacramenti pceptione. Unde Augu. in ep'la ad Bonifa. dicit. Nulli est aliquatenus ambigendū. tunc vnūquēq; fidelium corporis sanguinisq; dn̄ici participē fieri. q̄n in baptismate membrū corporis xp̄i efficit': nec alienari ab illi⁹ panis calicisq; cōsortio. etiā si anteq̄ panē illū comedat ⁊ calicem bibat. de hoc seculo in vnitate corpis xp̄i cōstitut⁹ abscedat. hec Thomas. Sciendū ꝙ hec v̄ba xp̄i nō ꝯtradicūt legi dei: put quidem existimāt licet in supficie videant' stupēda. Sūt eñ quattuor auctoritates legis dei. q̄ dissuadent esum carnis cū sanguine. Prima est Geñ. ix. Omē qđ mouet' ⁊ viuit: erit vobis in cibū. Quasi olera virētia tradidi vobis oīa. excepto ꝙ carnē cū sanguine nō comedetis. Sanguinē eñ aīarum vestrarū requiram de manu cunctarū bestiarū ⁊ de manu hoīs. Quicūq; effuderit sanguinē humanū: effundet' sāguis illi⁹. Secūda ē Leui. vij. Sanguinē quoq; oīs aīalis nō sumetis in cibū: tam de auibus q̄ de pecoribus. Omnis aīa que ederit sanguinē: peribit de populis suis. Tertia est Deutero. xij. Hoc solū caue: ne sanguinē comedas. Sāguis eñ corꝝ

pro aīa est: et idcirco nō debeas aīam comedere cū carnibus: sed sup terrā fundes quasi aquā: vt bene sit tibi. ꝛ filijs tuis post te cū feceris qd placet in cōspectu dn̄i. Quarto ē i. iReg. xiiij. Comedit populus carnes cū sāguine. Nunciauerūt sauli dicētes ꝙ populus peccasset dn̄o comedēs cū sanguine. qui ait. preuaricati estis ꝛc. Sunt aūt quattuor auctoritates in lege xp̄i: quibus mandat᷑ vt comedamus carnē cū sanguine. Prima ē Johan. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendi: si qs manducauerit ex hoc pane viuet in eternū. panis quē ego dabo: caro mea est ꝓ mūdi vita. Secūda est eiusdē ibidē. Nisi manducaueritis carnē filij hoīs: ꝛ biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitam in vobis. Qui manducat carnē meā ꝛ bibit meū sanguinem: habet vitā eternā: Tertia est pauli apl̄i i. Cor. xi. Dn̄s Jesus ī qua nocte tradebatur accepit panē ꝛ grās agens fregit et dixit. accipite ꝛ mādūcate hoc est corp⁹ meū Similiter ꝛ calicē postq̄ cenauit dicēs. Hic calix nouū testamentū est in meo sanguine. Hoc facite quotienscunqꝫ bibetis in meā cōmemorationem. Quarta est Apoc. xix. Vidi vnū angelū stantē in sole ꝛ clamauit voce magna. dicens oībus auibus q̄ volant p mediū celū. Venite ꝛ cōgregamini ad cenā dei magnā: vt manducetis carnes. Ad tollendam hāc cōtrarietatē vtriusqꝫ legis. Respōdendū est p̄mo: ad p̄mas quattuor auctoritates. Vñ scūs Tho. p̄ma scd̄e. q. cxiij. articulo. iij. dicit sic. Hoc aūt generaliter obseruabatur: ꝙ sanguis ꝛ adeps nō veniebāt neqꝫ in vsum sacerdotū: neqꝫ in vsum offerentiū: sed sanguis effundebat᷑ ad pedes altaris in honorē dei. Adeps autē cōburebat᷑ in igne. Cuius rō vna quidē fuit ad excludendū idolatriā: q: idolatrantiū cōsuetudo erat: vt sanguinē adunatū cōgregarent ad comedendū in honore idoloꝝ: qbus reputabāt sanguinē acceptissimū esse vñ libabāt de sanguie victimarū ꝛ comedebāt adipē. ꝓm illō Deutero. xxij. de quoꝝ victimis comedebant adipes. ꝛ bibebāt vinū libaminū. ideo dn̄s mādauit vt sanguis effunderet᷑ ꝛ ꝙ puluere operiretur.

Secūda rō est ad informationem humane vite. ꝓhibebat᷑ enī vsus sanguinis ad hoc ꝙ horrerēt humani sanguinis effusionē. Esus vero adipū ꝓhibebatur eis ad vitandū lasciuiam. Unde dr̄ Ezech. xxxiiij. Qd crassum erat occidebatis. Tertia ratio est ꝓpter reuerentiam diuine maiestatis. q: sanguis est maxime necessarius ad vitā rōne cui⁹ anima dicit᷑ esse in sanguine. adeps vero abundantiam nutrimenti demōstrat. ꝛ ideo vt ostenderetur ꝙ a deo nobis est ꝛ vita ꝛ oīs bonorum sufficiētia: ad honorē dei effundebat᷑ sāguis ꝛ adurebatur adeps. Quarta ratio ē, quia p hoc figurabatur effusio sanguinis xp̄i ꝛ pinguedo charitatis eius p quā se obtulit deo ꝓ nobis. hec Tho. Auctoritates legis xp̄i nō loquūtur de manducatiōne corporali: sed sp̄ūali. sicut dicit Augu. lib. de remedio penitētie. vt hr̄ de ꝯse. di. ij. ca. Ut q̇d paras dentem ꝛ ventrē: Crede ꝛ manducasti. Credere enī in eū. hoc est panē viuū māducare. Qui credit in eū manducat eū. hec ille. Xp̄s ergo nō manducat᷑ corporaliter ad refectionē vite corporalis. sed sp̄ūalis. Qd ꝑꝫ. Nā cū dn̄s dixisset. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs ꝛc. Multi ex discipulis eius audientes dixerunt. Durus est hic sermo. q̇bus ip̄e dn̄s ait. Sp̄ūs est q̇ viuificat. caro aūt nō ꝓdest q̄q̄ quasi diceret ꝓm expōnem Aug. sup ps. iiij. Sp̄ūaliter intellige q̄ locutus sum. Nō h̄ corpus qd videris māducaturi estis. ꝛ bibituri illū sanguinē quē fusuri sunt q̇ me crucifigēt. Sacramentū aliqd vobis cōmēdaui. qd spiritualiter intellectū viuificabit vos. Non enī erat manducandū in ea sp̄ē qua ab eis videbatur. sed sp̄ūaliter. Nam sacramēta ecclesie ordināt᷑ ad subueniēdū homini in vita spirituali. Vita aūt sp̄ūalis vite corporali cōformatur. eo ꝙ corporalia sp̄ūaliū similitudinē gerūt. Manifestū est autē ꝙ sicut ad vitam corporalē requirit᷑ generatio p quā homo vitam accepit. ꝛ augmentū quo homo pficitur ad vitā. ita etiā req̇ritur alimentū quo hō cōseruatur in vita. Et ideo sicut ad vitam sp̄ūalem oportuit esse baptismū. qui est sp̄ūalis regeneratio. ꝛ cōfirmationē que est sp̄ūale augmentum. ita oportuit esse sacramentū eucharistie qd est sp̄ūale alimentū. Ordinatur enī ad sp̄ūalem refectionē q̄ corporali cōformatur. Ad corporalē aūt refectionē duo req̇rūtur. s. cib⁹ q̇ est alimētū siccū: ꝛ pot⁹ q̇ est alimentū humidū. Et iō etiā ad integritatē huius sacri duo ꝯcurrūt. s. sp̄ūalis cib⁹ ad salutē corporis. ꝛ sp̄ūalis pot⁹ ad salutē aīe. ꝓpterea dicit᷑. Caro mea vere est cibus ꝛc.

Caro mea vere est cibus.
- Angelorum.
- Electorum.
- Justorum.
- Viatorum.

Comprehensorum.
Catholicorum.
Philosophorum.

Primo caro Christi vere est cibus angelorum. Nam quantum ad effectum huius sacramenti manna fuit precipua eius figura quantum ad sex. Primo manna erat nature mirabilis quia in radio solis liquefiebat: et ad ignem indurabatur. sic corpus christi in cordibus vanis liquefit et evanescit. In cordibus vero ignitis per charitatem: perdurat et in celum deducit. et sicut mali sumunt hoc sacramentum ad sui damnationem. sic boni ad consolationem. Secundo quando descendebat manna de celo descendebat simul et ros celi. Sic quando corpus christi sumitur a dignis: confert eis simul gratia dei et virtutes immo eas auget cum invenit. Tertio manna erat album: et ad modum nivis candidum. Sic communicans debet habere cor mundum et purum. Quarto manna habebat in se omne delectamentum cibi terrestris. sic eucharistia habet in se omne delectamentum cibi celestis: quod non sentitur in masticatione cibi. sed in sanctis meditationibus: et in contemplatione celestium sursum elevando mentem per gratiam. Quinto gustus manne convertebatur in omnem saporem unusquisque desiderabat. Sic dulcedini huius sacramenti nullus sapor assimilatur. quia si quis perfecte gustaverit eius dulcedinem: reputabit delectationes mundi absinthium. Exemplum. Petrus in monte thabor: gustans de hac dulcedine dixit christo. Domine bonum est nos hic esse etc. Unde Greg. Gustato spiritu desipit omnis caro.
Sexto moyses precepit populo ut mane ante solis ortum exirent et singuli pro illo die unum gomor colligerent. sed miraculo dei voraces: qui plus colligerant quando redibant ad propria non inveniebant plusquam unum gomor. qui autem non plenum gomor colligerant quando redibant ad propria plenum gomor inveniebant. Sic communicans qui plures hostias sumit non habet plus quam ille qui unam tantum sumit. Similiter ille qui acceperit particulam hostie: non minus habet quam ille qui integram vel plures sumpserit. Recte ergo manna quod significabat corpus christi. dicitur cibus angelorum quadrupliciter. Primo quantum ad prefigurationem. Nam manna formabatur in celo ministerio angelorum. ps. Panem celi dedit eis: panem angelorum manducavit homo. Secundo quantum ad visionem. Nam corpus christi est in hoc sacramento per modum substantie. Substantia autem inquantum huiusmodi non est visibilis oculo corporali: neque subiacet alicui sensui neque imaginationi sed soli intellectui: cuius obiectum est quod quid est ut dicitur .iij. de anima. Et ideo proprie loquendo corpus christi secundum modum quem habet in hoc sacramento: neque sensu neque imaginatione perceptibile est: sed solo intellectu: qui dicitur oculus spiritualis. percipitur autem diversimode a diversis intellectibus. Quia enim modus essendi quo christus est in hoc sacramento: est penitus spiritualis a spirituali intellectu. scilicet divino secundum se visibilis est. et per consequens ab intellectu beato vel angeli vel hominis qui secundum participatam claritatem divini intellectus videt ea que spiritualia sunt per visionem divine essentie non tamen intellectus angelicus per sua naturalia sufficit ad hoc intuendum. Tertio quantum ad fruitionem. Si enim consideretur christus prout in sua specie consistit. sic angeli spiritualiter manducant ipsum christum inquantum ei uniuntur fruitione charitatis perfecta et visione manifesta. quem panem expectamus in patria nunc et per fidem. per quam nos hic ei unimur. Unde glo. super illud ps. Panem angelorum manducavit homo. dicit. id est corpus christi qui est vere cibus angelorum. Et Augu. super Joh. dicit Hunc cibum et potum vult intelligi corporis et membrorum suorum quod est ecclesia in predestinatis societatem. Sed ad hanc societatem non solum pertinent homines: sed etiam angeli ergo sancti angeli spiritualiter manducant. quia ipso fruuntur in patria in propria specie. Quarto quantum ad associationem. Unde Greg. in omel. paschali. ut habetur de conse. di. ij. ca. quid sit. dicit sic. Quis enim fidelium habere dubium possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri in illo Jesu christi mysterio choros angelorum adesse summa imis sociari. et uno eodemque tempore ac momento et in celo capitur misterio angelorum consociandum. hec ille. Et Apocalip. xix. dicitur. Et exercitus qui sunt in celo sequebantur eum. Vere ergo caro christi est cibus angelorum.

Secundo caro christi est vere cibus electorum. Nam in hoc sacramento est tria considerare. scilicet id quod est sacramentum tantum. scilicet Panis et vinum. et id quod est res et sacramentum scilicet corpus christi verum et id quod est res tantum. scilicet effectus huius sacramenti. Agnus paschalis quantum ad hec tria prefigurabat hoc sacramentum. Quantum enim ad primum quia manducabatur cum azimis panibus secundum illud Exo. xij. Edent carnes et azimos panes. Quantum vero ad secundum quia immolabatur ab omni multitudine filiorum israel. xiiij. luna quod fuit figura passionis christi: qui propter innocentiam dicitur agnus. Quantum vero ad effectum. quia per sanguinem agni paschalis protecti sunt filij israel a devastante angelo et educti de egy

ptiaca seruitute. ⁊ quātū ad hoc ponit͛ figura hui⁹ sacri precipua agnus pascalis. qui ƀꝫ oīa eā repn̄tat. Nam lr̄alis rō pascalis cōuiuij fuit in cōmemoratione beneficij quo de⁹ eduxit eos de egypto. Unde ꝑ huius cōuiuij celebrationē ꝓtestebat͛ se ad illū pplm ptinere quē de⁹ sibi assumpserat de egypto. Quādo em̄ fuerūt de egypto liberati. preceptū ē eis vt sanguine agni linirent superliminaria domoꝝ. quasi ꝓtestantes se recedere a ritibus egyptioꝝ q̄ arietē colebant. vn̄ ⁊ liberati sunt per sanguinis agni aspersionē vel per linitionē in postib⁹ domoꝝ a periculo exterminij qd̄ imminebat egyptijs. In illo aūt exitu eoꝝ de egypto duo fuerūt. s. Festinantia ad egrediendū. Impellebāt em̄ eos egyptij vt exirent velociter. vt hr̄ Exo. xij. Imminebatq̄ꝫ ei periculū q̄ nō festinaret exire cū multitudine. ne remanens occideret͛ ab egyptijs. Festinantia aūt designabat͛ dupliciter. Uno q̄dem modo ꝑ ea q̄ comedebāt. Preceptū ei erat eis vt comederēt panes azimos. In hui⁹ signū ꝙ nō poterāt fermentari cogentib⁹ eos exire egyptijs. ⁊ ꝙ comederent assum igni. sic em̄ velocius prepara bat͛. ⁊ ꝙ os nō cōminuerent. ex eo ꝙ in festinantia nō vacat ossa frangere. Alio mō quātū ad modū comedendi. Dicit͛ em̄ renes vestros accingetis calciamēta habebitis in pedibus vr̄is, tenentes baculos in manib⁹. ⁊ comedetis festinanter. Qd̄ manifeste designat hoīes existentes in ꝓcinctu itineris. Ad idē etiā ꝑtinet qd̄ eis precipit͛. In vna domo comedetis. nec feretis de carnib⁹ ei⁹ foras. q. d. s. ꝓpter festinātiā non vacabat inuicē mittere exenia. Amaritudo autē quā passi fuerāt in egipto figurabat͛ ꝑ lactucas agrestes. Figuralis rō hoꝝ pꝫ: qꝛ per immolationē agni pascalis significabat͛ immolatio xp̄i ƀm illud. i. Coꝛ. v. Pasca nr̄m immolat⁹ est xp̄s. Sanguis vero agni liberans ab exterminatore linitus superliminarib⁹ domoꝝ significat fidem passionis xp̄i in corde ⁊ ore fideliū. ꝑ quā liberamur a pctō ⁊ morte. ƀm illud. i. Pe. i. Redēpti estis p̄cioso sanguīe agni immaculati. Comedebant͛ aūt carnes ille ad significandū esum corpis xp̄i in sacro. Erāt aūt asse igni ad significandā passionē ⁊ caritatē xp̄i. Comedebant aūt cū azimis panib⁹ ad figurandū purā cōuersationem fideliū sumentiū corp⁹ xp̄i. ƀm illud. i. Coꝛ. v. Epulemur in azimis sinceritatis ⁊ veritatis. Lactuce autem agrestes addūtur in signum pnīe pctōꝝ que necessaria est sumentibus corpus xp̄i. Renes aūt sunt accingēdi cingulo castitatis. Calciamenta autē pedū sunt exempla mortuoꝝ patrū. s. ne sancta desideria vlla sorde maculētur. Baculi aūt habendi in manibus significāt pastoralem custodiā. s. firmitatē recte fidei ⁊ sancte vite quā inchoauerūt. Precipit͛ autē ꝙ in vna domo agnus pascalis comedat͛. i. in ecclesia catholicoꝝ non in cōuenticulis hereticoꝝ. Et qꝛ effectus sacri pōt ab aliquo percipi. si sacrm̄ habeat͛ in voto. Quāuis non habeatur in re. ita etiā aliqui manducāt spūaliter hoc sacramentū. antequā sacramētaliter sumāt. s. ꝓpter figuram. sicut aplus dicit. i. Coꝛ. x. Qd̄ antiqui patres baptizati sunt in nube ⁊ in mari: ⁊ ꝙ spiritalē escam manducauerūt ⁊ spiritalē potum biberūt. Nam caro xp̄i est de cib⁹ electoꝝ q̄druplicíter. Primo corpus xp̄i veritate. Un̄ Hylarius lib. viij. de trini. dicit. De veritate carnis ⁊ sanguinis xp̄i non est relictus ābigendi locus: nūc ⁊ ipsius dn̄i ꝓfessione. ⁊ fide nostra caro eius vere est cibus. ⁊ sanguis eius vere ē potus. Et Amb. dicit lib. viij. de sacramen. Sicut verus est dei filius dn̄s iesus xp̄us. ita vera xp̄i caro est quā accipimus. ⁊ vere sanguis eius est potus. Sed verū xp̄i corp⁹ ⁊ sanguinē eius esse in hoc sacramēto. neq̄ꝫ sensu deprehendi pōt. sed sola fide que auctoritati diuine innitit͛. Unde sup illud Luce xxij. Hoc est corpus meū ⁊c. Dicit Cyrillus. Non dubites: an hoc sit verū. sed potius suscipe verba Saluatoris in fide. Cum em̄ sit veritas non mentit͛. Hoc autem cōuenit ꝑfectioni noue legis. Sacrificia em̄ veteris legis istud verū sacrificium passionis christi cōtinebant solū in figura. ƀm illud Heb. x. Umbram habens lex futuroꝝ bonoꝝ nō ipsam imaginē. Et ideo oportuit vt aliquid plus haberet sacrificium noue legis a christo institutū. s. vt contineret christū passum non solū in significatione vel in figura. sed etiam in rei veritate. Et ideo ipsū sacramētum qd̄ xp̄m realiter ꝯtinet. vt Dyoñ. dicit iiij. Ecclesiastice hierarchie est ꝑfectissimū oīm alioꝝ sacramentoꝝ: in quibus virtus xp̄i ꝑticipat͛. Secūdo xp̄i dei ⁊ hoīs vniꝰ totalitate. Aliq̄d em̄ est in h° sacro dupliciter. Uno modo quasi ex vi sacramēti. Alio mō ex naturali cōcomitātia. Ex vi q̄dem sacramēti est sub specieb⁹ hui⁹ sacri id in qd̄ directe cōuertit͛ substantia panis ⁊ vini ꝑexistis

put significat per verba forme q̄ sunt in h̄ sacramēto effectiua. Sicut ⁊ in ceteris: puta cū d̄r. Hoc est corpus meū. hic ē sanguis meus. Ex naturali aūt cōcomitantia est in hoc sacramēto illud qd̄ realiter est ꝯiunctū ei in qd̄ p̄dicta cōuersio terminat̄. Si em̄ aliqua duo realiter sunt ꝯiuncta. vbicūq̄ est vnū realiter oꝫ ⁊ aliud esse. Sola em̄ operatione anime distinguūtur que realiter sunt ꝯiuncta. Unde cōuersio panis ⁊ vini non terminat̄ ad deitatem vel ad aīam xp̄i. Et ideo diuinitas vel aīa xp̄i nō sunt in hoc sacramento ex vi sacramenti. sed ex reali ꝯcomitantia. Quia em̄ diuinitas corp⁹ assumptū nunꝙ̄ deposuit. vbicūq̄ est corpus xp̄i necesse est ⁊ eius diuinitatē esse. ⁊ ideo in h̄ sacramēto necesse est esse diuinitatē xp̄i cōcomitantē ei⁹ corpus. Un̄ in symbolo ephesino legit̄. Participes efficimur corporis ⁊ sanguinis xp̄i nō vt cōem carnē p̄cipientes nec viri sanctificati ⁊ v̄bo ꝯiuncti b̄m dignitatis vnitatē. sed vere viuificatricē ⁊ ipsius verbi p̄priā factā. Quia ꝯo xp̄us resurgēs ex mortuis iam nō morit̄. vt d̄r Ro. vi. Jō aīa ei⁹ semp est realiter corpi vnita. p̄pterea in hoc sacramēto corpus q̄dem xp̄i est ex vi sacramēti: aīa autem ex reali cōcomitantia.

Tertio instituentis auctoritate. Nā post p̄ctm̄ p̄mi hoīs sine fide passionis xp̄i nunꝙ̄ potuit esse salus. b̄m illud Ro. iij. Quem ꝓposuit dn̄s p̄piciatorē p̄ fidem in sanguine ipsius. ⁊ ideo oportuit oī t̄pe apd̄ hoīes eē aliqd̄ representatiuū dn̄ice passiōis. cui⁹ in veteri quidē testō p̄cipuū sacramentū erat agnus pascalis. Unde ⁊ aplus dicit. i. Cor. xv. Pasca nostrū immolatus est xp̄s. Cui successit in nouo testamēto eucharistie sacramentū: qd̄ est rememoratiuū preterite passionis. sicut ⁊ illud fuit prefiguratiuū future. Et ideo īminēte passione celebrato p̄ori sacramēto. xp̄s nouū sacramentū instituit. Unde Leo papa dicit. Ut vmbre cederent corpori antiqua obseruātia nouo excluditur sacr̄o. hostia in hostiā transit ⁊ legalis festiuitas dū mutat̄ implet̄. Quarto suscipientis cōseruabilitate. Hec em̄ est differentia inter alimentū corporale ⁊ sp̄uale. qd̄ alimētum corporale cōuertit̄ in substantiam eius q̄ nutrit̄. ⁊ ideo nō pōt homini valere ad vite cōseruationē alimentum corporale, nisi realiter sumat̄. Sed alimētum sp̄uale ꝯuertit hoiem in seipsū. b̄m illud qd̄ Aug. dicit in lib. cōfes. Qd̄ quasi audiuit vocem christi dicentis. Nec tu me mutabis in te: sicut cibū carnis tue. s̄ tu mutaberis in me.

Tertio caro christi vere

est cibus iustoꝝ. Xp̄us em̄ d̄r sacerdos b̄m ordinē melchisedech. q̄ Melchisedech gessit figurā sacrificij xp̄i: offerens panem ⁊ vinum. Unde quantū ad id qd̄ est sacramentum tantū. potissima figura huius sacramēti fuit oblatio Melchisedech: qui obtulit panem ⁊ vinū. ⁊ hoc quidē rōnabiliter: q̄ hoc sacramētum p̄ oīa continet sanctitatē precipue quo ad quattuor. Primo q̄ celebrat̄ in materia triticea qua suauitas noue legis figurat̄. Naꝫ panis ordeaceus quo xp̄s pauit turbas in monte. vt d̄r Joh. vi. Significat duriciam veteris legis. tū p̄pter duriciā panis. tum q̄ etiā vt Aug⁹. dicit lib. lxxxiij. q̄onum. ordei medulla q̄ tenacissima palea tegit̄. vel ip̄aꝫ legē significat: q̄ ita data erat vt in ea vitale aīe alimentū corporalib⁹ sacramentis obtegeret̄: vel ipsum p̄p̄lm nondum expoliatū carnali desiderio qd̄ tanꝙ̄ palea cordi eius inherebat. Hoc aūt sacr̄m pertinet ad suaue iugū xp̄i. ⁊ ad veritatem iam manifestā. ⁊ ad populū sp̄ualem. vnde materia cōueniens hui⁹ sacr̄i est panis triticeus. q̄ in hoc sacramēto cōsecrat̄ xp̄s qui se grano frumēti cōparat. Joh. xij. Nisi granū frumenti cadens in terra ⁊c. Et xp̄s creditur in hui⁹ panis specie hoc sacramētū instituisse. psal. Panis cor hominis cōfirmet.

Secūdo in dispositione azima qua sinceritas populi denotat̄. Nam ꝯsuetudo de pane azimo cōficiendo rōnabilior est. Tum p̄pter institutionē xp̄i qui hoc sacramētū instituit prima die azimoꝝ. vt habet̄ Math. xxvi. ⁊ Mar. xiiij. ⁊ Luce. xxij. Tū q̄ panis est p̄prie sacr̄m corporis xp̄i qd̄ sine corruptione ꝯceptū est magis ꝙ̄ deitatis ipsius. Tum q̄ hoc cōpetit magis sinceritati fideliū q̄ requirit̄ ad vsum hui⁹ sacr̄i. b̄m illud. i. Cor. v. Pasca nostrū īmolatus est xp̄s ita q̄ epulemur in azimis sinceritatis ⁊ veritat̄.

Tertio in cōmixtione vini cū aqua p̄ quaꝫ ꝯiunctio capitis ⁊ membroꝝ cōsiderat̄. Nā sicut dn̄s cōparauit se grano frumēti: ita etiam se comparauit viti dicēs. Joh. xvi. Ego sum vitis vera. Et ideo de solo vino vitis potest confici hoc sacramētū. tum p̄pter institutionē xp̄i q̄ in vino vit̄ instituit hoc sacr̄m vt pꝫ ex eo qd̄ ipse dicit. Luce. xxij. circa institutionē hui⁹ sacr̄i. Dico em̄ vobis. q̄ amo

do nō bibam de hoc genimine vitis. Tū qꝛ vinū vitis cōpetit ad effectū hui⁹ sacri qui est spūalis leticia qꝛ scriptū est in psal. Vinū letificat cor hoīs. Vino aūt qd offertur in hoc sacro debet aqua cōmisceri. qꝛ Amb. dicit. vt habet̃ de ↄse. dist. ij. Sicut sacrificiū xpi significatū est per oblationē Melchisedech q̄ obtulit panē ⁊ vinū. ita etiam significatū est per aquā que in heremo fluxit de petra. ꝫm illud. i. Cor. x. Bibebāt aūt de spirituali ↄñte eos petra. Miscet̃ autē aqua vino. tum ꝑpter institutionē xpi q̄ hoc sacrm̄ instituit in vino aqua ꝑmixto. Prouerb. i. Bibite vinū qd miscui vobis. Tum qꝛ ↄuenit repn̄tationi dñice passionis. Unde dic̄ Alexander papa. vt habet̃ de cōsec. dist. ij. Non debet in calice dñi: aut vinū solū: aut aqua sola offerri. sed vtrūqꝫ permixtum. qꝛ vtrūqꝫ ex latere xpi in passione sua legit̃ ꝑfluxisse. Tū qꝛ hoc cōpetit ad significandū effectū hui⁹ sacri q̄ est vnio ppl̄i xpiani ad xpm. qꝛ vt Juli⁹ papa dicit vt sup. Videm⁹ in aqua populū intelligi in vino vero ostendi sanguinē xpi. ꝗ cū in calice vino aqua miscet̃: xpo populus adunat̃. Quarto in consecratiōe duplicis speciei per quā vera ⁊ generalis vnitas designat̃. Nam vt Amb. dic̄ sup epl̄am Cor. Hoc sacrm̄ valet ad tuitionem corporis ⁊ aīe ideo caro xpi sub specie panis ꝓ salute corporis sanguis vo sub specie vini ꝓ salute anime offert̃. sicut dr̄ Gen. x. Qꝛ aīalis aīa in sanguine est. Siliter ad repn̄tandū effectū respectu totius ecclie q̄ cōstituit̃ ex diuersis fidelib⁹ sicut panis cōficitur ex diuersis granis. ⁊ vinū fluit ex diuersis vuis. vt dicit glo. super illud. i. Cor. x. Multi vnū corpus sum⁹ in xpo. Aug⁹. etiā dicit sup illud. Caro mea vere est cibus ⁊c̄. Dñs noster corp⁹ ⁊ sanguinē suū in eis rebus cōmendauit q̄ ad vnū aliqd rediguntur ex multis. Nāqꝫ aliud. s. panis ex multis granis in vnū ↄstat. Aliud. s. vinū ex multis racemis ↄfluit ⁊ vt hr̄ de ↄse. dist. ij. Idē Aug⁹. dicit. O sacrm̄ pietatis. O signū vnitat. O vinculū caritat. Iste ē panis mā̄ducat̃ o iustis suauit̃ ⁊ cū deuotōe ꝑpt̃ x. effect⁹ mirabiles ipsi⁹. Prīo qꝛ ē grē augmētatiu⁹. vñ ipse dñs ait Joh. vi Panis quē ego dabo caro mea est ꝓ mūdi vita. Nā effect⁹ huius sacri ↄsiderat̃ ex modo q̄ tradit̃. s. ꝑ modū cibi ⁊ potus. ⁊ iō oēm effectū quē cib⁹ ⁊ potus material' fac't ꝗtū ad vitā corꝑalē. q̄a sustentat: auget: repat. ⁊ delectat. h̄ totū fac̄ istud sacrm̄: ꝗtū ad vitā spūalē. vñ Amb. dicit lib. de sacris. Iste panis est vite eterne q̄ oīe nr̄e substantiā fulsit. Et Crys. dic̄ sup Johem. Prestat se nobis desiderātib⁹ ⁊ palpare: ⁊ comedē: ⁊ amplecti. Vñ ⁊ ipse dñs dicit. Caro mea vere est cib⁹ ⁊c̄. Per hēm sacrm̄ auget̃ grā ⁊ ꝑficit̃ spūalis vita. ad h̄ ꝙ hō in seipso ꝑfectus existat ꝑ ↄiunctionē ad deū. Secūdo qꝛ est mētis transformatiu⁹. In hoc em̄ sacro sumūt̃ tria. s. caro: aīa ⁊ diuinitas. Caro vnit sibi corp⁹ digne cōicātis Aīa volūtatē. Diuinitas intellectum. Digne cōicās tot⁹ trāsformat̃ in xpm. Corpus em̄ xpi glificatū lꝫ nō ↄueniat cū mortali. tñ si qua in eo repiat ↄueniētia sibi. illa rapit ad se ⁊ ꝑficit. Aīa xpi iūcta aīe cōicantis eā ignit infundendo caritatis ardorem. Diuinitas vo irradiat ītellectualē splēdorē Nā sacrū corp⁹ xpi vires corpis digne cōicātis: auget: ↄfortat ⁊ ꝑficit. cui vitō ꝑstat: sanitatē roborat: puritatē: castitatē fortitudinē inducit. ⁊ dotat munerib⁹ sacris. leuitatē corporis firmat. Ut pꝫ de multis qui dixi xerūt ex solo cōione eucharistie: ⁊ de eis q̄ leuabant̃ a terra plurib⁹ cubitis nulli prius inuiti corpco sustētaculo. etiā vires aīe accēdunt̃ ad feruorē: crescit fides: spes renouat̃ ⁊ nouū lumē diuie vitatis intellectui cōdonat̃. Sic ꝗ hō in deū transformat̃. Et sicut xp̄s in mundū visibiliter veniēs ↄtulit mūdo vitā grē. ꝫm illud Joh. i. Grā ⁊ vitas ꝑ iesum xpm facta est: ita in hoīem sacramentalit̃ veniēs vitā grē opat̃. ꝫm illud Joh. vi. Qui mā̄ducat me viuit ꝑpt̃ me. Vñ ⁊ Cyrillus dicit. Viuificatiuū dei vbū veniēs seipsꝫ ꝓprie carni. facit ipsam viuificatiuā. Decebat em̄ eū nr̄is quodōmō vniri corꝑibus ꝑ sacra ei⁹ carnē ⁊ ꝑciosum sanguinē q̄ accepimus in bñdictiōe viuificatiua ⁊ in pane ⁊ vino. Tertio qꝛ est oīe viuificatiu⁹. vñ ps. dicit. Justi epulent̃ ⁊ exultēt in ↄspectu dei delectent̃ in leticia. Cū em̄ maxime ꝓpriū sit amicitie ↄuiuere amicis. vt phs dicit. ethi. Ideo xp̄s sui ꝑñtiā corꝑalē electis suis repromittit in pmiū Mat. xxiiij. vbi fuerit corpus illuc ↄgregobunt̃ ⁊ aq̄le. Interim tñ nec sui ꝑñtia corporali in hac peregrinatiōe destituit. Sed per veritatē corporis ⁊ sanguis sui spūaliter eos sibi coniungit in hoc sacro. Unde ipse dicit Joh. vi. Qui mā̄ducat meam carnē ⁊ bibit meū sanguinē in me manet ⁊ ego in eo. ꝓpter qd istud sacrm̄ ē maxime caritatis signū: ⁊ nr̄e spei sublenamē

tum ex tam familiari piunctiõe xp̄i ad nos psal. Introibo ad altare dei:ad deũ q̄ letifi- cat iuuẽ meã. Quarto q᷑ est habitualis ca ritatis actuatiu⁹. Nam h̄ sacr̄m ꝯfert grãm spũaliter cũ ṽtute caritatis. vñ Damas. cõpa rat h̄ sacr̄m carboni quẽ Esaias vidit. Esa. vi. Carbo enĩ simplex lignũ nõ est: ſ᷑ vnitus igni. Ita ⁊ panis cõicationis nõ simplex pa nis est. ſ᷑ vnitus diuitati. Sicut aũt Greg. dicit in omel. penthe. Amor dei nõ est ocio sus. operat᷑ enĩ magna: si ẽ. Et iõ ꝑ h̄ sacr̄m õtum est ex sui ṽtute: nõ solũ habit⁹ grẽ ⁊ ṽtutis ꝯfert᷑: ſ᷑ etiã excitat᷑ in actũ. ẜm illud ii. Cor. iiij. Caritas xp̄i vrget nos. ⁊ inde ẽ ꝙ ex ṽtute hui⁹ sacr̄i: aĩa spũaliter reficit᷑: ꝑ hoc ꝙ aĩa delectat᷑ ⁊ quodãmõ inebriat᷑ dul cedine bonitatis diuine. ẜm illud Cant. v. Comedite amici ⁊ inebriamini charissimi. Et psal. Impinguasti in oleo caput meum: ⁊ calix meus inebriãs q̄ꝑ p̄clarus est. Q᷑ enĩ sacr̄a operant᷑ ẜm similitudinẽ ꝑ quã signi ficãt. Ideo ꝑ quãdã similitudinẽ d᷑ ꝙ in h̄ sacr̄o corp⁹ xp̄i offert᷑ ꝓ salute corpis. ⁊ san guinis xp̄i ꝓ salute aĩe: q̄uis vtrũq̄ ad sa lutẽ vtriusq̄ operet᷑: cũ sub vtroq̄ sit totus xp̄s. ⁊ lꝫ corpus nõ sit ĩmediatũ subiectum grẽ: ex aĩa tñ redundat q̄dã effectus grẽ ad corp⁹. dũ in p̄nti membra nostra exhibem⁹ arma iusticie ad seruiẽdũ deo. vt d᷑ Ro. vi. ⁊ in futuro corp⁹ nostrũ sortiet᷑ incorruptio nẽ ⁊ gl'iam aĩe. Quinto q᷑ est eterne gl'ie collatiu⁹. In hoc enĩ sacr̄o ꝯsiderant᷑ duo. p̄ mo id ex quo hꝫ effectũ. s. ipse xp̄s ꝯtẽtus ⁊ passio ei⁹ rep̄ntata. Secũdo id ꝑ qd̄ hꝫ effe ctũ. s. vsus sacr̄i ⁊ species eius. Quãtum ad vtrũq̄ cõpetit huic sacr̄o qd̄ causet adoptio nẽ gl'ie ⁊ vite eterne. Nam ipse xp̄s ꝑ suam passionẽ aperuit nobis aditũ vite eterne. ẜm illud. Heb. ix. Noui testamẽti mediator ẽ vt morte intercedẽte q̄ vocati sunt repromissi onẽ accipiãt eterne hereditat᷑. Vñ ⁊ in for ma hui⁹ sacr̄i d᷑. Hic est calix sanguis mei noui ⁊ eterni testamẽti. ⁊ Joh. vi d᷑. Si q̄s mãducauerit ex hoc pane viuet in eternum Similiter etiã refectio spũalis cibi ⁊ vnitas significata ꝑ species panis ⁊ vini. habẽtur q̄dem in p̄nti: sed impfecte. perfecte autẽ in statu gl'ie. Unde Aug⁹. dicit sup illud Joh. vi. Caro mea vere est cibus. Cũ cibo ⁊ potu id appetãt hoĩes vt non esuriant neq̄ sitiãt Hoc vere non prestat nisi iste cibus ⁊ potus qui eos a quibus sumit᷑ ĩmortales ⁊ incor ruptibiles facit. i. in societate sanctorũ, vbi pax erit ⁊ vnitas plena atq̄ perfecta. ⁊ si cut passio xp̄i ex cuius ṽtute hoc sacr̄m ope rat᷑ est quidẽ cã sufficiens glorie non tñ ita ꝙ statim per ipsam introducamur in gl'iã Sed opꝫ vt simul ꝑus cõpatiamur: vt post ea simul glorificemur vt d᷑ Ro. viij. Ita h̄ sacr̄m nõ statim nos in gloriã introducit. ſ᷑ dat nobis ṽtutẽ perueniendi in gl'iam. ⁊ iõ viaticũ d᷑. In cuius figurã legit᷑. iij. Regũ. xix. Qd̄ helyas comedit ⁊ bibit: ⁊ ambula uit in fortitudine cibi illius. xl. diebus. ⁊. xl. noctibus vsq̄ ad montẽ dei oreb. ⁊ sicut pas sio xp̄i non habet effectũ in his q̄ se ad eam non habẽt vt debent. ita ⁊ ꝑ hoc sacr̄m non adipiscunt᷑ gloriã: q̄ indecenter ipsum susci piũt Unde Aug⁹. dicit sup Joh. exponens illa verba. Aliud est sacramentũ: aliud vir tus sacramenti. Multi de altari accipiunt: ⁊ accipiendo moriuntur. Panem ergo cele stem spiritualiter manducare est innocen tiam ad altare portare. Unde non est mi rum si illi qui innocentiam non seruant: ef fectum huius sacramenti nõ consequũtur. puta eternam gloriam. Sexto q᷑ est mor talis peccati remissiuus. Uirtus enĩ huius sacramenti põt cõsiderari dupliciter. Uno modo ẜm se. ⁊ sic hoc sacr̄m habet virtutem ad remittendũ q̄cunq̄ pctã ex passione xp̄i que est fons ⁊ cã remissiõis peccatoꝝ. Alio modo põt cõsiderari per cõparationẽ ad eũ qui recipit hoc sacramentũ. put in eo inue nitur: vel nõ inuenit᷑ impedimentũ p̄cipien di hoc sacr̄m. Quicũq̄ autem habet ꝯscien tiam peccati mortalis: hꝫ in se impedimen tũ p̄cipiendi effectũ hui⁹ sacr̄i. eo ꝙ non est cõueniens susceptor hui⁹ sacr̄i. Tum q᷑ nõ viuit spũaliter. ⁊ ideo nõ debet spũale nutri mentũ suscipere. qd̄ non est nisi viuẽtia tuꝫ q᷑ non põt vniri christo. qd̄ fit ꝑ hoc sacr̄m. dum est in affectu peccandi mortaliter. Et ideo dicitur in libro de ecclesiasticis dog. Si mens in affectu peccandi est: grauatur ma gis eucharistie perceptione q̄ꝑ purificet᷑. Un de hoc sacramentũ in eo qui ipsum percipit cũ cõscientia peccati mortalis: nõ operatur remissiõeꝫ pcti mortalis. ẜm illd̄. i. Cor. xi. Qui manducat ⁊ bibit indigne: iudicium si bi manducat ⁊ bibit. Super quo dicit glosa: Qd̄ ille mãducat ⁊ bibit indigne q̄ in crimĩe est. vel irreuerẽter tractat. ⁊ talis mãducat ⁊ bibit sibi iudicium. i. dãnationeꝫ. Potest ta men hoc sacramentũ opari remissionẽ pcti dupliciter. Uno mõ nõ p̄ceptũ actu. ſ᷑ voto.

Sicut cū quis primo iustificatur a peccato. Alio mō etiā perceptū ab eo qui est in peccō mortali. cuiꝰ cōscientiam ꝛ affectū nō habet. Forte em̄ p̄mo nō fuit cōtritus: sed deuote ꝛ reuerenter accedēs. ꝑ hoc sacramentū cōsequitur grām charitatis q̄ cōtritionē ꝑficiet et remissionem peccati. Septimo quia est peccī venialis deletiuꝰ. In hoc em̄ sacramēto duo possunt ꝯsiderari. s. ip̄m sacramentū. ꝛ res sacramenti. ꝛ ex vtroqꝫ habet virtutē ad remissionē venialiū peccatoꝝ. Nam hoc sacramētum sumitur sub specie cibi nutrientis. Nutrimentū aūt cibi necessarium est corpori ad restaurandū id qđ quotidie deperdit ꝑ caloris naturalis depascentiam. Spūaliter aūt quotidie in nobis aliqđ deperditur ex calore ꝯcupiscentie ꝑ peccata. venialia q̄ diminuūt fervorez charitatis. ꝛ ideo cōpetit huic sacrō qđ remittat peccā venialia. Vn̄ Ambro. dicit li. de sacramentis. Qr iste panis quotidianꝰ sumitur in remediū quotidiane infirmitatis. Res aūt huius sacramēti est charitas. non solū q̄tum ad habitū: sed etiā q̄tuz ad actū q̄ excitat in hoc sacrō ꝑ qđ peccā venialia solvūtur. Iđ dicit Inno. iij. Qr hoc sacr̄m veniale delet ꝛ cauet mortale ꝛc̄. Octauo qr est a peccis ꝯseruatiuus. Peccm̄ em̄ est quedam mors spūalis aīe. Vn̄ hoc mō ꝯseruat aliq̄s a peccō futuro. sicut ꝯseruat corpꝰ a morte futura. qđ quidē fit dupl'r. Uno mō inq̄tuz natura hoīs interiꝰ roborat cōtra interiora corruptiua. ꝛ sic ꝯseruat a morte ꝑ cibū ꝛ medicinā. Alio mō ꝑ hoc q̄ munit contra exteriores impugnatiōes. ꝛ sic ꝯseruat ꝑ arma quibus munit corpꝰ. vtroqꝫ autē mō hoc sacr̄m ꝯseruat a peccō. Primo q̄dez ꝑ hoc q̄ xp̄o cōiungit ꝑ grām: roborat spūalem virē hominis tanq̄ spūalis cibꝰ: ꝛ spūalis medicina. psal. Panis cor hoīs cōfirmet. Ioh. vi. Hic ē panis q̄ de celo descendit. siq̄s ex eo māducauerit nō morietur in eternū. Sup q̄d dicit Augu. Securus accede panis est nō venenū. Alio mō inq̄tum est signū passionis xp̄i. ꝑ quā victi sunt demones. Repellit em̄ oēm demonū impugnationē. Vn̄ Criso. dicit sup Ioh. Ut leones flāmā spirātes: sic ab illa mēsa discedimꝰ terribiles effecti diabolo. Nono qr ē̄st a penis peccōꝝ liberatiuꝰ. Hoc em̄ sacr̄m ē sacrificiū ꝛ sacr̄m. Inq̄tum offert hꝫ rōnez sacrificij. Inq̄tum sumit hꝫ rōnem sacramēti. Sed effectū sacramēti hꝫ in eo q̄ sumit. Effectum aūt sacrificij habet in eo qui offert. vel in illis ꝓ q̄bus offert. Inq̄tum est sacramētum habet effectū dupliciter. Uno mō directe ex vi sacramēti. Alio mō ex quadā concomitantia. Ex vi sacramēti habet illū effectuz ad quē est institutū. s. ad spūaliter nutriēduz ꝑ vnionem ad xp̄m ꝛ ad mēbra eius. sicut ꝛ nutrimentū vnit nutrito. Sed qr hec vnitas fit per charitatē ex cuius feruore aliq̄s cōsequitur remissionē nō solum culpe: sed etiā pene. Inde est q̄ ex ꝯsequēti per quandā cōcomitantiam ad p̄ncipalem effectum homo cōsequitur remissionē pene. nō quidē totiꝰ. s. bm̄ modū sue deuotiōis ꝛ feruoris. Inq̄tum vero est sacrificium habet vim satisfactiuā. Sꝫ in satisfactione magis attendit affectꝰ offerentis: q̄ quātitas oblationis. Unde ꝛ dn̄s dixit Luce. xxi. de vidua q̄ obtulit duo era: q̄ plus oībus misit. Quāuis ergo hec oblatio ex sui quātitate sufficiat ad satisfaciendū ꝓ om̄i pena. tn̄ fit satisfactoria illis ꝓ q̄bus offertur vel etiā offerentibꝰ bm̄ quātitatez sue deuotionis: ꝛ nō ꝓ tota pena. Decimo q̄a est viuis ꝛ defunctis sumētibus ꝛ nō sumentibus ꝯsentibus: ꝛ nō ꝯsentibꝰ ꝑfectiuꝰ. Inquantū em̄ in hoc sacramēto repꝯsentat passio xp̄i: qua xp̄us obtulit se hostiā deo. vt dicitur Eph. v. habꝫ rōnem sacrificij. Inquātum em̄ in hoc sacrō tradit inuisibiliter grā sub visibili specie: habꝫ rōnem sacramēti. Sic ergo hoc sacramentū sumētibꝰ quidē ꝓdest ꝑ modum sacramēti: ꝛ ꝑ modū sacrificij. qr ꝓ omnibus sumentibꝰ offertur. Dicit em̄ in canone misse. Quotquot ex hac altaris ꝑticipatione sacrosanctū filij tui corpꝰ ꝛ sanguinē sumpserimus: omni bn̄dictione celesti ꝛ grā repleamur. Sed alijs q̄ non sumūt ꝓdest per modum sacrificij: inq̄tum ꝓ salute ipsoꝝ offertur. Unde ꝛ ī canone misse dicit. Memento dn̄e famuloꝝ famularūq̄ tuaꝝ. pro q̄bus tibi offerimus vel q̄ tibi offerunt hoc sacrificium laudis: ꝓ se suisq̄ oībus: ꝓ redēptione aīarum suarū. ꝓ spe salutis: ꝛ incolumitatis sue. ꝛ vtrūqꝫ modum dn̄s exprimit dicens. Math. xxvi. Qui ꝓ vobis. s. sumentibus et ꝓ multis. s. alijs: effundetur in remissionem peccatorum. ꝛc̄.

Quarto caro christi ē vere cibꝰ viatoꝝ. Triplex. n. tp̄s ꝯsiderat hoīm indigentiū refectiōe. Primo tp̄s p̄teritū. ꝛ sic indiget xp̄o velut agno in sacrificiū. qm̄ b sacr̄m respectu p̄teriti: ē cōmemoratiuū dn̄ice passiōis. q̄ fuit verū sacrificiū. lꝫ aūt agnus paschalis fuerit p̄cipua figura huiꝰ sacri: q̄tū

ad passionē xp̄i q̄ repn̄taẗ p hoc sacrificiū. ⁊ ideo semel tm̄ in anno sumebaẗ. q₂ xp̄s semel tm̄ mortu⁹ est: ⁊ ppter h̄ etiā eccl'ia semel tm̄ in anno celebrat memoriā passiōis xp̄i. tn̄ in hoc sacro tradiẗ nobis memoriale xp̄i p modū cibi q̄ quotidie sumiẗ: ⁊ iō q̄tū ad hoc significaẗ per mānā qd̄ quotidie dabaẗ pplo in deserto. Secūdo tp̄s pn̄s. ⁊ sic indiget re hui⁹ sacri. s. cōione: qm̄ hoc sacrm̄ respectu pn̄tis est significatiuū ecclīastice vnionis cui hoīes aggregant. ⁊ sic noīatur cōio vel syllaxis. Dicit eni₃ Damas. lib. iiij. sniarum suarū. Qd̄ d̄r cōio. q₂ p ipsum cōicamus xp̄o. ⁊ q₂ participamus de ei⁹ carne ⁊ deitate. ⁊ q₂ cōicamus ⁊ vnim⁹ adinuicē p ipsum. Tertio tp̄s futurū: ⁊ sic indiget hō effectu hui⁹ sacri. s. grā. qm̄ hoc sacrm̄ ē prefiguratiuū fruitionis dei q̄ erit in patria. ⁊ sic d̄r viaticū: q₂ prebet nobis viā illuc pueniēdi. ⁊ ſm hoc d̄r eucharistia. i. bona grā. q₂ vt d̄r Ro. vi. Grā dei vita eterna. vel q₂ realiẗ cōtinet xp̄m q̄ est plenus gratia. Diciẗ etiā in greco methalipsis. i. assumptio. quia vt Damas. dicit. p hoc filij deitatē assumimus ⁊ sic d̄r hostia salutaris: q₂ ꝯtinet ipsū xp̄m Eph. v. Inter viatores aūt vocatos ad hāc refectionē est quadruplex dr̄ia: q̄ Luc. xiiij. notaẗ. vbi d̄r. Homo q̄dam. i. xp̄s. Fecit cenā magnā. i. instituit sacrm̄ illud ⁊ vocauit multos. Primo q̄dam per p̄ceptū cōpellūtur. Nam ſm diuersum statum eccl'ie: diuersa circa hoc statuta emanauerūt. In p̄mitiua em̄ ecclesia q̄n magis vigebat deuotio fidei xp̄iane statutū fuit vt fideles quotidie cōicarēt. Unde anacletus papa dicit. vt h̄r de ꝯse. di. ij. Post p actā cōsecrationē oīes cōicent. q̄ nolunt eccl'asticis carere liminib⁹ Sic em̄ ⁊ apl'i statuerūt ⁊ scā Romana tenet eccl'ia. Postmodū v̄o diminuto fidei feruore. Fabianus papa indulsit vt si nō frequentius. saltē ter in anno oēs cōicent. sc₃ in pasca ⁊ pētheccoste: in natiuitate dn̄i: So ther papa etiā in cena dn̄i dicit esse cōicandum. vt d̄r ibidem. Postmodū vero ppter iniquitatis abundantiā refrigescente caritate multoꝝ statuit Innocē terti⁹. vt saltem semel in anno. s. in pasca: fideles cōicent. vt d̄r ex̄ de pe. ⁊ re. ca. oīs. Consuliẗ tn̄ in lib. de eccl'ia. dog. oīb⁹ dieb⁹ dn̄icis cōicandum. Secūdo quidam repelluntẗ. s. pctōres. Duplex em̄ est res hui⁹ sacri. Una quidē signata ⁊ cōtenta. s. ipse xp̄s. Alia aūt est signata non cōtenta. s. corpus christi misticū. qd̄ est societas sanctoꝝ. Quicūq₃ ḡ hoc sacrm̄ sumit significat ex hoc ipso se eē xp̄o vnitū qd̄ quidē fit per fidē formatā quā nullus h₃ cū pctō mortali. ⁊ ideo quicūq₃ cū pctō mortali hoc sacramentū sumit. falsitatē in h̄ sacramento cōmittit. ⁊ ideo incurrit sacrilegiū tanq̄ sacri violator: ⁊ ppter hoc mortaliter peccat. Sed istud pctm̄ in q̄busdā est ḡui⁹. sc₃ q̄ ex actuali ꝯtēptu cu₃ ꝯsciā pctī ad hoc sacramentū accedūt. In q̄busdā vero min⁹ graue. s. q̄ ex quodā timore vt nō dep̄rehēdātur in pctō cū ꝯsciā pctī ad h̄ sacramentū accedūt. Tertio q̄dā expelluntẗ. s. nō intrātes cū veste nuptiali. Et p̄mo caninus infidelis. Cū em̄ caritas sit vestis nuptialis cu₃ q̄ debem⁹ accedere ad h̄ sacramentū. iō pctm̄ infidelitatis qd̄ funditus separat hoīe₃ ab eccl'ie vnitate maxime reddit ipsum ineptū ad susceptionē hui⁹ sacramēti qd̄ est sacrm̄ eccl'iastice vnitatꝭ qm̄ in forma hui⁹ sacramēti d̄r misteriū fidei. iō si infidelis sumat species sacramētales. nō māducat sacr̄aliẗ: q₂ nō vtiẗ eo qd̄ accipit vt sacro. sed vt simplici cibo: nisi forte infidelis intēderet recipere id qd̄ eccl'ia ꝯfert. lȝ nō haberet fidē verā circa alios articulos vl' circa h̄ sacramētū. Secūdo maculatus sacerdos. vn̄ Hieron̄. in q̄dam ep̄la dicit. Quid tibi cu₃ feminis q̄ ad altare cu₃ dn̄o fabularis. Dic sacerdos. dic clerice q̄liter cū eisdē labijs filiū dei obscularis q̄bus oscular⁹ es filiā meretricis. O iuda osculo filiū hoīs tradis. ⁊ sup illō. i. Coꝛ. xi. Qui māducat ⁊ bibit indigne iu. si. mā. ⁊ bibit. dici glo. Indigne māducat ⁊ bibit q̄ in crimine est vel irreuerēter tractat. Et Joh. xx. Dixit xp̄s Magdal'. Noli me tangē. nōdū em̄ ascendi ad patrē meū. s. in corde tuo p defectū fidei formate. Tertio scismatic⁹ ⁊ excōicat⁹. Nam nō recte ex̄ eccl'ia₃ offerūt sacrificiū. qm̄ ex̄ eccl'iam nō est sp̄ūale sacrificiū verū ꝟitate fructus. ⁊ cū sint ab eccl'ie vnitate separati oratōes coꝝ efficaciā non h̄nt. Dicit em̄ Aug⁹. li. ij. ꝯ Permenianum qd̄ extra eccl'iam catholicā nō est locus veri sacrificij. ⁊ Leo papa dicit. vt habetur. i. q. i. Alibi q̄ in eccl'ia q̄ corpus xp̄i est: nec vera sunt sacrificia. nec rata sacerdotia. Quarto degradatus. Nam sacerdos si p sniam ecclesie sit executione ordinis p̄uatus. redditus est impotens ad sacrificiū offerendū. Hoc aūt cedit sibi in detrimentū sp̄ūalis fruct⁹. qm̄ degradatis auferẗ executio quasi in p̄pe tuū ꝯdēnatis. Quinto pctōr manifestus:

Et public⁹ vsurari⁹: ꝛ raptor publicꝰ: qꝛ dñs pcepit. Mat. vij. Nolite sctm̄ dare canibus. maxime aūt daſ canib⁹ sctm̄. Cū hoc sacrm̄ daſ. his peccātoribus manifestis p euidentiā facti. Sexto hystrio ꝛ magus. Vñ Cyprianus scribit ad quēdā. p dilectiōe tua ꝯsulē dū me existima sti. qd videaſ de hystrionibus. ꝛ mago illo q apud vos ꝯstitutꝰ. adhuc in artio sue dedecore pseuerat an talib⁹ sacra cōio cū ceteris xp̄ianis debeat dari. puto nec maiestati diuine: nec euāgelice discipline ꝯgruere vt pudor ꝛ honor eccl̄ie tā turpi ꝛ infami ꝯtagione fedeſ. hec ille. Etiā incātatores diuini sortilegi. arioli expellūtur a sacra cōione: nisi resipuerint. tūc em̄ poterūt cōicare. Vñ in cōcilio cartaginensi legiſ Scenicis atq̄ hystrionib⁹ ceterisq̄ hmōi psonis vel apostatis ꝯuersis ad deū: recōciliatio nō negeſ. Septimo fornicator cōcubinarius ꝛ pollutus. Tales em̄ sumētes corpꝰ xp̄i cōparanſ iude xp̄m osculanti: q̄tū ad silitudinē criminis: quia vterq̄ ex signo caritatis deū offendūt. Vñ Hieroñ. dicit sup Mat. Si panes ppōnis ab hijs q vxores tetigerāt comedi nō poterant. Qn̄atomagis panis q de celo descendit nō pōt ab hijs qui cōiugalib⁹ paulo ante hesere amplexib⁹ cōtingi. ꝛ Leuit. xv. dr. Vir a quocūq̄ exierit semen coitus imundus erit vsq̄ ad vesperā Et Deut. xxiij. dr. Si fuerit inter vos hō q nocturno pollutꝰ sit somnio: egredieſ extra castra: ꝛ nō reuerteſ priusq̄ ad vesperā lauet aqua. Octauo homicidio inuolutꝰ. nā si somniū homicidij puenit ex cā q est pctm̄ mortale: impedit a sumptione huiꝰ sacramēti rōne sue cause. q maxime apparet in homicidio volūtario: nō sic aūt in casuali. Nono pus cibatus. Vñ Aug⁹. li. iij. Rñsionū ad Januariū dicit. Placuit spūisctō: vt in honorē tāti sacramēti pus in os xp̄iani dñi tum corpus intraret q̄ ceteri cibi. Et hoc ē ppter piculū vomitꝰ ꝛ ebrietatis. Que qn̄q̄ ꝯtingūt ex hoc q hoīes inordinate cibis vtunſ. Sicut ꝛ apl's dicit i. Cor. xi. Alius quidē esurit: alius aūt ebrius est. Itaq̄ cū cōuenitis ad manducandū. s. corpus dñi inuicē expectate. Si qs aūt esurit domi manducet. Super quo dicit gl. Si qs esurit ꝛ impatiens non vult expectare alios: domi manducet suos cibos. i. pane terreno pascaſ. nec post eucharistiam sumat. Secus est de infirmis. Decimo irreligiosus qui inhonestates cōmittit in ecclesia, sm illud. i. Cor. xi. Nunquid domos nō habetis ad manducandum ꝛ bibendū: Aut ecclesiā dei ꝯtēnitis: ꝛ confunditis eos q non habent. Undecimo Odiosus q aliū odio iniquo despicit Xp̄s em̄ q est res huiꝰ sacramēti: caritatem preexigit in sumēte. qm̄ ex caritate seipsū patri obtulit in sacrificiū. ꝛ nobis se prebuit in sacramentū. Ideo dr. i. Cor. xi. Cōuenientibus vobis in vnū. s. locū ecclesie. Sed aīo dissentientib⁹: iam nō est dñicam cenā manducare. Peccatū em̄ sic indigne mādu cantium xp̄m in hoc sacramento: cōparaſ pctō occidētiū xp̄m. Vñ sup illud. Quicūq̄ mā. pa. vel bi. ca. do. indi re. e. cor. ꝛ san. do. dicit glo. i. ac si xp̄m occiderit punieſ persequitur em̄ xp̄m in mēbris suis. Act. ix. Saule saule qd me psequeris. Duodecimo vsus rōnis puatus. Eadē em̄ rō est de pueris recenter uatis. ꝛ de amētibus q nunq̄ habuerūt vsū rōnis. vnde talib⁹ nō sunt sacra misteria danda. Requiriſ em̄ q aliqs ad hoc sacramentū cū deuotione ꝛ precedēti sui examinatione accedat. sm illud. i. Cor. xi. Probet aūt seipsum hō ꝛ sic de pane illo edat: ꝛ de calice bibat. sed hoc non pōt esse in hijs q careut vsu rōnis. Nec tn̄ p hoc aliqd detrimentū salutis patiunſ. Dicit em̄ Aug⁹. scribens Bonifacio. Tūc vnusq̄sq̄ fideliū corporis ꝛ sanguinis dñi particeps fit. s. spūaliter: qn̄ in baptismate membrū corpis xp̄i efficitur. Decimotertio a demone vexatus Arreptitij em̄ q ergumini dicunſ ꝛ furiosi. in qbus nondū est vis demonis extincta. q viget in eis cū corporaliter ab imundis spiritibus vexanſ nō est hoc sacramentū exhibendū. qꝛ in eis nulla precedit mentis deuotio. Si aūt aliq̄ essent mētis cōpotes: ꝛ apparet in eis aliqua huiꝰ sacramēti deuotio. non esset eis hoc sacramētū negandū. vnde Cassianus dicit. Eis qui ab imundis vexātur spiritibus: cōionem sacrosanctā a senioribus nostris nunq̄ meminimꝰ interdictā.

Decimoquarto ad aliā speciē videndam eleuatus. Si em̄ miraculose corpus xp̄i in altari sub specie carnis appeat: aut sanguis sub specie sanguinis nō est sumendū. Dicit em̄ Hieroñ. super Leuiſ. de hac qdem hostia que in xp̄i cōmemoratione mirabiliter fit. De illa vero quā xp̄s in ara crucis obtulit. sm se nulli edere licet. Contingit em̄ qn̄q̄ tale miraculum ad veritatem fidei cōprobandam. Exemplum. Sacerdos quidā veniens Bolsenam oppidū non longe distās

ab vrbe veteri. in qua ciuitate Urbanus papa quartus cum curia residebat. dum celebraret missam inter verba consecrationis dubius in fide. visibiliter vidit hostiam in forma pietatis: et sanguinem superfluere in calice. Cum autem cooperiret cum corporali: apparuit forma pietatis in singulis partibus corporalis. Cumque nec sic occultare valeret coactus est populo assistenti miraculum patefacere. Quod vt populus cognouit. subito peruenerunt vrbem veterem nunciantes Romano pontifici mirabilia huius sacramenti. Stupente autem curia per summum pontificem deliberatum est quod festum corporis xpi per vniuersam ecclesiam celebraretur. Imposuitque sancto Thome de aquino ordinis nostri predicatorum: vt officium de corpore xpi conficeret secundum vsum omnium ecclesiarum. quod et fecit. In cuius rei testimonium. In facie ecclesie Bolsene depictum est miraculum sacerdotis celebrantis. post depictus est sanctus Tho. sedens in cathedra circumstante curia huius sacramenti officium dictans. vltimo depictus est crucifixus alloquens sanctum Thomam coram eo genuflexum. et dicens. bene scripsisti de me Thoma etc. ideo ecclesia hoc festum celebrat.

Quinto caro xpi vere est

cibus comprehensorum. Hoc autem erit quando xps se hominem glorificatum et verum dei filium Collecta omni multitudine sanctorum in corporibus et spiritibus glorificatis in fine mundi ostendet. vt ipsum videant omnes sicut est. scilicet in diuinitate et humanitate glorificatum. In hac cena sunt quattuor. Primo loci altitudo. Esa. lviij. Delectaberis super domino: et substollam te super altitudinem terre: et cibabo te hereditate Jacob patris tui. Nam dominus loquens de comestoribus secum in celo altissimo. ait patri. Joh. xvij. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum: et illi sint mecum: vt videant claritatem meam quam dedisti mihi. sed hanc videre est hoc sacramentum sumere. Secundo loci latitudo. Baruch iij. O israel magna est domus dei: et ingens locus possessionis eius. magnus et non habet finem. excelsus et immensus. Tertio loci pulchritudo. Eccl. xliij. Species celi gloria stellarum id est angelorum et hominum beatorum. Da. xij. Qui ad iusticiam erudiunt plurimos erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Multo enim pulchriores erunt ille stelle rationales celo empyreo infixe: quam sint hee materiales in firmamento disposite. Quarto mansionum multitudine. Joh. xiiij In domo patris mei mansiones multe sunt. Et Esa. xxv. Et faciet dominus exercituum in monte hoc omnibus populis conuiuium pinguium: conuiuium vindemie: pinguium medullatorum: vindemie defecate. et precipitabit in monte isto faciem vinculi colligati super omnes populos. et telam quam orditus est super vniuersas nationes: precipitabit mortem in sempiternum et auferet dominus deus omnem lachrymam ab omni facie: et opprobrium populi sui auferet de vniuersa terra. In hac cena celesti apponentur quattuor fercula. Primum ferculum erit caro xpi glorificata: et hoc sensu exteriori percipietur. Nam bonum et gloriosum erit videre oculo corporali glorificato xpi carnem glorificatam. Job. xix. Quem visurus sum ego ipse et oculi mei conspecturi sunt. Secundum erit anima xpi ab omni penalitate in resurrectione liberata. et hoc percipietur oculo intellectuali.

Tertium erit gratia spiritussancti qua ipsius xpi anima secundum omnem plenitudinem fuit repleta. et hoc erit optimum videre in ea gratiam consummatam lumine altiori. Quartum erit ipsius xpi diuina natura humanitate vnita. et hoc erit super optimum: quia qui videbit eum videbit et patrem ipsum generantem. videbit et spiritumsanctum ab vtroque procedentem Joh. xiiij. Philippe qui videt me: videt et patrem. De hac cena dicitur Hester i. Assuerus rex tertio anno imperij sui fecit grande conuiuium cunctis principibus et pueris suis: vt ostenderet diuitias glorie sue. multo tempore scilicet centum octoginta diebus. Per hunc regem significatur xps qui tempore legis gratie: quod est tertium: faciet magnum conuiuium scilicet eterne dulcedinis. omnibus sanctis quod erit gloriosum: designatum per centum: et erit in octaua resurrectionis generalis omnium designata per numerum octogenarium.

Sexto caro christi vere est

cibus catholicorum. De quibus dicitur. Apocal. xix. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Hec cena fuit figurata per nuptias factas in chana galilee. vt dicitur Joh. ij. chana interpretatur zelus. Galilea transmigratio. Et xpus propter zelum et infinitam caritatem: instituit sacramentum corporis et sanguinis sui. vbi panis et vinum transmigrant de vna substantia in aliam. ps. Zelus domus tue comedit me. id est comestibilem fecit me. et Joh. xiij. dicitur. Cum dilexisset suos qui erant in mundo. in finem dilexit eos: et cena facta. super quo Aug. li. omelie ad ianuarium dicit. Saluator noster quo vehementius

cōmendaret mysterij illius altitudinem. vlti
muz hoc voluit infigere cordib⁹ et memorie
discipulorꝝ a quibus ad passionē discessurus
erat. Propterea dixit discipulis suis Luce.
xxij. Desiderio desideraui hoc pascha mādu-
care vobiscū. quasi diceret. Ad māducandū
vobiscū nō me induxit famis aut sitis anxi⁹
appetitus. sed imense charitatis affectus, vt
ꝑ hanc finalē comestionē sitis memores di-
lectionis quā ad vos habui: ꝑ quā vobiscuȝ
comedi meipm in cibuȝ vobis dedi. memor
illius btē delectatiōis mee cū patre ꝛ spiritu
sancto: quā vobis in sacro cōicaui: vt eiusdē
beatitudinis etiā vos sitis ꝑticipes. vt sicut
nunc in specie ita in nouissimo etiā in re edatis
ꝛ bibatis sup mensam meā in regno meo.
In hac cena nouissima ꝓposuit xp̄s suis fi-
delibus exēpla grandis sanctitatis. vt patet

Primo fomentuȝ fraterne cōionis. s. cum
familiaribus sobrie cōuiuare ꝛ raro. Vn̄ nō
nisi semel xp̄s ante suā passionem legit ꝑcu
rasse cōmune cōuiuiū: ꝛ cū paucis quos ele-
gerat ab initio: qbus reuelauit mysteriuȝ re-
gni dei. Secūdo exemplū interne humilis-
tionis. Vn̄ Joh. xiij. dicit. Exēplum dedi vo-
bis: vt queadmodū ego feci vobis: ita ꝛ vos
faciatis. Exempluȝ humilitatis ostēdit in pe
dum ablutōne. Geñ. xiij. Afferā pauxilluȝ a
que ꝛ lauētur pedes vestri: reqescite sub arbo
re: ponāqȝ buccellā panis ꝛ confortet cor ve
strum. Ista verba que dixit Abrahā angelis
adimpleuit xp̄s in sp̄lis. Qm̄ surgit a cena:
ponit vestimenta sua: mittit aquā in peluim
lauat pedes discipulorꝝ. ꝛ hoc in signū humi
litatis. Aug. Didicimus fratres humilitateȝ
ab excelso: faciam⁹ inuicē humiles. qd humi-
liter fecit excelsus. nec dedignet qd fecit xp̄s
facere xp̄ianus Tertio argumentū superne
dilectiōis: qm̄ corpus suū ꝛ sanguinē sub spe-
cieb⁹ panis ꝛ vini dedit discipulis. In argu-
mentum dilectiōis corpus ꝛ sanguinē suum
dedit amicis. s. fidelibus in eū credentib⁹. de-
dit inimicis. s. iude ꝓditori nō figuraliter. sed
realiter. Vnde. iiij. Reg. vi. dicit. Et vna mu
lier alteri dixit. Salua me dn̄e mi rex. mulier
ista dixit mihi. Da filium tuū vt comedam⁹
eum hodie. Dedi ergo filiū meū ꝛ comedi-
mus. Dixiqȝ ei die altera. Da filiū tuū vt co-
medamus eū Que abscondit filiū suū Mu
lier ꝑma est beata virgo q̄ dedit filiū suuȝ in
cibum ꝛ potum nature humane ne periret: s
haberet vitam eternā. Quia sumptio xp̄i sub
hoc sacro ordinat sicut ad fineȝ ad fruitionē
patrie. Vbi angeli eo fruuntur. Et quia ea q̄
sunt ad finē deriuant a fine. Inde est q̄ ista
manducatio xp̄i qua eū sumimus sub hoc sa
cramento. deriuat ab illa manducatiōe qua
angeli fruūtur xp̄o in patria. Ideo dicit ho-
mo māducare panē angelorꝝ. q2 ꝑmo ꝛ ꝑnci
paliter est angelorꝝ qui eo fruuntur in ꝓpria
specie. Secūdaria aūt est hoīm qui xp̄m sub
hoc sacramēto accipiūt. Sed natura huma-
na est mulier que filiū suū cōtra pactū abscō
dit. q2 sensum suū mortificare contēnit. Rex
aūt ait mulieri. Nō te saluet dn̄s: vnde salua
re te possum: de area: an de torculari? Nō sic
rn̄dit xp̄us. qm̄ saluat de area granū tritici: se
in cibum dando: ꝛ de torculari: de severa vite
sanguinē suū in potum quasi vinū prebendo

Quarto dictamentū externe, cohortatiōis
Inuitabat eīm ꝛ exhortabat fideles ꝛ catho
licos ad humilitatē: ad charitatē: ad orōneȝ:
ad aduersorꝝ patientem tolerationē. vt patȝ
in sermone ꝓlixo: quē ad discipulos habuit.
Ideo ꝓuerbi. viij. dicit. Iusti sunt sermones
mei. nō est in eis prauuȝ quid neqȝ ꝑuersum
recti sunt intelligentibus: ꝛ equi inuenienti-
bus scientiam. Quinto documentū frater-
ne cōpassiōis. qm̄ in cena turbat⁹ est spū. mi
sericordie iude cōpatiens. quē a sua malicia
cohercebat. mō ꝑ amorē ipsum amicū vocan
do. Math. xxvi. Amice ad quid venisti? mo-
do per pudorē: ipm cōmensalem habēdo. ibi
deȝ. q̄ intingit manū mecū in parapside. mō
per timorē ei penam ꝑdicendo. ibidē. Ve au
tem hoī illi ꝑ quē fili⁹ hois tradet. modo per
obsequiū ei humilitatis seruitiū impendēdo
quādo pedes ei⁹ lauit. Augu. Non dedigna-
tus est xp̄us iude pedes lauare: cui⁹ man⁹ vi-
debat in scelere. modo per mysteriū ipm cor-
pore ꝛ sanguine suo cōicando. Vn̄ xp̄s iudā
cōicauit suo corpore sicut ceteros ap̄los. ali-
ter exasperat⁹ sumpsissent occasionē peccādi,
Criso. Particeps existēs misteriorꝝ ꝯuersus
nō est. vn̄ fit scelus ei⁹ vtrinqȝ immanius. vł
quia tali ꝓposito imbut⁹ adijt mysteria. tum
q2 audiēs melior fact⁹ nō fuit: nec metu: nec
beneficio: nec honore. Sexto monimentuȝ
eterne ꝓpositionis. Cum. n. oportear semper
orare: ꝛ nō deficere. Luce. xviij. Maxime in
morte imminēre. vn̄ xp̄us instante captione
sua. auulsus est a discipulis suis quantuȝ est
iactus lapidis: ꝛ positis genibus orabat ꝓli-
xius fact⁹ in agonia. quibus etiā ꝑdixerat. vi
gilate ꝛ orate ne intretis in tēptationē. dās
nobis exemplum: vt mortē orōne ꝑueniam⁹

Qualiter aūt catholici habere se debeant ad hoc sacm̄. sciendum ꝙ quadruplex erat genus sacrificioꝝ in veteri lege. Primū et ꝑcipuū erat holocaustuz q̄si totū incensum. quia totū cōburebat̄ in honorē dei. ⁊ nihil ex eo comedebat̄. Hmōi enī sacrificiū offerebatur deo spāliter ad reuerentiā maiestatis ipsius. ⁊ amorē bonitatis ei⁹. ⁊ cōueniebat statui ꝑfectionis q̄rum ad impletionē cōsilioꝝ. ideo totū cōburebatur. vt sicut totū aīal resolutum in vaporē sursum ascendebat: ita etiaz significaretur totuz hoīem ⁊ alia q̄ ipsi⁹ sunt dei domīo esse subiecta. ⁊ ei esse offerenda.

Secūduz erat hostia ꝓ peccato q̄ offerebatur deo ex necessitate remissionis peccati: et cōueniebat statui penitētiū in satisfactōe peccatoꝝ. tale sacrificiū diuidebat̄ in duas ptes Nam vna pars ei⁹ cōburebat̄. alia ꝟo cedebat in vsum sacerdotū: ad significandum ꝙ expiatio peccati fit a deo ꝑ misteriū sacerdotum. Tertiū erat hostia pacifica: ꝓ grārum actione. ⁊ cōueniebat statui ꝓficientiū in impletione mādatoꝝ: q̄ comedebat̄ in ipa die: sed vbiq; in hierusalē. Quartū erat hostia pacifica ꝓ voto ⁊ salute ⁊ ꝓsperitate offerētium. ex debito beneficij accepti vel accipiēdi ⁊ ista diuidebat̄ in tres partes. Nā vna ps incendebatur ad honorē dei. alia pars cedebat in vsum sacerdotuz. Tertia vero pars in vsuz offerentiū: ad significandū ꝙ salus hominis ꝓcedit a deo mediantib⁹ ministris dei cooperantib⁹ ipsis hoībus q̄ saluant̄. Inter oīa aūt dona ⁊ beneficia q̄ deus humano generi iam per peccatū lapso dedit. ꝑcipuū est ꝙ dedit filiū suū. Vn̄ dicit̄ Joh. iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suū vnigenituz daret. vt oīs q̄ credit in ipsum nō pereat. sed habeat vitā eternā. ⁊ ideo potissimū sacrificiū est quo ipe xp̄s seip̄m obtulit deo in odorē suauitatis. vt dr̄ Eph. v. Et ꝓpter hoc omīa alia sacrificia in veteri lege offerebant̄. vt h̄ vnuz singulare ⁊ ꝑcipuū sacrificiū figuraret̄ tanq̄ ꝑfectū ꝑ impfectū. Vn̄ aplus dicit Hebr. x. Oz sacerdos veteris legis easdez sepe offerebat hostias: q̄ nunq̄ possint auferre peccata Xp̄us aūt vnā ꝓ pctis obtulit in sempiternuz In sacrificijs aūt diuitū nō offerebat̄ nisi de tribus generib⁹ aīalium quadrupedū. s. de genere boū: ⁊ ouiū: ⁊ caprarū. ⁊ hoc erat cōueniens in figura xp̄i. quia vt glo. Leuit. ꝑmo dicit. Xp̄us in vitulo offert̄ ꝓpter virtutem crucis: in agno ꝓpter innocentiā. in ariete ꝓpter principatuz. in hyrco ꝓpter similitudinez carnis peccati. Prouidit autē lex paupertati offerentium. vt q̄ nō posset habere aīal quadrupes saltem offerret auē: quā q̄ habere nō posset offerret panē. ⁊ si hoc habere nō possz saltem offerret farinaz vel spicas. Turtur significat castitatē. colūba charitatē. panis significat xp̄m q̄ est panis viu⁹. vt dicit̄ Joh. vi. Qui quidē erat sicut in spica ꝓ statu legis nature in fide patrū. erat autē sicut simila in doctrina legis ꝓphetaꝝ. Est aūt sicut panis format⁹ post humanitatē assumptā. coctus igne .i. formatus spū sctō: in clibano vteri virginalis. qui etiā fuit coctus in sartagine ꝑ labores quos in mūdo sustinuit. in cruce vero quasi in craticula adustus. Per īmolatiōez aūt hmōi aīalium designat̄ puritas mentis. quia vt dicit glo. Leuit. i. Vitulū offerim⁹ cū carnis supbiam vincim⁹. Agnū cū irrōnabiles motus corrigimus. Edum cū lasciuiā superamus. Turturē dū castitatez seruamus. Panes azimos cū in azimis synceritatis epulamur. In colūba significat̄ charitas ⁊ simplicitas mentis. Sal significat mortificatōez carnis. Thus significat deuotionē mētis. Hec enī est ꝓbatio quam docet aplus nos habere: dicēs. Probet aūt seip̄m hō ⁊ sic de pane illo edat. aliter enī īdigne accedēs ad hoc sacramentū multa mala incurrit. Primo mala cōscientia amplius amaricat̄. Job. xx. Panis ei⁹ in vtero illius vertet̄ in fel aspiduz intrinsec⁹. i. sumptio panis sacramētalis malā cōscientiam nō iustificat: sed cōdēnat. Secundo indigne sumens graui⁹ indurat̄. pz de Juda in quē post buccellā īntroiuit sathanas. Joh xiij. Sic q̄ in criminibus. cōicant duri⁹ obscurant̄ quēadmoduz luna quāto magis soli appropinquat: tanto ampli⁹ obscuratur.

Tertio indigne cōicans diutius infirmat̄. Vn̄ apl's. i. Coꝝ. xi. dicit. Ideo inter vos multi infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiūt multi. Super quo dicit glo. Infirmi febrib⁹ ⁊ alijs morbis. Imbecilles longa inualitudine. ⁊ dormiunt multi somno mortis. Vn̄ cantat̄ paschali tpe. Ab omī mortis impetu tuū defēde populuz. Et. ij. Reg. vi. dicit̄. Oz viri Bethsamite mortui sunt. q2 viderūt archā dn̄i. ⁊ Oza mortu⁹ est. q2 ipam tetigit. Eodēmō cū quis accedit indigne ad hoc sacm̄: corp⁹ xp̄i glorificatū nō vnit sibi corp⁹ pollutū. sed rapit ab eo si q̄d habet cōueniens corpori glorificato scz de vita: fortitudine: sanitate: castitate: ⁊ ceteris q̄ possunt inesse illi corpori polluto s̄m naturalem dispositionem. Sic aīa xp̄i glori-

scentia rapit ab aīa indigne cōicantis: siquid virtutis in se habebat. ⁊ diuinitas xp̄i rapit ab intellectu polluti: siquid fidei et sapientie prius habebat. Ideo talis sic derelict⁹ a xp̄o incidit in ea incōuenientia q̄ dixit Paulus.

Quarto indigne cōicans durius dānat̄. i. Cor. xi. Qui em̄ mādu cat ⁊ bibit īdigne: iudicium sibi māducat ⁊ bibit. glosa. i. dānationem. Si em̄ ꝑ esu pomi vetiti damnatus est adam cū omni posteritate sua. ⁊ Balthasar qui in vas̄is templi vinū indigne bibit: sequēti nocte occisus est. vt dicit̄ Daniel. v. Quāto magis dānabitur qui indigne cōicat. Vn̄ apl̄us Heb. x. dicit. Quanto magis putatis maiora mereri supplicia. qui filiū dei cōculcauerit ⁊ sanguinē testamenti pollutū duxerit. Sup quo dicit Augu. in glosa. Xp̄m conculcat qui libere peccat: ⁊ absq3 timore. ⁊ q̄ eo indigne participat. Debet itaq3 catholicus ad hoc sacramentū suscipiendū se ꝑdisponere q̄druplicit er. Primo cum feruida sanctitate Nam reuerētia huius sacramēti habet amorem timori cōiunctuz. Timor reuerentie ad deū dicit̄ timor filialis. Ex amore em̄ ꝓuocatur desiderium sumēdi. ex timore aūt ꝯsurgit humilitas reuerēdi. vt. s. deuote ⁊ reuerēter sumat. Augu. Accipe quottidie qd̄ quottidie tibi ꝓsit. sic viue vt quottidie merearis accipere. Secūdo cū cōsciētie limpiditate. scz vt purget̄ ab oī peccato. Unde Damas. li. iiij dicit. Ignis enis qd̄ ī nobis est desiderij assumens eam q̄ ex carbone. i. hoc sacramento ignitionē: cōburet nostra peccata. ⁊ illuminabit nostra corda. vt participatione diuini ignis igniamur ⁊ deificemur. Tertio cū cōtritiōis alacritate. Ambro. Quāta nāq3 cordis cōtritione. quāto ⁊ quali lachrymarū fōte. quāta reuerentia ⁊ tremore. quāta cordis ⁊ aīe puritate. istud diuinissimū sacramētuz est celebrandū: vbi caro tua in veritate sumitur. vbi sanguis tuus in veritate bibit̄. vbi sūmis ima iūgūtur. vbi sanctoꝝ adest ꝑsentia angeloꝝ. vbi idē est sacerdos ⁊ sacrificiū mirabiliter ⁊ ineffabiliter. Quarto cū fidei puritate credendo firmiter hoc esse veruz corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i. Augustin⁹ ꝯtra felicianū ait Hoc fides credat: intelligentia nō exquirat: ne aut nō inuentū putet icredibile. aut inuētum nō credat singulare. Om̄i potentia creata hoc non potest. Sed solūmodo increata. Eusebius. Inuisibilis sacerdos visibiles creaturas verbo suo secreta potestate commutat ⁊ cetera.

Septimo caro xp̄i vere est

cibus Philosophoꝝ. Vn̄ ps. Memoriaz fecit dn̄s mirabilioꝝ suoꝝ misericors ⁊ miserator dn̄s escam dedit timentibus se. Sciendū q̄ due dn̄e. s. Philosophia cū Paganis ⁊ Synagoga cū iudeis: magnā habēt dubitationē circa sacramentū corporis ⁊ sanguinis xp̄i. Quibus sancta mater ecclesia occurrit: declarans veritatez eoꝝ que illis stupēda ⁊ incredibilia vidētur vt sic veritas predicamentoꝝ huic sacramento non repugnet.

Circa predicamentum substantie dubitāt Philosophia ⁊ Synagoga. Quomodo pōt esse q̄ panis ⁊ vinū tam subito transmutentur in substantiā corporis ⁊ sanguinis xp̄i. Ratio dubitationis est ista. Eorum q̄ sunt s̄m se diuisa nunq̄ vnū fit alterū. Sicut albedo nūq̄ fit nigredo. Sed subiectū albedinis fit subiectū nigredis. vt dicit̄ p̄mo phisicoꝝ. Sed sicut due forme contrarie sunt s̄m se diuise. vtpote principia formalis differētie existentes. ita due materie signate sūt s̄m se diuise: vtpote existentes principiū materialis diuisiōis. ergo nō pōt esse q̄ hec materia panis fiat hec materia qua indiuiduatur corp⁹ xp̄i. ⁊ ita nō potest esse q̄ substantia hui⁹ panis cōuertatur in substantiam corporis xp̄i.

Sancta mater ecclesia p̄mo respondet philosophie: dicēs. hoc nō esse impossibile. Unde Eusebius dicit. Nouuz tibi ⁊ impossibile esse nō debet: q̄ in xp̄i substantiaz terrena et mortalia cōuertūtur. Cuius ratio est. Quia nullū agens naturale vel creatuz potest agere: nisi ad immutationez forme. et ꝓpter hoc omnis conuersio que fit s̄m legez nature est formalis. Sed deus est actus infinitus. vnde eius actio se extēdit ad totā naturā entis. Non ergo solum potest ꝑficere cōuersionez formalem. vt. s. diuerse forme sibi in eodē subiecto succedant. Sed conuersionem tot⁹ entis. vt. s. tota substantia huius cōuertatur in totam substantiam illius. Et hoc agitur diuina virtute in hoc sacramēto. Nā tota substātia panis cōuertitur in totā substātiaz corporis xp̄i. ⁊ tota substātia vini in totā substantiam sanguinis xp̄i. Vn̄ hec cōuersio nō est formalis: sed substātialis. nec cōtinetur inter spēs motus naturalis. sed ꝓprio nomīe dicitur transsubstantiatio. In natura em̄ satis similia his inuenimus. Naz vitis humorem aqueum cōuertit in vinū. similiter homo comedit panē qui tandem cōuertitur in carnē,

bibit vinū qḋ cōuertit̄ in sanguinē. Hanc si-
militudinem ponit Joh. Damas. dicens. Si-
cut panis ꝛ vinū transeunt in nutrimentū in
corpus hoīs ꝛ non in aliud corpus. sed in ip
sum qḋ prius erat. ita panis ꝓpositionis. id
est q̄ in altari ꝓponitur. ꝛ vinū cū aqua trā-
seunt in corpꝰ xp̄i qḋ prius erat. et hec duo. s.
panis ꝛ vinū nō duo sunt: sed vnū corpꝰ xp̄i.
ꝛ in hoc fecit deus memoriā mirabiliū suoꝝ.
scꝫ creationis. quia sicut deus in ꝑncipio crea
uit celum ꝛ terrā ꝛ omnia que in eis sunt: so
lo verbo. ps. Verbo dn̄i celi firmati sunt. et
iterū. qm̄ ip̄e dixit ꝛ facta sunt. ita facit deus
in hoc sacramēto quia vt dicit Augu. Acce
dit verbum ad elementū ꝛ fit sacramentum.
Nō est ergo incongruū si verbū diuinū a sa-
cerdore ꝓlatum accipit a deo maiorē virtu-
tem q̄ natura. i. vis insita rebus ꝑ quā in ho
mine cibus ꝛ potus in carnē ꝛ sanguinē con
uertuntur. Secūdo respondet synagoge il
lud Ambro. li. de sacramētis. vt habet̄ de cō-
se. di. ij. ca. Reuera mirabile ꝛc. Et hoc nobis
adhuc superest vt ꝓbemus hoc nō esse qḋ na-
tura formauit. sed qḋ benedictio cōsecrauit.
maioremq̄ꝫ vim esse benedictionis q̄ natu-
re. qꝛ benedictione etiā natura ipsa mutatur
Virgā tenebat Moyses: ꝓiecit eā: ꝛ facta ē
serpens. Rursus apphendit caudā serpent
ꝛ in virge naturā reuertit̄. Vides ergo ꝓphe
tica gratia bis mutatā esse naturā: ꝛ serpent
ꝛ virge. Currebant egypti flumina puro aq̄-
rum meatu. subito de fontiū venis sanguis
cepit erumpere. Non erat potus in flumijs.
Rursus ad ꝓphete p̄ces cruor cessauit. ꝛ flu
mina aquarū natura remeauit. Si tn̄ valuit
humana benedictio: vt naturā ꝯuerteret. q̄d
dicemus de ipsa cōsecratione diuina: vbi ip̄a
verba dn̄i saluatoris opant̄. Nam sacramtū
istud qḋ accipis xp̄i sermone cōficit̄. hec ille.
Simile habet̄ in formatiōe ade. Nam terra
illa ex qua formatꝰ est adā cōuersa est in car-
nem ꝛ sanguinē ip̄iꝰ. Gen̄. i. Etiā vxor loth:
ꝯuersa est in statuā salis. vt pꝫ Gen̄. xix. In
nouo quoq̄ꝫ testō: inter cetera miracula hoc
fuit primū. s. q̄ aquā cōuertit in vinū. vt patꝫ
Joh. ij. Secūdo circa p̄dicamentū quātita
tis dubitāt philosophia ꝛ synagoga. Quomō
corpꝰ xp̄i tam magnū sub tam ꝑua hostia cō
tineat̄. ꝛ quō totus xp̄us sit sub qualibet ꝑte
sp̄ēruꝫ panis vel vini. quia cū corpꝰ xp̄i sit or
ganicum habet ꝑtes determinate distantes.
Est eīn de ratione corporis organici determi
nata distantia singularū partium abinuicē,

sicut oculi ab oculo. et auris ab aure. Sꝫ hoc
non posset esse si sub qualibet parte specierū
esset totus xp̄us. Oporteret eīn q̄ sub quali
bet parte esset quelibꝫ pars. ꝛ ita vbi eēt vna
pars esset ꝛ alia. ergo nō pōt esse q̄ totꝰ xp̄s
sit sub qualibet parte hostie vel vini cōtenti ī
calice. Sancta mater ecclesia p̄mo respon
det Philosophie: dicēs. q̄ distinguēduꝫ ē: qꝛ
substantia corporis xp̄i est in hoc sacr̄o: ex vi
sacramenti. q̄titas aūt dimensiua ex vi real̄
cōcomitantie. corpus xp̄i est in hoc sacramē
to ꝑ modū substantie. i. ꝑ modum quo sub̄a
est sub dimensionibus. nō autē ꝑ modum di
mensionum. i. non ꝑ illuꝫ modū quo q̄titas
dimensiua alicuius corporis est sub quātita-
te dimēsiua loci. Manifestū est aūt q̄ natu-
ra sub̄e tota est sub qualibet ꝑte dimensio-
num sub quibus cōtinet̄. sicut sub qualibꝫ ꝑ-
te aeris est tota natura aeris: ꝛ sub qualibet
parte panis est tota natura panis. ꝛ hoc in-
differenter. siue dimensiones sint actu diuise
sicut cū aer diuidit̄ vel panis secat̄. vel etiam
sint actu indiuise: diuisibiles vero potētia. et
ideo totus xp̄s est sub qualibet parte sp̄ēruꝫ
panis etiā hostia integra manēte. ꝛ nō soluꝫ
cū frangit̄. Qz aūt hoc sit possibile pꝫ. Naꝫ ci-
uitates. castra. mōtes cōtinent̄ in parua pu-
pilla oculi. quia nō sunt in ea ꝑ modū dimen
sionum suaruꝫ. Etiā in paruo speculo vides
maximarū rerū vt solis ꝛ lune quātitates.
Habes tu ip̄e in paruo pectore tuo magnaꝫ
celestiū sapientiā. ꝛ terrestrium scientiā. Nō-
ne in paruo corpore cōtinet̄ tota aīa rōnalis
sicut in corpore magno. ergo ꝛc. Secūdo re
spōdet synagoge: dicēs. Circūclusus vndiq̄ꝫ
erat populus hebreorum. hinc egyptijs val-
latus. inde mari clausus. virgā leuauit moy-
ses: separauit se aqua. ꝛ in muroꝝ speciē con-
gregauit atq̄ꝫ inter vndas via pedestris ap-
paruit. quomō tanta dimēsio aquarū potuit
cōtineri in tam paruo loco maris? Preterea
Jordanis retrorsum cōuersus contra natu-
ram in sui fontis redit exordiū. tanta moles
aquarum quō potuit cōtineri a tam ꝑuo fon
te. Sitiebat populus patruꝫ tetigit moyses
petram: ꝛ aqua de petra fluxit. Hec auteꝫ nō
habuit de se natura. sed benedictiōis gratia.
In nouo quoq̄ꝫ testō legit̄ q̄ xp̄s nascēs exi
uit de clauso v̄ginis vtero. quia transiuit per
aureā portam domꝰ dn̄i que clausa erat in ef
nuꝫ. vt Ezech. xliiij. predixerat. etiā in resur-
rectione exiuit de clauso sepulcro. ꝛ ad disci-
pulos clausis ianuis ītrouiit. Si fortasse tibi

minus dignū videt̄ illa credere attende ꝙ corpus christi nō est sub hostia naturaliter sed sacramentaliter. ⁊ ideo non est ibi sicut locatū in loco: nec est ibi sub dimensionibꝰ ꝓprijs: sed sub dimensionibꝰ que prius fuerant panis ⁊ vini. ⁊ ideo cū substātia de se inquantū substātia nō occupet locū: nisi inquātū est sub dimensionibꝰ quātitatis. propterea corpus xp̄i nō requirit locū. nec occupat plus de loco sub sacr̄o: ꝙ̄ dimēsiones panis sub quibꝰ velat̄ ⁊ regit̄: occupēt ⁊ requirant. Tertio circa predicamentū qualitatis dubitāt philosophia ⁊ synagoga. quomodo accidentia panis ⁊ vini. puta figura: color: sapor ⁊c̄. sint sine subiecto. Remoto enī p̄ori necesse est remoueri posterius. sed substantia est naturaliter prior accidente vt ꝓbat̄. vij. Methaphi. Cū ergo facta consecratione nō remaneat substātia panis in h̄ sacramento: videt̄ ꝙ non possint remanere accn̄tia eius. Sācta mater ecclesia p̄mo rn̄det philosophie dicēs. Sēsu apparet facta cōsecratione oīa accidentia panis ⁊ vini remanere. Qđ q̄dē rōnabiliter ꝑ diuinā ꝓuidentiā fit. Primo quidē: q: non est ↄsuetum hominibus: sed horribile carnē hominis comedere ⁊ sanguinē bibere. ꝓponit̄ nobis caro ⁊ sanguis xp̄i sumenda sub speciebus illoꝝ que frequentius in vsu hoīs veniūt. s. panis ⁊ vini. Secūdo ne hoc sacramentū ab infidelibus irrideāt̄. dū sub specie ꝓpria dn̄m nostrū manducaremꝰ. Tertio vt dū inuisibiliter corpus ⁊ sanguinem dn̄i nostri sumimus. hoc ꝓficiat ad meritū fidei. Hec tn̄ accidētia in hoc sacramēto manent sine subiecto. qđ q̄dem virtute diuina fieri pōt. Cū enī effectus magis dependeat a causa p̄ma: ꝙ̄ a causa secūda. pōt deus q̄ est p̄ma causa substātie ⁊ accidentis. ꝑ suam infinitam virtutē cōseruare in esse accidens subtracta substantia ꝑ quā ↄseruabātur in esse tanꝙ̄ per causam ꝓximā. Nam accidentia illa que inerant substātie panis post consecrationē remanent sine subiecto. Alia vero accidentia que inerant pani mediante quātitate: modo insunt ipsi quātitati sicut prius Unde sunt ibi sine subiecto p̄mo. i. sine substantia: sed nō sine subiecto ꝓximo. Et licet in hoc sacramēto aliud sit: ⁊ aliud videatur non tamen est ibi vlla falsitas. In naturalibus enī videmus ꝙ multa aliter apparent ꝙ̄ sint. Sol enī apparet quasi cubitalis rotunditatis: ꝙ̄uis multo sit maioris quantitatis. quandoq̄ʒ etiam apparet rubeus: vel pallidus: qui tamen peregrinarum impressionū non est susceptiuus. Remus in aqua apparet curuus seu fractus: q̄ tamen in rei veritate est rectus ⁊ integer. Etiam febricitanti dulcia vident̄ amara. Secundo respondet synagoge dicens. Nihil ꝓhibet aliquid esse ordinatum ſm cōmunē legem nature, cuius tamen contrariū est ordinatū ſm speciale priuilegium gratie, vt patet in resurrectione mortuoꝝ ⁊ illuminatione cecoꝝ. Nā marath fluuius amarissimus erat vt sitiēs populus bibere non posset. Moyses misit lignum in aquā: amaritudinē suam aquarū natura deposuit: quā infusa subito grā temperauit. Hoc etiam significatū est Genes. xxvij. In Ysaac qui deceptus fuit visu: quoniā Jacob non cognouit. Olfactu estimans sentire odorem vestimentoꝝ Esau: ⁊ erat odor Jacob. Gustu: qm̄ putauit se comedere de venatione Esau. Tactu: arbitrās se tangere manus Esau. Solo auditu non fuit deceptus. cum dixit. Vox Jacob est. ⁊ Ezech. xij. dicit̄. Tu fili homīs fac tibi vasa transmigrationis ⁊ transmigrabis ꝑ diem coram eis. transmigrabis autē de loco tuo ad locum alterū. in cōspectu eoꝝ. ⁊ efferes foras vasa tua: q̄si vasa trāsmigratiōis per diē in ↄspectu eoꝝ. In q̄bꝰ v̄bis ꝑ vasa trāsmigratiōis significāt̄ accn̄tia panis ⁊ vini q̄ xp̄s sine subiecto esse fecit vocās ea q̄ nō sunt: tanꝙ̄ ea q̄ sunt. Sub hijs trāsmigrat de celo ad altare ⁊ sp̄ēs ipsas sacramētales foras exhibet in ↄspectu sacerdotū ⁊ fideliū: q̄si vasa in q̄bꝰ latet ipsiꝰ dei ⁊ hoīs p̄claritas quēadmodū ibi sequit̄. In caligīe efferens ⁊ faciē tuā velab̄. In nouo q̄ʒ testō: xp̄s adhuc mortalis exn̄s. ōndit se Petro ⁊ Jacobo ⁊ iohāni in mōte in habitu gl̄ioso ꝑ trāsfiguratiōeʒ. ⁊ tn̄ nōdū erat gl̄ificatꝰ ſm corpus. Siīr post resurrectioēʒ suā qn̄ corpꝰ suū erat gl̄iosum: nuꝙ̄ ampliꝰ habitū gl̄ie dimissurꝰ: ōndit se duobꝰ discipulis eūtibꝰ i Emaus in habitu ꝑegrini. ⁊ magdalene in hītu hortulani. nō ꝑ mirū si sub velamīe accidētiū i sacr̄o se occultat. Quarto circa p̄dicamentū relatiōis dubitāt philosophia ⁊ sygnagoga. quō eq̄liter totꝰ xp̄s est in q̄cū hostia siue ꝑua siue magna. qm̄ equalitas fundat̄ sup̄ vnitate quantitatis: ⁊ ita videtur ꝙ determinata quātitas panis ⁊ vini ad materiā huiꝰ sacr̄i req̄rat̄. p̄cipue. q: vt d̄r. ij. de aīa. oīm natura ↄstantium rō ⁊ terminꝰ

magnitudis est et augmēti. Sancta mater ecclesia primo rńdet Philosophie: dicens. Quia in oībus habētibus materiā. rō determiatio-nis materie sumit ex ordie ad finē. sicut materia serre est ferrū: vt sit apta sectioni. Finis aūt hui⁹ sacramēti est vsus fideliū. Vñ oporteret ꝙ quātitas materie hui⁹ sacramēti determinet per cōparationē ad vsum fideliū. Nō aūt pōt esse ꝙ determinet per cōparationez ad vsum fidelium qui nūc occurrunt: alioqn sacerdos habēs paucos prochianos nō posset consecrare multas hostias. Vñ seqtur ꝙ materia huius sacramenti determinet p comparationez ad vsum fideliū absolute. Numerus aūt fideliū est indeterminatus, ideo materia hui⁹ sacramenti nō est determinata. Sicut nec numerus indiuiduoꝝ in eadē specie est determinatus. etiā vnus pater nō determinatur ex se ad certū numerū filioꝝ. Secūdo rńdet Synagoge: dicens. Quia potestas ministroꝝ ecclesie ad duo ordinatur. Primo quidem ad effectū ꝓpriū. Secūdo ad finē effectus. et hoc scdm nō tollit pmū.. vnde si sacerdos intendat cōsecrare corpus xpi ꝓpter aliquem malū finē. puta vt irrideat vel veneficia faciat. ꝓpter intētionē mali finis peccat. nihilominus tñ ꝓpter ptātem sibi datam pficit sacramentū. vñ equalitas vel sequalitas huius sacramenti nō sumit penes materiā ei⁹ sed penes vsum fideliū. vñ in sequētia dicit. Sumūt boni: sumunt mali: sorte tñ inequali vite vel interit⁹. Mors est malis: vita bonis vides paris sumptōis. q̄ sit dispar exitus. etiā mānā: licet difformiter colligeret: q̄ alij pl⁹: alij minus colligebāt. equaliter tñ apud omnes inueniebat q̄tum ad mensurā. in nouo quoqꝫ testō: multiplicatio panū nō est facta p modū creatiōis. sed p additionē extranee materie in panes ꝯuerse. Unde Augu. dicit sup Joħez. Unde multiplicat de paucis granis segetes. Inde in manibus suis multiplicat qnqꝫ panes. Manifestum est aūt ꝙ per cōuersionem grana multiplicant in segetes. Et lꝫ fuerit multiplicatio i materia: tñ in forma et substantia nō fuerūt nisi qnqꝫ panes. Consimilit in hoc sacro nō est nisi vnū corpus xpi. lꝫ materia panis multiplicet. Quinto circa p̄dicamentū actiōis: dubitāt philosophia et synagoga quomō accidētia sine suba vere nutriāt nō solū corp⁹ sumentis: sed etiaz aīam. et quomō possit esse ad p̄iudiciū indigne sumenti. qm̄ vt dr in li. de gñatiōe. Ex eisdem nutrimur ex qb⁹ sum⁹. Spēs aūt sacramentales sunt accidētia ex qbus hō non cōstat. Nō em̄ accidēs est pars substātie. ergo species sacramētales nutrire nō possunt. Unde Ambro lib de sacramentis dicit. Nō iste panis est q̄ vadit in corpus. sed panis vite eterne q̄ aīme nostre subam fulcit. Cū autez oīe qd nutrit vadit in corp⁹: apparet ꝙ panis iste nō nutriat. Sancta mater ecclesia pmo rńdet phie: dicēs. Quia in ipsa cōsecratione miraculose dat quātitati dimēsiue oīe id qd ad materiā ptinet. et ideo qcqd posset generari ex materia panis si esset totuz pōt generari ex p̄dicta quātitate dimensiua panis vel vini nō quidem nouo miraculo. sed ex vi miraculi prius facti. et q̄ cib⁹ eo nutrit ꝙ conuertitur in subam nutriti. vt dr. ij. de aīa. Species aūt sacramētales possunt cōuerti in substantiam aliquā q̄ ex eis generat. Ideo per eandem rōnem possunt cōuerti in corp⁹ hūanum p quā possunt cōuerti in cineres: vel in vermes: et ꝓpter hoc nutriūt Et lꝫ spēs sacramentales nō sint suba: hñt tñ virtutē substātie. Sicut q̄titas dimēsiua panis et vini retinet naturā ꝓpriā: et accipit miraculose vim et ꝓprietatez sube. Sicut em̄ in corpore humano calor naturalis cōsumeret humidū radicale: nisi cibus et potus extrinsecus sumeret et p cibū extrinsec⁹ sumptū deperditū restauretur: aliter homo nō diu viueret. Ita quoqꝫ spūaliter ad vitam grē cōseruandam et augēdam cibus spūalis necessarius fuit nobis. Estus em̄ vitioꝝ et carnis cōcupiscētie et distractiones et grauamina mūdi: infestatiōes spūum malignoꝝ agūt cōtinue cōtra humorem nostre deuotiōis. et ita impugnāt aīam nostrā ꝙ ipsa debilitaret et deficeret: nisi istō benedictū viaticuz sumeret: et cibū acciperet spūalez. Corpus aūt xpi p excellentiā sctitatis et puritatis: et ꝓpter humorē diuinitatis. ita fuit spūale ꝙ in ipso pfectissime cōcurrūt et cōueniūt rō cibi p corporeitatē. et rō spūs p sanctitatē et puritatez. Idcirco placuit deo p talem cibū corporalē reducere hoīem ad pristinam et p̄mariā puritatē: et finalē sanctitatem: vt morbo p̄cedenti cōgrueret medicina Homo em̄ cecidit a vita p cibuz corporalē a deo vetitū: ab hoīe vsurpatū: diabolo suggerente. ideo fuit cōueniēs ꝙ hō reduceret ad vitam p cibū spūalem a deo p̄stitū: et ab homine sumptū ipō dei filio ministrante et operāte. Et sicut in natura cibus corporalis nō solūz nutrit et fortificat corpus: sed etiā alterat et delectat aīam mediante corpore. Etiā hoī

febricitanti: panis ⁊ vinū multotiēs sunt cā
mortis q̄ sanis pficiunt ad salutem. sic est de
corpore xp̄i. Secūdo respondet synagoge
dicēs. Q꞉ psimile exemplū habem⁹. iij. Reg.
ix. Cū angelus dñi ministrauit Helye fugiē
ti a facie Jezabel panē subcineritiū. de q̄ He
lyas bis comedit ⁊ ambulauit in fortitudie
cibi illi⁹ vsq꞉ ad montē dei. Et. ij. palip. xxvi.
habetur. Q꞉ Ozias rex pcussus est lepra. q̄a
obtulit sacrificiū qḋ sibi non licebat. Similit
fructus paradisi quē primi parētes sumpse-
runt. in se quidē bonus fuit. Sed ipsis sumē-
tibus fuit causa mortis. ps. Fiat mensa eoꝝ
corā ipsis in laqueū ⁊c. vsq꞉. ⁊ cum iustis nō
scribātur. Jn nouo quoq꞉ testō apl̄i cōicaue
runt digne cū xp̄o in cena. Vn̄ vsq꞉ in diem
resurrectionis nō comederūt. sed iudas indi
gne cōicans laqueo se suspendit. Berñ. Cor-
pus xp̄i egrotis est medicīa pegrinantibus
dieta. debiles confortat. valēres delectat lā-
guorem sanat. sanitatē seruat. Fit homo mā-
suetior ad correptionem: patientior ad labo-
rem: ardētior ad amorē: sagacior ad cautelā:
fortior ad tutelā: ad obedientiam pmptior:
ad grarumactionē deuotior. hec ille. Sexto
circa p̄dicamentū passionis dubitāt philoso
phia ⁊ synagoga. Quō ad fractionez hostie
nō frangit corp⁹ xp̄i. Nam eiusdē videt esse
frangi ⁊ masticari. Sed verū corp⁹ xp̄i ē qḋ
manducat. ergo corp⁹ xp̄i est qḋ frangit ⁊c.

Sancta mater ecclesia p̄mo respondet phi
losophie: dicens. q꞉ corpus xp̄i verū nō fran
gitur. Tum quia est incorruptibile ⁊ impassi
bile. Tum q꞉ est totū sub qualibet pte. quod
est cōtra rōnem ei⁹ qḋ frangit. Sed fractio il
la est subiectiue in quātitate dimēsiua panis
sicut ⁊ alia accidētia. Et sicut spēs sacramen-
tales sunt sacramentuꝫ corporis xp̄i veri. ita
fractio hmōi specierū ē sacramētū dñice pas
sionis q̄ fuit in corpore christi vero. Vn̄ fra-
ctio hostie tria significat. Primo quidē ipaz
diuisionē corporis xp̄i que facta est in passi-
one. Secundo distinctionē corporis mystici
ꝯm diuersos stat⁹. Tertio distributionē grā-
rum pcedentium ex passione xp̄i. vt Dyoni.
dicit. iij. ca. ecclesiastice hierarchie. Vn̄ talis
fractio nō inducit diuisionē xp̄i. Sicut in na-
tura diuiso speculo nō frangitur imago que
relucet in ipso. etiā diuiso corpore homis nō
diuiditur aīma rōnalis. Secūdo respondet
synagoge: dicens. Licet hostia cōsecrata di
uidatur in plures partes. tamen corpus chri
sti manet integrū ⁊ illesum. Sicut de abrahā
legitur Gene. xxij. Q꞉ volens immolare filiū
um suū Jsaac positum super altari. nō Jsaac
sed arietem iugulauit. Sic in fractiōe hostie
nō corpus xp̄i frangitur. sed quātitas dimēs
siua que ante consecrationē pani inerat. Jn
nouo quoq꞉ testamēto: duo discipuli cū qui-
bus xp̄s velut pegrin⁹ ambulauit in Emaus
cognouerūt eū in fractione panis. ⁊ ip̄e eua.
ab ocu. eoꝝ. Septimo circa p̄dicamentum
vbi: dubitant philosophia ⁊ synagoga. Quō
idem corpus xp̄i numero ꝯm idem esse pōt
esse in diuersis locis. puta in diuersis altari-
bus. Qm̄ locus specierū panis nō est vacu⁹.
Natura enī nō patit vacuū. nec est ibi substā
tia panis. sed est ibi solū corpus xp̄i. ergo cor
pus xp̄i replet locū illū. sed om̄e qḋ replet lo
cum alique est in eo localiter. ergo corp⁹ xp̄i
est in hoc sacramēto localiter. Sancta ma
ter ecclesia p̄mo respōdet philosophie. dicēs
Q꞉ corpus xp̄i nō est in hoc sacramēto ꝯm p-
priuꝫ modū quātitatis dimēsiue: sed magis
ꝯm modū substātie. om̄e aūt corpus locatuꝫ
est in loco ꝯm modū quātitatis dimensiue.
in q̄tuꝫ. s. cōmensuratur loco ꝯm suā quanti-
tatem dimensiuā. Unde corpus xp̄i nō ē in
hoc sacrō sicut in loco: sed p modū substātie.
eo. s. modo quo substātia cōtinetur a dimen-
sionibus. q꞉ substantia corporis xp̄i succedit
subē panis in hoc sacramēto. Et sicut substā
tia panis nō erat sub suis dimensionib⁹ loca
liter. sed p modū substātie. ita nec substantia
corporis xp̄i. Nec eñ substātia corporis xp̄i ē
subeꝫ illaꝝ dimensionū: sicut erat substātia
panis. ⁊ ideo panis rōne suarū dimensionū
localiter erat ibi. q꞉ cōparabat ad locū medi-
antibus pprijs dimēsionib⁹. Substātia aūt
corporis xp̄i cōparatur ad locū illū median-
tibus dimensionibus alienis. Jta q꞉ ecōuer
so dimensiones pprie corporis xp̄i compa-
rantur ad locū illū mediāte substantia. quod
est cōtra rōnem corporis locati. Unde nullo
modo corpus xp̄i est in hoc sacramento lo-
caliter. neq꞉ locus ille in quo est corp⁹ xp̄i est
vacuus. neq꞉ etiā pprie est repletus substā-
tia corporis xp̄i q̄ nō est ibi localiter. Sꝫ est
est repletus speciebus sacramentoꝝ q̄ habēt
replere locū. vel pter naturā dimensionuꝫ.
vel saltem miraculose: sicut ⁊ miraculose sub
sistunt per modū substantie. Nam verbū vo
cale ab ore loquētis vnū ⁊ solum pcedēs ad
aures oīm audientiū defert. qḋ tamē ibideꝫ
remanet in corde pferentis. Eodem modo
corpus xp̄i semp remanet in celo. ⁊ tñ vera-

titer est in altari: et in ore ois sumentis. Etiã lux solis cũ unica sit in pluribus locis relucet. Similiter natura spẽi una exñs: est in omnibus suis individuis. Secũdo respondet synagoge: dicens. Qr corpus xpi nõ est in hoc sacramento diffinitive. qr tunc nõ esset alibi quam in hoc altari: ubi cõficit hoc sacramentũ. cũ tamẽ sit et in celo in ppria specie. et in multis aliis altaribus sub spẽ sacramẽti. Neqz etiaz est in hoc sacramẽto circũscriptive. qr nõ est ibi sm cõmensurationẽ pprie quãtitatis. Qr aũt nõ est extra supficiẽ sacramẽti: nec est in alia pte altaris. nõ arguit quod sit ibi diffinitive: vel circũscriptive. Sed quod incepit ibi esse p cõsecrationẽ et cõuersionem panis et vini. Huius eñ simile hetur Nume. xi. Qr deus accepit de spũ moysi et dedit. lxxij. viris. nec tamẽ privavit moysen spũ. Eñ ã. iiij. Reg v. dicit. quod Helyseus exñs in cella: erat pñs i via qñ Gyezi puer suus accepit vestimenta et talẽta a Naamã curato a lepra. In novo quoqz testamẽto habetur. quod idem suppositũ numero filij dei erat in celo i sepulcro: et in inferno post passionẽ eius. Octavo circa pdicamentum qñ: dubitant philosophia et synagoga. Quomõ nõ cõsumitur corpus xpi. cũ tñ continue fideles cõicent: et manducet ipsum Eñ ut dicit Innocẽ. iij. in quadã decretali. Xps tunc tale corpus dedit discipulis qle habuit. sed xpus in cena habuit corpus passibile et mortale. ergo corpus passibile et mortale discipulis dedit. Sed tale corpus tandẽ cõsumitur cũ manducat. ergo etc. Sancta mater ecclesia pmo respondet philosophie: dicẽs. quod idẽ verum corpus xpi erat: qd a discipulis tũc in ppria specie videbatur et in specie sacramẽti sumebatur. Nõ aũt erat impassibile sm quod in ppria specie videbatur. qnimo erat passioni paratum vñ nec ipm corpus qd in specie sacramenti dabat impassibile erat. impassibili tñ mõ erat sub specie sacramẽti quod in se erat passibile. Sicut eñ visio reqrit cõtactũ corporis qd videt ad circũstantiã mediũ visionis. ita passio reqrit cõtactũ corporis: qd patitur ad ea q agũt. Corpus aũt xpi sm quod est sub sacramento nõ cõparat ad ea q circũstãt mediantibus ppriis dimensionibus qbus corpa se tangunt: sed mediãtibus dimensionibus spẽruz panis et vini. et iõ spẽs ille sunt q patiũtur et vident: et cõsumũtur nõ aũt ipm corpus xpi. Sicut eñ ab una sola candela infinite candele accendũtur, nec tñ lumẽ pme cõsumit: etiã sic tñ hñt de lumie sicut pma eodẽ mõ ẽ hic.

Secũdo rñdet synagoge dicẽs. quod corpus xpi ex diuturnitate mãducatiõis nõ cõsumit. sic nec lechitus olei: nec ydria farine defecerunt p tres annos et dimidiũ de qua comederunt Helyas: vidua sareptana et filius eius. ut dr iij. Reg xvij. In novo quoqz testõ: septẽ panes suffecerũt iiij. milibus hoim. et tñ supfuerũt septem sporte fragmentoz. ut dicit Mat. vij.

Nono circa pdicamentũ Situs: dubitabãt philosophia et synagoga. quõ corpus xpi in celo taz subito descẽdat in hostiã sup altari. cũ sit tanta distantia utriusqz ab alterutro. Dicit eñ ambro. li de sacramẽtis. Qr illud sacramẽtum xpi sermone pficit. Sz sermo xpi successive pfert. ergo hec cõuersio fit successive. Sancta mater ecclia rñdet pmo phie: dicens. Qr hec cõuersio est instantanea Primo quidez. qr suba corporis xpi ad quã terminat ista cõuersio. nõ suscipit maius nec minus. Scdo qr in hac cõuersiõe nõ est aliqd subiectũ qd successive pparet. Tertio qr agit infinita virtute dei Nam in ultiõ instãti plationis verboz fit illa cõuersio tũc eñ cõplet verboz significatio. q est efficax in sacroz formis. Sicut eñ lux se ubiqz diffũdit in instanti: et oculus subito intuet celũ: cũ tñ sit maxima distãtia inter ea. sic est in hoc sacramẽto. Scdo rñdet synagoge: dicẽs. quod exemplũ huius habet Danielis xiiij. de Abacuch. qui portatus fuit ab angelo in ictu oculi a iudea in babylonẽ: et cibato daniele in mortico ipm reposuit in iudeã. In novo quoqz testõ dr quod ptes corpoz humanoz sũt in diversis ptibus mũdi dispse. et tñ in momento divina virtute erit resurrectio corpoz ut habetur. i. Cor. xv. Decimo circa pdicamentum habitus: dubitãt philosophia et synagoga. quõ nõ apparet xpus in habitu glorie in hoc sacramẽto sicut est in celo. Cũ habitus glie sit una de dotibus corpis glorificati. et xps post resurrectionẽ habuerit corpus glorificatũ. videt quod in habitu gliose claritatis debeat apparere sub hoc sacramẽto. Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dicens Qr corpus christi non potest in propria specie videri nisi in uno loco. Unde cũz videatur in propria specie et adoretur in celo Ideo sub propria specie non videtur in hoc sacramento sicut lux solis non potest videri ab oculo debili. quoniã excellens sensibile positum supra sensum corrumpit sensum. ut dr iij. de aĩa. Secũdo respondet synagoge:

dicēs q etiā de' nō apparuit in forma glīe sue. Nam in colūna ignis de nocte ꝛ in colūna nubis de die p̄cedebat pplm quē eduxit de egypto. Similiter in forma nubis opiebat tabernaculū testimonij. Uxor aūt Mā ne dubitauit mori qꝛ viderat dn̄m. In nouo quoqꝫ testamēto apparuit xp̄s post resurrectionē suā discipulis ꝛ Thome. ꝛ nō in habitu glie, qꝛ nō sustinuissent. sicut nec in transfiguratione. Et sic pꝫ q caro xp̄i vere est cibus cōfortatiu' mētis ꝛ corpis nr̄i. hic p gratiā: tādem per gloriam. Amen.

In festo scti Barnabe apli. sermo .xxxvij.

Estis ciues sanctorū

Eph. ij. ꝛ in ep'la p̄ntis solēnitatis. Btūs Aug'. li. x. de ciuita. dei dicit sic Nos ꝛ btī vna ciuitas sum' dei. cui' vna pars in nobis pegrinat. pars etiā illis opitulat. Sup quo talem moueo qōnem. vtrū btūs Barnabas ṽtute summe caritatis meruit ascribi ciuis superne ciuitatis. ad istam qōnem rn̄dent duo doctores noui testamēti. Primus est btūs Aug'. sup ps. liiij. dicēs sic. Duas ciuitates faciūt duo amores. Hierl'm facit amor dei. Babyloniā facit amor seculi. Interrogat ꝗ se q̄s qꝫ q̄d amet. ꝛ inueniet vbi sit ciuis. ꝛ si inuenerit se ciuē Babylonie extirpet cupiditatē plātet caritatē. Si aūt inuenerit se ciuē hierusalē colat caritatē: speret libertatē, hec ille.

Secūdus est sctūs Tho. quotlibet de ṽtutibus in cōi. q. ij. art. i. dicēs sic. Phus dicit viij. politicoꝝ. q ad hoc q aliq̄s sit bonus politicus, req̄ritur q amet bonū ciuitatis. Sicut aūt homo inq̄ntum admittit ad participandum bonū alicuius ciuitatis efficit ciuis illius ciuitatis. ꝛ cōpetūt ei ṽtutes q̄dam ad operandū ea q̄ sunt ciuiū ꝛ amandum bonū ciuitatis. Ita cū homo per diuinā grām admittit in participatiōe celestis ciuitatis: que in visione ꝛ fruitione dei cōsistit. fit quasi ciuis ꝛ socius illius btē societatis q̄ vocat celestis hierl'm. ꝫm illud Eph. ij. Estis ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei. Unde homini sic ad celestia ascripto: cōpetūt quedam ṽtutes gratuite: q̄ sunt ṽtutes infuse. ad quarū debitā operationē preexigitur amor boni cōis toti societati: quod est bonū diuinū put est beatitudinis obiectū. Amare autem bonū alicuius ciuitatis contingit dupliciꝫ. Uno modo vt habeat. Alio modo vt conseruetur. Amare autē bonū ciuitatis vt habeatur ꝛ possideatur nō facit bonum pollliticū: quia sic etiam tyrānus amat bonū ciuitatis vt ei dn̄etur. quod est magis amare seipsum q̄ ciuitatē. Sibi eīm ipsi hoc bonū cōcupiscit non ciuitati. sed amare bonum ciuitatis vt cōseruet ꝛ defendat. hoc ē vere amare ciuitatē quod bonū polliticum facit. intantū q aliqui propter bonū ciuitatis cōseruandū vel ampliandū se periculis mortis exponant. ꝛ negligant priuatum bonum. Sic ergo amare bonū quod a beatis participatur vt habeat vel possideatur non facit hoīem se bene habētem ad beatitudinem. quia etiā mali illud bonū cōcupiscunt. Sed amare illud bonum ꝫm se vt permaneat ꝛ diffundatur ꝛ vt nihil cōtra illud bonū agat. hoc facit hominē bene se habentē ad illam societatem beatoꝝ. Et hec est charitas qua q̄s deū ꝓpter se diligit. ꝛ primos qui sunt capaces beatitudinis: sicut seipsū ꝛ que repugnat omnibus impedimētis beatitudinis ꝛ in se ꝛ in alijs. Unde nunq̄ pōt esse cū peccato mortali qd̄ est beatitudinis impedimentū. Tres aūt gradus possumus cōsiderare in caritate. Deus eīm maxime ꝓpter seipsum est diligēdus. Sūt eīm quidā q̄ libēter vel sine magna molestia separant a vacatiōe diuīe ꝯtēplatiōis: vt terrenis negocijs implicent, ꝛ in his vel nihil vel modicū caritatis apparet. Quidā ṽo intm̄ delectant in vacatōe diuīe ꝯtēplatiōis q eā deserere nolūt: etiā vt diuīs obsequijs mācipentur ad salutē ꝓximoꝝ. Quidā ṽo ad tm̄ culmē caritat' ascēdūt q etiā diuinā ꝯtēplationē licet in ea maxime delectent: ꝑtermittūt. vt deo seruiāt in salutē ꝓximoꝝ. ꝛ hec pfectio in Paulo apparuit q̄ dicebat. Ro. ix. Optabā anathema .i. separ' esse a xp̄o p fratrib' meis. Et Phil. i. Desideriū hn̄s dissolui ꝛ cū xp̄o eē multo magis meli'. pmanere aūt in carne: necessariū ꝑpt vos. ꝛ hec pfectio ē ꝓprie apl'oꝝ q̄ ꝓ tuēda salute alioꝝ instituti sūt. Un̄ significant p angelos in scala Iacob. ascēdentes q̄dem p ꝯtēplationē. descendētes ṽo p sollicitudinē quā de salute xp̄i ꝓximoꝝ gerūt. hec Tho. Sctūs Barnabas fuit oībus speculū sanctitatis ꝛ exēplar religionis. ꝛ in omi ope suo virilis ꝛ strenuu'. omni moꝝ bonitate cōspicuus. omi gratia spūssancti plenus ꝛ omni ṽtute ꝛ fide preclarus. Unde Actuū. xi. dicitur. Barnabas erat vir bonus. plenus spiritusancto ꝛ fide ideo est is ciuis sanctoꝝ.

Est'is ciuis sanctoꝝ.
Salutari conuersione.
Supernali edificatione.
Singulari conuersatione.
Doctrinali eruditione.
Spirituali perfectione.

Primo btūs barnabas

est ciuis sanctoꝝ. salutari cōuersione. Unō Act. iiij. dr. Joseph aūt qui cognominatus est Barnabas ab aplis qd est interpretatū filius cōsolationis. leuites cyprius gñe cũ haberet agrū vendidit illū ꝛ attulit preciū ꝛ posuit ante pedes aploꝝ. Nam amor dei nō deserit hoiem in pctm̄ lapsum. ſꝫ circa ipsum ondit quattuor. Primo suā potentiā dum a pctō ipsum liberat. offensa eñ nō nisi p dilectionē tollitur ſꝫ per pctm̄ mortale hō offensam dei incurrit. Dicit eñ ꝙ deus pctōres odit inqꝫtuꝫ vult eos puare vltimo fine quē his quos diligit preparat. ideo hō nō resurgit a pctō nisi per grām dei per quā recuperat amicitia dei Esa. xliij. Ego sum q deleo iniqtates tuas ꝓpter me. Et ps. Remisisti iniquitatē plebis tue: opuisti oīa peccata eoꝝ. Secūdo suā sapiam: dū vnū peccatū sine alio non remittit. Uñ Aug'. li. de pnīa. Sunt plures quos penitet peccasse: ſꝫ non oīno reseruātes sibi qdam in qbus delectent. non aīaduertentes dñm simul mutum ꝛ surdū a demonio liberasse. Per h docens nos nunꝙ nisi de omibus posse sanari. Nā qdaꝫ impietas infidelitatꝫ ē ab illo q iust' ꝛ iustitia est: dimidiā sperare veniā h ille. Tertio suā misericordiā. dū non est pctm̄ taꝫ graue qd nō remittat. Unde Joel ij. dr. Benignus ꝛ misericors est ꝛ multe misericordie: ꝛ prestabilis sup malicia. Uinceret aūt deus ab hoīe: si homo vellet peccatum deleri: quod deus delere non vellet. sed hoc repugnat diuīe misericordie. Que dic Eze. xviij. Omniū iniquitatū eius quas operatus est: non recordabor amplius. Tāta eñ est dei misericordia ꝙ nemo desperare debet de venia. Primo non peccati infectōe dum xp̄s in cruce p Adam ꝛ semine suo patitur Secundo non peccati cōtagione duꝫ deus pepercit Niniuitis simul inuolutis.

Tertio non peccati magnitudine obiectiua. dum Petrum blasphemū ꝛ negantem xp̄s respexit. Quarto nō peccati magnitudine intensiua. dum Paulo membra laniātem xp̄us de celo conuertit. Quinto non pctōꝝ publicatione. dum Matheū euangelistaꝫ fecit: publicanū in tēplo iustificauit: in domo Zachei habitauit cum publicanis ꝛ pctōribus mādücauit. Sexto nō peccatorum palliatione. duꝫ Dauid cōfitenti culpā suam pepercit. Ezechie flenti vitā induisit. Nabuchodonosor cognoscēti pristinam dignitatem restituit. Septimo nō ꝓpter derisionē ꝓmissam correptionē nō seruando dum Pharaonē ꝛ egyptū sepe a plagis liberauit. Octauo non pctōꝝ recidiuatione dū pplo in deserto pctā remisit. ꝛ Petro legem tradidit: vt quotiens qs peccauerit totiens dimittat. Nono non pctōꝝ turpitudine. duꝫ deprehensam in adulterio absoluit

Decimo nō pctōꝝ multitudine. dū a magdalena. vij. demōia expulit. Undecimo nō pctōꝝ longa ꝯtinuatione. dū latroni paradisum tradidit. Duodecimo nō instrumētoꝝ ꝛ tēporis ad pniam ꝓuatione. dū cor cōtritū sine lingua. sine sensu. sine tēpore. deus nō despicit, vt dicit psal. Hec sunt signa misericordie dei acceptātis pctōres ad grām.

Quarto suam ꝓuidentiaꝫ. dum pctōri infundit cōstantiam ad virtutē ꝛ penitentiā. cuius firmitatis ꝛ cōstantie in cōuersione salutari sunt quattuor signa. Primo elegit ꝯtēnere res ꝓprias tpales: ne deū offendat. vñ ꝓpter vitandū scandalū vel turbationē hō iuri suo deꝫ cedere. ſm illud Math. v. qui angariauerit te mille passus vade cū eo alia duo. ꝛ q abstulerit tibi tunicā da ei ꝛ pallium. Secūdo eligit patriā ꝛ parētes deserere sicut fecit Abraam. Geñ. xij. Tertio elegit ꝓpt bonū delectabile pene se subijcere. sicut fecit Joseph nolens vxori phutifaris consentire. Geñ. xxxix. Quarto elegit morti succūbere. sicut fecit Susanna. Dani. xiij. Beatus barnabas cōuersus ad xp̄m doluit de culpa. sperauit de venia. satisfecit de offensa despexit terrena. ꝓfecit in gratia Unde glo. Act. ij. dicit. Destituendū ꝓbat. qd tāgere deuitat. ꝛ docet calcandū esse aurum qd gressibus apostoloꝝ subdit.

Secundo btūs Barnabas

est ciuis sanctoꝝ supernali edificatiōe ad quā cōcurrūt precipue quattuor. Prīo fundamentuꝫ veritatis obiectiue s. veritas prima Aliqd eñ est primū in virtutib' directe per qd. s. ad deū acceditꝫ. Prim' aūt accessus ad deū est per fidē. ſm illud Heb. xi. Accedentē ad deum oportet credere. Et sic

idee ponit fundamentū supnalis edificij. Ordinata em̄ virtutū cōgregatio per quandam similitudinē edificio cōparat. in q̄bus illud qd̄ est primū in acquisitione virtutū: fundamento cōparat qd̄ primū in edificio iacet. τ hoc est p̄mus lapis xp̄s aut qui est petra est tale fundamentū s̄m illud apl̄i. i. Cor. iij. Fundamentū aliud nemo pōt ponere p̄ter id qd̄ positum est qd̄ ē xp̄s iesus. qd̄ q̄dem positū fuit a Petro. dicēte Mat. xvi Tu es xp̄s filius dei viui: τ subdit. Super hanc petrā edificabo ecclīam meā. Secūdo fundamentū virtutis subiectiue s. humilitas. Nam si accipiat fundamentū p̄fundo terre super quo ponit p̄mus lapis. sic humilitas est fundamentū sp̄ualis edificij. quasi remouens impedimentū edificio. Jnc uantum. s. expellit superbiā: cui deus resistit τ p̄bat hoīem subditū ad suscipiendū influxū diuine gratie p̄ut euacuat inflationē superbie. Unde dicit Jaco. iiij. Superbis deus resistit: humilibus aūt dat grām. Et Aug⁹. li. de verbis dn̄i dicit Cogitas magnā fabricā cōstruere celsitudinis. de fundamēto p̄us cogita humilitatis. Hanc xp̄s precipue nobis cōmendauit: q2 per hāc maxime remouetur impedimentū humane salutis: q̄ cōsistit in hoc q̄ homo ad celestia τ sp̄ualia tēdat. a q̄b⁹ impedit: dū in terris magnificari studer. Et ideo dn̄s vt impedimēta salutis auferret. exteriorē celsitudinē contemnendā. p̄ humilitatis exempla mōstrauit. Un̄ Aug⁹. lib. de vera religione dicit. Tota vita xp̄i in terris per hoīem quē suscipere dignatus est disciplina mor̄ fuit: precipue humilitatē suam imitandā preposuit dicēs. Discite a me q2 mitis sum τ humilis corde. Et Greg. in pastorali dicit. q̄ argumentū redēptiōis nostre inuenta est humilitas dei. Et sic humilitas dicit sp̄ualis edificij fundamētū. Tertio fundamentū virtutis firmatiue. inquantū remouet impedimentū credendi. τ sic fortitudo dr̄ fundamentū: inq̄tum remouet inordinatū timorē impedientē fidē. Unde super illud Luce xi. Dico vobis amicis meis Dicit glo. q̄ fortitudo est fidei fundamētū. Nam sicut in fundamento edificij materialis ponunt lapides solidiores: sic et in fundamēto edificij spiritualis ponit fortitudo. s̄m illud Greg. in mor. vt habet. xxiiij q. i. ca q2 ex sola ecclesia catholica veritas cōspicitur apud se esse locum dn̄s perhibet. de q̄ videat. Jn petra moyses ponit vt dei faciē cōtēpletur. q2 nisi quis fidei soliditatē tenuerit diuinaz presentiam non agnoscit. hec ibi

Quarto fundamentū virtutis connexiue Nam ad rōnem fundamenti non solū req̄ritur q̄ sit primū sed etiam qd̄ sit alijs partibus edificij cōnexū. nō em̄ esset fundamētum nisi ei alie partes edificij cohererent. Connexio autē sp̄ualis edificij est per caritatem. s̄m illud. Col. iij. Super om̄ia caritatem habete que est vinculū perfectionis. τ ideo fides sine caritate fundamētū esse nō pōt: q2 fides informis nō est fundamentū sed fides formata. sicut dicit in glo. i. Cor. xiij. Format autem fides per caritatē. Un̄ Aug⁹. li. de correptiōe τ grā. vt habetur de pnīa dist. ij. §. hec ita caritas. dic̄ sic. Firmū fundamentū dei stat īmobile habens signaculū hoc. scit em̄ dn̄s qui sunt ei⁹ hor̄ fides que per dilectionē operat. p̄fecto aut oīno nō deficit: aut si qui sunt quor̄ vita deficit reparant antequā vita finiat ista τ deleta iniq̄tate que intercurrerat vsq3 in finem perseuerantia deputat hec ibi. Beatus Barnabas fidei xp̄i veritatē magna stabilitate humilitate. atq3 caritate predicauit. Un̄ Act. xiiij. dicit. Turbe q̄ erant in lystris vocabāt Barnabam Jouem. τ Paulū mercurium. Sacerdos aūt Jouis qui erat ante ciuitatē thauros τ coronas ferens ante ianuas cū p̄plis volebat sacrificare eis. qd̄ vbi audierunt apl̄i Barnabas τ Paulus scissis tunicis suis exilierūt in turbas clamantes τ dicentes Uiri quid hoc facitis? Et nos mortales sumus similes vobis homines annunciantes vobis ab his vanis conuerti ad deū viuū qui fecit celum τ terram τc̄.

Tertio beatus Barnabas

Tertio beatus Barnabas est ciuis scor̄ singulari cōuersatione. Un̄ Prouer. xviij. dr̄. Uir amicabilis ad societatē magis amicus erit q̄ frater. Societas em̄ τ cōuersatio pctor̄ est vitāda. ps̄. Cū p̄uerso p̄uerteris. q2 p̄pter pctm̄ vni⁹ q̄nq3 tota societas p̄iclit. r. vt p3 q̄druplici exēplo

Primū est de p̄plo dei p̄pt pctm̄ Nachor tpe Josue. vt hr̄. xxiij q. ij c. si ca. τ c. si ecclia Et Moyses multos iussit occidi p̄pter societatē i ydolatria. vt hr̄. xxiij. q. iiij c. q̄d crudele. Secūdū est de Saule. i. q. iiij. §. Cōtra dn̄s ad moysen etiā de Jona ibidē. Tertiū ē de Juda xxiiij. q. i. c. nō turbat. Quartū ē de Petro τ Anania. xxiij. q iiij. c. qd̄ xp̄s Et de Paulo q̄ tradidit hoīez sathane. xxiij.

q.iiij.ca q̃d crudele. hec aũt societas malorꝝ est vitanda quo ad participationẽ pctõꝝ. xxiij.q.iiij c.ecce inquiũt ca.a malis.ca. recedite. Societas aũt bonorꝝ semꝑ appetẽda est.psal. Cũ sancto sctũs eris: ⁊ cũ viro innocente innocens eris.⁊ cũ electo electus eris Ad hanc aũt societatẽ exiguntᷣ quattuor q̃ pont paulus.ij. Corꝝ.i. dicẽs. In simplicitate ⁊ sinceritate dei ⁊ nõ in sapiẽa carnali. sed in gratia dei cõuersati sumus in hoc mũdo.

Primũ est ꝙ habeant planã ⁊ innocentẽ ꝯuersationẽ, ideo dicit in simplicitate. Secundũ est ꝙ in oĩbus que faciũt habeant respectuz ad deũ. ideo dicit in sinceritate dei Tertiũ est ꝙ querant cõem ⁊ non ꝓpriaz voluntatem. ideo dicit. non in sapientia carnali. Sapiẽtia eñ carnalis ẽ qua homo sapiens sibi videtᷣ. Quartũ est ꝙ oĩa ista a dei gratia recognoscant. ideo dicit. sed in gratia dei. Beatus Barnabas spreta conuersatione infideliũ a xp̃o baptizatus per aplõs, ⁊ in euãgelio xp̃i eruditus ꝯuersatꝰ est cũ aplĩs. Unde Act.xi. dicitᷣ. Profectꝰ est aũt Barnabas Tarsum vt q̃reret Saulum. quẽ cũ inuenisset perduxit Anthiochiã ⁊ annũ totũ conuersati sunt in ecclesia: ⁊ docuerunt turbã multam: ita vt cognoiarẽtur primũ Anthiochie discipuli xp̃iani ⁊c̃.

Quarto beatus Barnabas

est ciuis sanctorꝝ doctrinali eruditione Unde dicitᷣ. Mat.vlti. Euntes docete oẽs gentes. ad quã exigunt quattuor. Primo magna auctoritas. Nemo eñ debet mittere seipsum sed vocatus a deo. Non oẽs habent officiũ predicandi: sed tantũ qui a domino ad hoc eliguntur. Si qui autem se dicant inuisibiliter missos probare debent hoc per miraculorum operationem: vel per sacram scripturam. vt habetur extra de heretiq.ca cum ex iniũcto. beatus Barnabas nõ misit seipsum ad predicandũ. Sz p̃mo fuit missus a spũsancto. Act.xi. Dixit spũssanctus aplĩs. Segregate mihi Barnabã ⁊ Saulum in opus ad q̃d assumpsi eos. Secundo fuit missus a toto aplõꝝ collegio. vñ subditur. tunc ieiunantes ⁊ orantes imponentesq̧ eis manus dimiserũt illos. Tertio fuit missus a totius ecclesie vniuersali cõcilio. Unde legitᷣ Act.xv. ꝙ Jacobus episcopus Hierosolimitanis scripsit fratribus qui erant Anthiochie: dicens. Placuit nobis collectis in vnũ eligere viros ⁊ mittere ad vos cum charissimis nostris Barnaba ⁊ Saulo ⁊c̃. Quarto fuit missus tanq̃ ꝓpheta domini: quia ꝓphetie spiritu claruit. cum esset plenus spiritusancto ⁊ fide. vt dicitur Actuuz xi. Secundo magna veritas. Unde legitur. Act.xv. ꝙ cum quidaz iudei ad fidem conuersi dicerent ꝙ non sufficiebat fides sine lege Moysi Paulus ⁊ Barnabas viriliter restiterunt: ⁊ constanter veritatem euangelicam predicauerunt. ⁊ contra illum errorem litteras ab aplĩs impetrauerunt. Tertio magna firmitas cum eniz iudei his q̃ dicebantᷣ a Paulo ⁊ Barnaba contradicerent: isti constanter dixerũt. Uobis oportebat primũ predicari verbũ dei. sed quoniã repellitis illud ⁊ indignos vos facitis ⁊ iudicatis vite eterne: ecce cõuertimur ad gẽtes. Sic eñ precepit nobis dñs Act. xiij. Quarto magna virtuositas. Multos eñ conuertit ad fidem. Actuũ.xiij. Sequuti sunt multi iudeorum ⁊ colentiũ aduenarum Paulum ⁊ Barnabam qui loquentes suadebant eis vt permanerent in gratia dei Audientes autez gentes: gauisi sunt. ⁊ glorificabant verbum dñi ⁊ crediderunt quotquot erant preordinati ad vitam eternã.

Quinto beatus Barnabas

est ciuis sanctorum spiritali perfectiõe. Sunt autem quattuor signa perfectionis que fuerunt in ipso. Primum est mentis exultatio. Unde dicitur. Actuũ.xi. Miserũt Barnabam vsq̧ Anthiochiam. qui cuz peruenisset ⁊ vidisset gratiam dei gauisus est: ⁊ hortabatur omnes proposito cordis permanere in domino. Secunduz est corporis mortificatio. Unde dicitur. Actuuz xiij. Erant autem in ecclesia que erat Anthiochie prophete ⁊ doctores. in quibus Barnabas ministrantes domino ⁊ ieiunantes Tertium est miserorum benigna compassio. Unde dicitur. Actuuz xi. In his autem diebus superuenerũt ab Jerosolymis prophete Anthiochiam. Exurgens autem vnus ex eis nomine Agabus. significabat per spiritum famem magnam futuram in vniuerso orbe terrarũ que facta ẽ sub Claudio. Discipuli autẽ ꝓut quisq̧ habebat proposuerũt in ministerium mittere habitantibus in Judea fratribus: q̃d ⁊ fecerunt mittentes ad seniores per manus Barnabe ⁊ Sauli. Et sic floruit elemosyna temporali que consistit in necessariorum subministra

tione. Similiter floruit elemosyna spũali q̃ est in offense dimissione quando Johanni q̃ cognomĩabatur Marcus offensam dimisit. Cũ enĩ hic Jobes marcus discipulus Barnabe ꝛ pauli eos reliquisset rediẽs ꝛ penitẽs a Barnaba est iterũ in discipulũ assumptus vt dr̃ Actuũ.xv. Quartũ est aduersoꝝ perpessio. Act.xv. Cũ charissimis nostris barnaba ꝛ Paulo homĩbus q̃ tradiderunt aĩas suas ꝑ noĩe Jesu xp̃i. Cuꝫ enĩ ꝑuenisset Cyprus ꝛ multos infirmos sanasset supposito illis euangelio sancti Mathei. q̃d secũ deferebat tandem exiens inde perueniens Paphum. maledicensq̃ꝫ tẽplo ꝓpter insolẽtias viroꝝ ꝛ mulierũ quĩ nudi currebãt sua festa celebrãtes. nouissime deuenit salaminaꝫ vbi peracto martyrio felicẽ spũ dño reddidit: ꝓpter q̃d factus est ciuis sanctorum in regno celorum. Amen.

In natiuitate sancti Johannis baptiste. Sermo. xxxviij.

Quisputas puer iste

[Q]uis putas puer iste erit: Luce.i. ꝛ in euangelio p̃sentis solennitatis. Beat⁹ August. sermone.xij. de natiuitate sancti Joh. baptiste. dicit sic. Sancti Joh. baptiste natalẽ hodie celebramus. Qua p̃muꝫ re proposita occurrit questio nõ p̃tereunda. Quare natalez quo est ortus ex vtero Jobanes: potius celebramus q̃ȝ cuiuslibet apostoli vel martyris: vel patriarche vel ꝓphete. Si interrogamur quid respondebimus: q̃ȝtuꝫ mihi videt̃: q̃ȝtũ mearũ viriũ mediocritate occurrit. Hec causa est Discipuli dñi nati ꝛ ꝑ etatis accessum ad annos capaciores ꝑducti in discipularũ assumpti sunt ꝛ illoꝝ fides postea dño adhesit. sed nullius eoꝝ natiuitas dño militauit. Recordemur ꝓpheras. recolamus patriarchas. Nati sunt vt homĩes etatis accessu impleti spiritusancto ꝓphetauerunt xp̃m. Nati sunt vt postea ꝓphetarẽt. Jobes autẽ dominuꝫ xp̃um ipsa natiuitate sua ꝓphetauit. quẽ cõceptum ex vtero salutauit. Hec ille. Et lib.l. Omel. omel. xv. dicit sic. Deniq̃ꝫ q̃a in magno sacramẽto natus est Johãnes ipsi⁹ solius iuste ecclesia natalez diẽ celebrat ꝛ natale dñi celebratur: sed tanq̃ȝ dñi. Date mibi alium seruũ p̃ter Jobem inter patriarchas. inter ap̃los, cui⁹ natalez diẽ celebrat ecclesia xp̃i. Passionũ dies plurimis seruis celebramus. natiuitatis diẽ nemini nisi iobi. h̃ ille.

Sciendũ q̃ȝ p̃noiati in veteri testõ anteq̃ȝ nati fuerunt septẽ. Primus fuit Jsaac. Vñ Geñ.xv. dixit angelus ad abrahã. Qui egredietur de vtero tuo ipsum babebis heredem.

Secũdus fuit Jsmael. Vñ Geñ.xij. dixit angelus dñi ad Agar. Cõcepisti ꝛ paries filium: vocabisq̃ꝫ nomẽ eius Jsmael. Terti⁹ fuit Samson. Vñ Judic.xiij. Angelus dñi apparuit vxori manue. ꝛ dixit ad eã. Sterilis es ꝛ absq̃ꝫ liberis: sed cõcipies ꝛ paries filiũ vocabisq̃ꝫ nomen eius Samson. Quartus fuit Josias. Vñ.iij. Reg.xiij. Vir dei propheta addo venit de iuda in sermone domini in Bethel. ꝛ exclamauit ꝯtra altare. ꝛ ait. Altare altare, hoc dicit dñs. Ecce filius nascet̃ domui David Josias nomie ꝛc̃. Quint⁹ fuit Cyrus. Vñ Esa.xlv Hec dicit dñs xp̃o meo Cyro cuius apprehendi dexteram. Sextus fuit Agag Numeri.xxiiij Dixit Balaã. extolletur ꝓpter Agag rex eius ꝛ auferet̃ regnũ eius. Septimus fuit Jeremias. Vñ Jere.i. Dixit dñs. priusq̃ȝ te formarez in vtero noui te. ꝛ anteq̃ȝ exires de vẽtre sanctificaui te.

Quare autẽ fuerũt prenomĩati rõ est, quia in veteri testõ nullus fuit p̃noĩatus nisi vl' q̃ fuit ꝓmotor salutis vl'is, aut quia speciale remouit impedimentũ. Nã Jsmael p̃noiatur: quia fuit ꝑsecutor Jsaac in qua persecutione magis clarauit virtus Jsaac. ꝛ in hoc fuit Jsaac saluatoris figura Samson p̃nominatur, quia noĩe ꝛ actu fuit saluatoris figura. Josias religione ꝛ opere preostendit saluatorez. Cyrus fuit liberator ppl'i a babylonica captiuitate. Agag fuit causa trãslationis regis Saul. in quo significabat regni veteris in regnum xp̃i translationẽ. Jeremias aũt prefigurauit sanctificationẽ ꝑ xp̃m fiendã, ꝑ ei⁹ passionẽ. Sm̃ illud Heb.vlti. Jesus vt sanctificaret ꝑ suũ sanguinẽ ppl'm extra portã passus est. quã quidẽ passionẽ Jeremias verbis ꝛ mysterijs apertissime p̃nũciauit. ꝛ suis passionibus expressissime p̃figurauit. In nouo aũt testõ prenoĩatur Jobes baptista ꝛ sanctificatur in vtero. Unde Luce.i.ca. dixit angelus Gabriel. Ne timeas Zacharia qm̃ exaudita est orõ tua. ꝛ Helizabeth vxor tua pariet tibi filiũ ꝛ vocab nomẽ ei⁹ Jobes ꝛ spũ sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. quia figurabat xp̃m ꝑ baptismalem sanctificatio nem.i. Coꝛ.vi. Sed abluti estis. sed sãctificati estis. Ad quem quidẽ baptismũ Johannes suo baptismo homĩes p̃parauit. Et quia vniuersi homines attendentes ad prenominationez eius extimabant illũ magnũ

in israel futurū mirabanť dicentes in eius natiuitate. Quis putas puer iste erit?

Quis putas puer iste erit.
- Sua annunciatione.
- Sua conceptione.
- Sua generatione.
- Sua religione.
- Sua reuelatione.
- Sua predicatione.
- Sua cōmendatione.
- Sua consummatione.

Primo puer iste scꝫ btūs Johānes erit gloriosus in sua annūciatiōe. Sciendū ꝙ cum deus sit ipsa essentia bonitatis vnūqōqꝫ est deo attribuenduꝫ ſm sui optimū. Optimū autem in omī genere ⁊ cognitiōe practica: qualis est rō gubernationis. in hoc cōsistit ꝙ particularia cognoscanť in qbus est actus. sicut medicus optimus est qui scit ⁊ cōsiderat nō solū vniuersalia: sed etiā q̄ potest cōsiderare minima ꝑticularia. ⁊ idem ptꝫ in ceteris. Unde oportet dicere ꝙ deus omniū etiā minimoꝝ habet rōnem gubernatiōis. Et hoc ꝑpter duo Primo rōne sue dignitatis. nam nō soluꝫ pertinet ad perfectionē terreni regis ꝙ executores habeat sue gubernationis: sed etiā ad regis dignitatē; qꝛ ex ordine ministroꝝ potestas regia redditur preclarior. Secundo ratione causalitatis. Nam cū per gubernationem res q̄ gubernantur sint ad perfectionē deducēde. tanto erit gubernatio ꝑfectior q̄nto maior ꝑfectio a gubernante rebꝰ gubernatis cōicatur. Maior autē perfectio est ꝙ aliquid in se sit bonū ⁊ etiam sit alijs causa bonitaꝭ: q̄ꝫ si esset solūmodo in se bonum. Et ideo sic deus gubernat res vt quasdaꝫ aliarū in gubernando causas instituat Sicut si aliqs magister suos discipulos nō solum scientes faceret. sed etiam alioꝝ doctores. Unde si solus deus gubernaret subtraheretꝰ ꝑfectio causalis a rebus ⁊ non totuꝫ fieret per vnū qō fit per multa. Ideo ad gubernationē ecclie sancte assumpsit deus ydoneos ministros. s. patres veteris ⁊ noui testamenti simul cum angelis. Inter quos precipuū elegit Johānem baptistam. cuius annunciatio est mirifica quadrupliciter.

Primo ex parte persone annūciantis. nā ab eodē angelo fuit prenūciatus quo ⁊ xp̄s scꝫ a Gabriele. Luce. i. Apparuit autē Zacharie angelus dn̄i stans a dextris altaris incensi ⁊ ait. Ne timeas Zacharia q̄m exaudita est oratio tua: ⁊ Elizabet vxor tua pariet tibi filiū ⁊ vocabis nomen eius Johānes Ego enī sum Gabriel qui asto ante dn̄m: ⁊ missus sum loqui ad te: ⁊ hec nūciare tibi ⁊ euangelizare. Super quo Petrus damianꝰ in sermone dicit sic. Pensemus vir iste q̄ntū emineat qui ⁊ a ꝓphetis ante predictus. ⁊ ab eodem quo dn̄s angelo nūciatus. Et Maximus in sermone dicit sic. Hic est cuius per angelum gabrielē prenunciatꝰ natiuitas nomen ⁊ meritum. Secundo ex parte tēporis cōuenientis. Nam solus pontifex intrabat in sancta sanctoꝝ. Septimus enī mēsis quasi totus erat apud iudeos solēnis sicut ⁊ septimus dies. In prima enī die septimi mensis erat festum tubarum in memoriam liberationis Isaac quādo Abraam inuenit arietē herentē cornibus: qō representabant per cornua quibus buccinabāt. Erat enī festuꝫ tubarū quasi quedā inuitatio vt prepararent se ad sequens festuꝫ qō celebrabatꝰ die decima. Et hoc erat festū expiationis in memoriā illius beneficij quo deus ꝓpitiatꝰ est peccato populi de adoratiōe vituli ad p̄ces Moysi. vt habetꝰ Numeri. xiix. Quo tēpore facta est ista annūciatio. Luce. i. Factum est aūt cuꝫ sacerdotio fungeretꝰ Zacharias in ordine vicis sue ante deum ſm consuetudinem sacerdotij sorte exijt vt incensum poneret ingressus in templū dn̄i. Et omīs multitudo erat populi orans foris hora incensi

Tertio ex parte loci excellentis. Nam ad istum locū. s. sancta sanctoꝝ. solus pontifex intrabat. Illa enī pars templi que dicitꝰ sancta sanctoꝝ. figurabat seculuꝫ altius qō est spūaliuꝫ substantiarū in quā partem solus summus sacerdos. ⁊ semel in āno introibat vt designaretꝰ ꝙ hec est finalis perfectio hominis. vt ad illud seculuꝫ introducatur. Ad huncquippe sacratissimū locū Zacharias introierat. Luce i. Et erat plebs expectans Zachariam ⁊ mirabanꝰ ꝙ tardaret ipse in templo. Quarto ex parte miraculi subsequentis. Nam zacharias qꝛ non credidit verbis angeli factus est mutus. Zacharias enī considerans suam senectutem ⁊ vxoris sterilitatem dubitare cepit. ⁊ more iudeoꝝ signum ab angelo requisiuit. Angelus auteꝫ pro eo ꝙ verbis suis non credidit ipsum taciturnitatis plaga percussit. Luce. i. Et dixit Zacharias ad angelum. Unde hoc sciam? ego enī sum senex ⁊ vxor mea ꝓcessit in die

bus suis. Et respondens angelus dixit ei. Ecce eris tacens τ non poteris loqui vsqꝫ in diem quo hec fient, ꝓ eo ꝙ non credidisti verbis meis que implebunt in tempore suo.
Consueuit enim fieri dubitatio τ excusari quadrupliciter. Primo ꝓpter ꝓmissorum magnitudinē. sicut legitur de Abrahā. Cuꝫ eñ dñs sibi ꝓmisisset ꝙ semen suū terram chanaan possideret. Dixit ad eum Abraam Dñe deus vnde scire possum ꝙ possessurus sum eam. Et respondens dñs. Sume inquit mihi vaccam triennē τc̄. Gen. xv. Secundo ꝓpter nature impossibilitatē sic patet in sarra. Cum eñ dixisset dñs: reuertens veniam ad te. τ habebit sarra filiū: risit sarra post hostium tabernaculi dicens. Postq̄ consenui τ dñs meus vetulus τc̄. Geneb. xviij.
Tertio ꝓpter propriam fragilitatem. sicut patet in Gedeone qui ait. Obsecro mi dñe in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in Manasse τ ego minimus in domo patris mei. Et ex hoc signū petijt. τ accepit. s. de vellere τ pluuia. Judi. vi. Quarto ꝓpter voti firmitatem. sicut patet de beata virgine que ait angelo. Quomodo fiet istud: q̄m virum non cognosco? Et respondens angelus dixit ei. Spūssanctus superueniet in te τc̄. Luce. i. Quid est ergo ꝙ solus Zacharias ex eo ꝙ dubitauit plagaꝫ incurrit cum ibi esset τ magnitudo ꝓmissionis. Luce. i. Erit eñ magnꝰ coram dño τc̄. τ multos filioꝝ israel τc̄ vsqꝫ parare domino plebem perfectam. Etiam fuit ꝓpria fragilitas quia talem filiū habere indignum se reputabat. Etiaꝫ fuit naturalis impossibilitas cum essent senes τ infecundi: etiam tali operi non vacabant: q2 erant ambo iusti ante deum incedentes in omnibus mandatis τ iustificationibus dñi sine querela. τ nō erat illis filius eo ꝙ esset Elizabet sterilis τ ambo ꝓcessissent in diebus suis. vt dicit. Lu. i. Dicit ꝙ hec punitio primo accidit Zacharie quadrupliciter. Primo quoniā discredendo locutus est. ideo silentio plectitur vt tacendo credere discat. Secundo vt maiꝰ miraculum in natiuitate filij appareret. cuꝫ enim in natiuitate Johannis loquela patri redditur miraculum miraculo cumulatur.
Tertio congruum fuit vt vocem amitteret quando vox nascebatur τ legi silentium imponebatur. Quarto cum ipse a dño signū petierit ipsam taciturnitatem pro signo recepit. Et sic patet.

Secundo iste puer erit

gloriosus in sua cōceptione. Homo dicitur deificus participatione diuinitatis quadrupliciter. Primo dum deus animā sanctificat. Nam ſm Aug. missio dei inuisibilis fit ad sanctificandum creaturam. Sic ergo in eo ad quem fit missio oportet duo considerare scꝫ inhitationē gratie. τ innouationeꝫ quādam per gratiam. Ad oēs ergo fit missio inuisibilis in quibus hec duo inueniunt.
Secundo cum deus animā sibi gratificat. Nam super cōmuneꝫ modum quo deus est in creaturis per essentiam. presentiam τ potentiam. Est vnus modus specialis qui cōuenit creature rōnali in qua. deus esse dicit sicut cognitum in cognoscente: τ amatuꝫ in amante. Et quia cognoscendo τ amando creatura rationalis sua operatione attingit vsqꝫ ad ipsum deum. ſm istuꝫ specialeꝫ modum deus non solum dicitur esse in creatura rationali: sed etiaꝫ habitare in ea sicut in templo suo. Sic ergo nullus alius effectus potest esse ratio ꝙ deus sit aliquo nouo modo in creatura rationali nisi gratia gratum faciens. Tertio dum deus animā sibi assimulat. Nam anima per gratiam conformat deo. Unde ad hoc ꝙ deus inhabitet mentē nostram per gratiam oportet ꝙ fiat assimilatio illius ad deum per aliqd̄ gratie donuꝫ. Et quia spūssanctus est amor per donuꝫ caritatis attendit missio spūssancti. Filius autem est verbum spirans amorem. Unde dicit Augꝰ. ix. de trini. Verbum qd̄ insinuare intendimus cum amore noticia est. Filius ergo mittit in mentē nostram ſm talem instructionē intellectus quo ꝓrumpat in affectum amoris: vt dicit. Job. vi. Omīs q̄ audit a patre τ didicit venit ad me. Et in ps. In meditatione mea exardescit ignis. talis autē noticia experimentalis: dicit ꝓprie sapientia. i. sapida scientia. Quarto dum deus animā in gratia augmentat. Nam ſm ꝓfectuꝫ virtutis aut augmentū gratie fit missio inuisibilis. Und̄ Augꝰ. dicit. iiij. de trini. ꝙ tunc cuiqꝫ mittit filius cum a quoq̄ cognoscitur atqꝫ percipitur q̄tum nosci τ percipi potest. etiam ꝓ captu vel ꝓficientis in deum vel perfecte in deo anime rationalis: sed tamen ſm illud augmentū gratie precipue missio inuisibilis attendit quando aliquis ꝓficit in aliquem nouuꝫ actum vel nouū statum gratie: puta cum aliquis proficit

in gratiam miraculoꝝ: aut ꝓphetie vel in hoc ꝙ feruore caritatis exponeret se martyrio aut renunciet his que possidet: aut quodcunqꝫ opus arduum aggrediatur. Beatus Johannes fuit deificus in sua conceptione his modis. Primo deus animā eius sanctificauit. dum per miraculū fuit generatus Unde Maximus in sermone dicit. Decuit vt de matre sterili nasceret̃ qui fecunditatē virginis reuelabat. quatenus mirabilez partum mirabiliter natus ostenderet. Et Petrus damianus in sermone dicit. Cui enim meditanti natiuitatem Johānis non mox occurrit natiuitas xp̄i. presertim cum nascēdi Johannem de patre sene ꝛ sterili matre nulla extiterit cā alia ꝙ vt mirabiliter nat⁹ precederet singulariter nasciturum hec ille.

In cuius signum dixit angelus ad Mariam virginē. Et ecce Elizabeth cognata tua ꝛ ipsa concepit filiuz in senectute sua. Lu. i.

Secundo deus animaz eius gratificauit. dum a culpa originali fuit purgatus. Unde Petrus damianus in sermone dicit. Johannem ante legalis mandati quodcunqꝫ remedium impleuit spiritussanctus ꝛ ipsuz qui noue gratie preco enituit. ꝛ ad euadendum originale peccatuz supra legem supra humane conditionis ordinez electio diuina prouexit. hec ille. Licet enī circuncisio auferet originale peccatum. Johānes tamen illa non indigebat. cum esset a tali sorde iaz immunis. Jerem. i. Antequā exires de ventre sanctificaui te. Tertio deus aiam eius sibi assimilauit: dum fuit diuina gratia illustratus. ꝛ hoc quantum ad diuinoꝝ cognitionem. Unde Maximus in sermone ait. In tantum autem in beato Johāne specialis prefulsit electio: vt ante mereret̃ annūciare dn̄m: ꝙ linguam qua annūciare posset acciperet. Deniqꝫ Elizabeth vetus illa mulier. ꝛ noua mater venienti ad se beate Marie in ipso salutationis occursu ait. Ecce ex quo facta est vox salutationis tue in aurib⁹ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Quid est hoc miraculi fratres? Que tātoꝝ nouitas gaudioꝝ. vt habere se in vtero Elizabeth testaretur infantem qui necdum semetipsum sentiens dn̄icum iam sentiret aduentū. Uere puer iste oīm beatissimus paruulorum qui intra viscera materna adhuc conclusus adesse saluatorem mundi cecinit qui qd̄ necdū sermōe poterat ꝓphetico gaudio reuelauit. Null⁹ ignoraꝫ charissimi. omnem paruulum materno ab vtero ꝓdeuntē inter ipsa lucis exordia: mestis concrepare vagitinbus. Solus baptista dn̄i vltra legez nascētiū natiuitatē suā leticie exultatōe ꝓuenit. h̄ ille. Beata v̄go habuit tres filios

Unū naturalē. s. xp̄m iesum quē de suis visceribus⁹ generauit ꝛ hec est cognatio gn̄alis

Aliū legalē s. Johēm euāgelistā quē ex rescripto ꝛ mandato p̄ncipis in filiū adoptauit. qn̄ xp̄s ei dixit mulier ecce filius tu⁹. ꝛ h̄ est cognatio legalis. Tertiū spūalē s. iohēz baptistā. quē p spm̄sctm̄ in matris vtero baptizauit. Cū em̄ Elizabeth salutauit: mox infans in vtero exultauit ꝛ spm̄sctm̄ recepit ꝛ ab originali pctō mūdatus fuit. Et sic v̄tute verbi virginei baptismū spūsancti recepit. Et btūs iohēs iā spūsancto repletus. Lu. i. Spūsancto replebit̃: adhuc ex vtero matris sue sensit filiū dei venire ad se. ꝛ pre gaudio in mr̄is vtero tripudiauit. ꝛ motu salutauit quē voce nō potuit Exultauit em̄ q̄si gestiēs salutare ꝛ dn̄o suo assurgere. Un̄ Cryḃ. ait Jō xp̄s fecit mariā salutare Elizabeth vt h̄mo ꝓcedēs de vtero mr̄is vbi hītabat dn̄s ꝑ aures Elizabeth ingressus descēderet ad iohānē vt illic eū vngeret in ꝓpham. Quarto de⁹ aiam ei⁹ in gratia augmētauit duz in mr̄is vtero est letificat⁹. Un̄ Petr⁹ damianus in s̄mone dicit. Precessit itaqꝫ dn̄m ꝑcessit ꝛ semetipsuz: qꝛ cū necdū posset hoib⁹ v̄ba depromere potuit latentē in vtero v̄ginis. s. regē celi maternis viscerib⁹ nūciare. h̄ ille. Nam grām obtinuit qua suis meritis matri ꝓphetie spm̄ tradidit. Un̄ Cryḃ. ait Quis ꝓpharū cū esset ꝓpha: ꝓphaz facere potuit. Helyas qdē vnxit Helyseū in ꝓphaz nō cū illi ꝓphetandi grām donauit. Iste autē in vtero matris exultans diuini introit⁹ scientiā matri donauit. ꝛ os illius in v̄bo cōfessionis aperuit vt cuius nō videbat ꝑsonā cognosceret dignitatē dic̄. vn̄ h̄ mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me: hec ille. ꝛ sic pꝫ ꝛc.

Tertio puer iste erit gloriosus

in generatiōe id est in natiuitate sua ex vtero. In qua fuerunt quattuor miranda. Primo matris prophetatio. Unde Ambrosius super Lucā dicens. Nomen filij per ꝓphetam didicit quod a marito muto discere nequiuit. Nam in circumcisione vocabant eum nomine patris sui Zachariam ꝛ dixit mater eius nequaꝙ: ſꝫ vocabit̃ iohānes. Luce. i. Secundo lingue pr̄is reseratio

tio, quia postulans zacha pugillarez. mox vt
nomẽ iohis scripsit. solutũ est vinculũ lingue
ei⁹. Luc. i. Uñ ambro. Respicite iohem quã
ta vis sit in ei⁹ vocabulo: cui⁹ nũcupatio red-
dit muto vocẽ. patri pietatẽ: pplo sacerdotẽ.
Prius em̃ erat tacens lingua: sterilis filio. p̃
natus officio. At vbi iohes nascit. fit repẽte
pater ppheta. loquele vsuz recipit. plẽ a sctõ
suscipit sacerdotẽ fũctio recognoscit. hec ille.
Et maxim⁹ in sermõe dicit. Illud etiã q̃ stu-
pendum q̃ꝫ magnificum ꝙ Zacharias sa-
cerdos pr̄ futurus pphete q̃ angelo loquẽti
nõ credidit. vsum loquẽtis amisit donec pro
missione cõpleta natus noui hoĩs p̃co. p̃ne
lingue vincula relaxaret. Os q̃dẽ qḋ angel⁹
clauserat pmissus ab angelo filius reserauit
vt agnosceret anxius senex per eũ se sibi red
ditum quẽ de se non crediderat nasciturũ ne
dubitaret vltra illũ diuin⁹ vel pmissum vel
natũ fuisse. cui⁹ causa se ꝛ smisisse pbabat ꝛ
recepisse sermonẽ. hec ille. Tertio pphetalis
p̃nũciatio. Nã zacharias pater ei⁹ implet⁹ spi
ritu sctõ pphetauit dicẽs. Bñdict⁹ dñs deus
israel ꝛc̃. Luce. i. Uñ Beda in omel. dic̃. Ip
si etiã patri quẽ incredulitas mutũ reddide-
rat ad salutandũ noue p̃conẽ gr̃e os ꝛ ligua
reserantur: nec solũ facultas deũ bñdicẽdi re
stituitur. sed de eo etiã pphetãdi virt⁹ augeẗ.
hec ille. Quarto singularis exultatio. Nam
angelus p̃dixerat. ꝛ multi in natiuitate eius
gaudebunt. Luc. i. Uñ Beda in omel. dicit.
Senes ac diu infecũdi parẽtes dono nobilis
sime plis exultant. Uñ merito sancta p orbẽ
eccl'ia. hui⁹ tm̃mõ post dñm etiã natiuitatis
diem celebrare ꝯsueuit. qꝛ sicut nato dño pa-
storibus apparens angel⁹ ait. Ecce euange-
lizo vobis gaudiũ magnũ qḋ erit om̃i popu
lo. quia natus est nobis hodie saluator qui ẽ
xp̃us dñs. ita etiã angelus nasciturũ zacha-
rie p̃dicens Johãnem. ꝛ erit inq̃t gaudiũ ti-
bi ꝛ exultatio. ꝛ multi in natiuitate eius gau
debunt. hec ille ꝛc̃.

Quarto puer iste erit glo

riosus sua religione. Sciendũ ꝙ homo bo-
nus seruus dei potest dici angelicus eo ꝙ as
sumatur ad ordines angeloꝝ. nõ quidẽ p na
turã. qꝛ si cõsiderent̃ angeloꝝ ordines solum
q̃tum ad gradũ nature. sic hoĩes nullo mõ
assumi possunt ad ordines angeloꝝ. qꝛ sem-
per remanebit naturarũ distinctio. Sed hoc
põt fieri p gr̃am quadrupl'r. Primo p gra-
tiaꝫ gratũ facientẽ. sicut pmisit xp̃s Math.
xxij. Erunt hoĩes sicut angeli dei in celo. Et
Luce. xx. Filij resurrectiõis erũt equales an-
gelis. Illud em̃ qḋ ex parte nature se habet
vt materiale in rõne ordinis cõpletiuũ vero
est: qḋ est ex dono gratie q̃ dependet ex libe-
ralitate dei: nõ ex ordine nature. Et iõ per do-
num gratie hoĩes mereri possunt tantã glo-
riam ꝙ angelis equẽtur s̄m singulos ange-
loꝝ gradus qḋ est hoĩes assumi ad ordĩes
angeloꝝ. Secũdo p gr̃am gratis datã. Naꝫ
ordinibus angeloꝝ officia quedaꝫ cõpetunt
vtpote custodire. miracula facere. demões ar-
cere. ꝛ hm̃õi. Sed ex quadam speciali dispen
satione interdũ sanctis cõcedit vel viuis vel
mortuis officia hui⁹ exercere: vel miracula
faciendo. vel demones arcẽdo. vel aliq̃d hu-
iusmodi. vt Augu. dicit li. de cura p mortuis
agenda. Tertio p ministrationẽ. Uirt⁹ em̃
angeli cũ sit pticulare agẽs nõ attingit totũ
vniuersum sed sic attingit vnũ qḋ non attin
git aliud. ideo ita est hic qḋ nõ est alibi. Crea
tura aũt corporalis p angelos administraẗ.
Cũ ergo aliq̃d est faciendũ p angelũ circa a-
liquã creaturã corporeã de nouo applicatur
angelus ille corpori sua virtute. ps. Benedi
cite dño omẽs angeli ei⁹ ministri ei⁹ q̃ facitis
voluntatẽ ei⁹. Et iterũ angelis suis de⁹ man-
dauit de te: vt custodiãt te in omib⁹ vijs tuis.
Et heb. i. Omẽs sunt administratorij spũs in
minist. missi ppter eos qui hr̃. api. salutis. Et
homo hãc admĩstratõeꝫ suscipit. Uñ. i. Cor.
iiij. Sic nos existimet hõ vt ministros xp̃i. ꝛ
dispensatores ministerioꝝ dei. Et i. Petri.
iiij. Dispensatores multiformis gratie dei.
Quarto p illumĩatõeꝫ. Uñ Dyo. dicit. iij. ca.
cele. hierar. ꝙ reuelatiões diuinoꝝ pueniũt ad
hoĩes mediãtib⁹ angelis. hui⁹ aũt reuelatões
sunt illumĩatões: iõ hoĩes illuminant̃ ab an-
gelis. Et sicut in actiõib⁹ naturalib⁹ agens p̃-
dinaẗ ad patiẽs: ita in illumĩatiõe ꝛ locutõe
humana doctor ordinaẗ ad discipulum. ꝛ sic
vn⁹ homo docet aliũ. Beat⁹ Johes bapti-
sta merito põt dici homo angelic⁹. his quat-
tuor modis. Primo p gr̃am gratũ facientẽ
quã adeptus est virtute humilitatis ꝛ subia
centie qua noluit se parificari supiori cũ essꝫ
tante sctitatis vt estimaret̃ esse xp̃s. requisi-
tus a iudeis humilit̃ rñdit dicens. Non sum
ego xp̃us. s; dixit se esse vocem xp̃i. Esa. xl. ꝛ
Math. iij. Ego vox clamãtis ĩ deserto. Etiã
nec equali cũ dixit. Nõ suꝫ helyas. cũ in spũ
ꝛ virtute fuerit Helye equalis. Uñ xp̃us di-
xit de eo. Math. xi. Si vultis scire ipe est he-

lyas. ⁊ angelus dixit Luc. i. Ipse p̄cedet illū in spū ⁊ virtute helye. nec etiā inferiori. vt dixit. Non sum ꝓpheta. cū tn̄ esset plusq̄ propheta. vt testat̄ de eo xp̄us. Math. xi. ca. i. Et ideo habuit officiū seraphin ꝑ charitatis incendium. zelo em̄ dei velut helyas succensus est. Secūdo ꝑ grām gratis datā. quā adeptus est virtute puritatis ⁊ innocentie. Nam septimo etatis sue anno corruptelā mūdi fugiens desertū petijt. vbi. xxv. annis heremiticam vitā duxit. Luce. i. Puer aūt crescebat ⁊ cōfortabat̄ spū. ⁊ erat in deserto vsq₃ in diez ostensionis sue ad israel. Unde habuit officium cherubin ꝑ scientie plenitudinem ꝓpt̄ quod dicitur Lucifer. Job. xxxviij. Quia fuit terminus noctis ignorātie. ⁊ initiū lucis gratie. Habuit etiam officiū potestatuz ꝑ quas potestates cōtrarie arcētur q̄ non potuerūt nocere sibi iam sanctificato. A nobis etiam arcebat eum ad baptismuz nos disponebat. Habuit etiam officiū virtutum ꝑ quas fiunt miracula que ip̄e circa se exhibuit. s. locustas ⁊ mel siluestre comedens. pilis camelorꝫ indutus ⁊c. Tertio ꝑ mistrationē quā adeptus est virtute paupertatis ⁊ indigentie mūdum penitus abnegās ne leui saltem maculare vitam famine posset. Unde habuit officium thronorꝫ ꝑ iudicij equitatez. quia arguebat Herodē Johānes dicens. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Mar. vj. Etiaz habuit officium dn̄ationum que docent nos erga subditos dn̄m gerere. Joānes aūt orna batur a subditis. q₂ omnis hierosolyma exibat et veniebat ad eū. Math. iij. A regibus aūt timebatur. quia herodes metuebat Johannez sciens eū virū sanctū ⁊ iustū. Mar. vij. Habuit etiā officiū p̄ncipatuū qui docēt nos superiores reuereri. Et Johānes de se dicebat. Qui de terra est de terra loquit̄. De xp̄o aūt dicebat. Qui de celo venit sup̱ om̄s est. Et iterum. qui post me venit. s. natiuitate humana. ante me factus est. i. prelatus mihi dignitate diuina cuius nō sum dignus corrigiam calciamenti soluere. i. sacramentū incarnationis intelligere. Quarto ꝑ illumīationem quam adeptus est virtute austeritatis ⁊ penitētie. Unde habuit officiū archangelorꝫ ꝑ maiorꝫ reuelationē. sicut quādo reuelauit sacramēta nostre redēptionis: dicens. Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mūdi Habuit etiā officiū āgelorꝫ ꝑ minorꝫ annūciationem. scꝫ spectantiuz ad mores. dicēs. penitentiam agite ⁊c.

Quinto puer iste erit gloriosus sua reuelatione. Factū est aūt verbuz dn̄i super Johānem zacharie filiū in deserto ⁊ venit in oēm regionē Jordanis: predicās baptismū penitētie in remissionē peccatorū. vt dicit̄ Luce. iij. Sciendum q̄ reuelatio ⁊ manifestatio Johānis fuit quādo exiuit de deserto ad p̄dicandum baptismū penitentie in remissionē peccatorꝫ. Ille em̄ baptismus vt Beda dicit. erat quoddā inductiuū ad penitentiam. ⁊ quasi quedā protestatio qua ꝓfitebātur homīes se penitentiā acturos. Uñ predicabat baptismū penitētie. i. inducentez ad penitētiam. que quidem penitentia induxit homīes ad remissionē peccatorꝫ. Tota eius doctrina ⁊ operatio Johānis erat preparatoria ad xp̄m. sicut ministri ⁊ inferioris artificis est preparare materiam ad formā quaz inducit principalior artifex. Gratia autē cōferenda erat hoībus per xp̄m. s̄m illud Joh. i. Gratia ⁊ veritas per Jesum xp̄m facta est Et ideo baptismus Johannis gratiā nō conferebat. sed solū ad gratiam p̄parabat quadruplicter. Primo ꝑ doctrinam Johānis inducentem hoīes ad fidem xp̄i. Ideo quando vidit xp̄m venientē ad se: dixit. Ecce agnꝰ dei. Johan. i. Quem spūsancto reuelante cognouit. Unde etiaz discipulos suos ad xp̄m misit instruendos: dicēs. Tu es qui venturꝰ es. an alium expectamus. Mathei. xi. Secundo assuefaciendo homīes ad ritum baptismi. Unde August. in Enchiridion dicit. vt habetur de ꝯsecra. dist. iiij. Non regenerabantur vel renascebantur qui baptizabant̄ baptismo Johannis. sed quodam p̄cursiuo illiꝰ ministerio qui dicebat: parate viā dn̄o. i. xp̄o in quo solo renasci poterant qui parabantur Hec ibi. Et grego dicit in quadam omel. q̄ ideo baptizauit Johānes vt p̄cursionis sue ordinem seruans qui nasciturū dn̄m preuenerat nascendo. baptizando quoq₃ preueniret baptizaturum. Unde etiā xp̄m et reuerētia baptizare timuit. dicens. Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad me: ⁊ dn̄s ad eū sine modo. vbi vt crisostomus dicit. Ostendit̄ q̄ xp̄s postea baptizauit Johānem. Certū em̄ est vt hierony. dicit. q̄ sicut xp̄us baptizatꝰ fuit a Johāne in aqua. ita iohānes a christo erat in spiritusancto baptizādus. Tertio ꝑ penitentiam preparādo homines. ad suscipiendum effectum baptismi xp̄i. Unde Beda dicit. q̄ quantum cathecuminis nondum ba

petizatis prodest doctrina fidei tantum, profuit baptismus Johannis ante baptismum xpi. Quia sicut ille predicabat penitentiam et baptismū xpi prenunciabat, et in cognitionē veritatis que mundo apparuit attrahebat, sic ministri ecclesie qui primo erudiunt, postea peccata eorum redarguūt, deinde in baptismo xpi remissionē promittūt. Ideo Johā. dixit, vt habetur Joh. i. Qui misit me baptizare in aqua ille dixit mihi, super quē videris spm̄ descendentem et manentē sup eū, hic est qui baptizat in spūsancto, et ego vidi et testimonium perhibui, quia hic est filius dei. Inde est etiā quod baptizandi a Johanne cōfitebant peccata sua, vt dr̄ Math. iij. nō quod illa cōfessio peccatorum fieret ad remissionē peccatorū statim per baptismū Johānis exhibendā sed quidam per penitentiā cōsequērem et effectū baptismi xpi ad quem penitētia illa preparabat.

Quarto ad manifestationē diuinitatis xpi. Unde ipse Johānes dicit, vt habet Jo. i. Ut manifestet. s. xps in israel, propterea veni ego in aqua baptizans. Concurrentibus em̄ turbis xpm annūciabat quod quidē sic facilius factū est quasi per singulos discurrisset, vt Criso. dicit sup Joh. Quod pz ex forma baptismi eius. dicit em̄ Pau. Act. xix. Johes baptizat baptismo penitētie ppl'm: dicēs in eū qui venturus est post ipsum vt crederēt, hoc est in Jesum. Licet em̄ xps venisset in carnē et ad baptismum, nōdum tn̄ venerat in cognitionem hoīum, de cuius noticie aduentu Johannes intelligebat qn̄ baptizabat, et hoc rōnabiliter quia in baptizando xpm: vidit celum apertū qz intellexit baptismo iam sactificato p xpm apertum esse celum hoībus, quod primo homi preclusum fuerat p pctm̄. Uidit spm̄ sanctum in specie columbe sup xpm baptizatum, audiuit vocem patris prestantis. Hic est filius meus dilectus. Audiuit etiā xpm orantē. Unde signanter dicit Lu. iij. quod Jesu baptizato et orāte apertū est ei celum, i. oībus propter eū, sicut si imperator diceret alicui p alio petēti. Ecce hoc beneficiū nō illi do sed tibi, i. propter te illi. vt Crisostomus dicit super Matheum.

Sexto puer iste erit gloriosus

in sua p̄dicatōe. Ipse nāqz suā p̄dicationem inchoauit a pnīa dicēs. pnīam agite, appropinquabit em̄ regnū celorum. Math. iij. in qua p̄dicatōe quattuor generib' hoīm dedit leges quibus bene viuerēt. Un̄ Ambro sup Luc. vt hr̄ dis. lxxxvi. dicit sic. In singulis quoqz generibus hoīum cōueniēs tribuit scitū baptista responsum vnū oībus. oēs in cōe āmonent vt cōferāt nō hn̄ti. Misericordia em̄ plenitudo virtutū est. et iō oib' est p̄posita forma virtutis.

Primo phariseis dedit legē pnīe. dicēs. illo Math. iij. progenies viperarū quis demōstrauit vobis fugere a futura ira? Facite ergo fructū dignū pnīe: et ne velitis dicere inter vos: patrē habem' Abrahā dico em̄ vobis. qz potēs est deus de lapidib' istis suscitare filios Abrahe, Jam em̄ securis ad radicē arboris posita est. Ois ergo arbor q nō facit fructū bonū excidet, et in ignē mittet. Ego quidem baptizo vos in aqua in pniam. Et Lu. iij ponūtur eadē verba

Secūdo dedit mercatorib' legē mīe. dicens illud Luce. iij. Qui hz duas tunicas det non hn̄ti: similiter et escas. Tertio officialib' imperatoris dedit legē iusticie. dicēs illud Luc. iij. Nihil amplius quam quod constitutū est vobis faciatur. et dis. lxxxix. ca. In singulis dicit sic. Ita publicanis ne vltra prescriptū exigāt. Quarto militib' dedit legē clementie. dicēs illud Luc. iij. Neminē cōcutiatis neqz calūniā faciatis, et cōtenti estote stipendijs vr̄is. Et dis. lxxxvi. ca. in singulis dicit sic. Militib' ne caluniam faciāt et ne p̄dam requirant, docēs idcirco constitutū militie stipendiū, ne dum sumpt' querit predo grassetur. Hec ibi, et sic patet.

Septio puer iste erit gloriosus

in sua cōmendatione. Sciendum quod in veteri testō fuerūt singulariter cōmēdati quattuor. Primo noe cui dixit de' Gen̄ vij. Te em̄ vidi iustū corā me ex oibus gentib'. Secūdo Moyses. de q dixit de' Nume. xij. Si quis inter vos fuerit propheta dn̄i in visione apparebo ei vel p somnium loquar ad eū. ac nō talis seruus me' Moyses: qui in oi domo mea fidelissimus est. Tertio Dauid. de q dixit de' i. Reg. Inueni hominem sm cor meum.

Quarto Job. de q dixit de' ad sathan. Job i. Nunquid cōsiderasti seruū meū Job. quod non sit ei similis i terra. vir simplex et rectus ac timens deū ac recedēs a malo. In nouo quoqz testō fuerūt p̄cipue cōmendati quattuor.

Primo nathanael. de q xps ait. Jo. i. Hic ē vere israelita in quo dolus nō est. Secūdo Petrus de quo dixit xpus. Math. xvi. Beatus es Symō bariona, quia caro et sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus qui est in celis. Tertio centurio. de quo xps ait Mathei. viij. Amen dico vobis: nō inueni tantam fidem in israel. Quarto Paul'. de quo xps

ait Actuuꝫ.ix. Uas electionis mihi est iste: vt portet nomē meū corā gentibus ⁊ regib' ⁊ filijs israel. Super omnes autē Johānes cōmendatur. Unde xp̄us ait de ipso Math. xi. Amen dico vobis: nō surrexit inter natos mulieruꝫ maioꝛ Johāne baptista. Sup quo Augu. in sermone dicit sic. Magnus Johānes. cui' magnitudini etiaꝫ saluatoꝛ testimonium perhibuit dicēs. Non surrexit inter natos mulierum maioꝛ Johāne baptista. p̄cellit cunctis. eminet vniuersis. antecedit p̄phetas. supergreditur patriarchas. ⁊ quisquis de muliere natus est inferioꝛ est Johāne. Diceret fortasse aliquis. Si inter natos mulieruꝫ Johānes maioꝛ est: maioꝛ est saluatore. Absit. Johānes em̄ ex muliere. Xp̄us ex virgine natus est. Hec ille. Et Petrus damianus in sermōe ait. Johānes hūanoꝝ limes est meritorum. q̄tum cū qꝫ em̄ apostolici senatus excellat auctoritas. q̄tu mcū qꝫ vel patriarcharum fides in diuina agnitiōe p̄ficiat. vel oraculo prophetarum ad referanda archana cōualescat. q̄tumlibet cumulet triūphantium gloria martyꝝ. q̄tumuis exfloreat vernās pudicitia virginū. vel in verbis vite se exerceat lingua doctorum citra metam Johānis omnino cohibentur nihil perfectionis vltra progredimr. hec ille Habuit enim perfectionem omniū sanctorum. Primo angeloruꝫ Malachie. iij. Ecce ego mitto angelum meū qui preparabit viam ante faciem meam.

Secundo patriarcharum. quia assimilatur lucerne. Johan v. Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens. Tertio prophetarum. Mathei xi Quid existis videre. prophetam etiam dico vobis. plusq̄ꝫ prophetam. Fuit em̄ excellentioꝛ moyse ⁊ ceteris p̄phetis. Johānes nā qꝫ pertinet ad nouum testamentum. cui' ministri preferūtur etiā ipsi moysi. quasi magis reuelante speculantes. vt habetur ii. Coꝝ. iij.

Quarto apostoloꝝ. quia fuit missus a deo vt testimoniū perhiberet. Joh. i Propterea assimilatur voci. cū dicit. Ecce vox clamātis in deserto. Quinto martyrum quia pro iusticia mortē sustinuit. Sexto confessorum. quia confessus est: ⁊ nō negauit. Septimo virginuꝫ. quia virginitatem seruauit. Unde cātat ecclesia. Serta terdenis alios coronāt aucta crementis duplicata quosdaꝫ: trina cēteno cumulata fructu te sacer ornant. Et sic patet.

Octauo puer iste erit gloriosus sua consummatione. Nam descendēs ad limbum confortauit sanctos patres q̄ ibi erant apportando eis bonum nūcium de aduentu saluatoris qui cito erat descēsurus ad eos liberandos. Unde cōfortati sunt p̄pter quattuoꝛ. Primo quia ibi existebāt in tristicia. Secundo quia dei visione carebant. Tertio quia in loco tenebroso manebant Quarto quia demonuꝫ vicinitatem habebant. Et q̄uis ad limbum descenderit ei' tamen passio ab ecclesia celebratur. Eoꝝ enim qui ad limbuꝫ descenderūt. fuit quadruplex differentia. Primo quidam spectabāt simpliciter ad vetus testamentū. sicut Abrahaꝫ Moyses dauid ⁊c. Et istoruꝫ solemnitas nō agitur. Secundo quidam spectabant ad vetus testamentū q̄tuꝫ ad tempus. sed ad nouum q̄tuꝫ ad causam sicut pueri innocētes. Et ideo p̄pter causam: coꝝ obitus celebrat'. sed propter tempus Alleluia subticetur.

Tertio quidam spectabant ad nouuꝫ testamentum ratione cause. quia pro iusticia moriebantur. ⁊ ratione temporis quia fuerunt finis veteris testamēti. ⁊ initium noui. vt Johannes baptista. ⁊ ideo eius obitus colitur. ⁊ alleluia cantatur. Quarto quidaꝫ spectabant ad nouum testamentum rōne vniuersalis saluationis ⁊ noue institutionis. vt xp̄us qui ad limbū descendit: vt inde educeret sanctos patres s̄m illud Zach. ix. Tu quoqꝫ in sanguiē testamēti tui emisisti vinctos de lacu in quo nō erat aqua. Inter quos patres immediate post xp̄um fuit Johānes baptista. cui data est sedes luciferi in celo in die ascensionis p̄ sua gloria: ad quam nos perducat xp̄s ih̄s meritis ⁊ intercessione beati Johānis baptiste in eternum regnaturos. Amen

In festo beati Petri apostoli. Sermo xxxix.

Tibi dabo claues regni celoruꝫ. Mathei. xvi. ⁊ in euangelio presentis solennitatis.

Beatus Johānes Apocali. iij. dicit sic. Ecce dedi coram te ostium apertum in celo. q̄d nemo potest claudere quia seruasti verbum: ⁊ non negasti nomen meum Super q̄ moueo talem questionem. Utrū beatus Petr' ecclesie xp̄i fuerit pastoꝛ excellētioꝛ q̄ moyses synagoge dei rectoꝛ virtuosioꝛ. Ad istam questionem r̄ndent duo doctores noui testi. Prim' est Innocē pa. vt h̄r di. xxi. ca. decretis g. dicēs sic. Sūmoꝝ pōtificū ⁊ reliquorū

sacerdotū institutio: in veteri testō est inchoata τ in nouo plenius ꝯsummata. Sūmi etenī pōtifices τ minores sacerdotes a deo sūt instituti ꝑ moysen: q ex ꝓcepto dn̄i Aaron in summū pōtificē. Filios vo eius vnxit ī minores sacerdotes. Simplr vo maioꝝ τ minoꝝ sacerdotū ī nouo testō discretio. ab ipo xp̄o sumpsit exordiū. q. xij. aplos tāq̄ maiores sacerdotes. τ lxxij. discipulos: q̄si minores sacerdotes instituit. petrū vo q̄si in sūmū sacerdotē elegit. dū ei ꝑ oib⁹: τ ꝓ oib⁹: claues regni celoꝝ tribuit. τ a se petra: sibi petri nomē imposuit atq; ꝓ ei⁹ fide se spāliter rogasse testatus est. τ vt ipse ceteros ꝯfirmaret sibi iniūxit dicēs. Ego ꝓ te rogaui petre: vt non deficiat fides tua. τ tu aliqn̄ ꝯūsus ꝯfirma frēs tuos ħ ille. Secūd⁹ ē anaclet⁹ pa. vt hr̄. dis. xxij. ca. sacrosctā. Ro. τ aplica ecclia. n̄ ab aplis ſ ab ipo dn̄o saluatore nr̄o ꝓmatū obtinuit sicut btō petro aplo dixit. Tu es petr⁹. τ reliqua. vsq; solutа τ ī celo. lz em̄ oēs eēnt apli petro tn̄ ꝯcessum est a deo. τ ipsi inter se voluerūt idipm. vt reliqs oib⁹ ꝓesset aplis τ cephas. i. caput τ ꝓncipiū teneret aplat⁹. q τ eādē formā suis successorib⁹ τ reliqs epis tenēdā tradideꝛt: τ nō solū ħ ī nouo testō ē ꝯstitutū: ſ etiā in veteri fuit. Vn̄ scriptū est Moyses τ Aarō ī sacerdotib⁹ ei⁹. i. ꝓmi inter eos fuerūt. ħ vo aplica sedes: caput τ cardo a dn̄o τ nō ab alio ꝯstituta ē. ħ ibi. Sciendū q sic in fūdatōe synagoge de⁹ ꝓelegit moysen: sic in nouo testō in fundatōe ecclie xp̄s ꝓelegit btm̄ petrū aplm̄: ſ moysi de⁹ ꝯtulit multa ꝓuilegia scītatq. ꝯformit aūt τ btō petro. Pmo moyses assumpt⁹ ē de aqs a filia pharaonis. Exo. ij. Et btūs petr⁹ a xp̄o vocat⁹ est de mari. Mat. iiij. Scdo moyses coronā regiā cū ydolo abijciēs ꝯfregit. Nā cū filia pharaonis ipm eidē ꝓn̄tasset. vt eū sibi adoptaret in filiū. Pharao ꝑcipiēs ei⁹ elegātiā τ pulcritudinē: coronā cū idolo sculpto capiti suo iposuit: quā puer in terrā ꝓijciens ꝯfregit. Sacerdos aūt ibi ꝓn̄s clamauit. Hic ē puer quē nob occidēdū de⁹ mōstrauit. eūq; nitebat interficere. ſ ꝯsilio cuiusdā sapiētis allate fuerūt ꝓrune q̄s vna cū titōe ad os suū ponēs. sic linguā incēdit qd de cetero sp locut⁹ fuit balbutiēs: sicq; liberat⁹ ē a morte. Qd gestū diuinū τ sanctitatis ꝓsagiū: fuit puerili inocētie deputatū. Hec mgr̄ historiaꝝ sup Exo. ij. Et btūs petr⁹ a xp̄o accepit ꝓtātem sup oīa demonia expellēdi ea a corpib⁹ hūanis. Mat. x. Tertio moyses vidit deum in rubo ardente. τ non cōbustū. Exo. iij. Et btūs petrus vidit in monte Thabor xp̄m transfiguratū. τ sup eū spm̄scm̄ in specie nubis: τ audiuit deū patrē in voce dicentem. Hic est filius meus dilectus Mat. xvij. Quarto Moyses soluit calciamenta pedū suoꝝ ascēdēs in montē. Exo. iij. τ beato petro xp̄s lauit pedes in cena Joh. xiij.

Quinto Moyses abnegauit thesauros egyptioꝝ. Heb. xi. τ btūs petrus oīa ꝯtēpsit τ secut⁹ est xp̄m. Mat. xix. Ecce nos reliquimus oīa τ secuti sumus te. Sexto moyses a deo missus est nūcius ad pharaonē vt dimittat pplm̄ dei Exo. iij. τ btūs petr⁹ missus est a xp̄o ad predicandū gētibus. Mat. xvi. Eūtes in mundū vniuersum predicate euāgeliū oī creature. Septimo Moyses pharaonē τ egyptuz. x. plagis percussit. Exo. v. Et btūs petrus accepit ꝓtātem a xp̄o curandi languores τ omēs infirmitates. Mat. viij. Octauo Moses duxit populū per desertuz in colūna ignis τ nubis. Exo. xij. Et beatus petrus deduxit pplm̄ dei per spiritū dei sanctū. queꝫ acceperat in linguis igneis Act. ij. Nono moyses mare in. ij. partes diuisit populum dei sicco pede traduxit: τ pharaonē cū egyptijs submersit. Exo. xiiij. Et beatus Petrus xp̄m in naui recipe meruit. τ super aquas ambulauit proprijs pedib⁹. Mat. v. Decimo Moyses ministerio angeloꝝ vidit māna ꝓparatū pplo dei. Exo. xvi. Et btūs petr⁹ vidit miraculū de. v. panibus qb⁹ xp̄s satiauit. v. milia hoīm in deserto. τ miraculū de. iiij. panib⁹ qbus xp̄s satiauit q̄ttuor milia hoīm in deserto. Undecimo moyses aquā de petra eduxit. Exo. xvij. τ b. petrus accepit ꝓtātez a xp̄o cōficiēdi sacrm̄ corpis τ sanguinis xp̄i. In cui⁹ exēplū xp̄s voluit petrū interesse nuptijs: in qb⁹ aquaꝫ cōuertit in vinū. Mat. xxvi. τ Joh ij. Duodecimo Moyses aq̄s amaras marath dulcorauit. Exo. xv. Et. B. petr⁹ staterē in ore piscis iuenit. Mat. xvij. Deciotertio moyses vt iudicaret synagogā spm̄scm̄ a deo accepit. Nūe. xi. τ btūs petr⁹ nō solū accepit spm̄ scm̄ ꝓ se: ſ cū iponebat man⁹ sup aliquos ipi accipiebāt spm̄scm̄. Act. viij. Decimo quarto moyses ꝯfirmauit testm̄ ꝓ sanguis agni aspsionē. exo. xiiij. τ btūs petr⁹ ꝯfirmauit nouū testm̄ ꝑ fidelem ꝯfessionē dicens. Tu es xp̄s fili⁹ dei. Mat. xvi. Decimoq̄nto moyses deū ꝓpt peccm̄ ydolatrie ad irā ꝓuocatū suis ꝓ eib⁹ recōciliauit. exo. xxxij. τ btūs

petrus tria milia hoiz in pethecoste sua pdicatõe ab errore reuocauit. Act. ij. Decimosexto moyses legẽ in tabulis lapideis pplo apportauit. Exo. xxxiiij. et btũs pe. legẽ xpi vsqz ad mortẽ pdicauit. Joh. xx. Sicut misit me pr et ego mitto vos. Decimoseptio. moyses facie ad faciẽ cũ deo loquẽs: splẽdidã faciẽ suã populo demõstrauit. Exo. xxxiiij. et btũs pe. succensus igni charitatis: lucens splẽdore intellectus. vba xpi suscepit. Nã alijs abeũtibus ipse dixit intrepidus: dñe ad quẽ ibimus: verba vite eterne hẽs. Joh. vi. Decimooctauo. moyses orauit deuz p pplo suo: ne deleret in deserto. Nu. xiiij. et p curatõe Marie sororis aarõ exauditus est. Nu. xij. et btũs petrus cõtinue orauit p pplo sibi cõmisso. qz pascẽdas oues a xpo suscepit. Joh. xxi. Etiã Eneã paliticũ curauit Act. ix. Tabitã suscitauit. vt dr ibidẽ. Decimonono. moyses chore Datan et abiron: eorũqz cõplices seditionẽ suscitãtes. viuos ad infernũ terra ipos absorbẽte destinauit. Nu. xvi. et btũs pe. Ananiã et Saphirã ad infernuz odẽnauit. Act. v. Vicesimo. moyses sacrificia qbus ppls deũ coleret istituit. Leuit. p totũ. et btũs pe. post pssionẽ dñi. anno sequẽti tenuit sacerdotalẽ cathedrã in ptibus oriẽtis annis. vij. vbi pmã missaz celebrauit et modũ celebrãdi tradidit cũctis fidelibus xpianis. Plura aũt collata, sunt btõ pe. q non fuerũt collata moysi. Primo moyses diffidit ad aquã cõtradictõis. et p illo petõ grauiter punitus fuit. vt hr Nu. xx. Btũs Pe. negauit xpm et dñs respexit petrũ. Math. xxvi.

Secũdo moyses altitudinez diuinoz mysterioz et pcipue xpi vidit i figura. Exo. iij. Beatus pe in veritate cui dictũ est a dño. duc i altũ. Luc v. Sup quo dicit ambro. vt habetur xxiiij. q. i. ca. non turbat. sic. Deniqz et si alijs imparet vt laxent retia sua. soli tñmõ petro dr. duc in altũ hoc est in pfundũ disputationuz. Quid enĩ tam altũ qz altitudinẽ diuitiaruz sapie dei videre: Scire dei filiũ: et pfessionez diuine gñatiõis assumere: hec ibi. Tertio moyses vidit claritatẽ xpi i trãsfiguratõe Math. xvij. Btũs pe. in resurrectõe. Lu. vlt. Surrexit dñs vere et appuit symõi. Quarto moyses fuit testis xpi p visionẽ et allocutionez in trãsfigurstõe. Luce. ix. Btũs pe. fuit testis xpi p oĩm sensuũ certificationẽ in resurrectõe Luc vlt. Jõ dixit. Act. x. Dedit eũ manifestũ fieri nõ oĩ pplo: sz testibus pordinatis a deo. nobis q mãducauimus et bibimus cũ illo postqz resurrexit a mortuis. Quinto moyses lz vnxerit Aaron in sacerdotẽ. Exo. xxix. nõ tñ mutauit eius nomẽ. Xps aũt vnxit btm pe in sacerdotẽ. aliud sibi imponẽdo nomẽ. s. petrus. qd pmo sibi imponendũ pmisit. cũ dixit Joh. i. Tu vocaberis cephas. qd interptatur petrus. Secũdo pmissum imposuit. Mar. iij. et imposuit Symoni nomẽ petrus Tertio impositũ cõfirmauit. cũ dixit Math. xvi. Et ego dico tibi qz tu es petrus et c. Sexto moyses cognomẽ hũit tpale. Petrus aũt spũale. habuit enĩ triplex cognomẽ. Dictus est enĩ symon iohanns. qd interptatur dñi pulcritudo. qz hũit pulcritudinẽ moz. Secũdo symõ Johãnis. qd interptatur cui donatũ est. qz hũit dona virtutũ. Tertio symõ bariona. qd interptatur filius colũbe. qz habuit abũdãtiã lachrymarũ. Nã colũba gemitũ hz p cantu. Septimo moyses nõ interfuit miraculis xpi Beatus pe. oĩa miracula xpi vidit Luce. x Beati oculi q vident q vos videtis. Dico enĩ vobis qz multi reges et pphte voluerũt videre q vos videtis. et nõ viderunt. et audire q auditis: et nõ audierũt. Octauo moyses hũit spm sctm solũ ad pphetizandũ Btũs pe. habuit spm sctm ad pctã relaxãdũ. Joh. xx. Accipite spiritũ sctm quoz remiseritis pctã remittũtur eis et c. Nono moyses vt regeret pplm indiguit alioz auxilio. Nu. xi. Btũs pe. vt mundũ ad fidẽ xpi trsheret Mathiã elegit i aplõz collegio. Act. i. Decio moyses vidit gliaz dei super tabernaculũ descendentẽ. Exo. xl. Beatus pe. vidit humanitatẽ xpi cũ glis in celũ ascẽdentẽ. Act. i. Undecimo moyses pluribus sanitatẽ impetrauit. Btũs pe. vmbra sui corporis infirmos sanauit. Act. vij. Duodecimo moyses nemini celũ aperuit. qz oẽs pres ante passionẽ xpi ad limbũ descendebãt. a quo liberati sunt p eius passionẽ. Zach. ix. Tu quoqz in sanguie testi tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Btũs pe. claues regni celoz a dño accepit. ppterea xps dixit ei vbũ ppositũ. Tibi dabo claues regni celoz.

Tibi dabo claues.
- Prelationis.
- Jurisdictionis.
- Remissionis.
- Dilectionis.
- Operationis.
- Passionis.
- Sublimationis.
- Glorificationis.

Primo tibi dabo claues

Prelationis. Xpus enim btm petrum summum pontificē fecit et vicarium suum instituit. qn ei dixit Pasce oues meas. ad quā plationē pcurrunt quattuor. Primo pr ipm elegit. Mat. xvi. Caro et sanguis nō reuelauit tibi: sed pr meus q est in celis. Secūdo fili⁹ electum exaltauit. et maxie in duob⁹. s. in fide recta. qn dixit. Quē dicūt hoies esse filiū hois. Et petr⁹ rn̄dit. Tu es xps fili⁹ dei. et in dilectiōe sincera: qn dixit. Symō Johis diligis me pl⁹ his. et petr⁹ rn̄dit. Tu scis dn̄e: qz amo te. Tertio sps̄sanct⁹ electum et exaltatum pfirmauit. qn in penthecoste ad robur se sibi effudit. ps. Ego pfirmaui colūnas ei⁹. Quarto tota trinitas electo exaltato et cōfirmato. ptātem plationis ei donauit. Ista aūt ptās est in pctōz remissione. Joh. xx. Quoz remiseritis pctā remittūtur eis. et lz dicat Luce. v. Quis pōt remittere pctā nisi sol⁹ de⁹. Tn̄ de⁹ remittit pctā per auctoritatē. Xps p excellentiā: et sacerdos p ministeriū. Nā pctm facit in hoie tria. s. dei inimicitiā. deformē maculā: et obligationē ad penam eternā iuxta illud Trenoz. ij. Quō obtexit in caligine. Ecce deformis macula. In furore suo dn̄s filiā syon. Ecce dei inimicitia. pjecit de celo in terrā inclitā israel. Ecce obligatio ad penā eternā. Ista tria sol⁹ de⁹ vtute cōtritōnis remittit. q: sol⁹ remittit offensā. lauat maculā. et dissoluit obligationē eternā. vt ptz Luce. xv. In filio pdigo. de q dr̄ q pr osculatus est eū. qz remisit ei offensā. et stola pma ipm induit. qz lauit maculā et ornauit aiam. et q mortuus fuerat: reuixit. qz abstulit ab eo penā eternā. Sacerdos aūt remittit peccata qtum ad alia tria. Nā pctōrem a deo absolutum esse demōstrat: pene pn̄ti et satisfactorie ipm ligat. et de ipa pena prē relaxat. Ista tria notant Joh. xi. in suscitatōe Lazari. Sol⁹ eī xpus ipm a mortuis suscitauit. tn̄ discipulis tria cōmisit. s. vt lapidē tollerēt: vt ipm soluerent. et vt libere abire pmitterēt. Lapidē tollere est penā purgatoriā in satisfactoriaz cōmutare. pctōrem soluere: est ipm absolutū esse a deo ondere. Libere abire pmittere: est penam aliquā libere indulgere. Que omia beatus petrus a tota trinitate accepit.

Secūdo tibi dabo claues

Jurisdictiōis. s. in excōicando et absoluendo. Iste aūt ligatiōes et solutiōes nō sunt in celo. qz ibi oēs sunt soluti. Nec sunt in inferno. qz ibi oēs sūt ligati. Sz sūt in mūdo. vbi sunt quidā ligati: et quidā soluti. In inferno qdez sunt oēs ligati et excōicati p illā sniaz Math. xxv. Discedite a me maledicti in ignē eternū. Jō sci eis nō loquent. sed sp ab eis auertēt. ps. Auertanī nos retrorsum post inimicos nr̄os nec pticipabūt cū eis in dino officio de q dicit Thob. xiij. Per omēs plateas hierlm all'a cantabit. Ipi aūt a tēplo dei erūt exclusi Apoc. vlt. Foris canes et venefici. Nec ipos salutabūt i. salutē eternā nō optabūt. imo sic dr̄ in ps. Letabit iustus cū viderit vindictā. exclusi etiā erūt a pticipatōe sacroz: et maxie a pticipatiōe panis vite. Math. xv. Nō ē bonū sumere panē filioz. et mittere canib⁹. nō pticipabūt etiā sctī cū eis in mēsa. Esa. lxv. Ecce serui mei comedēt et vos esurietis.

Tertio tibi dabo claues

Remissiōis. Indulgentiaz largitōe. Sciēdū. n. q indulgentie valēt qtum ad forū ecclesie: qtum ad iudiciū dei: ad remissionē pene. Rō aūt quare valeāt iste indulgētie est vnitas corpis mistici: in q multi in opib⁹ iusticie suprogauerūt ad mēsurā debitoz suoz. et multas etiā tribulatiōes iniuste sustinuerūt patient. per quas multitudo penarū poterat expiari. si eis deberet. quoz meritoz tāta est copia q oēm penā debitā nūc viuētibus excedunt: et maxie pter meritū passiōis xpi. et sic ista merita passionis xpi et alioz scōz sūt thesaur⁹ eccl'ie. Nō eīn est iste thesaur⁹ de auro: argento vel lapidib⁹ pciosis. sed de pcioso sanguine xpi: et alioz scōz: ac de labore virginū: doctoz. et c. hui⁹ aūt thesauri Petr⁹ et successores sui hn̄t claues. q ipm pūt iusta causa exigit: pōt distribuere, ad quā exigūt quattuor. Primo auctoritas ex pte facietis. Secūdo charitas ex pte recipiētis. Tertio pietas s. ad honorē dei. qz pietas ē cult⁹ soli deo debit⁹. Quarto vtilitas. s. pximi q ad opera mie. Querit pmo ad qd valeāt iste indulgētie. Rn̄det q valēt ad pene remissionē. Exēpluz. qs dz stare in purgatorio p pctō nō satisfacto p. x an. hita ista indulgētia. x. annoz satisfactū erit p pena illa. Si vo qs pl⁹ pticiparet de indulgētia: q meruisset p pctis penā tūc illa indulgētia valet sibi ad mai⁹ meritū: quo ad pmiū accidētale in vita etēna. vltra pmium essentiale. Querit. scdo. an eqlr habeat indulgentiā stās in forib⁹ illi⁹ eccl'e: sicut distās p. c. miliaria vel vltra. Rn̄det q eqlr hz indulgentiā vterqz. s3 distās hz mai⁹ pmiū rōne laboris in charitate assumpti: quē laborez nō sustinuit vicin⁹ eccl'ie. Queritur

tertio. qd operatur indulgentia a pena et culpa Rñdet qp talis indulgẽtia valz ad h. qz tal' aĩa sic decedẽs nõ tãgit penas iferni nec purgatorij: sed subito volat ad celũ. sic qñ est annus iubilei. vel de indulgẽtia de passagio fiẽdo cõtra infideles p recuperatione terre scẽ. etiã p ingressu religiõis et c. Querit qrto. an iste indulgẽtie valeãt defũctis. Rñdetur qp indulgẽtia valz sicut vba puilegij sonãt. Un indulgentia qñqz dat sub illa forma. Quicũqz iuerit: vel miserit ɔtra infideles. hẽat idulgentiaz plenariã p se et pre et mre defunctis. et tũc ille aĩe exñtes in purgatorio. hac ɔditione impleta statim volarẽt ad celũ. Cũ. n. aĩe exñtes in purgatorio: sint mẽbra hui9 nostri corporis mistici pter charitatẽ cũ q decesserunt: capaces sũt oĩm bonoz q fiũt et q facta sunt. Et sicut stomachus oib9 mẽbris corpis subam cibi distribuit: sic ecc'ia oĩa merita tã pñria qp pterita suis mẽbris distribuit. vñ viuens põt satisfacere p defuncto sicut liber p incarcerato satisfacere põt. vñ relaxabit nec iudex est iniust9 sic acceptãs vt pz. Queritur qnto. an vn9 indulgẽtiã quã acqrit: possit dare alteri viuo vel defũcto. Rñdet qp si in priuilegio sic cõtineat: qp talis indulgẽtia possit acqri: etiã nõ eũtib9 psonaliter. tũc illa indulgentia eis pderit: alias nõ. Nam priuilegiuz tm valet qtum sonat et c. Querit sexto. an habeat iadulgentiam q nõ facit elemosynã. Rñdet qp si in puilegio sic ɔtineat. quicũqz porrexerit man9 adiutrices et c. Tũc nõ dans nõ est capax indulgentie. Querit septio. an intelligat dedisse q dedit panez. vinũ oua. linum et c. Rñdet qp sic. qz dz pensari ɔditio psonaz. bz facultatẽ eaz: put qsqz cõmodi9 põt

Quarto tibi dabo claues

Dilectiõis. Nã btũs petr9 fuit feruẽtior in amore xpi. Cui9 signa sũt qtuor. Primũ ante passionẽ. qz pter ei9 amorez oĩa terrena ɔtẽpsit. Math. xix. Ecce nos reliqmus oĩa et secuti sum9 te. Quidã eĩ sũt pcrastinãtes cõtra quos dicit. Ecce. Quidã ad tps reponẽtes. cõtra quos dicit. Reliqmu9 nõ reposuimus. Quidã diuidẽres cõtra quos dic. Oĩa Quidã res suas exteriores reliqntes. h suas voluntates retinẽtes. cõtra quos dicit et secuti sumus te. Secũdum signũ fuit in passiõe qz secũ mori voluit. qñ dixit Luce. xxij. Paratus sum tecũ: et in carcerẽ et in mortẽ ire. Nõ eñi volebat mori ante euz. qz nolebat carere tam dilecti pñtia: nec volebat viuere post eũ quia nõ reputabat vitã: sed mortẽ amarã. volebat aũt mori cũ eo. qz h reputabat sibi gloriam et coronã. Tertiũ fuit post passionez. qz sp fuit i lachrymis. hũit eñi lachrymas doloris. eo qp mgr̃m negauit. Luce. xxij. Egressus foras fleuit amare. Un dicit Clemẽs. qp qñcũqz galli cantum audiebat lachrymas emittebat. hũit lachrymas cõpassionis. eo qp amicũ mortuũ videbat. Joh. xvi. Plorabitis et flebitis vos. mũdus aũt gaudebit. hũit lachrymas deuotiõis. eo qp ad amicũ videndũ sp se pabat. hũit lachrymas cõsolatiõis. Un dicit Clemẽs: qp sp in sinu sudariũ ferebat. q fluentes lachrymas detergebat. Sic eñi i cõsuetudiẽz duxerat flere. qp tota ei9 facies adusta lachrymis videbat. ps. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Quartũ signũ fuit post resurrectionẽ. qz ipe ad monumentũ cũ iohe cucurrit. et sicut dicit Grego. Illi p ceteris cucurrerũt: q p ceteris amauerũt. aliqñ eñi cucurrerũt sil' aliqñ iohes pcucurrit citius petro aliqñ petr9 citius iohe. qa prior monumẽtũ intrauit. p qd dat intelligi qp ambo dilexerũt xpm sapient. Sed iohes magis dulciter. petr9 aũt magis ɔstanter et c.

Quinto tibi dabo claues

Operationis. Fuit eñi ei9 opatio efficax bm virtutẽ et h quadruplr. Primo bm virtutez credẽdi. qñ dixit. Tu es xps fili9 dei viui. De ei9 fide dixit xps Luce. xxij. Symon ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticũ Ego aũt rogaui p te petre: vt ñ deficiat fides tua. et tu aliqñ cõuersus confirma frẽs tuos. vbi hr qp ei9 fides multũ fuit a diabolo tẽptata. cũ dr. Ecce sathanas et c. Hostis eñi vbi inuenit locũ magis munitũ. ibi maiorẽ exercet conatũ Eius fides fuit a xpo valde roborata. cũ dr. Ego aũt rogaui et c. Eius fides fuit oib9 in exẽplũ data. cũ dr. et tu aliqñ ɔuer. et c.

Secũdo bm ɔtutẽ sanãdi. Nõ solũ eñi sanabat sicut ceteri verbo orõnis. Sz etiã verbo iussionis: sicut pz in sanatiõe Enee. Act. ix. Ueruetiã vmbra corpis sui. vt dr Act. vi. etiã impõne baculi sui sicut pz in discipulo iã p. xl dies defuncto: q ad impõnem baculi sui resuscitat9 ẽ. Tertio bm ɔtutez pdicãdi. Tã grose. n. pdicabat: qp aliqñ vna die tria milia hoĩum conuertebat. vt dr Act. ix. Hoc est. n. gratiosi pdicatoris. vñ Criso. super Math. dic. Testimoniuz studiosi agricole est messis fecũda assidui doctoris ecc'ia plena. Quarto bm virtutez orandi. Nam eius orõ aliqñ aperiebat celum. vt patz Actuuz. x. vbi dicit. Qz super eũ cecidit mentis excessus. et vidit

celuz apertū. aliqñ faciebat descendere spm̄ scm̄. sicut pz Act. viij. In samaritanis. aliqñ expoliabat infernū. sicut qñ suscitauit defunctū: quē Symon magus suscitare nō potuit. aliqñ vincebat demonē: sicut pz in demone: q symonē magū p aera deferebat.

Sexto tibi dabo claues passionis. Passus est em̄ silem penā cum xpo. put xpus ei dixit Joh. vlti. Seqre me. Sap. xviij. Sili pena fuᵘ cū dn̄o afflictᵘ est. Noluit aūt pati rectᵘ: sꝫ euersus ppt quattuor causas quas ipsemet assignauit. Primo qꝛ ppter honorē dn̄i nō reputabat se dignū. Secūdo qꝛ xp̄s passus est ppter mūdū redimēdū. iō debuit ad mundū respicere. Ipse aūt patiebat ppter acqrendū celū. iō debuit ad celuz respectū hr̄e. Tertio ad significandū humani gn̄is lapsum. Xp̄s aūt semp rectus stetit ꝛ nunq̄ p pctm̄ cecidit, hō vero caput mentis in terrā defixit: ꝛ contra deū recalcitrauit. Quarto ad innuendū q̄ hō mutauerat amorē spūalē in mundanū. Hō em̄ rectus in cruce positᵘ si reuoluitur illud qd̄ erat dexteruz efficit sinistrum. Tunc igitur homo dexteram mutauit in sinistram. quando amorē celestiū cōuertit in amorē mundanum.

Septimo tibi dabo claues sublimatiōis. Nā in iudicio hiturus est magnā sublimitatē, qꝛ sup tronos. xij. sedebit ꝛ ceteros iudicabit. ꝛ illa talis sessio erit ad finē iudicis approbationē. ps̄. Ut faciāt in eis iudiciū ꝯscriptū. Hec aūt sublimitas est ei ad quadruplicē dignitatē. Primo ad eius imensum honorē. Prouerb. vlti. Nobilis in portis vir eiᵘ: qm̄ sederit cū senatoribᵘ terre. Secūdo ad magnā demonū cōfusionē. i. Cor. vi. Nescitis qm̄ angelos iudicabimus. Tertio ad maloꝝ ꝯdēnationē. ibidē. An nescitis qm̄ scti de hoc mundo iudicabūt. Quarto ad bonoꝝ ꝯsolationē. scꝫ qñ videbūt sancti: fratrē suū xpm esse iudicem ꝛ sororē suā virginē Mariā esse mediatricē ꝛ fratres suos apostolos esse intercessores ꝛ assessores ꝛ cetera.

Octauo tibi dabo claues glorificatōis. Xp̄s em̄ fecit eū in suis domibus ianitorē. Apoc. xi. Hꝫ ptātez claudē celū nubibᵘ ꝛ apire portas eiᵘ. Deᵘ em̄ hꝫ q̄druplicē domū. Primo hꝫ ecclīam militātē in qua habitāt pegrini. Clauis huiᵘ domᵘ est clauis indulgētie. pctōri igit volēti redire ad ecclām p pniam: petrᵘ apit hostiū cuz claue remissionis ꝛ indulgētie Joh. vlti. quoꝝ remiseritis petā remittunt eis. Secundo hꝫ patriā celestē i qua habitāt filij. Clauis huiᵘ domᵘ est clauis mie. Aīabus ḡ sctōꝝ volētibᵘ intrare in domū celestis pr̄ie aperit hostiū cuz claue mie. ps̄. Januas celi aperuit.

Tertio hꝫ purgatoriū in q̄ habitāt debitis obligati. Clauis huiᵘ domᵘ est clauis iusticie Nam iusticia dei reqrit q̄ nullū malū remaneat impunitū. Aīabus igit debētibᵘ intrare purgatoriū: aperit hostiū cū claue iusticie ps̄. Aperite mihi portas iusticie ꝛc. Justi em̄ aliqñ q̄dā cremabilia secū portāt. Has tres claues xp̄s tradidit petro. Un̄ dis. l. c. ꝯsiderādū dicit Greg. Cōsiderandū nob̄ est: cur ōps deus eū quē cūcte ecclīe pferre disposuerat. ancille vocē pertimescē ꝛ seipsuz negare pmisit. qd̄ nimirū magne actū pietat̄ dispensatiōe cognoscimᵘ: vt is q̄ summus erat pastor ecclīe in sua culpa disceret q̄lit alijs misereri debuisset. pus itaq̧ eū ostēdit sibi, ꝛ tūc pposuit ceteris vt ex sua infirmitate cognosceret q̄ misericorditer aliena infirma tolleraret. h ibi. Quarto hꝫ infernū: in q̄ habitāt incarcerati Clauis huiᵘ domᵘ ē clauis mortis eterne. Aīabus ḡ dānatꝫ petrus nō aperit hostiū neq̧ claudit. Sꝫ xp̄s apit hostiū ꝛ claudit vbi pctōres irreuocabiliter includit ꝛ clauē custodit. Apocal. i. Hꝫ clauez mortis ꝛ inferni. Eiusdem. ix. c. Data est ei clauis putei abyssi. Rogemus dn̄m iesum christum ꝛc. Amen.

In festo visitationis gloriose virginis Marie. Sermo. xl.

Maria abijt in mōtana Lu. i. ꝛ in euāgelio pn̄tis solēnitatꝫ. Btūs Amb. in omel. dic sic. Mariā q̄ añ sola in intimis penetrabilibus ꝯsabat nō a publico ꝯginitatis pudor. nō a studio asperitas mōtiū. nō ab officio plixitas itineris retardauit In mōtana cū festinatōe ꝯgo officij mēor. iniurie imemor. affectu vrgēte nō sexu. relicta prexit domo, h ille. Sup q̄ talē moueo qōnē. verū btā ꝯgo rōnabilr spōsum suū ioseph reliq̄rit ꝛ cognate sue obseq̄a pstiterit. ad istā qōnem rn̄dent q̄tuor doctores: duo veteris testi: ꝛ duo noui. Primᵘ est Dauid in psal. dicēs Ascensiones in corde suo disposuit in valle

lachrymarū i loco quē posuit. Etenī bn̄dicti dnē dabit legislator. ibūt de v̄tute in v̄tutez videbit̄ deus deoꝝ in syon. Qd̄ declarans Aug⁹. ait. Deniqꝫ in mōtana cū festinatiōe v̄go abijt et Elizabet salutata in ei⁹ misterio q̄si mēsib⁹ trib⁹ humiliter stetit. Terti⁹ hic fuit v̄ginis ascēsus: vt difficile rūperet̄ triplex funiculus. Feruebat fidē in q̄renda gr̄a caritas. Splēdebat in carne v̄ginitas. in obseq̄o eminebat humilitas. h̄ Aug⁹. Secūdus est Salomon. Cant. iij. dicēs. Que ē ista q̄ ascendit p̄ desertū sicut v̄gula fumi ex aromatibus myrre et thuris: et vniuersi pulueris pigmētarij. Fuit eīn btā v̄go virgula id ē flexibil̄ ad pietatē: et ex arōatib⁹. q2 fuit plena odorib⁹ oīm gr̄arū: et vniuersi puluesis pigmentarij: q2 oēs gr̄ias quas habuerūt alij sancti particulariter. ipsa habuit vniuersaliter. Tertius est btūs Amb. in omel̄ dicēs sic. Morale est oībus vt q̄ fidē exigunt: fidem astruāt Ergo cū angelus abscondita nūciaret. vt astrueret̄ exēplo senioris femīe et sterilis. ↄceptū Marie virginis nūciauit: vt possibile deo oīe q̄d ei placuit assereret. Ubi h̄ audiuit Maria: nō quasi incredula de oraculo nec quasi dubitās de exēplo: s3 q̄si leta p̄voto. religiosa p̄ officio: festina p̄ gaudio: in mōtana p̄rexit. Quo eīn iam deo plena nisi ad sup̄na ↄscenderet: et h̄ cū festinatione. q2 nescit tarda molimina sp̄ūssancti gr̄a. hec ille. Quart⁹ est btūs Petr⁹ rauēnas in s̄mōe dicēs sic. Deniqꝫ mittit̄ ad Elizabeth Maria: virgo ad sterilē: ad anuz iuuencula: vt ambe pio certamine sumāt pariterqꝫ ↄcipiāt. altera de nouitate fidē. altera de necessitate virtutē. hec ille. Sciendū ꝙ btā virgo abijt in mōtana ad visitandū Elizabeth p̄pter q̄ttuor causas. Primo p̄pt̄ caritatē q̄ more angelico in Maria virgine sursum tendebat. Un̄ Petrus rauēnas in s̄mone dicit sic. Accepto igit̄ cō sensu v̄ginis vt sine virili semine ↄciperet dei filiū. discessit angelus ab ea: visum vtriqꝫ subtrahendo nō famulatū atqꝫ celestia petit. ↄuē v̄go sequit̄ dū in montana p̄gredit̄. Insup̄ plane et vltra angelos: gr̄a sup̄ueniēte p̄uenit. Est ergo nimirū et in angelis caritas: q̄ sup̄ueni tur in Maria. hec ille. Secūdo p̄pt̄ fidelitatē que Mariā p̄uexit vsqꝫ ad dexterā patris in excelsis. Nam sua fide ↄcepit filiū dei Unde Petrus rauē. dicit. Ar v̄o cui aliq̄n dictū est. Sp̄ūssanctus sup̄ueniet in te. Deniqꝫ veritas de terra orta est, et nō de angelica creatura: nec angelos: sed semē abrahe apprehendit. Hanc inuenit gratiaz Maria virgo plena iam gratia. hec ille. Tertio p̄pter humilitatē. Eandez eīn humilitatē quā angelo Maria exhibuerat dicens Ecce ancilla dn̄i: hoībus etiā exhibere curabat. ideo festinātēr abijt in montana et Zacharie domū intrauit vt Elizabet visitaret ac pregnāti vetule iuuēcula ministraret. Un̄ Amb in omel̄. dicit sic. Didicistis virgines pudorez Marie: discite humilitatē. Uenit p̄p̄inqua ad p̄rimā: iunior ad seniorē. nec solū venit. sed etiā prior salutauit. Decet eīn vt quāto castior v̄go: sic tāto sit humilior. Nouerat deferre seniorib⁹ sic magistra humilitatꝭ: i qua est p̄fessio castitatis est et cā pietatis. est etiam norma doctrine. Conuiendū est eīn q̄a superior venit ad inferiorē: vt inferior adiuuetur a maiore. hec ille. Quarto p̄pter sanctitatem. Maria eniz venit ad Elizabeth et xp̄s ad Johānem vt ipsum sanctificaret. sicut etiā postea venit ad baptismū Johānis vt eū sanctificaret. Unde Petrus rauēnas in sermone dicit sic. Idcirco etiam Maria post cōceptū ad Elizabeth p̄perat. q2 iesus qui in vtero suo erat. Johānem adhuc paruulum in ventre matris sue positum sanctificare festinat. hec ille. Propter ista hodie Maria abijt in mōtana vt dic. v̄bū p̄positū Maria abijt in montana.

Diuinorum.
Angelorum.
Celorum.
Patriarcharum.
Prophetarum.
Feminarum.
Creaturarum.

Primo beata virgo maria hodie abijt in montana Diuinoꝝ. s. sanctissime trinitatꝭ. Nam tota trinitas in ea suas excellētissimas p̄prietates posuit. Primo pater posuit suam potentiā. Unde ipsamet dicit Fecit mihi dn̄s magna q̄ potens est. Mirabilia eīn que fecit pater in veteri testamento excellētiora fecit in maria Magnū fecit q̄n creauit celū et terrā et oēm ornatum eoꝝ. maius fecit in Maria: cū in ea corpus minimū formauit in quo totus deus essentialiter continet̄. Ap̄l̄us in quo habitat oīs plenitudo diuinitatis etiam corporaliter. Et ecclesia cantat. Quez celi capere nō poterant tuo gremio contulisti. Magnuz fe

cit deus quādo liberauit hebreos sepius in manu fortis signis mirādis. maius fecit in ꝟgine. qꝛ totū genus humanū inferno deuicto per eiꝰ vnicū filium redemit. magnuꝫ fecit deus qn̄ pauit populū suū in deserto quadraginta annis: mn̄na de celo. maius fecit in virgine quādo formauit panē verum. scꝫ xp̄m in eius vtero ꝗ dicit. Ego sum panis viuus ꝗ de celo descendi. magnū fecit deus qn̄ eduxit mel de petra oleumqꝫ de saxo durissimo. Sꝫ maius fecit in virgine qn̄ a iesu xp̄o ꝗ est petra spiritalis: fluxerunt aq̄ gratiarūꝫ ⁊ oleū benignitatis ⁊ misericordie. i. Cor. x. Bibebant de spiritali cōsequente eos petra. petra aūt erat xp̄s. magnū fecit deus qn̄ iordanis cōuersus est in suū fontē: sed maius fecit in virgine qn̄ antiquus dierū ⁊ canus eternitate vidit virginē ⁊ retrocessit ad infantiā diei vni. Maximū miraculoꝝ fecit xp̄s: qn̄ in cena panē transubstātiauit in ꝓpriū corpus. ⁊ vinū in ꝓpriū sanguinē suū. ps̄. Memoriā fecit mirabilium suoꝝ misericors ⁊ miserator dn̄s escā dedit timentibꝰ se. Istud vero quo verbū caro factū est. est longe illo prestācius: cū sit fundamentū eius. ꝑcipue qꝛ carnē quā ab hoīe sumpsit in deuꝫ transformauit. Et tanto federe vtrāqꝫ naturam cōseruit vt nec supiorē minueret assumptio: nec inferiorē cōsumeret glificatio. Propterea btā virgo dicta est regina celi. psal. Astitit regina a dextris tuis ⁊c. Secūdus filius posuit in ea suā sapiam. Unde de ipa dr. Elegit eā deus ⁊ preelegit eā: ⁊ habitare eam facit in tabernaculo suo. De aplis enī xp̄s dixit. Nō vos me elegistis: sed ego elegi vos. beatā aūt ꝟginē non solū elegit: ſ etiā preelegit. ⁊ vt oībus ꝓesset elegit: qꝛ sic est deo vnita. qualiter nulla creatura est illi coniūcta: ꝗ soli deo reseruata. soli deo est mirabilit copulata. Ideo ipa ait. Et radicaui in pp̄lo honorificato: ⁊ in ptes dei mei hereditas illius. Naꝫ pr̄ eternꝰ nō hꝫ radices: cū sit fōs ⁊ origo diuinitat. Filius ex pr̄e velut ex radice ꝓcedit. Spūs vo sctūs ex patre ⁊ filio ꝓcedit. Beata virgo in supremo angelo radicauit. ⁊ mox vt creuit infra diuinitateꝫ caput extulit. Sicqꝫ ascēdit vt mater dei fieret. Propterea dicit. Et in partes dei mei hereditas illius. s. radicis quā radicaui ī populo meo. Unde nullus est dignꝰ habitare in tabernaculo ꝟbi: nisi Maria ꝟgo. Que de castissimis ⁊ puris sanguinibꝰ suis fabricauit illud. Et sicut xp̄s in sole posuit tabernaculum suū. Sic ipsa in ipso sole posuit tabernaculū suū. ⁊ sicut vnicuiqꝫ angelo sociatur vna aīa beata hoīm: sic in sede supremi angeli ꝗ est xp̄s magni ꝯsilij angelus collocat virgo Maria. Cant. vlti. Que ē ista ꝗ ascēdit per desertū delitijs affluens innixa sup dilectū suuꝫ. Tertio spūssanctus posuit in ea suam clementiā. Nam spūssanctus ipsaꝫ sanctificauit. ps̄. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Ipsam fecundauit. Mat. i. Qꝺ enī in ea natū est: de spūsctō ē. Ipsam in gratia cōfirmauit. Luce. i. Spūssanctꝰ superueniet in te: ⁊ ꝟtus altissimi ob. ti. Quā fecit hostiariā paradisi. que nos suis meritꝭ in ip̄m introducit. Unde se ancillā noīans petrum in atriū pontificis introduxit. Joh. xix. Ideo cantat sancta mater ecclia. Tu regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. Ipsam etiam fecit fenestrā celi ꝑ quā deus oculo misericordie nos respicit. Un cantat. Intrent vt astra flebiles celi fenestra facta es. Cāt. ij. En ipse stat post parietē nostrū. i. post naturam nostram. respiciens per fenestram i. per matrem suam ⁊c.

Secūdo Maria abiit in

montana Angeloꝝ. Oīes enī coꝝ dignitates: ⁊ oia coꝝ ministeria ipsa vna ⁊ sola in se cōprehendit. Primo ꝗdem angelorū officiū est ministrare: nūciare ⁊ custodire. ſ ipsa humano generi grām perditā annūciauit ⁊ inuenit. cui dictū est. Inuenisti gratiā apud deū. In ecclesia dei ministra ordinata fuit. Eccl. xxiiij. In habitatione sancta corā ipso ministraui. Animas nostras semp custodit sub alis sue pietatis ab insidijs demonis. Secūdo Angeloꝝ officiuꝫ est secreta cōsilia dei scire: ⁊ maxime misteriū de incarnatione verbi cognoscere: qꝺ ꝗdem superiores angeli cognouerūt a deo īmediate ꝑ infusam inspirationē. medij cognouerūt a superioribꝰ ꝑ traditā illuminationē. inferiores aūt cognouerūt ab aplis ꝑ predicationē. sicut dicit Heron. Sed beata ꝟgo cognouit ꝑ experientiā: ⁊ sanctissimā inuiscerationē. Tertio virtutū officiū est miracula facere. nō aliquid de nouo creādo: ſ deo ministeriū exhibendo. Sed beata virgo precipue ministerium exhibuit deo in maximo miraculoꝝ. qn̄ angelo annūciante: ⁊ spūsancto operāte: ⁊ virgine credente mox verbuꝫ in vtero: mox intra vterum verbum caro factum est. Luce. i. Beata que credidisti. qm̄ perfeci. in

te.que dic.sunt tibi a dn̄o. Quarto potestatum officium est arcere demones. ne tantū nobis noceant quātum vellent. Beata virgo refrenauit et cōtriuit potestatē demonis Gen̄.iij. Ipsa cōteret caput tuū.i.suggestionē potestatē et astutiā. Quinto p̄ncipatuū officium est regnis et p̄uincijs presidere.hostes cōprimere.bonos custodire. demones arcere.in tribulationibus ꝓtegere. Beata virgo in om̄i gente p̄ncipatū gerit: hostes cōprimit:bonos custodit: demones cōercit.in tribulatione ꝓtegit.Eccl.xliiij. In om̄i gente et in om̄i populo p̄matum habui. quo ad primū:oīm excellentiū et sublimiū colla calcaui quo ad secundū et tertium. et ꝓfundum abyssi penetraui.quo ad quartū. et in fluctibus maris ambulaui.quo ad q̄ntū. Ideo cātat ecclia. Maria mat̄ gr̄e mat̄ mīe tu nos ab hoste protege:et hora mortis suscipe.

Sexto dn̄ationū officium est subditos sibi angelos purgare:illuminare: et perficere. Sed beata virgo a culpa purgauit affectiuam.ab ignorātia illuminauit intellectiuā. ab infirmitate ꝑfecit operatiuā. Septimo tronoꝝ officium est vt sup eos deus q̄escat et sedeat:et iudicia sua exerceat. Beata v̄go est tronus misericordie:gratie:et glorie.misericordie pctōribus:gr̄e iustis: gl̄ie beatis. ps. Tronus eius sicut sol in conspectu meo:q̄ ad beatos q̄bus est ad magnā gloriam. Et sicut luna ꝑfecta in eternū. quo ad iustos q̄bus impetrat celestē gratiā. et testis in celo fidelis.quo ad pctōres q̄bus impetrat misericordiā. Octauo cherubin officiū est plenitudinē scientie dei habere. Sed beata virgo transcendit oēm scientiā angelicam et humanam.modo audiendo per inspirationem modo vidēdo per cōtēplatōem.mō tāgēdo ꝑ operationē.mō gustādo ꝑ affectōem.mō odorādo ꝑ deuotōem. Nono seraphin officiū ē ardere amore et caritate dei. Beata v̄go maria plena fuit amore: dilectione:et caritate. Quia gratia dei cor ipsius sursum eleuabat ad amorem celestium. ꝓmouebat ipsam ad dilectionem.eam totaliter vniebat dilecto ꝑ caritatem. et sic pz et c.

Tertio Maria abiit in

montana celorum. Recte enī beata virgo dicitur celum.ꝓpter sui amplitudinem. qm̄ habuit amplum affectum ad diligendū.amplum vterum ad deum capiendum.amplum intellectum ad cognoscendum. amplum sinum ad compatiendum. Eccles.xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. Siquidem amplitudo caritatis ampliauit eius affectum. Ideo dicitur. Mater pulchre dilectionis. Amplitudo diuinitatis ampliauit eius vterum. Ideo dicitur. Et timoris. Per hoc enī est demonibus valde terribilis.amplitudo sapientie et veritatis ampliauit eius intellectum. Ideo dicitur. Et agnitionis. Amplitudo pietatis ampliauit eius sinum. Ideo dicitur. Et sancte spei. Unde Bernar.dicit ad beatā Mariam sicut ad medium.sicut ad causam rerū omniū.sicut ad negocium seculorum respiciūt vniuersi et qui habitant in celo. et qui in inferno. et qui nos precesserunt. et qui nos sequentur.et nati natorum et qui ab illis nascentur. Qui in celo sunt vt restaurentur. Qui in inferno vt eripiantur. Qui precesserunt ꝓphete vt fideles inueniantur. Qui sequuntur:vt glorificentur.hec ille. Dicit̄ autem beata v̄go celū ꝓpter quattuor. Primo quia est sol. Canti.vi. Electa vt sol. Sicut enī sol tres planetas supra se. et tres habet infra se. et ipse est medius. Sic beata virgo habet supra se tres in trinitate personas et infra se tres status saluandorum.s. virginū continentium et coniugatoꝝ:et ipsa est in medio constituta.vt ipsam beatam trinitatem reconciliet tribus statibus saluandorum. Eccles.xxvi. Sicut sol oriens in mundo:in altissimis dei. Secundo quia est luna. Canticoꝝ.vi. Pulchra vt luna. Est enim pulchra vt luna in sui principio:quoniam fuit in vtero sanctificata. et in sui medio.quoniam fuit sancte conuersata. cuius cogitationes semper fuerunt sancte:cuius affectiones semper fuerunt munde. cuius operationes semper fuerunt recte. Tertio quia est stella. Nume.xxiiij. Orietur stella ex Iacob. Est enim stella: quia in ea nullus fuit casus nec error. Inter apostolos enim fuit casus peccati.aut per infirmitatem mundanam.sicut in Petro q̄ timore mortis christū negauit.aut per ignorantiam.sicut in Paulo qui dicit. Ignorans feci in incredulitate. aut per maliciam. sicut in Iuda qui dilexit maledictionem:et venit ei. Beata virgo nullo istorum modorum cadere potuit. que dicit. Eccles.xxiiij. In me omnis gratia vite et veritatis. In me omnis spes vite et virtutis. Non enim cadere potuit per maliciam. Quia erat fundata super altitudinē diuine

gratie. Ideo dicit. In me omnis gratia vite.
Nec per ignorantiā q̄ erat fundata super al-
titudinē divine noticie. ideo dicit. Et verita
tis. Nec ꝑ infirmitatem. q̄ erat fundata sup
altitudinē divine potētie. Ideo dicit. In me
omīs spes vite ⁊ virtutis. Quarto q̄ ē au-
rora. Cant. vi. Ista ꝓgreditur quasi aurora
cōsurgens. Nam fulsit in ea lux aurore. quā-
do spūssanctus eam sanctificauit q̄ tūc rene
brā originalis peccati ab ea abstulit. ij. Reg.
xxiij. Lux aurore oriente sole mane absq̄ nu
bib⁹ rutilat. Aurora autē semꝑ crescit donec
diem ꝑfectū faciat. Sic btā virgo post suam
sanctificationē in vtero semꝑ creuit in mūdo
Prouerb. iiij. Semita iustoꝝ quasi lux splen
dens. ꝓcedit ⁊ crescit vsq̄ ad perfectū diem.
Ipsa em̄ fuit lux splendens in sanctificatiōe
ꝓcessit in spūssancti supuentione. Creuit in
filij cōceptiōe. Facta est perfecta dies in sui
glorificatione. Et sic patet ⁊c̄.

Quarto Maria abijt in

mōtana Patriarcharū. Omēs gr̄as ⁊ excel-
lentias quas habuerūt patriarche. Quibus
deo fuerīt accepti. multo excellenti⁹ habuit be-
ata virgo vt pȝ. Primo Adam tanq̄ p̄m⁹
parēs humani generis habuit donū iusticie
originalis ꝑ quā fuit in innocentia creatus.
Beata virgo habuit solē ⁊ fontē iusticie per
quē nocentes ⁊ pctōres ad statū sempiterne
innocentie ꝑducūtur. Adam cito ꝑ pctm̄ per
dita iusticia de paradiso cecidit. quo casu to-
tam posteritatē corrupit ⁊ ad mortē cōdem-
nauit. Beata virgo de massa corrupta cōce-
pta tantā gratie efficaciā obtinuit. vt ꝯserua-
ta innocētia ipsam vitam de celo traxerit ad
terrā. ꝑ quā oībus credentibus vita ꝑpetua
⁊ innocentia cōdonaretur. Adam ꝓpter in-
obedientiam maledictionē ꝓmeruit. Beata
virgo ꝓpter obedientiam maledictionē illaȝ
in benedictionē cōmutauit. Secundo abel
virginitatē ⁊ martyrium a dn̄o obtinuit ꝓ-
pter que primus iustus a xp̄o vocat⁹ est. ad
quem respexit deus ⁊ ad munera ei⁹. Gene.
iiij. Sed virginitas ei⁹ fuit infecūda. ⁊ marty
rium ei soli ꝓfuit. Beata virgo longe excellē
tiorem habuit virginitatē. q̄ cū fecūditate in
cōcipiendo deum ⁊ hoīem ⁊ excellenti⁹ mar-
tyrium eius fuit. Luce. ij. Tuam ipsius aīam
pertransibit gladius. s. passionis Jesu christi
Tertio Enoch qui cuȝ deo ambulauit. ⁊ no
men dn̄i inuocauit. tandē in paradisum trās
latus est. Beata virgo nō solum nominis dei
noticiam habuit: sed deus ipse se totum eidē
visibilem ad cognoscenduȝ pariterq̄ palpā-
dum prebuit per quam nomen dei in vniuer
sum orbem est mirabiliter diffusum. q̄ absq̄
deo quem mente ⁊ ventre gestabat: ambula
re nequibat. in cuius vterum velut in paradi
sum transtulit se ipse deus. Quarto Noe. de
quo ꝓphetice dictū est. Ipse ꝯsolabitur nos
ab operib⁹ manuū nostrarū in terra cui ma-
ledixit dn̄s. Beata virgo consolata est totū
genus humanū que genuit dn̄m oīm conso-
latorem. In massa carnis humane subiecte
maledictioni cōcupiscentie sola virgo produ
xit fructum vitalis germinis. per quē liberati
ab errore idolatrie quo manuū nostrarū ope
ra colebamus: celestem cōsolationem accepi
mus. qui cōsolatur nos in omī tribulatione
nostra. mira pietate ⁊ misericordia sua ⁊c̄.
Quinto Melchisedech rex ⁊ sacerdos ob-
tulit Abrahe panē ⁊ vinū. Beata virgo ob-
tulit verbo diuino carnē ⁊ sanguineȝ in que
panis ⁊ vinum substantialiter in sacramēto
conuertuntur. Sexto abrahe promisit deus
q̄ ex eo egrederetur in quo omēs gentes be
nedicerētur. Beata virgo illud semen sancti-
simuȝ ex se ꝓduxit. ꝑ qd̄ in eternū benedicti-
onem vniuersi orbis deduceretur. Gal. iij.
Abrahe dicte sunt ꝓmissiōes et semini eius
⁊c̄. Septimo Isaac sua orōne impetrauit con
ceptū Rebecce. que cōcepit geminos. ⁊ ex il
lis duo populi orti sunt. quoꝝ maior seruiret
minori. Beata virgo sua humilitate cōcepit
xp̄m: gemine substantie. s. diuine ⁊ humane
nature qui duos populos iudaicum ⁊ genti-
lem in vnā fidem collegit. Sed iudaicus po-
pulus sua perfidia reprobatus. seruit gentili
populo tanq̄ maior mīori. Octauo Jacob
vidit scalam cuius cacumen celum tangebat
⁊ dn̄m innixum scale. ⁊ angelos descenden-
tes ⁊ ascendentes ꝑ eam. Beata virgo recte
dicitur scala trium graduū. s. humilitatis. vir-
ginitatis ⁊ charitatis. cui dn̄s est innixus ꝑ
incarnationē. Luce. i. Dn̄s tecū. ꝑ quā tanq̄
ꝑ mediū descendūt angeli: ⁊ ascendūt hoīes
predestinati. Nono Joseph pro salute fra-
trum suorum descendit in egyptum. vt tem-
pore famis sua ꝓuidentia frumenti copiam
distribueret. Beata virgo in mundo orta est
vt salutem generi humano afferret. ps. Ope
ratus est salutem in medio terre. vt tēpore fa
mis gr̄e corpus xp̄i deuota cōione. velut fru
mentum toti mūdo saturitatē cōferret ⁊ mi-
nistraret. Decimo Moyses factus magis

in terra egypti liberatū populū israel de manu pharaonis p sanguinē agni. Btā virgo verum agnum ꝛ immaculatū genuit ex suo purissimo sanguine: quē xp̄s in precium redēptionis humani gn̄is in cruce deo pr̄i persoluit. Undecimo Josue solem in medio celi stare iussit. vt Gabaon confligeret. Beata virgo verum solem iusticie in medio vteri sui nouē mensibus stare pmeruit. vt diaboli dominiū auferret s̄m illō ps̄. Suscepimus deus misericordiā tuaȝ in medio tēpli tui ꝛc̄. Duodecimo Gedeon rorem in solo vellere cōspexit. terra sicca manente. btā virgo celesteȝ imbrē. s. verbū dei in vellere. i. in virginali vtero suo suscepit. ꝛ terra. i. caro eius integra ꝛ immaculata vicio cōcupiscētie carens pmansit ps̄. Descendet sicut pluuia in vellus. Decimotertio Samson sanctificatus in vtero tanto ardore mulieres dilexit: vt etiam sciēter in sinu vnius accubās se morti exposuit. Beata virgo amore castissimo deū ad se attraxit. in cuius sinu humanitatē nostrā suscepit vt p oībus hominib⁹ innocenter moreret̄. Decimoquarto Dauid plus in celo q̄ꝫ in terra habitās. amore mulieris ad philisteum accessit intrepidus: ducentis preputijs aliā emit. ppter aliam virum sanctū occidi mandauit. in sinu speciose iuuencule. oīni castitate seruata tandē obdormiuit. Beata virgo sua caritate deū fortissimū in certamen cōtra diabolū sumpta fundibula nostre humanitatis iactis q̄nqꝫ lapidibus. s. q̄nqꝫ vulneribus adduxit: queȝ acerrime deuicit ꝛc̄. Decimoq̄nto Salomon nigram: sed formosam adamauit. qui tamen maxima sapientia floruit. Beata v̄go nigra humilitate: sed formosa virginitate cuius decorem cōcupiuit dn̄s deus sapiētiā filij dei in vtero suo habitare coegit. cui⁹ amore delectat⁹: infima nostra petijt. Decimosexto Ezechias solem. x. gradibus regredi in horologio aspexit. Beata virgo verum solem iusticie a nouē gradibus angelorum ad decimū. s. hominū descendere in horologio vteri sui clare vidit. ps̄. Minuisti eū paulominus ab angelis ꝛc̄.

Quinto Maria abiit in

montana pphetarum. Hij em̄ q̄ nandoqꝫ pphetabant de preterito: quandoqꝫ de futuro: quādoqꝫ de presenti occulto. Beata virgo pphetauit de preterito: cum dicit. Suscepit israel puerū suuȝ. De futuro cum ait. Ecce em̄ ex hoc beatam me dicent omnes generationes. de presenti occulto quando Johanneȝ in vtero Elizabeth exultasse cognouit. De qua pphetarunt principaliter quattuor pphete. Primo Dauid dicēs in psal. Uisitasti terram ꝛ inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Nam deus beatā virginē in annūciatione per angelum visitauit ꝛ salutauit. spūssanctus eam inebriauit: q̄ñ gratia ipsam repleuit ꝛ cōfirmauit. filius ipsam locupletauit quādo ex ea carnē assumpsit. Secūdo Esa. ix. dicēs. Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filium: ꝛ vocabit̄ nomen eius Emanuel. i. nobiscū deus. Tertio Jerem̄. xxxi. dic̄. Nouum faciet deus sup terrā. mulier circūdabit virū. Homo em̄ circūdat qd̄ ē suū pprīū: ꝛ nō alienū. virgo em̄ sola puerū circundedit. q꞉ tota xp̄i caro fuit sua ppria. Omnis em̄ figura pficit̄ ex pluribus lineis q꞉ corp⁹ alioꝝ pueroꝝ format̄ ex cōmixtione vtriusqꝫ parentis. In virgine aūt fuit circūdatio. q꞉ circularis forma claudit̄ vna sola linea. ꝛ corp⁹ xp̄i formatū est ex sola carne virginis incorrupta. Illud etiā qd̄ est circūdatū est ex om̄i parte clausum. Sola ḡ v̄go circūdedit: q꞉ in ꝯceptione ꝛ post partuȝ virgo permāsit. Quarto Zach. xi. dic̄. Aperi libane portas tuas. Libanus interpretat̄ candidatio: ꝛ significat beatā Mariam que tota fuit candida. Et habet tres portas scꝫ potentie. sapientie. ꝛ misericordie. Quidam em̄ peccāt per infirmitatē. Istis aperit portā potentie: dādo eis v̄tutem resistendi. Quidā peccat p ignorantiā. istis apit portā sapiē: dādo eis lumen cognoscēdi. Quidaȝ peccant p certā maliciā. istis aperit portam miscd̄ie dādo eis grām penitendi. Aperit em̄ manū suā ad largiendū. Prouerb. vlti. Manū suā aperuit inopi i. xp̄o paupi Cui sex opera miscd̄ie exhibuit. Unde Bern̄. dicit. Beata virgo dei filiuȝ in vtero suscepit. nudū carne vel etiā pānis operuit: esurientē pauit. sitientē lacte potauit. Infirmū per infantiam non solū visitauit. sed etiam om̄ia humana exhibuit. In carcere positum i. crucis patibulo ligatum visitauit: eius sepulture interfuit. hec ille. ꝛ sic patet ꝛc̄.

Sexto maria abiit in mō

tana feminarū. Nam vt habet̄ ij. Esdre. iij. Hoc expresserūt illi tres iuuenes doctissimi qui soluentes q̄ōnem eis ppositam quid in rebus esset fortius. moti a spūsancto cōue

nienter scripserūt. Primus dixit. fortis est
rex iusticie que tenet hoīem a paradiso ex-
clusum. Secundus dixit. fortius est vinuz
misericordie letabūde que sup iusticiaz gra
diens ad incarnandū deū disponit. Ter-
tius dixit. Fortior est mulier beata vgo ma
ria: q̄ effectualiter deū traxit de celo. ⁊ regez
tenet in sinu. Uerūtamen fortissima est ve-
ritas q̄ de terra orta est. s. ex vtero tante vir-
ginis: ⁊ celuz obstrusum reserauit potenter
suo sanguine precioso in ara crucis in preci
um nostre redēptionis effuso. ⁊ per crucis
vexillū superato humani generis hoste cru
deli. ecce ꝙ reuersuri ad ciuitatē Hierl'm ter
renā cōuenientissime ꝓphetātes de illa hie
rusalem ciuitate celesti. venerant iusticiam:
misericordiā extollunt. Mariā preponunt
altricem ⁊ ductricē regis eterni. Super oīa
vero adorāt veritatē increatā ex regina ce-
loꝝ nascendā. oīes eñi benedictiōes quas
habuerūt dn̄e veteris testamēti. sparsim et
sigillatim. hec vna virgo cōplexa est velut ro
sa triginta folijs exornata. Sciendū ꝙ si-
cut viri veteris testamenti quasi stelle veri
solis premonstrabant ortum ⁊ vitā. Sic om
nes mulieres quomodocūqꝫ laudibꝫ attol-
lant. Marie virginis figurabant virtutes ⁊
mores perfectos quarū bn̄dictiones a deo
illis datas in seipsa complectit. Benedi-
cta fuit in Eua benedictione generationis
materne. illa eñi fuit mater cunctoꝝ in terra
viuentiū. Hec virgo est mater cunctoꝝ celū
ascendentium. Matrimoniū q̄ppe terram.
Uirginitas vero reparat celuz. Benedicta
fuit in Sarra benedictione gratificationis.
que peperit risum. Hec gaudiū genuit in vni
uerso mundo. Benedicta fuit in Rebecca
bn̄dictione predestinationis. prudenter vē-
dicās bn̄dictionē Jacob excluso Esau. Hec
reprobato antiquo populo hebreoꝝ: popu-
lum xp̄ianoꝝ benedictionibꝫ repleuit. Be
nedicta fuit in Lya bn̄dictione actionis: cui
septem ascribunt filij nati. totā misericordi
am complectens. que septennario numero
integrat. Hec circa xp̄m vniuersa misericor
die opera fidelissime exhibuit. ⁊ circa nos in
giter exhibet. Benedicta fuit in Rachel
benedictione cōtemplationis. que peperit
augmentū virtutum in Joseph ⁊ dolorem
seu tedium vite presentis in Beniamin. hec
in virtutibus profecit copulata Joseph vi-
ro suo: cum quo emisit votum virginitatis.
vt facilius diuina contemplaretur, fugiens
corruptelam carnisqꝫ dolorem auget ⁊ cu-
mulat. Benedicta fuit in Arseneth benedi
ctione dignificationis. que filia fuit phuti-
pharis sacerdotis. Hec fuit ex ꝓgenie sacer
dotali ⁊ regali. que illum cōciperet qui erat
rex ⁊ sacerdos sm̄ ordinem Melchisedech
psal. Ego autem constitutus sum rex ab eo
Benedicta fuit in Maria sorore Moysi
benedictione laudationis. que Pharaone
submerso canticum dn̄o decantauit. Hec au
tem deuicto hoste infernali: per incarnatio-
nem verbi canticum dn̄o decantauit dicens
Magnificat anima mea dn̄m ⁊c. Luce. i.
Benedicta fuit in Ethiopissa cōiuge moy
si. benedictione dilectionis cui Moyses de
dit annulum amoris ⁊ memorie. Hec autē
signauit matrimoniū inter lucidissimū deuz
⁊ abhominabilem humanam naturaz. que
tamen fuit formosa in virgine Maria. Can
ti. i. Nigra sum sed formosa. Benedicta fu
it in Thamar benedictiōe defensionis. quā
signa donata ab infamia preseruauerunt.
Huius autez virginis inauditum a seculis
partum defendit apud multos suspectum
annulus matrimonij contracti cuz sene. Ar
milla pudicitie comprobate ⁊ virga potesta
tis diuine. Benedicta fuit in Raab bene-
dictione liberationis. que exploratores he-
breos hospitio suscepit. Hec autez honesta
stabularia liberatrix fuit populi non sui: sed
futuri. Benedicta fuit in Asa benedictione
irrigationis. que irriguū superius impetra-
uit. Hec autem rorē celi obtinuit. Esa. xlv.
Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustū.
Benedicta fuit in Delbora. benedictione
gubernationis. que sceptrum populi tenuit
Hec autem populum dei electū summa pru
dentia gubernat ⁊ regit. Benedicta fuit in
Jaele. benedictione protectionis. que Sisa
ram clauo defixo in tempora eius occidit.
Hec autem hostem antiquū clauo pruden-
tie sue necauit. Bn̄dicta fuit in vxore ma-
nue benedictiōe sanctificationis. cui angelꝰ
annūciauit sanctificationē Samsonis. huic
autem annūciata est natiuitas ⁊ sanctifica
tio saluatoris. Benedicta fuit in Noemi.
benedictione ꝓseruationis que cuz esset a-
maro animo: preseruata est in lege dei. hec
autem iuxta crucez angustiata preseruauit
fidez iesu christi. Benedicta fuit in Ruth
benedictione desponsationis. Que nupsit
Booz viro antiquo. Hec autem virgo diui
na dispensatione copulata est matrimonio

antiquo Joseph iusto. Benedicta fuit in Micol benedictione deportationis. que de fenestra emisit David persecutum a Saul. Hec autem spirituali decore aspectum in se trahit diuinũ. et iesum desiderabilem in egyptum deportat fugientem persecutionem Archelai regis inde. Benedicta fuit in Abigail benedictione humiliationis. quã David humilem cognoscens duxit vxorem. Hec autem sui humilitate facta est sponsa dei dicens. Ecce ancilla dñi fiat mihi scd̃m verbum tuũ. Benedicta fuit in Abisagh. benedictione nutritionis. que antiquũ David fouet in lecto et pascit. Hec autem antiquũ dierum gestat in gremio: quẽ lactat vbere de celo pleno. Benedicto fuit in Anna benedictione consecrationis. que filium suũ Samuelem cõsecrauit deo ab infantia sua Hec autem puerum iesum in medio templi deo offert per Symeonem sacerdotem.

Benedicta fuit in Anna Tobie bñdictione deuotionis. que bonum maritalis societatis demum intente viduitatis in deum obseruauit. Hec autem vtrunq3 om̃i integritate virginitatis obtinuit. Benedicta fuit in Bersabee benedictione obseruationis. que regnum impetrauit Salomoni. Hec autem velut fons ex quo oritur sapientia maior Salomone finem ponit legi date in igne deserti Uria occiso. dũ seruat legem veterem vt terminet: et ad regẽ regũ transit sub quo fulget lex libertatis et grẽ s. noui testamenti etc. Bñdicta fuit in Thecuite bñdictione mediatiõis. que mediauit inter Joab et David p pessimo Absalone. Hec aũt mediauit inter deum et hoĩem. quẽ deo reconciliauit.

Bñdicta fuit in Abelana bñdictione puisionis. que sui sagacitate puidit ciuitati sue per decapitatione Sibe. Hec aũt puidit humano generi per amputationem potestatis iniqui serpẽtis. Benedicta fuit in Judith benedictiõe gubernationis. que amputauit caput holofernis p gubernatione ppl'i sui. Hec aũt sine gladio materiali, licet v̾bo dei gladio spũali totũ genus humanũ mira fortitudine gubernat. Bñdicta fuit in Hester bñdictione supationis. que aman cedentem pplm dei superauit. Hec aũt iusticie rectitudine diabolũ genus humanũ inuodentem subiugauit. Bñdicta fuit in Sarra tobie benedictione sanctificationis, cuius septem amatores non casti a diabolo necati sunt. Hec autẽ septẽ peccata mortalia; mortificauit. Benedicta fuit in Sarrepta vidua bñdictione miserationis. q̃ Helyam misericorditer hospitio suscepit et pauit. Hec autẽ humanũ gen' caritatis viscerib' suscepit. Benedicta fuit in Sunamite bñdictiõe redemptionis. q̃ vasis oleo plenis seipsam o creditorib' mariti redemit. Hec oũt sue grẽ plenitudine totũ genus humanũ ab obligatiõe inferni absoluit. Bñdicta fuit in Machabea felice bñdictione ꝯfortatiõis q̃ filios suos cõfortauit ad penã corporalẽ p legis dei defensione. Hec aũt om̃es fideles xpianos cõfortauit ad sustinenda tormenta p fidei veritate ostendenda. Ecce quomodo beata virgo rosa paradisi triginta folijs exornatur. Ut fideliter ei dicere valeamus.

Aue imperatrix angelorum
Maria David stirpe nata:
Gratia et salus beatorum
Plena tibi soli data.
Dñs rector vniuersorum
Tecum mater illibata.
Benedicta tu splendor honorum
In mulieribus vocata.
Et benedictus est o decus morum
Fructus: ples a deo sata.
Uentris tui fecundans thorum
Jesus: fac o virgo grata:
Christus nobis sit iuuamen.
Nunc et in hora mortis Amen.

Septimo maria abiit in

montana creaturarũ. Uñ ipsa dicit Eccle. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano et quasi cypressus in mõte syon: et quasi palma exaltata sum in codes. et quasi plantatio rose in Jericho. Primo btã v̾go est cedr' in libano. Nam odor cedrorum que nascuntur in libano fugat serpentes et interficit vermes. et beata virgo fugat demones: et extinguit malas cogitationes. Licet enim fuerit pulchra a nullo tamen vnq̃ potuit concupisci. quia eius puritas corda intuentiũ penetrabat: et motus illicitos extinguebat. Secundo btã v̾go est cypressus in mõte syon. Nã cypssus ẽ tota medicinalis s. i cortice folijs et fructu. Sic q̃cq̃d fuit in v̾gine fuit medicinale. s. cortex. i. exterior ꝯuersatio scrã. et folia. i. v̾ba suauia. et fruct'. i. opa fructuosa. Ab ei' cõuersatiõe suscepim' ꝯsolationem A v̾bis ei' deuotã instructionẽ. Ab ei' fructu. i. filio saluationẽ. Tertio btã virgo est palma. Nam palma victoriã designat. et per

beatam virginem de omibus aduersitatib⁹:
tribulationib⁹:ꝛ angustijs:ꝛ tẽptationibus
victoriam reportamus. Quarto btã virgo
est rosa plantata in hierico.i.creata in mũdo
Vñ cantat sctã mater ecclesia. Virgo maria
nõ est tibi similis nata in mũdo inter mulie-
res:florens vt rosa:quam nobis concedat ie
sus christus. Amen.

In festo sancte Margarete virginis ꝛ
martyris. Sermo.xli.

Inuenta est vna pre
ciosa margarita. Math.xiij.ꝛ in
euãgelio presentis solennitatis.
Beatus Hiero.lib.i.cõtra Jouinianũ.dicit
sic. Apud iudeos gloria erat in ꝑtubus ꝛ in
ꝑturitionibus.ꝛ maledicta sterilis q̃ non ha
bebat semen in israel.ꝛ beatus cui⁹ erat semẽ
in syõ.ꝛ domestici in hierusalez ꝛ in benedi
ctione masculoꝝ ponebaꝫ. Nam vxor tua si
cut vitis abũdans in laterib⁹ dom⁹ tue. Filij
tui sicut nouelle oliuarũ in circuitu mẽse tue
Ecce sic benediceꝫ homo.hec ille. Sup quo
moueo talẽ questionẽ. Utrũ btã margareta
inuenerit eternaz benedictionẽ ꝑ virginalis
pudicicie incorruptionẽ. Ad istã questionẽ
rñdent duo doctores noui testamẽti. Pri
mus est btũs Augu.li.de bono cõiugali:di-
cens sic. Non est impar meritũ continẽtie in
Johãne qui nullas expertus est nuptias. Et
in Abraham qui filios generauit. Illius eñi
celibatus ꝛ istius cõnubium ꝓ tẽpoꝝ distri-
butione xp̃o militauit. hec ille. Secund⁹ est
beatus Hierony.li.ij.cõtra Jouinianũ.dicẽs
sic. Ceterũ q̇s ignoret sub alta dispensatiõe
dei omẽs veteres sanctos eiusdẽ fuisse meri
ti cui⁹ nũc sunt xp̃iani. Quomõ aũt abrahaz
placuit deo in cõiugio.sic nunc virgines pla-
cent deo in ꝑpetua castitate.hec ille. Sciẽ-
dum ꝙ virginitas cõmendaꝫ quadruplicitꝫ.
Primo in hebreis legibus.hoc pꝫ pͥmo in
viris. Nã Abel qui prim⁹ inter iustos a dño
cõmendatur.virgo fuit vt Augu.dicit lib.de
mirabilib⁹ sacre scripture. Helyas ꝛ Helise⁹
ꝛ multi filij ꝓphetaꝝ fuerũt virgines.vt hie
rony.dicit in epl̃a ad Eustochiuz. Jeremias
ac Daniel ꝓpheta dñi fuit virgo. Pꝫ scdo
in mulierib⁹. Nã maria soror Aarõ fuit ꝟgo
q̃ tñ ꝓphetauit. Filia Jepte fuit virgo.vt pꝫ
Iudi.xi. Et Leuit.xxi. Mandat dñs ꝑ moy
sen:ꝙ summ⁹ sacerdos vxorẽ nõ accipiat vi-
duam:non repudiatam:nõ sordidam:nõ me
retricem.sed vxorẽ accipiat virginẽ de popu-
lo suo.ꝛ ibidem mandaꝫ sacerdotibus filijs
Aaron ꝙ nõ contamineꝫ in mortib⁹ ciuiuz
suoꝝ:nisi tñ in consanguineis ꝛ ꝓpinquis.
id est patre:matre:filio:filia:fratre et sorore:
q̃ non est nupta viro. Secũdo in paganis
gentibus. Vñ Hiero.li.i.contra Jouinianũ:
dicit sic. Certe Romanus populus quanto
honore semꝑ virgines habuit. Hinc apparet
ꝙ cõsules ꝛ imperatores in curribus trium-
phantes q̃ de superatis gẽtibus trophea re
ferebant.ꝛ omnis dignitatis grad⁹ eis deuia
cedere solitus est. Referũt fabule athalan-
tam Calidoniam virginẽ semꝑ in venatib⁹.
semꝑ in siluis nõ tumentes vteros feminaꝝ
fastidia ꝗꝫ cõceptuũ.sed expeditam ꝛ castaz
amasse virtutẽ. Harpalicem quoqꝫ virginez
traciam.insignis poeta describit.ꝛ reginam
volscoꝝ Camillam quã Turn⁹ cui in auxiliũ
venerat laudare volens nõ habuit q̇d ampli
us diceret.nisi virginez noĩaret. O decus ita-
lie virgo. Calchoechos quoqꝫ illa filia Leo
virgo ꝑpetua pestilentia patrie scribiꝫ spon
tanea morte soluisse.ꝛ ephiginie virginis sã
guis aduersos placasse ventos. Tertio in
summis celestibus. Unde Hiero.li.pͥmo cõ-
tra Jouinianũ dicit sic. Nupte terrã replent
virginitas paradisum. Qui eñi in paradiso
virgines ꝑmanserunt:eiecti de paradiso co-
pulati sunt.eijciũtur de paradiso:ꝛ qd̃ ibi nõ
fecerunt in terra faciunt.vt statim a pͥncipio
cõditionis humane.virginitatem ꝑadisus ꝛ
terra nuptias dedicarit. In omni tẽpore sint
vestimẽta tua candida. Candor vestiũ sem-
piternꝰ:virginitati est puritas. Hec ille. Cõ-
pletur etiã.viij. Zacharie de virginib⁹ ecclesie
ꝓphetantis. Complebũtur infantib⁹ ꝛ puel
lis ludentib⁹ ĩ plateis ei⁹. Iste sunt virgines
de q̇bus in.xliiij.ps. Scriptũ est. Adduceꝫ
regi virgines post eam ꝓxime eius afferen
tur tibi in leticia ꝛ exultatione.adducẽtur in
templum regis. Nam in resurrectõe mortuo
rum nõ nubẽt neqꝫ nubenꝫ.sed similes erũt
angelis. Qd̃ angelus in celis.postea hoies
futuri sunt.hoc virgines in terra esse ceperũt
Si angeloꝝ nobis similitudo ꝓmittitur.in-
ter angelos autẽ nõ est sexus diuersitas.aut
sine sexu erim⁹ qd̃ angeli sunt.aut certe qd̃
liquido comprobaꝫ.resurgentes in proprio
sexu erimus.sed sexus nõ fungemur officio.
Quarto in xp̃m sequentibus. Unde Hiero
nim⁹.lib.i.contra Jouinianũ:dicit sic. Lega-
mus Apocalipsim Johis.ꝛ ibi reperiemus
agnum super montem syon.ꝛ cũ illo.cxliiij.

milia signatoꝝ habētia nomē eius ꝛ nomē
patris eius scriptum in frontibus suis.q̄ can
tant canticū nouū: ꝛ nemo pōt dicere canti-
cum illud nisi q̄ empti sunt de terra. Isti sūt
qui cum mulieribus nō se coinquinauerunt.
virgines em̄ ꝑmanserūt. Hij sequūtur agnū
quocūq̄ʒ vadit. Empti em̄ sunt ex omnibus ꝑ
mitie deo ꝛ agno. ꝛ in ore ipsoꝝ nō est inuē-
tum mendacium. ꝛ sine macula sunt de sin-
gulis tribubus excepto tribu Dan. ꝑ qua po
nitur tribus Leui. xij. milia virginū signatoꝝ
credituꝛ dicunt. qui cū mulieribus nō sunt
coinquinati. Hi sunt qui cantant canticū no
uum. qđ nemo potest cantare nisi quis virgo
est Hi sunt primitie dei ꝛ agni sine macula.
hec ille. Ad hoc aūt vt virginitas debite se-
quatur xp̄m verū agnū: oportet q̄ omnis vir-
go ip̄m in corde suo iugiter exaltet quattuor
modis. Primo seip̄m humiliando. nam ꝑ
pter defectū humilitatis reprobate sunt vir-
gines fatue in seipsis gloriantes. Mat. xxv.
Ideo dicit ambro. li. de virginitate. Non so-
lum predicanda est virginitas vt ametur. sed
etiam admonēda est ne inflet. Et Bern.
sup missus est dicens. Pulcra ꝑmixtio virgi-
nitatis ꝛ humilitatis. nec mediocriter placet
deo anima illa in qua humilitas cōmendat.
virginitatē. ꝛ virginitas exornat humilitatē:
Secūdo iesum xp̄m magnificando. Debet
em̄ virgo magnificare deū cū beata virgine
dicens. Magnificat aīa mea dn̄m. Luce. i.
Tale est canticum qđ cantant virgines seq̄n
tes agnum. ꝛ a nullo alio cantari pōt. Apoc.
xiiij. Tertio iesum deū cōfitendo nullo mo-
do virgo de se cōfidat. sed meminerit se in fi
ctili vase thesaurū incomparabilē ferre. Vn-
de hiero. in ep̄la ad Eustochiū dicit. Nolo ti-
bi venire supbiam de virginitatis ꝓposito. ꝫ
timorē: onusta nō incedis auro. latro vitan
dus est stadium est hec vita mortalibus hic
cōtendamus vt alibi coronemur. Nemo em̄
inter serpentes ꝛ scorpiones tutꝰ ingreditur.
hec ille. Quarto iesum solum honorando.
Ambro. de bono virginitatis dicit. Virgini-
tas nō quia virginitas: sed q2 deo dedicata ē
honoratur. Vn̄ Valeriꝰ li. i. dicit. Ut in tēplo
dee veste erat quedā virgo pulcherrima no-
mine Emilia que videns ignē extinctū ꝑ ne
gligentiam socie deam veste adorauit. ꝛ ora
tione cōpleta: velū qđ in capite portabat fo-
culo imposuit: statimq̄ʒ ignis emicuit. Si ista
virgo tantū illi idolo placuit quantum virgo
xp̄icola deo vero placebit? Hec aūt virgini-
tas maxime requirit verecūdiam. Vn̄ Ber.
super cantica. sermone. lxviij. dicit sic. Nescio
an quicq̄ gratius verecundia aduerti in mo
ribus hoīm queat. que est oīm ornatus eta-
tum. sed in teneriore etate ampliꝰ pulcriusq̄ʒ
enitescit. Quid amabilius verecundo adole-
scente: q̄ pulcra hec: ꝛ q̄ splendida gemma
moꝝ. in vita ꝛ vultu adolescētis. hec ille. Eu
ius rōnem assignat Valerius. li. iiij. ca. vi. di-
cens. Quia parens est omīs honesta cōsilij.
tutela omniū solenniū officioꝝ. magistra in-
nocentie. cara ꝓximis. accepta alienis omni
tempore omni loco fauorabilem ꝓferēs vul
tum. hec ille. Et Tullius li. i. de officijs: dicit.
Sine verecundia nihil rectum est neq̄ʒ hone
stum. Et ambro. li. de virginitate dicit. Pu-
dor indiuiduus comes debet esse virginitati
sine quo non pōt esse virginitas. ꝛ lib. i. de of
ficijs dicit. Ut in senibus grauitas: in iuueni
bus alacritas. ita in iuuenibus adolescenti-
bus verecūdia. velut quadam dote cōmēda-
tur nature. Ad hanc aūt virginitatē cōser-
uandam requiruntur quattuor. Primo ab-
stinentia. Unde Hiero. in ep̄la ad Eustochi
um dicit. Pudicicia tuta esse nō nisi ꝑ absti-
nentiam pōt. Et Orig. sup Leuit. dicit. Qui
seipsum castrat ꝓpter regnū celorum. id nō
assequitur: nisi se a ciboꝝ affluentia resecet: ꝛ
nisi abstinentia vtatur ministra. Et Criso. sup
Math. dicit. Castitas sine comitibꝰ suis ie-
iunio ꝛ temperantia cito labescit. q̄ si his q̄si
āminiculis roborata fuerit. perfacile corona
bitur. Ideo Valerius li. ij. ca. i. dicit. Ut vini
vsus olim romanis feminis ignotus fuit. ne
sc3 in aliqđ dedecus ꝓlaberentur. Quia pro
ximus a libero patre intēperantie gradus ad
inconcussam venerem esse cōsueuit. Et Hie-
ro. li. i. contra Iouinianū dicit. Esus carniū
ꝛ potus vini. ventrisq̄ʒ saturitas. seminariū
libidinis est. Unde ꝛ comicus. Sine cerere ī
quit ꝛ bacho friget venus. Adesse ergo deb3
ratio. ꝛ tales ac tantas escas sumamꝰ: quibꝰ
nō oneretur corpus. nec libertas anime pre-
grauetur. Secundo castigatio carnis. Vn-
de. i. Cor. ix. dicit. ap̄lus. Ego aūt sic curro ꝫ
quasi in incertum. sic pugno non quasi aerē
verberans sed castigo corpus meū ꝛ in ser-
uitutem redigo. ne forte cū alijs predicauerī
ipse reprobus efficiar. Exemplum de btō be
nedicto voluntanti se īter spinas ꝛ vepres pꝰ
illam grauem tēptationem carnis. Tertio
sancta exercitatio. Unde Grego. li. ij. moral.
dicit. Sepe quem tēptationis certamē supa-

re non potuit sua deteri⁹ securitas strauit. et dum lapsum se quisq3 in ocio remittit. dissolutam mentem in otio ꝓstituit. Et Ouidius libro de remedio amoris. Ocia si tollas piere cupidinis arcus. Contempteq3 iacent ⁊ sine luce faces. Quarto deuota oratio. Naz hoc genus demonioꝝ .s. lasciuie nõ eijcitur: nisi in oratione ⁊ ieiunio. Marci. ix. Et Mathei xxvi ca. Uigilate ⁊ orate vt nõ intretis in tẽptationem. Exemplum de btõ Xp̃oforo qui cum in carcere duabus puellis associatus esset: vt cum ad lasciuiam ꝓuocarent. sua oratione ipsas ad deum cõuertit. Has quattuor virginitatis comites xp̃s in se obseruauit. Primo abstinentiam: per hoc ꝙ ieiunauit ⁊ esuriuit. Math. iiij. vbi de lapidibus noluit facere panes cum melior fit refectio mẽtis ꝙ ventris. etiam sitiuit quãdo sedens sic sup fontem petiuit a Samaritana bibere. Johis iiij. Secundo maceratione carnis. Esa. liij. Disciplina pacis nostre super eũ ⁊c. Et psal. Ut nõ loquatur os meũ opera hominũ propter verba labiorũ tuoꝝ ego custodiui vias duras. Tertio sanctam exercitationẽ. Esa. lxi. Spiritus dñi super me eo ꝙ vnxerit me ⁊c. Unde circuibat castella ⁊ ciuitates docẽs in synagogis ⁊ predicãs regnũ dei. ⁊ sanãs oẽm languorem ⁊ oẽm infirmitatẽ. Math. iiij. Quarto deuotam orationem. Nam eo tẽpore quo cepit predicare egressus abijt in desertum locum ibiq3 orabat. Mar. i. Ipse etiam sedebat in deserto ⁊ orabat. Luce. v.

Hec autez virginitas facit quattuor. Primo tẽptationum pellit incendia. Exemplũ de Joseph qui relicta veste apud dñam suaz sollicitantem ipsum de lasciuia virginitatem suã custodiuit. Etiam ypolitus fugiens amplexus lasciuos phedre: relicto ense immaculatum se ꝓseruauit. Secũdo sanctarũ meditationum sensus acuit ⁊ ingenia. Unde apuleyus de deo socratis dicit. Artes alie sine scientie possunt ignorari sine erubescẽtia: vt rõ pingendi: saltandi: cantandi: quas vir bonus põt sine vituperatione contemnere. sed nescire bene viuere nũꝙ audebis dicere sine pudore. Hec ille. Quotiens ergo virgo nesciret bene viuere ⁊ de hoc verecũdabitur. acuet ingenium ad honeste viuendũ ⁊ hoc quidẽ plurimi secuti sunt qui seipsis deformauerũt. ne in lasciuiam ꝓlaberentur. Exemplum de spurina elegantissimo adolescente qui cuz mira sui specie sollicitaret oculos pluriũ illustriuz feminarum. cũq3 viris ⁊ parentibus earũ se suspectum sentiret. faciei decorem vulnerib⁹ deformauit. Tertio carnalium cogitationuz luxum fugat ⁊ vitia. Exemplum de illa virgine Anthiocena pulcra nimiũ: quam omnes cõcupiscebant. sed ipsa hominũ aspectus fugiebat. Comperto aũt ꝙ xp̃iana esset coacta est aut idolis ĩmolare: aut lupanar ĩtrare. qđ cum facere recusaret ad lupanar ducta est. Ad ingressuz autẽ lasciuiorũ certantiuz ꝙs illaz p̃mo stupraret. apparuit miles aspectu terribilis: cõfortans eam ne timeret. mutatis ergo vestib⁹ puella egredit̃. miles vero clausus in camera manet. Quidã autẽ aduertẽs militem virum esse ⁊ non puellam. exclamauit factum dolũ. Uterq3 igitur ad martyriũ ducitur: ⁊ miles ⁊ puella. Sicq3 ꝟginitas custodita est. Ideo Ambro sup Beati imaculati dicit. Pudor plerũq3 corrector est nr̃ qui dum precipit nos pudere cõmissi: ne diutius pudeat deserere que erubescẽda sunt admonet. Quarto nostroꝝ actuũ secura dat vestigia. Unde Ualerius li. iiij. narrat de Scipione. que cũ esset. xxiiij an. capta Cartagine in hispania: omẽs obsides quos peni in ea vrbe clausos tenebãt in suã ptãtem redegit. simulq3 virginẽ etatis adulte. Quam vt cõperit illustri loco inter celtiberos natã. ⁊ indibili desponsataz. accersitis parentibus inuiolatã tradidit. aurũq3 qđ ꝓ redemptiõe allatũ fuerat summe dotis adiecit. Ambrosius in quodaz sermone. Solet citius mereri indulgentiã: ꝙ verecundius deprecatur. Beata Margareta habuit hunc thesaurum virginitatis ĩ magna custodia: per carnis mortificationẽ. Apostolus. Qui autẽ sunt x̃pi carnem suã crucifixerunt cum vitijs ⁊ cõcupiscẽtijs: per sensuũ cohibitionem Job. xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis. ꝑ fugam ⁊ elongationẽ. i. Cor. vi. Fugite fornicationẽ. Talẽ thesauꝝ ꝗsiuit Jesus x̃ps in suis fidelibus quẽ inuenit ĩ beata Margareta. Sicut dicit verbum ꝓpositum. Inuenta est vna p̃ciosa margarita.

Una p̃ciosa margarita inuenta est.

- A deo
- Ab angelis.
- A patriarchis.
- A prophetis.
- Ab apostolis.
- A martyribus.
- A confessoribus.
- A virginibus.
- A fidelibus.

Primo vna preciosa margarita inuenta est A deo. Nam pietas saluatoris apparet in eo ꝙ negociator factus est: ⁊ in mūdum venit negociari aīas nostras. Unde simile est regnū celoꝝ homī negociatori querenti bonas margaritas. In isto negociatore sunt septem miranda. Primum est quia sua p̄ciosa ꝓ vili precio tradidit. Augu. Venale habeo. Quid dn̄e: Regnū celorum. Quo emit. Paupertate regnū. dolore gaudium: labore requies. ignominia gloria: morte vita. Secundū est: q2 nostra vilia care emit. Dedit em̄ preciosum sanguinē suum ꝓ nobis. i. Petri p̄mo c. Nō corruptibilibus auro ⁊c. redempti estis. sed precioso sanguīe agni imaculati iesu xp̄i. Et .i. Cor. vi. Empti estis p̄cio magno ⁊c. Ideo dedit seip̄m totum Ephe. v. Tradidit semetip̄m ꝓ nobis. Tertiū est. quia nihil habētib⁹ ad soluendū omia bona sua tradidit. Sicut pueri faciūt. ps. Pro nihilo habuerunt terrā desiderabilē Quartū est. quia nullū decipit. Ideo semꝑ vltra sortē precij soluit. ps. Que ꝓcedunt de la. me. nō fa. irri. Aug. Qd de⁹ diligentib⁹ se p̄parauit: merita oīm transcendit ⁊ vota. Ro. viij. Non sunt cōdigne passiones huius tēporis ⁊c. Quīntū est. quia de datis ⁊ acceptis strictam rōnem exigit. Luce. xv. Redde rōnem villicationis tue. Et Math. xviij. Voluit rōnem ponere cum seruis suis. Sextū est quia seruos suos suꝑ bonis suis negociari ⁊ lucrari voluit. Luce. xviij. Negociamini dum venis. Septimū est. quia seruis suis ad negociandum bona sua dedit s̄m coꝝ qualitates. Math. xxv. Et vni quidē dedit q̄nq3 talenta. alij aūt duo alij vero vnū vnicuiq3 s̄m ꝓpriam facultatē3. Iste negociator venit in mundo isto vt sibi hanc margaritā3 emeret. proqua deitatem: aīam carnē: ⁊ sanguinem dedit. ⁊ ipsa omnē idolorum culturam fugit. Fuit em̄ rore celesti generata: quia cor suum aperuit ⁊ rorem sp̄ūssancti suscepit. ⁊ suggestioni diabolice se clausit. ⁊ sic precioso margarita generata fuit. Aperuit nonq3 ad deū suam memoriam: ⁊ ibi recepit dei cōtinuā recordationem. aperuit suā intelligentiā3: ⁊ ibi concepit dei recognitionem. aperuit suā3 voluntatem: ⁊ ibi concepit dei amorem.

Secundo vna preciosa margarita inuenta est Ab angelis. Nā3 angeli custodierūt eam vt contereret suggestionem demonis. qui habet magnā potentiam, superbiam: astutiam: ⁊ experientiam. Unde dicit Apocal. xij. Proiectus est draco. Ecce potētia. magnus serpens. Ecce superbia. antiquus. Ecce experientia. qui seducit vniuersū3 orbē. Ecce astutia. His armis pugnauit demon contra beatam Margaretā. Sed ipsa protectione angeloꝝ contriuit omīa eius machinamenta. fregit enim eius potentiam quādo ipsum ei apparentem in specie draconis. ꝟtute crucis euanescere fecit. Fregit ei⁹ superbiam qn̄ pedē suꝑ collum eius posuit. Fregit eius astutiam quādo sibi in nullo nocere potuit. ⁊ quādo ip̄m coegit fateri ꝙ idō sibi apparuit. quatinus ei cōsuleret vt monitis p̄sidis obediret. Fregit eius experientiā3 quia in nullo suis suggestionibus cōsentire voluit. ps. Angel' suis de⁹ mādauit de te ⁊c.

Tertio vna preciosa margarita īuenta est A patriarchis qui domos ꝓprias reliquerunt. vt Abraham. Gene. xij. Et de beata margareta dicit psal Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā ⁊ obliuiscere populum tuum ⁊ domū patris tui. ⁊ concupiscet rex decorem tuū. Ipsa em̄ presentiens ꝙ pater suus intendebat eam trahere ad culturam idolorum. eius societatem fugit. ⁊ oues sue nutricis pascebat periculum est enim bonis habitare cum malis. ps. Cum ꝑuerso ꝑuerteris. Quia mali sunt igne cōcupiscentie inflammati ideo boni sepius cōburuntur. i. Corinth. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Mali sunt luto auaritie inquinati. ⁊ ideo boni sepius inficiunt. mali sunt pice adherentis superbie infecti. ⁊ ideo boni sepius denigrant. mali sunt tenebris ignorātie obscurati. ⁊ ideo boni sepius obscurātur. Beata ꝗ marga. noluit habitare cū malis: ne aut inflammaretur igne cōcupiscentie. aut inquinaretur luto auaricie. aut inficeretur pice suꝑbie. aut obscuraretur tenebris ignorātie.

Quarto vna preciosa margarita inuēta ē A ꝓphis nā ꝓphe marie floruerunt ꝟtute hūilitatis. vt clari⁹ dīna mysteria intelligerēt. Btā marg tāto hūilior fuit ī ꝯspectu suivt fulgidior cēt ī ꝯspectu dei Sepe eī res lucide nigrū hn̄t effcm̄ sic ōn̄dit. b. aug. li. de ci. dei. triplici exēplo. Nā oleū lucidū: maculas nigras effūdit. argentū fulgidū lineas nigras rigit. Ignis splēdid⁹ nigro facit cūcta q̄ tangit. Sic sancti viri ꝓphete dei. licet luceant instar olei per pietatem. instar ignis per charitatem: instar argenti per fame sonoritas-

tem. cũ apud se nigrescebant p humilitatem. Unde Jeremi. dixit. A a a dñe deus: ecce nescio loq: qz puer ego sum. Btã margareta coram se fuit humilis: vt deo fieret grãdis. ps. Elegi abiectus esse in domo dñi mei. magis q̃ habitare in tabernaculis pctõr. Cũ enim Olibrius eã sibi ↄiugio copulare vellet. magis voluit affligi cũ pplo xpianor: q̃ tpalis ꝓsperitatis habere iocunditatem.

Quinto vna p̃ciosa mar

garita inuẽta est ab aplis quor fidẽ imitata est. de hac fide dicit ps. Eloq̃a dñi eloq̃a casta argentũ igne examinatũ ꝓbatũ purgatũ septuplũ. Ex quo elicit q̃ fides catholica est casta per puritatẽ sincerã: qz nulla adulterina falsitate polluit: qd est ↄ fidẽ hereticorũ. Est examiata p tribulationẽ imissam: qz nulla aduersitate frangit: qd est ↄ fidẽ instabiliũ. est ꝓbata p ꝓsperitatẽ mundanam qz nulla ꝓsperitate mũdana allicit: qd est contra fidẽ auaror. Est purgata per spũsancti grãm. qz septiformi dono spũsancti fulcit. qd est ↄ fidẽ malor xpianor. Btã margareta hũc thesaurũ fidei in corde suo fixit vt tyranni argumẽta facile deuicerit. Cui cũ diceret q̃ nõ ↄuenit vt puella tã nobilis habeat deũ crucifixũ. Ipsa rñdit. Xps ꝓ redẽptione nostra crucifixus asserit, sed nunc eum in eternum viuere affirmat ꝛc.

Sexto vna preciosa mar

garita inuenta est A martyribus q ꝓ xpo occisi sunt. eius nãq passio multũ fuit passioni xpi cõformis. Xpus enim fuit denudatus in patibulo. Margareta spoliata in eculeo. Xpus fuit flagellatus ad colũnã vt disciplinã ꝓ nobis portaret. Margareta tota fuit virgis lacerata: vt post hãc vitã aliam disciplinã nõ sentiret. Xps fuit ꝑforatus clauis Margarita fuit lacerata vinculis. Xps passus est in patibulo: qd erat supplicium latronũ. Margareta in eculeo qd erat suppliciũ malefactor. Xpus fuit totus sanguine plenus. Margareta fuit tota sanguine cruẽtata. Xpus passus est in aere: ad innuendum q̃ est mediator dei ꝛ hoim. Margareta passa est in aere: ad innuendũ q̃ est nostra interuentrix apud deũ. Xpus in sua passione patri spiritũ cõmendauit. ꝛ ꝓ suis crucifixoribus intercessit. ꝛ ꝓ oibus fidelibus exorauit. Sic ꝛ margareta orauit deũ ꝓ se. ꝓ suis occisoribus: ꝛ ꝓ ipsam inuocantibus.

Septimo vna p̃ciosa mar

garita inuẽta est ↄfessoribus. Nã ipa ardẽs caritate tota fuit adusta: s nõ cõbusta. Unde poterat dicẽ illud Eccl. lij. In medio ignis nõ sum estuata. Fuit enim in medio ignis: qz habuit carnẽ ꝓpugnãtẽ, Gal. v. Caro ↄcupiscit aduersus spm. Demonẽ inflãtẽ. Job. xli. Alitus eius prunas ardẽ facit, hoiem sollicitantẽ. qz ꝑfectus eã in vxorẽ accipe cupiebat. Pulchritudinẽ allicientẽ. q̃ iã multas decẽperat. Prouerb. vlti. Fallax grã ꝛ vana pulchritudo. Supauit enim oia ista ardẽtissima caritate, ꝓpter q̃tuor q̃ intrinsecus habebat.

Primo grãm afflantẽ. Dani iij. Fecit mediũ fornacis q̃si ventũ roris flantẽ. Scdo ↄsciam delectantẽ. Prouer. xv. Secura mẽs q̃si iuge ↄuiuiũ. Tertio spẽ letificãtẽ. Ro. xij. Spe gaudẽtes in tribulatiõe patiẽtes. Quarto carnẽ ꝟgineã refrigerãtẽ. Luce. i. Uirtus altissimi obumbrabit tibi.

Octauo vna p̃ciosa mar

garita inuẽta est a ꝟginibus. Nam thesaurus ꝟginitatis inuenit q̃tuor mõis. Primo dãdo deo ꝓpriũm affectũ vt. s. nihil diligat nisi celestem sponsum. Est enim zelotipus ꝛ nõ vult eũ adultero adamari. Esa. xxviij. Coangustatũ est stratũ: ita vt alter decidat. Scdo dando deo ꝓpriũ intellectũ: vt. s. de nullo cogitet nisi de celesti sponso. ij. Cor. x. In captiuitatẽ redigentes oẽm intellectum in obsequiũ xpi. Tertio dando deo ꝓprium cẽsum. scz bona sua non vane expẽdendo: sed pauperibus christi tribuendo. Math. xix. Si vis perfectus esse: vade ꝛ vende oñia que habes ꝛ da pauperibus, ꝛ habebis thesaurũ in celo. Quarto dando deo ꝓpriam intentionem ꝛ motum. Nam sicut imago dei in sanctis viris non inficitur. sic virginitas recta intentione innouatur. secũde Corinthio. iiij. Licet is qui foris est homo noster corrumpatur. tamen is qui intus est renouatur de die in diem.

Nono vna preciosa mar

garita inuenta est o fidelibus. Nam magnas ꝟtutes in sua passiõe ostendit ex qbus multa in fideliũ milia ↄuersa sũt ad fidẽ xpi nã i igne fuit posita s nõ adusta. In aere qz fuit i eculeo suspẽsa: nõ tñ in oĩo lesa. In aq̃ qz i aq̃s gelidis fuit posita ꝛ permansit illesa. In terra: qz fuit terremotu concussa, factus est enim

terremotus. ac si terra nō posset tm̄ facin⁹ sustinere. Terremotus fit quattuor de causis. Primo in detestationem sceleris. Osee. iiij. Maledictum ⁊ mendacium: furtū ⁊ adulterium inundauerūt. ppter hoc lugebit terra. Secūdo in signū doloris. Tertio in signū ꝯcussionē timoris. ⁊ sic fact⁹ est terremotus in passione xp̄i: vt dolorez ostēderet ⁊ custodes deterreret. Quarto in cōfusionē peccatoris q̄ valde ꝯfundi dȝ. qn̄ ad p̄ceptuȝ dei insensibile elementū mouet: ⁊ ip̄e ad pniam nō cōmouet. Terremot⁹ ergo fact⁹ est in passione btē Marga. in tāti sceleris detestatōeȝ in doloris ⁊ ꝯpassionis ostēsionēȝ. in timoris ꝯcussionē ⁊ in pctōꝝ magnā cōfusionē. Unde quidā sctūs sic dicit de ea. Beata marga. fuit timoris dei instantia p̄dita: religiōe compta ꝯpunctione ꝑfusa honestate laudabilis: patientia singularis: nihilqȝ in ea ꝯtrariū xp̄iane religioni inueniebat odiosa patri suo. dilecta dn̄o iesu xp̄o: cum quo viuit ⁊ regnat in sempiterna secula. Amen.

In festo sancte Marie Magdalene. Sermo. xlij.

Vides hanc mulierē.

Luce vij. ⁊ in euangelio p̄sentis solennitatis. Crisosto⁹. in omel. de ꝑditione iude q̄ incipit. Paucis hodie. dicit sic. Ante ꝑditionis tēpus: Meretrix vnguentū supra caput dn̄i effudit. Grandez fidem: multā reuerentiā: mirandā correctionē ostēdit. ⁊ qn̄ ꝓstituta lupanar exiuit tunc discipulus gehennā intrauit. Quādo illa mercedem sui corporis abdicabat. tūc ille preciū magistri sanguinis postulabat. hec ille. Super quo moueo talē questionē. Utruȝ beata maria magdalena post amissam virginitatē recuperauerit p pniam pristinā dignitatem. Ad istā questionē respōdeo: ponēdo quattuor cōclusiones ex intentione sctōꝝ doctorꝝ. Prima cōclusio est ista. Beata maria magdalena nō soluȝ mente: sed etiā corpore fuit corrupta. Patet testimonio christi dicentis. Math. xxi. Amen dico vobis ꝙ publicani ⁊ meretrices p̄cedent vos in regno celoꝝ. Super q̄ dic glo. interlinearis. publicani. vt Matheus. meretrices vt magdalena. Cirillus super illud Luce. vij. Ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. dicit. Mulier aūt inhoneste viuens aūt fidelē affectū: venit ad xp̄m q̄ꝑtens veniā cōmissoꝝ sibi elargiri. Augu. sup ps. cxl. dicit sic. Illa mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix: venit ⁊ accessit ad pedes iesu. Illa impudica quōdam frontosa ad fornicationem: frontosior ad salutē irrupit in domū alienā. Greg. in omel. dicit sic. Quia cū hec mulier turpitudinis sue maculas aspexit: lauanda ad fontē mīe cucurrit. Sanct⁹ Tho. ij. sen. dist. ix. articulo. viij. in respoñ. dicit sic. Quidam dicūt ꝙ solū virgines ad ordines angeloꝝ assumunt. eo ꝙ cognata est āgelis virginitas. vt hiero. dicit. Alij vero electi decimū ordinem cōstituunt. Sed hoc nō videt verū. cū multi nō virgines: vt Petrus ⁊ magdalena: multis etiam virginib⁹ eminentiores sint. Speculuȝ ecclesie: in sermone. Nō veni vocare iustos ⁊c. dicit sic. Hec maria in magdalum castellum marito tradit. Sȝ ab eo hierosolimaȝ fugiens generis īmemor: legis oblita: vulgaris meretrix efficit. Et post ꝙ se fecit sponte turpitudinis ꝓstibulū facta est iure demonioꝝ delubruȝ. Secūda cōclusio est ista. Hec mulier peccatrix est: eadeȝ q̄ fuit soror Lazari: ⁊ q̄ vnxit dn̄m vnguento. Ista cōclusio est Hieronimi et Criso. Sed Origenes dicit ꝙ nō est eadem: qd̄ ꝓbat ex tribus. Primo ex tēpore. Nam soror Lazari vnxit dn̄m ante sex dies pasce. vt habetur Joh. xij. Illa vero peccatrix infra biduū ante pascha. premittit eñ Matheus dn̄m dixisse. Scitis quia post biduū pascha fiet. Marcus autē dicit. erat pascha ⁊ azima p⁹ biduū. Secundo ex loco. Nam illa peccatrix legit dn̄m vnxisse in domo Symōis leprosi. Magdalena vero soror Lazari vnxit dn̄m in domo marthe. quia dicit ꝙ martha ministrabat. Tertio ex facto. Naȝ illa peccatrix vnxit pedes dn̄i. Magdalena vero soror Lazari: vnxit caput dn̄i recūbentis. Aug. aūt ⁊ Greg. dicunt ꝙ fuit vna ⁊ eadē mulier: quā quattuor euangeliste narrant dn̄m vnxisse. Sȝ bis hoc fecit. Primo quidē in p̄ncipio sue conuersionis. intermedio tēpore p̄dicatiōis xp̄i qd̄ Lucas narrat. Secundo vero hoc fecit imminēte xp̄i passione. qd̄ tres alij euangeliste narrāt. Ad primū de dissonantia tēporis dicendū est ꝺm August. ꝙ Johēs seruat ordinem hystorie. Matheus aūt ⁊ marcus p recordationē interponūt. Qd̄ prius fuerat factū īmediate ante ꝑditionez iude: q̄ ex hoc facto credit occasionē habuisse. Ad secundum de dissonātia loci pōt intelligi ꝙ eadeȝ fit dom⁹ Symonis leprosi: etiā marie ⁊ marthe. ita ꝙ Symō fuerit paterfamilias dom⁹ dt aūt leprosus. q: prius leprosus fuerat ⁊ a

xp̄o curatus. Ad tertiū dicit̄ ſm Augu. ꝙ eadē mulier vnxit pedes ⁊ caput ipſius xp̄i recumbentis. Tertia ꝯcluſio: beata Maria magdalena ꝑ ſui pn̄iam nō potuit recuperare virginalem innocentiā. Iſtud declarat ſanctus Tho. iij. pte. q. lxxxix. articlo. iij. dicēs. Homo ꝑ peccatū duplicē dignitatē amittit. vnā ꝗ̄tum ad deū. ſ. qua cōputatus erat inter filios dei ꝑ gr̄am. ⁊ hanc dignitatē recuperat ꝑ pn̄iam. qđ ſignat̄ Luce. v. de filio ꝓdigo: cui penitēti iuſſit reſtitui ſtolā p̄mā ⁊ anulū ⁊ calciamenta. Aliā vero dignitatē: amittit ſcđariā. ſ. innocētiā: de q̄ ſicut ibidē legit̄. gl̄iabatur filiꝰ ſenior: dicēs. Ecce tot annis ſeruio tibi: ⁊ mādatū tuū nunꝗ̄ ꝑterivi. Et hanc dignitatē penitēs recuperare nō pōt. Et eadē rō eſt: de recupatione ꝟginitatis: ⁊ de recuperatiōe innocētie. Quia ſup illud Amos. v. virgo iſrael cecidit ⁊c. dicit glo. nō negat vt reſurgat. ſed vt reſurgere virgo poſſit. qꝛ ſemel oberrans ouis ⁊ ſi reportet̄ in humeris paſtoris nō hꝫ tantā gl̄iam: ꝗ̄tam q̄ nūꝗ̄ errauit. hec Tho. Et quolꝫ. v. dicit ſic. In virginitate duo poſſumꝰ cōſiderare. Quoꝝ vnū eſt ipſa integritas mētis ⁊ corpis. ⁊ ſic deꝰ pōt virginē reparare poſt ruinā. Pōt eñ ⁊ mentē reintegrare ꝑ gr̄am ⁊ corpꝰ cōſolidare ꝑ miraculū. Alia aūt eſt cā integritatis p̄dicte. ſ. qꝛ mulier ꝟgo nō fuit cognita a viro. Et ꝗ̄tū ad hoc deꝰ nō pōt virginē repare poſt ruinā Nō eñ pōt facere vt ea q̄ iam eſt cognita: a viro nō fuerit cognita: ſicut nec de aliquo qđ factū eſt: pōt facere qđ factū nō fuerit. Potētia. eñ dei ſe extendit ad totū ens. vñ ſolū id a dei potentia excludit̄. qđ repugnat rōni entis: ⁊ hoc eſt idē ſimul eſſe: ⁊ nō eſſe. ⁊ eiuſdē rōnis eſt qđ fuit: nō fuiſſe. Vñ Auguſt. dicit xxij. cōtra Fauſtū. Quiſquis dicit: ſi omps ē deus faciat vt ea q̄ facta ſunt facta nō fuerit nō videt ſe hoc dicere. faciat vt ea q̄ vera ſūt eo ipſo quo vera ſunt: falſa ſint. Et Hiero. vt habet̄. xxx. q. v. dicit ſic. Cū deꝰ cetera poſſit. nō pōt virginē reparare poſt ruinā. hec Tho. Nūꝗ̄ tñ penitēs recuperat aliq̄d maius. qꝛ vt Grego. dicit in Omel. de. c. ouibꝰ. Qui erraſſe a deo ſe cōſiderāt dāna p̄cedētia lucris ſequētibus recōpenſant. Maius ergo gaudium de eis fit in celo. qꝛ ⁊ dux in prelio plꝰ eū militē diligit: qui poſt fugā reuerſus: hoſtem fortiter p̄mit: ꝙ illū q̄ nunꝗ̄ terga prebuit: et nūꝗ̄ aliq̄d fortiter fecit. His eñ q̄ ſm ꝓpoſitum vocati ſunt ſancti. ſ. p̄deſtinatis q̄ quotienſcūꝗ̄ cadunt: finaliter tamē reſurgūt. cedit in bonū. ſ. ꝙ cadunt. nō quia ſemꝑ in maiori gr̄a reſurgūt. ſed quia reſurgūt i ꝑmanētiori gratia: nō quidē ex parte ipſius gratie: quia quāto gr̄a eſt maior: tāto de ſe eſt ꝑmanentior. Sed ex pte hoīs qui tanto ſtabilꝰ i gratia ꝑmanet. quāto eſt cautior ⁊ humilior ⁊ feruētior. Dicit eñ aplus Ro. viij. Diligētibus deū oīa cooperant̄ in bonū. vbi dic. gl. augu. ꝙ hoc adeo verū eſt. vt ſiqui hoꝝ deuient ⁊ exorbitēt. hoc ipm deus faciat eis i bonum ꝓficere. nēpe ideo ꝓficit eis in bonū ꝙ cadūt quia humiliores redeūt: qꝛ et doctiores fiunt: hoc aūt cōtigit Btē ma. Magdalene ꝑ penitentiam ſuā. vñ Criſoſto. dicit ſic Sic ergo meretrix honeſtior effecta eſt virginibus. poſtꝗ̄ eñ accenſa eſt pn̄ia: exarſit in xp̄i amorē. Et hec quidē q̄ dicta ſunt a beato euangeliſta agebantur exteriꝰ. Que vero reuoluebat eiꝰ intentio multo feruentiora his erant. q̄ ſolꝰ deꝰ inſpiciebat. Hec ille. Quarta cōcluſio beata ma. mag. virginitatē mētis ⁊ corpis ꝑ ſui penitentiā recuperauit. Iſtud declarat ſan. Tho. ſcđa ſcđe. q. clij. articlo. iij. dicēs ſic. Virtꝰ ꝑ pn̄iam reparat̄: ꝗ̄tum ad id qđ eſt formale in virtute. nō aūt ꝗ̄tū ad id qđ eſt materiale in ipa. nō eñ ſiq̄s magnificus cōſumpſit ſuas diuitias ꝑ pn̄iam pcti: reſtituūtur ei diuitie. Et ſimiliter ille q̄ peccādo virginitatē amittit ꝑ penitētiam nō recuperat ꝟginitatis materiā. Sed recuperat virginitatis ꝓpoſitū: ſcꝫ perpetuo abſtinendi a delectatione venerea: ad vacandū rebꝰ diuinis

Circa materiā aūt virginitat eſt aliquid qđ miraculoſe reparari pōt diuinitꝰ. ſ. integritas mēbri q̄ accidētaliter ſe hꝫ ad virginitatem.

Aliud aūt eſt qđ nec miraculo reparari poteſt vt. ſ. q̄ expertꝰ eſt voluptatē venereā fiat nō expertus. Nō eñ pōt deꝰ facere vt ea q̄ facta ſunt: nō ſint facta. Hec Tho. Et. i. pte. q. xxv. articu. iiij. dicit ſic. Oēm corruptionē mētis ⁊ corporis: pōt deꝰ auferre a muliere corrupta. lꝫ ab ea auferri nō poſſit ꝙ corrupta non fuerit ſicut nec ab alio peccāte auferre pōt ꝙ nō peccauerit. ⁊ ꝙ charitatē nō amiſerit ⁊c. Btā ma. mag. ꝑ pn̄iam hūit ꝓpoſitū firmatum voto integritatis ſeruāde. ⁊ ꝑ miraculū recuperauit integritatē mēbri. Cuiꝰ ſignū eſt qꝛ aſprimū heremū petiit. ⁊ in loco angelicis manibꝰ p̄parato: ꝑ. xxx. annos incognita manſit. qualꝫ aūt die ſeptē horis canōicis ab angelis in ethera eleuabat̄ ⁊ celeſtiū agminū gl̄ioſos ꝯcentus corporalibꝰ etiā auribus audiebat. vñ diebꝰ ſingulis his ſuauiſſimis da-

pibus satiata. ꝛ inde ꝑ eosdē angelos ad locum ꝓprium reuocata: corporalibꝰ alimētis nullatenꝰ indigebat: ꝑut narrat Egisipus in quodā tractatu. Sic aūt eleuari ꝑ angelos ē priuilegiū virginū. vt pꝫ de adam in statu innocentie. Moyseo ꝓpheta: btā virgine: Johāne baptista: Paulo: Johāne euangelista: Thoma de aq̄no. Ergo beata maria magdalena veraciter recuperauit integritatē virginitatis: quantum ad aīam ꝛ corpus. ideo dr Uides hanc mulierē. s. ꝑ penitentiā recuperasse integre virginitatē: ꝑ qua adipiscenda tam lamentabiliter fleuit.

Uides hanc mulierem.
In statu offensionis.
In statu cōuersionis.
In statu satisfactionis.
In statu attractionis.
In statu ꝓrectionis.
In statu glorificationis.

Primo vides. i. consideras hanc mulierē. s. beatā mariā magdalenā: in statu Offensionis. Grauitas em̄ offensionis eius in tribus cōsistit. s. in peccatorum magnitudine. In petōꝝ certitudine. In peccatorū multitudine. Magnitudo peccatoꝝ notatur cū dicit in euangelio. Et ecce mulier Certitudo peccatoꝝ notat: cū dicit. Que erat in ciuitate. Multitudo petōꝝ notat: cum dicit Peccatrix. Magnitudo peccatoꝝ eiꝰ causabat ex quattuor: que ipam induxerunt ad ruinam. Primo pulcritudo. Prouer. xi. Circulus aureus in naribus suis mulier pulcra ꝛ fatua. Secūdo diuitie. Tertio libertas. dum s. nō est sub lege viri. Quarto simplicitas: dum. s. nō hꝫ ꝓuidentiā in se q̄ ad regimē vite sue: sed facile seducit vn̄ viri ꝓcantes vel allicientes mulieres. hn̄t septē ꝓdimē ta ad seducendū eas: ꝛ qꝛ sequūtur passiōes sensus: facile vincūtur vt pꝫ. Primū ꝓdimētum est: laudatio. procans em̄ laudat mulierem dicēs. Tu pulcrior es oī muliere. Natura nō posset fingere aliā pulciorē. btā illa mr̄ q̄ te genuit: ꝛ tā delicate nutriuit. Tota pulcra es amica mea. et macula nō est ī te. ꝛ Ecce tu pulcra es amica mea: oculi tui colūbarum fauꝰ distillās labia tua: mel ꝛ lac sub lingua tua q̄s nō arderet in amorē tui. Secūdum ē locutio. ꝑcans em̄ dicet amasie sue. O si possem tibi loqui in secreto: bene esset tibi. Nihil mali. nec qḋ ad cōfusionē tui accedat: sed potius ad laudē ꝛ gloriam tui. Si scires q̄ magna sunt que dicta fuerūt pridie de te vehementer exultares. Etiā plures fuerūt q̄ male locuti sunt de te: q̄s ego dure increpaui. Tu credis quibusdā qui applaudūt tibi in faciem sed retro te pungūt. Tertiū ꝓdimentum est ꝓmissio. ꝓcans. n. ꝓmittit fidem amasie sue Qꝛ tale negociū nō dicet alicui, ꝓpter honorem suū. ꝛ q̄ nūq̄ alteri cōmiscebit. Sed caueat sibi mulier fragilis, quia q̄ primū cōsenserit ei: diuulgabit eā ꝑ ciuitatē q̄ talis est amasia sua: ꝛ hꝫ cū ipsa omē suū beneplacitum Nā quattuor sunt q̄ nō possunt celari. s. ignis Scabies: Tussis: ꝛ Amor. Ista seipsa manifestant nullo ꝑquirēte. Quartū ꝓdimentum est copulatio. Procans em̄ ꝓmittit se illam ducere in vxorem. Cū aūt satisfecerit libidini sue: ꝛ cognouerit eā grauidā: recusat illam ducere. Si aūt vir ꝓmiserit eam ducere vxorem: ꝛ secuta fuerit copula carnalis: tenetur eā ducere. Si aūt aliā duxerit ista reiecta nō est illa vxor eiꝰ, sed cōcubina. vt patet.

Quintū ꝓdimentum est Cōminatio. procans em̄ minat iuuēcule q̄ nisi consentiat ei: diuulgabit eam meretricē ꝑ totā ciuitatē: et manifestabit cōuersationē eius: ꝛ ambasiatas quas mittit q̄busdā iuuenibꝰ. Sicut fecerūt illi sacerdotes senes ꝯtra Susannā quā tū deꝰ ꝓtexit ꝑ danielē ꝓpham Daniel. xiij. ꝛc. Sextū ꝓdimentum est fictio. ꝓcans. n. fingit se esse diuitē: ꝛ q̄ induet eā velut nobilem. ꝛ dabit ei q̄cq̄d ipsa petierit. imo omia sua dabit arbitrio. ꝛ gubernationi sue. cū ipsa videatur prudētissima. ꝛ nō curat de dote eius. imo ipe vult eam dotare de suo. ꝛ tenere matrem eius libentissime. Septimū ꝓdimentum est Cōmissio. procans em̄ cōmittet alicui antique vt faciat talē ambasiatam tali iuuencule. ꝛ q̄ ardet amore ipsius ꝛ tanq̄ desperatus occidet seipsum: nisi habuerit eā. Et donat illi antique multa: ꝛ plurima dona mittit illi per istam antiquam' que cōfortabit eam. ꝛ ista iuuencula fidens in ista: cōsentiet illi procāti. Certitudo peccatoꝝ causatur ex hoc q̄ mulier septem modis grauiter peccat. Primo ornādo visum ꝛ faciē suam vltra debitum. Unde Cyprianꝰ li. de habitu virginum dicit sic. Non virgines tantū: aut viduas. sed ꝛ nuptas: puta etiam omnes omnino feminas admonendas: q̄ opꝰ dei ꝛ facturā eius: ꝛ plasma: adulterare nullo modo debeant. adhibito flauo colore vel nigro puluere: vel rubore: aut quelibet lineamenta nociua corrumpente medicamīe. ma

nus quidē deo inferunt qñ illud qđ ille formauit reformare contēdunt. Impugnatio ista est diuini operis puaricatio ⁊ veritatis deū videre nō poteris: qñ oculi tibi non sūt quos deus fecit: sed quos diabolus infecit. hec ille. vnde mulierū fucatio: de qua Cyprianus loquit. est q̄dam species fictiōis q nō pōt esse sine peccato. Un̄ Aug⁹. dicit ī ep̄la ad Possidiū. Fucari figmētis quo rubicundior vel candidior appareat adulterina fallacia est: qua nō dubito etiā ipsos maritos se velle decipi. q̄bus solis pmittēde sunt femine ornari ſm veniā: nō ſm imperiū. Sciendū ꝙ nō semp talis fucatio est cū peccato mortali: sed solū qñ fit ꝓpter lasciuiā. vel in dei ↄtēptū. in q̄bus casibus loq̄tur Cyprianus. Nam aliud est fingere pulchritudinē non habitā. Et aliud est occultare turpitudinē ex aliqua cā ꝓuenientē puta egritudine vel aliq̄ h̄moi. hoc em̄ ē licitū: qꝛ ſm ap̄lm. i. Cor. xij. Que putam⁹ ignobiliora esse mēbra corporis his honorē abūdantiorē circūdamus. Secūdo portando capillos alienos: aut vltra modū colendo suos. Unde. i. Pe. iij. dr. Sit nō extrinsec⁹ capillatura aut circūdatio auri: aut indumenti vestimētoꝝ cultus. vbi dicit glo. Cypriani. Serico ⁊ purpura indute xp̄m sincere induere non pñt. auro ⁊ margaritis ornate ⁊ monilibus: ornamenta mētis ⁊ corporis perdiderūt. hec ille. sed glo. ibidē dicit. Qđ mulieres eoꝝ q̄ ī tribulatione erāt ↄtēnebant viros: ⁊ vt alijs placerēt se pulchre ornabāt. Qđ fieri ap̄lus ꝓhibet. In quo etiā casu loquit Cypri. Nō nūt ꝓhibet mulierib⁹ ↄiugatis ornari vt placeant viris: ne det eis occasio peccādi cum alijs. Un̄. i. Thi. ij. dicit ap̄ls. Mulieres in habitu ornato cū verecūdia ⁊ sobrietate ornātes se: nō intortis crinibus aut auro aut margaritis aut veste preciosa. Per qđ dat intelligi: ꝙ sobrius ⁊ moderatus ornat⁹ nō ꝓhibet mulieribus: sed superflu⁹. ⁊ inuerecūdus ⁊ impudicus. Etiā si nulla est mulier q̄ vellet dormire cū muliere mortua vt haberet capillos suos. quō ergo est ausa portare capillos mulieris mortue. Tertio dum est vanitatibus ornata: aspicere ⁊ aspici delectando Nam muliebris cultus sepe viros ad lasciuiā ꝓuocat. Prouerb. vij. Ecce mulier occurrit tibi ornatu meretricio preparata ad capiendas aīas: q̄ laqueus venatoꝝ est. hoc em̄ est dare viris incentiuū peccandi. ⁊ si quidem hac intentiōe se ornent vt alios ꝓuocent ad ↄcupiscentiā mortaliter peccant. Unde Aug⁹. in ep̄la ad possidiū dicit Nolo vt de ornamētis auri vel vestis: ꝓperā habeas in ꝓhibendo s̄niam: nisi in eos q̄ neq3 coniugati neq3 coniugari cupiētes: cogitare debēt quō placeāt deo. Quarto vanas cātilenas addiscēdo. in q̄bus v̄ba lasciua ⁊ ad luxuriā ꝓuocātia ↄtinent. Naz corrūpunt bonos mores colloq̄a p̄ua, vt ap̄ls dicit. Quinto faceciis vanis qñ ⁊ cū q̄ non dz vtēdo. Mulier em̄ nō dz cuz viris loq̄ ea per q̄ vir posset ad lasciuiā ꝓuocari. dz em̄ ꝓ sui honestate esse taciturna ⁊ ad vocem viri pauere. Sexto molestata in pctm̄ cadēdo. tūc em̄ annullata verecūdia ⁊ pudicitia effrenate peccat. Jere. Frons mulieris meretric̄ facta est tibi. perperā noluisti erubescere. Septimo pseuerādo in pctō. Nam impi⁹ cū in ꝓfundū venerit pctōꝝ cōtēnit. iō dicit psal. Non me demergat tēpestas aq̄: neq3 absorbeat me ꝓfundū: neq3 vrgeat sup me pute⁹ os suū. Multitudo pctōꝝ cātur ex lasciuia ⁊ vanitate mulieris quā deus odio h3. ſm illud ps̄ Odisti obseruātes vanitates supuacue. Sūt em̄ due mulieres valde ↄrie. s. dn̄a honesta: ⁊ dn̄a vana. Dn̄a honesta multuz fuit appreciata a viro suo: rōne fidelis dispēsatiōis. iuxta illud. Osee. ij. Spōsabo te mihi in fide. vñ vir frāgens fidē vxori grauius peccat quo ad deū. l3 quo ad mundū g̃uius offendat mulier ꝙ̄ vir. qꝛ supponit alienū filiū ⁊ priuat legitimos sua hereditate. Secūdo rōne sincere dilectiōis. Eph. v. viri diligite vxores vr̄a sicut xp̄us dilexit ecclīam. Xp̄s aūt dilexit ecclīam ad ei⁹ saluationē ꝓ ea sustinendo passionē ꝓpter ei⁹ pctōꝝ remissionē. Tertio rōne v̄tualis dispositōis Apoc̄. xij. Signū magnū appuit in celo. mulier amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹. ⁊ in capite ei⁹ corona stellarū duodecim. Nā dn̄a honesta est ornata v̄tutib⁹ splendēs in conspectu dei tāꝙ̄ sol. s. fide. spe. ⁊ caritate. Dis em̄ eius fides. spes. ⁊ caritas est in deo magis ꝙ̄ in viro. luna. i. vanitas mundi. est sub pedib⁹ eius: q ī hāc apparentiā pulchritudinis ⁊ vanitatis vilipēdit. potius volens turpis apparere cuz honestate ꝙ̄ pulcherrima ⁊ cū vanitate. Juxta illud. Fallax gr̄a ⁊ vana est pulchritudo. Et sicut sol est pulchrior res mūdi: sic dn̄a honesta est pulchrior res in domo viri sui. Eccl. xxvi. sicut sol oriēs in altissimis dei: sic mulier ornamentū est domus viri sui. ⁊ sic subtracto sole oīa corrum

ptrent.sic tota domus sine dña honesta est inordinata. Eccl.xxvi. Gra sup grām mulier sitā τ pudorata. In capite ei⁹ est corona stellarū.xij. ppter.xij. ɔditiões mulieris honeste. Primo est discreta Prouer.xiiij.mulier sapiēs edificat sibi domū. Secūdo est imaculata. Eccl.xl.edificatio ciuitatꝭ ɔfirmabit nomē:τ sup hāc mulier īmaculata cōputabit. Tertio ē ꝟtuosa. Ruth.iij. Scit oīs pplis te esse mulierē ꝟtuꝭ. Quarto est sctā p ptū terrenoꝝ. Judith.viij. Ora p populo quia mulier sancta es. Quinto est sobria. Eccl.vi. Qui possidet mulierem bonā inchoat possessionē. Sexto est tacita in ꝟbis. Eccl.xxvi. Mulier sensata τ tacita non est imutatio erudite aīe. Septimo est verecūda in signo. Eccl.xxvi. Mādata dei in corde mulieris sctē. Octauo est verax in bmo. Judith.viij. Oīa q̄ locuta est vera sunt. Nono ē cōcors cū viro suo. Eccl.vij. Mulier si est tibi bm aīam tuā nō pijcias illam. Decimo est diligens in ope. Prouerb.xij. Mulier diligēs corona est viro suo. Undecimo est obediēs viro suo. Ephe.v. Mulieres subditi sint viris suis. Duodecimo est misericors in elemosynarū exhibitiōe. Prouerb.vlti. Manū suā apuit inopi.τ palmas suas extendit ad pauperem. Dña vana est multū detestanda a viro. Prouerb.vij. Et ecce mulier occurrit illi ornatu meretricio ppata ad capiēdas aīas:garrulas:τ vaga.quietis impatiens:nec valēs in domo cōsistere pedib⁹ suis:nūc foris:nunc in plateis:nunc iuxta āgulos insidiās τc. vsq̃.τ nescit q2 de periculo aīe illius agit.de hui⁹ vanitate pōt dici. Signū magnū apparuit in velo.i.in obscuritate mūdi.mulier amicta mole τ cauda sub pedib⁹ ei⁹:τ in capite ei⁹ corona stulticiarū.xij. Quāuis eñi mulier ppter honestatē licite possit aliqualē caudā deferre.s. quantū sufficere possit ad coopiendos talos:si inclinaret.sicut etiā q̄dā vsi sūt talari tunica in veteri testō. Excessus tñ caude in vno aut duob⁹ brachijs pāni est oīno phibit⁹ ppter multa. Primo q2 hoc qd̄ supflue expēdit est pauperū. Bern. Clamāt nudi:clamāt famelici.qd psunt tot muratoria extensa ī ptīcis:aut plicata in māticis. Nostrū est qd̄ vane expēdit τc. Un̄ xp̄s dicit. Luce.vi. Qd̄ superest date elemosynā. Secūdo quia in hyeme cauda p cenū τ lutū trahit:τ sic pānus corrodit. Abacuch.ij. Ue q̄ multiplicat nō sua. Usq̃ quo aggrauat cōtra se densum lutum:q2 tu spoliasti gentes multas.spoliabunt te oēs q̄ reliqui fuerint de populis ppter sanguinē hoīs. Tertio q2 cauda colligit pulueres:τ inde generant vermes τ tinee corrodētes pānum. Jaco.v. Uestimēta vestra a tineis comesta sunt τ māducabūt carnes vestras sicut ignis. Quarto cauda suscitat pulueres τ offendit alios ḡdientes per viā.ps. In puluerē mortis deduxisti me. Tale incensum porrigit dña vana tanꝗ clericus diaboli. Quinto cauda scopat vias τ stratas. Maritus eñ talis dñe vt faceret ei hmōi caudam,scopauit bona pauperum rapinis:vsuris:τ stochis. Sexto ppt purgandā hmōi caudā:oportet tenere famulū vel famulā:q̄ blasphemāt talem dñam:τ interdū suscitant rixe in domo,si non sit bene mundata cauda. Septimo q2 tales famuli peccant in amissione tpis quo occupant in purgatione caude:qd̄ deberent extēdere in op⁹ honesti⁹.τ talis dña est cā:τ ipa peccat mortalr. Octauo tal' mlier assimilat accipitri q̄ nō bñ volat ad rapinā,nisi hēat pulcrā caudā. Nono talis mulier assimilat serpēti ppter fraudulentiā q̄ cundo facit viā tortuosam:ne cognoscat quo vadat. Eccl.xxv. Cōmorari leoni τ draconi placebit:ꝗ habitare cū muliere neꝗ. Decimo cauda ista ē sella diaboli,exemplū. Sctūs Zeno dum semel iret post beatū Ambrosiū vidit quādā mulierē cū longa cauda incedentē:τ cepit ridere. Req̄situs aūt a btō Ambrosio cur risisset:ait. Uidi quosdā demones dormiētes sup cauda talis mulieris.τ dū ipsa transiret per viā lutosam eleuauit caudā:τ demones in ea dormiētes ceciderūt in lutū.vñ alij demones sequētes illā mulierē valde riserunt ppterea risi. Sctūs Ambrosi⁹ orauit dñm vt videret que sctūs Zeno viderat:τ exauditus a dño eadē vidit. Undecimo cauda est receptaculū pulicum in qua reconduntur.

Duodecimo sicut pauo hꝫ gl'iam suam in cauda faciendo rotā:sic talis mulier in cauda maxime gloriat. Item dña vana est sūmicra mole:q2 maxīa ḡuitate peccati in sui vana exornatione. Esa.iij. Pro eo ꝙ eleuate sunt filie syon.τ ambulauerūt collo extēto:τ nutibus oculoꝝ ibant.τ cōposito ḡdu incedebant τ plaudebant manib⁹.τ ambulabant pedibus.decaluabit dñs verticem filiarū syon:τ dñs crinē earum nudabit. In die illa auferet dñs ornamentū calciamentoꝝ:τ lunulas:τ torques:τ monilia:τ armil

las: et mitras: discriminalia: et perhiscelidas et murenulas: et olphatoriola: et inaures. et annulos: et gemas in fronte pendentes: et mutatoria: et pallia: et linteamina: et acus: et specula: et syndones: et vittas: et teristra. Et erit pro suaui odore fetor: et pro zona funiculus: et pro crispanti crine caluicium. et pro fascia pectorali cilicium. hec ibi. Nam in talibus excessibus offendit. xij. modis. Primo offendit deum deformando sibi faciem: et formam a deo datam non propter aceultandam maculam. s. si celtiberiosa est. Sed ad vanitatem et lasciuiam ostendendam: et tunc peccat mortaliter: nec potest comicare. Secunda offendit xpm: occidendo animas quas ipse redemit dum eas ad peccandum prouocat. vel etiam a bona exercitia distrahit. Tertia offendit beatam virginem que summe diligit castitatem et humilitatem. detestatur autem lasciuiam et superbiam.

Quarto offendit angelos qui sunt dati hominibus ad custodiam eas impediendo a fructu ministerij sui. Quinta offendit seipsam amittens tempus sibi datum ad salutem et penitentiam inaniter expendendo. Sexto offendit seipsam per indeuotionem ad missam stando. i. Cor. xi. Mulier oret velata capite propter angelos. i. vel propter sacerdotes qui talibus vanitatibus contaminantur. vel propter angelos. i. homines stantes ad missam. et diuina officia qui scandalisantur. vel propter angelos qui assunt celebrationi misse et officiis. ps. Preuenerunt principes coniuncti psallentibus in media iuuencularum tympanistriarum. qui offenduntur ex indeuotione harum vanitatum. Septimo offendit seipsam meritum sue orationis perdenda. Esa. i. Cum multiplicaueritis orationem vestram non exaudiam. Manus enim vestre sanguine plene sunt. Octauo offendit seipsam multipliciter infamando. vnde sicut fumus ignem: et palea in crinibus equi vendi tionem. sic vanitas in muliere meretricium. et lasciuiam interiorem significat. Nono offendit proximum indebite alienum retinendo. Nam si quis creditor debeat habere aliquid a marito domine vane non potest exigere propter superfluas expensas quas fecit maritus eius pro ea. Decimo malum exemplum domine honeste prebendo. quia propter talem vanitatem visam domina honesta superata temptatione concupiscit eadem vel consilia vana. Undecimo sequitur damnum marito domine honeste non portantis vanitates: quia continue apud eum conqueritur talis mulier. vsque quo oporteat pauperem maritum sibi de similibus vanitatibus prouidere vnde sepe venit vsurarius: ne ab superfluitatem expensarum in maiorem paupertatem deueniat.

Duodecimo proximum ad murmurandum de ipsa prouocando: cui tales vanitates displicent vnde in cameri et priuatim detestantur eius vanitates talis domina vana sepius excusat se dicens. idea se pulcram facere vt placeat viro suo. Sed ista est excusatio in peccatis. quia vir eam magis videt in domo: quam extra domum. Est enim mulier talis dissimilis tabernario: qui cum duplex habeat vinum in taberna. s. bonum et malum. seruat bonum pro extraneis quottidie in taberna. et malum pro forensibus. Ista vero domina vana dum exit domum cupit placere forensibus: in domo autem coram viro suo est turpis et maculosa. in signum quod non diligit eum. In capite domine vane est corona stulticiarum. xij. propter. xij. malas eius conditiones. Primo est superba. quia sequitur propriam voluntatem et vult esse domina in domo. Eccl. xxv. Mulier si primatum habeat in domo contraria est viro suo. Secundo est odiosa per infamiam conuersationis. Prouerb. xxx. Per tria mouetur terra. et quartum quod non potest sustinere. s. per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assumpta. Tertia est cupida. scilicet per amorem terrenorum. Zach. v. Ecce due mulieres egredientes et habebant alas quasi alas miluj que est rapacissimus. Quarto est luxuriosa. ij. Jere. In omni colle sublimi. et sub omni ligna frondoso prosternebaris tu meretrix.

Quinta est ebriosa. Eccl. xxvi. Mulier ebriosa ira magna et contumelia. et turpitudo illius non contegetur. Sexto est clamosa Prouer. ix. Mulier stulta et clamosa plenaque illecebris et nihil omnino sciens: sedet in foribus domus sue super sellam in excelsa vrbis loco vt vocet transeuntes per viam et pergentes itinere suo.

Septima est crudelis. Eccl. xxv. Nequitia mulieris immutat faciem eius: et obcecat vultum suum tanquam vrsus. Octaua est inuerecunda. Jeremi. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Nono est fallax in sermone. Prouer. v. Ne intenderis fallacie mulieris Fauus enim distillans labia meretricis et nitidius olea guttur eius. Nouissima autem illius amara quasi absinthium: et acuta lingua eius sicut gladius biceps. Decima est vaga. Prouer. vij. Garrula et vaga et quietis impatiens. Undecima est demoniaca. Lu. xiij. Erat mulier habens spiritum immundum. Duodecimo est fatua Prouer. xi. Circulus aureus in naribus suis mulier pulchra et fatua Cum ergo Maria magdalena his vanitatibus implicita fuerit per maxime deum offendit Jo. vides hanc mulierem in statu offensionis.

Secundo vides hāc mulierē in statu ↄuersionis. Vñ Greg. in omel. hodierna dicit sic. Cogitāti mihi de marie pe nitētia. flere magis libet ꝙ aliqd dicē. Cu ius inqt vel saxeum pectus hui⁹ peccatricis lachryme ad exēplū pnīe nō emolliāt. Con siderauit em̄ qd fecit ꝛ noluit moderari qd faceret. Sup cōuiuantes ingressa est. nō ius sa venit. inter epulas lachrymas fudit. Di scite quo dolore ardet q̄ inter epulas nō eru bescit hec ille. Ad pfectaꝫ pnīam reqrūtur quattuor. Primo ꝙ sit vniuersalis. Pnīa em̄ est qdam medicina aīe infirme peccatis Curatio aūt corpis nō est salubris si ali qua ps maneat egrota. ita etiā pnīa de vno petō ꝛ nō de oībus est inutilis aīe. Jō dixit. Eze chias. Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs an nos meos in amaritudi. aīe mee. Secūdo ꝙ sit internalis. Aqua em̄ pnīe nō perfecte lauat aīam a sordibus petōꝝ: nisi ad intrin seca aīe ingrediat. Jerem̄ iiij. Laua a mali tia corpus tuū. Tertio ꝙ sit penalis. Naꝫ in vulneribus corpis quāto dolor est maior in extricādo saniē. ita in morbis mētis: pe ne sunt qdam medicine qbus aīa sanat. ps Qm̄ ego in flagella paratus sum: ꝛ do. me. in cō. m. semp. Quarto ꝙ sit liberalis. qꝛ si cut in ciuilib⁹ pena est satisfactoria si sit vo lūtarie accepta. Sic in moralib⁹ q̄to pnīa ē magis volūtaria tāto est magis satisfacto ria. Jō modica pnīa in h̄ mūdo plus satisfa cit; ꝙ multa pnīa in purgatorio cū sit volū taria. Sed pena purgatorij est violēter infli cta. iō dr Judi. v. Qui spōte obtulistis aīas vr̄as bn̄dicite dn̄o. Perfectā pnīaꝫ ipediūt q̄ttuor. Primo ↄscia indurata. Sūt em̄ q̄ daꝫ aīe ita dure sicut saxa ꝙ nulla cōpūctōe aut inspiratiōe valēt īmutari. sicut iudei ab initio fuerūt dure ceruicis. qbus dr. Ezech. xxxvi. Auferā a vob̄ cor lapideū: ꝛ dabo vo bis cor carneū. Tales et n̄ sūt apti ad pnīaꝫ s ad eternā reprobationē. Eccl. iij. Cor durū male hēbit in nouissimo ꝛc. h̄ impedimētuꝫ nō fuit ī Magdalena. iō dr ī euāgelio. Mu lier. Nam mulier facile cōpatit infirmo ppt mollicie cordis sui. vñ ꝓuerbialiter dr. vbi non est mulier. ingemiscit eger. ꝛ ppter hoc facile inclinat ad pnīam. Secūdo cōsuetu do firmata. Nam cōsuetudo vertit in natu ram: ꝛ ita in necessitateꝫ. sicut em̄ cibus ma lus pōt nō sumi. sed sumptus necessario no cet. ꝛ sicut egritudines inueterate sunt incu rabiles. sic cōsuetudo peccādi firmat habitū malū vt nō possit tolli. Jerem̄. xiij. Si muta re potest ethiops pellē suā aut pardus varie tates suas: ita vos poteritis benefacere cuꝫ didiceritis malū. hoc impedimentū nō fuit in Magdalena. iō dr in euāgelio. Erat. qd est tpis pteriti impfecti. qꝛ petm̄ ei⁹ nō erat inueteratū: s facile sanabile. Tertio dissen sio ꝓuocata. Naꝫ pugna ↄtinua est inter rō nes ꝛ passionē. inter intellectiuā ꝛ sensitiuā partē. Gal. v. Caro ↄcupiscit aduersus spm̄ ꝛ spūs aduersus carnē. h̄ em̄ sibi inuicē ad uersant. ꝛ Ro. vij. Video in mēbris meis aliā legē repugnātē legi mētis mee. h̄ impedimē tū nō fuit in Magd. iō dr in euāgelio In ci uitate. s hierl'm: q dr visio pacis. qꝛ aīa pfe cte cōtrita subijcit sibi passiones cōtrarias. Quarto innocētia estimata. Si em̄ aliqs petōr sua falsa opinione existimat se inno centē nō flectit ad pnīam. exēplū. Infirm⁹ nō vult recipe medicinā qñ existimat se nō infirmari. vt pꝫ in freneticꝭ ꝛ fatuis. Silr dr cōiter ꝙ de⁹ nūq̄ fec de fatuo sapiētē. Nō ē qꝛ nūq̄ aliqs accessit ad xp̄m: q diceret ꝛ estimaret se fatuū ꝛ rogaret p sapiā habēda Jere. ij. dixisti. Innocēs ego suꝫ: absqꝫ petō ego sum. ppterea dic dn̄s. Ego iudicio ↄtē dā tecū: ꝙ vilis fcā es nimis iterās vias tu as. h̄ impedimētū nō fuit in Magd. iō dr ī euāgelio. Peccatrix nō em̄ reputauit se īno cētē. pfctām pnīaꝫ pcedūt q̄ttuor. Prīo di ligēs inuestigatio. Nā veri penitētes diligen ter inuestigāt quō possint xp̄i misc̄diam in uenire. Cant. ij. Surgam ꝛ circuibo ciuita tem. queram quē diligit anima mea. exem plum. Illi qui sunt deiecti a gratia alicuius principis: querunt quomodo valeant pristi nam gratiā recuperare. vt patet de Semey qui cum prouocasset Dauid ad iram. quesi uit diligenter vt in gratiam rediret. ij. Reg. xix. Sic Magdalena longa inuestigatione quesiuit gratiam christi: quam tandem in uenit. ideo dicitur in euangelio. vt cognouit ꝛc. Secundo eligens preparatio. verus penitens post inuestigationē sollicite se de bet preparare per bonum propositum ꝛ fir mam volūtatem perseuerandi in bonum. Exemplm de filio prodigo. Luce xv. Sic Magdalena post ꝙ inuenit queꝫ querebat sufficienter se preparauit ad perficiendum qd intēdebat. ideo dicit in euāgelio. Attulit alabastrū vnguēti. volūtas em̄ ē sicut alaba strum per firmitatem boni ꝓpositi. ↄtinēs

vnguētū p̄ciosum.s.grām spūssancti. Esa.xi. Spūs dñi sup me, eo q vnxerit me. Tertio erubescēs attritio. Nā ver⁹ penitēs veniēs añ cōspectū dei oīa ꝓspiciētis dz vehemēter erubescere. Verecūdia.n. est passio quā incurrit ꝑpetrā⁹ de aliq̄ turpi ꝛ maxīe in cōspectu bonestoꝝ. cū aūt feditas pcti sit maxīa ꝛ turpissima. ꝛ pñria vult⁹ dei sit honestissima. iō peccator veniēs añ cōspectū dei p pniam. dz vehementer erubescere. ꝯtra qd̄ dr̄ Trenoꝝ iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Sic mogdolena postq̄ ꝑpatrata venit ante faciē xp̄i ducta ꝯsciā de pctīs maximā habuit verecūdiā. vñ nō stetit ante ꝯspectuz xp̄i: sed q̄rebat se occultare. iō dr̄ in euāgelio. Et stās retro. s. vultū xp̄i ferre non sustinens. Quarto inclinās humiliatio. nā ꝑfecte penitēs dz seipm̄ pfecte humiliare. qr ꝯtraria cōtrarijs curanť. Omē aūt pctm̄ pcedit ex supbia. cū null⁹ peccet mortalit̄: nisi ex inobediētie cōtumacia dñoꝝ p̄ceptoꝝ. Nu.xv. Aīa q̄ peccauerit p supbiā ꝑibit de poplo suo: qm̄ aduersus deū rebellis fuit. Sic mag. postq̄ erubuit: seipam hūiliauit. iō dr̄ in euāgelio. Sec⁹ pedes dñi s. humiliter se ꝓsternēdo vt sic facili⁹ miām a deo cōseq̄retur. Perfectam pniam cōcomitanť quattuor. Prīo cōfessio puro. nā sicut aqua mūda inq̄namēta carnis abluit sic cōfessio pura sordes mētis diluit p̄s. Dixi cōfitebor aduersū me iniu. me do ꝛ tu re. impi. pec. mei. q̄r ꝟo in diluuio lachrymarū pctā nō solū dimittūtur. ſ; etiaz elonganť. iō sequiť. Verūtm̄ in diluuio aquaruz multarū ad eū nō approximabūt. Hanc ꝯfessionē hūit Mag quā signat pedū ablutō q̄ ipa lauit pedes iesu. Jō dr̄ in euāgelio. Lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. Secūdo satisfactio pfecta de pctīs iā ꝯfessis. Nā sicut p cōfessionē abluiť culpa. ita p satisfactionē q̄ fit in pniā dimittiť pena ꝛ abstergiť. ꝓuerb. iij. Liuor vulneris sonat mola. i. opus satisfactiōis obsterget penā ad quā peccōr erat obligatus ꝓsoluendā duri⁹ quidē in alio seculo: si nō ꝓsoluerit in isto. hāc satisfactionē habuit Mag. quā signat pedū absterſio ꝛ ipa abstersit pedes iesu. iō dr̄ in euāgelio. Et capillꝭ capitis sui tersit: lꝫ eñi p actū cōfessiōis abluatur culpa: nō tm̄ pena. Alioqn̄ frustra impoñereť pniā post cōfessionē. Tertio recōciliatio ꝯsūmata post pfectaz satisfactionē. Nam post plenā satisfactionē aīo deo recōciliatur quia si talis tūc moreret statim ad celū ossumeretur. Hanc recōciliationem habuit magdalena: quā signat actus osculationis. Jdeo diciť in euāgelio. Et osculabať pedes eius. Qui eñi mutuo reconcilianť. solent osculari. Vñ Dauid qñ recōciliauit sibi Absalō osculatus est eū. ij. Reg xiiij. Quarto cōsolatio amena post recōciliationē. De natura eñi cuiuslibet actus virtuosi est, vt delectationē afferat post tristiciam sicut act⁹ viciosus relinquit tristiciā post delectationē. Seneca. Extrema gaudij luct⁹ occupat. Salomō. Risus dolore miscebitur. Vñ angelus bon⁹ in pncipio visitationis sue cōturbat. sed postmodū letificat. Luce. i. Ecōtra aūt angelus malus. hanc cōsolationē habuit magdalena: quaz signat actus vnctiōis. Jdeo dr̄ in euāgelio. Et vnguēto vngebat. vñ vehemēter exhilarata fuerat ex delectatiōe quasi inebriata spū. nullam verecūdiam patiebať seipsom hominibus manifestando. Suā penitentiā nō occultando. Jn cōspectu cōuiuantiū ingrediendo. domuz alienā absq̄ licentia irruendo quasi importuna cōuiuio. opportuna beneficio. Vnde ex post sanctissimā duxit vitā. vt pz.

Tertio vides hanc mulierem in statu Sanctificationis.

Nā quia peccata multa habuit: ideo multipliciter satisfecit. Prīmo p opera pietatis ꝛ mīe. qm̄ xp̄m pauit. Joh. xi Fecerunt aūt ei cenam. s. martha ꝛ Maria: xp̄m hospitio recepit. Luce. x. Jntrauit iesus in quoddā castellū ꝛc. Xp̄m in tribulatiōe positū visitauit. Joh. xix. Stabant iuxta crucē iesu: mater ei⁹ ꝛ maria magdalene. Xp̄o obsequium prebuit. Mar. xvi. Maria magdalene ꝛc. Emerūt oromata vt venientes vngerēt iesum. Secūdo p opera humilitatis et pnīe: qm̄ offenderat deū oculis: capillis: ore: vnguētis iō in his oībus satisfecit. s. de oculis lachrymas emittendo. capillis pedes tergendo. ore pedes osculando: vnguētis pedes vnguendo. Grego. quot in se habuit oblectamenta. tot de se inuenit holocausta. cōuertit ad cumulū virtutū: numeꝝ criminū. vt totū seruiret deo in pnīa quicq̄d deū cōtēpserat in culpa. Tertio satisfecit p opera liberalitatis ꝛ gratie. Nam xp̄o dedit munus a corde: cum diciť. Dilexit multum. Munus ab ore. cū diciť. Osculabať pedes eius. Munus a manu. cum diciť Vnguento vngebat. Munus ab obsequio. cum dicitur. Lachrymis cepit rigare pedes eius. Jsta quattuor antiqui suis hospitibus exhibebāt. que phariseus xp̄o exhibere. cōtempsit. s. mu

mus a corde. q2 recipiebant eos ex caritate. Hanc caritatez christo exhibere phariseus ptẽpsit: q2 parũ dilexit. Ideo dicit. Cui autem minus dimittit minus diligit. Exhibebant munus ab ore. s. osculum in signũ securi hospitij. Istud phariseus nõ habuit: quia xpo obsculum nõ dedit. Exhibebant mun9 a manu: q2 vngebant caput ad refrigerium Istud phariseus non habuit: q2 caput xpi nõ vnxit. Exhibebant munus ab obsequio. q2 lauabant eius pedes pre labore itineris. Istud phariscus nõ habuit: q2 pedes christi non vnxit.

Quarto vides hanc mulierem in statu attractionis.

Nemo em̃ potest venire ad deũ nisi ab ipso trahat. Joh. x. Nemo põt venire ad me nisi pater q̃ misit me traxerit eum. Traxit aũt xps Magdalenã q̃nqz funiculis. Primo sua amabili visione. in facie q̃dem xpi splendor diuinitatis relucebat. q̃ ad se peccatores trahebat. Jeroñ. Certe fulgor ⁊ maiestas diuinitatis occulta in humana facie relucebat. Naz ad se trahere poterat suo aspectu. Hester. v. valde admirabilis es facies tua plena ẽ grãtiarum. Secũdo potenti dignatiõe. Si eniz in magnete lapide hec virtus est: vt anulos ⁊ festucas sibi copulet: q̃to magis dñs omniũ creaturarũ ad se trahere poterat quos volebat. vt dicit Hieroñ. Tertio internali inspiratiõe. Greg. in omel. Quid miramur fratres: Mariã venientẽ an dñm suscipientem: Suscipientẽ dicam an trahentẽ: Dicã melius suscipientẽ ⁊ trahentẽ: q2 nimirũ ipse eã per pniam traxit intus. ⁊ p misericordiam suscepit foris. Quarto odorifera cõuersatione. Cant. i. Trahe me post te: curremus in odorẽ vnguentoꝝ tuoꝝ. Bern. Dino ꝑpter mansuetudinẽ q̃ in te predicatur dñe iesu: curremus post te: audientes q̃d nõ spernas pauperẽ: peccatorẽ nõ horreas nõ publicanũ supplicantẽ: nõ peccatricẽ lachrymãtẽ ⁊c̃. Quinto deuota orõne. Orõnes em̃ sunt q̃dam funiculi per quos deus nos ad se trahit. Aug. Quẽ trahat ⁊ quẽ nõ trahat. Quare istum trahat: ⁊ illũ non trahat. Noli velle inuestigare si nõ vis errare. Non dũ traheris: ora vt traharis ⁊c̃.

Quinto vides hanc mulierem in statu ꝑsecutiõis.

Nam ipsa habuit sepẽ murmuratores ꝯtra se. Primus fuit phariseus. Ideo dr̃ in euãgelio. Vidẽs aũt phariseus qui vocauerãt eũ ⁊c̃. vsqz: q2 peccatrix est. Et iste murmurauit ex superbia.

Secũdus fuerũt scribe. ibidem. Vñ ceperũt q̃dam qui simul accũbebãt dicere intra se qualis est hec ⁊c̃. ⁊ isti murmurabãt ex inuidia. Tertius fuit Martha. Luce. x. Dñe nõ est tibi cure ꝙ soror mea relinquit me solaz ministrare. Et ista murmurabat ex zelo vel laboris ãgustia. Quartus fuit Judas Joh. xij. dixit ergo iudas. Quare vnguẽtum istud nõ venit. ccc. denarijs: ⁊ datuz est egenis. ⁊ iste murmurabat ex auaricia quia fur erat. Quintus fuerũt discipuli. Mat. xxvi. Indignati sunt discipuli dicẽtes. vt q̃d ꝑditio ista vnguẽti facta est. ⁊ isti murmurabãt ex indiscreta misericordia. Sextus fuerũt angeli. Joh. xx. Vidit duos angelos qui dicũt ei: mulier q̃d ploras: ⁊ isti murmurabãt ex leticia. Septimus fuit xps. Joh. xx. qui dixit ei. noli me tangere. ⁊ iste murmurabat ꝑpter fidem magdalene imꝑfectã. vñ dixit ei. nõduz em̃ ascendi ad patrẽ meũ. s. in corde tuo ⁊c̃. Sed circa murmurationẽ pharisei sciendũ ꝙ phariseus in corde suo murmurabat. ix. modis q̃bus xp̃us rñdebat per singulas partes euãgelij. Primo dicebat Ista meretrix nõ est vocata ad cõuiuiũ nostrũ q̃s ei hoc significauit: q̃s eam adduxit: Xp̃us rñdit dicẽs. Ego q̃ in hũc mundũ veni pctõres saluos facere ipaz inuitaui: ipsaz vocaui cũ dixi. Si q̃s sitit veniat ad me ⁊ bibat. Non ergo temerarie: ꝫ prudẽter accessit Non em̃ domũ tuã intraui ꝑpter sumẽduz tuũ cibũ: ꝫ ad reficiendũ pctõres: ⁊ sanãdũ egrotos. q2 meus cibus est vt faciã volũtatem p̃ris mei ⁊c̃. Secũdo dicebat. Ista mulier est vaga ⁊ instabilis. motus ei9 ad salutem est violentus ⁊ nõ multũ deliberat9. vñ nõ pseuerabit diu in hoc ꝑposito. Xp̃us rñdit dicẽs. Oĩa vana mũdi ꝯtẽpsit. stabiliqz aĩo ad fontẽ mĩe accessit lauãda nõ deiceps casura in pctm̃. vñ dr̃ i euãgelio. Ut cognouit ꝙ xp̃us. i. saluator accubuisset in domo Symonis leprosi: ecce ꝙ fuit vocata attulit alabastrũ. i. firmũ ꝑpositũ in grã pseuerãdi. Tertio dicebat. Ista mulier sine rubore ⁊ verecũdia fronte meretricia ⁊ p̃sumptuosa huc accessit. Xp̃s rñdit dicẽs. Aduertẽs se prebuisse magnum scandalum toti ciuitati: erubescit corã nobis apparere. vñ humiliter accedẽs stat retro petens sibi indulgẽri. Quarto dicebat. Ista mulier non reco-

gnoscit peccatū suum: quia cum arrogantia neminē salutādo neminē reuerendo nemini inclinādo ad nos introiuit. Xp̄s rn̄dit dicens. q: cognoscit pctm̄ suū ꝛ se grauiter deum ꝛ hoies offendisse: non salutat: non reueret hoies quasi eos ad peccatū alliciēdo vt prius faciebat: sed mutat moribꝰ misericordiam dei interpellat ideo stat secus pedes dn̄i. Quinto dicebat. Nos habebamꝰ colloquia valde honesta ꝓpter q̄ augebat in nobis deuotio ꝛ cōsolatio: ꝛ ista mulier venit ad tribulandū nos. Xp̄us rn̄dit dicens Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pn̄iam agente q̄ super. xcix. iustis q̄ non indigent pn̄ia. vn̄ nō interrūpit cōsolationez nostrā: s; sua pn̄ia nos letificat. ideo lachrymis pedes dn̄i lauat. Sexto dicebat. Ista mulier coinq̄nauit corpus suū viuēdo luxuriose cū mūdanis ꝛ discolis: modo aūt venit vt fornicet cū sacerdotibus ꝛ deo deuotis. Xp̄us rn̄dit dicens. Non venit fornicari cū abiecerit oīa inclinātia ad fornicationē: sed sm̄ legē venit ad sacerdotes a peccatis suis mūdari. ideo capillis capitꝭ sui tergit pedes dn̄i. humili obsequio eos deputat: quos ad peccatū prius cōponebat. Septimo dicebat. Ista mulier venit ꝓpter fallaciā ꝛ ꝓditionez: sicut legit ij. Reg. xx. De Joab qui osculans amasa ipsum occidit. Forte aliqs ꝓmisit ei magnū thesaurū si nos in eius cōcupiscentiā adduxerit. Xp̄s rn̄dit. Ista mulier ex deuotiōe osculat pedes dn̄i in signū recōciliatiōis q: eū fuerat dei inimico. ideo osculat pedes dn̄i ad innuendū q̄ erat deo recōciliata. Octauo dicebat. Ista mulier ē fatua ꝛ imprudēs. nōne poterat expectare in aliā horā: ꝛ forte magis sobriā. Xp̄us rn̄dit dicēs Non est fatua: sed prudēs: q: scribit. Ne tardes cōuerti ad dn̄m deū tuum: ꝛ ne differas de die in diē. nec d; expectare horam magis sobriā. q: in quacūq; hora ingemuerit pctōr ꝛ cōuersus fuerit ad dn̄m: oīm iniquitatū eius quas fecerat nō recordabit. Ideo vnguēto precioso vngit pedes dn̄i: ꝛ domus. i. eccl̄ia impleta est ex odore vnguēti. Nono dicebat. Iste xp̄us debet esse similis huic meretrici: q2 si hic esset ꝓpheta sciret vtiq; que ꝛ qualis est mulier que tangit eū. q: peccatrix est. Xp̄s rn̄dit dicēs. Symon habeo tibi aliq̄d dicere ꝛc. vsq;. recte indicasti. vbi xp̄s ostēdit se esse verū deū q̄ venit ꝯdonare pctā. Vn̄ Petrꝰ rauēnas dicit Erras pharisee. lutu; tāgit sol: s; nō inquinat solē. Medicū cū tāgit vulnera putredo non corrūpit. Judicē q̄uis tāgat reus maculare nō pōt. iō dixit xp̄s mulieri. Remittūt tibi pctā. fides tua te saluā; fecit: vade in pace.

Sexto vides hāc mulierē in statu glificatiōis. Nam xp̄us de ea dixit. Luc. x. Maria optimā partē elegit q̄ nō auferet ab ea. in q̄ vbo denotauit xp̄s ptē Marie fore maioris glie: q̄ partē Marthe in se ptē. Primo Maria elegit optimā partē. i. diuturniorē: q: vita ꝯtēplatiua h̄ incipit: ꝛ in celesti patria pficit. q: amoris igne q̄ hic ardere incepit: cū ipsum quē amat viderit in amore amplius ignescit. Secūdo meliorē. i. q̄etiorē: q: vita actiua in labore corpis cōsistit. ꝯtēplatiua vo ī ocio mētis. Job. xi. Martha autē domi sedebat. glo. Maria sedet q: ī xp̄o mentis requie fruit. Tertio meliorē i. digniorē: q: actiua corpe ministrat ꝓximo. Cōtēplatiua vo spū ministrat deo. ps. Mihi aūt adherere deo bonū est. Isi. Contēplatiua vita est q̄ vacat ab oī negocio ꝛ in sola delectatiōe defigit. Quarto meliorē. i. pulcriorē. Rochel eni̅ erat pulcra facie. ꝛ Lya lippis erat oculis. Geñ. xxxiij. Vie eni̅ eiꝰ vie pulcre. Quinto meliorē. i. securiorē: q: actiua incedit p viā vbi sunt picula. ꝯtēplatiua vero p celū. Greg. Facile euadit laqos in terris q̄ mentez h; in celis. Prouerb. iiij. Oēs semite eiꝰ pacifice. Sexto meliorē. i. p̄ciosiorē ꝛ cariorē: q: actiua multoꝝ ē. Cōtēplatiua vo paucoꝝ: qd̄ significatu; est in archa Noe. q̄ inferius erat lata ꝛ supina in cubito ꝯsum mata. Geñ. vi. Septimo meliorē. i. iocūdiorē ꝛ deuotiorē: q: maria vngit: martha pūgit. Nam xp̄s in resurrectiōe sua p̄mo marie apparuit. Mat. xxv. Secūdo more solito eā alloquutꝰ est vt quē nō cognoscebat vidēdo cognosceret audiēdo: qn̄ dixit ei. Noli me tangere. Tertio se palpādū ei prebendo: q: mulieres accesserūt ꝛ tenuerunt pedes eius. Quarto officiū apl̄atus ei iniūgendo qn̄ dixit. Vade ad fratres meos ꝛ dic eis. Ascēdo ad p̄rem meū: ꝛ patrem vestrū. deū meū: ꝛ deū vestrū. Joh. xx. vt sic cognosceret ipsa gaudia sue glificationis. per iesum xp̄m dn̄m nostrū. Amen.

In festo sancti Jacobi apl̄i. Sermo. xliiij.

Edeat vnus ad dexteram tuā. Mat. xx. Et in euangelio p̄ntis solēnitatis. Ma

xxiiij. dicit. Duo erunt in lecto vnus assumetur et alius relinquetur. Sup quo verbo moueo qōnem. vtrū beatus Jacobus rōnabiliter assumptus fuerit ad spūalium dispensationē. qui xpo attinebat sm temporalez cognationē. ad istam qōnem respōdent duo doctores eccl'ie. Primus est btūs Augus. super illud Jaco. ij. Nolite in personarū acceptione fidez habere dñi nostri iesu christi dicēs sic. Quis ferat si quis diuitem eligat ad sedem honoris eccl'ie. cōtempto paupere instructiore et sanctiore. hec ille. Secundus est sanctus Thomas scda secū de. q. lxiij. art. ij. dicēs sic. Circa consanguineos distinguendū est. quia qñqz sunt minus digni. et simpliciter: et per respectum ad donum cōe. et si sic dignioribus preferant est peccatū psonarum acceptionis in dispensatione spūalium. Quādoqz vero consanguinei sunt eq digni vt alij. et sic licite possunt cōsanguinei absqz personarū acceptione alijs preferri. quia saltē in hoc preeminent qꝫ de ipsis maior fiducia haberi potest: vt vnanimiter secum negocia ecclesie tractent. hec Thomas

Sciendū qꝫ ad dignitatem ecclesiasticam potest quis assumi quattuor modis. Uno modo attenta cōditione nō faciente ad causam ppter quā fit dignus hoc dono. Exemplum. si q̄s pmoueat petrū ad prelationem vel magisteriū qr est diues. vel qr est cōsanguineus suus. et sic est petm̄ acceptionis psonarū. Deutero. xvi. Non accipias cuiusqꝫ psonā nec munera. Cōsanguinitas eñi facit aliquē dignū ad hoc qꝫ instituatur heres patrimonij. nō aūt ad hoc qꝫ cōferatur ei prelatio ecclesiastica. Secūdo modo attēta conditione faciente ad causaz dignitatis vel debiti. Exemplū. si q̄s pmoueat aliquē ad magisteriū ppter sufficientiā suā. hic attenditur causa debita et nō persona. et sic maioris dignitatis est ille qui magis abundat in spiritualibus bonis et gratie donis. Uñ glo. sup illud Eph. vi. Non est personarum acceptio apud deum: dicit sic. Judex iustus causas discernit nō personas. Tertio modo attenta conditione boni cōmunis. Exemplum. ille qui est minus sanctus et minus sciens: pōt magis conferre ad bonum cōmune. ppter potentiam vel industriaz secularem. et quia dispensationes spūalium principalius ordinant ad vtilitatez cōmune. sm illud. i. Cor. xij. Unicuiqz datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. ideo quādoqz absqz acceptione personarum in spūalium dispensatione. illi qui sunt simpliciter minus boni. melioribus pferuntur: sicut etiaz et deus gratias gratis datas: qñqz ꝯcedit minus bonis. Uñ extra de offi. custodis. ca. vlti sup x. sanctiores. dꝫ qꝫ sufficit eligere bonū. nō aūt requiritur qꝫ aliquis eligat meliorē: qr sic oīs electio posset habere calūniā. Quarto nō attenta liberalitate assumentis. quādo. s. gratis datur alicui qꝺ ei nō debetur. et talis est collatio munerum gratie per que petōres assumunt a deo. et in hac donatiōe nō habet locū acceptio personarum. qr apud deū nulla potest esse iniquitas vel petm̄. Nam quilibet pōt absqz iniusticia de suo dare quātum vult: et cui vult. sm illud. Mat. xx. An nō licet mihi qꝺ volo facere. Tolle qꝺ tuū est et vade. et sic dixit xp̄s Jacobo et Johāni filijs Zebedei. Sedere mecum ad dexteram vel ad sinistrā non est meū dare vobis: sed quibus paratum est a patre meo. qꝺ exponitur quadrupliciter. sm Crys. Nō est meū dare vobis: qr nō habeo illud a me: sed a patre. sm Rabanuz. Non est meū dare vobis: sine vestro merito et labore. sm Remigiū. Non est meū dare vobis: talibus quales vos estis. s. superbis et ambitiosis: sed humilibus. sm Hieronimū Non est meum dare vobis. ratione cognationis carnalis: sed electionis eternalis.

Dicit autem Chrysostomus qꝫ desiderare bonum opus bonum est quia est nostre voluntatis et nostra merces. desiderare primatum terrenū vanitas est. Desiderare primatū ecclasticuz vanitas et fatuitas ē. qr oꝫ qꝫ sit seruus subditorū. desiderare pmatū celestē temeritas ē. desiderare ipm ex merit puidētia ē. qr vo Jacobus desiderauit remuneratōez celestē et gl'iaz ex meritis. cū xpo interrogāti potestis bibē calicē quē ego bibiturus suz. rñdit. possumus. iō pt xpo ait Sedeat vnus ad dexterā tuā p pdestinatōez etnal' electiōis. sm illud. Elegit nos in ipso añ mūdi ꝯstitutōez

Sedeat vnus ad dexteram tuam.

Per electionem.
Per humiliationem.
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per subuentionem.

Primo sedeat vnus ad dexteram tuam per electionem. Diuina eñi

electio nõ attendit ꝯsanguinitatem. vt pz in filijs zebedei. cognatis suis quos non elegit ad custodiam ecclesie. Sed petrũ. nec etiam ad regnũ sine martyrio quibus dixit. Nescitis quid petatis. multis em̃ cõminat̃ dñs qui eligũt ad p̃lationes ecclesie ꝯsanguineos ꝓ Abac. ij. ca. dicens. Ve illis q̃ edificant syon in sanguinib⁹. Figura iudic. ix. ca. de abimelech spurio qui volens regnare sup sychimitas ait. Consideratc quia os vestrum ꝛ caro vestra sum. ꝛ ꝑmotus occidit. lxx. fratres suos vno excepto. Secũdo diuina electio nõ attendit nobilitatez. Baruch. iij. Ibi fuerunt gigantes noīati illi q̃ ab initio fuerũt statura magna. sciẽtes bellũ. nõ hos elegit de⁹. Et. i. Cor. pmo. Videte vocationẽ vestrã fratres quia nõ multi sapiẽtes ꝯm carnem. nõ multi potentes nõ multi nobiles. sed q̃ stulta sunt mũdi elegit deus vt cõfundat sapientes. Et que infirma sunt mundi elegit deus vt ꝯfundat fortia. ꝛ ignobilia mũdi ꝛ cõtemptibilia elegit deus ꝛc. Tertio diuina electio nõ attendit fragilitatẽ. Esa. iij. Dabo pueros ꝑncipes eoꝝ: ꝛ effeminati dñabunt eis. ꝛ corruet populus. Exemplum leuite a. xxv. annis ꝛ supra debebant ministrare in tabernaculo dñi vt dicitur Leuitici iiij. Quarto diuina electio nõ attendit Pusillanimitatem Deutero. xx. Qui formodolosus ē ꝛ corde pauido reuertatur. Quinto diuina electio reprobat supbie vanitatẽ. vt pz in chore Dathan ꝛ Abirõ contra quos descuit ira dei. quia post supbiaz ꝛ violentiam volebãt accipere summũ sacerdotium. Numeri. xvi. ꝛ in Ozia. Qui percussus est lepra. qm̃ presumebat adolere incensum corã dño. ij. Paralipo. xxvi. Sexto diuina electio reprobat falsitatẽ. Osee. iiij. Qz tu scientiam repulisti. repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Et Esa. xxij. Hec dicit dominus exercituũ. Vade ꝛ ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam prepositum tẽpli. et dices ei. Quid tu hic: aut q̃si quis hic? Quia excidisti tibi hoc sepulcruz excidisti tibi in excelso memoriale. diligenter in petra tabernaculum tibi. ecce dñs asportari te faciet sicut asportatur gallus gallinati⁹.

Septimo diuina electio reprobat cupiditatem. vt patet in Jasone. ij. Machab. iiij. Qz vero quedam istoꝝ erant in Jacobo. ideo xp̃us refrenauit petitionem eius. Est autem comendandus beatus Jacob⁹ ex diuina electione propter quattuor. Primo ratione religionis. Nam beata Anna habuit primũ virum Joachim: de quo genuit beatam virginẽ matrem xp̄i quo mortuo accepit secũdum virum Cleopham: de quo genuit aliaz Mariã matrem Jacobi minoris. Joseph iusti. Symonis ꝛ Thadei. quo mortuo accepit tertiũ virum Salome: de quo genuit tertiam Mariam matrem Jacobi maioris. ꝛ Johannis euangeliste. Hec autem propter xp̄m virum suum reliquit. Crisostomus. Non eam vicit maritalis affectus. quia ille temporalis erat maritus. iste autez eternus sponsus. Cognouit em̃ ꝙ amplius prodesset marito suo si ꝓpter deum relinqueret virum: ꝙ̃ si ꝓpter virum relinqueret deum. Cuius religionẽ ꝛ ad xp̃m reuerentiam beatus Jacobus valde approbauit ꝛ ipsam in hoc bono ꝓposito confirmauit. suadens zebedeo patri suo vt super hoc non tristaretur: quoniam sic esset voluntas dei. cui nemo resistere potest. Secundo ratione vocationis. Nam vt dicit̃ Mat. iiij. Ambulans Jesus iuxta mare galilee. vidit duos fratres Jacobum ꝛ Johannem fratrẽ eius cum zebedeo patre eorũ reficientes rhetia sua ꝛ vocauit eos. Illi autem relictis rhetibus ꝛ patre secuti sunt xp̃m. Cum em̃ xp̃s sit lux mundi: qui sequitur eum illuminatur. Johan. viij Ego sum lux mundi. qui sequit̃ me non ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite. Tertio ratõne annumerationis. Fuit enim tertius inter apostolos. Primus fuit Petrus. secũdus Andreas. tertius Jacobus. vt dicitur Math. x. Qui etiam dict⁹ est Boauerges. i. filius tonitrui. vt dr̃ Mar. iij. Quarto ratione sanctificationis. Xp̃us enim discipulos suos baptizauit. Johã. xiij. Jam vos mundi estis propter sermonẽ quẽ locutus sum vobis. Et iterum. Qui lotus est nõ indiget nisi vt pedes lauet. in quo baptismo puritatem innocentie assecuti sunt. ꝙuis in penthecoste plenius sanctificati fuerint per aduentum spũssancti psal. Ego aũt in innocentia mea ingressus sum.

Secundo sedeat vnus ad

dexteram tuam Per humiliationem. Unde Ambro. in quodam sermone dicit sic. Quisquis cupit diuinitatis tenere fastigia humilitatis ima sectetur. Quicunq̧ vult fratrem ꝑuenire regnãdo. ꝑus illũ ꝑueniat obsequendo. Sicut ait aplus. Honore inuicẽ ꝑuenientes. Vincat eũ officijs: vt posset eum vincere sanctitate. Hec ille. Sciendum ꝙ mater Jacobi ꝛ Johannis: que vocata est Maria

Salome. habuit opinionē regni ex hoc q dominus dixerat. die tertia resurgam. Putauit enī eū illico regeneraturū ꝛ auiditate feminea pũria cupiuit imemor futurorꝫ. Ambitio enī filiorꝫ eius apparuit in quattuor. Primo in submissione. Sagaces eniꝫ fuerūt in hoc q per se nō petiuerunt sed matrem submiserunt. Tum ne ceteros ꝯdiscipulos scādalizarent. Criso. Si nos rogamus magistrū forsitan ceterorum fratrum corda concutimus. Tum vt facilius impetrarent. Criso. Ipse dominus qui maternos animos filiorꝫ miseratione implent. facilius exaudiet maternū affectum. Tum quia si nō discrete peteret: xp̄s sibi facilius indulgeret. Criso. Si reprehensibilis inuenta fuerit: facile merebitur veniam Ipse sexus excusabit errorem. Secundo in excusatione. Nam petere primatuꝫ ꝑ aliquo ipso ignorante tolerabile est. pro consentiente reprehensibile est. ꝑ se aūt vituperabile ē. Vt autē vt excusarētur ab ambitionis nota matrem submiserunt: ne viderentur ipsi petere. Tertio in responsione. nā xp̄us benigne ipsos reprehendit: dicēs. Nescitis quid petatis. Criso. Benigne quideꝫ eos reprehendit. Non enī dixit. non sedebitis. ne duos cōfunderet. Nec dixit. Sedebitis ne ceteros irritaret Matreꝫ aūt noluit reprehendere. ꝓpter simplicitatem. antiquitatē ꝛ maternuꝫ amorem. Sed dixit eis. potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum. Illi autem responderunt Possumus. Non intelligentes de calice passionis quem etiam nō poterant viribus suis bibere si gratia dei nō adiuuisset eos. Qđ pꝫ in passione xp̄i in qua omēs relicto eo fugerunt. Math. xxvi. Quarto in zelatione seu vindicatione. Nā zelo dn̄i inflammati voluerunt vt ignis descēderet de celo ꝛ cōsumeret samaritanos. Quib' xp̄s dixit. Nescitis cui' spiritus estis. Filius hominis nō venit aīas perdere. sed saluare. Luce. ix.

Tertio sedeat vnus ad dexteram tuā.

Per assumptionē. Fuit enī beat' Jaco. corā xp̄o in vita sua valde grosus per ei' assumptionē quadruplr. Primo cū xp̄s habuerit. lxxij discipulos. si voluit eligere ad qdaꝫ singularia facta duodecim ex illis. iste fuit vn' de illis. xij. qn̄ in apl'atum est assumptus. Secūdo si xp̄s voluit facere gratiam iiij. apl'is in reuelatōe mysteriorꝫ dei. iste fuit assumptus cū eis. Mar. xiij. Tertio si xp̄us voluit facere gratiā trib'. iste fuit vn' ex illis. quia petrū Jacobū: ꝛ Johāneꝫ assumpsit ad suā gloriosam transfigurationē. Math. xvij. Quarto si xp̄us voluit ostendere potentiā sue diuinitatis in miraculis corā tribus apostolis: iste fuit vn' ex illis. vt pꝫ in suscitatione puelle archisynagogi Luce. viij Magna est ergo Jacobi cōmendatio ex assumptiōe.

Quarto sedeat vnus ad dexteram tuā.

Per predicationē. Vn̄ Mat. x. dicit. Jesus cōuocatis. xij. discipulis suis. dedit illis potestateꝫ super oīa demonia vt eijcerent ea: ꝛ curarent omnē languorē ꝛ omnē infirmitatem. precipiēs eis ꝛ dicēs. Euntes predicate: dicētes quia appropinquauit regnum celorꝫ. infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demones eijcite. H ibi. Beatus Jacobus post ascensioneꝫ dn̄i dum per Judeam ꝛ Samariam predicaret: in hispaniam tandem iuit: vt ibi verbuꝫ dn̄i seminaret. vbi. ix. discipulos acqsiuit. tandeꝫ modicum ibi ꝓficiens in Judeam rediijt vbi quattuor magna fecit. Primo philetum cōuertit. nam cum in Judea p̄dicaret. Hermogenes magus cū phariseis discipulum suuꝫ nomine philetum misit ad Jacobum cōuincendum. Cūqꝫ Jacobus Philetum rōnabiliter cōuicisset ꝛ multa miracula coram eo fecisset s. cecos illuminando. infirmos curādo leprosos mūdando: mortuos suscitando: tādem philetus ad fidem xp̄i conuersus est.

Secūdo artem magicaꝫ subuertit. Nā hermogenes predictus videns philetum ad fidem xp̄i cōuersuꝫ iratus arte sua magica eū immobilem fecit dicens. Videbimus si Jacobus tuus te soluet. Qđ cuꝫ philetus Jacobo per puerū nūciasset. misit ad eum Jacobus sudarium suū: dicens. Accipiat sudariū: ꝛ dicat. Dominus erigit elisos: ꝛ ipse soluit compeditos. Statimqꝫ vt sudario tactus est solutus est a vinculis. Tertio demones accendit. nam hermogenes aduocans demones precepit eis: vt Jacobū cum Phileto ad se adducerent. volens se de ipsis vindicare. Venientes aūt demones vt iussa perficerēt in aere vlulare ceperunt dicentes. Jacobe apostole miserere nobis. quia anteq̄ tempus nostrū adueniat ardemus. Nam angeli dei cathenis igneis nos religatos tenent ꝛ cruciant. Quarto hermogenē ad p̄niam adduxit. Nam hermogenes ligatus a demonibus ante Jacobuꝫ adductus est a quo cum peterent demones licentiam seuiendi in eum. nō

cõcessit hoc Jacobus. sed ait Phileto: vt bo-
na p malis reddamus tu hermogenẽ solue.
Quo soluto. ait Jacob⁹ Hermogeni. Uade
liber quo volueris. Non est eñ legis xpi. vt
inuitus quis cõuertatur. Ille autẽ pnoscens
iras demonũ sumpto baculo Jacobi abijt. ⁊
omnes libros artis magice ad iacobum ad-
duxit. quos ille in mare pijci iussit. qbus pro
iectis Hermogenes penitentia ductus: fidez
xpi suscepit. predicauit. ⁊ virtutes plurimas
in xpi nomie fecit. vñ multos cõuertit.

Quinto sedeat vnus ad

dexteram tuã. Per passionem. Si eñ xpus
intrauit in gloriam dei merito sue passionis.
Luce. xxiiij. Sic oportuit xpm pati ⁊ ita itra
re in gloriam suã. Eodẽmodo fideles intrãt
in gliam dei per passionẽ. Act. xiiij. Per mul
tas tribulationes oportet nos intrare in re-
gnum celorũ. Et Ro. viij. Si filij ⁊ heredes
heredes quidẽ dei. coheredes aũt xpi. Si tñ
compatimur vt ⁊ simul glorificemur. Beati
Jacobi passio cõmendatur ex quattuor.

Primo ratione demõstrationis. Cũ enim
xpus pdixisset ei. Calicem quidẽ meũ bibe-
tis: vt sciret de quo calice loquebatur. tempo
re sue passionis vadens ad ortum vt oraret
patrem assumpsit Jacobum cũ Petro ⁊ Jo
hanne: dicẽs. Pater si possibile est transeat
a me calix iste. Secundo rõne cõsultatiõis
Anteq̃ eñ apostoli dispergerent p mundũ
ad predicandum. congregato cõsilio in hieru
salem. Simbolum composuerũt. in quo q̃sq̃
suũ articulum posuit. Jacobus aũt tertiũ ar-
ticulum posuit: dicens. Qui conceptus de spi
ritusancto. Quos articulos vnanimiter pre-
dicauerunt. ⁊ scripturis sacris exposuerunt.
vt patet in actibus apostolor̃. p quorum ta
men defensione mortem subire nõ dubitaue
runt. Tertio ratione miraculose operatiõis
Nam cũ duceretur ad decollandum: cõuertit
Josiam qui funẽ in collo eius iniecerat. quez
etiã baptizauit. Cũq̃ transiret p viã ad pas-
sionem. paraliticũ in via iacentẽ pfecte sana
uit. Quarto rõne pmiationis. Nã pmus in
ter ceteros aplos passus est capitis obtrun-
catione. licet etiã cũ eo decollatus fuerit Jo-
sias. ⁊ sic pmus inter eos pmia eterna vidit.

Sexto sedeat vnus ad dex-

teram tuã. Per glorificationez. Nam ei⁹ ani-
ma sedet ad dexterã p contemplationem di-
uinitatis ⁊ humanitatis xpi. Eius autẽ cor-
pus sedet ad dexterã. p miraculosam transla
tionem. in qua ostendit miracula in quattu-
or elementis. Primo in aqua. q̃a discipuli
mari se exponentes sine regimine tranquillũ
mare habuerũt. ps. In mari via tua ⁊ semi-
te tue in aquis multis. Secũdo in aere. q̃a
ventus scdus eis flauit. qui eos in portuz de
duxit. ps. Deduxit eos in portũ voluntatis
eor̃. Tertio in terra. qui cum corpus in ter-
ra super vnuz lapidem posuissent. mox lapis
cessit. ⁊ in sepulcrum se mirabiliter coaptauit
Quarto in igne. quia draconem ignẽ spirã
tem virtute crucis. per mediũ corpus ei⁹ scide
runt discipuli qui portabant. ps. Conculca-
bis leonem ⁊ draconem.

Septimo sedeat vnus ad

dexteram tuaz. Per subuentionem. Nam in
omni statu bea. Jaco. subuenit suis deuotis
fideliter se inuocantibus. peccatoribus enim
impetrat peccator̃ remissionez. Sicut refert
Beda de illo q̃ peccatũ in cedula scripsit. ⁊ re
missionẽ pmeruit. Morientib⁹ subuenit con
tra demonuz infestationẽ. Sicut patz in illo
cui laboranti in extremis apparuit bea. Jac.
⁊ burdone vtens p lancea ⁊ sacculo mulier
cule p scuto demones effugauit. mortuos p
tegit ne incurrãt eternã dãnationem. Sicut
refert Hugo de sancto victore. q̃ quidam va
dens ad sanctũ Jacobũ: cũ suasu demonis se
ipsum occidisset. ⁊ ad infernũ duct⁹ fuisset. a
btõ Jac. liberatus est. Alios plures a diuer
sis infortunijs ⁊ periculis defendit. Sicut pz
de illo qui liberatus est a custodia turris. ⁊ de
illo qui iniuste suspensus celesti dulcedine re
focillatus est: ⁊ patri redditus. ⁊ sic de multis
ad gloriam sancti sui. Amen.

In festo Sancti Dominici confessoris
patris nostri. Sermo. xliiij.

On põt ciuitas abs

n cõdi supra montẽ posita. Math
v. ⁊ in euãgelio pñtis solennitatis
Dauid pphetã in psal. dicit sic. Fundamẽta
ei⁹ in montibus sanctis diligit dñs portas syõ
sup omia tabernacula iacob. Gloriosa dicta
sunt de te ciuitas dei. Sup quo talẽ moueo
questionẽ Utrũ religiosior institutio bti Do
minici ardẽtissime charitatis sit celebrior por
tio chori angelici superne ciuitatis. Ad istaz q̃-
stionem rñdent tres doctores. Primus est
btũs Hiero. cõtra Uigilantium: dicẽs sic. Ei
qui asserit eos melius facere q̃ vtunt rebus

suis ꝛ paulatim fructus possessionū pauperi
bus diuidunt: ꝙ eos q̄ possessionibꝰ venūda
tis semel omīa largiuntur: nō a me eis: sed a
xpo rn̄debitur. Si vis pfectus esse: vade ꝛ vē
de oīa que habes ꝛ da pauperibus. ꝛ veni ꝛ
sequere me. hec ille. Secūdus est bearꝰ Au
gu. libro de ecclesiasticis dogmatibꝰ: dicens
sic. Bonū est facultates cū dispensatiōe pau
peribus erogari. Melius est ꝓ intentione se
quendi dn̄m insimul donare et absolutū sol
licitudine egere cū xp̄o. Tertius est sanctus
Tho. iiij. quotlꝫ dicens sic. Maxime vtile est
peccatoribus vt ad religionē transeant. pccō
ribus enī duo sunt necessaria ad salutem.

Primo quidem vt de peccatis p̄teritis pe
nitentiaꝫ agant. Secūdo vt de cetero a pec
catis abstineāt. Ad vtrūqꝫ aūt hoꝝ maxime
opatur religio. Primo enī status religiōis
est status pfecte penitentie. ita ꝙ nulla satis
factio adequari pōt penitentie religiosoꝝ. q̄
ꝛ se ꝛ sua totaliter deo dant. Unde ꝓ nullo
peccato imponi potest homini ꝓ penitentia
vt religionem introeat. Tamē in cōmutatio
nem satisfactionis q̄ntumcūqꝫ grauis cōsuli
tur religionis ingressus. vt pꝫ xxxiij. q. ij. cap.
amouere. Ubi Stephanus papa quendam
qui vxorē interfecerat inducit vt ingrediatur
monasteriū ꝛ humiliatus sub manu abbatis
cuncta obseruet q̄ sibi fuerint imperata alio
quin iniūgit ei grauissimā pniam si eligit in
seculo remanere. Similiter etiam ad vitāda
peccata plurimū valet religionis status. Dif
ficile enī est ꝙ in seculo cōmorantes a rebus
mūdi non illiciant. ꝓpter q̄d Math. xix. ꝭm
expōnem Crisostomi. dn̄s dicit hoc esse im
possibile. s. ꝙ diues q̄ diuitijs inheret ꝓ amo
rem intret in regnū celoꝝ. Sed diues q̄ habꝫ
diuitias ꝙ intret est valde difficile. Uñ eccl.
xxxi. dicit. Beatus diues q̄ inuentus est sine
macula ꝛ huius difficultatem subdit dicens
Quis est hic ꝛ laudabimꝰ eum: ꝓpter q̄d vt
Greg. dicit. Sancti viri vt ab illicitis abstine
ant etiā licita p̄termittūt. Et dn̄s dicit. Non
veni vocare iustos: sed peccatores ad pniaꝫ.
Nam Matheū publicanū ad statuꝫ pfectio
nis vocauit. Math. ix. Sciendū ꝙ religio p̄
dicatoꝝ cōmendat quo ad q̄ttuor. Primo
ꝙ ordinat p̄ncipaliter ad docendūꝫ. p̄dican
dum: ꝛ cōfessiones audiendū. Nā religio fra
trum p̄dicatoꝝ ordinatur ad vtilitatē ꝓximo
rum ad obsequiū dei. ad cōseruationē diuini
cultus. magis autem ꝓcuratur vtilitas pro
ximorum per ea q̄ pertinent ad spūalem ani
me salutem: ꝙ per ea que pertinent ad subue
niendum corporali necessitati. quāto spūalia
corporalibus sunt potiora. Nullū enī sacrifi
cium est magis deo acceptū ꝙ zelus anima
rum. vt Grego. dicit sup Ezech. Secundo
ordinatur principaliter ad studendum. Naꝫ
studium litterarum est necessariū religioni in
stitute ad predicandum. ꝛ ad alia hmōi exer
cendum. Unde aplˀus dicit Tituꝫ p̄mo. De
episcopo ad cuius officiū hmōi actus perti
nent. amplectentē euꝫ qui ꝭm doctrinam est
fidelem sermonem. vt potens sit exhortari in
doctrina sana. ꝛ eos qui contradicunt argue
re. Competit enī huic religioni principaliter
intendere studio litterarum pertinentiuꝫ ad
doctrinam que ꝭm pietatē est: vt dicit Titū
p̄mo. Alijs autem doctrinis intendere nō ꝑ
tinet ad fratres predicatores quorum tota
vita diuinis obsequis mācipatur. nisi inquā
tum ordinatur ad sacram doctrinā. vt pꝫ in
cōstitutionibus eorum. ca. de p̄dicatoribꝰ: et
caplˀo de studentibus. Tertio quia profes
sio fratrum predicatorum est securior. Nam
sancti patres qui hanc religionem institue
runt. nolentes hominibꝰ inijcere dānationis
laqueū sed magis viam salutis ordinauerūt
talē ꝓfessionis formā in qua periculū eē non
posset. Uñ ꝓfessio eoꝝ est cautissima ꝛ secu
rissima forma ꝓfitendi qua nō ꝓmittunt se
seruari regulā: sed obedientiaꝫ ꝭm regulam.
Unde ex voto obligant ea q̄ ponūtur in re
gula tanq̄ p̄cepta. ꝛ q̄ p̄latꝰ ꝭm tenorē regu
le eis p̄cipere voluerit. Cetera vero q̄ nō cō
tinentur in regula sub precepto non cadunt
directe sub voto. Unde ea p̄termittendo nō
peccant mortaliter. vt paꝫ in constitutioni
bus eorum. caplˀo de ꝓfessione. Quarto q̄a
religio fratrum predicatoꝝ nō obligat ad cul
pam. Nam ꝓfessioni fratrum predicatorum
nō contrariatur: nisi id q̄d est contra p̄ceptū
regule. Transgressio autem vel omissio alio
rum: nō obligat: nec ad peccatū veniale: neqꝫ
mortale. ex suo genere sed solum ad penam
taxatam substinendaꝫ Unde in constitutio
nibus eoruꝫ in principio dicit sic. Uolumus
ꝛ declaramus vt cōstitutiōes nostre nō obli
gent nos ad culpam. sed ad penā tantum. ni
si ꝓpter preceptum vel contēptum. Ista reli
gio figurata est per montem in quo Loth sal
uatus est. vt dicitur Gene. xix. Propterea
non potest ciuitas id est religio fratrum pre
dicatorum abscondi. posita supra monteꝫ. id
est firmitatē ꝛ altitudinem eterne salutꝭ. quā

beatus dñicus spiritusancto inspiratus ad inuenit ꝛ instituit.

Non potest ciuitas abscondi posita supra montem.

Diuinitatis supernorum.
Ordinabilitatis angelorum.
Maturitatis patriarcharum.
Intellectualitatis pphetarum.
Noscibilitatis apostoloꝝ.
Immobilitatis occisoꝝ.
Caritatis confessorum.
Uenustatis immaculatoꝝ.
Sublimitatis creatorum.

Primo beati Dominici religio ꝛ vita nõ põt abscondi posita supra montem supernoꝝ. Nam btũs Dñicus premisus est esse similis filio dei. Daniel. iij. dr. Ecce ego video viros solutos quattuor: ambulantes in medio ignis ꝛ nihil corruptõis in eis est. Et species quarti est similis filio dei. Tres viri in camino ignis ardẽtis caritatis sunt pater. filius. ꝛ spũssanctus. Deutro. iiij. Deus noster ignis cõsumens est. ꝛ quartus est beatus Dñicus qui maxima ardebat caritate. Cẽturio in passione xpi hũc preuidit ardentẽ caritate: cum ait. Uere filius dei erat homo iste. Math. xxvi. ꝛ Joh. Apocal. i. dicit. Uidi similem filio hominis Recte beatus Dñicus est similis filio dei. in mũdi cõuersione. sicut xpus fuit filius dei in mundi redẽptione. Status mundi sunt quattuor. Primus fuit creationis. ꝛ tunc generatio filij dei fuit exemplar talis pductionis. psal. Omnia in sapientia fecisti ꝛc. Joh. i. Omnia per ipsum facta sunt. Secundus fuit redẽptionis. ꝛ tunc generatio filij dei per virginẽ fuit exemplar. psal. Uerũtamen deus redimet animã meaꝫ de manu inferi cum acceperit me. Joh. i. Gratia ꝛ veritas per iesum christũ facta est. Tertius fuit cõuersionis. Luce. xiiij. Misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis vt venirẽt scꝫ per penitentiã: ꝛ tunc btũs Dñicus fuit exemplar. Unde cantat de eo. Mundũ vocans ad agni nuptias hora cene paterfamilias seruũ mittit pmittens varias vite delitias. Ad hoc cõuiuiũ tam per magnificũ elegit nunciuꝫ sanctũ dñicum. Quartus erit innouatiõis. ꝛ tunc Enoch ꝛ Helyas erunt exemplar. Malach. iij. Ecce ego mittam vobis Helyam pphetam anteꝙ veniat dies dñi magnus ꝛ horribilis; ꝛ couertet corda patrũ ad filios: ꝛ corda filioꝝ ad patres eorum: ꝛ percutiam terrã anathemate. Apocal. xi. dicit. Dabo duob9 testibus meis ꝛ pphetabunt dieb9 mille ducentis sexaginta amicti saccis. Quia vero Beatus Dñicus fuit in tertio statu mundi. scꝫ conuersionis. ideo vt mundus facilius cõuerteret. debuit in oĩbus esse similis filio dei. per ardentissimam caritatẽ. Primo in annũciatione. Sicut eñ xpus fuit annũciat9 beate virgini per angelum dicentẽ. Ecce concipies in vtero ꝛ paries filium. Luce. i. Ad ostendẽdam plis magnitudinẽ: quãtum ad effectũ humane redẽptionis. Sic btũs Dñicus matri sue per spm̃sanctũ in specie catuli accensam faculam in ore baiulãtis que totuꝫ mũdũ illustrabat. monstratus est ad oñdendũ ei9 officiuꝫ ꝙtũ ad effectũ hũane ꝯuersiõis ꝫm illud. Lu. xvi. Sed ꝛ canes veniebant ꝛ lingebant vlcera eius. i. predicatores vlcera peccatoꝝ: lingua medicinalis predicatiõis suauiter sanabant ꝛc. Secũdo in demonstratione. sicut eñ xpus monstratus est gẽtibus quas ad se vocauit per apparitioneꝫ stelle. Unde dicũt. Math. ij. Uidimus stellam eius in oriente. ꝛ venimus adorare eũ. Sic btũs Dñicus cuidã matrone dũ ipsum se sacro fonte leuaret stellã lucidissimaꝫ in fronte gestans per spm̃sanctũ demonstratus est. Unde cantat de eo. Stella micans in fronte paruuli nouũ iubar premõstrat seculi. Tertio in recõciliatione. sicut eñ xps venit in mundũ vt ipsuꝫ recõciliaret deo patri per caritatem. Ro. v. Cum inimici essemus reconciliati sumus deo per mortẽ filij eius. Sic btũs Dñicus missus est in mundum vt recõciliaret ipsum filio dei qui venerat mundum iudicare ꝛ finem peccatoribus imponere. ꝫm illud. Math. v. Ualet vltra vt mittatur. sicut patet in visione ostensa quibusdam sanctis viris. Quarto in predicatione. sicut eñ xpus venit in mundum vt predicaret mysteriuꝫ regni dei. Luce. iiij. Alijs ciuitatibus oportet me euangelizare verbum dei. quia ideo missus sum. Sic beatus Dominicus missus est a deo ad predicandum. ꝫm illud. Gal. primo. Cum auteꝫ complacuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee ꝛ vocauit per gratiam suam vt reuelaret filium suum in me vt euangelizarẽ illũ in gentib9 cõtinuo nõ acquieui carni ꝛ sanguini ꝛc. Quinto in institutione. Sicut enim christus elegit duodecim apos

stolos quibus tradidit regulam ⁊ formā vi-
uendi ſm charitatem Luce.x. Quibus man
dauit vt p̄dicarent. Mar xvi. Sic beatus do
minicus volens eligere regulam bene viuen
di premiſſis orationibus ⁊ ieiunijs. cū duo-
decim fratribus nouum ordinem qui diceře-
tur fratrum predicatorum inſtituit. quē a pa
pa Honorio confirmari inſtanter petijt. ⁊ ſic
factum eſt. Sexto in refectione. Sicut em̄
xp̄us ſemel ſatiauit. iiij. milia hoīum ex ſep-
tem panibus. Mar. vij. Et alia vice quinq̄ꝫ
milia hoīm ex quinq̄ꝫ panibus. Joh. vi. Sic
beatus Dominicus ſemel Bononie ſatiauit
xvi. fratres ex vno pane multiplicato in ma-
nibus eius celeſti benedictione. Iterū Ro-
me impetrauit a deo panes ſufficiētes ad ſa
tietatem. xl. fratrū apportatos miniſterio an
gelorū. vt pꝫ ⁊c. Septimo in ſolutione. Si
cut em̄ xp̄us miſit petrū ad mare vt denariū
in ore piſcis inuentū daret ꝑ tributo Mat.
xvij. Sic beatus Dn̄icus nō habens vn̄ ſol-
ueret pro nauigio: orauit ad dn̄m ⁊ apparuit
denari᷒ in terra miraculoſe quē ſoluit naute.
Octauo in ſuſcitatiōe. Sicut em̄ xp̄s ado-
leſcentem a mortuis ſuſcitauit. Luce. vij. Et
filiam archiſynagogi. Math. ix. Et lazarum
quadriduanū. Joh. xi. Sic beatus Dn̄icus
nepotem dn̄i ſtephani de foſſa noua cardia
lis ſuſcitauit. ⁊ architectorem laborantem in
eccleſia ſancti Sixti diu mortuū ſub maceria
cadente ſuſcitauit. Et tholoſe. xl peregrinos
in flumie ſubmerſos ſuſcitauit. Nono in re
nūciatione. Sicut em̄ xp̄s vt cognouit quia
venturi erant homīes ad ip̄m vt raperēt eū
⁊ facerent eū regem: fugit ab eis. Jo. vi. Sic
beatus dn̄icus preſentiens ſe electum ep̄m
Coceranenſem omino renuit. ⁊ ab eis fugit.
Decimo in penetratione. Sicut em̄ xp̄s vt
certificaret diſcipulos ſuos de veritate ſue re
ſurrectionis: intrauit ad eos ianuis clauſis ⁊
multis argumentis ſe reſurrexiſſe probauit.
Jo. xx. Sic beatus Dn̄icus cū ſero ad quod
dam monaſteriū declinaſſet orōne fuſa clau
ſis ianuis cū ſocio introiuit. etiā diſcedens a
cōflictu hereticoꝝ tum quodā cōuerſo ciſter-
tienſi. ſero ad quandaꝫ eccleſiam declinauit.
in quam ianuis clauſis mox intrauit cum ſo
cio prece ad deum premiſſa. ⁊ ſic patet ⁊c.
Undecimo in tranſſubſtantiatione. Sicut
enim xp̄s mutauit aquam in vinū in conſpe
ctu diſcipuloꝝ ſuoꝝ. Joh. ij. Sic beatus Do-
minicus in partibus Tholoſanis cum mul-
tis fratribus iter faciens compatiens infir-
mitati eorum ob ſtomachi neceſſitateꝫ cū vi-
no deficerent. iuſſit vas magnum impleri a-
qua: quam in vinum conuertit oratione fuſa
Duodecimo in diſciplinatione. Sicut enim
xp̄us in fonte diuinitatis omnia didicerat.
ita vt mirarētur iudei: dicentes. Quomodo
hic litteras ſcit cum non didicerit. Johā. vij.
Sic beatus dominicus requiſitus a quodaꝫ
doctore. in quib᷒ libris ſtuduerat magnalia ⁊
ſecreta myſterioꝝ dei que predicabat. Reſ
pondit. In libro charitatis qui de omnibus
docet. Decimotertio in ſuperatione. Sicut
enim xp̄us ſuperauit dyabolum tēptantem
eum vt de pinnaculo tēpli ſe deijceret. Ma-
thei. iiij. Sic beatus dominicus dum quadā
nocte deuotius oraret dyabolus de tecto ec
cleſie magnum lapidem iuxta eum ꝓiecit. vt
etiam tangeret caputiū cappe eius. ſed vir
dei immobilis perſeuerans in oratione dya
bolum ſuperauit. Nam ſubito voce horribili
eiulans cōfuſus abſceſſit ⁊c. Decimoquar-
to in miſeratione. Sicut em̄ xp̄us fuit miſe-
ricors. ita vt etiam iuuenem volentem ſe ſeq̄
docuerit vt venditis omnib᷒ precium eorum
pauperibus erogaret. Math. xix. ⁊ Lu. xviij.
Sic beatus dominicus cum palētie vbi ſtu-
debat: fames valida eſſet: libros cū omi ſua
ſupellectili vendidit. ⁊ precium eorum pau-
peribus erogauit. ſm illud Job. xxxi. Ab in-
fantia creuit mecum miſeratio. ⁊ de vtero e-
greſſa eſt mecum. Decimoquinto in mace-
ratione. Sicut em̄ xp̄us ieiunauit. xl. diebus
et. xl. noctibus. vt dicitur Math. iiij. Sic bea
tus dominicus in partib᷒ Tholoſanis vt ab
hereſi reuocaret quaſdam matronas per to-
taꝫ quadrageſimā in pane ⁊ aqua ieiunauit.
⁊ ſuper nudam tabulam poſt longam vigiliā
laſſa membra reclinabat. quas tandē conuer
tit. Decimoſexto in preſeruatione. Sicut
em̄ chriſtus iuſſit petrum ad ſe venire illeſuꝫ
ſuper aquas. Math. xiiij. Sic beatus domi-
nicus cum in partibus Tholoſanis quendā
fluuiū pedes tranſiret. libri eius in aquaꝫ ce-
ciderunt. die autē tertia piſcator quidam ha-
muꝫ ibi pijciens. libros illeſos extraxit nul-
lam maculam habentes. Decimoſeptimo
in oratione. Sicut em̄ xp̄us in montem exi-
uit ſolus orare. Math. xiiij. Sic beatus Do
minicus continue in eccleſia pernoctabat vi
gilans ⁊ orans ⁊ tres ſingulis noctib᷒ de ma
nu proprijs ſibi dabat diſciplinas cum cathe-
na ferrea. ſcꝫ vnam pro ſe. ſecundam pro pec-
catoribus qui ſunt in mundo. tertiam ꝓ aīa-

bus que cruciabantur in purgatorio. Decimooctauo in compassione. Sicut enim xp̄s maxime cōpatiebatur peccatoribus eos benigne suscipiendo. qr non egent qui sani sūt medico. sed male habētes. Math. ix. Sic beatus Dominicus super peccatis hominū mirabiliter compatiens quando appropinquabat ville vel ciuitati quam posset a longe videre totus i lachrymas soluebatur. Decimonono in curatione. Sicut enim ad tactū fimbrie vestimenti xp̄i. mulier que. xij. annis fluxum sanguinis patiebat salua facta est. Mat. ix. Sic ad osculum manus Beati Dominici missam celebrantis restrictum est lubricum carnis in quodam scholari. Vicesimo in expulsione. s. demonum. Sicut enī xp̄us ab obsessis corporib⁹ multa demonia expulit. Mathei. xij. et Luce. viij. Sic beatus dominicus cum sibi presentatus esset quidam multis obsessus demonijs. suo scapulari eum circa collum cinxit et liberauit. Vicesimoprimo ī fatigatione. s. itineris. Sicut enī xp̄us fatigat⁹ ex itinere sedebat super fontem. ad quē confluebat multitudo populorum quibus predicabat. Johan. iiij. Sic beatus dominic⁹ post laborem itineris ad aliquē fontem declinabat et multitudo populoꝝ ad eum exibat: vt audirent verbum dei. quos ad penitentiam conuertebat. Vicesimosecundo in consolatione. Sicut enī xp̄us nouā instituens ecclesiam in sacramenti sui institutione preuidit multos ex discipulis suis retro abeuntes: et alios ꝯuocans ait. Nunqd et vos vultis abire. Qui dixerunt. Domine ad quem ibimus. Verba vite eterne habes. Johan. vi. Sic beatus Dominicus in principio sui ordinis superueniente spiritu dn̄i conuocatis fratribus ad capitulum predixit eis quosdam ex suis fratribus ab ordine egressuros. Qd̄ nō multo post rei probauit euentus. alijs remanentibus in ordine. Vicesimotertio in conuersatione. Sicut enī xp̄us cōmunem vitam duxit cū peccatoribus: adeo vt pharisei dicerent. quare cū publicanis et peccatorib⁹ manducat magister vester? Mar. ij. Sic beat⁹ Dominicus saluo honestatis timore cū fratrib⁹ suis cōuersabat firma mētis equalitate. placida facie. magna benignitate. suaui eloquio mira cōitate. Vicesimoquarto in distinctione. Sicut enī xp̄s designauit. lxxij. discip̄los suos et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locū quo erat ipse venturus. Luce. x. Sic beatus Dominicus fratres suos per totum mundum binos dispersit vt verbum domini predicarent. Vicesimoq̄nto in exhortatione. Sicut enī xp̄us anteq̄ ex hoc mūdo transiret ad patrem. hortatus est discipulos suos ad charitatem: humilitatem et paupertatem. Joh. xiiij. Sic beatus Dominicus instante vite termino. conuocatis. xij. fratribus conuentus Bonon̄. testamentum condidit: dicēs. Hec sunt que vobis filijs hereditario iure possidenda relinquo. Charitatem habete. humilitatem seruate. paupertatem voluntariam possidete etc̄. Vicesimosexto in recreatione. Sicut enī xp̄us cum discipulis suis cenam fecit. in qua passionem suā eis predixit. Math. xxvi. Sic beatus Dominicus pauloante obitum suū Bononie quosdam compatriotas suos valde deo deuotos visitauit. predicēs eis dum adhuc esset san⁹. Scitote q̄ ante assumptionē dn̄e nostre sub mouebor ab hac vita mortali. Qd̄ rei probauit euentus. Nam parum ante assumptiōem domine nostre obijt. Vicesimoseptio in dilatatione. Sicut enī xp̄us in cena orauit p dilatatione xp̄iane religiōis: dicēs. Pater manifestaui nomen tuū hominibus quos dedisti mihi. nūc autē p eis rogo etc̄. Johan. xvij. et ad Petrū ait. Ego rogaui pro te petre: vt nō deficiat fides tua. et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Math. xxvij. Sic beatus dominicus i deū absorptus eleuatis manibus ait. Pater sancte tu scis quia libenter perstiti in voluntate tua et eos quos dedisti mihi custodiui: et conseruaui. quos in manibus tuis cōmendo. et consolans eos ait. Scitote me vtiliorem vobis fore mortuū q̄ viuū. quia ad patrem vado. Vicesimooctauo in reuelatione. Sicut enī instāte xp̄i morte Centurio vidit gloriam dei et ait. Vere fili⁹ dei erat homo iste. Math. xxvij. Sic instante bti dn̄i ci obitu. quidā scholaris Bononie vidit i ecclesia scti Nicolai fratrū p̄dicatorum btū dominicum sedentē in cathedra glīa et honore coronatum sicut ipse eidem reuelauit et sic certificatus est. Vicesimonono in operatione scz miraculoꝝ. Sicut enī in morte xp̄i multa corpora sanctoꝝ que dormierāt surrexerūt. Math. xxviij. Sic in morte beati dn̄ici multi mortui suscitati sunt. et multi alij a varijs languoribus sanati sunt. vt pateret eius sctitas. Tricesimo in incorruptione. Sicut enī corpus xp̄i in triduo quo fuit in sepulcro non vidit corruptionem. p̄s. Non dabis sanctū tuum videre corruptionem. Sic beati Domini

corpus diu iacens in sepulcro s. per decenniū in die translationis eius integrum inuentū est ⁊ incorruptum mira fragrantia odoriferum. Recte ergo Johānes dixit. Uidi similem filio hominis.

Secundo vita et religio

beati dominici non potest abscōdi posita supra montem Angelorū de quo dicit Ezech. xxviij. Tu signaculū similitudinis in delitijs paradisi dei fuisti. plenus sapientia. perfect⁹ decore. omnis lapis preciosus operimentū tuum. Tu cherub extentus ⁊ protegens posui te in mōte sancto dei. In medio lapidū ignitorū ambulasti perfectus in vijs tuis a die conditionis tue. Hec ille. Inter omēs angelos beata virgo tenet supremū locum. Iuxta illud. Exaltata es sancta dei genitrix sup choros angelorū ad celestia regna. ⁊ hoc per virginitatem ⁊ humilitatem. Signaculum autem huius similitudinis fuit beatus dominicus. psal. Habitans in via īmaculata hic mihi ministrabat. scilꝫ per mundiciam virginitatis. que quidem fuit similis virginitati sancte Marie quantum ad quattuor. Primo per integritatē. Sicut enim beata virgo habuit virginitatem mentis ⁊ carnis. Sic beatus Dominicus integritatem carnis habuit ⁊ puritatem mentis seruauit. vna enim sine alia non sufficit. Apocalip. pmo. Uidi similem filio hominis: vestitum podere ⁊ precinctum zona aurea ad mamillas. Quia ipse beatus dominicus fuit angelicus per integritatem carnis. quoniam in pectore fuit cinctus per mundiciam cogitationis. et zona aurea per charitatem cordis. Secundo per dedicationē. Sicut enim beata virgo primo deo vouit ⁊ dedicauit suam virginitatem. vt habetur xxvij. q. ij. § beata maria proposuit se conseruaturam votum virginitatis in corde. Sic beatus Dominicus suam virginitatem deo deuouit ⁊ vendidit. Prouerbio. vltimo. Syndonem fecit ⁊ vendidit ⁊ cingulum tradidit Chananeo. Per syndonē que multis euersionibus ad candorem deducitur virginitas designatur. que multis macerationib⁹ habetur. Ista deo venditur quando ei dedicatur Cingulum castitatis quo sinus fluxibilū cogitationū restringit chananeo traditur. q2 xp̄o velut zelatori sue spōse ipa virginitas deuouet. Tertio p diffusionē. Sicut enī beata virgo. lꝫ fuerit pulcherrima a nullo tñ potuit cōcupisci. q2 puritas ei⁹ in alios diffundebat. ⁊ oēs motus illicitos extinguebat Sic beati dñici virginitas oēm concupiscentie estum ex osculo manus sue a lubrico scholari extinxit. Fm illud Cant. v. Manus mee distillauerunt mirram. Quarto p confirmationem. Sicut enī beata virgo in annūciatione fuit confirmata in gratia vt nullum estū libidinis senserit in conceptione christi. Lu. pmo. Spūssanctus superueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Sic beatus dominicus in institutione sui ordinis cōfirmatus fuit in gratia: vt extunc nullum vnq̄ senserit stimulū veneree voluptatis: aut peccati mortalis. ps. Ego confirmaui columnas eius.

In cuius signū beata virgo hunc habitum quē portant fratres predicatores eisdē tradidit. Cum enim ipsa sanasset magistrū Reginaldum virū peritissimum per sacram vnctionem ⁊ desideraret hunc ordinē ingredi. dixit ei beata virgo. Constans esto quoniā votum tuum implebitur. In cuius signū ecce hic est habitus quem tu ⁊ fratres ordinis predicatorū portabunt. Quo assumpto dedit beato dominico q̄ reuerenter illum suscipiens: eo se ⁊ p̄fatū magistrū ⁊ fratres suos induit. O p̄ciosum habitū O venerandū ꝓdigium. O celeste ministeriū. Regina celorū. q̄ in redemptionē mūdi verbū eternum ꝓpria carne induit spūsancto sanctificante. eadem in recōciliationem seculi portitores diuini verbi. ꝓprio habitu induit spūsancto confirmante. O cum quanta deuotione ⁊ reuerentia debet hic habitus portari. nulla religio pōt gloriari q̄ suum habitu a virgine matre celit⁹ missum assūpserit. Nec vacat a mysterio hic habitus. Cappa nigra mortificationem carnis designat. quia fratres predicatores debēt esse mortui mūdo. vt de eis dicat illud Coll. iij. Mortui enī estis. sꝫ de mundo non curātes. ⁊ vita vestra abscondita est cū xp̄o ī deo. Tunica alba significat puritatē mentis. quā debent habere si deū cupiunt videre. Math. v. Beati mundo corde. quoniā ipsi deū videbunt. Scapulare significat obedientiā q̄ est iugū xp̄i. Math. xi. Tollite iugum meum super vos ⁊c. Usq̄ inuenietis requiem animabus vestris. Zona significat castitatē. Hiero. Quacūq̄ virtute polleas. Quibuscūq̄ operib⁹ niteas: si cingulo castitatis careas oīa p terrā necesse est trahas. Calciamēta significant sctōrū exemplorū imitationē Exo. xij. Calciamenta habebitis in pedibus vestris. Et Ephe. vi. Calciati pedes in preparatione

euangelij pacis. pedes eni͂ sunt anime affe-
ctiones. q̄ calciant̄ exempluꝫ sanctoꝝ. Ha-
bet aute͂ hec religio ad sui ꝓtectioneꝫ ange-
los custodes. ẜm illud. Esa. lxij. Super mu-
ros tuos hierl̄m cōstitui custodes. Nam cu͂
quidam legista Bonon̄. intrasset ordinem
predicatoꝝ. amici ꝛ paréte͂s ei⁹ cucurrerūt
ad cōuentum vt vi illum extraherent. Cū qꝫ
fratres pauidi vellent mittere ad milites pa-
tronos cōuentus; ait btūs Dn̄icus. Non in-
digemus auxilio humano: qm̄ circa conuen-
tum video plus q̄ ducentos angelos ad no-
stri custodia͂ ꝛ ꝓtectione͂ paratos. ꝛ aperto
cōuentu ꝛ portis eccl̄ie. orōnibus se dede-
runt. Territi ꝛ confusi ac nihil videntes ini-
mici illi fratrum indulgentia͂ ꝛ misericordia͂
humiliter a btō Dn̄ico impetrauerūt. In se
autem reuersi: fratre͂ illū legistaꝫ in ordinis
ꝓposito confirmauerūt: ꝛ plures eoꝝ ordi-
nem intrauerūt. Iste eni͂ ordo premōstra-
tus est in quadruplici angeloꝝ ministerio.

Primo in custodiendo. Sicut eni͂ post ex-
pulsione͂ Ade ꝛ Eue de paradiso voluptatꝭ
positus est cherubin ad custodiendam viaꝫ
ligni vite. Sic iste ordo post scelera summo-
rum pontificū ꝛ hereses subortas collocat⁹
est in paradiso militantis ecclesie: ad custo-
diaꝫ ꝛ ꝓtectione͂ legis dei. Unde abbas Jo-
achim super Jeremia͂ dice͂s sic. Est ꝛ alia fi-
cus que maledictione preuaricatiōis iaꝫ a-
ruit. latina eccl̄ia cuius folia te͂poralia de q̄-
bus cōficit perizomata ad excusandas excu-
sationes in peccatis. quib⁹ inhonestate͂ vite
sue tam Adam summi pontifices: q̄ᵽ Eua
eccl̄ia subiectoꝝ operiant ꝛ in ligno ecclesia-
stice glorie miserabiliter se abscondant. Sꝫ
q: patrimoniū iesu xp̄i qd̄ acceperūt primi
pontifices a ꝓ̄ncipibus xp̄ianis quasi boni
ꝛ mali scie͂tie lignū fuit. Boni quo ad suste͂-
tationem vite romani capituli tunc paupe-
ris ꝛ mendici: ꝛ sollicitudinem sp̄ūaliuꝫ tra-
ctandorum. Mali quo ad dispensationem
eius ꝛ libidine͂ vite ꝛ abusum. cupientes gy-
gantes fieri super terram: reipublice vtriqꝫ
famosi per tota͂ latitudinem imperij xp̄iani
non contenti lignis stipendijs alijsqꝫ q̄bus
vti licebat humiliter ꝛ honeste. Uxores sibi
electarū plebiū op̄ luxuriantiū copulando.
ad suggestionem serpentis alterius: docto-
rum carnaliū: ꝛ callidoꝝ cardinalium. Sa-
tis timeo ne aliquoꝝ consilio futuroꝝ: per-
uerse viuentiuꝫ tam simplices ꝛ infirmi: q̄ᵽ
fortes ꝛ scioli temere contra preceptuꝫ dn̄i
venientes fructū te͂poraliū rei publice: que
notant̄ in ligno instantis scie͂tie que nō edi-
ficat: sed destruit vsurpando. eijciant̄ comi-
nus de paradiso ecclesiastice dignitatis ꝛ fi-
ant ꝓfugi sup terra͂. habite͂t in terra Caym
cōmotionis ꝛ ire. vestiti pellitijs ꝯfusionis
pariter ꝛ ruboris. Collocatis interim Che-
rubin doctoꝝ veritatis ad custodienda͂ viaꝫ
ligni vite obseruatiōis vtriqꝫ regularis ꝛ sp̄ū-
alis nec dubiū paupertatis. q̄ ꝛ versatilem
gladiū sermonis mistici sic in suis actibus
habea͂t vt ꝛ zelū reprehensionis in alios fer-
uida caritate diffunda͂t. hec ille. Secundo
in subuertendo. Un̄ abbas Joachim vbi su-
pra dicit sic. Sicut sodoma͂ duo a͂geli euer-
terunt: ꝛ synagoga͂ similiter duo angeli Jo-
ha͂nes ꝛ xp̄s. sic ꝛ nūc oportet vt duo ange-
li officiū ꝓ̄dicatiōis habe͂tes in duob⁹ ordi-
nibus designati in Moyse ꝛ Helya subuer-
tant eccl̄iam clericoꝝ in sp̄ū. Et illa q̄de͂ di-
cebat̄ Pentapolis. synagoga quoqꝫ velut
piscina ꝓbatica. q̄nqꝫ porticibus cingebat̄
ꝛ eccl̄ia latina patriarchatibus q̄nqꝫ inniti-
tur. in q̄bus tanta est multitudo langue͂tiuꝫ
vt nisi turbet̄ imperiū nullus seq̄ poterit sa-
nitatem. Motio aūt aque: motio ppl̄i xp̄ia-
ni est in qua necesse est vt vnanimes in ca-
ritate saluent̄. ceteris in suis erroꝛib⁹ dereli-
ctis. hec ille. Tertio in vlciscendo. Un̄ ab-
bas Joachim. vbi sup̄ dicit sic. Isti sunt se-
pte͂ illi angeli suas phialas effunde͂tes: quo-
rū vnus in terra͂: alius in mare. terti⁹ in fon-
tes. quartus in sole͂. q̄ntus in sede͂ bestie. sex-
tus in flumen eufraten. septim⁹ in aere͂. Na͂
terra iudeos. Mare paganos. Fontes phi-
losophos. Sol religiosos. Sedes hereticos.
Flumen tyrannos. Aer eccl̄iasticos signifi-
cant. Ecce qualiter vulnerandus est tribula-
tionis angustijs ppl̄s xp̄ianus. ꝛ specialiter
ordo leuiticus tot⁹ clerus: vt fiat quasi vn⁹
ex terre paup̄ib⁹ vilissim⁹ ꝛ despect⁹: ꝛ decore
regie ac ꝓ̄latice dignitatis indign⁹. Sed ad
doctores ꝛ opatios viros pacis i primo cō-
surgendos ꝛ mittendos in messem populi
xp̄iani sermo ꝯuertit̄. vt quantū glorificaue-
rit se romana eccl̄ia ꝓ̄latura: ꝛ in delicijs fue-
rit ex doctrina. tm̄ dare sibi debea͂t tormenti
deiectionis a gl̄ia: ꝛ luctus ꝯtritionis a pena.
hec ille. Quarto in ꝯuerte͂do. hic eni͂ ordo
est ille ꝓ̄mus angelus. vt dicit̄ Apocal. viij.
Qui tuba cecinit ꝛ facta est grando diuine
dissipatiōis hominū ꝛ ignis. diuine inflam-
mationis mixta sanguine ꝓpter incorpora-

tionem dñice passionis. Quis ad sonũ huius tube τ ꝑ verba sua fracti τ dissipati sũt errores: tanq̃ per grandinẽ ꝑmitie fructuũ. Inflãmati autem sunt homies τ accensi ad caritatem dei, τ per deuotam cõuersionem incorporati sunt in merito sanguinis christi. ij. Thimo. iiij. Insta oportune importune: argue: obsecra: increpa: in omni patientia τ doctrina.

Tertio vita τ religio btĩ Dñici non põt abscondi posita supra montem patriarcharuz. Unde abbas Joachim super Jeremi. dicit sic. Ait em̃ Matheus ab Abraaz vsq3 ad Dauid generationes quatuordecim. totidem ab eo vsq3 ad transmigrationẽ babylonis. Itemq3 totidem ab ea vsq3 ad xp̃um. Significat em̃ prima statio eũdem primuz statum a generationibus seculorum inchoatum. vtiq3 ab Abraam in persona dei patris τ ordine laycorum. Secũda ẽm statum inceptuz a xp̃o in persona filij τ ordine clericoꝝ. Tertia tertium statũ a dieb⁹ nostris exorsum in persona spũssancti τ ordine spũalium cõteplantiũ dñm. τ vsq3 in finem seculi ꝓrogandum. Quãuis primus in Johãne baptista finem habuerit τ secũdus habiturus est exitum in Helya. quẽ oportet precurrere in finem secũdi status eiusdẽ. Alter in spũ Jeremie: vt qđ ille de excidio synagoge predixerat: iste in apertione libri quẽ habebit apertũ. de occidentali τ latina eccl'ia: q̃ τ romanũ imperiũ ꝑmõstret expletũ. Sane q̃ vsq3 ad Sedechiam ex parte transmigratio est migrata: nõ frustra prescribit. q2 τ in nouo simile q̃d in ecclesia nõ sine gemitu prestolat. Nã ab ãno M. cc. τ vltra. mihi suspecta sunt tẽpora τ momẽta in q̃ nouo ordine samuelis exorto preconibus ophni τ phinees sacerdotes τ pontifices dñi. quasi a rege babylonis a romano reipublice ꝑncipe captiuent. capiat archa eccl'ia. τ in Hely summus põtifex corruat. τ quasi alter mardocheus sub Aman in discrimine maneat agitata. Tales em̃ necesse est eccl'ie ruinam predicare τ plangere quibus τ volũtaria paupertas arrideat: τ spiritualis doctrine ac vite pietas in future tribulationis aculeis nõ absistat. Uerũ in terram beniamin doloris tantiq3 discriminis reuelent in religionẽ τ vitam extremi ordinis in ꝑximo reuelandi τ nascẽdi. racheli. i. eccl'ie generali. nulla est ambiguitas intellectus, hec ille. Sciendũ q̃ religio btĩ Dñici fundata est in culmine perfectionis τ ꝟtutis sanctoꝝ patriarcharũ. vt p3 discurrenti sacram scripturã. Primo in reformatiõe. vñ abbas Joachim vbi sup̃ dic̃ sic. Alicubi dictum est q̃ in septez tẽporibus terminãdus erat secundus status. sex ex eis datis ad laborem. septimo ad q̃etem. ẽm q̃ angelorũ septẽnarius exigit. τ in septem diebus fecit opera suã deus. licet tertius status generalẽ obtineat vsq3 in finem seculi sabbatismum. Uñ q2 vult deus a laboribus seculi eccl'iaz suam quiescere ne iusti pereãt cũ fornicatoribus in diluuio gentiũ futurarũ premonet patenter precones euãgelicos predicare in toto orbe terrarũ. vt saltem onera sua mistica oñia abijciat vel deponat vt in sabbato penitentie requiescat. Qđ q2 futuruz est vt quasi de babylone ad mõtana hierl'm multi cõscendãt de seruitute seculi in spũs libertatem. τ de cunctis finib⁹ τ eccl'ijs xp̃ianis in occidente aquiloneq3 diffusis ad spũalez vitam in viris euãgelicis reformandã. Ferentibus holocaustũ quo ad votum. τ victimã quo ad martyriũ. sacrificiuz quo ad peccati gemitũ. thus quo ad officij debitũ. oblationẽ quo ad cõpassionis affectũ. Ecce de aliquoꝝ cõuersione in ꝓximo facienda. h̃ ille.

Secũdo in ꝓpitiatione. Uñ abbas Joachim. vbi supra dicit sic. Necesse est vt viuãt hoies ẽm spm̃ τ detrahat̃ ad nihilũ supbia oĩs carnis q2 vero oñis homo carnaliter viuens: corrũpit per maliciam oẽm terrã. Necesse est vt superueniat imperij cathaclism⁹ vt intelligatur qđ dicit̃. Qđ supra q̃ credit̃ oñia deuastabit. Inde ego disperdam eos cum terra. In signum autem talis diluuij ne similis vtiq3 tribulatio fiat vlterius τ deletio oñis carnis. ponet̃ archus in nubibus celi qui inter dñm τ hoiem federetur. Archus predicatio dãda est celi nubib⁹ euãgelizantib⁹ regnũ dei in spũali eccl'ia suscitãdis. vt sit ꝓpiciatio in suadẽda pniã vniuersis. hec ille. Tertio in pacificatione. vñ abbas Joachim vbi supra dicit sic. Hij sunt columba quaz spũs dñi alter Noe q̃ requiescit̃ ꝓpter tribulationũ impetus quib⁹ mũdus fornicatur absumitur emisit. τ emittet ex archa: vt cessantibus aquis diluuij: gentium futurarum. que ad subleuandã archaz contemplantis ecclesie in sublime conuenient. τ fornicatores clericos gygantesq3 famosos prelatos τ alios de terra secularium

facientium irritam fidem suaz feruida seue ritare subuertent ramos virentis oliue. scilicet iusticie opera cum doctrine folijs laudis ꝛ pacis sedula reportet ad archam. hec ille. Quarto in iustificatiõe. Unde abbas Joachim. vbi supra dicit sic. Puto ego ꝙ sicut olim elegit deus patres seniores. secundo apostolos. ita ꝛ nunc tertio pueros eligat ad litteram ꝓpter eos quibus veterani luerunt ad predicandum regni euangeliuz ꝛ excutiendum. Loth in ipsis pueris fidelibus per Abraam summũ pontificem populum christianuz influentijs scilicet caduci seculi tabescentem conuersantẽq cum filijs sceleratis. ꝛ facientem iudicium de regibus Sodomoruz. scilicet prelatis adulterãtibus verbum dei. Sed ꝛ pueri hebreoꝝ in huiusmodi pueris designati vestes ꝛ spolia seculi in cultum diuinũ abijciunt. ramos arborum iustoꝝ doctrinas ꝛ vites imo propagines de secularibus auferunt. ferentes flores mundicie: ꝛ palmas victorie quo mundum calcant. diabolum superant. carnem ferant iniusticie operibus extollendo gratias agunt ꝛ laudes dño Abrahe patri excelso qui a filio subtegminis vsq ad corrigiaz caligę. de hijs que ad iusticiam pertinent veritatem impugnantibus nõ dimittant. Ex horum siquidem ore predicatio laudis perficitur. duz non aliud in ore nunciant: ꝙ in conuersatione demõstrant. hec ille. Quinto in dispensatiõe. Unde abbas Joachim vbi sup̃ dicit sic. Uerũ quo ad h' Joseph p̃mogenitus Rachelis exaltat' est in egypto scripturarum somnia differendo. quem puto alium ordinez suscitandum in mundo dispensatorez vtriq verbi dei. hec ille. Sexto in predicatione. Unde abbas Joachim vbi supra dicit sic. Tribus beniamin qui raptus est in mentis excessum. ordinem contemplantium innuit. vt veluti speculatores eximij ceteris fidelibus caueant ne a superueniente aquilonari malicia per teporem fidei a caritatis incendio refrigescant. Tales confortari debent in medio eccl'ie. ꝛ crescere nõ tam multitudine ꝙ virtute: vt sint reuera filij gemini. Beniamite quo ad filij dei ꝛ ꝓximi caritatem. Hierusalem eccl'ia est collectio. scz laycorum quos confortare tenentur ꝛ roborare in fide. Techua est cetus clericoꝝ secularium inter quos clangendo buccina exponunt misteria scripturarum. Uericatum ordo est regularium. super quos vexillum crucis assumpte debent ad perfectionis studiuz explicare. Unde reuera coniicitur ꝙ ordo euangelicus suscitandus et nouo in Beniamin filius designatus exhortationis habebit officium qua ꝛ per fidem laicos reuocet. ꝛ per doctrinã clericos excitet. ꝛ per religionem remotos a seculo per merita vite spũalis informet. hec ille. Septimo in miseratione. Nam patriarche sancti floruerunt hospitalitate ꝛ misericordia. quã maxime btũs Dñicus obseruauit. Cũ enim quidam ꝓpter nimiã egestatem hereticoꝝ perfidie adhesisset. btũs pater seipsum venũdare disposuit: vt ex precio hereticis venundatũ liberaret. Superna vero clemẽtia eius suffragio ꝛ lachrymis aliter prouidit. O mira pietas ꝛ misericordia. vt ps.

Quarto vita ꝛ religio beati Dominici non potest abscondi posita supra montẽ ꝓphetarum. Unde abbas Joachim super Jeremiam, dicit sic. Licet enim nouus ordo predicantium eccl'ie oriatur. tamen ordo ille initiatus est in ꝓphetis: apostolis. ꝛ doctoribus. tertij tẽporis ecclastici cursus ꝛ cognitus ꝛ electus ꝛ acceptatus a deo. In vtero ergo ecclesie formatus inde est ordo doctoꝝ quẽ prenouit deus a diebus pristinis in seculoꝝ finibus reuelãdus Sanctificãdusq in vulua spũalis ecclesie ꝛ ꝑfectione doctrine Et bene primo formatur secũdo sanctificatur. q: primo in fide instruitur secũdo in religiosa conuersatione dicatur. Tales in ꝓximo pariet ecclesia generalis iaz senescens. Rectus ergo ordo formationis eoꝝ sanctificatõis ꝛ emissionis ex vtero scribitur. q: fideles. q: spũales. q: obedientes. fideles in doctrina. spũales in vita. obediẽtes etiam in pressura. hec ille. Sciendum ꝙ ordo predicatorum premõstratus est in ꝓphetis. Primo in Moyse. vnde abbas Joachim. vbi supra dicit sic. Sicut p Moysen ꝛ Josue cananeos dñs israelitis subiecerat xpianis: per Paulum ꝛ Johãnẽ euãgelistã strauit ydolatras. Sic ꝛ nũc p duos futuros ordines signatos in illis gẽtes incredulas subigat ꝛ conuertat. Nam si fuerit numerus filioꝝ israel iudeoꝝ pariter in xpianoꝝ deũ videntiũ: imo scientiũ. reliquie in cecitate relicte populi vtriusq iterũ salue fiant ad dñm. s. cõuertende. hec ille. Secundo in Josue. Uñ abbas Joachim vbi supra dicit sic. Ad ruinam Jericho mũdi superbie

que imperiũ denotat desolandũ reges mul
ti contra israelitas xpianos ↄuenient. Sed
expugnabunt a Josue qui in sublimi clipeũ
eleuauit expectando auxiliũ nõ ab homine
sed a deo. Uiris ergo euãgelicis canentibꝰ
ante archam spũalem vitã. nouale nouabit
cordiũ penitentiũ: vt faciem terre cõscientie
remoueãt. ⁊ de verbi dei semine spinas erro
ris extirpent. hec ille. Tertio in Dauid. vñ
primo Paralipo. xx. dicit sic. Factum est eo
tempore quo solent reges ad bella ꝓcedere
cõgregauit Joab exercitũ ⁊ robur militie.
Et vastauit terram filioꝝ Amon. perrexit
qꝫ ⁊ obsedit Rabath. Porro Dauid mane
bat in Hierl'm quando Joab percussit Ra
bath ⁊ destruxit eam. Tulit autem Dauid
coronam melcon de capite eius. glo. dicit sic
Joab bellũ inchoauit Dauid perfecit. Xp̄s
enim bellum agit cũ predicatoꝝ ordo cõtra
mundi potentes scutũ fidei opponit. sed fi
nis certaminis ⁊ triumphi ad xp̄m refertur
qui operat in nobis velle ⁊ perficere. qui co
ronã quã dyabolo abstulit sibi aptauit. s. fi
deles q̄ quasi corona eũ ambiũt. vñ ps. Bñ
dices corone anni benignitatis tue ⁊c̄ h̄ ibi
Quarto in Salomone. vñ. iij. Reg. iiij. di
cit sic. Regis p̄fecti necessaria mense regis
Salomonis cũ ingẽti cura p̄bebant in tpe
suo. glo. dicit sic. Ne q̄d desit in domo regꝭ or
do p̄dicatoꝝ discurrendo. loquẽdo laborat.
vt in mensa dñi abundet: ⁊ inde nutriãtur
fideles. h̄ ibi. Quinto in Mardocheo. vñ
Hester. ij. d̄r. Duo eunuchi regꝭ q̄ ianitores
erant ⁊ in palacij p̄mo limine residebãt vo-
luerũt regem interficere: qd̓ Mardocheum
nõ latuit. glo. dicit sic. Duo heretici ⁊ scisma
tici sunt q̄ fraudis ⁊ malicie venenũ gestan
tes cõtra veritatẽ cõsiliant. vt eam credenti
bus auferãt. ⁊ xp̄m. i. fidẽ xp̄i in ip̄is fideli-
bus interficiãt: sed eoꝝ iniquitatẽ ordo pre-
dicatoꝝ manifestat. vt innocentes saluẽtur
⁊ illi iusta vltione puniant. hec ibi. Sexto
in Helya. Unde abbas Joachim super Je
remiã dicit sic. Potens est deꝰ q̄ clausit celũ
eccl'ie. ⁊ clausurus est iterũ tẽporibus anti
xp̄i. aperire corda simplicia: ⁊ dare predica-
tionis pluuiã super terram vt sublatis ⁊ are
factis studijs in superbis: viris humilibꝰ da
ta est gratia. Ceteri velut oues in locis pa-
lustribus ⁊ pascuis vberrimis collocentur.
hec ille. Et Eccl'. xlviij. dicitur. Surrexit He-
lyas quasi ignis ⁊ verbum illius quasi facu
la ardebat. Talis fuit beatus Dominicus
in se ardens per feruorem spiritus: vt alios
accenderet ⁊ illuminaret verbo sacre doctri
ne. Ideo ei d̄r illud. Esa. xlij. Dedi te in lucẽ
gentium vt sis salus mea vsqꝫ ad extremũ
terre. per feruentẽ predicationem in eccl'ia
diffundendam. Unde abbas Joachim su-
per Jeremiam dicit sic. Multe vidue erant
in israel. ecclesie pastorales in populo xp̄ia-
no. ⁊ ad nullas earum missus est spiritua-
lis Helyas malicie perscrutator nisi in futu
ris viris euangelicis zelantibus legem dei
ad mulierem viduam sarreptanã. Roma-
nam ecclesiam in ytalia constitutam: imo
sub toto impio latino diffusam. h̄ ille. Se-
ptimo in Helyseo. Unde abbas Joachim
vbi supra dicit sic. Certe vita contemplati-
ua olim in veteri testamento viguit super
Helya: ⁊ Helyseo. ⁊ filijs ꝓpheterarum in fi
lijs israel. Sed quia torrens carith deficit
in eis gratia spũalis ꝓpter errores nepha-
rie Jezabelis vita ipsa migrauit ad grecos
sub Paulo primo heremita. Anthonio ⁊
alijs heremitis. inter eos quoqꝫ reperti sũt
heresiarche ⁊ falsi religiosi vtriusqꝫ sexus.
qui quia fornicati sunt a deo suo vita ipsa
cessauit ab eis ⁊ propagata est in benedicto
immo in nutrice seu sorore potius benedi-
cti: quemadmodum in veteri in muliere vi-
dua sarreptana Romanam ecclesiam desi
gnãte. Sed quis ibi fractum est capisteriũ
super mensam ⁊ regula monastica est diui
sa non potuerunt niti ieiunijs: sed delitijs
epulisqꝫ vacare. Unde ⁊ compulsa est spi-
ritualis religio ipsa ad albos Cystercienses
cõfugere in quibus ex parte manet intacta
quousqꝫ veniat qd̓ perfectũ est post sextũ
tempus ecclesie. in quo velut in sabbato ces
set labor ⁊ seruitus. ⁊ detur cõtemplantibꝰ
dñm sabbatismus. creabit dñs nouũ super
terram. scꝫ ecclesiam femina circundabit vi
rum. spũalis religio perfectos in nouitate
spiritus ambulantes. Uirgo illa mater chri
stum peperit contra iura nature. Nunc ve-
ro Romana ecclesia nouum ordinem viro
rum spiritualium complectetur. ⁊ pariet in
vtero fidei. in gremio caritatis. hec ille.
Octauo in Esaia. vñ abbas Joachim vbi
supra dicit sic. Futurum est enĩ vt canes mu
ti clerici lupis latrare nõ potuerũt vesperti-
nis. Missurus est dñs alios precones q̄ ⁊
sciaꝫ exuberẽ habeãt ⁊ pastores babilõicos
in mercẽnarios luposqꝫ ↄuerso svalido cla-
more ꝯfundãt. Hinc Esaias. Egeni ⁊ paupe

res querunt aquas τ non sunt, lingua eorũ
siti aruit. Proinde dabo in supinis montiũ
flumina. τ in medio campoꝝ fontes. Facte
nus a pauperibus clericis τ simplicibus sub
tracta est sciẽtia dñi secularibꝰ in magistris.
qui τ si visi sunt scire ꝓ tẽpore aliquid de do-
ctrina ecclesie. tamẽ totũ ad auariciã ptrahe
bant. Unde tulerunt aurum meũ τ fecerunt
inde Baal. Aurum est scriptura diuina quã
ex decretoꝝ τ alioꝝ compositiõibus auferũt
τ in decretales τ auaras sententias doctri-
nasq; transfundunt Sicq; necesse est vt lin-
gua simplicium siti auaricie areat. quam libe
ra τ pflua doctrina euangelica non irrigat.
Hec est illa sitis τ siccitas arefacta cupidi-
tas. de qua τ si Samaritana ydropica bibe-
rit. superueniente aliam nõ extinguit. Ergo nõ
soluz supinis collibus τ decliuis in altis are
facta verticibus flumina concedentur. si etiã
campis in medijs fontes erumpent. de quo-
rum affluentia ortus sponse reddetur irriguꝰ
τ abundanter bibet populus vniuersus.
Montes vtiq; sunt Prelati ecclesiasticiq;
magistri. in seculo sua gymnasia erigentes.
Supini colles viri religiosi sunt. quibus in
spirituali vita doctores pflui promittuntur.
Sed τ campi mundi fideles sunt in quorũ
medio p̃dicatores suscitabunt e ꝓmo. qui
siccitatem in mundi sermonibꝰ auferant. Et
diuinis eloquijs multiplicatis studijs infe
rant vbertatem. Ad quã Esaias inuitat di-
cens. Omnes sitientes venite ad aquas. τ q̃
non habẽt argentũ tam simplices q̃ edocti:
indifferenter cõfluent ad gratiam vbertatis
videntes terrã ecclesiã in toto orbe diffusam
repletam scientia dñi tanq̃ aque maris ope
rientes. Hec ille. Nono in Jeremia. Unde
Jeremie. xxxiij dicit sic. Audiuit ademelech
Ethiops vir eunuchus qui erat in domo re-
gis. quia misissent Jeremiã in lacũ. locutꝰ est
ad regem dicens. Domine mi rex male fece-
runt viri isti oĩa quecũq; perpetrauerunt cõ-
tra Jeremiam mittẽtes eũ in lacum. Glosa
dicit sic. Iste ethiops eunuchus qui timore τ
amore dei cõpunctus ꝓpham eripuit. signifi
cat predicatores de gẽtibus q̃ seipsos castra
strauerũt ꝓpter regnuz celoꝝ. Qui vere cha
ritatis instinctu iniq̃ue oppressos student v̾-
bo τ exemplo de fouea perditionis eruere.
Quod τ nomẽ eius testat̃. Ademelech enĩ
seruus regis interpretat̃. illius. scilicet de quo
dicitur Rex magnus super omnes deos. cui
ordo predicatorum seruit. Per verbum euã

gelij gentes associando fidei. hec ibi. Et. xviij
ca. dicitur sic. Surge τ descende in domuz fi-
guli. τ ibi annũciabis verba. Super quo ab-
bas Joachim dicit sic. Domus figuli ecclesia
est. ad quam futuri viri euangelici venire iu-
bentur. Surge inquit a quiete spiritus τ de-
scende ad laborem doctrine verba dñi narra
turus. vel certe tales in ꝓpheta isto surgunt
a seculo fugiendo: descendunt peccatoribus
cõpatiendo. In domuz figuli visitãdo. vt an
nuncient verbum domini predicãdo. Hec il-
le. Decimo in Ezechiele. Unde Ezech. ij. di
citur sic. Et ecce manus missa est ad me in q̃
erat inuolutus liber. τ expandit illum coram
me. Super quo Grego. i. parte. super Ezech.
dicit sic Sicut per prophetam predicatorũ
ordo sic per librum quẽ accipit scripture sacre
pagine designantur. Liber autem inuolutus
est. quia sacre scripture eloquiuz est obscurũ.
q̃ ꝓfunditate sententiarũ inuoluitur vt nõ
facile sensu omnium penetretur. Sed coram
propheta liber expanditur. quia coraz predi
catoribus sacri eloquij obscuritas aperitur.
Hec ille. Undecimo ĩ Amos. Unñ Amos
ix. ca. dicit̃. Comprehendet arator messorem
τ calcator vue mittentem semen. Glosa dicit
sic. Per hos omnes significatur ordo predi
catorum. Duodecimo in zachario. Unñ za-
cha. vi. dicitur. In quadriga quarta erant eq̃
varijs τ fortes. Isti equi sunt predicatores
xp̃m per mundum portantes. τ dicuntur va
rij nõ tm̃ ꝓpter habitum: sed etiam propter
varietatem virtutũ. τ dicuntur fortes. q̃r for-
titer sciunt pugnare τ se defendere Et sunt ĩ
quadriga quarta. quia in prima sũt equi ruf-
fi. i. ordo martyrũ: ĩ secũda equi nigri. i. ordo
confessorum. qui se per macerationem deni-
grauerunt. In tertia equi albi. i. ordo virginũ
In quarta equi varij. i. ordo doctorum. τ p̃-
dicatorum. Unde abbas Joachim super Je
remiam dicit sic. Ipsi sunt equi varij τ fortes
ad discurrendã terrã. designati vtiq; in moy
se et helya. quorum vnus pharaonem τ eiꝰ
exercitum deiecit in mari rubro. alter domuz
achab cum Jezabele τ sacerdotibus baal ze
lo diuino peremit. Hec ille. Decimotertio ĩ
Symeone sacerdote magno. Unde Eccle. l.
ca. dicitur sic. In accipiendo ipsum stolaz glo
rie τ vestire eum consummatione virtutis.
Glosa dicit sic. Ordo predicatorum accipiẽ-
do stolam glorie τ vestiendo se consumma-
tione virtutũ: indicium dignitatis sue τ orna
tum fidei. τ vestimentum bone operationis

demõstrat. hec ille. Decimoquarto in Neemia qui vt dicitur. Eccľ. xlix. Erexit muros euersos. Sic beatus Dñicus erexit ecclesiã dei pene collapsam ⁊ ab hereticis dissipatã. Decimoquinto in Johanne baptista qui fuit preco primi aduentus xpi. Et btũs dñicus fuit preco secundi aduentus eius. s. ad iudicium. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. Qd̃ dicitur. cursor leuis explicans vias suas. potest hoc referri ad duos illos ꝓphetas futuros in mundum. qui discursu sollicitudinis vias seculi euangelizando verbum domini sine sarcina temporalium explicabunt. hec ille. Beatus enim Dñicus recte fuit ꝓpheta tanq̃ futurorum prescius. Nam cum in partibus tholosanis quosdã hereticos ꝯuicisset. ⁊ illi essent incẽdio adiudicati: spũ ꝓphetico ꝓuidit vnũ illorũ Raymũdum noĩe futurũ seruũ xpi. Unũ ꝓhibuit eũ cremari: dicens. Adhuc iste magnꝰ erit huꝰ xpi. ⁊ frať p̃dicator. Mira res post viginti annos detentus heresi. deo inspirante cõuersus est. ⁊ factus frater predicator optimo fine quieuit. Similiter dũ eẽt in ciuitate Segobia ⁊ vellet ꝓponere verba dei. nobiles diu occupati circa litteras regales quas tunc acceperant: quasi extediati nolebant interesse predicationi. quibꝰ tamen beatus Dñicus ait. Nunc vsq3 fratres mei terreni ⁊ mortalis regis audistis edicta iaz ergo celestis ⁊ immortalis audite mãdata. Indignatus autem nobilis quidam ait Nunquid verbosus iste detinebit nos tota die? ⁊ abiens domũ suã murmurando ascẽdit equuz. Cui btũs Dñicus ait. Ecce nunc dñe receditis: sed ante finez anni equus vester ꝓprio carebit sessore. ⁊ ad turris vestre eleboratum presidium preoccupante interfectore nõ poteritis peruenire. Nonduz anno peracto. idem nobilis cum ꝓprio filio ac ꝯsobrino fuit a suis emulis atrociť perẽptꝰ dum ad turrem quã sibi edificauerat vt posset euadere festinaret ⁊c̃.

Quinto vita ⁊ religio be

ati Dñici non potest abscondi posita supra montem aploꝝ. Unde abbas Joachim super Jeremiã dicit sic. Nunc quoq3 tertio loco suscitandi sunt viri alij euangelici apostoloꝝ officium imitantes qui abeant predicando. fodiant cõscientias discutiendo. tollant lumbare de secularibus ⁊ carnalibus actibus. xpianos quoslibet reuocando. hec ille. Sciendum q̃ apostoli habuerunt quattuor prerogatiuas: quibus dotatus fuit beatus dñicus. Prima fuit electionis. Joħ. xiiij. Nõ vos me elegistis: sed ego elegi vos Sic btũs Dñicus a christo electus est. Unũ abbas Joachim super Jeremĩ. dicit sic. Primo tẽpore semen Abrahe electũ est ex omnibus gentibus. Secũdo semen christi. i. apostoli ex iudeis. Tertio eligendi sunt alij ex omni iudea ⁊ gente. i. in omni ecclesia de gentibus congregata. sicut em̃ illi fuerunt primitie israelitarũ in primo statu. apostoli in secundo credentium. ita tunc in exordio tertij status non nulle primitie christianorum sanctificande sunt domino: ⁊ spargende in mundo. Si enim ad initia tertij oculos vertimus ꝑfecto multi surgendi sunt euangelij emulatores qui ⁊ honeste viuent. ⁊ audacter viciosa corda corripient. Ipsi dabũtur in ciuitatem quo ad religionis vnitatẽ: munitam apostolicis viribus. in colũnam recte vite ⁊ sane doctrine, ferream quo ad rigorem ⁊ in murum quo ad penitentiam. ereũ quo ad predicationis officiũ super oẽm terram populi xpiani. hec ille. Secunda fuit confirmationis. psaľ. Ego cõfirmaui columnas eius. Et Luce. xxiiij. Ego ꝓmissum patris mei mittam in vos. vos autem sedete in ciuitate quo adusq3 induamini virtute ex alto. Sic btũs dñicus fuit cõfirmatus. Unũ abbas Joachim sup Jeremĩ. dicit sic. Dudũ sub quarti apertiõe signaculi multa fuit leticia rectoribus heremitarũ ⁊ virginũ: duz de mũdanis gaudijs tanq̃ transitorijs in monachoꝝ collegijs nullã cõsolationẽ amitterẽt. Sed in scripturarũ pascuis oblectamie non carerent: donec spũs ex alto veniẽs corda simplicia sanctaq3 instrueret. ⁊ vsq3 ad interiora heremi velaminisq3 minaret. Qd̃ sub septimi apertione signaculi: ⁊ die septimo quo Moyses educiť de medio nebule que montẽ texerat sex diebus cõplendũ nõ ambigo. q2 necesse est vt qd̃ linguis igneis apostolis est oñsum. pleniore mysterio in futuris viris euãgelicis reuelandis in mundo tẽpore isto sexto cõpleať. hec ille. Semel orãti btõ dñico Rome in ecclia sancti Petri. apparuerũt apľi Petrus ⁊ Paulus. Petrus dãs ei baculũ ⁊ Paulus librũ: dicẽtes Uade ⁊ predica ꝟbũ dei: q2 ad hoc ministeriũ a deo missus es. ⁊ statim spũssanctus in similitudinem lingue ignite apparuit super caput beati Dñici. Unde in gratia ⁊ sapiẽ

tia confirmatus est. Tertia fuit predicatio
nis. Mar. xvi. Predicate euangelium om̄i
creature. Ad hoc autem officiuȝ institutus
est ordo fratrum predicatorum. Unde ab-
bas Joachim super Jeremiā dicit sic. Gēs
consurgens de finibus terre sagittam ꝛ ar-
cum arripiēs spūaliter significat viros euā
gelicos de mundo surgendos: ꝛ de cunctis
ecclesie finibus cōgregandos. Contra fili-
os seculares qui arrepto scuto fidei sagittaȝ
verbi dn̄i in hostes crucis impellant rigorē
penitentie non obseruantes. Sed quia vox
predicationis eoruȝ audienda est vndequa
q̄ȝ merito quasi mare sonabit non tam ad
plenitudinem sciennie q̄ ad amaritudinem
vite. Un̄ dicit̄. Magna est velut mare cōtri
tio tua. Uerū noīe maris doctrina euange-
lica denotat̄. sicut scriptura veteris testamē
ti in terra q; ꝛ si eos oportebit veteris ha-
bere scientiam non tamen vitaȝ veterē pre
dicabūt vt hoīes peccatores non viuant a
modo ꝫm carnē: sed ꝫm spm̄. h' ille. Et bt̄a
Dn̄icus appuit in visiōe pape innocētio tan
q̄ substētator eccl'ie romane. dū instaret p
ꝯfirmatōe ordinis sui q̄ diceret̄ ordo fratrū
p̄dicatoꝝ. Nā dicit' papa vidit in sōnijs q̄
eccl'ia lateranēsis granē minabat̄ ruinaȝ: ꝛ
tremēs vidit ex aduerso q̄ btūs Dn̄ic' ne ip
sa caderet humeris suppositis sustentabat.
Euigilans autē intel'exit. q̄ beatus Dn̄icus
tanq̄ vnus apostoloꝝ ecclesiam dei susten-
taret. Quarta fuit locutiōis. Act. ij. Loque
bantur varijs linguis apostoli magnalia dei.
Et beatus Dominicus donū linguarū acce
pit a spū sancto. nā de Tholosa vadēs parisi'
quosdam peregrinos obuios habuit in via:
diuersoꝝ ideomatum quibus euangelizauit
Jesum ꝫm eorum ideomata. loquens eis. et
intelligens eos.

Sexto vita et religio bea

ti dominici nō potest abscōdi posita sup̄ mō-
tem Martyrum. Unde abbas Joachim su
per Jeremiam dicit sic. Futurū est vt quēad
modum Judei contra xp̄m ꝛ discipulos fre-
muerūt ita ꝛ nūc in spm̄ dn̄i ꝛ eius alumnos
seuiant falsi xp̄iani: tam laici q̄ clerici eorū q̄ȝ
salutis sermonibus nō intendant. Hec ille.

Sciendum q̄ beatus Dominicus quattu-
or modis passus est martyrium. Primo ex
voto. Nam assidue deum orabat: vt sibi hāc
gratiam infundere dignaretur q̄ se totū ali-
quando saluti posset impendere ꝓximorum.

Secundo ex itinere. Nam cū semel indicta
esset generalis disputatio cōtra hereticos. et
episcopus ciuitatis vellet cū pomposa socie-
tate ꝑcedere. beatus dn̄icus ait. Non in con
fidentia hoīm. sed in auxilio dei congredien-
dum est. Armemus nos deuotis orationib'
humilitatis exemplis: ꝛ discalciatis pedibus
Contra Goliath ꝑcedam'. Annuētes itaq̄ȝ
viro dei. Dum diuina ꝓuidentia p quoddaȝ
nemus ducerentur a quodam heretico p spi
nas ꝛ vepres diu ambulando. sanguine cru
entabantur pedes eoꝝ. Ita q̄ȝ vir dei patien
tissime ferēs ꝛ in laudes ꝓrumpēs. hortaba
tur omēs ad patientiā ꝓmittens q̄ victoriā
reportarent ex hostibus. Mirū ꝓdigiū. here
ticus iste ad fidem xp̄i verā cōuertitur. ꝛ ce-
teri abiurata heresi ad gremiū ecclesie fideles
redeunt. Unde abbas Joachim super Jere
miam dicit sic. Cum em̄ ecclesia generalis de
ficiet quo ad laborem ꝛ mundi superbia cor-
ruet quo ad errorē. quia finis vniuerse carnis
iam venit. ad dn̄m viri euangelici populum
exhortaturi discurrēt. Nam riui erūt quo ad
scientiam. currentiū quo ad obedientiam. aq̄
rum quo ad abundantiaȝ. Tales aque euelli
nequeunt p alicuius maliciam. hec ille. Ter
tio ex congressu. Cū em̄ in p̄dicatione multa
contra hereticos adduxisset. ꝛ in libellū quen
dam redegisset. vni heresiarche libellum ob-
tulit. vt ad rōnes fidei responderet. Qui libel
lum oblatum in ignem ꝓijciens. tertio exiliē
tem ab igne illesum coram alijs hereticis eui
denter cognouit. Statuta die beatus domi-
nicus in ignē cū libello ingrediens. illis vidē
tibus intactus exiuit. Unde abbas Joachim
super Jeremiam dicit sic. Exibūt de septimo
angelo tuba canente p̄dicatores eximij. quo
rum para sub sexto cōprimetur a bestia infi-
deli vt repleatur terra scientia dn̄i ad deum
cognoscenduȝ. Quarto ex aggressu. Transi
ens em̄ aliquando p locum vbi parate sibi e-
rant insidie gaudenter laudans deum. Com
prehensus est ab hereticis. Qui dixerunt ei.
Nunq̄d tu mortis horrore concuteris. Quid
acturus eras si comprehēdissemus te? At il-
le. Rogassem vos ne repētinis me subito pi
meretis vulneribus: sed paulatim ꝛ successi-
ue membra singula mutilantes. deinde ostē-
sis coram meis oculis detruncatis membro
rum pticulis. ipsos oculos eruentes ad vlti-
muȝ semiuiuū laceratumq̄ȝ corpus sic p̄mit-
teretis in suo sanguine volutari. vel prorsus
ad libitum necaretis. Unde abbas Joachim

super Jeremiā dicit sic. Moab ꝛ Amō duo filij loth qui nati sunt de incestu duos ordies extremos in ꝑimo reuelandos insinuāt. q̊s tanto durius afflictio seculi deprimet. quāto instantius cōtra ipm̄ corū vexatio sub ecclesie fluctuatione cōsurget. Hec ille. Sicut em̄ Abraham liberatus est de Hur Caldeoꝵ predicans vnū deū ɔtra eos. Sic beatus dominicus euasit illesus ab incendio hereticoꝵ cōscribens veritatē fidei aduersus eos. Et sicut Isaac portat ligna sue imolationis. sic beatus dominic⁹ offert votum sue intentionis Et sicut Jacob sentit molestias Esau in sua persecutiōe. Sic beat⁹ dn̄icus sentit insidias hereticoꝵ in fidei defensiōe. Et sicut Joseph erat in agro vt fratres suos inueniat. Sic beatus dominicus iter vepres ꝛ spinas pedes sauciat. vt hereticos ad fidem cōuertat. Et sicut Moyses ab exploratoribus calūnias patitur. Sic beatus Dn̄icus ab ecclesie pastoribus repulsa data affligit. Unde abbas Joachim sup̱ Jeremiā dicit sic Potest fieri vt ꝑ liguriam predicatione diffusa viri euangelici cōsequenter reuertantur in Galliam. vel certe ad omēs indifferenter tam clericos q̄ laicos ɔuertendos Sed pastores ecclesie futuros viros affligent ne predicare audeant verbum dei. Hec ille. De beato autez dominico cantat ecclia. Sitiebat seruus xp̄i martyriū sicut sitit ceruus ad aque fluuiū.

Septimo vita ꝛ religio

beati Dn̄ici nō pōt abscondi posita sup̄ mōtem cōfessoꝵ. qui intellectū suū diuine sapiē dedicauerūt. vt eā ad salutē aīarum effunderent. Unde abbas Joachim sup̱ Jerem̄. dicit sic. Uiri illi euangelici circuibūt predicādo ꝛ considerādo opera singuloꝵ scrutātes in lucernis verbi ꝛ operis hierl'm eccliaȝ vniuersam. Ipsi exploratores Jericho ecclie clericoꝵ ꝛ subiectoꝵ eoꝵ. Et quia aliud ꝓbant eos facere q̄ docere. muros eoꝵ rectores in tuba exhortationis euertunt. ꝛ carnalia eorum studia ꝛ corrupta amara ꝛ languida ex verbo crucis euangelice sanas reddūt. hec ille. Sciendum q̄ ɔfessores habuerūt quattuor prorogatiuas. q̇bus fuit dotatus btūs dn̄icus. Prima est abstinētie. Ecclīastes. ij. Cogitaui a vino abstrahere carnē meam vt animū meū transferrē ad sapiaȝ. Btūs autē dn̄icus vt sapiam addisceret: vinū per decēnium nō bibit. Secūda est lachrymarum. psal. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Precipuū aūt studiū beati dn̄ici fuit vbiq̧ ꝛ oibus horis lachrymas fundere ꝓ pctōribus: ꝓ ɔseruatione vinee quā ipse nuper plātauerat. Un̄ dr̄ de eo q̄ claustrū ꝛ altaria lachrymis cōsecrabat. Et iterū. Pernox cū xp̄o ꝓpriū nō possidebat lectulū: p⁹ lachrymarū fluuiū vix humi dās corpusculū. Tertia ē orōnis. glo. sup̱ Thobiā. iij. dicit. Oratio lenit deū: lachryma cogit. hec mitigat. illa pūgit. Cum q̇daȝ frater discretus ꝛ deuotus septē noctib⁹ vigilasset vt videret qualiter btūs dn̄icus oraret. asseruit q̄ in orōne modo stans. modo ingeniculās: modo ꝓstratus in terram. modo eleuatis manibus in celū. modo extensis in similitudinē crucis modo cācellatis ꝛ iunctis manibus. modo inclinans ꝓfunde deū orabat. Propter qđ meritoiſue oratiōis multa miracula fecit in vita. De Moyse em̄ legit in canone dist. xxxvi. ca. si quis sic. Est aliud opus qđ facit Moyses. ad bella nō vadit. nō pugnat cōtra inimicos. Sed quid facit? orat. ꝛ donec orat vincit pplus eius. Si relaxauerit ꝛ demiserit manus pplus ei⁹ vincitur ꝛ fugat. Orat ergo sacerdos ecclie indesinēter vt vincat populus qui sub eo est. hostes inuisibiles amalechitas. qui sunt demones impugnantes eos qui pie volunt viuere in christo. hec ibi. Hoc aduertens beatus Dn̄icus cum quidam frater Thomas apulus seduceretur a quibusdam satellitib⁹ diaboli ꝛ cogeretur exire ordinem indutus vestibus secularibus cum eis ibat. Quo cognito beatus pater in ecclesiam intrauit ibique diutius orans fratrem illum ad ordineȝ reuocauit. Et sicut Moyses sua oratione aquas marath in dulcedinem conuertit. Sic beatus Dn̄icus in cremona coram Beato francisco in conuentu minoꝵ aquam putei salsam ꝛ turbidam: in dulcē ꝛ clarissimā permutauit. Et sicut Moyses quēdam deū blasphemantē lapidari fecit. Leuit. xxiiij. Ubi sic habet. Ecce aūt egressus filius mulieris israelitidis ꝛc. Cūq̧ blasphemasset nomen dn̄i ꝛ maledixisset ei adduct⁹ est ad moysen. Miseruntq̧ eum in carcereȝ donec nossent quid iuberet dominus. Qui locutus est ad Moysen dicens. Educ blasphemum extra castra: et ponant omnes qui audierunt: manus suas super caput eius: ꝛ lapidet eum populus vniuersus ꝛ cetera. Sic beatus Dominicus quādam mulierem deum blasphemantem quinq̧ mensibus loquela ꝓuis

uit. Et sicut Helyas orauit ⁊ celum dedit plu
uiam. ⁊ terra dedit fructum suū. Sic beatus
dominicus apud Segobiam ciuitatez extra
muros predicās in festo natiuitatis domini
cū nondum esset seminatum ꝓpter sterilita-
tem terre. quia per annū ⁊ vltra non pluerat
orauit dñz ꝑ fertilitate terre: ⁊ subito pluuia
magna irrigauit terrā ⁊ extunc seminauerūt
⁊ messem vberem sequēti anno habuerunt.
Et sicut Helyas in itinere fatigatus sua ora-
tione panem a deo ꝓmeruit. iij. Regum. xix.
Sic beatus dominicus rediens in italiā cuz
fratre Johanne cōuerso inter alpes Lōbar-
die valde fatigato orauit ad dñm ⁊ impetra-
uit panem suauissimū miri candoris ad refe-
ctionem predicti conuersi. Et sicut helyseus
suscitauit puerum sunamitis. Sic beatus do-
minicus ꝑ franciā vadens. Cū ꝑuenisset ad
castruz castellionis: filium sororis capellani
qui cuz hospitio receperat a mortuis suscita-
uit oratiōe fusa ad dñm. Quarta est doctri-
ne ⁊ veritatis. Eccle. xv. In medio ecclesie a-
peruit os eius. ⁊ impleuit eū dñs spiritu sa-
pientie ⁊ intellectus. Et de beato dñico dici-
tur. O lumē ecclesie doctor veritatis rosa pa-
tientie ebur castitatis. aquam sapientie ꝓpi-
nasti gratis predicator gratie nos iunge bea-
tis. Unde romanus pontifex ipm ⁊ successo-
res eius instituit magistrū sacri palatij ⁊ inq-
sitorem heretice prauitatis. post sedem apo-
stolicam ⁊c.

Octauo vita et religio bea-

ti dominici nō potest abscondi posita supra
montem virginū. Unde eius virginitas assi-
milatur lilio. ps. Justus germinabit sicut lili-
um ⁊ florebit in eternum ante dñm. Inter
oēs autē iustos qui tunc tēporis erant bea-
tus dominicus fuit sublimior. de quo dicitur
in apocrifis Esdre. xiiij. Ex omnibus floribꝰ
orbis eligisti tibi lilium vnuz. i. btm̄ dñicum.
In cuius signū cum quilibet sanctus deferat
speciale signū quo dignitas eius designatur
vt beatus petrus claues. Paulus ensem. scz
diuini verbi Juxta illud. Assumite gladium
spūs. qđ est verbū dei. Andreas crucem: pe-
trus martyr palmam. Thomas de aquino li-
brum aptum cū radijs solis circūquaqꝫ. Frā-
ciscus stigmata. ⁊ ita de alijs. Sic beatꝰ Dñi-
cus defert liliū. in viridario sancte matris ec-
clesie. quam alij sancti admirantes interro-
gant dicentes illud Cant. vi. Quo abijt dile-
ctus tuus. s. xp̄s. O pulcherrima mulierum:
Quo declinauit dilectꝰ tuus ⁊ queremus eū
tecū? Et ipsa respondet: dicens. Dilectꝰ meus
descēdit in ortū suū ad areolam aromatis. i.
ad religionem fratrū p̄dicatorū. vt pascat in
ortis sacre doctrine ⁊ regularis vite. ⁊ lilia. i.
virtutes beati dñici colligat. qui recte defert
liliuz ꝓpter quattuor. Primo rōne coloris
In eius eñi stipite est viriditas. ꝑ quā fides
designatur. Jere. xv. Benedictus vir q̄ confi-
dit in dño ⁊ erit folium eius viride. Uiridi-
tas quidē in folio est signū vite. ⁊ fidei cōfes-
sio est signū spūalis vite. In folijs lilij ē can-
dor. ꝑ quem carnis virginitas designat. In
granis interioribꝰ est quasi auri splendor. per
quē charitas xp̄i demōstrat. Cant. v. Dilectꝰ
meus. s. beatus dñicus candidꝰ per virginita-
tem. rubicūdus per charitatē. electus ex mili-
bus. i. pre alijs sanctis. Secūdo rōne odo-
ris. Quo ad vitam odoriferaz. ij. Cor. i. Xp̄i
bonus odor sumus. Et sicut in lilio sunt sex
folia. sic beatus Dominicus sex odores emi-
sit. Primus est odor constantie. vt a sancto
ꝓposito nō posset moueri quocunqꝫ modo.
Secundus est patientie. vt in aduersis nō
cōturbaret. ps. Proba me dñe ⁊ tempta me
Tertius est gratiarū actiōis. Esa. xxxv. Le-
tabitur deserta ⁊ in uia. ⁊ exultabit solitudo
⁊ florebit quasi lilium. Quartus est deuote
orationis. ps. Dirigatur oratio mea sicut in-
censum in cōspectu tuo. Quintus est pieta-
tis. vt inimicos instrueret. ⁊ ꝑ ipsis interce-
deret. Can. ij. Ego flos campi: ⁊ lilium cōual-
lium. Sextus est perseuerantie. Ecclesi. l. ca.
Quasi lilia q̄ sunt in transitu aque. i. perseue-
rans in mūdo labenti. Tertio rōne vigoris
Nam radix lilij est magni vigoris: q̄a valet
cōtra tumorē splenis ⁊ significat humilitatē
beati dominici. contra superbiam seculi q̄ cū
esset generalis magister ordinis predicatoꝝ
voluit tñ cedere magisterio ne tale officium
cuiqꝫ successoꝝ eius fieret perpetuū. ps. Hu-
miliata est in puluere anima nostra. Quar-
to rōne saporis. Nam succus lilij valet cōtra
morsuz serpentis Sic succus beati dominici
valuit cōtra tēptationem dyaboli apparētis
in forma draconis. q̄ nitebatur absorbere fra-
tres qui erāt in societate eius vt ab eo disce-
derent. quos tamē ad ordinem cōuertit. Si-
militer beatus dominicus tanq̄ liliuz valuit
ad clarificandum visum. quo ad cecos quos
illuminauit. Ualuit ad faciē colorandā. quo
ad leprosos quos sanauit. Ualuit ad matu-
randa apostemata. quo ad infirmitates, fe-

nes ydropisim. ɀ reliquas corporis passio
nes quas curauit, vt sibi dicat illud Judith
xiij Subuenisti ruine ante conspectum dei
nostri.

Nono vita ɀ religio bea

ti Dominici non potest abscondi posita su=
pra montem creaturarum. Assimilatur em̄
btūs Dn̄icus quattuor generibus creatura
rum. Primo celestibus. s. soli: lune: ɀ stelle.
Fuit em̄ btūs dn̄icus tanq̄ sol ratione illu=
minatōnis. Eccl. l. Quasi sol refulgens. Sic
iste effulsit in templo dei. Naz duodecim ra
dios maximos emisit. qui sunt duodeciz ge
nera fratrum ordinis sui. s. Martyrū quorꝝ
primicerius fuit btūs Petrus martyr: quez
secuti sunt frater Dn̄icus socius eius frater
Conradus Theutonicus frat Guilhelm⁹
ɀ frater Bernard⁹ de rupe forti. frater Ste
phanus de Narbona. frater Raymundus
carboni. qui in castro Auinioneti diocesis
Tholosane ab hereticis p fide xp̄i ɀ obedi=
entie sancte romane eccl'ie occisi fuerunt cā
tando Te deū laudamus. etiam alij multi.
Secundū est doctorꝝ quoruz primicerius
fuit btūs Thomas de aquino: quem secuti
sunt frater Johānes parisiensis. frater Her
ueus natalis. frater durandus de sancto por
tiano. frater Durandellus. ɀ alij plures.
Tertium est prelatorum. quorꝝ primiceri⁹
fuit btūs Petrus de Tarantasia. dictus pa=
pa Innocentius q̄ntus: quē secutus est bea
tus Nicolaus de Teruirio. dict⁹ papa Bn̄
dict⁹ vndecim⁹. ɀ btūs Johānes deverzell.
electus summus pontifex: morte aūt preuē
tus non fuit coronatus. Quartum est car
dinalium. quorꝝ primicerius fuit btūs Hu=
go postillator totius biblie quez secuti sunt
dn̄s Robertus anglicus. dn̄s Nicolaus de
prato. ɀ alij multi. Quintum est episcopo=
rum: quorꝝ primicerius fuit btūs Aug⁹. de
Ungaria. quez secutus est frater Johānes
de Saxonia. frater Johannes de Uincen=
tia. ɀ alij multi. Sextum est fratrū deuoto
rum. quorꝝ primicerius fuit frat Regynal=
dus sancti Aniani quem secuti sunt. frater
Henricus Altisiodorēn. frater Jordanis.
Pelagius hyspanus. frater Petrus gonsa
lim hyspanus. frater Mauritius tolletan⁹.
frater Dn̄icus de vallerica. frater Bernar=
dus de cantio. frater Gualterus Basilien=
sis. frater Bernardus de Uasconia. frater
Johannes de Ualentia. frater Chabertus
Lugdunensis. frater Dominicus Segobiē
sis. frater Hysnardus papiensis. frater am=
brosius Senensis. frater Jacobus de ana=
gnia. frater Jacobus devenetijs. frat Mar
colinus Forliuiensis. frater Symon arrimi
nensis. Hij omēs sunt beati ɀ maximis cla
rent miraculis. ɀ alij plures. Septimū est
predicatorum: quorꝝ primicerius fuit frater
Guilhelmus paraldi. quem secuti sunt frat
Rao romanus frater Nicolaus gora. frat
Jacobus de voragine. ɀ alij multi. Octa=
uum est iurisconsultorum. quoruz primice=
rius fuit frater Raymundus de penna for
ti. compilator decretalium. quez secuti sunt
frater Johannes Coloniensis: compilator
summe confessoruz. frater Brocardus theu
tonicus. frater Rogerius brixiensis frater
Bartholomeus pisanus. frater volricus ar
gentinensis. ɀ alij plurimi. Nonum est hy
storiographorꝝ. quoruz primicerius fuit fra
ter Uincentius Beluacensis compilator
speculorꝝ. hystorialis. naturalis. moralis: ɀ
doctrinalis. quem secuti sunt frater Marti
nus hyspanus cum cronica sua. frater Pe
trus de francia cum cathalogo summorum
pontificum. frater Bartholomeus Triden=
tinus: cum legendis sanctorum. frater Ra=
lo. Frater Philippus ferrariensis cum suo
mensali. ɀ alij plures. Decimum est philo=
sophorum ɀ logicorꝝ. quorum primicerius
fuit Albertus magnus: quez secuti sunt fra=
ter Gratiadeus esculanus. frater Francis=
cus de prato. Frater Stephanus de reate.
frater Nicolaus de Roma. ɀ Frater Tho=
mas de Anglia. ɀ alij multi. Undecimum
est moralium peritorum. quorum primiceri
us fuit frater Guido Ariminensis. quem
secuti sunt frater Conradus esculanus. frat
Henricus Ariminensis. Magister Guido
de Guerijs Bononiensis. ɀ alij plures.
Duodecimum est grammaticorum: quorꝝ
primicerius fuit frater Nicolaus Treuech.
quem secuti sunt frater Johannes Januen
sis cum suo catholicon. ɀ frater Martinus
de datia cum suo libro modorum significā=
di. ɀ frater Dominicus hyspanus cum suo
correctorio mense. ɀ alij multi. Ecce quo=
modo beatus Dominicus tanq̄ sol emisit
duodecim radios illuminatiōis totius mū=
di. Eccl. xliij. Sol illuminans p oīa respexit
Et abbas Joachim sup Jeremiā dicit sic.
Sicut deficientib⁹ parētibus in deserto sub
Josue ɀ Caleph. terrā sunt filij israel promis

fionis ingressi:ita nunc sub euangelizantib⁹
testibus secuturis.spiritualium intelligentiã
assequẽtur. Uita eñi illoꝝ ꝓpter vtriusqꝫ sciẽ
tiam testamenti:in melle simul ⁊ lacte versa-
bitur vt de verbis simplicibus ꝓficiat insius
et de eloquijs misticis stupeat eruditus.hec
ille ⁊c. Itẽ beatus dominic⁹ assimilat᷑ lune
Eccle.li c.Quasi luna plena in dieb⁹ suis lu-
cet ⁊ hoc rõne ꝑfectionis.Unde abbas Joa
chim sup Jeremiã dicit sic.Ecce dolorẽ peni-
tentie necesse est innouari vbiqꝫ ad vocez fi-
lij ⁊ ordinis orituri.vt nõ excuset᷑ mũdus de
grã.sed potius timeat de ruina ꝑualentibus
malis in ecclesia quasi de iudea ipsius ꝑdica
tio trãsibit ad gẽtes erroribus inuolutas:vt
ibi granũ frumenti xp̄i euangeliũ ⁊ mortifi-
cetur ⁊ corruat:vt plurimũ fructũ ferat.hec il
le. Ab ista luna ꝓcesserunt tres radij.i.tres
ordines religiosi Primus fuit sororꝫ inclu-
sarum.Quarũ caput fuit monasteriũ sororũ
de pruliano.Deinde secutum est monasteriũ
sororũ de mõtargis.cui prefuit beata anncia
de iouiniaco ⁊ monasteriuz sancte Agnetis
de Bononia.cui ꝑfuit beata cecilia.Et mul-
ta alia monasteria clausa in quib⁹ floruerunt
sanctissime dñe. Secũdus fuit fratrũ de mi
litia coadiutorꝫ sancti Dominici.quorum ha
bitum ⁊ religionez approbauit sedes aposto
lica.in quo floruerũt plures sancti viri. Ter
tius fuit sororũ de penitẽtia beati Dominici
quarum religionẽ cõfirmauit ecclesia roma
na ⁊ multis priuilegijs dotauit. In quo flo-
ruerunt beata margareta filia regis vngarie.
Beata Katherina de senis.beata Johanna
de castello.beata beniuenuta de ciuitate Au
stria:⁊ multe alie.Eccle.xliij. Uas castorum
in excelsis in firmamẽto celi resplendens glo
riose.Luna aũt dicit᷑ vas castorum. Iuxta il
lud Uirgilij.Casta faue lucina:tuus iam re-
gnat apollo.Rursus beatus dominicus assi
milatur stelle:ratione directionis.Eccl li.ca.
Quasi stella matutina in medio nebule ⁊vo
catur ista stella lucifer.quia precedit solez in
ortu suo.Uñ abbas Joachim sup Jeremiã
dicit sic.Sicut turbati sunt egyptij ĩ fluctib⁹
rubri maris.vel iudei in ꝑncipib⁹ romani im
perij.Sic ⁊ nunc turbato populo xp̄iano sub
Alemanorꝫ principibus cõstituto.sonent ne
cessario elationes persecutionũ ascendentiũ
vndiqꝫ ⁊ irruentiũ in ecclesiam generalẽ.da
tis alijs ad respirationem fidelium ⁊ conso-
lationem.quasi sole contemplantibus verita
tes.Alijs quoqꝫ luna in cõmuni vita degen-
tibus.alijs quasi stellis predicantibus verbũ
dei designatis in moyse ⁊ helya ⁊ duob⁹ in
monte ecclesie testib⁹ ⁊ ordinibus affuturis.
ad quorꝫ predicationẽ edificabitur ecclesia i
spiritu.sed in carnaliter viuentibus attenua-
ta manebit.hec ille. Religio eñi beati dñici
est stella saluationis.sicut stella maris. Naz
soror sancti Thome defuncta apparuit ei in
somnis:dicens se in purgatorio esse.sed post
quindenam abinde liberari ⁊ euadere.Cuqꝫ
ab ea quereret de fratre suo. Respõdit ꝙ iã
in paradiso erat.Interroganti autem an ip-
se in breui migraret:vel saluaretur. Respon
dit.Tu quidem si perseueraueris saluus eris
sed aliomodo venies ꝙ nos. Post quidenã
vero apparuit ei frater suus:nuncians ei sa-
lutem sororis sue.A quo cum quereret an ip
se saluaretur.Respondit.Non oportet te q̃-
rere frater de hac re.Tu eñi in bono statu es
Sed tene qđ habes:⁊ ꝑseuera sicut cepisti.
Et scias ꝓ certo ꝙ nulli aut pauci de ordine
tuo dãnantur ⁊c. Secũdo vita ⁊ religio be
ati dominici assimilatur terrestribus s.para-
diso.arbori ⁊ currui. Primo assimilatur pa
radiso terestri.de quo dicit᷑ Geñ ij. Planta-
uerat autẽ domin⁹ deus paradisum volupta
tis a principio in quo posuit hominẽ quẽ for
mauerat.quia religionẽ beati Dñici ab eter
no preuidit in ecclesia plantandam. In qua
beatus dominicus formatus a deo.i.in vte-
ro sanctificatus ⁊ a spiritusancto i gratia cõ-
firmatus.Quod pꝫ.quia in infantia depre-
hensus est sepe relicto lecto super nudam hu
muz accumbere.in ea religione primus posi
tus est.Porro fons egrediebatur a loco vo-
luptatis qui diuisus est in quattuor capita.
Iste fons est doctrina vere fidei.que egredi-
tur ab hac religione.Unde abbas Joachim
super Jere.dicit sic. Oportebit Jesum transi
re per mediam Samariã ad suadendam fi-
dem latine ecclesie illibatam in filijs obediẽ-
tib⁹ ⁊ dissemiuantibus verbuz dei.Hinc mu
lier Samarites loquitur cũ Jesu.Dum con-
stantinopolitana sedes redit ad ecclesie vni-
tatem.de qua necesse est vt hauriat aquas in
vitam salientes perpetuam.non sitim littera
lis scientie inferentes vt ecclesia eorꝫ que vi-
rum vsurpauerat alienuz.carnalem lr̄e intel-
lectum redarguatur per virum euangelicũ
⁊ fidelem.⁊ conuertatur in lumine romane
ecclesie ꝓfectura.hec ille. Quattuor flumia
sunt quattuor intellectus sacre scripture.qui-
bus irrigatur tota ecclesia. Secũdo assimi-

latur arbori.i.cruci. Nam beatus Dominic⁹
deferet crucem cũ crucifixo in manu sinistra.
Juxta illud i. Cor.p̃mo. Nos predicamus
xp̄m crucifixum.iudeis quidem scandalum.
gentibus autẽ stulticiam. Tanto enim feruo
re predicabat crucem christi:vt absorpt⁹ cha
ritate transformaretur facie totusq̃ rubicũ-
dus stillaret guttas sanguinis. Queãdmo-
dum xp̄us in orto. Et sicut xp̄us sepius fuit
disciplinatus propter peccatores. Esa.liij.
Disciplina pacis nostre super eũ. Sic beat⁹
dñicus omni die tres disciplinas cum cathe
na ferrea sibi dabat vsq̃ ad sanguinis effusi
onem in memoriam passionis xp̄i.qui ter di
sciplinatus fuit.s.in templo.in atrio pretorij
in platea. Et sicut xp̄us baiulabat sibi crucẽ
suam vt sanctificaret per suũ sanguinem po
pulum.Heb.xiij. Sic beatus Dominicus ba
iulauit crucem xp̄i per arduam penitentiam
qua se plurimũ macerabat vt hereticos ⁊ i
fideles deo consecraret. Juxta illud. Exeam⁹
ad eum extra castra improperium eius por
tantes. Et sicut christus in cruce cũ lachry
mis orabat pro peccatoribus.Heb.v. Cum
clamore valido ⁊ lachrymis orans exaudit⁹
est pro sua reuerentia. Sic beatus dominic⁹
vberrime flebat orans pro peccatorib⁹. Un-
de dicitur de eo. Crebros adiungens sedulis
fletus orationibus. Et sicut de latere xp̄i in
cruce pendentis ꝓfluit sanguis ⁊ aqua. Sic
ex latere beati Dominici profluebat sanguis
per disciplinam ⁊ aqua per lachrymarũ exu
berantiam. Unde abbas Joachim sup Jere
miam dicit sic. Expectabitis lucem.i.duos fu
turos ordines in moyse ⁊ helya in montem
ecclesie cum dño apparẽtes:q̃d si nõ acquie-
ueritis veritati plorabit in abscondito aĩma
mea. Quia dolebũt spũales viri de peccato
ribus obstinatis:⁊ flebunt ex passionis debi
to in abscondito tempestatis.plorans ꝑ mi
serijs.plorabit pro spiritualibus temptamẽ
tis.deducet lachrymas pro eternis miserijs
quia captus est grex dñi in peccatis. hec ille.
Et sicut xp̄us voluntarie seipsũ obtulit deo
patri. Phil.ij. Factus obediens vsq̃ ad mor
tem crucis. Sic beatus dñicus ꝑ obedien
tiam voluntatem suam deo dedicauit ⁊ cor-
pus ꝓprium passioni ⁊ martyrio liberter ob
tulit. Uñ abbas Joachim sup Jere.dicit sic.
Puto q̃ in ordine futuro infra metas secu
li stat⁹ ⁊ initium tertij.⁊ apertiõe sexti signa
culi tria ista inuenientur:vt alij laborent ma-
nibus.alij predicẽt populis.alij contemplẽ-
tur in ecclesijs. Omnes erũt quasi coloni in
exhortatione sermonis viri in ꝑfectione vir-
tutis.viatores in paupertate cordis. Uagi ĩ
sollicitudine boni operis. Fortes in toleran-
tia passionis.qui ꝯsecrati dño nazareno san-
ctam ⁊ immaculatam se dño victimã hosti-
amq̃ delibent. Qui sic eos manere precepit
⁊ desiderat.donec veniat. Hec ille. ⁊ sicut xp̄s
dilexit ecclesiam ⁊ tradidit semetip̄m pro ea
mundans eam lauacro aque in verbo vite.
Eph.v. Sic beatus dominicus purgauit ec-
clesiam. Unde abbas Joachim super Jere-
miam dicit sic. Uentilatores doctores euan
gelij suscitãdi in area ecclesie generalis quo-
rum ventilabrum.s.doctrina quã in manib⁹
operationum habebunt permundabit areã
ecclesie ⁊ mũdabit a paleis viciorũ terreneq̃
substantie. Et congregabit frumentũ electo-
rum in horreis sanctorũ.et peccatores velut
paleas cõsumet igne iudicij penitentialis vel
temporalis perpetueq̃ pressure. Hec ille. Et
sicut xp̄o in cruce moriente sol obscuratus ẽ
hora sexta.sic beato dominico predicante or-
do prelatorum obscurus in fide corruit. Un
de abbas Joachim super Jeremiaz dicit sic.
Occidit ei sol cũ adhuc esset dies. Sex hore
diei sunt sex apertiones signaculorũ quorũ vlti-
mum iam tenemus in quo sol cadet velut in
meridie ordo prelaticus.⁊ cũ eis ꝓplus xp̄ia
nus a culmine dignitatis ⁊ fide fecerunt so-
le tribulationis in mundo. Hec ille. Et sicut
christo in cruce moriente velũ templi scissum
est.⁊ spolia iudeorum ablata sunt. Sic beato
Dominico predicante crucem xp̄i.mundane
ecclesie hereticorũ euacuate sunt. Unde ab-
bas Joachim super Jeremiam dicit sic. Si-
cut enim olim domin⁹ spoliauit egyptum.et
ditauit ac locupletauit pp̄lm euocatum. Si-
militer faciet domin⁹ vt vacuat clericis ⁊ ec-
clesijs bonis suis. spolia transeant ad viros
spũ pauperes habituq̃ mẽdicos. De cunctis
ecclesie finibus viri sunt euangelici suscitãdi.
qui spolia velut hostes spũales ecclesiarum
auferant mundanarum. Hec ille. Jn cuius si
gnum data ecclesia beato Dominico Tholo
se. Dominus Fulco episcopus Tholosanus
sextam partem decimarum cum consensu ca
pituli tradidit eidem. Et sicut christo morien
te multa corpora sanctorum que dormierant
surrexerunt ⁊c. Sic beato dominico predicã
te multa corpora defunctorũ resuscitata sunt.
quia multos mortuos adhuc viuens suscita-
uit. Et sicut xp̄o moriente plures patientes

pectora sua revertebant hierlm. Sic beato
dñico predicante plures heretici ad fidem
xpi cõuersi sunt. pergens em̄ cuz epo oxom̄
tholosam. deprehendit spū pphetico hospi
tem suū heretica pravitate corruptū. quem
ad fidem xpi cõvertit. Et sicut xps in cruce
sustinuit opprobria: qm̄ pretereūtes blasphe-
mabāt eū ꝛc. Sic beatū dñicū contra here-
ticos disputantē irridebant adversarij veri
tatis: sputa, lutū, ꝛ hmōi vilia pijcientes in
eum, ꝛ a tergo p derisu sibi paleas alligan-
tes. Uñ abbas Joachim sup Jerem̄. dicit
sic. Qđ aūt sequit de orone Jeremie ad spi
rituales viros referendū est. p xpo dño ꝛ ec
clesia improprium sustinentes. hec ille. Hanc
arborē crucis btūs dñicus velut seraphicus
ardenti caritate succēsus ascēdit, in qua tot
signa pfectionis oñdit. vt vere possit dicere
illud Hylarij. xi. de trini. Cognouit me reper
tus sm cor tuū David, ꝛ dignus divine sa-
pientie munere Salomon, ꝛ viso dño Sa-
baoth Esaias, ꝛ ante formationez in vtero
sanctificatus Jeremias, ꝛ occulti mysterij
testis Ezechiel, ꝛ inclitus desideriorū Da
niel ipsorū conscius, ꝛ electus ex publicano
matheus in apostolū, ꝛ revelatione misteri
orum celestium dignus Johānes. ꝛ ex per-
secutore aplus vas electionis tue Paulus
in pfundo maris viuens. In tertio celo ra-
ptus in paradiso. hec ille. Hāc arborē cruc
xpi firmavit btūs Dñicus in sua religione
in cuius medio extensis brachijs ardēs ca-
ritas ipsum posuit. vt innovaret memoriaz
passionis dñice in cordibus multorū: que iā
tradita erat oblivioni. hinc dicit. Eccl. xxxvij.
Innova signa īmuta mirabilia. quia em̄ si-
gnuz dñice crucis inveteratum ꝛ abolitum
erat apud ignaros pter defectum vbi dei.
ideo obsecrat ecclia dicens. Innova signa.
multa vo mirabilia ꝛ stupēda mysteria cru
cis xpi iam defluxerant. que p beatū dñicū
sunt imutata. i. renovata. Uñ abbas Joa-
chim sup Jerem̄. dicit sic. Cum em̄ in mūdi
area boni ꝛ mali pariter sūt cōmixti. nescio
qs de tāte ꝯfusionis baratro possit vel dēat
excuti nisi saniori ꝯsilio plus mēte q̃ corpe
pedē mistică retrahat. ꝛ ad mōtana vite cele
stis cū festinatiōe ꝯscēdat, s qz necesse ē vt
iustus etiā q̃ nō rapuit exsolvat nō dz pin
de palmes si a pverso sterilisqz pcidat are-
scere: s florere vbi vindictā in sui gliam vide
rit de malicia fieri petōris. Annūciate ergo
ꝛ vos viri evangelici in gentib⁹ positis e lō
ginquo ꝛ auditum facite cōvicinis. levate si
gnum crucis. predicate evangeliū omībus.
ꝛ nolite celare exterminiuz mundi hui⁹. hec
ille. Habet aūt hec arbor trea ramos. i me
dio residet btūs dñic⁹. in ramo dextro btūs
Petr⁹ martyr. in sinistro btūs Thomas de
aquino. Sicut in synagoga fuerūt tres pa-
triarche. s. Abraaz, ꝛ iste significat btm̄ dñi
cum rōne religionis. Ysaac, ꝛ iste significat
btm̄ petrū martyrem rōne īmolationis. Ja
cob, ꝛ iste significat btm̄ Thomā de aquino
rōne contēplationis. Isti sunt tres apli qui
ascenderunt cū xpo in montē thabor. s. pe
trus, ꝛ hic Dñicus. Jacobus ꝛ hic Petrus
martir. Johānes ꝛ hic Thomas de aquino
qbus revelatum est sacrm̄ passionis xpi in
orto. ꝛ mysteriuz glorificationis in monte.
Ista mysteria precipue sunt revelata ꝛ fun
data in ordine predicatorū. In cui⁹ signum
ordo iste pre alijs habet in suo sigillo cruci-
fixum. qz fratres predicatores debent habe
re semp memoriā dñice passiōis. Ezech. ix.
Signa thau sup frontes virorū gementium
ꝛ dolentiū. Preterea in hostia cōsecrāda in
toto ordine predicatorū est crucifixus. aut h
nomē iesus in modū crucis. Cant. viij. Po
ne me vt signaculū sup cor tuū. qz vero ma-
nus sinistra vicinior est cordi: q̃ dextra. ideo
vt pdicatores iugiter corde meditent passi
onē xpi: ꝛ gliam ei⁹ cōicant cum manu sini-
stra. Lu. xv. Date anulū in manu ei⁹: ꝛ cal-
ciamenta in pedes: ꝛ occidite vitulum sagi
natuz. ꝛ. ij. Corū. i Dedit pignus spiritus in
cordibus nostris. Hic em̄ ordo est vas ele-
ctionis. de quo dicitur. Actuū. ix. Vas ele-
ctionis mihi est iste. vt portet nomen meuz
coram gentib⁹ ꝛ regibus ꝛ filijs israel. Hec
arbor est cathedra in qua sedit David, i. be
atus Dñicus. de quo dicit. ij. reg. xxij. Da-
uid sedens in cathedra sapientissimus prin
ceps inter tres. s. corū qui resident in arbo
re crucis. de quibus dictum est. In hac ca-
thedra sedit beatus Dominicus tanq̃ do-
ctor docens quattuor genera hominum.

Primum genus est activorū dicens eis il-
lud. Geñ. xviij Lavent pedes vestri ꝛ re
quiescite sub arbore. quos docet quattuor
lectiones. Prima est vt ab estu viciorū se
pregant. sicut fecit Jonas sub edera Jone.
iiij. capitulo. Secunda est vt contra fatiga
tionem viciorum fortitudinem resumant.
Sicut Helyas requievit sub arbore iunipe-
ro, ꝛ fortitudine resumpta ambulavit in

fortitudine illa. vsq3 ad montez dei oreb. iij. Reg. xix. Tertia est vt fructū arboris aspiciant ad cui9 fruct9 aspectū ab igniitis dyaboli temptationibus se expediant. sicut filij israel aspicientes serpentē eneū in palo. τ a morsib9 serpentiū liberati sunt. Nume. xij. Quarta ē vt amaritudinē aduersitatis patienter ferāt. sicut fecit latro dexter: dicens. Nos quidē digna factis recipimus: hic aūt nihil mali fecit Luce xxiij. Secundū gen9 est ↄtemplantiū. quos docet quattuor lectiones. Prima est vt se semoti a terrenis actib9 securi habitēt. Sicut dicit Daniel. iiij. Ω vidit arborē magnam in cuius ramis aues celi. i. contemplatiui morabantur τc̄. Secunda est vt deum videant. sicut fecit Zacheus qui vt deū videret ascendit in arborē sicomorū. Luce. ix. ps. Respice in faciē xp̄i tui. Tertia est vt fructū colligant et se illo satient. Cant. viij. Ascendam in palmā τ apprehendam fructus eius

Quarta est vt ad deuotionē cordis se exerceant. Sicut moyses q̄ pcussit virga petrā: τ fluxerūt aque in abundantiā. Exo. xvij. Sic pcusse erant mulieres q̄ sequebant dn̄m ad crucem flentes Tertium genus est iustorū q̄ ligant ad crucē. quos docet quattuor lectiones. Prima est vt peccatuz abhominādo destruant. Sicut achior fuit ligatus ad arborem. Judich vi. Secūda est vt exemplo xp̄i se cōformēt. Sicut beatus andreas ad exemplum xp̄i ad crucez ligari voluit. Tertia est vt deum homini recōcilient. Sicut xp̄s affigi cruci voluit. Job xij. Ego si exaltatus fuero a terra omīa trabam ad meipm̄. Quarta est vt ad morem xp̄i alios inuitent. Sicut fecit petrus. i. Petri. ij. Xp̄us passus est pro nobis. vobis relinquens exemplū: vt sequamini vestigia eius. Quartū genus est pctōrum. quos docet quattuor lectiōes. Prima est vt peccata diluant in sanguine xp̄i ne malam crucē p eis subeant. Nam p castrimargia suspendet gulosus in iferno. hec est crux pistoris. Gen. xl. Pro superbia ↄdēnetur superb9. hec est crux aman. Hester. iij. Pro negligentia flagellabit negligens. hec est crux filiorū Saul. ij. Reg. xxv. Pro ingratitudine punietur ingrat9. hec est crux filiorū israel. Nu. xxv. Pro blasphemia dānabitur blasphem9 hec est crux mali latronis. Johānis ix.

Secunda est vt suam intentionē aqua gratie irrigent. Sicut Moyses percussit virga mare τ diuise sunt aque. Exo. xiiij. Tertia ē vt viuacitatem fidei teneant. Sicut David processit cū baculo contra philisteum. quem tandem deuicit. pmo. Reg. xvij. Quarta ē vt firmiter in bono perseuerent. Sicut iacob qui in baculo suo transiuit iordanem istum. Gen. xxxij Et quia beatus dominicus illas lectiones docuit. Juxta illud Jere. xxxiij. Ascende in libanum τ in basan da vocem tuā τ ad transeuntes. i. p vite mundiciam τ candidationem: τ deuotam orationez p̄dicauit. Ideo beatus Johānes Apocal. vij dicit de eo. Vidi alterum angeluz ascendentē ab ortu solis habentem signū dei viui. τ clamauit voce magna. Nam iste angelus est beat9 dominicus. vt dictum est supra. qui habet signū dei viui i. crucem xp̄i. Gal. ij. Xp̄o confixus sum cruci. τ. vi ca. Mihi autez absit gloriari nisi in cruce dn̄i nostri iesu xp̄i. per quē mihi mūdus crucifixus ē: τ ego mundo. Sicut autem xp̄us per sui passionem eduxit sanctos patres de limbo. Sic beatus dominicus per sui flagellationez in cruce maximā animarū multitudinem liberauit a purgatorio. τ hoc fuit ei specialis p̄rogatiua. Tertio assimilatur vita τ religio beati dn̄ici currui. Unde dicitur. iiij. Reg. pmo. Ecce currus igneus τ equi ignei. τ ascendit helyas per turbinē in celum. τ heliseus leuauit palliū Helye qd̄ ceciderat ei. Iste currus est currus charitatis in cuius medio residebat btūs dn̄icus: qui aliquādo visus est dum oraret totus succensus igne. τ ideo dicitur de eo. Ardebat quasi facula p zelo pereuntiū. Quattuor equi ignei quibus vehebatur sunt. Custodia innocētie. Eph. pmo. Elegit nos ante mundi constitutionez vt essemus sancti τ immaculati in cōspectu eius in charitate. Custodia mādatorū. Deutero. xxxiij. In dextera ei9 ignea lex. Castificatio anime. i. Petri. vi. Castificantes animas vestras in obediētia charitatis. Predicatio veritatis. Eccle. xlviij. Verba ei9 quasi facula ardebant, pallium autem sui corporis. qd̄ maxima charitate totū sanguineuz τ cruentatum erat pp̄ter assiduas disciplinas quas sibi dabat p salute tam viuorū in mundo q̄ mortuorū i purgatorio. Heliseus. i. chorus ecclesie hodie accepit. per quod fiunt miracula plurima. vt pz. Tertio vita τ religio beati dominici assimilatur rationalib9. s. homini. seruo τ fratri. Primo assimilatur homini. Unde abbas Joachim super Jeremiā dicit sic. Sed quia suscitandus est itē noster Lazarus. τ populus xp̄ianus ad vitam spiritus excitandus insistenduz est precibus τ

bonis operibus innitendum p viros euãgelicos in duabus sororibus designatos, si forte populus periturus ꝛ pessimus, verbũ dñi audiat ꝛ amplius in vitijs nõ putrescat. hec ille. Et Sibilla erithrea dicit sic. Erũtqꝫ ĩ diebus vltimis due stelle lucidissime quib9 erũt quattuor aĩaliũ facies. Tubam prioris stelle resumẽt in paupertate ꝛ deiectione serentes diuitias, vociferabunt nomen agni ꝛc. Qd quidem p̄monstratum est cuidaꝫ doctori legenti theologiam Tholose, cui visum est dum preuideret lectionem. ꝙ. vij. stelle intrabant ad ipm. quarum vna maior ꝛ splendidior ceteris videbatur. q̃ ita in lumine crescebant ꝙ totum munduꝫ illuminabant. Cũqꝫ post intrasset scholas ad legendum, ecce beatus dñicus cum sex fratribus eiusdẽ habitus ad p̄dictum doctorẽ accessit. Post colloquiũ aurẽ ipsoꝝ intellerit p̄dictus doctor visioneꝫ ꝛc. Item assimilaꝛ seruo. Unde Luce. xiiij. dicitur. Misit seruũ suũ ho. ce. di. inuitatis vt venirẽt. Grego. in glosa dicit sic. Hora cene finis est seculi. Unde aplus. Nos sumus in quos fines seculoꝝ deuenerunt. In hoc fine mittitur seruus i. ordo predicatoruꝫ ad inuitatos per legem ꝛ pphetas vt repulso fastidio ad gustandam cenã se p̄pararent. hec ille. Rursus assimilatur fratri. Unde Math. iiij. dicitur. Uidit duos fratres. Glo. Unitatem fraterne dilectiõis approbauit. sine qua nullus in ordine p̄dicatoꝝ admittiꝛ. hec ibi. Quarto assimilatur artificibus. s. fabro ꝛ figulo. De fabro diciꝛ. Eccle. xxxviij. Faber ferrarius sedens iuxta incudeꝫ. Sup quo dicit glo. Ordo p̄dicatoꝝ iuxta durum p̄sentis vite laborem qui spũalia arma fabricat. hec ibi. De figulo diciꝛ ibideꝫ sic. Figulus sedẽs ad opus suũ. Glo. Ordo predicatoꝝ qui per diuersa officia ministeriũ suũ agunt, doctrinaꝫ ſm auditores temperant, qui fragiles infirmos verbis ꝛ exẽplis formãt. vt vasa in honorem faciant. hec ibi quia vero bonoꝝ laborum gloriosus est fructus. ppterea hodie scala celo pminens fratri reuelatur per quã pater transiens sursum ferebatur. Lingue manus studio scalam hanc erexit. quã virgo mater cũ filio sursum vexit. tandẽ fulget in choro virginum doctor veritatis. sertum honoris geminum gerens cum beatis. Amen.

In festo sctĩ Laurẽtij marty. ſmo. xlv.

D Estinauit in corde suo. ij. Cor. ix. ꝛ in epistola p̄sentis solẽnitatis. Beatus maximus in sermõe huius diei dicit sic. Sanctum est ac deo placitum vt natale sancti Laurentij precipua veneratione veneremur. cuius radiantib9 flammis victrix in hunc quoqꝫ diẽ toto orbe xpi coruscat ecclesia. Hec ille. Super quo talem moueo questionem. Utrum beatus Laurentius diuinorum omnipotentiam demonstrauit qui tormentorum incendia superauit.

Ad istam questionem respondent tres doctores noui testamẽti. Primus est beatus Ambrosius in sermone huius diei: dicẽs sic. Fortissimum martyrem seuissima persecutoris flamma superare non potuit. quia longe ardentius veritatis radijs mens eius accensa feruebat. hec ille. Secũdus est beat9 Augustinus in sermõe huius diei: dicẽs sic. Seuisti persecutor in martyrem consenuisti ꝛ auxisti palmam dum aggeras penam. Nunqd non ad victoris gloriam ingenium tuum reperit. quando in honorem transiuerunt triũphi instrumenta supplicij. hec ille. Tertius ẽ Hugo. libro soliloquiorum: dicẽs sic. Hec sũt beneficia tua magna domine deus sanctificator sanctoꝝ tuoꝝ qui repleturus es inopiam merentium filiorum tuoꝝ: quoniam factus es spes desperatorum. Tu corona spei. Que est corona preparata vincentibus. Tu sacietas famelicorum, eterna danda esurientibus. Tu consolatio sempiterna que solum illis te tribuis qui pro consolatione tua cõsolationeꝫ huius mundi contẽnunt. Nam qui hic consolantur tua consolatione indigni habentur. ꝛ qui hic cruciantur a te consolantur. ꝛ qui participant passionibus a te coronanꝛ Tua enĩ dulcedo stephano lapides torrẽtes dulcorauit. Pro tua dulcedine ibant apostoli gaudentes a conspectu cõcilij ꝛc. Hanc vt gustauit petrus oĩm terrenoꝝ oblitus clamauit dicẽs. Dñe bonũ est nos hic esse ꝛc. Tua dulcedo craticulaꝫ laurentio dulcẽ fecit. Hec est illa beatitudo dñe deus noster quam expectamus daturũ te nobis p qua tibi domine ꝯtinue militamus. pro qua mortificamur tota die. vt in tua vita viuamus. Hec ille.

Sciendum ꝙ licet multa aduersa in mundo ꝯtingant nõ tñ dei oĩpotentiam negant. Que quidẽ manifestaꝛ quattuor modis.

Primo per viã creationis q̃ soli deo cõpetit vt pꝫ rõne auctoritate, exemplo. Rõne sic. Quãto enĩ aliqua cã est superior tãto ad plura se extendit. Nam in vno iudicio vnus officialis particularis potest solum illud qd̃ spe

erat ad illud iudicium. Sed iudex vniuersalis
se extendit ad instituendū et transmutandū
et colligendū omēs officiales. Ita est de deo
et alijs causis secūdis. Quodlz enī elementū
pōt tm̄ illud qđ est sibi ɓm sui naturā conces
sum. et quilibet planeta et quodlz celum. et q̄li
bet intelligentia. Deus aūt tanq̄ causa vni-
uersalis pōt omīa que possunt iste cause par
ticulares simul et seorsum. et cū hoc istas cau-
sas instituit. ergo deus est omp̄s. Auctorita
te sic. Geñ. p̄mo. dicit. In principio creauit
deus celū et terrā. Super quo dicit glo. Crea
re est ex nihilo aliq̄d facere. Exemplo sic pa-
gani babylonij ignorantes deū omnipoten-
tem adorabant idolum baal. Cumq̄ Daniel
nō adoraret illud. dixit ad regez. Non adoro
idola manufacta. sed deum viuentē. deum q̄
fecit celū et terrā et habet potestatē omīs car
nis. Cui rex. Nonne baal est deus viuens: q̄
tanta comedit et bibit per singulos dies etc.
Daniel. xiiij. Ex hoc arguit q̄ baal non erat
deus. quia indigebat auxilio hoīm Deus autē
noster nullo suffragio nostro indiget. ps. Di
xi dño: deus meus es tu. qm̄ bonoꝝ meoruz
nō eges. imo magis nostris necessitatibus sub
uenit p sui vniuersalem ꝓuidentiā. vt patet.
quādo populum suū pauit in deserto. xl. an-
nis. dando ei manna de celo. Exo. iiij. Et qñ
pluit eis carnes de celo. Exo. xvi. Et quādo
dedit eis aquā de petra in abundantia. Exo.
xvij. Et quādo cōseruauit vestimenta et calci
amenta coꝝ ne. xl. annis cōsumerentur vetu
state. Deutero. xix. Secūdo p viā ꝯseruatio
nis. que soli deo competit. vt ptz rōne. aucto
ritate. exemplo. Ratione sic. Nam opera ar-
tificialia et artificeo indigent operibus natu-
re. Ita natura indiget opere creationis nō so
lum vt sit et vt p̄stet materiam rebus artifici-
alibus. sed etiā vt cōseruet in esse. vt artificia
lia etiam cōseruentur inesse. Auctoritote sic.
Heb. i. dicit. Portans omnia verbo virtutis
sue. Et augu. iiij. sup Geñ. ad litterā: dicit sic.
Creatoris potentia et omnipotentis atq̄ oī
tenentis virtus. Causa est subsistendi omis
creature q̄ virtus ab eis que creata sunt gerē
dis aliquādo si cessaret: cessarent omnes spe-
cies omnisq̄ natura cōcideret Et Gregorius
dicit. Omnia in nihilum deciderent nisi ma-
nus omnipotentis ea inesse conseruaret. Si
cut autem presente sole aer illuminatur. quo
absente obtenebratur. Sic presente deo et p
uidente omnia inesse ꝯseruantur. Qui si sub-
trahat sui ꝓuidentiam cuncta adnihilantur.

Exemplo sic. Nam dij gentium quos colue-
runt filij israel. in templo in hierusalem. non
fuerunt dij omnipotentes. q2 non potuerunt
seipsos conseruare nec suos ministros. quia
dij fuerunt cōminuti per Josiā et ministri eo-
rum occisi iiij. Reg. xxiij. Nec fuerunt dij oī-
potentes. Dij troianorum qui fuerunt victi
a grecis nec potuerunt iuuare troiam. vt po-
nit Uirgilius p̄mo Eneidos. Similiter He-
liseus ꝯminuens Baal: et cetera idola. et qua
dringentos quinquoginta ꝓphetas eorum
occidens: quos adorabant Achab et Jeza-
bel. vt patet. iij. Regum. xviij. Tertio per vi
am cooperationis et defensionis. quia deus
omnipotens est in omnibus omnia coope-
rans et defendens. vt patet. rōne. auctoritate
exemplo. Ratione sic Sicut anima rationa-
lis est tota in toto: et tota in qualibet parte p
sui presentiam. dando eis esse et in omnibus
sensibus et potentijs per sui potentiam dan-
do eis operationez et suos et corporis actus
cognoscens. Ita deus est in omnibus rebus
per presentiam. dando eis esse et per poten-
tiam. quia omēs creature obediunt ei et nō
est qui possit resistere voluntati eius. Omīa
vero cognoscit. quia omīa nuda et aperta sūt
oculis eius. ergo etc. Auctoritate sic. Esa. xxvi.
dicit. Omnia opera nostra operatus es in
nobis domine. Jere xxij. dicitur. Celum et ter
ram impleo. Et Ambrosius li. de spūsancto
dicit. Quis audeat dicere creaturam spiritū
sanctū. q̄ in omnibus et vbiq̄ semper est. qđ
vtiq̄ deitatis est ꝓprium. Exemplo sic. Naz
deus omnipotens defendit suos cultores.
Dij autem gentium suos cultores defende-
re nequiuerūt. Unde Uirgilius. ij. Eneidos
dicit. Qz capta troia a grecis et igni data. E-
neos vidit Priamuz et Hecubam centum q3
nurus ipsoꝝ. qui cucurrit ad tēpluz vt implo
raret auxilium. Cumq̄ oraret occisus est vo-
lutatus in sanguine proprio. Et iiij. Reguz
xix. dicitur. Qz Senacherib rex syrie: dum ob
sideret populuz dei. angelus domini vna no
cte occidit centum octogintaquinq̄ milia vi
rorum. Ingressus autē ciuitatē vt oraret deū
suū. a filijs suis interemptus est. Sed deus
noster omp̄s defendēdo pp̄lm suū pluit lapi
des de celo sup inimicos opp̄mētes eū. Exo.
ix. Silr tpe helisei fecit strepitū ī celo curruū
et equitū. quo inimici populi sui cōcussi timo
re fugerūt oībus dimissis. iiij. Reg. vij. Et de
fendens heliseū ꝓphetā circūdatū ab inimi-
cis volentibus eū capere. ipos cecitate pcussit.

etiam defendens populū suū pperantez in desertuz. egyptios in mari submersit. Exo. xvi. Petrum quoqz per angelū suū a carcere liberauit. Act. xij. Quarto per viā puisionis. Eīn φ sui puidentia cuncta gubernabat. vt pz. rōne, auctoritate. exemplo. Rōne sic. Naz deus oīa cognoscit τ vniuersalia τ particularia. Cū autē cognitio eius comparet ad res: sicut cognitio artis ad artificiata. necesse est φ oīa supponant suo ordini. sicut oīa artificiata subdunt ordini artis. Auctoritate sic. Sapi. viij. dicit. Attingit eñi a fine vsqz ad finem fortiter. τ disponit oīa suauiter. Et Aug⁹. in enchiridion dicit. Deus oīpotens nō sineret aliqd malum nisi adeo esset bonus: vt bñfaceret etiam de malo. Exēplo sic. Nam ioseph fuit vēditus a fratrib⁹: τ in egypto peregrinabat: τ per maliciā vxoris phutifaris incarcerat⁹ fuit. tamē deus puidit ei de impetratiōe somniorū. vt preficeret toti egypto. Geñ. xxxix. Similiter populus dei dura seruitia peragebat in egypto τ deus puidit ei educens eū de egypto. Exo xiij. Beatus Laurentius attendēs oīpotentiā dei his quattuor modis inuictissimū pugilem xpi se ↄstituit. vñ Aug⁹. in sermone hui⁹ diei dicit sic. Ad erudiendum dei populū nullorū est vtilior forma φ martyruz. eloquētia facilis fit ad exorandum. rō efficax ad suadenduz validiora tamen sunt exempla φ verba. τ plus est opere docere φ voce. In quo excellentissimo genere doctrine beat⁹ martyr Laurentius φ gloriosa polleat dignitate. etiam persecutores ipsius sentire potuerūt: φ illa mirabilis animi fortitudo nō solū nō cedere: sed etiaz alios exēplo sue tolerātie roborare. hec ille. Et qr maximā grām in supatione tormētorum a deo obtinuit. vt plus posset ipe φ torquebat: φ tortores φ in eū seuiebāt. iō destinauit in corde suo sic ↄstāter psistere. imo deus ipse ab eterno destinauit ī corde suo mittere btm̄ Laurētiū in mūdū tanφ ecclie sue ministrū τ martyrē dignissimū. cui⁹ exēplo ceteri fideles in fide firmarent τc̄.

Destinauit in corde suo.

Eius generationem.
Eius nuncipationem.
Eius assumptionem.
Eius dispensationem.
Eius obedientiam.
Eius victoriam.
Eius preeminentiam.

Primo deus ab eterno destinauit in corde suo beati Laurentij generationē. Sciendū φ generatio electorum valde cōmendat. Sap. iiij. vbi dr. O φ pulcra est casta generatio cū claritate. īmortalis est eñi memoria illius: qm̄ apud deū nota est τ apud homīes. Est eñi generatio electorū cōmendabilis quo ad quattuor. Prima qr est pulcra quo ad naturā. de qua dicitur Job. viij. Interroga generationē pristinam: τ diligenter inuestiga patrū memoriā. Hec est eñi illa qua oīs creatura obedit creatori suo. de qua dicit. Esa. lxvj. Nūquid ego qui generationē cunctis tribuo sterilis ero?

Secūdo qr est casta quo ad rectificationē de qua dicit in psal. Generatio rectorū benedicetur. Hec est eñi illa qua creatura rōnalis sapienter τ recte viuit. Eccl. xxiiij. A generationibus meis adimplemini. Tertio quia est clara quo ad electionē. de qua dicit pme Petri. ij. Uos estis genus electum. regale sacerdotium. gens sancta τc̄. Hec eniz est generatio gratie: que pprie cōuenit humilibus. de qua dicit in psal. Generatio τ generatio laudabit opera tua τc̄. Quarto quia est immortalis quo ad glorificationē. de qua dicitur. Prouerb. xxvij. Corona tribuetur tibi in gñatione τ generatione. Hec est eñi generatio amoris que conuenit primū diligentib⁹. de qua dicitur in psal. Hec est generatio querentiū dominū. Qui non solum generant naturaliter: sed ex gratia: τ hij fuerunt quattuor. Primus fuit Ysaac qui natus est per repromissionē Geñ. xviij. Secūdus fuit Sanson. vt habet Judi. xiij. Tertius fuit Samuel. de quo dicit. i. Regum. ij. Quart⁹ fuit Johānes baptista. vt habet. Luce. i. Hos eñi elegit deus ad maxima facta peragenda. Btūs Laurentius per singulare priuilegium gratie natus est Cum eñi quidam nobilis dux in hyspania filiū non haberet: quē tamen maximo desiderio cupiebat τ a suis dijs impetrare nequiret: cōsuluit quēdā xpianū virū sanctissimum qui dixit ei. Scito te nunφ filium habiturum: nisi perfidie deorum abiuraueris: τ te christianum fieri promiseris. Qd cum spospondisset filium ex propria vxore suscepit. Diabolus autem hoc cognoscens fieri voluntate dei. τ puerum natum futuruz seruum christi. τ demoniorum acerrimum cōpugnatorem quattuor cautelis vsus est cō-

stra eius. Primo nocte quadā puerū de cuna accipiens longe asportauit ⁊ sub quadā lauro reposuit vt ibi fame periret. sed deꝰ ipsuȝ a demonis insidijs custodiuit. mittens angelos suos qui eū cibo celesti alerent ⁊ protegerent. Secundo per multa tempora ipse diabolus in persona pueri nati in cuna se posuit vbi se multipliciter deformē exhibuit. nūc gibbosum. nunc monstruosum: nunc oībus onerosum: ⁊ infestum se prebens. Tertio multas vexationes ⁊ molestias parētibus eius intulit: quas tamen patienter tolerabant putantes ipsum esse filiuȝ suū. Quarto pre verecundia istud celantes ad fidem xp̄i venire non audebant. ⁊ sic pȝ primum.

Secundo deus ab eterno

destinauit in corde suo beati Laurentij nuncupationē. Deus eñi ꝓuidit btō Laurentio quadruplíciter. Primo īmittendo sibi gratiam. Gen. xxij. Dn̄s prouidebit sibi de victima holocausti. i. dabit sibi gratiā que hoīem facit coram deo victimā holocausti. Secūdo īmittendo sibi fidei noticiā. Gal. iij. Prouidens aūt scriptura: q2 ex fide iustificat gentes deus. Tertio īmittendo sapiam. Sap. vi. Qui vigilauerit ad illaȝ non laborabit: sed in oīni ꝓuidentia occuret illi. Per hanc eniȝ ꝓuidet sibi in habitu ne sit notabilis in locutione ne sit coutēptibilis. in operatiōe ne sit reprehensibilis. Quarto īmittendo ꝟbi dei efficaciā. ij. Cor. viij. Prouidemꝰ eñi bona nō solum coram deo: sed etiā corā oībus hoībꝰ.

Propter istam quadruplicem ꝓuidentiam recte vocatus est Laurētius: quasi laureā tenens q̄ est corona de lauro facta. q2 olim de hmōi ramis victores coronabanť. Hec autē arbor hȝ quattuor prerogatiuas. Primo ē cōtinua viriditate amena. Et btūs Laurentius viriditatē habuit per cordis mundiciam ⁊ puritatē. Nam btūs Sixtus magnꝰ pbus ⁊ curie Romane legatus vir bonus ⁊ sanctus. ad predicandum fidem xp̄i in Hyspaniā pergens deo disponente puerum sub lauro inuenit quē accipiens baptizauit ⁊ a lauro Laurentiū nuncupauit: ac nutriri faciens ipsum in spūalem filiuȝ adoptauit. Et sic habuit diuinam gratiam. Secundo est odore grata. ⁊ beatus Laurentius odorem sue sanctitatis longe lateqȝ diffudit. Cum eniȝ iam venisset: btō Sixto ⁊ toti curie sue erat mirabiliter gratiosus. Audiuerat eniȝ quomodo Beatus Sixtus eum inuenerat: ⁊ in filium suū adoptauerat ⁊ hoc ꝑpter noticiam fidei qua plurimum pollebat. Tertio est victorie ostensiua: ⁊ btūs Laurentius prius omnes animi sui passiones deuicit. Cum enim quidam senescalus curie beati Sixti Laurētio inuidens propter eius gratiositatem. calce ipsum percussit. improperans ei q̄ nec patris sui noticiam haberet. Immutatus autē animo cepit cogitare ⁊ inquirere quis esset pater suus. ⁊ hoc cū multa sapiētia. Quarto est efficacia virtuosa: q2 calculum frangit. surditati subuenit. fulmen non metuit. Et beatus Laurentius fregit cor durum spūalem reddidit audituȝ. ꝑteriit parentes a fulmine sententie reproboꝝ. Nam a btō Sixto recedens ibat per deuia ⁊ nemora vagabundus sero autē superueniente ascendit quādaȝ arborem vt feraruȝ pericula euaderet. Media vero nocte ipso vigilante deo sic prouidente maxima demonum multitudo sub arbore se coniecit ad sua figmēta ⁊ tēptamenta declaranda inter quos vnus ait. Tot anni preterierunt q̄ dux Hyspanie filium habere non potuit. suasu autem cuiusdam xp̄iani a deo filium impetrauit post cuius ortum ⁊ natiuitateȝ ipsum e cuna accepi: ⁊ sub quadā lauro posui quē btūs Sixtus inde transiens accepit ⁊ baptizauit. Ego vero in cuna me reposui: ⁊ multā deformitatē simulans molestus fui q̄ plurimis. Unde dux ⁊ ducissa ad fidē xp̄i cōuerti distulerunt. Alij demones hoc audientes: ipsum laudibus extulerunt. Mane autem facto abeuntibꝰ demonibus Laurentius letus ⁊ gratias agens deo: descendit et ambulauit quousqȝ ad palatiuȝ predicti ducis peruenit. Cūqȝ demoneȝ in cuna repperisset: turpiter a domo effugauit Et narrans predicto duci singula que contigerant se esse verū filium suū declarauit: ⁊ tandē patrem ⁊ matrē ⁊ maximā paganoꝝ multitudineȝ ad fidem xp̄i cōuertit. ⁊ sic pȝ secundum.

Tertio deus ab eterno de

stinauit in corde suo beati Laurentij assumptionem. Qualis debeat esse vita ⁊ conuersatio coruȝ qui ad ordines sacros ecclesie eliguntur ⁊ assumuntur Declarat Isidorus de vita clericorum. vt habeť. xxiij dist. capi. his igitur: dicēs sic His igiť lege patruȝ caueť: vt a vulgari vita seclusi. a mundi volupratibus se abstineant: non spectaculis: nō pompis intersint: cōuiuia publica fugiant priuata non tm̄ pudica, sed sobria colant. Usuri

nequaq̄ incūbant: nec turpiuz occupationibus lucroꝝ neqꝫ fraudibꝰ cuiuſqꝫ ſtudium appetant. amorem pecunie quaſi materiaz cunctoꝝ criminum fugiant. ſecularia officia negociaqꝫ abnuant. honoris graduz per ambitionē nō ſuſcipiāt. ꝓ beneficijs medicine dei munera nō capiant. pudorem ac verecūdiam mentis ſimplici habitu inceſſuqꝫ oſtēdant. Obſcenitatem ⁊ membroꝝ ⁊ verboꝝ ſicut operū penitus execrent̄. Caſtimoniaz quoqꝫ inuiolati corporis perpetuo conſeruare ſtudeant. ſenioribus debitaz prebeant obedientiā Tales em̄ eſſe debent qui diuinis cultibus ſeſe mancipandos ſtudēt. hec ille. Hmōi fuit beatus Laurentius ſpū ſancto plenus qui deuotione ⁊ feruore diuini amoris fuit totaliter inflāmatus. Unde poterat dicere illud pſal. Inflāmatum eſt cor meum ⁊ renes mei cōmutati ſunt ⁊ ego ad nihiluz redactus ſum: ⁊ neſciui. vt iumentū factus ſum apud te ⁊ ego ſemper tecum.

Sciendū ꝙ iſte amor diuinus extinguit q̄druplicem amorem inordinatum. Primo extinguit amorē carnalem. Ideo dicit. Renes mei cōmutati ſunt. Greg. Guſtato ſpiritu deſipit om̄is caro. Iſtum amorem carnalem extinguit in beato Laurentio ignis diuinus: q2 virginitatem mentis ⁊ corporis integre ſeruauit. Secundo extinguit amorem terrenum. Ideo dicit. Et ego ad nihilū redactus ſum. Qui em̄ munduz deſpiciunt nihil a mundanis hoībus reputant̄. i. Coꝛ. iiij. Tanq̄ purgamenta huius mundi facti ſumus. Iſtum amorem terrenū extinxit in beato Laurentio ignis diuinus: q2 nihil terrenū cōcupiuit: imo cum eſſet filius nobiliſſimi ducis hereditatem ſuā ſpreuit. in hoc ſimilis Moyſi. maiores diuitias eſtimās theſauro egyptioꝝ improperium xp̄i. Heb. xi. Unde Cryſ. dicit. Uere nō habet ſuper terram qd̄ amet: qui donuz celeſte guſtauerit.

Tertio extinguit amorē domeſticū. i. parētū. Ideo dicit. Et neſciui. Deut. xxxiij. Qui dixerunt patri ſuo ⁊ matri ſue: neſcio vos. ⁊ fratribꝰ ſuis ignoro illos: ⁊ neſcierūt filios ſuos. Hij cuſtodierūt eloquiū tuū. Iſtum amorē domeſticū extinxit in btō Laurentio ignis diuinus: qua patriā ⁊ parētes ſuos q̄ erāt in hyſpania deſeruit. Et ob amorē ꝑncipum apłoꝝ Romā cū btō Sixto perrexit. in hoc ſimilis Abrahe qui egreſſus de terra ⁊ cognatione ⁊ domo patris ſui venit in terram quam monſtrauit ſibi deus. Gene. xij. Quarto extinguit amorem proprium ⁊ priuatū. Ideo dicit. vt iumentū factus ⁊c.

Qui em̄ ſeipſos deſpiciunt propter xp̄um ſunt iumentum xp̄i quoniaz amor diuinus animā deo cōiungit. i. Coꝛ. vi. Qui adheret deo vnus ſpūs eſt cum eo. Iſtum amorem priuatuz extinxit in beato Laurentio ignis diuinus: q2 deuz ſuper om̄ia dilexit. Trenorum p̄mo. c. De excelſo miſit ignē in oſſibus meis ⁊ erudiuit me. ꝓpter qd̄ btūs Sixtus in papam electus ⁊ coronatus ipſum fecit ſuum archidyaconū: ⁊ ordinauit: poſt quē in Romana ſede archidiaconus non ſurrexit. Et ſic patet.

Quarto deus ab eterno

deſtinauit in corde ſuo beati Laurētij diſpēſationē. Sciendū ꝙ btūs Laurentius habuit quadruplicem diſpenſationē. Prima fuit predicationis. nā predicator gratioſus extitit: q2 ſub perſecutiōe decij Ceſaris multa milia gētiliū ſua predicatione cōuertit: q̄ tamē martyrio coronati ſunt. i. Coꝛ. ix. Diſpenſatio mihi credita eſt vt euangeliū predicans lucrifacerem eos q̄ ſine lege erāt. Et quantū ad hoc aſſimilat̄ auro. Quādo eniz lamina aurea ſubducta debet malleādo cū argento incorporari. neceſſe eſt a tribus maxime precaueri. ſ. a puluere. vento. ⁊ humore. Conſimiliter ſi aurum caritatis debet adiungi cū argento ſonore predicationis. oportet precauere a puluere terrene cupiditatis Unde ꝓſper libro de vita contēplatiua. vt habetur. i. q. ij. ca. ſacerdos. dicit ſic. Apoſtolus tamen qui ſic euangeliū dei predicauit vt neceſſaria ſibi ſuis manibus miniſtraret. de ſe cōfidenter loquit̄. Ego autem nullo horum vſus ſum. Et quare dixerit. Secutus aperit dicens. Expedit mihi magis mori q̄ vt gl'iam meam quis euacuet. Euacuari dicit gl'iam ſuā ſi ab eis q̄bus predicabat voluiſſet accipere vite temporalis expenſam. Nolebat quippe in preſenti laboris ſui fructum: ſed in futuro recipere. hec ille. Oportet etiam precauere a vento humani fauoris ⁊ mūdane ambitionis. In hoc ſequens humilitatē xp̄i. q̄ poſtq̄ predicauit apoſtolis miſteriū regni dei lauit pedes eoꝝ. ⁊ beatus Laurentius poſtq̄ euāgelizauerat pauperibus regnum dei eorum pedes lauabat. Oportet etiam precauere humorem nociū proprij amoris ne in vacuum gratiam dei recipere videatur. Et hoc fecit btūs Laurentius

tius per omimodam sui dedicationem ad
deum sicut fecit Noe qui interpretaẽ dedi-
cans τ significat illos qui se totaliter deo de
dicant. τ inuenit gratiam coram dño Gen.
vi. τ per iugem dei memoriã. sicut fecit Tho
bias. qui quia memor fuit dei in toto corde
suo non in parte dabat ei dñs gratiaz. Tho
bie i. Et per sollicitaz sui custodiam. Secũ
da fuit gratie. Eph. iij. Audistis dispensatio
nem gratie q̃ mihi data est in vobis. nã gra
tiam quã btũs Laurentius a deo acceperat
fidelissime dispensauit. veniens eniz ad do-
mus cuiusdam vidue q̃ multos xpianos in
domo sua absconderat: quã lõgus dolor ca-
pitis detinebat liberauit eaz per suã manuũ
impositionẽ. Rursus eadez nocte in domũ
cuiusdam xpiani veniens quẽdam cecũ ibi
dem reperit. τ facto signo crucis eum illumi
nauit. Tertia fuit rei tẽporalis. vñ Prosp
vt habeẽ. xij. q. i. ca. expedit. di:ẽs sic. Expe-
dit facultates ecclesie possideri. τ pprias p-
fectionis amore contemni. Non em̃ pprie
sunt s cõmunes ecclesie facultates. hec ille.
Que debent pauperibus distribui. vt subue
niatur eoꝝ necessitatibus. Sicut habeẽ. xij.
q. ij. capi. aurum. τ cap. gloria episcopi. Hoc
sciit attendens btũs Laurẽtius thesauros
ecclesie quos tradidit ei btũs Sixtus eccle-
siis τ pauperibus fideliter dispensauit. iuxta
illud psal. Dispersit dedit pauperibus: iusti-
cia eius manet in seculũ seculi. Ipse em̃ dis-
persit: qr pluribus ꝯdiuisit τ nõ vni. Disper
sit τ nõ auare retinuit. Dedit τ nõ vendidit.
Dedit libere sine spe mercedis: lucri: aut cõ
modi aut obsequij. Dedit nõ dandum post
mortem dereliq̃t. Pauperibus. s. xpi. nõ pa
rentibus: nõ amicis: nõ diuitib⁹. Quarta
fuit sacramentoꝝ. Vñ. i. Cor. iiij. diciẽ. Sic
nos existimet hõ vt ministros xpi. τ dispen
satores ministerioꝝ dei. btũs Laurẽtius ve-
lut fidelis dispensator sacramenta ecclesie
magna caritate ministrauit. Nam cum lucil
lus cec⁹ ob nimiũ ploratũ pmisisset se fidez
xpianã suscipe. istãter postulabat baptizari.
quẽ diligẽter examinãs. B. Laur. de articul'
fidei. eidẽ ipm baptizauit. Statimq̃ꝫ q̃ cec⁹
fuerat lumẽ recepit. et m̃lti ceci veniebãt ad
eũ τ baptizabãẽ ab eo τ illumiabãẽ. Rur
sus baptizauit ypolitũ cũ familia sua nũero
xix. preterea baptizauit Romanũ militẽ af-
ferentem vrceũ cũ aqua. τ sic pꝫ quartũ.

Quinto deus ab eterno
destinauit in corde suo beati Laurentij obe
dientiam in passione. Nam grauissima sup
plicia pertulit: vtpote quia super cratem fer-
ream assatus fuit. Hoc genus martyrij fu-
turum in beato Laurentio premonstratum
est quattuor modis. Primo in ducibus.
Unde moyses. Leuiẽ. vi. dicitur. hec est lex
holocausti cremabitur in altari tota nocte
vsq̃ꝫ ad mane. ignis ex eodez altari erit. De
cius cesar dixit beato Laurentio: aut sacrifi
ca dijs: aut nox ista in te cum supplicijs ex-
pendetur. Et beatus Laurentius ait. Gau-
deo plane: quia hostia christi effici merui:
ego me obtuli sacrificiuz deo in odorem sua
uitatis. τ ibidem dicitur. Omne sacrificiuz
quod coquitur in clibano τ quicquid in cra
ticula vel sartagine preparatur eius erit sa-
cerdotis a quo offertur. τ de beato Lauren-
tio dicitur. Meruit esse hostia christi leuita
Laurentius qui dum in craticula positus
assaretur non negauit dominum. τ ideo in-
uentus est sacrificium laudis. Et. ij. Parali
po xxiiij. diciẽ sic. Surrexerunt autem cõtra
euz serui sui τ occiderunt eum in lectulo suo
τ mortuus est. τ ibidez. xxxiiij ca. dicitur sic.
Assauerunt vase super ignem David in ps̃
dicit. Probasti cor meum τ visitasti nocte:
igne me examinasti: τ nõ est inuenta in me
iniquitas. τ iterum. ossa mea sicut cremium
aruerunt. Salomon. Eccẽ. vlti. dicit. Libera
sti me a pressura flãme que circundedit me
τ in medio ignis nõ sum estuatus. Et Can
ti. vlti. Aque multe non potuerunt in me ex
tinguere caritatem. Et Eccle. xxxviij. Va-
por ignis exurit carnes eius. Job. xxiij. dicit
sic. Probabit me quasi aurũ qd̃ per ignem
transit. Et. xxx cap. dicitur. Cutis mea deni-
grata est super me: τ ossa mea aruerunt τc̃.
Secundo in pphetis. Unde Jerem̃. treno
rũ. ij. dicit. Succendit in Jacob ignem flam
me deuorantis in gyro. Ezech. xv. diciẽ. Ec-
ce igni datum est in escam. vtramq̃ꝫ partem
consumpsit ignis. Propterea Laurentius
dixit ad Decium hylari vultu. Ecce miser as
sasti vnam partem: gyra a'iam τ manduca
Et Naum. ij. dr̃. Clipeus fortiũ eius ignitus
Tertio in aplis. vñ Lu. xxiiij. dr̃ sic. Obtu
lerũt ei partem piscis assi. τ Joh. xij. dicitur
Nisi granum frumenti cadens in terra mor
tuũ fuerit ipsum solum manet. Si autẽ τc̃.
Quarto in doctoribus. Unde btũs Au-
gustinus dicit. Laceratos artus τ multa
verberũ sectione cõcisos. subiecto pcipit ig-

ne torreret: vt per craté ferream que iam de fervore cõtinuo vim in se haberet vrẽdi cõuersorum alterna mutatione mẽbroꝝ: fieret cruciatus vehementior: ⁊ pena ꝓductior. hec ille. Et Maximus in sermone dicit sic. Nõ enim frẽs. b. Laurẽti⁹ breui vel simplici passione perimitur. Nam ꝗ gladio percutitur semel moritur. Qui in flãmarum camino mergit̃ vno impetu liberat̃. Hic aũt longa et multiplici pena cruciatur vt mors ei nõ desit ad supplicium: ⁊ desit ad finem. Legimus beatos pueros in pena rũ suarũ deambulasse flammis: et igneos globos pedibus cõculcare. Vñ ⁊ beatus Lau. nõ minore gloria est preferẽdus. Siquidem illi in pena rũ suarum flãmis ambulabant. Hic in ipso supplicij sui igne discubuit. Illi vestigijs pedum conculcauerunt incendia: iste laterũ suoꝝ diffu siõe restinxit. Illi stantes in pena eleuatis manibus orabãt ad dñm: iste prostratus in pena toto corpore dñm deprecatur. Hec ille. Beatus ambrosius in sermone dicit sic. Beatum martyrem Lauren. grano sinapis possumus cõparare. qui diuersis attritus passionibus per totum orbem gratia sui meruit fragrare mysterij. ꝗ antea cõstitutus in corpore erat humilis ignotus ⁊ vilis. postea ꝙ vexatus lacerat⁹. exustus. vniuersis ꝑ totũ mũdum ecclesijs odorem sue nobilitatis infudit. Hec ille. Sed in sua passione xp̃s dedit ei quattuor cõsolationes. de quibus dicit̃ in p̃s. Nox illuminatio mea in delitijs meis ⁊c̃. Primo causabatur ex diuini amoris dulcedine cũ dicit̃ Nox illuminatio ⁊c̃. Tunc enĩ nox in delitijs vertitur quãdo tribulatio amoris dulcedine superat̃. Vñ dicebat. Tormẽta tua epule mihi sunt.

Secũda causabat̃ ex securitate gratie. Vñ subditur. Quia tenebre nõ obscurabuntur a te. Tunc tenebre nõ obscurant̃ qñ quis in tribulatione positus ꝑ pctĩ caliginẽ nõ obnubilatur. Vñ securus dicebat. Deũ meũ colo: et ipsi soli seruio: ⁊ ideo nõ timeo tormẽta tua.

Tertio causabat̃ ex serenitate conscientie. Cũ dicit̃. Nox sicut dies illuminabit̃. Qð ꝗdez fit qñ tribulatio luce cõscientie serenatur Vñ dicebat. mea nox obscurũ nõ hʒ. sed oĩa in luce clarescũt. Quarto causabat̃ ex certitudine glie. Ideo subditur. Sicut tenebre ei⁹ ita ⁊ lumẽ eius. Tunc lumẽ est sicut tenebre: qñ ꝗs recipit multitudinẽ gaudioꝝ ꝺm multitudinem passionũ. Istam certitudinem habebat beatus Laurenti⁹, qui dicebat. Grãs tibi ago dñe q: ianuas tuas igredi merui ⁊c̃.

Sexto deus ab eterno destinauit in corde suo beati Laurentij victoriam.

Unde beat⁹ Augu. in sermone dicit sic. Beatus Laurentius mansit in xp̃o vsqꝫ ad temptationẽ: vsqꝫ ad tyrãnicaꝫ interrogationem: vsqꝫ ad acerrimã cõminationem: vsqꝫ ad peremptionem: in qua longua morte ꝗa bene manducauerat ⁊ bene biberat tanꝙ illa esca saginatus ⁊ illo calice ebrius: tormenta nõ sensit. nõ cessit ⁊ in regnũ successit. hec ille. Fuit aũt adeo ꝯstans ⁊ fortis ꝙ nõ solũ tormentis nõ succubuit. imo ex ipsis factus est perfectior in timore feruẽtior in amore. ⁊ iocũdior in ardore De primo dicit Maxim⁹ in sermõe. Extẽditur suꝑ flãmarum ignitos globos ⁊ sepius versatur in latera. sed quãto plus penarũ patitur: tanto amplius xp̃m dñm ꝑtimescit. Hec ille De secũdo idẽ Maximus dicit sic. Nouo admirationis genere. alius illum torquet. ⁊ alij seuientes tormẽta perficiunt deuotiorem Laurentiuꝫ saluatori supplicia atrociora fecerunt. Hec ille. De tertio idem dicit sic. Cor eius tanta in fide christi magnanimitate cõcaluit: vt despectis proprij corporis cruciatibus insanissimo tortori suo triũphatis eius ignibus letus illuderet. hec ille. Sciendũ ꝙ beatus Laurenti⁹ quattuor ignes fortiter superauit ⁊ extinxit. Primus fuit carnalis ꝯcupiscentie. Nam sequs beatum sixtum ad martyriũ: clamabat post eum dicens. Quo ꝑgrederis sine filio pater. Quo sacerdos sancte sine ministro ꝑperas? Tu sine ministro nunꝙ sacrificiũ offerre cõsueueras. Quid in me displicuit paternitati tue: Nunꝗd degenerez me ꝓbasti? Experire certe vtrũ idoneũ ministrum elegeris cui cõmisisti dñici sanguinis dispensationem Cui beatus sixtus respõdit. Nõ ego te desero fili neqꝫ derelinquo. Sed maiora tibi debent̃ ꝑ fide xp̃i certamĩa. Nos quasi senes leuioris pugne cursum recipimus te autẽ quasi iuuenem manet gloriosior de tyrãno triumphus post triduum ne sequeris sacerdotem leuita De extinctione ignis carnalis cõcupiscentie Maximus in sermone dicit sic Ecce beatus Lau. transijt per ignẽ quo nõ adustus inhorruit: sed illuminatus effulsit. arsit ne arderet. ⁊ ne vreretur exustus est. hec ille. Secũdus fuit ignis ardentis auaricie. Nam cũ beatus Sixtus ad decollandum duceretur. Beatus Laurentius clamabat post eum dicens. Noli me derelinquere pater sancte, quia thesau

ros tuos iaꝫ expendi quos tradidisti mihi Beatus Augꝰ. in sermone dicit sic. Armat gemina face homo pecunie cupidus: ⁊ veritatis inimicus: auaricia: vt rapiat aurū. im pietate: vt auferat xp̄m. Nihil opꝛinces nihil pficis humana crudelitas. Subtrahit inuē ꝑ s tuis materia moꝛtalis. Et Laurentio in celum abeunte tu deficis flammis tuis. hec ille. Tertius fuit ignis materialis flamme Nam milites audientes thesauros. Laurē tiū tenuerunt ⁊ parthenio tribuno tradiderunt. Ipse aūt cum Decio pn̄tauit. Cui Decius cesar ait, Ubi sunt thesauri eccl̄ie quos apud te nouimꝰ esse absconditos: Qui cuꝫ sibi nō rn̄deret tradidit eum Ualeriano p̄fecto: vt vel thesauros pdat. ⁊ sacrificet ydolis vel diuersis euꝫ faciat interire supplicijs ⁊ toꝛmētis. Cūqꝫ nollet Laurentius votis eius annuere, dixit Decius. Afferat lectus ferreus vt requiescat in eo cōtumax laurētius Ministri itaqꝫ eū exuūt: super cratem ferream extendunt ⁊ prunis suppositis eū cum furcis ferreis comprimūt. Dixitqꝫ Laurentius Ualeriano. Disce miser: qꝛ carbones tui mihi refrigeriū. tibi autem eternū supplicium prestant: qꝛ ipse dn̄s nouit q̄ꝛ accusatꝰ non negaui eū, interrogatus xp̄m cōfessus sum, assatus gratias ago. Et sic ꝑ astantibꝰ orans tandē emisit sp̄m. Unde Maximus ait. Corpoꝛali laboꝛabat incēdio: sed diuinꝰ ardoꝛ materialē restrinxit ardoꝛeꝫ. ⁊ Amb. dicit. Quāuis rex improbꝰ ligna subijceret: incendia maioꝛa supponeret. Tamen seruꝰ Laurentius has flāmas fidei caloꝛe nō sensit. Et Augꝰ. inquit. Superari caritas xp̄i flāma nō potuit. ⁊ segnioꝛ fuit ignis qui foris vssit: q̄ qui intus accendit. Quartus fuit ignis furentis insanie. s. persequentiū q̄ frustrata est. Unde Maximus ait. Superatis flāmarum ministris om̄e mūdane insanie restrinxit incendiū. ⁊ ad hoc vsqꝫ diabolica ꝑfecit intentio. vt ⁊ vir fidelis ad deum suū gl̄iosus ascenderit: ⁊ crudelitas ꝑsequētium cū suis ignibꝰ toꝛpescat cōfusa. Furoꝛ enī gentilis accensus craticulam parat ignitam. vt indignationis flāmas ignibus vindicaret. hec ille.

Septimo deus ab eterno destinauit in coꝛde suo beati Laurētij p̄eminentiā. q̄ in quattuoꝛ manifestat. Primo in miraculoꝝ operatione. s. in elongatiōe cuiusdam trabis que in fabricam ecclesie sue deputata erat. In refectōe calicis cristallini In suscitatione dn̄i stephani iudicis romani. In liberatione Herici imperatoris. Secundo in vigiliarū institutione. Solus eniꝫ inter martyres habet vigiliam. Sed vigilie sanctoꝝ ꝑpter multas inoꝛdinatōes. hodie in ieiunia ꝯmutata sūt. Mos enī fuit antiquitus: vt in festiuitatibus sctōꝝ. hoies cū vxoribus ⁊ filiabꝰ ad eccl̄iam cōuenirent. ⁊ ibidem cū luminaribus ꝑnoctarēt qꝛ ꝟo multa adulteria in hijs vigilijs fiebant. Statutū fuit vt vigilie i ieiunia ꝯuerterent. nomē tn̄ vetus retentū est. vt non ieiunia: ꝫ vigilie appellarent. Tertio in octauarū celebratione. Ipse nāqꝫ solus cū Stephano hꝫ octauas inter martyres sicut btūs Martinus inter cōfessores. Quarto in indulgentiarū distributiōe. Sūmus pontifex certificatꝰ de visione cuiusdā monachi: monasterij sancti Laurentij rome. ⁊ de cingulo sibi dato ꝑ beatum Laurentiū. ad cuiꝰ tactū surrexit qdā defunctus celebrata solēni missa dedit indulgentiā oibus vere penitentibꝰ ⁊ cōfessis ecclesiam p̄dictā ⁊ oēs eccl̄ias per totū oꝛbē dedicatas, in honoꝛē sancti Laurētij: quarta feria deuote visitantibꝰ indulgentiā quattuoꝛ ānoꝝ ⁊ quattuoꝛ quadragenarum ad laudem sancti sui. Amen.

In festo assumptionis glorióse virginis Marie. Sermo. xlvi.

Aria optimā partē elegit Lu. x. ⁊ in euāgelio p̄n̄tis solēnitatis. Damas. in s̄mone hodierno dicit sic. hodie ꝟgo celesti tēplo inuehit. sacra ⁊ aīata archa in tēplo nō manu facto reponit. Colūba innocēs auolās ex archa. i. coꝛpe quo deū suscepit pedibꝰ requieꝫ adinuenit. hec ille. Sup quo talē moueo qōnē. vtrū btā ꝟgo ꝑ sui gl̄iosaꝫ assumptionē obtinuerit btītudinis oim sctōꝝ fructuosaꝫ ꝑfectionē. Ad istā qōnem rn̄dēt tres doctores noui testi. Primꝰ est btūs Hierōn. in s̄mone hodierno dicēs sic. Legimus q̄ꝛ sepe ad funera sepulturasqꝫ sctōꝝ angelos aduenisse: ⁊ ad exeqas eoꝝ obseqa prestitisse. nec nō ⁊ aīas eoꝝ vsqꝫ ad celos cum hymnis ⁊ laudibꝰ extulisse ⁊ eosdē multo lumie splenduisse. Insup ⁊ adhuc viuētes in carne ibidē miri odoꝛis fragrantiā ꝑsensisse Si igit talia ⁊ tanta circa defunctos deꝰ dignatꝰ est exhibere q̄to magis eiꝰ genitrici in die obitus sui credendū est celoꝝ militiā obuiā ad

uenisse. eāq; ingenti lumīe circūfulsisse: ꝛ vsq; ad tronū glie ꝓduxisse. Nulli dubiū ē totam illā celestē curiā supne hierl'm ineffabili leticia exultasse. ꝛ tūc iocūdatā fuisse ineffabili claritate. tuncq; cū iubilatione cōgratulasse. hec ille. Secūdus est btūs Bernardus in sermone hodierno dicēs sic. Vere in plenitudine sctōꝝ detentio ei⁹ cui nunq̄ defuit fides ꝑriarcharū. nec spūs ꝓpharū nec zel⁹ aplōꝝ: nec ꝯstātia martyꝝ: nec sobrietas ꝯfessoꝝ nec castitas ꝟginū: nec fecūditas ꝯiugataꝝ: nec puritas āgeloꝝ. h ille. Intm̄ ei fuit ꝑ nimia grē plenitudine pōderosa q̄ si ipsa sola in vna statera pōderet: ꝛ ceteri angeli ꝛ oēs sancti tā veteris q̄ noui testamēti i statera alia ponerent. ipsa pre nimia grē abundantia amplius pōderaret: qr oēs grās quas alij habuerūt ꝑticulariter: ipsa habuit vniuersalr. iō ipsa est lucerna ciuitatis superne: qd̄ notat cū dr̄. Maria. i. illumīatrix. vn̄ illud qd̄ dr̄ de xp̄o pōt etiā de ea dici. Apoc. xxi. Lucerna. i. illius ciuitatis supne ē agn⁹ Silr̄ lucerna eiusdē ciuitatis est btā ꝟgo Maria. Vn̄ Bern̄. dicit. Marie p̄ntia tot⁹ illuminat orbis: adeo vt ꝛ ipsa supna ciuitas claritate rutilet. ꝟgineē lāpadis illustrata fulgorib⁹. hec ille. Tertius ē btūs Thomas tertia pte. q. xxvij. arti. v. dicens sic. In rebus naturalib⁹. Primo q̄dem est ꝑfectio dispōnis. puta cū materia est ꝑfecte disposita ad formā. Secūdo aūt est ꝑfectio forme q̄ est potior. Nam ꝛ ipse calor ꝑfectior est q̄ ꝓuenit ex forma ignia q̄ ille q̄ ad formam ignis disponebat. Tertio aūt est perfectio finis. sicut cū ignis hꝫ ꝑfectissime suas qualitates cū ad locū suū ꝑuenerit. ꝛ siliter in btā ꝟgīne fuit triplex ꝑfectio grē. Prima q̄dez quasi dispositiua ꝑ quam reddebat idonea ad h q̄ esset mater xp̄i. ꝛ h fuit ꝑfectio sanctificationis. Secūda aūt ꝑfectio fuit in btā ꝟgine ex p̄ntia filij dei in vtero eius incarnati. Tertia aūt ꝑfectio est finis quā hꝫ in glīa q̄ aūt scd̄a ꝑfectio sit pocioꝛ q̄ p̄ma: ꝛ tertia q̄ scd̄a. pꝫ per ordinē ad bonū. Nam primo in sua sctificatiōe adepta est grām inclinantē eā ad bonū. In ꝯceptione aūt filij dei ꝯfirmata est ei grā ꝯfirmās eā in bono. In sui vero glīficacione ꝯsummata est ei⁹ grā ꝑficiēs eā in fruitōe oīs boni. hec Thomas

Sciendū q̄ btā ꝟgo est impatrix ꝛ regia celi ꝓpter q̄ttuoꝛ. Primo rōne ꝓpinq̄tatis Nam inter xp̄m ꝛ btām ꝟginē est ꝓpinquitas filiationis desponsatiōis ꝛ maternitat. Est eñ filia dei. ps. Ipse fundauit eā altissimus. Ideo hꝫ ad ipsaz paternū affectū. ps. Audi filia ꝛ vide ꝛ inclina aurē tuā ꝛc. vsq; qm̄ ipse est dn̄s deus tu⁹. Est etiā spōsa dei Job. iij. Qui hꝫ sponsam sponsus est. xp̄us aūt est sponsus. ps. Ipse tanq̄ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Ideo ad ipsam habet amorem sinceruz. Sapi. viij. Hanc amaui ꝛ exquisiui a iuuentute mea ꝛ quesiui eaz mihi sponsam assumere. ꝛ amatoꝛ fact⁹ suz forme illius. ꝛ etiam mater dei. psalmi. Homo natus est in ea. Iō sup ipsum habet materne auctoritatis imperium. Et potest sibi tanq̄ mater filio imperare. hoc signatur. iij. Regum. ij. Vbi Bersabee mater Salomonis imperauit ei dicens. Petitionem vnam peto a te ne confundas faciem meam. Tūc eñ faciem suam confunderet quando illud quod petit denegaret. Ideo rex sibi respondit. Pete mater mea. Neq; enim fas est vt auertam faciem meam a te. Secundo ratione dignitatis. Psalmi. Astitit regina a dextris eius in vestitu deaurato circundata varietate. vbi dignitas beate virginia declaratur quo ad tria. Primo quo ad locū cum dicitur. Astitit regina a dextris tuia. Hoc signatur. iij. Reguz. ij. vbi dicitur. Positus est tronus eius que sedit ad dexteram eius. Secundo quo ad habitum. cum dicitur. Inuestitu deaurato. Apocal. xix. Vxor agni preparauit se ꝛ datum est ei vt cooperiat se byssino splendido ꝛ candido. Prouerbioꝝ vlti. Byssus ꝛ purpura indumentum eius. Psalmi. Myrra ꝛ gutta ꝛ casia a vestimentis tuis. Super quo dicit glosa. Hic laudat propheta sponsam ab ornatu. his autem aromatibus odoꝛ virtutum assignatur. qui odores nuptiali gaudio adhibētur vt in nuptijs fieri solet. habent autē iste species aromatice has ꝓprietates. Myrra eñ est amara ꝛ cōseruat carnē a putredine ꝛ vermes expellit. ꝛ iō myrra significat carnis mortificationez que licet sit carni amaratū ꝯseruat a putredine luxurie: ꝛ expellit vermes male ꝯcupiscentie. ꝛ sic castitas custodit. Gutta expellit om̄es inflaturas ꝛ tumores. ꝛ iō signat humilitatē q̄ cordis duriciaz curat. Casia in aquosis loc̄ nascit ꝛ crescit ꝛ signat pietatē q̄ nascit in cordib⁹ illoꝝ q̄ sunt cōpassibiles ꝛ deuoti. Iste tres spēs aromatice. i. virtutes s. mirra castitatis. gutta humilitatis. ꝛ casia pietatis. excellētissime in btā virgine fuerūt. Eius eñ ꝟginitas fuit odorifera āgelo. hūilitas deo. pietas toti mūdo. h vestimētū est aureū quo ad pcio

stitatē ꝛ fulgorē. Tertio quo ad obsequiū famulorꝫ. cū dr. circūdata varietate. s. āgelorꝫ ꝛ scōꝝ vniuersitate q̄ oēs btē marie ꝟgini famulanť. vn̄ Gilbert⁹ epūs ꝛ martyrus suis omel. dic. Sol⁹ dn̄s iesus xp̄s pōt ip̄am magnificare quatenus ab ipsius maiestate laudem accipiat ꝛ honorem. angelicis stipata choris. archangelorꝫ vallata turmis thronorum hincinde possessa iubilationibus dominationum circūcincta tripudijs. principatuū circūsepta obsequijs. potestatum amplexata plausibus. virtutū gyrata honoribus. cherubin circūstātiata hymnificatōib⁹. Seraphin vndiqꝫ possessa ineffabilibus cantionibus. Apostolorum splendidissimus ordo: ineffabili laude ip̄am extollit. Martyrū exercitus oīmode supplicat dn̄e tante. Cōfessorꝫ multitudo innumerabilis cōtinuuꝫ sibi personat canticū Virginū candidissima contio ingeꝫ choream ad suā celebrat gloriam. Inuire etiam sibi infernus vlulat ꝛ ꝑcacissimi demones conclamant. hec ille. Tertio rōne potestatis. Ipsa eī̄ tanq̄ imperatrix angelos in ministeriū mittit: ꝛ secreta palatij celestis eis cōmittit. Vn̄ Bern̄. in quodā sermone dicit sic. Persuadet immo cōpellit nos celsitudo tua credere vt regno filij tui beatissima virgo Maria ita imperiose principeris ꝙ per angelorum ministeria tuis sepe deuotis subuenias. Si eī̄ angelus angelum mittit cōfidēter debet credere xp̄iana deuotio ꝙ imperatrix angelorꝫ tanto magis haber angelos ad obsequiū q̄to differentius pre illis nomē hereditauit. Si enim Josue dux israel iussit solem stare quomodo nō omnia sydera ad nutum imperatricis gloriose discurrunt. Si cherubin ꝛ seraphin de fonte bibentes inferioribus angelis quedam archana reuelant: quāto magis g̃liosa virgo de occultis filij sui amplexu eius degustato. mysteria angelis suis copiosius effundit. hec ille. Etiam demones tanq̄ proditores de palatio celesti expellit. Vn̄ Fulbertus Carnotensis epūs dicit sic. Maria mater mīe materna dignitate facta est ꝛ erga superos imperiosa charitate ꝛ super inferos ꝑ districtionē. vbiqꝫ p̄ma. vbiqꝫ magnifica. cui certe ꝓpriuꝫ est ꝛ angelos sā̄ctos in misterium mittere. ꝛ ad bn̄placitum suū inferorꝫ pacta cessare. Hec ille. Quarto rōne auctoritatis. Tantā eī̄ auctoritatē habet in celesti palatio ꝙ oībus alijs sanctis omissis ad ipsam licet ab omni grauamie appellare. Primo siquis grauať a diabolo ad ipsam appellare pōt sicut ad imperatricem. Exemplū de Theophilo deposito a vicedominatu ab ep̄o suo. Qui desperatus diaboli seruum se fecit. cyrographo propria manu scripto ꝛ dyabolo tradito. Tandem in se reuersus ꝛ penitens ad reginā celi appellauit. ꝛ ipsa omia irritauit. cyrographū Theophili reddi iussit ꝛ veniā ꝛ g̃ram eidem promeruit.

Secūdo si quis grauatur a tyranno ad ipsam appellare potest. sicut ad reginā mūdi. Exēplum de Basilio cui Julianus apostata vadens ad p̄lium cum minatus fuisset ꝙ in reditu suo ciuitatem eius destrueret. Sanct⁹ Basilius ad beatam virginem appellauit. Que militē quendā nomine Mercuriū suscitauit qui sup equū ascendēs ꝛ ad Julianū ꝑgens lancea in eū directa ip̄m occidit. Vn̄ Gilbertus dicit sic. Veniant ad btām Mariam iusti cū basilio effectū celerem ꝑcepturi veniāt ꝛ pctōres cū theophilo in auxiliū mariam adepturi. Hec ille. Tertio siq̄s grauať a corpe ꝓprio ad ipsam appellare pōt. sicut ad reginā. Exemplum de Maria egyptiaca q̄ multo tēpore carnali cōcupiscentie inseruiuit tandem ad btām virginē cōfugit ꝛ appellauit. ꝛ sic cōcupiscentiam vicit ꝛ castitatem seruauit. Quarto siquis grauatur a iusticia dei ad ipsam appellare potest. sicut ad imperatricem. Exemplum habetur Hester. ij. Cū enim rex Assuerus iudeis esset iratus regina Hester ad eum placandum accessit. Cui rex dixit. Etiam si dimidium regni mei petieris dabo tibi. Ista est beata virgo cum qua deus diuisit regnū suum. Nam cum deus habeat iusticiam ꝛ miam: iusticiaꝫ sibi retinuit. ꝛ beate virgini marie misericordiā ꝯtribuit. ideo siquis grauať a foro iusticie dei appellet ad foruꝫ mīe dei. Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū g̃re vt miaꝫ cōsequamur et g̃ram inueniam⁹ in tp̄e oportūo. Et cū btā ꝟgo sit thron⁹ mīe dei q̄ superexaltat iusticiā dei. Ideo maria optimā partem elegit.

Maria optimā partem elegit.
- Legis diuinalis.
- Legis naturalis.
- Legis ꝓphetalis.
- Legis sapientialis.
- Legis sp̄ualis.
- Legis finalis.

Primo Maria elegit optimā ptēꝫ legi diualis. Sciēdū ꝙ i lege diuali ꝯtineť. vij. mirabilia q̄ btā ꝟgo ꝑfectissie huit

Primo ignis etern⁹. Heb.xij. Deus noster ignis cōsumēs est. Sicut em̄ ignis nullā per mixtionē patit̄ ꝑpter sui puritatē, sed alia purificat. sic deus est tante puritatis ꝙ nullā imꝑfectionē in se recipit q̄n poti⁹ alia ꝑficit. Hic ignis in ventre virgīs. ix. mēsibus habitauit: quo tota fuit inflāmata, q̄m totā ipam diuinus amor impleuit. Hiero. Mariā totā impleuerat spūssanct⁹. totā incaluerat diuin⁹ amor. ita vt in ea nihil eēt ꝙ mūdan⁹ violaret affect⁹. Et sicut aurū ad p̄n̄tiam ignis liquescit. sic aīa btē virgīs ad p̄n̄tiā ignis diuini tota liq̄facta fuit. Cant̄. v. Aīa mea liq̄facta est. Vn̄ sctūs Odilio dicit sic. Credimus eā gaudijs interfuisse ascēsionis dn̄ice, ⁊ in die penthecostes cū aplis spm̄sanctū accepisse. quē cōstat a cōceptiōe xp̄i plenissime hat̄ uisse. Ipsa em̄ diuinū ignem ⁊ spm̄sctm̄ habuit ꝑ deuotā orationē. Act. i. Hij omēs erāt perseuerantes in orōne cū Maria matre Jesu. Bern̄. supmissus est dicit sic. Ingressus est angelus ad eā. quo ingressus? Puto ꝙ in secretariū pudici cubiculi vbi fortassis illa clauso sup se ostio patrē suū orabat in abscōdito solēt nimirū angeli astare orātib⁹ ⁊ in eis delectari quos vident in orōne ꝑuras man⁹ leuare. hec ille. Preterea ignē diuinū obtinuit ꝑ ꝓfundam humilitatōem. p̄s. Qui emittis fontes in cōuallib⁹. i. grām ꝑstas humilibus q̄ maxīe fuit hūilitatis. Luce. i. Respexit humilitatē ancille sue. Vn̄ Petr⁹ Rauēnas. sup missus est. dicit sic. Ecce quam vocauit angelus dn̄am. ipsa se cognoscit et fatet̄ ancillā. quia deuotus anim⁹ infusis beneficijs crescit ad obsequiū ⁊ augetur ad grām. nō ad superbiam pertumescit. nō ad arrogantiam ꝓsilit. Hec ille. Rursus ignē diuinū ꝓmeruit ꝑ purificationem. p̄s. Cor mūdū crea in me de⁹: ⁊ spiritū rectū innoua in viscerib⁹ meis. quā purificationē ipa hūit cū de⁹ p̄r ipaȝ sctificauit p̄s: Sctificauit tabernaclm̄ suū altissim⁹ s. i ꝯceptōe sua: ⁊ i ꝯceptōe xp̄i Luc. i. Spūsscūs supueniet in te. Ansel. Decebat vt illi⁹ hois ꝯceptio, i. Jesu xp̄i ⁊ ea m̄re fieret: q̄ ea puritate niteret: q̄ maior sub deo neq̄t intelligi. Itē ignē diuinū hūit ꝑ trāq̄llā mēt̄ deuotōez. sic xp̄s dixit aplis. Luc. vl. Sedete ī ciuitate donec induamī ꝟtute ex alto. sedete. i. a superfluis curis quiescite. hanc vacationē habuit q̄ ī suo thalamo clausa mēsit. Bern̄. super missus est. dicit sic. Non est suspicādū ꝙ angelus apertū inuenerit ostiū marie: cui nimirū in ꝓposito erat, frequētias hoīm fugere. colloquia vitare, ne vel orātis silentiū turbaret̄, vel cōtinentis castitas turbaret̄. hec ille. Secūdo ī lege diuinali ꝯtinet̄ splēdor diuin⁹. Heb. i. Qui cū sit splendor glie. Hic em̄ splēdor. ix. mēsibus in ea habitauit q̄ eā totam splendidam fecit ⁊ illuminauit. Apoc. xij. Signū magnū apparuit in celo mulier amicta sole. i. splēdore. Nam ipsa dicit illud. Eccl̄. xxiiij. Penetrabo inferiores ꝑtes terre, ⁊ inspiciā oēs dormiētes: ⁊ illuminabo oēs sperātes in dn̄o. Ipsa em̄ illuminat obscuros ad expellēdū tenebras peccati. ipsa etiā illumīat negligētes ⁊ tepidos Juxta illud. Eph. v. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Ipsa etiā illuminat in deo sperātes ⁊ sibi deuotos cōseruādo in lumīe grē dei. Tertio in lege diuinali ꝯtinet̄ thesaur⁹ sapīe. Col. i. In quo sunt oēs thesauri sapīe ⁊ scīe dei absconditi Hic thesaurus sapīe fuit in ventre virginis ix. mēsib⁹ q̄ eā sapiētissimā fec̄. Bern̄. Quid de deo nō sapiebat in qua dei sapīa latebat. Nam angel⁹ nesciuit explicare modū incarnatiōis xp̄i. s₃ solū illō nūciauit. Bern̄. Spiritussctūs supueniet. i. sup angelos ⁊ omēm creaturā in te veniet. ⁊ iō me nō interroges q̄ sup̄ me est ⁊ ad illud nō potero. Ascēde ergo tu ⁊ ne steteris inter angelos: q̄ paululū cū ptransieris eos inuenies quē diligit aīa tua. modū q̄ de spū scō ꝯcipies dei ꝟtus [illegible] dei sapīa Xp̄s in suo secretissimo cōsilio sic obūbrādo ꝯteget ⁊ occultabit: vt tm̄ sibi notus habeat̄ ⁊ tibi. Scies vtiq₃: sed illo doctore quo auctore. Non em̄ doceri pōt nisi a donāte. nec potest addisci nisi a suscipiente. Quis em̄ excepta fortassis illa que hoc sola experiri meruit intellectu capere possit. qualiter ille splēdor inaccessibilis, ꝟginēis se visceribus infuderit. Et forte dictum est, obūbrabit tibi: q̄ qō sola per se trinitas in sola ⁊ cum sola virgine voluit operari. soli datuȝ est nosse. cui soli datū est experiri. ac si dicat angelus. Quid a me requiris: qō in te mox experieris: hec ille. Quarto in lege diuinali ꝯtinet̄ fons misericordie. Gen̄. ij. Fōs egrediebat̄ de loco voluptatis. Hic fons peruenit ad nos ꝑ beatā virginē sicut per aqueductum. Eccl̄. xxiiij. Ego quasi aqueduct⁹ exiui de paradiso: ⁊ de delitijs misericordiarū dei. Per istū aqueductū fluūt aque grāruȝ de celo in mūdū. Unde sequit̄. Dixi rigabo ortū plātationū mearū. Bern̄. Aqueduct⁹ est Maria. cui⁹ nimirū summitas instar sca

le Jacob celos tāngit: imo etiā transcendit vt illū aquarū fontē que sup celos sūt attingere possit. Natus est fons vsq3 ad nos. q2 descendit illa celestis vena per aqductū. nō tū fontis copiā nobis exuberās: s3 stillicidiis gfe cordibus mentis attentis alij qdem pl9 alij minus accipiūt. Plus eq̄dem aqueductus: vt ceteri de plenitudine nō plenitudinē ipsam accipiāt. Aqueductus est Maria q̄ plenitudinē fontis de corde patris accepit: τ nobis illum nō ꝓut est: s3 ꝓut capere poteramus edidit. Quomodo hic noster aqueductus fontē illū attingit tā sublimē: Quō putas nisi vehemētia desiderij: feruore deuotionis: puritate orōnis. Quō maiestatē attingit inaccessam nisi pulsando: petēdo: querendo. hec ille. ¶ Quinto in lege diuinali cōtinet niueus candor. Sapi. vij. Candor est enī lucis eterne τ speculū sine macula. Hic cādor puritatis refulsit in btā virgine. Canti. iiij. Tota pulcra es amica mea: τ macula nō est in te. Cui9 puritas nō est passa vllam impuritatem sibi pmisceri. Sap. vi. Nihil inquinatū in illā introiuit. Non enī sibi se immiscuit pctm̄ originale q2 fuit ī vtero a spūsctō scīficata: nec aliqd̄ mortale q2 fuit pr̄is potentia roborata. nec aliqd̄ veniale: q2 fuit a splēdore filij illustrata. nec aliqd̄ actuale: qa fuit ab igne spūssancti inflāmata. Vn̄ q̄uis esset pulcerrima a nullo tn̄ vnq̄ potuit ꝯcupisci. q2 ei9 puritas alioꝝ corda medullit9 penetrabat. τ in eis oēs mot9 illicitos extinguebat. Hieron̄ in s̄mone de asumptiōe dicit sic Jure sole ph: bet amicta q̄ luci illi inaccessibili τ imarcessibili videt īmersa. Neq3 ei ab illa luce dicta est tāgi. s3 opiri magis τ circūfundi: τ tāq̄ ipso igne ꝯcludi. h3 ille. ¶ Sexto in lege diuinali cōtinet diuin9 odor. de q̄ dr. Eccl. xxiiij. Ego q̄si vit9 fructificaui suauitatē odoris. hic odor fuit in btā v̄gine. Ecc. xxiiij Sic cynamomū τ balsamū aroātizās odorē dedi. Naz cynamomū qn̄ est bonuz τ laudabile multiplicē h3 v̄tutē. τ maxime valet ꝯtra vulnera labioꝝ. Que aūt sunt vulnera labioꝝ nisi pctā locutionū. ista locutionū vulnera sanat v̄go btā ex sua locutōe moderata. Oīa enī v̄ba sua fuerūt vulnerū nostrorum medicina τ nostrarum locutionuz exempla. Jpsa enim fuit discreta in querendo quando dixit. Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco. Fuit humilis in obediendo quādo dixit. Ecce ancilla domini fiat mihi τc. Fuit curialis in salutando. quando salutauit Elizabeth. Fuit grata in regratiando quando beneficia dei recognoscens dixit. Magnificat anima mea dominum τc. Fuit modesta in reprehēdēdo quā do dixit. Fili quid fecisti nobis sic τc. Non enī eū maledixit: vel turbata increpauit: sed cum modestia corripuit. Fuit pia in compatiendo: quando compassa est sponso cui vinum defuerat. Jdeo dixit. vinum non habent. Fuit sapiens in consulendo quando dixit ministris. Quodcūq3 dixerit vobis facite. Canti. i. Curremus in odorem vnguentorum tuorum. Et Eccle. xxiiij. dicit de se. Quasi balsamum non mixtum odor meus Est autem balsamum frutex duoruz cubitorum in quantitate. similis viti in stipite. Jn folijs autem similis rute. Unde potest dicere illud. Genes. xl. Uidebam coram me vitē in qua erant tres ꝓpagines crescere pau latim in gēmas τ flores τ vuas maturescere Per vitem intelligitur christus. Johis. xv. Ego sum vitis vera. per tres ꝓpagines intelliguntur tres diuine persone. Nam in vtero virginis fuit christus velut vitis: ad cuius incarnationez conuenerunt: pater qui hanc incarnationem fecit. filius qui incarnatus ē spiritussanctus cuius virtute christus incarnatus est. Jn christo fuerunt tria. sc3 natura diuina. anima. τ caro. velut gemme. flores. τ vua. ¶ Septimo in lege diuinali cōtinetur suauis dulcor. Eccle. xxiiij. Spiritus meus super mel dulcis: τ hereditas mea super mel τ fauum. Hic dulcor fuit in beata virgine. Canti. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo. Sicut enī Petrus xp̄i in transfiguratiōe tā ta istius fructus fuit plenus dulcedine q̄ inde nolebat discedere. psal. Gustate τ videte quoniam suauis est dominus. Et David q̄ magna multitudo dulcedinis tue domine. Sic beata virgo in christi conceptione mira suauitate fuit repleta. vt omnibus memoriam suauitatis τ dulcedinis sue eructauerit. Bernardus. Copiosissima caritate virgo Maria sapientibus τ insipientibus debitricem se fecit. omnibus misericordie sinum aperuit vt de plenitudine eius accipiant vniuersi. captiuus redemptionē. eger curationem. tristis consolationem. peccator veniam. iustus gratiam. angelus leticiam. deniq3 tota trinitas gloriam. filij dei persona carnis humane substantiam. vt non sit qui se abscondat a calore eius. hec ille.

¶ Quia vero beata virgo meruit esse mater

dei ⁊ thesauraria secretorum celestium. Ideo deus pater filius ⁊ spiritussanctus hodie volentes eam honorare super omnes creaturas conuocatis ad consiliuȝ quattuor dominabus quarum diffinitione cuncta agunt: ꝓposuerūt. An beata virgo Maria hodie debeat assumi in celum cum corpore ⁊ anima.

Primo accessit domina iusticia dicens Iustus es domine: ⁊ rectum iudicium tuum. Cum ergo valde honores corpora sanctorū in terris. multo magis honorare debes corpus tue matris. In magno eniȝ honore vis haberi crucem que christum ad horam portauit. Corpora sanctorum que fuerunt organa spiritussancti. imagines pictas que sanctos representant Ergo magis debes honorare corpus beate virginis in quo christus nouē mēsibus habitauit. ⁊ quod fuit spūssancti organū ⁊ christi speciale domicilium. ⁊ totius trinitatis nobile triclinium. ⁊ in quo ymago dei illibata permansit. in quo filius dei qui ē imago patris habitauit. per quaȝ imago hominis que corrupta erat reparata fuit. Simul totum sanctoꝝ corpora integra ⁊ illibata cōseruas. Quorūdam vero corpora miraculorum gloria illustras. Quorūdam autem crebra visitatione fidelium magnificas. Quorūdam porro sepulcra auro ⁊ gemmis exornas. Quorūdam angelicis manibus sepulcris preparatis exaltas. Cuȝ ergo corpus virginis Marie non sit minoris dignitatis: immo maioris. ideo magis debet honorari. s. per assumptionem in celum. Secundo accessit domina potentia: dicens illud. Augu. Si in potestate saluatoris est de sanctorum capite capillum non perire. Est etiam ⁊ matrem suam in anima ⁊ corpore posse integram seruare: qđ si nullus dubitet: hoc est eum posse credat. credere dubitandū non est etiā eū velle. Similiter Ionā in ventre ceti preter naturalē vsum seruauit incorruptuȝ sola misericordia. Mariā incorruptam preter naturā non seruabit gratia: Seruatus est Daniel in intemperatissima fame leonū. ⁊ nō est seruanda maria dotata meritis dignitatum: quam in vita pre ceteris gratia sui conceptus honorauit. hec Augu. Qui ex ea nascens potuisti virginem relinquere. ergo in morte singulari saluatione ⁊ speciali gratia potes eam a putredine ⁊ puluere alienam facere. Tertio accessit domina bonitas dicēs. Boni filij est magis parcere matri ꝙ̄ sibi. Tam bonus filius fuit christus ꝙ in hac vita mortali. ⁊ maxime in partu magis pepercit matri ꝙ̄ sibi. qr tunc voluit matreȝ gaudere. Iuxta illud. Dū paris ⁊ gaudes: cantant celi agmina laudes Ipse aūt voluit flere. Iuxta illud Sapiē. vij. Primā voceȝ similem oībus emisi plorans. Cū ergo post hanc vitā sibiipsi pepercerit ab illa sententia qua dictū est, puluis es ⁊ in puluereȝ reuerteris. ergo ad bonitatē filij ptinet ꝙ matrē excipiat ab eadeȝ sniā. Iuxta illud ps. Non dabis sanctū tuū videre corruptōeȝ

Quarto accessit dn̄a sapiē: dicēs illud prouer. ix. Sapiētia edificauit sibi domū. Sapiens aūt architectus domū pulcrā facit intus ⁊ extra. Domus vero beate virginis etiaȝ in vita mortali fuit tota pulcra. ⁊ interi⁹ in aīa per puritatē. ⁊ exterius in corpore p virginitatem. Si ergo in hac vita sapiā dei edificauit sibi domū pulcrā ad eandem sapiam ptinet. etiam post hanc vitā nō diminuere: sed augere vt sit pulcra intus in anīa p felicitatē. ⁊ extra in corpore p immortalitatem. Iuxta illud Cant. iiij. ca. Tota pulcra es amica mea ⁊c. His auditis deus pater clamauit ad beataȝ virginem: dicens illud. Cant. ij. Surge ppera amica mea columba mea formosa mea. ⁊ veni. iam enī yems transijt. imber abijt ⁊ recessit. veni de libano spōsa mea. veni coronaberis. Ubi dicit Hug. de scō victore. Yems ⁊ imber est vita mortalis q̄ tanꝙ̄ yems ad aggrediendum bonū est pigra. ad pseuerandum est nubila. ⁊ tanꝙ̄ imber est ad malum lasciua. Beata virgo rūdit illud ps. Tenuisti manū dexterā meā ⁊ ī volūtate tua deduxisti me. ⁊ cū glā suscepisti me. vn̄ Hiero. in smo. hodierno dicit sic. Regina celi hodie de pn̄ti seculo nequaꝙ̄ eripit. securaqȝ de sua inmarcessibili glīa. celi palatiū ingredit vbi vna ciuitas ciuiū supnoꝝ. vbi dulcis societas angeloꝝ. vbi post labores ⁊ erūnas felix ⁊ suauis refectio oīarū. hec ille. Qua assumpta in sede trinitatis sanctissime collocata est. Unde Bern̄ dicit sic. Sublimius ista dies ⁊ splēdore sole refulgēs in qua virgo regalis ad thronū dei pr̄is vehit. ⁊ in ipsius trinitatis sede reposita naturā angelicā sollicitat ad videnduȝ. h̄ ille. Tunc de⁹ pater posuit coronā aureā sup caput ei⁹ expssam signo sanctitatis. Eccl. xlv. De qua corona dr̄ Apoc. xij. In capite ei⁹ coronam stellarū duodecim. Que sunt. xij. bn̄ficia q̄ nobis exhibet. Un̄ regina mūdi vocat Iuxta illud. Aue mūdi princeps ⁊ regina.

Prima stella est lapsoꝝ sublevatio Dan̄. xi. Cūqȝ corruerint subleuabūtur auxilio par

mulo .i. auxilio btē virginis q̄ puula dr̄ ꝓpter ipsius humilitatē ꝛc. Secūda stella est sordidorꝝ lauatio .i. Reg. xxv. Ecce famula tua sit in ancillā vt lauet pedes seruorꝝ tuorꝝ hec dixit Abigail ad dauid .i. Maria ad xp̄um. q̄ vult lauare cōscientias nostras intellectū et affectū a sordibus viciorꝝ ꝛc. Tertia stella ē tecorꝝ illumīatio. Eccle. xxiiij. Illumiabo oēs sperātes in dn̄o. Quarta stella est desolatorꝝ letificatio. Cant. i. Meliora verba tua vino .s. letificando. Quinta stella est tēptatorum adiuuatio. Ecclesi. xxiiij. Quasi platanus q̄ habet folia ad modū scuti exaltata sum iuxta aquas .i. iuxta ppl'os baptizatos. Et p̄s. eā alloquit̄ dicens. Apprehende arma ꝛ scutum ꝛ exurge in adiutoriū mihi. effunde fra. ꝛc. Sexta stella est obduratorꝝ mollificatō Nume. ij. Cūqꝫ pcussisset Moyses virga bis silicē. egresse sunt aque largissime. Virga est beata virgo. Juxta illud. Virgo dei genitrix virga est. silex est cor durū. bina pcussio fit qn̄ facit hoiem peccatorez declinare a malo et facere bonū. a quo egredīūt̄ aque lachrymarum largissime. Septima stella est mortuorum viuificatio. Eccle. xxiiij. In me ois spes vite ꝛ virtutis. Octaua stella est i aduersis roboratio. Esa. xxviij. Urbs fortitudinis nostre syon .i. beata virgo. Nona stella est vie salutis demonstratio. hec est colūna q̄ filios israel introduxit in terrā ꝓmissionis. ps. Dedit nubē in ꝓtec. corꝝ. ꝛ ignē vt luc. eis p noc. Decima stella est in morte ꝓtectio. Eccle. xv. Obuiabit illi quasi mater honorificata.

Undecima stella est cōtra ignē purgatorij refrigeratio. Jere. xviij. Nunqd de petra agri deficiet nix libani .i. refrigeriū de maria post mortē nostram. q d. non. Duodecima stella est in vita celesti sue p̄sentie delectatio. Judith. xv. Tu gl'ia hierusalē. tu leticia israel. tu honorificētia populi nostri. ꝛ iō eris benedicta in eternū. Et sic patet quomodo Maria optimā ptem elegit. legis diuinalis.

Secundo maria optimā

ptem elegit legis naturalis. Sciendū ꝙ inter cetera creata rōnalis creatura excellētiori quodā mō diue ꝓuidētie subiacet inq̄tuz ꝛ ipa fit dīna ꝓuidētie pticeps. sibijpsi ꝛ alijs ꝓuidens. Vn̄ ꝛ in ipa pticipat̄ rō eterna per quā hꝫ naturalem inclinationē ad debitum actū ꝛ finē. ꝛ talis pticipatio legis eterne in rōnali creatura lex naturalis dr̄. Vn̄ cuz p̄s. dixisset. Sacrificate sacrificiū iusticie. quasi q̄busdā q̄rentibus q̄ sunt opa iusticie. subiūgit multi dicūt quis ōndit nobis bona? Cui questioni rn̄dens ait. Signatū est sup nos lumē vultus tui dn̄e: quasi lumē naturalis rōnis q̄ discernimus quid sit bonū ꝛ quid sit malum qd̄ ptinet ad naturalez legē nihil aliud sit ꝙ impressio diuini lumis in nobis. Cōtinet em̄ lex naturalis duo p̄cepta. Primū est negatiuum .s. Qd̄ tibi nō vis fieri: alteri ne feceris. Secūduz est affirmatiuū .s. Oia q̄cunqꝫ vultis vt faciant vobis hoies: ꝛ vos eadē facite illis. Btā virgo elegit optimā ptem hui'legis naturalis. q2 ordinauit vitā suā q̄tuz ad alios: s̄m ista duo p̄cepta iusticie. Nam primuz p̄ceptum seruauit. q2 nullum vnq̄ lesit. Vn̄ Ambro. in li. de v̄ginitate dicit sic. Nullum fuit solita ledere oibus bene velle. maioribus natu assurgere. equalib' nō inuidere. iactantiā fugere. rōnem sequi. amare virtutem. Qn̄ ista vel vultu lesit pentes qn̄ discessit a ꝓpinquis. qn̄ fastidiuit humilē. qn̄ irrisit debilem. qn̄ vitauit inopem. hec ille. Et Hiero. in ep'la ad Cromatiū ꝛ helyodorꝝ dicit sic. Hāc irascentē null'vidit. hanc maledicentē nullus audiuit. Ois sermo eius ita erat gr̄a plenus vt cognosceret̄ in lingua eius deus. hec ille.

Secūdum p̄ceptum seruauit q2 oibus profuit quadruplicirer. Primo verbo. q2 socias suas semp ad bonū informabat. Hiero. vbi supra. Sollicita erat circa socias suas. ne aliqua ex eis in aliq̄ sermōe peccasset. ne aliūde in iniurijs aut in supbia circa parē suā existeret. sine intermissiōe bn̄dicebat deū. ꝛ ne forte q̄s in salutatione sua a laudib' dn̄i tolleret̄ siq̄s eam salutabat illa p salute deo gr̄as rn̄debat. Hec ille. Ab ipsa em̄ primo ꝓcessit vt dum salutant̄ hoies sancti deo gr̄as dicant.

Secūdo ꝓfuit obsequio. q2 trib' mensib' in obsequio helysabeth man sit. Ambro vbi supra. ꝙ religiosa in ꝓpinquis fuerit. scriptura diuina cōmemorat. Nam ꝛ humilior facta ē: vt a deo se cognouit electā ꝛ statim ad cognatam suā in mōtana ꝓcessit. nō vtiqꝫ vt exemplo crederet q̄ iam crediderat oraculo btā inquit q̄ credidisti. ꝛ trib' cuz ea mensib' mā sit. Tanti aūt interuallo tpis nō fides q̄rit̄. sed pietas exhibet̄. Hec ille. Tertio ꝓfuit tpali subsidio. Vn̄ in persona sui dicit̄ de muliere forti. Prouer. vlt. Manū suā aperuit inopi: ꝛ palmas suas extendit ad pauperes Nam totum aurū qd̄ magi obtulerūt paupib' tribuit ita ꝙ postmodū in purificatione nō habuit vn̄ posset emere agnū. Hiero. vbi supra. De

esca quã de manu angeli virgo accipiebat. ipsa reficiebatur. q̄ vero a pōtificib⁹ accipiebat: pauperibus erogabat. Quotidie videbant angeli loqui ei. τ quasi charissimi obtēpabant ei. hec ille. Quarto profuit exemplo. quia eius vita fuit omnibus sanctitatis speculum, τ religionis exemplum. Ambrosius vbi supra. Sit nobis tanq̄ in imagine descripta vita Marie. de qua velut ex speculo refulget spēs castitatis τ forma v̄tutis. Hic sumatis exempla viuēdi: vbi tanq̄ in exemplari magisteria sunt ꝓbitatis expressa. que q̄d corrigere, quid effugere quid tenere debeatis ōn̄dunt. Prodire de domo nescia nisi cū ad ecclesiam cōueniret. τ hoc ip̄m cū parētibus et ꝓpinquis domesticis oꝑosa securo forēsi stipata comitatu. nullo eñ meliore custode q̄ se ipsa q̄ incessu aspectuq̄ꝫ venerabilis. nō tam vestigium pedis tolleretur q̄ gradum virtutis attolleret. hec ille. Et Hero. vbi sup̄. In vigilijs īueniebatur prior. In sapiā legis eruditior. In humilitate hūilior. In carminibus Dauid p̄stātior. In charitate gratiosior. In puritate purior. τ in oī virtute perfectior. hec ille. Quia ḡ btā virgo mūdū suis illuminabat exēplis. iō de ip̄a dr̄ Eccle. xxvi. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis deo, sic mulieris bone spēs in ornamentū dom⁹ ei⁹. Nam sol est xp̄us. mūdus est beata virgo. q̄ illuminata a deo illuminat totā ecclesiam militantē. Quō autē btā virgo dicat̄ mūdus ōn̄dit Cyprian⁹ dicens. Lego τ intelligo q: virgo maria est q̄dam mūdus intelligibilis τ admirabilis. cuius terra soliditas humilitatis. cui⁹ mare latitudo charitatis. cui⁹ celum altitudo conuersationis τ cōtemplatiōis. cuius sol splendor intelligentie. cuius luna decor mūdicie. cui⁹ lucifer fulgor sanctitat̄. cuius arturus gratia septiformis. cui⁹ sydera aliarū virtutū ornamēta pulcherrima. Hec ille. Nam ꝑfectiōes virtutum quas patriarche habuerūt in lege nature. Beata virgo plenius habuit. vt patet.

Adam velut primo parēti toti⁹ humani generis collata est a deo iusticia originalis per quam iustos homines generaret. sed ꝑ peccm̄ hac ꝑdita: suā posteritatē corrupit. τ ad mortem cōdēnauit. Beata virgo seruata innocētia integrali vitam oīm viuentiū. s. xp̄m solē iusticie: ꝑ sui obedientiā de celo traxit ad terram ꝑ quē nocētes τ peccōres ad statū sempiternalis iusticie. τ vitam īmortalem perducuntur. Vxori Noe simul cū viro suo Noe collata est a deo sapiā fabricandi archam per quā gen⁹ humanū p̄seruatū est a vastitate diluuij. Beata virgo mira sapiā fabricans corpus humanū Jesu xp̄o qui est archa sapientie dei. oēs electos in vna fide saluauit. Qui extra hanc archam inuentus fuerit peribit regnāte diluuio falsarū doctrinarū: vt pharisei, heretici. scismatici. apostate. obstinati velut corui ex archa eiecti. Eue tanq̄ prime matri collata est a deo fecūditas integralis. per quam sine corruptiōe gen⁹ humanū ꝓpagaret. sed hac ꝑdita facta est ministra seductionis mediatrix p̄uaricatiōis ex se nascituros transmittens ad inferos. Beata virgo virginali fecūditate mīstrauit benedictū fructum humano generi velut ministra ꝓpiciationis τ mediatrix redēptiōis. ex sua ꝓle natos dirigens ad superos. Enoch collata est a deo gr̄a p̄seruationis. q̄ cū deo ambulans a peccatoribus segregatus. translatus est in paradisum. Btā virgo copiosiori sctificatione bn̄dicta est a deo q̄ nō solū ip̄si⁹ ortū sanctificauit. sed etiā vitā deinceps ab oī pctō īmunē cōseruauit q̄ vere fuit paradisus terrestris. in quo deus ipse translatus est. Cant. iiij. Ort⁹ cōclusus soror mea sponsa. ortus conclusus, fons signatus τc. Melchisedech collata est a deo gr̄a bn̄dictionis. Hic eñ sacerdos dei summi obuiauit Abrahe regresso a cede regum. τ benedixit ei offerens panem τ vinū. Beata virgo eternā benedictionē nobis attulit. generans xp̄m regē τ sacerdotem qui nobis ministrauit carnem suā τ sanguinem suum in sacramentū visibile. sub speciebus panis τ vini q̄b⁹ salubriter cōicam⁹. Abrahe collata est a deo gratia ꝓmissionis q̄ ꝓlis fecunditate doratus miraculose. pater multarum gentium dictus est. Beata virgo super oēs creaturas ad ineffabile mysteriū incarnationis dn̄ice vocata pariter τ electa. redēptoris oīm mater dicta est: q̄ tam excelsā ꝓlem genuit. ꝑ quā oīs hoīm generatio spūalis ꝓcedit. Rebecce collata est a deo gratia electionis: q̄ deo disponente virū suū decepit vt abiecto Esau Jacob benediceret. Beata virgo singulari bn̄ficio τ p̄uilegio vitā absq̄ omni peccato ducens. peccati mortis ꝑemptorem peperit. vite iusticieq̄ꝫ munus oībus ōn̄dit: qui diuinitate occulta. dyabolo eiecto hoīem benedixit. Racheli collata est a deo gratia dilectiōis. ob cui⁹ formositatē τ pulcritudinem seruiuit Jacob Laban. xiiij. annis.

Beata virgo mira p̄fulsit pulcritudine. que plena fuit gratie. De qua dicit xp̄us Sapiē.

vij Quesiui mihi hanc sponsam assumere.et amator factus sum forme illiꝰ. Cui seruiuit ⁊ obediens fuit triginta annis.vt patz. Jsaac collata est a deo gr̃a p̄destinationis. qui sua oratione sterilitatē ab vxore sua abstulit.que geminos cōcepit.hic eternā p̄destinationem impleuit.qñ volens benedicere filiū maiorē benedixit minorē. Beata virgo fecundationem sterilis Helisabeth edocta.meruit sua oratione salutē populoꝝ concipere.s. Jesum xp̄m gemine substantie ⁊ vnius persone qui gentilem populum tanq̄ minorez preelegit in benedictione populo iudaico tanq̄ maiori.

Jacob collata est gratia venerationis qui scalam in via positus attingentē celū p quā angeli descendebāt ad eū cōfortandū ⁊ venerandum.⁊ ascendebant dñmq; innixū scale vidit.Beata virgo p plenitudinē gr̃e facta ē scala p quā deus descendit ad hoiem vt homo ascenderet ad deū.quā angeli admirātes descendūt ad eā venerandū ⁊ eidē cōgratulandū ⁊ ascendūt p eius assumptionē ad ipsum honorandū cū xp̄o qui facit eam cōsidere secum in celestibꝰ.vt pz. Joseph collata ē gratia puisionis.qui factꝰ est dñs egypti p indirp septē annos vniuerse terre de frumēto.Jnuitauit etiā fratres suos vt comederēt secū panē.Beata virgo electa regina mūdi a deo puidit humano generi ne morte eterna periret de frumēto cōcipiens xp̄m qui est granū frumēti.Jnuitauit etiā omēs in xp̄m credentes vt in sacro panis xp̄o cōicent. Juxta illud. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendit ⁊c. Abel collata est gr̃a martyrij et passionis q̄ p̄mus hostiā obtulit deo p qua sanguinē suū fudit. pp̄ter quā iustꝰ a deo vocatus est.Btā virgo suauissimā hostiā obtulit deo patri ⁊ toti mūdo.s.xp̄m.de quo dicitur. O vere digna hostia ⁊c. martyriū passa fuit.Juxta illud.Tuā ipsius aīam ptransibit gladius.Sup quo Bern̄.dicit.Vere tuam o btā mater aīam gladiꝰ ptrāsiuit qñ crudelis lancea filio iam mortuo latus apetuit.Jpsiꝰ nimirū iaz ibi aīa nō erat.sed tua plane auelli nequibat vt plusq̄ martyrē te nō īmerito p̄dicemus.in qua pfecto sensuz corpee passionis causaret affectus cōpassionis.Hec ille Ecce quō isti.xij.patriarche salutabāt btām virginē dicētes. Aue maria. vt cōstat ex primis litteris suoꝝ noīm cōficiētes coronā.xij lapidū p̄ciosoꝝ quā xp̄s hodie eidē imposuit.ps. Qm̄ pueniſti eā in bñdictionibꝰ dulcedinis.posuisti in capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioso. Et hoc assumēdo eā in celū in corpe et aīa. Quā assumptōez p̄uiderāt in figura duplici. Prima est de fonte paradisi. Geñ.ij. Fons ascēdebat de terra ad irrigandū sup̄ficiem terre q̄ inde diuidit̄ in quattuor capita Jste fons est btā virgo.vt pz Hester.vi. Fōs puus.s.p hūilitatē creuit in flumē maximuz. scz p pietatē.⁊ in lucē.s.p puritatē. solēq;.s.p gñationē filij.cōuersus est. Jste fons ascēdebat de terra.s.militātis ecclesie.in assumptione ad irrigandū.i.illustrandū padisum triūphantis ecclie.qz s̄m Dyo.li.de angelica hierarchia semp īferiores illuminantur a superioribus q̄ diuidit̄ ī quattuor capita.s.quattuor hierarchiarū.triū celestiū ⁊ vniꝰ ecclesiastice.

Secūda est de archa Noe. Geñ.ix. Jsta archa quā fabricauit Noe q̄ interp̄tat̄ quiescēs ad habitandū in ea.est btā virgo quā fabricauit deꝰ q̄ requieuit ab omī ope qd patrarat. Geñ.ij. Jn hāc habitauit deus carnē nostrā assumēdo. Hec archa fuit eleuata in sublime a terra qñ fuit in celū assumpta p quā saluatum est genꝰ humanū. Bern̄. Filioli hec peccatoꝝ scala hec mīa hec maxima fiducia est. hec tota ratio spei nostre potest ne filius aut repelli aut sustinere repulsam? Quid ad mariā trepidet humana fragilitas? Nihil austerum nihil terribile.tota suauis est. Age grās ei q̄ talem mediatricē benignissima miseratione puidit.hec ille. Ecce quō Maria optimam partem elegit legis naturalis.

Tertio Maria optimaz

partem elegit Legis pphetalis. Sciendū q̄ btā virgo vt spm̄ pphetie mereret̄ accipe ordinauit vitā suā quadrupliciter etiā an̄ cōceptionē filij dei. Primo quo ad deum quia in sua adolescentia dū adhuc in tēplo cū suis coetaneis moraret̄.vitā suā valde ordinauit De cuius ordinatiōe dicit Hiero.ad Cromatium ⁊ helyodoꝝ. Hanc regulā virgo beata seruabat vt a mane vsq; ad tertiā orationi insisteret.a tertia vsq; ad nonā textrino operi se occuparet. Jterum a nona ab oratiōe nō recedebat quousq; illi angelus appareret.de cuiꝰ manu escam accipere solebat.⁊ semper in dei amore pficiebat. Hec ille. Secūdo quo ad eius interiora quia habuit sinceras affectiones.cogitationes sanctas.⁊ intētiōes rectas.de eius sinceris affectionibꝰ dicit Ambro.li.de virginitate. Quid nobilius mr̄e dei? Quid splēdidiꝰs ea quā splendior elegit eternus? Quid castius ea que corpus sine corpo

ris contagione generauit? Nā de ceteris vir-
tutibus eiꝰ quid loquar? Uirgo erat nō solū
corpore sed etiam mente q̄ nullo doli ambi
tu sincerū adulteraret affectuʒ. hec ille. De
ipsiꝰ sctīs cogitatōibꝰ. Idē dic̄ sic. Uirgo be
ata ab ipo ingressu angeli inuēta est domi in
penetralibus sine comite: ne quis intentio-
nem eius abrumperet ne q̄s obstreperet. Ne
q̄ʒ eēm comites feminas desiderabat. que bo
nas cogitationes comites habebat. q̄n etiā
tunc sibi minus sola videbatur cuʒ sola esset.
Nam queadmodū sola cui tot adesset archā-
geli tot pphete. hec ille. De rectis eiꝰ cogita
tionibus Ideʒ dicit sic. Corde erat humilis.
verbo grauis. anio prudēs. loquēdi parcior.
legēdi studio sior. nō in incerto diuitiarū: sed
in prece pauperis spem reponēs. intenta ope
ri. verecunda sermone. arbitriū mētis solita
nō hoīem: sed deuʒ querere. hec ille. Tertio
quo ad sua exteriora. Ambro. vbi supra. Ni-
hil in ea toruū in oculis. nihil in verbis pro-
cax. nihil in actu verecūdū. nō gestꝰ fractior.
nō incessus solutior. nō vox petulātior. vt ip-
sa corporis species simulacrū fuerit mentis.
ꝛ figura pbitatis. hec ille. Quarto quo ad
conuersatione honestā qua ordinauit vitam
per prudentiā. fortitudinem. iusticiā. ꝛ tempe-
rantiam. Ber. Uirgo btā fuit fortis in ppo-
sito. tēperata in silentio. prudēs in interroga
tione. iusta in confessione ꝙ turbata est. fuit
verecūdie virginalis. ꝙ nō est pturbata. fuit
fortitudinis ꝙ tacuit ꝛ cogitauit fuit prudē-
tie. hec ille. Et Ambro. lib. de virginitate dicit
sic Quid exequar ciboꝝ parsymoniā officio
rum redūdantiā. alterū vltra naturā supfuis-
se. alterū ipsi pene nature defuisse. Illic nulla
intermissa tēpora. hic ꝯtinuata ieiunio dies.
Et si q̄n successisset reficiendi volūtas. cibus
plerūq̄ʒ obuius q̄ mortē arceret. nō q̄ delitias
ministraret. dormire non p̄us cupiditas ꝙ ne
cessitas fuit Et tn̄ cū quiesceret corpus vigi
labat animꝰ q̄ frequēter in somnis aut lecta
repetit. aut somno interrupto ꝯtinuat. aut di
sposita gerit. aut gerenda pnunciat. hec ille.
Propter ista eēm beata virgo ꝓmeruit spm̄
pphetie q̄ in cantico suo pphetauit de p̄teri-
to dicens Suscepit israel puerum suū ꝛc. Et
de futuro dicēs. Ecce eēm ex h̄ beām me dicēt
oēs ꝛc. Et de p̄nti occulto. q̄n Iohānē in vte
ro matris esse cognouit. Super choros pro
phetarū ipsam exaltari p̄niderūt in aīa ꝛ cor
pore. Moyses in virge operatōe. Exo. xiiij.
Leua virgā tuā ꝛ extēde manū tuā sup ma-
re. ꝛ diuide illud. vt ingrediātur filij israel per
mediū eiꝰ. Ista virga eleuata: est btā virgo:
q̄ fuit in celū assumpta. In cuiꝰ eleuatione
aptum est mare diuine mīe pctōribus. Per
istā virgā fuit pharao flagellatꝰ. i. infideles.
Amalech debellatus. i. mūdani. Aaron con
firmatus. i. actī. Moyses sublimatus. i. cōtē-
platiui. Aaron in nubis eleuatiōe. Nume.
ri. x. Eleuata est nubes de tabernaculo fede-
ris. pfectiq̄ʒ sunt filij israel per turmas suas
de deserto sin. ꝛ recubuit nubes de taberna-
culo Pharan. Ista nubes eleuata: est beata
virgo assumpta de ecclesia p̄sentis temporis
cū qua xp̄us in morte pepigit fedus. ꝛ profi
ciscunt̄ filij israel. i. videntes deum per fideʒ
de deserto sin qd̄ interpretatur temptatio. q̄
de miseria huius vite proficiscuntur ad solitu
dinem Pharan. i. ad locum fructiferum: quo
niā quiescit in fructibus paradisi. quiescit au
tem in solitudine. quia sola in trono glorie ie
su xp̄i Ista nubes continebat diuinā presen
tiam. angelicā custodiam. dirigebat in itine-
ribus protegebat ab hostibus. Sic beata vir-
go continebat diuinam presentiam in incar-
natione. exhibuit angelicā custodiam in par
turitione dirigit in itineribus in sua conuer-
satione. Protegit ab hostibus inuisibilibus
quos fugauit in sua sancta consummatione.
Balaam in virge pcussione. Nume. xxiiij.
Cōsurget vga de isrl̄ ꝛ pcutiet duces Moab
Ista vga cōsurrexit. q̄ btā virgo in celum
ascēdit: ꝛ demones pcussit. Josue in arche
deportatiōe. Si q̄s eēm desiderat vincere ho
stes malignos ad Mariā accedat: q̄ ipsa ē
archa q̄ precessit filios israel diuidēs aquas
iordanis vt transirent sicco pede. ꝛ deducen
tes eā p circuitū Jericho muri eiꝰ illico cor-
ruerunt Josue. iij. Bern̄. Precessit nos regi
na ꝛ ita gl'iose sublimata est atq̄ʒ suscepta.
vt fiducialiter sequant̄ serui dn̄am. i. clamā
tes trahe nos post te in odorē vnguētoꝝ tu
oꝝ currenus. hec ille. Uasti regina in sui
introductione. Hester. i. Precepit rex eunu
chis vt introducerēt reginā Uasti corā rege
posito sup caput eiꝰ dyademate vt ondēret
cūctis pplīs ꝛ p̄ncipibꝰ illius pulcritudinē.
q̄ vniuersa agmīa sctōꝝ designata in. vij. eunu
chis mādato iesu xp̄i regis eterni btāʒ vginē
ꝯsummatā ꝛ pfectam omī vtute ꝛ grā in ce
lum hodie deduxerunt ad cōniuiū eternuʒ.
Hester in felici coronatōe. Hester. ij. Erat
eēm formosa valde ꝛ incredibilis pulchritu-
dine oīm oclīs gratiosa ꝛ amabilis. Ducta

est itaq; ad cubiculū regis τ adamauit eaȝ
rex plusq̄ omēs mulieres, habuitq; grām τ
miam corā eo sup omēs mulieres. τ posuit
dyadema regni in capite suo: τ posuit soliū
eius sup pncipes quos habebat. hec ibi. Et
de btā vgine Bern̄. ait. Intuendū nobis ē
q̄to deuotionis affectu a nobis eā deus vo
luit honorari q̄ totius bonitatis pulcritudi
nē posuit in Maria. vt si q̄d spei si q̄d salutꝭ
si q̄d grē in nobis est. ab ea nouerim⁹ redū-
dasse hec ille. Noemi in salubri reuersione
Ruth. i. Venit Noemi de terra pegrinatio
nis sue ac reuersa est in Bethleem. Reddat
tibi deus p opere tuo τ plenā mercedē reci
pias a dn̄o deo israel ad quē venisti τ sub cu
ius cōfugisti alis. hec ibi. Btā virgo hodie
reuersa est in bethleem celestē per corporalē
psītiam vbi antea fuerat p ɔtēplationum τ
meditationū frequentiā: discedens a mun-
do. Judith in ppl'i ɔtectione. Judith. xiij.
Viuit dn̄s q̄m custodiuit me angelus eius
τ hinc euntē τ ibi cōmorantē τ inde huc re-
uertentē τ nō pmisit dn̄s me ancillā suā co
inquinare: s; sine pollutōe pcti reuocauit me
vobis gaudentē in victoria sua: τ in euasiōe
mea: τ in liberatiōe vrā. Et Judith magna
facta est in Bethulia τ preclarior erat vni-
uersis terre israel τ erat ɔcedēs cū glia ma
gna. hec ibi. Et de btā vgine Bern̄. ait. Be
atam te dicent oēs generatiōes q̄ oibus ge
nerationibus grām τ gliam inuenisti. In te
enī angeli leticiā: iusti gliam. pctōres grām
inuenit̄ hec ille. Bersabee in sui exaltatio
ne. iij. Reg. ij. Venit Bersabee ad regē Sa
lomonē. τ surrexit rex in occursum eius oscu
latusq; est eam τ sedit super tronum suum.
positusq; est tronus matris regis q̄ sedit ad
dexteram eius. hec ibi. Et de beata virgine
Bern̄. ait. Q̄tuȝ gratie in terris est adepta p
ceteris tm̄ in celis obtinet glie singularis. Ec
lesia prius oscula labijs impssa lactētis. sed
nūq̄d nō feliciora cōfitebimur q̄ ab ore sedē-
tis in dextera dei pr̄is hodie in btā salutatōe
suscepit cū ascēderit ī thronū hodie epythala-
miū canēs osculeť me osculo oris sui. hec
ille. Abigail in regis recōciliatōe. i. Regum
xxv. Festinauit abigail τ ascēdit ad radicem
montis. Dauid aūt τ viri eius descendebant
in occursum eius: q̄bus τ illa occurrit. hec ibi
Et de beata virgine Bern̄. ait. Ad patrē ter
rebaris accedere o homo. territus solo audi-
tu ad filiū fuge Jesum hunc tibi fratrē Ma-
ria dedit. sed forsitan etiam in ipo maiestatē
vereris diuinam aduocatam vis habere ad
ipsum. ad Mariam recurre. Paratur siqui-
dem humilitas in maria. nec dubiū dixerim:
exaudietur τ ipsa p sui reuerentia. hec ille.

Dauid in gaudio τ exultatione. ij. Reg. vi.
Dauid τ omnis israel deducebant archā dn̄i
cum gaudio. et erant cum eo septem chori. h
ibi. Per dauid signatur xp̄us. per. vij. choros
vniuersitas sanctoꝝ. qui omēs beatam virgi
nem honorabiliter in celū deduxerunt tāq;
archam que continuit manna celestis dulce
dinis quo nutriūtur filij israel fideles in de-
serto huius mundi. Hanc xp̄us per seipsum
venit reducere in ciuitatem τ domū eternaȝ
cum benedictione τ collocauit in throno se-
cum. Augustin⁹. Ubi posuit idem rex q̄d ex
te sumpsit. ibi posuit τ te reginā ex qua sum-
psit. hec ibi τ in ps. Surge domie in requieȝ
tuam tu τ archa sanctificationis tue τc̄.

Salomon in gratiarū ministratiōe. Cant.
i. Introduxit me rex in cubiculum suū. τ hoc
vt ei ministret. Ecclesi. xxiiij. In habitatione
sancta coram ipso ministraui. Augustin⁹ de
beata virgine ait. Per te hereditauimus mise-
ricordiam miseri. ingrati grām. veniā pecca-
tores. sublimia infimi. celestia terreni. morta
les vitam. patriam peregrini. Quicq̄d per te
habemus, q̄r nō sufficit admirari est enarra-
re difficile. Helyas in nubis eleuatione iij.
Reg. xviij. Ecce nubecula quasi vestigiū ho-
minis ascendebat de mari Beata virgo fuit
nubes que aridos rigat τ fecundat steriles.
fructus ad maturitatē btē cōsummationis p
ducit ppter sui humilitatē. Esaias in clarita-
tis coequatione. Esa. xxx. Erit lux lune sicut
lux solis. quia claritas beate virginis debuit
esse similis claritati xp̄i in patria celesti τc̄.

Jeremias in aquile volatiōe. Jere. xlix. Ec
ce aq̄la volabat τ ascendebat τ expandebat
alas suas super terraȝ. Beata virgo est aq̄la
q̄ acutissimuȝ habuit visum fidei. ipsa quideȝ
volauit p mediū celū cōtemplando. Sed ho
dierno die ascēdit τ volauit altius ceteris sā
ctis sicut aquila q̄ altius volare dicit̄. Augu.
Ut redderes glie pctōrem vsq; ad gliam tu
gliosa pfecta es vt supno rege excepto nihil
te sit supans in superis hec ille. Ezechiel ī
montis habitatione. Ezech. xi. Ascēdit glia
dn̄i de medio ciuitatis τ requieuit sup mon-
teȝ q̄ est ad orientē vrbis. Btā virgo ascēdit
de medio ciuitatis. s. mūdane ad mōtem glie
supne vbi quiescit coronata florib⁹. xvi. rosa-
rum. In cui⁹ corone anteriori pte sunt q̄tuor

rose in posteriori quattuor. in dextera quat
tuor. in sinistra q̄ttuor ꝓpter qḋ cātat eccl'ia.
Et sicut dies verni circundabant eam flores
rosarum. i. vaticinia ꝓphetarum.

Quarto Maria elegit optimaz ꝑtem legis sapiētialis.

Sciendū ꝙ
lex sapie est lex iesu xp̄i, in qua diligēter se ex
ercuit btā virgo marie circa quattuor. Pri
mo circa assiduā orōnem et grārum actionē.
Act. i. Hij oēs erāt pseuerantes in orōne cū
mulieribus ⁊ matre iesu maria. ⁊ glo. sup illḋ
Luce. i. Exultauit sp̄ūs meus ⁊c. dicit sic. To
tum interioris animi affectū in agendis gra
tiarū laudib⁹ offero. totū qḋ viuo: qḋ sentio:
qḋ discerno in eius magnitudine ꝯtemplan
dam ⁊ eius ꝓceptis obseruandis impendo.
In ipso em̄ exulto ꝙ terrena nō curo ꝓsperi
tas me nō extollit: aduersitas me nō frangit
sed illius sola sp̄ūs me⁹ delectat memoria a
quo salus eterna sperat̄ illi⁹ ꝑpetua diuinita
te letat̄. cuius cōceptione caro mea fecunda-
tur hec ibi. Secūdo circa sacroꝝ locoꝝ visi-
tationem. Vn̄ sctūs Odilio dicit sic. Si scire
volumus q̄d dei genitrix post xp̄i resurrectio
nem anteq̄ꝫ celos ascenderet agebat sine du-
bio loca natiuitatis, passiōis, sepulture. resur
rectionis ascensionis frequēter visitabat ⁊ ī
eis lachrymas fundebat. ⁊ oris sui sanctissi-
mi oscula imprimebat hec ille. Et btūs Hie-
roň. in sermone de assumptione dicit sic. For-
tassis pre nimio amore in loco in quo filius
eius natus. mortu⁹: ac sepult⁹ dicit̄. interdū
eā habitasse credim⁹ ꝑ q̄ pijs pasceret̄ inter-
nus amor obtutibus: nō ꝙ is viuēs cū mor-
tuis q̄reretur. Hoc em̄ hēt impatiens amor:
vt quē desiderat semꝑ īuenire se credat igno
rat q̄ppe iudiciū: rōne multotiens caret. mo-
dum nescit. Amor em̄ nō accipit de impossi-
bilitate solatiū: neqꝫ de difficultate remediū
hec ille. Tertio circa aploꝝ instructionem.
Vn̄ Hiero. vbi supra dicit sic. Ecce dn̄o iesu
ascendente in celū vacat virgo in schola vir-
tutū. cōuersat̄ cū senatoribus celi infra curiā
padisi: sub disciplina sp̄ūssancti totiusqꝫ ma
iestatis diuine. Virgo beata intra chorū apo
stolorū post ascensionem dn̄i Jesu intrans ⁊
exiens: familiarius de xp̄i incarnatiōe ac re
surrectiōe cū eis cōtulit. quā sane beatissimā
virginē: ⁊ sī oēs discipuli venerati sunt. Jo-
hannes tamē amplius ⁊ specialius vsqꝫ ad
finem vite sue sibi deseruiuit. hec ille. Quar
to circa cōmunem cōuersationez. Per specia
les enī prerogatiuas gratie fuit conuersata
cum apostolis cū Petro ꝑ diuinitatis ⁊ hu-
manitatis cognitionē. Cum paulo ꝑ altam
cōtemplationem. Cum Andrea per precor
dialē ad crucem deuotionez. Cum Jacobo ꝑ
virginitatis cōseruationē. Cum Johanne ꝑ
maternalem affectionē. Cum Thoma ꝑ for
tium operū aggressionem. qn̄ dixit Joh. xi.
Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cum illo. Cū Ja
cobo alphei. per eius in vtero sanctificatio-
nē. Cum philippo per precipuā cū xp̄o fami
liaritatem. Cum Bartholomeo per feruētes
orationē. Unde dixerunt demones. Bartho
lomee. incendūt nos oratiōes tue. Cū Ma
theo ꝑ terrenoꝝ despectionez. Cū Symone
per mandatoꝝ dei promptā executionē. Cū
Thadeo per mētis mūditiā ⁊ purificatione.
Quia vero apostoloꝝ oīm in se coegit me-
rita. Jḋ circa ipsaꝫ hodie nouez mirāda sunt
exhibita indubitanter ab oībus catholicis te
nenda. Primū est oīmoda consolatio. scꝫ
per angelum a deo missum q̄ eam reuerēter
salutauit. Secūdum est apostoloꝝ omniū
congregatio. s. per angelos qui eos per iudeā
dispersos ꝯgregauerunt ad hostiū virginis.
Tertiū est sine dolore cōsummatio. s. vt si-
ne dolore moreret̄. Quartum est sepulture
in valle iosaphat preparatio. similis sepultu-
re xp̄i de nouo cōstructe. Quintū est exeq̄a
rum deuotio. s. per iesum. ⁊ eos q̄ cū eo adue
nerant ⁊ per apostolos. Sextum est christi
⁊ totius curie celestis obuiatio. scꝫ post tres
dies sue mortis. Septimū est iudeoꝝ per-
secutio volentiū feretrum euertere ⁊ corpus
illud cōburere. Octauū est miraculoꝝ cho-
ruscatio circa eos qui manus ad feretruꝫ ap-
plicauerunt. Nonū est in anima ⁊ corpore
simul assumptio ex eis que christus contulit
cū apostolis super hoc. vt patet in legendis
ex dictis sancti Cosme Johannis Damasce
ni. ⁊ Augustini.

Quinto Maria optimā partem elegit legis spiritalis.

Sciendum ꝙ
angeli habent quattuor proprietates. scilicet
caritatem. virginitatem. humilitatem. ⁊ mi-
nisterium. Eodem modo beata virgo tria
prima habuit. Bern. Beata virgo in mon-
tana cum festinatione abijt: ⁊ hic fuit virgi-
nis ascensus: vt difficile rumperetur funicu-
lus triplex. Feruebat siquidem in querenda
gratia caritas. Splendebat in carne virgini-
tas: ⁊ obsequio eminebat humilitas. hec ille

De ministerio ipsa dicit. Eccl'.xxiiij. In habitatõe scã corã ipso ministraui. Propterea ipsa hodie honorabil'r celos ascẽdit. Hieron. Quis illud cogitare sufficiat q̃ gl'iose hodie regina mundi precesserit. Quãto deuotiõis affectu tota in eius occursum celestiũ legionũ pdierit multitudo. Quãtis ad tronũ glie canticis sit deducta: q̃ placito vultu: q̃ serena facie: q̃ diuinis amplexibus a filio sit suscepta. et super oẽm creaturã exaltata. Hodierna die credendũ est militiam celoꝝ festiue dei genitrici obuiã aduenisse: eãq; ingẽti lumine circũfulsisse. et vsq; ad tronuz glie cum laudibus et cãticis spũalib' pduxisse. celestez quoq; militiã hierl'm tũc ineffabili leticia exultasse. et iocũdatã ineffabili caritate et oĩ gratulatione iubilasse. hec ille. In ei' aũt ascensu angeli infime hierarchie pponũt qõnẽ angelis medie hierarchie: dicẽtes illud. Canti. iij. Que est ista q̃ ascendit p desertũ sicut virgula fumi ex aromatib' mirre et thuris et vniuersi pulueris pigmẽtarij. Qd̃ exponẽs Hieron. de btã ṽgine dicit sic. Sicut virgula fumi q: gc̃ilis et delicata: q: diuturnis extenuata disciplinis et cõcremata tota incẽdio pij amoris et desiderio caritatis. Virgula inq̃t fumi ex aromatib': q: repleta multis erat virtutum odoribus manãs ex ea fragrabat odor suauissim' in spiritib' angelicis. Ascẽdebat aũt de deserto p̃ntis seculi ṽga de radice iesse olim exorta. Sed mirabant electorũ aĩe pre gaudio: q̃ nã esset q̃ etiã cũctoꝝ meritoꝝ ṽtutib' angeloꝝ vinceret dignitatẽ. hec ille. Hũc ascensuz decoris admirãtes ãgeli medie hierarchie pponũt qõnem angelis supiorib' dicentes illud. Cant. vi. Que est ista q̃ pgreditur quasi aurora cõsurgẽs pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castroꝝ acies ordinata quasi aurora fuit virgo nascẽdo. pulcra vt luna cõcipiẽdo: s; vt sol refulgens in corpe gl'ificato. Bern. Tota cõglomerat angeloꝝ frequẽtia. vt videat reginã sedentẽ a dextris ṽtutis dei in vestitu deaurato in corpe semper glorificato circũdata varietate hec ille. Eundẽ ascensum admirãtes angeli supreme hierarchie pponũt qõnẽ oĩbus electis. dicẽtes illud. Cant. viij Que est ista que ascendit de deserto delitijs affluens innixa sup dilectuz suũ. Bern. Quid in delitias dixerim virginitatis decus: cũ munere fecũditatis. humilitatis insigni distillontẽ fauũ caritatis. misericordie viscera. plenitudinẽ grẽ. prerogatiuaz glorie singularis. Hec est cuius salutationis vox et ipsos exultare facit i gaudio quos materna adhuc viscera claudũt. q̃ si paruuli necdum nati aĩa liquefacta est. vt maria locuta est. qd putam' q̃ nã fuerit illa celestiũ exultatio: cũ et vocẽ audire et videre faciẽ: et ei' btã frui p̃ñtia meruerit. hec ille.

Sexto Maria optimam

partez elegit legis finalis. Nam in vltimo resurrectiõe beatificabunt nõ solũ aĩe: sed etiã corpora electoꝝ. Btĩtudo eĩ h; q̃tuor ptes. Una est angeloꝝ: et hec est cõpleta. Secũda est aĩarum: et hec est impfecta. Tertia est electoꝝ in nouissimo die. Quarta est filij dei q̃tum ad corpus et aĩom. Et hãc partẽ elegit beata virgo hodie. Nam euacuatũ est celũ quatuor vicibus. Primo qñ xp̃us descendit in vterũ virginis. tunc eñ tota trinitas et oẽs angeli associauerunt xp̃m in incarnatione.

Secũdo qñ xp̃s instituit corpus et sanguinẽ suũ sub sacro in cena. Tertio in die ascẽsionis xp̃i. tũc eñ nullus angelus in celo remansit: sed omẽs obuiauerũt sibi. Quarto in assumptione beate virginis ad gloriã dei. Ad quam nos perducat etc. Amen.

In festo scti Bernardi abbat. Smo xlvij.

Lucerna fulgoris illuminabit te.

Luce. xi. et in euãgelio hodierno. Apocal'. xxi dr sic Unus de septẽ angelis oñdit mihi ciuitatem scãm hierl'm descẽdentẽ de celo hñtem claritatẽ dei. Et ciuitas illa nõ eget sole neq; luna vt luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit eã et lucerna eius. hec ille. Sup quo tamen moueo qõnem. vtrũ btũs Bernardus ecclesiam militantẽ vere illuminauit p sapiam quã a deo sincere impetrauit. Ad istã qõnẽ r̃ndent duo doctores. Prim' est Salomõ. Eccl'. l. dicẽs sic. Quasi stella matutina in medio nebule: et quasi luna plena in dieb' suis lucet et quasi sol refulgens. sic iste effulsit in tẽplo dei. Secũdus est Matheus. v. ca. dicens sic. Neq; accendũt lucernã et ponũt eaz sub modio: sed super cãdelabrũ vt luceat oĩbus qui in domo sunt. Sciendũ q̃ inter babylonem et hierl'm nulla pax est: sed guerra ptinua. Unaqueq; eñ habet suũ regẽ. Rex hierl'm est xp̃s iesus. Rex babylonis est dyabolus. Xp̃s regnat cum iusticia. dyabolus cum malicia. Rex babylonis conat seducere per spũs imundos ministros suoꝝ quos potest de ciuibus hierl'm vt faciat eos seruire

iniquitati ad iniquitatem Et sic eos ad babylonem trahat Unde cum spūs misericordie cōstitutus speculator super muros hierusalem videret trahi vnuz de ciuibus suis nūciauit xp̄o regi captam predam in babylonē duci. Xp̄us vero aduocauit spiritū timoris strenuū militem in talibus cui iussit vt reduceret ad se captam predam Qui promptus exequi imperata concito hostes persequitur et factus est in auribus eorum sonus tanq̄ aduenientis spūs vehementis. Timor enī super eos intonuit et ad vocem virtutis eius omne robur hostium contremuit quos vtiq3 in fugam conuersos, timor ipsos persequutus est et ereptum ciuinem reducebat ad propria. Unus autem ex aduersariis. s. spūs tristicie non erat cū eis quando venit timor cūq3 cerneret socios suos turpiter fugientes exiuit ab insidiis in quib⁹ latebat. a quib⁹ audita causa fuge: quoniā timor obprobriuz induxerat super eos. nam timor et tremor venerunt super eos et contexerunt nos tenebre. ecce elōgauimus fugientes et mansimus in solitudine confortauit eos dicens nolite expauescere. scio enī quid facto opus sit. Ibo. et ero spiritus mendax in angulis semitarum. amicuz me simulabo timoris Noui hunc spiritū nō est vi aggrediendus sed simulatiōe. vos autem expectate finez. Fecit vt dixerat et capto viarum compendio timorem precessit reflectensq3 iter per viam qua gradiebat obuiauit timori quem sub pretextu doloris conciuis erepti iniquitate sed amica immiscens colloquia seducere cepit. Timor vero simulationē non aduertēs velut ouis que perierat sequebatur spm̄ tristicie bono et innocenti animo. et nesciebat qm̄ de perditione ipsius agebat. Spe enī erat vt spm̄ timoris et conciuem hominem in foueā desperationis precipitaret. psal. Tota die contristatus ingrediebar. qm̄ lumbi mei impleti sunt illusionibus: et nō est sanitas in carne mea. afflictus sum et humiliatus sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei. Sed misericordia speculator hoc vidēs indicat xp̄o regi quid agat. Rex autem subito iussit vocari vnū de militibus suis. s. spem. quē cum equo desiderii et ense leticie in auxilium iubet accelerare timoris. Spes vero fidelissimus miles ad imperiū regis egrediēs cū peruenisset ad locum certaminis vibrans ensez leticie spm̄ tristicie effugauit amboscq3 in terram p̄stratos et deiectos erexit ps. Scd̄m multitudinem doloris in corde meo consolatio

nes tue letificauerūt aiam meaz. Sicq3 liberatū conciuē et impositum equo desiderii. ps. Dn̄e ante te om̄e desideriū meū. spes precedēs trahebat funiculū p̄missionū celestiū et timor sequēs vrgebat eū flagello facto de funiculis penarū suppliciorum infernalium. Ibat igitur volūtarius equus hinc tractus et inde cōpulsus. ps. Ut iumentū factus sum apud te et ego semper tecū. Sed in tam rapido cursu timendū ei fuerat ab incursu. Collegerūt itaq3 milites babylonii cōsiliū dicētes. Quid facimus. q2 hic homo sic euadit quē tā securi possidebamus. Defecit gaudiū cordis nostri versus est in luctuz chorus noster: quō plausus inferni versus est in planctū. Cecidit corona capitis nostri ve nobis: quoniā per solos duos milites. s. timorē et spem factum est gaudium magnū in illa ciuitate hierl'm super sui liberatione cōciuis. Quomodo periit versutia diabolice malicie. vnus aūt ex eis nequior ceteris. s. fraus cū sceleris huius esset opifex p̄phanū intulit cōsiliū dicēs. Uos nescitis quicq̄ nec cogitatis q̄s modus ad capiēduz eū sit. et captus difficilius eripiat. Uos ergo a longe me sequamini: ego me in angelū lucis trāsformabo vt ignaros mei tanq̄ aduenas et peregrinos docendi simulatiōe decipiā. Qui dicūt illud psal. Aduena ego sum apud te et peregrinus sicut oēs patres mei. In hūc itaq3 modū fraude posita iter accelerāt per presūptionē meritorum et vanā gr̄iam atq3 leuitatē cū contēptu primorum peccatorum exhortās eos īmundū q̄d ne tetigeris qm̄ non est tutū habitare cū scorpionib⁹. Sed misericordia speculator regi nostro xp̄o annūciat venire q̄dē hūc nūc equo desiderii impositum: sed plusq̄ oporteat properare eo q̄ frenū et sella desit. hostes aūt a longe persequūtur. alii vero tanq̄ inueterati malorum viarū cōpendia captāt. Ecce nūc vnū video in quo armorum nostrorū lucet effigies: a nobis tn̄ ille missus non est. Expedit talē mittere q̄ puidus illum interroget noster an stent aduersariorum. Porro rex xp̄us cuius animū semper cura sollicitat animarū duos consiliarios eis mittit prudētiā. et tēperantiā. quorum temperantia quidē equo frenum discretionis imposuit. et spem moderatius incedere persuasit. Prudentia vero timorem increpitans et arguens improbitates eius de futuro cōmonuit: et equo sellam circumspectionis apposuit vt non caderet ascensor eius retro. sed appodiaretur confussione et meditatione preteritorum scelerum. sto-

tens quidem a dextris humilitatem. a sinistris vero patientiam et equanimitatē. Preterea spes et timor dederunt calcaria. spes quidem in dextro pede posuit expectationē premij. timor vero in sinistro pede metum supplicij. Facta mora cum advesperasceret et inclinata esset iam dies rursus congregati sunt hostes in multitudine ut dimicarent contra eos. Itaqꝫ pavet timor et spes accelerat.

Prudentia autem revocat eos ad consilium dicens. Videtis quia dies precessit: nox vero appropinquavit. et qui ambulat in tenebris nescit quo vadit. Porro adhuc grandis nobis restat via. neqꝫ parva est hostium multitudo. Est autem miles quidā regi nostro fidelissimus. scꝫ iusticia quem ego novi: habens castrum ꝓpe nos positum: et ibi est firmissimum habitaculum quia in petra posuit nidum suum. Itaqꝫ si placet divertamus ad eum: quia bonū erit nos illic esse. Placuit oībus consilium prudentie. et cum ab ea quesiissent ducem itineris ait prudentia. Ratio armiger meus precedet nos. est enī gnarus viarum et notus iusticie: utpote consanguineus eius. Sic igitur ꝓcedente ratione: ceterisqꝫ subsequentibus antevenit ratio et salutata iusticia nunciavit hospites adventare. Justicia autem perquirit qui sint: unde et ad quid veniant. Cumqꝫ rem cognovisset: hylari vultu surgens. cum paucis occurrit et obviavit eis susceptamqꝫ animam ab equo deposuit. et in penetralibus domus sue pavidam collocavit. dicens illud psal. Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos. ꝓhi. lin. a ma. et la. tu. ne lo. dolum. diver. a ma. et fac bonum. Interea quidem hostilis insequitur exercitus. et castrum undiqꝫ obsidens pervestigat si qs forte pateret ingressus et tanq̄ leo rugiens circuit querēs quē devoret terroria figens. et excubias ordinans ne quis ingredi aut egredi valeat. ut mane facto instructis machinis muros diruāt et irruant super eos. Interim timor sollicitus et minime securus cōmilitones excitat et iusticiam convenit de munitione loci et preparatione armoꝝ sciscitat ne forte sustentationi deficiant alimēta. Justicia respondit. Situs loci ut advertere potestis saxosus est et inaccessibilis: nec arma nec machinas inimicoꝝ timet: sed quia aridus est et saxosus. paucos habet indigenas quos duro cibo panis ordeacei utcūqꝫ sustētat: et nunc quidem supersunt nobis quinqꝫ panes ordeacei et duo pisces. Timor ait. Sed hec quid sunt inter tantos? Cepit ergo magis pavere et tedere: et arguens animam q̄ ab equo descendisset. hoc sepius memorabat. Novissima hominis illius esse peiora prioribus. Equus enī ille cursu prepeti festinus advolabat. nūc solius rōnis ductui cōmissus est. Siquidē ꝓpe iam erat ut adversus spem cōtraria sentientē timor insurgeret: sed tēperantia prudētiā advocavit. Accersita itaqꝫ prudētia īprobitatē timoris obiurgās inq̄t. O timor in adversarios tuꝰ mucro nūc deseviat. Nescis q: rex noster rex ꝟtutū est. dn̄s fortis et potens dn̄s potens in prelio? Eat igit̄ nūcius q̄ suas ei necessitates expōat. adiutoriū flagitet: et auxiliatorē adducat. timor ait. Quis ire poterit? Tenebre operiūt terrā. et muros obsidet hostium ꝑuigil multitudo. et nos ignari vie sumus tanq̄ in regionē longinquā positi. Advocant igit̄ hospitem suū iusticiā. Si q̄d inquiunt potes adiuva nos. Quibꝰ illa ait. Bono ac forti aīo estote: quīa est mihi fidelissimꝰ nūcius regi optime notus et curie. s. oratio: q̄ in secreto noctis silentio. per occultas et sibi ignotas semitas archana celi penetrare et cubiculū regis adire. et opportuna importunitate piū regis animū flectere non indoctus est supplicatione miserabili laborātibus auxiliū solitus est impetrare. Eat itaqꝫ ille si placet. ecce enī presto est. Cūqꝫ rn̄ dissent omes placet. prudentia quid regi insinuet dictāte. Justicia ꝟo ut fidelit̄ agat et ne vacuꝰ revertat̄ ꝓcipiēte. ceterisqꝫ et maxīe timore ut iter accelleret deprecātibꝰ ꝑ occultos quosdā muri exitus oro dimissus ē. At ille hostiū cuneos penetrās securus: oī alite velocior. in momēto et in ictu oculi usqꝫ ad portas civitatis nove hierlm ꝑvenit. quas cū clausas reperisset pulsavit. ianitoribꝰ q̄dem egre ferentibꝰ q̄ intēpeste noctis silētio civitatē repleret clamoribus. et ipsi regi īportunꝰ esse nō verebat̄. At ille ꝑseverabat pulsans et āpliꝰ loq̄bat̄. Aperite mihi portas iusticie et ingressus in eas cōfitebor dn̄o regi s̄m multitudinē doloꝝ meorum qui sunt in corde meo. Justicia enim me misit ad vos ut introducar ad regem quia ad ipsum habeo mandata que proferam. Dum sic gemit oratio expergefactus rex cū cōmilitonibus suis ait. Vox turturis audita est in terra nostra. Cūqꝫ cognovissꝫ ipsum eē nūciū iusticie eū introduci ꝓcepit. Itaqꝫ oratio ingressa adoravit deum et dicit Domine rex in eternum vive. Cui rex ait. Recta ne sunt omnia circa dominū tuum et q̄ illius sunt? At ille

respondit. Recta dñe vestri gro. Porro vnū est necessarium. Seruus ille vester a cornib⁹ inimicorum ad imperium regis ereptus diuertit ad militem vestrū dñm meū. Sed dñe mi rex terra illa australis ꝛ arens est ꝛ cibū nō habet. Det itaqꝫ dñs meus rex benedictionem: ꝛ terra nostra dabit fructū suū. Sꝫ cōgregati sunt hostes in multitudine vt dimicent cōtra nos. Da nobis dñe auxilium de tribulatione: q2 nō est alius ꝗ pugnet ꝓ nobis nisi tu deus noster. Ecce quē manus tua potenter de principib⁹ tenebrarū eripuit. clamat ad te in toto corde suo. in suspirijs multis. in singultibus. in lachrymis vt mittas ei auxilium de scō. exaudi dñe placare dñe. attende ꝛ fac. ꝛ mitte liberatorē ꝛ ꝓpugnatorem nequādo dicant hostes vbi est de⁹ eius rapientes quē eripuit dextera tua. ꝛ fit captura nouissima prior priore ꝗ vtilitas est in sanguie tuo dum descendit in corruptionē. libera eū dñe vt cōfiteatur nomi tuo. q2 in inferno nō cōfitebitur tibi. Tūc rex cui⁹ natura bonitas est motus his lachrymis ait. Quē mittem⁹? Ad quem charitas ait. Ecce ego: mitte me. Rex aūt querebat de socijs. Charitas domesticam sibi rñdit sufficere familiā. vno tm̄ comite. s. btō bernardo ei⁹ igne succenso cōtenta cui pre alijs reuelata sunt secreta celestia.

Quattuor nāqꝫ precipue sibi reuelata fuerunt. Primo die natiuitatis dñice puer Jesus sibi apparuit quasi iterū ante oculos ei⁹ ex vtero matris nascens. Secūdo gloria beatorum. Nā cū sanct⁹ Malachias defunctus esset: ꝛ missa ꝓ defunctis cantaref. ei⁹ gloria sancto bernardo reuelata ē. Tertio noticia futurorum. multa em̄ futura ꝓuidit. sicut pꝫ in Gerardo fratre suo cui suā conuersionem ꝓdixit. Quarto sciētia scripturarū quā ꝗdē nō habuit ꝑ magrī eruditionē. sed aut ꝑ orōnem ꝛ meditationē. qm̄ ꝗcquid in scripturis didicerat maxie in agro ꝛ in siluis meditando ꝛ orādo se occepisse cōfessus est. aut ꝑ diuinā reuelationē. q2 vt dicit in canticis. Dū ꝗdā retineret ꝗ alias didicerat. audiuit vocē dicentē sibi donec istud tenueris aliud nō accipies. Itaqꝫ charitas nobili comite. s. beato bernardo. ꝛ ingenua familia. s. gaudio. pace. patientia. longanimitate. bonitate. benignitate. mansuetudine circūdata. velut dux insignis egredif. certaqꝫ de victoria. signo triūphali erecto. primā ꝑtransijt. secūdamqꝫ inimicorum custodiam. Cūqꝫ ꝑuenisset ad portā vltro ei aperta est. ad cui⁹ ingressum facta est leticia magna in oppido. ꝛ cū suadente gaudio vociferarent oēs ꝛ acclamarent. exortus clamor exteriorum castra ꝑterruit. Et illi. Que est inquiūt vox ista exultationis in auribus nostris in tabernaculis iustorum de castris isrl. Nō sic fuit heri ꝛ nudiustertius. forte venit eis auxilium ꝛ imperū faciēt in nos. Fugiamus israelem qm̄ dñs pugnat ꝓ eis contra nos. Interim charitas more suo igne succensa ordinari exercitū iubet ꝛ portas aperiri. et inimicos in fugam cōuertit. aperte denūcians. Vadam ad portos inferi. Sicqꝫ vno impetu vniuersus ꝓcedit charitatis exercit⁹ quos babylonij nō ferentes fugiūt. sed nō effugiunt. Cadūt em̄ a latere timoris mille ꝛ a dextris charitatis. x milia. vt aut arcerētur deinceps ab inuasione ciuis hierl'm. Btūs bernardus circa oppidū iusticie domū Clareuallēsem cisterciēsis ordinis edificauit. in qua velut lucerna ardens effulsit ꝛ insidias inimicorum cōfudit. De quo Apoc. iij. dicif. Qui vicerit sic vestietur vestimētis albis ꝛ nō delebo nomē eius de libro vite. ꝛ cōfitebor nomē ei⁹ coram patre meo. ꝛ coram angelis eius. Induebat aūt btūs Bernardus vestimentis albis puritatis ꝛ innocentie. succensus igne charitatis. ad quā om̄s ciues hierl'm accendebant. ꝓpterea dicit ꝟbum ꝓpositum. Lucerna fulgoris illuminabit te.

Lucerna fulgoris illuminabit te. O
Diues per liberalitatem.
Carnalis per castitatem.
Fidelis ꝑ obedientie mobilitatē
Princeps per constantiam.
Inimice per patientiam.
Deuote per beniuolentiam.
Simplex per gratiam.
Laice per prudentiam.
Religiose ꝑ temperantiam.
Professe per subiectionem.
Apostata per reuocationem.
Temptate per exhortationem.

Primo btūs Bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o diues ꝑ liberalitatē. Sciendū ꝙ ꝗtum ad res temporales incidit ꝗstio inter viros religiosos ꝛ mūdanos. Quid est meli⁹ an diuitias retinere vel ꝯtēnere? Religiosi dicūt ꝙ meli⁹ est diuitias ꝯtēnere. Et sup hoc adducūt duas leges. Unā euāgelicā. Math. xix. Vade ꝛ vende oīa ꝗ habes et da pauperibus ꝛ habebis thesaurū in celo. Aliā aplicam. i. Thimo. vi.

Qui volunt diuites fieri incidūt in tēptatio-
nē ꝛ in laqueū diaboli ꝛ desideria multa que
mergunt hoīem in interitū. Mūdani dicunt
ꝙ melius est diuitias retinere: qꝛ multe ele-
mosyne īde fieri pñt. Et adducūt sup hꝰ duas
leges. Unā euangelicā. Luce. xvi. Facite vo
bis ami. de mam. iniq. vt cū defe. eri. vos in
eter. tabernacula. Aliam apl'icam. ij. Coꝛ. ix.
Qui seminat in bñdictionibus de bñ. ꝛ me-
tet sicut scriptū est. Dispersit dedit paupibus
iusticia eiꝰ manet in seculū seculi. Judex aūt
xp̄s auditis allegatiōibꝰ vtriusqꝫ partis dat
sñiam interlocutoriā dicēs illud. Math. xix.
Diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Et in
telligit̄ de illis diuitibus q̄ totū coꝛ suū in di
uitijs posuerūt. Ideo monet ps̄. Diuitie si af
fluant nolite coꝛ apponere. Bern̄. sermone
iiij sup cantica declarat dicēs. Filij adā genꝰ
auarum. q̄d vobis cū terrenis diuitijs q̄ nec
vere nec vestre sunt. Aurū ꝛ argentum vere
terra rubea est ꝛ alba quā solus hoīm erroꝛ
facit aut magis reputat p̄ciosa. Deniqꝫ si ve
stra sunt tollite ea vobiscum. Camelus vnū
solū pondus hꝫ. diues duo. Unū terrenarūꝫ
possessionū: aliud peccōꝝ. primū in morte de-
ponit̄. Aliud velit nolit moriens retinet̄: nisi
ante mortem deponat̄. Vere ergo diuitie nō
opes sunt: sed virtutes quas secuꝫ cōscientia
portat vt in perpetuū diues fiat. hec ille. Ter
renas diuitias docuit btūs Bernardus ꝯtē
nendas quadruplicitter. Primo seculi dere-
lictione. Nam in burgundia castro fontanis
ex nobilibus valde ꝛ religiosis parent: hꝰ oꝛ-
tus est. Cuius mater vt ipsum partu edidit,
manibꝰ p̄prijs deo obtulit, alienis vberibus
ipsum nutriri refugiens: quasi cū lacte mater
no materni quodāmō boni infundens ei na
turam. quē cibis grossioribus pascens conti
nuo ad heremū transmisit qui anno. xxij. eta
tis sue cū socijs plusq̄ triginta ordinē cister-
ciensiuꝫ est ingressus. Secūdo in fratris cō
uersione. Nam cū Bernardus fratres suos
conuertisset. qui erant numero quattuoꝛ: vt
domū paternam egrederent̄. Guido primo
genitus aduertens Uiuardum fratem suuꝫ
minimū adhuc puerū in platea ludentē cum
pueris. Eya inquit frater Uiuarde ad te res
picit oīs terra possessionis nostre. Cui nō
pueriliter puer r̄ndit. Uos ꝙ celū habebitis.
ꝛ mihi solūmodo terraꝫ relinquitis. Non ex
equo diuisistis. Modico itaqꝫ tempore cum
patre remansit: sed fratres postmodū sequu
tus est. Tertio in sororis redargutione. Nā
pater eius qui solus domi remāserat: ad mo
nasterium beati Bernardi iuit. ꝛ ibideꝫ post
aliquod tempus in senectute bona decessit.
Soroꝛ auteꝫ in seculo nupta cū diuitijs ꝛ de
litijs seculi periclitaret̄ fratres suos cū comi
tatu ꝛ apparatu superbo visitatura ad mo-
nasteriū venit. Quā btūs Bernardus grauis
sime increpauit ꝙ esset rethe diaboli ad ani
mas capiendas. ꝛ stercus inuolutū: ꝛ similia.
Illa autem in lachrymas resoluta sic repen-
te mutata est. vt in medio seculi vitam duce-
ret heremiticā: ꝛ ab omī seculo ꝓrsus se faces
ret alienā que tandem monasteriū intrauit.
Quarto in fragiliū cōpassione. Nam cuꝫ q̄
dam abbas ꝓ vno cenobio construendo sex
centas marchas argēti beato Bernardo mi
sisset quas predones a ferētibꝰ vi abstulerūt
ait. Benedictus deus qui nobis pepercit ab
onere: sed ꝛ illis qui tulerūt leuius parcendū
est. Tum qꝛ humana cupiditas sustulit. Tuꝫ
qꝛ magna pecunia: magna tēptatio fuit. Uñ
potest merito dicere illud ps̄. Paraui lucer-
nam xp̄o meo. Sicut em̄ xp̄s habebat in dex
tera sua stellas septē, ꝛ erat in medio septeꝫ
candelabroꝝ aureoꝝ. vt dicit̄. Apocal'. i. Sic
btūs Bernardꝰ erat velut lucerna in medio
septē stellarū. q̄n conuertit patrem suū ꝛ q̄n
qꝫ fratres suos ꝛ sororē suam ꝛc̄.

Secūdo btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o carna
lis per castitatem. Sciendūꝫ ꝙ inter viros
sp̄uales ꝛ carnales incidit questio. Quid est
melius. An castitatem seruare: vel matrimo
niū contrahere. Respondent viri sp̄uales ꝙ
melioꝛ est castitas ꝓpter duas leges. Una
est euangelica: per quaꝫ suadetur matrimo-
nia abijcere: ꝛ castitatem seruare. Mat. xix.
Omnis qui reliquerit domū aut patreꝫ aut
vxorem ꝓpter nomen meum centuplum ac-
cipiet ꝛ vitam eternam possidebit. Alia est
apl'ica. i. Coꝛ. vij. Qui matrimonio iungit v
ginem bene facit. qui autem nō iungit meliꝰ
facit. Respondent viri carnales ꝙ melius ē
matrimoniū ꝓpter duas leges. Una est euā
gelica. Mat. xix. Quos deus cōiunxit homo
nō separet. Hec autem ꝯiunctio facta fuit in
paradiso. Geñ. ij. Crescite ꝛ multiplicamini
ꝛc̄. Alia est apl'ica. i. Thimo. v. Volo autem
iuniores nubere ꝛ filios ꝓcreare. Judex vo
xp̄us super hoc dat sñiam interlocutoriā di-
cens. Luce. xx. Filij huiꝰ seculi tradūt ad nu
ptias. Illi vero qui digni habētur illo seculo

neq̨ nubent neq̨ nubent̄: quasi dicat. Illi q̄ volunt habere cōsolationes suas in mundo: vxores ducant. Illi vero qui solum volūt placere deo vxores nō accipiant. Bern̄. in ep̄la ad Henricū senonēsem ep̄m dicit. Quid castitate decorius: que mundū de imundo conceptū semine. de hoste domesticum angelū deniq̨ de hoīe facit. Differunt quidem inter se pudicus homo ꝛ angelus. sed felicitate nō ꝟtute. Sed ꝛ si illius castitas felicior: huius tamen fortior esse cognoscit̄. Sola est castitas que in hoc mortalitatis loco ꝛ tempore statum quēdam immortalis glorie representat. sola inter nuptiarum solēnia morem beate illius vēdicat regionis, in qua neq̨ nubūt neq̨ nubuntur. prebens quodāmodo, terris celestis iam illius conuersationis experientiam. Vas interim fragile qđ portamus, in quo ꝛ crebro periclitamur. tenet castitas in sanctificatione m. ꝛ instar odoriferi balsami quo condita cadauera incorrupta seruantur sensus ipsa ꝛ artus continet ꝛ constringit ne dissoluantur in ocijs: ne corrumpant̄ in desiderijs: ne carnis voluptatibus computrescāt hec ille. Castitatē mentis ꝛ carnis beatus Bernardus ꝯseruauit quadrupliciter. Primo per mortificationē. Cum enī in quādam feminā oculos diutius defixisset in seipso erubuit, ꝛ in stagnū gelidarum aquarū tandiu permāsit donec pene exanguis effectus per gratiā dei a calore carnalis cōcupiscentie totus refriguit. Secūdo per alienationē. Cū enī puella quedam in lectū eius se nudā iniecisset. cū omni pace ꝛ silentio ipse eidem cessit ꝛ in latus alterū se cōuertens dormiuit. cū q̨ imobilis ꝛ alienus persisteret. misera illa atq̨ impudentissima erubuit: ꝛ mirans aufugit. Tertio per excitationē. Nam matrona q̄dā in cuius domo hospitabat̄ vehemēter in cōcupiscentiā eius exarsit. Cū q̨ impudenter ipsa lectum Bernardi quereret. vsq̨ tertio ꝑmi⁹ ille exclamauit. Latrones. latrones. Improba mulier sic repulsa vix tandē metu vel desperatiōe deuicta cessauit. Quarto per excōicationem. Apud equitaniā mulier quedam a demone incubo petulanter vexabatur fere sex annis. Quod vt sanctus dei comperit baculum suū mulieri tradidit in lecto ponendū. cū q̨ demon ad cubile nequiret accedere: grauiter mulieri cōminabatur. Vir autem dei conuocato populo accensas candelas in manibus tenente: demonem illum excōicauit. ꝛ accessum ad illam mulierem deinceps interdixit: sic q̨ mulier liberata est ab hmōi illusione. Ideo dicitur. Luce. xi. Sint lumbi vestri precincti. ꝛ lucerne ardentes in manibus vestris.

Tertio btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o fidelis per obedientie mobilitatem. Sciendum ꝙ inter fideles quantū ad animam incidit questio. Quid ē melius: an habere fidē magnā an opera magna? Rn̄dent quidam ꝙ melius est habere fidem magnā. ꝛ hoc ꝓpter duas leges. Una est euangelica. Mat. xvij. Si habueritis fidē sicut granū sinapis dicetis monti huic transi hinc: ꝛ transibit: ꝛ nihil impossibile erit vobis. Alia est apostolica. Heb. xi. Sine fide impossibile est placere deo. Rn̄dent alij ꝙ melius est habere opera magna: propter duas leges Una est ꝓphetica. psal. Labores manuū tuarū quia manducabis beatus es ꝛ bene tibi erit. Alia est apostolica. Jaco. ij. Vis scire o homo inanis ꝙ fides sine operibus mortua est. Abraam pater noster: nōne ex operibus iustificatus est Judex autem xp̄us dat sententiam interlocutoriā dicens. Mat. vij. Non oīs q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ: sed qui facit voluntatem patris mei Illi dicunt bis dn̄e: qui credunt corde ꝛ confitent̄ ore. Isti non intrabunt nisi dicant tertio .i. opere. Unde sequit̄ Sed qui facit voluntatem patris mei. Ber. in sermone pasce dicit. Fide siquidem in dei filios adoptamur: fidem in nobis mundus odit atq̨ persequitur fide ꝛ vincitur. Porro fides sine operibus mortua est in semetipsa. Nec mirū videri potest si nequaꝙ vincit qui nec viuit quidem. Queris q̄ nam sit viuida ꝛ victoriosa fides? Illa sine dubio per quā xp̄s habitat in cordibus nostris. Xp̄us enī vita ꝛ virtus nostra est. Tādiu xp̄s in nobis viuit: ꝙdiu viuit fides. At postꝙ fides nostra mortua est quodāmodo xp̄us mortu⁹ est in nobis. Porro fidei vitā opera attestātur. Sicut enī corporis vitā ex motu suo dignoscimus: ita ꝛ fidei vitam ex operibus bonis. hec ille. Btūs Bernardus fidē cum operib⁹ docuit quadrupliciter. Primo per ꝓstationē. cū enī adhuc puerul⁹ graui dolore capitis egrotaret veniētem ad se carminatricē vt dolorē suis carminib⁹ mitigaret. ꝓstās fidē iesu xp̄i ipsū liberare indignās repulit: q̄ ꝯtinuo se plene sanatū inuenit. Secūdo per predicationē. Cū semel populo predicaret. ꝛ oēs

verba eius attente ac deuote susciperet: eius
animo talis irrepsit tẽptatio. Vere nũc opti
me predicas: ⁊ ab omĩbus libẽter audiris ⁊
sapiẽs ab omĩbus reputaris. Aduertẽs au-
tem hanc esse malignã tẽptationez. nutabat
animo an pcederet vel desisteret. Statim di
uino cõfortatus auxilio ait tẽptatori. nec per
te incepi: nec per te dimittam. Sicq; securus
predicationem vsq; in finem psequutus est
Tertio per prohibitionem. Cum quoddam
monasteriuz quod vir dei construxerat occu-
passet muscarũ incredibilis multitudo. ita vt
omĩbus grauem molestiam inferrent. ille ait
Ego excõico eas. Mane autem omẽs pari-
ter mortuas inuenerũt. Quarto per exhor-
tationez. Cum enĩ vir dei exhortaret plures
nobiles qui eum visitaturi aduenerãt: vt sa-
cris diebus quadragesime a suis vanitatib⁹
⁊ lasciuijs desisterẽt. ⁊ ipsi non acquiescerent
iussit eis propinari vinũ dicens. bibite pocu
lum animarũ. Quo hausto subito mutati re
cesserũt. ⁊ q̃ modicũ tempus denegauerãt. to
tũ tempus vite sue deo dedicauerũt ⁊c̃.

Quarto btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o prin-
ceps per constantiã. Sciendũ q̃ inter do-
minos ⁊ seruos incidit questio. Quid ẽ me-
lius: an domĩari alijs: an subdi alijs. Respõ
dent humiles q̃ melius est subdi alijs pter
duas leges. Vna est euangelica. Luce. i. De
posuit potentes de sede ⁊ exaltauit humiles
Nam lucifer querens locũ altissimũ cecidit.
Adam de paradiso eiectus est. Pharao sub-
mersus est. Nabuchodonosor in bestiaz mu-
tatus est. Alia est aplica. i. Petri. ij. Subie-
cti estote omĩ humane creature pter deum
q: sic est voluntas dei. Respõdent ambitio
si q̃ meli⁹ est dñari pter duas leges. Vna
est diuina. Geñ. i. Faciam⁹ hominẽ ad ima-
ginem ⁊ similitudinem nostram ⁊ presit vni
uerse creature. Alia est apostolica. Ro. xiij.
Que a deo sunt: ordinata sunt. qui ergo po-
testati resistit: dei ordinationi resistit. Iudex
autẽ xp̃s dat sententiã interlocutoriã dicens
Luce. xxij. Reges gentium dñantur eorum
⁊ qui potestatẽ habẽt super eos benefici vo
cantur. Vos autem non sic. Sed qui maior
est in vobis fiat sicut iunior. ⁊ qui precessor ẽ
sicut ministrator. Berñ. in epl'a ad Henricuz
senonensem episcopũ dicit. Multi non tan-
ta fiducia ⁊ alacritate currerent ad honores
si ⁊ se sentirent: ⁊ onere grauari metuerent.
Nec cum tanto labore ⁊ periculo qualiũlibet
effectarent infulas dignitatum. Nunc vero
quia sola attendit gloria non pena. paruum
esse clericum erubescitur in ecclesia. Sese vi-
les existimant ⁊ inglorios qui quocũq; emi
nentiori loco non fuerunt sublimati. hec ille.
Beatus Bernardus hanc ambitionem di
gnitatum contẽnere docuit. quia cum a mul-
tis ciuitatibus electus esset in episcopum. s.
Ianue ⁊ Mediolani. Respondit se non eẽ
suũ: sed aliorum seruitio deputatum. Inter
principes aũt ⁊ tyrãnos ecclesiã persequẽtes
fulsit per constantiam. sicut patet in duce eq̃
tanie qui cum ecclesiam persequeret: vir dei
post missam cum corpore christi ignea facie
ad eum exiuit dicens. Ecce ad te venit filius
virginis quem tu persequens: resiste ei si va-
les. Statimq; ille ad pedes eius accessit. ⁊ ei
in omĩbus obediuit. Legitur. ij. Regum. x.
q̃ Dauid misit nuncios ad regẽ Amon. Si
illi dimidiã barbã eis raserunt ⁊ vestes pre-
ciderũt. Dauid aũt exercitũ fecit ⁊ eos contri-
uit. Nuncij Dauid sunt clerici ⁊ prelati. Filij
Amon sunt demones vel p̃ncipes mali: due
ptes barbe sũt vita ⁊ sciẽtia: vel ordo ⁊ eccl'ia
stica bñficia. Demones ergo dimidiã barbã
radunt quãdo tollũt vitam ⁊ dimittũt scien
tiã. Tyrãni etiam mediam barbam radunt
quãdo auferũt substantiam tẽporalem ⁊ di-
mittũt eis ordinẽ clericalem. Sed Dauid q̃
interpretat̃ manu fortis. i. bonus prelatus
debet habere audacem animũ vt tales nõ ti
meat. imperiosum verbum vt eos reprehen
dat ⁊ excõicationi subijciat. ⁊ fortem manuz
vt per brachiũ seculare ipsos coherceat: put
fecit btũs Bernardus. de quo dr̃. Prouerb.
xxi. Non extinguet̃ in nocte lucerna eius.

Quinto btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o inimi
ce per patientiam. Sciendum q̃ inter im-
perfectos ⁊ perfectos incidit questio. Quid
est melius, an diligere amicum vel inimicuz
Respondent imperfecti q̃ melius est ama-
re amicum. propter duas leges. Vna est di-
uina. Leuit̃. xxvi. Persequimini inimicos ve
stros ⁊ corruent coram vobis cadent inimi-
ci vestri in conspectu vestro gladio. respiciaz
vos ⁊ crescere faciam ⁊ multiplicabimini.
Alia est euangelica. Vnde dicit̃. Mathe. v.
capi. Audistis quia dictum est antiquis. Di
liges proximum tuum: ⁊ odio habebis ini-
micum tuũ. Respondent perfecti q̃ melius

est amare inimicum, ppter duas leges. Una est euangelica. Luce. vi. Si diligitis eos qui vos diligunt: que vobis est gratia? Nam et peccatores diligentes se diligunt. Et si benefeceritis his qui vobis benefaciunt: que est vobis gratia? Siquidem et peccatores hoc faciunt. Alia est apostolica. Roma. xij. Si esurierit inimicus tuus ciba illum, si sitit potum da illi, hoc enim faciens carbones ignis congeres sup caput eius. Judex autem xps dat sententiam interlocutoriam dicens illud Mathei. v. Ego autem dico vobis. diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, et orate pro psequentibus et calumniantibus vos: vt sitis filij patris vestri qui in celis est etc. Bernardus super cantica dicit. Non abduci blanditijs: nec seduci fallacijs: nec inimicitijs frangi toto corde, tota anima tota virtute diligere est, hec ille. Beatus bernardus inter inimicos eum psequentes fulsit per patientiam. Nam patientie genus solitus erat dicere tripartitum. s. ad iniurias verborum ad damna rerum ad corporis lesionem. Hanc ipse his exemplis se habere probauit. Cum enim cuidam epo amicabiliter eum admonens quandam scripsisset epistolam: ille vehementer exacerbatus amarissimam ei rescripsit epistolam. in principio dicens Salutem. et non spiritum blasphemie, tanquam ex spiritu blasphemie illam scripsisset. Ad quem bernardus. Ego spiritum blasphemie me habere non credo: nec maledixisse cuiquam: nec maledicere me velle scio. presertim principi populi mei. Fuit etiam patiens ad contumelias verborum. Cum enim quidam eum in maxilla percussisset. vir dei circundantes adiurauit: ne illum tangerent sed in pace abire dimitterent.

Sexto beatus bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o deuote per beniuolentiam. Sciendum quod inter pastores et subditos incidit questio. Quid est melius an quod pastores se habeant ad subditos seuerius. an quod eos regant beniuolentius. Rndent pastores quod debent esse seueriores propter duas leges. Una est diuina. Eccle. vij. Noli querere fieri iudex: nisi virtute valeas irrumpere iniquitates. Alia est apostolica. Jaco. ij. Facti estis iudices cogitationum iniquorum. Rndent subditi quod melius est eos regi per beniuolentiam ppter duas leges. Una est euangelica. Joh. x. Bonus pastor aiam suam dat pro ouibus suis. Alia est aplica. Titu. i. Oportet epm sine crimine esse: sicut dei dispensatorem hospitalem benignum. sobrium iustum sanctum. Judex autem xpus dat sententiam interlocutoriam: dicens illud Math. xviij. Accedens Petrus ad Jesum ait. Dne quotiens peccabit in me frater meus et dimittam ei vsque septies. Dicit ei iesus. Non dico tibi vsque septies. sed vsque septuagies septies. Bernard. sup cantica dicit. Discite subditorum vos matres esse debere: non dnos. studere magis amari quam metui. et si interdum seueritate opus est: paterna sit non tyrannica. matres fouendo patres corripiendo vos exhibeatis. Suspendite verbera: pducite verba. pectora lacte pinguescant. non typo turgeant. hec ille. Beatus bernardus inter humiles et deuotos fulsit per beniuolentiam. Nam inter summos honores alterum sibi mutuatum hominem videbatur, seque potius reputabat absentem velut quoddam somnium suspicatus. Ubi vero inter simpliciores erat et amica sp licebat humilitate frui: ibi sese inuenisse gaudebat et in ppriam rediisse personam. Uincebat sane in eo sublimitatem nominis humilitas cordis: nec ipsum poterat tantum vniuersus erigere mundus: quantum seipsum deijcere solus. summus reputabatur ab omnibus infimum se reputans: et quem sibi omnes pferebant: ipse nemini se pferebat. Eius enim humilitas apparuit in quattuor. Primo in contemplatione quia in cella nouiciorum per annum habitans nesciuit an haberet testudinem. et intrans ecclesiam sepius nesciuit tres in capite illius fore fenestras. Secundo in refectione: quia multam sibi indixerat abstinentiam. saginem crudum pro butiro non discernens comedit. oleum pro aqua bibit. pulmentum ex folijs fagi confectum diu sumpsit.

Tertio in maceratione. Uigilabat enim vltra possibilitatem humanam. cilicio insuper multo tempore vsus est: quousque occultum esse potuit. in vestibus paupertas ei semper placuit. sordes vero nunquam. Quarto in accusatione. vt patet ex responsione quam fecit demoni de hereditate celesti. quo iure illam obtinere crederet. Sicque confusus demon turpiter ab eo discessit.

Septimo beatus bernardus

sicut lucerna fulgoris illuiabit te o simplex per gratiam. Sciendum quod inter doctores et discipulos incidit questio. Quid est melius an quod doctores semp doceant. an quod interdum desistant? Rndent doctores quod non semp debent docere propter duas leges. Una est diuina.

Prouer.xxiij. In auribus insipientium ne loquaris: quia despicient doctrinā eloquij tui. Alia est euangelica. Math.xv. Sine causa colunt me docentes doctrinas hoīm. Respōdent discipuli φ meli⁹ est φ doctores a doctrina nō desistant ppter duas leges. Una est diuina. Eccle.vi. Filij a iuuentute tua excipe doctrinā: ꝛ vsqꝫ ad canos inuenies sapiētiam. Alia est aplica.i. Thimo.iiij. Attende tibi ꝛ doctrine insta in illis. hoc eñ faciens ꝛ teipsum saluū facies: ꝛ eos q̄ te audiunt. Iudex autē xp̄us dat sententiam interlocutoriam. dicens illud Joh.viij. Si vos māseritis in sermōe meo veri discipuli mei eritis ꝛ cognoscetis veritatē: ꝛ veritas liberabit vos. Bernar. sup cantica dicit sic. O φ cōpositū reddit hoīem corporis statum: ꝛ mentis habitū disciplina. Ceruicem submittit. supcilia ꝛ vultum cōponit. oculos ligat. cachinos cohibet. linguam moderat. gulam refrenat. irā sedat. incessum format. hec ille. Beatus bernardus inter simplices ad verba sua auidos fulsit p magnā grām. Unde mater eius vidit se in vtero gestare catulum totum candidū: in dorso subruffum ꝛ latrantē. Ipse eñ fuit catulus inquātū lingua p̄dicatōnis sue vulnera petōꝝ sanauit. fuit candidus inquantū puritatem mētis ꝛ corporis seruauit. fuit subruffus inq̄ntum igne zeli succensus fuit. fuit latrans inquātum tyrānos redarguit ꝛ hereticos a grege dei cōpescuit. Zach.iiij. Ecce candelabrum totum aureum: ꝛ lucerna eius super caput eius ꝛc̄.

Octauo btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumiābit te o laice p prudentiam. Sciendū φ inter laicos ꝛ religiosos incidit q̄ō. Quid est melius: an seruire deo in seculo an in religiōe. Rñdent laici: φ melius est seruire deo in seculo ppt duas leges. Una est euangelica. Johan.xij.c. Ego lux veni in mundū vt oīs qui credit in me in tenebris nō maneat. Non eñ veni vt iudicem mundū sed vt saluū faciā mundū. Alia est aplica.i. Jo.i.c. Si aūt in luce ambulam⁹: sicut ipse est in luce. societatē habem⁹ adīuicē: ꝛ sanguis iesu xp̄i filij eius emūdat nos ab oī peccato. Rñdent religiosi φ meli⁹ ē relinquere seculū ꝛ seruire deo in religiōe ppt duas leges. Una est diuina. Leuit.xxvi. Affligetis aīas vestras religione ppetua. Alia est aplica.i. Jo.i.c. Si vis pfectus esse vade vende oīa q̄ hēs ꝛ da pauperibus: ꝛ habebis thesaurū ī celo: ꝛ veni ꝛ seq̄re me. Iudex aūt xp̄us dat sententiā interlocutoriā: dicens illud Math.xix. Oīs qui reliquerit domū vel fratres aut sorores aut patrē aut matrē aut vxorem aut agros aut filios ppter nomē meum centuplū accipiet ꝛ vitā eternā possidebit. Bern̄. in colloquio Simōis ad iesum dicit. Ecce nos reliquim⁹ oīa ꝛc̄. Bene petre ꝛ nō ad insipientiā tibi: qz exultauit vt gygas ad currendam viā: nec currentem sequi poteras oneratus. Nonne vtilis cōmutatio p eo q̄ super oīa est oīa reliquisse. Qui reliquere disponis oīa: te quoqꝫ inter relinquenda numerare memēto. imo vero maxime et p̄ncipaliter abnega temetipm̄: si desideras sequi eū q̄ exinaniuit ppter te semetipm̄. hec ille. Btūs bernardus fulsit inter laicos quos ad religionē cōuertit quadrupl'r. Primo inspiratione. ppendens eñ. nō esse tutū cohabitare serpenti fugā meditari cepit ꝛ ordinē cistercīēsium extūc ingredi deliberauit. Secūdo rōe sicut fratres suos carnales quos verbis salutaribus ad religionē adduxit. Tertio operatione. sicut pꝫ de Gerardo fratre suo in carcere posito quē miracl'ose extraxit ꝛ ad ordinē induxit. Quarto in demōstratione. sicut pꝫ in quodā nūcio ab archiep̄o ad eū trāsmisso q̄ visa sanctitate viri dei seculo valefecit. ꝛ ordinem introiuit. Et sic pꝫ ꝛc̄.

Nono btūs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o religiose p tēperentiā. Sciendum φ inter parentes ꝛ filios incidit q̄stio. Quid est melius an φ filij ppter obsequiū parentū remaneant ī seculo. an eis derelictis religionē ingrediant. Rñdent parētes φ melius est φ filij remaneant in seculo ad obseqniū ipoꝝ ppter duas leges. Una est euāgelica Math.xv. vos dicitis. Quicūqꝫ dixerit patri vl' matri munꝰ q̄dcūqꝫ est ex me tibi pderit ꝛ nō honorificabit patrē suū aut matrē suā ꝛ irritum fecistis mandatū dei ppter traditionē vr̄am. Alia ē aplica.i. Thi.v. Siqs aūt suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curā nō habet: fidē nō hꝫ: ꝛ est infideli deterior. Rñdent filij φ meli⁹ est religionē ingredi ppter duas leges. Una est euāgelica. Mat.iiij. Illi aūt statim relictis retib⁹ ꝛ p̄re secuti sunt iesū. Alia est aplica. Heb.ij. P̄res habuimus carnis nostre quidē eruditores: ꝛ reuerebamur eos nō multomagis obtēpabim⁹ p̄ri spirituū ꝛ viuem⁹. Iudex aūt xp̄us dat sn̄iam interlocutoriam dicēs illud

Math.xiij. Seqre me τ dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Bern. in quodã sermõe dicit. Si qd religiõis oritur quicunqȝ resistit. q cũqȝ repugnat. plane cũ egyptijs puulos israelitici gñis necare conat. imo cum herode nascentē psequtur saluatorē. hec ille. Beatus bernardꝰ nouitios carnalē affectũ relinquere satagebat. Vñ dicebat eis. Si ad ea q̃ intus sunt festinatis. hic foris dimittite corpa q̃ de seculo attulistis. Soli spũs ingrediant caro nõ pdest qcq̃. Religiosus. n. non dȝ portare ad religionē corporalē voluntatē. vt. s. ppter ventrē pascendũ ingrediatur nec dȝ portare corpꝰ. i. carnalē parentũ amorē, Gen. xij. Egredere de terra tua τ de co. tu. τ de do. pa. τc.

Decio btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumĩabit te o pfessẽ p subiectionē. Sciendũ q inter deuotos inci dit q̃stio. Quid est meliꝰ an seruire deo ex sola libertate an ex voti necessitate. Rñdent q̃ daȝ q melius est seruire deo ex sola libertate τ deuotiõe. τ h ppter duas leges. vna est diuina. Eccle. xxxv. In oĩ dato hilarē fac vultũ tuũ. Da altissimo sm datũ eiꝰ. τ in bono aĩo adinuentionē facito manuũ tuatũ qm̃ deꝰ retribuēs est. τ septies tm̃ retribuet tibi. Alia ē aplica. ij. Cor. ix. Hilarē. n. datorē diligit deꝰ. vnusq̃sqȝ put destinauit in corde suo: non ex tristicia aut necessitate. Rñdēt alij q meliꝰ ē seruire deo ex voto. τ h ppter duas leges. Una est diña Esa. xix. Colēt eũ in hostijs et muneribꝰ τ vota vouebũt dño τ soluēt. Alia est aplica. Ro. vi. Obedistis aũt ex corde in eã formã doctrĩe in qua traditi estis. Judex aũt xpus dat sñiam interlocutoriã dicēs illud Math. xij. Quicũqȝ fecerit voluntatē patris mei q in celis est hic meꝰ frat soror τ mater est. Ber. li de p̃cepto τ dispēsatõe dicit sic Perfecta obediētia leges nescit termĩs non artat: nec cõtenta angustijs pfessiõis largiori volũtate fert in latitudinē charitatis. τ ad oĩe qd iungitur spontaneo vigore liberalis alacrisqȝ aĩmi cõmodũ nõ ↄsiderãs in infinitam libertatē extendit, hec ille. Btũs Bernardꝰ pfessus virtutibꝰ τ moribus. Seruauit eñi in vita sua tria τ docuit. q moriēs dereliquit dicens. Tria vobis obseruanda relinq̃: q ego p viribꝰ obseruaui. Nemini scandaluȝ feci. Minus sensui meo q̃ alteriꝰ credidi. Lesus de ledente vindictam nũq̃ expertij. Ecce charitatē τ hũilitatē τ obedientiã vob reliq̃. In his. n. tribꝰ ↄsistit sũma religiõis. τ sic pȝ.

Undecimo btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illuĩabit te o apostata p reuocationeȝ. Sciendum q inter innocentes τ penitentes incidit qõ. Quis magis obligat deo. τ quis recipit maiorē gr̃am a deo: an innocens an penitens. Rñdent innocentes q magis diligũtur a deo ppter duas leges. Una est diuina. Job. iiij. Recordare obsecro te q̃s vnq̃ innocens perijt. aut qñ recti deleti sunt. Alia est apostolica. Heb. vij. Talis decebat vt nobis esset pontifex. sctũs innocens. impollutus. segregatꝰ a peccatoribus. τ excelsior celis factus, q nõ habet quotidie necessitatē Quēadmodum sacerdotes prius p suis delictis hostias offerre deinde p populo. Respondent penitētes q magis diliguntur a deo ppter duas leges. Una est euangelica. Luce. v. Nõ veni vocare iustos: s peccatõres ad pñiam. Alia est apostolica. Ro. ij. An ignoras qm̃ benignitas dei ad pñiam te adducit. Judex aũt xpus dat sñiam interlocutoriam: dicens illud. Luce. xv. Dico vob q ita gaudiuȝ erit in celo sup vno peccatore pñiam agente: q̃ sup nonagintanouē iustis q nõ indigent pñia. Bernardꝰ dicit. O felix penitentiũ humilitas. O bona spes cõfitentium q̃ potens es apud oĩpotentē: q̃ facile vincis inuincibilē: q̃ cito tremebundũ iudicē cõuertis in pijssimũ patrē. hec ille. Beatus Bernar. apostatas reuocauit ad pñiam τ religionem. Patet de illo monacho q ad seculũ redierat vt luderet ad taxillos. cũqȝ oĩa amisisset meritis beati bernardi ad religionē regressus deuotissimã egit suoꝝ peccatoꝝ penitentiam. Patet etiã de alio monacho sibi ppinquo quē p eplam in imbre sine imbre scriptam reuocauit τc.

Duodecimo btũs bernardus

sicut lucerna fulgoris illumĩabit te o tēptate p exhortationē. Sciendum q inter timorosos τ securos incidit q̃stio Quid ē melius: an q seruiens deo pbetur temptationibus: an q pbetur cõsolationibꝰ. Rñdent timorosi q meliꝰ est q pbent tēptationibꝰ ppter duas leges. Una est diña Eccle. iiij. Fili accedens ad seruiturē dei sta in timore τ p̃para aĩam tuã ad tēptationeȝ. Alia est aplica. Jaco. i. Btũs vir q suffert tēptationē qm̃ cũ pbatus fuerit accipiet coronã vite quã repromisit deꝰ diligentibꝰ se. Rñdent securi q meliꝰ est q pbent cõsolationibꝰ ppter duas leges. Una est diña. ps. Cõsolationes tue le

tificauerunt aīam meam. Alia est apostolica Phil. iiij. Omnia possum in eo qui me confortat. Judex aūt xp̄us dat sententiam interlocutoriam dicens illud Luce. xviij Descendit hic. s. publicanus iustificatus in domū suam ab illo. s. pharisco. Ber. in quodā sermōe dicit sic. Fratres in hoc mūdo quasi in campo certaminis positi sumus. et q̄ ibi dolores aut plagas aut tribulationes nō suscepit in futuro gloriosus nō apparebit. hec ille. Beatus bernardus temptatos cōsolationibus et orationibus refouebat. Cū eñ quidam nouitius temptatus diceret nunq̄ amplius letus ero: vir dei sic eū cōsolatus fuit. et p eo orauit q̄d ille ait. Nunq̄ amplius tristis ero. Etiam cū quidam rusticus diceret se habere cor firmum et stabile in orōne. et ex hoc presumeret Bern. ait. Si dñicam orationē absq3 vlla cordis vagatione finire poteris iumentū cui insideo p̄rinus tibi tradam. Te autē adiuro vt verum dicas. Vix dimidiā orationē dixerat. et ecce importuna cogitatio illū exagitat. an sellam cū iumento habere debeat. et hoc ipm viro dei indicauit. et deinceps nō p̄sumpsit. Unde de eo pōt dici illud Prouer. xx. Lucerna dñi spiraculum hominis hic p grām. tandem per gloriam. Amen.

In festo sancti Bartholomei apostoli Sermo. xlviij.

Rescit in templum

e sanctum in dño. Ephe. ij et in epistola p̄ntis solēnitatis. Apocali. iij. ca. dicit. Qui vicerit: faciā illū colūnam in templo dei mei: et foras nō egredietur amplius et scribam sup eū nomē dei mei et nomē ciuitatis noue hierusalem. Sup quo talem moueo questionē. Utrū btūs bartholomeus p fructuosam fidei p̄dicationē creuerit in tēpli dei edificationem. Ad istā q̄stionē r̄ndent duo doctores noui testi. Primus est beatus Augusti. sermone. v. de dedicatiōe ecclie: dicens sic. Quanta sanctos apostolos debemus veneratione extollere. in q̄bus videmus ecclesie fūdamēta cōsistere. Ideo igitur magnanimitas inuicta nomē sortita est fundamēti q̄a sicut fundamentū in p̄mo loco edificij ponitur ita p eos p̄mitus religio xp̄iana initiū sumpsit per eos fides nouella surrexit: et quasi supra molem solidā vasta firmitate consedit. hec ille. Secūdus est btūs theodorus in sermōe huius diei dicēs sic. Uide bartholomeū lingue aratro rōnalia rura sulcantē padisum et vineas dñi plantantē siluas cuellere et sepem circūponere. Sed respuūt egroti medentē orbi manu ducentē naufragi gubernatorē. mortui viuificatorē. hec ille. Sciendum q̄ necesse fuit vltra legē antiquā dari legē nouam propter duodecim rōnes. Primo rōne iustificationis. Lex enim antiqua non iustificabat hominem. Gal. ij. Si data esset lex q̄ posset iustificare xp̄s gratis mortuus esset. i. sine causa. Ideo dicitur Johan. iij. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filium hoīs: vt omīs qui credit in ipm nō pereat. sed habeat vitam eternā. Ex quo patet q̄ lex noua iustificat et saluat: Secundo rōne p̄fectionis. Sicut eñ nō sufficit homi q̄ sit natus ad humane spēi cōseruationem: sed oportet q̄ fiat vir etate perfectus: ita ad perfectam salutem nō sufficit status legis antique in quo genus humanū assimilatur puero sub pedagogo Gal. iij. Sed oportet q̄ cōstituatur sub lege noua. in qua s̄m apostolum genus electū assimilatur viro p̄fecto. q̄ de seipso dicit. i. Corinth. xiij. Cum essem paruulus loquebar vt paruulus etc. quando autē factus sum vir euacuaui q̄ erāt paruuli. Tertio ratione p̄missionis. Nam lex antiqua nō promittebat nisi caduca. Nā Exo. iij. ca. quando deus dedit legem moysi p̄misit regnū chananeorum. Lex autē noua p̄mittit eterna. que in exordio sue predicationis xp̄s manifestauit. Math. iiij. Penitentiā agite: appropinq̄bit regnum celorum. Quarto rōne p̄hibitiōis Nam lex antiqua nō p̄hibebat malum perfecte. quia p̄hibebat solū manū i. iniuriam exteriorem. Lex autem noua cohibet manum et aīm. vbi eñ illa dicit solū. nō occides. nō mechaberis ista clamat. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendū eā iam mechatus est in corde suo. Et qui odit fratrem suū homicida est Unde seruantibus legem antiquā et aspernātibus nouā iuxta blasphemiā pharisei xp̄us dicit. Mathei. v. Nisi abundauerit iusticia vestra plusq̄ scribarum et phariseorum nō intrabitis in regnū celorum. Quinto rōne dilectiōis. Nam lex antiqua est lex timoris quo homo declinat a malo: vlterius non peccando Lex autem noua est lex amoris. quo remittitur peccatorum perpetratū. Uñ Luce. vij. dicit christus de magdalena. Remittūtur ei peccata multa. quoniam dilexit multum Ideo Augusti. cōtra Faustū dicit sic. Parua dr̄a legis et euāgelij timor et amor. Sexto rōe assimilatōis.

In lege veteri patres antiqui assimilant aialibus terrestribus: patres vero noui testamenti assimilant auibus celestibus. Vñ in parabola de nuptijs. Mat. xxij. dicit Xp̄us. Uenite ad nuptias. s. celestes. qz tauri mei occisi sūt. i. pphete et patriarche veteris testamēti: quorum caput Abel: vltimus Johes baptista. Altilia. i. patres noui testamēti. s. Xps Stephanus etc. Septimo rōne inhesionis. Lex em̄ antiqua cōtinet nouā et noua cōtinet in vetere. Ezech. i. Rota erat in rota. qz sm Greg. ibidē ecclia erat in synagoga. Octauo rōne saluatiōis. Lex em̄ antiqua nō satiat quē admodū noua. qz illa dat paleas et herbas: ista vero dat frumentū. Unde Crys. sup illud. Mar. iiij. Cum terra pducit ex se fructū pmū fructificat herbā: deinde spicā: post spicam frumentū etc. dicit sic. Per herbā intelligitur genus humanū in statu legis nature. Per spicam status legis scripture. Per grnū status legis gratie. de quo grano dr Joh. xij. Nisi granū frumenti. i. Xps cadens in terra id est in cruce. mortuū fuerit ipsum solū manet. s. iustum et beatū. Sic aūt mortuū fuerit. s. redimendo. multū fructū affert. s. saluando genus humanū. Nono rōne collatōis. Lex em̄ antiqua daf in lapide. lex noua. i. spūs vite datur in corde. Ezech. xxxvi. Auferā a vobis cor lapideū. s. legis āntique. et dabo vobis cor carneum. s. legis gratie. et spm̄ meum ponam in medio vestri. i. spiritūsctm̄. Decimo rōne refectionis. Lex em̄ antiqua est lex onerosa. lex aūt noua est lex suauis. Mat. xi. dic Xp̄us. Uenite ad me omēs qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos. tollite iugū meum super vos. i. legem nouā. iugū em̄ meum suaue est: et onus meū leue. Undecimo rōne pn̄tationis. Lex em̄ antiqua pphetizā do in pphetis: figurando in figuris pmittebat ventura. Lex autem noua presentat promissa perfecta. illa in vmbra. ista in veritate. Illa pmittebat filium dei nasciturū: ista presentat xp̄m natum. passum. resurrexisse. in celum ascendisse. Mar. vlti. Illa fugit de egypto transiens mare rubrum: ista pertransies in sanguine christi. Illa colūna ignis et nubis ducitur: ista spūsancto. Illa suscipit manna de celo: ista comedit corpus christi supra celum. Illa bibit aquam de petra: ista aquaz de latere christi. Illa transit per Jordanem: ista per baptismum. Illa vadit ad patriam terrestrem vbi non diu durat: ista ducit ad celestem perpetuaz. Duodecimo ratione glorificationis. Nam status ecclesie dei sm Dyonisi. de ecclesiastica hierarchia. constituitur in triplici statu. scilicet in vmbra legis antique. In luce gratie legis noue. In splendore glorie future. Et sicut perfectissimus est status glorie: ita perfectior est status gratie q̄ status legis antique. Hec enim mandabat suos ad lymbum: ista vero transmittit ad celum. In cuius signum baptizato domino apertí sunt celi super eum ad insinuandum q̄ celum merito sue passionis aperitur baptizatis. Unde Stephanus primus martyr post christum non vidit se descensurum ad lymbum: sed ascensurum ad celum. Ideo clamauit Actuum. vij. Ecce video celos apertos: et iesum stantem a dextris virtutis dei. Beatus Bartholomeus diligenter aduertens tantam excellentiam noue legis ad christuz accessit cuius se militem exhibuit: portans insignia eius in clypeo corporis sui. scilicet campum album per castitatem. Daniel. vij. Uestimentum eius candidum sicut nix. Et Treñ. iiij. Candidiores niue nazarei eius nitidiores lacte. Portans in circuitu clipei sui listam rubeam: per corporis sui passionem et sanguinis sui effusionem. Apocalip. vij. Uidi alterum angelum ascendentez ab ortu solis habentem signum dei viui. sez sanguinis conspersionem in medio clipei. habens bullam auream per caritatis splendorem. Joh. xv. Hoc est preceptum meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Fultus itaqz hoc clypeo annunciauit opera dei mirabilia. necessaria. terribilia. et gloriosa. Unde dicit psalmi. Annunciauerunt opera dei: et facta eius intellexerunt. Mirabilia opera dei iam facta: quoad passionem. redemptionem. resurrectionem. ascensionem annunciauit. psal. Mirabilia opera tua: et anima mea cognoscet nimis. Et Daniel. xiij. Placuit mihi predicare signa eius quia magna. Et Thobie. xiij. Dispersit vos inter gentes vt enarretis mirabilia eius. Necessaria opera dei quoad iustificationes impiorum annunciauit. Ecclesiast. xxxviij. Da locum medico: et non discedat a te: opera enim illius sunt tibi necessaria. Et i. Regum. xix. Opera illius bona sunt valde. Terribilia opera dei quoad punitiones iniquorum annunciauit. vnde dicit ps. Dicite deo q̄ terribilia sunt opera tua dñe. scilicet venienti ad iudicium. Exodi. xxxiij. Signa faciaz que visa sunt sup terram. et cernat pplus iste opus dñi terribile. Gliosa opa dei quoad glifi

tationez iustoꝝ annūciauit. Eccle. xi. Glorio
τ inuisa opera illius. Bern. q̄ gloriosa di-
cta sunt de te ciuitas dei. Oim vna erit ligua
iubilatio indefessa vnus affectus. amor eter
nus. Patebit veritas. implebit charitas. τ e-
rit integra corporis τ anime societas. fulge-
bit sicut sol humanitas glorificata. angelorū
τ hoim vnū erit gaudiū. vnū colloquiū. vnū
conuiuiū nō languebit amor. nō liquefiet dile
ctio. p̄sentib⁹ oibus bonis: nulla erit dilatio-
nis afflictio. Hec ille. Ideo beatus Bartho-
lomeus crescit in templum sanctum in dn̄o.

Crescit in tēplum sanctum in dn̄o.

Per conuersionem.
Per imitationem.
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per impetrationem.

Primo beatus bartholo

meus crescit in templum sanctum in dn̄o per
conuersionez. Sciendum q̄ vt dicit p̄s Cō
uertentur ad dn̄m vniuersi fines terre. Con
uersio ista fit septez modis. Primo p pudo
rem τ erubescentiā. Joel. ij. Sol cōuertetur
in tenebras: τ luna in sanguinē. quia aīa quā
do cōuertitur ad dn̄m p pudorem quē habz
de peccato suo. sol. i. ratio cōuertitur in tene-
bras. i. ad cōsiderationez suoꝝ perōꝝ τ luna
i. sensualitas in sanguinem i. ad cōfusionem
Roma. vi. Quem fructuz habuistis tunc in
quibus nunc erubescitis. Secūdo per timo
rem τ iusticiam. psal. Qui conuertit mare in
aridam. quia ɔsideratio amaritudinis distri
cti iudicij facit cor aridum ab humore pecca-
ti. Tertio per spem venie. Exo. xv. Misit li
gnū in aquas marath. que in dulcedinē ver
se sunt quia cū aīa cōsiderat passionē christi
quam in ligno habuit: tunc affectiones eius
amare cōuertūtur in spem diuine misericor-
die. Quarto per amorem spiritualis leticie
Joh. ij. Gustauit aquā vinū factum. quia la-
chryme amoris sunt signum leticie spiritua-
lis. ps. Vinū letificat cor hominis. Quinto
per dolorem cōtritionis. ps. Qui cōuertit pe
tram in stagna aquarum τ rupem in fontes
aquarum. quod fit cū aīma obdurata cōuer-
titur ad deum per lachrymosam cōtritionez
Sexto per ruborem cōfessionis. Job. xxiij.
Lapis calore solutus in es cōuertitur. quia
lapis est duricia anime peccatricis. es qd̄ est
sonorum designat sonoritatem confessionis
Calor est dolor in confitenda. Septimo p
laborem satisfactionis. Daniel. iij. Fecit me-
dium fornacis quasi ventum roris flantē qd̄
fit cū anima ɔuertitur ad deū p equam satis-
factionem. Angelus significat grām: fornax
aīam peccatoris. ignis vehementiam tribu-
lationis. refrigerium cōsolationem que ple-
ne satisfacienti cōfertur. ij. Corinth. p̄mo. Si
cut abundant passiones christi in nobis: ita
per christum abundat consolatio nostra.

Beatus bartholomeus ex nobilibus parē-
tibus ortus s. rege indie diutino detent⁹ ido-
lorum errore: tandem audita fama τ sancti-
tate ac miraculis iesu xp̄i in Judeam venit:
vbi ad xp̄m conuersus ppetuo ei adhesit: et
magnam penitentiam p peccatis suis egit.

Secundo beatus bartho

lomeus crescit in templum sanctuz in dn̄o p
imitationem. Sciendum q̄ bartholome⁹ in
terpretatur filius suspendentis aquas. Dici-
tur enī a bar qd̄ est filius τ tholos quod est
summitas: τ moys qd̄ est aqua. inde bartho
lomeus i. filius suspendentis aquas. i. dei. q̄
mentes doctorū sursum eleuat: vt aquas do
ctrinarum inferius fundant. Et est nomē sy
rum: nō hebreuz. per quod notatur dignitas
eius. qua in filium dei adoptatus est. i. Thes
sal. v. Omnes enī vos filij lucis estis. et filij
dei. nō estis noctis neq̄ tenebrarū. quia he
reditatem illā quā christus naturaliter possi
det nos per ipm velut filij adoptiōis partici
pamus. ps. Tu es qui restitues hereditatez
meā mihi. Et Roma viij. Si filij τ heredes
heredes quidem dei: coheredes autē christi.
Sicut aūt quis in possessionem terrene here
ditatis octo modis pōt introire: ita in posses
sionem celestis hereditatis octo modis pōt
introire. quibus modis potest in filium dei
adoptari p grām. Primo adoptatur quis in
filium per vite puritatē τ innocentiā. ij. Cori.
vi. Immundū ne tetigeritis: τ ego recipiam
vos et ero vobis in patrē: τ vos eritis mihi i
filios τ filias. Tales enī qr expresse imitant
illū filiuz naturalē q̄ est speculū sine macula.
Sapiē. vij. Merētur in filios adoptari Deu
tero. xiiij. Filij estote dn̄i dei vestri. non vos
incidetis: nec facietis caluiciū sup mortuos.
scz per peccati corruptionez per qd̄ fit incisio
τ plaga grauis in aīma. τ sequitur. qm̄ popu
lus sanctus es dn̄o deo tuo. Talibus enī cō-
petit primus modus intrandi in possessionē

alicuius hereditatis.s.iure ꝓpinquitatis. Nu
meri.xxvij. Hereditas dabitur eis q̄ proximi
sunt ei, eritqꝫ hoc filijs israel sanctū id est fir-
mūꝫ lege perpetua. Incorruptio aūt facit ꝓ-
ximūꝫ dei. Sapien vij. Spiritussanctus pro-
pter suā mūdiciā in aīas sanctas se trāsfert,
amicos dei et ꝓphetas cōstituit. Hanc autē
vere mūdiciam assequitur homo per baptis-
mūꝫ.i. Corinth.vi. Et hoc quod aliquādo fui
stis.s.peccatores. sꝫ abluti estis: sed sanctifi-
cati estis. Ad tales ergo iure ꝓpinquitatis
deuoluitur hereditas.ps. Nouit dn̄s dies i-
maculatorūꝫ: et hereditas eoꝝ in eternū erit.
Beatus Bartholomeus a xp̄o fuit bapti-
zatus sicut ceteri apl̄i. Johan xiij. Qui lotus
est nō indiget nisi vt pedes lauet. Et iterum
Jam vos mūdi estis. Post baptismū aūt ser-
uauit innocentiam vite. Cum em̄ Indi que-
rerēt ab idolo suo astaroth. Quis est iste bar
tholomeus.ait. Amicus est dei oīpotentis
etc. Etiam in die penthecostes accepit spm̄
sanctum. Act i. Vos aūt baptizabimini spū
sancto. Secūdo adoptatur quis in filiū per
fidei cōstantiaꝫ. Gal.iij. Om̄s filij dei estis
per fidem in xp̄o iesu. Talis em̄ meret̄ introi
re in celestem hereditatē iure cōmutationis.
Quia enim fides est de his q̄ nō videntur.s.
de eternis. que autē videntur sunt tēporalia,
ideo fides facit cōmutationem tēporaliūꝫ ꝓ
eternis. et hoc per paupertatē voluntariam.
vt patet de Abraham. Hebre.xi. qui fide obe
diuit in locū exire quē accepturus erat in he-
reditatem: et exinde nesciens quo iret. Et Ja
co.ij. Nonne deus elegit pauperes in hꝰ mū-
do diuites in fide et heredes regni qd̄ repro-
misit diligentibus se. De ista cōmutatiōe di-
citur Deutero.xviij. Non habebunt sacerdo-
tes et leuite partē et hereditatem cū reliquo is
rael. dn̄s em̄ ipse est hereditas eoꝝ. Beatus
bartholomeus hanc ꝑmutationē fecit. Ma
thei ix. Ecce nos reliquimus oīa et secuti su-
mus te etc. Cū em̄ filiam lunaticam regis in
die sanasset: et rex ei multa preciosa donaria
mādasset. mane seq̄nti ī aurora clauso ostio
apparens regi ait. Cur me tota die cū auro et
argento quesiuisti ista munera sunt necessa-
ria his qui terrena requirūt. Ego nihil terre-
num. nihil carnale desidero: qui hec omnia ꝓ
pter amorem dn̄i mei Jesu christi contempsi
etc. Tertio adoptatur quis in filium per vir
tutem et iusticiam.i. Johan.iij. Omnis q̄ iu-
sticiam facit ex ipso natus est. In hoc mani-
festi sunt filij dei et filij dyaboli. Dis qui non
est iustus non est ex deo. Talis enim iustus
meretur introire celestē hereditatē iure em-
ptionis. ps. Justi autē hereditabunt terram
et inhabitabunt in seculum seculi super eam.
Et Math.v. Beati qui esuriunt et sitiunt iu-
sticiam. Et Esa.lv. Omnes sitientes venite
ad aquas.s. celestis glorie, quia torrente vo-
luptatis tue potabis eas. Et qui nō habetis
argentum ꝓperate et emite. Beatus bartho
lomeus iusticie operibus intendit. quod eiꝰ
corporis dispositio demonstrauit. sicut idolū
berith nomine ꝓtestatūꝫ est dicens. Capilli
eius nigri et crispi. caro eiꝰ candida: oculi grā
des. nares equales et directe. barba plixa. ha
bēs canos paucos, statura equalis. collobio
albo.i. veste longa sine manicis. purpura ve-
stitur. induitur pallio albo. qd̄ per singulos
angulos gemmas habet purpureas. Vigin
tisex anni sunt ex quo vestes eius et sandalia
nec veterascunt: nec sordidant̄: sicut nec filio-
rum israel: quorum vestimenta nō inuetera-
uerunt. et pedes eorum non sunt attriti vt di
citur.ij. Esdre.ix.c. Quarto adoptatur quis
in filium per compassionem et misericordiaꝫ
Eccle iiij. In iudicando esto pupillis miseri-
cors: et eris tu velut filius altissimi obediens
Talis enim misericors meretur introire cele
stem hereditatem iure matrimonialis confe
derationis. Maritus em̄ debet habere par-
tem hereditatis vxoris. et econuerso. Vn̄ ꝭm
legem non licebat viro vxorem de alia tribu
ducere: ne ad aliam tribum transiret heredi-
tas. Numeri vlti. Qui ergo despōsauerit mi-
sericordiam filiam dei: iustum est vt heredi-
tatem percipiat. Ecclesi.xliiij. Illi viri miseri-
cordie sunt: quorū pietates nō defuerunt: et
cum semine ipsorum perseuerat bona heredi
tas. Beatus bartholomeꝰ misericordie ope-
ribus valde intentus fuit. Cum enim prece-
pisset idolo Astaroth vt demon inde exiens
idolum ipsūꝫ cōminueret: statim exiens om-
nia idola templi per seipsum cōfregit. deinde
oratione fusa ab apostolo omnes infirmi ꝑ-
timus curati sunt. ps. Tibi derelictus est pau
per: orpha. tu eris adiutor. Conte. bra. pecca,
et ma. Quinto adoptatur quis in filium per
tribulationū tolerantiaꝫ. Hebre xij. Quem
em̄ diligit dn̄s castigat. flagellat autem oēm
filium quem recipit. Quis enim filius quem
non corripit pater. qꝫ si extra disciplinā estis
cuius participes facti sunt omēs, ergo adul-
teri et non filij estis. Talis enim tribulatus et
flagellatus acquirit hereditatē celestem seu

to ⁊ lancea. Hebre. xi. Non segnes efficiami ni verum imitatores eorum qui fide ⁊ patientia hereditabunt promissiones. Sic Abrahã longanimiter ferens adeptus est repromissionem. Beatus Bartholomeus in aduersitatibus et tribulationibus semper eodẽ vultu ⁊ aĩmo letus ⁊ hilaris perseuerabat. Act. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu cõsilij. q. d. hi sunt ⁊c. Sexto adoptatur quis ĩ filium per orationis instantiam. Roma. viij. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritũ adoptionis filiorum in quo clamamus. abba pater scz orando. Talis enim instanter orans acqrit hereditatem celestem solo desiderio. ps. Expecta dominũ ⁊ custodi viam eius: ⁊ exaltabit te vt hereditate capias terram. Esaie lvij. Qui habet mei fiduciam hereditabit terram ⁊ possidebit montem sanctum meum. Beatus bartholomeus flexis genibus centies per diem orabat deum: ⁊ centies per noctem. Cum enim quidam demoniacus noĩe Seutius qui multo tempore obsessus fuerat a demone clamasset. Apostole dei Bartholomee incendunt me orationes tue Apostolus ait. Obmutesce ⁊ exi ab eo. statimqz liberatus est ⁊c. Septimo adoptatur quis in filium per deuotam obedientiam. Eccles. iiij. Eris velut filius altissimi obediens. Et Roma. viij. Qui spiritu dei. i. voluntate dei agũtur hi filij dei sunt Talis obediẽs acquirit hereditatem celestem per seruitij retributionẽ Ecclesiasti xlv. Dedit dominus caleph fortitudinem vt ascenderet in excelsum terre locum ⁊ semen eius obtinuit hereditatem. Viderunt omnes filij israel ꝙ bonum est obsequi sancto deo. Beatus bartholomeus humili obedientia seruiuit deo. quoniã angeli dei cum eo ambulabant qui nunꝙ eum fatigari nec esurire permittebant semper intendens his que dei erãt quomodo impleret.

Octauo adoptatur quis in filium p pacis obseruantiam. Mathei. v. Diligite inimicos vestros benefacite his qui oderunt vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Et iterũ Beati pacifici quoniam filij dei vocabuntur Talis pacificus acquirit celestem hereditatem sola gratia ⁊ dono. psal. Mansueti autẽ hereditabunt terram ⁊ delectabuntur in multitudine pacis. Beatus Bartholomeus ostidit viam salutis cum periculo corporis sui inimicis Jesu christi. Cum enim pontifices templi idolo sacrificarent cepit clamare demon ac dicere. Cessate miseri sacrificare nobis ne peiora me patiamini. qui cathenis igneis ab angelis iesu christi quem iudei crucifixerunt religatus sum ⁊c. Et sic patet.

Tertio crescit in templuz

sanctum in domino per assumptionez. Quãuis enim in domo dei alij electi sint lapides viui. situati sm eorum merita in suis locis. Juxta illud Urbs beata hierusalez dicta pacis visio que construitur in celis viuis ex lapidibus. Ephe. ij. In quo templo ⁊ vos coedificamini in habitaculum dei in spiritusancto. Apostoli tamen sunt fundamẽta huius domus. Apocali. xxi. Et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim. ⁊ in ipsis nomina duodecim apostolorum ⁊ agni. Tum quia pre ceteris electis deo sunt ꝓpinquiores per amiciciam. Johannis. xv. Jam non dicam vos seruos: sed amicos ⁊c. Tum quia a sole diuinitatis sunt illuminatiores. Numeri. xiiij. Apparuit gloria domini super tectũ federis. Inter quos fuit beatus Bartholomeus: quẽ christus assumpsit ad duodecim mysteria. Primo ad sui sequelam. Math. xi Ecce nos reliquimus omĩa ⁊ secuti sumus te ⁊c. Secundo ad diuinorum cognitionez. Luc. viij. Uob datũ est nosse misteriũ regni dei Et Johãnis. xvij. Pater manifestaui nomen tuum hominibus quos dedisti mihi.

Tertio ad miraculorum operationez. Mathei x Conuocatis iesus duodecim discipulis suis dedit illis potestatem spirituum immundorum vt eijcerent eos et curarent omnem languorem ⁊ omnem infirmitatem.

Quarto ad euangelij predicationem. ibidez. Euntes autem predicate dicentes. quia appropinquauit regnum celoruz. Quinto ad mundi persecutionem. ibidem. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos in concilijs ⁊ in synagogis suis flagellabunt vos. Sexto ad redemptiõis humane ostẽsionem. Mathei. xvi. Cepit christus ostendere discipulis suis. quia oporteret eum ire in hierosolimam ⁊ multa pati a senioribus ⁊c.

Septimo ad humilitatis exhibitionem. Johannis. xiij Si ego laui vestros pedes dominus ⁊ magister: ⁊ vos debetis alter alterius lauare pedes ⁊c. Octauo ad sacri mysterij celebrationem i Corinthi. xi. Hoc facite in meam cõmemorationem. Nono ad peccãt remissionem. Johannis. xx. Accipite spiritũ

sanctū: quoꝝ remiseritis peccata remittūtur eis. Decimo ad resurrectionis xp̄i testificationē. Act. iiij. Uirtute magna reddebant apostoli testimoniū resurrectiōis iesu christi. Undecimo ad ascensionis xp̄i cōprobationem. Luce xxiiij. Eduxit aūt eos foras in bethaniā. ⁊ eleuatis manib⁹ benedixit eis. ⁊ factū est dum benediceret eis recessit ab eis ⁊ ferebat̄ in celū. Et Act. i. Uidentib⁹ illis eleuatus est ⁊c. Duodecimo ad spūssancti receptionē. Act. ij. Repleti sunt omnes spiritusancto: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis ꝓut spūssanctus dabat eloqui illis. De btō autē Bartholomeo d̄r ꝙ oīa preuidet: oīa nouit. oīm gentiū linguas nouit ⁊ intelligit ⁊c.

Quarto btūs Bartholomeus crescit in templū sanctū in dn̄o per predicationē. Sciendū ꝙ btūs Bartholome⁹ a dn̄o iesu xp̄o missus est ad predicationem Mar. vi. Euntes in mundū vniuersum predicate euangeliū omi creature. Unde beat⁹ Theodorus abbas ⁊ doctor precipu⁹ in sermone hodierno dicit sic. Beatus Bartholomeus dū ad predicationē mitteret̄ a dn̄o audiuit. Uade discipule meus ad p̄dicationē exi ad pugnam. capax esto periculoꝝ. Ego paternū opus cōsummaui: primus testis factus. Uos qd̄ necessariū est implere. Imitare magistrū tuū. emulare dn̄m tuū. Sanguinem sanguinib⁹ pone carnib⁹ carnem trade queqꝫ ꝓ te passus sustinui patere. Arma tibi sint benignitas in sudoribus māsuetudo inter maleficos. patientia in his q̄ pereunt. Non resultauit apl̄us: sed vt famulus fidelis dn̄i coacquiescens precepto: ꝑgit gaudēs tā ꝙ lux mūdi vt tenebrosos illuminaret. tanꝙ sal terre vt gentes insipidas saliret. tanꝙ agricola vt spūalem culturā perficeret. hec ille. In hac em̄ predicatiōe quattuor fecit. Primo habuit sollicitudinē operationis. Unde btūs Amb. in prefatione dicit sic. Discipulis xp̄i tui vnica diuinitate personaliter predicātibus trinitatē tuā mundo mirabiliter dignatus es ostendere maiestatē. Inter quos beatissimū Bartholomeū magna virtutū prerogatiua colendū. benigna tui ꝓspectio ad populū direxit longinquū: quē licet humana cōuersatione penitus remotū tibi m̄ predicationū augmēto meruit consignare vicinum. O quantis preconijs apostolum mirabilem celebrandum: cui dum ad seminandum fidem proximoꝝ corda non sufficerent populorum alacribus vestigijs extremos terrarum fines penetrauit indoꝝ. hec ille. Tres em̄ prouincias peragrauit. Unde btūs Theodorus dicit sic. Apostolus dei Bartholomeus primū in lichaonia predicauit. postmodum in india. ad vltimum in albano vrbe. s. maioris armenie. hec ille. Tres em̄ dicunt̄ indie. Prima que ad ethiopiam ducit. Secūda que ad medos. Tertia que finem facit. ⁊ ad istam prexit. Esa. vi. Qui sunt isti qui vt nubes volant. Secundo habuit amplitudinē religionis: quia demonū culturā destruxit ⁊ dei cultum ⁊ religionē ampliauit. Sicut autē dixit btūs Augustinus libro de ciui dei. Tria genera deoꝝ tradita sunt. Unū a poetis. Alterum a philosophis. Tertiū a principibus ciuitatū. Hi autem dij nullo modo sunt colendi. Un̄ dicit psal. Simulacra gentiū argentum ⁊ aurum opera manuū hominū. Similes illis fiant qui faciunt ea. Omnia autē ista genera deoꝝ beatus Bartholomeus destruxit. Unde Ambro. vbi supra. Templum ingressus demoniacū effecit illico vt nullum cultoribus demon preberet responsum. O ꝙ sublime sanctitatis eius miraculū: dum antiquū humani generis inimicū suū fecit in nihilum redigere simulacrum. O ꝙ digne exercitui numerandus celesti: cui⁹ vt miraculis fidē cōmēdaret certissimā angelus apparuit supera delapsus ab aula. Is igit̄ cathenatū demonem cunctis ostendens deformē salutiferam saxo dn̄icam impresserat crucē. hec ille. Tertio habuit plenitudinē dilectionis. quia beneficia dn̄i iesu plenissime cognouit. dilexit ⁊ nunꝙ obliuioni tradidit. que etiam regi Polemio mira claritate exposuit ondēs ꝙ nostra redemptio facta est valde congruēter: potenter: iuste: ac sapienter, vt patet in legendis. Cum ergo eidē sacramenta fidei predicasset dixit regi ꝙ si baptizari vellet, deum suum ligatum cathenis ostenderet: qd̄ ⁊ fecit Unde Ambro. vbi supra. Rex reginaqꝫ simul baptizant̄ cum gente: vrbiumqꝫ duodecim accole te deum patrem corpore sequunt̄ ⁊ mente hec ille. Quarto habuit pulcritudinem intentionis. quia perseuerauit in doctrina verbi dei vsqꝫ in finem. Unde beatus Theodorus vbi supra. Petrus apostol⁹ docet nationes: sed ⁊ Bartholomeus consequēter paria inuestigat. Petrus operat̄ ꝓdigia magna: sed ⁊ Bartholomeus facit miracula valida. Ad quot petr⁹ valet misteria capacē da: ad tot sufficit Bartholomeus penetrāda

Equaliter fecundat eccliaz, equa lāce habēt
cetera diuina carismata. Hic ex diuino duo-
denarij numero medius ab vtraqz parte so-
num diuine sermocinationis dat sicut in cy-
thara armoniā. hec ille. Nam Math. x. Bar
tholomeus inter aplos numerat sextus. sed
Act i. numerat septimus, tanq̄ medius in-
ter eos. Et pz rc.

Quinto btūs Bartholo

meus crescit in templū sanctū in dn̄o per pas
sionē. Sciendū q̄ passio beati Bartholo-
mei fuit valde similis passioni xpi Xp̄us nā
qz fuit expoliatus flagellat⁹. crucifixus. et sic
mortuus. Sic btūs Bartholomeus fuit fla-
gellatus. fuit crucifixus. fuit pelle sua expoli-
atus. et sic per capitis obtruncationē mortu
us est. Cant. v. Inuenerūt me vigiles qui cir
cueūt ciuitatē. percusserūt me. s. flagellando.
vulnerauerunt me. s. crucifigēdo et decollādo.
tulerunt palliū meū. s me excoriando. Fuit
enī circūdatus penis vndiqz s. sursum. quia
fuit decollatus. deorsum: qr fuit in cruce pedi
bus affixus. A dextris et a sinistris: qr mani
bus in cruce fuit clauatus. Ante et retro: quia
fuit flagellatus. In toto corpore: qr fuit exco
riatus. Iste est homo de quo dicit. Luce. x.
Qui ab hierlm in Iericho descendit. s. quan
do xp̄s a ipsum in mundū lunaticū ad predi-
candū misit. qui incidit in latrones. s. gētiles
qui eū expoliauerunt excoriādo. plagas im-
posuerūt flagellando et crucifigēdo. et semini
uum reliquerūt decollando. Tunc enī fuit se
miniuus relictus. qr quoad corpus fuit mor-
tuus: sed quoad animā corā deo viuus. Un
de Ambro. vbi supra. Ad extremū vero tem
plorum delatu pontificū. Neophiti polemij
frater tyrannus beatum apostolum omnino
dis in fide constantem cesum atqz excoria-
tum acerrimam fecit suscipere mortem. Qui
tamen mortis viriliter perferendo discrimen
gloriosi certaminis ad celeste gaudium secū
reportauit triumphū. hec ille. Et btūs Theo
dorus vbi supra. Sanctus Bartholomeus
indis predicauit. qui et euangelium sm Ma
theum in propria eorum lingua eis tradidit
dormiuit in albano ciuitate magne armenie
crucifixus deorsum habens caput. Petrus
deorsum capite crucifigitur. Bartholomeus
postq̄ viuens excoriatus est capite plectit.
hec ille. Nam primo fuit crucifixus. deinde vi
uens excoriatus. tādem capite truncat⁹. Be
atus Bartholomeus fuit excoriatus ꝓpter
quattuor. Primo in signū feruide caritatis
Solent enī hoīes calore nimio estuantes de
ponere vestimenta. et qr beatus Bartholo-
meus igne amoris plenus fuit ideo propter
christum pellem deposuit. Unde i. Regum
xviij dicit q̄ Ionathas diligebat Dauid q̄si
animā suam. Nam expoliauit se tunica sua et
dedit eā dauid. Sic btūs Bartholome⁹ do-
no spūssancti repletus diligebat xp̄m quasi
animā suā. ꝓpter qd̄ nudauit se tunica et de-
dit eā Dauid quādo ꝓpter xp̄m excoriatus
fuit. Secūdo in argumentū maioris purita
tis. Solent enī rami arbor quando excoriā
tur albiores apparere. Sic btūs Bartholo-
meus pelle mortalitatis exutus in anima ex
titit magis purus. Joel. i. Ficum meam de-
corticaui: nudans expoliaui eā. albi facti sunt
rami eius. Tertio in spem future immorta
litatis. Solet homo libenter deponere vestē
vetustam vt vestem induat nouaz. Baruch.
v. Exue te hierusalem stola luctus et vexatio
nis. et induere decore regio. Sic btūs Bar-
tholomeus libenter pellē mortalitatis exuit
qr se decorandū veste imortalitatis agnouit. i.
Macha. x Iussit rex expoliari Ionathā vesti
mētis suis et induit eū purpura. i. carne glo-
sa: qd̄ erit in resurrectiōe generali. Quarto
in odorē suauitatis. Solebat enī sacerdos in
veteri lege. vt dr. Leuit. i. Pellē hostie detra-
here: igneqz supposito ipsam in odorē suauis
simū dn̄o imolare. Sic scto Bartholomeo ē
pellis detracta: qui igne caritatis succensus
in odorē suauissimū est dn̄o imolat⁹. Sapi.
iij. Tanq̄ aurū in fornace ꝓbauit illos: et q̄si
holocausti hostiam accepit eos. et sic pz.

Sexto btūs bartholome

us crescit in templū sanctū in dn̄o ꝑ glifica-
tionē. s. quoad aīam et quoad corp⁹. Quoad
gliam aīe. btūs Theodorus vbi sup̄ dicit sic
Nūc gaude o btē btōr ter btē Bartholomee
qui es diuine lucis splendor. sctē eccl'ie pisca
tor rōnaliū pisciū periture capture. dulcis fru
ctus viuidi palmitis. vulnerator diaboli mū
duz suo latrocinio vulnerātis. Gaudeas sol
orbis terre: cūcta illuminans: os dei: lingua
ignita. sapīa ꝑmeus. fons ingiter sanitates
emanans. qui mare meabilib⁹ gressib⁹ sancti
ficasti qui terraz purpureā tuo cruore fecisti.
qui ad celos cōmeasti. vbi in medio diuine
aciei refulgens in splendore immarcessibilis
glorie splendens. in exultatione iocūditatis
insatiabilis gaudes. hec ille. Quoad gloriaz

corporis dicit idem vbi supra. Proijciūt nāq̄ in pelagus corpus sanctū. Mota est igit̄ cum impetu de regionibus armenie archa cū quattuor alijs olior martyrū orchis: que similiter dñi signa operorcut cum eo fucrāt in mari piecte. et per tantū spaciū maris quattuor his precedentib⁹ et tanq̄ ministris obsequiū quodāmodo apl'o facietib⁹ venerunt in partes scicilie in insulā que liparis noīat. sicut epo hostiensi qui tunc aderat reuelauit. Venit ad pauperculā thesaurus ditissim⁹ venit ad ignobilem preciosissima margarita venit ad mestissimā splendissimū luminare. Susceptus est igit̄ cū multis hymnis: laudibus et candelis. et templum sibi magnifice fabricat̄. hec ille. Et sic p3 et c̄.

Septimo btūs bartholomeus

crescit in templū sanctū in dño per impetrationē. Vñ btūs Theodorus vbi supra dicit sic. Postq̄ btūs apostolus migrauit ex hoc mundo neglexit occisores: sed inuitabat miracul s perditos. et pdigijs admittebat od uersos. hec ille. Deus em̄ glorificauit ipsū respectu nostri quadrupliciter. Primo q2 factus est aduocatus peccator. Sicut ipse cuidā deuoto suo apparuit dicēs. Deus p multum tempus nostris precibus et meritis populo huic pepercit. Secūdo liberator deuotor. sicut p3 in magistro quē ab insidijs diaboli liberauit. Tertio condēnator reproborum. sicut patet in Federico imperatore qui ei⁹ corpus de loco suo mouere voluit. Quarto reprobator munerū iniustor. sicut pat3 in muliere que oleum iniuste acquisitū in lampade3 sancti Bartholomei infundere voluit sed nequiuit. Multis alijs miraculis chorus cat. hic per gratiā. in celo p gl'iam. Amen.

In festo bti Augustini epi. Sermo. xlix.

Jc iste effulsit in tē

f plo dei. Eccl. l. et in epl'o presenti solēnitatis. Paulinus in quadam epl'a dicit sic. O beatissime Augustine vere sol terre quo p̄cordia nostra vt possint seculi errore vanescere condiūtur. O lucerna digne super candelabrum ecclesie posita: que late ecclesiasticis vrbib⁹ de septiformi ligno pastum oleo leticie lumen effundēs. densas licet hereticor caligines discutis et lucem veritatis a confusione tenebrarum splendore clarifici smonis enubilas hec ille. Sup quo verbo moueo talem q̄onem, vtrum ecclesiastica hierarchia splendidior fuerit ex bti Augustini miraculosa conuersione q̄ angelica hierarchia ex primi angeli gratiosa perfectione. Ad istam questionem respondent duo doctores ecclesie. Primus est Petrus Damianus in quodam sermone dicens sic. Ipse est Augustinus vir beatissimus: nobilis genere: sed nobilior moribus. spiritu superbie pauperrimus misericordie offluens visceribus. miserorum consolator mirificus. christū crucifixu3 sequens nudus mundo crucifixus in cuius ore non est inuentus dolus. a summo sacerdote sacerdos preelectus. se illi hostiam viuam incessanter offerens in ipso fonte pietatis suis affluenter lachrymis ab omī rubigine vicior immaculatus. nunc sanctor presulum stola indutus coronam martyrij multiplici labore cōsecutus. apostolor collegio meritis et gratia coequatus. summus dei nūcius archangelor beatitudini consociat⁹ eterni regis thalamo p cui⁹ amore sese mortificauerat et ad eius solam visionem estuanti desiderio peruenire desiderabat perpetuo locatus opere et verbo regiam viā insinuās quibuscūq̄ hominibus. hec ille. Secūdus est Cassiodorus in plogo super psalterium dicens sic. Est em̄ facundissimus pater Augustinus litterarum omniū egregius magister et qd in vbertate rarum est. cautissim⁹ disputator. Decurrit q̄ppe tanq̄ fons purissimus nulla fece pollutus: sed in integritate fidei pseuerans nescit hereticis locum dare vnde se possint vlla colluctatione defendere. Totus catholic⁹: totus orthodoxus inuenit̄: et in ecclesia dñi suauissimo nitore resplendens superi luminis claritate radiat̄. hec ille. Sciēdū q̄ licet in omī opere dei reluceat iusticia et misericordia: tamē p̄ncipalior est misericordia pp̄ter quattuor. Primo pp̄ter gl'iosam perfectionē Nam sicut forma est nobilior materia: puta aīa q̄ corpus: ita pars est nobilior et p̄ncipalior. Vñ aīa est ps p̄ncipalis in homine. Eodē modo in naturalibus: pars que tenet locū forme ad effectum pducendū est nobilior et principalior q̄ sit pars que tenet locū materie: vt patet de sole q̄ in generabilibus rebus tenet locu3 forme quasi pater. terra vero tenet locum materie velut mater. vñ sicut pater et sol sunt nobiliores ad generationem: ita et principaliores. Nunc autem deus est nobilissimus actor et operator. homo vero est subiectū in quo agit qui tenet locū materie. et huic homini conuenit diuina iusticia.

vt sibi proportionabiliter tribuat naturalia.
Deus autem tenet locum forme.s.misericor
die qua mouetur aduersus hominē. Unde si
cut sol est principalior in generatione:sic mi
sericordia est principalior in diuina operatio
ne.eo q̄ attenditur penes deum inchoatiue q̄
sic diuina iusticia que attēditur penes homi
nem determinatiue. Unde Jaco.ij. Miseri
cordia superexaltat iudicium. Glo.i.preemi
net in iudicio:quia licet deus sit tantū iustus
quātum pius: tamen magis relucet in iudi
cio suo misericordia q̄ iusticia.quia est velut
agens potentior ad agendum per misericor
diam:q̄ sit homo velut patiens ad suscipien
dum iusticiam. Unde clamat psal. Misera
tiones eius super om̄ia opera eius. Nec mi
rum:quia quod est proprium alicui excedit
om̄ia alia minus propria et accidentia.vt pa
ter de homie: qui cum sit animal rationale.
eius proprie proprium est rationale. Unde
magis proprie conuenit ei vti ratione q̄ resi
bilitate et alijs ꝓprietatibus et accidentibus
Similiter licet deus sit iustus et misericors et
multas alias habeat proprietates optimas
tamen super om̄ia opera sua vtitur misericor
dia. Unde Grego in oratione dicit. Deus
cui proprium est misereri semper et parcere.

Secundo propter miraculosam dei opera
tionem. Licet enim in miraculis relucear dei
om̄ipotentia:tamē magis relucet diuina mi
sericordia qua mouetur ad miracula faciēda
Deus enī preuidens in nobis miseriā igno
rantie infidelitatis atq̄ malignitatis volēs
nos reducere ad felicitatem per doctrinas et
bonos mores: nobis preposuit viros opti
mos veteris ac noui testamenti:quorum do
ctrinam et exempla vt acceptaremus tanq̄
a deo transmissa.voluit ipsos facere diuinas
operatiōes i.miracula.quibus moueremur
ad acceptandum ipsorum doctrinam et adimi
tandum exempla:qd̄ enī misericorditer deus
ostenderit suam om̄ipotentiā per miracula:
vt educeret populū suū de miseria seruitutis.
Patet. Nam vt populus hebreus Moysi crede
dat:manus eius polluitur et sanatur. Ut eius vi
taz imitetur resplenduit facies eius sicut sol.
Ut pharao populū dimittat.dat p Moysen
decē principales plagas. Ut sciat viā eundi
ad terram ꝓmissionis datur colūna ignis. Ut
non videatur ab inimicis nec estu affligatur da
tur colūna nubis. Exo.xiij. Ut nō pereat fa
me datur māna de celo. Exo xvi. Ut eius ap
petitus delectetur pluit super eos sicut pulue

rem carnes.ibidem. Ne aquis deficientibus
siti affligatur:educitur ei aqua de petra abundā
ter. Exo.xvij. Ut non capiatur ab inimicis ca
rens nauibus ad transfretandū mare sibi di
uiditur. Exo.xiiij. Ut populus egypti ipsum
non insequatur et molestuz mare cōiungitur et
egyptus submergitur ibidem. Ut non perue
niat ad nuditatez vestimenta et calciamenta
xl.annis nō sunt vetustate attrita. Deutero.
xxix. Ut possit exire desertū iordanis ei diui
ditur. Josue.xiij. Ut terram ꝓmissionis possit
intrare et inhabitare.xxxij reges debellauit. Jo
sue.xij. Tandem vt genus humanū educeret
de hoc seculo per miracula misericorditer si
cut eduxit populū de egypto: multiplicauit
miracula in nouo testamēto. In creaturis in
tellectualibus demonia expellendo. In creatu
ris celestibus noctē illuminādo nascens.diem
obscurādo moriēs. In elemētis:vētis impe
rando:mare sedando.in terra mortuos susci
tādo.spiritūsanctū in specie ignis mittēdo. In
creaturis rōnalibus infirmos sanādo.igna
ros doctorando.impios cōuertendo. In cre
aturis irrōnalibus cuiuscūq̄ generis. In q̄
bus omnibus miraculis licet nobis manifestet
suam oīpotentiā: tamen principalior est sua
misericordia qua motus fuit ad faciēdū mi
racula.s.vt nos misericorditer educeret ab ista
miseria. Tertio ꝓpter virtuosam cōicatio
nē. Licet enī deus ostenderit suam om̄ipotē
tiam dando virtutes gratuitas sanctis patri
bus veteris et noui testamēti:tū hoc fecit ma
gis misericorditer ꝓpter nos.vnde vt nobis
ꝓponeret fidē sine qua impossibile est place
re deo. Heb.xi. Dedit fidem quasi fontē. naz
oēs fidei aquā biberūt: et eā reposuit in patri
bus veteris et noui testamēti. Ut aūt veluti
p cōductū possemus potare dedit eis ſmonē
sapiē.qua sapiā nos docerēt archana diuina
Ut aūt ista diuina possemus caper et intelligē va
sa tribuit ad bibēdū dū eis dedit ſmonē scie.
p quā sciaz q̄ est cognitio creaturarū tanq̄ p
visibilia dādo nob exēpla ducerēt nos i cog
nitionē inuisibiliū. Ut āt hāc aquā fidei.sapie
et scie possent oib effundē et oēs possent bibē
auribus et mēte dedit eis donū liguarū q̄ dono
oēm loqbantur linguā et ydiomata et oēs intel
ligebāt et itelligēdo bibebāt. Ut vo hāc aquā
bibētes delectabilius degustarēt dedit eis iterp
tatōz ſmonū,q̄ iterpratōe hoīes intelligerēt
clarius et delectarētur dulcius. vt vo hoīes mūdi ac
ceptarēt hāc doctrinā aquā clarissimaz a deo
nob īfusā,dedit eis testimōia diuina.s.ꝓphiaz

qua p̄dicebāt futura. discretionē spūum. qua pnunciabant occulta cordiū. grām sanitatū qua curabāt insanabiles infirmitates. virtutum grām. qua opabātur mira mortuos suscitando ꝛ signa de celo dando. Et hec oīa de⁹ opatus est p̄m suā oīpotentiam. nō aliunde motus nisi p suā mīam. qua vnicuiqȝ dedit manifestationē spūs ad vtilitatē miserorū. i. Cor. xij. Et sic diuina mīa est magis nobis ad cōfidentiā ꝙ iusticia ad timorē. Quarto ppter grosam cōuersionē. Nam Grego. i collecta dicit sic. De⁹ qui oīpotentiā tuā parcendo maxime ꝛ miserādo manifestas. quia scȝ dū peccā remittit oñdit se posse: ꝛ magnā oñdit potentiā dum hoīem remouet a miseria culpe ꝛ ipsum pmouet ad felicitatē. In quolibet enī peccato mortali tres miserie cōtingunt peccatori. Prima est macula. qa p peccatū expellitur splēdor gratie ꝛ nitor virtutum quē solus deus potest refundere.

Secunda est deordinatio hoīs in naturalibus dum rō puertitur a deo q̄ solum per deū potest iterum cōuerti. Tertia est reatus pene eterne. etiam transeūte actu peccati: quā penam solus deus pōt remittere. Cum autē per suam mīam mouetur ad iustificandū peccatorem: manifestat suā omīpotentiam. quoniam vt augustin⁹ dicit. maius est peccatorē iustificare: ꝙ celum ꝛ terrā creare. Ratio est. quia celum ꝛ terra sunt creata ad generationem corporaliū ꝛ conseruationem. Impius autē iustificatur ad fruitionē supnaturalium. Generatio autē causata a celo ꝛ terra cessabit. salus autē iustorū in eternum stat. Unde ꝙto maius bonū est deus possessus eternaliter ꝙ generatio corporalium tēporaliter: tāto maius est impium iustificare ꝙ celū ꝛ terram creare. Ex quo patet ꝙ maius est opus diuine mīe ꝙ diuine iusticie. Beatus augustinus in adolescentia sua infectus erat quadruplici viciorū macula. Primo errore infidelitatis. quia in sectā manicheorū q̄ xp̄m fātasticum fuisse affirmāt. ꝛ carnis resurrectionem negant incidit. ꝛ in ea p annos nouem dū adhuc adolescens esset in sua ciuitate carthaginensi pmansit. Ad has etiā nugas perductus est vt arborē fici plorare diceret cum ab ea ficus vel foliū decerpitur. Secūdo errore phīce vanitatis. Un̄ in libro cōfessionū ipse dicit sic. Institui aīm intendere in scripturis sacris: sed visa est mihi scriptura indigna quā tulliane dignitati cōpararē. tumor enim mentis fugiebat modū eius. Illa autē erat q̄ cresceret cū paruulis: sed ego dedignabar esse paruulus ꝛ tumid⁹ fastu mihi grandis videbar. Hec ille. Tertio errore terrene cupiditatis. Nam de carthagine romam ꝛ de roma mediolanum perrexit. vt rhetoricā venderet ꝛ sue cupiditati satisfaceret. Unde ipse ait vt supra. Docebam artem rhetoricam et victoriosam loquacitatem. victus cupiditate vendebam. Quarto errore carnalis voluptatis. Unde ipse ait vbi supra. Exalabāt nebule de limosa concupiscentia carnis ꝛ scatebra pubertatis: ꝛ obnubilabant cor meū vt nō discerneretur serenitas dulcedinis a caligine libidinis. hec ille. Ab his erroribus purgatus Augustinus magna misericordia dei. Unde ipse ait vbi supra. de deo loquēs. Cum te primū cognoui reuerberasti infirmitatem aspectus mei: radians in me vehementer: et cōtremui amore ꝛ horrore. ꝛ inueni me longe esse a te in regione dissimilitudinis tanꝙ audirem vocē tuā de excelso cibus sum grandium: cresce ꝛ māducabis me. nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue: sed tu mutaberis in me. hec ille. Primus aūt angelus sua supbia piectus fuit de celo ps. Deiecisti eos dum alienarent. Unde angelicā hierarchiam cōturbauit. Apocalip. xij. Factū est p̄lium magnū in celo ꝛc. Beatus vero augustinus sua miraculosa conuersione ecclesiasticam hierarchiā sublimauit. Unde Hieronymus in libro de duodecim doctoribus dicit sic. Augustinus ep̄us volans p montium cacumīa quasi aquila: ꝛ ea q̄ sunt in montiū radicibus nō cōsiderans multa celorū spacia terrarumqȝ situs ꝛ aquarum circulum claro sermone pnunciat. Hec ille. Ergo sic iste effulsit in templo dei.

Sic iste effulsit in templo dei.

- Per conuersionem.
- Per imitationem.
- Per exhortationem.
- Per dilectionem.
- Per sapientiam.
- Per prouidentiam.
- Per vigilantiam.
- Per refulgentiam
- Per diligentiam.

Primo beatus Augustinus effulsit in templo dei per cōuersionem.

Sciendum ꝙ ad cōuersionē nostrā p̄ncipaliter duo nos mouent. s. pspeitas ꝛ aduersitas. Prouer. i. Uocaui ꝛ renuistis: extēdi ma

num meā: τ nō fuit qui aspiceret. Quio vero btūs Augustinus nō cōuertebat per bñficia dei. sicut in libro confessionū dicit. Heu mihi ꝙ excelsus es in excelsis: ꝙ ꝓfundus in profundis: τ nunꝙ recedis: τ vix redimus ad te τc. Ideo imminsis flagellis cōuersus est od dnm. Unde subdit. Uocasti τ clamasti τ rupisti surditatē meā. chorusçasti τ splenduisti τ fugasti cecitatem meā; fragrasti τ duxisti spm: τ anhelo tibi. gustaui: τ esurio τ sitio te. tetigisti me τ exarsi in pacē tuā. hec ille. Fuit autē flagellatus quattuor vicibus sicut in libro cōfessionū ipse refert. Primo stomachi dolore. Cum enī adhuc iuuenis esset τ nōdū baptizatus: graui torquebat stomachi dolore τ pene appetitū amisisset: sed pia mater eius vouit ꝙ baptizaret: τ sanatꝰ est. pater tamen ꝓhibuit ne baptizaret: ne iterū fedaretur. Secundo corporis languore. Cū enī misset Romā validā incurrit egritudinē. τ hoc mater nesciebat: qz si hoc vulnere feriret nunꝙ cor eius sanaret. Tertio dentiū horrore. Nam in primordio sue cōuersionis taz valido dolore dentiū torqueri cepit. vt ad credendā opinionē Cornelij philosophi duceretur ꝙ summū bonū aīe in sapientia. summū vero bonū corporis in nullū sentiēdo dolorē posuerat. Tam vehemēs autē ille dolor fuit ꝙ etiā loquelā amisit. Unde in tabulis cereis scripsit vt oēs ꝓ eo orarent. Ipse autez cū alijs genua flexit τ statim sanatū se sensit. Quarto mortis pauore. Cum enī quidā amicus eius obijsset: illius morte cor Augustini adeo cōturbatū est vt quicqd aspiceret mors ei videret. Naz se semimortuū estimabat. Propter illa flagella cōuersus est ad dominū quattuor modis. Primo per verā cōtritionē. Nam sub quadā arbore se ꝓiecit τ dimisit habenas lachrymis. τ ꝓruperūt flumina ex oculꝭ eiꝰ: τ acceptabile sacrificiū deo. τ iactabat voces miserobiles τ plorabat amarissima ꝯtritōe cordis sui. Secūdo ꝑ purā ꝯfessionē. vñ deo ꝯfitebat dicens. Recordari volo trāsactas feditates meas: nā amore amoris tui illō facio recolēs vias meas neqssimas. vt tu dulcescas mihi dulcedo nō fallax. dulcedo felix τ secura. Nō solū aūt de h se accusabat: sꝫ etiā de mīmis: sicut de eo ꝙ cū puer eēt ad pilā ludebat. τ ad scholas nō nisi violēter ire volebat. τ ꝙ fabulas poetarū nimis libēter legabat. Et ꝙ Didonē ex amore mortuā flebat. τ ꝙ in ludis puerorū fraudulētas victorias exercebat. Et de qdā arbore piri a qua pira furatꝰ fuerat. Tertio ꝑ plenā satisfactionē. s. ꝑ ieiunia. oꝛones τ elemosynas corꝑales τ spūales, docēdo indoctos. vñ dr de eo. Post mortē mrīs reuersus ē Augustinus od agros ꝓprios: vbi cū amicis ieiunijs τ oꝛonibꝰ vacās scribebat libros τ docebat indoctos. Quarto ꝑ sincerā affectionē. cuz enī tria a mūdanis hoībꝰ apperant. s. diuitie delicie τ honores. Uir iste scūs tāte ꝑfectōis extitit ꝙ diuitias contēpsit. honores respuit voluptates abhorruit. sicut ipse testat in lib. soliloquiorū. vt pꝫ in fine legende.

Secūdo btūs augustinus

effulsit in tēplo dei ꝑ imitationē. Sciēdū ꝙ exēpla scōrū ꝓuocauerūt btm̄ Augustinū ad fidelē ꝯuersionē qdruplicit. Primo exēplū bti Ambrosij ipsum aīauit ad ꝯuersionē. nā oī die dñica eiꝰ ꝑdicationē audiebat. quē ambrosiꝰ ꝑne suscipiebat τ clemēter tractabat. Mater eiꝰ etiā Ambrosiū qsi angelū dei diligebat. sciēs ꝙ ꝑ eū filius eiꝰ ꝯuerti debebat sicut τ factū ē. Secūdo exēplū Simpliciani q ipm aīauit ad scīē vite electionē. vñ od ipz preꝯit τ estus suos sibi retulit τ qs eēt aptus modꝰ viuēdi ab eo petijt. Uidebat ei ecclīaz plenā eē clericis. in q ita aliꝰ sic alius sic ibat. Simplicianꝰ aūt viā salubrē eū docuit. Tertio exēplū Uictorini q ꝺ ipm aīauit ad imitationē. vñ cū Simplicianꝰ ei narrasset quō victorinꝰ phs rome in foro statuā meruisset τ quō xpianus factꝰ fuisset exarsit Augustinꝰ ad imitādū eū τ cepit ꝯuiꝰ suspirare. Quarto exēplū bti Antonij q ipm aīauit ad celestiū ꝑfectionē. Cū enī qdā miles noīe Pontianus de affrica venisset τ vitaz τ miracula bti antonij heremite narrassꝫ: cepit Augustinus igemiscere τ ad alipiū exclamare: qd patimur? Quid audimꝰ? Surgunt indocti τ celū rapiūt: τ nos cū doctrinis nr̄is in infernū demergimur. Exēpla scōrū defunctorū ipsum aīauerunt ad ardentē caritatē. sicut ipse dicit in lib. ꝯfes. Exēpla seruorū tuorū quos de nigris lucidos de mortuis viuos feceras cogesta in sinū cogitatiōis mee vrebant τ accendebant me valide.

Tertio btūs augustinus

effulsit in tēplo dei ꝑ exhortationē. Sciēdū ꝙ ꝓpter qdruplicē exhortationē ꝯuersus est btūs Augustinꝰ ad fidē catholicā. Primo ꝓpꝭ doctrinā tullij. cū ei eēt āno. xix. τ qndā librū tullij q hortēsiꝰ dr legisset: q exhortatōz

facit ad ꝓpbiam repēte affectū ei⁹ mutauit
ꝛ imortalitatē sophie ꝯcupiuit. Secūdo ꝓpt
doctrinā pauli. Naꝫ cū codicē aplicū apuissꝫ
ꝛ capitulū qđ sibi pmo occurrit legisset. s. In
duimini dñꝫ iesum xpm ꝛc. statiꝫ a corde ei⁹
oēs dubietatis tenebre diffugerūt. Tertio
ꝓpt doctrinā bti Ambro. cū cm ei⁹ pdicatōꝫ
auide audiret ꝛ q̄dā vice ꝯ sectā manicheoꝝ
diuti⁹ disputasset: error ille a corde Aug. pe
nit⁹ ē ablat⁹. Quarto ꝓpt sollicitudinē ma
ternā. q̄ sic eū carne ꝯcepat mūdo caritatꝫ vi
sceribꝫ postmodū m̄lto seie lachrymaꝝ gemit
xpo. Et cū apud quēdā epm vberrime fleret
ille ait. Impossibile ē vt fili⁹ tātarū lachryma
ruꝫ peat. vñ de ipsi⁹ ꝯuersiōe certificata ē: ꝛ p
epi rñsionē ꝛ p celestē reuelatōeꝫ q̄ se vna cū
filio in quadā linea stātē aspexit. Qđ q̄dē cō
pletū fuit. cū adueniēte pascali tpe cū eēt an
noꝝ. xxx. a btō Amb. baptizat⁹ ē sicut ꝛ xps.
vt dr Lu. iij. vbi simul cū btō Ambro. Te deū
laudam⁹ ꝛc. cōposuit. vt testat Honori⁹ in li.
suo q̄ dr speculum eccle. Et sic spem omēm
quā habebat in seculo dereliquit.

Quarto btūs augustinus

effulsit in tēplo dei p dilectionē. Sciēduꝫ qꝫ
p⁹ baptismū dū adhuc eēt laic⁹ incepit a fer
uēti dilectiōe sicut ipse testat in li. ꝯfes. dicēs
sic. Sagittaueras tu cor meuꝫ caritate tua: ꝛ
gestobā vba tua trāsfixa in visceribꝫ: ꝛ ascē
dēti a ꝯualle ploratiōis ꝛ cātāti cāticū g̃duū
dederas sagittas acutas ꝛ carbones vasta
tores. Nec satiabar in illis diebꝫ dulcedie mi
rabili ꝯsiderare altitudinē ꝯsilij diui sup salu
te gñis hūani h ille. Quasi eñ q̄dā torrētes re
dūdās ob oculos ei⁹ lachryme emanabāt. qꝛ q̄t
tuor gña lachrymarū habuit. Primo lachry
mas cōpūctōis p petis ꝓprijs. ꝛ h i pncipio
sue ꝯuersiōis qñ sub q̄dā ficu se ꝓijciēs lachri
mas amarissimas effudit. Ioh. i. Cū eēs sub
ficu vidi te. Secūdo lachrymas deuotiōis
quas habuit p celestibꝫ desiderijs. ꝛ de q̄bꝫ di
cit in li. ꝯfes. Quātū fleui in hymnis ꝛ cātic
tuis suaue sonātꝫ eccle vocibꝫ cōmot⁹ acriter
Voces igit ille influebāt auribꝫ meis ꝛ eliq
bat vitas tua ꝛ cor meū: ꝛ fluebāt lachryme
ꝛ bñ mihi erat cū eis. Tertio lachrymas la
mētatiōis q̄s hūit p mūdanis piculis. ordi
natus eñ in p̄sbyterū ꝛ postea in epm: ꝯside
rās status illi⁹ piculū multuꝫ fleuit. vñ dixit.
In nulla re sentio mihi dñm sic iratū: qꝫ in h
qꝫ cū ñ essē dign⁹ pōi ad remū posuit me ad
amplustre in apice regiminis eccle. Quarto
lachrymas cōpassionis q̄s hūit p alienis mi
serijs. Cū eñ barbari cūcta vastarēt nec par
cerent sexui. ordini vel etati Augustin⁹ lugu
brē vitā duxit fuerūtqꝫ sibi lachryme ei⁹ pa
nes die ac nocte. cū alios videret occisos. ali
os effugatos. ꝛ eccl̃ias sacerdotibꝫ viduatas.
ciuitates cū incolis dissipatas.

Quīto btūs augustinus

effulsit in tēplo dei p sapiam. vñ in li ꝯfes. dic
sic. Mirabilis ꝓfūditas eloqoꝝ tuoꝝ quoꝝ
ecce añ nos supficies blandiēs paruul. Sed
mira ꝓfunditas de⁹ me⁹. mira ꝓfūditas. hor
ror est intēdere in eā. Hāc aūt ꝓfunditatē sa
cre scripture inquātū hoi fuit possibile Aug⁹.
scrutat⁹ est. ꝛ inde copiositatē expositionuꝫ ꝛ
sniarū eduxit. Eccl. l. In diebꝫ ipsi⁹ emanaue
runt putei aquarū: ꝛ q̄si mare adimpleti sūt
sup modū. Eius eñ doctrina est solida ꝓpt
q̄ttuor ꝯditiōes quas hꝫ. Primo hꝫ purissi
mā vitatē. Nam cōparat ille Greg. in epla
ad p̄fectū affrice dic sic. Bti augustini cōpa
triote vři opuscula legite: ꝛ ad cōparatōꝫ illi⁹
similaginis nřm furfurē nō q̄rat. Prouer. iij.
Primi ꝛ purissimi fruct⁹ ei⁹. Sermones eñ
bti Aug. sūt puri: qꝛ nullā hñt falsitatē. Sūt
puriores: qꝛ nullā hñt dubietatē. Sūt purissi
mi qꝛ ꝯtinēt veritatē. vñ Volusian⁹ dicit. Le
gi dei deest q̄cquid Augustinū ꝯtingit ignora
re. Secūdo hꝫ altissimaꝫ ꝓfunditatē. Iob.
xxxviij. Profunda fluuioꝝ scrutat⁹ est. ꝛ abdi
ta pduxit in lucē. Habuit eñ celerē itellectuꝫ
ꝛ nobile ingeniū. sicut ipse dic in li. ꝯfes. Oēs
libros artiū quas liberales vocāt: tūc neq̄ssi
mus cupiditatū iniquarū seru⁹ p meipsuꝫ le
gi ꝛ intellexi. quoscūqꝫ legere potui. Quicq̄d
eñ est de arte disserēdi ꝛ loquēdi. q̄cquid de
dimēsionibꝫ figuraꝝ ꝛ de musicis ꝛ de nueris
sine magna difficultate nullo hoim tradente
intellexi. Scis tu dñe deus meus qꝫ celeritas
intelligendi ꝛ discēdi acumen donū tuū est.
hec ille. Cū eñ doctores alij habeāt spālem
modū tractādi sic Hieroñ. versat circa expō
nes. Ambrosi⁹ circa spūales sensus. Grego
rius circa instructōes morales. Augustinus
nō hꝫ spālez modū: qꝛ hꝫ oēm modū. vñ tra
ctat de diuitate i li. de trini. De hūanitate xpi
in li. cur quō. qñ deus hō. ꝛ in mult alijs. De
duplici ciuitate. s. hierlm ꝛ babylonica ꝛ eaꝫ
rū regibꝫ agit in li. de ciui. dei. De vtutibꝫ scō
rum in multis locis. De dignitatibꝫ angeloꝝ
De vicijs pctōꝝ. De penis dānatoꝝ. de glia
scōꝝ per diuersos libros. Tractatus. eplas

subtilissime tractauit. Tertio hz firmissimã soliditatẽ. vñ cõparat malleo. Ber. sup cant. Augustin⁹ hic est validissim⁹ malleus hereticoꝝ. Nam sicut malleus ictib⁹ suis firmat in cudẽ. ferrũ domat & melodiã generat: sic Augustinus doctrinis suis eccliaz firmauit. Eccl. l. In vita sua suffulsit domũ: & in dieb⁹ suis corroborauit tẽplũ. hereticos domuit & fugauit. ibidẽ. Qui curauit gentẽ suaz & liberauit eã a pdiciõe. Prosper in li. de vita cõtẽplatiua dicit sic. Sctũs Augustin⁹ fuit in quottidianis disputationib⁹ clar⁹ & in oĩ actiõe sua cõpositus acer ingenio: suauis eloq̃o: secularis litterature perit⁹. in ecclesiasticis laborib⁹ opo sus. in q̃õnib⁹ soluendis acut⁹. In cõuincẽdis hereticis circũspect⁹. In expositiõe fidei nře catholic⁹. In explanãdis scripturis canonicis cautus hec ille. Tota enĩ ecclia deũ laudat q̃ tam egregiũ doctorẽ sibi cõcessit. Vñ cantat. Magnus dñs & laudabilis valde: q̃ de tenebris gentiũ lumẽ ecclie sue vocauit Augustinũ. Quarto hz dulcissimã suauitatẽ. iõ cõparat cibo dulcissimo. Greg. in epla ad Innocentiũ pfectũ affrice dicit sic. Si delicioso cupis pabulo saginari beati Aug. opuscula legite. Ubi vocat Greg. doctrinã Aug. pabulũ deliciosum & saginatũ. Dicit enĩ pabulũ q: satiat. deliciosum: q: delectat. vñ cantat de eo. Tu de verbis saluatoris dulcẽ panẽ cõficis Panẽ: q: satiat. dulcẽ: q: delectat. Vocat euz pabulũ saginatũ q: ĩpinguat vñ Cassiodor⁹ doctor eximius dicit sic. Btissim⁹ augustin⁹ in q̃busdã libris nimia est difficultate recõditus. in q̃busdã planissimus. vt etiã paruulis pbeat acceptus: cui⁹ opera tã suauia sint: ob scura vero magnis vtilitatib⁹ farta pinguescunt. hec ille. & sic pz eius sapia.

Sexto btũs augustinus

effulsit in tẽplo dei p puidentiã. Nam ordinatus in pbřm a btõ Ualerio yponensi epõ mira securitate monasteriũ clericoꝝ instituit & cepit viuere sm regulã sub sanctis aplĩs constitutã: vbi nullus aliquid pprium habebat: s; oĩa in cõi viuebant. De cui⁹ monasterio x. epi fuerunt electi. Fratrib⁹ aũt suis quos canonicos regulares vocauit. regulã tradidit: sub qua multe religiones militãt s. pdicatoꝝ. heremitarũ. carmelitarũ. seruitarũ & alie plures. tandẽ in epm assumptus magna puidẽtia officium suũ exercuit. in quo se diligentissime obseruauit. Primo oẽm familiaritatẽ suspectã a se remouit. Vñ Greg. dicit. Legitur q̃ btũs Augustin⁹ nec cũ sorore habitare cõsensit dicẽs. Que cũ sorore mea sunt sorores mee nõ sunt. Secũdo oẽm ambitionẽ & pompam tam in vestimẽtis q̃ in vasis a se dimouit. Uestimẽta ei⁹ sua nec nitida nimiũ nec abiecta plurimũ: sed ex moderato & competenti habitu erant. Ipsum etiam dixisse legitur. Fateor de preciosa veste erubesco. Et ideo cum mihi daf: vendo eam. vt q: vestis non põt esse cõis: preciũ sit cõe. Uasa etiam aurea vel argentea nõ habuit: sed ligneis vel marmoreis vsus fuit. nõ necessitatis inopia: sed pposito voluntatis. Tertio omẽm cupiditatem & auariciam a se submouit. Nullã enĩ villam vel agrũ emere vnq̃ voluit. Multas etiam hereditates sibi dimissas respuit. & ppinquis mortuoꝝ dari fecit. Quarto ad pauperes magnam liberalitatẽ ostendit. adeo q̃ quãdoq; vasa dñica iubebat frangi & cõflari & captiuis indigentib⁹ dari. Cũ vero pecunia sibi deficiebat hoc populo denũciabat. & ad eos erogandũ puocabat. Quinto in cibo & potu magnã parcitatẽ habere voluit. Unde scribitur. Mensa frugali & parca vsus est. Et in libro cõfes. dicit sic. Sic me docuisti dñe vt queadmoduz medicamenta: sic alimenta sumpturus accedam. In ipsa vero mensa lectionẽ potius q̃ epulationez diligebat. Detractiones preterea oĩno cõpescebat. Unde in mensa hos versus scriptos habebat. Quisq̃s amat dicti absentũ rodere vitaz Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Unde si detractio ibi incidiss; dicebat q aut. tacerẽt aut versus illos deleret aut de mẽsa recederet. Sexto ad cõsanguineos nullã carnalitatẽ hũit. vñ d: de eo. Cõsanguineis sic bñfecit: nõ vt diuitias haberẽt: s; ne nimis egerẽt.

Septio btũs augustinus

effulsit in templo dei per vigilantiam naz vt dicit Daniel. iiij. Ecce vigil & sanctus qui de celo descendit. q: beatus Augustinus vigilauit q̃nq; modis. Primo per magnã cõpassionẽ. Cum enĩ lecto recũberet: & barbari oĩa vastarẽt amarissime fleuit. & cõuocatis fratribus ait. Ecce rogaui dñm vt aut vos ab istis piculis eruat. aut vob̃ patientiaz tribuat. aut me de hac vita suscipiat. In isto autem tertio fuit exauditus. Secundo p magnã deuotionẽ. nã septẽ psalmos pniales sibi scribi fecit: ipsosq; cõ parietẽ positos decũbens legebat: & vberrime flebat. Tertio p magnã caritatẽ. Quidã enĩ eger ad ipsum egrotãtẽ venit

rogans vt sibi manū imponeret ⁊ sanitatem pferret. Cūq augu. se excusaret ꝙ sibiipsi sanitatē conferre nequiret: instabat ille dicens sibi p somniū dictū esse. Ad augu. accedat vt sanitatē recipiat. Ille manus sibi imponens p eo orauit ⁊ sanitatē recepit. Quarto per magnā puritatē. dicebat em̄ nullū ꝗtūcūq excellentis meriti sine eucharistia ⁊ cōfessiōe de corpore migrare debere. qd̄ ⁊ ipse in se voluit obseruare. Quinto p magnā paupertatem. Vn̄ dr̄ de eo. Testamentū nullū fecit. qr vn̄ faceret paup xp̄i nō habuit. Et sic coram positꝭ fratribꝰ ⁊ orātibꝰ dormiuit cū prībꝰ suis

Octauo btūs Augu. efful

sit in templo dei p refulgentiā. Eius em̄ glīa pmōstrata est quattuor modis. Primo qr illustratus est lumie celestis claritatis. Quidam em̄ monachus in spū raptus vidit. B. augustinū. sup nubē lucidā sedentē. cuiꝰ ocli quasi solis radij totā ecclīam illuīabant, de quo odor nimiꝰ exalabat. Secūdo qr imersus est in pelagus infinite suauitatis. vn̄ cuz qdaz tractatꝰ. b. augustini, in matutīs legeretur: sctūs bernardꝰ parūp obdormiēs vidit quendā iuuenē: de cuiꝰ ore tam imensus fluuius exibat: ꝙ totā ecclesiā irrigabat. ps. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. cui reuelatum est hunc fore augustinū. Tertio quia collocatus est in culmie diue maiestatis. Cū em̄ qdam in ecclesia bti petri pnoctans vidisset sanctū gregoriū cū multis epīs pcessionaliter incedentē interrogauit gregoriū si inter eos augustinꝰ erat. Ille r̄ndit. Augu. excellētissimū virū de quo queris altior locus a nobis tenet. Quarto qr eleuatꝰ est in plenitudine excellentissime trinitatis. Cū em̄ quidā in spū raptꝰ oēs sanctos in glīa cōspexisset: ⁊ augustinū, minime vidisset: r̄nsum est ei. Augustinus residet in excelsis: vbi disputat de gloria excellentissime trinitatis.

Nono btūs Augustinus

effulsit in tēplo dei p diligentiā qua sibi deuotos iuuare pōt. sicut pꝫ in multis quos a diuersis languoribꝰ ⁊ afflictōibus liberauit nā virginē quādam yponensem. ⁊ adolescentē quedaz a demonio eripuit. Molendinariuz a fleugmate salso liberauit. Puerū a vicio lapidis curauit. Prepositū cuiusdā ecclīe a grauī languore sanauit. Demonē in carta pctā hoīm scripta deferentē sibi ostendere coegit. si quid aduersum se cōscripsisset. qd̄ vbi cōperit se aliqn̄ cōpletoriū ex obliuione nō dixisse mox in ecclīa debitū psoluens negligentiam suā abrasam de cartha iuenit. Et sic pꝫ. Am̄.

In festo decollationis sancti Johannis baptiste. Sermo. l.

Johānem sciebat vi

i

rum iustum ⁊ sanctū. Mar. vi. ⁊ in euangelio p̄sentis solēnitatis Johānes crisosto. sup Math. dixit sic. Johānes schola virtutū magisteriū vite. sanctitatꝭ forma. norma iusticie. virginitatis speculum pudicicie titulus. castitatis exēplum. penitentie via. peccatoꝝ venia. fidei disciplina. Hec ille. Sup quo talem moueo q̄stionē. Utruz beatus Johannes iusto dei iudicio debuerit mori tēporali supplicio. Ad istā questionē respondēt duo doctores noui testi. Primꝰ est Johānes crisostomꝰ vbi supra: dicēs, Johannes maior hoīe. par angelis. legis sūma euangelij sanctio. apostoloꝝ vox. silentiū prophetarum. lucerna mūdi. p̄cursor iudicis. totius medius trinitatis. Et hic tantus datꝰ incestui. traditur adultere. adijcitur saltatrici. h ille. Secūdus est btūs Augustinꝰ sermone iij. huius diei dicens sic. Considerandum est quomō omp̄s deus electos suos dilectosq famulos quos ad vitā regnūq p̄destinauit eternū. intm̄ in hac vita prauoꝝ patitur persecutione cōteri. tot ac tantis penarū mortiūq generibus absumi. quātis perfectoꝝ viroꝝ passionibus. de his q̄ forte nobis aduersa cōtigerūt doceamus. ac potius discamus oēm gaudiū existimare: cū in tēptationes varias inciderimus memoria retinētes: qr quē diligit castigat. flagellat autem oēm filiū quē recipit. Nam ⁊ si p̄ncipali sententia cōstat: qa in multis offendimꝰ oēs. quis tm̄ audeat dicere btm̄ Johānem actu vel dictu vel habitu vel motu peccasse. cuiꝰ austeritatē indumēti vel parcimoniā alimēti. euāgelica laudat hystoria. cuiꝰ oēe qd̄ loqtur aut veritati testiōnium reddit. aut eos q̄ cōtradicūt redarguit. Cuiꝰ opa iusticie q̄ nō amabāt veneratiōi habebāt. Quis in eiꝰ p̄cordijs pctō locꝰ esse poterat: quē ⁊ ante natiuitatē spūssācti cōsecrauit aduētus qn̄ saltē humane cōuersationis intuitu nō valuit a virtutis via vel ad modicum deflecti q̄ totā ab ineunte puericia vitaꝫ solitariā pegit. Et tm̄ talis ac tantus vir p̄sentis vite terminū post longā vinculoꝝ afflictioneꝫ sanguinis effusionē suscepit. Ille qui libertatē supne pacis euāgelizabat ab impijs in vincula ꝯstringit. clauditꝰ obscuritate carc

ris qui venit testimoniū phibere de lumine. quiq3 ab ipsa luce q̄ xp̄us est lucerna ardēs ⁊ lucens appellari meruit. quo in natis mulierum maior nemo est ad petitionē mulierū turpissimarū capite plectitur ⁊ ip̄e cruore ꝓprio baptizatur. cui redēptorē mūdi baptizare. cui vocē patris sup illū audire. cui sp̄ussancti grām in eū descendentis videre donatū est. Sed nō erat graue imo leue ac desiderabile talibus tormēta ꝓ veritate tēporalia perpeti. que ꝑpetuis nouerāt remunerāda gaudijs. Optabilem habebant mortē. q̄ nature necessitate incuitabili īmineat. ꝯfesso xp̄i nomine cū palma vite perennis excipe. Unde bene dicit aposto lus. q̄d vobis datū est a xp̄o vt nō solum in eum credatis: sed etiā vt pro illo patiamini. Quod ideo dicit donū eē xp̄i: vt ꝓ illo patiant electi. quia sicut idem dicit. nō sunt cōdigne passiones hui⁹ tēporis ad futuram gloriam. hec ille. Sciendū q̄ de⁹ q̄c quid agit: iuste agit. ⁊ hoc. Primo premiando reprobos tm̄ tēporaliter. Licet em̄ in eis nō sit virtus charitatis dirigens eos in vltimam beatitudinē tm̄ facientes aliqua de genere bonoꝝ non finit deus ꝑ suā iusticiā q̄ illa transeant sine p̄mio. Quia vero nō merentur p̄mia eterna in vita celesti: dat eis tēporanea ī vita terrestri. Et sic p̄miauit obstetrices que noluerūt occidere infantes iudeoꝝ iuxta mandatū pharaonis regis egypti: edificando eis domos cū tēporali ꝓsperitate. Exo. p̄mo c. Eodēmodo p̄miauit Raab meretricē. que abscondit duos viros populi dei explorantes ciuitatē hierico. ꝯseruando eam a morte ⁊ ab incendio ⁊ domū eius et domū patris sui. Josue. vi. Sic etiā p̄miauit infidelem Nubuchodonosor. q2 sumptibus suis ꝓ populi dei defensione pugnauit cōtra tres reges dādo ei illa tria regna. Ezech. xxv. vsq3 ad. xxx. cap. ⁊ vltra ⁊c. Secūdo puniēdo reprobos tēporaliter. Nullū em̄ malū impunitū: ⁊ nullū bonū irremuneratū. ⁊ sic puniuit regem Nabuchodonosor quādo fenū vt bos comedit. Dañ. iiij. Sic punit⁹ fuit balthasar eius filius abutens vasis templi dei ꝓ seruitio familie sue. Nam eadē nocte occisus est. Daniel. v. Sic puniuit Holofernem supbum per manū femine. Judith. xiij. Sic puniuit Achab ⁊ Jezabel vxorem eius: cuius sanguinem canes biberunt ⁊ domū Achab in manū Jehu ꝑdendo oēs reliquias eius. iiij. Reg. x. Sic puniuit Athaliam matrē Ochozie interficientem omne semen regium dum ⁊ ipsa interfecta fuit. iiij. Regum. xi. Sic puniuit Sisarā inimicū populi dei. quādo manu mulieris Jael. claua in tempore capitis fixo. cum malleo ferreo interijt. Judic. iiij. ca.

Tertio puniendo correptiue electos temporaliter. ne. s. pro delictis puniātur eternaliter Sic puniuit Mariā sororem moysi pcutiēdo eā lepra. quia murmurauerat ꝯtra moysen fratrem suū. Nume. xij. Sic puniuit moysen ⁊ Aaron quando mortui sunt in deserto nec introduxerunt populum dei in terram ꝓmissionis. quia peccauerunt ad aquas cōtradictionis. Deutero xxxij. Sic puniuit Hely. p̄mo Reg. iiij. ca. Quarto p̄miādo electos temporaliter. sicut remisit culpam dauid penitenti ⁊ restituit eum in pristinam dignitatem. Unde dist. l. ca. ponderet dicit sic. Porro sanctus dauid de mortiferis criminib⁹ penitentiam egit: ⁊ tm̄ in honore pmansit. Beatus quoq3 petrus amarissimas lachrymas fudit: quādo deum negasse penituit: ⁊ tamē apostolus pmansit: Hec ibi. Et eadem dist. ca. Si post ordinationē ⁊c. §. Ecōtra exemplis idē dicitur. Quinto premiādo iustos eternaliter. Unde bene monuit filios suos Mathatias. p̄mo Macha. ij. dicens. O filij emulatores estote legis: ⁊ date aīas vestras ꝓ testamento patrū. ⁊ mementote operum patrum que fecerunt in generationib⁹ suis: ⁊ accipietis gloriam magnā ⁊ nomē eternum. Abraham nonne in tentatione inuentus est fidelis. ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. Joseph ī tempore angustie custodiuit mandatum et fact⁹ est dn̄s egypti. Phinees pater noster zelando zelum dei accepit testamentū sacerdotij eterni. Jesus naue dum implet verbū factus est dux in israel. Caleph dum testificatur in ecclesia accepit hereditatem. Dauid in sua misericordia consecutus est sedem regni in secula. Helyas dum zelat zelum legis raptus est in celum. Ananias azarias misael credentes liberati sunt de flamma. Daniel ī sua simplicitate liberatus est de ore leonum. Et ita cogitate per generationem ⁊ generationem: quia omēs qui sperant in deum non infirmātur. Hec ibi. Omēs em̄ hi salui facti sunt in celo ⁊c. Sexto puniendo reprobos eternaliter. Grego. Justum est vt nunq̄ careant supplicio: qui dum hic viuerent noluerunt carere vicio. ⁊ Math. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. Septimo puniendo sāctificatos temporaliter Grego. Cum recognosco Job in sterquilinio. Johānem esurie-

tem in Heremo. Petruz in crucis patibulo. Jacobum occisum Herodis gladio: cogito q̃liter deus cruciabit in inferno quos reprobat qui in hoc seculo affligit quos amat. hec ille. Licet eñ baptismus habeat virtutẽ auferendi penalitates p̃sentis vite: nõ tñ eas aufert in presenti vita: sed eiꝰ virtute auferent̃ a iustis in resurrectione quando mortale hoc induet immortalitatem. vt dicit̃. i. Corinth̃ xv. Et hoc rõnabiliter. Primo quidem. qꝛ per baptismũ homo incorporatur xp̃o et efficit̃ membrum eius. ꝛ ideo cõueniens est vt id agatur in mẽbro incorporato: quod est actum in capite. Xp̃us autẽ a principio sue ꝯceptionis fuit plenus gratia ꝛ veritate habuit tamẽ corpus passibile. quod ꝑ passionẽ ꝛ mortem est ad vitam gloriosam resuscitatũ. Unde et xp̃ianus in baptismo cõsequitur gr̃am q̃ntuz ad aïam. habet tñ corpus passibile in quo ꝓ xp̃o possit pati. sed tandẽ resuscitabit̃ ad impassibilem vitã. Unde apostolus dicit. Ro. viij. Qui suscitauit Jesuz xp̃m a mortuis viuificabit ꝛ mortalia corpora nostra ꝓpter inhabitantem spm̃ eius in nobis. Et subdit. heredes quidem dei: coheredes aũt xp̃i. si tamẽ cõpatimur: vt ꝛ simul glorificemur. Secundo hoc est cõueniens ꝓpter sp̃ualem exercitium. vt videlꝫ cõtra cõcupiscentiam ꝛ alias passibilitates p̃sentis vite pugnans hõ victorie coronã acciperet. Unñ sup illõ Ro. vi. Destruatur corpus peccati. dicit glo. Si post baptismuz vixerit homo in carne habet cõcupiscentiam cũ qua pugnet: ꝛ eã adiuuante deo superet. In cuiꝰ figura dicitur Judic. iij. Hee sunt gentes quas dñs dereliquit vt erudiret in eis israelem. ꝛ postea discerent filij eorum certare cũ hostibus ꝛ haberent cõsuetudinẽ preliandi. Tertio hoc fuit cõueniens ne homines ad baptismũ accederẽt ꝓpter impassibilitatẽ p̃sentis vite: ꝛ nõ ꝓpter gloriam vite eterne. Unñ ap̃ls dicit. i. Cor. xv. Si in hac vita tm̃ sperantes sumus in xp̃o: miserabiliores sumus oĩbus hoĩbus. Beatꝰ Johannes baptista q̃muis esset sanctificatꝰ in vtero matris: tamẽ martyriũ sustinuit tẽporale. vt sciret mũdus ꝙ nõ in gloria vana ꝛ ꝓsperitate huiꝰ vite sperabat: sed ignominiã ꝛ aduersitatem libẽter tolerauit: vt cõformitatẽ sui ostẽderet ad xp̃m q̃ venerat ꝓ oĩbus hoĩbus mori. Sꝫ neqꝫ xp̃us iohẽm gl̃ia priuauit quẽ ꝓ veritate iusticie occisum iniuste nouerat. Cũ eñ plura sint quibus aïa per carnẽ meretur: ꝛ sine carne mereri nõ posset. sicut est contra carnales cõcupiscentias decertare. ieiunare. peregrinationes assumere ꝛ martyriũ sustinere. Ideo beatus Johannes vt maiora p̃mia sibi conquireret: has passiones sustinuit Et tamen totus mũdus sciebat ipsum viruz iustum ꝛ sanctum.

Sciebat eum virum iustum ꝛ sanctum.
- Thronus diuinalis.
- Chorus spiritalis.
- Cetus patriarchalis.
- Cuneus prophetalis.
- Turba apostolorum.
- Collegiũ occisorum.
- Agmen doctoꝝ.
- Societas inuiolatoꝝ.

Primo sciebat beatũ Johannem virũ iustũ ꝛ sanctũ thronus diuinalis. Sciendũ ꝙ tota trinitas circa sctitatez Johãnis mirifica egit. Primo pater ꝑ suã potentiam celestibꝰ mysterijs ip̃m interesse ꝑelegit. Nã celos aptos vidit. vocẽ patris audiuit. filij diuinitatẽ agnouit. sp̃m sanctum in specie colũbe ꝯspexit. Unñ Augu. lib. de fide ad petrũ dicit sic. Quãuis patris ꝛ filij ꝛ sp̃us sancti sit vna natura: firmissime tñ tene tres esse personas. patrẽ q̃ dixit. hic est filius meꝰ dilectus. ꝛ filiũ esse sup quẽ vox patris insonuit. ꝛ sp̃m sanctũ esse q̃ in specie columbe super xp̃m baptizatũ descendit. de q̃bus baptista preelectus testimonium ꝑhibuit hec ille.

Filius ꝑ suam sapientiã ceteris sanctis ꝓximiorem eũ sibi statuit. Xp̃us eñ est vbuz dei. Johãnes est vox dei. Joh. i. Ego vox clamantis in deserto. Ceteri sctĩ sunt tuba dei. Osee. viij. In guttur̃ tuo sit tuba. Xp̃s ẽ spõsus: Johẽs amicꝰ sponsi. Joh. iij. Qui hꝫ spõsam sponsus est: amicꝰ aũt spõsi q̃ stat ꝛ audit eũ. gaudio gaudet ꝓpter vocẽ sponsi. hoc ꝗ gaudium meũ impletũ est. Ceteri sctĩ sunt serui spõsi. Xp̃us est sol. Johẽs lucifer. Job xxxviij. Nũq̃d ꝓduces luciferũ in t̃pe suo. Ceteri sctĩ sunt stelle. Baruch. iij. Stelle vocate sunt ꝛ dixerũt. assumꝰ. Xp̃us est ignis. Heb. xij. Deꝰ nr̃ ignis cõsumens est. Johẽs facula ardens. Eccle. xlviij. Uerbũ illiꝰ quasi facula ardebat. Ceteri sancti sunt scintille. Sap. iij. Fulgebũt iusti ꝛ tanq̃ scintille in arũdineto discurrẽt. Xp̃s fuit ꝑnceps: Johẽs vero testis. Joh. i. Fuit hõ missus a deo cui nomen erat iohẽs. Hic venit in testimoniũ vt testimonium ꝑhiberet de lumine. Nam testimoniuz perhibuit de xp̃o: q̃ntum ad visum. de eiꝰ na-

iestate. Johã. i. Et ego vidi ꝛ testimoniũ phi bui quia hic est filius dei. Quantũ ad auditũ de eiꝰ cũ patre equalitate quãdo audiuit. hic est filius meus dilectꝰ. Quantũ ad tactũ de eiꝰ humilitate. quãdo xp̃m baptizauit. Mat. iij. Quantũ ad olfactũ. de eius odoris suaui tate quando in carcere existens odorẽ virtu tum eius persensit. Math. xi. Quantũ ad gu stum de eiꝰ summa delectabilitate. Esca eniz eius erat mel siluestre. Xp̃us fuit mel inquã tum deꝰ. ꝛ siluester inquantum in desertũ mũ di venit. Mistice igitur Johãnes mel silue stre comedebat: quia xp̃i incarnati dulcedi nem degustabat. Spiritussanctus ꝑ suam clementiam donis celestibus ip̃m fecũdauit qñ in vtero matris sue ip̃m sanctificauit per gratie repletionem. Luce. i. Spũsancto reple bitur adhuc ex vtero matris sue. Per gaudio sam xp̃i cognitionem. Ibidem. Exultauit in gaudio infans in vtero meo. per honoꝝ con firmationem. Esaie. xlix. Sub tegumẽto ma nus sue ꝓtexit me. Per peccati purgationez Jere. i. Antec̄ꝙ exires de ventre sanctificaui te i. mundaui te. In his enim apparuit san ctitas Johannis ꝛc̃.

Secundo sciebat beatum

Johãnem virũ iustũ ꝛ sanctũ chorus spirita lis. s. angeloꝝ. Nam in omni genere creature Jobes semꝑ dignioribus cõparatur. Inter corporalia assimilatur corpori lumioso sicut lucerne ardenti ꝛ lucifero radianti. Inter spi ritualia assimilatur angelis q̃ inter spũs rõa les nobiliores sunt. Math. xi. Hic est enĩ de quo scriptũ est. Ecce mitto angelum meũ an te faciẽ tuã: qui ꝑparabit viã tuã ante te. Cũ enĩ angelus habeat triplicẽ virtutẽ ꝰm Dyo nisiũ. s. purgatiuã. illuminatiuã ꝛ ꝑfectiuam. ip̃e habuit virtutẽ purgatiuã. quia sicut dicit Luce p̃mo ip̃e venit parare dño plebẽ ꝑfe ctaz habuit virtutẽ illuminatiuã. qꝛ lucẽ quã a xp̃o recepit ppl̃is infudit habuit virtutẽ ꝑ fectiuã. quia quos malos inuenit ad ꝑfectio nis viã reduxit dũ eos baptizauit ꝛ ad xp̃m mandauit. In angelo sunt quattuor perfe ctiones q̃ iohãnis sanctitatem demõstrant. Primo essentie puritas. p̃s. Qui facit ãge los suos spũs. Substãtia enĩ spũalis purissi ma est de se. Tam purus enĩ est angelus ꝙ a Dyonisio speculũ purũ vocaf. Sic iobes tã te puritatis fuit ꝙ oẽs nostras impuritates in eo possumus speculari. Ibi supbi possunt speculari deformitatem electionis sue. qꝛ ꝓ funde se humiliauit. Ibi enĩ vane gloriosi de formitatẽ ambitionis. quia de pilis camelo rum vestes portauit. Ibi auari deformitatẽ cupiditatis. quia omnia terrena contempsit. Ibi gulosi deformitatem voracitatis. qꝛ val de abstinens fuit. Ibi immũdi deformitatez concupiscentie. qꝛ virgo extitit ꝛc̃. Secũdo feruens charitas. p̃s. Qui facit ministros su os ignem vrentem. Sic iohãnes tãta chari tate ferbuit ꝙ omĩa terrena cõtempsit. sicut homo ardens calore vestes graues deposu it. Cant. viij. Si dederit homo oẽm substan tiam domus sue ꝓ dilectione: quasi nihil de spiciet eam. Ideo sibi põt cõuenire illud Je re. xij. Reliqui domũ meã. dimisi hereditatẽ meã. dedi dilectam aiam meã in manibꝰ ini micoꝝ eius. Cuz enĩ esset filius summi sacer dotis ꝛ vnicus patris sui: ip̃e tamẽ domum paternam deseruit. hereditatẽ sibi debendaz cõtempsit. heremũ intrauit ꝛ aĩam suam in mortem dedit. Tertio obediẽtie velocitas. Hebre. i. Omnes sancti administratorij spi ritus in ministeriũ missi ꝓpter eos q̃ heredi tatem capiunt salutis. Sic Johannes velox fuit in obedientia ꝑceptoꝝ. Fuit enim sibi preceptũ aliquid magni honoris scz ꝙ chri stum baptizaret. ꝛ de hoc humiliter se excusa uit dicens. Ego a te debeo baptizari. Mat iij. Fuit etiam sibi preceptum aliquid magni valoris. s. vt hoĩes fugeret ꝛ desertum intra ret vbi vitam suam innocenter cõseruaret ꝛ ꝓmus obediuit. Luce. i. Fuit insuper sibi ꝑ ceptum aliquid magni ardoris. s. vt peniten tiam mundo predicaret. ꝛ fideliter impleuit. Luce. iij. Factum est verbum dñi sup Johã nem filiũ Zacharie in deserto. ꝛ venit in om nem regionem iordanis ꝑdicans baptismũ ꝛ remissionẽ peccatoꝝ. Quarto eterne glo rie felicitas. Nam angeli semꝑ vidẽt faciem patris. Math. xviij. Sic btũs iobes ad sup̃ mũz ordinẽ angeloꝝ est assumptus. Si eniz de quolibet ordine aliqui ceciderunt. vt dicit Ansel. Et ordines angeli etiã reparari non pñt: nisi ꝑ hoĩes q̃ ad ordines illos assumun tur. vt dicit Grego. Scd̃m vero celsitudinez sanctitatis q̃ habetur in hac vita: habet celsi tudo felicitatis in alia vita. Jobes aũt post xp̃m ꝛ beatam virginẽ sup oẽs sanctos fuit maioris sanctitatis. qꝛ inter natos mulieruz non surrexit maior Johãne baptista. Mat. xi. Merito in supremo ordine est collocatus scz seraphin qui interpretaf ardẽs. Et de Jo hãne dicit xp̃us. Ille erat lucerna ardens et

lucens. precipue aūt in sede luciferi. q2 habuit oēm felicitatem quā habuisset lucifer si pstitisset. Nam habuit clariorez diuinitatis visionem: q2 fuit deo maxime ppinquus. etiaz immediatius diuinas influentias recepit. et mediante ipso oēs alij. Insuper est omniuz princeps sicut primus hierarcha post deum Preterea hz oēs pfectiones alioꝝ ordinum vt pz in legenda de natiuitate eius ꝛc.

Tertio sciebat beatū Johannē virū iustuz ꝛ sanctū cetus patriarchalis. Sciendū ꝙ patriarche floruerunt quadruplici virtute. scz. Puritatis ꝛ mundicie. vt patet in Abel. Uite religiose. vt patet in Abraam Humilitatis pfunde. vt pz de Isaac ꝛ Jacob quādo seruiuit Laban viginti ānis Discretionis mature, vt pz de Joseph. Sic Johānes fuit maxime puritatis. Unde dicitur. Nesciens labez niuei pudoris. Maxime religiositatis. Unde dr. Antra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiens petisti. ne leui saltez maculare vitā famine posses. Maxime humilitatis. Unde dicit. Prebuit hirtuz tegimen camelus artub⁹ sacris. strophiū. i. zonam bidentes. cui latex haustū sociata pastum mella locustis. Maxime discretionis. Unde dicit. Hinc potens nostri meritis opimis pectoris duros lapides repelle asperuz planans iter ꝛ reflexos dirige calles. Et propter hoc meruit esse precursor xpi in lymbo sanctis patribus gratiosum nunciū apportādo, Erant eīn in magna tristicia. Tum quia dei visione carebant. Tuz q2 in loco tenebroso manebant. Tum q2 ibi diu permanserant Tum q2 demonū vicinitatē habebāt. sed Johannes eis annūciauit ꝙ cito lucem diuine visionis pciperent ꝛ ab eo loco xps eos educeret ꝛ in celū eos collocaret.

Quarto sciebat eū viruz iustum ꝛ sanctū cuneus pphetalis. Sciendum ꝙ Johānes a xpo dr ppheta ꝛ plusꝙ ppheta. Mat. xi. Nam pphetarū qdam pphetauerunt tantū de preterito, quidam de presenti occulto. ꝛ quidā de futuro. Johānes autem de om̄i tempore habuit spm̄ pphetie Unde dicit Joh. i. Ipse est qui post me venturus ē. ecce pphetia de futuro. qui ante me factus est, ecce pphetia de preterito: cui⁹ nō sum dignus corrigiam calciamenti eius soluere, ecce pphetia de presenti occulto. Et Luce. i. dicitur de Johanne, Ipse precedet illuz in spiritu ꝛ virtute Helye, immo in maiori spiritu ꝙ Helyas. In Helya quidez fuit spiritus simplex. In Helyseo duplex. In Johāne triplex. Helyas enim fuit plenus spiritu pphetie in vita tantum, Helyseus vero in vita ꝛ in morte: quia mortuus mortuum suscitauit. Unde dicitur de eo. Eccl. xlviij. Mortuum prophetizauit corpus eius Johannes autem fuit plenus spiritusancto ꝛ spiritu pphetie ꝛ ante vitam hominibus cognitam. quia christum in vtero cognouit. ꝛ in vita. q2 christum digito demonstrauit. Joh. i. Ecce agnus dei. ꝛ post vitam quia existentibus in lymbo christum prenunciauit. Math. xi. Tu es qui venturus es: an aliū expectamus ꝛc.

Quinto sciebat eū viruz iustum ꝛ sanctum turba apostolorum. Sciendum ꝙ beatus Johānes fuit legatus christi ꝛ nuncius, sicut ꝛ sancti apostoli. quia fuit legatus a latere a deo missus immediate. vnde dicitur Jobis. i. Fuit homo missus a deo cui nomen erat Johānes. Felix legatus quē nō misit cupiditas: sed caritas. quia fuit missus a deo qui est caritas quem non misit sua sed aliorum vtilitas: quia venit vt testimonium perhiberet de lumine per quem procurata est omniuz pax atqꝫ tranquillitas. quia venit vt omnes crederent per illum, qui non predicabat seipsum: sed deum. quia non venit vt lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine, Licet autem sic constanter predicaret doctrinam Christi. tamen incarceratus fuit ab Herode, vbi ostendit quattuor. Primo quo ad Herodem magnam constantiaz Unde dicit Crysost. Quod herodes illi faciebat pro iniuria suscipiebat Johannes pro beneficio. ꝛ ira illius quasi misericordia dei fouebatur: quia verum gaudium sanctorum est exire de mundo. Secundo quoad Christum magnam reuerentiam. quia sciens se eius famulum ꝛ nunciuz misit discipulos ad Christum vt sciret si eum debebat prenunciare inferius: quemadmodum prenunciauerat superius. Tertio quoad discipulos magnam diligentiā. Cryß. Missus Johannes in carcere nō de suo periculo: ꝟ de discipuloꝝ salute sollicitus misit eos ad Christuz vt miracula sua viderent, que tot fecit vt paucoꝝ animas lucrarer quia melior est apud deuz vnus iustus: ꝙ totus mūdus pctōrib⁹ plen⁹

Quarto quoad se magnā sanctitatē ꝛ gratiam: q2 mundū reputabat carcerem. esse au-

tem in carcere p xpo reputabat paradisum. Crisosto. Johãnes natura homo, gratia angelus: quia carnis nil erat in eo: nisi visio sola. corpore tenebatur in carcere. aĩo aũt in celo. hec ille. Hec oĩa apl'i seruauerũt. vt p3 rc.

Sexto sciebat eũ viruz institum r sanctum collegium occisoꝝ.

Sciendum q btũs Jobes fuit incarceratus p triplici veritate. s. p veritate iusticie quã defendebat qñ dixit herodi. Non licet tibi habere vxorẽ fratris tui. Pro veritate doctrine: quã pdicabat. Vñ Josephus dicit. q herodes videns ad pdicationez Johãnis magnã multitudinem cõuenire timens tumultũ ppl'i ipsum incarcerauit. pro veritate vite quã tenebat. Sicut eñi serpentes r buffones odorem vinearũ fugiũt: r sicut noctue lucẽ sol' odiũt: sic iudei vitã Johãnis imitari nõ valẽtes ipsum odiebãt: r arti demonum attribuebant. Math. xi. Venit Johãnes nõ manducans neqꝫ bibens: r dicunt demoniũ habet. Herodes eñi r herodias cõcubina ei⁹. filia herodiadis: r iudei in occisione Johãnis cõmiserũt sex impietates. Prima fuit pposteratio nature. Celebrauit eñi diẽ natiuitatis sue q̃ fuit ad miseriã. cũ potius deberet agere memoriam mortis. Eccle. vij. Memorare nouissima tua r in eternuz nõ peccabis. Jõ beatus Hierony. dicit. Nullũ aliuz legim⁹ celebrasse diẽ natiuitatis sue: nisi pharaonẽ r Herodẽ. vt quoꝝ erat vna celebritas: vna esset impietas. Talis eñi solennitas cito deficit: qꝛ ipsis mortuis nõ est ampli⁹ celebrata. ps. Perijt memoria eoꝝ cũ sonitu. Secũda fuit saltatio puelle. cui⁹ impietatis plẽs fuerũt participes. s. ipsa puella q̃ saltauit. Criso. Ubi est saltatio ibi est diabol⁹. Neqꝫ eñi deus pedit nob pedes vt cũ camelis saltem⁹. sed cũ angelis choreizemus. Itẽ ipsa mater q̃ sic docuit filiam. nõ genuflextiões: nõ fletũ. cũ tñ dicat Jeremie. ix. Docere filias vestras lamentũ. Itẽ pater. s. Herodes. cui dr̃ placuisse. malis eñi mala placẽt. Itẽ simul discũbentes. cõtra q̃s dicit Eccle. ix. Cũ saltatrice ne assiduus sis. Tertia fuit iuratio stulta. puerb. x. Labia insti cõsiderant placita: r os impioꝝ peruersa. Quare aũt iurauit Herodes se daturũ puelle q̃cquid petierit. Raba. rñdet. Ad hoc forte iurauit vt videret facere inuitus qd spõte faciebat. Non eñi hoc fecisset de amsẽia sua. qd in Johãne cõpleuit. Quarta fuit postulatio matris r puelle: q̃ petiuerũt caput Johannis. Quare aũt istud petiuerũt hiero. rñdet. Optabãt habere in ptãte linguã qua herodem arguebat. Quinta fuit decollatio iniusta. Nam Herodes misso spiculatore iussit amputari caput Johãnis i carcere. ij. Reg. xiiij. Querũt extinguere scintillã meã. Et. iiij. Reg. vi. Nunq̃d scitis q miserit fili⁹ homicide hic: vt pcidat caput meum. Et Eccle. xlvi. Male tractauerunt illũ qui a ventre matris cõsecratus est ppheta. r Amos. v. Odio habuerunt corripientẽ in porta: r loquentẽ perfecte abhominati sunt. Et Apoc. ij. Antiphas testis me⁹ fidelis occisus est apud vos vbi sathanas habitat. Sexta fuit spectatio temeraria: qꝛ allatũ est caput Johãnis in disco. i. in catino: vt de ipso satiaret impijssima herodias. Hec aũt decollatio facta est p iusticie defensione. qꝛ Jobes herodẽ de stupro arguebat. Facta est cũ multa sui deuotiõe. qꝛ deo se recõmendabat. Vñ dicit. In medio carceris stabat Johãnes r voce magna clamabat dicens. Dñe deus me⁹ tibi cõmendo spirituz meũ. Facta est cũ multa patrũ in limbo existentiũ exultatione. Vñ in euangelio Nichodemi legitur q eis dixit. Ego sum Johãnes q̃ xpm baptizaui r digito demõstraui r descẽdi nũciare vobis quia nos in pximo visitabit. Esa. xlix. Dedi te in fedus populi vt diceres his q̃ vincti sunt: exite. r his q̃ in tenebris reuelamini. Facta est cũ ecclesie veneratiõe. quia celebratur ab ea.

Septimo sciebat eũ virũ iustũ r fetm̃ agmẽ doctorũ.

Sciendũ q apud iudeos tres erãt opiniones de Johãne. Quidam dicebãt ipm esse xpm ppter nimiã sanctitatẽ r baptizandi auctoritatẽ. Alij dicebant ipsum esse helyam ppter habitatiõez deserti. abstinentiã cibi. asperitatẽ indumẽti: et feruorem zeli. Alij dicebãt ipsum esse Heliseum qui baptisma figurauit qñ Naaman septies in iordane lauari iussit. Credebãt isti Johãnem fore helyseũ. Tum qꝛ baptizabat. Tum qꝛ tantã plenitudinẽ spũsancti hẽbat. Johes aũt cõfessus est se nõ esse xpm: neqꝫ helyã. neqꝫ helyseũ: sed ait. Ego vox clamantis in deserto: dirigite viã dñi. Et vt dicit Isidorus li. ethimologiarũ. Perfecta vox est alta: suauis r clara. Alta vt in sublimib⁹ sufficiat. Clara. vt aures adimpleat. Suauis. vt animis audiẽtiũ blandiat. Si aliq̃d ex his defuerit: vox pfecta nõ erit. Talis fuit vox pdicationis Johãnis. Fuit eñi alta. qꝛ pmus de

altis et celestibus predicauit. cum dixit Mat. iij. Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum. Nunquam enim in tota sacra scriptura auditum fuerat nominari regnum celorum: nisi cum Johannes hoc ipsum primo nominauit. Fuit etiam clara: quia doctrina predicabat fidei veritatem. conuersatione magnam sanctitatem. passione magnanimitatem. Fuit suauis: maxime quando loquebatur cum bonis. Criso. Sermo Johannis seuerus et lenis. Nam cum populo iudeorum viriliter et feruenter. cum rege audacter. cum proprijs discipulis leniter loquebatur. hec ille. Et sic patet.

Octauo sciebat beatum Johannem virum iustum et sanctum societas inuiolatorum. i. virginum. Sciendum quod beatus Johannes vt virginitatem suam deo consecraret: exterius edebat locustas: interius edebat delitias sempiternas: exterius edebat mel siluestre: interius mel celeste. exterius bibebat aquam materialem interius spiritualem. exterius induebatur pilis camelorum: interius indumentis virtutum. exterius habitabat in deserto: interius habitabat in celo Exterius habebat societatem ferarum: interius erat socius angelorum. Nihil itaque illi nocuit quod ab herode caput eius amputatum fuit. Quanta fuit gloria illius beati capitis: in quo erant illi beati oculi qui spiritumsanctum in specie columbe conspexerunt. Ille beate aures que vocem patris audierunt. Ille beate nares que toties fragrantia xpi odoramenta persenserunt. Illa beata labia que totiens testimonia xpi protulerunt. Hoc caput mirabilia operatur. vt patet in legenda decollationis eius. hic per gratiam tandem per gloriam. Amen.

In festo natiuitatis gloriose virginis Marie. Sermo. li.

In me gratia omnis vite. Ecclesi. xxiiij. et in epistola presentis solemnitatis. Johannes Damasc. in sermone de natiuitate beate virginis dicit sic. Hodie fit mundo salutis initium. Jubilate deo omnis terra: cantate et exultate et psallite. Exaltate vocem vestram: exaltate et nolite timere. Edita est nobis mater dei de qua nasciturus erit agnus dei: qui tollit peccata mundi. Exultate montes et rationalis creatura: et respicite excellentiam spiritualis contemplationis. Super quo talem moueo questionem. Utrum beata virgo ab eterno mater dei dedicata fuerit ante natiuitatem ex vtero sanctificata. Ad istam questionem respondet sanctus Tho. iij. parte. q. xxvij. articulo primo. dicens sic. De sanctificatione beate marie quod s. fuerit sanctificata in vtero nihil in scriptura canonica traditur. que etiam de eius natiuitate nec mentionem facit. Sed sicut Augu. de ipsius assumptione rationabiliter argumentatur quod cum corpore sit assumpta in celum: quod tamen scriptura non tradit. ita etiam rationabiliter argumentari possumus: quod fuerit sanctificata in vtero. Rationabiliter enim credimus quod illa que genuit vnigenitum a patre plenum gratie et veritatis. pre omnibus alijs maiora gratie priuilegia accepit. Unde legitur Luc. i. quod angelus ei dixit. Aue gratia plena. Inuenimus autem quibusdam alijs hoc priuilegialiter esse concessum vt in vtero sanctificarentur. Sicut Jere. cui dictum est Jere. primo Antequam exires de vulua sanctificaui te. et sicut Joh. baptista de quo dictum est Luce. i. Spiritusancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Unde rationabiliter creditur quod beata virgo sanctificata fuerit antequam ex vtero nasceretur. hec Thomas. Sciendum quod beata virgo fuit quadrupliciter sanctificata. Primo in sui conceptione. s. dum esset in vtero matris posita quod probatur auctoritate: ratione: et exemplo. Auctoritate quidem. quia psalmus dicit. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Et Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. Bern. ait. Neque enim festis laudibus nascens honoraretur: nisi sancta nasceretur est itaque virgo regia veris honorum titulis cumulata que procul dubio sancta fuit antequam nata. Hildefonsus tolletanus archiepiscopus dicit. Si non in matris vtero sanctificata fuisset: eius natiuitas celebranda non esset. Ratione quidem. quia tam preciosum thesaurum: scilicet dei filium deus pater in eius vtero non posuisset nisi sanctus et mundus fuisset. psalmus. Domum tuam decet sanctitudo domine. Et Damasce. dicit. Sanctus deus non nisi in sanctis habitat. Et Ansel. dicit. Decuit vt illius hominis. i. Jesu xpi conceptio ex ea matre fieret: que ea puritate niteret. qua maior sub deo nequit intelligi. Exemplo namque patet. quia Jeremias fuit in vtero sanctificatus: vt esset dignior propheta. multomagis beata virgo sanctificari debuit vt esset dignissima mater dei. etiam Johannes baptista fuit sanctificatus vt esset dignus xpm baptizare. et ipsum digito demonstrare. multomagis debuit beata virgo sanctificari vt esset digna xpm de suis visceribus generare. Secundo in spiritussancti preuentione. Luce. i. Spiritussanctus superueniet in te. Tunc spiritussanctus ipsam sic in gratia confirmauit: quod vlterius in nullum peccatum cadere potuit. Unde Bern. dicit.

Ego puto q copiosior sanctificationis bene dictio: q in alijs sanctis ab vtero sanctificatis in eam descenderit: q nō solū ipsius ortū san ctificauit. sed et vitā eius ab oī deinceps pecca to immunem cōseruaret qd alteri nemini qui dem in natis mulierū credit esse donatū. De cuit nāq reginā virginum vt singulari pvile gio vitā absq omi peccato duceret que duz peccati mortisq pemptorem pareret: vite iu sticieq munus omnibus obtineret. Hec ille. Et Augu. li. de natura et grā: dicit sic. et allega tur a magro sniarum. li. iij. di iij. Excepta be ata virgine maria. si omēs sancti et sancte cū hic viuerēt interrogati fuissent: vtrū sine pec cato essent. oms vna voce clamassent. si dixe rimus quia peccatū nō habem9: ipsi nos se ducimus. excepta inq hac sancta virgine: de qua pter honorē dni cū de peccatis agitur: nullā prorsus volo habere qstionem. hec ille

Tertio in filij dei cōceptiōe Tunc em omni mode ad diuinos vsus tam mēte q corpore fuit dedicata et tota luce diuinitatis resplen duit. Vn Alcuinus li de tri. dicit sic. Virgo quidē Maria lana mūdissima fuit et virgini tate clarissima: q sola digna esset in se filij dei recipere deitatē. sicut lana cōchilij: vt ex ea fi eret purpura impiali tūmodo maiestate di gna: quāq nullus esset dignus induere: nisi augusta pditus dignitate. hec ille. Quarto in gloriosa sui assumptione. Tunc em omēs penalitates deposuit qn tam in aīa q in cor pore glorificata fuit. Unde angeli admiran tes dixerunt illud Canticor. vi. Que est ista q progreditur quasi aurora cōsurgēs: pulcra vt luna. electa vt sol. Et qnia sic mirifice p oī bus sanctis a spiritusancto fuit sanctificata. Ideo dicit. In me gratia omis. vite.

In me gratia omnis vite.
- Celicalis.
- Spiritalis.
- Patriarchalis.
- Prophetalis.
- Humanalis.
- Virtualis.

Primo in beata virgine

fuit gratia omnis vite Celicalis. Sciendūz q btā virgo recte pōstensa fuit in lucis pma ne creatiōe de qua dixit dns Gen. i. Fiat lux et facta est lux. Sicut em illius lucis creatio. solis creationē pcessit. Et sm quosdam ex ip sa corpus veri solis formatū est. Sic ort9 bea te virginis veri solis. i. xpi formationē pcessit Eccle. xxiiij. Ego feci in celis vt oriret lumen indeficiens: et sicut nebula texi oēm carnem.

Secūdo beata virgo pōstensa fuit in stelle matutine nōiatione. de qua dicit Eccl. li. ca. Quasi stella matutina ī medio nebule. Ista em stella plura habet noīa. Dicit nanq ve nus: qr disponit ad amandū. dicit matutina: qr mane sequēs denūciat ad diem inchoan dum. Dr lucifer. qr maiorē habet vim ad illu minandū. Dicit hesperus. qr noctē sequentē respicit ad illustrandum. Btā virgo dr stella matutina pter istos quattuor effectus. Iu xta illud Eccle. xxiiij. Ego mater pulcre dile ctionis et timoris et agnitionis et sancte spei. Ipsa quidē est venus. qr inflāmat hoīes ad dei amorē. ideo dicit. Ego mater pulcre dile ctionis. Ipsa est pncipiū noue vite. s. legis xpi ideo dicit. et timoris. qr timor est pncipiū grē et noue vite ps. Initiuz sapientie timor dni. Ipsa est lucifer inquantū dat lucem agnitio nis. Ipsa est hesperus inquātum respicit et il luminat petōres q sunt in tenebris culpe et q ad hoc dicit mater sancte spei. etiā vocat stel la maris que vulgariter dr Tramōtana seu vrsa maior. Vn Bern. dicit. Tolle corpus so lare qd illuminat mundum: et vbi dies: Tolle Mariā maris stellam: et qd nisi caligo inuol uens et vmbra mortis: et tenebre relinquūtur: In angustijs in periculis in dubijs: Mariā cogita: mariā inuoca. Nō recedat a corde: nō recedat ab ore: ipam sequēs nō deuias: ipaz rogās nō desperas: ipam cogitās nō erras: ipsa tenente nō corruis. ipa pregente nō me tuis ipa duce nō fatigaris: ipa ppitia peruē nis. hec ille. Tertio btā virgo pōstensa fuit in lune diminutōe. Luna siquidē hz hoc pro priū: q crescit vsq ad xiiij diē. quonsq in ip sa appareat imago hominis integra. et vltra crescre nō pōt. sed postea decrescit. Eodem modo. btā virgo creuit vsq ad. xiiij. annū qr in hac etate creditur xpm cōcepisse. et tunc ip se qui est imago dei inuisibilis in ei9 vtero vir pfectus extitit. nō qntum ad etatē: sed quan tum ad sapientiam et oim gratiarū plenitudi nem. Jere. xxxi. Nouū faciet dns super ter ram. mulier circundabit virū. Postq autē intm creuit: statim in sui reputatiōe decresce re cepit: quia non matrem dei: non reginam celi: non dominaz mundi sed ancillam dei se appellauit dicēs. Luce. i. Respexit humilita tē ancille sue. Quarto beata virgo pōstēsa fuit in celoz distinctiōe. Sicut em in pma re rum creatione pmo formatuz est celū. Gen.

pmo. In principio creauit deus celum. Q̄ȯ
distinxit in celū sydereū: cristallinū: ⁊ empy
reum. Sic in mūdi recreatione ⁊ redēptione
creauit btām virginē velut᷒ celuȝ sydereum.
Eccl. xliij. Species celi. i. btē ꝟginis celestis
gloria stellarū. i. gloriosa varietas virtutum
Apocal᷒. xij. In capite eius corona stellaruȝ
duodecim. s. Seraphin. q2 fuit igne diuini a-
moris totaliter inflāmata. Cherubin. q2 fuit
splendore diuine cognitionis totaliter illu-
strata. Tronoꝝ. q2 fuit tota ꝓmente tranq̄lla
⁊ quieta. Dn̄ationū. q2 corpori suo ⁊ om̄ib᷒
vitijs dn̄ata fuit. Virtutū. q2 gloria miracu-
loꝝ illustrata extitit. Potestatū: q2 demonū
potētiam refrenauit. Principatuū. q2 de om̄i
bus regnis ⁊ prouincijs prouidentiam ma-
gnam habet. Archangelorum. q2 de om̄ibus
ciuitatibus ⁊ locis, diligentiam grandem ge-
rit. angeloꝝ: q2 om̄ibus hominibus ⁊ singula
rib᷒ personis curā ⁊ custodiā habet. Patruȝ
in lymbo de infernali carcere eos liberando
Purgandoꝝ de purgatorio eos eripiendo.
Fidelium in mūdo eos in viā salutis dirigē
do. Unde Bern̄. ait. Ecce inquit Maria: ex
hoc beatam me dicent om̄es generationes.
Ecce intuentis ⁊ demonstrantis est aduer-
biū: ac si dicat. Ecce iam video q̄d futurū sit
de me. Quis fructus ꝓcedet ex me. Que ⁊
quanta bona: nō mihi soli. sed om̄ibus gene
rationib᷒ ꝓuenient ex me. Nam ⁊ angelica-
rum generationū numerus ꝑ meū genitū re
integrabit᷒: ⁊ hoīm generatio in adam male
dicta: ꝑ bn̄dictioneȝ fructus ventris mei ad
eternā bn̄dictionē regenerabit᷒. Letare pat᷒
adam: sed tu magis eua exulta. q2 sicut oīm
fuistis parentes. Sic oīm fuistis perempto
res. ⁊ q̄ȯ infelicius est prius peremptores q̄ꝫ
parētes ꝓpterea curre eua ad Mariā: curre
mater ad filiam. Filia ꝓ matre r̄ndeat. Filia
matris obprobriū auferat. Filia patri ꝓ ma
tre satisfaciat. q2m̄ vir cecidit per feminā. Cur
rite nūc matres ⁊ filie. currite om̄es que par
turimini: ⁊ parturitis cū tristicia adite virgi
nalē thalamū. adite si potestis sororis vestre
pudicū cubiculū. hec ille. Ipsa em̄ velut. celū
sydereū cōtinue monet᷒. Nunc ad filiū ipsuȝ
ꝑ nobis exorando. Nunc ad angelos ipsos
ad nostrū ministeriū dirigēdo. Nūc ad btōs
ipsos vt ꝑ nobis orent exhortādo. Nunc ad
nos oculos miscdie sue cōuertendo. iux᷒ illud
Illos tuos misericordes oculos ad nos cō-
uerte. Sapi. vij. Om̄ibus mobilib᷒ mobilior
est sapientia. Fuit etiam tanq̄ꝫ celum cristal
linū. cuius forma est sperica magne capaci-
tatꝭ. q2 dei habitatio effecta. Iuxta illȯ. Quē
celi capere nō poterant tuo gremio cōtulisti.
fuit etiam tanq̄ꝫ celum empyreū. cui᷒ gloria
inter ceteras creaturas fuit altior ⁊ sublimi-
or: q2 exaltata super choros angeloꝝ.

Secundo in btā virgine

est gratia om̄is vite spiritalis. Sciendū ꝙ
dignitas ⁊ gloria btē virginis preostensa fuit
in angelis quo ad quattuor. Primo in per-
fectione: ꝺm quā transcēdit angelos. Ezech.
xxxi. Cedri nō fuerunt altiores illa in paradi
so dei. abietis nō adequauerūt summitatē ei᷒
Et platani nō fuerunt eque frondibus illius
om̄e lignū paradisi dei nō est assimilatuȝ illi
⁊ pulcritudini eius. Licet em̄ in angelis fuit
claritas: sapientia: ⁊ caritas. que perfectissi-
me fulserunt in lucifero. Iuxta illud. Om̄is
lapis preciosus operimentū tuū. In maiori
tamē dignitate. Btā virgo istas perfectiones
habuit. Unde Bern̄. super missus est: dicit.
Maria deū angeloꝝ ⁊ hominū audacter su
um vocat filium dicens. Fili. quid fecisti no-
bis sic? Ecce Marie priuilegium. Quis enī
audeat angeloꝝ. deniq̄ꝫ descendit cum illis ⁊
venit in Nazareth: ⁊ erat subdit᷒ illis. Quis?
Quibus? deus hoībus. Mirare ergo vtrūq̄ꝫ
vel elige q̄d amplius mireris. Siue filij beni
gnissimā dignationē: siue matris excellentis
simā dignitatē: vtrūq̄ꝫ mirū Q̄ȯ femine de᷒
obtēperat humilitas absq̄ꝫ exēplo. Q̄ȯ femi
na deo ꝑncipet᷒ sublimitas sine socio. hec ille
Secūdo in bn̄dictione. Nam Gen̄. xxxij. dr
Q̄ȯ luctāte Jacob cū angelo: dixit ei angel᷒.
dimitte me. iā em̄ ascēdit aurora. ⁊ r̄ndit Ja-
cob. nō dimittā te nisi bn̄dixeris mihi. ⁊ bn̄-
dixit ei in eodē loco. Ante natiuitatē ꝟginis
lucta erat ⁊ bellū inter āgelos ⁊ hoies. offen
derat q̄ppe homo deū ⁊ regē angeloꝝ. In na
tiuitate aūt virginis facta est pax ⁊ cessauit
lucta. ⁊ ideo dixit dimitte me. iam em̄ auro-
ra ascendit. i. iam orta est Maria: q̄ est ꝟe au
rora noctē pctī finiēs: ⁊ diē grē inchoās Si-
cut em̄ in aurora descendit ros: sic in natiuita
te btē Marie descēdit ros grē. Et queadmo-
duȝ angelus bn̄dixit Jacob. sic in natiuitate
virginis data fuit bn̄dictio humano generi.
Unde Johēs Damas. in sermone hodierno
dicit. Ois lingua: oīs etas: om̄isq̄ꝫ dignitas
cū leticia natiuitatē btē Marie celebremus.
Si em̄ gentiles mendaci fabula demonū: hu
manū intellectum surripientiū: ⁊ veritatem

obumbrantiū: festiuitates regūq natalicia omī diuulgabant honore. nō minimum sepe patiētes detrimentū rerū vñ ducebant vitaz quāto magis oportet natalitiū genitricis dei deuotissime celebrare per quā genus humanū erigit: per quā prime parentis eue in gaudiū tristicia ꝛ in bñdictionē maledictio vertitur. Tertio in sanatione. Vñ Damas in sermone hodierno dic̄ sic. Gaude ꝓphetica piscina: que cōdā semel in anno recipiebas angelum dñi mouentē aquā. aut vnū sanantē ꝛ ab infirmitate qua detinebat liberantem. Nunc autē multitudinē celestium spūum habentē nobiscū te collaudantiū. te miraculoꝝ pelagus. fontem sanitatis totius orbis: non ministrum angelum suscipiēs sed ipsum magni consilij angelum: qui nō descendit cū aliquo strepitu. sed tanq̄ benignitatꝫ pluuia in vellus oēm naturā languidā ꝛ ad corruptionem ꝓcliuē: ad salutē ꝛ ꝛ ad vitā erigit. hec ille. Quarto in prenūciatione qꝛ ꝓ minoribꝰ negocijs sepe deus angelū mittere consueuit. Sicut misit angeluz Raphaelē tēpore Thobie ad curationē infirmitatū. misit Gabrielē ad liberationē captiuoꝝ. vt dicit. Daniel. ix. Misit Michaelem ad expugnationē inimicoꝝ. vt habet. Apocal. xij. Sic etiam ꝯgruū fuit vt angelus mitteret ad prenūciandam natiuitatē btē virginis q̄ conceptura erat illū qui veniebat ad curationē infirmitatum. ad captiuoꝝ liberationē ad hostiū expugnationem. Esa. lxi. Spūs dñi super me: ꝛ misit me vt mederer cōtritos corde. ꝛ predicarem captiuis indulgentiā: ꝛ diē vltionis deo nostro. Sic etiam angelus prenūciauit conceptuz ꝛ natiuitatem virginis. Joachim viro btē anne. vt habet in legendis. ibi. Joachim nāqꝫ ex galilea ꝛc̄. vsqꝫ. diuinū ꝓmissum hylariter expectantes. ꝛ sic pꝫ secundū.

Tertio in btā virgine est gratia omīs vite patriarchalis. Sciendum ꝙ natiuitas btē virginis fuit multis figuris ꝛ enigmatibus preostensa. Primo in paradiso voluptatis in quo positꝰ fuit Adam in statu innocentie. Sic btā virgo fuit ortus deliciarū in quo positus fuit scd̄s adam. s. xp̄s. Vñ ipsa dicit Cant. vi. Dilectus meꝰ descendit in ortū suū ad areolā aromatum. Et Damas. in sermone hodierno dicit. Tu appellaris intellectualis eden sacratior ac diuinior antiqua. In illa em̄ terrenꝰ adā habitauit. in te aūt dñs celi. hec ille. Secūdo in archa diluuij. de qua hꝫ. Gen̄. vij. Dixit dñs ad Noe. Fac tibi archā de lignis leuigatꝭ māsiunculas in ea facies. ꝛ bitumine linies eā intrinsecꝰ ꝛ extrinsecꝰ. Ista archa ē btā ꝟgo. vñ Damas. vbi supra dicit. Te archa ꝓfigurauit secundi mūdi ferens semina. Tu em̄ xp̄m salutē mūdi genuisti: q̄ pcm̄ q̄dē subruit. eiusqꝫ inūdationes mitigauit hec ille: Deus pr̄ ꝓcepit filio suo: vt faceret sibi hāc archā. qꝛ em̄ erant rupti fontes abyssi. iō inundauerat diluuiuz vitioꝝ. Osee. iiij. Maledictū ꝛ mēdaciū homicidiū: ꝛ furtū: ꝛ adulteriū inūdauerūt. Inundauerat em̄ maledictū rupto fonte incredulitatis. mendaciū rupto fonte falsitatꝭ. homicidiū rupto fonte credulitatis. furtū rupto fonte cupiditatis. adulteriū rupto fonte carnalis voluptatis. ꝓpter hāc inundationē clamabat Dauid in ps. Saluū me fac deꝰ: qm̄ intrauerūt aq̄ vsqꝫ ad aīam meā. Cōtra istā inundationē adhibuit deꝰ remediū. s. archam btām ꝟginē fabricādo. in qua verus Noe. i. xp̄s ingrediēs mundū ab isto diluuio saluauit. Ista archa fuit de lignis leuigatꝭ. i. cōplanatis. qꝛ ab oī asperitate pcti immunis. Fecit in ea mansiunculas. s. pr̄i ꝑ humilitatē. filio per fecūditatē. spūisancto ꝑ virginitatem. Liniuit eā bitumine caritatꝭ. ne aque diluuij vsqꝫ in eā subingrederet. Tertio in arcu recōciliationis. de quo dr̄. Gen̄. ix. Archū meū ponā in nubibus celi ꝛ erit signū federis inter me ꝛ terrā. Ille em̄ arcus ex quattuor elemētis contrahit colores. vt dicit Beda. Nam ex igne ꝯtrahit colorē rubeū. ex aere iacinctinū ex aqua ceruleū. ex terra viridem. Sic beata virgo fuit rubea: qꝛ tota fuit igne diuini amoris inflāmata. Fuit iacinctina: qꝛ semꝑ fuit ī celestibꝰ cōuersata. Fuit cerulea: qꝛ tota fuit pre cōpassione liquida effecta. Fuit viridis: qꝛ tota fuit in conuersione amena. Vñ Gilbertus carnotensis ep̄s dicit. Virtutes marie depromebāt in cogitatiōe ꝛ affectiōe cordis ineffabilem armoniā: quā ipsa creatrix ꝛ habitatrix eius dei sapia: delectabat audire Chorusabat quoqꝫ foris ꝛ in superficie sermonis ꝛ intus. Unde possent hoīes glorificare deū: ꝛ exempla virtutis accipere. hec ille Arcus etiā ille est sine chorda ꝛ sine sagitta ꝛ versus nos tenet cornua. Sic btā virgo est absqꝫ chorda seueritatis: qꝛ ē tota mitissima ꝛ absqꝫ sagitta cōminatiōis. qꝛ est tota dulcissima. Bern̄ sup missus est dicit. Quid humana fragilitas trepidat ire ad mariā: Nihil est in ea austeruz: nihil terribile. Tota suauis

est. hec ille. Duo cornua sunt grã et mia q̃ te-
net versus nos, q2 iustus dat grãm et in pctõ
ribus misericordiam. Maria mater grẽ et ma
ter misericordie. Quarto in tabernaculi A
brahe dispositione. Unde Damas. in sermo
ne hodierno dicit sic. Tabernaculũ quoq3 A
brahe te euidenter expressit. dei q̃ppe verbo
qd̃ in vtero tuo habitauit. hũana natura oc-
cultũ panem primitias sui qua ſi immacula-
to tuo sanguine obtulit. quodãmodo azimũ
et perfectũ a spũsancto. in sua diuina existen
tia pmanente. et in verã substantiã corporis
aĩati veniẽte aĩa rõnali et intellectuali. h ille.
Quinto in scale Jacob preparatione. Un̄
Damas. vbi sup̄ dicit sic. Hodie filius fabri
qui fabricatus est aurorã et solem verbũ pa-
tris per qd̃ oĩa facta sunt: forte brachiũ altis-
simi dei digito suo. s. spũsancto natura nostra
iam hebere: fabricauit sibi aĩatam scalã cui9
basis in terra caput vero stabilitur in celo. in
quo quiescit deus. Huius scale typum vidit
Jacob. per quã de9 in terris visus est. et cum
hoibus cõuersatus est. Hic est ille descensus
hec est illa scala humilitatis cõuersatio inter
hoĩes agnitio eius data est hoibus. Intelle
ctualis scala btã virgo. E terra enĩ h3 natiui
tatem. caput aũt ad celum. Omnis q̃ppe mu-
lieris caput est vir. Sed hec qm̃ virum nõ co
gnouit. caput quoq3 habet deũ et patre3: qui
cõtraxit in spũsancto et tanq̃ diuinũ adhibu
it filium suũ qui portat om̃ia verbo virtutis
sue. Uoluntate enĩ patris non naturali pra-
ctu de spũsancto: et Maria semp v̈gine pter
naturã verbũ caro factũ est incõuertibiliter et
habitauit in nobis. p spũsctm̃ enĩ fit pũctio
dei ad hoĩes. Ut v̈o queadmodũ ille vidit p
scale extremitatẽ celũ terre pinnctũ. et p hãc
angelos ascẽdentes et descendẽtes: et virũ for
tẽ et inuictũ secũ colluctãtẽ. sic et tu mediatrix
et scala facta descẽsus dei ad nos. q̃ nr̃a3 susce
pit infirmitatẽ sibi cõplectẽs et vniẽs. dãsq3
intellectũ hoĩ q̃ deũ possit intueri. piũxit distã
tia vñ angeli ad ipsam descẽderunt vt deo et
dño ministrãtes hoĩes aũt angelica puersa
tiõe sublimari ad celũ rapiunt. Sexto in ar
che fabricatiõe. vñ Damas. vbi sup̄ dic̄ sic. A
gnoscat se btĩssima v̈go archã incõparabilẽ.
Archa enĩ vndiq3 coopta auro. mãnaq3 ĩ se
hñs. lagena aurea: mẽsa et oĩa vetera in figu
ra hui9 tanq̃ veri pmitiui vmbra venerabãt
vna aurea cãdelabra: mensa. v̈ga Aaron q̃
fronduit. patent te btã virgo significauit. Ex
te enĩ deitatis flãma verbu3 prĩs. mãna celeste
dulcissimũ. nomẽ sup om̃e nom̃. eternũ lumẽ
et ĩaccessibile: celestis panis: vite fruct9 absq3
cultu corpalit ex te pullulauit. h ille. Septi-
mo in tabernaculi moysi pstructiõe. vñ Da-
mas. vbi sup̄ dic̄ sic. Cedat typicũ tabernacu-
lũ qd̃ pstruxit moyses in deserto e pciosis la-
pidib9 multimoda materia. Hoc enĩ taberna
culũ btã v̈go maria nõ arte hũana varioq3
labore artificũ. factũ dei recepraculũ filiũ dei
in se suscepit. hec ille. Octauo in tabularũ le
gis inscriptiõe. vñ Damas. vbi sup̄ dic̄ sic. No
tissim9 mons dei nascit: q̃ pcellit oĩ colli. oĩq3
hũano cacumini: ac pemĩnẽtie nature ãgeli-
ce. vñ sine manib9 abscidi voluit angularis la
pis xp̃s. Cui9 sanctior synai sublimitas: quã
nec fum9 nec caligo: nec pcella: nec terribilis
ignis tetigit. sed spũsscti splẽdor lucisflu9. Ibi
enĩ v̈bũ dei scripsit ĩ tabul lapideis digito. i.
spũscõ. In hac aũt ex spũscõ eiusq3 sãguie idẽ
verbũ incarnatũ est et tradidit seipsum natu
re nostre. effectiuũ salutis antidotũ. hec ille.

Quarto in btã virgine est

grã oĩs vite pphetalis. Sciendũ q̃ natiui-
tas btẽ marie fuit a pphis pmissa. Balaam
Nume. xxiiij dic̄. Orietur stella ex Jacob et cõ-
surget v̈ga de isrl̄ et pcutiet duces moab Hec
enĩ stella est btã v̈go q̃ dr̃ stella. Un̄ Aug9.
in quodã sermone dic̄ sic. Spẽ siq̃dẽ magnã
apuit tui noĩs apertio et ad sublimitatẽ mesa
liu3 pces petõr inducit. Noĩe enĩ dulcissimo
Maria. i. stella maris diceris nob nãq3 naui
gãtib9 p h mare magnũ et spaciosum int va
rios mutabilis mortalitatis fluct9. speciosa
mĩa tua. speciosius syderũ sydere refulget vt
nos p te recupate felicitatẽ pducat in patriã.
Fidẽt pinde noĩo nomẽ tuũ: qd̃ est ori mel
auri melos: cordi iubilus. qd̃ peccẽ leuat: spẽ
adiuuat desperantiũ hec ille. Et Bern̄. super
missus est. dic̄ sic. Ipsa ẽ illa nobilis stella or
ta ex Jacob cui9 radi9 vniuersum mũdũ illu
minat cui. splẽdor pfulget in supnis: et infe-
ros penetrat. terras etiã plustrãs et calefaciẽs
mẽtes mag q̃ corpora. fouet v̈tutes: excoq̃t
vitia. hec ille. Job. xxiiii. dic̄. Si subito appa-
ruerit aurora: arbitrant vmbrã mortis demo
nes enĩ velut latrũculi aduẽtũ aurore fugiũt:
q2 natiuitas virginis ipsos fugauit: eor pra
tem auferẽdo. iux illud. Gen̄. iij. Ipsa pteret
caput tuũ. vñ Fulbert9 carnoten̄. epus dicit.
Quid enĩ est caput spẽtis pterere: nisi pnci-
palẽ diaboli suggestionẽ resistendo supare.
Btã g Maria ei9 caput ptriuit q2 v̈ginitatẽ

& humilitatē: tā inexplicabiliter seruauit & custodiuit. hec ille. Dauid in psal. dicit. Descendet sicut pluuia in vellus. btā vgo est illud vellus in qd descendit xps velut pluuia. vn Damas in sermone hodierno dic sic. Ubi ponemus pphāꝝ pconia: Nōne i te vgo btā si carpe et ponere voluerim⁹. Quid dauiticū vell⁹ in qd filius dei regis oīm: & pncipalis & cōregnās genitori pprio. descēdit sicut pluuia: nōne tu liqdo vgo: quā Esaias puide pdixit: qd habebit in vtero: & piet filiū deū nobiscū: & post q̄ fuerit pmanebit de⁹. hec ille. Salomon de q dr. ij. Paral. ix. Fecit rex salomon soliū de ebore grande: & vestiuit auro mūdissimo. nō fuit tale soliū in vniuersis regnis. Istud solium fuit btā vgo in q sedit xps qd & fecit sua sapia. Helyas q dicit. iij. Reg. xviij. Nubecula pua q̄si vestigiū hoīs ascēdebat de mari q: de gēte iudeoꝝ amara ascēdit hodie nubecula. s. btā vgo sctificata & refrigerata. Esaias qui dicit. xi. c. Egredieꝛ virga de radice iesse: & flos de radice ei⁹ ascendet. Ut em̄ cantat ecclesia. Uirgo dei genitrix vga est. flos fili⁹ ei⁹ In virga de signoꝝ prās q plagauit egiptios q mare rubꝛū diuisit. q aquā de petra eduxit Nume. xx. Nemo ḡ desperet ex seruitute peri sc currat festinanꝛ ad suffragiū vginis. a qua fluūt aque grarū. Bern. Si graꝫ recōciliationis in veritate querim⁹: in ea est vt recōciliemur. Uere in q oīs gra vite & veritatis. Meruisti morteꝫ gra ei⁹ debeꝛ tibi vita. hec ille.

Jeremias q dic. xxiiij. c. Solij tui dn̄e recordare: ne irritū facias pactū tuū nobiscū. qua sdicar i psona gn̄is hūani. Recordare o pr̄ solij glie tue. i. btē vginis in qua sedit fili⁹ tu⁹ q dr glia tuo. ne irritū. i. vacuū facias pactuꝫ tuū. i. pmissionē tuā exaudiēdi pces nr̄as & vota nostra. meritis & intercessione genitricis filij tui. Ezechiel. de q Damas in sermōe hodierno dicit sic. Accedat & sctūs Ezechiel: et oñdat portā clausam p quā solus dn̄s trāsit & non aperiꝛ vt pdixit pphetice: & oñdat eonū q pdixit ex planatōeꝫ pculdubio te oñdet quā de⁹ oīm ptrāsiens sumēsqꝫ carnē: nō aperuit portā vginitat. Manet em̄ sigillū pseuerās intactū. hec ille. Daniel q dic. iiij. c. Uidebā & ecce arbor in medio terre. magna arbor est fortis & pceritas ei⁹ ptingens celos Arbor ista est gliosa vgo Maria. magna quidem p humilitatē celos. i. celestia cōtingens p ɔtēplationē. Bern. Beata virgo celestem vitā gessit & cōuersationē habuit in celis ardenter illud anhelabat firmissima celo sereno. hec ille. Et Damas. in sermone hodierno dicit sic. Benedicta q placuisti dn̄o. ad queꝫ tua semp intētio, ad quē tuū semp desideriuꝫ viuebas em̄ nō tibi. neqꝫ em̄ ppꝛ te nata es. Un̄ viuebas deo ppꝛ quē in hūc mundū venisti. vt salutē afferres mūdo. vt antiquū dei ɔsiliū incarnatiōis verbi. nostreqꝫ saluatōis cōpleresꝛ. Cui⁹ affect⁹ diuin⁹ inuigilare colloquijs. & bis pasci tanq̄ oliua fructifera in domo dei q̄si lignū plātatū sec⁹ decursus aqruꝫ spūs tanq̄ lignū vite qd dedit fructuꝫ suū in tpe suo pdestinato a deo. deū incarnatū. vitā oīm. oculi tui sp ad dn̄z vidētes lumē eternū incircūscriptū inaccessibile. h ille. Esdras li. ij c. iij. dic. Sellū edificauit portā fonē. Sellū interpꝛtaꝛ pacific⁹: & designat dei filiū: q p suū sanguinē pacificauit q in cel & q in terris sūt ipse edificauit hodie portā fonē. i. btāꝫ vginē p quā fons bonoꝝ celestiū ad nos defluxit.

Joel. iij. c. dic. Egredieꝛ fons de domo dn̄i. Btā vgo ē dom⁹ dn̄i: de q egredieꝛ xps fōs sapiē: q: fōs sapiē vbū dei i excelsis. Naum iij c. dic. In die frigoris ort⁹ ē sol q: btā vgo electa vt sol hodie in tpe leg antiq nata ē. vn̄ oēs gaudēt. iuxꝛ illud. Natiuitas tua dei genitrix vgo gaudiū annūciauit vniuerso mūdo.

Hester. v. c. dicit. Jude⁹ noua lux oriri visa est. gaudiū: honor: & triūphū apd oēs pplos Btā vgo est ista noua lux: q: ei⁹ vita inclita cūctas illustrat eccl'as. est etiā fōs ille de q dr ibidē. vi. c. Fōs parū⁹ creuit in fluuiū & in lucē solēqꝫ ɔuersus ē Fuit ei fōs pu⁹ in sua natiuitate: q creuit in fluuiū qñ spūsanct⁹ superuenit in ipsam: & in lucē solemqꝫ cōuersus est. Qñ dei filius factus est per carnē assumptā etiaꝫ virginis filius qui est verus sol iusticie.

Quinto i btā virgine ē gratia oīs vite hūanalis. Sciēdū q h nom maria fuit sibi ab āgelo iposītū. Lu. i. Nomē virginis maria qd ē nomē magne auctat. Un̄ Jobes Damas i smōe hodierno dic sic. Cōstituam⁹ diē solēnē in natiuitate btē marie genitricis dei. Letare āna steril q nō paris: erupe clama q nō pturis O felix copula ioachim & āne. e qb⁹ nata est vgo maria. vgo i ptu vgo p⁹ ptū. O filia pulcerrima. o filia dulcissima. O liliū natū inꝛ spias ex nobilissima & regia stirpe dauitica. p te regia ditaꝛ eccl'a sacērdotā p te fit leg trāslatio p te reuelat⁹ sp̄s latēs sō lr̄a sacērdotali dignitate trāslata e tribu leui ad tribū iuda. o rosa nata e spis iudeis q diuino odore rplesti oīa. o sāe filia & dei mr. h's vēt &c.

⁊ beate vlne q̄ cōplexe sunt te. O sacerrima filia Joachin ⁊ anne. O sacerrimus fetus q̄ maternis portaris in brachijs. ⁊ prātes apostaticas abigis tremefactas. O ples sacerrima q̄ materno pendens ab vbere angelorum obsequijs honoraris. O soboles sanctissima parentū glīa. te generationes generationum btificant. hec ille. Istud nomen Maria cōponitur ex quinqꝫ litteris: ꝓpter q̄nqꝫ beneficia q̄ beata virgo cōtulit mundo in sua natiuitate. Per. M. denotaꝛ ꝙ ipa est mediatrix nostra. s. inter deū ⁊ hoīem. ps. Suscepimꝰ deꝰ miām tuā in medio tēpli tui. Per A. denotatur ꝙ ipsa est auxiliatrix nostra. Ber. Domina nr̄a auxiliatrix nostra: tuo filio nos recōcilia: tuo filio nos recōmēda: tuo filio nos representa. Fac benedicta ꝑ grām quā inuenisti. ꝑ prerogatiuā quam meruisti: ꝑ misericordiam quā peperisti: vt sicut te mediāte filius tuꝰ dignatus est particeps fieri infirmitatis ⁊ miserie nostre. sic quoqꝫ te intercedē te prīcipes nos faciat glorie ⁊ btitudinis sue. hec ille. Per. R. denotaꝛ ꝙ ipsa est restauratrix nostra Augu. Mater generis nr̄i penaꝫ tulit mūdo. genitrix dn̄i nr̄i salutē attulit mūdo. Auctrix peccati eua: auctrix meriti Maria: Eua occidendo obfuit: Maria viuificando ꝓfuit. percussit illa: sanauit ista. Hec ille.

Per. I. denotatur ꝙ ipsa est illuminatrix nostra. ij. Reg xxiij. Lux aurore oriēte sole mane absqꝫ nubibꝰ rutilat. Nam in beata virgie fulsit lux aurore. Quādo in ventre matris fuit sanctificata. ⁊ tunc oēm nubē peccati originalis spūssanctus ab ea fugauit. q̄ omibꝰ sua beneficia cōtulit. Juxta illud Esa. xlix. Dedi te in lucē gentiū: vt sis salus mea vsqꝫ ad extremū terre. Per. A. denotatur ꝙ ipsa est aduocata nostra. Bern. Aduocatam ꝑmisit peregrinatio nostra: q̄ tanq̄ iudicis mater: ⁊ mater mīe suppliciter ⁊ efficaciter nostra negocia ꝑtractabit. Hec ille. Propterea cantat eccl̄ia. eya ergo aduocata nr̄a ⁊c. Istud nomen Maria etiā cōponiꝛ ex q̄nqꝫ litteris. qꝛ ipsa est figurata ꝑ q̄nqꝫ dn̄as veteris testamenti. quarū noīa incipiūt ab aliqua lr̄arum huiꝰ noīs. Per. M. denotaꝛ ꝙ ipsa fuit figurata ꝑ Micol q̄ fuit vxor dauid regis ⁊ prophete: ⁊ intm̄ ipsa placuit Dauid ꝙ cum diu fuisset extra regnū iudeorꝫ noluit redire itraturus regnum: nisi primo ꝑsentata esset sibi. vt dr̄. i. Reg. xviij. Sic btā virgo intm̄ placuit altissimo. ꝙ filius dei exn̄s extra regnū mundi: noluit illud ingredi: nisi ꝑus ipsa nasceret in mūdo. Micol enī interpretatur pietas: et ipsa fuit pietate plenissima. Per. A. denotatur ꝙ ipsa fuit figurata ꝑ Abigail: q̄ etiā fuit vxor Dauid. Cum enī Nabal vir eius esset rusticus. ⁊ male respondisset nūtijs Dauid, ꝓposuit dauid ip̄m occidere: ⁊ oēm domum eius. at vbi abigail cognouit. obuiauit dauid ⁊ verbis humilibꝰ ip̄m placauit. vt dr̄ ꝑmo Reg. xxv. Sic beata ṽgo cognoscens deum iratū cōtra genus humanū. sua maxima hūilitate ip̄m placuit. Per. R. denotaꝛ ꝙ ipa fuit figurata ꝑ Rachel: q̄ fuit vxor Jacob: ⁊ genuit Joseph: q̄ interpretaꝛ saluator. vt hētur Gen̄. xxxiij. Sic btā virgo genuit xp̄m saluatorem mūdi. Per. J. denotaꝛ ꝙ ipa fuit figurata ꝑ Judith q̄ virtute castitatis occidit holofernē. vt hr̄ Judith. xiij. Sic btā virgo merito sue humilis ṽginitatis. interfecit luciferū ꝑncipē diabolorꝫ cōterēdo eiꝰ ꝑtātem ⁊ vim. Per. A. denotaꝛ ꝙ ipsa fuit figurata per abisach q̄ fuit electa sup omēs filias hierusalem tanq̄ pulcrior ⁊ delectabilior ad seruiendum ⁊ ministrandū regi Dauid. vt hr̄. iij. Regi. Sic btā virgo fuit electa sup oēs mulieres ad mīstrandū regi celesti. Eccle. xxiiij. In habitatiōe scā corā ipo mīstraui. Istud nomē ꝯponitur ex lr̄is. v. designātibꝰ in btā virgie. virtutes ⁊ ꝑfectiones. v. lapidū ꝑciosorum. Per. M. denotaꝛ ꝙ ipa est margarita: q̄ est lapis ꝑciosus pulcherrimꝰ: ⁊ cōfortat cor in ꝑiculis. Sic btā virgo est refugiū nr̄m in ꝑiculis nostris. Per. A denotaꝛ ꝙ ipa ē adamas q̄ hꝫ virtutē recōciliatiuā. Sic btā ṽgo recōciliauit humanū genꝰ cū deo. Per. R denotaꝛ ꝙ ipa est rubinꝰ siue carbūculus q̄ est valde splēdidus. ⁊ nasciꝛ in viscéribꝰ saphiri hn̄tis splendorē ⁊ colorē celestē. Iste saphirus est btā virgo: in cuiꝰ visceribꝰ opatōe spūs sancti gn̄atꝰ est rubinꝰ. s. Jesus xp̄s. Per. J. denotaꝛ ꝙ ipsa est iaspis q̄ reddit hoiem ipsum ferentē tutū sine timore. Sic btā ṽgo facit nos securos a demonibꝰ. Per. A. denotatur ꝙ ipsa est aletorius. q̄ facit hominem fortunatum ad habendos honores. Sic beata virgo cōtribuit nobis maiōs honores. Bernar. Si mariā diligenter inspicias: nihil ṽtutis: nihil honoris: nihil splendoris: nihil glorie. qd̄ ex ipa non splendeat. hec ille.

Sexto in beata virgine ē

gratia omīs vite virtualis. Sciendum ꝙ cōuersatio et vita beate virginis fuit cū parentibus suis. fuit in templo. fuit cū angelo. fuit

cuz sponso suo. fuit cū Elizabeth. fuit cū xpo filio suo. fuit cū cetu apostolico. fuit cum Johāne custode suo. Primo fuit cū parentib⁹ scʒ Joachim ⁊ Anna. q̄ eaʒ in timore dn̄i nutrierūt. toto ablactationis tēpe. s. triennij quo nil mundanū nil terrenū cōcupiuit: sed spūs sanctus magnā abstinentiā ipsam docuit. a cibo potu: somno. Eccl. iij. Cor sapiens ⁊ intelligēs obstinebit se a peccatis. Secundo fuit in tēplo: qr quarto anno etatis sue cū oblationib⁹ ad templū ⁊ parentib⁹ suis fuit adducta. que q̄ndecim psalmos graduales dixit. iuxta q̄ndecim gradus ascensionis tēpli. quos btā virgo sine humano: nō tn̄ sine diuino auxilio cōscendit: quā parentes ei⁹ pfecta oblatione cū ceteris virginibus in tēplo dimiserunt. Tertio fuit cum angelo. qr virgo quottidie in omī sanctitate pficiens: ab angelo visitabat: ⁊ visione diuino omī die fouebat. a mane em̄ vsqʒ ad tertiā orōnib⁹ instabat. a tertia vsqʒ ad nonā texebat. a nona ab oratiōe nō cessabat quousqʒ angelus apparens sibi escā ministrabat. Quarto fuit cuʒ sponso suo Joseph q̄ nupsit. xiiij. etatis sue anno. vt habes in legendis. ibi. Quartodecimo aūt etatis sue āno pontifex ⁊c̄. vsqʒ de ea nasciturū dei filiū nūciauit. Quinto fuit cum Elizabet cognata sua tribus mensibus Luce. i. Sexto fuit cū xpo filio suo. iens in egyptū ⁊ inde rediens vsqʒ ad nuptias in q̄bus aquā cōuertit in vinū Luce. ij ⁊ Joh. ij. Septimo fuit cū cetu aplico ab ascensione xpi vsqʒ ad egressum eoꝝ de hierl̄m. Act. i. Octauo fuit cū Johāne custode suo: ante assumptionē eius in celuʒ. Ideo Aug⁹. dicit Toto affectu ad auxiliū btē virginis cōferamur. Omēs em̄ sua patrocinia implorēmus vt dū nos eam supplici obsequio frequentamus in terris. ipa nos per secula cōmendare digneī in celis. Amen.

In festo sancti Mathei apostolo ⁊ euangeliste. Sermo. liij.

Vidit iesus matheū

Mathei. ix. ⁊ in euangelio presentis solēnitat. Beda in oml. super Math̄ dicit sic. Non est mirandum q̄ ad primaʒ dn̄i iubentis vocem. terrena q̄ curabat lucra reliquerit. opibusqʒ neglectis illius cōcomitatui quē nil diuitiarum habere cernebat adheserit. Ipse em̄ dn̄s foris eum verbo vocauit. intus instinctu inuisibili vt se quereretur edocuit. infundens illius mēti gratie lumen spūalis qua intelligeret q̄ is qui a tēporalibus auocabat in terris. incorruptibiles dare valeret thesauros in celis. hec ille. Super quo talem moueo questionē. Vtruʒ beatus Matheus de theloneo vocatus fuerit. statim assumptus ad statuʒ perfectionis ⁊ apostolatus. Ad istam questionē respondent quattuor doctores noui testamenti.

Primus est beatus Hieronimus sup Matheum dicens sic. Matheus de publicano repente fit apostolus. Secundus est Beda super Lucam dicens sic. Matheus de publicano in apostolum de theloneario in euangelistam est repente mutatus. hec ille. Terti⁹ est Ambrosius sup Lucā dicens sic. Tanta cupiditate sequēdi dn̄m ductus est. vt in nullo prsus huius vite respectū vel cogitationē sibimet reseruauerit. Siquidem ipse domin⁹ qui hunc exterius humana collocutione vt se sequeretur vocauit: intus diuina inspiratiōe vt mox vocantem sequereī accendit. ipse inuisibiliter quomodo obsequenduʒ esset edocuit. Propter qd̄ ille merito obedientie dum humana contēnens negocia deserit dn̄i coꝝ fidelis dispensator factus est. hec ille. Quartus est sanctus Thomas quolibʒ. v. dicēs sic. Questio ista ex verbis euangelij determinari potest. Si em̄ loquamur de apostolatu manifestum est ex verbis euangelij s̄m narrationē Mathei. Marci. ⁊ Luce. q̄ dn̄s post vocationeʒ Mathei aliquāto spacio temporis interiecto ex suis discipulis duodecim apostolos vocauit ⁊ elegit. inter quos vnus fuit Matheus. Et sic pʒ q̄ statim a p̄ncipio fuit vocatus ad discipulatum xpi. non autem ad apostolatum christi. nisi s̄m preordinationē christi qui eum in apostolum sumendū disponebat. Et s̄m hoc intelligēda sunt verba Hieronimi. Bede ⁊ Ambrosij supradicta. Si autem loquamur de pfectione euangelica. Sic manifestum est q̄ statim a principio vocat⁹ est ad statum perfectionis. dicit em̄ Luce. v. q̄ surgens relictis omībus statim sequutus est eum. quod etiam ad discipulatum christi pertinebat. s̄m illud quod dicitur Luce. xiiij. Nisi quis renunciauerit omībus que possidet: non potest meus esse discipulus. Summum em̄ in vita humana potest accipi dupliciter. Vno modo s̄m comparationeʒ status ad statū. s̄m q̄ in humana vita vnus status est maior alio: ⁊ aliquis summus. ⁊ sic nihil phibet fieri aliquem repente summuʒ. id est

attingere ad statum summū. et hoc apparet tam in spirituali vita quam in seculari. Inueniū tur enim aliqui quamuis pauci statim a puericia ad statum religionis qui est perfectissimus conuolasse vel proprio arbitrio. Sicut btūs Johannes baptista. et beatus Benedictus. vel etiam deuotione parentum. sicut illi qui monasterijs traduntur a parentibus. Sic enim non oportet vt in seculari vita exerceatur antequam ad religionem transeat. Sicut etiam non oportet quod aliquis exerceatur in laycali vita antequam clericus fiat. Similiter etiam aliqui repente assumuntur ad regnum vel ab ipsa pueritia. Sicut Salomon et Josias reges Juda vel etiam ex vltimo statu. Sicut Saul. Et Ecclesiastes. xi. dicitur. Quod de carcere cathenisque quis interdum ad regnum ingreditur. Alio modo potest accipi summum secundum comparationem graduum: qui sunt perfectionis vnius hominis. Et sic dicit Gregorius. quod nemo repente fit summus. Dicit enim Augustinus super canonica Johānis. quod caritas nō mox vt nascitur perfecta est. Nam vt perficiatur nascitur: cum fuerit nata nutritur. cum fuerit nutrita roboratur. cum fuerit roborata perficitur. hec Thomas. Sic ergo beatus Matheus subito de statu peccati conuersus est ad statum virtutis et perfectionis euangelice. quia Jesus vidit Matheum. scilicet interna inspiratione. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Ex lectione euangelica audiuimus. quia sedentem in theloneo Matheum. ac temporalibus curis intentum. repente dominus miseratus vocauit. et de publicano iustum. De theloneario discipulum fecit. quem etiam proficientibus eiusdem gratie incrementis. De cōmuni discipulorum numero ad apostolatus gradum promouit. Hec ille. Hec autem omnia conuenerunt beato Matheo. quia vidit Jesus Matheum.

Vidit Jesus Matheum.
- Obedientem.
- Distribuentemtem.
- Euangelizantem.
- Conuincentem.
- Suscitantem.
- Erudientem.
- Subuenientem.

Primo vidit iesus Matheum Obedientem. Unde Beda in omel. hodierna dicit sic. Vidit inquit Jesus hominem sedentem in theloneo Matheū nomine. Vidit autem non tam corporeo intuitu: quam interne miserationis aspectu. quo et Petrum negantem vt reatum suum agnoscere ac deflere posset aspicere dignatus est. quo populum suum egyptiaca seruitute depressum vt eriperet respexit. dicens ad Moysen Videns vidi afflictionem populi mei qui est in egypto et gemitum eius audiui. et descendi liberare eos. Vidit ergo hominem miseratus est eum qui humanis tantum studijs deditus: necdum euangelico nomine dignus extiterat. Vidit sedentem in theloneo pertinas citer videlicet animo lucris temporalibus inhiantem. Et relictis omnibus surgens sequutus est eum. Intelligens ergo Matheus quid sit veraciter dominum sequi relictis omnibus sequitur. Sequi enim imitari est. Ideoque vt pauperem christum non tam gressu quam affectu consectari potuisset. reliquit propria qui rapere solebat aliena. Perfectamque nobis abrenunciantis formam tribuens non solum lucra reliquit vectigalium. Verumetiam rationes imperfectas atque incompositas dereliquit. Hec ille. In hoc notatur in Matheo obedientie velocitas. Pro hac velocitate obedientie quidam occasionem erroris sibi assumpserunt. sicut recitat Heronimus in originali super matheum dicens sic. Arguit in hoc loco Porphirius et Julianus augustus. vel imperitiam hystorici mentientis. vel stulticiam eorum qui statim sequuti sunt saluatorem quasi irrationabiliter quemlibet vocantem hominem sint sequuti cum tante virtutes tantaque signa precesserint que apostolos antequam crederent vidisse non dubium est. Certe fulgur ipse et maiestas diuinitatis occulta que etiam in humana relucebat facie. ex primo ad se videntes trahere poterat aspectu. Si enim in magnete lapide hec esse virtus dicitur. vt anulos et festucas sibi copulet quanto magis dominus omnium creaturarum ad se trahere poterat quos volebat. hec ille. Ubi assignat sex causas quare beatus Matheus tam velociter sequutus est christum. non ex animi sui leuitate sed ex diuine virtutis bonitate. Primo quia fuit verbi dei virtuosa operatione conuersus. Secundo quia fuit interna inspiratione afflatus. Tertio miraculorum operatione permotus. Quarto splēdore faciei illustratus. Quinto gloriosa maiestate electus. Sexto potenti virtute attractus. Quidam enim conuertuntur ad christum ad vnam dei vocem. scilicet ad interiorem inspirationem. Quidam vero

non conuertuntur nisi habeant duas. scilicet interiorem inspirationem ⁊ exteriorem exhortationem. Quidam autem non conuertuntur nisi cum illis duabus habeant tertiaz scilicet diuitiarum largitionem. Quidam tādem non conuertuntur: nisi cum illis tribus habeant quartam scilicet diram flagellationem. ⁊ tunc flagellati ad deum currunt. psal. Multiplicate sunt infirmitates eoruz postea accelerauerunt. Beatus Matheus subito secutus est christum gressu corporis. affectu mentis. ⁊ effectu corporis. Unde Ambrosius dicit. Sequebatur Matheus christum letus ⁊ alacer: ⁊ exultabat dicens. Jam nō publicanuz gero iam non porto leui. Exui leui postꝙ christū indui. hec ille.

Secundo vidit iesus matheum distribuentem.

Unde Beda in omlia hodierna dicit sic. Factum est autem discumbente illo in domo. multi publicani ⁊ peccatores venientes discumbebant cum Jesu. vnius publicani conuersio. multis exemplū penitentie tribuit. Non enim dubitandū est quia publicani ⁊ peccatores esse desierant q̄ cum iesu discumbebant. Non enim si in peccatis perseuerare decernerent ei qui sine peccato est conuesci auderent. Matheus ipse cōuiuium illi magnum parauit. Congruam quippe beneficijs celestibus vicem rependit. vt a quo perhēnia bona speraret. illi sua temporalia commodaret. cūqꝫ corporalibus reficeret epulis. quo ipsi donante gustum spiritualis acceperat suauitatis: Nec hoc tantū ei corporaliter exhibuit. sed multo gratius illi conuiuium in domo pectoris sui per fidez ac dilectionem parauit. hec ille. Ecce ꝙ magna liberalitas beati Mathei circa christū. quia statim fecit ei conuiuiū magnum in domo sua. Fuit enim magnum quadrupliciter.

Primo ratione voti. quia cum magno affectu ⁊ desiderio ipsum recepit. Secundo ratione misterij quia illud fuit indicatiuuz magni misterij. Quod exponit glo. super Lucā dicens. Qui domicilio christum interno recipit maximis delectationibus exuberantium pascitur voluptatum. Itaqꝫ dominus libenter ingreditur. ⁊ in eius qui crediderit recumbit affectu hec ille. Tertio ratione documētorum. quia ibi magna documēta exhibuit christus qui dicit se venisse ad medendum ⁊ sanandum: cum ait. Non egent qui sani sunt medico: sed qui male se habent. Item ad miserendum. cum ait misericordiam volo et non sacrificium. Etiam ad vocandum Cum ait. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Hoc est bonorum operuz spiritale cōuiuiū quo diues populus eget: pauper epulatur. Et erat turba publicanoꝝ ⁊ aliorum qui cum ipsis erant recumbentes. Uidebant publicanū a peccatis ad meliora cōuersum locum inuenisse penitentie. ⁊ ob hoc etiam ipsi non desperane salutem. Hec ille.

Quarto ratione inuitatorum. quia magni discumbentes inuitati sunt scꝫ christus. discipuli eius. ⁊ pharisei. Unde Beda vbi supra dicit sic. Murmurabunt scribe ⁊ pharisei dicentes ad discipulos eius. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus manducatis ⁊ bibitis? Cōuiuantibus cuz domino publicanis. pharisei murmurantes de ieiunio gloriantur. vbi primo quanta sit legis ⁊ gratie distantia declaratur. quia qui legem sequuntur ieiune mentis famem patientur eternam. Qui vero verbum in interioribus anime receperunt alimenti celestis ⁊ fontis vbertate recreati. esurire ⁊ sitire non possunt. hec ille. Quando em̄ pharisei murmurabant ꝙ ad hominē peccatorem diuertisset. Matheus vsus est magna patientia. Fuit enim patiens: quia pharisei dicebant ipsuz esse peccatorē q̄ erat iustificatus. publicanū q̄ erat mūdat⁹. p̄n̄tia xp̄i indignū q̄ iaz dign⁹ erat effect⁹. s; ad ista in nullo fuit cōmot⁹. Non in aīo ex vlla turbatione. Non in signo ex vlla tumultuositatis ostensione. Non in ore ex vllo impatienti sermone. Non ex facto ex vllo iniurioso ope ⁊c̄.

Tertio vidit iesus Matheum euāgelizantē.

Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Nec solū p̄dicādi. verūetiā scribendi euāgeliū ministeriū cōmisit illi dominus. vt q̄ terrestriū curā omiserat. celestiū esse talentoꝝ dispēsator inciperet. Q̄ ob id vtriqꝫ ꝓuidētia superna fieri disposuit vt nullum enormitas peccatoꝝ. nullū numerositas scelerum a speranda venia reuocaret. cū hūc tantis ꝓmundi nexibus absolutum tam celestem factū cōspiceret vt cōicaro cum angelicis spiritib⁹ vocabulo euangelista notaret ⁊ esset. hec ille. Euangelium beati Mathei est valde commendabile propter quattuor.

Primo ratiōe prefigurationis. Nam inter quattuor euangelistas Matheus fuit prefigurat⁹ in forma hominis. vt patet. Ezech. i.

ꝛ Apoc.iiij. In ꝑncipio eñ euangelij sui oñ-
dit xp̄i incarnationē. In medio ꝑdicationez.
In fine passionē. Unde Beda in omelia su-
per matheū dicit sic. Huic eñ speciali ꝑuile-
gio datum est vt incarnationis dñice myste
ria que cuncti a seculo ꝓphete ꝑcinebant. ip
se ꝑmus oīm iam facta descripserit. ꝛ creden
tibus legēda transmiserit. Secūdo rōne in
structionis. fuit eñ ꝑ xp̄m īmediate instru-
ctus. Joh̄ xv. Omnia q̄ audiui a patre meo
nota feci vobis. Qui etiā oīa miracula xp̄i vi
dit. Tertio rōne reuelacionis. Fuit eñ a vir
gine in specialem familiarē assum ptus q̄ suā
genealogiam sibi reuelauit. ꝛ cubiculū suum
īmaculatum. ideo tanq̄ fidelis notarius ait.
Liber generatiōis Jesu xp̄i ꝛc̄. Et iterū. Cū
esset desponsata ꝛc̄ i.ca. Quarto rōne opa
tionis. Nam beat⁹ barnabas istud euangeli-
um in magna reuerentia habuit: q: ip̄m secū
portauit vt a demonibus ꝓtegeret̄. sup infir
mos posuit vt sanarētur secū in sepulcro po-
ni iussit: vt securius moreret̄. Unde Johan
nes cōsobrinus Barnabe ait Sanctus aūt
barnabas dum ad ꝑdicationis officiū per di
uersas vrbes ꝑagraret. hoc euangeliū secum
portabat. ꝛ vbi cꝫ sup infirmos ponebat: qui
cōtinuo sanabantur. a quocūqꝫ languore de-
tinebant̄. Hec ille. Hoc euangeliū abbreui-
auit beat⁹ Marcus euāgelista. q: Matheus
descripsit incarnationē dñi ꝫm stirpem regiā
Regis aūt est nō esse sine comitum obsequio.
Etiam ecclesia valde frequenter recitat euā-
gelium beati Mathei Unde Beda in ome-
lia hodierna dicit sic. Pulcro vero presagio
Matheus q̄ doctor gentiū erat futurus in ꝑ
ma sua cōuersatione peccantiū post se gregē
ad salutē trahit. ꝛ euangelizandi officiuꝫ qd̄
ꝓficiente merito virtutuꝫ erat expleturus a
ꝑmis iam fidei sue rudimentis incipit. Non
eñ solum q̄ verbo fratrē suū erudit. sed etiā
qui exēplo ad meliora cōuertit: doctoris mi-
nisterium gerit. Hec ille. Licet aūt Paulus
ecclesiam dei supra modū expugnauerit. Da
uid adulteriū ꝛ homicidiū ꝑpetrauerit. Ma
theus lucris turpibus inhiauerit. tñ istoꝝ pe
nitentia valde deo placuit. vt nō solū dñs co
rū culpis ignosceret. sed in eis etiā dona sua
multiplicius cumularet. Nam seuissimū per-
secutorem fecit fidelissimū predicatorē Ad-
ulterum ꝛ homicidam fecit ꝓphetam. lucris
inhiantem ꝛ cupidum fecit euangelistam et
apostolum. Ideo ergo horum triuꝫ dicta no-
bis frequentius recitantur: vt nullus qui cō-
uerti voluerit desperet de venia. Quādo tā-
tos in culpa tales conspicit fuisse in grā ꝛc̄.

Quarto vidit Jesus ma
theum cōuincentem. Unde Criso. sup Ma
theum dicit sic. Matheus sanctoꝝ quidez ꝑ
cipue tñ peccatoꝝ euangelista fuit qui nō tñ
sermone sed etiā ipsa vite sue correctione pec
catoribus euangeliū predicauit. Nunq̄ eniꝫ
in theloneo cōstitutus qui pecunias collige-
re perituras cōsueuerat. euāgelista fieret vt
sermones in eternū mansutos ꝯscriberet ni
si exemplo suo peccatores ad penitentie mi-
sericordiam inuitaret. qui aliquādo fuit cau-
tus terrenarum longotheca rōnum nunc est
diligentissimus dispensator spūalium prec-
ptorum. Tunc quidē multos pauperes fecit
fraudando pecuniā. nūc aūt innumerabiles
diuites fecit ꝑdicando iusticiā. hec ille. Pre
dicauit eñ euangelium iuxta mandatuꝫ xp̄i
quadrupliciter. Primo sapiēter oīa figmē-
ta demonū deregendo. Nam magi volebant
tanq̄ dij adorari. ꝛ ideo duos dracones ignē
spirantes miserunt. Sed beat⁹ mathe⁹ signo
crucis demones fugauit. Sacerdotes idolo
rum sibi voluerunt sacrificare Sed ip̄e doc
it soli deo esse sacrificandū. ꝛ oīa q̄ attulerūt
respuit. ꝛ inde ecclesias edificari ꝑcepit ꝛc̄.

Secūdo prudenter ꝛ discrete. quia cū ei op
tio daret̄. vt aut Ephigeniā virginē regi vxo
rem daret aut mortē subiret. predicauit pru-
denter ne virgo alteri q̄ deo in sponsam co-
pularetur. magis eligens mori q̄ virginem
violari. Tertio fideliter. q: honorez dñi sui
sibi noluit vsurpare nec sacrificiuꝫ qd̄ sibi im
pendere volebant acceptare. quia licet quis
multos cōuertat nō tamē hoc sibi ascribat. ſ
diuine virtuti. Math̄. x Non eñ vos estis q̄
loquimini. sed spūs patris vestri q̄ loquitur
in vobis. Quarto cōstanter. quia nec pro-
missis potuit emolliri cum rex dimidium re-
gni sui sibi dare ꝓmitteret nec minis deter-
reri. nec supplicijs superari. sed missam deuo-
te perficiens mortem accepit ꝓ nomine dñi
sui Jesu xp̄i ꝛc̄.

Quinto vidit Jesus ma
theum Suscitantē Filius eñ regis mortu⁹
plangebatur ab oībus: in qua suscitatiōe fue
runt quattuor. Primo magoꝝ impotentia
qui eū suscitare nequerunt: sed suaserunt re-
gi q̄ in deoꝝ ꝯsortiū raptus esset. Et ideo ſi
mulacrum ꝛ templuꝫ sibi edificaret. Secū-
do orationis efficientia. Nam Eunuchus re

gine candacis aduocauit apostolū. Qui fusa orōne ad dñm: illū ꝑmus suscitauit. Tertio cōuersionis instantia. Naȝ quicqd ei allatum fuit in auro ⁊ argento in ecclesiam fabricandam expendi voluit. q̄ intra triginta dierum spaciū cōsummata fuit. in qua apostolꝰ trigintatribus annis sedit ⁊ totam egyptuȝ ad fidem cōuertit. Unde beda in omelia hodierna dicit sic. Qualis matheus factꝰ sit. docet ipsa gens ethyopum: quā de vltimis terre finibꝰ ad ecclesie sancte societatē predicādo conuertit. ablutāqȝ fonte baptismatis de fusca formosam reddidit: qꝛ nigredine vitiorum illam exuit. ⁊ ornatu virtutū illam decorauit. hec ille. Quarto miraculoꝝ refulgentia. Nam multos mortuos suscitauit. cecos illumīauit. leprosos mūdauit. regē cū vxore ⁊ omni populo baptizauit.

Sexto vidit Jesus Matheum Erudientem.

Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Matheus interpretaƭ adiutus siue assumptus significans. qꝛ assumptus est per dilectionem a dño. ⁊ additꝰ ad numerū gradꝰ apostolici. hec ille. In sua eruditione ostendit se habere quadruplicē dignitatem. Primo angeli. in eo ꝙ multa predicauit de gloria paradisi terrestris a quo homo eiectus fuerat ⁊ per xp̄m ad paradisum celestem fuerat reuocatus. quasi ipē esset angelus cherubin in illo collocatus. Secūdo apostoli. quia int̄. xij. apostolos ꝯnumeratus est. vt pȝ Luce. ix. ca. Mar. iij. ca. Tertio euangeliste. qui fuit figuratus inter quattuor animalia oculis vndiqȝ plena. deum assidue laudantia. Apoc. iiij. Quarto martyris. ꝓ fide xp̄i moriēdo. ⁊ ꝓ eius veritate sanguinē suū fundendo. Ita ꝙ iste quattuor ꝓprietates in nullo simul inueniūtur. Cherubin em̄ fuit angelus. sed non apostolus nec euangelista. nec martyr. Petruo fuit apl's ⁊ martyr sed nō euangelista. Johannes fuit apostolꝰ et euangelista. sed nō martyr. Stephanꝰ fuit martyr sed nō aplus nec euangelista. Matheus autē fuit angelus. apostolus. euangelista. ⁊ martyr. vt pȝ in eius legenda.

Septimo vidit Jesus matheum Subuenientem.

Ubi quattuor modis subuenit. Primo benedicendo. Nam intrepidus ⁊ cōstans ad patientiā oēs ⁊ cōstantiaȝ cōfortauit. et Ephigeniā corā se ex timore prostratā cū ceteris virginibus plusqȝ deuotis benedixit. Secūdo defendendo. Cū em̄ rex misisset spiculatorem qui matheū iuxta altare stantē ⁊ orantem occideret. populꝰ cucurrit ad domū regis ipaȝ incēsurus cū omni familia eius: sed apl's apparuit presbyteris ⁊ clericis catholicis vt populum retraherent qd̄ ⁊ fecerunt. apostoli martyriū cū gaudio celebrantes. Tertio preseruando. Cū enim rex animū Ephigenie inflectere nequiret totam eius domū igne copioso vallauit vt eaȝ cum ceteris virginibus ꝯcremaret. apl'tolus aūt eisdem apparēs oēm ignem ab eius domo excussit. Quarto informando. Nam ignis in domū regis irrumpens solo rege cuȝ vnico filio euadente: cuncta consumpsit. Statimqȝ filius eiꝰ arreptus a demonio crimina patris confitens ad sepulcrū apostoli ꝓperauit. Pater vero turpissimus leprosus effectꝰ ⁊ insanabilis manu ꝓpria se gladio īteremit Apparuit aūt aplus ꝓpl'o admonens vt fratrem ephigenie ab ipo apl'o baptizatum. regem sibi cōstitueret Qui ꝑ annos septuaginta regnauit ⁊ filiū suū sibi substituens xp̄ianum cultum magnifice ampliauit. Et totam Ethiopie ꝓuinciaȝ ecclesijs xp̄i repleuit. meritis ⁊ intercessione beati apostoli. Amen.

In festo angelorum. Sermo. liiij.

Vbis angeli vidēt

v. Mathei. xviij. ⁊ in euangelio presentis solennitatis. Beatus bernardꝰ sup cantica sermōe. v. dicit sic. Angelꝰ curat satagitqȝ in libertate spūs administrare officiū pietatis futuroꝝ bonoꝝ. ꝓmptum mortalibus alacrēqȝ sese ministrū exhibens: vtpote suis in eternū futuris ciuibus ⁊ coheredibus supne iocūditatis. Hec ille. Super quo talem moueo questioneȝ. Utrū cuilibet hoī vnus angelꝰ deputeƭ ad virtutē quo securius assequaƭ eternā salutē. Ad istā qōem rn̄dent tres doctores noui testi. Primꝰ est btūs Hiero. exponēs illō Math. Angeli eorum semp vidēt faciē patris: qꝛ dicit sic. Magna est dignitas aīarū: vt vna queqȝ hēat ab ortu sue natiuitatis in custodiā sui angelum delegatū. Secūdus est btūs Augu. lib. Soliloquioꝝ. ca. xiiij. dicens sic. Diligūt nempe angeli ciues suos per quos sue ruine scissuras instaurari expectāt. Ideo qꝫ magna cura ⁊ vigilanti studio assunt nobis oībus horis ⁊ locis succurrentes ⁊ ꝓuidentes necessitatibus nr̄is: ⁊ sollicite discurrētes int̄ nos ⁊ te dñe. gemitus nostros et suspiria nostra

referentes ad te. vt impetrēt nobis fac'ē tue benignitatis ꝓpitiationē: ⁊ referāt ad nos desideratam tue grē benedictionē. Ambulant nobiscum in oībus vijs nostris: intrāt ⁊ exeunt nobiscū attēte. cōsiderantes ꝙ pie ꝙ honeste in medio praue nationis conuersemur. quāto studio quanto ꝗ desiderio queramus regnum tuū ⁊ iusticiam ei⁹. quanto timore ⁊ tremore seruiamus tibi ⁊ exultemus in leticia cordis nostri. adiuuāt laborātes: ꝓtegūt quiescentes. hortantur pugnantes: coronāt vincentes: congaudēt gaudentibus: cōpatiūtur ꝓ te inꝙ patientibus. Grandis est eorū cura de nobis: ⁊ magn⁹ feruor dilectiōis eoꝝ erga nos. ⁊ hoc totū ꝓpter honorē tue inextimabilis charitatis qua dilexisti nos. Diligūt eñ quos tu diligis: custodiūt quos custodis odiunt quos odisti. hec ille. Tertius est sāctus Tho. pte i. q. cxiij. articulo. ix. dicens sic. Homo in statu vite istius cōstitutus est quasi in quadam via qua tendere dꝫ ad patriaꝫ. in qua quidē via pericula multa homini imminent. tam ab exteriori ꝙ ab interiori. ꝟm illud ps. In via hac qua ambulabā: abscōderunt supbi laqueuꝫ mihi. Et ideo sicut hominibus ꝑuiam nō tutā ambulantibus dantur custodes; ita ⁊ cuilibet homī ꝙ diu viator est custos āgelus deputaꝛ. Quādo aūt iam ad terminū vie ꝑuenerit. iam nō habebit custodem. sed in regno habebit angeluꝫ corregnātem: in inferno demonem punientem. hec ille. Sciēduꝫ ꝙ in rebus agendis cognitio et affectus homīs multipliciter variari ⁊ deficere possunt a bono. ⁊ ideo necessariū fuit ꝙ hominibus angeli ad custodiā deputarentur per quos regulareꝛ ⁊ mouereꝛ ad bonuꝫ Unde pono octo cōclusiones. Prima conclusio. licet homo possit seipm̄ custodire ꝑ liberuꝫ arbitriū ⁊ ꝑ naturalē cognitionē legis naturalis: tamē adhuc est sibi necessaria custodia angeloꝝ. Patet quia per liberū arbitrium potest aliqualiter homo malū vitare. sed nō sufficiēter. quia infirmaꝛ circa affectū boni ꝓpter multiplices aīe passiōes. Similiter etiā cognitio vl'is legis natural' q̄ hoi naturaliter adest aliqualiꝛ dirigit hoiem ad bonum sed nō sufficienter. qꝛ in applicādo vl'ia principia iuris ad ꝑticularia opera cōtingit hominē multipliciter deficere. Uñ dicit Sapien. ix. Cogitatōes mortaliū timide ⁊ incerte ꝓuidentie nr̄e: ⁊ iō necessaria fuit homī custodia angeloꝝ. ꝟm qd̄ dicit in ps. Angelis suis de⁹ mādauit de te vt custodiāt te in oīb⁹ vijs tuis ⁊c. Secūda ꝯclusio. lꝫ multi hoies pereant in peccato cadētes: nō tn̄ priuantur custodia angeloꝝ. Patet. qꝛ sicut hoies a naturali instinctu boni discedunt ꝓpter passionem pctī. ita etiā discedunt ab instigatiōe bonoꝝ angeloꝝ q̄ fit īuisibiliter ꝑ hoc ꝙ hoies illuminant ad bene agendū. Unde ꝙ hoies pereunt nō est imputandū negligētie angeloꝝ: sed malicie hoīm. Tertia cōclusio. licet adam in statu innocentie nullis angustiaretur ꝑiculis. tn̄ habebat angelū sibi ad custodiam deputatū Patet qm̄ homo in statu innocentie nō patiebaꝛ aliqd̄ periculū ab interiori. qꝛ interi⁹ erāt oīa ordīata sed īminebat ei periculū ab exteriori ꝓpter insidias demonum. vt rei ꝓbauit euentus. ⁊ ideo indigebat custodia angeloꝝ. Quarta cōclusio. pueris in materno vtero existentib⁹. ⁊ extra vterum angelus ad custodiā deputaꝛ. Patꝫ qꝛ puer ꝙdiu est in materno vtero: nō totaliter est a matre sepatus sed ꝑ quandā colligationē q̄dāmō est adhuc aliquid eius sicut fruct⁹ pendens in arbore est aliq̄d arboris. iō angelus q̄ est custodia matris: custodit ꝓlem in vtero mr̄is existēm. ſ in natiuitate qn̄ sepatus est a mr̄e angel⁹ ei ad custodiā deputaꝛ. Quīta cōclusio. lꝫ pueri non illuminenꝛ ꝑ modū doctrine: tn̄ mox nati custodiuntur ab angelis. Pꝫ qꝛ offm̄ custodie ordinaꝛ quidē ad illuīationē doctrine: sicut ad vltimū ⁊ ꝑncipalē effectū. nihilomin⁹ tn̄ hꝫ mltos alias effectus q̄ pueris cōpetūt. ſ. arcere demōes ⁊ alia nocumēta tam corporalia ꝙ spūalia ꝓhibere.

Sexta ꝯclusio. hoies p̄sciti ⁊ etiā infideles ⁊ antixp̄us: hn̄t angelos sibi ad custodiā deputatos Patet. qꝛ hoies p̄sciti ⁊ infideles ⁊ antixp̄s sic nō priuāꝛ interiori auxilia naturalis rōnis. ita etiā nō ꝑuāꝛ exteriori auxilio toti nature hūane diuinit⁹ cōcesso. ſ. custodia angeloꝝ ꝑ quā ⁊ si nō iuuētur ꝙtum ad hoc ꝙ bonis opibus vitā eternā mereanꝛ. iuuātur tn̄ ꝙtū ad h̄ ꝙ ab aliq̄b⁹ malis retrahuntur q̄bus sibiipis ⁊ alijs nocere pn̄t. Nā ⁊ ipsi demones arceꝛ ꝑ bonos angelos ne noceant ꝙtum volūt. Septia cōclusio. xp̄s nō īdiguit custodia angeloꝝ. Patet. qꝛ xp̄us ꝟm ꝙ hō īmediate regulabaꝛ a ꝟbo dei. vn̄ non indigebat custodia āgeloꝝ. Et iterū ꝟm aīaꝫ erat ꝯp̄hensor. sed rōne passibilitat̄ corpis erat viator. ⁊ ꝟm h̄ nō debebaꝛ ei āgel⁹ custos tanꝙ supior. sed angel⁹ mister tanꝙ inferior Uñ dr̄ Math. iiij. Et accesserūt angeli ⁊ ministrabāt ei. Octaua cōclusio. Angelus cu-

stos nūq̄ totaliter dimittit hoīem custoditū. Patet q2 custodia angeloꝝ est quedā executio dīne ꝓuidentie circa hoīes facta. Sʒ nec hō nec res aliqua totalit̄ dīne ꝓuidentie subtrahit̄. Inq̄ntū eñi aliq̄d p̄ticipat de esse intm̄ subdit̄ vl̄i ꝓuidētie entiū. sed m̄ de⁹ ſm ordinem sue ꝓuidētie dr̄ hoīem derelinquere inquantū ꝑmittit hoīeʒ pati aliquē defectū culpe vel pene. Sic angel⁹ custos nunq̄ totalit̄ dimittit hoīeʒ. sed ad aliq̄d interdū eū dimittit. put. s. nō impedit q̄n subdat̄ alicui tribulationi vel etiā q̄n cadat in pctm̄ ſm ordinē diuinoꝝ iudicioꝝ. ⁊ ſm hoc dr̄ Iere. li. Ex psona angeloꝝ. Curauim⁹ babylonē ⁊ nō ē curata derelinquam⁹ ergo eā. ⁊ Esa. v. Auferā sepem ei⁹ ⁊ erit in conculcationē. glo. i. angeloꝝ custodiā. vñ angeli eoꝝ custodes nō impedierūt q̄n tribulanonib⁹ subderētur. Et sic cuilʒ hoī deputat̄ vn⁹ angelus ad custodiā. Iō dic̄ verbū ꝓpositū. Uobis angeli vidēt. i. ad vestrā vtilitatē angeli vos custodiūt. ſm ordinē dīne ꝓuidētie quā necesse ē ipleri ī hoīb⁹.

Uobis angeli vidēt.
- Ad militandum.
- Ad cōsociandum.
- Ad custodiendum.
- Ad ministrandum.
- Ad presentandum.
- Ad consolandum.
- Ad deportandum.

Primo vobis angeli vident. i. vigilant ad militandum. Iob. xxxviij. Nunq̄d nosti ordinē celi ⁊ pones rōneʒ eius in terra? Ubi dicit q̄ rōe naturali secreta angeloꝝ scire nō possum⁹. sed ꝑ reuelationē diuinam vt paul⁹. aut ꝑ eruditionē humanaʒ. vt Dyo. q̄ a paulo vsq3 in tertiū celū rapto eruditi⁹ est. Dyo. aūt vi. Cele. hierar. distinguit tres hierarchias āgeloꝝ. In p̄ma ponit tres ordines. s. Seraphin p̄mos. Cherubin medios. Thronos vltimos. In media vero ponit Dn̄ationes quidē vt p̄mos. Uirtutes vt medios. Ptātes vt vltīos. In vltima vero p̄ncipatus vt p̄mos Archangelos vt medios. Angelos vt vltimos. Cuius assignationis rō est. q2 hierarchia est sacer p̄ncipatus. In nomine autē p̄ncipatus duo intelliguntur. s. ipse p̄nceps. ⁊ hic est vnus puta de⁹. nō solū angeloꝝ. sed etiā oīm hoīm. ⁊ toti⁹ rōnalis creature q̄ sacroꝝ p̄nceps esse pōt: ⁊ m̄titudo ordinata sub p̄ncipe. ⁊ sic vna hierarchia dicit̄ ſm q̄ multitudo vno ⁊ eodē mō pōt gubernationem p̄ncipis recipe. q̄ vero nō pñt ſm eūdē modū gubernari a p̄ncipe ad diuersas hierarchias ptinent. Sicut sub vno rege sūt diuerse ciuitates q̄ diuersis regūtur legib⁹ et ministris. Angeli aūt diuinas illuminatiōes ꝑcipiūt in intelligibili puritate. iō in eis distinguit̄ triplex hierarchia. quia supiores angeli hñt vliorē cognitionē v̄itatis q̄ inferiores. Hec aūt vlis acceptio cognitionis ſm triplicem gradū in angelis distinguit̄. Nā rōnes rerū de q̄bus angeli illuminant̄. pñt cōsiderari tripliciter. Primo ſm q̄ ꝓcedūt ab vli p̄ncipio qd̄ est de⁹. ⁊ iste mod⁹ cōuenit p̄me hierarchie: q̄ imediate ad deū extēdit̄: ⁊ in vestibulis dei collocat̄. vt dicit Dyo. vij. c. Celest. hierarchie. Secūdo v̄o ꝓut hui⁹ rōnes dependent ab vlibus causis creatis q̄ iam aliquo mō multiplicant̄. ⁊ hic mod⁹ cōuenit scd̄e hierarchie. Tertio aūt modo ſm q̄ hui⁹ rōnes applicant̄ singulis reb⁹ ⁊ ꝓut dependēt a ꝓprijs causis. ⁊ hic mod⁹ ꝯuenit tertie hierarchie. Ad p̄maʒ hierarchiā ptinet ꝯsideratio finis. ſm q̄ accipit rōnes reruʒ in ip̄o deo. ⁊ hec cōtinet tres ordines. s. seraphin: cherubin: thronos. q2 in respectu ad finē pñt cōsiderari tria. Nā p̄mo aliq̄s ꝯsiderat finē. scd̄o v̄o ꝑfectam finis cognitionē accipit. tertio v̄o intētionē suā in ip̄o defigit. ⁊ q2 de⁹ est finis creaturarū sicut dux ē finis exercit⁹: vt dr̄. xi. metha. Pōt aliqua similitudo hui⁹ hierarchie in rebus hūanis inueniri. Nā quidā sunt q̄ h̄ hñt dignitat̄. vt ꝑ seip̄os accedere possunt ad regē vel ducē: valde familiariter. quidā v̄o sup hoc hñt vt etiā secreta ei⁹ cognoscāt. Alij v̄o sup hoc hñt vt sp̄ circa ip̄m inhereāt. quasi ei cōiuncti. hāc similitudinē accipere possum⁹ ī ordinib⁹ p̄me hierarchie. Nā throni eleuant̄ ad hoc q̄ deū familiariter in seipsis recipiāt. ſm q̄ rōnes rerū in ip̄o imediate cognoscere pñt. Nomē eñi thronoꝝ dr̄ ꝑ cōuenientiā ad materiales sedes in q̄b⁹ cōsiderant̄ quatuor. Primo situs q2 sedes sup terrā eleuātur. ⁊ sic throni eleuant̄ vsq3 ad hoc q̄ ī deo imediate rōes rerū cognoscūt. scd̄o firmitas: q2 ī sedib⁹ m̄alib⁹ aliq̄d firmiter seder. Throni aūt ecōuerso firmāt̄ ī deo. Tertio susceptibilitas: q2 sedes suscipit sedētē: ⁊ ī ea deferri pt. sic thrōi suscipiūt deū ī seip̄is. ⁊ eū q̄dāmō ad iferiores defert. Quarto capacitas. q2 sedes ex vna pte est apta ad suscipiendū sedenteʒ. sic throni ꝑ ꝓmptitudinē sūt apti ad suscipiēduʒ deū ⁊ famulandū ip̄i. Vñ Greg dic̄ sic. Throni dei sūt hi q̄ tāta diuīat̄ grā replent̄ vt

in eis dñs sedeat ꝛ per eos iudicia sua decer
nat. Cherubin vo supeminent diuina secreta
cognoscūt. Nomē enī cherubin iponit a q̄dā
excessu scie. Vñ interp̄tat plenitudo scie. qḋ
Dyoñ. expōit ꝗtū ad q̄tuor. Prio q̄dē ꝙ
tū ad pfectā dei visionē. Scḋo ad plenā susce
ptionē diui luīs. Tertio ꝗtū ad h ꝙ i ipo dō
ꝯtēplant pulcritudinē ordis rez a deo deriuo
tā. Quarto ꝗtū ad h ꝙ ipi pleni exñtes hꝰ
cognitōe ēt eā copiose in alios effundūt. vñ
Greg. dic sic. Cherubī plenitudo scie dr ꝛ sb
limiora illa agmīa cherubi vocata sū. q2 tāto
pfectiori plena sūt scia ꝗto claritatē dei vici
niꝰ ꝯtēplant. Seraphī vo excellūt in h qḋ ē
oīm sup̄mū. s ipsi deo viniri. Nomen enī sera
phin nō imponit enī a caritate: s a caritat ex
cessu quē importat nomē ardoris vel incēdij
vñ Dyoñ. vij. c. Cele. ierc. Exponit nomē se
raphin ſm ꝓprietates ignis in q̄ est excessus
caliditat. In igne aūt tria ꝯsideramꝰ. Primo
ꝙ est sursum: ꝛ ꝙ est ꝯtinuꝰ: p qḋ significat
ꝙ ille ordo indeclinabilit mouet in deū. scḋo
vtus actiua eiꝰ. q2 est calidus cū quadā acui
tate eiꝰ. q2 est maxīe penetratiuꝰ in ogēdo. ꝛ
ptingit vsq3 ad mima. ꝛ iterū cū quodā exce
dēti feruore. ꝛ p h significat actio hmōi an
gelo2 quā in subditos potent exercēt eos in
similē feruorē excitādo ꝛ totaliter eos p incē
diū purgando. Tertio ꝯsiderat in igne cla
ritas eiꝰ. ꝛ hi angeli hñt in seipsis inextingui
bilē lucē etiā alios pfecte illuīando. vñ greg.
dic sic. Seraphin vocant illa agmīa q̄ ex sin
gulari ꝓpinq̄tate cōditoris sui incōparabili
ardēt amore. Ad secūdā hierarchiā ptinet
dispositio vlis de agendis ſm causas reru3
vles. ꝛ hec ꝯtinet tres ordines: qm̄ ad rōne3
gubernatōis ptinēt tria. Prio diffinitio eo
rū q̄ agēda sunt. qḋ ē ꝓpriū dñationū q2 dñi
est solū p̄cipe de agēdis. iō greg. dic. Qḋ q̄dā
angelo2 agmīa p eo ꝙ eis cetera ad obediē
dū subiecta sunt: dñationes vocant. Nomen
dñationū significat tria. Primo quādā lib
tatē q̄ est a seruili ꝯditōe ꝛ pedestri subiectio
ne: sicut plebs subijcit: ꝛ a tyrānica opp̄ssiōe
quā etiā interdū maiores patiūt. Secūdo
quādā regidā ꝛ inflexibilē gubernatōē. q̄ ad
nullū seruilē actū inclinat. neq3 ad statū ali
quē seu actum subiecto2 vel opp̄sso2 a tyrā
nis. Tertio appetitū ꝛ pricipatōe3 veri dñij
qḋ est in deo. sicut sunt regales curie dñi. ꝛ hē
dñatiōes iperāt diuīa misteria alijs angel.
sicut innuit. Zach. v. vbi vnꝰ angelꝰ iperauit
alteri dicēs. Curre ꝛ loq̄re ad puerū istū. ꝛc.

Scḋo ad rōnē gubernatiōis ptinet p̄hēre fa
cultatē ad iplendū qḋ ptinet ad vtutes ſm
ꝙ vtus iportat quēdā excessu3 fortitudis. ꝛ
sic dic Dyoñ. Q2 nomen vtutū significat q̄n
dā virilē ꝛ incōcussam fortitudinē. Prio q̄
dē ad oēs apparitiōes diuios eis ꝯueniētes
Secundo ad suscipiendum diuina. ꝛ ita si
gnificat ꝙ sine aliquo timore aggrediuntur
oīa q̄ ad eos pertinent. qḋ videt ad animi
fortitudinem pertinere. Isti enī sunt velut iu
sticiarij in domo regis quo2 est ardua ope
rari. Vnde Greg. Virtutes vocant illi spūs
per quos signa ꝛ miracula frequentius fiūt.
Tertio ad rōnem gubernationis ptinet or
dinare qualiter eo que precepta vel diffinita
sunt impleri possunt vt alij exequant. ꝛ hoc
pertinet ad ptātes. Nomen enī ptātis ordi
nationē quā iā designat ſm illud apl̄i. Ro.
xiij. Qui ptāti resistit dei ordinationi resistit.
ꝛ ideo; Dyoñ dicit. Q2 nomen ptātum signi
ficat quādam ordinationē circa susceptionē
diuio2 ꝛ circa actiōes diuīas. q̄s supiores in
inferiores agunt. eas sursum ducēdo. Ad or
dinē q̄ ptātū ptinet ordīare quō a subdit sūt
agēda. et p has arcentur mali spūs. sic p ptā
tes terrenas arcētur malefactores. vñ greg.
Ptātes vocant hij q̄ h potētius pre ceteris
perceperūt vt eo2 ditiōi ptātes aduerse sub
iecte sint. Ad tertiā hierarchiā ptinet appli
catio dispōnis ad effectū q̄ est executio opis
Executio vo angelico2 misterio2 ꝯsistit in
ānūciādo diui a. ꝛ hec hierarchia ꝯtinet tres
ordines. In executiōe enī cuiuslibet octꝰ sunt
q̄dam quasi incipiētes octionē: ꝛ alios ducē
tes. sicut in cātu p̄cētores: ꝛ in bello illi q̄ ali
os ducūt ꝛ dirigūt. ꝛ h ptinet ad p̄ncipatus
Nam p̄ncipari. vt Greg. dicit. Est inter reli
quos priorē existere. quasi primi sunt in exe
cutione eo2 q̄ imp̄ant. Et ideo Dyoñ. dicit
Q2 nomen p̄ncipatuū significat ductiuum in
ordine sacro. Illi enī q̄ alios ducūt p̄mi int
eos exñtes. p̄ncipes ꝓprie vocant. ſm illud
ps. Preuenerūt p̄ncipes ꝯiuncti psallentibꝰ
Hij enī etiā bonis spiritibꝰ p̄ncipant. ꝛ ad lo
ca determiata vel negocia regis spāliter depu
tant p modū legato2. Alij sūt q̄ maiora nū
ciāt ꝛ hij archāgeli dicunt. sicut gabriel q̄ nū
ciauit beate virgini incarnationem filij dei.
Alij vero sunt q̄ simpliciter exequūtur. ꝛ hij
angeli dicuntur qui immediate nobis annū
ciant per modum curso2 ꝛc.

Secundo vobis angeli vi

dent ad cōsociandū. vñ Math. xxij. dr̄. Erūt hoīes sicut angeli dei in celo. Nam p donuz grē hoīes mereri possunt tantā gliam. vt angelis equent̄ sm̄ singulos āgeloꝝ grad⁹: qd̄ est hoīes assumi ad ordines angeloꝝ. Vnd̄ Greg. sup Ezech. dicit sic. Sunt nōnulli qui parua capiūt, sed tn̄ h̄ annūciare fratrib⁹ nō desistūt. Isti em̄ in angeloꝝ numerū currūt. Nam q̄dam simplices τ illitterati ꝟbo τ exēplo q̄tum pn̄t alios edificant: τ isti assumūtur ad ordines angeloꝝ. Quidā aūt magna intelligūt τ sollicite alios admonēt: τ isti assumunt̄ ad ordinē archangeloꝝ. Greg. Sūt q̄ secretoꝝ celestiū sūma τ cape p̄ualēt τ nūciare. hij cū archāgelis. Quidā p vite pfectionē alioꝝ merita transcendūt: τ isti assumūtur ad ordinē p̄ncipatuū. Grego. Sūt q̄ electoꝝ merita trāscendūt: τ electis fratrib⁹ p̄ncipant̄: τ hij cū p̄ncipatib⁹ meritū sortiūtur. Similr̄ illi q̄ bn̄ rexerūt psonam suā: assumūtur ad ordinē angeloꝝ. Qui bn̄ rexerūt ciuitatē suā vel eccliam: ad ordinē archāgeloꝝ, q̄ vero bn̄ ꝓuinciā suā: ad ordinē p̄ncipatuū. Quidā aūt expellūt de corporib⁹ τ aīab⁹ alioꝝ demones τ pctā. isti assumūtur ad ordinez ptātum. Grego. Sūt q̄ malignos spūs ꝟtute orōnis τ vi accepte ptātis fugāt. τ hij cū ptātib⁹. Quidā signa τ miracl'a opantur: τ isti assumūtur ad ordinez virtutū. Grego. Sūt q̄ mira faciūt signa τ valent̄ operant̄: τ hij cū virtutib⁹. Quidā oībus in se vitijs dominant̄. τ isti assumūt̄ ad ordinē dn̄ationū. Greg. Sūt q̄ in semetipis oīb⁹ vitijs dn̄ant̄ vt ipso iure mūdicie: dij inter hoīes vocent̄. Vn̄ ad moysen dr̄. Ecce ꝯstitui te dn̄m pharaonis. τ hij cū dn̄ationib⁹. Quidā sunt valde spūales. τ iō de alijs iudicare pn̄t. i. Coꝝ. ij. Spūalis hō iudicat oīa: τ ipe a nemie iudicat̄. isti assumūt̄ ad ordinē thronoꝝ. Grego. Sūt in q̄bus velut in throno suo dn̄s psidens alioꝝ facta examiat. p q̄s dū sctā ecclia regit̄ plerūq3 de q̄busdā suis actib⁹ infirmis: oms electi iudicant̄: τ hij cū thronis. Quidā dei τ ꝓximi charitate flagrāt: isti assumūtur ad ordinē cherubin. Grego. Sūt q̄ dei τ ꝓximi charitate amplī⁹ ceteris pleni sunt. τ hij meritoꝝ suoꝝ sortē: inter cherubin numeruz acceperūt. q2 cherubin plenitudo scīe dr̄. τ iuxta paulū. Plenitudo legis ē charitas. Quidā sunt in igne amoris cōuersi. τ in solo dei desiderio anhelātes: isti assumūtur ad ordinē seraphin. Greg. Sūt q̄ supne ꝯtēplationis amore accensi in solo cōditoris sui desiderio anhelant. nihil in hoc mundo iā cupiūt. solo eternitatꝭ amore pascunt̄. terrena queq3 abijciūt. cūcta tpalia mēte trāscendūt. amāt τ ardēt. atq3 in ipo suo ardore req̄escunt: amādo ardēt. loquēdo accendūt. τ quoscūq3 ꝟbo tāgūt: ardere ꝓtin⁹ in dei amore faciūt: q̄ isti nisi intra seraphin numerū: sortem sue vocationis acceperunt. Hec ille. Et sic p3 τc.

Tertio vobis angeli vidēt ad custodiendū. Vn̄ Ber. tractās illō ꝟbum. Angelis suis de⁹ mādauit de te τc. dicit sic. Magna dilectio charitatꝭ. Quis. q̄b⁹. de q̄ τ q̄d mādauit. Siq̄dez de⁹ mādauit. τ angelis suis mādauit. τ de te hoīe mādauit. τ vt custodiant te in oīb⁹ vijs tuis mādauit. Quantaz reuerentiā d3 tibi h̄ ꝟbū inferre: afferre deuotionē: offerre fiduciā: reuerētiā p p̄ntia. deuotionē p beniuolētia: fiduciā p custodia. In q̄uis diuersorio in q̄uis angulo reuerētiā exhibe āgelo tuo ne audeas illo p̄nte qd̄ me p̄nte non auderes. h̄ ille. Effect⁹ angelice custodie circa hoīez ē q̄druplex. Prim⁹ est remotōis sc3 remouēdo ne hō cadat in malū culpe. τ h̄ facit angel⁹ trib⁹ modis. Primo increpādo pctm̄ p̄teritū, vt ab eo hō r̄cedat. vt p3 Iudic. ij. vbi cū angel⁹ filios israel de p̄uaricatiōe increpasset: ipi eleuauerūt vocē cū fletu τc. Secūdo eripiēdo a pctō p̄nti. vt p3 in eductiōe Loth τ vxoris ei⁹ de sodomis. i. de pctī ꝯsuetudīe. Gen̄. xix. Tertio impediēdo pctm̄ futurū ne fiat. vt p3. Nu. xxij. in balaā q̄ ad maledicendū isrl' pgens ab angelo impedit⁹ est Secūdus est ꝓfectiōis. s. in bonū grē τ hoc facit angel⁹ in aīa trib⁹ modis. Primo oīne īpedimentū ad bonū remouēdo. vt p3 Exo. xij. vbi angel⁹ pcussit p̄mogenita egypti. Secūdo pigritiā excitādo. vt p3 zach. iiij Angelus dn̄i excitauit me quasi hoīem q̄ excitat̄ a sōno Tertio in via pn̄ie ducēdo τ reducēdo vt p3 Thob. v. vbi angel⁹ duxit Thobiā τ reduxit. Terti⁹ est iustificatiōis. τ h̄ facit āgelus trib⁹ modis. Primo mouēdo ad cōtritionez. vt p3 Thob. xi. vbi ad documentū angeli de felle p qd̄ intelligit̄ ꝯtritio: liniuit pr̄i oculos. s. cordis. Scd̄o purgādo labia ad ꝯfessionez. vt p3 Esa. vi. Vbi p angelū labia Esaie purgant̄. Tertio gaudēdo ad satisfactionez. Luce. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pn̄iam agente. Quartus est ꝓtectionis ne. s. hō totiens vel in tot mala cadat ad quot diabol⁹ incitat. τ hoc facit angel⁹ tribus modis. Primo ptātem demonis refrenādo

pz Thob. viij. vbi angelus religauit demonez in deserto supiori. ꝛ Apoc. xx. Angel⁹ ligauit demonē ꝛ misit eū in abyssum ꝛc. Scdo ↄcupiscentiā debilitādo. vt pz Geñ. xxxij. vbi angelus tetigit neruū femoris Jacob ꝛ emarcuit. Tertio memoriā passionis xp̄i nostris mētibus imprimēdo. vt pz Ezech ix. Signa thau sup frontes viroꝝ gementiū ꝛc.

Quarto vobis angeli videt

dēt ad mistrandū. Heb. i. Oēs sunt administratorij spūs. in misteriū missi. ppter eos q̄ hereditatē capiūt salut. Ber. Dñe q̄d est hō. q2 inotuisti ei. aut fili⁹ hoīs. q2 reputas eū. deniq3 mittis ei vnigenitū tuū. imittis spm̄ tuū ↄmittis vultū tuū ꝛ ne quid vacet in celestibus ab ope sollicitudis illos etiā btōs spūs ppter nos mittis in misteriū nr̄m. Hec ille. Seraphin eñ mittūtur ad cordiū inflāmationez. vt pz. iiij. Reg. ij. In angelis q̄ in curru igneo ꝛ equis igneis appatuerunt. Et Esa. vi. Volauit ad me vn⁹ de seraphin. Cherubin mittūtur ad sciarū eruditionē. vt pz Apoc. x. In angelo q̄ hēbat librū in manu. ꝛ Apo. xviij. In angelo a cui⁹ claritate terra illuminata est. Throni mittūtur ad iudicij īformationez. hñt eñ informare iudices vt legē intelligant. vt. dr̄ Act. vij. Accepistis legē in dispositiōe angeloꝝ. Dñationes mittūtur ad sensuū sub dñio rōnis subiugatiōez. vt pz Geñ. xvi. Vbi angel⁹ dixit agar ancille vt ad dñaz suā rediret: ꝛ se sibi humiliaret. Virtutes mittuntur ad miraculoꝝ opationē. vt pz Thob. xi. In angelo Raphaele q̄ Thobiā illuminauit. ꝛ filiū a deglutiōe piscis eripuit ꝛc. Potestates mittūtur ad demonū ꝛ tēptationū repressionem. vt pz. Exo. xiij. vbi angelus dñi īterposuit se inter egyptios ꝑsequētes filios israel. ꝛ ipm exercitū. Principatus mittūtur ad p̄ncipū instructionē. vt pz Dañ x. Vbi ponūtur tres p̄ncipes. s. ꝑsaꝝ. grecoꝝ. ꝛ iudeorū. quos oēs angel⁹ dñi instruxit ꝛc. Archāgeli mittūtur ad singuloꝝ rectoꝝ eruditionē: ꝛ ad secretoꝝ maioꝝ reuelationez. Vñ Gabriel archangelus Zachariā pontificē docuit ꝛ natiuitatē xp̄i virgini annūciauit. Luce. i. Angeli mittūtur ad singularū ꝑsonarū corroborationē. defensionē: ꝛ reuelationē. vt pz iij. Reg. xix. vbi angelus portauit helye subcinericiū panē ꝛ vas aq̄ ꝛ comedit ꝛ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ vsq3 ad montem dei oreb. Et sic pz ꝛc.

Quito vobis angeli vidēt

ad ↄsolandū. q2 ipī sunt tribulatoꝝ cōsolatores. Zach. i. Angel⁹ loq̄bat̄ in me v̄ba ↄsolatoria ꝛ bona. ꝛ Thob. v. Forti aīo esto ꝛc. et Apoc. vij. d2. Vidi q̄ttuor angelos stātes super quattuor angulos terre: tenētes quattuor vētos terre ne flarēt sup terrā. Sūt n. q̄ttuor angeli ppter q̄druplex misteriū gr̄e ↄfortātis hoīes. q̄ stāt sup quattuor angulos terre. q2 refrenāt q̄ttuor malas affectiōes seu passiones aīe: ex q̄b⁹ oīs tribulatio ꝛ tēptatio cōsurgit ad p̄cipitandū hoīes in pctīs. Nā q̄libet hō est q̄si q̄daz ciuitas in q̄dro posita. i cuius quolz angulo est vna porta. Prim⁹ angulus est ad orientē. Scdus ad occidētez. Tertius ad meridiē. Quart⁹ ad aq̄lonē. In q̄libz porta sunt duo angeli. s. vn⁹ bon⁹. ꝛ vn⁹ mal⁹. bon⁹ ad gubernationē ꝛ ꝓfcū mal⁹ ad exercitiū ꝛ defcū. angel⁹ bon⁹ dat̄ vt hoīem erudiat ꝛ dirigat ↄtra fallaciā. exhortet̄ ꝛ īcitet ad bonū cōtra blādicias: ꝛ defendat ab oppssione cōtra violētiā. angel⁹ mal⁹ dat̄ ad pugnā. vt cū hoīe ↄgrediat̄. Et sicut de⁹ sciebat ꝙ hō ꝑ tēptationē in pctm̄ erat deijciēdus. Ita etiā sciebat ꝙ ꝑ liberū arbitriū resistere poterat tēptatori. Hoc aūt req̄rebat cōditio nature hominis vt ꝓprie voluntati relinq̄ret̄. Bm illud Eccle. xv. De⁹ reliq̄t hoīez in manu ↄsilij sui. Vñ Aug. dicit. xi. sup Geñ. ad lr̄am. Nō mihi videt̄ magne laudis futurū fuisse hoīez. si ꝓpterea posset bene viuere. q2 nemo male viuere suadebat cū ꝛ ī natura posse ꝛ in ptāte hēret velle nō cōsentire suadēti. hec ille. modus pugne h̄ est. Prima porta est orientalis: ꝑ quā diabol⁹ nitit̄ subuertere aīam ꝛ secum trahere ad infernū quā expugnat ꝑ p̄mā animi passionē. s. ꝑ gaudiū. ꝑ q̄d oīa pctā mūdani gaudij ꝛ vane leticie ↄgrediūtur cū aīa: dicentia illud Sap. ij. Venite ḡ ꝛ fruamur bonis q̄ sunt ꝛ vtamur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter: vino p̄cioso ꝛ vnguentis optimis nos impleam⁹: ꝛ nō p̄tereat nos flos tēporis. Coronem⁹ nos rosis anteq̄ marcescāt nullū pratū sit q̄d nō p̄tereat luxuria nostra. nemo sit expers luxurie nr̄e. vbiq3 relinq̄m⁹ signa leticie. q̄m hec est ps nr̄a ꝛ h̄ est sors nostra. hec ibi. Asmode⁹ q̄ p̄est huic vano gaudio: instruit quattuor acies vt aīaz expugnet. In p̄ma ponit ludos vanos. histrionat⁹. scenas. cant⁹. choreas. sonos lasciuos instrumētoꝝ musicaliū. hastiludia ꝛc. In scda ponit vanitates iuuenū. ornatus vestiū. fucatiōes mulierū. cantilenas amoris. ꝓcatiōes mulierum. ꝛ p̄cipue adolescentularuz. ambasiatas

petulanũ donaria vtriꝙ facta. In tertia ponit comessatiões. ebrietates. ĩpudiciciã in gestibus. scurrilitatẽ in locutionibꝰ. ineptã leticiã: saltatões: imũdicias. In qrta ponit fornicatões. stupra incestꝰ. adulteria. abusus vxoruz. sodomias. sacrilegia s cũ monialibꝰ. Angelus bonꝰ. s. Raphael refrenat ꝛ retinet tẽptatiões diaboli ↄfortando aĩam ꝑ dolorez ꝛ tristiciã ẜm deũ. qñ illumiat mentẽ vt ipsa doleat cognita veritate. vt pz Thob. viij. vbi dr ꝙ raphael religauit demoniũ in deserto superiori. ĩmittit aũt iste angelꝰ iiij. radios splẽdoris. s. cognitõez sui. q mẽs humana plorat ↄspiciens in se dei imaginẽ deformatã. culpe subiugatã. grã ꝑuatam. glía exulatã. inferno obligatã. Cognitõez peti cõspiciẽdo in se peccatoꝝ turpitudinẽ: multitudinẽ magnitudiez: ingratitudinẽ: cognitionẽ mũdi cõspiciendo ꝙ gaudia mũdi alliciũt: decipiũt: fastidiũt: deficiũt. cognitõez dei cõspiciendo: ꝙ deꝰ est creator redẽptor: iustificator: glificator. Unñ bernar. Clamat mũdus: ego deficio. clamat caro ego inficio. clamat demõ: ego decipio. clamat xpa: ego reficio. Vide ꝗ quem seqris. Ex his splendoribꝰ lumẽ refulsit in tabernacl'o mentis. vñ orif tremor ad deuz iustũ. ꝛ amor ad deũ piũ. Hic ãgelꝰ sp clamat mũdi ↄtẽptuz: luxurie: auaricie: supbie: despectũ: ꝛ oĩz ↄcupiãꝝ odiũ. Clamat aũt dicẽs illõ Apoc. xiiij. Cecidit: cecidit Babilõ ciuitas illa magna. mater fornicationũ. q a vino ire fornicatiõis sue potauit oẽs gẽtes. In his xbis clamat oĩa mũdana gaudia ↄtẽnenda. Primo auariciã. cũ dicit Cecidit ꝛc. Ba. q interp̃taf cõfusio. ꝛ significat mũdi facultatẽ qua mũdani oculos suos statuerũt declinare in terrã quos ad celũ deꝰ creauit erectos. Auaricia eñ cecidit. qꝛ p̃terit figura huiꝰ mũdi i Cor. vij. dicit aũt bis cecidit. qꝛ cadit corpꝰ auari ꝑ mortẽ corporalẽ. ps. Dormierũt somnũ suũ ꝛ nihil inuenerũt oẽs viri diuitiarũ in manibꝰ suis. Cadit aĩa auari ꝑ mortẽ eternalẽ. Luce xvi. Mortuus est diues ꝛ sepultus est in inferno. Clamat. ij. ↄtẽnendã supbiã ꝛ mũdanaz gl'iam. cũ dicit Ciuitas illa magna. Supbus nanꝙ magnũ se reputat. verũtñ supbis deꝰ resistit. Ja. iiij. vñ ad supbũ dr Jere. li. Ecce ego ad te supbe dicit dñs exercituuz. qꝛ veniet dies tuus tp̃s visitatiõis tue: ꝛ cadet supbꝰ ꝛ corruet. ꝛ nõ erit q suscitet eũ. Clamat. iij. cõtemnendam carnis ↄcupiscentiam. cũ dicit Mater fornicationuz ꝛc. qꝛ vinũ sup̃ modũ potatum mentẽ alienat. sic nimia delectatio visibiliũ creaturarũ aĩam a deo separat. ꝛ hec est turpissima ꝛ spũalis fornicatio qua aĩa a viro suo. s. deo recedẽs creature se sociat: ꝛ ipsam plus suo creatore diligit. Osee. iiij. Fornicati sunt ꝛ nõ cessauerũt. qñ dñm reliquerunt in nõ custodiendo. Scḋa porta est occidentalis ꝑ quã dyabolꝰ qrit pimere aĩam: expugnãdo ipam ꝑ scḋam aĩ passionẽ. s. ꝑ dolorem mũdi ꝑ quẽ oĩa tristabilia ꝛ dolorosa seculi cõgrediũtur cũ aĩa. sicut ipsa dicit ĩ p̃s. Dolores inferni circũdederũt me: ꝑoccupauerunt me laquei mortis. Abadõ siue exterminãs, diabolꝰ dr̃onis. vt dr Apoc. ix. Instruit. iiij. acies vt aĩam expugnet quas iobes vidit ibidẽ: dicẽs. vidi eq̃s in visiõe. ꝛ q sedebãt sup eos hẽbant loricas igneas: ꝛ iacinctinas ꝛ sulphureas. In p̃ma acie ponit indignationes: odia: suspitiões: duriciẽ mẽtis: voluntatis ꝑuersitatẽ: ꝑfidiã vindictã. In scḋa ponit susurratões: detractatões: semiationes discordie: cõtentões: cõtumelias: blasphemias: rebelliões: ꝑsecutões filioꝝ inobediẽtias: iras: rixas: maledictões. In tertia ponit guerras: homicidia: incẽdia plima: p̃dationes inumeras: violẽtias papuz: incarceratões inocẽtũ: euersiões ciuitatũ. castroꝝ: villarũ ꝛc. In qrta ponit prialitates: sectas: ꝑditões fauores maloꝝ: crimiatiões bonoꝝ: iniq̃ testimonia: falsa iudicia, ꝑpterea Eccs. iiij dr. Uerti me ad alia q̃ sub sole gerũf: ꝛ vidi calũnias: ꝛ lachrymas inocentiũ: ꝛ ↄsolatorẽ neminẽ. nec posse resistere coꝝ violẽtie cũctoꝝ auxilio destitutos ꝛ laudaui magis mortuos ꝙ viuentes: ꝛ feliciorẽ vtroꝙ iudicaui q necdũ natꝰ est nec vidit mala q̃ sub celo fiũt. h ibi. Angelus bonꝰ. s. Mich. refrenat tẽptatiõz diaboli ꝑ gaudiũ sp̃s ẜz deũ. qꝛ extollit mẽtẽ ad gaudia spũalia: dicẽs. Gaudete in dño semp. iterũ dico. Gaudete. h eĩ spũale gaudiũ ĩcitat ad amorẽ xp̃tutũ. ad leticiã ↄscie ad ↄtẽplationem glie btõꝝ. vt pz Dañ. iij. vbi angelꝰ dñi cũ tribus pueris in fornacẽ descendit et fecit mediũ fornacis, quasi ventũ roris flantẽ. immittit aũt iste angelus. vij. splẽdidos radios grẽ ad aĩaz ↄfortandã. put dr Apoca. x. Vidi angeluz fortẽ descendentẽ de celo amictũ nube ꝛ iris in capite eiꝰ ꝛ facies eius sicut sol erat. ꝛ pedes eius tanꝙ columna ignia ꝛ habebat in manu librum apertum. Hec ille.

Primus radius est gratia fortificans contra aduersa cũ df Vidi ange. for. qꝛ. n. aduersa frangũt aĩam. ideo angelus fortificat animaz. pz de ãgelo q ↄfortauit Geð. Judic. vi.

Secūdus est gr̄a humilians sub manu po-
tenti volūtatis diuine. Cū dicit. descē. de celo
q2 facit aīam humilē ad toleranda aduersa.
Terti⁹ est gr̄a ɔtristās de impatiētia habi
ta in aduersis cū dr̄ amictū nube. In nube eī
q̄ pluit aquā designat lachryma doloris. ps̄.
Fuerūt mihi lachry. m. pa. die ac no. Quar
tus est gr̄a timorās. cū dr̄. Iris in ca. ei⁹. naz
iris timorē incutit. Quint⁹ est gr̄a letificās
ꝛ iocūdās. cū dr̄. Et facies ei⁹ sicut sol. q2 sol
totū mundū letificat. Sextus est gr̄a inflā-
mātis. cū dr̄ Pe. ei⁹ tāq̄ colū. ig. q2 inflāmat
affectū ad gaudiū eternoꝝ. Septim⁹ ē gr̄a
illumināns. s. aīam de p̄teritis p̄ntib⁹ ꝛ futuris
vijs p̄ntis pegrinatiōis ꝛ ɔscie sue. q2 hēbat
in manu sua lib. ap. i ɔsciaz. Tertia porta ē
meridionalis p quā diabolus q̄rit subiugare
sibi aīam. p tertiā animi passionē. s. p spem p̄-
sumptuosam. Esa. xxviij. Posuim⁹ mēdaciuz
spez nr̄az. ꝛ ptecti mēdacio sum⁹. Behemot
diabolus vane spei: q2 est bestialis vt aīaz ex-
pugnet instruit. iiij. acies. In p̄ma ponit ob
liuionē dei. votoꝝ fractionē apostasiaz a fide
vel religione: murmurationē ɔ deū; indignā
cōicationē: ɔtēptū sacroꝝ eccl̄ie. defensionem
petōꝝ: admonitionū derisionē. In scd̄a pōit
scandalizare ꝓximū: innocētes malo exēplo
corrūpere. verecūdari de pauperib⁹ attinenti
bus ꝛ amicis ɔsuetudinē peccandi: recidiua-
tionē tenere officiū ad qd̄ hō nō est ydone⁹
gl̄iari in malicia. In tertia ponit elationē: ir-
reuerentiā: vanā gl̄iam iactantiā: ypocrisim:
curiositatē: nouitatū p̄sumptionē. In q̄rta
ponit secularē gloriā: fastuz pōpā: dignitatū
ambitionē: cōminationē: alioꝝ derisionē: ꝓdi
galitatē: auariciā: in diuitijs ɔfidentiā. ppter
ea dr̄. Eccl̄. vi. Est ꝛ aliud malū qd̄ vidi sub
sole ꝛ q̄dē freq̄ns apud hoīes vir cui de⁹ dedit
diuitias ꝛ substātiā ꝛ honorē ꝛ nihil deest aīe
ei⁹ ex oīb⁹ q̄ desiderat nec tribuit ei ptātē de⁹
vt cōedat cū eo: s3 hō extne⁹ vorabit illud. Hs va
nitas ꝛ mag̃ misia ē. Angel⁹ bon⁹. s. azarias
refrenat tēptatōez diaboli p timorē dei. q2 sp
inducit aīaz ad timēdū deū. Apoc. xiiij. Vidi
alterū angelū volārē p mediū celū: hn̄tē euā
geliū eternū: vt euāgelizaret sedētib⁹ sup ter
rā ꝛ clamauit voce mag̃ dicēs. Timete deū ꝛ
date illi honorē. q̄m vēit hora iudicij ei⁹. imit
tit aūt iste angel⁹. iij splēdores i aīa. Prim⁹
est dei timor. dic illud. Apoc. v. Mag̃ ꝛ mira
bilia opa tua de⁹ ops: iuste ꝛ ve sunt vie tue
rex secloꝝ. Quis nō timebit te dn̄e: ꝛ magni
ficabit nomē tuū: Et Eccl̄. xv. Qui timet deū
faciet bona ꝛc̄. ps̄. Cōtritio ꝛ infe. in vi. e. ꝛvi.
pa. nō cog. n. est. ti. dei. an. oc. eoꝝ. Scd̄s ē dei
honor. iō dr̄. date illi honorē. Prou. vij. Ho-
nora dn̄m ꝛ vale b. Terti⁹ ē iudicij pauor. cū
dr̄. venit ho. iud. ei⁹. Job. xxi. In die pditiōis
suat mal⁹ ꝛ ad diē furoris ducet ꝛc̄. Quarta
porta ē septētrional p quā diabol⁹ nitit sub-
uertē aīaz p q̄rtā animi passionē. s. p timorē
mundanū. ps̄. Trepi. ti. v. n. e. t. Sath dyab.
desperatiōis vt aīam expugnet. instruit. iiij. a
cies. In p̄ma pōit pplexitates: agnite vitaꝫ
desertionē: vite p̄ntis dilectionē: paupta⁊ ab
hoīationē: mēdacia: piuria. torporē circa di-
uina p̄cepta. In scd̄a ponit amorez peccādi.
horrorē satisfaciēdi. p̄uitatē cordis nimiā ve
recūdiā. In tertia pōit ɔsuetudinē malā. icre
dulitatē ignorātiā. exēplū delinquēdi alioꝝ
ḡuitatē pcti. In q̄rta ponit spē diu viuēdi. di
lationē pnīe timorē recidiuādi. p̄sumptionē
de mia dei. Jere. ij. Desparui nequaq̄ faciā. sic
ɔfundit fur q̄n cōprehēdit: sic ɔfusa ē dom⁹
isrl̄. Angelus bon⁹. s. gabriel refrenat tēpta-
tionē diaboli p diuinaz spez dic illud. Eccl̄. ij.
Respicite filij natiōes hoīm: ꝛ scitote q2 nul
lus spauit i dn̄o ꝛ ɔfusus ē. pmāsit in mādaꝫ
ei⁹ ꝛ derelict⁹ est. Quis inuocauit eū ꝛ despexit
eū: q̄m pi⁹ ꝛ misericors ē de⁹ ꝛ remittet i tpe
tribulatiōis pctā: ꝛ ptector ē oīb⁹ exq̄rentib⁹
se i ɔitate. h ibi. vt p3 Dan̄. x. Ubi cū daniel
corruisset: tetigit angel⁹ dicēs. Noli timē: pax
tibi. ɔfortare ꝛ esto robust⁹. de isto angelo dr̄
Apoc. viij. ali⁹ angel⁹ venit ꝛ stetit an̄ altare
hn̄s thuribulū aureū ꝛ data sunt illi incensa
mlt̄a. ꝛ accepit angel⁹ thuribulū ꝛ ipleuit illd̄
de igne altaris ꝛ misit in terrā. h ibi. imittit āt
iste angel⁹ in aīam tres splēdores. Prim⁹ ē
spei credentꝭ. s. credē misteriū passionis xpi.
q̄ est altare deitatꝭ. s3m hūanitatē. scd̄s ē spei
ꝓuidentꝭ. s. q̄ de⁹ ꝓuideat hūanis defectibus
merito passiōis xpi. s. guerris pestilētijs. fami.
ꝛc̄. Jere. xvij. Spes mea tu in die afflictōis
mee. Terti⁹ est spei incēdentꝭ. dicēs. vt tibi ɔve
niat ignis dei. Iste ignis non est timendus:
Luce. xij. Ignē veni. mi. in terrā ꝛc̄.

Sexto vobis angeli vidēt

ad p̄ntandū. vn̄ Ber. sup cant. dicit sic. Dis-
currit angelus medi⁹ inter dilectū ꝛ dilectā.
vota offerēs. referēs dona. excitat istā. placat
illuz. h ille. Angeli em̄ sunt nr̄i p̄ntatores q̄-
drupl̄r. Primo ōrones nr̄as deo p̄ntando.
Thob. xij. Qn̄ orabas cū lachrymis: ꝛ sepelie
bas mortuos: ego obtuli ōronem tuā dn̄o,

Secūdo corā deo ꝓ nobis allegando. Job. xxxiij. Si fuerit ꝓ eo angelus loquens vnuz de milibus vt annūciet homini equitatē mise rebit̄ ei⁹. Exemplū Zach. i. Rn̄dit angelus dn̄o ⁊ dixit. Dn̄e exercituū: vsqꝫquo tu non misereberis hierl̄m ⁊ vrbiū iuda qbus iratus es? Iste iam ann⁹ .lxx. est. Tertio sniam dei renūciando. pꝫ Dan̄. ix. vbi d̄r ꝙ Gabriel ad eū volans dixit. Ab exordio precū tuarum egressus est sermo. i. snia a deo ſm glo. Ego sūt veni vt indicarē tibi: q2 vir desiderioꝝ es scꝫ pctā esse dimissa. Quarto saluationē a- nime reuelādo. Esa. lv. In leticia egrediemi- ni ⁊ in pace deducemini ⁊c.

Septimo vobis angeli vi

dent ad deportandū. Sūt eni aiarū nostrarū in celū portitores quadrupliciter. Primo ab insidijs diaboli preseruādo. Judith. xiij. Vi- uit dn̄s q2 custodiuit me angelus ei⁹ ⁊ hinc euntē ⁊ ibi cōmorantē: ⁊ inde huc reuertētez. Et Gen̄. xxxij. Cum Jacob Esau valde time ret angelos sibi obuios habuit: ipsuz adiuua repatos: ⁊ ait. Castra dei sunt hec. Secūdo viā preparādo. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū q̄ preparabit viam ante faciem tuā. Tertio per viam preparatā in celū ba- iulando. Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelum meū q̄ custodiat te in via ⁊ inducat in terraz quā ꝓmisi patrib⁹ tuis. Quarto in celū col locando. Luce xvi. Factū est vt moreret̄ mē dicus: ⁊ portaret̄ ab angelis in sinū abrahe. ad quē nos perducāt feliciter. Amen.

In festo scti Hieronimi ꝯfes. Sermo .liiij.

Venit in me spūs sa

pientie. Sapi. vij. ⁊ in epl'a pre- sentis solēnitatꝭ. Salomō Sap̄. vij. dicit sic. Neminē diligit deus nisi euz qui cū sapientia inhabitat. Sup quo talem mo ueo qōnem. vtrū btūs Hieronimus obtinue rit sapiē donū in numero doctoꝝ q̄ vitam so litariā tenuit merito pfectoꝝ. Ad istam que- stionē rn̄dent quattuor doctores noui testa menti. Primus est btūs Augustin⁹ in qua dam epl'a dicēs sic. Sctūs Hieronim⁹ pres- byter. greco. latino. hebreo ꝙ eloquio erudit⁹ in locis sanctis atqꝫ in litteris sacris vsqꝫ ad decrepitam vixit etatē. cui⁹ nobis eloquij ab oriente in occidentē instar solis lāpas resplē duit. hec ille. Secūdus est btūs Prosper in cronicis suis dicēs sic. Hieronimus presby- ter in Bethleem totus iam mūdo clarus ha bitabat egregio ingenio ⁊ studio vniuersē ec clesie seruiens. Tertius est Isidorus li. ethi mologiarū dicēs sic. Hieronim⁹ triū lingua- rum peritus extitit cuius interpretatio cete- ris āfert̄ qm̄ ⁊ verboꝝ tenacior ⁊ perspicui tate snie clarior atqꝫ vtpote a xp̄iano inter- prere verior. Quartus est btūs Seuer⁹ di- scipulus sancti Martini in dyalogo dicens sic. Hieronimus preter fidei meritū dotēqꝫ virtutū: nō solum latinis atqꝫ grecis: sed etiā hebreis ita litteris instructus est: vt se illi in omi scia nemo audeat cōparare. cui iugi ad uersus malos pugna: perpetuūqꝫ certamen Oderūt eū heretici q2 eos nō desinit impu- gnare. Oderūt clerici q2 vitā eoꝝ insectat̄. ⁊ crimina. sed plane eū boni om̄es ⁊ mirant̄ ⁊ diligunt. Nam q̄ eū hereticum esse arbitrant̄ insaniūt. Totus semp in lectione. totus in li bris est: non die: nō nocte requiescit. aut legit aliquid semp: aut scribit. hec ille. Sciendū ꝙ vt docꝫ sctūs Thomas secūda scd̄e. q. xlv. Ad sapientē ptinet ꝯsiderare cām altissimā per quā de alijs certissime iudicat̄. ⁊ ſm quā om̄ia ordinari oportet. vt d̄r in principio me taphi. Causa autē altissima dupliciter accipi pōt vel simpliciter vel in aliquo genere. Ille qui cognoscit cāz altissimā in aliquo genere ⁊ per eam pōt de om̄ibus q̄ sunt illius gene- ris iudicare ⁊ ordinare. d̄r esse sapiēs in illo genere vt in medicina vel architectonica. ſm illud. i. Coꝛ. iij. Ut sapiens architectus fun- damentū posui. Ille autē qui cognoscit cām altissimā simpliciter q̄ est deus d̄r sapiēs sim pliciter. inquantum p regulas diuinas om̄ia pt iudicare ⁊ ordinare. Hmōi aūt iudiciū cō sequit̄ hō p spūm scm̄. ſm illō. i. Coꝛ. ij. Spū alis hō iudicat om̄ia: q2 sicut ibidē d̄r. Spūs etiam om̄ia scrutat̄ etiam ꝓfunda dei. ⁊ sic sapientia est donū spūssancti. Sapi'a autem sumitur quadrupliciter. Primo est sapiētia male operationis. de qua Jacobi. iij. d̄r. Non est ista sapiētia de sursum descēdens: sed ter rena animalis ⁊ diabolica. Bonū em̄ d̄r du- pliciter. Uno modo qđ vere est bonū ⁊ sim pliciter pfectū. Alio modo dicit̄ aliquid eē bonū ſm quādam similitudinē qđ est in ma licia pfectū. sicut d̄r bon⁹ latro. vt pꝫ p pħm v. metaph. Et sicut circa ea q̄ sunt vere bona inuenit̄ aliqua altissima cā q̄ est summū bo- nū qđ est vltimus finis p cuius cognitionez hō d̄r vere sapiēs. Ita etiā in malis est inue nire aliquid ad qđ alia referunt̄ sicut ad vlti mū finē per cuius cognitionē hō d̄r eē sapiēs

ad male agendū. ſm illud. Jerem. iiij. Sapiētes sunt vt faciant mala. bñ aūt facere nescierunt. Quicūq3 eñi auertit a fine debito: necesse est q aliquē finē indebitū sibi prestituat. q2 om̄e agens agit ꝓpter finē. Unde si prestituat sibi finē in bonis exteriorib⁹ terrenis vocat sapientia terrena. Si aūt in bonis corporalibus: vocat sapiētia aīalis. Si autez in aliqua excellentia: vocat sapientia diabolica ꝓpter imitationē superbie diaboli. de quo dr Job xli. Jpse est rex sup vniuersos filios superbie. Secūdo est sapientia intellectualis acquisitionis. s. que acquirit humano studio de qua dr Jerem. ix. Non glief sapiens in sapientia sua. Sicut de ijs que ad castitatē pertinent per rōnis inquisitionē recte iudicat ille qui didicit sciam moralē. Cognitio eñi diuinoꝝ q̄ habet p inquisitionē rōnis pōt haberi cum peccato mortali. ſm illud. Roma. i. c. Ueritatē dei in iniusticia detinēt. Tertio ē sapientia supernalis dilectionis. sapiētia eñi importat quādam rectitudinē iudicij. ſm rōnes diuinas per quādam ꝯnaturalitatez ad ea de qbus est iudicanduz sicut recte iudicat de castitate ille q habet habitū castitatis. vñ Dyoñ. ij. de diui. no dicit q Jerotheus ꝑfectus est in diuinis: nō solum discēs sed etiaz patiens diuina. Hmōi aūt ꝯnaturalitas ad res diuinas fit p caritatē q̄ vnit nos deo. ſm illud i. Coꝝ. vi. Qui adheret deo vnus spūs ē cum eo. ꝛ ſm hoc quidā tñ sortiunt de recto iudicio tam in ꝯtēplatione diuinoꝝ q etiaz in ordinatione rerū humanarū ſm diuinas regulas q̄tum est necessariū ad salutē. ꝛ hoc nulli deest sine petō mortali exiñi per grām gratū facientē. q2 natura nō deficit in necessarijs multo minus grā. Uñ dr. i. Job. ij. Unctio docet nos de om̄ibus. Quarto est sapientia diuinalis eruditiōis. Quidā eñi altiori gradu pcipiunt sapiē donū. ꝛ q̄tum ad ꝯtēplationē diuinoꝝ inquātū. s. altiora q̄daz misteria ꝛ cognoscunt ꝛ alijs manifestare pñt. Etiā q̄tuz ad directionē humanoꝝ ſm regulas diuinas. inquantū pñt ſm eas nō solum seipsos sed etiā alios ordinare Et iste grādus sapiē nō est in om̄ibus habētibus grām gratum facientē. sed magis ptinet ad grās grtis datas quas spūssanctus distribuit ꝓut vult. ſm illud. i. Coꝝ. xi. Alij p spm̄sanctū dat sermo sapiētie. de qua dr Jacobi. iij. Que desursum est sapiā. primo q̄dem pudica est. deinde pacifica. modesta. suadibilis bonis ꝯsentiēs plena misericordia ꝛ fructib⁹ bonis. iudicās sine simulatione. Sapiā eñi que est donum spūssancti. pmo est pudica. quasi vitans corruptelas peccati: deinde aūt pacifica. Nā hoī per pudicitiā a corruptelis recedēti. primo occurrit q q̄tuz ex se pōt modū in omibus teneat: ꝛ sic dicit modesta Secundo vt in his in quib⁹ ipse sibi nō sufficit alioꝝ monitis acquiescat ꝛ sic dr suadibilis. Tertio vt bonis alioꝝ nō repugnet. ꝛ sic dicit bonis cōsentiens. Quarto vt defectibus ꝓximi cōpatiat in affectu ꝛ subueniat in effectu. ꝛ sic dicitur plena misericordia ꝛ fructibus bonis. Quinto vt caritatiue emendare peccata satagat. ꝛ sic dicit iudicans sine simulatione. ne. s. correctionē pretendens odiū intēdat explere. hec Thomas. Btūs Hieronim⁹ in epl'a ad albigensem dicit de seipso sic. Nihil a pueritia ita vitare conat⁹ sum vt animū tumentem ꝛ erectā ceruicē dei contra se odium ꝓuocantē Ego etiaz om̄ia tuta timeo. In monasterio hospitalitati ex corde intendimus. ꝛ oēs ad nos veniētes preter hereticos leta fronte suscipimus ac veniētiū pedes abluim⁹. hec ille. Jsta aūt faciebat ꝓpter sapiē donuz. Jdeo dicit. Uenit in me spūs sapientie.

Uenit in me spūs sapientie.
- Jntelligentiarum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apostolorum.
- Occisorum.
- Confessorum.
- Jmmaculatoꝝ.

Primo in me venit spūs sapientie intelligentiarum. i. angeloꝝ. Unde ipse de seipso dicit. Jpsaz quoq3 cellulā meā quasi cogitationū ꝯsciam pertimescebā ꝛ mihi iratus ꝛ rig'dus solus deserta petebaz ac penetrabā. Et vt mihi testis est dñs post multas lachrymas nōnunq̄ videbar mihi interesse agminib⁹ angeloꝝ. hec ille. Religio eñi est tanq̄ celū in qua religiose viuentes monachi sunt sicut āgeli dei si tñ obseruēt quattuor. Primo vite bonitatem. Qñ eñi in religione est sanctitas vite: tūc est deo gratum habitaculū Mat. xviij. Ubi sūt duo vel tres congregati in noīe meo ibi sum in me⁊io eorum Est angelo magnū solatium. psal. Preuenerunt principes. i. angeli cōiuncti psallentibus. i. religiosis deuz laudantib⁹. in medio iuuencularū. i. feruentium animarū tympanistriaruz. i. corpoꝝ mortificatoꝝ. Et homini

magnum presidium. Prouerb. xviij. Frater qui adiuuat a fratre quasi ciuitas firma. Et Eccl. iiij. Melius est esse duos simul q̄ vnū. Est diabolo magnum tormentuz. Unde dicitur de congregatione sanctorꝝ terribilis vt castrorꝝ acies ordinata. Cant. vi. Secundo mentis iocunditatem que causat in religiōe a grata sacietate per ꝯcordē ꝛ pacificā dilectionem. discretam gubernationē. Eccl. xxv. In tribus beneplacitū est spiritui meo que sunt grata corā deo ꝛ oībus hoībus concordia fratruz. amor ꝓximorꝝ. vir ꝛ mulier. i. platus ꝛ subditi bene sibi cōsentientes. Tertio cordium vnitatē ꝑ subtractionē diuisianū. Discordie em̄ ꝛ diuisiones cāns aliq̄ndo ꝓpter auariciā i. Thimo. v. Radix oīm malorꝝ est cupiditas. Aliq̄n ꝓpter superbiā. Prouerb. xiij. Inter superbos semꝑ iurgia sunt Aliq̄n ꝓpter carnalem cōcupiscentiam. Jacobi. iiij. Unde bella ꝛ lites in nobis. Nōne ex concupiscentijs nostris que militant in membris nostris. Contra primū in religione est vatū paupertatis cōtra secundū est votum obedientie. contra tertium est votum castitatis.

Quarto lingue modicitatem. Jacobi. i. Si quis putat se religiosum esse non refrenans linguam suam. huius vana est religio. Nam per silentiū occidit diabolus. vt patet. Judi. iiij. De Jaele. per quā designat religiosus q̄ occidit sisaram. i. diabolum in silentio. Et Judit que erat ante thorum holofernis. orans lachrymis ꝛ motu labiorū in silētio. Judith xiij. Btūs Hieronimus Bethleem rediens monasteriū construxit. in quo per sexaginta sex annos permansit velut prudens aial ad ꝑsepe dn̄i vbi fecit quattuor. Primo corpꝰ suū macerauit ieiunando: orando. scribendo vt stratu suo iacens funiculo ad trabez suspenso. supinus se manibus leuaret. vt scilz officium monasterij ꝓut poterat exhiberet.

Secundo hospites leta facie suscipiebat. ꝛ eis necessaria ministrabat. Tertio multos ibidē discipulos coadunans in scō ꝓposito ꝯfirmabat. Quarto bibliotecā suā quā summo studio sibi ꝯdiderat clausā aliosqꝫ libros iterū religens. diē ieiunꝰ ducebat ad vesperū Sicqꝫ angelicā vitā vsqꝫ ad extremū ꝑduxit.

Secūdo venit in me spūs

sapientie patriarcharū qui nō apparentevia preceptorꝝ in lege moysi predicta nec semita consiliorꝝ in euangelio preostensa tamen terram ꝓpriam dimiserunt. parētes reliquerūt quinetiam viā peruenīēdi ad celū scrutari ceperunt. Heb. xi. Abraam obediuit exire in locum accepturus hereditatē nesciēs quo iret Btūs Hieronimꝰ habuit more patriarcharꝝ opera lucida ab omi amore terreno purgata Sūt em̄ quedā terrena in q̄bus homo hꝫ solum administrationē. sicut sunt bona ecclīastica. ꝛ ista relinq̄re est magna ꝑfectio. Sūt q̄dam que hō possidet hereditaria successiōe sicut sunt bona paterna. ꝛ ista relinquere est ꝑfectio maior. Sūt q̄dam que hō possidet ꝑ ꝓpriū studiū ꝛ operationē. sicut sunt bona ꝓprijs manibꝰ acquisita. ꝛ ista relinquere est ꝑfectio maxima. Btūs Hieronimꝰ fuit tante ꝑfectionis ꝙ reliquit oīa bona ecclīastica. qꝛ cū esset cardinalis officio ꝛ bn̄ficio cessit. Reliquit bona paterna: qꝛ oēm hereditatē paternā deseruit: ꝛ ob amorē aplorꝝ. Romā venit ꝛ reliquit oīa bona que ꝓprijs manibꝰ acquirere potuisset ſm ꝙ ipse dicit in ꝓlogo sup Job. Si aut fiscellā iunco texerē aut palmarū folia cōplicarē in sudore vultus mei comederē panē. ꝛ vētris opus sollicita mēte tractarē. nullus morderet. nullus reprehēderet Nūc aūt qꝛ iuxta sn̄iam saluatoris volo opari cibū q̄ nō perit. error mihi geminꝰ infigit. hec ille. Ordo p̄triarcharū floruit q̄druplici virtute plenus spū sapiē. Primo fidelitate vt pꝫ de Abraam de quo dr̄ Heb. xi. Fide Abraam obtulit Isaac cū tēptaret: ꝛ vnigenitū offerebat q̄ susceperat repromissiones ad quē dictū est. qꝛ in Isaac vocabit tibi semen arbitrās: qꝛ a mortuis suscitare eū patēs est deꝰ. Btūs Hieronimꝰ seipsum obtulit deo in sacrificiū q̄n in syriā ꝓfectꝰ: heremū petijt. ꝛ ibi ꝑ quattuor annos artissima pn̄ia se afflixit. sicut ipse dicit in epl̄a ad Eustochiū. Habuit em̄ durū habitaculū. Un̄ ait. quotiēs in heremo ꝯstitutus ꝛ illa vasta solitudine que exusta sol̄ ardoribꝰ horridū monachis ꝑstat habitaculū. putaui me romanis interesse delitijs. Habuit durū habituz. Unde ait. Horrebant sacco mēbra deformia squalida cutis situm ethiopice carnis adduxerat. Habuit durū lectū. Un̄ ait. Quotidie lachryme. q̄tidie gemitꝰ. ꝛ si q̄n repugnantē somnꝰ iminēs oppressisset. nuda humo vix ossa herētia collidebā. Habuit durū cibū ꝛ potū. vn̄ ait. De cibo ꝟo ꝛ potu taceo. cū etiā languētes aqua frigida vtant ꝛ coctuz aliq̄d accepisse luxuria sit. Ideo dicit in psal̄. Sacrificiū deo spūs contribu. cor contri. ꝛ hu. deꝰ nō despi. Secūdo obediētia. vt pꝫ de Isaac q̄ noscēs volūtatez

dei ꝙ cederetur nõ refugit: non acclamauit. sed vltro se obtulit Beatus Hieronym⁹ seipsum continue macerabat. Unde ait Dñe crebro cõiunxi cũ nocte nec prius pectoris cessabaz verberibus ꝙ̃ a dño rediret tranqllitas.

Tertio patientia. vt pz in Jacob qui duras fratris sui Esau patiebatur ꝑsecutiones q̃s tñ patienter tolerauit. Beat⁹ Hiero⁹ magnã passus est a deo ꝑsecutionẽ ꝛ flagellationem sicut ipse ait in epl'a ad Eustochiũ. Nam cuz esset adolescens seculares sciẽtias nimis ardenter legebat. Et circa hoc peccabat q̃druplicitér. Primo quia totuz temp⁹ tali lectioni dabat. de die Tulliũ. de nocte legens Platonem. Secũdo quia lecturus Tulliuz ieiunabat lecturus aũt euangeliũ nõ abstinebat

Tertio quia post lachrymas penitentie legebat libros secularis scientie. cũ potius tũc sacri libri ei fuissent legendi. Quarto quia stilum sacre scripture vilipendebat. ꝛ ei tullianam eloquentiã preponebat. Ideo qꝫ dominus graui euz infirmitate ꝑcussit: ꝛ cum sibi exequie pararentur illico ad tribunal iudicis est perductus. Ubi a iudice cuius cõditiõis esset interrogatus xp̃ianuz se esse r̃ndit. Cui iudex Mentiris. Ciceronianus es nõ xp̃ianus. tandem ꝓmittens ꝙ de cetero litteras seculares nõ legeret ad corpus reductus est Unde dicit sup epl'am ad Gal'. Plus q̃. xv. anni sunt ex quo nunꝙ̃ in manibus meis gẽtilium litteraruz quilibet auctor ascendit: sed si quid fortassis obrepit dum loquimur velut antiqui per nebulam somni recordamur.

Quarto castitate vt pz in Joseph q̃ duras carnis molestias a dña sua ꝑpessus nunꝙ̃ ꝓbuit in voluntate consensuz. Beatus Hieronymus post multam vite asperitatẽ in carne sua nõnũꝙ̃ sentiebat rebellionem. Und ait. Pallebãt ora ieiunijs ꝛ mẽs desiderijs estuabat. ꝛ in frigido corpore et carne ꝓmortua sola libidinũ incendia pullulabant. Itaqꝫ cõtinue flebã ꝛ repugnantẽ carnẽ domandam inedia subigebam. hec ille. Et sic patet.

Tertio venit i me spiritus

sapiẽ Prophñ ruz. Magna enĩ dignitas est esse ꝓphetam. i. prenũciatorẽ sacroꝝ dei. inter quos ꝓphas est multiplex genus. Primi sunt fideles i docẽdo. vt Samuel. i. Reg. vij. Cognouit oĩs ppl's ꝙ Samuel ꝓpha esset dñi. Secũdi sunt abstracti a delitijs carnis. vt Nathã. Eccĩs. xlvij. Surrexit Nathan ꝓpha quasi adeps separatus a carne. Tertij sunt mundi vt Jeremias. Jere. i Sanctificaui te. ꝛ ꝓphetã in gentibus dedi te. Quarti sunt charitate ardentes. Ecc. xlviij. Surrexit helyas ꝓpheta quasi ignis ꝛ verbum ipsius quasi facula ardebat. Quinti sunt contemplatiui. vt Ezech. xlix. Ezechiel vidit conspectum glorie quã ostendit illi in curru cherubin. Sexti sunt orationibus vacantes. vt Daniel. Daniel'. ix. adhuc me loquente in orõne ꝛc̃. Septimi sũt humiles. vt Jonas Jone. iij. Surrexit Jonas ꝛ abijt in Niniuẽ iuxta verbum dñi. Octaui sunt hanc vitaz cõtẽnentes. vt Dauid. ꝓs. Si aũt in potentatibus octoginta ãni ꝛc̃. Noni sunt peccata punientes. vt Joel. Joelis. ij. Residuũ eruce comedit locusta. Decimi sunt penitẽtes vt Johes baptista. Luce. i. Beatus Hieronymus ampliori spiritu ꝓphetie floruit qui tanta sapientia officiũ ecclesiasticũ instituit. Cum enĩ olim in ecclesia dei vnusquisqꝫ caneret quod volebat. Theodosi⁹ imperator Damasum papam rogauit vt alicui viro docto ecclesiasticũ officiũ cõmitteret ordinandum Ipse ergo sciens Hieronymũ in lingua latina. greca. ꝛ hebrea ꝑfectum ꝛ in omi scientia summũ eidẽ officium predictuz cõmisit. Hieronym⁹ igitur psalteriũ ꝑ ferias distinxit. et vnicuiqꝫ ferie nocturnũ ꝓprium assignauit. ac gloria patri in fine cuiuslibet psalmi dicendum instituit. Demũ epistolas ꝛ euangelia ꝑ anni circulum decantanda ceteraqꝫ ad officium pertinentia rõnabiliter ordinauit. Misitqꝫ illud de Bethleem ad summũ pontificẽ ꝛ ab eo ꝛ cardinalibus suis fuit valde approbatum. ꝛ perpetuo autenticatũ. De spũ prophetie ipsius pz per exẽplum de leone quem cum ad officiũ aselli deputasset. tandẽ eo inuento Hieronym⁹ futuroꝝ ꝓscius fratribus ait. Ite frẽs ꝛ venientib⁹ hospitibus necessaria ꝑparate. qđ rei ꝓbauit euentus. vt dicit in legenda.. Et sic patet.

Quarto venit in me spũs

sapiẽ Apl'oꝝ. In apl'is enĩ fuit sapiã multiplex Prima est tp̃alium abdicatio ẜm illud Nisi q̃s renũciauerit oĩbus q̃ possidet nõ potest me⁹ esse discipl'us. Propterea dixit petr⁹ ad iesum Math. ix. Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa et secuti sum⁹ te ꝛc̃. Secũda est mandatoꝝ adimpletio. Joh. viij. Si mãseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis ꝛc̃. Exo. xxxv. c. Quis vr̃m sapiẽs est veniat ꝛ faciat qđ dñs imperauit. Tertia est charitatiua dilectio.

Joh.xiiij. In hoc cognoscēt oēs qꝫ mei estis di
scipuli si dilectioꝫ habueritis adinuicē. Quar
ta est mentis illuminatio. Joel.ij. Filij syon
exultate qꝛ dedit vobis doctorē iusticie. scilꝫ
spm̄sanctum. Juxta illud. Joh.xiiij. Docebit
vos om̄ia ꝛ suggeret vobis om̄ia. Quinta
est linguarū pfectio. Act.ij. Ceperunt loqui
apli varijs linguis put spūssanctus dabat
eloqui illis. Sexta est predicatiōis inflam-
matio. Act.iiij. Adhuc loquente Petro ceci
dit spūssanctus sup om̄es q̄ audiebāt verbū
Septima est infirmitatis corroboratio. A-
postolus. Spūs adiuuat infirmitatē nr̄am
Unde per hunc spm̄ apli vicerunt dāna re-
rum. cōtumelias verboꝝ. passiones corporū
Btūs Hieronim⁹ om̄ia tpalia reliquit. mā
data xpi ꝛ consilia adimpleuit. caritate succē
sus fuit. Unde Aug⁹. in epl'a ad Hieronimū
dicit sic. Cum hoiem xp̄iana caritate flagrā-
tem atqꝫ mihi fidelem amicū fratrē meū sen
tio. q̄cquid ei consilioꝝ meoꝝ cogitationūqꝫ
committo. nō homini cōmitto: sed illi in quo
manet vt talis sit. Deus em̄ caritas est: ꝛ qui
manet in caritate in deo manet. hec ille. Etiā
spūssanctus ipsum docuit. multipliciter enīꝫ
didicit. Primo audiendo: qꝛ audiuit dona
tum in grāmatica. Uictorinum in rethorica.
Gregoriū nazanzenū in theologia. Unde in
epl'a ad Heliodoꝝ ipse dicit sic. Dum essem
iuuenis miro discēdi ferebar ardore, nec iux
ta quorūdā presumptionem ipse me docui.
Audiendo autē plus pficimus q̄ legendo
Et super epl'am ad Gal. ipse dicit sic. Scri-
ptura edificat lecta: sed magis pdest si de le
ctis vertat in voces. Secūdo didicit legēdo
Unde Aug⁹ contra Julianū dicit sic. San-
ctus Hieronimus om̄es vel pene om̄es qui
ante illū de doctrina sacra scripserunt. legit.
Et Hieronim⁹ ad Nepotianū dicit sic. Diui
nas scripturas sepius lege. imo de tuis ma-
nibus sacra lectio nunq̄ deponat. Tertio
didicit meditando. psal. In lege dn̄i medita
bitur die ac nocte. Quarto didicit cōferen-
do. Unde in epl'a ad Aug. dicēs sic. Tristes
hoc dictauim⁹ vt mereremur cōplexus tuos
ꝛ collatione mutua doceremus aliq̄d vel dis
cerem⁹. Quinto didicit abstinēdo. qꝛ ma-
gnam abstinentiā faciebat ꝛ corpus suū ie-
iunijs macerabat. vt sic spm̄sanctū ad erudi
tionē acciperet. sicut apli. Act.i. Etiā lingua
rum perfectionem habuit. s. hebree: grece: la-
tine. Insuper intentus erat predicationi ꝛ ex
hortationi sacrarum scripturarū. Unde ipse
ait ad Rusticū monachum. Ama scientiāꝫ
scripturarum ꝛ carnis vicia non amabis. Et
Aug⁹. ad Hieronimū scribēs ait. Ledis em̄
me si tacueris errorem meū queꝫ forte inue-
nies in dictis meis ꝛc̄. Et iterum. Nihil equi
deꝫ molestius fero in om̄ibus angustijs me-
is quas patior in difficilimis questionibus
meis q̄ longinquā tue caritatis absentiam.
cum si fieri posset quotidie te presentem ha-
bere vellem. hec ille. Etiam multas aduersi-
tates perpessus est. Preterea sicut aposto-
li fuerunt cardines mūdi coadiutores xp̄i in
dispensatione euangelij. Sic btūs Hieroni-
mus dum esset annoꝝ. xxix. in Romana ec-
clesia cardinalis presbyter ordinatus est. vt
summi pontificis esset coadiutor sicut ꝛ fuit
Et sic patet ꝛc̄.

Quinto venit in me spūs

sapientie occisoꝝ. i. martyrum. de quib⁹ dicit
Math.v. Beati qui persecutionē patiunt p-
pter iusticiam: qm̄ ipsoꝝ est regnum celoꝝ.
Btūs Hieronimus passus est magnam per
secutionem. qꝛ cum quorūdaꝫ clericoꝝ ꝛ mo
nachoꝝ vicia reprehenderet ei insidias para
uerunt ꝛ per vestem muliebrem sibi turpiter
illuserunt. Unde Seuerus ait sancto Hiero-
nimo. Jugis aduersus malos erat pugna. O-
derunt eū heretici: qꝛ eos impugnare non de
finit. Oderunt eū clerici: qꝛ eoꝝ vita insectat
ꝛ crimina. Istas autē persecutiones ferebat
quadrupliciter. Primo patienter. Un̄ ipse
dicit. Maleficum me garriunt. sed scio ad re
gnum celoꝝ peruenire per infamiā ꝛ bonaꝫ
famam. Secūdo gratanter. Un̄ ait in epl'a
ad ascellam. Gratias ago deo qꝛ dignus ha
bitus sum quem oderit mundus. Tertio de
sideranter. Unde dicebat. Utinam ob dom̄i
ni mei nomen atqꝫ iusticiam vniuersa me in
fidelium turba persequat. Quarto perseue
ranter. Unde dicebat. Utinam in obprobri-
um meū solidius exurgat hic mūdus. tantuꝫ
vt merear a xp̄o laudari. ꝛ sue pollicitatiōis
sperare mercedem. Grata itaqꝫ desiderāda
tēptatio eius. cuius premiū a xp̄o sperat in
celo. neqꝫ maledictio grauis est que diuina
laude mutat. hec ille. Ideo autem istas per-
secutiones tolerabat qꝛ sciebat verum xp̄ia-
nū ista pati debere. Unde ad Helyodoꝝ ip-
se ait. Erras frater erras si putas xp̄ianum
vnq̄ psecutionē nō pati: ꝛ nūc maxime op-
pugnaris si te oppugnari nō sentis. In his
om̄ibus cōfugiebat ad iesuꝫ p quē om̄ia vin

rebat. Unde dicit in epl'a ad Eustochiū. Ita ꝗ omi i auxilio destitutus ad iesum iacebam pedes rigabam lachrymis. crine tergebam vtilium laboꝝ occupatione ꝛc.

Sexto venit in me spūs sapientie cōfessoꝝ. ꝛ precipue doctoꝝ eoꝝ. s. qui docēt verbo ꝛ exemplo. Inter doctores est quadruplex differentia. Primi sunt doctores gulosi qui docent virtutes ꝛ abstinentiam solo verbo. Unde ipse dicit in epl'a ad Heliodoꝝ. Delicatus magister est ꝗ pleno ventre de ieiuniis disputat. Secūdi sunt doctores formidolosi qui nouerūt alios animare ad pugnam ipsi tñ ad certamen descendere formidant. Tertii sunt doctores delitiosi ꝗ in cruētato milite reprehendūt formidinem ꝛ ignauiā. Unde in epl'a ad Pammachium dicit sic. Delicata doctrina est pugnāti ictus dictare de muro ꝛ cum ipse vnguētis delibutus sit cruentū militē accusare formidinis. hec ille. Quarti sunt doctores virtuosi. qui q̄ alios docēt suo exemplo edificant. sicut xp̄s qui prius cepit facere postea docere Sic beatus Hieronim⁹ xp̄m doctorem iusticie imitat⁹ est. vt nihil sermone docuerit q̄ ipse prius opere nō cōpleuerit. preter cōuersationē quā sanctā habuit plura opera cōposuit ꝛ ultra traductionē biblie in qua plurimū desudauit Etiam circa expositionē scripturarum informari ꝛ cum moꝝ. deuastationem hereticoꝝ assidue intentus de numero illoꝝ est de quibus dicit. Dan. xii. Qui ad iusticiā erudiūt plurimos erūt quasi stelle in ppe. eternitates

Septimo venit in me spiritus sapientie. immaculatoꝝ. i. virginū. Unde Luce. xi. dicit. Si oculus tuus fuerit simplex totū corpus tuū lucidum erit Ipse enī virginitatē seruauit illibatā. Quāuis aūt in epl'a ad Pāmachiū dicat. Virginitatē in celū prefero. nō q̄ habeo sed q̄ magis miroꝛ q̄ nō habeo. Hoc tñ in humilitate dixit. Ideo enī virginitatem se habere nō reputabat. q̄ carnis incentiua sepe ppessus fuerat. Unde in epl'a ad Rusticū monachū ait. Ue nobis ꝗ quotiens cōcupiscimus totiens fornicamus Et cōtra Iouinianū dicit sic. Illa virginitas hostia xp̄i est cui⁹ nec mentem cogitatio. nec carnem libido maculauit hec ille Preterea Sapi. vii. dicit. In maliuolam aiam non introibit sapientia: nec habitabit in corpe subdito peccatis. Quā sapientiā nobis prestare dignet iesus xp̄s. Amen.

In festo sancti Francisci confessoris. Sermo. lv.

In christo iesu valet nova creatura. Gal. vi. ꝛ i epl'a presentis solēnitatis. Gregorius omelia q̄rta super isto verbo dicit sic. Nō est magni meritis si q̄d foris erga nos agatur in corpore: sed magnopere pensandū est quid agat in mente. Nam presentē mundū despicere. transitoria nō amare. mentem medullitus in humilitate deo ꝛ pximo substernere. contra illatas contumelias patientiam seruare. custodita patientia dolore malicie a corde replere. egenis ppria tribuere. aliena minime ambire. amicum in deo diligere. propter deum ꝛ eos qui inimici sunt amare. de afflictione pximi lugere. de morte eius ꝗ inimicus est non exultare. hec est noua creatura in xp̄o iesu. hec ille. Super quo talem moueo questionē. vtrum btūs Franciscus p voluntariam abdicationē temporalis possessionis adeptus fuerit summā perfectionē xp̄iane religionis. Ad istam q̄onem respondent tres doctores noui testamēti. Primus est btūs Greg. iiii. moraliū dicens sic. Sunt nonnulli iustoꝝ qui ad cōprehendendū culmen perfectionis accincti dum meliora ꝛ altiora appetunt interius cūcta derelinquūt exterius

Secundus est btūs Hieronimus in epl'a ad Paulinū dicens sic. Socrates ille thebanus homo quōdā ditissimus cū ad philosophandū athenas pergeret. magni auri pondus abiecit. nec putauit se posse simul diuitias ꝛ virtutes possidere. Tu g̃ xp̄icola nudū xp̄m nud⁹ sequere. Terti⁹ est btūs Thomas secūda secūde q. clxxxvi. arti. iii. dicens sic. Duplex est beatitudo siue felicitas. Una perfecta quā expectamus in futura vita. Alia aūt imperfecta s̄m quam aliqui dicunt in hac vita beati. Presentis autem vite felicitas est duplex. Una quidem s̄m vitam actiuam. Alia vero s̄m vitam contemplatiuā vt patet per Ph̄m. x. ethicoꝝ. Ad felicitatem ergo vite actiue que cōsistit in exterioribus operationibus diuitie instrumētaliter coadiuuāt. quia vt ph̄s dicit. i. Ethi. Multa operamur per amicos per diuitias ꝛ ciuilē potentiā. sicut per quedā organa. Ad felicitatē aūt cōtemplatiue vite nō multū operant sed magis impediunt. inquantū sua sollicitudine impediūt animi quietem que maxime necessaria est conte

planti. et hoc est qd' philosophus dicit x. Ethicorum. Ad actiones multis opus est: contemplanti vero nulla talium. s. exteriorum bonorum est operationum necessitas: sed impedimenta sunt ad speculationem. Ad futuram vero beatitudinem ordinatur aliquis per caritatem. et quia voluntaria paupertas est efficax exercitium perueniendi ad perfectam caritatem Ideo multum valet ad celestem beatitudinem consequendam. Unde et dominus Math. xix. dicit. Uade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. Diuitie autem habite per se quidem nate sunt perfectionem caritatis impedire principaliter alliciendo animum et distrahendo. Unde dicitur Mat. xiij. quod sollicitudo seculi et fallacia diuitiarum suffocat verbum dei, quia vt Gregorius dicit. Dum bonum desiderium ad cor intrare non sinunt. quasi aditum flatus vitalis necant. et ideo difficile est caritatem inter diuitias conseruare. Unde dicit Math. xix. Quod diues difficile intrabit in regnum celorum. qd' quidem intelligendum est de eo qui actu habet diuitias Nam de eo qui affectum in diuitijs ponit dicit hoc esse impossibile secundum expositionem Crysosto. cum subdit. Facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnum celorum. Et ideo non simpliciter dicitur diues esse beatus: sed qui inuentus est sine macula. Ecclesi. xxxi. Et hoc quia rem difficilem fecit. Unde subditur. Quis est hic et laudabimus eum? Fecit enim miracula in vita sua. vt scilicet inter diuitias positus diuitias non amaret. Abrenunciatio autem propriarum diuitiarum comparatur ad elemosinarum largitionem. sicut vniuersale ad particulare. et holocaustum ad sacrificium. Unde Greg. dicit super Ezech. quod illi qui ex possessis rebus subsidia egentibus subministrant in bonis que faciunt sacrificium offerunt: quia aliquid deo immolant et aliquid sibi seruant. Qui vero nihil sibi reseruant offerunt holocaustum qd' est maius sacrificio. Unde Hieron. contra vigilantium dicit. quod ante asserit eos melius facere quam vtuntur rebus suis. et paulatim fructus possessionum pauperibus diuidunt non a me sed a deo respondetur. si vis perfectus esse etc. Et postea subdit. Iste quem tu laudas secundus et tertius gradus est quem et nos recipimus. dummodo sciamus prima secundis et tertijs preferenda. et ideo ad excludendum errorem vigilantij Dicitur in libro de ecclesiasticis dogmatibus. Bonum est facultates cum dispensatione pauperibus erogare. melius est pro intentione sequendi dominum insimul donare. et absolutum sollicitudine egere cum christo. hec Thomas. Beatus Franciscus preuidens quod status religionis est quoddam exercitium et disciplina per quam peruenitur ad perfectionem caritatis. ad qd' quidem necessarium est quod aliquis affectum suum totaliter abstrahat a rebus mundanis. Dicit enim August. i. libro confes. ad deum loquens. Minus te amat qui tecum aliquid amat: qd' non propter te amat. Unde ad perfectionem caritatis acquirendam primum fundamentum est voluntaria paupertas. vt aliquis absque proprio viuat. Propterea ipse abdicatis omnibus lucris et cupiditatibus terrenis christum sequutus est. et deponendo veterem hominem cum actibus suis induit nouum hominem qui secundum deum creatus est. Ideo ipse in christo iesu est per sui conuersionem noua creatura.

In christo iesu valet noua creatura,

- Filiationis.
- Regenerationis.
- Assimilationis.
- Nunciationis.
- Confessionis.
- Imitationis.
- Sanctificationis.
- Castificationis.
- Uisitationis.
- Sublimationis.

Primo in christo iesu valet noua creatura. i. beatus Franciscus ratione filiationis. Unde Apoc. i. dicitur. Uidi similem filio hominis et iste est beatus Franciscus qui est filius dei per adoptionem. Filiatio enim adoptionis est quedam similitudo naturalis filiationis. Filius autem dei naturaliter procedit vt verbum intellectuale vnum cum ipso patre existens. huic autem verbo potest aliqua assimilari quatuor modis. Primo secundum rationem forme non autem secundum intellectualem ipsius. sicut forma domus exterius constitute assimilatur verbo mentali artificis secundum speciem forme non autem secundum intellectualem. quia forma domus in materia non est intellectualis. sicut erat in mente artificis. et hoc modo quelibet creatura assimilatur verbo eterno cum sit facta per verbum. Secundo assimilatur creatura verbo eterno non solum secundum rationem forme: sed etiam secundum intellectualem ipsius. sicut scientia que fit in mente discipuli assimilatur verbo qd' est in mente magistri. et hoc modo creatura rationalis etiam secundum suam naturam assimilatur verbo dei. Tertio modo assimilatur creatura verbo eterno secundum vnitatem quam habet ad patrem. qd' quidem fit

per grãm ⁊ charitatem. Vñ dñs orat Joh. xvij. Sint vnũ in nobis sicut ⁊ nos vnũ sum⁹ Et talis assimilatio ꝯuenit solũ habenti charitatem. Eph. i. Predestinauit nos in adoptionem filioꝝ dei. Quarto mõ assimilatur creatura ṽbo eterno ſm participationẽ eterne hereditatis inq̃tuꝫ ex bonitate dei admittitur ad participationem suoꝝ bonoꝝ. i. beatitudinis diuine que cõsistit in fruitione dei: ꝑ quã ip̃e deus beatus est: ⁊ ꝑ seip̃m diues inquãtum. s. seipso fruitur. hec aũt dicit̃ hereditas alicuius ex quo ip̃e est diues. ⁊ ideo inquãtum deus ex sua bonitate admittit homines ad beatitudinis hereditatem dicit̃ eos adoptare. Ro. viij. Si filij ⁊ heredes: heredes quidẽ dei coheredes aũt xp̃i. Nõ autem ꝑticipamus gl̃iam xp̃i: nisi pri⁹ cõformemur illi in passiõe. Vñ subditur Si tñ cõpatimur vt ⁊ simul glorificemur. Sicut etiam ipse dicit Luce vlti. Sic oportuit xp̃m pati ⁊ ita intrare in gl̃iam suã. ⁊ ĺ loquitur de fidelib⁹ admissis ad participationem gl̃ie sue qui ꝓmo passioni sue assimilantur. Gal. iiij. Misit de⁹ filium suũ: vt adoptionẽ filioꝝ dei reciperemus. Et quia vnũquodq; perfectum est qñ finem coniungit suo ꝓncipio. Ecclesia xp̃i in sui ꝓncipio habuit xp̃m passum. ita in fine ip̃sius habuit btm̃ Franciscũ crucifixum. ⁊ in h̃ assimulatur filio hominis. Et sicut xp̃us subiecit sibi mundũ ꝑ signũ crucis in quo pependit. vbi quãdoq; vulneribus exceptis diaboli ꝑtatem cõfregit. Sic beatus Frãciscus signũ crucis maxima charitate dilexit. Esa. xi. Leuabit signũ in nationes ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos israel ⁊ dispersos iuda cõgregabit a q̃tuor plagis terre. Quia eñ memoria dñice passionis tradita erat obliuioni vt illã innouaret in cordibus oĩm. ideo semper ferebat crucem in manu. Juxta illud Ecc. xxxvij. In noua signa imuta mirabilia. Cũ eñ inueterata essent signa xp̃i apud ignaros expediebat vt btũs Franciscus ea innouaret cui dictuꝫ est a dño. Cant. viij. Pone me vt signaculuꝫ sup cor tuũ: ⁊ vt signaculũ sup brachiũ tuũ. Innouauit aũt signũ crucis quadruplr̃.

Primo ex ꝓtectione. Nã visus est munit⁹ duobus ensibus in modũ crucis. Jta ꝙ diabolus in cor suũ non poterat ascendere nec a superiori ꝑ aliquã vanã spem. nec ab inferiori ꝑ vanũ timorẽ nec a dextris ꝑ iordinatã leticiam: nec a sinistris per inordinatam tristiciam seu dolorẽ. Etiã si diabolus volebat in ipsum introire a superiori per fraudulentiam ibi incidebatur ense sapie. Si ab inferiori per cõcupiscentiã. ibi incidebatur ense castitatis ⁊ cõtinentie. Si a dextris per ꝓsperitatem ⁊ auariciã ibi incidebatur ense largitatis ⁊ temperãtie. Si a sinistris per aduersitatem ⁊ impatientiam. ibi incidebatur ense magnanimitatis ⁊ patientie. Secundo ex inductione. Quidam eñ ex diuina reuelatione vidit crucẽ aureã ex ore sancti Francisci ꝓcedentem cuius summitas celuꝫ tangebat. ꝓpter qd̃ angeli inducebant̃ in magnaꝫ admirationeꝫ. ꝓfunditas eius penetrabat terram. ꝓpter qd̃ demones inducebant̃ in magnam cõfusionem. Brachiũ dextrũ ꝓtendebatur ad austrum ꝓpter qd̃ fideles in dei amore feruentes: inducebantur ad deuotionem. Brachium sinistrũ ꝓtendebatur ad aq̃loneꝫ. ꝓpter qd̃ peccatores in dei amore frigidi inducebantur ad cõuersationem. Tertio extinctione. Quidam eñ vidit in fronte sancti Frãcisci signũ thau. coloꝝ varietate distinctum. qd̃ eius frontem miro venustabat ornatu. Hoc signo litteras sigillabat. Etiam hoc signo peccata remittebat. ⁊ infirmos sanabat. Unde cuidam cũ baculo figurã thau in se habente apostema fregit ⁊ sanat⁹ fuit.

Quarto ex benedictione. Cum eñ quadaꝫ vice a capitulo ꝓuinciali corporaliter defuisset. visus ẽ a quodam in spiritu ibi cõsistere ⁊ in modum crucis fratres benedicere. Insuper appropinquante hora mortis eius ĩ modum crucis manibus cancellatis fratres benedixit. sicut Jacob cancellatis manibus benedixit filios Joseph. vt habet̃ Geñ. xlviij. Inmutauit autẽ mirabilia passionis xp̃i ex impressione vulneruꝫ xp̃i in corpus ei⁹. Unde ipse dicit Gal. vi. Ego stigmata dñi iesu in corpore meo porto. Huius autẽ impressionis stigmatum causa fuit quadruplex.

Prima vehemens imaginatio patet. Nam Hiero in glo. Geñ. xxx ca. dicit. Q quedam mulier ethiopem peperit ꝓpter visionẽ cuiusdam imaginis q̃ in camera sua erat. Simil̃r ph̃us li. de aĩalibus dicit ꝙ cũ quedam gallina vicisset gallum ex imaginatione victorie crista ⁊ calcaria sũt ei exorta. Beat⁹ Frãcisc⁹ in visiõe qua vidit seraphin sex alas h̃ntem ⁊ inter alas effigieꝫ hoĩs crucifixi tam forti imaginatione motus est ꝙ vulnera passiõis xp̃i in ip̃m impressa sunt. Scd̃a vehemẽs compassio. Amor eñ dñice passionis accendit tam fortiter cor sancti Frãcisci. vt cũ de illa cogitaret ex compassione totus liquefieret

⁊ vix a lachrymis contineret. Ideo in carne sua mirabilia fecit. Prouerb. vi. Nunqd pōt homo abscondere ignem in sinu suo: ⁊ vestimenta eius nō ardeant? Unde ex dextro latere eius tanq̄ lancea trāsfixo sepe sanguis exibat qui tunicā ⁊ femoralia ipsi⁹ resperge bat. Alias eñi sanguinē nō emisisset si vera stigmata nō habuisset. Tertia vehemēs admiratio. Augustin⁹ cōtra Julianum dicit. q̄ oues Jacob ex quadam admiratione virgarum fetus varios cōcipiebant. Btūs Franciscus vidēdo seraphin crucifixū admiratione ⁊ stupore nimio replebatur. vñ dolor sensibilis in eo causabatur. Cum eñi quidā frat eius scapulas cōfricaret vulnus lateris tetigit. ad cuius tactū p̄ dolore fortiter clamauit. Quarta vehemens meditatio. Ecc. xij. Frequens meditatio carnis afflictio est. ps. In meditatōe mea exardescet ignis. Btūs Frāciscus xp̄i passionē meditari non cessabat. Deutero. vi. Meditabaris sedens in domo tua. ideo stigmata passionis xp̄i sibi impressa sunt. vt p3 ex multoꝝ fideliū attestatione: qui tam in vita q̄ in morte illa viderūt ⁊ tetigerunt ⁊ osculati sunt. Papa Greg. certificatus fuit. clericus dubitās in manu sua vulnus sensit miles deuot⁹ lateralit sauciat⁹ est ⁊c.

Secūdo in xp̄o Jesu valet

noua creatura. i. btūs Frāciscus rōne regenerationis. Est eñi differentia inter filiū dei naturalē. ⁊ filiū dei adoptiuū. Filius eñi dei naturalis est genitus nō factus. filius aūt adoptiuus est factus. sm illud Joh. i. Dedit eis potestatē filios dei fieri. Dicit tñ qñqꝫ filius adoptiuus esse genitus ꝑpter spūalem regenerationē q̄ est gratuita nō naturalis. Jaco. i. Uoluntarie genuit nos verbo veritatis. Et hylarius dicit sup Math. q̄ sup Jesum baptizatū descendit spūssanctus. ⁊ vox patris audita est dicentis. Hic est filius meus dilectus. vt ex his q̄ cōsūmabātur in xp̄o. cognosceremus post aque lauacrū ⁊ de celestibus ꝑtibus sanctū i nos spm̄ aduolare. ⁊ paterne vocis adoptione dei filios fieri. hec ille. Per baptismū aūt nō solum efficimur filij dei: sed etiā in numero sanctoꝝ angeloꝝ cōputamur q̄ et ipsi filij dei dicūtur. Job. xxxviij. Ubi eras cū me laudarēt astra matutina ⁊ iubilarent filij dei ꝑpterea sicut xp̄s ante p̄mū aduentū suū q̄ fuit mīe p̄misit angelū. s. Johānem baptistam. sic ante secūdū aduentum suū. s. iusticie p̄misit alterū angelū. s. sañ Frāciscum. De quo Apoc. vij. dicit. Uidi alterū angelum ascendentē ab ortu solis habentem signū dei viui. Iste angelus fuit btūs Franciscus q̄ habuit quattuor excellentes ꝓprietates angeli. De q̄bus p̄s dicit. Qui facit angelos suos spūs ⁊ ministros suos ignem vrentem. Prima ꝓprietas angeli est obediētie velocitas. Ideo dicit angelos suos. i. nūcios Beatus Franciscus habuit obediētie prōptitudinem. vt patet in executione mandatoꝝ q̄ deus precepit sibi que fuerunt quattuor.

Primo vt aduersa letanter susciperet. ⁊ ista letāter suscepit quia mallebat de se audire vituperiū q̄ laudis p̄coniū. Et cum pueri post eum currerent ⁊ lutū ꝓijcerent. ipse semꝑ ad omnia patiens fuit. ps. Obprobria exprobrātium tibi ceciderunt sup me. Secūdo vt se ipsum cōtēneret: dicens. Francisce amara ꝓ dulcibus sume. ⁊ teipsum contēne si me cupis agnoscere. ⁊ hoc impleuit. q2 se peccatorē maximū reputauit. Unde fratri interroganti quā de se opinionē haberet. Respondit. videor mihi maximus peccator. i. Thimo. i. ca. Xp̄us venit in hunc mundū peccatores saluos facere quoꝝ prim⁹ ego sum. Tertio vt suam ecclesiam repararet: dicens. Francisce vade repara domū meā ⁊ ipse verbo ⁊ exēplo ⁊ opere compleuit. i. Thimo. iij. Scias q̄modo oportet te in domo dei conuersari.

Quarto vt in deo tm̄ ⁊ non in alio speraret dicens. Quis potest tibi melius facere, dñs an seru⁹. diues an pauper? Et ipse oēm spē suam posuit in deo: dicens illud p̄s. Jacta cogitatum tuum in domino ⁊ ipse te enutriet.

Secūda ꝓprietas angeli ē essentie puritas Tanta fuit puritas corporis beati Francisci vt oīa q̄ in ipso sunt sancta fuerunt. Mat. vi. Si oculus tuus fuerit simplex totū corpus tuū lucidū erit. vt p3 in singulis partib⁹ eius.

Capilli eius fuerunt sancti quia cū dom⁹ cuiusdam rueret. ille accepit modicū de capillis sancti Frācisci ⁊ in scissuras posuit ⁊ domus firma ꝑmansit. quā nimirū sancti viri capill⁹ fragilis stabiliuit. Oculi ei⁹ fuerunt sancti. a q̄bus deuotas lachrymas emisit tā assiduas vt infirmitatem incurreret oculoꝝ. Cūqꝫ moneretur vt sibi a fletu parceret. Respondebat. Non est ob amorē luminis quod cōe habem⁹ cū vīis expellenda interne visitatio lucis. Aures eius fuerunt sancte. q̄ vocem diuinā audiuerunt: vt dictū est. ⁊ angelicam iubilationē. Cū eñi semel egrotaret angeli sibi dulcissimū edidere concentū. ex quo

iubilatione aīa eius gauisa fuit. τ corpus sanatum. Os eius sanctum fuit. quia verba q̄ ex ore ipsius ꝓcedebāt tante virtutis fuerūt ꝙ si quez benedicebat erat benedictus. vt pꝫ in illo qui vxorem suā a salubri ꝓposito impediebat cui vir sanctus suam benedictionē misit dicens. Fili nunc tempus est misericordie postea equitatis. Ad quod verbū ille fuit ꝓtinus imutatus. Saliua eius sancta fuit. qr cum quedam puella fuisset lumine oculoꝝ ꝓuata τ vir dei de sputo suo eius oculos liniuisset. mox fuit curata. Manus eius sancte fuerunt: q̄ fuerunt xp̄i stigmatibus cōsecrate ita ꝙ ea q̄ tangebat sancta erant. Sepe eniꝫ panis ab eo tactus infirmos comedētes sanabat. Ungues eius sancti fuerunt. Cum eñ q̄dam frater temptaref de vnguibus viri dei quos habere cupiebat. ille in spiritu h̄ cognoscens dixit ei. Ueni fili p̄cide vngues meos. Ille autē cū leticia iussa complens ꝓ reliquijs ipsas p̄cisuras seruauit. τ tēptatione omni fugata cōsolationem multā recepit

Scriptura eius sancta fuit. Cū eñ quidam frater temptaretur cogitauit ꝙ si de scriptura patris sancti haberet oēm tēptationeꝫ vinceret. Q̄ð ille in spū recognoscens vocato illo fratre quasdam laudes dei in cedula scripsit. sibiqꝫ dedit. vnde omis tēptatio euanuit.

Pedes eius sancti fuerunt. qr xp̄i stigmatibus cōsecrati. Cū eñ oues τ boues in prouincia reatina pestis cōsumeret. quidā aspergens illa aīmalia aqua quā ex lotione peduꝫ eius seruauerat mox oīs illa pestilentia fugata fuit. Cor eius sanctum fuit. vtpote laterali vulnere xp̄i dedicatum ab omni labe peccata nitidum. Chorda eius sancta fuit. Cū.n. in carne sua motus aliquis cōcupiscentie insurgeret. ille castitatis amator chorda se fortissime verberabat dicens. Eya frater asine: sic decet te manere: sic subire flagellum. Unde cū quidam chordam qua vir dei fuerat accinctus cū deuotione seruaret. eam sepe in aquam intingebat. τ oēs infirmi de aqua illa potantes sanabantur. Tertia ꝓprietas angeli est magna humilitas. ideo dicif τ ministros suos. Fuerūt eñ in beato Francisco q̄ttuor gradus humilitatis. Primus fuit laudes hoīm fugere. Nam cuidam fratri precepit vt cū populus ipsum laudaret: ipse in euꝫ verba vilitatis inferret. Secūdus fuit de se semper timere. Ut cum a populo beatificaretur dicebat. Nolite me laudare tanꝙ securū. adhuc filios τ filias habere possum rediens ad seculuꝫ nemo laudandus est cuius incertus est exitus. Tertius est inferioribus abedire. magis eñ volebat subesse ꝙ preesse. Uñ cū esset generalis cessit officio τ guardiani voluntati parebat. Et socia cū quo ire solitus fuerat obedientiam ꝓmittebat. Quartus fuit obprobria hoīm spernere. Unde cū tpe vernali indutus pāniculis orōni tremēs insisteret. dixit ei quidā vt de suo sudore vnā sibi nūmatam venderet. Ille r̄ndit. Nō tibi sed dño meo vendo. Quarta ꝓprietas angeli ē feruens charitas. Ideo dicif igneꝫ vrentē. Charitas. n. beati Francisci fuit in feruenti orōne ad deū cuius feruor apparuit in quattuor.

Primo in peccatoꝝ remissione cū quadam die orās peccata sua defleret. a spūsancto certificationē accepit ꝙ dñs peccā sibi sua remiserat. Secūdo in subita mutatione. Cū eñ quadam die ꝓ quodam abbate instantius oraret subito tantā ille sensit mutationē τ mentis dulcedineꝫ: q̄tam in vita sua nūꝙ fuerat expertus. Tertio in assidua contemplatiōe. qr Iesum toto corde tota virtute cōtemplās celū inspiciens terrā videre dedignabatur dicens Oculi mei semꝑ ad dñm: qm̄ ipse euellet de la. pe. meos τc̄. Quarto in diabali confusione. Cū eñ ciuitatē Assisij τ totā illā regionem draco viderec absorbere: vir dei orauit τ statim euanuit. Et sic patet τc̄.

Tertio in xp̄o Iesu valet

noua creatura. i. btūs Francisc⁹ rōne Assimilationis. ꝯm quā dignitates atqꝫ ꝑfectiones sanctoꝝ patriarcharū excellentissime in se habuit. vt patebit. Adam ex innocentia. de q̊ dicitur Geñ. ij. Faciamus hoīem ad imaginem τ similitudinē nr̄am: τ p̄sit piscibus maris τ volatilibus celi. Cui data fuit pro socia volūtaria pauꝑtas. qñ dictū est ei. De ligna scientie boni τ mali ne comedas: sicut p̄mo angelo data fuit pro socia vera humilitas.

Ordo eñ diuine ꝓuidentie hoc exigit vt semper inferiora ꝑ superiora gubernenf. Unde cū homo sit suꝑ cetera aīalia. vtpote ad imaginem dei factus ꝯueniēter eius gubernatiōni cūcta aīalia subdūtur. Pō aūt ex cupiditate paupertatem reliquit idea grām innocentie amisit. Btūs Francisc⁹ hāc innacētiam ꝑ valuntariam pauꝑtatem xp̄m sequens recuperauit. Patet qr in statu innocentie ante inobediētiā hoīs nihil ei repugnabat qð naturaliter deberet ei esse subiectum. Oīa aūt aīalia naturalif sunt hoī subiecta. sed inobe

dientia cor ad hoīem subsecuta est in penaz eius. Unde vocē hoīs fugiunt se contractari nō pmittūt. & viso hoīe a cantu desistūt & se pa atq; nociua hoīni fiūt. Btō aūt Francisco obediebāt qr & vocata veniebant & se ab ipso tangi pmittebant. & iussa cantabāt & iussa subticebant. & siluestria māsuefiebant. vt habetur plene in legenda. Unde obedientia aīalium ad btm̄ Franciscū nō fuit leuitatis in viro dei. sed exemplar puritatis primi hoīs in statu innocētie. vt pz &c. Abel ex hostia. Heb xi. Fide plurimā hostiā Abel q̄ Cayn obtulit deo p quā testimoniū ɔsequut' est eē iustus. testimoniū phibente muneribꝰ eiꝰ deo Nam ignis de celo descendebat & hostiā cōsumebat. Btūs Franciscus oīa sua in reparatione ecclesiarū xp̄i distribuit. s. scti Damiani. sancti petri & sancte Marie de angelis in portiūcula quā summe dilexit: in qua virtuose pfecit. Quidā vir sanctus vidit innūeros hoīes cecitate pcussos facie in celū directa & genibus flexis in huiꝰ ecclesie stare circuitu. q omēs eleuatis manibus lachrymantes a deo petebāt miām & lumē. Et ecce vehemēs de celo splendor aduenit se per omēs diffundens & grām largiens. Noe ex multiplicatione genuit em̄ tres filios quos in archā induxit a q̄bus genus humanū est multiplicatum. vt dicit Gen̄. ix. Btūs Frācīscus in archam ecclesie tres sanctissimos ordines inchoauit. s. fratrū minor. dñarū inclusarū. et fratrū de pnīa. & ab his multiplicat' est numerus saluandor in celesti glia. Abrahaā ex pmissione q patrē patriā & cognationē derelīquit. vt benedictionē hereditate possideret. filiū gra genuit q in gentē magnā creuit. Beatus Franciscus oēm paternā hereditatem respuit. Cōuocatus em̄ ante epm̄ Assisij depositis oībus vestimētis & femoralibus ceterisq; tpalibus. restituit ea patri. solo cilicio q vtebatur sibi reseruato dicens. Usq; nunc te vocaui patrē in terris. amodo aūt securus dicam. pr̄ noster q es in celis. penes quez oēm thesaurū reposui. & oēm spem collocaui. & ciuitate relicta securus & liber secretū solitudinis penijt. solus & silens. Ysaac ex imolatione cui sacrm̄ crucis xp̄i reuelatum est qn̄ pat' eiꝰ in mōte ipm̄ immolare voluit. Gen̄. xxij. Btūs Franciscus certificat' fuit a dño Jesu xp̄o sex vicibus de eo qd̄ sibi dixerat in pma visione. s. q dux in militia xp̄i futurus armis celestibus & signo crucis decoraretur. Primo in pncipio sue cōuersionis: qn̄ xp̄us sibi apparuit & cōpassini gladio doloris mentez eius transfixit. Luce. ij. Tuām ip̄sius aīam p transibit gladius. Secūdo qn̄ audiuit crucifixum ei dicentem. Uade repara domū meā. Tertio qn̄ frater Siluester vidit crucē auream ex ipsius ore pcedentē. Quarto qn̄ frater Pacificus vidit gladios in modū crucis viscera viri dei transfigentes. Quinto quādo frater Monaldus vidit virū dei bm figuram crucis in aere subleuatū. Sexto quando in monte aluerne frater Illumiatus conspexit seraphin in modū crucifixi viro dei stigmata impressisse: vt xp̄i crucē pprijs humeris baiularet. et ardenter pdicaret. Jacob ex benedictiōe q. xij. filios velut patriarchas genuit. quos etiam in fine vite sue benedixit. Gen̄. xlix. Btūs Franciscus verus supplantator mūdi nouā xp̄o religionē inchoās duodecim ffes tanq̄ duodeci patriarchas a deo missos secū assumpsit. quor noīa sunt hec. Petrus carbanij. Egidius. Sabatinꝰ. Monicus. Pacificus. Leo. Siluester. Ruffinus. Johānes de sctō cōstantino. Bernardus de viridante Guilhelmus anglicus. Masiꝰ de marignano. Per istos enī vite sanctitate & exemplo ac regimine ordo iste floruit. Joseph ex interpretatione qui vitē cū tribꝰ ppaginibus florere interpretatus est. Gen̄ xl. c. Beatꝰ Franciscus tanq̄ vitis fructificauit. Ecc. xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. s. sancte vite. & flores mei. s. doctrine euangelice pduxerunt fructum honoris & honestatis. Hec vitis. s. btūs Franciscꝰ in pmo ordine pduxit tres ppagines. s. sanctum Anthoniū de padua. sanctū Lodouicū epm̄. & sctm̄ Bernardum de quitaualle. In secundo ordine pduxit tres ppagines. s. sanctam Claram. sanctam Agnetam filiā Otterchi regis Boemie. & sanctam Salome de domo regis Polonie. In tertio ordie pduxit tres ppagines. s. btm̄ petrū pectinariū de Senis. beatū Lucensem de podio bonizi. & sanctum Eleazarū. In hoc tertio ordine quo ad dñas pduxit. s. sanctaz Elesabeth filiā regis Ungarie. beatam Emulianam de florentia. & beatam Michelinam de peusauro. vt pz &c.

Beniamin ex electione. Nam beatus Frāciscus recte comparatur Beniamin propter decē singularia. Primo in ortu Beniamin mater eius emoritur. Gen̄. xxxv. Sic in ortu conuersionis beati Francisci mater omnis carnalitatis extinguitur. Secundo Beniamin diuersum a patre & matre nomē imponi

tur. Unde mater non vocauit eum Beniamin: sed filiuz doloris. pater vero vocauit eũ Beniamin .i. filium dextre. Geñ. xxxv. In beato Francisco fuit maxima obseruantia penitentie ⁊ austeritas vite: tamen faciũt in celis filiũ dextre. licet hic videat̃ dolorẽ ingerere. Tertio Beniamin .i. minim⁹ ⁊ paruulus Geñ. xlij. In btõ Francisco fuit summa humilitas: non autẽ de numero corꝝ de quibus Bernardus dicit. Quidam volũt esse humiles sine despectu pauperes sine defectu. bene induti sine solicitudine. bene pasti delicate sine labore. alijs adulantes. alijs detrahentes mordaces vt canes. dolosi vt vulpes. superbi vt leones. intrinsecus vt lupi rapaces. mellis dulcedinem .i. inanis glĩe ⁊ latentis lasciuie fugentes vt vrsi. q: volunt esse sine auctoritate iudices. sine visu testes postremo falsi accusatores. ⁊ ideo veritate carentes. Hec ille.

Quarto Bẽiamin a patre tenerius diligit̃. Geñ. xlix. ⁊ beatũ Franciscũ tenerius dilexit iesus xp̃s. vt pȝ ex impressione stigmatum.

Quinto Beniamin in egyptũ sed non sine custodia inde ingredit̃. Geñ. xliij. Btũs Frãciscus mira caritate ab opere contẽp'ationis descendit ad opers fraterne sustentatiõis semper comite diuina cõfessione. Sexto in ingressu Beniamin in egyptũ. Symeon a vinculis soluitur. Geñ. xliij. Btũs Francisc⁹ ab operibus iniquitatis a vinculis peccatorꝝ verbo ⁊ exẽplo homines reuocauit. Septimo cyphus argenteus in sacco beniamin abscõdit̃. Geñ. xliiij. In btõ Francisco incorruptio admirande castitatis que per argentũ albũ designat̃ reperit̃. Octauo bẽiamin cũ maiorib⁹ munerib⁹ remittit̃. Geñ. xlv. vbi dr̃. ꝙ Joseph dedit singulis fratrib⁹ binas stolas ſꝫ bẽiamin dedit. ccc. argẽteos cũ q̃nqꝫ stolis optimis. Btõ Francisco dñs dedit magnifica donaria. s. recepit eñ. ccc. argẽteos .i. tres aureolas: p tribus votis religionis. ⁊ q̃nqꝫ stolas optimas .i. q̃nqꝫ plagas quas nõ solũ in corde: ſꝫ etiã in corpe suo portauit. Nono bẽiamin rapiẽs p̃dã describit̃. Geñ. xlix. Btũs Frãciscus sua sonora p̃dicatiõe ꝯuitatis magnã predã ad domuz dei adduxit ⁊ quotidie adducit p sue religionis pfessores. Decimo Bẽiamin ciuitatẽ hierl'm in sortẽ recepit. Josue. xviij. Btũs Franciscus ꝓpter euãgelicã pfectionẽ artissime paupratis accepit in sortem hierl'm celestẽ. vñ dr̃ Deut̃. xxxiij. Beniamin amãtissimus dño habitabit cõfident̃ in eo tota die quasi in thalamo morabit̃. ⁊ inter humeros eius requiescit. ⁊ sic pȝ ⁊c̃.

Quarto in xp̃o iesu valet noua creatura .i. btũs Frãciscus rõne nũciationis q̃ debet̃ sanctis ꝓphis. vñ sctũs Thomas. iij. pte. q. vij. arti. viij. dicit sic. Propheta dicit̃ quasi ꝓcul fans: vel ꝓcul videns. in ꝯtum. s. cognoscit ⁊ loqiut̃ que sunt ꝓcul ab hoĩm sensibus. Sicut etiã Aug⁹. dicit. xvi. cõtra Faustum. Est aũt cõsiderandũ ꝙ nõ potest dici aliquis ꝓpheta ex hoc ꝙ cognoscit ⁊ annũciat ea que sunt alijs ꝓcul cum quibus ipse non est. ⁊ hoc est manifestũ ⁊ ſm locuz ⁊ ſm tempus. Si eñ aliq̃s in gallia exñs. cognosceret ⁊ annũciaret alijs in gallia exñtibus ea q̃ tunc in syria agerent̃ ꝓpheticum essꝫ. sicut Helyse⁹ de Giezi dixit. iiij. Reg. v. Quomodo vir descendebat de curru ⁊ occurrerat ei. Si vero aliquis in syria existens ea que sunt ibi annũciaret nõ esset hoc ꝓpheticũ Et ideꝫ apparet ſm tẽpus. ꝓpheticũ eñ fuit qd̃ Esaias prenũciauit. ꝙ Cyrus rex psarum templũ dei esset reedificaturus. vt pȝ Es. xliiij. Non autem fuit ꝓpheticuꝫ ꝙ Esdras hoc scripsit cuius tempore factum est. Si ergo deus aut angeli vel etiam beati cognoscunt ⁊ annũciãt ea q̃ sunt ꝓcul a nostra noticia nõ ptinẽt ad ꝓphetiã. q: in nullo nostrum statũ attingũt. q: ꝓphetia est eorꝫ que sunt ꝓcula cõi hoĩm sensu cũ q̃bus ꝓpheta cõuersat̃ ⁊ cõicat in statu vie. hec Thomas. Btũs Franciscus floruit spũ ꝓphetie multipliciter. Primo p̃dicens dñm Hugolinum epm hostiensem futurũ summũ põtificeꝫ qd̃ qd̃ rei ꝓbauit euẽtus. q: in summũ põtificẽ electus vocat⁹ est Gregori⁹ non⁹. Secũdo dũ esset captus a pusinis ⁊ carceri mãcipat⁹ letãter ait. Adhuc sanctus p totũ mũduz adorabor. Tertio dũ esset apud damiatã quã xp̃ianorꝫ obsidebat exercit⁹ p̃dixit socio suo ⁊ vniuerso xp̃icolarũ exercitui. nõ psꝑe succedere ipsis si belli attẽptarent ꝯgressum. qd̃ rei ꝓbauit euẽtus. Quarto dũ p̃dixit militi cuidã q̃ eũ ad prandiũ inuitauerat. subitũ casum mortis p̃monẽs ipsuꝫ vt ꝯfiteret̃. ⁊ domũ suã disponeret q̃ oĩa vt cõpleuit mox spũ exalauit. In ipo eñ fuerũt pfectiões ac prorogatiue ꝓphãꝝ veteris testĩ vt pȝ. Moyses in gubernatõe q: assumpt⁹ de aq̃s. s. mũdane vanitat̃: spũ dei afflat⁹: pplꝫ in deserto pauit pane celit⁹ misso Insup eduxit aquã de petra in deserto: vt pplus sitiens biberet. Preterea ieiunauit. xl. diebus ⁊ totidem noctibus discalc-

stus montē conscendit: vt legē dñi acciperet quam bis accepit. vt patz Exo. et Numeri in multis locis. Beatus Franciscus seculi vanitate magis elegit affligi cū pplo dei ꝙ tēporalis peccati habere iocunditatē maiores diuitias estimās thesauro patris sui improperium xpi. Heb. xi. Hic ꝑ vallem spolitanaz cū fratribus suis trāsiens diutino labore lassatus in quadaz solitudine cū illis substitit. Cumqz fame deficerent nec modus ꝓuidendi succurreret. diuina ꝓuidente clementia: affuit angelus panē eis deferens et subito euanuit. Similiter cū vir quidam ad modū pauper suo asello virū dei ꝑ montana veheret: et pre lassitudīe vie asperioris siti deficeret subito vir dei de iumento ꝓsiliens genuflexus in terrā extensis in celū manib⁹ orauit ad dñz et ecce mox de saxo durissimo aqua ꝓfluxit: de qua abundanter refocillatus est. Preterea discalciatus vir dei montē quendam cū duobus socijs spūsancto ducente ꝯscendit. vbi ieiunans in pane et aqua. xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹. cōscribi fecit regulā quā sibi orāti diuin⁹ sps in flamma ignis suggesserat. Quā cū de mōte descendens seruandā suo vicario cōmisisset. et ille paucis elapsis diebus per incuriam amisisse ꝯfiteretur. Iterū in montez sanctus dei redijt. eamqz instar prioris ex ore dei suscipiens illico reparauit. ad cui⁹ obseruantiaz fratres induxit. Ecc. xlv. Dedit illi cor ad precepta: et legē vi. et dis. do. ia te. et iudi. s. israel.

Josue in deportatiōe q̄ ait ad sacerdotes. tollite archam federis. et illā deportauerunt auxilio diuino et nō humano. Josue. iij. Btūs Frācisc⁹ cū in quadā deuastata ecclīa in ꝓuincia masse apud montē casalem oraret: intellexit ꝑ spm̄sanctū sacras ibidē reliquias remāsisse. quas cū precepisset fratribus suis sacerdotibus ad locū honorabilez deferri. iussa viri dei negligentes die altera archam reliquiarum in loco sublimiori altaris repositam diuina virtute oculis suis cōspexerunt et cuius iussis nō paruit hō paruit deus. Illi autez inobedientie veniā ꝓmeruerunt. Gedeon in cōflictatiōe cui dixit dñs. In viris q̄ lambuerunt aquas manu⁹ liberabo vos et tradā madiam in manu tua. Judic. vij. Beat⁹ Franciscus cū paucis fratribus q̄ aquam tēporaliuz cōsolationū nō nisi ad necessitatē sumūt et multa mēdicitate hostes pplī dei deuicit. Unde ecclesia cantat de eo. Carnē mūdūqz cōterens hostes malignos ꝯterēs. Dauid invnctione. quē Samuel iussu dei vnxit in regem sup israel q̄ acceptis qnqz lapidibus de torrente interfecit philisteū et abstulit opprobrium ex israel. i. Reg. xvi. et. xvij. ca. Beat⁹ Franciscus accedēs ad papam Innocentiū tertiū ꝓ cōfirmatione ordinis sui spū dei afflatus ꝓposuit hanc parabolam de diuite rege cū muliere formosa et paupe contrahente et e prole suscepta preferente regis imaginez et educanda de mensa ipsius. quā sic interpretatus est. Non est dubitandū ꝙ fame ꝑeant eterni regis filij qui ad imaginez regis xpi ꝑ spūssancti virtutē de paupere matre nati per spm̄ paupꝛtatis sunt in religione paupercula educandi. Cognita itaqz voluntate dei sūm⁹ pontifex velut alter Samuel ordinē scti Frācisci despectū atqz abiectū velut dauid cōfirmauit. ps. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei ma. ꝙ. ha. in tab. peccatoꝝ. rc. vsqz q̄ sperat ī te. qui sumpto signo crucis. et. v. stigmatibus velut. v. lapidib⁹ potentiam diaboli cōfregit

Salomon in fabricatione. q̄ fabricauit tres domos. s. templum. domū saltuo. et domū filie pharaonis. iij. Reg. viij. Btūs Frācisc⁹ tres domos spūalis edificij fabricauit. s. fratrum minoꝝ. dñarum inclusarū. et fratruz de penitentia. in q̄bus factus est omibus causa salutis eterne. vt oms hij ordines dicere possint illud Thobie xij. Bonis operib⁹ per euz repleti sumus. Et sic cultū dei valde ampliauit. Asael in cursitatiōe. porro Asael cursor velocissimus erat quasi vnus ex capreis que morant in siluis. Btūs Francisc⁹ velut Asael. i. plasmatō dei ꝯtum ad nouā religionē sibi diuinitus ostensam p̄cursor eterni iudicis velocissimus ꝓpter depositionē ponderis tēporalium rerū quasi vn⁹ ex capreis acut⁹ visu ꝓphetico in siluis hui⁹ mūdi regnū eternū indefesse p̄dicauit. Helyas in subuectiōe qui in curru igneo translat⁹ est in celū. iiij. Reg. i. Btūs Frāciscus in ciuitate Assisij semel predicaturus in ecclesia cathedrali. fere media noctis hora in orto canonicoꝝ orans cū quibusdaz ex socijs suis premonstrat⁹ est in curru igneo et splendente quē viri israelite. s. fratres sui ordinis sequerētur. Nam currus igneus mirandi splendoris per ostiū dom⁹ itrans. huc atqz illuc ꝑ domiciliū tertio se conuertit. supra quē globus lucidus residebat q̄ solis hñs aspectum noctē clarefecit. in globi medio btūs pater residebat supnis irradiat⁹ fulgoribus et ardorib⁹ inflammatus. qꝛ xba ignita ꝓferebat. Juxta illud ps. Ignitū eloquium tuū vehementer. et seruus tu⁹ dilexit

illud rc. Helyseus in operatiōe. Nam Helyas ascendens in celū dimisit palliū suuz in terra. p quod helyseus operatus est mirabilia. vt pz. iiij. Reg. i. Beatus Franciscus accepto pallio xpi. i. stigmatibus sup carne sua post ascensionē xpi in celū mirabilia operat⁹ est. Cum tēpore hyemali p̄ lassitudine corporis subuectus asello cuiusdā paupis sub crepidine cuiusdā pminentis rupis pnoctaret superueniēte algore ꝛ niuibus. homo ille murmurabat quē vir sanctus sacris manibus cōtingens mēte ꝛ corpore confortauit cibo calore atqꝫ dormitione suaui. Et sicut deus aperuit cor pueri ad videndū montē plenū eq̄rum ꝛ curruuz igneoꝝ in circuitu Helysei. sic deus aperuit oculos fratrū simpliciū ad preces beati Francisci. vt intelligerēt magnalia dei q̄ secreta cōscientiarū p̄dicatorum fratrū cepit rimari. ꝛ de pfectu ordinis multa futura predicere. ex q̄bus valde cōfortati fuerūt.

Job in eleuatione. vnde ipē dic̄ penulti. ca. Ad p̄ceptuz tuū eleuabitur aq̄la. ꝛ in arduis ponet nidum suuz. Beatus Franciscus velut aquila eleuabatur ad celestia p sanctam meditationem. p̄cipue vero in illa seraphica visione in qua precepit is q̄ sibi apparuerat ꝙ pleraqꝫ archana sibi reuelata nunq̄ꝫ dum viueret cuiq̄ꝫ aperiret. ij. Coꝛ. xij. Audiuit archana v̄ba q̄ non licet hoī loqui in celū raptus rc. Esaias in deuotione q̄ valde afficiebatur ad incarnationem xpi. de qua abundāter ꝛ copiose pphetauit. vt nō soluz ppheta: sed etiam euangelista credatur. Un. ix. ca. dicit. Paruulus datus est nobis ꝛ filius nat⁹ ē nobis rc. Beatus Franciscus anno tertio ante obitum suum memoriā natiuitatis xpi ad deuotionez excitandam apud castrū grecij disposuit agere mira celebritate. Itaqꝫ licentia a summo pōtifice obtenta iussit parari p̄sepiū. apportari fenū. bouē ꝛ asinū adduci. Concurrentibus vndiqꝫ populis. nox illa splendens ꝛ solēnis efficitur. Stabat vir dei coram p̄sepio lachrymis perfusus. ꝛ dū missa celebraretur dn̄s Johānes de grecio in spiritu p̄uidit ꝙ beatus pater quendā puerulum valde formosum ambobus cōplexans brachijs excitabat a somno. Unde mirabilit̄ tunc populis p̄dicauit de xpi incarnatione.

Jeremias in predicatiōe. cui dicit̄. xxxij. c. Ascende in libanum ꝛ in basan da vocē tuā. ꝛ ad transeūtes. Beatus Franciscus ascēdit ad vite mundiciā ꝛ ad feruorez oratiōis. deinde clamauit ad transeuntes peccatores increpando eos clamore p̄dicationis: Qui hesitauit aliunde cōferens cū fratribus suis: ꝛ dicens. Quid inquit fratres consulitis: q̄d laudatis. An ꝙ orōni vacem. an ꝙ predicādo discurraz. Reuelatum est sibi a dn̄o ꝙ p̄dicationi operam daret. et angelus dn̄i dixit ei predictum verbum Jeremie. Ezechiel in designatione. qui dicit. xxviij. ca. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia et pfectus decore in delitijs paradisi dei fuisti.

Beatus Franciscus fuit signaculum similitudinis dei propter feruentē amorem. quod patet ex corporis eleuatiōe. Unde cū oraret sepe visus est totus a terra subleuari. q̄ eleuatio corporis significabat eleuationē mentis. Etiam patet per alienationem mētis. Sancti enim viri in mentis excessum rapti extern⁹ insensibiles redduntur. quia ab amoris vehementia ex toto interius absorbentur. Unde cum semel sanctus Frācīscus transiens per burgum a populo cōprimeretur insensibilis per omnia visus est. ij. Cor. xij. Scio hominē in xp̄o siue in corpore siue extra. c. n. rc. Daniel in cōfortatione. qui dicit. iiij. ca. Uidebā ꝛ ecce arbor in medio terre ꝛ altitudo ei⁹ nimia arbor magna ꝛ fortis. ꝛ pceritas ei⁹ contingens celum latitudo illius vsqꝫ ad terminos vniuerse terre. folia eius pulcherrima: ꝛ fructus eius nimius. ꝛ esca vniuersoꝝ in ea.

Beatus Franciscus diuinam cōsulens puidentiam sup ordinis sui cōfirmationez cū adiret sedem apostolicam hac confirmatus est visione. Uidebat siquidem arborem celsitudinis magne ad quā cū appropinquasset ꝛ sub ea stans ipsius altitudinem miraretur subito tantū diuina virtute leuabatur in altū vt cacumen contingeret arboris eiusqꝫ summa facillime curuaret ad ima. Huius visionis presagium vir spū̄sancto plenus intelligens referri ad cōdescensionē apostolice dignitatis exhilaratus est spū. fratribusqꝫ suis in dn̄o confortatis iter cum eis ad curiaz romanam aggressus est. Osee in cōuersatiōe q̄ dicit. ij. ca. Ducā eā in solitudinez ꝛ loquar ad cor ei⁹ ꝛ canet iuxta dies iuuentutis sue ꝛ iuxta dies ascensionis sue de terra egypti.

Btūs Franciscus a diebus cōuersationis sue solitudinem cupiebat. vbi crebrius cū deo loquebatur. Rogatus em̄ a dn̄o Leone cardinali sancte crucis vt secum aliquātulū moraretur in vrbe acquieuit. humiliter ꝛ deuote qui per totam noctem vexatus a demonib⁹ ꝛ grauiter verberatus. socio suo in mane S

pferens ait. Melius iudico eū qui ponit in exemplum alijs fugere curias ꝛ humiliter inter humiles in locis cōuersari humilibus. vt sustinentes penuriā fortes efficiat similia sustinendo ꝛc. Joel in p̄dicatione. q̄ dicit. ij. ca. Similis ei nō fuit a pncipio: ꝛ post cum nō erit vsq; in annos generationis ꝛ generationis. Ante faciē eius ignis vorans ꝛ post eū exurens flamma. quasi ortus voluptatis terra coram eo. Beatus Frāciscus in paupertate nō habuit similē. vt p; qn̄ comesturus cū dn̄o Hostiensi prius hostiatī p elemosyna petenda mēdicauit. propter quā paupertatē velut ignis pplos accendebat ad charitatē dei sua p̄dicatione. sed neq; poterat phiberi a p̄dicatione q̄n velut flāma exureret quosq; ad verbū dei audiendū. vt p; qn̄ venit imolam ad p̄dicandum cui cum phibuisset ep̄s ciuitatis turbato aīo ne p̄dicaret. vir dei iterum rediens ad ep̄m viso est facies eius accensa vt ignis. ꝛ verba eius tanq̄ flāma exurens. Q̄ð ep̄s intelligens fore pdigiū dei illico ei cōcessit licentiā p̄dicandi ꝛc. Amos in orōne. q̄ dicit. ix. ca. Uidi dn̄m stantē sup altare ꝛ dixit. Percute cardinem ꝛ cōmoueantur superliminaria. Beat⁹ Franciscus valde intentus fuit orōni adeo vt visibiliter xp̄m viderit ꝛ cum eo familiariter locutus fuerit. Unde cū semel Assisij oraret. ep̄us ciuitatis quadam curiositate ductus intrauit cellā seu oratoriū ipsius qui statim mutus effectus ē: ꝛ paraliticus donec p virū dei liberatus est.

Micheas in annūciatione q̄ dicit. iij. ca. Ego repletus sū fortitudine spūs dn̄i iudicio ꝛ virtute vt annūciem Jacob scelus suū. ꝛ israel pctm̄ suū. Btūs Franciscus replet⁹ spiritus pphetico annūciauit fratri Leonardo de Assisio socio suo elationē quā mente gerebat ꝙ non de pari ludunt parentes sui cū parentibus illius fratris. Etiā annūciauit rebellionem cuiusdam fratris cōtra vicariū suum dum teneret caplm̄ ꝛc. Naum in cōsolatione. q̄ dicit. ij. ca. Ecce sup montes pedes euāgelizantis ꝛ annūciantis pacē. Beat⁹ Frāciscus multos cōsolabatur qui semidesperati videbant. vt p; de illo fratre q̄ nō nisi nutibus cōfitebatur. ꝛ de illis duobus q̄ venerāt ad heremitoriū grecij. vt benedictionē a viro dei reportarent q̄ tandem cōsolati abierunt.

Aggeus in electiōe. qui dicit. ij. ca. Et ponā te quasi signaculū. q: te elegi dicit dn̄s exercituum. Beatus Frāciscus electus fuit a domino vt esset signaculum paupertatis Jesu xp̄i. vt patet ex salutatione quam fecerunt sibi ille tres dn̄e dicentes Beneueniat domina paupertas. Zacharias in mensuratione qui dicit. ij. ca. Leuaui oculos meos ꝛ vidi: ꝛ ecce vir ꝛ in manu eius funiculum mensorū. Iste vir est beatus Franciscus q̄ cingitur funiculo ad mensurandum ꝛc.

Quinto in christo Jesu

valet noua creatura. i. btūs Franciscus rōne confessionis. Interrogati em̄ discipuli a xp̄o quem ip̄m esse crederent. dixit Petrus. Tu es christus filius dei viui. ex qua confessione meruerunt esse principes mundi ꝛ ianitores celi. vt dicitur Mathei. xvi. In quib⁹ fuerūt quattuor dignitates quas deus contulit beato Francisco. Primo nomīs mutatio. Petrus enim ante vocationem vocabatur Symon. postea vocatus est a xp̄o petrus. ſm illud Johan. i. Intuitus autē Jesus Symonem dixit illi. Tu es Symon filius Johāna. tu vocaberis cephas quod interpretat̄. Petrus. Beatus Franciscus ante cōuersionē suam vocabatur Johānes filius Petri bernardonis Sed post cōuersionē suam vocatus est a xp̄o in ecclesia Franciscus quando crucifix⁹ dixit sibi. Francisce vade repara domū meam. Cuius mutationis quadruplex fuit causa. Primo ratione officij ad qd̄ erat assumptus. Nam diuina puidentia sibi h̄ nomen imposuit. vt ex singulari ꝛ insueto nomine opinio ministerij eius toti citius innotesceret orbi. Secūda rōne affectus virtuosi. quia per ipsum ꝛ filios suos quos regeneratur⁹ erat in xp̄o multos seruos peccati ꝛ diaboli xp̄us debebat facere francos ꝛ liberos.

Tertia rōne magnanimitat̄ in corde. Nam Frāci a feritate sūt dicti. q: inest eis natural̄ feritas ꝛ est magnanimitas aīoꝝ: quā feritatē oñdit btūs Frāciscus in illo fratre inobediente cui⁹ capuciū fecit in ignē poni. Quarta rōne honestat̄ in cōuersatione. Siūt enī frāciscas dici signa quedā instar securiū que Rome ante consules ferebant̄ q̄ erāt in terrorē ꝛ in honorē. sic sermo Frācisci instar securis vitia incidebat ꝛc. Scd̄o legis xp̄i obseruatio. Un̄ Petr⁹ dixit ad iesum. Ecce nos reliquim⁹ omīa ꝛ sequuti sum⁹ te. Math. ix. Btūs. Frācisc⁹ legē xp̄i obseruauit oīa cū apl̄is relinq̄ndo iō paupertatē āplexor⁹ ē quadruplr̄. Prio volūtarie. Cū eīqdā die euāgl̄m legeret. i. q̄ xp̄s discipl̄os sine auro ꝛ argēto ꝛ calciam̄tis mittebat vt dr̄ Met. iij. ꝛ Luc. x.

subito ad oīa implenda se accinxit. Secū do humiliter. Libentius enim vescebatur ele mosynis hostiatim quesitis ꝙ sponte obla tis repore asserens illum panem esse angeli cum qui dabatur inspirationibus angeloꝝ psal. Panem angeloꝝ manducauit homo ꝑꝫ de militibus assisinatibus q̄ venerunt ꝑ eo quos in via mendicare exhortatus est.

Tertio perseuerāter. Cum enī ab aliquo ele mosynam impetrasset ab eo petebat licentiā vt licite posset si magis egen⁹ occurreret ero gare. vt patet de paupe dū ipse rediret a Se nis cui dedit palliolū quo sup habitū erat a mictus dicēs ipsuꝫ esse illius q̄ eo pauperioꝛ erat. Quarto regulariter. Cū enī frater Ber nardus pmus beati patris socius: eius vesti gia sequi disposuisset. ambo intrauerūt ecce siā sancti Nicolai. mane post quoꝝ deuoras orationes. btūs pater aperuit librū euāgelio rū in cuius pncipio erat. Si vis pfectus esse vade ⁊ vende oīa que habes ⁊c̄. In secūda apertōe eiusdē libri erat. Nihil tuleritis in via ⁊c̄. In tertia erat. Qui vult venire post me ab neget semetipsum ⁊c̄. Hec est ait vir sanct⁹ vita ⁊ regula nostra: oīmqꝫ q̄ voluerint no stre societati cōiūgi Patet de illo quē noluit acceptare ad ordineꝫ suū. qui bona sua lega uit parētib⁹ suis ⁊ nō pauperib⁹. ⁊ sic de mul tis aliis. Tertio ecclesie xp̄i sustētatio. apl̄i xp̄i fuerūt fūdamēta eccl̄ie sue. Apocal̄ xxi. Murus ciuitatis habēs fundamēta duode cim. ⁊ in ipsis noīa duodecim apostolorum. Sic cum summus pontifex lateranensem ba silicā subito minari ruinam conspiceret vidit sanctū Franciscū dorso suo supposito susten tare. Eccl̄s. ix. Ciuitas parua ⁊ pauci in ea vi ri. scꝫ merito. licet multi sūt numero. venit cō tra eaꝫ rex magnus. i. diabolus. Inuentusqꝫ est in ea vir pauper ⁊ sapiens ⁊ liberauit vr bē p sapiētiā suā. Quarto spūssancti reple tio. qꝛ repleti sūt oēs spūsancto. Actuū. ij.

Btūs Franciscus repletus fuit spūsancto multipliciter. Primo ad pctōꝝ remissionem Cum enī quadā die in quodaꝫ solitario loco ānos suos ī amaritudine recogitās deplora ret. sctīspūs ī eū supueniēte leticia certificat⁹ est de remissiōe plenaria oīm pctōꝝ. Scd̄o ad corpis calefactionē. Interrogat⁹ enī quō cū tunica tā tenuis a frigore possꝫ tueri: rn̄dit Si ignis sanctispūs nos inteꝛi⁹ calefaceret: caro nr̄a exteri⁹ frig⁹ nō sentiret. psal̄. Inflā matū est coꝛ meū ⁊c̄. Tertio ad occultoꝝ co gnitiōeꝫ. Vn̄ Senis cuidā doctoꝛi theologie quedā secretū consciētie illius scrupuluꝫ reue lando explicuit. ⁊ salubriter cōsulendo reseca uit. Quarto ad secretoꝝ celestium predica tionem. Nam spūssanctus aplos diuina mi steria perdocuit. ⁊ oīm linguarū scientiam de dit ad diuulgationē legis xp̄i. Btūs Fran ciscus secreta celestia orando spūsancto sug gerente didicit. Querētibus aliqn̄ fratribus an sibi placeret ꝙ lr̄ati iaꝫ recepti ad ordinē intenderēt studio sacre scripture rn̄dit. mihi quidē placet: dū tamen exemplo xp̄i q̄ mag orasse legit ꝙ legisse. orationis studiū nō o mittant. ⁊ exemplo aplōꝝ. de quib⁹ dicit. ꝙ erant pseuerātes in oratione. ⁊ factus est re pente de celo sonus tanꝙ aduenientis spūs ⁊c̄. Etiam multarū linguarū noticiam mira culose adeptus est. qui semper cū ardore spi ritus repleret. ardentia verba foris eructans gallice loquebat ⁊c̄.

Sexto in christo iesu valet

nova creatura. s. btūs Frāciscus rōne imita tionis. Feruenti enī caritatis incēdio glorio sum sanctoꝝ martyruꝫ emulabat triumphū in quibus nec amoris flāma extingui nec for titudo potuit infirmari. Desiderabat enimꝫ ipse eadem caritate succensus per martyrij flāmam hostiam dn̄o se offerre viuentem. vt ⁊ vicem xp̄o ꝑ nobis morienti rependeret. ⁊ ad diuinū amoreꝫ ceteros ꝑuocaret. Ardoꝛ martyrij apparuit in eo ex quattuoꝛ. Pri mo quia sexto conuersionis sue anno deside rio martyrij flagrans ad predicandum fidē xp̄ianam ⁊ penitentiam saracenis ⁊ aliis in fidelibus ad partes syrie transfretare dispo suit. Sed impeditus volūtate dei in Sclauo nia remansit aliquādiu predicaturus. Verū quia martyrij fructus adeo coꝛ eius allexe rat vt preciosam ꝑ xp̄o mortē super oīa vir tutum merita peroptaret versus marrochiū iter arripuit. vt ibi xp̄i euangeliū predicaret. Siquo modo ad cōcupitam palmā attinge ret. Cū autem in hyspaniā peruenisset grauī correpr⁹ infirmitate redire ad ꝑprios lares coactus est. Secundo qꝛ tredecimo cōuersi onis sue anno ad partes syrie pergens in sa racenos accurrit qui eum crudeliter tractaue runt afficientes cōuitijs. affligentes verberi bus. ⁊ vinculis alligātes: fame ⁊ siti crucian tes. Tertio qꝛ pduct⁹ est ad soldanū mīta ꝯstātia virtute animi ac feruoꝛe spūs p̄dicto soldano deū trinū ⁊ vnū ⁊ saluatorē oīm ie sum xp̄m predicauit. p cui⁹ fidei veritate ho

tabat soldanū vt iuberet ignē copiosum incē-
di. ꝛ ipsum cū sacerdotib⁹ paganis imitteret
in ignē si ipse illesus exiret agnosceret xp̄ia-
ne fidei veritatē ꝛ ad fidē xp̄i cū populo suo
cōuerteret. finaūt peccatis suis ascriberetur.
Quarto qꝛ ordinem suū ideo instituerat vt
fratres sui ꝑ fide xp̄i mori non formidarent
Hic enī ordo super ceteros ordines passur⁹
est ꝑsecutionē ob defensionē fidei. sicut figu-
ratur in passione pueroꝝ. ij. Macha. vij vbi
dicit. Rex accensus ira in hūc crudelius su-
per oīes deseuit. Per istuꝫ minimū fratrē
designat ordo fratrum minoꝝ. super quos
tyrannus ille vltimus q̄ tunc tēporis imperā-
bit exardescet ꝛ sitiet sanguinē illoꝝ. Vn̄ ab-
bas Joachim super Jerem̄. dicit sic. Hic est
Beniamin in cuius partu mater emorit. q̄a
cū apparuerit ordo ille fratrū minim⁹ in tpe
sexto romana eccl̄ia inter angustias regis vl-
timi expirabit. hec ille. ꝛ sic pꝫ ꝛc̄.

Septimo in xp̄o iesu va-
let noua creatura. s. btūs Frāciscus rōne san-
tificationis. Unde Apocal. v. dicit. Vidi li-
brū signatum sigillis septem. Hic liber est be-
atus Franciscus ꝓpter sapiētiā quā missus
est predicare que consistit in verbo ꝛ in ope-
re. signat autem sigillis septem ꝓpter septē
cōditiones summe ac diuine sapientie q̄ ful-
sit in eo. Que notant Jaco. iij. vbi dr̄. Que
autem de sursum est sapientia. Primū qui-
deꝫ publica est. deinde pacifica. modesta. sua-
dibilis. bonis ꝯsentiens. plena misericordia
ꝛ fructibus bonis. Has conditiones habuit
btūs Franciscus. Primo fuit pudicus. com-
plens illud qd̄ dicit. i. Thimo iij. Dyaconos
pudicos simi'iter oportet esse. btūs Francis-
cus mulierū familiaritates colloquia ꝛ aspe-
ctus que multis occasio sunt ruine sollicitius
euitari iubebat. vnde ipse nullam recogno-
scebat in carne ꝛc̄. Secundo fuit pacificus
ꝓximos in se discordes pacificans. cui pōt
dici illud. i. Reg. xvi. Pacific⁹ne est ingres-
sus tuus? ꝛ ait. pacificus. Unde de ipso can-
tat. Vere paci sociat longinquos a salute. ꝛ
fratrib⁹ suis dulcis pater dicebat. Ite annū-
ciate hominibus pacem predicate peniten-
tiam in remissionem peccatorum ſm euan-
gelium Jesu christi. Tertio fuit modestus
in moribus similis Onie. de quo dicitur. ij.
Machab. xv. Erat autem Onias vir bon⁹
ꝛ benignus verecundus visu. modestus mo-
rib⁹ eloquio decorus. ꝓpterea dicebat btūs
pr̄ filijs suis. Estote in tribulatiōib⁹ parētes
in oꝛonib⁹ vigiles. in laborib⁹ strenui. i sermo-
nibus modesti. in morib⁹ graues. ꝛ in bene-
ficijs grati. quia pro hijs omnibus vobis re-
gnuꝫ preparatur eternum. Quarto fuit sua-
dibilis alijs predicando ꝛ ad beate viuendū
consulendo. nouūqꝫ ordinem instituendo. q̄
dum peteret eius confirmationeꝫ a summo
pontifice ꝛ quibusdam cardinalibus nouum
ꝛ insolitum quid videretur. Tunc dominus
Johannes de sancto paulo episcopus Sabi-
nensis ꝛ cardinalis spiritu dei inflammatus
ait. Si petitionem huius pauperis tanq̄ ni-
mis arduam nouamqꝫ refellimus. cum pe-
tat sibi confirmari formam euangelice vite
cauendum est nobis ne in christi euangeliū
offendamus. Nam si quis intra euāgelice ꝑ-
fectionis obseruantiā ꝛ votum ipsius dicat
contineri aliqsid nouū aut irrationabile vel
impossibile od' seruanduꝫ. contra ipsum euā-
gelij autorem blasphemare cōuincitur. Ecce
quomodo regula eius est suadibilis sicut lex
iesu christi ꝛc̄. Quinto fuit consentiens bo-
nis per obedientiam ꝛ humilitatē. Cum enī
quereret ab eo quis esset verus obediēs. cor-
poris mortui similitudinem ꝓposuit. qd̄ mo-
uebit ꝛ stabit caputqꝫ inclinabit: quocūqꝫ il-
lud collocaueris non murmurans nec recla-
mans. ꝛ ait socio suo. Non mihi videor frat'
minor nisi fuero in statu quē tibi descripsero
Ecce prelatus existens fratrū. vado ad capi-
tulum predico ꝛ cōmoneo fratres. Et in fine
dicit contra me. Non cōuenis nobis qꝛ illit-
teratus es. elinguis. ydiota. ꝛ simplex tandē
eiicior cum obprobrio vilipensus ab oīibus
Dico tibi. Nisi eodem vultu. eadem mentis
leticia. eodem sanctitatis ꝓposito hec verba
audiero: frater minor nequaq̄ sum. In pre-
latione casus. in laude precipitium. in humi-
litate subdi: onine lucrum est. Sexto fuit
plenus misericordia. Cum enī semel pauper-
ri cuidam elemosynā importune petētivnus
ex fratribus durius rn̄deret. precepit beatus
Franciscus vt ad illius pauperis pedes se nu-
datum ꝓsterneret ꝛ ꝓclamās se culpabilem
orationis suffragium postularet ꝛ veniam.
Quod cum ille fecisset humiliter adiecit bea-
tus pater. Dū pauperē vides speculū tibi ꝓ-
ponit christi ꝛ matris eius. Septimo fuit
plenus fructibus bonis quo ad sanctos fra-
tres huius ordinis qui vita ꝛ miraculis cla-
ruerunt. Frater Bernardus de quintaual-
le primus filius sancti Francisci Frater Sil-

vester. Frater Electus. Frater Leo confessor sancti Francisci. Frater Guilhelmus de anglia. Frater Angelus de reate. Frater Massius de marignano. frater Ruffinus consanguineus btē Clare. frater Guido de Senis. frater Egidius de cappotijs. frater Valentinus de narnia. Hij vndecim cū btō Francisco iacent in ecclesia assisij. In ecclīa de angelis. iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. frater Petrus carhanij. qui fuit secundus socius beati Francisci. Quattuor socij beati Francisci: quoꝝ nomina scripta sunt in libro vite frater Jacobus qui vidit animā beati Francisci in specie stelle. frater Johannes simplex cum quo est cor beati Francisci in signū dilectiōis collocatū. In perusio iacēt hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis splendidissimi. s. frater Egidius de Assisio q̄ fuit tertius socius beati Francisci. frater Conradus de offida. frater Ventura laicus. frater Nicolaus de Assisio laycus. In Tuderto iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clarissimi s frater Guilhelmus. frater Rogeriꝰ frater Petrus de gallicu lo ⁊c̄. In monasterio sancte Clare ibidē iacet frater Jacobus benedictuli de Tuderto In loco de Tuderto iacet frater Egidius de regno magne sanctitatis vir ⁊c̄. In loco de sancta illuminata iacent frater Tentialbem. frater Johannes de auellino. In loco de auellia iacet frater Symon de Corsciano clare vite ⁊c̄. In loco de interanne iacent frater Petrus de pado. frater Symon de campo regali. In spoleto iacet frater Theobaldus p̄clare sanctitatis vir In loco de Spoleto iacet frater Symon de collazano nobilis genere ⁊ vita. In monte luco ꝓpe spoletum iacet frater Anthonius de pisis doctor legum. In Eugubio iacet frater Thomas de Eugubio magne sanctitatis vir. In ciuitate castelli iacet frater Jacobꝰ laicus qui maximis claret miraculis. In burgo sancti sepulcri iacet frater Raynerius laicus ⁊c̄. In fulgineo iacet frater Matheus In ecclesia sancti Feliciani iacet frater Hermannus In pisquia iacet frater Johannes de vallibus qui multis claret miraculis. In Narnia frater Matheus. In Nursia frater Anthonius. In Cassina frat̄ Pax ⁊ reatinꝰ In Erquata frater Paulus. In Spello frater Andreas. In bithonio frater Johannes de laudibus. ⁊ frater Johannes laycus vir sanctissimus. In menanio frater Nicolaus dictꝰ pater noster. Hij om̄es in ꝓuincia sancti Francisci. In ꝓuincia romana iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Roma apud aram celi frater Sabbatinus de p̄mis socijs beati Francisci. ⁊ frater Junipērus. In loco de pūlio frater Andreas de anania nepos Alexandri quarti. In ciuitate ortense frater Theobaldus de Assisio. In piperno frater Leonardus de fulgineo. In vrbe veteri frater Moricus. frater Ambrosius de massa. frater Seuerinus. In Thoscanella frater Guilhelmꝰ de cordela. In preceno frater Thobias qui spū ꝓphetico fuit plenꝰ. I Viterbio frater Soldanerius. In monte cōpatrū frater Angelus de monte leone. frat̄ Raynaldus reatinus. In ꝓuincia Tuscie iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Florentia frater Humilis de perusio. frater Actunsus laycus. frater Joseph. In loco de fectona frater Guido. In Aretio frater Benedictus de Aretio. In Massa frat̄ Bernardus. In castro florentino frater Donatus de Ferraria q̄ claruit spū ꝓphetico. In monte Aluerne frater Guilhelmus de redicophano. frater Clemens. frater Johānes de firmo qui habuit spm̄ ꝓphetie. In pupio frater Jacobus barlotarius. In mōte alcino frater Philippus laycus. De florētia fuerūt hij sanctissimi viri frater Rolandinus. frater Franciscus de maleficijs. frat̄ Johēs parēs p̄mꝰ gn̄a'is pꝰ sctm̄ Frāciscū. In Cortonio frat̄ Guido. in colūbario frat̄ Guido de bolsena In ꝓuīcia Bononie iacēt hij sctissimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In bononia frat̄ Nicolaus. frater Boninus. frater Matheus de fauētia. frater Guido spatis frater Guilhelmus de cortilunio laicus. In Mutina frater Gerardus magnꝰ predicator. ⁊ ideo deuotissimꝰ. In arriuino. frat̄ Johānes baiontij. ⁊ frater Andreas ⁊c̄. In prouincia sancti Anthonij vltra sanctum Anthonium iacent hij sanctissimi viri scꝫ in Padua frat̄ Lucas socius sancti Anthonij. frater Fidentius. In Coneglano frater Lucas laycus. in Mantua frater Beneuenutus. In Vtino frater Odoricus. In Venetijs frater carissimus de clugia. frater Gētilis martyr de marchia. frater Poncrellus laycus qui est sepultus ibidem in ecclesia. In ꝓuincia Marchie iacent hij sanctissimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In Camerano frater Johannes de parma. In sancto Seuerino frater Bentiuois. In Syrolo frater Petrus de monticulo. In esculo frater Conradus. In fabris

no frater Franciscus. In Auximo frat' Gracianus. frater Cathalan⁹. In rachoneto frat' Beneuenutus, In sancto Marino Frater Dominicus. frater Boncompegnus. frater Berganus. frater Gracian⁹. frater Petrus de monteulmi. In loco de Murro frat' Masus. In loco miliani frater Jacobus de Falerono. Iu Scoraneto frater Sanct⁹. In eadem puincia sunt frater Paulus. frater Lucidus. frater Matheus de monte rubiano. ꝛ alij plures quorum memoria est in libro furorum. Hij sunt fructus quos noua plantula scilicet beatus Franciscus in orto ecclesie produxit. De quibus pōt dici illud Eccle. xxiiij. Fruct⁹ honoris ꝛ honestat⁹. De h' ordine fuerūt sūmi pōtifices duo s. dñs nicola⁹ ppa qrt⁹ ꝛ dñs Alexander qnt⁹. Cardinales fuerunt plurimi quoꝝ primus fuit dominus Bonauentura de Balneo regio. Episcopi fuerunt multi: quorum primus fuit sanct⁹ Ludouicus filius regis Francie. Doctores theologie fuerunt q̄plures. scilicet Richardus de media villa. Adam godam. Johannes scotus. Uarro. Guilhelm⁹ ocham. Petrus aureoli. Landulphus. Franciscus maronis. Nicolaus de Lira ꝛc.

Octauo in christo iesu va

let noua creatura. scilicet beatus Franciscus ratione castificationis. Unde Gal'.v. dicit. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs ꝛ concupiscentijs. qꝛ enim in seculo multipliciter contraxit immundiciam ideo necessaria fuit ei q̄druplex lotio. Prima fuit religionis per quam homo consequitur plenariam remissionem suoꝝ peccatorū. Unde sanctus Thomas secūda secunde. q. clxxxix. arti. iij dicit sic. Uotum religionis cū sit perpetuū est maius q̄ votum peregrinationis terre sancte quod est temporale. Et sicut Alexander tertius dicit. vt habet extra de voto ꝛ voti redemptione. Reus facti voti aliquatenus non habet qui temporale obsequium in perpetuaꝫ no scitur religionis obseruantiam cōmutare. Rationabiliter autē per ingressum religionis aliquis consequit remissionem omniū peccatoꝝ. Si enī aliquibus elemosynis factis homo potest statim satisfacere de peccatis suis s'm illud. Daniel. v. Peccata tua elemosynis redime. Multo magis in satisfactionem pro omnibus peccatis sufficit qualiquis se totaliter diuinis obsequijs mancipet per religionis ingressum que excedit omne genus satisfactionis etiā publice penitentie. vt habetur. xxx. q ij. capit. Ammonere. sicut etiam holocaustum excedit sacrificium. vt Grego. dicit super Ezech. Unde in vitis patrum legitur q̄ eandē gratiam consequuntur religionez ingredientes quam cōsequūtur baptizari. Hec Thomas.

Beatus ergo Franciscus post vanam illā conuersationem suam in seculo religionem ingressus quā crucifixus ei demonstrauit p internam inspirationē consequutus fuit plenariam peccatoꝝ suorum remissionem. sicut postea certificatus fuit. Secunda fuit expiationis. Unde Numeri. xxxi dicit. Qui non potest ignem sustinere aqua expiationis sanctificabit. qꝛ qui non pōt sustinere grauē penitentiā p peccatis suis ad lachrymas veniat per quas lauet oculos q̄rum ad puraꝫ intentionem in deum. Job. ix. Laui oculos meos ꝛ ecce video. Lauet coꝛ q̄tum ad depositionez malarū cogitationū. Unde Jere. iiij. Laua a malicia coꝛ tuū israel. Lauet manus quantū ad detestationem male ablatorum. psal'. Lauabo inter innocentes manus meas. Et Jaco iiij dicit. Emundate manus peccatores. Lauet vestimēta quantū ad honestam cōuersationem. Josue. iij Lauent vestimenta sua: ꝛ sint parati in diem tertium.

Btūs Franciscus lachrymis suis lauit oia hec adeo vt lumen oculoꝝ videret amisisse. vt dicere posset illud Trenoꝝ. ij. Defecerunt pre lachrymis oculi mei. Tertia fuit mortificationis Gal'. vi. Mihi mundus crucifix⁹ est ꝛ ego mundo. Ideo potest dicere illud. Canti. v. Oculi mei sicut columbe que lacte sunt lote. Oculi cordis beati Frācisci fuerūt oculi columbe per sanctam simplicitateꝫ. sed lacte loti fuerūt propter custodiaꝫ castitatis. Si enī aliquādo sensisset stimulū carnis statim seipsum denudatum īmergebat in foueā niue plenam: aut glacie. modo cuꝫ chorda se grauiter verberādo. modo cibos ne palatuꝫ allicerent aqua frigida vel cinere permutādo Gal'. iij. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt super terrā. Quarta fuit dilectiōis. Gen. xlix. Lauabit in vino. s. diuini amoris stolā suam. Magis enī diligebat eū q̄ asperi⁹ ipsuꝫ increpabat: q̄ eū q̄ sibi blādiebat. vt pꝫ de illo q̄ dixit sibi. Ora prē dñm vt mitius tecū agat. manū enī suā plus debito sup te grauare videt. Quo audito vir scūs cū eiulatu exclamans ait. Nisi nossem in te simplicem puritatem tuam ex nunc abhorrerem cōsortiuꝫ. qui au

sus fueris circa me diuina iudicia reprehensi bilia iudicare. Ipse etiam in corrigendis cul pis dilectionem cum seueritate temperabat vt patz in illo fratre cuius caputium in ignē mitti iussit qḋ tn̄ illesum exiliuit. Et sic pz ꝛc̄.

Nono in christo Jesu va

let noua creatura. S btūs Franciscus rōne vi sitationis ꝑm illud Luce. i. Uisitauit nos ori ens ex alto. Sicut em̄ xp̄us ad nos venit ad nostri redemptionē. Sic btūs Franciscus ad nos missus est ꝓpter legis euangelice repa rationem. vt quilibet nostruz possit dicere il lud Job. x. Uisitatio tua custodiuit spm̄ me um. Et hoc ꝓpter multam conformitatem ꝛ assimilationē vite beati Francisci ad vitam xp̄i in multis. vt patet. Primo in illumina tione. Nam sicut xp̄o in hunc mundū ingre diente nox illuminata est. Sicut dicit Luce ij. Ecce angelus dn̄i stetit iuxta illos: ꝛ clari tas dei circūfulsit illos. Sic beato Francisco causa predicationis iter agente iuxta paduz tenebrosa noctis supuenit obscuritas. Cūqz pericula viarum essent multa ꝓpter fluuium ꝛ paludes. dixit socius ad virū sanctū. Ora pater vt de instantibꝰ periculis eruamur. Et ecce nutu viri dei tanta lux supna virtute eis effulsit vt quasi luce solis ad locū hospitij cū laudibus ꝛ hymnis felices puenerūt. Et sic pz ꝛc̄. Scd̄o in annūciatōe. Nā sicut xp̄o in hunc mūdum ingrediente angeli annūciaue rūt pacē mūdo. Luce. ij. Facta est cū angelo multitudo militie celestis laudantiū deū ꝛ di centiuz. Glr̄ia in altissimis deo ꝛ in terra pax hoībus bone volūtatis. Sic btūs Frācīscus in omni p̄dicatione sua pacē annūciabat di cens Dn̄s det vobis pacē. quā salutationez dn̄o reuelante didicerat. Esa. lij. ꝙ pulcri su per montes pedes annūciantis ꝛ p̄dicantis pacē: annūciantis bonū. p̄dicantis salutem. Tertio in reclinatiōe. Nā sicut xp̄o nascēte in hunc mundū reclinatus est inter aīalia Esa. ij. Cognouit bos possessorem suū ꝛ asi nus p̄sepe dn̄i sui. Sic btūs Frācīscus visus est reclinasse xp̄m in p̄sepio qn̄ fecit rep̄seu tationem p̄sepij ꝛc̄. Quarto in obuiatione Nā sicut xp̄o fugiente in egyptū obuiauit la tronibꝰ. quos oīno a feritate īmutauit. Ma thei ij. Sic btūs Frācīscus in p̄ncipio sue cō uersiōis ciuitatē reliquens securus ꝛ liber p siluā quandā iter faciens obuiauit latronibꝰ quos īmutauit dicēs. Preco sum magni re gis quē liberū dimiserūt. Quinto in subie ctione. Nā sicut xp̄s lz esset deꝰ ꝛ dn̄s oīm vo luit subyci parentibꝰ suis. Luce. ij. Descendit cū eis ꝛ venit Nazareth ꝛ erat subditꝰ illis. Et paulꝰ. Nihil differt a seruo cū sit dn̄s oīz. Sic btūs Frācīscus nō tam p̄esse voluit ꝙ subesse nec tam p̄cipere ꝙ parere. Un̄ gene ralis cedens officio guardianū petijt. cuiꝰ vo luntati p oīa subiaceret. Etiā fratri cū q̄ ibat semp obedientiā seruabat. Sexto in dispu tatiōe. Nā sicut xp̄us duodenarius in tēplo inuentꝰ fuit in medio doctoꝝ. Luce. ij. Inue nerunt eū in tēplo sedentē in medio doctoꝝ audientē illos ꝛ interrogantē eos. Sic btūs Frācīscus. xij. anno sue cōuersionis. Senis i terrogatus a quodā doctore theologie de q̄ busdam q̄stionibus difficilibꝰ tanta clarita te doctrīe dīne sapīe patefecit archana vt ve hementer ille stuperet. Septimo in vocatio ne. Nā sicut xp̄us vocauit ap̄los de vanitati bus seculi. vt habetur Job. i. ꝛ Math. iiij. c. Sic btūs Franciscus vocauit nutu ꝛ spū dei duodecim viros ad religionis euāgelice ob seruantiā. nō vno mom ēto sed vicissim. vt su pra dictum est. Octauo in cōuersione. Nā sicut xp̄us ostendit glr̄iam suā cōuertendo a quā in vinū in nuptijs. vt dr̄ Job. ij. Sic bea tus Franciscus cū apud heremū sancti Ur bani grauissime egrotaret. ꝛ vinū postulasset. allata a fratribꝰ suis aqua signoqz crucis edi to mox in vinū cōuersa est. ad cuiꝰ gustū ple ne cōualuit et sanatus est. Nono in sanatio ne. Nam sicut xp̄us descendens de monte sa nauit leprosum tangēs manuz eiꝰ. vt dicitur Math. viij. Sic btūs Franciscus dū equita ret p planitiē Assisij obuiauit cuidā leproso statimqz de equo ꝓsiliēs in oscula eiꝰ ruit pe cuniamqz illi porrexit. Aliū aūt a morbo quē cancrum dicūt suo osculo sanauit. Decimo in tēptatione. Nam sicut xp̄us ieiunauit. xl. dieb ꝰ ꝛ totidē noctibꝰ postea fuit a dyabolo tēptatus. Mat. iiij. Sic btūs Franciscꝰ post ieiuniū. xl. dierū quod celebrauit a festo Epi phanie vsqz ad. xl. fuit tēptatus a diabolo di cente sibi existēti in orōne. Nullꝰ est petōr cui penitēti deꝰ nō idulgeat: sed nimis se affligē ti veniā denegat. Uir sanctꝰ hanc suggestōez vicit p sapiam ꝛ discretionē. cognoscēs ꝙ p hoc volebat ip̄m a feruore abducere. i. Job. iiij. Nolite oī spiritui credere. sed ꝓbate spūs si ex deo sunt. Etiā tēptauit ip̄m de auaricia qn̄ in via sacculū plenū denarijs reperit. sed nullatenus accipere acquieuit Tandem a so cio molestatus aperiri iussit. ꝛ ecce serpens

inde exiliens cũ ipso euanuit. Phil.iij. Oia
arbitrat⁹ sum vt stercora. vt xp̄o lucrifacerẽ.
Undecimo in predicatione. Nam turbis ir
ruentib⁹ in iesum vt audirent verbũ dei ipse
stabat secus stagnum genezareth ꝛ ascendit
in vnã nauez ꝛ docebat de nauicula turbas.
Lu.v. Sic btũs Franciscus dũ semel Gaie-
te in maris littore predicaret turbis irruen-
tibus pre deuotione in vnã herentẽ littori na
uiculã ꝓsiliijt solus. que seipsam nulla ope lõ
gius a terra ꝓtraxit. tãdiu autem fixa in flu-
ctibus mansit. quousq̧ vir sanctus turbis ex
pectantibus in littore p̄dicauit. Finito sermo
ne dataq̧ bñdictõe populis nauicula ꝓprio
ductu ad locum suũ remeauit. Duodecimo
in multiplicatione. Nam xp̄s in deserto mul
tiplicauit panes q̃nq̧ sibi oblatos vt ex illis
satiarent̃ q̃nq̧ milia hoĩm. vt dicit̃. Joh. vi.
Sic btũs Franciscus clam nauem quorũdã
mercatoꝝ conscendens cum socio paupere
elemosynã sibi diuinitus oblatã adeo multi
plicauit vt om̃ibus in naui existentib⁹ p mẽ-
sem suffecerit alias nihil habẽtibus. Deci-
motertio in receptione. Nam xp̄s libẽter pec
catores recipiebat ꝛ cũ eis mãducabat. Un̄
pharisei murmurabant dicẽtes. q: hic pecca-
tores recipit ꝛ mã ducat cũ illis. Lu.xv. Sic
btũs Franciscus spũ dei afflatus aduertens
quẽdam ex fratribus suis nimietate abstinẽ
tie pene deficere. Unde tẽtatione diaboli fra
tri illi periculum iminebat. pius pastor licet
esset nox vocauit fratrem ꝛ apposuit panem.
prior q̧ comedit ꝛ ad manducãdũ fratrẽ illũ
inuitauit. Unde vt dixit fratribus nõ cibus:
sed caritas illum comedere coegit. etiam illũ
militem cõuertit qui cum ad prandium voca
uit. vt sup̄ dictuz est. Decimoquarto in orõ-
ne. Nam xp̄us docuit discipulos suos orare
dicẽs. sic ergo orabitis. Pater noster qui es
in celis sanctificet̃ nomen tuũ ꝛc. Math.vi
Sic btũs Franciscus rogantes fratres ora
re ãmonuit dicens. Cuz orabitis dicite. Pa
ter noster qui es in celis sanctificet̃ nomen
tuum ꝛc. Et ad om̃es ecclesias dicite. Ado-
ramus te xp̄e ꝛ benedicimus tibi: q: per cru
cem tuã redemisti mundum. qd̄ illi obserua-
bant fideliter. Quindecimo in perfectione.
Nam xp̄us legem euangelicam maxime per
fectionis tradidit discipulis suis dicens. No
lite possidere aurũ neq̧ argentuz neq̧ pecu-
niam in zonis vestris. non peram in via: ne-
q̧ duas tunicas: neq̧ calciamenta: neq̧ vir-
gam. Mat.x. Btũs Franciscus eandem re-
gulam tradidit fratribus suis. vt patet in re-
gula sua. Unde cum quidam fratres sui ver-
sus partes syrie transfretassent: quidam sa-
racenus pietate cõmotus pecuniã eis obtu-
lit p necessario victu. quibus recusantib⁹ mi-
nistrauit necessaria singula ꝛc. Decimosex-
to in operatione. Nam xp̄s mittens discipu-
los suos in mundũ dedit eis virtutẽ operan
di miracula. vt dicit̃. Mat.x. Qui etiam con
firmabat legem suaz multis miraculis. Un̄
dicit̃ Marci.i. Stupebant super doctrina ei⁹
Erat enĩ docẽs quasi potestatẽ habẽs. btũs
Franciscus regulam suã confirmauit multis
miraculis. vt ptz in legenda ptz etiam ex vi-
sione diuina de micis quib⁹ pascebat fratres
suos. Septimodecimo in informatiõe. Nã
xp̄us informauit discipulos suos fugienduz
ocium ꝛ verba ociosa. De om̃i enĩ verbo ocio
so qd̄ locuti fuerint hom̃ies reddent rõnem
in die iudicij ꝛc. Mat.xij. Btũs Franciscus
ocium docuit esse fugiendũ. ꝛ rebellẽ carnez
ꝛ pigram disciplinis cõtinuis ꝛ fructuosis la
boribus domandã. crebris cedendam flagel
lis. ꝛ vili pabulo sustentãdaz. Unde dixit vo
lo fratres meos laborare ꝛ exercitari ne ocio
dediti per illicita corde aut lingua vagentur:
Et sicut xp̄s non habuit lectũ in quo dormi
ret: sed aut sup terrã aut asserem dormiebat
sicut in naui dormiuit qñ mare fuit tempe-
stuosum. Mat.viij. Sic btũs Franciscus su-
per nudam humũ lassato corpusculo sedens
dormiebat. ligno vel lapide ad caput posito
Decimooctauo in correptione. Nam sicut
xp̄s corripuit discipulos suos inter quos or
ta fuit cõtentio quis eoꝝ videret̃ esse maioꝝ
dicens eis. Qui precessor est in vobis erit si
cut ministrator. Luce.xxij. ꝛ Mat.xx. Sic be
atus Franciscus hac de causa voluit vocari
fratres suos fratres minores ꝛ prelatos sui
ordinis dici ministros vt verbo euãgelij vte
ret̃ qd̄ obseruare ꝓmiserat. Cũq̧ dñs Hosti
ensis q̃ postea fuit Gregorius nonus exq̃re
ret ab eo an sibi placeret ꝙ fratres sui ordi-
nis ꝓmouerent̃ ad ecclĩasticas dignitates.
Rñdit. dñe minores ideo dicti sunt ne p̄su-
mant fieri maiores. Decimonono in trãsfi-
guratione. Nã sicut xp̄s vt cõfortaret discipu
los suos in lege quam eis tradiderat oñdit
glĩam suã in transfiguratione corpis sui co-
rã eis. Mat xvij. Sic btũs Francisc⁹ vt aia-
ret fratres suos ad obseruantiã regule. rapt⁹
supra se in quodã secretissimo loco assumpt⁹
tribus socijs fratribus suis. ꝛ in quoddã mi

randuz lumen totus absorptus: que circa se et filios suos futura erãt clare cõspexit. Post hoc reuersus ad fratres ait. Cõfortamini in dño neq; q2 pauci estis cõtristemini quia in magnã multitudinẽ faciet vos crescere deus sueq; benedictiõis gr̃a multipliciter dilata-bit. Uigesimo in deportatione. Nam sicut xp̃s magno honore et laudibus venit hierl'm vbi receptus est cum gaudio. Mat. xxi. Sic btũs Franciscus de loco nocerie Assisiũ per solẽnes nũcios ad hoc assisinatis populi de-uotione transmissos reductus est. Uigesi-moprimo in honoratione. Nam sicut turba strauit ramos arboꝝ et vestimenta sua in via vt honorẽ dño exhiberet. Joh. xij. Sic quidã vir de assisio eruditus a dño cũ p ciuitatẽ ob-uiabat Francisco deponebat palliũ sternebat ipsius pedibus vestimentũ dicens eũ dignũ tali honore qui in p̃ximo ab omib' foret ma-gnifice honorãdus. Uigesimosecũdo in cõ-mendatione. Nam sicut xp̃us in cena cõmẽ-dauit gregẽ suũ patri. vt dicit. Joh. xvij. Sic btũs Franciscus auxio spũ precatus est dñz p filijs. cui rñsum est a dño. Ego vocaui ser-uabo et pascam. et olijs excidentib' alios sub-rogabo. ita vt si nati non fuerint faciaz illos nasci. Et q̃tũscũq; fuerit impulsibus pauper-cula hec religio cõcussa salua semp meo mu-nere permanebit. Uigesimotertio in cõfor-tatione. Nam sicut xp̃s in orto orabat patrẽ. et apparuit ei angelus mira claritate confor-tans eum. Luce. xxij. Sic btũs Francisc' in quodã nemore clamorosis gemitib' diuinaz p peccatorib' interpellans clementiã. deplo-rans etiã quasi coram positã dñicam passio-nẽ visus est nocte orãs manibus ad moduz crucis p̃tensis toto corpore subleuatus a ter-ra et nubecula quadã fulgente circũdatus vbi incerta sibi et occulta diuine sapiẽtie reuelata sunt quasi presogia quedã future exaltatiõis

Uigesimoquarto in exprobratione. Nam sicut xp̃us in ciuitate hierl'm in domo Anne et Cayphe multipliciter fuit derisus. Math. xxvi. Sic beatus Franciscus in p̃ncipio sue cõuersionis exiẽs de fouea in qua aliquãdiu latuerat et abiecto pauore versus ciuitatem Assisij viam aggressus est. Quem cuz ciues cernerent facie squalidum et mente mutatuz ac per hoc alienatum putarent a sensu luto platearum et lapidibus impetebant et tanq̃ insano et dementi clamorosis vocib' insulta-bant. sed vir dei tanq̃ surdus ptransibat pa-ter aũt eius p tractũ domi primo verbis dein-de verberib' afflixit. Uigesimoq̃nto in fla-gellatione. Nam sicut xp̃s fuit grauissime fla-gellatus in pretorio pilati. Joh. xviij. Sic be-atus Franciscus existens in domo cuiusdaz cardinalis fuit atrociter o demonibus verbe-ratus. Uigesimo sexto in deductione. Nam sicut xp̃s fune ligato ad collũ baiulans sibi crucẽ deductus est ad locũ supplicij vbi tamẽ salutifera verbo astãtibus dixit. Joh. xix. Sic btũs Franciscus spũs dei inflãmatus in pla-tea ciuitatis Assisij populo solẽniter cõuoca-to cũ multis fratribus quos secũ adduxerat. maiorẽ introiuit ecclesiam. funeq; ad collũ li-ligato. nuduz cũ femoralibus solis in oculis oĩm se trahi precepit vsq; ad lapidem in quo malefactores plectendi ducebant. Sup quẽ conscendẽs licet quartanarius esset et debilis acerbi frigoris tẽpore. cum multo vigore ani-mi predicauit. Uigesimoseptimo in crucifi-xione. Nam sicut xp̃s in monte caluarie cru-cifixus fuit impressis in corpus ei' q̃nq; vul-nerib'. Joh. xix. Sic btũs Franciscus in mõ-te aluerne ex visione crucifixi seraphici q̃nq; vulnera in corpus suum excepit. Uigesimo-octauo in nudatione. Nam sicut xp̃s nudus in cruce remansit vsq; ad mortem. Joh. xix. Sic btũs Franciscus morti appropinquãs ad sanctã Mariaz de portiũcula portari se fe-cit. vbi super nudam humũ in moduz crucis se totum nuduz in spũs seruore p̃strauit. fa-cieq; leuata ad celum. ps illũ. Uoce mea ad dñm clamaui et c. vsq;. Me expectãt iusti do-nec retribuas mihi. orondo dixit. sicq; expi-rauit. Uigesimonono in penetratione. Naz sicut xp̃s ianuis clausis ad discipulos intra-uit. eosq; salutauit. et bñdixit. Joh. xx. Sic be-atus Franciscus in arelatẽsi capitulo cui in-terfuit sanctus Anthoni' de padua mira dei v̄tute visibilis apparuit in aere subleuatus extensis velut in cruce manib' bñdicens fra-tres. Nouuz miraculi genus et c. Trigesimo in apparitione. Naz sicut xp̃s descẽdit in ho-spitiuz emaus in forma peregrini vbi ad mẽ-sam cũ duob' discipulis sedit. Luc. xxiiij. Sic btũs Frãciscus in die pasce cũ morã faceret in heremitorio quodaz valde secreto memor illius qui discipulis eũtib' in emaus ipo die in specie peregrini apparuit a suis fratrib' vt peregrinus et pauper elemosynã petijt. Quã cũ accepissz humiliter sacris eos informauit eloquijs q̃ transeuntes per mundi desertuz tanq̃ peregrini et aduene veriq; hebrei pasca dñi. i. transitũ ex hoc mundo ad p̃rem in pau-

pertate spūs ꝯtinue celebrarēt. Propter qḋ mira consolatione spūs repleti sunt fratres.

Decimo in christo iesu va let noua creatura. s. btūs Franciscus ratione sublimationis. Eius eñ gloria fuit preosten sa quadrupliciter. Primo in sede sublimi vi dit eñ quidam frater socius beati Francisci sedem vnam in celo ceteris digniorez precio sis ornatam lapidibus. ⁊ oīm gloria refulgē tem cui dictuz est. Sedes ista humili seruat Francisco. Secundo in stella vidit eñ qui dam socius eius animā illam sanctissimam sub stelle prefulgide a candida subuectā nu becula. sup aquas multas in celum recto tra mite sursum ferri. Tertio in luna plena Vi dit eñ quidam socius eius animā illam san ctissimam instar lune plene valde lucide in ce lum attolli. diuersis circūdatam fulgoribus. Quarto in sole refulgente. Vidit eñ qdaz socius animā illam sanctissimā in specie so lis quē duodecim lucidissimi radij circunda bant. Ideo dicit. Eccl. li. Quasi stella matu tina in medio nebule: ⁊ quasi luna plena in diebus suis lucet. ⁊ quasi sol refulgēs. sic iste effulsit in templo dei. Et Job. xxxi. Vidi solē cum fulgeret ⁊ lunam incedentē clare: ⁊ leta tus fuz in abscōdito Ecce quomodo in xp̄o iesu valet noua creatura. s. btūs Franciscus. hic per gratiā. tandē p gloriam. Amen.

In festo scti Luce euāgeliste. Sermo. lvi.

Dignus est operari us mercede. Luce. x. ⁊ in euan gelio p̄sentis solēnitatis. btūs Paul⁹ apl̄s. i. Cor. iij. dicit sic. Vnusquisqꝫ ꝓpriā mercedē accipiet ſm ꝓpriū laborem. Sup quo talē moueo qōnē. vtrū btūs lucas ſm suā v̄tuosaz operationē meruerit vite eter glificationē. ad istā qōnē rn̄dent duo docto tores noui testi. Prim⁹ est Matheus. xx. dicēs. Voca oparios ⁊ redde illis mercedez suam. Secūdus est Paulus. Ro. iiij dicēs Et q̇ operat merces nō imputat ſm grām ſ ſm debitum. Sciendū ꝙ circa meritū vite eterne. ponit sctūs Tho. pma secūde. q. cxv. cōclusiones q̄ttuor valde necessarias. Pri ma cōclusio est. Homo inquātū per ꝓpriam voluntatē cooperat grē dei sibi infuse meret a deo mercedē sui laboris ⁊ operis. Patet. qꝛ meritū ⁊ merces ad idē referunt. Id eñ mer ces dicit qḋ alicui recōpensat ꝓ retributiōe operis vel laboris quasi quoddā preciū ipsi⁹ Unde sicut reddere iustū precium ꝓ re acce pta ab aliquo est opus iusticie. ita etiaz recō pensare mercedē opis vel laboris est act⁹ iu sticie. Justicia aūt est equalitas quedā. vt d̄r v. ethi. Ideo simpliciter est iusticia inter eos quoꝝ est simpliciter equalitas eoꝝ vero quo rū nō est simpliciter equalitas nō est simpli citer iusticia: sed quidaz modus iusticie. sicut est quoddam ius paternū vel dn̄atiuū vt ibi dem dicit. Et ideo in his in q̇bus est simpli citer iustū ē etiā simplr rō meriti ⁊ mercedis In qb⁹ āt ē ſm q̇d iustū. ē rō meriti ḣz q̇d. in q̄tū ibi saluat rō iusticie. Sic ei fili⁹ meret a liq̇d a patre ⁊ seru⁹ a dn̄o. Manifestum est aūt ꝙ inter deum ⁊ hoiem est maxima ineq̄ litas. In infinitū eñ distant ⁊ totuz bonum hoīs est a deo. Unde nō ē iusticia ſm oīmo dam equalitatē ſ ſm ꝓportionē quādaz. in quātū. s. vterqꝫ operat ſm modū suuz. Mo dus aūt ⁊ mesura humane virtutis est a deo Et ideo meritū hoīs apud deū esse non pōt nisi presupposita diuina ordinatiōe. s. vt hō id cōsequat a deo per suam operationē qua si mercedē ad qḋ deus ei v̄tutē operādi dedit per liberum arbitrium. sic res naturales hoc consequūtur per proprios motus ⁊ operati ones ad qḋ a deo sunt ordinate. Unde Je remie. xxi. dicit. Et merces operi tuo. scilicet si dei ordinationez impleueris. Secūda cō clusio est. Nemo sine gratia dei potest mere ri vitam eternam. Patet. quia homo potest considerari ſm duplicem statum. scilicet ſm statum nature integre qualis fuit in Adam ante peccatū. ⁊ sic nō potest mereri obsqꝫ grā vitā eternā. s. p pura naturalia. rō est: qꝛ meri tum hoīs dependet ex preordinatione diui na. Actus autem cuiuscunqꝫ rei non ordina tur diuinitus ad aliquid excedens proportio nem virtutis que est principium actus Hoc enim est ex institutione diuine ꝓuidencie vt nihil agat vltra suam virtutem. Vita au tem eterna est quoddam bonum excedens proportionem nature create qꝛ etiaz excedit cognitionē ⁊ desideriuz ei⁹. ſm illud. i. Cor. ij. Nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit. Ideo nulla creatura est sufficiens principium actus meritorij vi te eterne nisi addatur aliquid supernatura le ⁊ diuinum quod cōmuniter gratia dicitur. Secundo potest considerari homo ſm sta tum nature corrupte. sicut est in nobis ante reparationem gratie. ⁊ sic dico ꝙ nemo sine

gratia potest mereri vitam eternā ꝓpter impedimentum peccati. Cum enī peccatū sit q̄dam dei offensa excludens a vita eterna. nullus in statu peccati existens vitā eternā pōt mereri: nisi pri⁹ deo recōcilietur dimisso peccato. quod fit per gratiam. Ro. vi Gratia dei vita eterna. Ex quo infringunt octo errores qui notantur in clementinis de hereticis. c. ad nostrā. Primus est ꝙ homo in vita presenti tantū ⁊ talem ꝑfectionis gradū potest acquirere ꝙ reddetur penitus impeccabilis. ⁊ amplius in gratia ꝓficere nō valebit. Naz vt dicunt. Si qs in gratia semper posset ꝓficere. tunc posset aliquis perfectior xp̄o inueniri. Secūdus est ꝙ nō oportet hoīem ieiunare aut orare postꝙ gradū perfectionis huius fuerit assequutus. quia tunc sensualitas est tam ꝑfecte spiritui ⁊ rōni subiecta. ꝙ homo potest libere corpori suo cōcedere quicq̄d ei placet ⁊ libet. Tertius est ꝙ illi q̄ sunt in predicto gradu ꝑfectionis ⁊ spiritu libertat͡ non sunt subiecti alicui obedientie humane. nec tenentur ad aliqua p̄cepta ecclesie. quia vt asserunt vbi spūs dn̄i ibi libertas. Quartus est ꝙ homo in vita presenti tantam beatitudinem posset assequi sm oēm gradū ꝑfectionis sicut eam obtinebit in vita beata.

Quintus est ꝙ q̄libz intellectualis natura in se est ita beata ꝙ non indiget lumine glorie ipsam eleuante ad deū videndum ⁊ eo beate fruendum. Sextus est ꝙ exercere se in actibus virtutū est actus homīs imperfecti. ⁊ ꝙ perfecta vita licentiat a se virtutes ⁊c.

Septimus est ꝙ mulieris osculum cuz ad hoc nō inclinet natura est mortale peccatuz. Actus autē carnalis cū ad hoc natura inclinet nullum pctm̄ est. ⁊ maxime cū talez actū exercens de hoc temptatur. Octauus est ꝙ in eleuatiōe corporis dn̄i nostri Jesu xp̄i nō debet talis assurgere. nec ei reuerentiaz exhibere asserentes ꝙ esset quid imꝑfectionis si quis a puritate ⁊ altitudine sue cōtemplationis tm̄ descenderet. ꝙ circa mysteriuz seu sacramentum eucharistie: aut circa passionem humanitatis xp̄i aliqua cogitaret hec ibi.

Tertia conclusio est. homo in grāo constitutus pōt mereri vitam eternaz de condigno. Opus enī meritoriū homīs cōsideratur dupliciter. Uno mō sm ꝙ ꝓcedit ex libero arbitrio ⁊ sm substantiaz opis. ⁊ sic nō pōt ibi esse cōdignitas ꝓpter maximā inequalitatē. sed est ibi congruitas ꝓpter quandā equalitatem ꝓportionis. Videt enī cōgruū vt hoī operanti sm suā virtutez. deus recōpenset sm excellentiā sue virtutis. Alio mō sm ꝙ ꝓcedit ex grā spūssancti. ⁊ sic est meritoriuum vite eterne de cōdigno. Sic enī valor meriti attēditur sm virtutē spūssancti mouentis nos in vitā eternā. sm illd̄ Joh. iiij. Fiet in eo fons aque salientis in vitā eternā. Attendit etiā p̄cium opis sm cōdignitatē grē ꝑ quam homo cōsors factus diuine nature adoptatur i filiū dei cui debet hereditas ex ipso iure adoptionis sm illud Ro. viij. Si filij ⁊ heredes. Est enī spūssanctus pign⁹ hereditatis nr̄e. ij Cor. i. Quarta conclusio grā in nobis est p̄ncipium meriti ⁊ mercedis principalius ꝑ charitatē ꝙ per alias virtutes. Actus enī humanus habet rōnem meredi ex duob⁹. Primo quidē ⁊ p̄ncipaliter ex diuina ordinatiōe. sm ꝙ act⁹ dicit esse meritorius illius boī ad qd̄ hō diuinitus ordinatur. vt dicit p̄ma conclusio. Secūdo vero ex parte liberi arbitrij. scz inquātuz hō habz ꝑ ceteris creaturis vt ꝑ se agat volūtarie agens. Et q̄tum ad vtrūq3 p̄ncipalitas meriti penes charitatē ꝯsistit ꝓpter duo. Primo q2 vita eterna in dei fruitione consistit. Joh. xvij Hec est vita eterna vt cognoscant ⁊c. Motus aūt humane mentis ad fruitionez diuini boni est ꝓprius act⁹ charitatis. ꝑ quā oīs act⁹ aliarū virtutū ordinantur in hūc finē. sm ꝙ alie virtutes imperantur a charitate. ideo meritū vite eterne p̄mo ꝑtinet ad charitatē ad alias autē virtutes scd̄ario sm ꝙ earū act⁹ a charitate īpant. Joh. xiiij. Si qs diligit me diliget a p̄re meo ⁊ ego diligā euz ⁊ manifestabo ei meipsum.

Scd̄o q2 illd̄ qd̄ ex amore facim⁹ maxīe voluntarie facim⁹. Un̄ etiā sm ꝙ ad rōnez meriti reqritur ꝙ sit voluntoriū p̄ncipaliter meritū charitati attribuit. Fidei enī act⁹ non est meritori⁹ nisi fides ꝑ dilectionē opet. vt dicit Gal. v. Silr̄ act⁹ patiētie ⁊ fortitudis nō est meritori⁹ nisi q̄s ex charitate hec opetur. sm illud. i. Cor. xiij. Si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā charitatē aūt nō hūero. nihil mihi ꝓdest hec Tho. Btūs Lucas maxīa floruit charitate quadrupl̄r. Primo q̄a fuit plen⁹ spūscō. vt dicit Hiero. in ꝓlogo sup Lucam. Qui seminat in eo charitatē. sm illud Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̄is ꝑ spiritūscm̄ q̄ dat⁹ est nobis. Scd̄o q2 ardēti desiderio sociabat xp̄o ꝑegrino. sm Greg. Un̄ Luce. xxiiij. dicit. Nonne cor nostrū ardens erat in nobis dum loqueret nobis in via et aperiret nobis scripturas. Tertio quia obse

quium charitatis in xp̄o in via exhibuit. ſm Greg. cum dixit. Mane nobiſcum dñe qm̄ adueſperaſcit ꝛc̄. Luce. xxiiij. Quarto quia gaudiū ceteris diſcipulis pre; triſticia ꝛ timo reīn cenaculo clauſis retulit. ſm Grego. Et ſurgentes eadem hora regreſſi ſunt hieruſalem ꝛc̄. vſq; ibi regreſſi ſunt hierl'm ꝛc̄. ꝛ vſq; in fractione panis. Cum enī ſacramentū dominici corporis ꝛ ſanguinis ſit myſteriū maxime charitatis quo xp̄s coicauit poſt reſurrectionem ſuā Lucam ꝛ Cleopham. ſignum eſt ꝙ hij duo diſcipuli ardebant ſumma charitate. ꝑ quos charitas dei ꝛ ꝓximi deſignatur. Vn̄ meruerūt videre xp̄m iam in carne glorificatū. Jō dr̄. Dign⁹ eſt opari⁹ mercede.

Dignus eſt operarius mercede.

- Supernorum.
- Angelorum.
- Prophetarum.
- Apoſtolorum.
- Occiſorum.
- Doctorum.
- Jmmaculatorum.

Primo dignus eſt operarius. ſ. beatus Lucas. mercede Supernorū. Sciendum ꝙ potiſſimū in lege noui teſtamenti eſt gr̄a ſpūſſancti. q̄ datur per fidē xp̄i Et ideo ꝓncipaliter lex noua eſt ipſa gratia ſpūſſancti que datur xp̄i fidelibus. Ro. iiij. Ubi eſt gloriatio tua? excluſa eſt ꝑ quā legē. factoꝝ? nō. ſed per legem fidei. Jpſam eniz fidei gratiam legem appellat. Et expreſſius Ro. viij. dicitur Lex ſpūs vite in xp̄o Jeſu liberauit me a lege peccati ꝛ mortis. Vn̄ auguſtin⁹ dicit in libro de ſpū ꝛ littera. ꝙ ſicut lex factoꝝ fuit in tabulis lapideis. Jta lex fidei ſcripta eſt in cordibus fidelium. Et ibidē dicit. Sunt leges dei ab ipſo deo ſcripte ī cordibus ipſa pñtia ſpūſſancti. Habet tamē lex noua quedam q̄ ſunt diſpoſitiua ad gratiam ſpūſſancti ꝛ ad vſum huius gratie pertinētia que ſunt quaſi ſecūdaria in lege noua. de quibus inſtitui oportuit fideles xp̄i tā circa credenda ꝙ̄ circa agēda. Ro. i. Non enī erubeſco euangelium. Virtus enī dei eſt in ſalutez omni credēti. ꝓpterea neceſſariū fuit vt chriſtus eligeret quoſdam q̄ euangelium cōſcriberent. Q̄tum ad ea q̄ pertinent ad gr̄am ſpiritusſancti. vel ſicut diſpoſitiua q̄tum quidē ad intellectū per fidē per quam dat̄ gr̄a ſpiritusſancti: ſicut pertinentia ad diuinitatem et humanitatem xp̄i. Q̄tum vero ad voluntatē: ſicut pertinentia ad contemptum mundi. per quem hō fit capax gratie ſpiritusſancti. quaz mundus. id eſt mundi amatores capere nō poteſt. Johan. xiiij. Uel ſicut ordinantia huius gratie vſum qui eſt in operibus virtutuz ad que multipliciter ſcriptura noui teſtamēti exhortatur. Jnter ceteros autez ad hoc miniſterium electos. ſ. beatus Lucas aſſumptus eſt qui fuit vnus de ſeptuagintaduobus diſcipulis quos chriſtus immediate genuit in eſſe fidei. vt Greg. dicit. Et eccleſia approbat dum hodie legit euangelium. Luce. x. ca. Deſignauit domin⁹ ꝛ alios ſeptuagītaduos diſcipulos. ꝛ miſit illos binos ante faciē ſuaz in omnem ciuitatem ꝛ lo. quo. er. ip. ven. Cōuenienter autem ad chriſti euangelium conſcribendū aſſumptus eſt. qꝛ Lucas interpretatur conſurgens vel eleuans vel lux. Jpſe enim conſurrexit ab amore mundi omnia tēporalia relinquendo: eleuauit ſe in amorē dei cum a chriſto fuit electus. vt de eo dicatur illud Ecc̄. xv. c. Elegit cum ex omni carne ꝛ dedit illi cor ad precepta ꝛ legem vite ꝛ diſciplinē docere Jacob teſtamentum. ꝛ iudicia ſua iſrael. ꝓpter quod fuit lux mundi eo ꝙ mundum illuminauerit vniuerſuz. Mathei. v. c. Vos eſtis lux mundi. Lux autez mundi eſt ſol qui habet in ſitu ſublimitatem. Ecc̄. xxvi. Sol oriens in mūdo in altiſſimis dei. Jn aſpectu delectabilitatem. Eccleſiaſtes. xi. Dulce lumen ꝛ delectabile eſt oculis videre ſolē. Jn motu velocitatem. ij. Eſdre. iiij. ca. Magna eſt terra ꝛ excelſum eſt celū. ꝛ velox curſus ſolis. Jn effectu vtilitatem. quia ſm philoſophum. homo generat hominē ꝛ ſol. Sic beatus Lucas habuit ſublimitatez per celeſtium contemplationem. Luce. xi. Beati oculi qui vident que vos videtis ꝛc̄. Delectabilitatem per dulcem conuerſationem. Juxta illud. Noſtra conuerſatio in celis eſt. Velocitatem per feruentem predicationem qui per totam Syriam verbuz dei predicauit. vbi ꝙ̄ plurimos populos ad fidē xp̄i cōuertit. Vtilitatem per euangelij cōſcriptionē. quod quidem eſt autenticum quattuor modis. Primo patris eterni preordinatione. Jere. xxxi. Ecce dies veniunt dicit dñs. ꝛ feriā domui iſrael ꝛ domui Juda fedus nouū. nō ſm pactum quod pepigi cum patribus eorum ꝛc̄. Sed hoc erit pactum quod feriam cū domo iſrael. Poſt dies illos dicit domin⁹. dabo legem meam in viſceribus eorum. vbi loquitur de doctrina euangelica. Secundo filij ſuper

nl corroboratione. Luce. xxi. Celum ⁊ terra transibunt. verba autem mea non transibūt. quoniam vsqꝫ in finem seculi sunt duratura. Math. xxiiij. Predicabitur euangelium hoc regni in vniuerso orbe. ⁊ tunc veniet consummatio. Nam predicatio euangelij xp̄i potest intelligi duobus modis. Uno modo quātuꝫ ad diuulgationeꝫ noticie xp̄i. ⁊ sic predicatū fuit euangelium in vniuerso orbe etiam tēpore apostolorum. vt Crisostomus dicit. et ſm hoc quod additur ⁊ tunc erit consummatio. intelligitur de destructione Hierusalem. de qua tunc ad litteraꝫ loquebatur. Alio modo potest intelligi predicatio euangelij in vniuerso orbe cum pleno affectu ita scꝫ ꝙ in qualibet gente fundetur ecclesia. quod quideꝫ erit post persecutionem antixp̄i. Sicut Augustinus dicit in epistola ad Esichium. Nondum est predicatum euangelium in vniuerso orbe sed hoc facto veniet consummatio mundi.

Tertio spiritussancti inspiratione. Unde Hierony. in prologo super Lucam dicit. Sācto instigāte spiritu in achaia hoc scripsit euangelium. Quarto ecclesie xp̄i approbatione qui iussit illud legi ꝑ omnes ecclesias. Cum ergo beatus Lucas fuit operariꝰ xp̄i missus ab eo in messem suā. Ideo dignus est remunerari mercede supernoꝝ. s. beatifica visione patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti. ⁊ gaudijs oīum beatorum.

Secundo dignus est operarius

. s. beatus Lucas mercede Angelorū. Unde Apoc. xiiij. dicitur. Uidi alterū angelum volantem ꝑ mediū celum habentē euangelium eternū vt euangelizaret sedentibꝰ sup terram ⁊ super omnē gentem ⁊ tribum ⁊ linguaꝫ ⁊ ppl'm dicēs voce magna. Timete deū ⁊ date illi honorem qꝛ venit hora iudicij eiꝰ. Et adorate eū qui fecit celuꝫ ⁊ terrā: mare ⁊ oīa que in eis sunt. ⁊ fontes aquarū. hec ibi.

Iste enī angelus fuit beatus Lucas. quia sicut in angelo tanꝙ in speculo relucent archana diuine sapientie. Sic in beato Luca relucent sacramēta fidei catholice. Uere enī dicitur angelus ꝓpter quattuor. Primo ratōe reuelationis. Nam vt dicit Dyo. iiij. ca. Cele. hierar. diuina debent ferri ad homies mediātibus angelis. Unde lex vetus data fuit per angelos in manu mediatoris. Gal. iij. Et stephanus dicit Act. vij. Accepistis legem in manu mediatoris. Licet enī soliꝰ ꝑncipis sit sua auctoritate legeꝫ instituere. cū qñqꝫ legē institutā ꝑ alios ꝓmulgat. Et ita deꝰ sua auctoritate legē instituit. sed ꝑ angelos promulgauit. ita etiā vt ordine quodaꝫ doctrina xp̄i ad omēs ꝑueniret: ipse discipulos suos immediate docuit. qui postmodū alios ỽbo ⁊ scripto docuerunt. Prouer. ix. Misit ancillas suas ꝓuocare ad arcē. Ideo beatꝰ Lucas q̄ legem xp̄i nobis ỽbo ⁊ scripto tradidit. est velut angelus mediꝰ inter deum ⁊ nos: ſm illud Malach. ij. Legē xp̄i. s. requirūt ex ore eiꝰ. qꝛ angelus dn̄i exercituū est. Scd̄o rōe annunciationis. Nā vt dicit Dyo. iiij. ca. cele. hierar. Diuinū iesu benignitatis mysteriū. angeli ꝑmuꝫ edocti sūt. postea ꝑ ipsos ad nos cognitionis grā transiuit. Sic ergo diuinissimus Gabriel Zachariā quidē docebat ꝓphaꝫ eē futurū ex ipso. Mariā aūt quō in ipsa fieret thearchicū ineffabilis dei formatiōis mysterium. Sicut aūt solus angelus virgini hec sacramēta annūciauit. sic solus Lucas hec mysteria nobis reuelauit. Unū Hiero. in ꝓlogo sup Lucā dicit sic De hinc in ꝑncipio euangelij sui Johis natiuitate ꝓsumpta cui euangeliū scriberet. ⁊ in quo electus indicaret. cōtestans in se cōpleta esse q̄ essent ab alijs inchoata ⁊c̄. Tertio rōne cognitiōis. Nā corpus xp̄i est panis angeloꝝ. ps. Panē angelorum mādūcauit hō. quoꝝ beatitudo est in plena degustatiōe ipsius ꝑ beatificā cognitionem. Sic beatꝰ Lucas velut angelus degustauit ꝑmo hūc panē in quo plene cognouit sacramentū dn̄ice resurrectionis. Luc. xxiiij. Cognouerūt dn̄m in fractiōe panis. Quarto rōne inuitatiōis. Unū Apoc. xix. dicit. Uidi vnū angelum stantē in sole ⁊ clamauit voce magna oībus auibus q̄ volant ꝑ medium celū: dicens. Uenite ⁊ cōgregamini ad cenā dei magnā ⁊c̄. Iste angelus est btūs Lucas q̄ stat in sole. i. in plena ⁊ ꝑfecta cognitiōe sacramēti eucharistie sup omēs euāgelistas qꝛ sacramētum eucharistie in quo fuit summa benignitas demonstrata. diligentissime ī suo euāgelio patefecit. ideo dignus fuit pasci tali pane velut mercede angelorum.

Tertio dignus est operarius

mercede Prophetarum. Sciendū ꝙ ꝓphete assilant btm̄ Lucā quattuor. Primo euangeliste. Unū Esa xli. dr̄. Primꝰ ad syō dicet. Ecce assum. ⁊ hierl'm euāgelistam dabo. Recte btūs Lucas fuit euangelista q̄ opus euāgeliste ꝯpleuit ij Thimo. iiij Tu vero vigila in oībus labora. Opus fac euangeliste.

Nō quidē est euangelium p̄dicare. Esa. xl. c. Super montē excelsum ascende tu q̄ euangelizas syon. Exalta in fortitudine vocē tuā q̄ euangelizas hierl'm. Exalta noli timere. Dic ciuitatib' iude. Ecce deus vester 7c. Op' euangeliste est euangeliū scribere. Opus euangeliste est ſm euangeliū viuere. Beatus Lucas euangeliū p̄dicauit in Syria, in Anthiochia in Alexandria. Unde fuit ep̄s alexādrinus euangeliū scripsit. Scōȝ euangelia vixit imitat' xp̄m. q̄ cepit facere 7 postea docere. Act. i. Secūdo assimilatur boui. Ezechie. i. Facies bouis a sinistris ipsorū quattuor. Et Apoca. iiij. Secūdum aīal simile vitulo. Inter cetera sancta aīalia btūs Lucas p bouē siue vitulū designat. Bos em̄ q̄tum ad q̄ttuor cōmendatur. Primo q̄tum ad sacrificiū quia deo in sacrificiū in tēplo imolabat. Sic btūs Lucas. dr̄ bos rōne sacrificij q2 circa templum semp īmoratus fuit. 7 in p̄ncipio sui euangelij. agendo de Zacharie īmolatiōe. p̄cursoris in tēplo annūciatione 7 Marie in templo purificatione. In medio agendo de xp̄o duodēne in tēplo remanēte. 7 postmoduȝ in templo p̄dicante. In fine p discipulos dn̄i in tēplo laudantes. cōsūmaudo. Secūdo bos cōmendat quo ad incessum q2 nō saltādo vadit. sed mature incedit. Unde Greg. sup illō Ezech. i. Planta pedis quasi planta pedis vituli. dicit. s. mature incedens. fortis 7 diuisa. Sic btūs Lucas in suo euāgelio incessit mature introducēdo p̄cursoreȝ regis. postea cōceptianē regis. De cōceptiōe p̄cessit ad natiuitateȝ. de natiuitate ad infantiā. de infantia ad pueritiā. de pueritia ad iuuentutē. deinde ad suā cōsummationē. Incessit fortiter, quia alij euangeliste fortiter inceperunt sed nō fortiter finierūt. quia Matheus 7 Jobēs nihil agunt de ascensione. Marcus nihil de iudiciaria p̄tāte. Lucas aūt omia ista p̄sequitur. Incessit diuisim. q2 narrationeȝ p̄cursoris et regis nō cōmiscuit. sed diuisim posuit. Agēs em̄ de annunciatione p̄cursoris accedit ad annūciationē regis. Agens de natiuitate p̄cursoris. accedit ad natiuitatē regis. Agens de predicatione p̄cursoris. accedit ad predicatianē regis. Tertio bos cōmendatur quātum ad mansuetudinem. q2 iugo pressus stimulo agitatus, clamorib' lacessitus. nō murmurat. nō reclamat. Sic beat' Lucas p̄ssus iugo pnīe. agitat' stimulo p̄secutiōis tyrānice. lacessitus clamorib' iniurie nō murmurauit. sed patientiā seruauit. ſm illud. Nō murmur resonat nō q̄rimonia 7c. Quarto bos cōmendatur q̄tum ad laborem 7 vtilitateȝ. Est enim anīal valde laboriosum 7 vtile.

Sic beatus Lucas fuit laboriosus 7 vtilis describendo viā 7 formā p̄ueniendi ad vitaȝ eternam. Est em̄ liber suus. s. euangelij. de q̄ dicit Ezech. ij. Liber erat scriptus intus 7 foris. 7 scripte erant in eo lamētationes. 7 carmen. 7 ve. Hic liber euangelij bti Luce ē scriptus intus p p̄fundi mysterij occultationeȝ 7 foris p hystorie apertionem. in quo cōtinet lamentum passionis, carmen resurrectionis. 7 ve eterne dānationis. vt p3. xi. ca. vbi multa ve ponūtur. Tertio assimilat medico. Unde Colo. iiij. dicitur. Salutat vos Lucas medicus charissimus. Recte em̄ fuit medicus. de quo Ezech. xlvij. dicit. Erunt fructus eius i cibum: 7 folia in medicinā. quia in euangelio suo ponit vnguēta p̄ciosa 7 suauia que sunt exēpla peccatoꝝ cōuersoꝝ. sicut de Magdalena. de Matheo publicano. de filio p̄digo. de publicana. de Zacheo. de latrone cōuerso. Ideo Hiero. in p̄logo sup actus apostolorū dicit. Lucam ita diuina subsecuta est gr̄a vt nō solum corporibus: sed etiā aīabus ei' p̄ficeret medicina. Et Ecc. xxv. Unguentari' faciet pigmenta suauitatis. 7 vnctiones faciet sanitatis. Quarto assimilatur fluuio ſm illud Ecc. xxiiij. Ego quasi fluuius dorix. Exiui de padiso dei mei. Dorix interp̄tatur medicamentū. 7 signat q̄ euangeliū bti Luce est splendidū 7 medicinale lumīe fidei. 7 medicina charitatis. Un̄ sicut Naamā syrus mundat' fuit a lepra in fluuio. vt dr̄. iiij. Reg. v. c. Sic Lucas docet in euāgelio suo qualit' peccator d3 curari a lepra. s. inobediētie que fuit Symonis. Luc. vij. Sup̄bie 7 ingratitudīs. sc3 decem leprosorum. Luce. vij. Et sic p3 7c.

Quarto dignus est operis. s. btūs Lucas mercede ap̄loruȝ.

Unde in sermone qui legitur de eo in ecclesia dicit sic. Lucas inter angeloꝝ 7 apostolorum choros atq3 candentia virginū lilia. 7 īmarcessibiles martyrū rosarum flores coruscat. Ipse em̄ coruscat inter ap̄los quattuor modis

Primo rōne euangelice narratōis. Cū em̄ btūs Lucas nō fuerit in oībus actibus 7 miraculis xp̄i suū euangeliū scripsit. ſm quod apostoli qui p̄sentes fuerant sibi intimauerūt 7 retulerūt. sicut ip̄e in p̄logo suo insinuat dicens. Sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipsi viderūt 7 ministri fuerūt sermonis. Uisum est

τ mihi assequuto a principio omia diligēter ex ordine tibi scribere optime Theophile. vt cognoscas eorum verboꝝ. de quibus erudit⁹ es veritatem. Secūdo rōne apostolice operationis. Nam actus apostoloꝝ cōscripsit vt animaret nostram operatiuam ad meritoriā actionem ostendendo qualiter apostoli fuerūt fortes ad bene operādum τ ad quodlibꝫ aduersum sustinēdum. Unde Hieroñ. in ꝓlogo super Lucam dicit. Cui Luce non immerito etiam scribendoꝝ apostoloꝝ actuū potestas in ministeriū datur. ꝙ legētibus a credentib⁹ deum breuivolui sermone comprehēdere ꝙ plixius aliquid fastidiētib⁹ ꝑdidisse Tertio rōne lucide apparitionis. Nam ei⁹ euangeliūꝫ preclare approbat btūs Paulus quādo ad cōfirmationem dictoꝝ suoꝝ Luce euangeliūꝫ adducit. Unde Hieroñ. lib de viris illustribus dicit. Quidam suspicantur quotiensciūꝙ Paulus in epistolis suis dicit. ꝫm euāgeliū meū. de luce significare volumine qꝛ ipse dicit. ij Coꝝ. viij. Misimus fratrē nostrum scilicet Lucam. ꝫm glo. cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. Etiam vt Hieroñ super epl'a ad Heb. in ꝓlogo dicit. Hanc epistolam fert apostolus ad hebreos conscriptā hebraica lingua misisse cuius sensum τ ordinēꝫ retinens. Lucas euangelista post excessum beati Pauli apl'i greco sermone composuit. Quarto rōne fidelis associationis. Nam Paulo in omibus tribulationibus semꝑ adhesit τ ab eo nunꝙ discedens eidem in predicationis subsidiū fuit. ij. Thi. iiij. Lucas est mecum solus. In hoc ꝙ dicit mecum. scilicet tanꝙ adiutoꝛ τ defensoꝛ. Notatur qualiter sibi subsidium prestitit. in hoc ꝙ dicit solus. notat ꝙ constanter eidē adhesit. ij Coꝝ. viij. Ordinat⁹ est. s. Lucas ab ecclesijs comes peregrinatiōis nostre in hanc grām que ministrat a nobis ad dñi gl'iam τ destinatā voluntatem nostram.

Quinto dignus est operarius. s. btūs Lucas mercede occisorum.

Uñ in sermone q̄ legit de eo per omes ecclesias dicit sic. Martyriūꝫ suo corpori assiduis lamentationibus crebrisꝙ vigilijs mēbra sua macerās ipse induit. Xp̄s em̄ elegit lxxij. discipulos qꝛ deus accepit de spū Moysi. τ dedit septuaginta duobus viris qui regerent populum cum Moyse. vt dicitur Nume. xi. Etiam septuagintaduas palmas inuenerūt filij israel in deserto. Unde dicitur. Exodi. xl. Preterea mundus diuisus est in septuagintaduas linguas. quibus discipuli christi debebant predicare euangelium. Unde Damas. papa. vt habet. distin. lxviij. ca. Coꝛ episcopi. dicit sic. Non amplius ꝙ duos ordines inter discipulos dñi esse cognouim⁹. i. duodecim apostoloꝝ τ septuagintaduoꝝ discipuloꝝ. τ Anacletus papa. vt dicit distin. xxi. ca. in nouo. dicit. Uidentes autem ipsi apostoli messem esse multam τ operarios paucos rogauerunt dñm messis vt mitteret operarios in messēꝫ suam. Unde ab eis electi sunt septuagintaduo discipuli. hec ibi. Inter quos fuit btūs Lucas q̄ fuit dat⁹ ab vniuersa eccl'ia comes bti Pauli ad predicādūꝫ verbū dei. Hic em̄ multas ꝑsecutiōes flagella τ ꝟbera atqꝫ acerrima tormēta cūꝫ btō paulo ꝓ noīe xp̄i ꝑpessus ē. vñ dꝛ ī collecta. q̄ crucē mortificatiōis iugiter ī suo corꝑe ꝓ tui noīs amore portauit

Sexto dignus est operarius. i. btūs Lucas mercede doctoꝝ.

vñ btūs Hiero. in epl'a ad Paulinū dic. Oia ꝟba sua aīe languētis sunt medicina. τ in ꝫmone q̄ legit ꝑ oēs eccl'ias de eo dꝛ sic. Btūs Lucas velut in signis lucifer ab oriētalib⁹ renitēs nobis lumē fidei τ celestis itineris patēter scādere callē demōstrat. τ btūs Amb. sup Luc dic sic Lucas oēs sapiē ꝟtutes. euāgelij sui ꝯplexus ē historia. docuit ei naturalia cū de spūsco dñicā incarnatōꝫ extitisse reserauit. vñ τ Dauid naturalē docēs sapiāꝫ ait. Emitte spm̄ tuū τ crea. τc. Itē cū docuit tenebras ī xp̄i passiōe fcās. terrā tremuisse solē radios abstraxisse. docuit moralia cū in ipis btitudinib⁹ mores docuit. docuit rōnabilia cū ait. Qui fidelis ē in mimo τ in magno fidel' ē. sine hac triplicī sapia. ipsa fides. ipm misteriū trinitat ē nō pōt h̄ est naturali. rōnali. morali. hec Amb

Septimo dignus est operarius. i. btūs Lucas. mercede immaculatorum.

Sciendū ꝙ btūs Lucas īmaculatā habuit vitā quadruplicīter Primo per innocentiā. Hieroñ. in ꝓlogo super actus apl'orū dicit. Sine crimine domino maluit seruire.

Secundo per continentiam. Idem vbi supra. Paulū sequutus est apl'm vsꝙ ad cōfessionē fidei in ꝟginitate ꝑmanēs. Tertio per intelligentiā. Nam secreta ineffabilia q̄ angelus τ sola ꝟgo sciebat solus Lucas disseruit Unde Berñ. ait. Ideo conceptus Elizabeth nunciat Marie vt dum nunc ꝑcursoris nūc

saluatoris edocetur aduent⁹. rerū tēpus τ or
dinem tenens. ipa postmoduʒ melius Luce
scriptori ac p̄dicatori euangelij referet verita
tem q̄ pene de oībus a p̄ncipio celitus fuerat
instructa mysterijs, hec ille. Unde etiā be
atus Lucas s̄m Damascenum. imaginē be
ate virginis depinxit que rome habetur.

Quarto p p̄seuerantiaʒ. Hieronym⁹ vbi su
pra. Lucas octoginta τ. iiij. agens etatis an
nos: in Bithinia de seculo noscitur emigras
se. Unde meritis suis nos adiuuat. quia cuʒ
x̄piani a turcis essēt obsessi apparuit eis vir
quidā lucidus τ coruscus. dicens se esse Lu
cam euangelistam p̄cipiens xp̄ianis vt con
tra hostes ad bella p̄cederent. Sed cum illi
trepidarent ante eos se posuit et victoriā ma
gnam fecit. ij. Machab. xv. Hic est fratruʒ a
mator τ p̄p̄li israel. hic est q̄ τc̄. Amen.

In festo sancte Ursule virginis τ mar
tyris. Sermo. lvij.

Intrauerunt cū spō

i. so ad nuptias. Math. xxv. τ in
euangelio p̄sentis solennitatis.

Beatus Bernardus sermōe. xxxij. sup can
tica. dicit sic. Magnis spiritib⁹ magn⁹ occur
ret sponsus. τ magnificabit facere cum eis. e
mittens lucē suā τ veritatē suā. eosq̄ addu
cens τ deducēs in montē sanctū suū τ in ta
bernacula sua. Regē in decore suo videbūt
oculi eius q̄ imitatus est precūrem se ad spe
ciosa deserti. ad flores rosarū τ lilia cōuallium.
ad amena ortorum τ irrigua fontiū ad deli
tias cellarioꝝ τ odoramēta aromatū. postre
mo ad ipsa secreta cubilia. Isti sunt thesauri
sapientie τ scientie penes sponsum abscōdi
ti. hec vite pascua. hee nuptie preparate in re
fectionem aīarum sanctarū. Beatus vir qui
impleuit desideriū suū ex ipsis. hec ille. Su
per quo talē moueo q̄stionē. Utrū btā Ursu
la collegio sue societatis obtinuit aureolā de
dicate xp̄o virginitatis. Ad istam q̄stionē
r̄ndent tres doctores noui testi. Primus ē
btūs Augustin⁹ in glo. sup illud Exo. xxv. c.
Facies aliā coronā aureolā τc̄. dicēs sic. Ad
coronā p̄tinet canticū nouuʒ qd̄ virgines co
rā agno concinūt. q̄ sequūtur agnū quocūq̄
ierit. Secundus est Beda. in glo. sup illud
Esa. lvi. Hoc dicit dn̄s Eunuchis q̄ tenuerit
fedus meū dabo eis in domo mea locū τ no
men meli⁹ a filijs τ filiab⁹ dicēs sic. Propriā
gl̄iam excellentemq̄ signat. Tertius est sā
ctus Thomas. iiij sente. disti. xlix. dicens sic.
Omne meritū actui virtutis debetur a chari
tate imperato. Uirginitas aūt s̄m hoc ad ge
nus virtutis p̄tinet. s̄m q̄ p̄petua incorrup
tio mētis: τ corporis sub electiōe cadit. Et iō
illis tm̄ virginibus aureola debet̄ que p̄po
situm habuerunt virginitatis p̄petuo conser
uande. siue hoc p̄positum voto firmauerint
siue nō. Et hoc dico s̄m q̄ aureola p̄prie ac
cipitur vt premiū quoddā merito debitū quā
uis hoc p̄positum aliquādo fuerit interrup
tum. integritate tamē carnis manēte dūmo
do in fine vite inueniat̄. quia virginitas mē
tis reparari potest q̄uis non virginitas car
nis. hec Tho. Sciendū q̄ q̄ vult intrare cū
spōso iesu xp̄o ad celestes nuptias p duode
cim portas q̄ sunt duodecim dona gr̄arum:
oportet q̄ ingrediatur. Unde Apoc. xxi. di
citur. Uidi ciuitatē sanctaʒ et habebat murū
magnū τ altū: h̄ntem portas duodecim. Iste
murus est angeloꝝ custodia. q̄ indignos p̄
hibent ab ingressu illius ciuitatis. Porte ci
uitatis sunt dona gr̄arum q̄ nobis suggerūt:
p que ingredimur ciuitatem illā. Ab orien
te porte tres. Prima est contēptus bonoꝝ
temporalium Deuterono. i. Paruuli de qui
bus dixistis q̄ preda hostiū forēt. ipsi ingre
dientur terrā. Unde supbi nō intrant. Esaie
xxxviij. Hoc dicit dn̄s de rege assirioꝝ nō in
trabit ciuitatē hāc. Et Math. xviij. Nisi effi
ciamini sicut paruuli nō intrabitis in regnū
celoꝝ. Secūda porta est cōfessio peccatoꝝ.
ps. Introite portas eius in cōfessiōe. Exem
plum de latrone cōfitente. cui dictū est Luce
xxij. Hodie mecuʒ eris in paradiso. Tertia
porta est satisfactio delictoꝝ. Esa. xxvi. Ape
rite portas τ ingrediat̄ gens illa. s. q̄ facit iu
dicium de seipsa. puniendo se p pctīs. Exem
plum de Zacheo Luce xix. de his tribus por
tis dicit̄. Ezech. xlviij. Ab oriente porte tres
Porta Dan. Porta Beniamin. Porta Jo
seph. Dan interpretatur faciens iudiciū. τ si
gnificat eū qui nō querit p̄priam gl̄iam. Jo
han. viij Ego gl̄iam meā non quero. Benia
min interpretatur fili⁹ dextre. τ significat cō
fitentem. ps. Me suscepit dextera tua. s. p cō
fessionē. Joseph interpretatur additamentū
τ significat satisfacienteʒ qui addit opera bo
na in compensationem maloꝝ. Ab austro
porte tres. Prima est castitatis mundicia.
Apoc. xxi. Nihil coinquinatum τ abhomina
tionem faciens intrabit in illam. Exemplum
de Aaron. Exo. xxviij. Facias femoralia qui
bus vtentur filij israel. q̄n ingressuri sunt ta

bernaculum. Et Nu. xxv. Purificati intrabit castra. Secunda porta est ciborum abstinētia. Leuit. x. Omne quod inebriare potest nō bibes tu ꝛ filij tui: quando ingressuri estis tabernaculuz testimonij Ezech. xliij. Vinū nō bibet omnis sacerdos: quando ingressurus est atrium interius. Tertia porta est operū innocentia. Prouer. xxx. Stellio manibus nititur: ꝛ moratur in edibus regis. De istis tribus portis dicitur Ezech. xlviij. ca. Ab austro porte tres. Porta Zabulon. Porta Symeō Porta Isachar. Zabulon interpretatur habitaculum pulcritudinis. ecce castitas. Symeon interpretatur exaudibilis. ecce abstinētia. Isachar interpretatur vir mercedis. ecce sancta exercitatio. Ab aquilone porte tres

Prima est sustinentia persecutionum. Hebr. iiij. Ingrediemur enim in requiē nos qui credimus. Et. ij. Reg v. Cecus ꝛ claudus non intrabunt in templum dn̄i. Secūda est patientia tribulationuz. Luce. xxiiij. Nonne sic oportuit xp̄m pati. ꝛ intrare in gloriam suaz.

Tertia est diligētia offensionū. s. inimicos diligendo. Eph. i. Ambulare in dilectione sicut ꝛ xp̄us dilexit vos. De istis tribus portis dicitur Ezech. xlviij. A septentrione porte tres. Porta Ruben. Porta Juda. Porta Leui. Ruben interpretatur preuidens principium. ecce persecutio propter fidem. Juda interpretatur glorificans. ecce patientia. Leui interpretatur appositus. ecce charitas que debet apponi tribulatiōibus. persecutionibus, hostibus. Ab occidente porte tres.

Prima est elemosynarum largitio. ps. Introibo in domū tuā in holocaustis ꝛc. Prouerb. xviij. Donū hominis dilatat viam eius ꝛ ante principes spaciū ei facit. Ideo excluditur auarus. Mathei. xix. Facilius est Camelum per foramen acus intrare ꝙ diuitem intrare in regnuz celoꝝ. Secunda porta est passionis xp̄i meditatio. Gen̄. xxiiij. Ingredere benedicte dn̄i. quod fuit dictū helyeser. quod interpretatur dei mei sanctificatio. Hebre. ix. In secundo tabernaculo solus pontifex introibat nō sine sanguine. Tertia porta est bonorum celestium adeptio. Hebreo. vi. Confugiamus ad tenendam spem quam sicut anchoram habemus aīme tutam ac firmam. ꝛ incedentem vsqꝫ ad interiora velaminis vbi precursor introiuit pro nobis Jesus De istis tribus portis dicitur Ezeche. xlviij. Ab occidente porte tres. Porta Neptalim Porta Gad. Porta Asser. Neptalim interpretatur dilatauit me. ecce pietas. Gad interpretatur temptatio. ecce passio christi. Asser interpretatur beati erunt, ecce spes. Ideo Apocalip. vlti. ca. dicitur. Beati qui lauant stolas suas vt sit potestas eorum in ligno vite. ꝛ per has portas intrent in ciuitatez. Beata Ursula festinauit ingredi in ciuitatez summi regis per has portas cum collegio sue societatis. ps. Adducentur regi virgines post eam. proxime eius afferētur tibi in leticia et exultatione adducentur in templum regis. Ipsa autem velut regina astitit a dextris eius in vestitu deaurato circundata varietate. quō inclinauit aurem suaz ad legem xp̄i ꝛ oblita est domuz patris sui ideo concupiuit rex speciem eius. quia vero ipsa cum sodalibus suis parate erant. propterea intrauerunt cū sponso ad nuptias.

Intrauerunt cum sponso ad nuptias.
- Vocatione.
- Reuelatione.
- Sanctificatione.
- Visitatione.
- Laudatione.
- Associatione.

Primo iste beate virgies intrauerūt cum sponso Jesu xp̄o ad nuptias Vocatione. Unde Apoc. iiij. dicit. Vidi. et ecce ostium apertum in celo. ꝛ vox prima quam audiui tanꝙ tube loquentis mecum dicens Ascende huc. ꝛ ostēdam tibi q̄ oportet fieri. Xp̄us enī ad suas nuptias vocauit beatam Ursulam. cui ostēdit qualiter se debeat preparare tanꝙ virgo prudēs ꝛ nō vt virgo fatua In euangelio enī hodierno designant quinqꝫ stulticie anime fatue. Prima stulticia est qꝛ virgines fatue necessaria saluti aīe nō sumpserūt. Unī dicit. Fatue aūt nō sumpsere oleū secum. s. grarū actiōis quo ad deū. Luce. vij. Oleo caput meuz nō vnxisti. spūalis exultatiōis. Mat. vi. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū. i. mentē spūali leticia pugnaturus cū diabolo ne grauaturis fastidio capiaris ab eo. Pietatis ꝛ mie. Jere. xli. Noli nos occidere qꝛ habemus thesauros in agro s. cōsciētie. frumenti scꝫ charitatis. ꝛ mellis. s. dulcedinis eterne. ꝛ olei. s. cōpassionis ad paupes. Secūda stulticia earum fuit: quia mendicare voluerunt aliorum merita dicentes. Date nobis de oleo vestro ꝛc. Querere enī aliorum merita q̄ vix iustis sufficiunt ad salutē est magna fatuitas Unde subditur. Ne forte nō sufficiat nob ꝛc.

Ezech. xiiij. Tres viri isti. Noe. Daniel. et Job Si fuerint in medio eius, non liberabunt filios et filias: sed ipsi soli liberabuntur. Tercia stulticia earum fuit. quia operari voluerunt quando non potuerunt. Unde dicitur. Dum autem irent emere venit sponsus. Apocalip. x. Juravit angelus per viventem in secula quod tempus amplius non erit. scilicet ad meritorie operandum. quia ut dicitur Apoca i. Dedit illi tempus ut penitentiam ageret et non vult penitere a fornicatione sua. Quarta stulticia earum fuit: quia tarde venerunt. Unde dicitur. Novissime veniunt et relique virgines. i. valde tarde quia porta iam clausa erat. i. sententia firmata ut nullus reproborum ingrediatur. Quinta stulticia earum fuit. ceca presumptio. quando dixerunt. Domine domine aperi nobis. Dominum vocant cui servire noluerunt. Malach. i. Si ego dominus: ubi timor meus? Petunt sibi aperiri ianuam celi cui noluerunt aperire ostium cordis. Cant. v. Vox dilecti mei pulsantis. aperi mihi soror mea etc. Beata Ursula non fuit de numero virginum fatuarum. sed de numero prudentium deducendo secum nobilem famulatum quinque puellarum. Unde. i. Reg. xxv. dicitur. quod cum Abigail pergeret obviam David: quinque puelle iverunt cum ea. Sic beata Ursula veniens ad sponsum suum xpm decorum et fortem assumpsit in comitatu suo quinque puellas. Prima est domina mundicia. qua animam suam ab omni macula peccati per baptismum mundavit. Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. Nam in Britania rex quidam xpianissimus fuit: nomine Norhus qui quandam filiam generavit: et eam baptizari in fide iesu christi fecit et Ursulam nominavit. Secunda est domina fides qua credidit mysterium sancte trinitatis. et mysterium xpi quo ad redemptionem generis humani. Jere. iij. c. Patrem vocabis me et post me ingredi non cessabis. Unde cum rex anglie peteret a patre beate Ursule ipsam copulari unigenito suo. pater eius cepit plurimum anxiari. Tum quia xpi fide insignitam cultori idolorum tradere indignum duceret. Tum quia ipsam nullatenus consentire cognosceret. Tum quia regis ferocitatem plurimum formidaret. Tercia est domina sapientia. qua fallacias mundi convincebat. Judith. xi. Mirabantur omnes ad sapientiam eius. Hec autem mirabili morum honestate sapientia et pulcritudine pollebat. ita quod eius fama ubique volabat. Quarta est domina constantia mentis. qua speravit adiuvari a deo in omnibus adversitatibus. psal. Dominus firmamentum meum et refugium meum. deus meus adiutor meus et sperabo in eum. Ipsa autem divinitus inspirata suasit patri ut predicto regi assensum preberet. Quinta fuit domina orationis instantia. qua orabat ut ad fidem christi animas perditas reduceret. primo Machabeorum. iij c. Non in multitudine exercitus est victoria belli. sed de celo est fortitudo. Exemplum. Exo. xvij. ca. Quando Moyses levabat manus vincebat populus. Et Hester. xiiij. dicitur Hester autem confugit ad dominum pavens periculum quod imminebat. Ista autem orans dominum audivit ut in sponsione matrimonij hanc conditionem proponeret. Ut ipse rex cum patre decem virgines electissimas sibi ad solatium traderet. et tam sibi quam alijs mille virgines assignaret. et comparatis triremibus inducias triennij sibi daret ad dedicationem sue virginitatis. et ipse iuvenis baptizatus in his tribus annis in fide instrueretur etc.

Secundo iste sancte virgines

intraverunt cum sponso ad nuptias Revelatione. scilicet angelorum qui vigilant super nostra custodia. Esaie. lxi. Super muros tuos Hierusalem constitui custodes tota die et nocte non tacebunt. Et Cant. iii. Invenerunt me vigiles. Circa istam custodiam angelorum pono quattuor conclusiones.

Prima conclusio. Angelus potest immutare sensus hominis exteriores non cogendo libertatem eius. Patet. quia aliquando apparet angelus homini assumendo corpus aereum et in materia visibili immutat sensus hominis Nam angeli apparuerunt Abrahe ad ilicem mambre in corporibus assumptis. Genes. xviij. Etiam immutat sensus interiores oppilando aliquas arterias ne potentia visiva ad organum perveniat. ut patet Genesis. xix. c. de illis duobus angelis qui percusserunt Sodomitas cecitate. Et. iiij. Regum. vi. ca. De angelo qui excecavit Syrios volentes capere Helyseum. ut patet. Secunda conclusio. Angelus potest immutare fantasiam et imaginationem hominis non cogendo voluntatem eius. Et hoc potest monstrari tripliciter.

Primo in somnis dormienda. quia sicut homo potest in seipso fabricare imaginationes rerum quas vidit. sicut freneticus patitur velut somniando multas imaginationes con

citatas per passiones febriles. Sic angel⁹ in fantasia hois dormientis pōt fabricare fantasticas ꝛ ymaginarias visiones. q̄ dicuntur somnia cōmouendo spūs ꝛ humores. vt pꝫ de āgelo q̄ apparuit in sōnis Joseph. Mat. i. ꝛ. ij. c. Secūdo operando secrete inter somnū ꝛ vigiliam: qn̄ facit vigilando dormire ꝛ dormiendo vigilare. vt pꝫ de angelo q̄ suscitauit Petrum in vinculis dormientem queꝫ a carceribus liberauit. Act. xij. Tertio per ymaginarias visiones. ponēdo hoiem in extasi manifestando archana dei. sicut fecit Johanni dum esset in insula Pathmos vbi habuit reuelationē fiedoꝝ in ecclesia dei. Tertia cōclusio. Angelus apparens homini corporaliter illuminat intellectū eius spūaliter. Patet de angelo q̄ instruxit Abraam de imolatione Ysaac. Geñ. xx. Et de angelo Thobie q̄ eū duxit ꝛ reduxit: ꝛ de vxore ducēda ꝛ cognoscenda: ꝛ de hereditate sibi debenda: ꝛ de illuminatiōe patris salubriter instruxit. Thobie v. ꝛ vltra. Quarta cōclusio. angelus indirecte agēs in volūtatē hois libertatē ei⁹ nō tollit. pꝫ qꝛ soluꝫ disponit incitādo humores ꝛ vapores ac spūs ad fabricationē ymaginationuꝫ q̄bus ośdit mala futura intellectui q̄ volūtas disponat recedere a peccatis vt mala vitent. vel persuadent bona pmissa vt voluntas inclinet ad seruandū diuina mādata vt pmissa adipiscat. Unde Jerem. li. dicit q̄ angeli dei confortauerūt babilonios minis ꝛ pmissis qui tñ noluerūt acquiescere. ppter qd angeli clamauerunt. Recedamus. qꝛ curauimus babylonē ꝛ nō est curata. Ideo cū angelus Eleuterio futuro sponso btē Ursule apparuit iuuenis illa cōditiōe quā btā Ursula sibi exposuit accepta apud patrē instituit. ꝛ ptinus baptizatus accelerari cuncta q̄ virgo petierat, imperauit. Unde angelus reuelauit quattuor. Primo electioneꝫ. s. sponsi btē Ursule per regenerationē baptismalem ꝛ sui voti de numero virginū adimpletionē.

Secundo reuersionem. Nam angelus domini reuelauit btē Ursule: q̄ post visitatōeꝫ sanctoꝝ apostolorum Rome virgines Coloniam integro numero redirent. palmam martyrij percepture. Tertio associationem Nam ipsa nocte qua beate virgines Romā venerunt angelus domini reuelauit pape cyriaco vt eis se associaret cum pluribus prelatis ecclie. Quarto obuiationē. Nam cū illa scā societas a roma rediret āgelus dñi reuelauit Eleuterio vt spōse sue obuiaret cū ea in colonia palmam martyrij percepturus.

Tertio btē virgines intrauerunt cū sponso. s. iesu xp̄o ad nuptias sanctificatione. Iste eñi virgines habuerūt quattuor impedimenta sue virginitatis. s. iuuētutem. diuitiarū abundantiā. nobilitatē. ꝛ corporis pulcritudinē. q̄ cōiter fallunt mulieres Ad custodiā aūt hui⁹ virginitatis habuerūt quadruplicem ambitū muroꝝ. s. frequētationē ieiunioꝝ. Joel. ij. Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio ꝛc̄. Protractionē vigiliarū. Mat. xxiiij. Uigilate qꝛ nescitꝭ qua hora dñs vester venturus est. Asperitatē vestimentoꝝ. ps̄. Posui vestimentū meū ciliciũ. Uñ Judith. Jeiunabat oībus dieb⁹ hñs super lumbos suos ciliciū. Exercitationē operū bonoꝝ. Berñ. Uoluntas facit vsum. vsus exercitiū. exercitiū in omi labore vires subministrat. hec ille. Talis fuit defensio btē Ursule cui assignatū fuit maximū collegium virginum. Nam ad ipsam vndiqꝫ virgines cōfluunt. vndiqꝫ viri ad tam grande spectaculum currūt. multi epi ad ipsam cōueniūt vt secuꝫ pergāt inter quos fuit Pātulus basilieñ. eps Etiā Gerasina regina Sicilie cuꝫ quattuor filiab⁹ suis Babilla Juliana Uictoria Aurea. ꝛ Adriano filio suo vsqꝫ in britāniā nauigauit. Singulis ḡ pparatis iux cōdictuꝫ btē Ursule secreta cordis sui. btā vrsula cōmilitonib⁹ suis reuelat. ꝛ in nouā militiā sepēs sacrificāt nūc ieiunijs nūc vigilijs intēdūt. vestes molles abijciūt vilioꝛib⁹ ꝛ aspioꝛib⁹ ꝯtegūt. mō belli preludia inchoāt. mō currūt. mō discurrūt. īterdū bella plerūqꝫ fugā simulāt. oiqꝫ gñe ludoꝝ exercitate. nihil qd aīo occurrebat relinq̄bāt īītactū. sicqꝫ b. vrsu. oēs illas regies ad fidē xp̄i ꝯuertit ꝛ ī lege xp̄i mira deuotōe ac scītate īstruxit. put sp̄s scūs eidē suggessit

Quarto iste virgines intrauerūt cū spōso iesu xp̄o ad nuptias visitatione. q̄ ē in gubnatōe familie siue reipublice Ad rei āt publice gubnatōē exigūt. iiij. sic dicit Cato. ꝛ refert Aug⁹. li. v. de ciui. dei dicens sic Plurima maiores nr̄os magnos fecerunt. s. domi īdustria. foris iusticia. aīus ī ꝯsulēdo liber. nulli delicto obnoxi⁹. Prio q̄ntū ad domesticos magna īdustria. qꝛ vt dr. ij. Thi. v. Qui suoꝝ ꝛ maxīe domesticoꝝ curā nō hꝫ fidē negauit. ꝛ ē infideli deterior. Exēplū Thobie. x. Apphendentes parētes filiā suā osculati sunt eā monentes honorare soceros. dili

gere maritum: regere familiam: gubernare domū: ꝛ seipam irreprehensibilē exhibere. Beata vrsula domū suam feliciter gubernauit. Nam matrē sponsi sui. ꝛ Eleuteriū sponsum suū: sororē suam: ꝛ Dariā matrē suam ad fidem xp̄i cōuertit. Secūdo q̄ntum ad forenses iusticia. Job. xxix. Justicia indut⁹ sum. Joh. vij. Nolite ꝯm faciez iudicare: sed iustū iudiciū iudicate. Beata vrsula habuit iusticiā que dei sunt deo reddendo. que cesaris cesari tribuēdo. Ante em̄ q̄ a domo paterna egrederet̄ ab om̄ib⁹ temporalib⁹ se expediuit vt xp̄o liberi⁹ vacaret atq₃ cōmilitones suos sic peragere hortabatur. Tertio quantū ad rep̄hensionē ꝛ cōsultationē. anim⁹ liber: vt nec timore: nec amore: nec odio: nec munere a ꝟitate discedat: nec veritatez taceat. Jsidor⁹. Jniqui iudices errant in veritate iusticie: dum intendūt in equalitatem p̄sone. Beata vrsula fuit liberi animi in cōsulendo pape cyriaco vt papatui renūciaret quod ꝛ fecit. Secut⁹ est autē ip̄m vincenti⁹ presbyter cardinalis. ꝛ Jacob⁹ de britānia archiep̄s antiochen⁹. ꝛ Maurici⁹ ep̄s leuitane vrbis. ꝛ Follari⁹ ep̄s lucensis. ꝛ Sulpicius ep̄s rauēnensis. ꝛ Clemēs ep̄s. ꝛ marculus ep̄s grecie: ꝛ neptis sua constantia. ꝛ alij plurimi. Quarto quantū ad innocentiam anim⁹ nulli delicto subiect⁹. Tulli⁹. Age ne tua oratio tibi cōtraria fit: q2 pondus est pudoris grauissimi propria voce confundi. Greg. Durū est vt qui nescit tenere moderamina vite p̄prie: iudex fiat vite aliene. Beata vrsula habuit animū innocentia preditum: q2 nō se armauit armis carnalib⁹: sed sp̄ūalib⁹. Nam cū ip̄a p̄uenisset cū cōmilitonibus suis p̄spere vsq₃ coloniā. inde ad vrbem basileam ibidē relictis nauib⁹ romam pedestres venerunt sanctoꝝ ap̄loꝝ limina visitature: vbi que nondū renate erāt i xp̄o baptizate sunt ꝛc̄.

Quinto iste virgines intrauerunt

cum sponso iesu xp̄o ad nuptias laudatione: qua int̄ p̄secutiones ꝛ aduersa laudauit dn̄z. Vn̄ Judic. v. dicit̄. Noua bella elegit de⁹. ꝛ vere noua p̄pter p̄sonas bellantes. i. Coꝛ. i. Jnfirma mūdi elegit de⁹ vt confundat fortia. Est em̄ q̄druplex gen⁹ noui belli. Primū contra seip̄m. Math. xvi. Si quis vult venire post me abneget semet ip̄m ꝛ tollat crucē suam ꝛ sequat̄ me. Jstud gen⁹ belli assumpsit beata vrsula cū cōmilitonibus suis: nō solū regnū mundi ꝛ omnē ornatum seculi contēnendo p̄pter amorem dn̄i iesu xp̄i: sed etiā p̄priā voluntatē ipsi dedicando. Secundū contra parētes ꝛ amicos. Math. x. Non veni mittere pacē s̄ gladium. veni em̄ separare filium aduersus patrem: ꝛ filiam aduersus matrē suam: ꝛ nurum aduersus socrū suā ꝛc̄. Et Hieron. Si pater in limīe hostij iaceat: ꝛ mater sparsis crinib⁹ vbera quib⁹ te lactauit ostendat. per calcatū perge matrē: p calcatā perge matrē ꝛ opertis oculis ad crucē xp̄i euola. Opus em̄ pietatis est in hac re esse crudelē. hec ille Beata vrsula ꝛ cōmilitones sui relictis patribus: matrib⁹: fratrib⁹: amicis: secuta est iesum xp̄m. Tertiū gen⁹ est cōtra illatas iniurias tacere. Josue. vi. Non clamabis ꝛ nō audiet̄ vox tua: neq₃ vllus tumult⁹. Greg. Gloriosius ē iram tacēdo fugere q̄ r̄ndendo superare. Math. v. Ego aūt dico vobis nō resistere malo: sed si quis te p̄cusserit in vnā maxillā prebe ei ꝛ alterā. Beata vrsula dū esset rome cū cōmilitonib⁹ suis oēm gratiam quaz in curia romana habuerat ab eo tempore quo cyriacus papatui renūciauit amisit. Naz cardinales reclamauerūt maxime: q2 ipsum delirare dicebant: eo q̄ relicta pontificat⁹ gloria post quasdaz mulierculas fatuas ire vellet. vn̄ nomen eius de cathalogo pontificum abraserūt. Quartū gen⁹ est vulnera patienter tolerare. Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporū. Beata vrsula cuz cōmilitonib⁹ suis a roma coloniā redijt. ꝛ ip̄az iam ab hunis siue vngaris obsessam inuenerūt: quos barbari videntes sup̄ eas cū clamore nimio irruerūt: ꝛ quasi lupi sevientes in oues totā illā multitudinē occiderūt. Beata vrsula p̄ncipem hunorū vicit ꝛ confudit sua mansuetudine prudentia: patiētia: ꝛ orōne: q2 vidēs ei⁹ miram pulchritudinē obstupuit ꝛ cōsolans eā sup̄ necē virginū p̄misit sibi q̄ eā in cōiugē duceret. Jlla xp̄o deū laudans istū penitus spreuit. Qui contēptū se vidēs directa sagitta eam transfixit: sicq₃ martyriū cōsūmauit Cordula aūt vna ex virginib⁹ cū nocte latuisset timore p̄territa in crastinū se vltro offerens martyrij coronā suscepit. Et sic patet laudatio iesu xp̄i in supplicio sctārū ꝟginū.

Sexto iste virgines intrauerunt

cū sponso iesu xp̄o ad nuptias associatōne: q2 associāt agnū sequēdo ip̄m quo-

tunc ꝗ ierit. Apoc. vij. Hij sunt q̄ venerūt de tribulatōe magna τ lauerunt stolas suas τ dealbauerūt eas in sanguine agni. idō sunt ante thronū dei τ seruiunt ei die ac nocte in templo ei⁹ τc. vsqȝ ab oculis eoꝝ. Intrauerunt em̄ in pulchritudinē celestē quā concupierunt. vbi est q̄druplex pulchritudo mirabilis. Prima est regis celestis. Esa. xxxiij. Regem in decore suo videbūt. Apoc. i. Facies ei⁹ sicut sol lucet. Secūda est ciuiū beatorum. Math. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ. Phil. iij. Reformabit corp⁹ hūilitatis nostre τc. Tertia ē pacifice societatis. Esa. xxxij. Sedebit popul⁹ me⁹ in pulchritudine pacis τc. Quarta ē ciuitas celestis. Numeri. xxiiij. ꝙ pulchra tabernacula tua israel τc. ps. ꝙ dilecta tabernacula tua ꝯtutū τc. Ad quā hodie ꝑuenit beata vrsula cū angeloꝝ societate. iij. Reg. x. Ingressa est regina saba in hierl'm cum multo comitatu induta decore regio decorata corona regia: cibū regis comedens: habitans in regali palacio τ memor suoꝝ deuotorum. vt pꝫ in visione cuiusdā virginis ex numero istarū q̄ deuotū suū religiosuꝫ dulciter cōsolata est hic ꝑ grām τc. Amen.

In festo sanctoꝝ apostolorum Symonis τ Jude Sermo. lviij.

Ecundū propositū

vocati sunt sancti. Roma. viij. τ in ep̄la p̄sentis solēnitat̄. Beatus Aug. li. lxxxiij. q̄stionū dic̄ sic. Ad misericordiā ꝑtinet vocatio: ad iusticiā ꝑtinet beatitudo eoꝝ q̄ venerūt vocati: τ suppliciū eoꝝ q̄ venire noluerūt. hec ille. Sup quo verbo talē moueo questionē. Utrū in sanctoꝝ Symonis τ Thadei electione iusticia fuerit cū mi̅sicordie rōne. Ad istā questionem respondent duo doctores noui testamenti.

Prim⁹ est beat⁹ Aug. li. iij. contra pellagium. c. ij. dic̄ sic. Sicut nulla est acceptio ꝑsonarū: q: sic ali⁹ honorat̄ vt ali⁹ debito modo fraudet̄. Sic etiā cū ꝫm ꝓpositū dei ali⁹ vocatur ali⁹ nō vocat̄. Uocatio dicit̄ gratuitū bonū cui⁹ boni est vocatio ip̄a p̄ncipiū. Nō vocato aūt redditur malū q: rei sunt oēs ex eo ꝙ ꝑ vnū hoīem peccm̄ intrauit in mūduꝫ hec ille. Secūd⁹ ē sanct⁹ Tho. pte. i. q. xxi. dicēs sic. Nō pōt aliq̄d facere de⁹ ꝙ sit non cōdecēs bonitati τ sapientie sue. τ q: q̄cq̄d in rebus creatis facit ꝫm ꝯnenientē ordinē τ ꝓportionē facit in quo cō̄sistit rō iusticie sic oportet in omi ope dei esse iusticiā. Sicut em̄ ordo cōgruus familie vel cuiuscūqꝫ multitudinis gubernare: demōstrat iusticiam in gubernāte. Ita ordo vniuersi q̄ apparet tā in reb⁹ naturalib⁹ ꝙ voluntarijs demōstrat iusticiā dei. Un̄ Diony. dic̄. viij. c. de diuinis noib⁹. Oportet videre in h̄ esse verā dei iusticiā ꝙ omib⁹ tribuit ꝓpria ꝫm vniuscuiusqꝫ existentiū dignitatē: τ vniuscuiusqꝫ naturaꝫ in ꝓprio saluat ordine τ ꝟtute. Ea aūt que alicui nature debent̄ de⁹ ex abūdātia sue bonitatis largi⁹ dispēsat ꝙ exigat ꝓportio rei. Min⁹ em̄ est ꝙ sufficeret ad ꝯseruandū ordinē iusticie ꝙ ꝙ diuina bonitas affert que oēm ꝓportionē creature excedit: τ sic in q̄libet ope dei apparet mi̅sicordia. hec tho. Sciendū ꝙ in q̄bꝫ ope dei ē iusticia τ mia. Primo in ope creatōis in q̄ apparet iusticia: q: ꝓducēdo res de nō esse ad eē facit ꝙ ꝯuenit sue bonitati qd̄ ē iustū. apparet ēt mia q: eripit res a tanta miseria vt ē nō esse τ deducit ad eē. τ tāto maior ē mia ꝙto dat nobili⁹ eē.

Secūdo in ope expulsionis. s. p̄moꝝ parētū de ꝑadiso in q̄ apparet iusticia: q: subtraxit ab eis de⁹ id qd̄ statui integritat̄ cōpetebat. s. loc⁹ ꝑadisi terrestris ꝓpt̄ peccm̄ ipoꝝ. Gen̄. iij. Emisit eū de⁹ de ꝑadiso voluptat̄. Apparet ēt mia: q: si hō post peccm̄ de ligno vite comedisset in miseria hui⁹ vite diuti⁹ ꝑstitisset. Tertio in ope redēptiōis in q̄ apparet iusticia: q: de⁹ fecit qd̄ erat cōueniēs sue bonitati. scꝫ sūme se cōicando creature ꝑ vnionē ꝑsonalē. Apparet ēt mia: q: ꝑ hoc abstulit miseriā nr̄am. Titū. iij. ꝫm suā misericordiaꝫ saluos nos fecit. Quarto in ope adimpletōis in q̄ apparet iusticia q: in deis attēdit qd̄ ꝓmisit. Rom̄. xv. Dico em̄ iesuꝫ xp̄m ministrū fuisse circūcisiōis ad cōfirmādas ꝓmissiones patrū. Apparet ēt mia: q: ex supabūdanti grā ꝓmisit. Quīto in ope cōuersiōis in q̄ apparet iusticia q: impleuit scp̄turas τ ꝓphetias de ꝯuersiōe gētiū. Apparet ēt mia: q: ex mera liberalitate dei ꝯuerse sūt gētiles ad fidē xp̄i. Rom̄. xv. Gētes aūt sup mia honorificare deū. Sexto i ope iustificatōis in q̄ apparet iusticia dū culpas relaxat ꝓpt̄ dilectionē. Apparet ēt mia: q: dilectōnē mi̅sicordit̄ infundit. sic de magdalena legit̄ Luc̄. vij. Dimissa sūt ei peccā multa qm̄ dilexit multū. Septio in ope gubernationis in q̄ apparet iusticia. q: de⁹ tēporalit̄ affligit iustū cū impijs. Apparet ēt mia: q: ꝑ hmōi afflictōes aliq̄ leuia in eis purgat̄.

et ab affectu terrenoꝝ mag̃ in diuina erigũ-tur. ſm illð Greg̃. Mala q̃ nos in h° mũdo ꝑmũt ad deũ ire cõpellũt. Octauo in ope ſubtractiõis in q̃ apparet iuſticia: q: de9a iu-ſtis ſubtrahit bona tẽpoꝛalia q̃ nõ ſũt ſimpli-citer hoĩs bona. imo ſepi9 auertũt hoĩem a bñ faciẽdo. Apparet ẽt mĩa: q: bona ſpũa-lia cedũt in ꝓfectũ hoĩs q̃ ad vitã eťnã. Nono in ope punitiõis in q̃ apparet iuſticia: q: mali merenť penã eťnã i inferno. Apparet etiã mĩa nõ quidẽ totaliť relaxãs ſꝫ aliq̃liter alleuiãs dũ punit citra cõdignũ. Decio in ope gloꝛificatiõis in quo apparet iuſticia: q: de9 dat electis gloꝛiã eternã ꝓ bonis opib9 Math. xx. Qð iuſtũ fuerit dabo vobis. Apparet etiã mĩa: q: cũ de9 ſit excellẽtiſſim9 datoꝛ ꝓpť ſupabundãtiã ſue bonitat̃. opoꝛtet ꝙ ſemꝑ ei9 datio in bonis ſuꝑexcedat ꝓpoꝛtionẽ recipiẽtis. Vñ apl̃s ait. Nõ ſunt cõdigne paſſiones hui9 tꝑis ad futurã gloꝛiaꝫ q̃ reuelabiť in nobis. Beati apl̃i ſymon et iu-das hodierna die igne ſpũſſancti inflãmati ꝟbũ dei feruẽtiſſime ꝑdicauerũt. ſm qð xp̃s eis mãdauerat dicẽs. Eũtes docete oẽs gẽtes. Math. vlti. quib9 etiã dixit illð Math. ij. Filij emulatoꝛes eſtote legis: et date aĩas vr̃as ꝓ teſtamẽto patrũ et accipiet̃ gl̃iaꝫ magnã. Vñ fuerũt figurati ꝑ duas oliuas quo ad ſplẽdoꝛẽ ſanctitat̃. Zach. iiij. Hij ſũt due oliue, etiã ꝑ duos gladios q̃ ad feruoꝛẽ predicatiõis. Luc. xxij. Ecce duo gladij hic, et ꝑ duos calathos q̃ ad dulcoꝛẽ gl̃ie celeſtis. Jerem. xxiiij. Ecce calathi duo pleni ficis poſiti ante tẽplũ dñi. Quia ꝟo ad iſta fuerũt electi hij duo apl̃i, ꝓpterea ſm ꝓpoſitũ dei vocati ſunt ſancti ꝛc.

Scðm ꝓpoſitũ dei vocati ſunt ſancti per
- Sapientiam.
- Juſticiam.
- Modeſtiam.
- Obedientiam.
- Noticiam.
- Intelligentiam.
- Vigilantiam.
- Diligentiam.
- Audaciam.
- Solertiam.

Primo ſcðm propoſituꝫ

dei vocati ſunt ſancti hij duo apl̃i ꝑ ſapientiam. Bern̄. Inueniſti plane ſapiẽtiã ſi pꝛioꝛis vite defleas peccata: ſi hui9 ſeculi deſideria paruipendas, ſi eternã beatitudinẽ toto deſiderio concupiſcas. Inueniſti ſapientiã ſi tibi boꝛũ ſingula ſapiũt ꝓut ſunt. hec ille. Sapiẽtia q̃ttuoꝛ effect9 habet ſingulares.

Pꝛĩo a carnalitate eruit. Pꝛouer. ij. Si interuenerit ſapiẽtia coꝛ tuũ et ſcia aĩe tue placuerit con ſiliũ cuſtodiet te vt eruaris a via mala et ab hoĩe q̃ peruerſa loquiť et a muliere ꝑuerſa vt ambules viam bonaꝫ et calles iuſtoꝝ cuſtodias. Secũdo a vanitate arguit. Pꝛouer. i. Sapiẽtia foris ꝑdicat dicẽs Vſquequo paruuli diligitis infantiã et ſtulti ea q̃ ſibi ſunt noxia cupiẽt et imprudẽtes odibunt ſcientiã: cõuertimini ad coꝛreptionem meã. En ꝓferã vobis ſpm̃ nouũ. Tertio in ſpũali edificio confirmat. Math. vij. Omĩs q̃ audit ꝟba mea et facit ea aſſimilatur viro ſapienti q̃ edificat domũ ſuã ſupra petrã. et deſcẽdit pluuia diabolice temptationis: et venerũt flumina tempoꝛalis tribulationis: et flauerũt venti cõtumclioſe locutionis: et irruerũt in domũ illã et nõ cecidit. fundata eñi erat ſuꝑ firmã petrã. Quarto ſingula oꝛdinat. Sap. viij. Diſponit oĩa ſuauiť ſcꝫ affectũ per leticiã de reb9 diuinis. ps. Signatũ eſt ſuꝑ nos lumen vult9 tui dñe dediſti leticiã in coꝛde meo. effectũ ꝑ bonã operationẽ. Math. vij. A fructib9 eoꝝ cognoſcetis eos. Auditũ ꝑ ꝟbi dei deuotõnẽ. Joh. viij. Qui eſt ex deo verba dei audit. Affatuꝫ ꝑ doctrine xp̃i predicationẽ. Math. xij. Bonus homo d̃ bono theſauro coꝛdis ſui ꝓfert bona. Symon et iudas hãc ſapiam ꝙto fuerunt xp̃o viciniores tãto magis adepti ſũt Sicut ꝙto q̃s eſt ſoli ꝓpinquioꝛ tanto pl9 de luce ꝑticipat. Iſti autẽ apl̃i fuerũt germani xp̃i. q: anna moꝛtuo ioachĩ accepit cleophã fratrẽ ioſeph et genuit ex eo aliã filiã quã ſimiliť mariã vocauit, et alpheo poſt modũ in ꝯiugẽ ſociauit. Hec ãt maria ex alpheo viro ſuo quattuoꝛ filios genuit. ſcilicꝫ Jacobum minoꝛem. Joſeph iuſtũ qui et Barſabas dictus eſt. Symonem et Judam qui et dictus eſt Thadeus. quia xp̃o ſanctificati fuerunt per gratiam.

Secundo ſcðm propoſitũ

dei vocati ſunt ſancti hij duo apoſtoli per iuſticiam. Bernardus ſuper cantica dicit ſic Staturam dedit dominus homini rectam. foꝛſitan vt iſta rectitudo coꝛpoꝛea exterioris vilioꝛis figmẽti hoĩem interioꝛẽ qui ad imaginẽ dei fact9 eſt ſpũalis ſue rectitudinis ſeruande ãmoneret. Quid eñi indecentius

ꝙ curuū recto corpore gerere animū: hec ille. Et Ouidi⁹ in metha. li. i. dic̄ sic. Pronoq3 cū spectent aīalia cetera terrā. Os homī sublime dedit celūq3 videre iussit: ꝛ erectos ad sydera tollere vult⁹. hec ille. Unde dn̄s ait Math. vi. Nisi abundouerit iusticia vestra plusꝙ scribarū ꝛ phariseoꝝ non intrabitis in regnū celoꝝ. Hec autē iusticia est viuere ꝫm statuta noue legis. Principalitas legis noue est gr̄a spūssancti: que manifestat̄ q̄druplicit̄. Primo in fide ꝑ dilectionē operante. homo aūt ꝯsequit̄ hanc gr̄am ꝑ dei filium hoīem factū cui⁹ humanitatē p̄mo repleuit gr̄a: ꝛ exinde ad hoīem fuit deriuata. Joh. i. Uerbum caro factū est. deinde subditur. plenū gr̄e ꝛ veritatis. Et infra de plenitudine eius nos oēs accepim⁹ gr̄am ꝓ gr̄a. deinde addit̄ gr̄a ꝛ ṽitas ꝑ iesum xp̄z facta est. ꝑ hanc aūt gr̄am caro spiritui subditur. Secūdo in sacramētis ꝑ que in gr̄am introducimur. ꝛ hoc ip̄e dn̄s instituit per se ip̄m s. baptismū: eucharistiam: ordinē ministrorū noue legis: instituēdo ap̄los. ꝛ. lxxij. discipulos: ꝛ pn̄iam: ꝛ matrimoniū indiuisibile: cōfirmationē etiā ꝓmisit ꝑ spūssancti missionē. ex ei⁹ etiā institutōe ap̄li leguntur oleo infirmos vngendo sanasse. vt habetur Mar. vi. Que sunt noue legis sacramenta.

Tertio in confessione fidei: que habꝫ necessariam cōuenientiaꝫ ad interiorē gr̄am que in fide ꝑ dilectionē operāte cōsistit. Math. x. Qui confitebit̄ me coram homib⁹: cōfitebor ꝛ ego eū corā patre meo. ꝛ qui neg. me corā homib⁹ neg. ꝛ ego eū corā patre meo.

Quorto in obseruātia legis xp̄i. Math. x. Nolite possidere aurū neq3 argentū ꝛc. Hec enī precepta dn̄s dedit ap̄lis tanꝙ moralia instituta. ꝛ possunt intelligi dupliciter. Uno modo ꝫm Aug. li. de consensu euāgelistarū vt nō sint p̄cepta sed ꝯcessiones. Concessit enī eis vt possent ꝑgere ad officiū p̄dicationis sine pera ꝛ baculo: ꝛ alijs hmōi tāꝙ habentes ꝑtātem necessaria vite accipiēdi ab illis quib⁹ p̄dicabāt. Un̄ subdit. Dignus ē enī operari⁹ cibo suo. nō autē peccat si super erogat q̄ sua portat: ex quib⁹ viuat in p̄dicationis officio nō accipiēs sumptū ab his q̄bus euāgelium predicat sicut paulus fecit.

Alio modo p̄nt intelligi ꝫm alioꝝ expositionē sanctoꝝ. vt sint quedā statuta temporalia ap̄lis data ꝓ illo tp̄e quo mittebantur ad p̄dicandū in iudea ante xp̄i passionem. Indigebant enī discipuli q̄si adhuc paruuli sub cura xp̄i existentes accipere aliqua instituta specialia a xp̄o: sicut ꝛ quilibet subditi a suis p̄latis ꝛ p̄cipue q2 erāt paulatim instruendi ꝛ exercitandi vt temporaliū sollicitudinē abdicarēt: ꝑ qđ reddebantur idonei ad hoc ꝙ euangeliū per vniuersum orbem p̄dicarent. In his quattuor vocati fuerunt hij duo apostoli.

Tertio scd̄m propositum

dei vocati sunt sancti hij duo ap̄li per modestiam. Col. iij. Induite vos sicut electi dei: ꝛ sancti ꝛ dilecti: viscera misericordie: benignitatē: humilitatē: ꝛ modestiā. Modestia enī versatur circa oīa q̄ relinquunt̄ moderāda. ꝛ hec sunt q̄ttuor. Primū est mot⁹ animi ad aliquā excellentiam quē moderat̄ humilitas. Secūdū est desideriū coꝝ que ꝑtinent ad cognitionē. ꝛ hoc moderat̄ studiositas que opponit̄ curiositati. Tertiū est honestas in his que ꝑtinent od corporales mot⁹ ꝛ actiones vt sc3 decent̄ ꝛ honeste fiant. Quartū est qđ pertinet ad exterioreꝫ apparatū: puta in vestib⁹ ꝛ alijs hmōi. Lex aūt euāgelica ordinat hoīem ad modestiaꝫ sc3 ne opa ṽtutis faciat ꝓpter inanē gl̄iam Unde ꝑponit tria ad que oīa alia reducuntur. Nam oīa q̄ aliq̄s facit ad refrenandum seip̄m suis cōcupiscentijs reducunt̄ ad ieiunium. Quecunq3 ṽo fiunt ꝓpt̄ p̄ximi dilectionē reducunt̄ ad elemosynā. Quecunq3 vero ꝓpt̄ dei cultū fiunt reducunt̄ ad orationem. In his aūt moxime seruāda est modestia: q2 ꝑ hoc hoīes solent maxime gloriam venari. ꝛ hoc ꝑ ypocrisim. Ideo lex euangelica in his valde detestat̄ ypocrisim. vt patꝫ Math. v. que vt bene cognoscat̄. Sciēdū ꝙ vigintiquinq3 sunt genera ypocritarum.

Primi dicunt̄ Gabacull q̄ gemēdo ꝛ suspirando ꝑcutiūt pect⁹ suū vt videant̄ ab hominib⁹ qui dū hec agūt in corde suo trufantur. Math. xxiij. Oīa sua opa faciunt vt videantur ab homib⁹. Secūdi dicunt̄ megasancti q̄ frequenter osculantur imagines sanctoꝝ quasi videant̄ eas velle comedere. Luc. xi. Ue vobis ypocrite q̄ edificatis monumēta ꝓpherarū. Tertij dicunt̄ Gratacieli q̄ se deuotos volētes ōndere qn̄ audiūt aliq̄d de deo man⁹ q̄si gaudēdo erigūt od celum adeo vt videant̄ deū de celo velle rapere Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̄ comeditis do. vi ōrones longas ōrones ꝛc. Quarti dicunt̄ Boccasuta: qui volētes videri tac

tumi ad sibi dicta nō rn̄dent sed labijs p̄te-
sis spatulas ɔtrahūt et gestu loquunt̄. Luc.
xi. Ue vobis ypocrite q̄ tulistis clauem scie
et ipi nō introistis. Quīti dicunt̄ Capitor
ti qui totū studiū ponūt vt portent collū tor
tum et caput pcliuū vt appareāt homib⁹ hu
miles. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite qui
circuitis mare et aridā vt fa.u pselitū. Se-
xti dicunt̄ Capucerti q̄ vtunt̄ capuceis pten
sis vsq͡ȝ ad medietatē nasi: vt fingāt se mor
tuos mūdo et nihil mūdi velle videre cū tn̄
oīa aspiciāt. Math. xxiij. Ue vobis ypocri-
te q̄ mūdatis qḋ de foris est: int⁹ autē pleni
estis rapi. et in. Septimi dicunt̄ Laudate
qui ad oīa opa sua vel audita vt videantur
in corde gerere deū: dicunt, laudet̄ de⁹: cuȝ
tamē corde blasphemāt: sicut fecit ille q̄ fra-
cto flascone et effuso vino dixit. sit laus xp̄o
sed nō de isto. Math. xv. Ypocrite bene pro
phetauit de vobis Esa. dicēs. Populus hic
labijs me honorat: cor aūt eoȝ lōge ē a me.
Octaui dicunt̄ Spiritelli qui nolūt nisi de
spū loqui. et cū quodā stupore et admiratōe
vt magni spūales videantur. Math. xxiij.
Ue vobis ypocrite duces ceci q̄ dicitis, qui
cunq͡ȝ iurauerit p tēplū nihil est, q̄ aūt iurs.
in au. tem. de et c. Noni dicunt̄ mēgaterra
qui incuruant̄ ad terrā illā deosculādo sepi⁹
sicut quidaȝ faciūt in ecclesijs. vt magni hu-
miles videant̄. Math. xxiij. Ue vobis ypo
crite q̄ estis vt monumēta q̄ non apparēt. et
ho. amb. sup̄ nesciunt. Decimi dicunt̄ Ju-
bilate: q̄ in cōuiuijs post q͡ȝ impleti sunt iubi
lant et cantāt quasdā cantilenas vulgares
q̄ prius vētre vacuo nullas laudes dicebāt
Luc. xi. Ue vobis ypocrite qui diligitis pri
mos recubit⁹ in cenis et c. Undecimi dicū-
tur Balla in xp̄o: q̄ tales laudes cantando
vel eas audiendo: vel in p̄dicationib⁹ quasi
iubilando saltant: et sepe sedendo ad terraȝ
conant̄ put p̄nt chorisare vt magna de deo
sentire videant̄. Eccli. i. Ne fueris ypocrita
in conspectu hoīm qm̄ accessisti maligne ad
deū: et cor tuū plenuȝ est dolo et fallacia et c.
Duodecimi dicunt̄ Pouerelli: q̄ maximā
paupertatē p̄rendūt in vestitu: cū tn̄ nullā in-
digentiā patiant̄: oīa vident̄ cōtemnere vt
oīa habeāt. alios hortant̄ ad contēptū rerū
vt eis dispensent̄. Job. viij. Spes ypocrite
peribit: q: sicut tela aranearū fiducia ei⁹. Nā
sicut aranea seipam euiscerat vt faciat telā
qua capiat muscas. sic isti mlta frigora susti
nent sua paupertate q̄ est velut tela ad acqui
rendas diuitias. Tredecimi dicunt̄ mel in
bocca: q̄ vt angeli videant̄ et dicant̄ vtunt̄
verbis dulcib⁹ et mansuetis: et tn̄ seruant ve
nenū in corde. Job. xx. Cū enī dulce fuerit i
ore ypocrite malū abscōdet illud sub lingua
sua, parcet illi et nō derelinquet illud: et cela-
bit in gutture suo. panis ei⁹ in vtero illi⁹ et c.
Quartidecimi dicunt̄ sanctarelli: q̄ ma-
gnā abstinentiā ostendūt corā alijs vt ieiu-
nantes et sctī appareāt: cū tn̄ deuorēt paupe
rem in abscōdito: puta capones et alia ciba
ria delectabilia. Math. vi. Non eritis sicut
ypocrite tristes et c. Quintidecimi dicunt̄
obedientes: q̄ ex obediētia oīa faciūt: oscu-
lantur se mutuo ex obediētia: et alia turpissi
ma faciūt q̄ causa honestatis omitto, vt patȝ
de societate barilotti bononie q̄ omīa habe
bat cōia: vxores: filias: diuitias. Apocal. ij.
Odisti facta nicholoitarū q̄ ego odi hoc ha
bes bonū et c. Sextidecimi dicūt̄ aīe simpli
ces: q̄ asserūt hoīem venire posse ad statum
innocētie in quo fuit adā. et p simplicitatē il
lam oīa eis licent nec aliq̄d imputat̄ eis ad
pctm̄. allegātes illud Math. x. Estote sim-
plices sicut colūbe. Un̄. i. Thimo. iiij. In di
ebus nouissimis discedēt quidā a fide attē-
dētes spiritib⁹ erroris et doctrinis demonio
rum in ypocrisi loquētiū mēdaciū et c. De
cimiseptimi dicunt̄ sarabsyte. de quib⁹ dic̄
beat⁹ bn̄ dict⁹ in p̄ncipio regule: q͡p sunt gen⁹
deterrimū q̄ nulla regula approbati expergē
tia magistri. adhuc operib⁹ seculo seruātes
fidē. mentiri se deo p tonsurā noscunt̄ q̄ bini
aut certe singuli sine pastore nō dominicis
sed suis inclusi ouilib⁹ p lege eis est deside-
riorū voluptas: cū quicquid putauerint vel
elegerint hoc dicunt sanctū. et qḋ noluerint
hoc dicunt nō licere: hec ille. Decimiocteui
dicunt̄ girouagi. de quib⁹ dic̄ beat⁹ benedi-
ctus vbi supra. q͡p totā vitaȝ suā p diuersas
puincias sut terras q̄ternis dieb⁹ p diuer-
sorum cellas hospitant̄ semp vagi et nunq͡ȝ
stabiles pprijs voluptatib⁹ et gule seruien-
tes illecebris. de quoȝ miserrima cōuersati-
one meli⁹ est silere q͡ȝ loq̄. hec ille. Decimi
noni dicunt̄ bighardi. de quib⁹ dicit̄ extra
in clemē. de hereti. ca. ad nostrū. qui tenēt q͡p
homo in vita p̄senti ad tantā perfectioneȝ
potest venire q͡p fiet omīno impeccabilis: et
tunc licebit ei quicq̄d voluerit et c. Uigesi-
mi dicunt̄ angelici: qui fingunt se amare ce
lestia: et simulant magno zelo conuersioneȝ
peccantiū. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite

qui decimatis mentam et anetum et ciminū et reliquistis que grauiora sunt legis iudicium et misericordiā et fidē etc. Uigesimiprimi dicunt apostolici: q̄ fingunt se vitā apostolicam seruare tanquā oues incedentes oīa minora pctā ceterorū aggrauātes q̄si vite aliorum sint correptores. Math. xxiij. Ypocrite duces ceci colantes culicē: camelū autē glutientes etc. Uigesimisecūdi dicunt timorosi: q̄ fingūt se timere deū in omni facto: cū potius timeāt mundum. Eccli. xxxiij. Contriti sunt in syon pctōres possedit tremor ypocritas. Uigesimitertij dicunt iusti: q̄ fingunt exterius se seruare legē dei et consilia iesu xpi in euāgelio. Math. xxiij. Ue vobis ypocrite q̄ similes estis sepulchris dealbatis que a foris apparēt hoībus speciosa: intus vero plena sunt ossibus mortuorū et omni spurcitia. Sic et vos a foris quidē apparetis hoībus iusti: intus aūt pleni estis ypocrisi et iniq̄tate. Uigesimiq̄rti dicunt penitētes: q̄ fingūt se pagere publicas penitētias ppt magna pctā eorum: cum tn̄ faciāt ppt lucrū tpale. Job xv. Cōgregatio ypocrite sterilis. Uigesimiq̄nti dicunt cōscientiati q̄ omne leue pctm̄ aggrauant et oēs arguere volūt de omni minimo. Math. vij. Ypocrita eijce pmū trabē de oculo tuo et tūc videbis. e. f. etc. Beati apli Symon et Thadeus magnā modestiā habuerunt p cōuersatiōis honestatē. Math. v. Sic luceat lux vestra coram hoībus vt videāt opa vestra bona et glorificēt patrē vestrū qui in celis est. Un̄ legit in ecclesiastica hystoria. Qr cū Judas ad Abagarū regē venisset vidit rex in vultu eius quendā mirū et diuinum splendorē. Ille em̄ splendor significabat eius opera luminosa.

Quarto scdm̄ propositū

dei vocati sunt sctī p obedientiā. Bern. in q̄dam smōe dic sic. Perfectus obediēs moras nescit nec mādatū pcrastinat: parat aures auditui oculos visui: linguā voci. manus operi. pedes itineri. et sic totū se colligit vt ex toto mādatū adimpleat imperātis. hec ille. In lege euāgelica dn̄s dedit cōsiliū obediētie qn̄ dixit: sequat me quē seq̄mur: nō solū imitādo opa sz etiā obediēdo mādatis ipius. Sm̄ illō Job. x. Oues mee vocē meā audiūt et sequūtur me. Symon aūt interpretat obediēs et ipse fuit verus obediēs in executiōe mādatorū. In cuius signū oēs creature sibi et Thadeo obediebāt. Pmo demones q̄s de corporibus obsessis eijciebant. Secundo hoīes quorū corpa curabāt et aīas a pctīs et erroribus purgabant. Tertio puincie et ciuitates. Nā iudas pmo in mesopotamia et pontho pdicauit. Symon vero in egypto in quibus multos pplos ad obediētiā et fidē xpi cōuerterunt. Quarto elemēta. Nam mare septuaginta mortuos reddidit q̄s Symon resuscitauit. Aer cū esset serenus in eorū morte in tēpestatē magnā cōuersus fuit. Ignis celestis pontifices ydolorū combussit etc.

Quinto scdm̄ propositū

dei vocati sunt sctī hij duo apli per noticiā. Math. x. Cū aūt tradēt vos nolite cogitare quō aut q̄d loq̄mini. dabit em̄ vobis in illa hora q̄d loq̄mini. Nō em̄ vos estis q̄ loq̄mini. sed spūs patris vr̄i q̄ loquit in vobis. Bti aplī symon et thadeus clarā noticiā oīm habuerūt spū scto suggerēte in die pēthecostes qn̄ in igneis liguis sup eos venit. Un̄ ambo in psidē venerūt. et cū Uaradach dux regis babylonie scz Xersis eos int̄rogasset de gn̄e: cōditiōe: et causa aduētus. rn̄derūt. Si genus q̄ris hebrei sumus. si cōditionē serui iesu xpi. si causam: salutis vr̄e causa huc venimus etc.

Sexto scdm̄ propositū dei

vocati sunt sctī hij duo apli p intelligentiā. Nā precognoscentes demonū maliciā atq̄ astutiā qua totū mūdū p idolatriā sibi subiugauerant mira sapiētia vsi sunt. sicut dr̄. i. Macha. ij. Symon frater vester scio q̄ vir cōsilij est ipm̄ audite semp: et ipe erit vobis pater. et iudas fortis viribus a iuuentute sua sit vobis pnceps militie: et ipe aget bellū populi. Fuerūt em̄ magne sapiētie in cōuincēdis demonibus q̄ hoīes impugnabāt q̄tuor modis. Pmo p fraudulentiā dando falsa respōsa. Sed apli hāc maliciā detegebant. modo ne p simulacra loquant phibēdo modo vt respōsa dent permittēdo. Ezech. xiij. Uidēt vana et diuināt mēdaciū dicētes: ait dn̄s deus. cū dn̄s nō miserit eos. Secūdo per violentiā trahēdo ad diuersa supplicia. Sz apli hanc violentiā refrenabāt. Un̄ dux tantam potētiā in eis vidēs ait. dijs nostris potentiores vos video. Tertio p prestigia p q̄ ludificabāt hoīm sensus et corda. Sz apli hec prestigia destruebāt. Un̄ cū magi q̄busdam aduocatis abstulissent loquelā gressum et visum apli signū crucis in eorū frontibus fecerunt et magi talia vlterius facere nō pre

sumpserunt. Quarto ꝑ simulachra fingẽtes in eis esse diuina numina. sed apl'i hec simulacra frangi faciebãt. Vñ ad eoꝝ ꝓceptum duo ethyopes nudi ⁊ nigri de simulacris exeũtes ea penit⁹ ꝯfregerũt. ⁊ sic pꝫ ⁊c̃.

Septimo scd̃m propositũ

dei vocati sunt scti hij duo apl'i ꝑ vigilantiã q̃ apparuit circa q̃ttuoꝛ. Prio in ꝯfusione scꝫ magoꝝ ⁊ pontif. cuꝫ ydoloꝝ quos cõfuderunt in ꝓphetatiõe exit⁹ belli q̃ erat pacis in crastinũ. Secũdo in ꝓseruatiõe: qꝛ cum dux pontifices idoloꝝ vellet incẽdere. apl'i ꝓhibuerũt dicẽtes. Nos missi sum⁹ nõ viuẽtes occidere ſ; mortuos viuificare. Tertio in electõne: qꝛ cũ angel⁹ dixisset eis. Unum ex duob⁹ eligite aut hoꝝ repentinũ interitũ aut vestrũ martyriũ. r̃nderũt. Oranda ẽ dei misericoꝛdia vt ⁊ istos conuertat ⁊ nos ad martyrij palmã ꝑducat. Quarto in vltõe qꝛ cum magi serpẽtes venire fecissent: apl'i eos i magos ꝯuertert̃: q̃ eoꝝ carnes lacerabant ⁊ venena diffundebãt. Magnũ q̃deꝫ doloꝛẽ senserũt in carnis laceratiõe. maioꝛẽ in veneni reuocatõe. maximũ in sua cõfusione. Unde recedere coacti sunt ⁊c̃.

Octauo scd̃m propositũ

dei vocati sunt scti hij duo apl'i ꝑ diligẽtiã quã oñderũt in quattuoꝛ. Prio subueniẽdo in coꝛꝑe ⁊ aĩa sanitatẽ integrã cõferẽdo sicut pꝫ in abagaro rege edisse: cui iudas sanitatẽ coꝛpoꝛis ⁊ aĩe impetrauit. Secũdo subueniendo in reb⁹ ⁊ in ꝑsonis bella cõpescendo. sicut pꝫ in duce babylonie cõtra indos ꝑgente q̃s suis orõnib⁹ pacificarũt. vt pꝫ etiã in ciuitate edissa vbi ep'la saluatoꝛis legit̃: ⁊ hostes aut cõfugiũt aut componũt. Tertio subueniẽdo ⁊ in innocẽtia ipaꝫ cõseruãdo. sic pꝫ in q̃dã dyacone scõ de q̃dã muliere impregnata infamato: quẽ apl'i miraculose ab infamia defendert̃. Quarto subueniẽdo in tribulatõe magna moꝛbos ⁊ pestilẽtias auferẽdo. pꝫ qꝛ cũ due tigrides per terrã discurrerẽt ⁊ oẽs occiderent: apl'i eas mãsuetissimas reddiderũt. Et sic pꝫ ⁊c̃.

Nono scd̃m propositũ dei

vocati sunt scti hij duo apl'i per audaciaꝫ. i. Mach. ij. Filij emulatoꝛes estote legis ⁊ date aĩas vr̃as ꝓ testamẽto patruꝫ ⁊ accipietis gl'iam magnã. Uri apl'i poti⁹ voluerũt moꝛtem sustinere q̃ȝ fideꝫ deserere seruãtes illud Math. x. Nolite timere eos q̃ occidũt coꝛp⁹ aĩam aũt nõ pñt occidere. Nã pontifices tẽpli in apostolos irruerunt: ⁊ eos ꝓtin⁹ trucidauerunt ⁊c̃.

Decimo scd̃m propositũ

dei vocati sunt sancti hij duo apl'i ꝑ solertiã Nam rex coꝛpa aploꝝ ad vrbẽ suã trãstulit ⁊ in eoꝝ honoꝛẽ eccl'iaꝫ mire magnitudinis fabricauit ⁊c̃. Amen.

In festo omniũ sanctoꝝ Sermo. lix.

Ipsorum est regnum

celoꝝ. Math. v. ⁊ in euãgelio hodierne solẽnitatis. Beat⁹ Aug. in ep'la ad dioscoꝝ dic̃ sic. Tãta ẽ vis aĩe tam potẽtẽ fecit de⁹ aiam: vt de ei⁹ plenissima beatitudine q̃ in fine tẽpoꝝ sanctis ꝓmittit̃. redundat in inferioꝛ naturã q̃ est coꝛp⁹: non btitudo q̃ intelligentis ⁊ fruentis est ꝓpria. ſ; plenitudo sanitatis q̃ incoꝛruptõnis ẽ vigoꝛ. hec ille. Sup q̃ talẽ moueo q̃stionẽ. Utrum aĩe sctõꝝ a coꝛꝑib⁹ exute iam ꝓsentialit̃ videant in regno celoꝝ diuinã essentiã facialr̃ Ad istã q̃stionẽ r̃ndent q̃ttuoꝛ doctoꝛes noui testamẽti. Prim⁹ est beat⁹ Greg. li. iiij. dialo. dicẽs sic. Nosse velim si nũc ante restitutionẽ coꝛpoꝝ in celo valeãt recipi aĩe sanctoꝝ. Hoc neq; de oib⁹ iustis possum⁹ asserere: neq; de oib⁹ statim negare. Nã sunt quorumdã iustoꝝ aĩe q̃ a celesti regno q̃busdaꝫ mãsionib⁹ adhuc differunt̃. In q̃ dilationis dãno, q̃d aliud innuit̃ nisi q̃ de ꝑfecta iusticia aliq̃d min⁹ habuert̃. Et tñ luce ꝯstat clarius: qꝛ ꝑfectoꝝ iustoꝝ aĩe mox vt hui⁹ carnis claustra exeũt: in celestib⁹ sedib⁹ recipiãtur. qd̃ ⁊ ipa veritas ꝑ se attestat̃ dicẽs. Ubicũq; fuerit coꝛp⁹ illic congregabunt̃ ⁊ aq̃le. Si igit̃ aĩe iustoꝛũ sunt in celo. q̃d est qd̃ in die iudicij ꝓ iusticie sue retributõe recipiet̃? Hoc eis nimiruꝫ crescit in iudicio⁹: q̃ nunc animarũ sola: postmoduꝫ vero ⁊ coꝛpoꝛum beatitudine perfruuntur. Unde in ipa carne gaudeant in qua doloꝛes pro dño cruciatusq; ꝑtulerunt. Pro hac quippe geminata gloꝛia eoꝝ scriptũ est. In terra sua duplicia possidebũt. Hinc etiã de sanctoꝝ animabus ante resurrectõis diẽ scptũ ẽ. Date sunt illis singule stole albe ⁊ dictũ est illis vt requiescerẽt tempus adhuc modicum: donec impleatur numerus conseruoꝛum ⁊ fratrũ eoꝛum. Qui itaq; nunc singulas acceperũt: binas in iudicio stolas habituri sũt: qꝛ modo

animarũ tantũmodo. tũc autẽ aĩarũ simul
ꝛ corpoꝝ glĩa letabunt. Fit in electis quid-
dam mirabiliꝰ: qꝛ nõ solũ eos agnoscunt q̃s
in hoc mũdo nouerãt: sed velut visos ac co-
gnitos recognoscũt beatos quos nunq̃ vi-
derant. Naꝫ cũ antiquos patres in illa eter
na hereditate viderint eis incogniti ꝑ visio
nem nõ erant: quos in oꝑe semꝑ nouerunt
Quia eñ illic hoĩes cõi claritate deũ cõspi-
ciunt. q̃d est q̃ ibi nõ sciant vbi sciente oĩa
sciunt: hec ille. Secũdus est beatꝰ Hiero.
in sermone de assumptõne beate ꝟginis. di
cens sic. Perseuerate in orõnibꝰ vnanimit
viuentes: quousq̃ intrare possitis gaudia
eterne vite: quo beata ꝟgo felicit introiuit.
alternantibꝰ hymnidicis angeloꝝ choris:
infra pascua eterne viriditatis. vbi vna dul
cissima societas oĩm supnoꝝ ciuiũ: vbi solẽ
nitas angeloꝝ: vbi post labores ꝛ erumnas
seculi huiꝰ felix ꝛ suauis ẽ refectio animarũ
hec ille. Tertiꝰ est beatꝰ Ambro. in quodã
sermone dicẽs sic. Uidens nos vel de eter-
ni tremore iudicij: vel de futura beatitudine
cogitãtes illam euangelicã possit assumere
xp̃i vocẽ. pat rogo vt vbi ego sum: ꝛ illi sint
mecũ. ꝛ nos quãdoq̃ ex hoc seculo migra-
turos: patronꝰ noster in sedẽ ꝛ in sinũ suum
velut abraham peculiares recipiat. ꝛ in illo
die incolumes oues suas lerꝰ pastor agno-
scat. hec ille. Quartꝰ est beatꝰ Aug. li. sup-
putationum: dicẽs sic. Sit ip̃e rex regũ ĩ me
dio tui: vt pueri eiꝰ in circuitu eiꝰ hymnidici
angeloꝝ chori. Ibi societas supnoꝝ ciuium
ibi dulcis solẽnitas oĩm ab hac tristi ꝑegri-
natione ad tua gaudia redeuntiũ. Ibi ꝓphe
tarũ ꝓuidus chorus ibi index aploꝝ nume
rus. ibi innumerabiliũ martyrũ victor exer
citus. ibi sanctoꝝ cõfessoꝝ sacer cõuentus.
ibi veri ꝛ perfecti monachi. ibi sancte mulie
res q̃ voluptates seculi ꝛ sexũ infirmitat cõ
tempserũt. ibi pueri ꝛ puelle q̃ annos suos
moribꝰ excesserũt. ibi sunt oues ꝛ agni qui
iam huiꝰ voluptat laqueos euaserunt. Exul
tent om̃es in ꝓprijs mansionibꝰ. dispar est
gloria singuloꝝ. ꝫ cõis est leticia oĩm plena
ꝛ ꝑfecta. Ibi regnat charitas: qꝛ deꝰ est ibi
oĩa in oĩbꝰ: quẽ sine fine vidẽt: ꝛ semꝑ vidẽ
do in eiꝰ amore ardẽt: amãt ꝛ laudant. om̃e
opꝰ eoꝝ laus sine defectõne sine labore. Fe
lix ego ꝛ vere felix imꝑpetuũ: si post iter hu-
ius corpusculi audire meruero illa cãtica ce
lestis melodie: que cantant ad laudẽ regis
eťni. ab illis supne patrie ciuibꝰ beatorũq̃

spirituũ agminibꝰ. Fortunatꝰ ego ꝛ nimirũ
beatꝰ: si meruero illa cantare ꝛ assistere regi
meo: deo meo: duci meo: ꝛ cernere ip̃m ĩ glo
ria sua: sicut ip̃e polliceri dignatꝰ est dicens
Pater volo vt quos dedisti mihi sint mecũ.
vt videãt claritatẽ meã quã habui apud te
ante cõstitutionẽ mũdi. Et alibi. Qui mihi
ministrat me sequat. ꝛ vbi ego suꝫ: illic ꝛ mi
nister meꝰ erit. Et iterũ. Qui diligit me dili-
getur a patre me: ꝛ ego diligã eũ: ꝛ ego ma-
nifestabo ei meip̃m. hec ille. Sciendũ q̃
duplex est iudiciũ. Unuꝫ gñale ꝛ finale q̃d
fiet simul de oĩbꝰ hoĩbꝰ ſm totũ hoĩem q̃tũ
ad aĩam ꝛ corpꝰ publice corã toto mũdo. ꝛ
hoc erit post resurrectionẽ solũ. De isto iudi-
cio dicit Esa. iij. Dñs ad iudiciũ veniet cũ
senatoribꝰ ppl̃i sui. Dañ. xij. Ueniet tempꝰ
q̃le nõ fuit: ex quo gẽtes esse ceperũt. ꝛ in tẽ
pore illo saluabit ppl̃s tuus: ꝛ multi de his
q̃ dormierãt in puluere terre euigilabũt. alij
in vitã eternã. alij in opprobriũ: vt videant
semꝑ. Johel. iij. dr̃. In diebꝰ illis cũ cõuerte
ro captiuitatẽ iuda ꝛ hierl̃m: ꝯgregabo oẽs
gentes ꝛ deducã illas in valle iosaphat: qꝛ
ibi sedebo vt iudicẽ oẽs gẽtes. Sap. iij. dici
tur. Iustoꝝ aĩe in manu dei sunt: ꝛ nõ tãget
illos tormentũ mortis: visi sunt oculis insi-
pientiũ mori: illi aũt sunt in pace. Aliud est
iudiciũ particulare ꝛ occultũ: q̃d fit de q̃libet
hoĩe q̃tũ ad aĩam post mortẽ corporis. de q̃
Ecc. xxxviij. dr̃. Memor esto iudicij mei: sic
erit ꝛ tuũ: mihi heri: tibi hodie. Et isto iudi-
cio q̃libꝫ iudicat in morte sua. nõ ſm totuꝫ
hoĩem qꝛ desinit esse: ꝫ ſm ꝑncipaliorẽ ptẽ.
scꝫ aĩam q̃ nõ desinit esse ſm quã solaꝫ ꝑnci
palit attendit totũ meritũ vel demeritũ que
stati ꝑmiat vel punit añ vl̃e iudiciũ. Q̃d ꝓ
bat q̃druplicit. Primo auctẽ sacre scpture.
Math. iiij. Bti mundo corde q̃m ip̃i deũ vi
debũt. Luc. xi. Pueri mei mecũ sũt ĩ cubili.
Glo. interli. Pueri sũt apl̃i q̃ sunt ĩ cubili. i.
in eťna requie cũ xp̃o. Luc. xxiij. Hodie me
cũ eris in paradiso. Sup q̃ Aug dic. Ubi-
cũq̃ sit paradisus q̃ scꝫ btoꝝ: ab illo ibi ẽ q̃
vbiq̃ ẽ. Joh. xvij. Pat q̃s dedisti mihi: volo
vt vbi ego suꝫ ꝛ illi sint mecũ: vt videãt cla-
ritatẽ meã. Marc. xvi. Qui crediderit ꝛ ba-
ptizatꝰ fuerit saluꝰ erit. Et. i. Pet. i. dr̃. Cre
dentes aũt exultabit leticia inenarrabili et
glorificata: reportãtes finẽ fidei vr̃e aĩarũ
salutẽ. Et. ij. Coꝝ. iij. Nos om̃s reuelata fa
cie gloriã dñi speculantes in eandẽ imagi-
nem transformamur a claritate in claritatẽ.

tanq̃ a dñi spũ.glo.i.claritate fidei ad claritatē spei. Jaco.i.dr̃. Btũs vir q̃ suffert temptationē:qm̃ cũ pbat⁹ fuerit accipiet coronã vite quã repromisit deus diligẽtibus se. Apoc.vij.dr̃. Uidi turbã magnã quã dinumerare nemo poterat ex oib⁹ gentib⁹ tribubus pplis ⁊ linguis stãtes añ thronũ.⁊ in ɔspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme in manib⁹ eoꝝ clamãtes voce magna ⁊ dicẽtes,sal⁹ deo nr̃o q̃ sedet sup thronũ ⁊ agno. Scḋo auctē sctõꝝ doctoꝝ. Greg.libro.iiij. dyalo.dic̃ sic. Predicatores postq̃ de corporib⁹ transeũt nequaq̃ȝ p morarũ spacia sic antiq̃ pr̃es a celestis patrie pceptiōe differunt. Mox vero cũ de carnis colligatione trãseũt in celesti se de req̃escũt. Paulo attestante q̃ ait. Scim⁹ qm̃ si terrestris domus nr̃a huius hitatiõis dissoluat̃: edificationẽ hẽmus ex deo domũ nõ manu factã:s̃ eternã in celis.hec ille. Aug.exponẽs illud ps. Heu mihi q̃z incolat⁹ me⁹ plõgat⁹ est.dicit sic. Sicut patria illa hierl̃m vbi oẽs boni q̃cũq̃ȝ inde pegrinant̃ inter malos: nec recedere a malis pñt.vbi cuȝ redierint: ⁊ ad societatẽ angeloꝝ vbi sunt vñ pegrinant̃.vbi oẽs scti ⁊ iusti q̃ fruunt̃ v̄bo dei sine lectione sine lr̃is. Qḋ eñi nos per paginã scripturarũ.p faciẽ dei illi cernũt.hec ille. Bern.ad Eugeniũ dic̃ sic. Quid op⁹ est scalis tenẽti iã soliũ. Creatura celi illa est q̃ tȝ iã soliuȝ. pisto hñs p qḋ pot⁹ista intuet̃.s.creaturas p ipm creatorẽ.q̃ videt verbũ:⁊ in v̄bo facta p verbũ. Nec op⁹ hȝ ex his q̃ facta sunt factoris noticiã mẽdicare.hec ille. Beda super illud. Centũ cubitos lat⁹ ɔtinebit.dic̃ sic Quicũq̃ȝ pmissionis filij in hac vita pegrinantes bona operant̃:mox egressi de corpe in celesti vita recipiunt̃.hec ille. Tertio auctoritate canonis. Nã ex̃ de celebra.missa.c. Cũ marte.dr̃ sic. De sctis oib⁹ sciẽdũ est q̃ nõ indigeãt orõnib⁹ nr̃is p eo q̃ cũ sint pfecte beati oĩa eis succedũt ad votũ.⁊ ex̃ de baptismo ⁊ ei⁹ effectu.c.maiores.dicit̃ sic. Per sacrũ baptismũ xp̃i sanguine rubricatũ culpa remittit̃:vitat̃ piculũ:ad regnũ celorũ puenit̃:cui⁹ ianuaȝ xp̃i sanguis fidelib⁹ suis misericordit̃ reserauit. Ibidẽ,c.debitũ. dr̃ sic. Jude⁹ seipm̃ baptizãs si ɔtinuo decessisset ad patriã ptin⁹ euolasset. Et ex̃ de rel. ⁊ vene.san.dr̃ sic.c.gl̃iosus de⁹ in sctis. De⁹ sctõs suos celestis efficit beatitudĩs possessores.⁊ de pe.di.vij.c.q̃ egerit.dr̃ sic. Quicũq̃ȝ bñ post pniam vixerit:sicut ante pniam vincere debuit.post recõciliationē q̃ñcũq̃ȝ defunct⁹ fuerit ad deũ vadit: ad requiē vadit: ⁊ regno dei nõ priuabit̃.⁊ de ɔse.di.v.c.spũs sctũs.dr̃ sic. Baptismi regñatio p se saluat mox in pace beati seculi recipiendũ. Quarto auctē ecclie. Naȝ de aplis cantat sic. Isti sunt triũphatores ⁊ amici dei:q̃ ɔtẽnentes iussa principũ meruerunt p̄mia eterna:mõ coronant̃ ⁊ accipiunt palmã. Et iterũ. Isti sunt viri scti quos elegit dñs ĩ charitate nõ ficta:⁊ dedit illis gl̃iam sempiternã. De vno martyre cantat sic. Hic est vere martyr qui p xp̃i noĩe sanguinẽ suũ fudit:q̃ minas iudicũ nõ timuit:nec terrene dignitatis gl̃iaȝ quesiuit:s̃ ad celestia regna feliciter peruenit. Et iterũ. Hic nẽpe mũdi gaudia ⁊ blandimenta noxia caduca rite deputãs peruenit ad celestia. De plurib⁹ martyrib⁹ cãtat sic. Gaudẽt in celis aĩe sctõꝝ qui xp̃i vestigia sunt secuti ⁊ q̃z p ei⁹ amore sanguinem suũ fuderũt:ideo cũ xp̃o regnant ineternũ. Et iterũ. Terrore victo seculi:penisq̃ȝ spretis corpis mortis sacre cõpẽdio vitã beatam possident. De vno ɔfessore cantat sic. Iste sctũs digne in memoriã vertit̃ hoĩm q̃ ad gaudiũ trãsijt angeloꝝ. Et iterũ. Cũ angelis celestib⁹ letus potitur p̄mijs. De v̄ginibus cantat sic. Ueni sponsa xp̃i accipe coronam quã tibi dñs p̄parauit ineternũ.p cuius amore sanguinẽ tuũ fudisti:⁊ cũ angelis in paradisum introisti.⁊ iterũ sanguine fuso meruit sacrata scandere celũ. De oib⁹ sctis cantat sic. O q̃ȝ gl̃iosum est regnũ in quo sancti amicti sunt stolis albis:⁊ sequũtur agnũ quocũq̃ȝ ierit. Et iteruȝ. Semota iã caligine lumẽ cernũt in lumine nũc reuelata facie regẽ cernũt in gl̃ia. Ista ppterea inducta sunt:q̃z greci ⁊ quidã heretici vocati Katari dixerũt q̃ aĩe sctõꝝ quantũcũq̃ȝ pfectoꝝ vel purgatoꝝ nõ videbũt deũ facie ad faciē vsq̃ȝ ad diem vniuersalis iudicij.p pter illud Math.xx. Cũ sero.i.finis mundi factũ esset:dixit dñs.i.pater. vinee.i.ecclie. pcuratori suo.i.xp̃o. Uoca operarios.i.electos ad iudiciũ.⁊ redde illis mercedē.i.premiũ celestis gl̃ie. Nõ attendentes q̃ euangelista loquit̃ de cõpleta ⁊ vltima mercede quo ad aĩam ⁊ corpus que reddetur in vniuersali iudicio. Nũc aũt celebramus festuȝ omnium sanctorum propter mercedē quã a deo recipiunt quo ad iudicium particulare sm animam.de quo dicitur. Ipsorum est regnum celorum.

Ipsorum est regnum celorum
Inchoatiue.
Promissiue.
Sanctificatiue.
Ordinatiue.
Refectiue.
Veneratiue.
Magnificatiue.

Primo ipsorũ est regnũ celor inchoatiue. Sciendũ q inchoatio regni celor in electis est ex diuina pdestinatione. Eph. i. Elegit nos in ipo ante mundi ɔstitutionẽ. Predestinatio aũt est ratio trãsmissiõis creature rõnalis in finem vite eterne. Vñ predestinatio aliquor in salutẽ etetnã presupponit q de⁹ illor salutẽ velit. Ad hoc aũt ɔcurrunt quatuor. Primo diuina dilectio. inquantũ vult alicui bonũ vite eterne. Quia diligere est velle bonũ alicui. Sap. xi. Diligis oĩa q̃ sunt: τ nihil odisti eor q fecisti dñe. Scdo electio. inquãtũ hoc bonuz vite eterne aliqb⁹ vult pre alijs. Nã volũtas ei⁹ qua bonũ vult alicui diligẽdo est cã q illud bonũ ab illo pre alijs habeat. vñ Damas. lib. ij dicit. Oportet nosse q oĩa quidẽ pcognoscit de⁹: nõ aũt oĩa predestinat. Tertio grẽ collatio. Ita enĩz pdestinatur a deo salus alicui⁹ vt etiã sub ordine pdestinationis cadat quicqd hoĩem pmouet in salutẽ. puta orõnes ɔprie: vel aliene: vel alia opa bona: sine qb⁹ hõ salutẽ nõ ɔsequit. vñ pdestinatis conãdũ est ad orãdũ τ bñ opandũ: qr p ista pdestinationis effect⁹ certitudinalr implet. Iõ dr. ij. Pet. i. Satagite vt p bonã vřam opationẽ certã vřam vocationem τ electione faciatis. hoc aũt nõ põt fieri nisi per grãm. Thren. vlti. Cõuerte nos dñe ad te. s. p grãm. τ ɔuertemur p bona. s. opa. Quarto interna vocatio. Roma. viij. Quos pdestinauit: hos τ vocauit. De q̃ vocatiõe dr Ioel. ij. Vocate cetũ: ɔgregate pplm: sctificate eccliam: coadunate senes: ɔgregate puulos τ sugentes vbera: egrediat sponsus de cubili suo: τ sponsa de thalamo suo. vbi notant octo ordines pdestinator. Prim⁹ est angelor qui lz nunq fuerint miseri. tñ eis cõpetit pdestinari. Mot⁹ em̃ nõ accipit speciẽ a termino a quo: s a termĩo ad quẽ. nihil em̃ refert quantũ ad rõnem dealbationis vtrũ ille q dealbat fuerit niger vł pallidus vel rubeus. Et similiter nihil refert quantũ ad rõnem pdestinatiõis vtrũ aliqs pdestinet in vitã eternã a statu miserie vel nõ. vñ oĩs collatio boni supra statũ ei⁹ cui ɔfert: ad miam ptinet. Ideo dicit Aug. Predestinatio est ppositũ miserendi. vocatio angelor est ex officio eor. s. illuminãdi: purgãdi: pficiẽdi τ ministrãdi. iõ dr. Vocare cetũ. i. angelos. vñ ecclia. Cetus oẽs angelici. Scds ordo est patriarcharũ. quor vocatio est ex fidei veritate. Heb. xi. Fide plurimam hostiam abel q̃ caym obtulit deo τc. per totũ. Sensus maturitate. Cõuersatiõis grauitate. Locutionis honestate. Eccl. xliiij. Laudemus viros gĩiosos τ parẽtes nřos in gñatione sua. Multã gĩiam fecit dñs magnificentia sua: a seculo dñantes in potestatib⁹ suis: homines magni virtute τ prudẽtia sua prediti τc. per totũ. ideo dicitur. Congregate populũ. s. pťiarcharũ. a quib⁹ ppl's dei descẽdit. Terti⁹ est ordo pphetarũ. quor vocatio est ex vite sctitate. Eccl. xlv. Dilect⁹ deo τ hoĩbus moyses τc. per totũ. ex pphetie claritate. ij. Pet. i. Nõ em̃ volũtate humana allata est aliqñ pphetia: s spũ scto inspirati locuti sunt scti dei hoĩes. Ideo dicit. sanctificate eccliam. quemadmodũ dicit dauid in ps. Cõgregate illi sctõs ei⁹ qui ordiauerũt testamẽtũ ei⁹ sup sacrificia. Quart⁹ ordo est aplor. quor vocatio est ex missiõe spũsscti sup eos. Act. ij. Ex sctificatiõe ipor q fuerunt ɔfirmati in gřa. ps. Ego ɔfirmaui columnas ei⁹ ex pdicatione ipor. ps. In oẽ terrã exiuit sonus eor. ex ɔfirmatione miraculor. Marc. vlti. Illi autez pfecti pdicauerunt vbiq dño cooperante τ sermonem confirmante sequentibus signis. ideo dicit Canite tuba in syon. Quint⁹ ordo est martyrum. quorum vocatio est ex victoria resistendo dyabolo. Iacobi. iiij. Resistite dyabolo τ fugiet a vobis. Ex victoria a persecutoribus patiendo. Prouerb. xvi. Melior est patiẽs viro forti. Ex victoria corp⁹ morti exponendo. Hebro. xi. Lapidati sunt: secti sunt. in occisione gladij mortui sunt. Ideo dicitur. coadunate senes. i. martyres: quor senectus fuit in sensus maturitate. Sapie. viij. Cani sunt sensus hominis. Sextus ordo est confessorum. quorum vocatio est ex diuine scripture fideli expositione: interna deuotione ex passionis christi iugi meditatione. ps. In lege domini fuit voluntas ei⁹. τ iterum. Os iusti meditabitur sapientiam. Ideo dicitur. Et sugentes vbera. Deutero.

xxij. Ut sugeret mel de petra. Septimus ordo est virginū. quarū vocatio est ex puritate virginalis mūdicie. Apoc. xiiij Uirgines enim sunt ⁊ sequuntur agnū quocūq̧ ierit. ex puritate cōuersationis sancte. Mathei. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus. ex puritate spiritualis mundicie. i. Corinth. iij. Templum dei estis. Ideo dicitur. Congregate paruulos. i. virgines puras velut paruuli. Octauus ordo est electoꝝ oīm quoꝝ vocatio est ex ciuilitate: ex familiaritate: ex hereditate. Ephe. ij. Iam non estis hospites ⁊ aduene: sed estis ciues sanctoꝝ ⁊ domestici dei. ex diuina filiatione. Rom. viij. Si filij ⁊ heredes. Ideo dicitur. Egrediatur sponsus i. xp̄s. ad beatificandos electos. ⁊ sponsa. i. congregatio electorū. egrediatur de thalamo huius habitationis ad deum laudandum ⁊c̄.

Secundo ipsorum est regnum celorum promissiue.

Sciendū q̄ predestinatio electoꝝ est certissima ⁊ infallibilis. ſm illud glo. Roma. viij. Quos presciuit ⁊ predestinauit ⁊c̄. dicentis. Predestinatio est preparatio ⁊ presciētia beneficiorum dei qua certissime liberantur quicunq̧ liberantur. Ideo ad designandum hanc certitudinem dicitur Apoc. iij. Tene quod habes ne alius accipiat coronam tuam. Sup quo dicit Aug. Alius non est accepturus nisi iste perdiderit. Corona vite eterne dicitur esse alicuius dupliciter. Uno modo ex predestinatiōe diuina: ⁊ sic nullus coronā suā pdit. Alio modo ex merito gratie. Quo enim meremur quodāmodo nostrum est. ⁊ sic suam coronam aliquis perdere potest per peccatum mortale sequens. Alius autē istam coronam amissam accipit inquantū loco eius subrogatur. Non enim permittit deus alios cadere quin alios erigat. ſm illud Job. xxxiiij. Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios pro eis. Sic enī in locum angelorum cadentium substituti sunt homines: ⁊ in locum iudeorum gentiles. Substituitur autem aliquis in statum gratie: ⁊ quantum ad hoc coronam cadentis accipit: quia de bonis que alius fecit in eterna vita gaudebit. In qua vnusquisq̧ gaudebit de bonis tam a se q̄ ab alijs factꝭ Ideo dicitur Jaco. i. Beatꝰ vir qui suffert temptationem: quoniā cum probatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit deꝰ diligētibꝰ se. Hāc aūt p̄missionē ꝯfirmauit xp̄us in morte p testm̄. ps. Disposui testm̄ electis meis. ⁊ hoc octo generibꝰ electoꝝ vt pꝫ in euāgelio hodierno. Primo p testm̄ p̄mittēs legauit angelis regnū celoꝝ si paupertatē sp̄ūs obseruarēt dicēs. Beati pauperes spū: qm̄ ip̄oꝝ est regnū celoꝝ. Paupertas sp̄ūs est humilitas per quā angeli oīa cōtēpserūt ⁊ soli deo adheserūt. Secūdo p testm̄ legauit patriarchis regnū celorum si mansuetudinē obseruarent dicens. Beati mites: qm̄ ipsi possidebūt terrā. Hanc mansuetudinem obseruauit Noe in fabricatiōe arche. Abrahā in pegrinatiōe. Ysaac in immolatione. Jacob in psecutione. Joseph in venditione ⁊c̄. Tertio p testm̄ legauit prophetis regnū celorum si lugerent peccata pplꝛoꝝ dicēs. Beati qui lugēt: qm̄ ipsi cōsolabunt. hūc luctū habuit moyses qn̄ i adoratione vituli orauit cū lachrymis ad dn̄m dicēs. Aut pce eis hāc noxā: aut dele me de libro tuo i quē me scripsisti. Exo. xxiiij. Habuit Esayas dicēs. lxi. c. Cōsolarer oēs lugentes ⁊ ponerē fortitudinē lugētibꝰ syon: ⁊ darē eis coronā p cinere. oleū gaudij p luctu. palliū laudis p spū meroris. habuit Jeremias dicēs. ix. c. Quis dabit capiti meo aquā: ⁊ oclis meis fontē lachrymarū ⁊ plorabo die ac nocte interfectos filij pplꝛi mei Habuit Daniel dicens x. c. In diebus illis ego daniel lugebā triū hebdomadarū diebus ⁊c̄. Quarto per testamentum legauit apostolis regnum celorū dicens. Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iusticiā: qm̄ ipsi saturabūtur. Hanc iusticiam. s. fidei ampliande pro qua mori sitiebāt: predicauerūt apl̄i. Ibāt enī apl̄i gaudētes a ꝯspectu concilij: qm̄ digni habiti sunt p nomine iesu ꝯtumeliā pati. Quinto per testamentum legauit martyribus regnū celoꝝ si obseruarent misericordiā dicens. Beati misericordes: qm̄ ipsi misericordiā ꝯsequent. hanc misericordiā habuit beatus Stephanus qui orauit pro lapidatoribus suis dicens. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū: quia nesciunt quid faciūt. Habuit beatus Laurentius qui thezauros ecclesie dispersit ⁊ dedit pauperibus. Sexto p testamentū legauit ꝯfessoribus regnū celorū si obseruarent mundiciā cordis dicēs Beati mundo corde: quoniā ipsi deū videbunt. Hāc mundiciā habuit btūs Dn̄icus qui in puericia sua relicto lecto sup nudam terrā accūbebat: qui virginitatē suā a cuna

bulis dño ꝯsecrauit. habuit btūs Thomas de aquino q̄ nunq̄ʒ habuit alicuiꝰ mortalis criminis in volūtate ꝯsensum. Septimo ꝑ testm̄ legauit virginibꝰ regnū celoꝝ si obseruarent pacē mentis: dicēs. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabunť. Hanc pacē habuit beata Katherina q̄ multa pace ꝯuertit q̄nquaginta oratores. ⁊ Porphiriū cū ducentis militibꝰ ⁊ reginā ad fidē xp̄i. Habuit beata Agnes que filiū prefecti volentē eam corrūpere suscitauit a mortuis. Octauo ꝑ testm̄ legauit oībus electis regnū celoꝝ si obseruarent patientiā dicens. Beati qui persecutionē patiunť propter iusticiaʒ: qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. De ista dicit Greg. sup Ezech. omel. vij. Tribus modis virtꝰ patientie exerceri solet. Alia nāq̄ʒ sunt que a deo: alia que ab antiquo aduersario: alia que a proximo sustinemus. A ꝓximo nāq̄ʒ persecutiones: dāna: ⁊ cōtumelias sustinemus. Ab antiquo aduersario temptamenta. A deo aūt flagella toleramꝰ. Sed in his oībus modis vigilanti oculo semetipaʒ debet mens circūspicere ne ꝯtra mala ꝓximi ꝯtrahať ad retributionē mali ne ꝯtra temptamenta aduersarij seducatur ad delectationem vel consensum delicti. ne contra flagella opificis ꝓruat ad excessum murmurationis. Hec ille.

Tertio ipsoꝝ est regnū

celoꝝ sanctificatiue. Sciendū ꝙ oēs hoīes naturaliter desiderāt beatitudinē. Sm̄ illud Boetij. Oīs mortaliū cura quā mltiplicium studioꝝ labor exercet. diuerso quidē calle ꝓcedit ad vnū tn̄ beatitudinis finē nititur ꝑuenire. Sed circa subiectū beatitudinis diuersi errores processerūt. Epycurei eñ posuerunt subiectū beatitudinis esse corpus: ⁊ hoc in voluptatibꝰ corpis. Stoyci posuerunt subiectū beatitudinis esse aīaʒ: ⁊ hoc in virtute animi. Dauid ꝓpheta posuit subiectū beatitudinis totū hoīem dicēs in ps. Rex meus ⁊ deus meus: beati qui habitāt in domo tua dñe. Totus eñ hō in corpore ⁊ in anima beatus erit. Nā corpus in presenti patitur quadruplicē defectū. s. mortalitatē: obscuritatē: ponderositatē: ⁊ grossitiē. Et quantū ad hos quattuor defectus glorificabitur q̄druplicitur. vt dicitur .i. Coꝝ. xv. Quia passibilitas transibit in immortalitatem: ideo dicit. Seminatur in corruptione: resurget in incorruptiōe. Obscuritas trāsibit in claritatē: ideo dicit. Seminať in ignobilitate: resurget in gloria. Ponderositas trāsibit in agilitatē: ideo dicit. Seminať in infirmitate: resurget in virtute. Grossities transibit in subtilitatē: ideo dicit. Seminatur corpus animale: surget spirituale. Etiā beatificabitur quantuʒ ad omnes sensus. Uisus beatificabitur in dei visione. Nā color albꝰ est diuinitas xp̄i: color niger est sua humanitas. ex his duobus resultat vnꝰ color in vna persona xp̄i qui est viridis. Luce. xxiij. Si in viridi. i. in persona xp̄i hoc faciunt. ⁊ iste color est delectabilis ad videndū. Auditus beatificabitur in dei allocutione. Cant. ij. Sonet vox tua in auribꝰ meis. vox eñ tua dulcis. Esa. li. Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt: inuenietur in ea gratiarū actio ⁊ vox laudis. Odoratus beatificabiť in carnis xp̄i odoratione: que est tanq̄ʒ rosa odorifera. Eccli. l. Quasi flos rosarū in diebus vernis. Si eñ corpora sanctoꝝ suauissimū odorē redolent: quanto magis corpus xp̄i. Gustus beatificabitur in plena dei delectatione quaʒ sentiet ex carne xp̄i dulcissima. Job. xxi. Dixerūt viri tabernaculi mei. qs det de carnibus eius vt saturemur. Tactus beatificabitur in persone xp̄i contrectatiōe Si enim tanta virtus erat in tangendo personam xp̄i in hac vita: in osculando pedes eius q̄d erit in celo. Cant. ij. Dextera illius amplexabitur me. Etiaʒ beatificabitur anima quantū ad intellectum in quo erit perfectissima scientia. Nā sciētia nostra in hac vita patitur triplicem defectum. vt dicitur .i. Coꝝ. xiij. Est eñ obscura: ideo dicit. Uidemus nunc per speculum in enigmate. Est imperfecta: ideo dicit. nunc cognosco ex parte. Est a sensibilibꝰ accepta: ideo dicit. Cuʒ essem paruulus: sapiebam vt paruulus. In patria vero nostra sciētia erit clara: ideo dicit. Tunc autem cognoscam facie ad faciē. Erit perfecta: ideo dicit. Tūc autem cognoscam sicut ⁊ cognitus sum. Erit ab ipso deo infusa: ideo dicit. Euacui que erāt paruuli. Etiam beatificabitur quātum ad affectiuā in dei bonitate. Sapie. viij. Uenerūt mihi omnia bona pariter cū illa. Aug. Quanta erit ibi felicitas: vbi nullum erit maluʒ: nullum latebit bonum. Appetitiua beatificabitur in dei societate: quia erit in fonte ps. Apud te est fons vite. ⁊ iterum. Satiabor cum apparuerit gloria tua. ⁊ iterum. Inebriabuntur ab vbertate domus dei.

Quarto ipsorũ est regnũ

celoꝝ ordinatione. Sciendũ ꝙ domꝰ dei q̄ est glĩa celestis est magna ⁊ bn̄ disposita q̄druplicirer vt notat Baruch.iij. Primo est magna: ideo dic̄. O israel ꝙ magna est domus dei ⁊ ingens locꝰ possessionis eiꝰ. Secundo est longa sine fine. iō dicit. magnꝰ ⁊ nō habens finē. Tertio est alta sine mēsura. ideo dicit excelsus. Quarto est ampla ⁊ spaciosa sine mō. ideo dicit. īmensus. Et lz sit tante magnitudis: est tñ ordinatissima. Instar eñi domus regalis: multas ibi fecit deꝰ mansiones. Joh.xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt. s. oratoriũ. atriũ. cellariũ. ꝯsistoriũ. cenaculũ. viridariũ. ⁊ cubiculũ. In oratorio sunt angeli dei laudē cōtinue decantãtes ⁊ dicētes illō Esa.vi. Sãctus sctũs sctũs: dñs deus exercituũ ⁊c̄. In atrio sunt patriarche paupes sustentãtes. Est eñi atriũ locꝰ in quo paupes recipiunt Abrahã recepit angelos hospitio: ⁊ Loth similiter ⁊c̄. In cellario sunt ꝓphete aduētum xp̄i ardentissime sitiētes. Esaye.lxiiij. Utinã disrũperes celos ⁊ descenderes. ps̄. Ueni ad liberandũ nos dñe deus virtutũ ostende faciē tuaz ⁊ salui erimꝰ. Moyses Exo.iij. Obsecro dñe mitte quez missurus es. Et q2 sic ardentissime sitiebãt: ideo plenissime satiati sunt. Cãt.ij. Introduxit me rex in cellaz vinariã. In consistorio vbi cāe audiunt ⁊ sniē ꝓferunt: sunt apl̄i. Math. xix. Sedebitis sup sedes duodecim: iudicãtes duodecim tribꝰ isrl̄. In cenaculo ponũtur martyres. q2 eñi fuerũt tribulati: afflicti fame ⁊ siti affecti: iō ibi plenissime satiabũtur. Luc.xxij. Edatis ⁊ bibatis sup mēsam meã in regno meo. In viridario sunt ꝯfessores q̄ fuerũt viridariũ dei: in quibꝰ fuit rosa patiētie. vñ de beato Dñico cantat. O lumen ecclīe: doctor veritatis: rosa patientie liliũ mũdicie. vñ de beato Thoma de aquo cantat. Militantis doctor ecclīe virginali florens mundicia. Et de ꝯfessoribꝰ dicit ps̄. Justus germinabit sicut liliũ: ⁊ viola humilitatis ꝓfunde. In cubiculo sunt virgines tanꝙ sponse. Hester.ij. Ducta est ad cubiculum regis. ps̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate.

Quinto ipsorũ est regnũ

celoꝝ refectiue. Sciendũ ꝙ omnes ordīes sanctoꝝ multiplici iure assecuti sunt celestē glĩam: ideo meruerũt inuitari ad conuiuiũ ⁊ refectionez regni celestis. Primo angeli acquisiuerunt eã per feudariã possessionē. Quãuis eñi suã beatitudinē ⁊ cōfirmationem meruerint eo ꝙ alijs superbientibꝰ ad deũ totaliter sunt cōuersi: tenentur tñ seruare feudũ ⁊ tributũ regi ⁊ familie regis. quia obligant deo assistere ⁊ nobis ministrare. Dan.vij. Milia miliũ ministrabant ei. Ecce tributũ familie regis. Et decies centena milia assistebãt ei. Ecce tributũ regis. Isti vocant ad cōuiuiũ eternũ. Hester.i. Assuerus. i. deꝰ qui est beatitudo ⁊ gloria sanctoruz tertio anno imperij sui. i. in statu glorie post statũ legis mosayce ⁊ gratie euãgelij fecit grande conuiuiũ cunctis principibus suis. i. angelis. ps̄. Preuenerũt principes. i. angeli coniũcti psallentibus. Secundo patriarche acquisiuerũt eã per edificationez. Nã edificauerũt sibi mansionem celestē de auro dilectionis diuine. de argento dilectionis proximi. de lapidibus preciosis. i. operibus meritorijs. i. Cor.iij. Superedificat super fundamentũ hoc aurũ argentũ ⁊ lapides preciosos. Elemosyna dũ datur est q̄si terra: plũbũ ⁊ saxũ. Sed in celo terra conuertitur in aurũ. plũbũ in argentũ. saxũ in lapidez preciosum. Aug. sup ps̄. Laudas mercatorē qui vendit plũbũ ⁊ emit aurum ⁊ non laudas illũ qui erogat pecuniã ⁊ acquirit iusticiã ⁊ glĩam. Isti vocantur ad cōuiuiũ eternũ. Ideo dicit ⁊ pueris suis. i. patriarchis qui iuxta etates mũdi fuerunt in eius pueritia. Tertio prophete acq̄siuerũt eã ꝑ opis locationē ⁊ seruitij retributiōez. vñ dr̄ Math.xxi. ꝙ paterfamilias locauit vineã suã agricolis suis. i. sanctis ꝓphetis. Et Eccl̄i.xlvi. dicitur. Dedit dominus ipsi caleph fortitudinē ⁊ vsq3 in senectute permansit illi virtus vt ascenderet in excelsuz terre locũ. semen ipsius obtinuit hereditatem: ⁊ viderunt omnes filij israel quia bonum est obsequi sancto deo. Isti vocant ad conuiuiũ eternũ. ideo dicit. Fortissimis persarũ. i. sanctis prophetis qui fuerunt fortissimi ad defensionē legis pro qua mori non dubitauerunt. Ut Esayas sectꝰ. Jeremias vinculatus. Ezechiel lapidatus. Daniel in lacum leonum missus ⁊c̄. Quarto apostoli acquisiuerunt eam per emptionez. Math. xx. Ecce nos reliquimus omnia. Ecce precium. Centuplum accipietis ⁊ vitam eternam possidebitis. Ecce comparatum pre-

minum. Isti vocantur ad eternũ conuiuium ideo dicit. ⁊ medorum inclytis. i. apostolis equatis vite ⁊ fidei iesu xp̄i. Quinto martyres acquisiuerunt eã per violentiã ⁊ direptionẽ. Math. xi. Regnũ celorꝫ vim patit ⁊ violenti rapiunt illud. Rapuerunt enim de manibus dei regnũ celorꝫ: thesaurũ desiderabilẽ: vitã beatorũ. Amb. Aggrediamur dñm ⁊ more latronũ suis cũ spoliare nitamur. Cupimus illi auferre regnũ: thesauros: ⁊ vitã. Sed ille tã diues est vt non abnuat non resistat: aggrediamur igitur eũ non fuste: non ferro: non saxo: sed mansuetudine bonis opibus: charitate. hec ille. Isti vocantur ad conuiuiũ eternũ. ideo dicit. ⁊ prefectis prouinciarũ. i. martyribus qui presides ⁊ prefectos prouinciarum non timuerunt. Sexto confessores acquisiuerunt eã per hereditariã successionẽ. Fuerunt enim pacifici. ⁊ ideo filij dei. Math. v. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabuntur. ⁊ quia filij: ideo heredes. Roma. viij. Si filij ⁊ heredes ⁊c̄. De illa hereditate dicit ps̄. Nouit dn̄s dies immaculatorꝫ ⁊ hereditas eorꝫ in eternũ erit. Isti vocantur ad cõuiuiũ eternũ. ideo dicit. Inuitauit oẽm pplm̄. s. doctorꝫ: monachorꝫ: religiosorꝫ: anachoritarũ: tẽplariorꝫ: prelatorꝫ subditorꝫ ⁊c̄. Septimo virgines acquisiuerunt eã per gratuitã donationẽ. Sunt enim sponse xp̄i: ⁊ ad sponsum spectat omĩa sua sponse gratis donare. Unde cantat eccl̄ia. Ueni sponsa xp̄i accipe coronã quã tibi dominus preparauit in eternũ. Iste vocantur ad conuiuiũ eternũ. ideo dicit. Fecit conuiuium feminarũ in palatio. s. regni celestis.

Sexto ipsorũ est regnum

celorꝫ veneratiue. Sciendũ q̄ in celesti gloria est admirabilis chorea per ingressum sanctorꝫ ad intuitũ diuinitatis: ⁊ egressum ad respectũ humanitatis iesu xp̄i. Ioh. x. Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. Et sicut in choreis mundi est vnus ducens totã choreã. s. sponsus. ita in illa celesti chorea xp̄s tanq̄ sponsus ducit ⁊ precedit illã sanctã societatẽ oĩm electorum. Apoc. vij. Agnus qui in medio throni reget eos. Et iterũ. xiiij. Sequuntur agnũ quocũq̄ ierit. Sed illa sanctissima chorea nõ vadit ad sinistram sicut chorea mundi: quia non pergit ad sinistram infernũ: sed ad dexterã dei. Prouer. iiij. Uias que a dextris sunt nouit dominus. i. approbat. Que autẽ a sinistris sunt peruerse sunt. In hac chorea fit cantus mirabilis: ⁊ a christo inchoante ⁊ a quolibet ordine sanctorum sigillatim prosequente ⁊ respondente. Primo christus cantat sue dulcissime matri illud Ioh. ij. dicẽs. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. i. mihi est diuinitas ⁊ humanitas. Tibi est virginitas ⁊ fecũditas: mihi sublimitas, tibi humilitas: nunc mihi claritas: tibi iocunditas: mihi sanctorũ societas: tibi eorum festiuitas. ad hoc beata virgo respondet dulcissimam cantilenã Luce. i. dicens. Magnificat anima mea dominum ⁊c̄. Secundo cantat christus angelis illud ps̄. Benedicite domino omnes angeli eius: potentes virtute facientes verbum illius ad audiendam vocem sermonũ eius. Benedicite domino omnes virtutes eius: ministri eius qui facitis voluntatem eius. ad hoc respondent angeli dulcissimam cantilenam Apoc. vij. dicentes. Benedictio ⁊ claritas ⁊ sapientia ⁊ gratiarumactio: honor ⁊ virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculorũ. i. tibi christe splendor patris sit benedictio in incarnatione. claritas in natiuitate ⁊ apparitione. sapientia in predicatione. gratiarumactio in redemptiõe morte ⁊ passione. honor in resurrectiõe. virtus in ascẽsione. fortitudo in iudicij consummatiõe. Tertio cantat xp̄us patriarchis cantilenã quã cantauit moysi in visione rubi. Exod. iij. dicẽs. Deus abrahã: deus ysaac: deus iacob: deus patrũ vr̄orꝫ misit me ad vos. Hoc nomen ẽ mihi in eternũ: ⁊ hoc memoriale meũ in generatiões sempiternas. Ad hoc rñdẽt patriarche cantilenã dulcissimã Apoc. vij. dicentes. Salus deo nr̄o q̄ sedet sup thronũ ⁊ agnũ. Quarto cantat xp̄s prophetis cantilenã deuotissimã Exo. xix. dicẽs. Uos ip̄i vidistis q̄ fecerim egyptijs: quõ portauerĩ vos sup alas aq̄larũ. Uos eritis mihi regnum sacerdotale ⁊ gens sc̄tã. Ad hoc rñdent prophete illud Apoc. v. Dignus es dñe accipe librũ ⁊ soluere septẽ signacula eius: qm̄ occisus es ⁊ redemisti nos in sanguĩe tuo: ⁊ fecisti nos deo nostro regnum ⁊ sacerdotes. Quinto cantat christus apostolis suauissimam cantilenam Luce. xxij. dicens. Uos estis qui permãsistis mecum in temptationibus meis: ⁊ ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnum vt edatis ⁊ bibatis super mensaz meã in regno meo ⁊ sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus israel. Ad hoc respondẽt apo

stoli illud Joh.vi. dicentes. Dñe ad quem ibimus? verba vite eterne habes: ⁊ nos credimus ⁊ cognouimus q2 tu es xp̄s fili⁹ dei. Sexto cantat xp̄s martyribus cantilenã dulcissimã Math.v.dicens. Beati qui persecutionē patiūtur propter iusticiã: qm̄ ipsorum est regnū celorū. Ad hoc respondent martyres illud.ij.Thimo.ij.dicentes. Et si mortui sumus ⁊ conuiuemus sustinuim⁹ ⁊ regnabimus. Septimo cantat xp̄s pontificibus cãtilenã amenissimã.i.Pet.ij.dicēs. Uos estis gen⁹ electū:regale sacerdotium: gens sancta: pp̄ls acquisitionis i.gen⁹ electū per eternã predestinationē.regale sacerdotiū p subditoꝝ ꝓtectionē.gens sancta p virtutū pfectionē.pp̄lus acq̄sitionis p exemploꝝ edificationē. Ad hoc r̄ndent pontifices illud ps̄.dicentes. Transiuim⁹ p ignē.s. aduersitatis.⁊ aquã.s.psperitatis.⁊ eduxisti nos i refrigeriū.s.eterne felicitat. Octauo cantat xp̄s doctoribus cantilenã iocundissimã Math.v.dicens. Uos estis sal terre:vos estis lux mūdi.s.p ꝯdimētū sacroꝝ eloquioꝝ in expositiōe fidelissima. Ad hoc r̄ndent doctores illō ps̄.dicētes. Sicut audiuimus: sic vidimus in ciuitate dñi virtutū in ciuitate dei nr̄i. Nono cantat xp̄s anachoritis religiosis ⁊ monachis dicens illud Math.xi. Uenite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego reficiã vos.s.plenitudine celestiū gaudioꝝ. Ad hoc respondent predicti illō ps̄. Hic est dñs deus noster in eternū ⁊ in seculū seculi: ipe reget nos in secula. Decimo cantat xp̄s virginibus cantilenã iocundissimã Sapie.vi.dicens. O q̄z pulchra est casta generatio cū claritate. nã virgines hn̄t claritatē incorruptiōis.vidue claritatē deuotiōis. ꝯiuges claritatē successionis. ⁊ oēs pariter hn̄t claritatē odorifere fame ⁊ bone opionis. Ad hoc r̄ndēt virgines ⁊ ꝯtinentes illud Cant.i. Oleū effusum nomē tuū, iō adolescentule dilexerunt te nimis. Undecimo cantat xp̄s oib⁹ elect̄ cantilenã iocūdissimã Math.xxv.dicens. Uenite bn̄dicti p̄ris mei.s. p grē adoptionē. possidete regnū qō vob paratū ē ab origine mūdi.s.p eternalē p̄destinationē. Ad hoc r̄ndent electi illud.i.Thimo.i. Regi seculoꝝ imortali: inuisibili soli deo ⁊ honor ⁊ gl̄ia i secl'a secl'oꝝ amē. Isti sūt hymni de qb⁹ ps̄.dicit. Hymn⁹ oib⁹ sanctis ei⁹ vt patuit.

Septimo ipsoꝝ est regnū

celoꝝ magnificatiōe. Sciēdū q̄ scti i gl̄ia ꝯtinue laudant deū: ⁊ in resurrectiōe dabit̄ lingua ad ip̄m laudādū. Eccl'.li. Dedit mihi dñs linguã mercedē meã ⁊ in ipa laudabo eum. Et Esa.xliij. Ppl'm istū formaui mihi laudē meã narrabit. vn̄ q̄ntū ad istō officiū credit̄ q̄ ibi lingua remanebit. Remigi⁹ dicit q̄ tūc oīs lingua cessabit ⁊ sola lingua hebrea q̄ fuit lingua ade remanebit. Aug.li.xxij.de ciui.dei dic̄. Uacabim⁹ ⁊ videbim⁹: videbim⁹ ⁊ amabim⁹: amabim⁹ ⁊ laudabim⁹. Ip̄e de⁹ erit finis desiderioꝝ nroꝝ q̄ sine fine videbit̄: sine fastidio amabit̄: sine fatigatiōe laudabit̄. hec ille. vn̄ ps̄. inuitat oēs sctōs ad laudandū deū dicēs. Laudate dñz de cel'. laudate eū in excelsis. Primo ad ãgelos dic̄. Laudate eū oēs angeli ei⁹ ⁊c̄. Scd̄o ad p̄riarchas dic̄. Laudate eū sol ⁊ luna: laudate eū oēs stelle ⁊ lumen. p3 de ioseph dicēte Gen̄.xxxvij. Uidi solē ⁊ lunã ⁊ stellas vndecim adorare me: q̄ oēs fuerūt p̄riarche. Insup abrahe dictū est. Numera stellas celi si potes: sic erit semē tuū. Gen̄.xv. Tertio ad ꝓphetas dic̄. Laudate eū celi celoꝝ: ⁊ aq̄ oēs q̄ sup celos sunt laudēt nomē dñi. Prophete em̄ sua cognitiōe penetrauerūt celos ⁊ puenerūt vsq3 ad celū trinitat̄. q̄z ꝓphetie fuerūt nob obscure. ps̄. Tenebrosa aq̄ in nubib⁹ aeris.i.obscura intelligētia in ꝓphet̄. Quarto ad ap̄l'os dic̄. Ipse dixit ⁊ facta sunt.i.ap̄l'os elegit. ⁊ facti sunt doctores gētiū. ipe mãdauit.s. vt irēt in vniūsum mūdū p̄dicaturi. Mar.vlt. ⁊ creata sunt.s p spūsctī missionē. ps̄. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabunt̄ ⁊c̄. Quīto ad euãgelistas dic̄. Statuit ea in eternū ⁊ in seculū seculi.i.ea q̄ ꝯtinent̄ i euãgelio Apoc.xiiij. Uidi alterū ãgelū volãtē p mediū celū hn̄tē euãgeliū eternū vt euãgelizaret sedētib⁹ sup terrã ⁊c̄. Preceptū posuit ⁊ non p̄teribit.i.celū ⁊ terra transibūt: verba aūt euãgelij nō transibūt. Luce.xxi. Sexto ad martyres dicit. Laudate dñm de terra.i.q̄ passi estis martyriū in corpore formato de terra. Math.x. Nolite timere eos qui occidūt corp⁹. dracones ⁊ oēs abyssi.s. vicistis ⁊ supastis. Septīo ad cōfessores dic̄. ignis grando nix glacies spūs ꝓcellarū q̄ faciūt verbū eius. Nam cōfessores qui obseruãt verba legis dei. Eccl'ia.xliiij. Non est inuentus similis illi qui ꝯseruaret legē excelsi ⁊c̄. Sunt ignis ex puritate ⁊ subtilitate ꝯsciētie. grando diuitias ⁊ voluptates seculi cō

ꝓmendo. nix ex honestate ꝯuersatōis. glacies ex mortificatiōe carnis. spūs ꝓcellarū id est tēpestas ex mortificatiōe viciorum. Octauo ad doctores dicit. Montes ⁊ oēs colles ligna fructifera ⁊ omēs cedri. Nā doctores fideli sacre scripture expōe. sūt montes in sensu ꝉrali. colles ī sensu morali. ligna fructifera in sensu allegorico. cedri in sensu anagogico. Nono ad anachoritas dicit. Bestie ⁊ vniuersa pecora serpentes ⁊ volucres pēnate. i. vos anachorite ꝗ vicistis bestias id est morꝯ bestiales carnis. ⁊ vniuersa pecora. i. tēptamēta mūdi. serpētes. i. tēptationes dyaboli. ꝗ velut volucres ꝑ celestē cōuersationē pēnate ꝑ simplicitatē mentꝭ. ps. Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe ⁊ volabo ⁊ requiescā: laudate deū. Decimo ad religiosos ⁊ monachos dicit. Reges terre ⁊ oēs ppꝉi ꝓncipes ⁊ oēs iudices terre. i. vos ꝗ instruxistis in lege dei sapiētes ⁊ potētes mūdi. s. reges: ppꝉos: ꝓncipes ⁊ iudices vestris sermonibꝯ: exhortationibꝯ: sanctitate vite: ⁊ bonis moribꝯ: laudate cū illis dn̄m. Undecimo dicit ad virgīes. Iuuenes ⁊ virgines laudēt nomē dn̄i: qꝛ virginitatē suā deo deuouerūt. Duodecimo ad viduas dicit. Senes laudēt nomen dn̄i. i. qui sunt in statu viduitatis ⁊c. Decimotertio dicit ad cōiugatas. Cū iuniorībꝯ. s. viris ꝯiugate laudent nomen dn̄i. Decimoꝗrto ad oēs electos ꝓcipue penitētes dicit. Cōfessio eiꝯ super celū ⁊ terrā: iō exaltauit cornu ppꝉi sui. qꝛ pnia celū penetrat ⁊ terrā pedibꝯ ꝯculcat. Quia vero scti hac die laudāt deū: iō ⁊ nos ipm in sctis laudare debemꝯ. ps. Laudate dn̄m in sctis eiꝯ. ⁊ hoc sm oēs ordines sanctoꝝ. Primo debemꝯ laudare beatā virginē. Iō dicit. Laudate eū in firmamēto virtutꝭ eiꝯ. Nā firmamētū virtutꝭ. s. fidei fuit beata ꝟgo. qꝛ ceteris titubātibꝯ hora passiōis xp̄i ipa sola ꝑmāsit firma in ꝟtute fidei. Ezechiel. i. Firmamētū qꝺ erat īminens capiti aīaliū. i. xp̄o capiti aꝑꝉoꝝ: ꝗsi aspectus lapidis saphiri. ꝑ firmitatē fidei ipam honoramus. pctōres nō celebrāt festuz btē virgis hodie: ſꝫ astaroth ꝗ interꝑtat exprobratio. qꝛ vacant diuinationibꝯ ⁊ magicis artibꝯ. Scdo debemꝯ laudare angelos. ideo dicit. Laudate eum in virtutibus eius. id est pro gloria angelicis spiritibus data. Per humilitatē em̄ ipsos honoramus. Eccꝉ. iij. Magna potentia dei solius ⁊ ab humilibus honoratur. peccatores non celebrant festum angeloꝝ: sed luciferi ꝑ suꝑbiā. Iob. xl. Ipse est rex suꝑ oēs filios suꝑbie. Tertio debemus laudare patriarchas. ideo dicit. Laudate eū sm multitudinē magnitudis eiꝯ. i. ꝓ glia patriarchis collata in quibꝯ relucet magnitudo ⁊ multitudo diuīe bonitatis ex quibꝯ ortus est xp̄s. quos de lymbo eduxit ⁊ ad celum deduxit. Gal. iij. Abrahe dicte sunt ꝓmissiones ⁊c. Zach. ix. Tu quoqꝫ in sanguīe testamenti tui eduxisti vinctos de lacu. ps. Ascēdens in altū captiuā duxit captiuitatē. per miam ipos honoramꝯ. Heb. vlti. Hospitalitatꝭ nolite obliuisci. Per hāc em̄ quidā placuerūt deo. Pctōres nō celebrant festū patriarcharū: ſꝫ māmone ꝑ auariciā. Math. xvi. Nō potestis deo seruire ⁊ māmone. Qrto debemꝯ laudare pphetas. iō dicit. Laudate eū in sono tube. i. ꝓ glia pphetꝭ collata. ꝗ fuerūt tube dei. Esa. lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuā. ꝑ ꝯtēptū mūdi ipos honoramꝯ. Heb. xi. Circuierūt in melotis: in pellibꝯ caprinis egētes: angustiati: afflicti. Pctōres nō celebrant festū pphetarū: ſꝫ beelphegor ꝗ interpretatur vestitꝯ sicut vani gloriosi. Eccꝉi. xi. In vestitu ne vane glorieris vnꝗ̄. Quinto debemꝯ laudare apꝉos. iō dicit. Laudate eū in psalterio. i. ꝓ glia apꝉis collata. ꝗ fuerunt psalteriū decē chordarū. i. ꝓceptoꝝ dei que ꝓdicauerūt in vniuerso mūdo. ps. In psalterio decē chordarū psallite illi. cātate ei canticū nouum. s. incarnatiōis: passiōis: resurrectōis xp̄i. ꝑ zelū salutis fraterne ipos honoramꝯ. Math. vi. Diligite inimicos vestros. pctōres nō celebrant festū apꝉorum ſꝫ beelzebub ꝗ est deꝯ muscarū. sicut detractores. Math. x. Si patrēfamilias beelzebub vocauerūt: quanto magis domesticos eiꝯ. Sexto debemꝯ laudare sctōs innocentes. iō dicit. Laudate euz in cythara. i. ꝑ gloria sctis innocētibꝯ collata. Cythara em̄ dulcis sonat: ſꝫ quid dulcius ꝗ̄ innocenter viuere? Apoc. xiiij. Vocē quā audiui sicut cythare doꝝ cytharizantiū in cytharis suis. ꝑ innocentiā ipos honoramus. ps. Innocētes ⁊ recti adheserūt mihi. peccatores non celebrant festū innocentū: sed astartes ꝗ interpretatur plasmationis suꝑfluitas. sicut obstinati. Septimo debemus laudare martyres. ideo dicit. Laudate euz in tympano. ꝗ sicut tympana fuerunt extensi martyrio. ⁊ in pellibus ꝑcussi resonabāt fidez xp̄i. Iere. xxxi. Uirgo isrꝉ adhuc coronaberis tympa

nis suis p patientiã ipsos honoramus. Un dicit. No murmur resonat. nõ q̃ri. i. cor. x. in. bñ cõs. cõser. patientiã. pctõres non celebrãt festum martyrũ: s martis dei belli p ira cundiã. Iac. iiij. Litigat et belligerat. s. duellis et ludis vacãdo. Octauo debem⁹ laudare põtifices: iõ dic̃ et choro. Etiã religiosos: iõ dic̃. Laudate eũ in chordis. Insup doctores: iõ dic̃. et organo. qui suis doctrinis suaues melodias dederũt. Per abstinẽtiã ipsos honoram⁹. ij. Cor. vi. In fame et siti. in ieiunijs mult. pctõres celebrãt festũ baal: q interpretat deuoratio: sic̃ gulosi. Phil' iij. quorũ de⁹ venter est. Nono debem⁹ laudare vgines. iõ dic̃. Laudate eũ in cymbalis bene sonantib⁹. etiã totũ collegiũ electoꝝ: iõ dic̃. laudate eũ in cymbalis iubilatiõis. Per cõtinentiã et puritatẽ ipos honoram⁹. i Thessal' iiij. Sciat vnusq̃sq; vestrũ vas suũ possidere in sanctificatõe et honore pctõres celebrant festũ asmodei: sicut voluptatẽ sectantes. Sap. xi. Nullũ pratũ sit q nõ pertranseat luxuria nr̃a. Cõcludit g dicẽs. Ois spũs tã celestis q̃ terrestris laudet dñm. Amen.

Alius sermo de omib⁹ scis q̃ est Ser. lx.

Merces vestra copiosa est in celo.

Math. v. et in euãgelio &c. Beat⁹ Greg. in omel'. de distinctõe nouẽ ordinũ angeloꝝ dicit sic. Distincte cõuersationes hoim̃ singuloꝝ ordinũ angeloꝝ dignitatib⁹ cõgruũt: et in coꝝ sortẽ vel ordinẽ per cõuersatõnis similitudinem deputant. hec ille &c. Sup quo moueo talem q̃stionẽ. Utrũ electos assumi ad ordines spirituũ beatoꝝ sic cõueniat: vt decimũ ordinẽ poni seorsum nõ deceat. Ad istã questionem rñdent q̃ttuor doctores noui testamenti. Prim⁹ est beat⁹ Aug. in enchiridion. et allegat a magro sententiarũ lib. ij. dist. ix. c. x. dicẽs sic. Supna hierl'z mater nr̃a dei ciuitas. nulla ciuiũ suoꝝ numerositate fraudabitur: aut vberiori copia fortasse regnabit. Neq; em̃ numerũ aut sanctoꝝ hoiz aut immũdoꝝ demonũ nouim⁹. in quoꝝ locuz succedentes filij catholice matrisq̃ sterilis apparebat in terris in ea pace de q̃ illi ceciderũt: sine vllo tempis termino pmanebũt Sed illoꝝ ciuiũ numer⁹: siue q̃ est: siue q̃ fuit: siue q̃ futur⁹ est: in cõtemplatõe ei⁹ artificis est q̃ vocat ea q̃ nõ sunt tanq̃ ea q̃ sunt. hec ille. Secũdus est beat⁹ Greg. vt allegat a magro eadẽ dist. ca. ix. dicẽs sic. Superna illa ciuitas ex angelis et hoib⁹ cõstat. ad quã credim⁹ humani generis tantuz ascendere quantos illic contigit angelos remãsisse vt scriptũ est. Statuit numeruz populoꝝ: iuxt numerũ filioꝝ dei. hec ille. Terti⁹ est magister sentẽtiarũ eadẽ dist. c. viij. dicẽs sic. Apparet de homib⁹ nõ esse formandũ decimuz ordinẽ tanq̃ nouẽ sint angeloꝝ: et decim⁹ hominũ. Sed hoies p qualitate meritoꝝ statuendos in ordinib⁹ angeloꝝ. Qd ergo legitur decim⁹ ordo cõplendus de homib⁹. Lu ce xv. sup illud. Aut q̃ mulier habẽs dragmas decẽ &c. Ex tali sensu dictũ accipi pot. q2 de homib⁹ restaurabit qd in angelis lapsum est: de quib⁹ tot corruerũt. vnde posset fieri decim⁹ ordo. ppt qd dicit aplus. Restaurari oĩa in xp̃o que in celo sũt: et que in terris. q2 p xp̃z redemptũ est gen⁹ humanũ de quo fit reparatio ruine angelice. tñ non min⁹ saluaret homo: etiã si angel⁹ non cecidisset. hec magister. Quart⁹ est Origenes sup lib. numeroꝝ omel'. xix. dicẽs sic. Agũt angeli diẽ festũ letantes sup his q̃ refugiẽtes consortia demonũ p exercitia vtutũ angelicis festinant sociari consortijs. hec ille. Sicut autẽ diuersa sunt merita sanctoꝝ. sic diuerse sunt vie et porte quib⁹ intrant in illã ciuitatẽ dei. Unde iohes Apoc. xxi. dicit sic Ostẽdit mihi angel⁹ ciuitatẽ sanctã hierl'm descendentẽ de celo habentẽ claritatẽ dei: et hẽbat murũ magnũ et altũ hñs portas duodecim. Ab oriẽte porte tres. ab occasu porte tres. a meridie porte tres. ab aq̃lõe porte tres &c. Qui em̃ intrauerit i hãc ciuitatẽ p viã q̃ respicit ad orientẽ nõ fuerũt assumpti ad ordines angeloꝝ. sed exaltati fuerũt sup eos: eo q maior gloria debebat. Per pmã portam intrauit xp̃us. Ezech. xliij. Ecce gloria dei israel ingrediebat per viaz orientalẽ. Et Marci vlti. c. Dñs quidẽ iesus assũpt⁹ est in celũ: et sedet a dextris dei. Per secundaz portaz intrauit spũssanct⁹ postq̃ descendit super aplos in linguis igneis. Ezech. xliij. Maiestas dñi ingressa est templũ per viã porte que respiciebat ad orientẽ: Per tertiã portam intrauit virgo beata. Ezech. xliiij. Conuerti me ad viam porte sanctuarij exterioris q̃ respiciebat ad orientem et erat clausa. Per hanc introiuit virgo beata que fuit clausa per virginitatem in conceptione xp̃i. Ideo cantat sancta mater ecclesia. Exaltata est sancta dei genitrix super choros angeloꝝ ad celestia regna. Si aũt queratur mod⁹

exaltationis patet per illud qđ dicitur de ea Elegit eam deus ⁊ preelegit eam. ⁊ habitare eam facit in tabernaculo suo. In cuius figura dicit̃. iij. Reg. ij. Surrexitq̃ rex in occursum eius ⁊ sedebit ipa super thronum regis. Ceteri autẽ electi assumuntur ad ordines sanctoꝝ angelorum. sicut dicit christus Math. xxij. Erunt homĩes sicut angeli dei in celo. Propterea dicunt verba ꝓposita. Merces vestra copiosa est in celo. Sũt autem nouem ordines angelorum. vt declarat magister sententiarũ lib. ij. dist. ix. c. i. dicẽs sic. Nouem esse ordines angelorum scriptura promulgat. scꝫ angelos: archangelos: ꝑncipatus: potestates: virtutes: dominatiões: thronos: cherubin: atqꝫ seraphin. Et inueniuntur in istis ordinibus tria terna esse: ⁊ in singulis tres ordines: vt trinitatis similitudo in eis insinuet̃ impressa. Unde Dionysius tres ordines angelorum esse tradit. trinos in singulis ponens. Sunt enĩ tres superiores: tres medij: tres inferiores. Superiores. seraphin: cherubin: throni. Medij dominationes: principatus: potestates. Inferiores virtutes: archangeli: angeli. hec magister. Ad istos assumunt̃ nouem ordines hominũ electorum. Unde sciendum ꝙ de quolibet ordine angelorum multi ceciderũt Sicut declarat magister sententiarũ. vbi supra. c. vi. dicẽs sic. Qđ ita distincti fuerint a ꝑmordio sue conditionis isti ordines. videtur testimonio auctoritatũ insinuari que tradit de singulis ordinibus aliquos cecidisse. De ordine naq̃ꝫ superiori lucifer ille cecidit quo nullus dignior conditus est. Apostol⁹ etiam principat⁹ ⁊ potestates tenebrarum nominat: ostendens de ordinib⁹ illis cecidisse: qui cũ in malis ministeriũ exercent: non tamen penitus nominibus ordinũ suorum priuati sunt. hec magister. Et intelligit ꝙ a principio creationis isti ordines fuerunt distincti non donis sed datis i. non gratuitis sed naturalib⁹. Prius ergo fuerũt distincti naturalibus postea gratuitis ſm illud Mathei. xxv. Dedit vnicuiqꝫ ſm ꝓpriam facultatem. In locum istorum cadentium successerunt homĩes electi: ⁊ iste sunt mansiones de quib⁹ dicit xp̃us Joh. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. Super quo dicit Greg. li. iiij. dialogoꝝ sic. In domo patris mei mãsiones mlte sunt. Si enĩ dispar retributio in illa beatitudine eterna nõ esset vnam potius mansionem ꝙ multas saluator appellaret. multe ergo mansiones sunt in quibus ⁊ distincti beatorum ordines: ꝓpter meritorum consortium cõmuniter letetur. ⁊ tamen vnum denarium oĩes laborãtes accipiunt. qui in multis mãsionibus distinguuntur. Quia ⁊ vna est beatitudo quaꝫ illic percipiunt: ⁊ dispar retributionis qualitas: quã per merita diuersa sortiuntur. hec ille. Cum ergo nouem sint ordines angelorum. ideo nouem sunt ordines hominũ electorum: qui ad illos assumpti sunt: quos per ordinem videamus.

Primus ẽ ordo seraphin

qui interpretãtur ardentes. de quibus dicit Greg. in omelia de distinctione nouẽ ordinum sic. Seraphin ardẽtes vel incẽdentes vocantur: que quia ita deo coniuncta sunt: vt inter hec ⁊ deũ nulli alij spiritus intersint ⁊ tanto magis ardent quanto hunc vicini⁹ vident. hec ille. Ab isto ordine cecidit lucifer. Unde magister sententiarũ lib. ij. dist. vi. ca. i. dicit sic. De maioribus quidẽ corruerunt: inter quos vnus fuit lucifer: omnibus alijs cadentibus excellentior. nec inter stantes aliq̃s eo fuit dignior. sicut testimonijs auctoritatum monstratur. Unde Esaias. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris ⁊c̃. Qui non vn⁹ ordo sed vn⁹ spũs occipiend⁹ est. Qui teste Isido. postꝙ creatus est. eminentiaꝫ nature: profunditatemqꝫ scientie sue perpendens in summ creatorem superbiuit: intantũ ꝙ se deo equare voluit. Unde in Esa. dicit̃. In celum conscẽdam. i. ad dei equalitatem. super astra celi. i. super oĩes angelos. exaltabo solium meũ ⁊ ero similis altissimo. Similis quidem deo esse voluit: non per imitationem iusticie: ſ per equalitatem potentie. hec magister. In locum luciferi successit ordo patriarcharum. de quibus Greg. vbi supra. dicit sic. Sunt nõnulli qui superne contemplationis amore accensi in solo cõditoris sui desiderio anhelant. nil iam in hoc mundo accipiunt. solo eternitatis amore pascunt̃. terrena quoqꝫ abijciunt: cuncta temporalia mente transcẽdunt: amant ⁊ ardent: atqꝫ in ipo suo amore requiescunt: amãdo ardent: ⁊ quos ṽbo tangunt ardere protinus in dei amore faciunt. Quid ergo istos nisi seraphin dixerim Quoꝝ corp⁹ in igne conuersum lucet ⁊ vrit hec ille. Tali nempe charitate accensi erant patriarche. Unde Aug. li. de laudib⁹ chari

tatis:dicit sic. In charitate pauper est dives Sine charitate omis dives est pauper. Hec in adversitatibus tolerat: in prosperitatib⁹ temperat. in duris passionibus fortis est. in bonis operib⁹ hylaris est. in temporalibus ditissima. inter bonos fratres letissima. int̃ falsos patientissima. in abel per sacrificium leta. In noe per diluviū secura. in abrahe pe grinatōe fidelissima. in ysaac īmolatōe obe dientissima. in iacob persecutōne mitissima in ioseph venditione patientissima. hec ille. Conabatur aut lucifer extinguere hanc cha ritatem in patriarchis accendendo mentis cupiditate. vt patet de cayn: esau: & de pasto ribus abrahe & loth. vt dicitur Genes. xiij. Propterea dicit. i. Thimo. vlti. Qui volunt divites fieri incidunt in temptationem & in laqueum diaboli: & in desideria multa que mergunt hoīem in interitū & perditionem. Ut autē possent se defendere a laqueis lu ciferi habuerūt vnā sociā scz dominā inno centiam. de qua dicit ps. Non privabit bo nis eos qui ambulant in innocentia. Et ite rum. Perambulabam in innocentia cordis mei in medio dom⁹ mee. Propter hanc di xit abraham ad loth. Ne queso sit iurgium inter me & te. fratres enī sumus. Gen̄. xiij. Et de Jacob dicit Gen̄. xxv. Porro iacob erat vir simplex: & habitabat in tabernacu lis &c. Induebantur autē vestimentis aure is dilectōnis dei & proximi. iuxta illud Job xl. Circunda tibi decorem in sublime erigere esto gloriosus: & speciosis induere vestimē tis. Cum his vestimentis ascendunt patri arche ad domum domini: per portam que respicit ad meridiem. iuxta illud Apoc. xxi. A meridie porte tres. per primā portam in trant patriarche. Nam sol in medie ardet. Et qz patriarche ardebant charitate. iuxta illud Math. xij. Ignē veni mittere in terrā: & quid volo nisi vt ardeat? Ideo intraverūt regnū celoꝝ per hanc portā. Venientes au tem ad pedes sanctissime trinitatis canta verunt illud ps. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus: & metuant eum omnes fines terre. Quos gratissime accepta vit & coronavit eos corona divitiarum cele stium q̄ est apud ipsam. iuxta illud Prover. viij. Mecum sunt divitie & gloria. de hac co rona dicitur Prover. xiiij. Corona sapientū divitie. Sic autē coronatos deputavit ora torio in quo stant seraphin laudantes deū continue. Juxta illud Esa. vi. Vidi dominū sedentem super solium excelsum & elevatū & plena erat domus a maiestate eius: & ea que sub ipso erant implebant templū. Se raphin stabant super illud: sex ale vni: & sex ale alteri. & clamabāt alter ad alterū. San ctus sanctus sanctus: dn̄s de⁹ exercituū: ple na est omīs terra gloria ei⁹. In eodē orato rio stant patriarche: cantātes illud ps. Be ati qui habitant in domo tua dn̄e: in secula seculoꝝ laudabunt te. Habuerunt autē istā mansionē per feuduz observantes fidelita tem & obedientiam deo. vt declarat Paul⁹ Heb. xi. Tunc domina paupertas assecura vit eos de sua gloria dicens. Beati paupe res spiritu: quoniā ipsoꝝ est regnum celorū Super quo Aug. lib. de verbis dn̄i dicit sic Hij sunt pauperes spiritu: qui quando faci unt aliquid boni deū laudant. Et Hugo li bro de claustro aīe dicit sic. Pauperes spiri tu sunt: qui licet affluant divitijs: corda tn̄ nolunt apponere. Et sic pz primus.

Secundus ordo est cheru

bin qui interpretatur plenitudo scientie. De quibus dicit Greg. in omel. vbi supra. Su periora illa agmina. ideo cherubin vocata sunt. Quia tanto perfectiori scientia plena sunt quanto claritatem dei vicinius con templantur: vt sm creature motum: eo ple ne omnia sciant. quo visioni conditoris su per meritū dignitatis appropinquant. Ab isto ordine cecidit sathan de quo dicit Lu ce. x. Videbam sathan quasi fulgur de celo cadentem. Et assimilatur fulguri propter lu minositatem. quia in eo vigebat lumen in tellectus: quod est obscuratum in casu eius In locum sathan successit ordo propheta rum: propter lumen divinarum revelatio num eis factarum. Unde Gregorius in omelia vbi supra dicit sic. Quia vero cheru bin plenitudo scientie dicitur. & paulo do cēre didicim⁹. qz plenitudo legis ē dilectio & charitas. Omnes qui dei ac proximi cha ritate ceteris amplius pleni sunt: merito rum suorum sortem: inter cherubin nume ros perceperunt. hec ille. Hij autem fue runt prophete qui dicūt illud. i. Corinth. ij. Nobis autem revelavit deus per spiritum sanctum suum. Que enim sunt dei nemo novit nisi spiritus dei. Et. ij. Pet. i. Non enī voluntate hūana allata est aliqn̄ pphetia.

Sed spūscō inspirati locuti sunt sancti dei homies. Conabat autē sathan textinguere hanc sapientiā in pphetis peruertendo locutōis veritatē ꝛ hec est temptatio fraudulētie. Act. v. Anania cur temptauit sathanas cor tuū mētiri te spūiscō. Jdō sathan dicit illud. ij. Reg. xxij. Ero spūs mendax in ore oīm pphetarū ꝛc. Ut aūt possent se defendere a laqueis sathan habuerūt vnā sociaꝫ scꝫ dnām prudentiā. de qua Prouer. ix. dr. Relinquite infantiā ꝛ viuite ꝛ ambulate p viam prudētie. quib⁹ ipā dicit illud Eccli. ij. Qui timetis dnm diligite illum ꝛ illuminabuntur corda vestra. Induebatur aūt vestimentis lucidissimis sapientie. Roma. xiij. Induamur arma lucis sicut in die honeste ambulem⁹. Et ps. Decoreꝫ induisti amict⁹ lumine sicut vestimēto. Cū his vestimētis ascendūt pphete ad domū dn̄i p secundaꝫ portā que est ad meridiē. qm̄ sol in meridie maxime lucet. Et qꝛ pphete lucebāt lumine sapiētie. Phil. ij. Inter quos lucetis sicut luminaria in mūdo: verbuꝫ vite cōtinētes ad gliaꝫ in die xpi. iō intrauerūt regnuꝫ celoꝝ p hanc portā. Venientes autē ad pedes sanctissime trinitatis cantauerūt illud ps. De⁹ misereat nostri ꝛ bn̄dicat nobis: illuminet vultū suū sup nos ꝛ misereat nostri. Quos gratissime acceptauit: ꝛ coronauit eos corona preciosa. de q dr Eccli. xxv. Corona senū multa peritia ꝛ gloria illoruꝫ timor dei. Sic autē coronatos deputauit cancellarie. Sūt eñ tanq̄ cancellarij curie celestis. ps. Lingua mea calam⁹ scribe velociter scribentis. cantātes illud ps. Beat⁹ hō quē tu erudieris dn̄e ꝛ de lege tua docueris eū. Habuerūt aūt istā mansionē p edificationē. i. Coꝛ. iij. Superedificat sup fundamentū hoc: aurum: argentū: lapides p̄ciosos. Tunc dn̄a mansueta assecurauit pphetas de sua gloria dicens. Beati mites qm̄ ipi possidebūt terraꝫ de qua Aug. li. ij. de doctrina xpiana: dicit sic. Mitescere est nō cōtradicere diuine scripture siue intelligere si aliq̄ vicia nostra percutit siue nō intelligere: quasi nos melius ꝛ breui⁹ sapere ꝛ percipere possem⁹. hec ille. ꝛ sic patet secundus.

Tertius ordo est thronorum

in quib⁹ sedet de⁹ ad iudiciū exequendum. Unde Greg. in omelia vbi supra dic̄ sic. Throni quoqꝫ illa agmina sunt vocata. quib⁹ ad exercendum iudiciū semp omnipotens deus presidet. Ab isto ordine cecidit belial qui interpretat absqꝫ iugo vel absqꝫ domino de quo dicit. ij. Coꝝ. vi. Que conuentio xpi ad belial. q̄si dicat nulla. quoniā omne iudiciū dedit pater filio. Joh. vi. Sed tale iudiciuꝫ fugit belial: quia est p̄uatio sui principatus. In locum belial successit ordo apostoloꝝ. de quib⁹ dicit Math. xix. Cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis ꝛ vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israel. Unde Greg. in omelia vbi supra dicit sic. Sunt nonnulli q̄ dum sibimetipis vigilanti cura dominant. dum se sollicita intentione discutiūt diuino timori semp inherent hoc in munere virtutꝫ accipiūt vt iudicare recte alios possint: quorum profecto mentib⁹ dū diuina cōtemplatio presto est. in his velut in throno suo dominus presidens: aliorum facta examinat: ꝛ cuncta mirabiliter de sua sede dispensat. Quid ergo isti nisi throni conditoris sunt: hec ille ꝛc. Conabat autē belyal extinguere rectitudinē iudicij in apostolis: extinguēdo fidei claritatē. quoniaꝫ vt dicit. i. Pet. ij. Aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quē deuoret: cui resistite fortes in fide. Et Apoc. i. Esto fidelis vsqꝫ ad mortē. Contra illam temptationeꝫ sollicitus erat paulus. i. Thessal. iij. dicens. Misi ad cognoscendam fidem vestram ne forte temptauerit vos is qui temptat: ꝛ inanis fiat labor vester ꝛc. Ut aūt possent se defendere a laqueis belial habuerunt vnaꝫ sociam. s. dominā veritatem: dicentes illud Prouer. viij. Veritatem meditabit guttur meū ꝛ labia mea detestabunt impiū. Induebant aūt vestimētis iusticie, iuxta illō Job xxix. Justicia idut⁹ sū ꝛ vestiuit me sic vestimētū: ꝛ dyademate iudicio meo. et Esa. lxi. Induit me dn̄s vestimēto salutis ꝛ indumēto iusticie circumdedit me. Cum his vestimētis ascendunt apostoli ad domum dn̄i per tertiam portam ad meridiem. Nam sol in meridie est in medio celi. ꝛ apostoli fuerunt in ecclesia dei sicut sol in medio celi. Math. v. Vos estis lux mundi ꝛc. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apoc. vij. Salus deo nostro q̄ sedet super thronū ꝛ agno. quos gratissime acceptauit ꝛ coronauit eos corona aurea. de qua dicit Prouerb. xvi. Corona dignitatis senectus que in vijs iusticie reperitur. Sic autem coronatos deputauit cōsistorio

vbi cause audiunt᷑ ⁊ sententie diffiniuntur. Sap. iij. Fulgebunt iusti ⁊ tanq̄ scintille in arundineto discurrēt. Judicabunt natiōes ⁊ dominabunt᷑ populis. Habuerunt autē istam mansionem per emptionem. Math. xix. Ecce nos reliquim⁹ om̄ia ⁊ secuti sum⁹ te. quid ergo erit nobis? Jesus aūt dixit. Centuplum accipietis ⁊ vitā eternam possidebitis. Tunc apostoli cantauerūt illud ps. Beati qui custodiunt iudicium ⁊ faciunt iusticiam in om̄i tempore. Statimq̄ʒ domina liberalis assecurauit eos de sua gloria: dicens. Beati qui esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā: quoniā ipsi saturabunt᷑. Super quo Richardus libro de contemplatiōe dicit sic. Justicia perfecta iubet inimicos diligere: parentes ⁊ p̄pria queq̄ʒ relinquere. illata mala patienter ferre. oblatam gloriā vbiq̄ʒ declinare. hec ille. Sed hec om̄ia obseruauerunt apostoli. ⁊ sic patet tertius ⁊c̄.

Quartus ordo est dominationum.

de quib⁹ Greg. in omelia vbi supra dicit. Ea angelorum agmina que potius preeminent pro eo q̄ eis cetera ad obediēdum subiecta sunt: dominatiōes vocantur. Ab isto ordine cecidit beemoth: qui interp̄tatur bestia. de quo dicit᷑ Job. xl. Beemoth fenum quasi bos comedet: ipse est p̄ncipiū viarum dei ⁊c̄. In locum beemoth successit ordo martyrum. de quib⁹ dicit᷑ Heb. xi. Sancti per fidē vicerūt regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt repromissiones. Vn̄ Gregorius in omelia vbi sup̄ dicit sic. Sunt nōnulli qui sic in semetip̄is cunctis vitijs om̄ibus desiderijs dominant᷑ vt ip̄o iure mundicie dij inter homīes vocentur. Quid ergo isti nisi intra numerū dn̄ationū currūt. hec ille. Habuerunt autē hanc mundiciā p martyrium. iuxta illud Apoc. vij. Lauerunt stolas suas ⁊ dealbauerūt eas in sanguīe agni. Conabat᷑ aūt beemoth extinguere in martyribus operis dei assiduitatem per inconstantiam ⁊ apostasiam a religione x̄pi per culturam ydolorum. Juxta illud Eccli. ij. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iusticia scʒ religionis x̄pi ⁊ timore ⁊ p̄para animā tuam ad temptationē scʒ tyrannorum inducentium ad ydolatriam. Ordo martyrum tanq̄ constans ⁊ firmus in obseruantia religionis x̄pi. dicit illud Job. xxvij. Justificationem meam quā cepi tenere non deserā: nec enim reprehendit me cor meum in om̄i vita mea ⁊c̄. Ut autem possent se defendere a laqueis beemoth. habuerunt vnam sociam. scʒ dominam patientiam. Juxta illud Jacobi. i. Beatus vir qui suffert temptationem. Quoniā cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Et Augustin⁹ libro de patientia dicit sic. Uirtus animi que patiētia dicitur tam magnum dei donum est: vt etiā ipsius qui nobis eam largitur patiētia predicetur. Sancti martyres libenter pro x̄po martyrium sustinebant: ⁊ cum multa patiētia. Induebantur autem vestimentis magnanimitatis. de quibus dicitur Esa. lij. Cōsurge cōsurge induere fortitudine tua syon: induere vestimentis glorie tue. Et Prouerbiorum vlti. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius. Cum his vestimentis ascendunt martyres ad domum domini per primam portam que respicit ad occidentem. quoniā tūc sol rubet. Et de martyribus dicitur. Quare rubrū est indumentū tuū ⁊ vestimenta tua sicut calcantium in torculari. Esa. lxiij. Uenientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apocal. vij. Benedictio sapientia claritas ⁊ gratiarumactio: honor virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculorum Amen. Quos gratissime acceptauit ⁊ coronauit eos corona de lapide precioso. iuxta illō ps. Posuisti ī capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioso. Sic aūt coronatos deputauit cenaculo. Vnd̄ Apoc. ij. dr̄. Uincēti dabo edere de ligno vite q̄d ē in paradiso dei mei. Et Luce. xxij. dicitur. Edatis ⁊ bibatis super mensam meā in regno meo. cantātes illud Eccli. xlviij. Beati sunt qui te audierunt: ⁊ in amicicia tua decorati sunt. Habuerunt autem istam mansionem per expugnationem ⁊ victoriam. Math. x. Estote fortes in bello ⁊ pugnate cum antiquo serpente: ⁊ accipietis regnum eternum Tūc domina perseuerātia assecurauit martyres de sua gloria dicens. Beati qui lugēt quoniam ipsi cōsolabunt᷑. Super quo Bernardus in sermone dicit sic. O vere gloriosa societas. o sanctum conuiuium. o desiderabiles epule: vbi nimirum anxietas nulla nullum poterit esse fastidium quinimmo sacietas summa ⁊ summum erit ibi desideriū hec ille. ⁊ sic patet quartus ⁊c̄.

Quintus ordo est principatuum.

de quibus Gregorius in omelia vbi supra: dicit sic. Principatus quoq̄ʒ vo-

tantur qui ipsis quoqꝫ bonis angelorum spiritibus presunt qui subiectis alijs dum queqꝫ sint agenda disponunt eis ad explenda omnia ministeria principantur. Ab isto ordine cecidit beelzebub: qui interpretatur princeps muscarum. de quo dicitur Luce.xi. In beelzebub principe demoniorum eijcit demonia. Et Math.x dicitur. Patrem familias beelzebub vocauerunt. In locum beelzebub successit ordo confessorum. scilꝫ sacerdotum doctorum ⁊ predicatorum. De quibus dicitur Malachie.ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: ⁊ legem requirunt ex ore eius. quia angelus domini exercituum est. Unde Gregorius in omelia vbi supra: dicit sic. Sunt nonnulli qui acceptis virtutibus etiam aliorum mores ⁊ merita transcēdunt. Cunqꝫ ⁊ bonis meliores sint: electis quoqꝫ fratribus principantur. Quid ergo isti sortem suam nisi inter principatuum numerum acceperunt? hec ille. Ideo dicitur Eccli.xlv. Finees filius eleazari placuit deo israel. Ideo statuit illi testamentum pacis: ⁊ principem sanctoruꝫ ⁊ gentis sue: vt sit illi ⁊ semini eius sacerdotij dignitas in eternum. Conabatur auteꝫ beelzebub extinguere intentionis sinceritatem a sanctis confessoribus: ⁊ hec est temptacio vane glorie. Math.vi. Attendite ne iusticiam vestram id est opus bonum faciatis coram hominibus. Ut autē possent se defendere a laqueis beelzebub: habuerunt vnam sociam scilꝫ dominam obedientiam. Juxta illud Act.v. Oportet obedire deo magis q̄ hominibus. Et.i.Regum.xv. Melior est enim obedientia q̄ victime. In principe requiritur vt obediat legi dei: aliter priuatur principatu. vt patet de Saule rege israel. qui priuatus fuit regno propter inobedientiam. Unde sequitur ibidem. Pro eo q̄ abiecisti sermonem domini abiecit te dominus ne sis rex. Super quo Gregorius lib.xxxv. moralium dicit sic. Obedientia sola virtus est q̄ menti virtutes ceteras inserit: insertasqꝫ custodit. Melior est obedientia q̄ victime. Obedientia victimis preponitur: quia per victimas caro aliena: per obedientiam vero caro ⁊ voluntas propria mactatur. hec ille. Induebantur autem vestimentis temperātie refrenantis. Iuxta illud Exod.xxix. Applicabis quoqꝫ filios Aaron ⁊ indues tunicis lineis: cingesqꝫ balltheo: impones eis mitras. eruntqꝫ sacerdotes mei religione perpetua. Hoc est indumentū album quod reddit carnem mundam. s̄m illud Apocal.iij. Suadeo tibi emere aurum ignitum probatum vt locuples fias ⁊ vestimentis albis induaris: vt non appareat cōfusio nuditatis tue. Ista verba dicta fuerunt episcopo Laodicie. Cum his vestimentis ascendunt confessores ad domum domini per secundam portam que respicit ad occidentem. quoniā tunc sol humectat. sic confessores erant humidi per discretionem. Unde Bernar. super Cantica: dicit sic. Discretio omni virtuti ordinem ponit: modum tribuit: decorem ⁊ perpetuitatem confert. Est ergo discretio animi virtus quedam moderatrix virtutuꝫ ordinatrixqꝫ affectuum: ⁊ doctrix morum. Tolle hanc ⁊ virtus vicium est. hec ille. Et Paulus dicit. Probate spūs si ex deo sint. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerūt illud Eccli.xxxvi. Scd̄m benedictionem Aaron da populo tuo. vt sciant omnes: quoniam tu es deus conspector seculorum. Quos gratissime acceptauit et coronauit eos corona aurea. de qua dicitur Eccli.xlv. Corona aurea super mitram eius expressa signo sanctitatis: gloria honoris: ⁊ opus fortitudinis. Sic autem coronatos deputauit viridario. Juxta illd̄ Canti.vi. Ascēdi in ortum meum: vt viderem poma conuallium ⁊ inspicereꝫ si floruisset vinea ⁊ germinassēt mala punica. Per ista poma significantur sacerdotes propter odorem sanctitatis. Juxta illud.ij. Corinth.ij. Christi bonus odor sum⁹. Per mala punica significātur predicatores verbi dei. vt habetur dist. xliij. ca. sit rector. cantantes illud Prouerb.xx. Beati qui ambulant in simplicitate sua. quoniam beatos post se filios derelinquēt. Habuerunt autem istam mansionem p̱ donationem. s̄m illud Roman.viij. Cum illo omnia nobis donauit. Et Math.xxiiij. Fidelis seruus ⁊ prudens quem constituit dominus super familiam suam: vt det illis in tempore tritici mensuram. Tūc domina cōtinentia assecurauit confessores de sua gloria: dicens. Beati qui persecutionem patiū tur propter iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum. Super quo Gregorius libro.xxvi. moral. dicit sic. Sanctoruꝫ mētes eternitatis premia prestolantes: ex aduersitatibus vires sumunt. quia crescente pugna

glorioſiorem ſibi non ambigunt manere vi
ctoriam ⁊ coronam. Electorum enim deſi-
deria dum premuntur aduerſitate proficiũt
ſicut ignis flatu premitur vt augmentetur
⁊ vnde quaſi extingui cernitur inde robora
tur. hec ille.

Sextus ordo eſt poteſta-

tum. de quibus Gregorius in omelia vbi ſu
pra: dicit ſic. Poteſtates vocantur hij qui
hoc potentius in ſuo ordine perceperunt: vt
eoruꝫ ditioni virtutes aduerſe ſubiecte ſint:
quorum poteſtate refrenantur: ne corda ho
minum tantũ temptare valeant quantũ vo
lunt. hec ille. Ab iſto ordine cecidit beelphe
gor: qui eſt priapus ſimulacrum ignominie
de quo dicitur Joſue. xxij. Peccaſtis in beel
phegor: ⁊ macula hui⁹ ſceleris in vobis per
manet. Et Oſee. ix. dicitur. Jpſi intrauerunt
ad beelphegor ⁊ abalienati ſunt in cõfuſio-
ne ⁊ facti ſunt abomĩabiles ſicut ea que di-
lexerunt. Jn locum beelphegor ſucceſſit or-
do ſanctarum virginum. de quibus pſ. Ad
ducentur regi virgines poſt eam: proxime
eius afferentur tibi in leticia ⁊ exultatione
adducentur in templum regis. Unde Gre-
gorius in omelia vbi ſupra dicit ſic. Sunt
nõnulli qui etiã de obſeſſis corporibus ma
lignos ſpiritus fugant: eoſqꝫ virtute oratio
nis ⁊ accepte poteſtatis eijciũt. Quid itaqꝫ
iſti per meritum ſuum niſi inter poteſtates
celeſtium ſpirituum ſortem accipiunt: hec il
le. Jſtud patet de Sarra iuuencula vxore
thobie iunioris. Thobie. viij. Conabatur
autem beelphegor extinguere in virginibus
corporis puritatem. ⁊ hec eſt temptatio for
nicationis ⁊ luxurie. Jacobi. i. Unuſquiſqꝫ
temptatur a concupiſcentia ſua abſtractus
⁊ illectus. Jdeo dicitur Ephe. v. Fornicatio
⁊ om̃is immundicia non nominetur in vo-
bis ſicut decet ſanctos. Ut autem poſſent
ſe defendere habuerunt vnam ſociam ſcilꝫ
dominam pudiciciam. que dicit illud Gal.
vi. Spiritu ambulate ⁊ deſideria carnis nõ
perficietis. Et Johãnes Caſſianus in colla
tione abbatis paſtoris: dicit ſic. Maior eſt
virtus: maior eſt gratia internam libidineꝫ
carnis extinguere: ꝙ nequitias demonum
extrinſecus irruentes ſigno domini ac virtu
tis altiſſime ſubiugare. Maius enim mira-
culum eſt de propria carne fomitẽ eradica-
re luxurie: ꝙ de alienis corporibus immun-
dos ſpiritus effugare. hec ille. ⁊ vt dicit Tul
lius libro de officijs. Pudicicia eſt virtus
non ſolum impetum libidinis coercens: ſed
⁊ ſigna cohibens. Induebantur autẽ veſti-
mentis ſanctitatis. de quibus dicitur. Eph.
iiij. Deponite vos ſm̃ priſtinam conuerſati
nem veterem hominẽ qui corrumpitur ſm̃
deſideria: renouamini autem ſpiritu mentis
veſtre: ⁊ induite nouum hominẽ qui ſm̃ de-
um creatus eſt in iuſticia ⁊ ſanctitate veri-
tatis. Cum his veſtimentis aſcendunt vir-
gines ad domum dñi per tertiam portam
que reſpicit ad occidentem: quoniam tunc
ſol refrigerat. Sic ſpiritusſanctus refrigera-
bat imo extinguebat ardorem concupiſcen
tie in ſanctis virginibus. Unde cõmuniter
dicebant. Benedico te pater domini mei ie-
ſu xp̃i: quia per filium tuum ignis extinctus
eſt a latere meo. Et Eccli. xviij. dicit̃ ſic. Ar-
dorem refrigerabit ros. Uenientes autem
ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerũt
illud pſ. Dominus virtutem populo ſuo da
bit: dominus benedicet filias ſuas in pace.
Quas cum audiret vocauit eas: dicens il-
lud Canti. iiij. Ueni de libano ſponſa mea
veni de libano veni coronaberis. Cumqꝫ ꝓ-
pius acceſſiſſent coronate ſunt corona flo-
rum. de qua dicit̃ Eſa. lxij. Eris corona glo-
rie in manu domini: ⁊ dyadema regni ĩ ma
nu dei tui: Quia complacuit domino habi-
tare in te: ⁊ gaudebit ſponſus ſup̃ ſponſam
⁊ gaudebit ſuper te deus tuus. Sic autem
coronatas deputauit cubiculo ſiue thalamo
ſuo. iuxta illud Heſter. ij. Heſter ducta eſt
ad cubiculum regis. que dicunt illud Cañ.
iij. Jnueni quem diligit anima mea. Tenui
eum nec dimittam donec introducã illuꝫ in
domũ matris mee: ⁊ in cubiculuꝫ genitricis
mee. cantantes illud pſ. Beati immacula-
ti in via: qui ambulant in lege domini. Ha
buerunt autem iſtam manſionem per dota
tionem. ſm̃ illud Geneſ. xxx. Ditauit me de
us dote bona. Et Exod. xxij. Reddet ei iux̃
modũ dotis quã virgines accipere conſue-
uerunt. Tunc domina caſtitas aſſecurauit
virgines de ſua gloria dicens. Beati mun-
do corde qm̃ ipſi deum videbũt. Super quo
Aug. lib. xij. de ciuitate dei dicit ſic. Jbi tota
virtus eſt videre quod amas: ⁊ ſumma feli
citas amare qđ videas. vbi vera vita in ſuo
fonte bibit̃: vbi veritatis om̃is viſio clariſſi
me aperit̃. hec ille. ⁊ ſic patet ſextus.

Septimus ordo est virtu

tum. de quibus Grego. in omel. vbi supra dicit sic. Uirtutes vocantur hij nimirū spiritus per quos signa ⁊ miracula frequenter fiunt. Ab isto ordine cecidit leuiathan qui interpretat̄ persequens eos. de quo dicitur Esa. xxvij. In die illa visitabit dn̄s in gladio suo duro ⁊ graui ⁊ forti super leuiathan serpentē vectem ⁊ super leuiathan serpentē tortuosum. In locū leuiathan succedit ordo penitentiū. de quib⁹ Greg. in omel. vbi sup̄ dicit sic. Sunt nōnulli q̄ mira faciunt signa valenter operant̄. Quid ergo isti nisi ad supernarū virtutū sortē ⁊ numerū congruunt hec ille. Penitentes aūt mira faciunt signa cum ad deum cōuertunt̄. vt pz de maria magdalena: latrone in cruce ⁊ prodigo. Unde Bern̄. in sermone dic̄ sic. Quid mai⁹ miraculum q̄ꝫ tot iuuenes: tot adolescentes: tot nobiles: vniuersiq̄ꝫ quos hic video velut in carcere aperto tenent̄ sine vinculis solo dei timore confisi q̄ꝫ in tanta afflictiōe perseuerent penitentie vltra virtutē humanā supra naturā contra consuetudinē. hec ille. Conabatur autē leuiathan extinguere in penitentibus verā penitentiā: suadendo peccati impunitatē. iuxta illud Prouerb. xxix. Peccantem viruz iniquū innoluet laqueus: ⁊ iust⁹ laudabit atq̄ꝫ gaudebit. Et ps̄. Narrauerūt vt absconderēt laqueos dixerūt quis videbit eos: Hij aūt fuerunt demones. de quib⁹ dicit̄ Job. iij. Parati sunt suscitare leuiathā Ut vero possent se defendere habuerūt vnā sociā. scz dn̄am sollicitā. que dic̄ illō Ecc. v. Ne tardes cōuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de die in diē. Subito em̄ veniet ira illi⁹ ⁊ in tēpore vindicte disperdet te. Induebant̄ aūt vestimentis humilitat̄ ⁊ asperitatis dicentes illud ps̄. Ego aūt cū mihi molesti essent induebar cilicio: humiliabā in ieiunio aīam meā. Exemplū Jone. iij c. Peruenit verbū Ione ad regem niniue ⁊ descendit de solio ⁊ abiecit vestimenta sua ⁊ indut⁹ est sacco ⁊ sedit in cinere. Cum his vestimētis ascendunt penitentes ad domū dn̄i per p̄mā portam que respicit ad aquilonē. Naz ab aquilone pandetur om̄e malū. Jerem̄. i. Sol em̄ ab aquilone serenatur. Et Eccli. iij. dicitur. Sicut i sereno glacies soluētur peccata tua. Uenientes aūt ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Deut. xxiij. Benedicat nos dominus deus noster in omni opere nostro in terra ad quā ingredimur possidendam. quos letissime acceptauit ⁊ coronauit eos corona eterna que dicit eis illud i. Pet. v. Percipite immarcessibilez eterne glorie coronam. Sic autē coronatos deputauit cellario: vt perciperent gustum dulcedinis eterne. dicēs eis illō ps̄. Gustate ⁊ videte quoniam suauis est dn̄s: beatus vir qui sperat in eo. Qui dixerunt illud Can̄. ij. Introduxit me rex in cellam vinariā ordinauit in me charitatē. cantantes illud ps̄. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ quorum tecta sunt peccata. Tunc domina clementia assecurauit penitentes de sua gloria dicens Beati estis cum maledixerint vobis hoīes ⁊ dixerint om̄e maluz aduersum vos mentientes propter me. gaudete ⁊ exultate: ecce em̄ merces vestra copiosa est in celo. Unde Hieron̄ super illud ps̄. Beat⁹ vir qui non abijt: dicit sic. Beat⁹ vir q̄ non docuit: nec fecit: nec cogitauit mala. Non stetit non perseuerauit in delicto. sed per penitentiā ad meliora conuersus est. hec ille.

Octauus ordo est archā

gelorum. de quib⁹ Gregori⁹ in omel. vbi supra dicit sic. Qui summa annunciant archāgeli vocantur. hinc est q̄ꝫ ad mariam virginem non quilibz angelus sed gabriel archāgelus mittitur. hec ille. Ab isto ordine cecidit beelsephon qui interpretat̄ vetustas deuorans ascensionē speculi. de q̄ dicit̄ Exod. xiiij. Uniuersus exercitus erat contra beelsephon. In locuz beelsephon succedit ordo contemplatiuorū. de quib⁹ dicit Greg. vbi supra. Sunt nōnulli q̄ duz largitat̄ munere refecti secretoꝝ celestium summa capere valent ⁊ nunciare. Quid ergo isti nisi intra archangeloꝝ numerū deputant̄. hec ille. Sed cōtemplatiui solius contēplatiōis studio inardescunt vt contēplari diuina secreta quietius possint. de quoꝝ vita Greg. sup Ezechiel. dicit sic. Contemplatiua vita est charitatem dei ⁊ p̄ximi: tota mente retinere ab exteriori actione quiescere: soli desiderio cōditoris inherere: vt nihil iam habere libeat. sed cōculcatis curis om̄ibus ad videndū sui conditoris faciem anim⁹ inardescat. hec ille. Conabat̄ aūt beelsephon extinguere diuinam contemplatiōnē: in contemplatiuis assumendo angeli equitatem. de quo dicit̄ ij. Coꝝ. xi. Transfigurat se in angelum lucis. Non est ergo mirum si ministri eius transfi-

gurentur velut ministri iusticie. Unde se-pius decipiũt homines sub apparentia boni ⁊ recti. Ut autem contemplatiui possent se defendere a laqueis istoꝝ habuerũt unã sociã. s. dñam intelligentiaʒ. que dicit illud Prouer. i. Audiens sapiens sapiẽtior erit. Et intelligẽs gubernacula possidebit. Hec eñ dat intellectũ scripturarũ ad cognoscẽdam veritatẽ. vt pʒ de xp̄o qñ tẽptatus fuit a demone vt habetur Math. iiij. Induebantur aũt vestimentis gloriosis. Iuxta illud Eccl. xlv. Induit eũ dominus stolã glorie. Et Daniel. xij. Qui docti fuerint fulgebũt q̃si splendor firmamẽti. Cũ his vestimentis ascendunt ad domũ domini per secundam portã que respicit ad aquilonẽ. quoniã stella aquilonaris. s. trãsmontana est sita in alto. Sic contemplatiui in alto contemplationis ⁊ ꝯuersatiõis sunt. Iuxta illud Phil. iij. Nostra aũt conuersatio in celis est. Uenientes aũt ad pedes sanctissime trinitatis cantauerũt illud ps̄. Gloriabunt in te oẽs qui diligunt nomen tuũ: quoniã tu benedices iustis. Domine vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. Quos letissime acceptauit ⁊ coronauit eos corona sapiẽtie. de qua dicitur Eccli. l. Corona fratrum quasi plantatio cedri in monte libani. Sic aute ʒ coronatos deputauit depositarie. quibus dicit illud i. Thimo. vi. Depositũ custodi deuitans prophanas vocũ nouitates: ⁊ oppositiones falsi nominis sciẽtie. Quã quidem promittentes circa fidẽ exciderunt. cantantes illud Baruch. iiij. Beati sumꝰ israel: quoniã que deo placent nobis manifesta sunt. Habuerunt aũt istã mansionẽ per hereditationẽ. iuxta illud Eccli. iiij. Sapientia filijs suis vitam inspirat: ⁊ suscipit exquirentes se: ⁊ preibit in via iusticie: ⁊ qui diligit illam diligit vitã. ⁊ qui vigilauerint ad illam complectentur placorẽ eius. qui tenuerunt illã vitã hereditabunt. ⁊ quo introibit bene dicetur deus. Tũc domina religiosa assecurauit contemplatiuos de sua gloria dicens. Beati pacifici: quoniã filij dei vocabuntur. Super quo Greg. in pastorali dicit sic. Si filij dei vocantur qui pacẽ faciunt: proculdubio sunt sathane filij qui pacẽ confundunt. hec ille. Sed contemplatio ducit ad veram pacem. ergo ⁊c.

Nonus ordo est angelorum. de quibus Greg. in omel. vbi supra dicit sic. Hi qui minima nũciant angeli vocantur.

Ab isto ordine cecidit mãmona. de quo dicitur Math. vi. ⁊ Luce. xvi. Non potestis deo seruire ⁊ mammone. In loco mãmone succedit ordo actiuorum. de quibus Greg. vbi supra dicit sic. Sunt plerĩq; qui parua capiunt: sed tamen hec eadeʒ parua quantũ preualent nunciare fratribus non desistunt. Isti itaq; in angeloꝝ numerũ currunt. hec ille. ⁊ Luce. xvi. dicitur. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis vt cũ defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. De vita istorũ actiuorũ Beda super illud. Intrauit iesus in quoddã castellũ. dicit sic. Actiua vita est panẽ esurienti tribuere verba sapientie nescientẽ docere: erranteʒ corrigere: ad humilitatis viã superbientem proximũ reuocare: infirmantis curã gerere que singulis quibusq; expediant vt sibi est possibile dispensare. ⁊ cõmissis nobis qualiter subsistere valeant ꝓuidere. hec ille. Isto modo actiui faciunt sibi amicos de mãmona ĩiquitatis. i. de diuitijs huius seculi neq; ⁊ iniqui. Conabatur autem mammona extinguere in actiuis benignitatẽ decipiendo per tẽporaliũ vanitatẽ. ẽm illud Sap. xiiij. Creature dei in odiũ facte sunt: ⁊ in temptationem anime hominũ ⁊ in muscipulã pedibus insipientũ. Ut aũt possent se defendere a laqueis mãmone habuerunt vnam sociã. s. dominã pietatẽ. que dicit illõ. i. Thimothei. vi. Sectare iusticiã fidẽ pietatem: charitatẽ. ⁊ Prouerb. xxi. Qui sequitur iusticiã ⁊ misericordiã: inueniet vitã ⁊ gl'iam. Induebantur autẽ vestimentis clementie miserantis ad eroganda beneficia. Col. iij. Induite vos sicut electi dei sancti ⁊ dilecti viscera misericordie: benignitatis: humilitatis: modestiã: patientiã supportantes inuicem: ⁊ donantes vobismetipsis ⁊c. Cum his vestimentis ascendunt actiui ad dominũ ꝑ terciã portã que respicit ad aquilonẽ. quoniam stella aquilonaris in nocte lucet. Sic actiui lucent in nocte huius seculi per elemosynã subueniendo pauperibus. Thobie. iiij. Elemosyna ab oĩ peccato ⁊ a morte liberat ⁊ non patietur animas ire in tenebras. Fiducia magna erit coram deo elemosyna: omnibus facientibus eã. Uenientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerũt illud ps̄. Benedices corone anni benignitatis tue: ⁊ campi tui replebunt vbertate. Quos gratissime acceptauit ⁊ co

ronauit corona misericordie. Juxta illō ps̄. Coronat te in misericordia ⁊ miserationibus. Sic autem coronatos deputauit atrio Est enim atriuȝ locus in quo pauperes recipiuntur. ⁊ quia actiui in hac vita receperunt paupes suis elemosynis: ideo dicitur Thobie.xij. Elemosyna a morte liberat: ⁊ ipa est que purgat peccata: ⁊ facit inuenire vitam eternam. Cantantes illud ps̄. Beati omnes qui timent dominum: qui ambulāt in vijs eius.i.in operibus misericordie. Juxta illud ps̄. Uniuerse vie domini misericordia ⁊c̄. Tunc domina misericordia assecurauit actiuos de sua gloria dicens. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Ecce quomodo ordines hominum electorum assumuntur ad ordines sanctorum angelorum. Ad quos nos perducat iesus christus. Amen.

In die mortuoꝝ seu aīarum. Sermo.lxi.

Mortui audient vocem

filij dei. Joh.vi. ⁊ in euāgelio hodierno ⁊c̄. Belial q̄ est inimicus fidei xp̄iane heri sero ⁊ h̄ mane audiens pulsari cāpanas vehemētiꝰ solito: videns hoīes vtriusqȝ sexꝰ deuotissime cōcurrere ad ecclias: atqȝ pecunias: cādelas: panē: frumentū ⁊ alia offerre in templo dn̄i: plerosqȝ cernēs iacere supra sepulchra defunctorū: legere orōnes: psalmos: ac multa alia pietatis deuotōis exeq̄arū opa facere mirabat̄ tanta cōmotiōe eo q̄ p totum anni circulū p̄ter q̄ȝ ista die talia nō vidisset ⁊ veniēs in similitudinē cuiusdā doctoris artiū ⁊ medicine ad aīam catholicā ⁊ deuotā q̄siuit ab ea q̄d sibi ista vellēt. Fraudulēter interrogat vt tandē decipiat. cui aīa velut simplex r̄ndit. Hodie est dies aīarū ẜm ecclie institutionē in q̄ multa pietatis opa soluimus p earū liberatione a purgatorio. Tūc ait belial. O stulta ⁊ insipiēs: q̄ȝ facile oīa credis. Sagax modus est iste extorquēdi a te pecunias. Jsti sacerdotes q̄ semper cupiditati student hoc adinuenerunt. ⁊ qd̄ peius est statuerūt vt te spoliarent paucis bonis tpalibus que magno labore ⁊ sudore acq̄siuisti me decipe nequeūt q̄ bn̄ intellexi sacrā scripturā sicut ipi. Stupuit aūt aīa in verbis belial ⁊ quasi ɔturbata discedebat dicens. q̄m sancti viri hoc iusserant. Belial volens animaȝ seducere ait. Si placet ego plane ostendā tibi animā nihil esse post mortē corpis. Uerū q̄ȝ delectaris in testimonijs sacre scripture q̄ est fundamētuȝ fidei relictis rōnibꝰ naturalibꝰ ecce adduco duas auctoritates veteris testi. Prima est Eccl's.iij. vbi dr̄ sic. Dixi in corde meo de filijs hoīm vt pbaret eos deꝰ ⁊ ostenderet similes esse bestijs. Jdcirco vnus interitꝰ est hoīm ⁊ iumētoꝝ ⁊ eq̄ vtriusqȝ ɔditio. Sic morit̄ hō: sic ⁊ illa moriunt̄. sil'r spirant oīa ⁊ nihil hȝ hō iumento ampliꝰ. Cūcta subiacent vanitati ⁊ oīs pgūt ad vnū locū. de terra facta sunt ⁊ in terrā pariter reuertūtur. Quis nouit si spūs filioꝝ odā ascēdat sursum: ⁊ si spūs iumentoꝝ descēdat deorsum? Et dep̄hendi nihil esse meliꝰ q̄ȝ letari hoīeȝ in ope suo ⁊ hāc esse partē illiꝰ. Quis enīȝ eū adducet vt post se futura cognoscat: hec ibi. Scd̄a est Sapie.ij. vbi dr̄ sic. Exiguū ⁊ cū tedio est tp̄s vite nr̄e ⁊ non est agnitꝰ q̄ reuersus sit ab inferis. Quia ex nihilo nati sumꝰ ⁊ post hoc erimꝰ tanq̄ȝ nō fuerimus. Extinctꝰ cinis erit corpꝰ nr̄m: ⁊ spūs diffundetur tanq̄ȝ mollis aer: ⁊ transiet vita nr̄a tanq̄ȝ vestigiū nubis. ⁊ sicut nebula dissoluetur q̄ fugata est a radijs solis ⁊ a calore illiꝰ aggrauata. ⁊ nomē nr̄m obliuionē accipiet p tp̄s: ⁊ nemo habebit memoriā operū nroꝝ. vmbre eīm transitꝰ est tp̄s nostrū. ⁊ nō est reuersio finis nr̄i: q̄m cōsignata est ⁊ nō reuertit̄. hec ibi. Ecce habes exp̄sse q̄ post hāc vitā mortalē nō restat alia vita immortalis vt fingūt hi sacerdotes. Sȝ excerrent te hmōi v̄bis p̄dicantes q̄ntitatē ⁊ diuersitatē penarū purgatorij vt exhauriant bursam tuā. Quibꝰ auditis aīa vehemēter cōmota est: ⁊ adhesisset tēptatiōi belial nisi angelꝰ dei sibi reuelasset vt ad mr̄em suā scām ecclīam ɔfugeret. Que hoc mane veniēs ad ecclīam quasi tota exanimis ⁊ trepidans vix potuit loqui. Cūqȝ cām mesticie requireret: scā ecclīa assumpta fiducia sic orsa est. Est mihi dubiū maximū qd̄ tota nocte peractans pplexā ac suspensam me reliquit. Obsecro te vt illud planū mihi facias ne a tua fide ⁊ deuotōe deuiem. Dubiū meū est istud. vtrū post hāc vitā sit alia vita immortalis in q̄ detur aīe p meritꝪ retributio eq̄lis. Cui scā mr̄ ecclīa dixit illō Cant.v. Ueni in ortū meuȝ soror mea sponsa. i. xp̄i ibi te docebo ⁊ dabo tibi poculū ex vino cōdito: ⁊ mustū malogranatoꝝ meoꝝ. Tunc ambe descēderūt in istud viridariū in quo erat fons sapie. Circa quē erāt quattuor oꝝ

ãnes sapiẽtissimorꝝ virorꝝ. Quos sctã mr̃ ecclesia benigne ⁊ vultu placido salutauit. Illi aũt assurgentes ei mirabanť aduentũ eiꝰ. At illa dixit. Puella hec nouiter ad me venit anxia sup dubio quodã qḋ vehemẽter exercet mentẽ eiꝰ. qꝛ vero qḋ notũ ẽ dei manifestũ est vob. Roma. i. Declarate dubiũ vt exercitatioꝛ fiat in lege dñi. Seniores illi rogauerunt sctãm mr̃em ecclesiam vt adesset sniẽ corꝝ. ⁊ si q̃d veritatis dixissent approbaret. si q̃d aũt falsitatꝫ dãnaret. Diffinitũ est q̃ vt ambe. s. mr̃ ⁊ filia remanerẽt circa fontẽ p̃dictuꝫ. In p̃mo ordie stabant poete hystoriographi magni reges pagani q̃ p̃mo in sapiã floruerũt. q̃ ruminantes dubiũ puelle diffinierũt esse aliã vitã imortalẽ post istã. in q̃ erat retributio p meritis puta p̃mia vel pene ꝯdecentes. Primꝰ fuit Uirgilꝰ q̃ ꝯfirmauit p̃dictã sniam dicens Ego multa dixi de inferno purgatorio ⁊ cãpis elisijs ⁊ ceteris. in q̃bꝰ aie defunctorꝝ p qlitate collocanť meritorũ. ⁊ hoc in lib. vi. Eneydos. vñ inť cetera dixi. Facilis descẽsus auerni: s̃ reuocare gradũ supasqꝫ euadere ad auras. hoc opꝰ hic laboꝛ est ⁊c. Secundus ẽ Ouidiꝰ ꝯfirmat eãdẽ sniam dicens. Ego multa dixi de penis q̃s patiũtur aie in inferno. vt pꝫ lib. v. Methamorphoseos. vbi in. xv. ⁊. ix. eiusdẽ introduxi deum loquẽtẽ de aia herculis sic. Eternũ est a me qḋ traxit. ⁊ expers atqꝫ immune necis ⁊c. Tertiꝰ fuit Seneca q̃ ꝯfirmãs eãdẽ sniam dixit. In oibꝰ tragedijs meis multa declaraui de penis inferni: ⁊ p̃cipue in p̃ma vbi adduxi Theseũ redeũtẽ ab inferno loquentẽ cũ Amphitrione de q̃ttuoꝛ q̃onibꝰ. vñ dixi Quisqꝫ est placide potẽs dñsqꝫ vite. Fuat innocuas manꝰ ⁊ incruentũ mitis imperiũ regit: aieqꝫ pcit: longa pmẽsus diu. Felicis cui spacia vel celũ petit: vel leta felix nemoris elisij loca. Certꝰ inclusos ꝫ locꝰ nocẽtes vtqꝫ fert fama impios. Supplicia vinclis seua ppetuis domant. ⁊ in fine operis dixi. Morte carent sic ⁊c. Salustiꝰ inť hystoricos ꝯfirmat eãdẽ sniam dicẽs in plogo Catilinarij ⁊ etiã in libro de republica dixi. Nã diuitiarũ ⁊ fame glia: fluxa atqꝫ fragilis ẽ: virtꝰ clara eternaqꝫ habeť. ergo p̃clara facies magne diuitie ad hoc vis corpis breui dilabunt. Ingenia ⁊ egregia facinora sic aia imoꝛtalia sunt. hec ibi. Etiã in Catilinario induxi Cathonẽ ⁊ Cesarẽ in vna orõne multa de penis aiarũ separatarũ loquẽtes vt pꝫ ⁊c. Ualeriꝰ hystoricꝰ lib. i. c. de miraculis ꝯfirmat eãdẽ sniam fere p totã illã rubricã Et lib. ij. Rubrica. i. Indos adducit quorũ femie certãt mori cũ maritis vt in alia vita cũ eis fruanť. Et ibidẽ dicit. Immortales eẽ aias: mos gallorꝝ approbat: q̃ pecunias mutuatas apud inferos se recepturos sperant. ⁊ lib. iij. vt satis põt patere. Lucanus cordubensis hystoricus potius q̃ poeta in multis locis idẽ affirmat. Didimꝰ rex pragmãnorꝝ ad Alexandrũ magnũ sic scribit. Quapropter nimiũ vecordes vos ⁊ miserabiles iudicamꝰ qui originẽ vr̃am esse celestẽ nõ suscipitꝭ: magnãqꝫ cũ deo hr̃e cognationem. ⁊ in alia ep̃la dicit sic. Nos non sumus huiꝰ mũdi incole: s̃ aduene: nec ita in orbẽ terrarũ venimꝰ vt i eo libeat ꝯsistere s̃ trãsire. pperamꝰ enĩ ad patriũ larẽ: nullis delictorꝝ põderibꝰ p̃granati. Nuda q̃ppe ꝯsciẽ fronte progredimur: vt expediti ac faciles spacium propositi decurramus itineris. hec ille. ergo ⁊c. Cyrus maioꝛ rex moriens conuocatis filijs ait. Nolite arbitrari o filij mei charissimi me cum a vobis discessero nusq̃ aut nullum fore. Nec enim dum essem vobiscum animum meum videbatis: sed cum esset in hoc corpore ex his rebus quas apd vos gerebã adesse intelligebatis. Eundẽ q̃ esse creditote etiam si nullũ videritis. Hoc refert Tulliꝰ libro de senectute. ⁊ Xenophõ phus idẽ prius recitauit vt patet. ergo ⁊c. In secũdo ordine stabant phi morales. naturales astrologi. medici. q̃ se[illegible] in sapientia floruerũt. ⁊ oĩno ꝯcordes cũ prioribus eandẽ sententiaꝫ cõfirmauerũt vt patebit. Trimegistꝰ Mercuriꝰ maximꝰ grecꝰ ⁊ moralis ad Asclepiũ sic scribit. Cũ itaqꝫ aiad uerteret deus hoiem nõ posse oĩm rerũ esse diligentẽ nisi eũ mũdano integumẽto ꝯtegeret. texit eũ corporea domo: talesqꝫ oẽs esse p̃cepit exvtraqꝫ natura i vnũ ꝯfundẽs miscuitqꝫ quãtuꝫ satis esse debuisset. Itaqꝫ hominẽ ꝯformat ex animi ⁊ corporis. i. ex eterna ⁊ mortali natura vt ita ꝯformatum vtriqꝫ sue origini satisfacere posset ⁊ imitari atqꝫ orare celestia ⁊ incolere atqꝫ gubernare terrena. Ois ergo humana aia est immortalis. hec ibi. Ecce expresse conformat se p̃oribus ⁊c. Lucretius moralis hos versus composuit. Cedit idem retro de terra quod fuit ante in terra. Sꝫ qḋ missuꝫ est ex etheris oris. Id rursum celi fulgentia tẽpla receptat. Aristoteles moraľ lib. ethic. taliť

felicitatē describit. ꝙ īpossibile ē eā haberi ī
hac vita. ꝛ lib. de pomo exp̄sse declarat aīaz
hūanā eē īmortalē ꝛc. Tulliꝰ moral' lib. de
somno scipionis dicit sic. Cōstat certū esse
in celo definitū locū vbi bti sempiterno euo
fruant'. Illi viuūt q̄ e corpis vinculis tanq̄
e carcere euolauerūt. Nra vero que dr̄ vita
mors est. Et in orōne p marco marcello di
cit sic. Quāq̄ iste tuꝰ animꝰ his angustijs
q̄s natura nob ad videndū dedit ɔtentus
fuerit: semper tn̄ īmortalitat amore flagra
uit. Nec em̄ hec tua vita dicēda ē q̄ corpe ꝛ
spū ɔtinetur. Illa inq̄ illa vita ē q̄ vigebit
memoria seculoꝝ oīm quā posteritas alet:
quā ip̄a eternitas semp tuebit'. Huic tu in-
seruias: huic te ostētes oz. ꝛ in fine libri de
senectute dic' sic. Sapiētissime q̄sq̄s eq̄ssi-
mo aīo morit': nec eū vixisse penitet q̄ ita vi
xit vt nō frustra se natū existimet: ꝛ ex hac
vita discedit tanq̄ ex hospitio nō ex domo
Cōmorādi em̄ diuersoriū natura nob dedit
nō hitandi. O p̄clarū illū diē cū ad illud di
uinū p̄ficiscar aīarū ɔciliū. cūq̄ ex hac tur-
be colluuiōe discedā. Proficiscar em̄ ad vi
ros sapiētes: ꝛ p̄cipue ad cathonē meū cu-
ius corpꝰ a me crematū est. q̄ nemo vir me
lior natꝰ est: nemo pietate p̄stātior. Et lib i.
de tusculanis q̄ōnibꝰ dicit sic. Nulla ē celeri
tas q̄ possit cū animi celeritate cōtēdere: q̄
si ꝑmanet incorruptꝰ suiq̄ silis necesse est
ita ferat' vt penetret ꝛ diuidat oē celū hoc.
eaq̄ ei demū sedes naturalis erit cū ad sui
silē penetrauerit: in quo nulla re egēs alet'.
ꝛ sustentabit eisdē rebꝰ q̄bꝰ ꝛ astra susten-
tant'. cūq̄ corpis facibꝰ ad oēs cupiditates
inflāmari soleamꝰ ꝑfecto bti erimꝰ cū cupi
ditatū ꝛ emulationū exptes fuerimꝰ: totos
q̄ nos in ɔtēplādis p̄spiciēdisq̄ rebꝰ ponē
mus. q: ꝛ natura inest mētibꝰ nr̄is insatia-
bilis q̄dā veri vidēdi cupiditas. Qua p̄ci-
pue visione fruent': q̄ cū has terras incolē-
tes caligine circūfusi erāt: tn̄ acie mētis cō-
spicere cupiebāt. hec ibi. Ecce q̄ etp̄sse cō-
cordat cū ceteris. Lactātiꝰ moral' lib. iij. re-
fert ꝙ catho cupiditate vite īmortal' seip̄z
pemit vt ad celū aīa eiꝰ ascenderet. Silr' ꝛ
alij p̄les idē fecerūt. ꝫ ꝛc. Seneca moralis
lib. de īmatura morte apte hoc ɔfirmat. Et
lib. de nālibꝰ q̄ōnibꝰ ī p̄ncipio. Itē epl'a. iiij.
epl'a. lvij. dic'. Stoyci existimāt aīam hois
pondere magno ꝛc. ꝛ ɔcludit itaq̄ de illo. s.
aīo an possit īmortalis eē hoc q̄de certū ha
be ꝛc. epl'a. lxxxvij. loquens de scipione ait.
Animū quidē eius esse in celo ex quo erat
mihi p̄suadeo. Epl'a. xci. Sapia paci fauet
ꝛc. Multa de hoc dicit ꝛ valde clare magis
q̄ alibi vt pz. ꝫ ꝛc. Quintilianꝰ moralis cā
quarta dicit sic. Si quis sciat quis sit finis
bonoꝝ: que vera felicitas: nunq̄ sibi videbi
tur p̄matura morte periturus. hec ille. ꝛ sic
patet ꝛc. Pythagoras p̄hs naturalis: di-
xit priꝰ apud grecos: īmortales esse aīas ꝛ
descēdere de celo. ꝛ iō lac p̄mo sugere: q: p
lacteū circulū p̄mo trāsit descēdēs. ꝛ est ibi
initiū impij infernal'. ꝛ sup̄ totuz ꝑtinet ad
deū. h̄ refert Hiero. li. i. ɔ Iouinianū. ꝛ ma-
crobiꝰ sup lib. de somno scipiōis vt pz. ꝫ ꝛc.
Empedocles p̄hus nālis dicit. Future feli-
citatis appetitu: nihil ē feliciꝰ vt refert Ari-
sto. lib. de vegetabilibꝰ. Qui ēt amore īmor
talitat h̄ūde seip̄m in ardentē specū p̄iecit
vt recitat Lact'. li. iij. c. Dyogenes p̄hs na-
tural' dixit se descēsurū ad infernū p mortē.
Qui cupiditate īmortalitat seip̄m occidit.
vt refert Hiero. li. ij. ɔ Iouinianū. ꝛ Lactā-
tius vbi sup̄. Archita tharētinꝰ p̄hus nālis
dixit mentē nostrā esse quoddā diuinū nu-
men: ꝛ sic immortalitatem sortiri. vt refert
Tulliꝰ libro suo de senectute. ergo ꝛc. Apu
leius p̄hus naturalis lib. de deo socratis dic'
sic. Hoīes sunt rōne plaudētes. orōne pol-
lentes. immortalibꝰ aīs gaudētes. vt ibi pz
Plotinus p̄hus naturalis dicit sic. Fugiē-
dū est ad clarissimā patriā vbi patēt oīa vt
refert Aug. li. ix. de ciui. dei. c xvi. ꝫ ꝛc. Ze-
no p̄hs naturalis dicit mortē esse gl'iosam
vt dic' Sen. ī epl'is. Qui seip̄m interfecit vt
post mortē btūs viueret. vt refert Lact'. vbi
supra. Plato p̄hs nālis in tymeo suo dicit
Post oē corpꝰ aīas ī sinū p̄ris eterni reuer
ti. ꝛ lib. ij. dicit tot animas eē quot sunt stel
le ꝛ legē īmortalitat h̄re. ꝛ in phedone in-
troducit socratē disputātē de īmortalitate
aīe ꝛ de penis īferni. Aristoteles p̄hs nālis
li. ij. de aīa dic' sic. Separ' h̄ ab h̄. i. aīa a cor-
pore: sicut ꝑpetuū a corruptibili. ꝛ iij. de aīa
dic' ꝙ aīa separata h̄z aliū modū intelligēdi
q̄ vt est coniuncta. Porphirius p̄hs natu-
ralis dicit sic. Non est mirū aīam q̄ substan
tia incorporea est: posse separari a corpore
cū ignis qui ē sub̄a corpea corruptibilis a
lignis quibꝰ est vnitꝰ possit separi ꝛ reuerti
in suā materiā sine sui corruptiōe vt refert
Galienꝰ lib. de sp̄mate. ergo ꝛc. Macrobiꝰ
astrologꝰ sup lib. de somno scipionis dic' sic.
Due sunt porte in zodiaco: scilz duo tropi-

ea: videlicet capricornus et cancer per quas anime descendunt de celo et post mortem ascendunt. Descendunt quidem per cancrum: ideo dicitur porta hominum. Ascendunt per capricornum: ideo dicitur porta deorum. quia natura immortalitatis deorum hinc assequuntur. Cum veniunt ad leonem descendendo: conditionis future auspicantur exordium. Per cetera vero animalia que sunt signa zodiaci transeuntes perdunt cognitionem seu obliviscuntur eorum que habebant in celo quasi ebrie ex visis diversis. Verum cum venit per saturnum acquirit ratiocinationis naturam et intelligentiam. In ioue vim agendi. In marte animositatis ardorem. In sole sentiendi opinandique naturam. In venere desiderij et voluptatum motus. In mercurio pronunciandi et interpretandi vigorem. In luna plantandi et auguriandi. Sic demum post mortem corporis per easdem revertitur vias et signa. hec ille. ergo etc. Avicenna medicus dicit quod anime a corpore separate vtuntur quasi pro organo aliqua parte celestis corporis cui corpus humanum oportet esse conforme ad hoc quod perficiatur anima rationalis que est similis motoribus celestis corporis quasi anime redeunt ad compares stellas vt patet. Galienus medicus lib. de spermate dicit sic. Sicut lux solis que incorruptibilis est complens suum hemisperium nullam patitur decisionem vel divisionem: sic et anima que incorruptibilis est. Sicut etiam lumen solis quod incorruptibile est ab aere et ab omni intelligentia oculorum separatur sine corruptione: sic anima que incorruptibilis est separatur sine corruptione a corpore. hec ille. Ecce qualiter isti pagani expresse dicunt animam esse immortalem et accipere retributionem. In tertio ordine stabant patres veteris testamenti qui tertio in sapientia floruerunt et cum prioribus concedunt immortalitatem anime et retributionem in alia vita pro meritis etc. Moyses Numeri. xvi. dicit sic. Disrupta est terra sub pedibus Chore Dathan et Abyron: et aperiens os suum devoravit illos. descenderuntque vivi in infernum operti humo etc. David in psalmo dicit sic. Sicut oves in inferno positi sunt: mors depascet eos. Introibit vsque in progenies patrum suorum: et vsque in eternum non videbit lumen. Et loquitur de lumine glorie iuxta illud psalmi. Quoniam apud te est fons vite: et in lumine tuo videbimus lumen etc. Salomon Sap. v. dicit sic. Videntes turbabuntur timore horribili: et mirabuntur in subitatione insperate salutis gementes pre angustia spiritus: dicent intra se penitentiam agentes. Hi sunt quos habuimus aliquando in derisum et in similitudinem improperij. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam et finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illorum est. Ergo erravimus a via veritatis: et iusticie lumen non luxit nobis: et sol intelligentie non est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis. Talia dixerunt in inferno hi qui peccaverunt etc. Job rex. xxi c. dicit sic. Tenent tympanum et cytharam et gaudent ad sonitum organi. ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. qui dixerunt deo. recede a nobis: scientiam viarum tuarum nolumus. Et loquitur contra eos qui negant anime immortalitatem etc. Esayas propheta. v. c. dicit sic. Cythara et lyra et tympanum et tybia et vinum in conuiuijs vestris et opus domini non respicitis: nec opera manuum eius consideratis. propterea captiuus ductus est populus meus quia non habuit scientiam. propterea dilatauit infernus animam suam et aperuit os suum absque vllo termino et descendent fortes eius et populus eius: et sublimes gloriosique eius ad eum: et deus sanctus sanctificabitur in iusticia. hec ibi. Naum propheta. ij. c. dicit sic. State: state: et non est qui revertatur. diripite argentum: diripite aurum: et non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus: dissipata est et scissa et dilacerata: et cor tabescens et dissolutio geniculorum et defectio in cunctis renibus et facies omnium sicut nigredo olle. hec ibi. Ubi propheta alloquitur primo superbos monientes dicens. State state. i. vos qui consuevistis in mundo tam protervissime stare et quasi soli in terra habitare state. i. de mundo exire nolite: sed flatum et spiritum continete. propheta respondet dicens. Et non est qui revertatur. i. nemo est qui possit spiritum continere. Secundo alloquitur diuites dicens. diripite argentum: diripite aurum. i. vos diuites qui pergitis ad regionem ignotam: deferte aurum et argentum vobiscum vt in vestris necessitatibus vobis prouideatis. propheta respondet dicens. Non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus. i. mors non est deputata vt diuitie deferantur: aut vasa argentea portentur. Quid ergo fiet de isto diuite auaro: et quid erit de diuitijs eius: respondet propheta dicens. Dissipata est. s. substantia a parentibus. Scissa est. s. eius anima a demonibus. Dilacerata est. s. eius caro a vermibus. Tertio alloquitur luxuriosos et gulosos dicens. Vos luxuriosi habuistis renes inflammatos igne concupiscentie: sed nunc deficient cremari igne gehenne. ideo cor vestrum tabescet: et in stuporem nimium convertetur. psalmus. Anima eorum in malis tabescebat. vos gulosi habuistis genua impinguata sed nunc dissoluentur pre fame et siti in inferno. Quarto alloquitur omnes iam dictos dicens. et facies omnium vestrum erunt nigerrime pre nimia

ignis adustiōe.iux̄ illō Esa.xiiij. Facies cō buste vult⁹ eoꝝ. Et Threñ.iiij. Denigrata est sup carbones facies eorū. Et Baruch. vi. Nigre sunt facies eorū a fumo rc̄. Ecce quō scti pr̄iarche veteris testi ꝯfirmāt sententiā primoꝝ. In q̄rto ordīe stabāt pr̄iarche noui testi q̄ ex reuelatione spūssctī ꝯfirmauerūt q̄ dicta erant a priorib⁹ quasi vn⁹ spūs loquereᵗ p ora cūctoꝝ iā adductorū. Petr⁹.ij.canonica.ij.c. dic̄ sic. Nouit deus pios de tēptatiōe eripe:iniquos vero ī diē iudicij cruciādos reseruare.magis aūt eos q̄ post carnē in ꝯcupīa īmūdicie ābulāt rc̄. Paulus Phil̄.ij.dic̄ sic.In noīe iesu oē genu flectaᵗ cele.terre.ꝛ infernoꝝ rc̄.Judas q̄ ꝛ thade⁹ in canonica.ij.c.dic̄ sic.Ve illis q̄ via caym abierunt:ꝛ errore balaā mercede effusi sunt q̄b⁹ ꝓcella tenebrarū ꝯseruata est ineternū rc̄. Mathe⁹.xxv.c.dicit sic. Ibūt hi in suppliciū eternū iusti aūt in vitā eternā.Marc⁹.xiij.dic̄ sic. Tūc mittet angelos suos ꝛ congregabit electos a q̄ttuor vētis celi rc̄.Lucas.xvi.dicit sic.Factū est aūt vt moreretᵗ men.ꝛ por.ab an.ī si.abra. Mor.ē di.ꝛ se.ē in infer.Jo.Apoc.xiiij.dic̄ sic.Bti mortui q̄ in dn̄o moriūᵗ rc̄ Tūc scā mrᵗ eccl̄ia approbauit snīam oīum istoꝝ sapientū dicēs. qm̄ ille auctoritates in cōtrariū adducte fuerūt hoīm epycureoꝝ.quemodū dᵗ Sap.ij.Dixerūt ipij apud se non recte cogitantes rc̄.Et Eccl̄.xij.dᵗ sic.Reuertaᵗ puluis in terrā suā vn̄ erat:ꝛ spūs redeat ad deū q̄ dedit illū. itaq̄ʒ filia mea non est q̄ dubites āpl̄i⁹. Factū ē dū loq̄rentᵗ redeuntes ad ciuitatē:ecce vox filij dei dicens ad eos qui in purgatorio erant iuxta illud Math.xi. Venite ad me oēs q̄ laboratis ꝛ onerati estis.s.satisfaciēdo in purgatorio p pctīs vr̄is ꝯdignā patiētes penā:ꝛ ego reficiā vos.Sctā mrᵗ eccl̄ia oñdit aīas sine numero ascendentes in celū ipi anime deuote ꝛ mirabatur ꝛ gl̄ificabat deū:cui occurrēs Jobēs euāgelista dixit. Mortui.s.aīe mortuoꝝ post expletā satisfactionē p pctīs suis audiēt vocē filij dei.s. eas ad gl̄iam paradisi vocantis.ꝛ sic remāsit aīa in puritate fidei quā sctā mater ecclesia predicat ꝛ dissoluta est omnis perplexitas mentis eius.

Mortui audient vocem

- Purgationis.
- Acceptationis.
- Satisfactionis.
- Intentionis.
- Punitionis.
- Liberationis.
- Diminutionis.
- Vinificationis.

Primo mortui audient vocē purgatiōis. Aīa fidelis ꝛ deuota petit a sctā mrᵗe eccl̄ia q̄lis vox ē ista purgatōis. Nō eīn possum intellige quō post hāc vitam sit purgatio aīarū. Rō ē: q: sic se hʒ charitas ad p̄miū eternū:ita se hʒ pctm̄ mortale ad suppliciū eternū. Sʒ illi q̄ moriūtur in pctō mortali statim deputanᵗ ad suppliciū eternū in inferno. ḡ illi q̄ moriūᵗ in charitate statim vadūt ad p̄miū eternū. Confirmo rōnē, q: in epl̄s hodierna legiᵗ sic. Bti mortui q̄ in dn̄o.i. in charitate moriuntur. Amō iā dicit spūs vt req̄escant a laborib⁹ suis.ꝛ hᵗ Apoc.xiiij. Illi q̄ nō moriūᵗ in dn̄o nō audiūt vocē purgatiōis. Illi autē q̄ moriūᵗ in dn̄o audiūt vocē gl̄ificationis. Qui sunt ḡ isti mortui q̄ audiūt vocē purgatiōis? Rn̄det sctā mrᵗ eccl̄ia dicēs. Filia mea vt itelligas q̄ sunt illi mortui q̄ audiūt hāc vocē:aduēte ꝙ p ꝯtritionē debitā culpe nō tolliᵗ ex toto reat⁹ ꝛ obligatio pene.nec etiā semp venialia dimissis mortalib⁹ tolluntur:ꝛ iusticia dei hᵒ exigit vt pctm̄ p penā debitā expieᵗ. Jō illi mortui audiūt vocē purgatiōis q̄ nō habuerūt sufficiētē cōtritionē de pctīs suis.vel post absolutionē factā a sacerdote in ꝯfessiōe sacr̄ali nō debite satisfecerunt:vel cū veniali pctō mortui sunt.ꝛ p isto adduco rōnem ꝛ auctē. Rō est ista.q: malū nō pōt eē purū absq̄ʒ cōmixtiōe boni sic bonū summū ē absq̄ʒ cōmixtiōe mali.iō illi q̄ ad btitudinē q̄ summū bonū ē:trāsferendi sunt.debēt eē ab oī malo purgati. ꝓpter hᵒ oʒ si exeūt ab hoc seculo nō oīno purgati ꝙ purgentᵗ in aliq̄ loco.ꝛ isti sunt q̄ audiunt vocē purgatiōis. Auctas hᵗ.ij. Machab.xij.ꝛ bi dᵗ. Sctā ḡ ꝛ salubris est cogitatio p defunctis exorare vt a pctīs soluātur. Sʒ p defunctis q̄ sunt in p̄adiso nō ē orādū: q: illi nullo indigēt. Nec ēt p ill̄ q̄ sunt in inferno:q: illi a pctīs solui nō pn̄t. Ergo post hāc vitā sunt aliq̄ a pctīs nōdū soluti q̄ solui pn̄t.ꝛ tales hn̄t charitatē sine q̄ nō fit remissio pctōꝝ.qm̄ vt dᵗ Prou.x. Vniūsa delicta opit charitas.vn̄ ad mortē eternā nō deuenient.p eo ꝙ dᵗ Joh.xi. Qui credit ī me nō morieᵗ ineternū. Nec ēt ad gl̄iam inducenᵗ nisi purgati.q: nihil īmūdū ī illā intro.

bit. vt p3 Apod. vlti. ḡ aliq̄ purgatio restat post hāc vitā. Sic ḡ filia mea cōfitere ⁊ crede ꝙ mortui audiēt vocē purgatōis. ⁊ subito Greg. nixen⁹ occurrens aie dixit sic. Si aliqs xpo amico ꝯsentiens in hac vita purgare petā min⁹ potuerit post trāsitū hinc p purgatorij ignis ꝯflationē expiabit. Hoc p̄dicant⁹ dogma v̄itatꝫ ꝓuātes ⁊ ita credim⁹ Hoc et vniūsal' eccl'ia tꝫ p defunctꝫ exorās vt a penis soluant. ḃ ille. Tūc aīa deuota cōuersa ad sctām mrem ecclīam dixit. Confiteor sincera m ēte ꝙ mortui audiēt vocem purgatōis lꝫ q̄escant a labore opatiōis ad meredū: nō aūt a labore passiōis ad purgādū. vn̄ hñtes charitatē ꝗ̄diu purgant ipediunt ne advitā eternā pueniāt ppt̄ cās iā dictas. Sꝫ qui⁹ āxior sup alio dubio qd mihi ex dict̄ tuis occurrit. s. vbi ē loc⁹ iste purgatōis. Scrā mr̄ eccl'a rñdit. Istud nō pōt sciri nisi ex spāli reuelatōe facta p spm̄ scm̄ aliq̄b⁹ filijs meis. Et iussit sctō Greg. vt declaret dubiū maxime qꝛ erat pastor ecclesie ⁊ sibi cōmissa fuerat cura aie fidelis. q̄ assumpta licētia loq̄ndi dixit. Loc⁹ purgationis est duplex. vn⁹ ꝓm legē cōem. ⁊ sic locus purgatorij est loc⁹ inferior inferno ꝯiūctus ita ꝙ idē ignis ē q ⁊ iustos i purgatorio purgat ⁊ dānatos in inferno cruciat. lꝫ dānati ꝓm ꝙ sunt inferiores merito: sic ēt loco inferioreo ordinandi sint. Sic em̄ sub eodem igne aurū rutilat ⁊ palea fumat: ita sub eode igne petōr cremat ⁊ elect⁹ purgat. Alr̄ ēt loc⁹ purgatōis ꝓm dispēsationē: ⁊ sic q̄ncꝫ in diūsis loc̄ aliq̄ puniti sunt vl' ad viuor instructionē vel ad mortuor subuētionē vt viuētib⁹ eoꝝ pena inotescēs p suffragia eccl'ie mitiget. Sic German⁹ epūs capuan⁹ Pascasiū q̄ in baineis purgabat inuenit. ⁊ sic de mult̄ alijs. Ut aūt cessauit loqui an ima deuota remansit sufficienter in fide confirmata: ⁊ gratias egit.

Secundo mortui audiēt

vocē punitōis. Aīa fidel' ⁊ deuota ꝯūsa ad mrem suā. s. sctām ecclesiam petit q̄lis ē ista vox punitōis. Miror valde quō aie electorū puniant in alia vita. qm̄ pena purgationis ordiat directe ꝯ petā venialia vel ꝯ reatū q̄ ē effect⁹ culpe. Sꝫ venialib⁹ cū sint leuissima debet pena valde leuis. Qm̄ vt dicit Nume. xv. Scdꝫ mēsurā delicti sic erit ⁊ plagarū mod⁹. ḡ illa pena purgatōis erit valde leuis. et reat⁹ nō itēdit nisi culpa itēdat. Sꝫ in electo cui est iā culpa dimissa nō pōt culpa itēdi. ḡ reat⁹ su⁹ nō crescit i morte. Sꝫ i hac vita ille reat⁹ nō merebat ḡuissimā penā. ḡ pena quā elect⁹ patiet p⁹ hanc vitā nō erit ḡuior oī pena tpali. Tūc sctā mr̄ eccl'ia dixit. Filia mea volo te scire ꝙ pena purgatorij excedit oēꝫ penā hui⁹ vite. Qd declaro rōne ⁊ sucte. Rō ē ista. qꝛ in purgatorio ē duplex pena. s. pena dāni inq̄ntū retardant ille aie a dīna visiōe. ⁊ pena sensus put ab igne corpali puniunt. Quo ad vtrāqꝫ penā mīma pena purgatorij excedit maximā penā hui⁹ vite. Nā q̄nto aliq̄d mag̃ desiderat tāto absentia ei⁹ ē molestior. Et qꝛ affect⁹ q̄ desiderat sūmū bonū. s. btitudo etna p⁹ hāc vitā i aīab⁹ elect̄ ē intēsior ⁊ maior. qꝛ ille affect⁹ nō retardat ppt̄ ḡuedinē corpis. ēt qꝛ tmin⁹ fruēdi sūmo bono iā aduenisꝫ nisi aliq̄d ipediret. iō de ista tardatōe maxie dolēt. Silr̄ ēt cū dolor nō sit lesio: ꝗ sensus lesiōis. tāto aliq̄s mag̃ dolet de aliq̄ lesiuo q̄nto ē mag̃ sensitiuū. Exēplū. lesiōes q̄ fiūt i loq̄ maxie sensitiuis causant maximū dolore. ⁊ qꝛ tot⁹ sensus corpis ē ab aīa: iō si i ipaꝫ aīaꝫ aliqd lesiuū agat oꝫ de necessitate ꝙ aīa maxie affligat. Sꝫ aīs purganda patit ab igne corpali. iux̄ illō. i. Cor. iij. vbi dr̄ sic. Dies em̄ dn̄i declarabit qꝛ i igne reuelabit ⁊ vniuscuiusqꝫ op⁹ q̄le fuerit ignis pbabit. Si cui⁹ op⁹ māserit qd supedificabit mercedē accipiet. Si cui⁹ opus arserit detrimentū patiet. Ipse aūt salu⁹ erit: sic tm̄ q̄si p ignē hec ibi. Iō pena purgatorij q̄tū ad pens damni ⁊ sensus excedit omnem penam huius vite. Auctoritas est Aug. ⁊ hr̄ in canone dist. xxv. §. aplus. vbi dr̄ sic. Qui fructū ꝯuersionis in aliud seculū distulerit prius purgabit igne purgatōis. Hic ignis ⁊ si nō sit etern⁹ miro tm̄ mō cruciat. Supatur ei ab eo oīs pena quā hō passus fuerit vel pati potuerit i hac vita ꝓibi. His audi tis aīa deuota subito adhesit huic vere determinatiōi dicens. Opinor ego ꝙ acerbitas illius pene nō est tātū ex q̄titate peti q̄tū ex dispositiōe puniti. qꝛ idē petm̄ grani⁹ punit ibi ꝙ hic. Sicut ille q̄ ē melioris cōplexionis magis punit eisdē plagis impositis ꝗ ali⁹. ⁊ tm̄ iudex vtriqꝫ easdē plagas p eisdē culpis inferēs iuste fac. Sctā mr̄ eccl'ia rñdit. Filia mea deuota recte ymaginaris qꝛ ꝗuis aīa sit min⁹ passiua ꝗ corp⁹: tm̄ ē mag̃ cognoscitiua passionis. ⁊ vbi est maior passionis sensus: ibi ē maior dolor etiā si sit minor passio. Tūc aīa deuota dixit scē mr̄i eccl'ie. Cognosco ex v̄itate dictoꝝ tuo-

rũ quis est iudex in hac punitiõe. q: xp̃s iu- xta illud Job. vi. Pater o͞e iudiciũ dedit fi- lio: quis punit. q: aĩa negligens. Sz nescio q̃ sint ministri iusticie. s. an ille aĩe puniantur pena purgatorĩs p angelos bonos: vel per demones tanq̃ p ministros. Obsecro te de- clara istud. Sctã mater ecclĩa r̃ndit. Filia mea vt mẽs tua sit certior: scito q̃ sic post diẽ iudicij diuina iusticia succẽdet ignem q̃ dãnati in ppetuũ punient: ita etiã nũc sola diuina iusticia electi post hãc vitã purgan- tur. Nõ eñi demones sunt ibi ministri: q: iniu stũ est vt q̃ de aliquo triũphauit: subijciatur ei post triũphũ. Sz illi q̃ sunt in purgatorio de demonib⁹ triũphauerũt sine pctõ mortali decedentes. iõ non subijciunt̃ eis puniendi p eos. neq̃z etiã angeli boni sunt ibi ministri: q: ɔciues suos nõ tã vehement̃ affligerẽt. Sz tñ possibile est q̃ eos ad loca penarum deducant: sicut deduxerũt lazarũ ad lymbũ sctõꝝ patrũ q̃ erat loc⁹ penalis. vt pz Luc. xvi. Etiã ipi demones q̃ de penis hoĩm letã tur. eos comitant̃ ⁊ assistũt purgãdis. Tũ vt de eoꝝ penis satient̃. Tum vt in eoꝝ exi tu a corpore aliquid sui in eis reperiãt. Sta timq̃z anima deuota procidit ad pedes san cte m̃ris ecclĩe dicẽs. Sup inimicos meos prudentem me fecisti: gratias tibi.

Tertio mortui audient

vocẽ acceptatiõis. Aĩa fidelis ⁊ deuota pe tit a sctã m̃re ecclĩa qualis est ista vox acce ptatiõis. Cui sctã m̃r ecclĩa r̃ndet dicẽs q̃ illi q̃ sunt in purgatorio hñt rectũ cor. q̃ re- ctitudo ɔsistit in hoc vt electi volũtatẽ suã diuine volũtati ɔformẽt. Ideo cũ de⁹ velit eos puniri iubet eis vt ipi volũtarie illã pe nã sustineãt ⁊ acceptẽt. ⁊ q: libent̃ eã susti nent ⁊ acceptãt: iõ audiũt vocẽ acceptatio nis. Tũc aĩa dixit. Miror quõ acceptãt pe nã illã acerbissimaz vt pri⁹ dixisti: qm̃ null⁹ petit liberari a pena quã volũtarie sustinet ⁊ acceptat. Sz illi q̃ sunt in purgatorio pe- tunt liberari ab illis penis. vt Greg. in dya logo narrat. ergo non audiũt vocẽ accepta tionis sustinẽdo illas penas volũtarie. Cui sctã m̃r ecclĩa r̃ndet dicẽs q̃ ĩ illa pena duo ɔsiderant̃. Primo q̃ est afflictiua: ⁊ sic displi cet volũtati. Quia ex hoc sumit̃ rõ pene q̃ volũtati ɔ̃riat̃. Scõo q̃ est purgatiua: ⁊ sic placet volũtati. q: q̃uis p penã nullũ bonũ eis accrescat: tñ sine pena ad summũ bonũ puenire nõ pñt. Exẽplũ. corpalis medicia inq̃ntũ ẽ amara nõ placet: s; inq̃ntũ sanati ua acceptat̃ ⁊ p ea pciũ soluit̃. Et hec volũ tas vocat̃ voluntas mixta. sicut exẽplificat phs. iij. ethi. de piectiõe merciũ in mari. Nã talis piectio vt ẽ merciũ pditio multũ dis- placet volũtati. s; inq̃ntũ ẽ salutĩ occasio ac ceptatur. Et tũc volũtas nõ assumit penaz: ĩmo vellet ab ea liberari. s; eaz supportat: ⁊ sic dr̃ acceptari. Et hoc mõ pena purgato rij ẽ volũtaria. q: oĩs sapiẽs vult illud sine quo nõ põt puenire ad finẽ intentũ. Sz il- li q̃ sunt in purgatorio sciũt se nõ posse per uenire ad gliaz nisi pri⁹ puniant̃: iõ audiũt vocẽ acceptatiõis. Tũc aĩa dixit. Sup oẽs docẽtes me intellexi: q: doctrinã tuã q̃siui.

Quarto audient vocem

liberatõis. Fidelis ⁊ deuota aĩa petit a sctã m̃re ecclĩa qualis est ista vox liberationis Cui sctã m̃r ecclĩa r̃ndet dicens. Pena pur gatorij est grauior q̃ q̃libz pena hui⁹ mũdi vt iã dixi tibi. Sz p penã satisfactoriã quã aliq̃s in hac vita sustinet liberatur a debito pene: iõ multo forti⁹ p penã purgatorij libe- ratur ab oĩ debito pene. Cũ ergo aliq̃s com pleuerit penã suã in purgatorio tunc audit vocem sue liberatiõis. Tũc aĩa fidelis ait. Nõ bñ intelligo hãc liberationẽ. q: Greg. dicit. Talis in iudicio q̃sq̃z futur⁹ est: qualis de corpe exiuit. qm̃ vt dr̃ Eccli. x. Lignũ vbi ceciderit ibi erit. Si ergo aliq̃s ex hac vita exit cũ peccato veniali: in iudicio cũ venia- li erit. Et ita p purgatoriũ nõ liberat̃ a cul- pa veniali. etiã q: culpa actualis nõ delet̃ nisi p ɔtritionẽ. Sed post hãc vitã nõ põt haberi ɔtritio que est act⁹ meritori⁹. q: ibi nec est meritũ nec demeritũ. cũ s̃m Dama. hoc sit hoĩb⁹ mors qd̃ ẽ ãgelis casus. Et sic nõ intelligo qualis est ista vox liberatiõis. Cui sctã m̃r ecclĩa r̃ndet dicẽs. Quicũq̃z ẽ debitor alicui⁹ p hoc a debito absoluitur q̃ debitũ soluit. Et q: reat⁹ nihil est aliud q̃ de bitũ pene p hoc aliq̃s a reatu absoluitur q̃ penã sustinet quã debebat. ⁊ s̃m hoc pena purgatorij a reatu liberat. ⁊ hec est vox libe rationis. Similiter culpa venialis in eo q̃ cũ gratia decedit. post hanc vitã dimittitur per ignẽ purgatorij. Quia pena illa aliqua liter volũtaria vt dixi tibi. virtute gratie ha bebit vim expiãdi omnẽ culpã que simul cũ gratia stare potest. Remissio eñi culpe ve- nialis est ex volũtate informata gratia que erit in aĩa separata existẽte in purgatorio.

Unde venialis culpa nō mutat statū hoīs:
qꝛ necꝫ tollit necꝫ diminuit charitatem: ẜm
quā mensurat̄ quātitas gratuite bonitatis
aīe. iđo talis erit in iudicio q̄ ad charitatē q̄
lis erat qñ exiuit ab hoc corpe. Similit̄ post
hanc vitā nō pōt esse meritū respectu p̄mij
essentialis: ẜ respectu alicuiꝰ p̄mij acciden-
talis pōt esse q̄diu manet hō in statu vie ali
quo modo. Iđo in purgatorio pōt esse actꝰ
meritoriꝰ quantū ad remissionē culpe venia
lis. Tunc aīa fidelis ait. liberat̄ ne vnꝰ: alio
titius ab illis penis: Sancta mat̄ ecclīa r̄n-
det dicēs. Quedā venialia sunt maioris ad
herentie q̄ alia. ẜm q̄ affectꝰ magis ad ea
inclinat̄ ⁊ fortiꝰ in eis figit̄. Et qꝛ ea q̄ sunt
maioris adherētie tardiꝰ purgant̄. iđo q̄dā
in purgatorio diutiꝰ q̄ alij torquent̄. ẜm q̄
affectꝰ eoꝝ ad venialia fuit magis imersus
In purgatorio sunt duo scꝫ acerbitas pene
⁊ diuturnitas. Acerbitas pene r̄ndet q̄ttita
ti culpe. Diuturnitas r̄ndet radicationi cul-
pe in subiecto. vñ pōt cōtigere q̄ aliquis in
purgatorio diutiꝰ moret̄: q̄ minꝰ affligit̄. et
ecōuerso. scꝫ qꝛ magis adhesit minori pctō
veniali: aut qꝛ maiori minꝰ adhesit. Tūc aīa
fidelis ⁊ deuota gr̄as egit sancte matri eccle
sie dicēs. Super senes intellexi quia doctri-
nam tuam quesiui.

Quinto mortui audient

vocē satisfactionis. Fidelis ⁊ deuota aīs pe
tit a sancta matre ecclīa. q̄lis ē ista vox satis-
factiōis. Cui sancta mat̄ ecclīa r̄ndet dicēs
Om̄es fideles ꝑ charitatē vniti: sunt vnius
corpis mistici mēbra. sicut apl's. i. Coꝝ. xij.
loquit̄ de mistico corpe ad similitudinē cor-
poris hūani. In corpe ađo hūano natura ꝑ
vnū mēbrū supplet indigentiā alteriꝰ. Cuꝫ
ergo gr̄a sit potior q̄ natura. gr̄a in corpore
mistico per vnū mēbrū pōt supplere alteriꝰ
indigentiā. Hinc est q̄ suffragia mēbroꝝ ec
clesie p̄nt ꝓdesse cōmēbris indigētibꝰ. quia
vero ꝑ mortē cōmēbra eiusdē corpis eē nō
desinūt. p̄nt ꝓdesse etiā defunctꝭ. Vñ Aug
dicit. Non est negandū spūs defunctoꝝ pie
tate suoꝝ viuentiū posse releuari. Sed hāc
releuationē sentiūt ⁊ cognoscūt aīe in pur-
gatorio existētes. iđo mortui audiēt vocē sa
tisfactiōis. Tūc aīa fidelis ait. Valde dubi-
to quō viui p̄nt satisfacere ꝓ mortuis. Quia
ad iusticiā dei ꝑtinet vt vnicuiqꝫ retribuat̄
ꝓ merit. ps. Tu reddes vnicuiqꝫ iuxta opa
sua. Et in ep̄la hodierna dr̄. Opa eīn illoꝝ
sequunt̄ illos. Sed impossibile ē iusticiā dei
deficere. ḡ impossibile ē q̄ mortui ex opibus
viuoꝝ iuuent̄. ḡ ⁊c. Sancta mat̄ ecclīa r̄n-
det dicens. Actꝰ viuoꝝ p̄nt valere ad duo.
Primo ad aliquē statū acq̄rendū: sicut per
opus meritoriū hō acq̄rit statū beatitudi-
nis. Secūdo ad aliq̄d ꝯsequēs statū. hō ꝑ
aliquē actū meret̄ aliq̄d p̄miū accidentale.
vel dimissionē pene. ad vtrūqꝫ istoꝝ actꝰ vi-
uentiū pōt valere dupliciter. Uno modo ꝑ
viā meriti. alio mō ꝑ viam ōronis. Iste due
vie differūt ꝑ hoc qꝛ meritū innitit̄ iusticie:
ẜ orās impetrat petitum ex sola liberalitate
eiꝰ q̄ orat̄. dico ḡ q̄ opꝰ viuētis nullo mō po
test valere defuncto ad statū ꝯsequēdū ꝑ vi
am meriti. vt scilꝫ ex his q̄ viuēs facit defun-
ctus mereat̄ vitā et̄nā. Ratio ē qꝛ sors glo
rie reddit̄ ẜm mēsurā accipientꝭ. Unusq̄sqꝫ
aūt ex suo actu disponit̄ ⁊ nō ex alieno: ⁊ vo
co dispositionē dignitatē ad p̄miū. Per viā
vero ōronis actꝰ viuētis pōt valere defūcto
ad statū ꝯsequendū. scꝫ cū defunctꝰ est ī pur
gatorio qꝛ adhuc ē in via. Ratio ē qꝛ impe
tratio ōronis ē ẜm liberalitatē dei q̄ orat̄. iđ
ad oīa illa impetratio ōronis se pōt extēdē.
q̄ ꝑtāti diuine subsunt ordinate. Secūdo di
co q̄ q̄tū ad aliq̄d ꝯsequēs vel accessoriū
ad statū opꝰ viuentꝭ pōt valere defuncto nō
solū ꝑ viā ōronis: ẜ etiā ꝑ viā meriti ꝓpter
tres rōnes. Prima rō est rōne dilectōis: qꝛ
oēs q̄ inuicē charitate cōnectunt̄ aliq̄d emo
lumentū ex mutuis opibꝰ reportant: tñ ẜm
mēsurā statꝰ vniuscuiusqꝫ: qꝛ in patria vnus
quisqꝫ beatꝰ de bonis gaudebit alteriꝰ. vnde
articulꝰ fidei est. sctōꝝ cōionē. Secūda rō ē
rōne intētiōis. qꝛ viuēs aliq̄ opa specialiter
ad h̄ facit vt talibꝰ ꝓsint. vñ ista opa q̄dam
modo efficiunt̄ eoꝝ ꝓ q̄bꝰ fiūt: q̄si eis a faci
ente collata. Tertia ē rōne satisfactiōis. Nā
opꝰ q̄d ꝓ aliq̄ fit efficit̄ eiꝰ ꝓ q̄ fit. Similiter
opꝰ q̄d est eiꝰ q̄ mecū est vnū: est q̄dāmō et
meū. vñ nō est ꝯtra diuinā iusticiā si vnꝰ ꝑci
pit fructū de opibꝰ factis ab eo: q̄ est vnū se-
cū in charitate vl' ab opibꝰ ꝓ se factis. Hoc
etiā ẜm hūanā institutionē ꝯtingit: vt satis-
factio vniꝰ ꝓ alio accipiat̄. ḡ ⁊c. Tūc aīa de-
uota gr̄as egit matri sue dicēs. Quā dulcia
faucibꝰ meis eloq̄a tua. s. m. o. meo ⁊c.

Sexto mortui audient vo

cem diminutiōis. Aīa fidelis ⁊ deuota petit
a sctā m̄re ecclīa. q̄lis est ista vox diminuti-
onis. Cui sctā mat̄ ecclīa r̄ndet dicēs. Pur

gatio aie p penas purgatorij nõ est aliud ꝙ
expiatio reat⁹ ipediens a pceptiõe glie: ⁊ qꝛ
p penã quã viuẽs sustinet p defuncto põt re
at⁹ defũcti expiari. iõ p viuentis satisfactionẽ
diminuit pena i purgatorio qꝛ ꝟo defunct⁹
sentit hanc reuelationẽ a penis, ppterea audit
vocẽ diminutiõis. Tũc aĩa deuota ait. ex di-
cto tuo videt seq ꝙ nulla sit pena purgato-
rij: qꝛ pena purgatorij ẽ finita: ẽm ea q iaz di
xisti. Si g p suffragia viuẽtiũ aliqd de pena
diminuit: tm poterũt suffragia multiplicari:
ꝙ tota pena tollet: ⁊ ita pctm remanebit ex
toto impunitũ: ⁊ nulla erit pena purgatorij:
qd videt diuine iusticie repugnare. Sancta
mater ecclia rñdet dicẽs. Quãuis aie post
mortẽ nõ sint simplr in statu vie sic erãt an
tñ ꝙtũ ad aliqd adhuc sunt in via. s. inꝙtũ
eoꝝ pgressus adhuc retardat ab vltima re
tributiõe. iõ ẽm h eatũ via ẽ circũsepta vt nõ
possint vlteri⁹ p aliq opa trãsmutari ẽm sta
tũ felicitatis ⁊ miserie. iux illõ Job. xix. Semi
tã meã circũsepsit ⁊ transire nõ possuz. Sed
ꝙtũ ad h nõ ẽ circũsepta qn q ad h ꝙ deti-
nent ab vltima retributiõe: possint ab alijs
iuuari: qꝛ ẽm h adhuc sunt in via. Hõ pz ra
tione ⁊ auctre. Ratio ẽ ista: qꝛ charitas q ẽ
vinculũ vniẽs mẽbra ecclie: nõ solũ ad viuos
se extẽdit: s ẽt ad mortuos q in charitate de
cedunt. Charitas em nõ finit p vitã corpis
i. Cor. xiij. Charitas nũꝙ excidit. Silr etiã
mortui i memorijs hoim viuũt. iõ viuẽtes
pñt dirigere intentionẽ suã ad eos. ⁊ sic suf
fragia viuoꝝ pñt valere defunctis duplr sic ⁊
viuis. Pmo ppt charitatis vnionẽ. Secũdo
ppt intẽtionẽ ad eos directã. Tamẽ ista suf
fragia nõ sic eis valẽt vt stat⁹ eoꝝ mutet de
miseria ad felicitatẽ: s valẽt ad diminutiõez
pene. Exẽplũ. si hõ portaret graue on⁹: ⁊ ali⁹
submitteret humeros suos oneri. pm⁹ leui⁹
portaret: ⁊ tot hoies possent eũ iuuare ꝙ ex
toto diminueret ei⁹ pena. Vñ nõ ẽ incõue-
niẽs si multiplicatis suffragijs pena in purga
torio existẽtium adnihilet. Nõ em sequit ꝙ
pctã remaneãt ipunita: qꝛ pena vni⁹ p alte-
ro suscepta alteri cõputat. Auctoritas est
Aug. li. de cura p mortuis agẽda dic sic. Nõ
parua ẽ vniuse ecclie q in hac ꝯsuetudĩe cla
ret auctas: vt i pcib⁹ sacerdotis q dño deo of
ferunt ad ei⁹ altare, locũ suũ hẽat ẽt cõmen
datio mortuoꝝ. h ille. Ista ꝯsuetudo ab ipis
aplis inchoauit. vt dic Damas. i qdã smõe
de suffragijs mortuoꝝ sic. Misterioꝝ cõscij
discipli saluatoris ⁊ sacri apli in tremẽdis
⁊ viuificis misterijs memoriã fieri eoꝝ q fi-
delit dormierũt: sanxerũt. Hoc idẽ pz p Dio
ny. vlt. c. ecclastice ierarchie. vbi ritũ cõme
morat q in pmitiua ecclia p mortuis oraba
tur. vbi etiã Diony. asserit suffragia viuoꝝ
mortuis pdesse ad diminutionẽ pene. g ⁊c.
Tũc aĩa fidel ait. Gras tibi ago mr imacu-
lata: qm lucerna pedib⁹ me. ꝟbũ tuũ ⁊. l. s. m.

Septimo mortui audient

vocẽ intẽtõis. Aĩa fidel ⁊ deuota ꝯuersa ad
matrẽ suã sctãm ecclãz ait. Qualis est ista
vox intẽtõis. Cui sctã mr ecclia rñdet dicẽs.
Justicia hũana exẽplat a iusticia diuina. s
in iusticia hũana si aliqs p aliq debitũ soluit
eũ solũ absoluit. cũ g viuẽs p aliq defuncto
suffragia facit qdãmõ soluit debitũ ei⁹ p q
facit. videt ꝙ illi soli psint rõne intẽtõis ad
defunctũ directe: cũ autẽ solutũ fuerit p debi
to ei⁹: sentiet se reuelari a penis: ⁊ ista ẽ vox
intẽtõnis. Tũc aĩa deuota. Miror valde de
ista pticularitate: qꝛ lumẽ spũale ẽ mag cõi-
cabile ꝙ lumẽ corpale. Sz lumẽ corpale. s.
cãdele: ꝙuis accẽdat p vno: tñ eqlit oib⁹ p-
dest q simul cõmorant: ꝙuis p eis cãdela
nõ accẽdat. g cũ suffragia sint qdã spũalia
lumina: ꝙuis p vno specialit fiat: nõ magis
valẽt ei ꝙ alijs i purgatorio existẽtib⁹, etiã
sequit ꝙ paupes essent deterioris ꝯditõnis
ꝙ diuites: qꝛ p paupib⁹ ñ tot fiũt suffragia
qt p diuitib⁹. Sctã mat ecclia rñdet dicẽs.
Valor suffragioꝝ põt pẽsari ex duob⁹. Pri
mo ex ꝟtute charitatis: q facit oĩa bona cõia
⁊ sic suffragia mag valent ei q est charitate
plen⁹: ꝙuis p eo specialit nõ fiant. Et h mõ
suffragia ꝯsiderant ẽm qd afferũt quãdam
interiorẽ ꝯsolationẽ: put vn⁹ i charitate exi
stens delectat de bonis alteri⁹ post mortem
ꝙtum ad diminutionẽ pene. Secũdo valẽt
suffragia ex h ꝙ p intẽtionẽ viuentis applicã
tur defuncto. ⁊ sic satisfactio viuẽtis defũcto
cõputat. ⁊ sic nõ est dubiũ ꝙ mag valẽt ei p
q specialit fiũt: imo sic soli sibi valẽt: qꝛ satis
factio ppe ad dimissionẽ pene ordinat. Vñ
ꝙtũ ad dimissionẽ pene pcipue valet suffra
giũ ei p q fit. Inꝙtũ g suffragia sunt qdam
satisfactões p intẽtionẽ facientis in alterum
trãsfate: nõ sunt similia lumini s mag solu-
tioni cuiusdaz debiti. Nõ est aũt necesse vt si
debitũ p vno soluat ꝙ ex h alioꝝ debitũ sol-
uatur. etiã nihil phibz diuites ꝙtũ ad expi-
ationẽ pene melioris fore cõditõnis ꝙ pau-
peres. Tũc aĩa deuota ait. Quid g fiet de il-

lis suffragijs specialibꝰ que supsunt his pro quibꝰ fiũt. Sancta maṫ ecclia rñdet dicens Si aliqd de specialibꝰ suffragijs supsit his ꝓ quibꝰ fiũt. s. vt eis nõ indigeãt ꝑ diuinã misericordiã alijs dispensaṫ ꝓ quibꝰ nõ fiũt: ſ eis indigeãt. vt pʒ ꝑ Damas. in sẽmõe de dormientibꝰ sic dicẽtẽ. Deꝰ tanꝙ iustꝰ cõmetieṫ impotẽti possibilitatẽ: tanꝙ suscipiẽs vere defectuũ cõmutationẽ negociabit. q quidẽ negociatio attendiṫ penes h ꝙ id qꝺ deest vni alteri suppleṫ. Et verisimile ẽ ꝙ ista cõmutatio fiet ꝓ pauꝑibꝰ q orauerũt ꝓ illis in hoc seculo ꝓ quibꝰ specialiṫ fiũt. Tũc aĩa deuota grãs agẽs dixit. Uiuificasti me sẽm ꝟbũ tuũ

Octauo mortui audient

vocẽ viuificatõis. Aĩa fidelꝭ ⁊ deuota petit a sancta mr̃e ecclia. Qualis ẽ vox viuificationis. Cui sctã mr̃ ecclia rñdet dicẽs. Suffragia ecclie ꝓ defunctꝭ sũt q̃si qdã satisfactões viuentiũ vice mortuoꝝ. ⁊ sẽm h mortuos a pena absoluũt quã nõ soluerũt: q soluta liberi ⁊ purgati ascẽdũt in celũ vocati a xp̃o vbi sũma felicitate gaudẽt ⁊ btĩfice viuificanṫ. idõ mortui audiũt vocẽ viuificatiõis. Tunc aĩa deuota ait. Si ista suffragia existẽtibꝰ in purgatorio valerẽt vt tu dicis: maxime ea viderenṫ valere q sũt ad coꝝ imperiuʒ facta. ſ hec nõ semꝑ valẽt. sic si aliqs moriẽs disponit tot suffragia ꝓ se fieri: q si facta eẽnt sufficerẽt ad totã penã abolendaʒ. Posito ǧ ꝙ hmõi suffragia differãṫ q̃usqʒ penã euaserit tũc ista suffragia nihil ei ꝓderũt. qꝛ nõ põt dici ꝙ ei ꝓsint anteꝙ fiant. postꝙ aũt fiunt eis nõ indiget: qꝛ iam penas euasit. ǧ suffragia existẽtibꝰ in purgatorio nõ valẽt. Sctã maṫ ecclia rñdet dicẽs. Suffragia valẽt ex duobꝰ. s. ex ope oꝑante: ⁊ ex ope oꝑato. Et voco opꝰ oꝑatũ nõ solũ ecclie sacrm̃: ſ effectuʒ accidẽtẽ ex oꝑatõe. Exẽplũ ex collatiõe elemosynarũ ꝯsequiṫ pauperũ releuatio: et eoꝝ orõ ꝓ defuncto ad deũ. Similiṫ opꝰ operans põt accipi vel ex parte p̃ncipalis agentis: vl ex parte exequentis. Dico ǧ ꝙ q̃cito moriẽs dispõit aliq suffragia sibi fieri pmiũ suffragioꝝ plene ꝯseqꝛ: etiã anteꝙ fiãt: q̃tũ ad efficaciã suffragij q erat ex ope operante p̃ncipalꝭ agẽtꝭ. ſ q̃tũ ad efficaciã suffragioꝝ q est ex ope oꝑato vl ex ope oꝑante exequẽtis: nõ cõsequiṫ fructũ anteꝙ suffragia fiãt. Tunc aĩa deuota ait. Credo firmiṫ esse verũ qꝺ dicis: ſ nõ plene intelligo. Sancta maṫ ecclia rñdet dicẽs. Opus suffragij qꝺ ꝓ altero fit põt cõsiderari dupliciṫ. Uno modo sẽm qꝺ est meritoriũ vite eterne: qꝺ habʒ inq̃ntũ ꝓcedit ex radice charitatꝭ. ⁊ sic qꝛ iste h modo disponẽs suffragia ẽ in charitate. iõ ista oꝑa sũt meritoria vite eṫne: nõ respectu p̃mij essentialꝭ: qꝛ h sibi debeṫ rõne charitatꝭ: ſ respectu p̃mij accidentalis ad qꝺ ordinaṫ q̃uis ista oꝑa nũꝙ fierẽt: sꝑ tñ iste sic disponẽs habebit illꝺ p̃miũ accidẽtale. Alio mõ põt ꝯsiderari opꝰ suffragij: sẽm qꝺ est satisfactoriũ: qꝺ hʒ inq̃tũ est expiatiuuʒ pene per modũ cuiusdã recõpẽsatõis q in satisfactione attendiṫ. ⁊ sic tale opꝰ absoluit eũ a debito pene: qꝛ in tali recõpẽsatõe attendiṫ eq̃litas iusticie. Et si p̃us cõtingat ip̃m a pena purgari: quo ad hoc fraudabiṫ fructu suffragiorum: qꝛ nõ absoluent eũ ab illa pena. nec erunt satisfactoria: sed solũ meritoria vt dixi. Tunc anima deuota ait. Quare iste patitur in purgatorio si adhibuit diligentiaʒ vt soluerentur ista suffragia: q̃uis executores neglexerint ⁊ tardauerint solutionẽ eoꝝ. Sancta maṫ ecclia rñdet dicẽs. Non est incõueniens ꝙ aliqs defraudeṫ in tẽporalibꝰ ꝑ culpam alteriꝰ. pena aũt purgatorij est temporalis: iõ nõ valẽt sibi ad diminutionẽ pene ĩ purgatorio: ex quo nõ soluunṫ. Sʒ q̃tuʒ ad eṫnã retributõnẽ nullꝰ defraudari põt: nisi ꝑ ꝓpriã culpã: ⁊ qꝛ iste eã nõ cõmisit. idõ pro illis remunerabiṫ in celo. ita ꝙ si cito fuissẽt soluta ista suffragia: fuissent satisfactoria: et qꝛ tardata est solutio coꝝ iam fiunt meritoria. Aduerte filia mea: qꝛ negligentia solutionis suffragioꝝ redũdabit in illos executores quoꝝ culpa iste sic disponẽs defraudaṫ. Exemplũ. Miles qdã in bello Karoli magni cũ mauris pugnaturꝰ rogauit cognatuʒ suũ vt si in bello moreteṫ: equũ suuʒ venderet ⁊ preciũ pauperibus erogaret. Quo mortuo cũ equus nimis placeret sibi: eũ sibi retinuit. Post modicũ tempis defunctꝰ ei tanꝙ sol fulgẽs apparuit dicẽs. Cognate bene ꝑ octo dies me fecisti pati penas in purgatorio: ꝓpṫ equũ cuiꝰ preciũ vt dixerã pauꝑibꝰ nõ dedisti. ſ ipune nõ feres. Hodie eñi diaboli ferẽt aĩam tuã ĩ infernũ: ⁊ ego purgatꝰ vado in regnũ dei ⁊ ecce subito in aere auditus est clamor leonũ: vrsoꝝ: ⁊ lupoꝝ: ⁊ ip̃m de medio abstulerũt. Tu ǧ filia mea noli tardare in solutõe suffragioꝝ: maxime ista die ꝓ aĩabus existẽtibꝰ in purgatorio: ne deteriꝰ tibi contingat. Statim aĩa deuota reuerẽter inclinãs: grãs agens sancte mr̃i ecclie di

xit illud ps. Inclinaui cor meũ ad faciẽdas
iustificationes tuas in eternũ: quo ad suble
uationẽ aĩarũ in purgatorio existentiũ ppt
retributionẽ, scz earũ. Cũq₃ sacerdos in fine
misse alte dixisset. Requiescãt in pace. aĩa de
uota in spũ vidit infinitã multitudinẽ aĩarũ
de purgatorio exeuntiũ q̃s comitabant an-
geli vsq₃ in celũ: ⁊ ait vere nũc socio: q₂ mor
tui audiẽt vocẽ filij dei. hic p grãm: tandem
per gloriam. Amen.

In festo gloriosissimi confessoris
sancti Leonardi Sermo. lxij.

NArdus mea dedit odorẽ suũ. Cañ. i. Beat⁹ Ber
nardus sup isto ỽbo. ſmone
xlv. su p Cañ. dicit sic. Bon⁹ hũilitatꝗ odor q̃
de hac valle ploratiõis ascẽdẽs: pfusis circũ
quaq₃ vicinis regionib⁹: ipm q̃q₃ regũ accu
bitũ grata suauitate respergat. Est q̃ppe nar
dus hũilis herba quã calide ferũt esse natu
re hij q̃ herbarũ vires curiosius explorauerũt
Et ĩdo p hãc videor mihi nõ incõuenienter
hoc loco ỽtutẽ hũilitatꝗ accipe: ſ q̃ scũ amo
ris vaporib⁹ flagrat. Odor deuotio est: odor
bona opinio q̃ ad oẽs puenit: vt sis bonus
odor xp̃i: in oĩ loco spectabilis in oĩb⁹: ama-
bilis in oĩb⁹: cui⁹ hũilitas tanq̃ nard⁹ spar-
git odorẽ suũ: amore calẽs: deuotõne vigẽs:
opinione redolẽs, hec ille. Sup quo talem
moueo q̃stionẽ. Utrũ beat⁹ leonard⁹ pfecti
or fuerit solitariã vitã eligẽs: q̃ sociale in
cõi degens. Ad istã q̃stionẽ rñdent tres do
ctores noui testamẽti. Prim⁹ est Isido. li.
iij. de sũmo bono dicẽs sic. Sancti viri fundi
tus seculo renũciantes: ita huic seculo mori
untur vt soli deo viuere delectent: quanto q₃
ab hui⁹ seculi cõuersatõe se subtrahũt: tanto
interne mẽtis acie p̃sentiã dei ⁊ angelice so
cietatꝗ frequentiã cõtẽplant. Quidã etiã cor-
poralit separari desiderãt ab iniq̃s vt eorũ
nõ inuoluãt delictis. Nõnulli ⁊ si nõ corpali
discessu: spũali tñ ab eis intẽtõne recedũt: q̃
⁊ si cões sint cõuersatõe: discreti tñ sũt corde
vel ope. Et lꝫ sepe in medio carnaliũ vitam
de⁹ ptegat electoꝝ tñ satis rarũ ẽ: vt q̃s int
seculi voluptates posit⁹ a vicijs maneat illi-
bat⁹: in q̃b⁹ ⁊ si nõ cito implicet: aliq̃ñ tñ at
trahit. Neq₃ eñ diu tut⁹ esse põt q̃ piculo p
xim⁹ ẽ. Bonũ ẽ corpalit remotũ eẽ a mũdo
ſ multo ẽ meli⁹ volũtate: vtrũq₃ ỽo pfecte.
Ille igit pfect⁹ ẽ q̃ huic seculo ⁊ corpe ⁊ cor
de pfect⁹ ẽ atq₃ discret⁹. Onager vt ait Iob
cõtemnit ciuitatẽ: ⁊ monachi cõmunẽ secu-
lariũ ciuiũ cõuersatõnẽ. hec ille. Secũdus
est beat⁹ Bern. sup Cañ. dicens sic. O scã
aĩa sola esto vt soli vni serues teipam quã
tibi ex omib⁹ elegisti. Fuge publica fuge ⁊
ĩpos domesticos: secede ab amicꝗ ⁊ intimis
etiã ab illo q̃ tibi mĩstrat. nihil tibi ⁊ turbis.
secede g̃ mente: nõ corpe. De⁹ eñ spũs non
corpis reqrit solitudinẽ q̃q̃ ⁊ corpe nõ oci
ose te separas: cũ oportune potes p̃serti tpe
orõnis de cetero tibi indicit sola mẽtis soli-
tudo ⁊ spũs. an nescis te verecũdũ hr̃e spõ-
sum q̃ nequaq̃ suã velit tibi indulgere pre-
sentiã p̃sentibus ceteris: Sola es in quãta
cũq₃ hoim ỽseris frequentia. Tãtũ caueas
aliene cõuersatõis eẽ aut curiosi⁹ explorator
aut temerari⁹ iudex. hec ille. Terti⁹ est san
ctus Tho. scda scdẽ. q. clxxxviij. arti. viij. in
rñsione pncipali dicẽs sic. Illud qd̃ est soli-
tariũ ẽ p se sufficiẽs sibi, hoc aũt ẽ cui nihil
deest qd̃ ptinet ad rõnẽ pfecti. ⁊ iõ solitudo
cõpetit cõtẽplanti q̃ iam ad pfectũ puenit.
Qd̃ q̃dẽ cõtingit dupliciť. Uno mõ ex solo
diuino munere. Sic pꝫ de Iohe bapti. q̃ fuit
repler⁹ spũ scto adhuc ex vtero mr̃is sue. vñ
cũ adhuc puer essꝫ erat in desertꝗ. vt dĩ Luc.
i. Alio mõ p exercitiũ ỽtuosi act⁹. ſm illud
Heb. v. Perfectoꝝ ẽ solid⁹ cib⁹. s. eoꝝ q̃ p cõ
suetudine exercitatos hñt sensus ad discre-
tionẽ boni ⁊ mali. Ad exercitiũ autẽ hui⁹ iu
uatur hõ ex alioꝝ societate dupliciter. Uno
mõ q̃tũ ad intellectũ vt instruat in his que
sunt cõtẽplanda. Uñ Hiero. dic ad rusticũ
monachũ: mihi placet habeas sacrũ contu-
berniũ: nec teipe doceas. Alio mõ q̃tuꝫ ad
affectũ. s. vt noxie affectões hois repmant
exẽplo ⁊ correptiõe alioꝝ. q₂ vt Greg. dicit
li. xxxi. moral. sup illõ Iob. Cui dediũ soli-
tudine domũ. Quid pdest corpis solitudo:
si solitudo defuerit cordis: Et iõ vita socialis
necessaria ẽ ad exercitiũ pfectionis. Solitu
do aũt cõpetit iam pfectis. Uñ Hiero. dicit
ad rusticũ monachũ. Solitariã vitã minime
repbendim⁹: quã semp laudam⁹ ſ de mona
sterijs hmõi: volum⁹ egredi milites q̃s here
mi dura rudimẽta ñ terreãt: q̃ spẽm sue cõuer
satiõis multo tpe didicerint q̃ oĩm fuerũt mi
nimi vt p̃mi oĩm fierent q̃s nec esuries nec
satietas aliq̃ñ supauit: q̃ paupertate letet: q̃z
habit⁹ sermo vł incessus: doctrina ỽtutũ est
hec ille. Sicut ergo id qd̃ iam pfectũ est: p-
eminet ei qd̃ ad pfectõnẽ exercet: ita vita so
litarioꝝ si debite assumat: preeminet vite so

tali.hec thomas. Sciendū q̄ vita solitaria q̄druplicit̄ assumit̄. Prio ppt̄ animi seuiciā q̄ societatē hūanā nō ferēdo: ⁊ hoc ē ⁊ e bestiale: q2 hō naturalit̄ est aīal sociale. vt dr̄.i. polit. ⁊ Sen̄. ep̄la.lvi. dic̄ sic. Qui res ⁊ homines fugit est ille.s. quē cupiditatū suarū infelicitas religauit q̄ alios feliciores videre nō potuit q̄ se velut timiduz atq3 iners aīal oblituit metu. Ille sibi nō viuit ꝫ qd̄ est turpissimū vētri: somno libidini. Nō sibi viuit q̄ nemini.h̄ ille. Secūdo ppt̄ audaciā.s. absq3 pcedēti x̄tutū exercitio: ⁊ talis vita ē piculosissima: nisi p diuinā grām suppleat̄: qd̄ i alijs p exercitiū acq̄rit̄. sic pz de b̄ris ambo nio t̄b̄ dicto. Vn̄ Greg. li.xxviij. moral. dicit sic. In pcipiti pedē porrigit: q̄ mēsurarū suarū limitē nō attēdit: ⁊ plerūq3 amittit qd̄ p audacit̄ ea ad q̄ ptingē nō valet: arripere festinat. hec ille. Tertio ppt̄ inobedientiā.s. disciplinā alioꝝ fugiēdo. Nā actu obedire alijs ē his q̄ exercitati nō sunt in x̄tutibus necessariū: q2 indigēt alioꝝ directōe ad pfectionē capiēdā. Vn̄ Hiero. ad rusticum monachū dicit. Nō facias qd̄ vis: comedas qd̄ iuberis: habeas q̄tū acceperis: subijciaris cui nō vis seruias fratrib9: prepositū monasterij timeas vt dn̄m: diligas vt parentem. Quarto ppter sapientiam. sc3 totaliter diuinis rebus inherendo. Ideo dicit Augu. lib.xix. de ciuita. dei. A studio cognoscende veritatis nemo phibetur: qd̄ ad laudabile pertinet ocium. Contemplande igitur veritati vacāduz ē ad quāplurimū valet solitudo. Unde q̄ solitariam vitam agunt multū vtiles sunt generi humano. vt dicit Augu. lib. de morib9 eccl'ie. de his loquens q̄ pane solo q̄ eis per certa interualla tempoꝝ affertur: ⁊ aqua contēti: desertissimas terras incolunt: perfruentes colloquio dei cui puris mentibus inheserunt. vident̄ autē nōnullis res humanas plusq̄ oportet deseruisse: nō intelligentib9 q̄ nobis eoꝝ anim9 in orōnibus pficit: ⁊ vita ad exemplū quoꝝ corpora videre nō finimur. Quia ꝫo beat9 leonardus hoc modo vitā instituit: vt animū suuz transferret ad sapientiā dei pori9 contēplandam spūsctō in heremū duct9 vitā suā cum magna sanctitate ⁊ plebis attractione peregit. vt vere dicere possit. Nardus mea.i.cōuersatio mea humilis ⁊ feruens: dedit populis odorē suauissime deuotionis per conuersionem multoꝝ ad iesum xp̄m.

Nardus mea dedit odorem

Letificationis spiritalis.
Educatōis patriarchalis.
Orationis prophetalis.
Narrationis doctrinalis.
Animationis virtualis.
Regulatiōis sapiētialis.
Delectationis virginalis.
Vocationis eternalis.
Sanctificatiōis diuinalis.

Primo beatus Leonardus dedit odorē letificatōnis spiritalis: qm̄ ex odore sue sanctissime cōuersationis letificauit angelos eoꝝ officia in se assumens. ⁊ hoc q̄duplicit̄. Primo em̄ angeli sunt imateriales: q2 spūs carnē ⁊ ossa nō habentes. Sic beat9 leonard9 in iuuētute sua fuit imaterialis p ꝯtinentiā: carnis passiones ⁊ concupiscentias nō sequēs: ꝫ bonos mores apprehendēs. Antiqui em̄ gētiles suos filios in iuuētute bonis morib9 informabāt. Tu3 scripturis libroꝝ. tū picturis gestoꝝ. tū figuris signoꝝ. Nā pueros suos tam litteris q̄ morib9 informādos tradebāt meliorib9 philosophis. vn̄ Traian9 Plutarcū Nero Senecā: Alexander Aristotelē: magistros habuerunt. Etiā vt dr̄ sup Iuuenalē lib.i. Nobiles romani sic disposuerāt oī die suas occupationes: q̄ sūmo mane oēs simul adibant archus triūphales: in q̄b9 antecessores sui pingebant cū armis ⁊ pbitatib9 quib9 deuicerant hostes: vt iuuenes illis visis accēderent ad x̄tutes ex his picturis. deinde ibāt ad templū apollinis vbi erat dom9 sapientie. postea iudices descendebant ad forū vt audirēt causas: ⁊ senatores ad capitoliū vt de cōi vtilitate reipublice tractarēt: ⁊ sic tps suū vsq3 ad nonā expendebāt. Vn̄ vsq3 ad hanc horā meretrices prostibula sua egredi nō audebāt: ne forte delectationib9 libidinosis tam iuuenes q̄ senes turbarent̄. ppterea meretrices apud eos dicebant̄ nonarie. vt refert Augl. Itez Macrobi9 li.i. saturnaliū dicit q̄ apud romanos pueri nobiliū q̄daz vtebant̄ veste q̄ dr̄ pretexta ⁊ inde vocabātur p̄textati: ⁊ habebāt in pectore suo quandam bullā aureā habentē figurā cordis humani q̄ bulla erat semirotūde figure. pretexta erat de purpura q̄ est rubei coloris: vt pudore sue nobilitat̄ a vicijs se subtraherēt: ⁊ cordis imaginē ante pect9 portabāt: vt scinicē intuētes: se fore hoīes cogitarēt si corde p̄starēt. His modis beat9 leonard9 suaz

iuuentutē bonis morib⁹ informauit. Nam
postq̄ eua sit incremēta puerilia adolescens
fact⁹ iuxta ꝯsuetudinē parētele regali nolu-
it implicari militia. ſꝫ spū diuino tact⁹ potius
voluit seq̄ archiepi Remigij vestigia. cuius
salutaria monita nō vt surdus auditor intē
debat: verū vt prudēs futur⁹ seminator ī se
eretariū cordis reponebat. iux̄ illō Ecc̄. xij.
Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētutꝭ tue
Secūdo angeli sunt intellectuales pleni sci
entia ꝛ veritate q̄ hoīes illuminant ad bn̄ vi
uendū. Act. xij. Angel⁹ dn̄i astitit ꝛ lumen
refulsit in habitaculo carceris: pcussoq̄ʒ late
re petri excitauit eū dicēs. Surge velocit̄ ꝛc̄.
Petr⁹ dormiēs in carcere ē pctōr irretitus
mala ꝯsuetudine. Jacet int̄ duos milites q̄
sunt mors ꝛ demon. mors insidiat̄ corpori ꝛ
demon aīe. Vinct⁹ cathenis duabus q̄ sunt
amor delitiandi ꝛ pudor reuelādi. ꝛ duo cu-
stodes ante ostiū custodiebant carcerē: qui
sunt p̄sumptio venie: ꝛ plixe vite cōfidētia
ne bo p ꝯfessionis ostiū exeat. Jdō iuuent⁹
q̄ plurimū sic vincit̄ est arti⁹ castigāda. Ecc̄
xxx. Curua ceruicē ei⁹ dū iuuenis ē. Qui em̄
parcit vge odit filiū. Prouer. xij. Sed beat⁹
leonard⁹ iuuētutē suā domabat abstinentia
esce ꝛ pot⁹: vigilijs: disciplinis. dicēs illud i.
Cor. ix. Castigo corp⁹ meū ꝛ in seruitutē
redigo ꝛc̄. Tertio angelus ē motor orbis a
q̄ causat̄ ꝛ pducit̄ q̄cq̄d p generationē pce
dit ad esse. pʒ de angelo q̄ descēdebat ſm tē-
pus in piscinā ꝛ mouebat̄ aqua: post cuius
motōnē q̄ pm⁹ in piscinā descēdisset sanaba
tur. vt dr̄ Joh. v. Juuēt⁹ em̄ fluit vndiq̄ʒ per
concupiscētias velut aq̄. ꝛ in diuersas infir
mitates pctōꝝ corruit: nisi angel⁹ diuine grē
moueat eaʒ parci⁹ substētādo: assuefaciēdo
eā sobrietati. ſm illō .i. Thim̄. ij. Juuenes si-
milit̄ hortare vt sobrij sint. Vn̄ Aug. li. ix.
ꝯfessionū narrat de q̄dā matrona cui cura q̄
rundā iuuencularū nobiliū cōmissa fuerat.
eratq̄ʒ illi in eis cohercēdis sctā seueritas: ꝛ
in docēdis sobria prudentia q̄s adeo mode
rate alebat: vt si extra mēsam exardescerēt
sit: nec aquā bibere sinebat: p̄cauēs malam
cōsuetudinē dicēs. Modo aquā bibit̄: q̄r in
ptāte vinū nō habet̄: cum ad maritū veneri
tis facte dn̄e cellarioꝝ aq̄ sordebit: sed mos
potādi pmanebit. Sʒ beat⁹ leonard⁹ q̄uis
claris parētib⁹ fuerit ort⁹ vt pote q̄ collatera
les Clodouei reg̃ frācie pmatū militie ī pa-
latio regio obtinebāt: quē rex leuās de sacro
fonte aleduʒ suscepit. pposuit ī corde suo ne
pollueret̄ de mensa reg̃: neq̄ʒ de vino pot⁹ ei⁹
ꝯtaminaret̄: ſꝫ legumina ad vescēdū: ꝛ aquā
ad potādū elegit. Cui dedit de⁹ sciāʒ ꝛ discipli
nā ꝛ sapiam ī oīni v̄bo qd̄ sciscitaret̄ ab eo.
Vn̄ poterat dicē illō angeli. Thob. xij. Cuʒ
essem vobiscū videbar q̄dē vobiscū mādu-
care ꝛ bibere: ſꝫ ego cibo ꝛ potu inuisibili vtor.
Quarto angeli sūt custodes hoīm. vn̄ Ori
gen̄. sup lib. nu. omel. lxvi. dic̄ sic. Adest vni-
cuiq̄ʒ nr̄m ēt minimis q̄ sūt ī eccl'ia dei. angel⁹
bon⁹ angel⁹ dn̄i: q̄ regat: q̄ moueat: q̄ guber
net: q̄ pactib⁹ nr̄is corrigēdis: ꝛ miſatoib⁹
exposcēdis q̄ridie videat faciē pr̄is q̄ in cel̄
est. hec ille. Vn̄ iuuēt⁹ ē miti⁹ iudicāda: si ali
quādo labit̄ in penit̄: etiā si frequent̄ pecca
uerit nō ē desperādū. vt pʒ de Paulo q̄ dicit
Act. xxvi. Et q̄dē vitā meā nouerūt a iuuē-
tute q̄ ab initio fuit in gētē meā ī hierosoly-
mis. nouer̄t iudei p̄sciētes me ab initio ꝛc̄.
Sʒ beat⁹ leonard⁹ sciēs q̄r angel' suis man
dauit de ipo: vt ipm custodirēt ī oīb⁹ vijs su
is cautissime ābulauit: fugiēdo ꝯsolatōes se
culi: ꝛ tēptatoīb⁹ resistēdo diaboli. Vtq̄ʒ an-
gelos letificaret: cauit eoꝝ offēsaʒ ī his ma-
xime se exercēdo q̄b⁹ eos nouerat delectari.
Hec aūt placēt eis q̄ in eo iuenerūt. vt est so
brietas: castitas: paupτas volūtaria: creber
in celum gemit⁹: ꝛ sup hec oīa charitas ꝛ
pax quā ab eo exigebant.

Secūdo beatus Leonar-

dus dedit odorē educatōis patriarchal': q̄m
ꝯuersatio ei⁹ fuit sil'is ꝯuersatōi patriarcha
rū. Prim⁹ em̄ patriarcha fuit Adā cui cō-
tulit de⁹ innocētiā quā dū ſuauit nihil ei no
cuit. Nihil etiā hodie nocet illis q̄ innocētiā
seruāt. Ecc̄. viij. Qui custodit p̄ceptū nō ex-
piet̄ q̄cq̄ mali. Aug. Quid times hoīem: o
hō in sinu po sit⁹: Tu de sinu illi⁹ noli cadere
q̄cq̄d ibi patiaris ad salutē tibi valebit n̄ ad
pniciē. Nā inocētia ē armatura dī: quā si ha
bueris tu cū tuis ī saluo eris. Job. xxij. Jnno
cens saluabit̄. Eiusdē. iiij. Quis vnq̄ inocēs
perijt: Innocētia em̄ ē vestis sine q̄ nemo i-
trat celū. ps. Quis ascēdit in mōteʒ dn̄i: aut
q̄s stabit in loco sctō ei⁹. ꝛ rn̄det. Jnnocens
manib⁹ ꝛ mūdo corde. Beat⁹ leonard⁹ hāc
innocētiā. s. baptismalē diligētissime ꝯserua
uit: q̄ ad q̄ttuor. Prīo q̄ ad deū dei gl'iaʒ non
offēdēdo nec diminuēdo p alicui⁹ pcti mor
talis ꝯsensuʒ: nec dei gl'iaʒ p ambitionē sibi
vsurpādo: ſꝫ hūilitatē sectādo. Secūdo q̄ ad
seipʒ ꝯsciam suā mūdā ſuādo. Tertio q̄ ad

p̄ximū: ne exēplo suo malo corrūperet p̄ximū: sꝫ bonā famā sic pupillā oculi sui custodiēdo. Quarto q̄ ad bōa tp̄alia: ipa sese voluntarie abdicādo. Secūdus patriarcha fuit noe: cui ꝯtulit deus sapiam ꝯseruādi genus humanū. Sap. x. Cum aq̄ deleret terrā sanauit sapia p ꝯteptibile lignū iustū gubernās. Beatus leonardus multis egrotātibus p totā galliā ad eū cōfluentibus gr̄a recupande sanitatis in noīe dn̄i p signū crucis salutē reddebat insup eis escā spūalē ⁊ corpalē tribuebat. Tertius patriarcha fuit Abrahā: cui ꝯtulit deus fidelitatē religionis i pegrinatōe. vt pꝫ Geñ. xij. Egredere de terra ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ veni in terrā quā mōstrauero tibi. Beatus leonardus recedēs a frācia seminādo vbū dei puenit aurelianū: extra quā ciuitatē iuenit venerabilē virū noīe Maximinū: cui aliquāto tēpore adhesit in q̄dā cenobio solitariā vitam agens vbi plurimū pfecit. Quartus patriarcha fuit Joseph: cui ꝯtulit deus libertatē captiuorū i dura detētōne. vt pꝫ Geñ. xiiij. Qui cū missus eēt i carcerē deus tantā gr̄am donauit ioseph i ꝯspectu dn̄i carceris q̄ tā carcerē q̄ inclusos eius custodie deputauit vn̄ pincernā liberauit. Sap. x. In vincul' nō dereliqt illū: donec afferret illi sceptrū regni. Beatus leonardus h̄ ipm a rege frācie obtinuit vt oēs q̄ in carceribus detinebant' si eos visitare voluisset oīno soluerent'. Sciebat eñ scptuꝫ istud vbū euāgelicū. In carcere erā ⁊ venistis ad me: ⁊ qd̄ vni ex minimis meis fecistis m̄ fecistis. Intātū eñ deus eū magnificauit q̄ si q̄s in carcere positus inuocasset nomē eius ruptis cathenis liber fiebat: nec q̄spiā eū īpedire valebat. mlti ēt de longinq̄s regionibus ex carceribus seu vincul' p ipꝫ liberati eū reqrebāt. s. vbi haberet hospitiuꝫ: cui cōpedes cathenarūq̄ꝫ pondera afferebāt: ⁊ ad pedes eius pcidētes deo immensas gr̄as referebant.

Tertio beatus Leonar-

dus dedit odorē orōnis pphetal'. Eius eñ cōuersatio fuit similis ꝯuersatōi pphetarū. vt pꝫ in q̄ttuor pphetis. Primus fuit moyses: cui cōtulit deus gr̄aꝫ hūilitatis. Heb. xi. Fide moyses. grādis effectus negauit se eē filiū filie pharaonis: magis eligēs affligi cū pplo dei q̄ tp̄alis peccati hr̄e iocūditatē: maiores diuitias estimans thesauro egyptiorū īproperiū xp̄i. Beatus leonardus dedit odorē hūilitatis. de q̄ Gregorius sup Ezech. dicit sic. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Flos viole redolet: q: vtus humiliū q̄ vltima loca tenētes: p hūilitatē se a terra i altū nō subleuāt' celestis regni purpurā in mēte seruāt. h̄ ille. Cū eñ vir dei puigil meditaret' i lege dn̄i die ac nocte: diuulgabatur opinio eius apd̄ vniūsos m̄ltiplici s̄mōe. Quaprop' rex frācie ipm ad se accersiri per honoratos legatos iussit. Cui ⁊ dixit. Leonardus hō dei dep̄cor te vt nusq̄ discedēs in palatio meo mecū maneas: q̄usq̄ꝫ infulā pōtificalē put dignus es suscipias. Erat eñ iam clericus hūilis ⁊ māsuetus. Cui sctūs leonardus r̄ndit. Si s̄m iura parētū meoꝝ regibus francie militare voluissem: i tua aula nō mediocris fuissem. Verū q: magis elegi abiectus fuire deo meo q̄ i sublimitate positus regi obtēperare freno. ista largire eis q̄ cupiūt m̄ sat' fuerit: solitarie laudare nomē dn̄i. Reliq̄ eñ terrene dignitatis fastigia: ⁊ sic aufugit. Secundus ppha fuit Helyas q̄ vitā solitariā eligens venit ad mōtē dei Oreb ⁊ māsit in spelūca. iij. Reg. xix. Qui erat vir pilosus ⁊ zona pellicea accinctus renibus. iiij. Reg. i. Cui ꝯtulit deus gr̄am austeritatis. s. in mortificatiōe carnis. Beatus leonardus galea salutis ⁊ scuto fidei decent' armatus v̄sus eq̄taniā pseq̄bat' iter initū: tādēq̄ꝫ intrauit qūdā siluā cui nomē est pauū: q̄ satis erat abūdās ⁊ plena ferarū. ibiq̄ꝫ ꝯstruxit oratoriū i noīe scīe dei genitricis marie: vbi pmāsit m̄lto tp̄e vitā solitariam agēs: coartās seipꝫ strictissimo cibo macerās corpus ieiunijs: orōnibus ⁊ vigilijs. Tertius ppha fuit Helyseus: cui ꝯtulit deus gr̄am potestatis. s. miracula faciēdi. Nā sanauit fontē aquarū Jerico: ita vt i eis nō eēt vltra mors neq̄ꝫ sterilitas. vt dr̄. iiij. Reg. ij. Beatus leonardus i silua i q̄ morabat' p̄cepit siccā scrobem fieri i modū putei ⁊ stās sup̄ īuocauit nomē dn̄i. ad cuius p̄ces cōfestī puteus recepit aquā indeficiētē q̄ incolis potū p̄stat vsq̄ꝫ i p̄sentē dieꝫ: cū m̄ prius nō haberēt aquā: nisi fluuium vizzennā: q̄ distat vno miliario ab oratorio p̄dicto qd̄ situ ē in mōticuli v̄tice.

Quartus ppha fuit Daniel: cui ꝯtulit deus gratiā benignitatis. Naꝫ cū missus esset a babylonijs in lacū leonū nihil ei nocuerūt: sed feritatē eoꝝ in benignitatē conuertit. vt pꝫ. Daniel. xiiij. ⁊ per pphetā Abacuch miraculose illi puisum est. vt dicit' ibidē. Beatus leonardus in silua nemorosa habitans: nihil mali a feris passus est: sꝫ māsuescētes benigne ipm visitabant ⁊ ei alludebāt donec ab eo licentiarent'. cui deus multo tempe per angelū suū alimēta semel in die ministrauit.

Quarto beatus leonar

dus dedit odorẽ narrationis doctrinalis.i.p̃dicatiõis aploꝝ:q꞉ in oẽm terrã exiuit son⁹ coꝝ ⁊ in fines orbis terre v̓ba eoꝝ. Sciẽdũ φ apl'i habuerũt q̃ttuor p̃rogatiuas. Pria fuit p̃eminentia dignitatꝪ q꞉ fuerũt p̃ncipes eccl'ie militantꝪ assessores et̃ni iudicꝪ:pastores dñici gregis. Vñ Bern. Tales decebat hũani gñis pastores:⁊ doctores constitui q̃ ⁊ dulces essent ⁊ potẽtes ⁊ sapiẽtes. dulces vt me blãde ⁊ mĩsicordit̃ susciperẽt:potẽtes vt fortit̃ ptegerẽt:sapiẽtes vt ad viã ⁊ p viam q̃ ducit ad ciuitatẽ p̃ducerẽt. Sanct⁹ leonardus maximã fideliũ multitudinẽ ex finitimis ⁊ longinq̃s puincijs sua p̃dicatiõe.⁊ vite scitate ad se attraxit:quã pietate amabilis:charitate laudabilis:amplectẽs fouebat velut gallĩa pullos suos sub alis q̃s admonebat dicẽs. Laborate ꝓprijs manib⁹ sic fecerũt apl'i sci:vt hẽatꝪ qd' pauꝑib⁹ largiri possit ꝑ noĩe xp̃i. Secũda fuit p̃eminẽtia scitatis:vñ ꝓpt̃ eoꝝ maximã scitatẽ ⁊ grãrũ plenitudinẽ vita ⁊ ꝯuersatio xp̃i in eis tãq̃ in speculo relucebat. Chrys. sup Math. dic̃. Misit xp̃us aplos q̃si sol radios suos: q̃si rosa odorẽ suauitatꝪ sue. q̃si ignis scintillas suas disꝑsit:vt sic sol in radijs suis apparet sicut rosa in odorib⁹ suis sentit̃. sic ignis in scintillis suis aspicit̃. sic in illoꝝ v̓tutib⁹ xp̃i potẽtia cognoscat̃. Beat⁹ leonard⁹ alacris erat in exhortatiõe:dulcꝪ ⁊ hũilis in s̃mone. simplex ⁊ pudic⁹ in orõne:veridic⁹ in ꝓmissione munific⁹ ⁊ hylaris in elemosynarũ largitiõe:modest⁹ in reddẽda rõne. Tertia fuit p̃eminẽtia ꝑtãtis. Aug. apl'is dedit de⁹ potestatẽ sup naturã vt eas curarẽt sup demones vt eos fugarẽt:sup elemẽta vt ea mutarent:sup aĩas vt ip̃as a pctĩs soluerẽt:super mortẽ vt ip̃am ꝯtẽnerẽt:sup angelos vt corpus dñicũ ꝯsecrarẽt. Sanct⁹ leonard⁹ v̓bis ⁊ operib⁹ q̃ntũ poterat xp̃i nomẽ exaltabat:demonia fugabat:cecis visũ:surdis auditũ claudis gressum reddebat:infirmantib⁹ q̃cꝫ vniũsis ad se veniẽtib⁹ remedia salutꝪ p̃stabat ẽt dũ ĩ hac mortali vita degebat. Quarta fuit p̃eminẽtia vtilitatꝪ. Aug. ex abiectissimis ex ĩpitissimis. ex paucissimis:notabilitat̃:illuminãt̃:mĺtiplicãt̃. Cultissima eloq̃a p̃clarissima ingenia:copiosissima agmina:acutoꝝ:facundoꝝ:atqꝫ doctoꝝ subiugant̃. Sanct⁹ leonard⁹ q̃uis multitudinẽ populi aufugerit ⁊ solitariã vitã adamauerit:diuino tñ instinctu cõueniebãt ad eũ infinita debiliũ agmina:p quẽ curabant̃ extẽdebat̃ nomẽ scitatꝪ ei⁹ p totã eq̃taniã:p oẽs britaniã p vniũsam germaniã:q̃ plures cũ ip̃o remanebãt vt soli deo s̃uirẽt q̃s ĩstruebat viuere ex agricultura:potius q̃ secularib⁹ rapinis ⁊ fraudib⁹ irretiarẽt̃ vñ doctrĩa ei⁹ fuit aplica

Quinto beatus Leonar-

dus dedit odorẽ aĩatõis v̓tual'. i. sctõꝝ martyrũ. Sciẽdũ φ scti martyres fidẽ p q̃ aĩose pugnauert̃ q̃drupl'r ornauert̃. Prio charitate informãdo. i. Coꝝ. xiij. Si habuero oẽꝫ fidẽ ita vt mõtes trãsferã:charitatẽ aũt n̄ habeã nihil m̄ ꝓdest. Charitas em̃ ẽ forma fidei. Secũdo sacris manifestãdo q̃ robur habẽt ex passiõe xp̃i. Joh. iij. Nisi q̃s renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ spũ s̃ n̄ põt ĩtroire ĩ regnũ dei. Tertio opib⁹ viuificãdo. Jac. ij. Fides sine opibus mortua est. Quarto feruent̃ p̃dicãdo. Mar. vl. Eũtes in mũdũ vniũsum p̃dicate euãgeliũ oĩ creature. q̃dã em̃ mortui sunt p xp̃o ꝓpt̃ fidẽ quã susceperũt. q̃dã ꝓpt̃ fidẽ quã p̃dicauert̃. q̃dã ꝓpt̃ fidẽ quã nõ negauerũt. q̃dã ꝓpt̃ corruptores fidei q̃s arguert̃. q̃dã q꞉ corruptorib⁹ fidei nõ ꝯsenseft̃. q̃dã q꞉ fidẽ defendert̃. Sanct⁹ leonard⁹ v̓sus eq̃taniã dirigẽs iter suũ trãsiuit p bituricã:nullaten⁹ timore passiõis se occultãs:s̃ tanq̃ miles egregi⁹ armis fidei accinct⁹ nomẽ dñi viriliť p̃dicabat. Erat em̃ ĩ his ptib⁹ adhuc satis nouella xp̃ianitas:q꞉ nõ dũ penit⁹ extincta erat p baptismũ seua gẽtilitas. vñ lꝫ nõ fuerit mortu⁹ p fide xp̃i:tñ palmã martyrij nõ p̃didit. Greg. omel. xxv. dic̃ sic. Si adiuuãte nos dño v̓tutẽ patiẽtie s̃uare ꝯtẽdim⁹ ⁊ ĩ pace eccl'ie viuim⁹:martyrij palmã tenem⁹. h̃ ille. Tota em̃ vita bti leonardi fuit martyriũ p noĩe xp̃i. Queadmodũ Bern. ĩ q̃dã s̃mone dic̃. Qd' martyriũ graui⁹ est q̃ inter epulas esurire: inter vestes multas et p̃ciosas algere:pauptate premi inter diuitias quas offert mundus quas ostentat malignus q̃s desiderat n̄ appetit⁹:ꝓpt̃ea paupib⁹ pariter ⁊ martyrib⁹ regnũ celoꝝ promittĩt:q꞉ pauptate quidẽ emit̃:s̃ in passione pro christo absqꝫ dilatione percipitur. hec ille.

Sexto beatus Leonar-

dus dedit odorẽ regulatõis sapiẽtialis.i.cõfessoꝝ ⁊ doctorum. Sciendũ φ homo tenetur ad confitendũ veritatẽ fidei q̃drupliciť.

Primo dū de⁹ vilipēdit̃. nā ꝯfiteri fidē nō semꝑ nec in oī loco est de necessitate salutꝭ: ſ; certo loco ⁊ tpe qñ. s. ꝑ omissionē hui⁹ cōfessiōis retraheret̃ honor debit⁹ deo ⁊ vtilitas ꝓximis impendēda. Exēplū. si q̃s interrogatus de fide taceret: ⁊ ex hoc crederetur vel ꝙ nō hr̃et fidē vel ꝙ fides nō esset vera vel ꝙ alij ꝑ ei⁹ taciturnitatē a fide retraherent̃. in hijs casib⁹ ꝯfessio fidei ē de necessitate salutꝭ. Rom. x. Corde credit̃ ad iusticiā ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Scđo dū fides ꝯtemnit̃. Nā finis fidei sicut ⁊ aliarū virtutū referri dȝ ad finē charitatis: q̄ est amor dei ⁊ ꝓximi. ⁊ iō qñ honor dei vel vtilitas ꝓximi hoc exposcit vt fides ꝯfiteat̃: nō dȝ hō ꝯtent⁹ esse vt ꝑ fidē suā veritati diuine ꝯiūgatur: ſ; dȝ exteri⁹ ꝯfiteri. Tertio dū fidelis ꝑuertit̃. Nā in casu necessitatꝭ vbi fides piclitat̃ q̄libet tenet̃ fidē suā alijs ꝓpalare. vl̃ ad instructionē alioꝝ fideliū siue ꝯfirmationē vel ad reprimēdū fideliū insultationē. Quarto dū infidelis ꝯuertit̃. Nā si turbatio infideliū oriat̃ ex ꝯfessiōe fidei manifesta absq; vtilitate fidei vel fideliū: nō ē laudabile in tali casu fidē publice cōfiteri. Vñ dn̄s dicit Math. vij. Nolite sctm̄ dare canibus: neq; mittatꝭ margaritas vr̃as an̄ porcos ne forte ꝯculcēt eas pedib⁹ suis: ⁊ conuersi disrūpāt vos. Ex quo sequit̃ ꝙ p̄dicātes q̄ cogūt iudeos ire ad p̄dicatōes suas ex q̄b⁹ nulla sequit̃ ꝯuersio ſ; poti⁹ scandalū grauit̃ peccāt. Sȝ si vtilitas aliq̃ sparet̃ circa fidē aut necessitas cogeret: tūc ꝯtempta turbatiōe infideliū dȝ hō fidē publice cōfiteri. Vñ Math. xv. dr̃ ꝙ pharisei audito h° v̄bo scandalizati sunt. Rñdit dn̄s. Sinite illos. s. turbari. Ceci sunt ⁊ duces cecorum. Sctūs Leonard⁹ vt fidē xp̄i ꝯfirmaret reginā a piculo part⁹ liberauit p̄cib⁹ regꝭ francie q̄ ad nem⁹ nobiliacū seu pauū distās ciuitate Lemonica decē miliarib⁹ venādi cā descenderāt. Cūq; rex ⁊ regina ciphos aureos pateras scꝫ argēteas: vestes purpureas auro textas: aliaq; ornamenta q̄ꝫ plurima eidē ꝓ munere p̄sentassent: vir dei oīa respuēs ait. Audi me rex. donū dei nullatenus pecunia cōpat̃: ſ; p̄cio fidei fidelib⁹ administrat̃. admonuitq; regē vt hec cūcta pauꝑib⁹ erogaret. Tūc rex volens illud nem⁹ eidē donare nō acq̄euit vir dei: ſ; tantū expetijt quātū vna nocte cū asello suo circuiret. cui rex libentissime annuit. vbi monasteriū quoddam construxit ⁊c.

Septimo btūs Leonardus dedit odorē delectatiōis virgīalis. i. virginitatis. Sciendū ꝙ v̄gītas hȝ q̄ttuor excellētias. Prīo est spōsa regꝭ eterni. Amb. Pulchritudinē q̄s pōt maiorē estimare decore ei⁹ q̄ amat̃ a rege: ꝓbat̃ a iudice: dedicatur deo: semꝑ spōsa: semꝑ inupta. Scđo assimilat̃ angelis. Amb. Virgītas ꝯditionē hūane nature supgredit̃ per quā hoīes angelis sociant̃. Maior tn̄ est victoria virginū q̄ꝫ angeloꝝ. Angeli em̄ sine carne viuunt: v̄gines vero in carne triūphant. Tertio est illustrior in vniūsis fidelib⁹. Cypri. Virgītas est flos ecc̄liastici germīs: decus atq; ornamētum gr̄e spūalis: leta indoles laudis atq; honoris: opus integrū atq; incorruptū: dei ymago: rursus ad scīmoniaȝ dei illustrior portio gregis xp̄i. Quarto est excellentior mr̄imonio. Augꝰ. Gl̄iosius eligit in carne vitā iā imitari āgeloꝝ q̄ꝫ ex carne numerū augere mortaliū. Est em̄ vberior felicior q̄ꝫ fecūditas nō vētre grauescere ſ; mēte grandescere. Ille ꝑturit filios doloris: ista filios gaudij ⁊ exultatiōis. hec ille. Sctūs Leonard⁹ attēdens qm̄ nuptie terrā implēt: v̄gitas ꝑadisuȝ: v̄gitatē suā deo deuouit in manibus scti Remigij archiepī Remensis: cuius discipulus a puericia extitit. Quam vt illibatam conseruaret: vitaȝ solitariaȝ semper amauit ne forte in seculo manens castitatem suam macularet.

Octauo btūs Leonardus dedit odorē vocationis eternalis. qua scꝫ eternalr̄ p̄destinat⁹ erat a deo in sorteȝ electoꝝ dignā vocationē suā faciens. Sciēdū ꝙ oē bonū a deo hoīb⁹ collatū post pctm̄ ade cadit sub merito xp̄i nō solū em̄ ꝑ delicto ade satiffecit: ſ; etiā totū p̄destinatiōis effectū in vno quoq; hoīe ꝓmeruit. Rom. v. Nō sic delictū ita ⁊ donū. Si em̄ vni⁹ hominis delicto multi mortui sunt. s. pctō originali: multomagis gr̄a dei. ⁊ donū in gr̄a vni⁹ hoīs iesu xp̄i in plr̄es abundauit. Ecce dicit multomagꝭ. q: in plr̄es effect⁹ ⁊ magꝭ ꝯdigne q̄ꝫ fuerit pena ꝑ culpa. Et dicit. Non sicut pctm̄ ꝑ vnū ita ⁊ donū. s. in vnū effectū ꝯ illud pctm̄. Nā iudiciū quideȝ ex vno in ꝯdēnationē: gr̄a aūt ex multis in iustificationē. s. delictis actualib⁹: vel in non electꝭ. Si em̄ vni⁹ delicto mors regnauit ꝑ vnum multomagis abūdantiaȝ gr̄e et donatiōis ⁊ iusticie accipiētes in vita regnabūt ꝑ vnū

iesum xp̄m. vbi aplus noiat q̄ttuor p̄desti- natiōis effect⁹. s. abūdantiā grē: donatōis: iusticie: ⁊ vite. s. eterne. q̄ referunt̄ p̄mo ad grām baptismalē. scḋo ad iustificatiōez ab actualibus. tertio ad pseuerātiā. q̄rto ad fi nale p̄miū beatificū. Silr Roma. viij. Cir ca finē deducit quō p xp̄m electi cōsequunt̄ oēs p̄destinatiōis effect⁹ q̄ sunt septē. Pri mus est remissio pcti origīalis p grām ba- ptismalē. Jō dicit. Quos p̄destinauit hos ⁊ vocauit. Scḋs est iustificatio p fidē iesu xp̄i. siue vēturi siue q̄ iā venit. vbi nō est ba ptism⁹ in adult. Jō dicit. quos vocauit: hos ⁊ iustificauit. Rom. iij. Justificati gratis p grām ipius: p redēptionē q̄ est in xp̄o iesu quē xposuit de⁹ ppiciatorē p fidē in sangui ne ipius. i. p fide de passiō e ei⁹ ad ostēsionez iusticie sue. s. qua recompensationē exegit p culpa ppter remissionē p̄cedentiū delictoꝝ vt sit ipe iustificās eū q̄ ex fide est iesu xp̄i. Terti⁹ est augmētū grē in sacramētis. s. cō- firmatiōis: eucharistie: ordīs: extreme vn- ctionis. in quoꝝ exercitio ꝯfert grā ⁊ auge tur iusticia ex merito xp̄i a quo tā efficaciā ꝙ institutionē hñt. Jō dicit. quos iustifica uit: hos ⁊ magnificauit. Quart⁹ est collatio prime grē in ꝯuersiōe ⁊ ꝯtritiōis meritorie ꝙ resurgat ad maiorē grām ꝙ penalis in ꝯtritiōe sit simul satisfactori⁹ ⁊ meritorius. Ideo dicit. Si de⁹ p nobis: q̄s contra nos? Quint⁹ est p̄seruatio a pctō. victoria in tē- ptatiōe: finalis pseuerātia ⁊ omīs excessus superogatiōis. Jō dic. Quō nō etiā cū illo oīa nob donauit. ps. Dedit dona hoib⁹. i. nō solū grē: m: s etiā spūsctī dona. Sextus est acceptatio q̄ in fine nō imputat̄ ad mi- seriā deficiētia illa q̄ oēs q̄si deficiūt a perfe ctione iusticie ad quā in p̄ncto mortꝫ deue- nisse tenent̄. Jō dic. Quis accusabit aduer sus electos dei? De⁹ q̄ iustificat q̄s est q̄ cō demnet? Septim⁹ est aptio ianue celestis morte quippe sua vno verissimo sacrificio q̄cq̄d culparū erat abstulit. Jō dic. Xp̄s ie sus q̄ mortu⁹ est. imo q̄ ⁊ resurrexit q̄ ē ad dexterā dei. q̄ etiā interpellat p nob. Sāguis em̄ iesu xp̄i fiduciā nob p̄stat eterne salutꝫ. Heb. x. Hñtes fiduciā in introitu sctōꝝ in sanguie xp̄i. Sctūs Leonard⁹ hos p̄desti- natiōis effect⁹ plenissime in se hūit. Bapti zatus em̄ fuit a beato Remigio archiepo Remensi. ⁊ a Clodoueo rege francie de sa cro fonte suscept⁹. ab eodē archiepo erudi tus in fide ꝯfirmat⁹. cleric⁹ etiā ordinat⁹ est q̄ tanq̄ fidelis agricola, vbiq̄ seminabat ver bū dei. tandē spūsctō suggerēte solitariā vi- tā assumpsit. put fratri suo sctō Lisardo re tulit. Cūq̄ i nemore qḋ a rege īpetrauerat cū duob⁹ monachis hospitaret̄: multi ex ei⁹ genealogia. imo septem familie ex suis ad ip̄m venerunt cum vxoribus suis venditis possessionibus ⁊ prediis eorum vt christo famularentur: quos acceptauit.

Nono btūs Leonardus dedit odorem sctificatiōis ꝯinalis. i. gliose btitudīs in celo. Sciēdū ꝙ btitudo dr̄ qua drupl̄r. Primo eēntiale p̄miū qḋ ꝯsistit in fruitiōe diuine essentie clare vise. ⁊ tale pre miū vocat̄ aurea. q: p̄ncipal̄r respicit cha- ritatē q̄ p aurū signat̄. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. ⁊ Eccl. xlv. Corona aurea sup caput ei⁹. Scḋo p̄miūz accidētale. i. gaudiū qḋ nō est de deo clare vi so: s de creatura relucēte in dīna essentia. q: perfectior btūs plā videt. s̄m illud. i. Coꝛ. xv. Stella differt a stella in claritate. Nā in tellect⁹ plus pticipās de lumīe glīe pfecti⁹ videbit deū. plus aūt pticipat de lumīe glo- rie qui plus hꝫ de charitate q: vbi est maior charitas: ibi est maius desideriū. qḋ facit de siderantē aptū ⁊ paratū ad susceptionem desiderati. vñ q̄ plus hꝫ de charitate: pfecti⁹ eū ⁊ plura in eo videbit. Tertio gaudiū de aliquo actu aīe importāte excellētē victoriā habitā meritorie in p̄nti. ⁊ hoc vocat̄ aureo la. q̄ lꝫ sit act⁹ aīe: tñ in corp⁹ p aliqḋ signūz euidēs illi corrñdens redundabit. Quarto actus excellētis victorie in p̄nti pōt esse in materia triplici s̄m triplicē pugnā quā ha- bemus. s. ꝯ carnē mūdū ⁊ dyabolū. Cōtra carnē excellētis victorie est ꝟgītas q̄ ꝟtuo se respuit oēs venereas delectatiōes tā lici- tas q̄ꝫ illicitas. Cōtra mūduz est excellens victoria p martyriū ꝯ malos hoīes mūda nos q̄ bonos psequunt̄ ⁊ ꝯtēnūt. Contra dyabolū q̄ falsis suggestionib⁹ nos conat̄ seducere. pfectissima victoria ē p̄dicatio sa- ne doctrina q̄ hō non solū semetip̄m bñ re git: s alios corrigit ⁊ instruit. vñ his trib⁹ generib⁹ hoīm. s. ꝟgīb⁹ martyrib⁹ ⁊ docto- ribus: tres aureole deputant̄ ppt̄ tres act⁹ excellentis victorie. Sctūs Leonard⁹ hos q̄tuor grad⁹ btitudīs hꝫ in celo. Prio visio nē dīne eēntie. q: vixit oīb⁹ dieb⁹ vite sue in timore dei cū ꝟtutū reuerētia s̄uiēs ꝯditoꝛ- ri suo sine q̄rela. dicēs illḋ. i. Thim. iiij. Bo-

nū certamē certaui: cursuz ꝯsummaui: fidē suaui in reliquo reposita ē mihi corona iusticie quaz reddet mihi dn̄s in illa die iust⁹ iudex. Scđo gaudiū accidētale quo reuelatū est clerīc eccl'ie sue vt aliā eccl'iam honorabiliorē fabricarēt in q̄ sctissimū corp⁹ ei⁹ collocarēt Qđ pz per miraculū niuis. Tertio aureolā p quā crebra ꝛ innumera miracula p eū fiūt, vt pz in legēda. ꝛ p̄cipue liberatiouis a cathenis ꝛ carceribus. Quarto aureolā ꝟginitatis. qꝛ fuit ꝟgo mēte ꝛ corpe martyr volūtarie; doctoꝛ p̄dicatione verbi dei. ꝑpt̃ q̄ oīa de⁹ sctm̄ suū mirificauit. Cui⁹ rei testis sum ego mgr̄ Leonard⁹ de Utina ordīs p̄dicatorū: q̄ febrib⁹ pestiferis opp̄ssus me huic sctō deuoui ꝑponēs hūc librūz cōpilare ad honorē ip̄ius cui⁹ merit ꝛ intercessiōe mox p̄stine sanitati restitut⁹ fui Sic ergo nardus mea dedit odorē suū. Amen.

In festo sancti Martini episcopi ꝛ cōfessoris. Sermo lxiij.

Benedictionē oīum

gentiū dedit illi dn̄s. Eccl'. xliiij. ꝛ in ep̄l'a hodierna. Btūs Augusti. lib. de diffinitiōib⁹ dic̄ sic. Nullū credimus ad salutē nisi deo inuitāte venire. nullū inuitatū salutē nisi deo auxiliante opari. nullū nisi orantē auxiliū ꝑmereri. nullū voluntate dei ꝑire: s; ꝑmissu ei⁹ omīa accidere. hec ille. Sup quo moueo talē q̄ōnē. Utrū ex puris naturalib⁹ sine gr̄a gratū faciente infusa btūs martin⁹ ꝑuenit ad vitā eternā mēte incōfusa. Ad istā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores noui testi. Prim⁹ est Hugo lib. i. de sacramētis pte. x. dicēs sic. Tria sunt q̄ añ aduentū xp̄i ꝛ postea ad salutē obtinēdaz necessaria fuerūt. s. fides: ꝛ fidei sacr̄a: ꝛ bona opa. Hec tria ita coherēt vt salutis effectū hr̄e nō possint si simul nō fuerint. Quia nec fides meritū hz si dū pōt opari negligitur: nec bonū op⁹ est aliqđ si sine fide innenitur. Et rursus. fides opans hoīem sanctificare nō sufficit si eā q̄ in sacramētis dei cōstat sctificationē accipe ꝯtēnit. hec ille. Secundus est Isidor⁹. vt hr̄. xxiiij. q. iij. §. quidā heretici. vbi reprobat opiōnē Pelagij ꝛ multoꝝ eū sequentiū. q̄ dixit ꝙ ex puris naturalib⁹ possum⁹ asseq̄ vitā eternā ꝛ mererī sine gr̄a. Qꝛ vnūquodqꝫ ex sua natura pōt adipisci suū finē ꝑpter quē factū est si est ꝑfectū. aliter frustra esset factū si ad illū finē ꝑuenire nō posset. Sz finis creatiōis hoīs est vt hēat vitā eternā. vt dic̄ mgr̄ sniarum lib. ij. dist. i. c. vi. Fecit de⁹ rōnalē creaturā q̄ summū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo possideret: ꝛ possidēdo frueret̃. Cū ḡ finis hoīs sit frui deo qđ est vita eterna: videt̃ ꝙ ꝑ ea q̄ data sunt hoī in creatione q̄ sunt de essentia sue nature hō possit cōsequi hūc finē. Sz istud fundamētū nō arguit ꝙ absqꝫ gr̄a dei hō possit hr̄e vitā eternā. Licꝫ em̄ oīs creatura ꝑfecta ex suis naturalib⁹ possit adipisci suū vltimū finē naturalē. Sicut Lincoñ. dic̄. i. posterioꝝ. c. xvij. ꝙ natura est ꝑfectioꝛ q̄ ꝑfecti⁹ pōt in suum finē. Nō tn̄ est verū de fine sup̄naturali. Si aūt hō faciat q̄ntū in se est: ꝛ oīa sua naturalia ponat ad inueniēdū summū bonū qđ est de⁹: tūc ip̄e de⁹ misericoꝛs ꝛ affluens gr̄a suā gr̄am ei infundet: ꝛ su⁹ laboꝛ tūc fact⁹ in gr̄a meret̃ hr̄e vitā eternā ꝫm suas latas ꝑmissiōes. Exēplū de scō Job q̄ nō fuit sub lege circūcisiōis vt dicit Isidorus de obitu patriarcharū. ꝛ tamen saluatus est. Verū tamen fuit preceptum Geñ. xvij. ꝙ omnis masculus circūcideret̃: ꝛ aīa cui⁹ prepucij caro circūcisa nō fuerit periret de populo dei. Ad propositū. beatus martinus oēm suuz conatū adhibuit vt inueniret deū. Nā cum esset annoꝝ. xij inuitis parentibus ad ecclesiā catholicā ꝯfugit: seqꝫ cathecuminū fieri postulauit. Ex tunc deus tantam gratiam mēti eius infundebat vt heremum intrare disponeret: quod et fecisset nisi carnis infirmitas obstitisset. Licet aūt militauerit vsqꝫ ad vigesimū annū iussus a Juliano cesare tn̄ īmunis fuit ab his vicijs qb⁹ illud hoīm genus implicari solet: ꝛ multa sanctitatis opera faciebat. Cuz em̄ esset annorum. xv. ꝛ ad militandum vrgeretur vno tm̄ seruo contentus: cui seruiens sepius ministrabat ꝛ calciamenta sepius detrahebat atqꝫ tergebat. vt vere de eo dici possit. benedictionem omnium gentium dedit illi dominus.

Dominus dedit illi benedictionem
Angeloꝝ per ministerij fidelitatem.
Patriarcharum per fidei sinceritatem.
Prophetarum per intellectus claritatez.
Apostolorum per affectus charitatem.
Martyrum per patientie inuincibilitatē.
Confessorum per misericordie pietatem.
Uirginum per continentie puritatem.
Militum per iusticie equitatem.
Religiosoꝝ per obseruantie facilitatem.
Prelatorum per virtutum honestatem.

Primo dn̄s dedit bene

dictionē angeloꝝ sctō martino in mīstratione fideli. Oēs em̄ sunt admīstratorij spiritus. vt dr̄ Heb. i. Nā ille est minister fidelis q̄ volūtatē dn̄i prudēter intelligit: fidelr̄ cōplet ⁊ pficit: ⁊ iratū placare nouit. Sed angeli in pncipio sue ꝯuersiōis ad deū qn̄ mali angeli apostatauerūt a deo ⁊ ceciderūt de celo: tūc volūtatē dn̄i intellexerūt. iō fidelr̄ ad ipm̄ ꝯuersi sunt ⁊ ei⁹ irā fideli ⁊ humili obseq̄o placauerunt. Juxta illud Prou. xi. Ubi supbia ibi ꝯtumelia. s. q̄ ad malos angelos. s̄ vbi hūilitas ibi sapia. s. quo ad bonos. Btūs martin⁹ tanq̄ bon⁹ mīster deo fidelr̄ mīstrauit cū intellexit volūtatē dei dicentis. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō nō pōt introire in regnū dei. Joh. iij. Unde cū eēt annoꝝ decē ⁊ octo baptizare se fecit: ⁊ relicta militia ad sctm̄ Hylariū Pictauēsem ep̄m prexit: ⁊ ab eo accolit⁹ est ordinatus. accoliti aūt mīstrāt in ecclia militante sicut angeli in ecclia triūphāte. Sūt em̄ nouem ordīes in ecclia militāte. s. q̄nq̄ minores ⁊ q̄ttuor maiores. quemadmodū sunt nouē ordīes angeloꝝ in ecclia triūphante. vt hr̄. xxiij. di. c. psalmista. Et. xxi. di. c. Seriatim. ⁊. lxxvij. distin. c. i. ⁊. xxi. disti. c. cleros. Ideo beatus martinus habuit benedictionem. id est officium angelorum.

Secūdo dn̄s dedit sancto

martino bn̄dictionē p̄riarcharū p fidei sinceritatē. de qua Bern̄. in quodā s̄mone dicit sic. Multi an̄ saluatoris aduentū deū oīpotentē tenētes ⁊ diligētes sue salutis gratissimū ꝓmissorē cernētes in ꝓmissiōe fidelē sꝑantes certissimū redemptorē in hac expectatiōe saluati sunt. lʒ qn̄ qualr̄ ⁊ quo ordine salus repromissa fieret ignorarēt. hec ille. Etiā de ip̄oꝝ fide exp̄sse loquit̄ Paulus Heb. xi. Sʒ maior fuit fides beati martini q̄ ꝓuinciā galliarū ab hostib⁹ liberauit. Nā irruēnb⁹ intra gallias barbaris: Julian⁹ cesar ꝯ eos pugnatur⁹ pecunias militib⁹ erogauit. At martin⁹ nolēs deinceps militare donatiuū recipe noluit: sed cesari dixit. xp̄i miles ego sum: pugnare mihi non licet. Indignat⁹ Julian⁹ dixit φ nō religiōis grā: s̄ metu belli īminētis militie resignaret. Cui martin⁹ intrepid⁹ rn̄dit. Si hoc ignauie nō fidei ascribit̄: crastina die an̄ aciez inermis astabo: ⁊ in noīe xp̄i signo crucis nō clipeo ꝓtect⁹ aut galea: hostiū cuneos penetrabo secur⁹. Un̄ custodiri iubet̄ vt inermis sicut dixerat barbaris obijceret̄. Sʒ die sequēti hostes legationē miserūt: sua oīa seq̄ʒ dedētes. vn̄ nō est dubiū meritis sancti viri talē victoriaʒ sine sanguīe datam esse. ergo ⁊c.

Tertio dn̄s dedit sancto

martino bn̄dictionē ꝓphetarū in intelligētie claritate. Triplex inuenit̄ ꝓphetia. vna de p̄terito. sicut illa. In p̄ncipio creauit de⁹ celū ⁊ terraʒ. Gen̄. i. Alia de futuro. vt illa Esa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium. Alia de p̄senti occulto. vt illa Joh. i. Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Jō Grego. sup Ezech. dicit sic. Recte ꝓpheta dr̄ non qꝛ p̄dicit futura: s̄ qꝛ ꝓdit occulta. Sʒ btūs martin⁹ p̄dixit occulta. Cū eniʒ reqreret̄ a quodā paupe dixit Brixi⁹ ei⁹ dyacon⁹. Si illū delirū queris ꝓspice a longe. Ille est em̄ q̄ quasi amēs celuʒ suspicit. Cū ergo paup a martino q̄ petierat accepisset: vir sanctus Brixiū ad se vocās dixit. En ego tibi delirus videor brixi? Qui cū ille p̄ verecūdia se dixisse negaret: ait martinus. Nōne aures mee ad os tuū erāt qn̄ hoc emin⁹ loq̄baris. Amen dico tibi: quia a domino obtinui vt mihi in ep̄atu succedas. ⁊ statim ꝓphetauit de futuro dicēs. Scito te multa ī ep̄atu aduersa passurū. Quod rei ꝓbauit euent⁹.

Quarto dn̄s dedit sancto

martino bn̄dictionē aploꝝ in affect⁹ charitate. Sicut em̄ apl'i trib⁹ vicib⁹ spm̄ sctm̄ receperūt. s. ad faciendū miracula. vt dr̄ Mathei. x. Ad relaxādum pctā. vt hr̄ Joh. vlti. Ad ꝯfirmāda corda. vt hr̄ Act. ij. Sic beatus martinus recepit spiritū sanctū qui super caput eius in specie ignis apparuit. iō par apostolis appellatur. Nōne magna miracula fecit quando tres mortuos suscitauit ⁊ peccata relaxauit: dum gentiles multos conuertens eis veniam obtinuit: ⁊ spiritumsanctum in igne visibili ad confirmationē accepit. ps̄. Spiritu oris eius omnis virtus eoꝝ ⁊c. Nā apostoli eū frequent̄ visitabant tanq̄ cōparē suū vt satis patere pōt.

Quinto dn̄s dedit sctō

martino bn̄dictōnē martyꝝ in patiē inuincibilitate. Unde Gregorius omelia. xxxiij. dicit sic. Si adiuuante nos domino virtutē patiētie seruare ꝯtēdim⁹ ⁊ in pace ecclie viuimus martyrij palmā tenem⁹. Hec ille.

Nam ille dicit sapiēs pugnator q̄ scit inimicorum insidias declinare: et aduersarios expugnare et per ipsas hostiū man⁹ de hostib⁹ triumphare. Sicut fecerūt sctī martyres: q̄ de manib⁹ hostiū meruerunt coronā martyrij Quis enī fabricauit coronaz stephano: nisi man⁹ lapidantiū? Quis laurētio nisi man⁹ assantiū? Quis andree et petro nisi manus crucifigentiū. Ideo Eccli. xxix. dr. Melior ē sapiā q̄ arma bellica. Sz vt Greg. in omel. dicit. Nos sine ferro et flāma martyres esse possum⁹: si patientiā in aīo veracit custodimus. Istud declarat Isidorus li. ethimol. dicens sic. Duo sunt martyrij genera. Unum in apta passione. alterū in occulta animi virtute. Nam multi hostis insidias virtute tolerantes: et cūctis carnalib⁹ desiderijs resistētes p hoc q̄ se oīpotēti deo in corde mactauerūt etiam pacis tpe martyres facti sunt. Sanct⁹ martinus vtroqz gnē martyrij martyr vere pōt dici. Quo ad pmū gen⁹ pz. Cū esset acolit⁹ ordinat⁹: monet a dn̄o p sopo rem vt parētes suos adhuc gētiles visitaret pfect⁹ ergo multa aduersa passurū se esse p dixit. Nā int alpes incidit in latrones. Cūqz vn⁹ securim in caput ei⁹ vibrasset ictū feriētis dextere sustinuit alacrit. vinctis tn̄ post terguz manib⁹ vni coz custodiēdus tradit. Percūctāti vo latroni an timuisset. Rn̄dit se nunq̄ fuisse ita securū. q2 sciret misicordiam dei maxime in tēptationib⁹ affuturā: incipiensqz latroni p̄dicauit: et ipm ad fidē cōuertit: perueniensqz ad parētes suos: matrē cōuertit. Sed cū heresis arriana pullularet per totū orbem et martinus solus obsisteret publice cesus: et de ciuitate eiect⁹ est. Cū autem bellebori gramen venenatū inter alias herbas sumpsisset in cibū: vicinā mortē sentiens: oē piculum et dolorē virtute oronis fugauit. Etiaz cū martin⁹ semel in veste hispida nigro et pendulo pallio circūtect⁹: super asellū pcederet equis de cōtra venientibus expauefactis militātes in terrā saltu p̄cipiti se dederūt: et martinū arripiētes grauiter verberauerūt. Ille aūt mutus cedentib⁹ terga p̄bebat: s magis illi furebāt: eo q̄ ille q̄si nō sentiēs verbera illata ptēnere videbat et c. Ecce quot aduersa illi cōrigerūt. ido cantat de eo. O aīa sanctissima quā et si gladi⁹ persecutoris nō abstulit: tn̄ martyrij palmā nō amisit. Quo ad secundū gen⁹ martyrij fuit multe austeritatis in seipo prout refert Seuerus in epistola ad Eusebium. vt patet in legenda aurea et c.

Sexto dn̄s dedit sancto

martino bn̄dictionē cōfessoz in misicordie pietate. Vn̄ Aug. de smone dn̄i in monte: dic sic. Beati illi qui subueniūt miseris: qm̄ eis rependet vt per misicordē dn̄m de miseria liberent. Nā idipm videt iustū: vt q̄ a potentiori iuuari vult: adiuuet inferiorē in quo est ipe potentior. hec ille. Et Greg. in pastorali dic sic. Charitatis et pietatis miracula amate: q̄ tanto securiora sunt q̄to et occultiora: de quib⁹ apud deū eo maior fit retributio: quāto apud hoīes minor est glificatio. sed ista pietas hz tres partes. Prima est dare partē de supfluo et partē retinere. Luc. xij. Quod supest date elemosynā et c. et hec est magna. Secunda ē dare oīa supflua et retinere necessaria. i. Coz. vij. Qui vtuntur hoc mūdo: tanq̄ nō vtentes sint et c. et hec ē maior. Tertia est dare etiā necessaria sicut fecit vidua. vt habet Luc. xxi. et hec est maxima. Hanc tertiā partē pietatis habuit beatus martin⁹ qui partē clamidis necessarie pauperi in porta Ambianensiuz diuisit. Alia vice etiā pauperē nudū induit ppria tunica cū ad ecclīam pgeret missaz celebratur⁹. vt patz in legenda. Multe etiā assiduitatis fuit in orando, vt pz in legenda sua et c.

Septimo dn̄s dedit san

cto martino bn̄dictionē virginū in cōtinētie puritate. Vn̄ Isido. li. iij. de summo bono dicit sic. Quidā in iuuētute luxuriose viuētes: in senectute cōtinētes fieri delectant et tunc eligunt castitati seruire cū libido cōtēpserit eos seruos habere. Nequaq̄ i senectute cōtinentes vocandi sunt: q̄ luxuriose in iuuentute vixerūt. Tales nō habēt p̄miū: q2 laboris certamē nō habuerūt. Eos enī expectat gloria: in quib⁹ fuerunt gloriosa certamina. hec ille. Triplex est cōtinētie puritas. s. cōiugalis: vidualis: et virginalis. Beat⁹ martinus fuit virgo mēte et corpe. Patet auctoritate et exēplo. Auctoritas est ecclīe cantantis. Qui et vitro purior: lacte candidior: carne quoqz monstrat⁹ est gēma sacerdotum. Exemplū est istud. Cū martin⁹ in cella sol⁹ sederet, et Seuer⁹ et Gallus ei⁹ discipuli p̄ forib⁹ expectarēt. subito mirabili cōcussi horrore plures in cella audiūt colloquētes. De quo cuz postmodū martinū reqsiuissent: ille ait. Dico vobis s q̄so nulli dicatis. Agnes

Tecla: ⁊ Maria ad me venerũt: nec tantuꝫ ista die ꝟ pluries me visitant: qm̄ ꝟginitatē meam dño consecraui ⁊c̄.

Octauo dñs dedit beato

martino bñdictōnē militũ in iusticie eq̄tate. Vñ Aug. li. de ꝟbo dñi dicit sic. Militare nō est delictũ: ꝟ ꝑpꝉ predam militare peccm̄ est. Nec rēpublicā gerere criminosuꝫ est: ꝟ iō agere rēpublicaꝫ vt familiā potiꝰ augeas videꝉ esse dānabile. ꝓpterea q̄dā stipendia sunt militibꝰ cōstituta: ne dũ sumptꝰ querit predo crassetꝉ. hec ille. Regulā militũ dictauit Johānes baptista. que habꝫ tria capitula. Dicitꝉ em̄ Luc. iij. Interrogabant eũ milites dicētes. Quid facíemꝰ ⁊ nos? ⁊c̄. Johānes aũt r̄ndit eis. vt nemini iniuriā facerēt. Iniuria vero tribꝰ modis infertꝉ. Aliquādo in ꝑsona ꝑ oppressionē. iō ponit ꝑmũ capitulũ dicēs. Neminē ꝯcutiat. Aliqñ in fama ꝑ falsi noīs impositionē. iō ponit secundũ capitulũ dicēs. Neqꝫ calũniā faciat. Aliqñ ī ꝑpali substātia ꝑ spoliatōnē iō ponit tertiũ capitulũ dicēs. Estote cōtēti stipēdijs vr̄is. Beatꝰ martinꝰ hāc regulā cũ oībꝰ suis capitulis diligētissime obseruauit: cum adhuc esset miles. Primũ capitulũ obseruauit: qꝛ paupes adiuuit vt dictũ est: cũ vni clamidē diuisit. ps. Adiuuit pauperē de inopia. Secundũ capitulũ obseruauit: qꝛ pupillos ⁊ orphanos adiuuit. Vñ dꝛ ꝙ cura illi erat assistere laborantibꝰ: alere egentes: opes ferre miseris ps. Tibi derelictꝰ est paup orphano tu eris adiutor. Patꝫ de leproso cui beatus martinꝰ obuiās ipm̄ osculatꝰ est ⁊ bñdixit. statimqꝫ mũdatꝰ est. ps. Adiutor in oportunitatibꝰ in tribulatōe. Tertiũ capitulũ obseruauit: qꝛ nō aliena rapiebat: ꝟ ꝓpria donabat. Vñ nihil sibi pretꝉ q̄tidianũ victũ seruabat: ꝟ oīa q̄ hr̄e poterat paupibꝰ erogabat ⁊c̄.

Nono dominus dedit beato

martino bñdictionē religiosoꝝ in obseruantie facilitate. Vñ Hiero. sup ps. dic̄ sic. Sicut martyres laudāt dñm pure in regione viuoꝝ: ita ⁊ monachi q̄ die ac nocte psallunt deo debēt eandē puritatē habere martyrum. Siq̄dē ipi martyres sũt. Qđ em̄ faciunt angeli ī celo: h̄ faciũt monachi in mũdo terreno. hec ille. Angeli dei ī celo tria faciũt. Prio paupertatē spũs obseruāt. secũdo castitatē. tertio obediētiā. sic monachi h̄ oīa obseruare debēt. Beatꝰ martinꝰ fuit monachꝰ deuotissimꝰ. Naꝫ extra ciuitatē Turonēsem duobꝰ fere miliaribꝰ mōasteriũ cōstituit vbi cũ. lxxx. discipul' in m̄lta paupertate ⁊ abstinētia vixit. vbi nemo vinũ nouerat nisi quē infirmitas coegisset. vbi mollior habitꝰ ꝑ crimine erat ⁊c̄. Passus est aũt Martinꝰ graues ꝑsecutiōes a demonibꝰ cũ essꝫ in monasterio. vt pꝫ in legenda.

Decimo dñs dedit beato

martino bñdictionē p̄latoꝝ in ꝟtutũ honestate. Vñ Aug. in q̄daꝫ ꝟmo. dic̄ sic. Nihil ē in hac vita ⁊ maxime h̄ tp̄e difficiliꝰ: laboriosius: ⁊ ꝑiculosiꝰ: ꝙ epi aut p̄sbyteri officiũ. Sꝫ apđ deũ nihil beatiꝰ: si eo mō militetꝉ: q̄ noster imꝑator iubet. hec ille. Modũ auteꝫ exposuit Paulus. i. Thim. iij. dicēs. Oportet epm̄ esse ornatũ: doctoreꝫ hospitalē. Beatꝰ martinꝰ obseruauit ista tria. Quia oī ꝟtute fuit ornatꝰ: fuit doctor assiduus: ⁊ ad paupꝛes liberalissimꝰ. Iđo plebs turonica eũ sibi ordinari epm̄ petijt. Nũꝙ cathedra vsus est: m̄lte fuit cōpassiōis erga delinq̄ntes. vt pꝫ in eiꝰ legēda. Tandē viribꝰ corpis cepit destitui. cōuocatisqꝫ discipul' indicauit se resolui. vt dꝛ in legēda. Cũqꝫ spm̄ deo reddidisset: vultꝰ eiꝰ tanꝙ iam gl'ificatꝰ resplenduit: ac chorꝰ angeloꝝ ibidē cōcinēs a m̄ltis auditus fuit: eiusqꝫ exequijs sanctꝰ Ambrosius miraculose interfuit. vt pꝫ in legēda de btō martino. Beatꝰ Amb. dic̄ sic. Beatꝰ martinus ꝓphani erroris tēpla destruxit: vexilla pietatis erexit: mortuos suscitauit: ab obsessis corpibꝰ demonia seua exclusit: ac varijs laborantes lāguoribꝰ salutis remedio subleuauit. qꝛ ita ꝑfectꝰ inuētꝰ est vt xp̄ꝫ texisset in paupere ⁊ veste quā egenꝰ acceperat: mũdi dñs induisset. O felix largitas quā diuinitas operatꝉ. O clamidis gl'iosa diuisio q̄ militē texit ⁊ regē. O inestimabile donũ qđ vestire meruit diuinitatē. Digne huic dñe ꝯfessiōis tue p̄mia cōtulisti. Digne ei arrianoꝝ subiacuit feritas. Digne amore martyrij persecutoris tormēta nō timuit. Quid erit ꝑ oblatōe integri corpis recepturꝰ q̄ ꝑ ꝙtitate vestis exigue vestire deũ meruit ⁊ vidē. Sic sꝑerātibꝰ ꝯtulit medicinā: vt alios supplicatōibꝰ: alios visu saluaret. h̄ ille. Obtinuit autē a dño vt q̄cũqꝫ eiꝰ suffragia exposceret maxime morbo pestifero laborās si in eiꝰ vigilia in pane ⁊ aq̄ ieiunaret: ꝑfectā sanitatē ꝑ illo āno impetraret. Et ego mgr̄ Leonardꝰ de vtino ordinis p̄dicatoꝝ in alemania experiētia h̄ di

dici fore verũ ⁊ in multꝭ ytalie ciuitatibꝰ idẽ ꝓdicaui. vnde in dicto ieiunio in pane ⁊ aq̃ in vigilia scĩ martini statĩ cessauit tẽpestas illa grauissima pestilẽtie vñ bñdictionẽ oim̃ gentiũ dedit illi dñs ⁊c̃.

In festo sancte Katherine virginis ⁊ martyris Sermo. lxiiij.

Virginẽ castã despõdi exhibere xp̃o. ij. Cor. x. ⁊ in ep̃la hodierna. Beatꝰ Amb. li. de ꝟginitate dic̃ sic. Pulchritudinẽ q̃ꝫ põt maiorẽ extimare ꝟginis decore q̃ amat̃ a rege: ꝓbat̃ a iudice: dedicat̃ dño: cõsecrat̃ deo. hec ille. Sup q̃ moueo talẽ q̃stionẽ. Utrum btã Katherina sit ceteris ꝟginibꝰ gl̃iosior q̃ sola fuit xp̃i sponsa familiarior. Ad istã q̃stionẽ r̃ndent tres doctores veteris testamẽti q̃ in figura ꝓuidẽtes gl̃iam btẽ Katherine magnis laudibꝰ eã extulerũt. Primꝰ ẽ Dauid in ps̃. dicẽs sic. Adducent̃ regi ꝟgines post eã: ꝓxime eiꝰ afferent̃ tibi. q̃si dicat Beata katherina int̃ ꝟgines est ꝓmiceria qꝛ in eiꝰ cõuersione apparuit xp̃s visibiliter eã despõsans: qđ nulli alteri ꝯcessit. Secũdus est Salomon. Prouerb. vlt̃. dicens sic. Multe filie ꝯgregauerũt diuitias: tu aũt supergressa es vniuersas. q̃si dicat. Inter ceteras filias dei q̃ spirituales diuitias ꝯgregauerunt. Beata katherina ceteras ꝟgines post ꝟginẽ gl̃iosam supgressa fuit. Tertiꝰ ẽ septuagita interp̃tes q̃ in li. Hester. ij. dicunt Adamauit eã rex plusq̃ oms̃ mulieres. habuitq̃ gr̃am ⁊ m̃iam corã eo sup oẽs mulieres: ⁊ posuit dyadema regni in capite eiꝰ: ⁊ iussit ꝓparari cõuiuiũ ꝑmagnificũ cunctꝭ principibꝰ: ꝓ ꝯiunctõe ⁊ nuptijs eiꝰ. hec illi. Hester interp̃tat̃ eleuata. Sed int̃ ꝟgines nulla fuit eleuatior btã katherina. Nã si filia nobilis nubat regi: assumit̃ ad regiã maiestatẽ Exẽplũ pꝫ de Hester quã rex assuerꝰ voluit esse reginã: cũ tñ eẽt de hũili ꝓgenie. Sꝫ btã katherina cuꝫ esset regina ſm carnẽ: facta ẽ regina celi ꝓpt̃ despõsationẽ eiꝰ cũ filio dei. Intelligẽdũ ꝙ despõsatio est q̃druplex. Prima carnalis. de q̃ Joh. ij. dr̃. Uocat spõsum architriclinꝰ. Secunda sacramẽtalis ꝑ fidei signaculũ: q̃ contrahit̃ in baptismate. Osee ij. Spõsabo te mihi ĩ fide. Tertia spũalis q̃ fit ꝑ passionis sacr̃m: ⁊ ista fuit cõtracta in xp̃i passione. Osee. ij. Spõsabo te mihi ĩ iusticia ⁊ iudicio. Quarta ꝟtualis q̃ fit ꝑ ꝟginitatis votũ: ⁊ ista ꝯtrahit̃ in thalamo conscientie. Osee. ij. Sponsabo te mihi in m̃ia ⁊ miſationibꝰ. Uirginitatẽ eñ seruare nõ est ꝟtutꝭ hũane: ſꝫ miſatõnis diuine btã katherina ꝓmã despõsationẽ omĩno renuit cũ hoĩe terreno: ſꝫ illã habuit cũ hoĩe celesti. vt pꝫ Sap̃. iij. Felix sterilis ⁊ incoinq̃nata que nesciuit thorũ in delicto. Secũdã despõsationẽ habuit ꝑ fidei signaculũ: q̃ñ in ꝯuersione sua baptizata fuit. Tertiã habuit ꝑ passiõis sacr̃m: qđ ꝓ noĩe iesu sustinuit. Quartã habuit ꝑ ꝟginitatꝭ votũ qđ sponte emisit. Unñ cũ Maxentiꝰ impator ꝟgini loq̃ret̃ dicens O ꝟgo gñosa iuuẽtuti tue ꝯsule: ⁊ post reginã in palacio meo secũda vocaberis: ⁊ imagine tui in medio ciuitatꝭ fabricata: a cunctꝭ velut dea adoraberis. R̃ndit ꝟgo. Define talia dicere; q̃ scelus sit etiaꝫ cogitare. Ego me xp̃o spõsaꝫ tradidi. Ille gl̃ia mea: ille amor meꝰ: ille dulcedo ⁊ dilectio mea ab eiꝰ amore: nec blãdimẽta: nec tormẽta me poterũt reuocare: carnẽ ⁊ sanguinẽ meũ xp̃o offerre desidero: sicut ipse ꝓ me seip̃m obtulit. Ip̃e eñ deꝰ meꝰ: amor meꝰ: pastor ⁊ spõsus vnicꝰ meꝰ ⁊c̃. Ideo ip̃amet de se dic̃. Uirginẽ castã despondi exhibere scꝫ me xp̃o: vt dicũt verba ꝓposita ⁊c̃.

Uirginẽ castã despõdi exhibere xp̃o.

- Per conformitatem.
- Per nobilitatem.
- Per docibilitatem.
- Per stabilitatem.
- Per fecunditatem.
- Per locupletabilitatẽ

Primo beata Katherina exhibuit se xp̃o tanq̃ ꝟginẽ castã spõsaꝫ eiꝰ ꝑ ꝯformitatẽ. Fuit eñ deo similis ſm naturam. Sicut eñ nõ põt esse matrimoniũ int̃ species differẽtes: puta int̃ angelũ ⁊ hoĩem nec int̃ hoĩem ⁊ pecudẽ: ſꝫ tñ int̃ virũ ⁊ mulierẽ: rõne similitudinis speciei. Sic int̃ deũ ⁊ aĩam nostrã debꝫ esse similitudo q̃ attenditur in q̃nq̃ꝫ. scꝫ in simplicitate: pluralitate bonitate ꝑsonalitate: incorruptibilitate. ſm has ꝯditões aĩa est filis deo. Prĩo eñ deꝰ nõ est corpꝰ ſꝫ spũs. Joh. iiij. Sic aĩa nõ est corpꝰ sed spũs. Unđ Aug. li. vij. sup Gen. ad litteraꝫ. ca. xxvij. dicit sic. De anima quã deus inspirauit homini in eius faciem insufflando: nihil confirmo: nisi quod ex deo sic est: vt non sit substantia dei et sit incorporea. i. ꝙ non sit corpus sed spũs. Et li. de diffinitione aĩe dicit sic. Anima est substantia

creata: inuisibilis: incorporea: immortalis: deo simillima: imaginē habēs creatoris sui Sic ergo ē similis deo in simplicitate. Secundo est similis deo in pluralitate. Nam sicut in deo est substantie vnitas ⁊ ꝑsonarū pluralitas. Sic in aīa sunt potētie diuerse. s. memoria: intelligētia: ⁊ volūtas in vna substantia aīe. vt dicit magr̄ sentētiarū li. i. dist. iij. Tertio est similis deo in bonitate. Nam deus est ita bonꝰ ꝙ nihil est eo meliꝰ. sic in creaturis nihil est aīa meliꝰ. Vn̄ Aug. li. de quantitate aīe. ca. xxiiij. dicit sic. Anime aūt natura: nec terra: nec maria: nec sydera: nec luna nec sol: nec quicq̄ omnino qd̄ tangi: aut his oculis videri pōt. nō deniq̄ ipm qd̄ oculis videri nō pōt. s. celū meliꝰ esse credendū est: imo hec oīa longe deteriora esse ꝙ est q̄libet aīa creata: rō cōuincit. Deus ergo solꝰ colendꝰ est: qui solus auctor eiꝰ est. Quarto est similis deo in ꝑsentialitate. Sicut em̄ deo nil secretiꝰ est ⁊ nil ꝑsentiꝰ. sic aīa nil secretiꝰ ⁊ maxime in corpe nil ꝑsentiꝰ: cū totū moueat corpꝰ qd̄ moriēdo nil tibi manifestius. Vn̄ Aug. vbi supra. Quis em̄ iuste stomachet ꝙ agēdo atq̄ ministrādo corpi aīa data sit? Vn̄ eiꝰ ꝑsentia patet ꝑ oēs sensus sensificādo: corpꝰ viuificādo: vegetando ⁊c̄.

Quinto est similis deo in incorruptibilitate. Sicut em̄ sine deo nihil eē pōt: sic sine aīa nō est hō q: illa separata a corpe iam nō est hō: imo corrūpit corpꝰ. Jdō Bern̄. in meditationibꝰ exclamat dicēs sic. O aīa insignita dei imagine: decorata similitudine: despōsata fide: dotata spū: redēpta sanguie: deputata cū angelis. capax beatitudinis: heres bonitatis: rōnis particeps. qd̄ tibi cū carne tuū ꝙ maiꝰ sterq̄liniū inuenisti. hec ille. Aīa ergo colēs deū sup oīa est filia deo. Sed aīa gentilis ⁊ pagani subijciēs se ydolis: nō est filia deo nec sponsa eiꝰ. Similit̄ aīa xp̄iani auaricie dedita: q̄ ē ydolorū seruitꝰ: ⁊ aīa gulosi: cuiꝰ deꝰ venter ē: ⁊ aīa cuiuscūq̄ pctōris nō ē deo filia nec eiꝰ spōsa. lz autē sic adulterauerit. iux̄ illd̄ Jerem̄. iij. Tu aūt fornicata es post amatores tuos: xp̄ deꝰ vocat eā dicēs illd̄ Can̄. vi. Reuertere reuertere sunamitis: ⁊ ego suscipiā te. Et tūc similitudo dei deformata in aīa renouat̄. Vn̄ Bern̄. sup Can̄. dic̄ sic. Paupertate: mansuetudine: ⁊ fletu renouat̄ in aīa similitudo q̄dā trinitat: imago eternitatis oīa tēporalia cōplectēs: dū paupertate futura meret̄: māsuetudine ꝑsentia sibi vendicat: luctū penitētie ꝑterita recuperat. hec ille. Pro cuius intellectu sciendū ꝙ aduentꝰ diuine inspirationis in aīam ꝑmo eā īmutat ꝑ dolorē ⁊ cōpūctionē dū ignis praui amoris ꝯfundit̄: ⁊ lux praui ītellectꝰ abscondit̄. Sicut adueniente luce solis lux lune ⁊ aliarū stellarū abscōdit̄. ps̄. Renuit ꝯsolari aīa mea: memor fui dei ⁊ delectatꝰ sum ⁊ exercitatꝰ sum: ⁊ deficit spūs meꝰ. vn̄ aīa peccatrix stat suspensa ⁊ desinit peccare O q̄lis mutatio. ps̄. Hec mutatio dextere excelsi. O factū mirabile. ps̄. A dn̄o factum est istud. ⁊ est mirabile in oculis nr̄is. Secundo peccatricē aīam sic suspensam claudit infra se: ⁊ in sui cogitatione facit ipsam stare stupefactā. Exēplū. priꝰ ipa currebat sicut flumē post mūdana tp̄alia peccando varijs cogitationibꝰ. Nūc aūt stat clausa in suis cogitationibꝰ. Sic flumē iordanis stetit dū filij israel portarēt archā dn̄i. Tertio peccatricē aīam stupefactā vulnerat: ⁊ in desiderium amoris dei atq̄ virtutis ipsam inflammat: ita vt quasi appareat liquefieri. ps̄. Factum est cor meum tanq̄ cera liquescens. Quarto peccatricem animam percutit ⁊ ad rugitū ⁊ gemitum prouocat cognoscens propriū peccatū quo creatorem suū offendit. ps̄. Rugiebam a gemitu cordis mei. Sic vocauit balaam volentem ire ad maledicendum populo dei. Nume. xxij. Sic vocauit petrum quando ipsum respexit scz illuminando intellectū eius. Math. xxvi. Sic vocauit paulum quando subito circumfulsit eum lux de celo. Actuum. ix. Et petrū vinctum cathenis duabus. vnde angelus domini astitit ⁊ lumē refulsit in habitaculo carceris: percussoq̄ latere petri excitauit eū dicens. Surge velociter ⁊c̄. Actuū. xij. Jō. Bernardus in sermone dedicationis ecclesie dicit sic. Aīe desiderāti dn̄s festinꝰ occurrit celesti rore circūfusus: vnguētꝭ optimis delibutꝰ aīam recreat fatigatā. esurientem reficit. aridā impugnat. faciēs terrenorum oblitā. etiā suipius īmemorē. hec ille. Sic vocauit scām Katherinā q̄ ꝯsciam suam q̄druplici sentiebat cōpūctiōe morderi. scz pudore gemino: ⁊ gemino metu. Deū cogitabat factorē suū: cogitabat ⁊ bn̄factorē. cogitabat pr̄em: cogitabat dn̄m. ad oīa reā se cognoscebat: plāgebat ꝑ singula. Ad ꝑmū ⁊ vltimū rn̄debat timor eiꝰ: ad duo media pudor. ꝑpterea ꝯscīa eiꝰ semꝑ ī pena erat ⁊ nūq̄ secura donec spōsū suū iuenit cui despōsata est ꝑ ꝯformitatē in sua ꝯūsiōe ⁊c̄.

Secundo btā katherina

exhibuit se xpo tanq̄ virginē castam sponsam eius p nobilitatē. Habet enī aīa humana hanc nobilitatē. q2 cū sit a deo creata: est a nobilissima ꝓgenie ꝓducta ꝛ sibi ꝓpinq̄ Un̄ Aug⁹. li. de quātitate aīe. ca. xxiiij. dicit sic. Queādmodū fateor dicendū aīam humanam non esse qđ deus est. ita presumendū nil inter oīa q̄ creauit: deo eē ꝓpinquius Ab hac nobilitate nemo excludit: q2 oēs in diuina creatione includunt. iuxta illud Ezechi. xviij. Oēs aīe mee sunt. Sed ista nobilitas ꝑdit per pctm̄. Sicut Aug⁹ sup Gen. ad litterā declarat sic. Sicut de⁹ oēm creaturam: sic aīa oēm creaturā corporalē dignitate nature precellit. Oīs aīa aut xpi sponsa: aut diaboli est adultera. hec ille. Et lib. iiij. de ciuita. dei dicit sic. Bon⁹ etiā si seruiat: liber est. malus aūt si regnat seruus est: nec vni⁹ dn̄i. sed qđ grauius est: tot dn̄oꝝ quot viciorū. Forte dicis. Ego sum de vili semine. aīa mea nō poterit xpo desponsari. Rn̄deo: q nobilitas est duplex. s. materialis parentele diuitiaruꝫ: ꝛ hec est corporis. de qua pħs. i. retho. dicit. Qđ quātūcūqꝫ magna sit informis est. Ista nō est nobilitas: quā petit sponsus. s. xps. Alia est nobilitas mentis p ꝩtutem: que s̄m pħm. ij. rheto. dr gn̄ositas. Un̄ Hieroñ. in ep̄la ad cellantiā dicit sic. Sola apud deū libertas est: nō seruire pctīs. Nobilitas est summa apud deū: clarū esse virtutibus. Nam ille apud deū preest potior: non quē nobilitas generis: nec dignitas seculi. Sed quē deuotio fidei ꝛ vita sancta cōmendat. hec ille. Ideo pħus primo politicoꝝ dicit. Qđ nihil aliud q̄ virtus ꝛ malicia: determinant seruū ꝛ liberū. Cum autem tu possis adipisci virtutes potes esse nobilis. vn̄ Bern. ad eugeniuꝫ dicit. Genus aploꝝ nō aliunde nobile q̄ moꝝ ingenuitate ꝛ animi fortitudine. hec ille. Sed btā Katherina habuit vtrāqꝫ nobilitatē. s. corporis. Un̄ dixit Maxentio imparatori. Confiteor meam ꝓgeniem nō tumore iactantie. sed humilitatꝭ amore. Ego enī sum Katherina costi regis filia. Hanc aūt nobilitatē corporis deo dedicauit per virginitatem. vt clarior esset ei⁹ nobilitas. vn̄ Crys. sup illud Mat. iiij. Patreꝫ habemus. Abrahā dicit sic. Quid ei ꝓdest quē sordāt mores: gn̄atio clara? aut quid nocet illi gn̄atio vilis: quē mores adornāt ꝛ nobilitāt. Ipsi enī se vacuū ab oībus bonis actibus ondit qui gloriat in patrib⁹. Quid ꝓfuit cham q fuit Noe filius: nōne separatus de medio filioꝝ: q̄ s̄m carnē frater fuerat natus s̄m animū factus est seruus. Nec familia eius sctā: potuit defendere impios mores: aut qđ nocuit abrahe q patrem habuit tharā luteoꝝ deoꝝ cultorē. Nōne separat⁹ a genere suo positus est in caput fideliū: vt iam nō dr filius pctōꝝ sed pater sctōꝝ. Nec potuerūt ei⁹ gloriā sordidare patrū errores hec ille. Sic btā Katherina ne gentilitas ꝛ ydolatria parentū sordidarēt eius nobilitatē: cōsecrauit eā xpo. vn̄ post predicta verba dixit imꝑatori. Quāuis in purpura sim nata: ꝛ liberalibus disciplinis nō mediocriter instructa: hec tn̄ oīa ꝯtēpsi ꝛ ad dn̄m iesum ꝯfugi. etiā habuit nobilitatē mentis p virtutum adeptionē. sicut Aug⁹. lib. de ꝩgini. dicit Dn̄ica virgo debet cognoscere q̄bus preceptis debeat insistere: vel a quātis vitijs debeat abstinere: si vult etiā in seculo posita cū deo manere. ꝛ cū eodē post vite hui⁹ resolutionē in claritate celesti regnare. hec ille. Sꝫ btā Katherina habuit multa retrahētia ipsam a ꝩginitate: que ꝩtute mētis supauit.

Primo habuit iuuentutē. erat enī decem ꝛ octo ānoꝝ. iuuēt⁹ aūt mulris est cā lasciuie. Eccl. ix. Adolescētia ꝛ voluptas vana sunt: sed istud nō nocuit. q2 maturitatē cordis seruauit. Sap. iiij. Cani sunt sensus homīs: ꝛ etas senectutis vita īmaculata. Secundo hūit pulcritudinē. Un̄ de ea dr. Qđ erat incredibilis pulcritudinis ꝛ oīm oculis admirabilis videbat. pulcritudo autē in iuuēcula est cā ruine. Eze. xvi. Hn̄s fiduciā in pulcritudine ei⁹ fornicata est: sꝫ istud nō nocuit q2 innocētiā suauit q̄ ē pulcritudo interior. ps. Oīs glīa ei⁹ filie re⁹ ab intus in fimbrijs aureis. i. lucidis. Tertio habuit rerū abūdantiā: q2 pr̄i suo q̄ rex erat: in diuitijs magnis successit. Talis autē abūdātia est multis cā ruine. psal. Prodijt quasi ex adipe iniq̄tas eoꝝ ꝛc. Sꝫ istud nō nocuit: q2 tēꝑerāciā seruauit. Prouerb. xiij. Est diues cū nihil hēat ꝛ est paup cū in multis diuitijs sit. Quarto habuit libertatē: q2 sui ꝛ suoꝝ dn̄a remāserat. Talis aūt libertas est cā ruine in iuuēcula. Eccl. vij. Filie tibi sunt: serua corpus illatum ꝛ nō ostendas faciem tuā hylarē ad illas. Sed istud nō nocuit: q2 timorem dn̄i custodiuit. Prouerb. xxxi. Mulier timēs deum ipsa laudabitur. Quinto habuit oblationē muneris: q2 tyrānus dixit ei. Recōde

dro in corde tuo q̄d moneo: ⁊ noli dubijs res
pondere sermonib⁹. Nō te quasi famulā pos
sidere cupim⁹, sed regina potens ⁊ electa de-
core ī regno meo triūphabis. Multe aūt sūt
quas nō decipit iuuent⁹: nec pulcritudo: sꝫ mu
nerum oblatio. Osee. viij. Munera dederunt
amatorib⁹ suis. Sed istud nō nocuit. q: con
stātiā mētis obseruauit. Vñ ip̄a r̄ndit impa
tori. Attende ⁊ tu obsecro: ⁊ iudicij examine
veridica sanctione decerne: quē magis elige
re debeo. Aut potentē eternū. gloriosum. ⁊ de
corū aut infirmū. mortalē. ignobilē: ⁊ diffor-
mem. Sciebat eñ q̄ hmōi munera dabant
cōcubinis. ⁊ nō spōsis. Geñ. xxx. Filijs autē
cōcubinarū largit⁹ est munera. Sexto habu
it nobilitatē inuitātis. Nobilitas eñ amato-
rum facilī⁹ inclinat aīos puellarū. vt pꝫ de da-
uid ⁊ Bersabee. ij. Reg. xi. Iste aūt erat im-
perator: iō nobilis ⁊ sublimis. sed istud nō no
cuit. q: cōtinentiā custodiuit. Eius eñ nobili
tatem cōparatione sponsi celestis vilipēdit.
Eccl. xlviij. In dieb⁹ suis nō ptimuit p̄ncipē.
⁊ potentia nemo vicit illā. nec supauit illā v̄
buꝫ aliq̄d: q: cōtinentiā dilexit. Septio hūit
cōminationē supplicij. Imperator. n. dixit ei.
Quāuis arte magica reginā mori feceris si
tñ resipueris p̄ma in palatio meo eris. Ho-
die igit aut dijs sacrificia offeres: aut caput
amittes. Multe aūt iuuēcule sunt q̄ respuūt
munera ⁊ nobilitatē inuitātis ⁊ cōsentiūt p-
pter supplicia. Dañ. xiij. Sic faciebatis filia-
bus israel. Et ille timentes loq̄bantur vobis
Sed istud nō nocuit q: magnanimitatē ser-
uauit. Vñ impator r̄ndit. Fac q̄ aīo ꝯcep. sti
paratā eñ me videbis ad oīa sustinēda. vnō
minas ei⁹ cōtēpsit. i. Iob. ij. Adolescētes vici
stis malignū. Octauo habuit corporis nu-
ditatē q: tyrānus furore replet⁹: iussit eā spo-
liatā scorpionib⁹ cedi: vt sic nuditas verecun
diā ei adduceret. Solēt eñ virgines magis
nuditatē verecūdiā timere: q̄ penā. Ezech. xvi
Eras nuda ⁊ cōfusione plena. Sꝫ istud non
nocuit: q: patiētiā cōseruauit. potī⁹ sustinens
ꝯfusionē corp̄is q̄ mētis. p̄uer. xvi. Melior
ē patiens viro forti, ⁊ q̄ dn̄atur aīo suo expu
gnatore vrbiū. Nono hūit loci obscurissimi ī
clusionē: q: tyrānus sic cesaꝫ in obscurissimo
carcere iussit tradi vt loci obscuritas virgīeꝫ
deterreret. Iob. vij. Nūq̄d mare sum ego aut
cethe. q: circūdedisti me carcere? Sed istud
nō nocuit q: regina ingrediēs carcerē: vidit
eā inextimabili claritate fulgentē. Sapieñ.
xviij. Sanctis autem tuis maxima erat lux.

Decimo habuit famis longeue afflictionē.
Nam imperator iussit vt in carcere dieb⁹. xij.
continuata fame cruciaret. vt sic eā ad se in-
clinaret queadmodū Ruth: obstinato aīo
decreuit p̄gere cum Noemi q: facta erat fa-
mes in terra. vt habet Ruth. i. Et sicut p̄di-
gus pre fame adhesit vni ciuiū regionis illi⁹
⁊c. Luce. xv. Sed istud nō nocuit. q: xp̄us p̄
hos dies missa de celo candida columba ce-
lesti eā cibo refouebat. vñ ipsa ad orōnis suf
fragiū cōfugit. Iob. v. In vastitate ⁊ fame ri
debis. ⁊ bestiā terre nō formidabis. Ecce q̄t
modis impugnabatur ei⁹ virginitas. Iō am
brosi⁹ de viduitate dicit sic. Sup gradit virgi-
nitas conditio humane nature: p̄ quā hoīes
assimilant angelis in puritate. Maior est ta
men victoria virginū q̄ angeloꝝ. Angeli eñ
sine carne viuēdo militant. virgines vero in
carne triūphant. hec ille. Magna itaq꞉ solli-
citudīe ⁊ virtute ꝯseruauit nobilitatē suā ⁊c.

Tertio beata katherina

exhibuit se xp̄o tanq̄ virginē castā sponsam
ei⁹ per docibilitatē. Nō eñ fuit sui cōsilij. sed
alieni. sapiēs ⁊ discreta. Sapiens in morib⁹
⁊ discreta. sciens discernere inter virtutes: et
vitia: inter mai⁹ et minus. Hoc eñ est saluta
re studium. Vñ Criso. li. i. de nugis curialiū
⁊ vestigijs pħoꝝ dicit sic. Omnino iniquū est
nobiliora ingenia studijs dehonestari mino
rib⁹. ⁊ eos quos grauiora et ardua expectāt
officia: voluptatis ⁊ vanitatis occupatiōib⁹
agitari. hec ille. Ideo Isido. lib. p̄mo de sum
mo bono dicit sic. Quid p̄dest in humanis
p̄ficere doctrinis: ⁊ inanescere in diuinis: ca
duca sequi figmēta: ⁊ diuina fastidire myste
ria? Cauendi sunt ergo tales libri. ⁊ p̄pter a-
morem scripturarū sanctarū vitandi. hec ille
Cuius rationē assignat Cyprianus epl'a se-
cūda de disciplina ⁊ habitu virginuꝫ: dicens
sic. Disciplina i. scriptura sacra. custos spei.
retinaculum fidei. dux itineris. fomes ac nu-
trimentū bone indolis. magistra virtutis: fa
cit semper in xp̄o manere. iugiter bene viue-
re: ad p̄missa celestia: ⁊ eterna diuinaq꞉ pre-
mia p̄uenire. hec ille. Sed btā Katherina in
studijs humanarū litterarum erudita nō cō-
tentabatur. donec. xiiij. etatis sue āno sancta
rum scripturarū p̄funda mysteria cognosce-
ret. vñ nullo docente sed spū scō suggerente.
multa de creatione ⁊ dño oīm intellexit. De-
siderabat eñ scārū scripturarū eruditionē:
q̄ naturā laudabileꝫ eximie reddit: cū sapien

tior fieret atqꝫ ornatior. Aduertit sctissima virgo ꝙ ibi prudens inuenit. vñ sapiētior fi at: ibi bellator reperit vñ animi virtute robo ret: ibi p̄nceps accipit quō pp̄los sub equa litate cōponat: nec aliqua in mūdo pōt esse fortuna quā litterarū sctārū nō augeat glo sa noticia. Tantā em̄ sapiam spūssanct⁹ mē ti ei⁹ infudit: vt oēs alias v̄gines excesserit Hoc em̄ pōt patere p multa. Primo q: a lie virgines habuerūt aliquā sapiam a deo infusam. hec aūt etiā fuit studijs oīm libera liuȝ artiū erudita. que maiorē ei⁹ sapiam in cōuincendis erroribus indicebāt. Secun do q: alie v̄gines habuerūt sapiam regēdi seipsas. Hec aūt hūit sapiaȝ qua se oī moꝝ honestate cōposuit. q̄ d̄r ethica seu moralis Qua familiā suaȝ q̄ sibi magna relicta fuit: laudabiliter rexit. ⁊ hec d̄r yconomica. qua vrbes regni sui sapienter disposuit. ⁊ hec d̄r politica siue ciuilis aut etiā regnatiua. Ter tio: q: alie virgines habuerūt sapiam q̄ ad simplicē eruditionē. hec aūt p varias ꝯclusio nes sillogismoꝝ allegorice: methanoice dis te. ⁊ mistice cuȝ cesare disputauit. Quarto q: alie v̄gines habuerūt sapiam in p̄dican do. Hec aūt habuit sapiam ⁊ prudentiā. vñ dixit imperator. Est apud nos puella sensu ⁊ prudentia incōparabilis ⁊c. Quinto q: alie virgines habuerūt sapientiā in conuin cēdis erroribus Hec aūt habuit sapientiaȝ ⁊ eloquentiā. vñ dixit Cesar. Audiuim⁹ tuā eloquētiā: ⁊ mirati sumus tuā prudentiam.

Sexto q: alie v̄gines habuerūt sapiaȝ in demonstrādo veritatē fidei. Hec aūt habuit sapiam ⁊ cōuincendi efficaciam. vnde dixe runt Rethores cū q̄bus disputabat. Null⁹ vnq̄ ante nos stare potuit: q̄n cōtinuo vin ceret. hec aūt puella sic nos in admirationē cōuertit: vt contra ipsam dicere: aut oīno ne sciamus aut penitus formidemus. Septi mo q: alie virgines habuerūt sapiam in cō uertendo hoīes simplices ⁊ illiteratos. Hec aūt habuit sapientiā cōuertendi q̄nquagin ta rethores ⁊ ph̄os electos ex toto orbe.

Octauo q: alie virgines habuerūt sapiam in ꝯuertēdo hoīes pp̄lares. H̄ aūt habuit sa piētiā in ꝯuertēdo reginas ⁊ p̄ncipes. sicut vxorē Maxētij: ⁊ Porphiriū p̄ncipē militū

Nono q: alie v̄gines hūerūt sapiam in rn̄ dendo sibi obiect. H̄ autē hūit sapiam in ar guēdo. nā cū oratores dicerēt: deū fieri hoīeȝ aut pati fore īpossibile v̄go ēt h̄ a gētilib⁹ p̄ dictū eē ōndit. nā plato astruit deū circūro tūdū: ⁊ decurtatū. Sibilla q̄ȝ sic ait. Felix ille de⁹ ligno q̄ pēdet ab alto. Decio q: alie v̄gi nes habuerunt sapiam in exēplis sctitatis. hec aūt habuit sapiam mirifice ptātis. vnd̄ Cesar dixit. Hec oēs sapiētes ꝯfutat: ⁊ deos nr̄os demōes eē affirmat. Itaqꝫ v̄go cū ora torib⁹ disputaret sapiētissime ⁊ deos rōnib⁹ a p̄tis ꝯfutaret: potētissime obstupefacti illi ⁊ q̄d dicerēt nō inueniētes muti penit⁹ sunt effecti. Jō Lu. xxi. dic xp̄us sic. Ego dabo vob̄ os ⁊ sapiam. cui nō poterūt resistere oēs aduersa rij vri. lȝ aūt. b. Kaṫ esset adolescētula: nō tn̄ e rat ei⁹ doctrina despicienda. vñ glo. sup illd̄. Eccle. xliiij. Sis de seniorib⁹ qui iudicant̄ ab adolescentib⁹ ⁊ eris erudit⁹ in oībus ⁊c. dicit sic. Qui cōgrua disciplina vnūquēqꝫ arguit: eruditū se ⁊ pbabilē doctorē in cōspectu oīm ōndit. Nec est etas iuuenilis in doctore despi cienda: quā vita ⁊ discretio cōmēdat venerā da. hec ibi. apparet itaqꝫ ex his oīb⁹ q̄mō b. Kathe. exhibuit se spōsā xp̄i: p docibilitatē.

Quarto btā katherina ex

hibuit se xp̄o tanq̄ virginē castā spōsam ei⁹ p stabilitatē. Sunt. n. quedam aīe deo infir me: ꝙ minima tētatione a deo recedunt ipsius legē negligentes. Nō sic faciebat susanna di cens. Melius est mihi incidere in man⁹ ho minum: q̄ derelinquere legē dei mei Danie. xiij. Quedam p modico fumo vane glorie. Quedam p cupiditate pecunie. quedam p minimo verbo a deo recedunt. Quedaȝ sunt īstabiles: modo hinc modo illinc se diuerten tes. Hodie eligūt vnū statū: cras aliū: totus mūdus nō sufficit eis. vna die petūt vt obti neant lachrymas cū magdalena. alia die sūt in cōuiuio cū herodiana. vna hora leuāt ocu los ad xp̄i vulnera cū maria ⁊ Johe. alia ho ra cū hebreis in deserto ad idola vanitatib⁹ ple na. Uno tp̄e delectant̄ videre p̄rimū. alio q̄qꝫ tp̄e vidēdo affligunt̄. Nō volūt actiuā: nō ꝯtēplatiuā. In die p̄bēt aures in ecclīa dino v̄bo: ꝙcito exeūt: ocioso imo detractorio. Ec ce q̄ta instabilitas. In se sunt peiōres: ⁊ vo lūt reputari oratores. Sūt velut arena in lit tore maris: vt puluis an̄ faciē vēti. s. b. K. co gitabat grauiorē eē culpā post veniā renouatū vuln⁹ pcī⁹ dolere p⁹ curā. hoīeȝ pcī⁹ sordidari p⁹ grām. Cogitabat ingratū eē q̄ p⁹ veniā pec cat. sanitate indignū: q̄ semetipm̄ postq̄ sana tus est vulnerat. nec mūdari debere: q̄ semet ipsum post gratiā sordidat. Cogitabat enim qualis debebat esse sponsa xp̄i p stabilitateȝ:

considerando qd dñs requirat ab ea: τ tūc attendit ad illud ps̄. Ego autem in iusticia apparebo conspectui tuo. Nam volens accedere xp̄m sponsum suū cum iusticia perfectiua: ostendit se preeligendam ab eo: quaz xp̄s ipse suis manibus fabricauit τ firmam eam fecit ſm dispositionem corporis sui.

Primo fuit alta per donum sapientie contemplando diuinitatē xp̄i. ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Secundo fuit pfunda per donū scientie contēplando humilitatem eius per incarnationem in virgine.

Tertio fuit lata per caritatem ad dexteraz psperitatis eū diligendo ad sinistram aduersitatis euz amando. Quarto fuit integra in oīmbus membris per obedientiam: obseruando singula eius precepta τ cōsilia.

Quinto habuit caput per prudētiā pulcre capillatū mundis τ sanctis cogitationibus.

Sexto fuit tota pulcra nō habēs in se maculam per innocentia baptismalē τc̄. Septimo fuit recta per veritatē vite. non declinans ad obliquitatē alicui⁹ malitie. Octauo fuit proportionata: in intellectu per virtutes intellectus: τ in affectu per virtutes morales. Nono fuit robusta per fortitudinem in aggrediendis arduis. s. qn̄ fuit posita super rotas. Decimo fuit cōplexionata optime per iusticiā fidei quā vsq3 ad mortem defendit. Undecimo fuit colorata colore roseo p tēperantiā quā impator vidit splēdidiorē cū educeref e carcere. Duodecimo fuit amicabilis p benignitatē in appetitu subueniens indigētib⁹ τ miseris. Decimotertio fuit venerabilis p modestiaz in ingressu. vitās lasciuiā discursus. Decimo quarto fuit honestat; admirabilis ī pspectu declinās oculoꝝ petulantiā. Decimoqnto pgit ad tēplū cū spōso vt deū exoret p latriā abijciens ydolatriā. Decimosexto pgit ad desertū. i. ad carcerē p abstinentiā. vt cū xp̄o vīcat tēptatiōes diaboli. Decimoseptimo ascēdit in mōtē cū xp̄o sponso suo p viā cōtēplatiuā meditādo. Decimooctauo descēdit de mōte p viā actiuā: opib⁹ mīe insistendo. vt pz. Decimonono. ambulauit sup mare cū xp̄o: carnales sensuo superādo τ calcādo. Uigesimo fuit cū xp̄o p mūdū psecutiones τ labores p patientiā tolerādo τ sustinendo. Uigesimop̄mo pcessit in hierl̄m cuz xp̄o p magnanimitatē digna magno honore faciēdo. Uigesimoscd̄o egressa fuit ad ortū cū xp̄o in oōne feruēti psistendo τ cū magna deuotiōe. Uigesimotertio ducta est ad anā cū xp̄o. i. ad imperatorē: dulciter se excusando de magicis artib⁹. Uicesimoqrto pn̄tata est caiphe cū xp̄o. i. imperatori veritatem fidei sine iactantia ↄfitendo. Uicesimo qnto ligata fuit ad colūnam cū xp̄o. frequentes disciplinas suscipiēdo qn̄ scorpionib⁹ flagellabatur. Uicesimosexto adducta fuit ad herodē cū xp̄o. i. ad. l. oratores: derisiones ab eis sustinēdo. Uicesimoseptimo deducta fuit ad Pilatū cū xp̄o. i. ad cesarē: capitalē sniam audiēdo. Uicesimooctauo exiuit extra portam cū xp̄o. boni publici priuationē letanter admittēdo. vt ptz. Uicesimonono ascendit crucē cū xp̄o. iniurias τ carceres p defensiōe fidei patiēdo τc̄. Tricesimo. vestib⁹ spoliata fuit cū xp̄o. qn̄ impator iussit eā spoliari proprijs vestib⁹ ad confusionē. Tricesimop̄mo Blasphemias oīm sustinuit cū xp̄o: patiens linguis gentiliū vituperari. Tricesimoscd̄o. Felle potata est cū xp̄o. patiēs dolorē dolore acerrime grauari τc̄. Tricesimotertio. Cupiebat ad xp̄i expirationē: a corpe separi dicēs q̄cūq3 tormēta potes cogitare ne differas. q2 carnē τ sanguinē meū xp̄o offerre desidero. sicut ip̄e τc̄. Tricesimoqrto. optabat ire ad libum cū xp̄o: cupiēs iustis τ iniustis exēplis τ meritis cōicari. Tricesimoqnto resurrexit cū xp̄o: qn̄ ī vita fuit trāsformata. ps̄. Refloruit caro mea. Tricesimosexto. ascendit ī celum cū xp̄o: qn̄ post ei⁹ passionē τ martyriuz ī gloria fuit collocata. Tricesimoseptio spm̄ sctm̄ cū xp̄o. qn̄ p ip̄az nob̄ fuit gr̄a impetrata: dicēs. Jesu rex bone obsecro te vt q̄cūq3 passiōis mee memoriā egerit: seu in exitu aīe vel in quacūq3 necessitate me īuocauerit tue ppitiatōis ↄsequat̄ effcm̄. Factaq3 ē vox de cel' dicēs. his q̄ passionē tuā celebrauerit optata p̄sidia pmitto de cel'. Tricesimooctauo Mundū acq̄siuit cū xp̄o dū sua sc̄itas miraculoꝝ celebratōe manifestat̄. Tricesimonono. veniet ad resurrectionē quā expectās xp̄i vocē audire: magna fiducia p̄stolat̄. Quadragesimo. apparebit gloriosa in iudicio vniuersali: dum ei sedes ad iudicandū cū xp̄o p̄paratur. Ecce q̄liter bt̄a katherina fuit firma τ stabil' seq̄ndo vestigia xp̄i: tāq̄ spōsa spōsuz

Quīto bt̄a katherina exhi

buit se xp̄o tāq̄ uirginē castā sponsā ei⁹ p fecunditatē. Mulier eīm pōt dici fecūda: eo q̄ habet mentis cōsensum versus viri sui ppāratum: habetq3 cōplexionē humilē τ idoneā.

tēplū btā ꝟgo ꝑbuit deo ꝯsensum ⁊ spūscō ꝑpata sic fuit fecundata. eodē mō aīa ꝯsensum sursuz dꝫ tēdere in deū ⁊ ab ipo suscipe ꝓclarū semē grē q̄ fecundet. vtrūqꝫ aūt est necessariū .s. vt ꝑpem⁹ mentes nr̄as ad ꝟtutes ꝑ bonū ꝓpositū sursum leuādo ⁊ dn̄s dabit semen grē quo fecundet. Sic fecit btā Katherina cui⁹ fecūditas spūalis apparuit qñ filios sapientes xpo sponso suo genuit. Cōuertit eñ qn̄q̄ginta oratores, regina. Porphiriū ⁊ ducentos milites ad fidem xpi. Cū aūt dolerēt ꝙ sine baptismo decederēt: ⁊ ne ꝟgo eou mortuos spūaliter genērat: ait illis. Ne timeatis: qꝛ effusio vr̄i sanguis vob̄ baptism⁹ reputabit ⁊ corona. ⁊ sic genuit eos spūalr̄ ipos ꝯfortās ⁊ ad martyriū ꝯstātes efficiēs: ⁊ de fide xpi diligent instruēs. Similr̄ genuit spūalr̄ reginā q̄ nimio ei⁹ amore succēsa cū ꝑncipe milit̄ie Porphirio ad carcerē ꝟgis ꝓparauit. Incipiensqꝫ ꝟgo eterna ei gaudia ꝑdicauit: ⁊ ad fidē ꝯuertēs martyrij coronā ei ꝑdixit. Que cū omia Porphiri⁹ audiuisset ad pedes ꝟgis ꝓcidit: ⁊ cū ducētis militibus fidē recepit. Sꝫ hi oēs decollari iubentur: ⁊ p martyriū xpi regnant. Multos aliter genuit xpo spūalr̄: doctrinis miraculis ⁊ exēplis. iuxta illud Apo. c. iiij. De throno ꝓcedebāt fulgura coruscatōes ⁊ tonitrua. Thron⁹ eñ est btā Katherina in cui⁹ aīa deus requieuit a q̄ ꝓcedebāt voces ⁊ tonitrua ꝑdicationū. fulgura miraculoꝝ. ⁊ corusca tiōes exēploꝝ. pꝫ i orōe ꝑ ꝯfractōe rotarū.

Sexto btā katherina ex

hibuit se xpo tanq̄ ꝟginē castā sponsaz ei⁹ ꝑ locupletabilitatē. Nā iste sponsus ē valde diues. qꝛ in ipo sunt omēs thezauri sapie ⁊ scie dei absconditi. imo ē summ⁹ thezaurus quo gen⁹ hūanū est redēptū. Quid ḡ habemus diuitiarū quo merito acceptari valeamus: Intra nos inq̄ram⁹. Dicat vnaqueqꝫ aīa. Quid retribuā dn̄o ꝓ oib⁹ q̄ retribuit mihi: Interrogem⁹ alios si in nob̄ nihil inuenim⁹. Sicut sunt apl̄i quoꝝ vn⁹ portauit yndiā: ali⁹ ethyopiā. Martyres ꝓpriū sanguinē. Cōfessores ꝓpriā linguā. Uirgines castimoniā. Magdalena vnguētū. vel saltē potem⁹ cū latrone miām postulādo. vel cū Petro lachrymas fundēdo. vel cū Maria Jobē Magdalena dolorē mētis ad pedes crucē. vel cū Dauid ꝟbū triū syllabarū. scꝫ peccaui. Qd̄ si lingua cares cōteras in corde ⁊ sufficit. ps̄. Cor cōtritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō despicies. Sic ḡ aīa ꝑmunita ꝑmiabit a xpo. Sꝫ btā Katherina in despōsatōe sui cū xpo portauit magnā dotē vt pꝫ. Primo portauit dotē charitat̄. qñ xpm sup oia dilexit. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augendo ei⁹ dotez ꝑ sui visitationē. Sicut eñ ad trāsitū iohis euāgeliste xp̄s venit cū discipulis suis: sic dū btā Katherina eēt in carcere xp̄s cū multitudīe angeloꝝ ⁊ scōꝝ ad eā descendit. Joh. xiiij. Si q̄s diligit me ser. me. ser. ⁊ pr̄ me. ⁊c. Scd̄o portauit dotē cōtempt⁹ mūdane delectatiōis. qñ mūdi oblectamenta ꝯtēpsit. xp̄s aūt acceptauit hanc dotē augēdo ei⁹ dotez ꝑ spūalē refectionē. Sicut eñ Magdalenā pauit spūalib⁹ refectionib⁹: sic btē Katherine in carcere existē ꝑ colūbā cōtinue ministrauit. ps̄. Panē de celo ꝑstitisti ei. oē. d. s. in se hn̄tē. Tertio portauit dotē magne sctitat̄ qñ se totā dedicauit deo. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augē do ei⁹ dotē ꝑ petitionū exauditionē. Sicut eñ exaudiuit Blasiū ⁊ Margarethā vt q̄tunqꝫ in noīe ipoꝝ aliq̄d a deo peteret: obtineret. Sic btā Katherina idē petijt ⁊ impetrauit. ps̄. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā. Quarto portauit dotē magne perfectiōis. qñ fuit valde ꝑfecta in suo sanguīe volēs baptizari. Xp̄s acceptauit hāc dotē augendo ei⁹ dotē ꝑ celi reserationē. Sic eñ Stephan⁹ vidit celos apertos: sic btā Katherina cui vox de cel̄ dixit. veni dilecta mea spōsa mea. Ecce tibi celi ianua apta. Luc. ij. Celi apti sunt sup eā. Quinto portauit dotē virginitatis. qñ ipa fuit ꝟgo deo consecrata. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augēdo eius dotē ꝑ angeloꝝ ꝯsolatiōnē. Sic eñ angeli ꝯsolabant scm̄ Martinū i ei⁹ obitu: sic āgeli btē Katherine i sui obitu obseq̄a ꝑstiterūt Eccli. xxvij. Uolatilia. i. angeli ad sibi silia .i. ad ꝟgīes ꝯueniūt. Sexto portauit dotez excellētis ꝑdicatiōis. qñ fuit de nūero scōrū ꝑdicatoꝝ. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augēdo ei⁹ dotē ꝑ lact̄ emanatiōnē. Sicut eñ Paul⁹ ꝓpē sui feruentē ⁊ purā ꝑdicationem dedit lac ꝓ sanguine cū decollaret: sic btā Katherina cū decollata fuisset de ei⁹ corpore lac ꝓ sanguīe emanauit. Threñ. iiij. Nitidiores lacte. Septimo portauit dotē lucide fame ⁊ ꝯuersationis. qñ famosa erat ⁊ magne reputatiōis. Xp̄us aūt acceptauit hāc dotē augēdo ei⁹ dotē ꝑ diuine lucis coruscationē. Sicut eñ petr⁹ in sui martyrio

magna luce emicuit: sic btã Katherina in carcere tenebroso existi magna claritas resplẽduit. Act. xij. Lumẽ refulsit in hitaclo carceris. Octauo portauit dotẽ magne sapiẽtie. qm̃ hũit sapiam hũanã ꝛ diuinã. Xp̃s aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo ei⁹ dotẽ ꝑ sepulchri veneratiõnẽ. Sic eñ angeli p̃ parauerũt monumẽtũ marmoreũ btõ Clemẽti in mari: sic angeli corp⁹ btẽ Katherine ad montẽ synai itinere plusq̃ꝫ. xx. dierũ deduxerũt: ꝛ ibi honorifice sepelierũt. quia in eo monte in q̃ de⁹ moysi sapiaꝫ suã dedit. Esa. xi. Erit sepulchrũ ei⁹ gl'iosum. Nono portauit dotẽ magne mĩe ꝛ pietat̃. qm̃ extitit valde pia ꝛ misericors. Xp̃us aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo eius dotẽ ꝑ miraculi illustrationẽ. Sic eñ de corpe bti Nicolai oleũ emanat: sic de mẽbris v̓gineis btẽ Katherine oleũ emanat. ps. Sic oleũ in ossib⁹ ei⁹ ad signãdã mĩam ei⁹. Decimo portauit dotem magne fructuositat̃. qm̃ hũit fructũ virginũ: martyꝝ: ꝛ p̃dicatoꝝ. Xp̃us aũt acceptauit hãc dotẽ augẽdo ei⁹ dotẽ ꝑ p̃miorũ gl'ificationẽ. Sic eñ iohes baptista trecentena p̃mia hũit. Iuxta illõ. Serta terdenis alios coronant: aucta crementis duplicata quosdã tema cẽteno cumulata fructu te sacer ornãt. Sic btã Katherina trecẽtena p̃mia a deo recepit. s. v̓ginũ: martyꝝ: ꝛ p̃dicatoꝝ. Ex his oib⁹ pꝫ rñsio ad dubiũ. s. ꝙ btã Katherina est ceteris v̓gib⁹ gl'iosior: cũ sit sponsa dei familiarior in gloria eterna. Ad quam nos perducat ꝛc. Amen.

In dedicatione ecclesie scti Petri martyris de Utino. Sermo. lxv.

Hodie salus huic domui a deo facta est. Luc. xix. ꝛ in euãgelio ꝛc. Btũs Aug. x. de ciui. dei dic̃ sic. Uerũ sacrificiũ est oẽ op⁹ qđ agit̃ vt sctã societate inhercam⁹ deo. Sup q̃ talẽ moueo q̃onẽ. Uerũ sctitas xp̃iane religionis sit in cerimonijs dedicationis. Ad istã q̃onem rñdẽt duo doctores noui testi. Prim⁹ est Richard⁹ de sctõ victore in exceptionib⁹. pte scða dicẽs sic. Multi aũt estimant̃ in hoc edificio sp̃uali ꝑ sctitatẽ contineri: q̃ tñ ab ip̃o lõge ꝑ p̃uitatẽ sunt remoti. Extra ip̃m q̃ppe sunt im̃undi. fornicarij: ebriosi: feneratores: auari: rapaces: odiosi: mẽdaces: ꝛ q̃ fratri suo fatue dicũt: ꝛ q̃ mulierẽ ad ꝯcupiscẽdũ accipiũt. Nõ eñ sunt illius edificij lapides q̃ charitat̃ nõ sunt principes. Talẽ ḡ vitã frẽs agam⁹ vt dom⁹ dei lapides eẽ possim⁹. hec ille. Scðs est sanct⁹ Thomas. ij. ij. q. lxxxi. arti. viij. dicẽs sic. Nomen sctitatis duo videt̃ ip̃ortare. s. mũditiã ꝛ huic significatiõi cõpetit nomẽ grecũ. Dicitur eniꝫ agios q̃si sine terra. Alio mõ videtur ip̃ortare firmitatẽ. vñ apð antiquos sctã dicebant̃ q̃ legib⁹ erãt munita vt violari nõ deberẽt. vñ ꝛ dr̃ aliq̃đ sctm̃ qr est in lege firmatũ. Põt etiã ẜm latinos hoc nomẽ sctũs ad mũdiciã ꝑtinere. vt intelligat̃ sanctus q̃si sanguie tinct⁹. eo ꝙ antiq̃tus illi q̃ purificari volebãt sanguie hostie tingebãtur. vt Isidor⁹ dicit libro ethimologiarũ. ꝛ vtraq̃ꝫ significatio cõpetit vt attribuat̃ his q̃ diuino cultui applicant̃. ita ꝙ nõ solũ homines: ẜ etiã tẽpla ꝛ vasa ꝛ alia hmõi sanctificari dicantur ex hoc ꝙ cultui diuino applicantur. hec ille. Sciendũ ꝙ cult⁹ dei duo respicit. s. deũ q̃ colit̃: ꝛ hoies colẽtes. Ip̃e ḡ de⁹ q̃ colit̃ nullo corpali loco claudit̃. Unđ ꝓpter ip̃m nõ oportuit fieri tabernaculum aut templũ seu eccl'iam. Sꝫ hoies ip̃m colentes corpales sunt: ꝛ ꝓpter eos oportuit speciale tabernaculũ vel tẽplũ seu eccl'iam institui ad cultũ dei ꝓpter duo. Prio vt ad hmõi locũ cõuenĩẽtes cũ hac cogitatiõe ꝙ deputaret̃ ad colendũ deũ cũ maiori reuerẽtia accederẽt. Scðo vt ꝑ dispositionẽ hui⁹ loci significarent̃ aliqua ꝑtinẽtia ad excellentiã diuinitatis vel hũanitatis xp̃i. Et hoc est qđ Salomon dicit. iij. Reg. viij. Si celũ ꝛ celũ ꝛ celi celoꝝ te cape nõ p̃nt: quãto magis dom⁹ hec quã edificaui tibi. Et postea subdit. Sint oculi tui apti sup domũ hãc de qua dixisti. Erit nomẽ meũ ibi vt exaudias orõnem serui tui ꝛ ppl'i tui isrl'. Ex quo pꝫ ꝙ dom⁹ sanctuarij nõ est instituta ad hoc ꝙ deũ capiat q̃si localr̃ hitantẽ: ẜ ad hoc ꝙ nomẽ dei inhitet ibi. i. vt noticia dei manifestetur ibi ꝑ ea q̃ fiũt ꝛ dicunt̃ ibi. ꝛ ꝙ ꝓpt̃ reuerẽtiã loci orõnes fierẽt ibi magis exaudibiles ex deuotõe orantiũ. Sctificatio aũt tabernaculi vel tẽpli seu eccl'ie ꝛ vasoꝝ et⁹ hꝫ duplicẽ cãm. Primo litteralẽ vt in maiori reuerẽtia haberet̃ q̃si ꝑ hmõi ꝯsecrationẽ diuino cultui deputatũ. Scðo figuralẽ vt per hmõi sanctificationem significaretur spiritualis sanctificatio viuentis tabernaculi. scilicet fidelium ex quibus construitur christi ecclesia. cui hodie salus a deo facta est.

Hodie salus huic domui a deo facta est.

Per inchoationem.
Per institutionem.
Per dispositionem.
Per emundationem.

Primo hodie salus huic domui a deo facta est p inchoationẽ consecratiõis eccl'ie vel altaria. Nã in q̃libet etate ꝛ apd̃ quaslibet hoĩm natiões semp fuit aliqua sacrificioꝝ oblatio in signum debite subiectiõis ꝛ honoris dei: vt potest patere. Primo adã sicut ꝛ alij iusti sacrificiũ obtulit sm̃ sui tp̃is cõgruentiã. vt pꝫ p Greg. q̃ dicit ꝙ apud antiquos p sacrificioꝝ oblationes remittebat̃ pueris originale pctm̃. nõ tñ de oĩbus iustoꝝ sacrificijs fit mentio in scriptura: ß solũ de illis circa que est aliquid speciale. Põt tñ esse rõ quare adã nõ legit̃ sacrificiũ obtulisse: q: in ip̃o noiat̃ ori go pcti. ne simil' etiã in ip̃o significaret̃ sanctificationis principiũ. De quo dr̃ Sap. x. Sapiẽtia eduxit illũ a delicto suo ꝛc̃. Secũ do abel. dr̃ eñ Gen̄. iiij ꝙ caym obtulit de fructib' terre munera dño: abel aũt de p̃mo genitis gregis sui: ꝛ de adipib' eoꝝ ꝛc̃. Tertio Noe. dr̃ eñ Gen̄. viij. Edificauit noe altare dño: ꝛ obtulit sup illud olocausta dño Quarto abrahã. Gen̄. xij. Edificauit abraham altare dño: ꝛ inuocauit nomen ei' ibi. Quinto iacob. dr̃ eñ Gen̄. xxviij. Tulit lapidẽ ꝛ erexit in titulũ fundẽs oleũ desup. Nã hmõi oblatiões sacrificia ꝛ olocausta offerebãt antiq̃ añ legẽ ex quadã deuotõe p̃prie voluñtatis sm̃ ꝙ eis videbat̃ conueniens vt in reb' quas a deo acceperãt quas in reuerentiã diuinã offerrẽt. protestarent̃ se colere deũ qui est oĩm principiũ ꝛ finis. Sexto moyses ꝯsecrauit tabernaculũ dñi cũ magna solẽnitate. Exodi. xxx. Septimo aaron obtulit sacrificiũ deo in odorẽ suauitatis in tabernacl'o. Eccl'i. xlv. Hi eñ sacra quedã instituerũt: q: videbat̃ eis ꝯueniẽs vt in reuerẽtiã diuinã essent aliqua loca ab alijs discreta diuino cultui mancipata ꝛc̃. Octauo dauid. dr̃ eñ Eccl'. xlv. Dauid fecit stare cantores ꝯtra altare: ꝛ in sono eoꝝ dulces fecit modos. dedit in celebrationib' dec' ꝛ ornauit tp̃a vsqꝫ ad cõsummationeꝫ vite vt laudarẽt nomẽ dñi sanctũ ꝛ amplificarent mane dei sanctitatẽ. Nono Salomon. dr̃ eñ. iij. Reg. ix. Sãctificaui domũ hãc quã edificasti vt ponerẽ nomẽ meũ ibi in sempiternũ. Decimo Zorobabel. dr̃ eñ Eccl'. xlix. Zorobabel ꝛ iesus iosedech ĩ diebus suis edificauerũt domũ: ꝛ exaltauerũt templũ scm̃ dño paratũ in glĩa sempiterna ꝛc̃. Undecimo iudas machabe' tẽpluꝫ ꝓphanatũ a gẽtib' mũdauit. ij. Macha. x. Duodecimo Johãnes. Apoc. xxi. Vidi ciuitatẽ scãm hierl'm nouã descendentẽ de celo a deo p̃atã sicut sponsam ornatã viro suo.

Secũdo hodie salus huic domui a deo facta est p institutionẽ ꝯsecrationis eccl'ie vel altaris. Nã apud syriã in ciuitate Berith. anno dñi septingentesimo q̃nquagesimo post miraculũ de sanguine effuso miraculose ab ymagine scti' saluatoris iudei synagogas in eccl'ias ꝯsecrarũt: ꝛ ex tũc hic mos inoleuit vt eccl'ie ꝯsecrarentur q: ante tm̃ altaria ꝯsecrabant̃. vt dr̃ in legẽda exaltatiõis scẽ crucis. Eccl'ia eñ ꝯsecratur p̃pter quattuor. Primo p̃pter dyabolice potestatis expulsionẽ. pꝫ p miraculũ qd̃ refert beatus Greg. in dyologo vt ponit̃ in legẽda dedicatiõis. Scd̃o p̃pter orationuꝫ exauditionẽ. iij. Reg. viij. Quicunqꝫ rogauerit in loco isto exaudies in loco habitacl'i tui in celo. ꝛ cũ exaudieris ꝓpiti' eris ꝛc̃. in legẽda dedicatiõis. Tertio p̃pter laudũ persolutionẽ q̃ fit in septẽ horis canonicis. vt dr̃ ibidẽ. Quarto p̃pter sacramẽtoꝝ ministrationẽ. q: in eccl'ia sacra ministrantur ꝛ continentur. vt dicitur ibidẽ. Ex quo fit vt confugientes ad ecclesiam saluentur.

Tertio hodie huic domui salus a deo facta est p dispositionẽ quantũ ad ea q̃ exigunt̃ ad ꝯsecrationẽ. Nota in legenda dedicatiõis. §. ij. Videndũ est de ecclesia qualiter consecratur ꝛc̃.

Quarto hodie salus huic domui a deo facta est p emũdationẽ. precipue postq̃ꝫ prophanatur. Nota in legenda dedicationis. §. iij per quos prophanat̃ ꝛc̃. vsqꝫ. ꝙ altaria fulgent ꝛc̃. Amen.

Finiuntur sermones aurei de sanctis Leonardi de Utino. impssi Lugduni p mgr̃m Johannem Trechsel alemanuꝫ. anno dñi m. cccc. xcv. vt dicet̃ in fine sequẽtis tabule.

Incipit tabula sm ordinem alphabeti perq̃ vtilis: ad faciliꝰ inueniẽdas materias in hoc volumine specialiꝰ pertractatas. Naz sermonũ ordinẽ ⁊ numeruz ab alijs nescio q̃ negligẽtia ꝑtermissum: in frontibꝰ singuloꝝ folioꝝ posuimꝰ: ⁊ mẽbra cuiuslibet sermonis maioribꝰ characteribꝰ distinximꝰ: vt nullus sit querentibꝰ inueniendi labor.

E

Ecclesia sctā significat per mulierē. Apo.c.xij.sermone.xx.memb.i.in.pn.

Facile est martyrem

Abitus duplicē magnitudinē hr̄e pt.ser.xxvi.p⁹ ꝑn.

Iacob vidit incarnationē xp̄i.ser.v.m̄.ij.post mediū

Atherina exhibuit

Aborcũ duce pritus

Moyses floruit ṽtute pietatꝭ quē excessit scīus ambrosi⁹.ser.xxv.memb.i.
Moysi contulit deus multa priuilegia in fundatiōe synagoge que contulit btō petro in fundatiōe ecclie. Cui plura que nō fuerūt collata moysi de⁹ cōtulit.ser.xxxix. post principiū vsqꝫ od finē
Moysi dilectio.ser.xxviij.mēb.i.post pˀnci.
Monachi tria faciūnt in terra q̄ angeli faciūt in celo ser.lxiij.memb.ix.
Moriū aliqͥs ꝑpt fidē multipłr.ser.lxij.mēbro.v.post principiū
Mulier q̄re dr̄ fecunda.ser.lxiiij.mēbro.v. in principio
Mulieres contrarie sunt due:quarū vna in capite eius habet coronam duodecim stellarum propter duodecim conditōnes mulieris honeste.sermone.xlij.membro.i. circa mediū
Multitudo petōꝝ causatur ex lasciuia.ser. xlij.memb.i.
Murmurotio pharisei in corde suo fuit nouem modis q̄bus xp̄s rn̄debat ibidē mēbro.v.post principiū
Musica exprimit scrām trinitatē.ser.xxxv. memb.vij.circa mediū

Athan rephēsio.ser.

n xxviij.membro.i.folio rose.xij.
Natiuitas xp̄i certificota ē hoī testimonio miraculoꝝ in quadruplici genere.ser.v.memb.vij.in fine
Natiuitas xp̄i non debuit omnibus cōmuniter manifestari:ꝛ hoc ꝑpter tres rōnes ser.x.post principiū
Natiuitas xp̄i trib⁹ gn̄ib⁹ hoīm fuit manifestata.ibidē ꝯͥter
Natiuitas xp̄i fuit pastoribus manifestota per opparitiones visibiles quattuor de causis.ibidē memb.i.in pˀncipio
Notiuitas xp̄i fuit manifestata tribus magis per stellā.ibidē
Natiuitas veri messie reprobotur magis ꝑ dyabolū decē rōnibus.ad quas ip̄i magi rn̄dent.ibidē memb.ij.
Natiuitas xp̄i terruit ꝛ turbauit valde herodē ꝑpter tria ibidē memb.iij.
Natiuitas btē virgīs fuit multis figuris p̄ostensa.ser.li.memb.iij.ꝑ totū
Natiuitas gl̄iose virgīs fuit a ꝑphetis promissa.ibidē memb.iiij.ꝑ totū
Natura dīna ꝓbaṫ esse ꝯiūcta hūane in natiuitate xp̄i.ser.v.memb.i.

Nardus est herba hūilis ꝛ calida.ser.lxij. in principio
Necessaria ad iustificationē penitentis sunt sex.ser.xxxiiij.memb.xv.
Neemie deuotio.ser.xxviij.mēb.i.circa finē.
Negociator querens bonas margaritas septem hꝫ in se miranda.ser.xli.memb.i.
Nemo pōt vitā eternā sine gr̄a dei ꝑ mereri.sermone.lvi.post pˀncipiū.conclusione secunda.Et ibidem vide consequenter de octo erroribus qui ex hac conclusione infringuntur
Nemo dꝫ desperare ꝑpt magnitudinē mīe dei.ser.xxxvij.memb.i.
Nil ī pedit queqꝫ placere deo.ser.xix.in pˀn.
Nicola⁹ gratiose fuit gn̄atus ꝑpt quattuor ser.ij.ꝛ memb.ij.ꝑ totū
Nicola⁹ fuit gratiose educat⁹ quo ad quattuor.ibidē memb.iiij.ꝑ totuꝫ.Et gratiose elect⁹.ibidē memb.vij.
Nicola⁹ habuit sctītatē vite in quattuor.ibidem memb.vi.post pˀncipiū
Nicolai dignitatē in sacerdotio:ꝛ in amicicia dei sublimitatē.ser.ij.in pˀncipio
Nicolai emigratio fuit gratiosa ꝑpt quattuor.ibidē memb.ix.ꝑ totū
Nicolai tumulatio fuit gratioso ꝑpt quattuor.ibidē memb.x.ꝑ totū
Nicolai tūbo erat mormoreo.ibidē
Nicolai miraculorū opatio fuit multiplex. ser.dicto videlꝫ scd̄o.memb.xi.ꝑ totū
Noe p̄seruatio ser.xxviij.mē.i.folio rose.iij.
Noe vidit incarnationē xp̄i in archo federis.ser.v.memb.ij.
Nobilitas quotuplex ser.lxiiij.memb.ij.
Nobilitas ꝯuenit aīe hūane ꝑ creationem ibidē in principio
Nobilitas amatoꝝ facilr̄ inclinot animuꝫ puellarū.ibidē post mediū
Nobitas causaṫ ex quattuor:ꝛ ideo poniṫ q̄druplex.ser.ij.memb.iij.
Nobilitas ē triplex:ꝛ vnde veneti maxime dicunṫ nobiles.ser.xxvij.memb.v.
Nobilis ver⁹ dꝫ in se hr̄e sex virtutes.ibidē post pˀncipiū ad longū
Nobiliū gen⁹ est triplex iuxta triplicē nobilitatē.ibidē
Nomē iesus fuit ipositū xp̄o a multis.ser. ix.membro.iij.
Nomē iesus q̄bus lr̄is scribiṫ.ꝛ q̄d q̄libet significat.ibidē circa mediū
Nomen iesus fuit xp̄o impositū ꝑpter multiplicē noīs effectū.ibidē post mediū

Quadruplicit̃ inuenitur vestigiū trinitat̄ in q̄libet creatura.ser.xxxv.memb.viij.

R

S

T

Finis tabule.

Aurea de sanctis Utini preconia vatis
Deq3 incarnati solenni lumine verbi
Lugduni impressit Trechsel bn̄ tersa iohēs
Anno dn̄i.M.cccxcv. die.xiiij. Martij

Huius operis.a,b.c,d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o. p.q.r.s.t.v.x.y.z.A.B.quaterna.C.D. terna.E.vero q̄nternū est.

